Yai Wɨn Kɨbiya

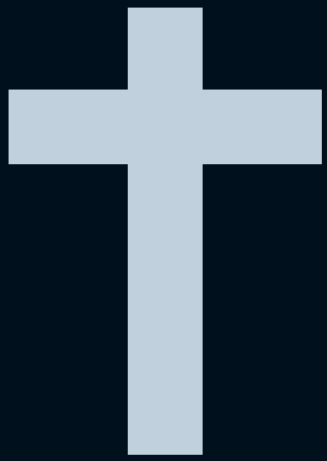

The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New Guinea

Yai Wɨn Kɨbiya

The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f

Contents

FRT 1
Matyu 2
Mak 62
Luk 99
Jon 159
Aposel 208
Rom 264
1 Korin 293
2 Korin 323
Galesia 345
Efesas 357
Filipai 368
Kolosi 376
1 Tesalonaika 384
2 Tesalonaika 390
1 Timoti 394
2 Timoti 401
Taitas 407
Filimon 411
Hibru 413
Jems 437
1 Pita 445
2 Pita 454
1 Jon 459
2 Jon 467
3 Jon 468
Jut 470
Revelesen 473
Glosari 505

Yai Wɨn Kɨbiya

The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

Yai Wɨn Kɨbiya
The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea
[iws]

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication, 1989 by Bible League International

Web version
2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

http://pngscriptures.org

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait
Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long *http://tokplesbaibel.org.* Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**
Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.
Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**
Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long *http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode.*
Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Yai Wɨn Kɨbiya

MATYU

Matyu siya winkika ta yokwowa. Matyu siya Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwir ieya mi siir inig whirin Livaikin. Ta Yokwowa Matyu siya winkika Jisis siir nomiiyauim Juda iikamim simiiram. Mi sima sima ina boinim Jisis siya pi hiniin inkamkin mi sima siir kigwinim mi ina boinim krima wakaenanaeiyin Jisisin ti siya nimbiniyin Matyu siya winkim niwii whiekakim Jisis siya boinmimauuwim simiir. Friig.

Tiriiginim yim Jisis Krais siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima
(Lk 3:23-28)

1 Ti kara winkiyim yim Jisis siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima. Jisis siya yio inkam komiiyin nu kigriraowiyin Devid siir isidgin mi yio Devidin Ebrahamni isidin siirgin.

2 Ebraham yio Aisakni adgin mi Aisakin yio Jekopni adgin mi Jekopin yio Judani adgin mi siir nomousisim ikim, yio simiir yao adgin.

3 Judain yio Peres Sira sowiir adgin. Mi sowiir yopiiya Temaka. Mi Peresin yio Hesroni adgin. Mi Hesronin yio Ramni adgin.

4 Mi Ramin yio Aminadapni adgin mi Aminadapin yio Nasoni adgin mi Nasonin yio Salmoni adgin.

5 Mi Salmonin yio Boasni adgin mi Boas siir apua Rehapka. Mi Boasin yio Obetni adgin mi siir apua Rutga mi Obetin yio Jesini adgin.

6 Mi Jesiyin inkam komiiyin nu kigriraowiyin Devid siir adgin mi Devidin yio Solomoni adgin mi siir apua biiya Yuraiani wig niki oka.

7 Mi Solomonin yio Riaboamni adgin mi Riaboamin yio Abaisani adgin. Mi Abaisain yio Esani adgin.

8 Mi Esanin yio Jehosapetni adgin mi Jehosapetin yio Joramni adgin. Mi Joramin yio Asaiani adgin.

9 Mi Asaiain yio Jotamni adgin mi Jotamin yio Ehasni adgin. Mi Ehasin yio Hesekaiani adgin.

10 Mi Hesekaiain yio Manasani adgin mi Manasain yio Emosni adgin. Mi Emosin yio Josaiani adgin.

11 Mi Josaiain yio Jekonaia mi siir nomou yaowae ikim simiir adgin. Mi taka iiya saeya Isrel simiir sauan omomin sima nikiunama om komii Babilon siir nu iiir nini priimiriinakiya whisarii mii.

12 Mi iiya sima om komii Babilon siir nu iiirar niki priimiriiyim whisarii mii mi Jekonaia siya Sialtiel siir ad nwokin. Mi Sialtiel yio Serababelni adgin.

13 Mi Serababelin yio Abiatni adgin mi Abiatin yio Elaiakim siir adgin. Mi Elaiakimin yio Esoni adgin.

14 Mi Esoin yio Sedokni adgin mi Sedokin yio Ekimni adgin. Mi Ekimin yio Elaiatni adgin.

15 Mi Elaiatin yio Eliesani adgin mi Eliesanin yio Matani adgin. Mi Matanin yio Jekopni adgin.

16 Mi Jekopin yio Josepni adgin mi Josepin yio Mariani kamkin. Mi Jisis siirin Maria saeya naokainakin. Sima siirin ha dapikim Krais, inkam Adi Komii siya nikropkiyin.

17 Mi yinieyim Ebraham siir hirankin nityokiyokiiyim Devid siir nakiyanguniyim isidim iuur whiigim mi Devid siir hirankin nityokiyokiiyim yinieyim ini iiya sima om komii Babilon siir nu iiir miriiya whisarii mii ini saiirar yadigniya, yim iriipi hiriinan iuur whiigim. Mi iiya sima whisarii mii priimiriiya om komii Babilon simiir nu iiir mi ha nitiyokiyokiiyim mi ini Krais siya nimbiyama iiya saiirar yakiyanguniyim inkamin Adi Komii siya nikropkiyin mi yim iriipi hiriinan isidim iuur whii. Friig.

Maria saeya Jisis Krais siir naokainaka
(Lk 2:1-7)

18 Niwiiyin Jisis Krais siir naokainan yio hiningin, siir yopiiya Maria saiirin Josep siiram bidi boiritmaiya siya nonkwonam. Mi siya iripa piu saika niki o karamaeyar niki owin mi ini saeyar yinokninkinkiya, saeya Adi Komii siir naeyiu iiirsiyar nwokika yinkak.

19 Mi Josepin kamin saiiram boiritmaiyin, siya inkam wadiekin. Siir iga hinda tinda bi nokwowikin. Niingaka. Mi siya Maria saiirin iikam whwonkam ida kiyopsibgi haiginiuwim pi boriisopi. Mi siya hindara nimprio sopkiyam tiri mi saeya wi nididgak nwowisi.

20 Josep siya ta saiir saiira naingwokwonanaekin mi Adi Komii siir paekwosimin siirin nhwo siya yikiumauu. Paekwosim siya boin, Josep Devidni yinieyim sim yinisimin, ta kiriir

wiga Maria yinkak nwowa kira saiir nonkwonasi kipi nidid. Waki yinisimin saiir mhiinau hir nwokaiyin, yio Adi Komii siir naeyiu miiyikin siyar haigiyiumauugin.
21 Saeya wi yinisim yinkamiyin naokainaei, siya wi Isrel simiir iikamim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigi mi wi simiir nanmaiwarkainaei. Mi kira siir inigin wi Jisis asi nokdap haiginiuwi.
22 Ti digworaekwo whiekakim nimbiibiiyamim ini ti yaiyim bidi bidiniya Adi Komii siya boinkiyim profet inkamin siir boinmimauuwam mi simiir swoki boiniurwokaigikin. Profet inkamin siya hiniina boinkikin.
23 Wakae, wig kopaksim niinga ira inkamaka iripa piu nwo karam nwowa, saeya wi yinkak nwowi mi wi yinisim yinkamiyin naokainaei. Mi sima siir inigin wi Emanyuel nokdap haiginiuwi. Mi ti paekwosim siir yaiya ini dig ywokiya. Mi ti inigin siir inig mwokimwowin yio hiniingin, Adi Komii krimiir Wanin siya ini krimakar nwowin.
24 Mi Josep siya ha kaknanaokaigiyin mi siya ini Biiyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin siya boingikin yaiyim ini simiir hiriinanar swoki tirin. Mi siya siir wiga saiirin ina yonkwonan.
25 Mi Josep siya iripa piu saika bi nwomiminkin mi ini saeyar yaokaina budgiyin yinisim iiirar. Mi Josep siya siir inigin Jisis yokdap haiginiu. Iriig.

2

Kam nhirim Jisis siir kignakiyam nitkim

1 Maria saeya Jisis siirin omisim Bethlehem nu Judia hir naokainakin, iiya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowa. Mi mhoiiya saeya siir naokainakiyin mi kam nhirim nauuni siyiuin si ninokninkiniyim, bieki nimbiidniyin hiranim om komii Jerusalema hiriir yit.
2 Mi sima ini sriini, iiya krima ti nauun win komii iiir kigim ti yinisim winin naokainan siirin Judami inkam komiiyin simiir nu kigriraowanin ini papi nwowin? Nim krima ina yinokninkiniyim ti yinisimin bidi yaokainakiyin. Mi krima siir inig iiir nini hainaniyam nitkim.
3 Mi iiya inkam komiiyin Herot siya ta yai aiir wakaewinin mi siya ini hikakar ywokiyin. Dimusi rani, siya hiniina naingwokin ti yinisimin wi siyar nokwokairinanaowidi siir igsopa. Om komii Jerusalem hirin iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini hikakar mi okiyim. Dimusi rani, Herot siya io komiigakin.
4 Mi Herot siya prismi biiyan inkamim simiiram yikiuna, yipiki Adi Komii siir inig hainaniyim omakam simiir dimin taemin imiir kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim. Mi siya simiirin ha nikiuna digin mi siya simiir srii, inkamin siya nimbingiyin Krais siya wi piki hiniin omin si naokainaei?
5 Sima siirin hiniina boin, om Bethlehem nu Judia hirin profet inkamin siya hiniina boinkikin, ta yaiya siya hiniina win boinkikin,
6 omisim Betlehem nu Judia hiranin, kira inig karamae omisim tani. Niingaki niingakiinga.
Mi inkam komii nwirin wi kiriir waraur nimbiyami mi siya wi kariir isidin Isrel hiranin wi simiir nu kigriraowan inkam komii nwowi.
7 Mi Herot siya ti kamim bieki nimbiidniyin hiranki nitim, simiirin hindara asi nimprio ikiunakin, nimprio yai boinam. Mi siya simiirin ina sriiyin, tiki nauuni paki hiniin iiya sae nimbiyamkin, ha?
8 Mi iiya sima siir boinmimauu digiyim mi siya simiirin ina yikropkiyin om Betlehem hiriir mi ina boinkiyin, kima ha dam! Mi kima ti yinisimin siirimin pranae pranae kipi hansran. Mi kima pi siir hansran yiskaii pa swoki it kariir swokini boinmauuni. Mi an kara iriipi hiriinan, wi siir inig iiir mini hainaniuwi.
9 Mi sima Herot siir yai aiir wakae dignamim mi sima ina yamim. Mi ti nauunin biiya sima niki kignaniyin bieki nimbiidniyin hir mi siya ha hioraraowamin simiir biiyar mi ini omaka yinisim ieyar nwowa ini saiirgi saiir akou kouwar yakaigikiuwiuwin.
10 Mi sima ti nauun iiir kigim mi sima ini mairgimairga komiikakar ywonamim.
11 Mi sima ha napninopkainamim omaka hiriir mi ini Maria sowiirbugar youapninopkai kigim. Mi sima ogmwo ha nini waisi hiuwiuwim mi ini yinisimin siir inig iiirar ini hainaniuwim. Mi sima simiir miiya sisimsisimim ha haiwaokiyim mi sima dimin kibi nhirim umir komii sainiyim kimidiniya siir priihauu. Diminim sima priihauuwim hiniin hiniingim, gold mi paurain piuii miiyik niusiin whakiyin mi sandain namswopaini piuii miiyiknan whaki ikin.
12 Mi mhoiiya simiirin Adi Komii siya kimidiniya nhwo yikiumauuwii. Mi ti nhwo iiirin Adi Komii siya hiniina boinki, kima wi Herot siiram kipi swoki am mi ti digworaekwowim

kima kigim siir kipi boinmauuwiu. Niingaka. Mi sima yaeya siyiu whira asi namkim simiir oma hiriirin. Ɨriig.

Sima nu Isiba hiriir yidamam

13 Mi ta sima haiburgika saiir mhoiiya mi Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinki, kira dinsiingi mi kiriir wigyinim simiir dikiunam. Mi kira pi nu Isiba hiriir didamki mi hir tini owou mi wi karar swoki ikiugi kiriiramin. Herot siya wari yinisim iiiram hansiri tiri siir nisomaowim.

14 Mi Josep siya ti yai imiir wakaekiyin mi siya ina yinsiingiyin. Mi siya siir wigyin imiirin niiya whinidamkiwii nu Isiba hiriirin. Mi sima ii kasa bi napiwaiyamkim hiriirin.

15 Mi Josep siya nu Isib hirar nwowin mi ini Herot siyar yaobudgiyin. Mi sima ta yaiya biiki Biiyan Inkam Komiiyin siya boinkiya profet inkam nwirin si mi saiir swoki boiniurwokaigikim. Saeya hiniina boinkika, kariir yinisim yinkamiyinin nu Isib hir nwowin, kara siiram swoki ikiugi siya swoki itim. Ɨriig.

Herot siya boinkikin yinisisimim sima nisomsom aokaokiyim

16 Mi iiya Herot siya hiniina ninokninkinkiyin ti kamim bieki nimbiidniyin hiranki nitim, sima siir niksisaegigim. Mi siir kwoinin ina iwitpaomaigiyin mi siya kam nhirim yai kirie simiir boinki, sima om Betlehem mi omisisim nhirim siir kingiin nwo ikim simiir hiran yinisisim yinkamiyin whiekakim, biewi whwowisa nwowim mi nua tiriir nwonainiyim simiir nisomsom aowam. Siya digworaekwowim nauun ninokninkini kamim sima boingigim mi simiir swoki aingwowoknakikin iiya Jisis siir naokaina. Mi sima asi nisomsom aokaokim yinkamiyinim biewi whwowisa nwowim nua tiriir nitim.

17 Mi tiki digworaekwowim biigi Biiyan Inkam Komiiyin profet Jeremaia siya boinkiyim simiir swoki boiniurwokaigikin. Siya hiniina boinkikin,

18 sima wakaeki yaiya om Rama hiran iikamim sima nouubopon prasae bi kinkim. Rachel saeya saiir yinisisim imiirsi kaouuboponka. Mi iikamim sima saiir hiirwokmaiyim dig bi nwokim. Niingaka. Dimusi rani, saiir yinisisimim nwirmin nwirminkin bi swoki okikim. Niingaki, niingaka. Mi ti diminim nimbiyamim iiya Herot siya nisomsom aokaowim Rachel saiir isidin simiir yinisim yinkamiyin imiir omisim Betlehem hir. Ɨriig.

Josep sima niiyin nu Isib hir haiburgigim mi sima ina swoki amim

19 Mi mhoiiya Herot siya ina yaonamin. Mi nu Isib hirin Biiyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin nhwo siya yikiumauu Josep siirin.

20 Siya hiniina boinkikin, kira dinsiingi mi kira kiriir wigyinim simiir dikiunam mipi nu Isrel hiriir swoki am. Iikamim ti yinisim iiir nisomaowam boinim sima bidi yaokaoswowamim.

21 Mi Josep siya ha kaknanaokaigiyin mi siya ini siir wigyinim simiir yikiunamim mi sima ina swoki amim nu Isrel hiriir.

22 Mi siyar wakaewin Akeleas siya siir adin Herot siir mii aiir bidi swoki hainaowidin nu Judia siir nu kigriraowan inkam komii nwowam. Mi Josep siya asi nididgin hiriir namsiyin. Mi nhwo whirin Josep siya whinin, Adi Komii siya siirin hiniina boinki, kira wi hiriir kipi nam. Mi siya nu Galiliya hinda asi namkin.

23 Mi siya kimidiniya om whirin Nasaret nikiuwiyin siir ini idwoiu. Mi sima ta yaiya biiya profet inkamin siya boinkiya saiir swoki boiniurwokaigigim. Sima siirin wi om Nasaretan inkam nikiuwi. Ɨriig.

3

Jonin inkamin baptaisiyin Adi Komii siir yaiya siya boinmimauugin (Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)

1 Mi biewi nhirim bidi yamkiyim iiya Josep Maria Simani om Nasaret hir nwowa. Mi mhoiiya Jonin op baptaisiyin siya ha nitin mi kimidiniya nu Judia hiran nu siiyin apain siir hir ini boinmimauu bwakainani, Adi Komii siir yaiya.

2 Mi siya hiniina boinki, kima dimin biyie biyieyim simiirin digiumii haimriyiugig. Dimusi rani, iiya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa.

3 Jonin ti siya inkamin Adi Komii siya boinkiyin profet Aisaiani. Bidi bidiniyarin profet Aisaia siya hiniina winboinkikin,

maeyau siiyin nu apain inkam karamaeyin, inkam nwirin siir yaiya hiniina kauwok boinkikin, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin. Siir siyiupai siyiupaiyim sibgu diriraerarkwokin siya napnaniyam.

4 Jon siya niiya yiuisa miiyik rani, kamelni piokim. Mi siya piuwopa ha mi kikog mi
naeyim siya naeiyim kokmwo graeyis minim mi mhwiini yin ikim. Siya yaeya dimin whir
bi swoki aeikin, siya inkam paeprikabnankin.
5 Mi taka iiya, iikamim om komii Jerusalem hiranim mi nu Judian ikim mi iikam
whiekakim omom ie Jodan kingiin nwo ikim simar yitswo Jon siiramin.
6 Mi sima simiir dimin biyie biyieyim ha nomboininiskiyim mi Jon siya simiirin ie Jodan
hir baptais haiginiu.
7 Mi Jon siyar kig Farisi Sadyusimi kam isid komiiyin pi niti siirim op simiir baptais
haiginiuwam. Mi siya simiir boinki, kima kam miiyiknanki mi iuwi, ini wrakiwranan
ywowim. Kimiirin nhiinga boinkikim kima kariiram nidamnaniyim op kimiir baptais
haiginiuwam, ha? Mi Adi Komii krimiir Wanin siya wi kimiir nonkwoniinwiimwiirninkin
tani iiya siya iikamim simiir hidi, aniya?
8 Mi kima iikam whiekakim simiirin hiniina diisiimauu, kimiir dimin biyieyim bidi
haiyoprimdiyiumiigiyim.
9 Kimiir kwoinin hiniina kipi naingwo Ebrahamin krimiir brougaekin mi kima wi kigugu
rani. Niingaka. Kara kimiirin yaimwowar boinki, Adi Komii siya siiyam simiir mi tirki,
Ebraham siir yinisisim nimbiyamam wi digar mi owi.
10 Mi siir ua ini paimii hirar haigin taohaigina mi pae whiekakim nae miiyik bud karamae
nwowim, yim wi paenau sima niiyitkaigaigii.
11 Ta op ara kara baptais haiginiuwa ya min nisiimauuga kimiir dimin biyieyim bidi
haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi inkamin kariir mhoiiya nitin, kouwin ini siyar ywowin. Mi
siya ini yaowae adnan ywowin mi an kara ini yinisimnan ywowin. Mi kara siir miisisimim
wi sibgu inomokninkin mirii rani. Niingaka. Kara kimiirin op arar baptais haiginiuwi mi
Adi Komii siir naeyiuin wi siya hainiuae haiginiuwi mi siir paeya niuyaeiya warar. Kara
inkam miiyik rani, siir iga siya niiya saiir uridin wi kara waisi hak rani. Niingaka.
12 Mi Siya iikamim simiirin wi inkamin twonidim twonau haigiyim simiir hiriinan hidi mi
ha nokwobrombropiyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iiya iki twonid imiir nikwobrombrop
digiiyim mi kasim pa kwuubrugiki. Mi twonid niingam pi simasima namwokaiyiuwi. Mi
kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi paeya nhisopkin namginkii. Mi ta paeya wi
niutiingii rani. Niingaka. Saeya wi hiriiyar niuyokiyokiikaeyami. Ɨriig.

Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin
(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

13 Mi taka iiya Jisis siya nu Galili hir haiburgigin mi ina yitin ie Jodan tiriir. Jon siirim,
siirin op siya baptais haiginiuwim.
14 Mi Jon siya Jisis siir kwoin iiir kisina haigigiyam tirkin mi siya ina boinin, Jisis, ambi
kira baptais haiginiuwi. Mi kira kariiram dimusi nitkin, ha? Kara inkam miiyik rani.
15 Mi Jisis siya siir yai anaka hiniina yowarkii boin, kiya, panao kira pi ta kara boina
yaiya pi saiir hiriinanar tir. Ɨni ywokiyin krima swoki boiniurwokaigiyin Adi Komii siir
siyiu miiyikin siya boinkiyin siirar wakaeyokna diriraerar. Mi Jon siya siir yai aiir asi
wakaeyokna diriraerarkin.
16 Mi siirin ha baptais haiginiugiyin mi siya ina iyiig apnaidamin op hirankar. Mi
ninomora ina haiwaokiya omaka anonan siiram. Mi siya kigwin Adi Komii siir naeyiuin
iinmabnan siinanaiiniyin mi ini siir yauni oniyin.
17 Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya, saeya hiniina kauwok boinkika,
tiriiginin yio kariirgi kariir yinisim ieya. Kariir kwoinin ini siirgi siiramar naingwo iskiyin.
Ɨriig.

4

Setan siya Jisis siiram kinankiugin
(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

1 Mi taka iiya Jisis siya op baptaisa saiir mhoiiya siirin Adi Komii siir naeyiu ieya yikiunam
maeyau nu siiyin apa saiir hiriir Setan siya kinankiuwam.
2 Mi iiyim mhiirima siya mwowim nabieyim kamnwis mi niiyim iriipi hiriinan kamnwis.
Mi siya naemin dimin bi naekin mi mhoiiya siya mhii komiiya ina yaowin.
3 Mi Setan siya kinankiuwan inkamin ha nitin Jisis siiram mi ina yaboiniyin mi kira Adi
Komii siir yinisimkin niuwi mi kira ti siiyam simiir boinki mi sima pi bret nwoki imbiyamim.
4 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka,
inkamin kwoinbudin omwai sibgu waiyayokiyokiiiyin naesi bi haiigin. Niingaka. Inkamki
sibgu haiiyin kwoinbudin ya Adi Komii krimiir Wanin siir hiranki nita yai miiyika sasarga.
5 Mi siya ha boin digiyin mhoiiya Setan siya siirin om komii Jerusalem hiriir yikiunam mi
siirin omaka Adi Komii siira saiir akou yami okmwin okwoki.

6 Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn siirɨn, kira Adi Komii siir yɨnisɨmkɨ nɨuwi mɨpi waraur ankar tamɨ iswɨt natkiigi. Mɨ kira pɨ naonam tani. Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka, Adi Komii siya wɨ ɨgao yai siir paekwosɨm ɨmiir boɨnki kɨriir haiwɨnam. Mɨ kɨriir ɨga wɨ siiya mɨnkɨ haɨnwɨn tani.
7 Mɨ Jisɨs siya siir yai akan hɨnɨɨna swokɨ owarkɨi boɨnki, kara pɨ hɨnɨɨna tɨr tani. Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna swokɨ boɨnkika, kira kɨriir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siiram whɨsarii kɨpi kɨnankɨu siya kɨriir Adi Komiigɨn mɨ yaiya yaimwo karamaeya saiir kɨpi prɨi boɨn siya kariir whɨndirɨraeram.
8 Siya ha boɨn dɨgiyɨn mɨ Setan siya Jisɨs siirɨn kɨmɨdiniya mhɨu komii whɨrɨn siir mhɨu kɨugɨ kɨua hɨriir yɨkɨunam. Mɨ siya siirɨn ɨna yɨisiimauuyokiyokɨigiyɨn nupai nupaiyɨm hɨnda tɨndanɨm tɨ nu ɨiir nwowɨm sɨmiirɨn mɨ dɨmɨn mɨiyɨk mɨiyɨk ɨkɨm siya tɨ digworaekwo ɨmiir ha nɨisiisimauu dɨgiyɨn,
9 Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn mɨ kira pɨ ogmwo kariiram waisi hɨuwi mɨ kariir ɨnɨg ɨiir hainani mɨ tɨ digworaekwowɨm kira kɨgɨm kara wɨ kɨriirarar hauuswoki kira kɨgrɨraowɨm.
10 Mɨ Jisɨs siya siir yai akan hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, Setan, damki! Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka, Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir ɨnɨg ɨiirara hainan ɨski, siya kɨriir Adi Komiigɨn mɨ kira siir mɨi aiirar donkworɨnu krɨpkai.
11 Mɨ siya ha boɨn dɨgiyɨn, setan siya siirɨn ha haiburgigɨn mɨ ɨna yamɨn mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨm ha nɨtɨm, siirɨn kɨmɨdiniya sɨma yaunɨ whɨnkɨnsiisni. Ɨriig.

Jisɨs siir mɨiya nu Galili hɨr mɨrii bwakainakɨn.
(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

12 Mɨ mhoɨiya Jisɨs siya hɨnɨɨna wakaewɨn sɨma Jon siirɨn omaka hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir bɨdi hɨugrɨpkɨikikaiyɨn. Dimusi rani, siya ɨgao yai Inkam Komii Herot siir boɨnkɨn. Mɨ siya tɨ om ɨiir haiburgik mɨ nu Galili hɨriir yam.
13 Mɨ siya om Nasaret hɨr bɨ sɨbgu owɨpɨsuwikɨn mɨ siya om Nasaret siir haiburgikɨn mɨ siya kɨmɨdiniya om Kapaneam hɨr ɨnɨ owou. Tɨ omɨn whɨi Galili whɨigbida waiyɨn, tɨ ɨikamɨm Sebyulan Naptalai sowiir ɨsɨdɨn sɨma nwowa maeyau saiir hɨr
14 Jisɨs siya ha nɨtɨn ta maeyau aiir mɨ ɨni diga ywokiya yai bɨiya Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya boɨnkiya profet Aisaiani mɨ siya boɨnkiya ya saiir swokɨ boɨnɨurwokaigika. Ta yaiya siya wɨnkiya saeya hɨnɨɨnga,
15 mɨ nu Sebyulan mɨ nu Naptalai sowiir hɨran siyɨuɨn whɨi komii Solwara namɨn mɨ ɨna yɨuguskiyɨn ɨe Jodan ɨegbid mɨrmiiya mɨ nu Galili Juda iikam tani mɨ Juda iikam nhɨrɨm hɨr nwowɨm sɨmiir hɨriir yam.
16 Mɨ ɨikamɨm tɨ maeyau owiir nwowɨm nɨibwomambwonan mɨ tariinanɨn sɨma nokiya dɨmɨn komii siir bɨdi haiyɨm mɨ tɨ hɨran ɨikamɨm dɨmɨn biyɨe tɨrɨm ɨnɨ hapi ɨnkam wɨɨrnan ywowɨm mɨ tariinanɨn bɨenan sɨmiir bɨdi yokiyakiyɨm.
17 Mɨ taka ɨiya Jisɨs siya nu Galili hɨr nwowɨn siya yaiya saiir boɨnmɨmauu bwakainakɨn. Siya hɨnɨɨna boɨn, kɨmiir dɨmɨn biyɨe biyɨeyɨm sɨmiirɨn tɨ haiyoprɨmdiyɨumiigi. Dimusi rani, ɨiya Adi Komii siya siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana ɨni kingiin nwowa. Ɨriig.

Anasu mɨi mɨriiyɨm kam nwiiyɨm Jisɨs siya nɨkɨunakɨm
(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

18 Mɨ ɨiya Jisɨs siya Galili whɨigbid whɨigbida hɨriir nouapamɨn mɨ siya iwɨnyaowo anasu mɨi mɨriiyo sowiir yao youap kɨgam Saimon mɨ siir ɨnɨg whɨrɨn wɨ Pita dapi mɨ siir nomousɨm ɨeya Endru, yo sowa yaowɨn haɨmna nɨtmaigo whɨi hɨr. Mɨ ta anasu haii mɨiya ya sowiir yao umɨr mɨiga.
19 Mɨ Jisɨs siya sowiir yao boɨnki, bɨiya kowa anasu mɨi mɨriiko mɨ tariinanɨn kowa kanakar wɨt mɨ kowiirɨn wɨ kara nɨisiimauuwi siyɨuɨn ɨikamɨm sɨm mhɨi kwoɨnɨm sɨm nɨnkpɨt haigiyɨm mɨ sɨm nanmaiwarkainaeiyɨn.
20 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkɨkɨn, sowiir haɨmnan ɨni hɨrar kwomaimiigiyɨn mɨ sowa ɨni siir mhoɨiya yamwo.
21 Mɨ siya ha swokɨ kwapnamɨn mɨ ɨni iwɨnyao nwɨswo sowiirar swokɨ kwakɨgo, Jems Jon sowiirar, Sebedini yɨnisɨm nwɨswo. Yo sowa ɨ hɨrar nɨdwokaii sowiir adɨn Sebedi saɨkar. Yɨm sɨmaniyɨn sɨmiirni haɨmna ɨiir mɨ kisɨsok dɨrɨraerari. Mɨ sowiirɨn kɨmɨdiniya Jisɨs siya yɨkɨuna.
22 Mɨ sowa bɨ kɨmɨmɨnkiko, sowiir adɨn siirɨn ɨni ɨ hɨrar kwaewɨsrimiigigo mɨ sowa ɨni Jisɨs siir mhoɨiyar yamwo. Ɨriig.

Jisɨs siya ɨikamɨm makakɨm sɨmiir haiswonɨskiigɨn
(Lk 6:17-19)

23 Jisis siya nu Galili siirar yapyokii irkak. Mi siya iikam imiirin Juda simiir maeyauwa
yaimin dimin nidwokai wakaeiyim simiir hir yomwimwarkaiyiu mi siya yai win kirie
kibiya saiirin iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir
warar mi boinmimauu. Mi siya iikamim mapai mapaigi niiyim simiirin warar mi hais-
wonimniskiiyam.
24 Mi siir yaiya ina yinyokiigiya nu Siria siirar. Mi sima simiir iikamim mapai mapaigi
niiyim mi yiu bibiyieki nii whwonkaiyim mi iikamim whaowa piugi nwo ikim mi iikamim
iga iinim ninsimsiriunakaeyamim siya simiir yinimniskiswo.
25 Mi iikam whie komiiya nu Galiliyankin nitim mi omisisim nhirim maeyau Dekapolis
hiranim simiir hiranki nit ikim mi om komii Jerusalemanki nit ikim mi om nhirim nu
Judianki nit ikim mi ie Jodan siir kingiin hindanki mi it ikim sima ini siir mhoiiyar yamim.
Ɨriig.

5

Jisis siya mhiu kiu hir boinmimauugin iikamim mairgimairgakakim simiir.

1 Mi Jisis siya iikam whie komii simiir kigin siir mhoiiya namim mi siya kimidiniya mhiu
whirin siir hiriir iiyam. Mi siya hir ha nini ii idwo iuwin mi kamim siir kigna miriiyim ina
yitin siirim saika nidwowim.
2 Sima hirar nidwowim mi Jisis siya simiirin hiniina yowimwarkaiyiu. Ɨriig.

Jisis siya inkamki mairgimairgani siyiuin siir boinkin.
(Lk 6:20-23)

3 Mi iikamim ha naingwowim sima Adi Komii siirimin miigakim mi mairgimairga wadieyar
nwowi. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar kigriraowi.
4 Mi iikamim ninouninki kaeyamim mi wadie nwowim mi wi mairgimairga whisarii nwo
rani, simiirin wi op Adi Komii siyar hauukwiyae haiginiuwi.
5 Mi iikamim yai min ninkisimsio boin karam nwowiyim mi simama naingwona karam
nwowiyim, yim sima wadieya dwo mi ha mairgimairga. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii
siyar hauuwi nuin.
6 Yipiki iikamkim mhiigi naoni hiniin Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknamin wadieyar
dwo. Sima ha sibgu mairgimairga. Dimusi rani, siya wi simiir whindiriraerari wi wadieyar
nwowi mi wi siir mhoiiyar nami.
7 Iikamim, iikam nhirmisi naingwobumbuwiyim sima wadieyar dwo mi ha mairgimairga.
Dimusi rani, Adi Komii siya wi simiirsiyar mi inkin aingwobumbuwi.
8 Mi iikamim mhii kwoinim rirmiya nwowiyim sima wadieya dwo mi sima ha mairgimairga.
Dimusi rani, sima wi Adi Komii saikar nwowi.
9 Mi kamim yaii min ninii nansaowi siyiuin siir minwokmaiyim iripa nongwomamair
aeyam sima wadieya dwo mi ha mairgimairga. Dimusi rani, mhoiiya Adi Komii siya wa
boini, sima kariir yinisimkim.
10 Mi iikamim Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyoknam hik saiirsi haii sima wadieya timi o
mi ha mairgimairga. Whisarii rani, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir
kigirkakana, ya simiir wararga.
11 Mi sima kimiirin ha kigii, kima ini kariir siyiu iiir napim mi ini kimiir tioim mi ini yai
bibiyie kimiir kinaop itkaigaiyiuim mi kimiirin wi sima niksisaei. Mi kima wadieya sibgu
idwowi mi wa mairgimairgaei.
12 Mi biiya sima profet inkamim simiirin hiriinanar mi tionanaekim. Kima iripar
dingwomamair ae. Dimusi rani, mhoiiya ti digworaekwo miiyik miiyikim ninomor kou hir
nwokwokinim yim kimiirgim. Ɨriig.

Iikamim naingwo tibmiiyim yim ini wa mi pae niuyanan ywowim
(Mk 9:50; Lk 14:34-35)

13 Wim kima iikamim simiir whwonkam idan ini wa nan ywowim iikamim simiir
whinkinsiisim. Mi wa siir hiiya saeya digiiyim mi wi paniina swoki tiri siir hiiya saiir swoki
haiyim? Niingaka. Tiki hiniin wain yio mii karamaekin. Mi sima siirin pi hindara kabitkaigi
iski mi iga wi siirar ninkin okwowi.
14 Wim kima ini nu tiran pae niuyanan ywowim. Mi kima siyiu miiyik napiyin iikamim
simiir niisiimauuwi kima om komiiyin mhiu kiugikiu nwowiyin siir hiriinan ywowim yio
bi swoki kimirkaiigin. Niingaka. Iikamim arugi aruwanim sima wa kigi.
15 Inkamin yiukid hangimuwiiyin, siya siirin twoni bi higriniu haiginikin. Niingaka. Siya
siirin pi romiyasni ninanki mi iikamim ta omaka aiir nwowim, simiirin pi siyar niuya
irkaki.

16 Mi iriipi hiriinan kimiir siyiuin iikamim simiir whwonkam idan paenan timi iuya irkak. Mi sima siyiu miiyikin kima tiriyin siir kigii mi sima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin wi siir inig iiir nwoki hainan praprasim. Iriig.

Adi Komii siir siyiu komiiyin siir yaiga

17 Kima ha kipi naingwo kara Moses siir siyiu komiiyin mi profet kamim sim yai ikim, simiir kiindiyimdiyiuwam nitkin. Niingaka. Kara simiir kiindiyiuwam bi nitkin. Kara idwo simiir swoki inkin boinourwokaiyam nitkin.

18 Kara kimiirin yaimwowar boini, ti siyiu komiiyin Moses siirin mi profet simiir yaisisimim mi sowiir diminsisimim hiumamakiuwim mi kiyiprimpriniuwim wi wara dig rani. Niingaka. Ninomor nu sowa wa digii mi ti Moses siir siyiu komiiyin siir siyiupai siyiupaiyim mi siir yaipai yaipaiyim, yim wa nimbini.

19 Mi inkam nwirki Moses siir siyiu komii siir diminsim whir niinikripi mi profet kamim simiir ikim mi siya iikam imiirin hiriinan siyiu iiirar swoki owomwarkaiyiuwi mi ti hiriinan inkamin siya wi inigak nwo rani. Niingaka. Iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiirin. Mi inkamin Moses siir siyiu komii siir siyiumwoki siyiumwowin mi profet kam ikim sowiir sibgu api mi iikam imiirin hiriinanar swoki owomwarkaiyiuwi mi siya wi inig komiigaka nwowi iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana.

20 Mi hiriinankiniuwi kara kimiirin yaimwowar boinkii mi kimiir siyiu miiyikin ti kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi simiir siyiu iiirin haibur karamae nwowi, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiirin kima wi wara nwo rani. Iriig.

Kwoin haugihauga whiyieni siyiugin

21 Kima bidi wakaeyim Adi Komii siir yaiyim, biiya Moses siya win boingikim, saeya hiniina boinka, kira inkam kipi nisomao mi inkam nwirin inkam nwirni nisomaowi mi siya wi yaigak nwowi.

22 Mi kara yai kwira pi saiir warar ninkin boinki mi inkamin siir nomiiyauin io siir nwowi mi ti inkamin wi yaigak nwowi mi inkamin nwirin siir nomiiyau iiir nigbumbuwi mi ti inkamin siya wi yaigak nwowi kaunselmi biiyan kamim simakain. Mi inkamin hiniina boini kira hab whaowaekin mi ti inkamin siirin sima wi paeya nikropki.

23 Mi kira diminim Adi Komii krimiir Wanin siir priihauuanim siir hiiya saiir kingiin nini haigingigi mi kira ha naingwowarkaigi kiriir nomiiyauin siya kinaka iokakiniuwi, whisarii rani, diminin kirar tirkin siirin siya kiriirin io asi nwokin.

24 Mi kira diminim kira priihauuam tirim Adi Komii siir, yim siir hiiya saiir kingiina tikini haigingig. Mi kira ha tiki am, kiriir nomiiyauwin io kinaka nwowin siiram yai saika nini kisisop boiniuwam. Mi kira saika nini kisisop boingigi, iripa nongwomamair aeyam mi kira wi haini swoki am mi kiriir diminim kira priihauuwam tirim Adi Komii siir mi siirin haini tini hauuiu.

25 Mi inkam nwirin kiriirin inkam komiiyin yai hidiyin yai saika boinam tiri, iiya kowa siyiu hirar niki apamiya saiirin mi kira kipi kimimin, saika yai ha kisisop boinsasaugi iripa nongwomamair aeyamin. Ni wi ti inkamin si pi boinmauugiyiuwisi inkamin yai hidiyin si mi yio wi polismi iin hauugi, sima nini hiugripkiikikaigikim maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir.

26 Kara kiriirin yaimwowar boini mi kira ta kiriir hik saiir umir iiir sainsisau karamae nwowi mi ni kira omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hiranki wi aisiima niki haiburgig rani. Niingaka. Iriig.

Nonkwonani siyiuin siir tirbuwi ikin

27 Kima bidiya iki wakaeyim yaiyim biiya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni siyiuim sim, siya hiniina boinkikin, kira nonkwonani siyiuin siir kipi tirbu.

28 Mi kara kimiirin pi yai kwira saiir warar ninkin boinki. Inkamin siya nhwo ara kigikiigi wig iramin mi tiki hiriinan inkamin siir kwoinin yio nonkwonani siyiuin siir bidi tirbuin.

29 Mi kiriir iinigan nhwonain kiriirin siya nipiyaokiinami siyiu biyie tiram mi kira siirin habitkiigi. Yio miiyik rani, kiriir piu haimiya saeya mi kiguguwi mi iriipi hiriinan yio miiyiki miiyik rani, kiriir piu irkaka saiirin paeya nitkaigi.

30 Mi kiriir iina iiniga kiriirin saeya kiyapiyaokiinami siyiu biyie tiram mi saiirin kaigrip itkaigi. Yio miiyik rani, kiriir piu haimiya saeya mi kiguguwi, iriipi hiriinan miiyiki miiyik rani, kiriir piu irkaka saiirin paeya nitkaigi. Iriig.

Wigkam sopni siyiugin
(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

31 Biiya Moses siya hiniina win boinkikin mi inkam nwirin siya siir wig aiir sopkiyam naingowoi mi siya saiir sopkiyamin yokwo witisim kwira win hauugi.
32 Mi kara yai kwira kimiirin pi warar ninkin boinkii, inkamin siir wiga aiir sopkii mi siir wig saeya hii bi nanaemiminka. Ti inkamin siya tirbugikin ta wig aiirin iiya saeya kam nwir nini onkwonaiuwa mi saeya hii asi nanaeka. Ti mhoiiyan kamin saeya swokini owiuwin siya iriipi hiriinan sowawaiyin hii asi nanaeko, ti hiriinan siyiuin yio biiyan kam ieyar tirbugikin. Ɨriig.

Adi Komii siya nimbini siyiugin

33 Mi yai nhirim biiya brougae Moses siya winim yokwoni Adi Komii siir hirankin, siya hiniina boinkikin, iiya kira Adi Komii siir inigin siir nikopaisisiri mi kira kipi nikopaisasae.
34 Mi kara yai kwira kimiirin pi warar ninkin boinkii, kima dimin nhirim nimbinam tiriiyim mi mhoiiya kipi swoki ikopaisisir. Niingaka. Mi kima ninomor saiirin whisarii kipi nikopwaisisir. Whisarii rani, ninomora ya Adi Komii siir maeyauga.
35 Mi kima dimin whiram nimbiniyim nu iiirin whisarii kipi nikopwaisisir. Dimusi rani, nuin yio Adi Komii siir iga aiir nokwosiisika. Mi om komii Jerusalemin iriipi hiriinan kipi mi tir. Dimusi rani, yio Inkam Komiiyin Adi Komii siya nu kigriraowiyin, yio siir om komiigin.
36 Mi kira kiriir mwoin siir kipi dapboin ikopaisisir dimin whiram nimbiniyim. Niingaka. Dimusi rani, kira kiriir kana saiir kanmai whir tirim wi dig nwo rani, whisinan yhiuwinan nwowamin. Niingaka.
37 Ɨiya kima iikamim simiirin dimin mini, kima hiniina boin, ihi kara wa tiri, iyie? Kara wi tir tani. Ti siyiu hiniinin yio wadiekin mi kira yaeya yai kwir swoki boini ya saeya Setan siir yaiga. Ɨriig.

Yamdiyamdi tirni siyiugin
(Lk 6:29-30)

38 Kima bidi wakaeyim biiya Adi Komii siir yaiyim Moses siya hiniina win boinkim, inkam nwirki kiriir nhwo iiir mintibugii mi ni kira siir nhwoin yamdiyar ti swoki hopripugi. Mi inkam nwirki kiriir bigmiu iiir ninouhai mi kira siir bigmiuwin wi yamdiyar ti swoki inouhai.
39 Mi kara kimiirin yai kwira pi warar mi inkin boinkii, kima iikamim kimiir tirbumbuwiyim simiirin yamdi kipi swoki tirbu. Niingaka. Mi kimiir yaeka inkam nwirki tiokii mi kira yaeka yarmi kwira ha ti swoki inkpit okwoki, siya swoki inkin tiokiyam.
40 Mi inkam nwirki kiriirin inkam komii yai hidiyin saika boini kiriir yiuisa kou ana saiir haiyam mini mi kira siirin yiuis prieiya piu irkak aiirar nii irkakiya warar dinkin hauugi.
41 Mi inkam komii nwirki kiriir boini kingiin niimau siir digworaekwo imiir hainamim mi kira saika ha ti swoki hainis apnam arurig mi kira mairgimairga dwonam.
42 Mi inkam nwirki kiriiram sriii dimin whir siir hauuam mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwirki kiriir waraurankin priihainami dimin whir mi siirin ha prii hauugi. Ɨriig.

Siyiuin sau omomin siiram naingowoi ieya
(Lk 6:27-28,33-36)

43 Kima bidiyar iki wakaeyim yaiya biiya kam nhirim sima boinkiya saeya hiniina boinka, kima kimiir nomiiyauwim simiiram daingwo mi kima io kimiir sau omomim simiir dwo.
44 Mi kara yai kwira kimiirin pi warar ninkin boinkii, kima kimiir sau omomin siirsi daingwobuna mi iikamim kimiir tirbumbu ninkin haiginiuwiyim kima Adi Komii siiramin simiiram kwisboinki simiir whinkinsiis haiginiuwam.
45 Mi kima ti hiriinan siyiuin siir tiri mi kima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin wi siir yinisim nwowi. Mi siya bieyin wi siir tirki, iikam biyie biyieyim mi iikam wadie wadie ikim simiir koua niuyaim. Mi siya nao pa mi tirkii, iikam biyie biyieyim mi iikam miiyik miiyik ikim simiiramin. Mi hiriinanin kima iikam whiekakim simiirim daingwokwonanaei.
46 Mi kima iikam kimiiram naingowoiyim simiiramar timi naingwo. Mi kima wi piki hiniin diminin siir haii? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin wi dimin whir hauu rani, yio ti hiriinanin dimin komii rani. Mi kam biyieyim omom omomi umir haiiyim yim iriipi hiriinanar mi tirikim kamim simiiram naingowoiyim. Ti hiriinan diminin yio dimin komii rani.
47 Mi kima kimiir nomiiyauwim simiiraramar hiniina boini, akamie mi kima wi dimu dimin haii? Adi Komii siya wi dimin whir swoki hauu rani. Niingaka. Yio ti hiriinanin yio dimin komii rani. Iikamim naingwo tibmii karamaeyim sima hiriiyar mi tirikim, yio dimin komii rani.
48 Kima sibgu dwowipisu iikamim simiir whwonkam idan, kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hiranin siya sibgu owipisuwiya saiir hiriinan. Ɨriig.

6

Iikam Paeprikabim simiir whindiriraerar haiginiuwi siyiu ikin

1 Kima sibgu mintarao, kima ha kipi naingwo kimiir inig imiir hainanim mi kima mii miiyik miiyikim Adi Komii siirim, iikamim simiir whwonkam ida niisiimauim sima nwoki kigim. Niingaka. Mi kima hiriinan tiri mi kima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, wi siir digworaekwowim simiir hai rani. Niingaka.

2 Mi hiriinanki niuwi kira iikam paeprikabim umir digworaekwo simiir hauuwi, kira kamim kid masiyim bii simiir kipi nikropki kimiir bii namkwokinamin, ti kamim niksisaeiyim simiir hiriinan mi iiya sima diminim paeprikab iikamim simiir hauuwiyim iki siyiuim sim sima hiriinan minam tiri iikamim sima nwoki hainanim simiir inig imiir. Kara kimiirin yaimwowar boinki simiir diminim, yim sima bidi haigiyim mi Mhoiiya Adi Komii siya simiirin wi dimin whir swoki hauu rani.

3 Mi kira iikam paeprikabim simiir whinkinsiis haiginiuwi mi kima digworaekwowim wi iikam nhirim simiir whwonkam ida kipi hauu o iikam nhirim simiir kipi boinmauu.

4 Kira hindara haigiprakai hauu mi mhoiiya kiriir Adi Komiiyin siya kigi kira siyiu miiyik tirin mi siya wi dimin miiyik miiyik imiirar mi hauugi miiya kira miriiya saiirsiyin. Ɨriig.

Nhwo kwisboini siyiugin
(Lk 11:2-4)

5 Mi iiya kima nhwo kwisboiniyim, kira iki kamim niksisaeiyim simiir hiriinan kipi tir, yim simiir kwoinim minaramar naingwowikim nhwo iki omakaim yaimin dimin nidwokai wakaeiyim mi iki siyiu komiiyim sim siyiumig siyiumigim sim kwisboinamim iki iikam simiir whwonkam ida mi sima simiir inig nwoki hainanim. Kara kimiirin yaimwowar boinkii. Yim simiir diminim bidiyar haiyim biiyar. Mi Mhoiiya Adi Komii siya simiirin wi dimin whir hauu rani.

6 Mi kima nhwo kwisboinam mini kimiir Adi Komii iiirim, kira kiriir yapa maeyau krakra damwowiu, pi inkamki kig karamae kimiir ywo mi mhoiiya kimiir Adi Komiiyin inkamki kigmimin karamae nwowin mi ta maeyau krakra aiirin wi siya siyar kigi. Mi siya kiriirin wi siyiu miiyik iiirar niisiimauuwi.

7 Mi iiya kira nhwo kwisboiniyim mi yai nhirim kiriir kwoinairgar kipi naingwo kiyaiyokiyokiiyam, iikam biyieyim naingwo tibmii karamaeyim simiir hiriinan. Niingaka. Sima hiniina naingwokim tiki yai prie prieiyim sima kwisboiniyim mi simiir uruwai siyaowaiyim simiirin pa wakaei.

8 Kima simiir siyiu iiir kipi nap. Whisarii rani mi iiya kima siiram niki sriiboin karamaeyar niki owiyim mi kimiir Adi Komiiyin siya bidiyar yonkwokikaiwinin, diminin kima hainguguin siirin.

9 Ɨiya kima nhwo kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,
krimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin: krima kiriiram kwis boini kiriir inigin siirin dimin whirki bi kibukin.

10 Ɨiya kira digworaekwo whiekakim simiir kigirkakan aeya witsisau, mi krima nu tirin, wari ninomor kouanim Adi Komii siir paekwosimim sima mi wakaeyokna diriraerariyim simiir hiriinan mi wakaeyokna diriraeraram tiri.

11 Kira panaowin krimiirin naeyim pi taka iiya saiir naeyiriya whaugi.

12 Kira krimiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi, iikamim krimiir tirbuim krima haiyoprimdiyiumiigiyim simiir hiriinan.

13 Mi kira dimin biyieyim krimiirim kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam mi kira krimiirin yiu biyiemi biiyan inkam komiiyin siirsi ti haiyapyok haiginiu!

14 Wakae mi kima iikamim dimin biyie kimiir tirbumbu haiginiuwim, simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, kimiirin wi hiriiyar mi tiri.

15 Mi kima iikam nhirmi dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi karamae nwowi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, kimiirin wi hiriiyar mi tiri. Ɨriig.

Nae haiyani siyiu iki.

16 Mi iiya kima nae min haiyaeiyim mi Adi Komii siirim kwisboiniyim, kimiir whwonkamim iki kamim niksisaeiyim sim ninkikiiyim, hiriinan kipi ninkiki. Simiir whwonkamim minam ninkikii iki iikam nhirim sima nwoki boinim, yim nae haiyaeikim mi simiir inig nwoki hainanim. Kara kimiirin yaimwowar boinkii, yim sima simiir digworaekwowim bidi haiyim.

17 Mi iiya kira nae min haiyaei mi kiriir whwonkamin sibgu whausok tatao mi kana ha timi sibgu hopsin.

18 Mi sima kiriirin wa ninokninkin tani kira mhiigi naowi. Niingaka. Kiriir Adi Komiiyin
inkamki kig karamae nwowiyin, kiriirin wi sasar ninokninkini. Ti digworaekwowim kira
nimprio diriraerarim. Mi mhoiiya siya wi siyiu miiyik iiirar tiri kiriirin wa hauu kiiyiuwi.
Ifriig.

Siyiu digworaekwo miiyik hangiriyiu haigini ikin Adi Komii siir hir
(Lk 12:33-34)

19 Digworaekwo miiyik miiyikim kiramair kipi hangiriyiu haigina ti nu iiirin. Yio tiki nuin
kikom tapin aii minim wi sima tirbumbugiyami. Mi kamim hii tauaeiyim pi omaka aiirar
niinikirimtio ninopkainami ti digworaekwowim simiir haiyam.

20 Mi kima nu tirin mii miiyik miiyikim ninomor kou hirin wi Adi Komii siyar hauuwi yio
kikom tapin aii minki bi tirbuwikim mi hiiyan kamim wi niinikirimtio ninopkainam tani
digworaekwo tauaehaiyamin. Niingaka.

21 Mi maeyauwa kiriir dimin miiyik miiyikim sima nwowin mi kiriir kwoinbudin omwai
waiyayokiyokiiiyin wi ti om iiirar mini owouwi. Mi kira nuan diminim simiiram kipi
naingwokwonanae. Kira Adi Komii siir dimin imiiraram daingwo iski. Ifriig.

Kwoin niuyani paeka
(Lk 11:34-36)

22 Nhwowin yio piu saiir niuya haiginiuwikin. Mi kiriir nhwowin wadieyar niki owi mi
kiriir nhwowin digworaekwo whiekakim simiirin ina kigomok irkakin nhwowin yio piu
irkaka saiirar niuya irkakikin, kwoinin yio nhwonakin mi kira sibgu aingwowi mi kira
wadieyar nwowi.

23 Mi kiriir nhwowin siya biyie nwowi mi ni wi hindara natisir whaowae iuwi. Mi kiriir
kwoinin dimin biyieyam naingwowi mi siya wi niibwomambwo komiiyar namwowiuwi
mi ti diminim kiriir waraur nwowim yim miiyiki miiyiki mi iuwi. Ifriig.

Kwoin whisairni siyiugin
(Lk 16:13; 12:22-31)

24 Mi inkamin biiyan inkam nwiswo sowiir mii miiyik kwiso sowiirar sibgu mirii swowi
mi siya wi kwira saiir sibgu mirii mi kwira wi digiumii haigingiki mi ta ii aiirarin siya umir
mii aiiramar naingwo tibmii iski mi siya Adi Komii siir mii miiyiki saiirin wi paniina sibgu
mirii, ha? Niingaka. Ifriig.

25 Mi kara kimiir asi boinki mi kima kimiir kwoinbudin siirsi kipi naingwoyimiyok boin
mi ha kipi boin, krima wi dimu dimin naei? Mi wi dimu dimin kwiyaei? Mi kima kimiir
piu aiirsi kipi naingwoyimiyok boin, krima wi dimu dimin mi haigiprakai. Mi tari kiriir
kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin, ini nae siir haiburin mi kiriir piua ini yiuis saiir
haibura. Adi Komii siya tirkikin kiriir piu kwoinbudin mi kira siirar wakaeyokna iski mi ti
diminim kira whaowaeyim wi siyar hauuwi.

26 Kima ipiyin imiir kigninokninkinki, yim sima nae min bi ninkikin aeikim mi naeyim
omakanau bi mi mirii haigiikim. Niingaka. Mi kimiir Adi komiiyin ninomor kou hir
nwowin, simiirin nae siyar hauu aeyiski. Mi wim kima ini ipiyin simiir haiburim mi siya
kimiirin wa sibgu kigriraowi.

27 Mi kimiir nwirki ha naingwowi, siya biewi nhirim wi omwaiyar swoki hainis
waiyayokiyokii, aniya? Niingaki niingakiinga.

28 Mi kima yiuis digworaekwowam dimusi naingwokwonanaei? Kima kipim numir
nwowiyim simiir kig, yim sima paniin paniina nimbiyami. Yim sima miinan mirii rani.
Niingaka. Mi yim sima yiuis min bi nonkwokwowikim. Niingaka.

29 Mi kara kimiirin yaimwowar boinki, biiya inkam komii Solomon siya piuaiyim siir
piuaipai piuaipaiyim, ta kipa saiir hiriinan piuai miiyik bi nwoka. Niingaka.

30 Ta kowa saeya mi kip aka Adi Komii siyar sibgu tirki mipi miiyika nimbiyami. Tapa ko
kip sowa wadieyar nwowi mi waka sowa waigi mi wi paeya sima nitkaigii. Mi wim kima ini
ko kip sowiir haiburo. Mi Adi Komii siya wi kimiirar mi sibgu kigriraowi. Mi kimiir naingwo
tibmiiya Adi Komii siirimin kirie nwo karamae dimusi nwowi, ha?

31 Mi hiriinanki niuwi kima hiniina kipi naingwoyimiyok boin, krima wi dimu dimin naei
mi wi dimu mi haigiprakai sasaei piua kima hiriinan kipi naingwo. Niingaka.

32 Yio tiki hiriinan digworaekwowim simiiramin iki iikamim naingwo tibmii karamae
nwowiyim, sim ninaingwoyimiyok boinikim. Mi kima simiir hiriinan kipi naingwoyimiyok.
Mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin, siya ina ninokninkinin ti digworaek-
wowim kima hainguguwim simiirin.

33 Kimiir biiyan kwoinin ta iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir
kigirkakana mi siir siyiu miiyik ieya miinan siiram ti mirii. Mi mhoiiya siya ti digworaekwo
nhirim wi kimiirarar swoki inkin hauu mimirki.

34 Mi hiriinanki niuwi kima digworaekwowim waka nimbiyamanim simiirsi kipi naingwoyimiyok. Mi iigwir iigwirin dimin hikak hikakim ha nimbiyamikim. Mi tapan dimin hikak hikakim nimbiyamiyim simiirarar hai, wakanim simiir wara kipi ninkin hai. Ta iiya saiir digworaekwowim yim simiiraramar timi naingwo. Ɨriig.

7

Inkam nwirni kipi hid
(Lk 6:37-38,41-42)

1 Kima inkam nwirni kipi hid wim wi Adi Komii siya mi hidisi.

2 Mi ta hiriinan yaiya kima boin hiuriyiuwa iikam nhirimi mi Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi hiriinanar mi boin hiuriyiuwi. Mi kima iikam imiirin hiriga mi hauuwi mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan iirar swoki iyopkiiyiuwi.

3 Mi kira paeka sima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iiir nwokaiya saiir dimusi kigi mi kira wara paemir komiiya kiriir nhwo iirar nwowa saiir bi naingwowarkainakin, aniya?

4 Mi kira kiriir nomiiyauwin siirin hiniin dimusi mi priiboini, nomiiyau, kara wara paeka kiriir nhwo iiir nwowa saiir haiyam tiri mi wara paemir komiiya kiriir nhwo iiir kiikiriniua ya dimuga, ha?

5 Kira niksisaeyaki waiwigin! Kira biiyin wara paemir komiiya kiriir nhwo iiir niripua saiir tiki iinikiibwaeki. Mi mhoiiya kira wa nwoki kigomok iinikrae haiyim kiriir nomiiyauwin siir nhwo hir nwokaiya paeka sima saiirin.

6 Kima dimin miiyik miiyikim Adi Komii siirim dimin whirki kimbu karamaeyim inkam biyieyim wranaanim simiir kipi hauugi. Dimusi rani, mhoiiya kimiirin wi simar swoki kwaeniniyokna pii. Kimiir dimin miiyik miiyikim iikamim hunanim simiir kipi hauu. Dimusi rani, sima ti dimin imiirim bi naingwokim mi ti diminim wi igani sima ninkin okwonami. Ɨriig.

Inkamim nhwo kwisboinanaeiyim simiir siyiu ikin
(Lk 11:9-13)

7 Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siiram kwisboini diminam mi siya wa hauuwi kimiirin. Mi kima diminam hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano iiir kaigakani mi Adi Komii siya wa haiwaokii.

8 Mi kara kimiirin yaimwowar boini, inkamin Adi Komii siiram kwisboiniyin sima pi dimina mi haii. Mi inkamin iki diminam mi hansiriyin yio siya siirin wa hauuwi mi inkamin ano kaigakanii mi Adi Komii siya siiramin wa haiwaokii.

9 Mi kimiir inkam nwirin siir yinisimin siya siir ad iiramin nipuam boini mi adin siirin wi siiya hauugi, aniya? Niingaka.

10 Mi yinisimin ad iiramin anasuam boini siir hauuam mi adin siirin wi mipug biyie siir hauugi, aniya? Niingaka. Siya wi hiriinan tir tani.

11 Mi kima ti iikam bibiyieyim, hii min tauaeiyim sima simiir yinisisimim simiirin dimin miiyik miiyik imiirar mi hauuwikim. Kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siya ini nuan ad imiir haiburin, siya dimin biyiekak rani, yio siya wi hiriinan digworaekwo miiyik miiyik imiirar mi sibgu hauuwi iikamim siiram srii.

12 Kara kimiirin yaimwowar boini, ti yaiyim simiir yaimwokiyaimwowa biiya Moses mi profet kamim sima winkiyim yokwoni sima. Siyiu miiyik diriraerar iikam nhirim simiirin kira naingwowiyim sima diriraeraram kiriir saiir hiriinan. Ɨriig.

Ano kopsim mi ano komii
(Lk 13:24)

13 Kima ano sapisapin siirgi siirar dapninopkainam. Dimusi rani, anowin maeyauwa paekaka saiir hiriir namiyin, yio prasae rani, bwaeya komiigin. Mi siyiuin siir namiyin bimbiuwi rani mi iikam whiekakim wi siirar nami.

14 Mi anowin kwoinbudin omwai waiya yokiyokiiyin siir hiriir namiyin yio kabigikabi rani. Mi iikamim ti siyiuin siiram namiyim miinan miriinamikim. Mi siirin nwinwira iriraki hansiryiskaii. Ɨriig.

Kima profet niksisaeyim simiirsi mintarao
(Lk 6:43-44)

15 Kima profet niksisaeyim simiirsi mintarao yim sima kimaka wi yai iyop nini onii. Mi wim kima wa naingwowi sima inkam miiyikim yaimwowar boinikim. Niingaka. Mi simiir kwoinim yim miiyiki miiyiki mi iuwi, ini wranan ywowin, kimiir niksisaeyam mi sima kimiir naingwo tibmii aiir warar mi tirbuwi.

16 Kima bidiya yinokninkinim simiir siyiuin sima tiriyin. Mi ti pae sinin siya wi tab bud rani mi niowin iriipi hiriinan siya wi am mi bud rani. Niingaka.

17 Mi hirii hiriinankina pae miiyik miiyikim yimbi paenid miiyik miiyik imiirar mi budi
mi pae bibiyieyim yimbi paenid biyie biyie imiirar mi budi.
18 Pae miiyikin siya paenid biyie bi budigin. Niingaka. Mi pae biyieyin yio paenid miiyik
bi swoki budigin. Niingaka.
19 Mi paeyim nae miiyik bud karamae nwowiyim yim wi paeya sima niiyitkaigaigii.
20 Mi kima wa ninokninkini profet niksisae simiir siyiuin sima tiriyin.

Kara kiriir bi ninokninkinkin
(Lk 13:25-27)

21 Mi kima hiniina daingwo iikam whiekakim sima kariirin hiniina dapikiuwi, kariir
Biiyan Inkam Komii, sima Adi Komii siir yinisim tani. Niingaka. Sima wi nhirkimaka nami
iiya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ninomor koua hiriirin. Mi inkamin kariir
Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir kwoin iiirar sibgu api mi siya wi siir kigriraowi.
22 Mi taka ii komiiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidi, wi kariirar dapboin
wini, Biiyan Inkam Komii, Biiyan Inkam Komii, nim krima kiriir inig iiir miriigim! Adi
Komii siir yaiya iikam simiir. Mi iki uridyiu biyie biyieyim simiirin krima kiriir inig iiirar
haiswonimniskiigim! Mi krima dimin kirie komii komiiyim kiriir inig iiirin kasakasa bi
tirkim!
23 Mi taka ii aiirin kara simiirin wi hiniina boinmauu wakaei, kara kimiir bi swoki
inokninkin miminkin. Niingaka. Kima siyiu bibiyie tiraki waiwigim, kima damki! Ɨriig.

Omaka isair miriini siyiugin
(Lk 6:47-49)

24 Mi inkamin kariir yai aiir wakaeyokna diriraerari, yio tiki hiriinan inkamin kwoin
miiyikakin, yio ini inkamin omaka siiya idwo miriiyin ini siir hiriinan ywowin.
25 Mi ta iiya opud nao owie komiiyin ha nitin ta omaka aiir namitiunii mi saeya bi
nakainamka. Niingaka. Dimusi rani, ta omaka ini siiya kirie kirieyim nu aowa nwokaiyim
simakar yauni owiuwim.
26 Mi inkamin ta kariir yai aiir wakaeyokna karamae nwowiyin, yio ini ti inkamin omaka
aowi maeyau miriiyin ini siir hiriinan ywowin.
27 Mi iiya opud nao komiigi nitiyim mi owie komiiyin ha mi itin mi digworaekwo
hiriinanim ta omaka aiir namitiuniyim mi saeya ina yakainama. Ɨhi, saeya ina yakai iimik
iuguskiya.

Jisis siir kirie komii aeya

28 Jisis siya ti diminin siirin ha boin digiyin mi iikam whie komiiya ini hindara yanaakiyim
ti yai hiriinanim siya boinmimauuwim simiirsiyin.
29 Dimusi rani, siya simiirin kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir hiriinan bi
boinmimauugin. Niingaka. Siya simiirin inkamin inigakin siir hiriinan boinmimauugin.
Ɨriig.

8

Jisis siya inkamin paowai minkim pisikomkopouwin siir haiswoniskiigin
(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

1 Mi Jisis siya mhiu hiranki niunaiiniyin mi iikam whie komiiya ini siir mhoiiyar
sidkaenamim.
2 Mi inkam nwirin paowai minki pisikomkopouwin ha nitin siiram mi siya ogmwo ini siir
whwonkam idair ini akaihiuniyin. Mi siya ina boinin, Biiyan Inkam Komii, kira kariirsi
naingwobumbuwi mi kira kariirin pa haiswoniskiigi.
3 Jisis siir iina siir ha nonkwokiyin mi siya ina boinkiyin, kara ha naingwowi, kira
wadieyar dwoki! Mi paowai minim siir pisikomkopouwim ha digiyim mi biri kimiminkikin
siya ini wadieyar ywokiyin.
4 Mi Jisis siya siir boinki, kira sibgu wakae! Kira wi inkam nwirni kipi swoki
boinmauumimin. Niingaki, niingaka. Mi kira kiriir piua pris inkamim simiir tini
iisiimauuiu. Mi kira wi naemin dinkin imiiyaeki, biiya Moses siya boina saiir hiriinan. Mi
iikamim sima wa nwoki inokninkinim kiriir ma Adi Komii siya bidi digiya. Ɨriig.

Jisis siya sauan kamim simiir biiyan inkamin siir miiyan inkam iiir haiswoniskikin
(Lk 7:1-10)

5 Mi mhoiiya Jisis siya om Kapaneam hiriir napninopkainamin mi om komii Rom hiran
kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin ha nitin mi siya siirin hiniina yasriini,
6 Biiyan Inkam Komii, kariir miiyan inkamin siya makakin, ini omaka hirar wh-
wonkaiyin. Mi siir iga iin minim bidi yaowiguskiyim mi siir piua kimpipisu prasae kin tani.

7 Mɨ Jisɨs siya siirɨn hɨnɨɨna boɨnki, siirɨn pɨ kara ninɨ haiswo nɨskiiyɨuwi mɨ siya pɨ
wadɨeyar nwokii.
8 Mɨ kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir bɨiyan inkam ɨeya boɨn, Bɨiyan Inkam Komii, kara inkam
paii rani mɨ kɨra kariir omaka pa nɨt rani. Kɨra hinda yaiyarar boɨnki mɨ kariir mɨiyan
inkamɨn pɨ wadɨeyar nwokɨ okiyɨm.
9 Mɨ an kara ɨriipɨ hɨriinan ɨni ɨkɨ kam nhɨrɨm ɨnɨgakɨm kariir kɨgrɨraowiyɨm, ɨni sɨmiir
aowa mɨ owɨn. Mɨ karakɨ karar kɨgrɨraowiyɨm, kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmakɨsɨmaɨrgɨm. Mɨ
kara nwɨrni boɨnkii, kɨra dam! Mɨ siya pa mɨ ami. Mɨ kara nwɨrni, hɨnɨɨna mɨ boɨnkii, kɨra
wɨt! Mɨ siya pa mɨ ɨti. Mɨ ɨkɨ kariir mɨiyan inkam ɨiir boɨnkiyɨm, kɨra ta mɨi aiir tɨ mɨrii mɨ
siya pa dɨrɨraerarii. Kara bɨdi yɨnokɨnkɨnɨn kɨra pɨ yaiyara boɨnki, kariir mɨiyan inkamɨn
pɨ wadɨeyar nwokɨ.
10 Mɨ Jisɨs siya ta yai aiir wakaeyɨn mɨ siya ɨni hindarar yanaakiyɨn. Mɨ siya kɨmɨdina
ɨikamɨm sɨir mhoɨiyar namɨm sɨmiir boɨnki, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, kara
ɨikamɨm Isrel mɨ ɨikam nhɨrɨm sɨmiir hɨrɨn inkam nwɨrɨn tɨ inkamɨn siir naɨngwo tɨbmiiya
saiir hɨriinan naɨngwo tɨbmii inkam nwɨr bɨ kɨgɨn. Nɨingakɨ, nɨingaka.
11 Kara kɨmiirɨn yamwowar boɨnkii, ɨikam ombud komiiyɨn bɨekɨ nɨtiyɨn mɨ bɨekɨ
nɨkiiyami ɨkɨn, wɨ hɨrankɨ nɨti mɨ sɨma wɨ krɨmiir brougaeyɨm Ebraham Aisak mɨ Jekop,
wɨ sɨmakar ninɨ ɨdwo aeyɨuwi, maeyauwa Adi Komii siya ɨikamɨm mɨ digworaekwo
whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana saiir.
12 Mɨ yɨnɨe whɨekakɨm nu Isrel hɨr niyɨonɨnkɨnɨm sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siya
nhɨnɨkrɨropkii, maeyau ɨimɨrɨima saiirɨm. Mɨ ta maeyauwa sɨma kauu prasae kɨn tani.
Mɨ wɨ sɨmiir big ɨmiirar naegiyɨmkiyɨkaeyami.
13 Siya ha boɨn dɨgiyɨn mɨ Jisɨs siya yaii nɨnii kamɨm sɨmiir bɨiyan inkamɨn siir boɨnki, kɨra
omaka dam! Kara ha naɨngwowi, tɨ digworaekwowɨm, wɨ ta kɨriir naɨngwo tɨbmiiya wadɨe
saeyar swokɨ ɨmbiyami. Mɨ ta yaiya saiir mhoɨiya bɨri kɨmɨmɨnkɨkɨn, ta ɨi aiirarɨn, siir mɨi
mɨrii inkamɨn ɨni wadɨeyar ywokiyɨn. Ɨriig.

Jisɨs siya Pita siir nɨu aiir haiswonɨskɨkɨn
(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

14 Mɨ mhoɨiya Jisɨs siya ha namɨn Pita siir omaka hɨriir mɨ siyar kɨg, Pita siir nɨua hɨi hɨrar
whwonkaii. Ya ma pɨu huuwa kɨniya saeya niiga.
15 Mɨ siya saiir ɨina aiirarar ninɨ onkwokiyɨn mɨ ta ma pɨu huuwa kɨniya saiir nwowa ɨna
dɨgiya. Mɨ saeya ha nɨnsiin ɨdwowa, ɨni siir nae ɨmiirar swokɨ kwɨnsiin dɨrɨraerara. Ɨriig.
16 Mɨ mhoɨiya naɨowaka sɨma, sɨmiir ɨikamɨm uridyɨu biyɨekɨ nɨtkiiyɨm, ɨna yɨtɨm Jisɨs
siiram. Mɨ siya ɨikamɨm uridyɨugɨ nɨtkiiyɨm sɨmiirɨn hinda yaiyarar boɨnkiyɨn mɨ tɨ
ɨikamɨm ɨni wadɨeyar ywokiyɨm. Mɨ siya ɨikamɨm makɨ niiyɨm sɨmiirɨn warar yɨnkɨn
haiswonɨmnɨskɨigi.
17 Mɨ siya ha boɨn dɨgiyɨn mɨ yai kwɨra bɨiya Adi Komii siya boɨnkiya profet Aisaiani, saiir
swokɨ boɨnourwokaigikɨn. Siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, siya bɨdi haiyoprɨmdiyɨumiigiyɨm krɨmiir
ma biyɨe biyɨeyɨm mɨ krɨma mɨiyɨk asɨ nwowi. Ɨriig.

Siyɨuɨn Jisɨs siir mhoɨiya namɨ ɨkɨn
(Lk 9:57-62)

18 Jisɨs siya ɨikam whɨe komiiya sɨmiir kɨgɨn, siir nakaeyokainiyɨm mɨ siya kamɨm siir
kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir boɨnki, nɨmbi hɨnda whɨigbid mɨrmiiya nɨnɨdnaidami.
19 Mɨ inkam nwɨrɨn siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨn ha nɨtɨn mɨ kɨmɨdina siya yaboɨni siirɨn,
hae! Tɨ nowomwarkaiyɨuan inkamɨn kara ɨkɨ omom omomɨm kɨra namɨm tɨriiyɨm kara
kɨnaka warar kainanaowamar tɨri.
20 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, ɨni wakaeyɨn, niimauan wra biyɨeyɨm, yɨm nu tɨrɨn nokakargɨm.
Mɨ ɨpiyɨnɨm ɨriipɨ hɨriinan, omakakak. Mɨ Yaowae Adɨn nɨmomor kouankɨ nɨtɨn, yɨo pɨu
kɨkɨnsiisan maeyau karamaeyaɨrgɨn. Nɨingakɨ, nɨingaka.
21 Mɨ siir kɨgna mɨrii inkam nwɨrɨn siya boɨn, Bɨiyan Inkam Komii, kara bɨiyɨn kariir ad
ɨiir ninɨ haɨngikaigiki. Mɨ kara pɨ kɨriir mhoɨiya nɨti.
22 Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn. Nɨingaka. Kɨra kanaka tariinanar kwɨt! Warɨ inkam
wɨirɨn, yɨo inkamɨm naɨngwo tɨbmii karamaeyɨm inkam wɨirnanɨm yɨm sɨma, sɨmar tɨ swokɨ
haɨngikai. Ɨriig.

Opud komiiya Jisɨs siya boɨnkiya ɨna dɨgiya
(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

23 Jisɨs siya ha boɨn dɨgiyɨn mɨ siya i aiir nani kwɨriiyɨn mɨ siir kɨgna mɨriiyɨm kamɨm, yɨm
ɨni warar mani kwɨriiyɨm.

24 Mi sima ina yinidnaidamim yarmiiya mi opud whoimwiini rani, whii hir hugnat-
mairiba. Mi hinina pariiparii i aiir niswitnatkaiyim. Mi siya ini inau hirar whwonkai
taowin.
25 Mi kamim siir kigna miriiyim, ha namim, ina yami inidguwim siir. Mi sima boin,
Biiyan Inkam Komii, kira krimiirsi daingwoyimyok mi krimiir whindiriraerarki, krima pa
nokwomwainaiinami.
26 Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki, kima dimusi nididi, ha? Wari kimiir naingwo
tibmiiya saeya komiigi mi iuwi! Mi siya ha boindigiyin ina yinsiin idwokaigiyin mi kimidina
io opud hinin sowiir ywoki. Mi biri kimiminkika opuda ina yinkisanakiya mi opa ini
mokmokwaiya ywomaimiigiya.
27 Mi siya hiriinan tirkiyin sima ini hindara yanaakiyim. Mi ini sima simar yomboin
amboinkiyim, siya ti inkamin dimu naeikisae. Opud hinino ini siir yaiyar mi wakaeyok-
nakiyo, ha? Ɨriig.

Jisis siya haiswoniskigigo inkam nwiso uridyiugi nitkiiyo
(Mk 5:1-20; Lk 8:26-39)

28 Mi Jisis siya whiigbid mirmii kwira saiir hiriir ha nimbiyamin, Gadarani nu siir mi
inkam nwiso uridyiu biyieki nitkiiyo ina yitwo siiram. Mi ti inkam nwiso sowa maeyauwa
inkam haingikaiiya saiir hiranki nitko. Mi inkam nwiso, sowa uridyiu biyienan bidi
ywokiyo. Mi iikamim ti siyiu iiir paniinsi yapsi, sowa tiowisi sima hiriinansi nididgim.
29 Mi sowa ina kauwok boinamnankiyo, ti Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, kira
krimiirin dimu dimin tiram nitkin, ha? Mi iiya digana ina niki owa kira maeyau biyieya
saiir nikropkiyana krimiir tirbumbuamin.
30 Mi ti hu isid komii whirin arurig hirar nokwo aekin.
31 Mi ti uridyiu isid komiiyin ha nhinkii kaugiyim mi ina boinkiyim Jisis siirin mi kira
krimiir nhinikriropkii mi kira krimiirin wari hu isid komiiyin siirim dikropki.
32 Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kima damki! Mi ti uridyiu biyieyim sowiir ha
haiburgiko mi sima ina yamkiyim ti hu isid komii iiiram. Mi ti hu isid komiiyin ha
niwitamim, ini siiyieno whirin siirarar iwit iugugusamim. Mi sima ini mhiuno whii kwira
saiir kwiyae haingrimkrikiu aokaonamim.
33 Mi kamim hu imiir waikaowiyim, sima ina yidamkiyim. Mi sima om komiiya hiriir
ha niwit nimbimbiiyamim mi ina ini boinmimauuiuwim dimin sima kignaniyim simiirin.
Sima diminin inkam nwiso, uridyiu biyieki nitkiiyo, sowiir nimbiyamin, siir warar ini
boinmimauuwiu.
34 Mi saiir mhoiiya iikam whiekakim ti om komiiyin siir hiranim ina yitim Jisis siir kigam
mi sima ina yididim. Mi ina nhinikriropkiyim siirin, nu maeyau kwira namim. Ɨriig.

9

Inkamin iga iin ninsimsiriuwin Jisis siya haiswoniskiigin
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

1 Mi Jisis siya igopsim ira saiir nani kwiriiyin mi ina swoki iyikidamin whiigbid mirmiiya
hiriir. Mi siya ini siir omki om iiirar swoki amin.
2 Mi sima simiir inkam nwirin kiuminki naoninsimsiriuwin ina hainaniyin, Jisis si-
iram. Mi siya ini hii aiirar whinaniyin. Mi siya simiirin hiriinan kigiyin, sima siiram
naingwo tibmii, siya siir haiswoniskiiyim mi siya ti inkamin kiuminkin naonisimsiriuwin
siir boinki. Nomiiyau, kiriir kwoinin kirie ti oki. Kiriir dimin biyieyim kara bidi haiy-
oprimdiyiumiigiyim.
3 Mi mhoiiya kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima simar yimboin amboin. Mi tari ti
inkamin siya nigbumbuwi. Mi siir igsop aiir nokwokairinaim mini.
4 Mi Jisis siya simiir kwoin iiir bidi yinokninkinkiyin mi siya ina boinkiyin, kima wari
kwoin biyie hiniinin kimiir kwoinau dimusi nwokaii, ha?
5 Paki hiniin yai aki kariir kirie komiiya saiir niisiimauua? Kara ha boini, kiriir dimin
biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim, aniya? Mi kara ha boini kira ha dinsiin
apririrki, saeya, aniya?
6 Ta saeyar nisiimauuga mi ankara ha naingwowi kima dinokninkin. Kara Yaowae Adin
ninomor kouankin nitin siya ti nu iiirin inig kirie kakargin mi siya wi digar mi owi dimin
biyie biyieyim simiir mi haiyoprimdiyiumiiyim. Mi siya ti inkamin iga iin ninsimsiriuwin
siir asi boinkikin. Kira dinsiingi mipi kiriir hii aiirar dinsiin hainam mipa damigusam kiriir
omaka hiriiyar.
7 Mi siya ha ninsiingiyin mi ini siir omakar yamigusamin.

8 Mɨ iikamɨm sɨma tɨ dɨmɨn hɨriinanɨn siir kɨgiyɨn sɨma ɨni nɨdidkakar yokiyɨm mɨ sɨma ɨni Adi Komii siir ɨnɨg iirar hainankiyɨm. Dimusi rani, Adi Komii siya hauugɨn ta hɨriinan kɨrɨeya Jisɨs siirɨn tɨ ɨnkamɨn siir haiswonɨskiiyɨn. Ɨriig.

Jisɨs siya Matyu siiram nɨkɨunakɨn siir mhoɨiya namɨm
(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

9 Mɨ Jisɨs siya ta maeyauwa saiir haiburgɨkɨn mɨ ha napnamɨn mɨ siya youapkɨgam kariirɨn kara omom omomi umɨr nɨdwokai haiiya omaka saiir nɨdwokaii tɨ ɨnkamɨn Matyu karargɨn. Mɨ Jisɨs siya kariir boɨnki, kɨra kariir mhoɨiyar wɨt. Mɨ kara ha nɨnsiingiyɨn mɨ kariir digworaekwowɨm ɨni hɨrar iyopnɨsugigɨm. Mɨ kara ɨni Jisɨs siir mhoɨiyar yamɨn.

10 Mɨ saiir mhoɨiya Jisɨs siya omaka hɨr nɨdwokai aeyɨn mɨ kam nhɨrɨm omom omomi umɨr haiiyɨm mɨ kam bɨbiyɨeyɨm dɨmɨn biyɨe biyɨe tɨrkiyami ɨkɨm sɨma ha nɨtɨm, Jisɨs siya mɨ siir kɨgna mɨrii ɨkɨm kamɨm ɨni sɨmakar ɨnɨ ɨdwo aeniyɨm.

11 Mɨ Farisi kamɨm sɨma tɨ hɨriinan siyɨu iiir kɨgɨm mɨ sɨma kɨmadiniya Jisɨs siir kɨgnamɨriiyɨm kamɨm sɨmiir boɨn, warɨ ɨnkamɨn kɨmiir nowomwarkaiyɨuwiyɨn, siya warɨ kamɨm omom omomi umɨr haiiyɨm mɨ ɨnkam biyɨe ɨkɨm sɨmaka dimusi nɨdwokai aei, ha?

12 Mɨ Jisɨs siya hɨriinan wakaeyɨn mɨ siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, iikamɨm ɨkɨ mamɨn karamaeyɨm yɨm sɨma ɨnkamɨn paowai mɨn widiyɨn siirɨm bɨ namikɨm. Nɨingaka. Siiramɨn iikamɨm mamɨnkɨ niiyɨm sɨma sɨmar namikɨm.

13 Kɨma ha dam yaiyɨm kara boɨnɨm sɨmiir tɨkɨnɨ aingwonaki Yokwo Komii saiir nwowɨm, ta yaiya Adi Komii siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, kara wraisu mɨn nɨnkɨn ɨmiiyaeyɨm pɨ boriisopi. Nɨingaka. Kara ha naɨngwowi, kɨma ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiirsi daɨngwobumbu. Kara ɨkɨ iikamɨm ha naɨngwowɨm krɨma iikam mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiiram bɨ nɨtkɨn, sɨmiir nɨkɨunaɨm. Nɨingaka. Kara ɨkɨ iikamɨm ha naɨngwowɨm krɨma iikam biyɨe biyɨekɨm sɨmiir nɨkɨunam nɨtkɨn. Ɨriig.

Siyɨu wɨn mɨ siyɨu biyɨe sowa ɨrɨpa kɨpi prɨd
(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

14 Mɨ taka ɨiya Jon siir kɨgna mɨriiyɨm kamɨm sɨma ha nɨtɨm mɨ Jisɨs siir ya srɨini mɨ Farisi kam ɨkɨm mɨ krɨma, nɨm krɨma nae mɨna mɨ haiyaei mɨpi mhɨirɨma mɨ owi nhwo kwɨsboɨnam mɨ wara kɨriir kɨgna mɨriiyɨm kamɨm yɨm sɨma hɨriinan tɨr karamae dimusi nwowi, ha? Dimusika?

15 Mɨ Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnkiyɨn mɨ ɨnkamɨn wig wɨn nonkwonaei mɨ siya siir nomiiyau ɨmakar nwowi mɨ ta ɨiya maɨrgɨmaɨrgani ɨiga, iyɨe? Hɨkak nwoni ɨiga. Mɨ nae mɨnɨm pa haiyakii, aniya? Nɨingaka. Mɨ mhoɨiya tɨ ɨnkamɨn wig nokwonaɨn, ɨnkam nhɨrkɨm ɨnɨ ɨkɨunakii, siir nomiiyauɨm, sɨmiir hɨrankar mɨ taka ɨiya kɨma wɨ hɨkak saiir dwo mɨ nae mɨnɨm saiir haiyakii.

16 Ɨnkam nwɨrkɨ yɨuɨs wɨn mɨrmiiya yɨuɨs kaba saiir no ɨiir bɨ swokɨ ɨtkɨn pankɨn. Nɨingaka. Mɨ siya hɨriinan tɨri mɨ ta yɨuɨs kaba saiir no ɨiir mɨ ta yɨuɨs kaba wɨ saeya swokɨ mɨmbɨmbɨiraraokii. Mɨ nowɨn wɨ komiiyar nasae owɨguskii.

17 Ɨnkam nwɨrkɨ wain wɨni opa meme kab ɨsa saiir bɨ naokaigɨn. Mɨ siya hɨriinan tɨri ta op wain wɨna saeya niwɨt iyopiinaini mɨ ta meme ɨs kaba wa nɨmbɨriyamkii. Mɨ wainɨn wɨ nu arar naokiinonkwokwonam swokii. Mɨ meme ɨsa ya wɨ warar nɨnkɨn ɨguskii. Mɨ yɨm sɨma wain wɨni opa pɨ meme ɨs wɨn aiirar naokaii. Mɨ sowa pɨ wadɨeyar naokaii. Mɨ sowa pɨ wadɨeyar ninan oswowi. Ɨriig.

Bɨiyan ɨnkam nwɨrɨn siir yɨnɨsɨm yɨnugiyɨna mɨ wiga siir yɨuɨs aiir nonkwokiyaka sowiirɨn Jisɨs siya haiswonɨskiigiko
(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

18 Mɨ Jisɨs siya yai hɨrar nɨkɨ boɨnmɨmauuwɨn sɨmiir mɨ Juda sɨmiir bɨiyan ɨnkam nwɨrɨn ha nɨtɨn mɨ siya ogmwo ɨni Jisɨs siir whwonkam ɨdaɨr ɨnɨ hɨuboɨniyɨn. Mɨ siya siirɨn hɨnɨɨna boɨn, kariir yɨnɨsɨm yɨnugiyɨna saeya tariinanar kwaonamka. Kɨra wɨt mɨ kɨriir ɨɨna saiir wɨnɨ onkwoni mɨ pɨ omwaiyar swokɨ waiyaɨm.

19 Mɨ Jisɨs siya ha nɨnsiingiyɨn mɨ ɨnɨ siir mhoɨiyar yamɨn. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ɨnɨ saɨkar yɨnkɨn amɨm.

20 Mɨ wig ɨra hɨr nwoka ya nhɨekɨ mɨ apɨdwodwomaimiiga bɨewiyɨm ɨuur whɨs. Mɨ ta wiga saeya kɨmɨdiniya Jisɨs siir yɨuɨs mwɨs aiir yaka apiyokna onkwoki.

21 Mɨ saiir kwoɨnararɨn saeya hɨnɨɨna naɨngwoka mɨ kara pɨ siir yɨuɨs aiirar nonkwokii mɨ ta nhɨeya pa nɨnkɨpraenakii.

22 Mɨ Jisɨs siya ha haiyɨug okwokaokiyɨn mɨ ɨna boɨnkiyɨn yɨnɨsɨm yɨnugiyɨn kɨriir kwoɨnɨn hiisɨma tɨ oki. Kɨra kariiram naɨngwo tɨbmiiga mɨ kɨriirɨn wadɨe saeyar swokɨ okika. Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkika ta ɨl aiirarɨn ta wiga ɨnɨ wadɨeyar ywokiya.

23 Mɨ Jisis siya napnamin mɨ Juda simiir biiyan inkamin siir omaka aiir nimbiyamin
mɨ siyar kigam kamim tidiyiu kuuwi. Mɨ iikamim yaiya hiniin ninkiniu rani, hapi anau-
paekiniuwi ta yinisim aiirim nouwi.
24 Mɨ Jisis siya ina boinkiyin, kima damki! Ta yinisim yinugiyina bɨ naonamka. Niingaka.
Saeya nhwo whini. Ɨiya iikamim sima hiriinan wakaekiyim mɨ sima yaibu siirin hainingin
bu.
25 Mɨ sima iikam imiirin ha nhinikriropkiyim mɨ Jisis siya ha napninopkainamin,
maeyauwa yinisim yinugiyin aeya whwonkaiya saiir mɨ siya ha nini onkwo iuwin saiir iina
aiir mɨ saeya ina yinsiin idwokiya.
26 Mɨ ta yaiya hinda tinda ina yinyokwiigiya. Ɨriig.

Inkam nhwokwisae nwiso mɨ waeyai ikin, simiirin Jisis siya haiswoniskiigigim

27 Mɨ Jisis siya ta maeyau aiir haiburgigin mɨ siya ina yapnamin. Mɨ iiya siya niki apamin,
inkam nhwokwisae nwiso siir mhoiiyar napnamo, sowa siiramin, hiniina kauwok boinam,
tɨ Devidni isidin siir yinisimin, Adi Komii siya nikropkiyin kira kririirsi timɨ aingwobuna.
28 Mɨ Jisis siya omaka ha napninopkainamin mɨ tɨ inkam nhwokwisae nwiso ha nitwo
siirim mɨ siya ina sriiwinin sowiirin. Mɨ tari kowa ha naingwowi kara wɨ digar nwowi tɨ
hiriinan dimin iiirin, aniya? Mɨ sowa siir yai aka hiniina yowarkii boin. Ɨhɨ, Biiyan Inkam
Komii.
29 Mɨ siir iina sowiir nhwo owiir ha nonkwokiyin mɨ siya ina boinkiyin, kowa kariirim
naingwo tibmiigo mɨ kowa wɨ wadie asi nwowi.
30 Mɨ sowiir nhwonao ini biimiyar kinkiyo. Mɨ Jisis siya sowiirin hiniina yowarkii boinki,
kowa sibgu wakaenam. Tɨ dimin iiirin wɨ inkam nwirni kipi boinmauu. Wɨ sima pɨ
ninokninkinisi.
31 Mɨ sowa idowiiya ha namwo mɨ tɨ diminin Jisis siya tirkiyin ina haigiririramin hinda
tinda.

Inkam waeyai mikrimin Jisis siya haiswoniskiigikin

32 Mɨ sowiir mhoiiyarin inkam waeyaimikrim nwirin uridyiugɨ nitkiiyin siirin kam
nhirim sima hainani Jisis siirim.
33 Mɨ tɨ uridyiu biyieyin tɨ inkamin siir nitkiiyin, siirin kimidiniya Jisis siya yiniskiigi. Mɨ
tɨ inkam waeyaimikrimin yai ina boinaikiyin. Mɨ iikam ombud komiiyin ha nanaakiyim
mɨ sima ina boinim, biiya tɨ hiriinan diminin nu Isrel tirin bɨ swokɨ imbiyamkin. Niingaki,
niingaka.
34 Mɨ Farisi kamim sima boin, warɨ kirieya uridyiu biyie siya ninimniskiiya ya uridyiu
biyieyim simiir biiyanin siir kirie aeya. Ɨriig.

Jisis siya Isrelan iikamim simiirsi naingwoyimyokin

35 Mɨ tɨ simiir mhoiiya Jisis siya om komii komiiyim mɨ omisisimim, simiirar yapyokii
irkak. Mɨ siya iikam imiirin, simiir omakaim yaimin dimin nidwokai wakaeiyim simiir
hirar yowomwarkaiyiu. Siya simiirin yai win kibiya, iiya Adi Komii siya digworaekwowim
simiir kigirkakana saiir nowomwarkaiyiugin. Mɨ siya iikamim mapai mapaigɨ niiyim mɨ
iga iin ninsimsiriuwim, simiir warar yinkin inimniskiiyam.
36 Mɨ siya iikam isid komiiyin siir kigin mɨ siir kwoinin simiirsiyin naingwoyimyok pranae
bɨ kinkin. Dimusi rani, simiir kwoinim bidi whriewhriekiyim. Mɨ sima ini sibsibim inkamkɨ
kigrirao karam nwowiyim hinda sima sima sibap whaowaeyamiyim, ini simiir hiriinan
ywowim.
37 Mɨ siya kimidiniya siir kigna miriiyim kamim simiir boinki, tɨ iikamim sima ini numiran
sasaeyim wai nwowim, simiir hiriinankim mɨ miiyan inkam homgak karamkim simiir
ningugu haiyim.
38 Mɨ kima wɨ numiran adin siiram srii. Mɨ iikam nhirim wɨ siyar nwokɨ ikropkiyim, tɨ
iikamim sima siirim nwokɨ amim. Ɨriig.

10

Aposel kam iuur kwiso simiir inig ima
(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

1 Mɨ Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiso simiiram yikiuna mɨ sima iripa ha
nwowim mɨ siya simiirin kirieya uridyiu bibiyieyim sim ninimniskiiya mɨ mapai mapai
minim sim mɨ haiswonimniskiiiya ina hauugiya simiir.
2 Aposel kam iuur kwiso simiir inigim hiniin hiniingim. Biigɨ biiyanin Saimonkin mɨ
siir inig whirin, Pitakin mɨ siir nomousimin Andrugin mɨ Jems Sebedini yinisimin mɨ siir
nomousim ieya, Jon

3 mi Pilip Batolomiyu mi Tomas mi Matyu mi kara, inkamin omom omomi umir haiiyin
mi Jamisin Alfiasni yinisim ikin mi Tadias
4 mi Saimonin biiya ta yaiya saiir boinmamauugin nu whiran inkam komiiyim krimiir
kipi kigrirao. Judas Iskariot, inkamin wir Jisis siir napwouwin, siir sau omomin siir. Friig.

Jisis siya aposel kam iuur nwiso mii simiir hauugin
(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

5 Jisis siya ti kam iuur nwiso simiir nikropkiyim mi siya simiirin hiniina boinki, kima wi
iki Juda iikam tani simiir nu maeyau imiir kipi nam. Mi kima wi Sameria simiir om komii
komii imiir kipi nam. Niingaka!
6 Kima wi iki Isrel simiir iikamim simiirgi simiiramar dam! Sima ini sibsibim inkamki
kigrirao karam nwowiyim sima sima priiyap whaowaekaeyamiyim ini simiir hiriinan
ywowim.
7 Kima nami mi kima wi hiniina dowomwarkaiyiuwam simiirin, iiya Adi Komii siya siir
digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana kingiin bidi yinyaniya.
8 Kima iki makak makak iikamim simiir dinimniskiiyam mi iikamim naokaowim, simiir
warar hidninsiin idwowam mi iikamim paowaigi piskomkopouwim simiir wara hais-
wonimniskiiyam. Mi uridyiu bibiyieyim simiir warar dinimniskiiyam. Ta kirieya whisarii
kara hauuwa mi kima iikamim simiirin niinga niinga priidiriraerar haiginiu. Mi kima wi
umir kipi swoki hai saiirsiyin.
9 Mi kima umirim nibnau kipi haiginam. Niingaka.
10 Mi iiya kima napnami mi naeyim wi nibnau kipi haiginam. Kima yaeya yiuis kipi
hainam! Niigaka, niingar dam! Kima iikamim simiir whindiraeraram nami, kimiirin nae
minim wi simar hauuwi.
11 Mi kima om komii mi omisim whir napninopkainami mi kima wi sibgu kigrirao hiran
iikam miiyik miiyik imiirin, kimiirin wi sima kigriraowi mi kima ti hiriinan kamim simakar
dwokripkai. Mi ti om iiirin wi simiir hirankar nhiinam.
12 Mi kima omaka ira nami mi kima omakain iikamim simiirin hiniina boin kimiir mhii
kwonim hiinsima dwo. Adi Komii siya wi kimakar nwowi.
13 Mi ta omaka saiir hiran iikamim sima kimiirin wadie nwowini mi Adi Komii siya wi
kimiirar whindiriraerari. Sima kimiirin wadie nwo karamae nwowi mi ta yai miiyika wa
swoki iti kimiiramar mi Adi Komii siya wi simiir whindiriraerar tani. Niingaka.
14 Mi inkam nwirki kimiir nikiunam karamae nwowi siir omaka. Mi siya kimiir yai miiyik
aiir wakaeyona karamae nwowi mi kima ta omaka mi om ikin, siirin ha timi haiburgig.
Mi nusinim kimiir igaim kima niiyim simiir nwowim, yim hirar dikrimkrinkiigig simiir
niisiimauuwam Adi Komii siya hikakin.
15 Kara kimiirin yai mwowar boinkii ta iiya ti iikamim ti om komii siirim kimiir
boinwokiyop natkaigiyana, wi om komii Sodom mi om Gomora sowiir hiriinan hik hauuwi
rani. Niingaka. Ya ta hiriinana ya wi komiigi komii nwowi. Friig.

Dimin biyie whiekakim wi mhoiiya nimbiyami
(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

16 Wakae, kara kimiirin wi sibsibnan nikriropkii, iki niimauan wra biyieyim simiir
hindaim. Mi wra biyieyim sima wi kimiir naeyamar mi naingwowi. Mi diminim kima tiram
naingwowim kima sibgu hidnam, itin wraisuim kikaikaowiyin siir hiriinan kimiir siyiuim
iki iikamim simakan hiinsim hiinsima dwo.
17 Kima iki iikam biyieyim simiirsi ha timi mintarao. Kimiirin wi sima
boinwokiyopnatkaigi simiir kaunsil imaka. Mi sima kimiirin omakam yaimin dimin
nidwokai wakaeiyim, wi simiir hir nipimpari idgiuni.
18 Mi wi sima nikiunami kimiirin inkam komiiyim omom omom nhirim sim
kigriraowiyim simiiram. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Kima kariir
yaiya iki inkam komii komiiyim mi iikamim Juda iikam tani simiir warar boinmimauugim.
19 Mi iiya sima kimiir boinwokiyopnatkaigiyim nikiunami. Mi kima wi hiniina kipi
naingwoyimiyok idid boin. Krima yai minim wi paniin paniina boini? Niingaka. Mi
ta ii aiirarin yaiya kima boinam tirim, kimiirin yaiyim wi Adi Komii siya boinmamauu
haiginiugi.
20 Mi ti yaiyim wi kimar boin tani. Niingaka. Kimiir Adi Komiiyin siir naeyiuin kimiirin
wi siyar hiurworwokai boinkii.
21 Mi yaowaeyin wi siir nomousim iiirar kinmauuwi mi siirin wi sima nisomaowi. Mi
adin wi iriipi hiriinana mi kinmauuwi siir yinisim iiirin kam nhirim sima nisomaowim. Mi
yinisimim yim wi simiir yopii ad imiirar mi kinmauuwi mi kam nhirim sima mi isomsom
aokaokiyim.

22 Mi iikam whiekakim wi kwoin biyie kimiiram naingwowi. Dimusi rani, wim kima kariirgim mi inkamin kariir mii aiirar niki miriikripkaii. Mi saiir haiburgig karamae nwowi mi dimin taeminim kimiir nibiyami mi mhoiiya kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. Mi siyakar nwoyokiyokiikaiyami, iinokiinokin.

23 Mi iiya iikam biyieyim om whiranim sima hik kimiir hauuwi mi wim kima om whira timi idamki. Mi iiya iikam biyieyim ti omin siir hiranim, sima hik kimiir hauuwii mi kima ha timi idamki om whira. Kara kimiirin yai mwowar boinkii, kima kimiir miiyim wi niki digi rani, Isrel simiir om imiirin. Niingaka. Wi hiriiyar kigwini. Ɨiya kara Yaowae Adin ninomor kauanki nitin siya nitana saiirin.

24 Yinisimin siya inkamin siir niisiisiimauuwiyin siir bi haiburikin. Mi miiyan inkamin siya siir biiyan inkamin siir bi taouugaeikin. Niingaka.

25 Mi yinisimin siya siir niisiisiimauuwiyin inkamin siir hiriinanar timi mairgimairga. Mi iriipi hiriinan mii mirii inkamin siya siir biiyan inkamin siir hiriinanar timi mairgimairga. Mi sima kariirin ti hiriinan inig biyie iiir dapi Bielsebul mi kara wi kimiir adnan nwowi. Mi wim kima wi kariir yinisimnan nwowi mi sima kimiirin wi ti hiriinan inig biyie iiirar mi dapi, Bielsebul. Ɨriig.

Iikamim Adi Komii siirsi arar didid iski
(Lk 12:2-7)

26 Mi kima ti iikam biyieyim simiirsi kipi nidid. Digworaekwo whiekakim iki aowa aowa nwokiyamim, mhoiiya wi idowiiyar nwokii. Mi nimprio yaiyim mhoiiya iikam whiekakim wi simar wakaei mi ta yaiya wa haigiriirami.

27 Mi yaiyim niiyiim niiyiim kara boinim tariinanin iikamim sima wakae karam nwowi mi mhoiiya kima simiirin wi idowiya boinmimauuwi. Mi sima wa wakaei. Mi yaiyim, wiinara kima wakaeyim kima simiirin wi omaka akou hir tami okwo boinmimauugi hinda tinda.

28 Mi kima iki iikamim piu aiirara nisomaowiyim simiirsi kipi naingwo idid. Dimusi rani, sima kimiir kwoinbudin wi siir wara nonkwobumbuninkin tani. Niingaka. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirsi arar daingwoyimyok. Siya kiriekakin, maeyauwa paeya niutingi karamaeya saeya nwowa, ya nikrani, piu mi kwoinbudin wi saeya nonkwoniinwomwiirninkini.

29 Mi kima iikamim ipiyin yinisisim iso umir kwiruwa, sima pi saiirarar saini. Mi ipiyin sim ira saeya nikii isomaowi. Adi Komii siya kwoinkakairgin siirin, siya ina ninokninkinin.

30 Mi wara kimiir kanmaiyim yim Adi Komii siya bidi mwan digim. Siya ina ninokninkinin simiirin. Mi dimin sisimim simiirin ini warar mi inokninkinin.

31 Mi kima wi hiriinanim simiirsi kipi nidid. Kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiburim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinasi kigriraowi. Ɨriig.

Jisis siir inig iiir boinmimauuwi siyiu ieya
(Lk 12:8-9)

32 Mi inkamin kariir inigin iki iikam nhirim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi an kara wi hiriiyar mi tiri simiir inigim wi kara mi boinmauuwi kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam ida.

33 Mi iikamim kariirin digiumii haimriyiuwi iki iikam nhirim simiir whwonkam idain. Mi an kara simiirin wi hiriiyar mi tiri, kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam idain. Ɨriig.

Jisis siya iikam imiir niinikibirim nitkin
(Lk 12:51-53; 14:26-27)

34 Kimiir kwoinim ha naingwokim kara ti yaii digworaekwowim iikam simiirim nu tiranim simiir nauuni minwokmainiyam nitkin iripa sima nongwomamair aeyam, ha? Niingaka. Mi ta kara nit aiirsiyin isidin wi whisa ninkibiirnaei.

35 Kara wi io ninwo anwowi siyiuin siirim niti. Mi yinisim yinkamiyinin yio wi io siir ad iiirar swoki kwowi. Mi yinisim yinugiyina ya wi io saiir yopii aiirar swoki kwowi. Mi yiniwignana ya wi io saiir giwai aiirar swoki kwowi.

36 Mi omaka iruwan iikamim, wi io sima sima swoki inwo anwowi.

37 Mi iikamim simiir biiyan kwoinin yopii ad mi yinisisim simiiraramar naingwowi mi sima kariiram naingwo karamae nwowi mi sima wi kariir yai aiir wakaeyokna wao rani. Mi sima wi kariir mii kigna miriiyan nwo rani. Niingaka.

38 Yipiki iikamkim kariirim nwokwokin karamae nwowim mi kariir mhoiiya nit karamae nwowim mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siir nao karamae nwowi o siir naoka windi sima kariir mhoiiya nit karamae nwowi mi sima wi kariir mii kigna miriiyan iikam nwo rani. Niingaka.

39 Mi iikamim sima simiir piu aiirsiyar haiyidid naingwoyimiyoknaeyim ti hiriinan iikamim sima wi Adi Komii saika nwo rani. Niingaka, niingaka. Yipiki iikamki inkamki nisomaowi simiirin dimusi rani, sima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Mhoiiya sima wi Adi Komii saika nwowi. Ɨriig.

Inkamin mii miiyik mirii mhoiiya siirin dimin miiyikin wi Adi Komii siya hauuwi (Mk 9:41)

40 Mi inkamin kiriir sibgu kigriraowi, yio siya kariir warar mi kigriraowi. Mi inkamin kariir kigriraowi mi yio siya Adi Komiiyin kariir nikropkiyin siir warar mi inkin kigriraowi.
41 Mi inkamin profet inkamin siir whindiraerari. Dimusi rani, siya ina ninokninkinin siya profet inkamkin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyik siirin. Mi ti profet inkam iiir warar. Yipiki inkamki, inkam miiyikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeiyim. Dimusi rani, siya inkam miiyikin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyikin siir mi ti inkam miiyikin siir warar.
42 Kima ta yaiya saiirin daingworinukripkai, yipiki inkamkin kariir kigna miriiyim kamim inig karamaeyim simiirin dimin sim whira whindiriraerar haiginiuwi op mobsimnan. Whisarii rani, sima kariir yai miiyik aiir wakaeyoknaeikim. Mhoiiya siirin wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyikin. Ɨriig.

11

Jon siya siir mii kigna miriiyim kam nhirim Jisis siirim yikropki (Lk 7:18-35)

1 Jisis siya ti miini yaiyim siir kigna miriiyim kam iuur nwiswo simiir boinmimauu digiyim mi siya simiirin ina yikropkiyin hinda tinda. Mi mhoiiya siya ta maeyau aiir haiiburgik mi siya iikamim simiir boinmimauuwam omom siir om kingiin nwowim simiir.
2 Mi ta ii aiirin Jon siya maeyauwa hiuyokyokaiya mii biyie miriiya saiir hirar niki owin mi siyar wakaewin mii whiekakim Krais inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya miriiyim. Mi Jon siir mii kigna mirii kam nhirim Jisis siiramin hiriinansi nikropkikin.
3 Mi sima ha napnimbiyamim Jisis siir hiriir sima siir sriigi mi kira tari ti inkamin nitam boinin Jon siya, siya, iyie? Krima yaeya inkam nwiram ti okwokin, aniya?
4 Jisis siya simiir yai aiir yowarkii boin, kima Jon siir boiniu digworaekwo whiekakim kima wakaeyim mi kima kigim simiir.
5 Nhwokwisae iikam simiir nhwowim ina swoki kaowirirkiyim mi iga biyieyim ina swoki apririrkiyim. Mi ma biyieya iga iin naoninsimsiriuwiya ini wadieya swoki okiyim. Mi wiingirwii nwowim ina swoki wakae omokiyim mi iikamim paowaigi piskomkopou aokaowim mi iikam paeprikabim. Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim.
6 Mi yipikin inkam nwirkin siya kariiram naingwo tibmii inkamin Adi Komii siya nikropkiyin karairgin Yaowae Adin. Mi siya sibgu okworinu kripkaii mi ha sibgu idwowi siya ha mairgimairga Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim.
7 Mi Jisis siya yai ha boin digiyin, Jon siir kigna mirii kamim ina yamkiyim. Mi mhoiiya Jisis siya iikamim simiirin hiniina boin Jon siirin, biiya kima maeyau nu siin apa niinga saiir namim mi kima dimu dimin nini kigiukim, ha? Mi kima inkamin yai kripiinaniikiigiyin au whirin opudgi hugswoswowiyim siir kigim, iyie? Niingaka.
8 Mi niingaka niuwi kima dimu dimin komii kigam namkim, ha? Mi kima tari inkam nwirin yiuis miiyik niiyin siir kigam namkim, ha? Iyie? Niingaka. Mi iikamim hiriinan yiuis miiyik miiyikim simiir niiyim yim inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiir omaka hirar nwowikim.
9 Mi niingakiniuwi kima dimu dimin kigam namkim, ha? Kima profet inkam siir kigam namkim, aniya? Ɨhi, kara kimiir boinmauuwi siya inkam komiikin inigkakin mi siya ini profet kamim simiir haiiburim.
10 Ti inkamin siyairgin Yokwo Komii saeya boinin, wakae, kara Adi Komiiyin wi inkam nwirin siir nikropki kariir yaiya saiir boinmimauuwam mi kiriir biiyin wi siya namkwokini. Mi kiriir kwoin iiirin wi siyar kisisop haigikwokini iikamim simiirin.
11 Kara kimiirin yaimwo aiirar boinki, Jonin op baptais haiiginiuanin ini kam whiekakim nu tir nimbiyamim ini simiir haiiburim. Biiyan ikim mi tariinanan ikim yipikin iikamkim kariiram naingwo tibmiiyim mi iikamim Adi Komii siya kigriraowiyin sima nwowin siya paeprigab inkamin inig karamaeyin siir hiriinan ywowin. Ti hiriinan inkamin siya ini Jon siir haiiburin.
12 Mi iiya Jonin op baptais haiiginiuanin siya boinmimauuwa ha nityokiyokiiya mi tisi tariinanar nadigniya. Maeyauwa Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir. Mi ta iiya iikamim yaii ninii nansaowim mi ini yaii komiiyar ywowim mi

ina yininswomswo ta hiriinan saiirsi, sima Adi Komii siyar kigriraowim iikamim simaka iripa nwowim.
13 Mi profet kam whiekakim Moses siya biiya sima winim Yokwo Komii saiir, Jonin wi sipi niti.
14 Mi kima ta yaiya saiirim daingwo tibmii, wakae, Jonin Ilaija siya sima boinin ti inkamin wi siya swoki iti.
15 Inkamin wiingakairgin siya wakae ta yai aiirin.
16 Kara iikamim ta iii aiir nwowim tariinan ti nu iiir wi dimu dimin nikrii, ha? Sima ini yinisim sapisapim maeyauwa nae haiginiya saiir nidwowiyim mi ha gwowiyim ini simiir hiriinan yowim mi sima yinisim nhirim simiirim pi hiniina kauwoki,
17 krima kidiibim kimiirimar huni, kima mwai wao rani, krima tisa nouuboponim mi kima wara nou rani.
18 Jon siya ha nitin mi siya nae mi op wainmin bi naekwiyaekin mi sima boin, uridyiu biyieyin ini siir hir nwowin. Mi kima siyaka bi mairgimairgakim.
19 Mi kara Yaowae Adin ninomor kouanin ha nitin mi kara nae op minim ina ini aekwiyaeniyim mi sima ina boinim, kigi inkamin naenanaeiyin hiniingin mi siya op wain whiekak kwiyae kiriekin. Kamim omom omomi umir haii ikim mi dimin biyie tiri ikim siya simiir nomiiyaugin, Adi Komii siir miiyim siya kririir niisiimauuim, krira bidi miriiyim mi kima kriraka mairgimairga nwo rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir bidi yinokninkin digim mi krimiir warar, ti diminim krima boinmimauuwim simiirsi.

Om nhirim simiir iikamim simiirsi daingwoyimyok sima bi naingwo tibmiigim
(Lk 10:13-15)

20 Mi om komii nhirim Jisis siya dimin kirie komii komii nhirim simiir haiswonimniskiigin mi simiir mhii kwoinim bi kisina haiigigim. Mi ta ii aiirin Jisis siya io simiir asi nwokin. Dimusi rani, sima siir mhoiiya bi namkim mi siir yai aiir bi wakaeyoknakim.
21 Mi siya ina kauwaeyimiyok boinin. Haei! Om Korasinan mi om Betsaidan iikamim kimiirsi naingwoyimiyoki. Mi ti dimin kirie komiiyim krira tirim kimiir. Mi krira om Taia mi om Saidon sowiir hiran iikamim simiirin hiriinan haiswoniskigiswo sima sinin bidi bidiniyar pi masin, sima ha pimi aingwo tibmii Adi Komii siir niisiimauuim sima dimin biyiekakim. Mi wim niingaka, hiriinan siyiu bi tirkim. Niingaki, niingakiinga.
22 Mi kara kimiirin yaimwowar boini, iikamim simiir boinwokiyop natkaigi Adi Komii siya, om Taia mi om Saidon sowiir hiran iikamim wi hik komiiya hai. Mi kimiirin wi hik komiigi komii aiirar hauuwi.
23 Mi kima iikamim om Kapaneamanim, kima hiniina naingwowi Adi Komii siya kimiirin iikam miiyika kigim, aniya? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin wi dimin biyie tiran iikam nikiuwi. Mi siya kimiirin wi maeyau paekaka saiir nitkaigi mi kara om Sodom siir iikamim simiir hiriinan kirie komii komiiyim simiir tirkiswo ti dimin hiriinanim simiir, iikamim sima wa pi kisina haigi mi ti omin wa piki owin.
24 Kara kimiirin yaimwowar boini, mhoiiya Adi Komii siya iikamim simiir boinwokiyop natkaiyana wi taka hika Sodom siya haiya saiir haiburi mi wim kima wi hik komiigikomii aiirar haii. Friig.

Yipiki iikamim naingwo tibmiiyim kima ha wit kariiram piusiisam
(Lk 10:21-22)

25 Mi ta ii aiirin Jisis siya hiniina kwis boinkin, Adi Komii kira nu mi ninomor sowiir biiyan inkamkin. Kara kiriir boin wadieki, kira ti kiriir dimin taeminim simiir haiigiprakaigi inkamim ninokninkin komiikakim sima ninokninkinisi. Kira ta ninokninkina iikamim inig mi ninokninkin komii karamaeyim simiir hauuga.
26 Fhi, Adi Komii, kiriir kwoinin hiriinanargin.
27 Kariir Adin siya digworaekwo whiekakim kariir iin bidi yonkwo hauugiyin. Kara kigriraowim. Mi siir Yinisimin kariir kwoin iiirin inkam nwirkin ninokninkin tani, kira kariir Adin kinakina ninokninkin iski. Mi kariir Adin siir kwoin iiirin inkam nwirkin mi ninokninkin tani, siir Yinisimin kanakana ninokninkin iski mi iikamim siir yinisim ieyar niisiimauuwiyim, simasima asi ninokninkini kariir Adin siir kwoin iiirin.
28 Kima iikam whiekakim hik kimpipisu haiiyim kima whiekak kariirarama wit mi kimiirin wi mhii kwoin hiinsima mi ningwomamair wi kara nwowaiginiuwi.
29 Mi kima kariiram niti mi kariir yai whiekak imiir wakaeyoknaei mi kara dimin miiyik miiyikim wi kiriir diriraerari. Kara inkamin yai iikamim simiir yai miiyik imiirin hiinsima boinikin. Inkamin sau nikwowaisiinaeiyin siir hiriinan. Mi kima wi mhii hiinsima nwowi ningwomamair aei mi wi wadieyar sibgu owi.
30 Diminin kara sriiiyim kima tirim mi simiir wakaeyoknam, yio hikak tani. Mi wi hikak nwo rani, ti dimin iiir tirsiyin. Niingaka. Kira wi mairgimairgaka nwowi. Friig.

12

Judami ii komiiya Sabat piu siiskwowakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir haiyani yaiga
(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

1 Mhoiiya Judami ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya wit numira saiir bopwo hiriir napriokiinamkin. Mi kamim siir kigna miriiyim sima mhiigi naokim mi witnid nhirim simiir haii mi sima ina yiinibrombrop aeyim.

2 Mi Farisi kam nhirim sima ti hiriinan kigim mi sima Jisis siirin hiniina boin. Kigi, ti siyiu hiriinanin kamim kiriir mii kigna miriiyim sima tirin ya Judami ii komiiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya igbid kamiyaugak nwowiya saiir taouugakim.

3 Jisis siya simiir boin, kima niwiiyim biiya Devid siya tirim simiir bi mwaingim siir isidin sima mhiigi naowim, aniya?

4 Devid siya Adi Komii siir omaka aiir yapninopkainam mi naeyim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyim siya siir kam nhirim simiir warar yinkin hauu ae. Moses siir yaiya biiya Yokwo Komiini wina saiir hiriinan, prismi biiyan kamim sima sima naeikim mi sima yaigak bi nwokim ti naeyim sima naeyim simiirsiyin. Niingaka.

5 Mi kima ti yaiyim yokwowa Moses siya wina saiir nwowim simiir siyiu imiir bi mwaingim mi pris simiir miiyim mi maeyauwa hiuyokiyokaiya nae ninkin imiiyaeiya Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir, aniya? Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris kamim sima wara bi siisikim mi sima dimin biyie bi tirkim. Niingaka. Piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris sima piu bi siiskim mi sima dimin biyie bi tirbugim. Niingaka. Adi Komii siir digworaekwowim yim ini ta Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ini saiir haibura.

6 Kara kimiirin yaimwowar boini. Ti diminin nwowin ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya ini saiir haiburin.

7 Mi kira ti yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komii saeya boinim simiir sibgu ninokninkini mi kima wi iki iikamim dimin biyie tirbu karamaeyim io simiir kipi nwo. Adi Komii siir yaiya hiniina boinka, kara hiniina naingwowi kima iikamim simiirsi daingwobumbu. Ti hiriinan siyiuin ini wraisuim kima ninkin imiiyaeiyim kariir ini simiir haiburin.

8 Kimiirin hiriinan dimusi boin tani, kara Yaowae Adin ninomor kouwonin Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir Biiyan Inkamin karargin. Ɨriig.

Judami ii komiiya piu siisiya Sabat Jisis siya inkam iina biyiekakin siir niniskiigin
(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

9 Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin simiir omaka Adi Komii siir yai nidwo wakaeiya saiiram.

10 Mi inkam nwirin hir nwokin mi siir niimwo waeyaowim bidi yaoninsimsiriuwim. Kam nhirim sima Jisis siir boinwokiyop natkaigiyam naingwowi, Moses siya winim diminim biiya simiirsi. Mi sima siirin hiniina srii, Moses siir siyiuin igbid kamiyaugak bidi ywowin makak inkamin siirin wi ii komiiya piu siisiya Sabat saiirar haiswoniski, aniya? Iyie?

11 Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwo waraur nwowin siya sibsib irkaki niuwi mi ti sibsibin Judami ii komiiya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya ienau saiir niniwarkainami mi ti inkamin siir sibsibin pi koua tiriirar nonkwokiyitkinki, iyie? Niingaka.

12 Mi iikamim krima ini sibsibim simiir haiburim, sibsibim yim dimin komii rani. Mi Judami ii komiiya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya krima saiirin wi hiriiyar whindiriraerari iikamim makakim simiirin.

13 Mi Jisis siya ti inkam iiir boinki, kiriir iinib waeyaowim kinanwomwokaigi mi siir iinib waeyaowim ina kinanwomwokaigiyin mi siir iinib waeyaowim ini wadieyar swoki sibgu okiyin iina kwira saiir hiriinan.

14 Mi siya hiriinan tirkiyin Farisi kamim ina nhiinamim mi maeyau kwirua yahaingiriyiu imprio boinaiyiu Jisis siir nisomaowam.

Jisis siya Adi Komii siir miiyan inkamkiingin

15 Jisis siya ti diminin sima tiram minim siir, simiir bidi yinokninkinin mi ti omin siirin hiriinansi haiburgigin mi siya ina yamin. Mi iikam whiekakim makakim sima ini siir mhoiiyar yamim, simiir haiswonimniskiiyamin.

16 Mi Jisis siya simiir yikiduki siir inigin iki iikam nhirim simiir kipi boinmimauu, diminim siya tirkiyim simiirin.

17 Mɨ siya tɨ dimɨnɨm ta Adi Komii siir yaiya bɨiya profet Aisaia siya wɨna saiir nɨnkɨn
boɨnourwokaigikɨn. Ta yaiya saeya hɨnɨɨna boɨnka,
18 tɨ ɨnkamɨn yɨo kara nɨmbingɨn kariirgɨ kariir mɨiyan ɨnkamkɨn, kara siir bɨdi yɨmbɨnɨn.
Kara siirɨmar naɨngwo ɨski mɨ kariirɨn maɨrgɨmaɨrga siyar hauwi. Mɨ kariir naeyɨuɨn
wɨ siir hauugi mɨ wɨ siir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi. Mɨ siya wɨ ɨikamɨm hɨnda tɨndaɨnɨm
sɨmiir boɨnmɨmauuwam nami kariir kwoɨn mɨiyɨk ɨiir.
19 Mɨ siya wɨ ɨo yai boɨn tani mɨ ɨig yai boɨn tani sɨma siir yaiya wɨ hɨnɨɨna wakae rani mɨ siya
wɨ ɨkɨ siyɨuɨm sɨmiir bopwo nokwo kauwokam tani.
20 Mɨ siya siir ɨikamɨm kɨrɨe karamaeyɨm auwɨm opudgɨ hugswoswowiyɨm siir hɨriinan
nwowi wɨ sɨmiir tɨrbu rani. Nɨingaka. Mɨ ɨikamɨm yɨpɨkɨ dimɨnsi nɨimɨmɨiɨni yɨm paridsɨmɨn
tɨngiyam kingiin nwowɨn siir hɨriinan ywowɨm tɨ hɨriinanɨn Adi Komii siya sɨmiirɨn wɨ
paenan nɨuwao rani. Mɨ wɨ ɨiya kariir kwoɨn mɨiyɨkɨn dimɨn biyɨe ɨmiir nɨkwowaisii ana
saiirar nadɨgɨuwi.
21 Mɨ ɨikam nhɨrɨm nu whɨekakɨm sɨmiir hɨranɨm sɨma wɨ siirɨm naɨngwo tɨbmii mɨ wɨ
siirɨma nwokwokɨni sɨmiir nanmaiwarkainaɨm. Ɨriig.

Jisɨs mɨ Bielsebul siir ɨnɨg whɨrɨn Setankɨn
(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

22 Mɨ ta ɨi aiirɨn sɨma ɨnkamɨn nwɨra yɨkɨunani siirɨm mɨ tɨ ɨnkamɨn uridyɨu biyɨeyɨn siir
hɨrar nwokɨn. Mɨ siya nhwokwɨsaekɨn mɨ siya ɨni waeyaiya mɨ owɨn. Mɨ siirɨn Jisɨs siya
haiswonɨski haigɨnɨugɨn mɨ siya yai ɨna boɨnaigiyɨn mɨ siir nhwoɨn ɨna swokɨ kaowɨrɨrkiyɨn.
23 Mɨ ɨikam ɨsid komii whɨekakɨm sɨma ɨni hɨndara yanaakiyɨm mɨ sɨma boɨn, tɨ ɨnkamɨn
Divid siir ɨsidankɨn. Bɨiya, Bɨiyan Ɨnkam Komiiyɨn siya nɨmbɨnɨn nɨtam tari siya, aniya?
24 Mɨ Farisi kam nhɨrɨm sɨma tɨ hɨriinan yai wakaeyɨm mɨ sɨma tɨ ɨikam ɨsid komiiyɨn
ɨo sɨmiir ywoki, tɨ ɨnkamɨn siya uridyɨu biyɨe ɨmiirɨn Bielsebul siir kɨrɨe aiirar hais-
wonɨmnɨskɨi, siya uridyɨu biyɨeyɨm sɨmiir bɨiyan ɨnkamkɨn.
25 Mɨ sɨmiir kwoɨnɨm Jisɨs siya ɨna nɨnokɨnkɨnɨm mɨ siya sɨmiir boɨnki mɨ om whɨruwan
ɨikamɨm sɨma ɨsido whɨsa nɨnkɨbɨrnaki mɨ yaii sowa sowa nɨnii mɨ tɨ omɨn wɨ mɨiyɨka nwoki,
aniya? Nɨingaka. Mɨ ɨikamɨm pɨugan kwɨruwanɨm sɨma ɨsido whɨsa nwowi mɨ yaii sowa
sowa nɨnii mɨ ta pɨugana wɨ mɨiyɨka nwowi, aniya? Nɨingaka.
26 Mɨ Setan siya kariir whɨndɨrɨraerar haigɨnɨuwi uridyɨu biyɨeyɨm sɨmiir
haiswonɨskiyam. Mɨ siir ɨsidɨn wɨ whɨsa nɨnkɨbɨrnaki. Mɨ siya wɨ paki hɨnɨɨn kɨrɨeya
sae haiswonɨski, ha? Nɨingaka.
27 Mɨ Bielsebul siya kariir whɨndɨrɨraerari mɨ kara uridiyɨu biyɨeyɨm siir kɨrɨe aiir hais-
wonɨski mɨ kɨmiir ɨsidɨn sɨmiirɨn wɨ nhɨnga whɨndɨrɨraerar haigɨnɨuwi, uridyɨu biyɨeyɨm
sɨm, aniya? Mɨ Bielsebul? Nɨingaka. Mɨ kɨmiirɨn Bielsebul siya whɨndɨrɨraerar tani uridyɨu
biyɨeyɨm sɨmiir haiswonɨskiyɨm. Nɨingaka. Tɨ dimɨnɨn Bielsebul siir nɨsiimauugɨn siya
kariir bɨ whɨndɨrɨraerarkɨn.
28 Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir naeyɨuɨn siyar whɨndɨraerari mɨ kara uridyɨu
biyɨeyɨm sɨmiir asi haiswonɨmnɨskɨi, tɨ digworaekwowɨm kɨmiir nɨsiimauuwi mɨ kɨma wa
dɨnokɨnkɨn ɨiya Adi Komii siya siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana saeya bɨdi
yamwoniya.
29 Mɨ yai kwɨra kara kɨmiir boɨnmauuwi ɨnkam nwɨrɨn siya ɨnkam Setan kɨrɨekakɨn siir
omaka hɨriir nami mɨ wɨ siir digworaekwo ɨmiir tauae haii, aniya. Siya tɨ ɨnkam kɨrɨe
ɨiirɨn wɨeyɨnsopni tɨkɨ ɨnɨrkaikɨkɨngɨk, siir ɨiga ɨinɨm hɨriinan tɨri mɨ siir digworaekwowɨm
omakanau hɨr nwokaiyɨm wɨ siya hainaki.
30 Ɨnkamɨn nomiiyau kanaka nwo karam nwowi mɨ siya ɨo kariir nwowɨkɨn. Mɨ
yɨpɨkɨn kariir whɨndɨrɨraerar karam nwowi ɨikam sɨmiir kwoɨnɨm Adi Komii siirɨm nɨnkpɨt
haigiyɨm, sɨma ɨni ɨikamɨm dimɨn biyɨekakɨm sɨma nhɨnɨkrɨropkiyɨm hɨnda tɨnda ɨni sɨmiir
hɨriinan ywowɨn.
31 Kara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨni, Adi Komii siya wɨ digar nwowi kɨmiir digworaekwo biyɨe
whɨekakɨm sɨmiirar haiyoprɨmdiyɨumiigi mɨ ɨikam whɨekakɨm sɨma nɨgbumbu boɨnɨm
sɨmiir warar mɨ ɨnkamɨn Adi komii siir naeyɨu ɨiir nɨgbumbu boɨni mɨ Adi Komii siya ta
yaiya siya nɨgbumbu boɨna wɨ saiir wara haiyoprɨmdiyɨumiigi rani. Nɨingaka.
32 Ɨnkamɨn Yaowae Adɨn nɨnomor kouan kariir nɨgbumbu boɨni mɨ Adi Komii siya
siir dimɨn biyɨe ɨmiirɨn wa haiyoprɨmdiyɨumiigi. Mɨ ɨnkamɨn Adi Komii siir naeyɨu ɨiir
nɨgbumbu boɨni mɨ Adi Komii siya siir nɨgbumbu boɨna wɨ saiir haiyoprɨmdiyɨumiigi rani.
Mɨ tariinanɨn, ɨriipa hɨriinan mɨ mhoɨiya ɨriipa hɨriinan. Ɨriig.

Pae biyɨeyɨn pɨ nae biyɨeya mɨ budi
(Lk 6:43-45)

33 Paeyin miiyik nwowiyin mi siir naeyim pi wadieya mi owi, pae biyie mi owiyin mi siir naeyim pi biyieya mi owi. Inkamim sima bii nae imiirar niki kigi mi sima pa ninokninkini, pae miiyikin, iyie? Pae miiyik rani.

34 Kima ti iikam biyieyim, kima ini mipug biyieyim simiir hiriinan ywowim. Mi kima wi piki hiniin yai miiyikim simiir nimboboini, ha? Yai paniin paniin kwoinkim iikam krimiir mhii kwoinau nwokaiiyim pi simiirar prii boininisami.

35 Inkam miiyikin mi kwoin miiyikim ini siir mhii kwoinau hirar nwokaiyim. Mi siya siyiu miiyik miiyik asi tiri. Inkam biyieyin siir kwoinauin yio yai bibiyie kasaki nwokai rani. Mi mhoiiya siya wi yai biyie imiirar boini.

36 Kara kimiirin pi ti dimin taemin hiniinim sim boinki, boinwokiyopnatkaini iiya Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi yai bibiyieyim sima priiboin priiboinim simiirsi.

37 Mhoiiya Adi Komii siya wi krimiir srii yai whiekakim biiya krimiir yai aeya boinim. Mi ti kimiir yai whiekakim wi simar niisiimauuwi. Kira miiyiki pi yamisi owin, iyie? Kira inkam miiyik rani. Mi siya kimiirin wa hidi dimin taemin whiekakim kima boinim. Ɨriig.

Kam nhirim dimin kirie kirie komii komiiyim simiir kigam kauwok boinkikim
(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

38 Ta ii aiirin kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyikim mi Farisi kam nhirim sima boin, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin, krima ha naingwowi kira dimin kirie komiiyin whira diisiimauu haiginiu mi krima wa nwoki inokninkinim kira Adi Komii siir yinisimkin.

39 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina ywowarkii boin, kima iikamim kariiram kauwokim dimin komii kirie kimiir niisiimauuim, kima iikam miiyik rani. Kima Adi Komii siirim bi swoki aingwo tibmiigim. Kara dimin kirie komii pi kimiir swoki iisiimauu rani. Diminin whirin kara kimiirin pi siirarar niisiimauuwi iiya biiya profet Jona siya tira ti nu iiir.

40 Biiya Jona siir hiriinan, siya nwokaiyin anasu komiiya saiir mhiinau, nabieyim kwoim mi niiyim kwoim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin wi iriipa hiriinan, nabieyim kwoim mi niiyim kwoim ienau hir nwokaii.

41 Mhoiiya iiya Adi Komii siya iikamim simiir hidi. Mi iikamim biiya om Niniva hir nwowim mi wi ti iikamim simaka ninkin okwowi. Mi sima wi hiniina boini. Kima iikam biyiekiingim. Mi sima wi hiniina boini. Dimusi rani, biiya Jona siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin mi iikam whiekakim sima Adi Komii siiram bidiya yaingwo tibmiiyim. Inkamin nwira nwowi tirin, yio ini Jona siir haiburin mi kima siirim bi naingwo tibmiikim. Niingaka.

42 Mhoiiya Adi Komii siya iikamim simiir hidi, biiyan wig komii ira nu nhirim simiir kigriraowiya saeya biiya iikamim nu Sivanim simiir kigriraoka. Mi saeya wi ti iikamim tariinan nwowim wi simaka nokwowi. Mi saeya wi hiniina boini, kima iikam biyieki biyie kiingim. Mi saeya wi hiniina boini. Dimusi rani, biiya saeya saiir nu iiirar mi haiburgigi mipi aru maeyauwar mi rimtioki inkam komii Solomon siir yai wakaeyam. Ti inkamin tir nwowin siya ini Solomon siir haiburin mi kima iikamim siir yai bi wakaeyoknakim. Niingaka. Ɨriig.

Uridyiu biyieyin ina swoki itin
(Lk 11:24-26)

43 Mi iiya uridyiu biyieyin siya inkam nwirni haiburgigiyin mi maeyau niinga niingaim op karamaeyim pi simiir priiyam priiyamki siya saiir nini owouwim. Mi siya maeyaukwir bi kigin.

44 Mi siya hiniina yaingwo, kara pa swoki ami maeyaua biiya kara nwonaniya saiiram. Mi siya ha swoki amin mi siya kig ta maeyaua sima bidi nhiskiya mi bidi piuaiya mi maeyau nhirkim niinga bi nwokim mi uridyiu biyie nwirki hir nwo rani. Niingaka.

45 Mi siya hiriinan kignamin mi ina swoki amin mi uridyiu biyie iriiyar nwiso simiir swoki ikiuna mi siyiu bibiyieyim sima tiriyim ini ti siir haiburim. Mi sima saika yam mi sima ina yapninopkainamim mi ta maeyaua saiir ini owou. Biiya ti inkamin uridyiu biyie whirin siya nwowin biiya siya biyie wao bi nwokin. Mi tariinanin ini ti uridyiu biyie iriiyar nwiso simar yonkwobumbuninkin iuguskiyin ti inkamin siirin. Mi wi hiriinan kinar nimbiyamswowi iikam biyieyim tariinan nwowim simiirin. Ɨriig.

Jisis siir apua aeya mi siir nomousisim ima siir kigam namkim
(Mk 3:31-35; Lk 8:9-21)

46 Mi Jisis siya yai, iikam imiirar niki boinmimauuin mi siir apu aeya mi siir nomousisim ikim sima yaba yaka okwoni. Sima yai saika boinaiyam nitkim.

47 Mi inkam nwirin Jisis siir boinki, wakae, kiriir apu aka mi kiriir nomousisim ikim sima isi yaba hirar nokwowim mi sima yai kinaka boinaiyam nitkim.

48 Mi Jisis siya ti inkamin siir yai aka hiniina yowarkii boinki, siya Adi Komii siir isidin simiir nowomwarkaiyiuim siya hiniina boinkin. Yipiki kariir apua? Mi yipiki kariir nomousisimim, ha?
49 Mi Jisis siya siir mii kigna miriiyan kamim iina simiir yiisiimauugi, kigi! Kariir apua mi kariir nomousisimim ti simargim.
50 Inkamin kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir kwoin iiirara napi, yim kariir apu mi kariir nomousisim mi kariir yokmankim. Ɨriig.

13

Inkamin sasae ninkiniyin numir aiir siir yaiga
(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

1 Ta ii aiirin Jisis siya omaka hir haiburgikin mi ina yapnaniyamin yaba hiriir. Mi siya whiigbid hir yani idwoiu.
2 Mi iikam whiekakim siir yani kaeyokaiyiu. Mi siya i ira saiir yani kwirii idwokaiyiu mi siya i hir nidwokaiyin mi iikam whiekakim opmaiga hir yani okwomaiyiu.
3 Mi siya boiniyio yai kasa bi boinkin. Siya boin, wakae mi inkam nwirin siya siir numira witnid saiir nitkinam namkin.
4 Mi siya witnidim ha nitkinamim mi nhirim siyiu nikiigiiyim mi ipiyin nhirim ha nitim sima ini atkin idwo aeni.
5 Mi witnid nhirim maeyau siiyakaka saiir nikiiyim mi nuin aowa bi namkin mi ti hiriinan witnidim ina whakiyim.
6 Mi bieyin ha whwonaidniyakwokin mi ini simiirar yawhwoniyin. Mi ti witim simiir miiyim haimii bi namkim simiirin ini bie siyar whwowaigiyim.
7 Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo nakaigaiyim mi urid nimridgakin ha niisikiyin mi ini siya yiisirimdiinugiyin. Mi sasaenidim bi sibgu whakim.
8 Mi witnid nhirim nu miiyikin siir nikiigiiyim, yim nae ina budgiyim. Mi nhirim yim hiniina bud nhirim kamairim iriiyar mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwoim mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwir iuur.
9 Inkamin wiingakairgin mi siya ti kariir yai imiirar wakae mi ha sibgu daingwo. Ɨriig.

Mi Jisis siya boiniyio yaiyim siya boiniyim simiir bwamkibwamim simiir boinmauugin
(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

10 Jisis siya ta yai aiir boin digiyin mi kamim siir kigna miriiyim sima Jisis siirim nitim mi siirin hiniina ini boini, hae! Kira simiirin boiniyio yai dimusi boini, ha?
11 Siya hiniina yowarkii boin, Adi Komii siya bidi yiisiimauuwim nimprio yaiyim ii Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana. Mi siya iikam nhirim simiir wara bi niisiimauugin.
12 Ti diminim inkam nwirin siya ninokninkin komiigakiniuwi mi Adi Komii siya wa swoki inkin hauugi mi siir ninokninkina wi komiiyar nwowi. Mi inkam nwirin siir digworaekwo simim kwisuwakiniuwi mi wi Adi Komii siyar swoki haii.
13 Mi kara ti hiriinanin simiirin boiniyio yai boini. Dimusi rani, simiir nhwowim ina kaowim mi sima dimin kig rani. Simiir wiinim ina mauim mi sima yaimwo aiir wakae ninokninkinkin tani.
14 Kima ti iikamim yai kwira profet Aisaia siya boina biiya saeya bidi yimbiniya saeya hiniina boinka.
Kima yai aiirin wa wakaei mi kima saiir yaimwo aiirin wi ninokninkin tani. Mi kima wa kigi mi kima wi siir siirara kignanaei. Mi kima wi ninokninkin tani kima dimu dimin kigim.
15 Ti iikamim simiir mhii kwoinim ini hindara hiugimkikiugiyim. Mi simiir wiinim ti yai imiir wakaeyim pi piyaowi mi simiir nhwowim ina kwisnamim. Mi simiir nhwowim pi dimin whir kigisi. Mi sima kariir yai aiir sibgu wakaekiini mi simiir kwoinim wa sibgu ninokninkinki. Mi simiir mhii kwoinim wa kisina haigii mi wa naingwo tibmii mi kara simiirin wa haiswonimniskii haiginiuwi.
16 Mi kima hiriiyar mairgimairga. Mi kimiir nhwowim dimin taemin imiirar sibgu kigikim. Mi kimiir wiinim yaimin dimin imiirin ha sibgu wakaeyomokikim.
17 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, biiya profet kam whiekak ikim mi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwo ikim sima ti diminim kima kigam naingwowim simiir kigama naingwokim mi sima simiir bi kigim. Mi sima ti yaiyim kima wakaeyam tirim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima simiir bi sibgu wakaekim. Ɨriig.

Sasaeya ninkinin inkamin numir siir boiniyio yaiga
(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

18 Tariinanin kima inkamin sasaeya ninkinin numir siir boiniyio yaimwokiyaimwo aiir wakae.
19 Iikam whiekakim sima yai win kibi aiir wakaei, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saiir wakaei. Mi sima saiir yaimwokiyaimwo aiir bi sibgu ninokninkinkim. Mi Setan siya simiir mhii kwoinau hiriir namin mi ta Adi Komii siir yaiya biiya simiir hir nwowa saiir hainiknatki. Iikam whiekakim sima yaiwin kibi aiir wakaei ninomor kouana mi saiir yai aiir ninokninkin karamae nwowi ya hiniinga witnidim siyiu nikiigiiyim mi Setan siya simiirim niti mi simiir boini kima ta yai aiir kipi wakae Adi Komii siya ninkina kimiir mhii kwoin imiir waraur.
20 Mi witnid nhirim nu maeyauwa siiyakaka saiir nikiigiiyim, yim ini iikamim yai aiirin winwinarar sibgu wakaeiyim mi mairgimairga ha nwowiyin ini simiir hiriinan ywowim.
21 Mi yim ini witnidim mii grinkii karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi wa swoki kwaowainami. Mi iikam nhirim simiir naingwo tibmiiya ini ti witnidim simiir hiriinan ywowim mi sima ii priei naingwo tibmii rani. Mi iiya simiirin hik kimpipisuki nimbiyami, ta sima naingwo tibmiiya Adi Komii siiram, wi digiumii haimriiyiugigi mi wa nikii iuguskii.
22 Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo nakaigaiyim yim ini iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi simiir hiriinan ywowim. Mi ti nuan dimin biyieyim simiirim naingwoyimiyoki, umir min hiniinim, simiiraram naingwowiyim, ti hiriinanin ya Adi Komii siir yai aiir higrinuwi wa nikii iuguskii. Mi sima wi digiumii Adi Komii siir haimriyiugigi. Mi simiir miiya sima miriiya, sima saiirin miiyik panisi miriisi.
23 Mi ti witnidim nu miiyik nitkinim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai sibgu wakaeiyim mi simiir yaimwokiyaimwo sibgu inomokninkiniyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti iikam hiriinanim sima wi mii miiyikar mirii, ti sasaenidim kamairim iriiyara budiyim mi kamnwoima mi budiyim mi kam nwir iuura mi budiyim ini simiir hiriinan ywowim. Ɨriig.

Boiniyio yaiya ko biyieya numir whakiya saiir boiniyioka
24 Jisis siya yaeya boiniyio yai kwira saiirin hiniina boin simiirin, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, ya ini ti inkamin witnid ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowin.
25 Mi iiya iikamim ha whwonkai aokaokiwiiyim mi siir sau omomin siir inkam nwirin ha nitwiiyin mi siya ko biyieya kimidiniya siir numir aiir ini itkingig. Mi siya ina swoki idamkiwiiyin.
26 Mi mhoiiya ti sasaenidim ha ninan iigiyim mi sasaeyim wai ha nwokiyim mi siyar kigi ta ko biyieya warar ninkin whakiya.
27 Mi miiyan kamim ina yamim numiran adin siiram. Mi sima boin, biiyan inkam, krimiir kwoinim ha naingwokim kira numir hirin sasaeya miiyikim simiirara ninkini mi ta hiriinan ko biyieya saeya paniina nimbiyamka, ha?
28 Mi siya simiir boinki, kimiir sauan inkam nwirki nitkingikin ta ko biyieya! Mi siir miiyan inkamin siir boinki, kiriir kwoinin paniina naingwowi krima iki ko biyieyim simiir pini akiu, aniya?
29 Mi siya simiir boinki. Niingaka. Sasaeyim wi ko biyieya saika kima ninkin akisi.
30 Kima sowiirin hiriiyar kigninkin whakii mi wi iiya sasae ningugu haiyana, wi saiirar nadigiuwi. Mi iiya sasae imiir ningugu haiyana miiyan kam imiirin wi kara boini, ko imiirin maeyau kwiruwa dak haigin mimir. Mi simiirin wi iripa kog hainami mi wi pae namginki. Mi sasaeyim, yim wi kariir omaka nae haigiiya wi saiir hir haigii. Ɨriig.

Boiniyio yaiya mastetnidin mi yis ikin sowiir boiniyioka
(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)
31 Jisis siya yaeya boiniyio yai kwira simiirin hiniina boinki, Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini mastetnidin siir hiriinan ywowa. Mi inkam nwirin siirin siya hainam siir numir aiir ini inkin iu.
32 Mastetnidin siya nae whirni nidnan bi nwokin. Niingaka. Siya komii rani. Mi mhoiiya siya wi komiiya nimbiyamki mi numir hiran naeyim simiirin siyar mwrii haiburigigi. Siya pae komii nwokiiyim mi ipiyinim pi siir kwiya imiirar mi atkikini mi whie minim pi hirar mi haigii. Mi iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekak imiir kigirkakana, siir iikamim sima wi ti mastetin siir hiriinan nwowi mi wi komiiyar nasae owiguskii.

Yisin siir boiniyio yai aeya
33 Jisis siya yaeya boiniyio yai kwira ina swoki boinkiyin. Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini yisnan iyopin bwaembwaekin howoknamin. Ɨiya wig ira saeya ti yis iiir haiiya, praua aka kaipridgiyam mi ti prauain pa niyopin bwaembwaekii howopnami. Ɨriig.

Jisis siya ta boiniyio yaiya iikamim simiir boinka
(Mk 4:33-34)

34 Jisis siya ti yaiyim biiya siya boinim digworaekwo whiekakim iikam imiirin boiniyio
yai ara boinkin. Siya simiirin yai whir wara bi boinkin. Niingaka. Siya simiirin boiniyio yai
arar boinkin.
35 Siya simiirin boiniyio yaiyim hiniina boinkin, siya profet inkamin siir yai aiir swoki
boinurwokaigikin, biiya yokwoni siya win boinkiya yaiya saiir. Ta yaiya saeya hiniinga,
kariir yaiya wi boiniyio yai imiirara kaonisboini. Adi Komii siya ti nu iiir nonkwokwo
karamaeya niki owa mi kara ti diminim biiya haigipraprakaiyim mi tariinan nam-
woniyim wi simiirarar boininkiigi. Ɨriig.

Ko biyieya saiir boiniyio yaiga

36 Jisis siya ha boin digiyin mi siya iikamim simiir haiburgigin mi siya omaka saiir
yapninopkainam. Mi kamim siir mii kigna miriiyim, sima ina yitim siirim mi ina boinim,
kira ta boiniyio yaiya ko biyie saiira numir whaka krimiir unki boinmimauu.
37 Jisis siya ina yowarkii boinin simiir yai aka, inkamin sasaeya miiyik ninkiniyin numir,
yio karargin, biiyan Yaowae Adin ninomor kouanki nitin.
38 Mi numira ya ti nu ieya mi sasaeya miiyikim yim iikamim Adi Komii siir yai aiir
wakaeyoknaeiyim, ya simiir nikri boinka. Mi ko biyieya ya iikamim Setan siir yai aiir
wakaeyoknaeiyim ya simiir nikrii boinka.
39 Sauan omomin siir inkamin ko biyie aiir nankaiyin yio Setan siya. Mi iiya sasae imiir
ningugu haiyana, ya ta iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana ya saiir boinka. Mi kamim
numiran sasae imiir ningugu haiyim, yim Adi Komii siir paekwosim ima.
40 Mi ko biyieyim maeyau kwiruwa sima haingiriyiu haiginim mi ha namginkiyim paeya
mi mhoiiya wi hiriinanar tiri. Iikamim dimin biyie biyiekakim, simiirin wi hiriinan hidi.
41 Mi kara Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, wi kariir paekwosimim simiir nikropkii
hinda tinda. Mi sima wi ti nuin siir diminpai diminpai whiekakim iikamim simiir naingwo
tibmii aiir kiyopsimsibgiyim mi iriipi hiriinan, sima wi iikamim dimin biyie tirim, simiirin
wi Adi Komii siir isidin simiir hiranki nhinikriropki.
42 Mi simiirin wi pae komiiya saiir hiriir nitkaigaigi mi sima wi paenau hirar kaou-
ubopboinkaeyami mi wi simiir big imiirar naegimgiyikaeyami.
43 Mi ta ii aiirin iikamim dimin whirki kimbu karam nwowim wi bienan simiir wh-
woyaei. Adi Komii siir iiya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir. Inkamin
wiingakairgin siya ta yai aiirin ha timi wakae. Ɨriig.

Inkamin umir miiya nu haingikaiya saiirim hansranin saiir boiniyio yaiga

44 Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saeya ini ta umir miiya
numira saiir haigiprakaiya inkam nhirkim biiyar, ini saiir hiriinan ywowa. Mi mhoiiya
inkam nwirin ha swoki hansir haiyin mi ina swoki haigiprakaigigin ta maeyau aiirar mi
siya ini mairgimairga ywonamin. Mi siir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim inkam
nhirmi sima sainam. Mi ti umirim siya haiyim wi ta maeyau aiir nwoki sainim. Ɨriig.

Umir komii saini siyiuin siir boiniyio yaiga

45 Mi boiniyio yai kwira ya hiniinga, Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir
kigirkakana ya ini ti inkamin umir miiyik miiyik haiyam hansraniyin ini siir hiriinan
ywowin.
46 Mi siya umir miiyik kigiyim mi ti siir umir digworaekwo whiekakim wi iki inkam nhirim
simiir umir digworaekwo miiyik miiyikim simaka ninowana haii. Ɨriig.

Haimnani boiniyio yaiga

47 Mi boiniyio yai kwira ya hiniinga. Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim
simiir kigirkakana ya ini inkamin haimna whiinau kwira sae hiumii ikouwiyin, wraisupai
wraisupai simiiram, ini siir hiriinan ywowin.
48 Mi iiya haimnan, wraisuki naokinguguninkiniyim mi siirin pa kinaidami nupaiga
hiriir. Mi sima pa nidwowi mi anasu miiyik miiyikim pi two nhirmi kigmamak
isitnoudnankaigii. Mi biyie biyieyim yimbi paeya nisitnoudnankaigi.
49 Iiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidana, ya wi ti anasuwim simiir hida wi
hiriinan nwowi. Mi iiya paekwosim ima nitana mi wi sima kigmamak haii, piki hiniin iikam
ikim wadieyim mi piki hiniin iikam ikim biyieyim.
50 Mi sima simiirin wi pae komiiya saiir hiriir nitkaigaigi. Mi ta iiya, sima wi kaouu ou
prasae kin tani. Mi simiir big imiirar ninin aekiyimkiyikaeyami. Ɨriig.

Inkamin dimin miiyik mi dimin kab sowiir haii ikin

51 Mi Jisis siya simiir sriigi mi kima ti yai whiekakim, simiir yaimwowim simiirin ina
ninokninkinim, aniya? Mi sima ina boinkiyin siirin, ihi.

52 Siya simiirin hiniina boinki mi kam siyiu komii ninokninkiniyim yipiki kariir kigna miriiyan inkam nwowim sima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, sima saiir bidiyar haiyim. Mi sima ini omakain inkamin siir hiriinan ywowin. Mi siya omaka siir digworaekwo haigiiya pi saiir napninopkainami mi siya dimin miiyik mi dimin biyie, pa nini hainakinaka mipa sioitkin hauunami iikamim simiir whinkinsiisam. Mi ti hiriinan siyiuin, wi sima boinmimauuami Adi Komii siir yaiya biiya profet inkamim sima boina mi ta yaiwin kibiya saiir warar. Ɨriig.

Om Nasaret hiran iikam sima Jisis siirin digiumii haimriiyiugigin
(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

53 Jisis siya ti boiniyio yaiyim simiir boin swokiyim mi siya ti om iiirin ina haiburgigin mi ina yamin.

54 Mi siya siir omki om iiirar swoki amin mi siya iikamim simiir ini boinmimauuiu, Adi Komii siir yai aiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya simiira saiir. Mi sima wakae digiyim, sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima ina yomboin amboinim, ta ninokninkina dimin kirie kirie iikamim sim haiswonimniskiiiya siya papi haigin, ha? Siya krimiir hiriinan inkamairgin.

55 Mi ti yinisimin siya inkamin omaka miriiyin, siir yinisim tani, aniya? Mi tari siir apua Maria saeya rani, aniya? Mi tari Jems, Josep Saimon mi Judas, yim tari siir nomousisim tani, aniya?

56 Mi tari siir yokman whiekak rani, ti krimakar nwowim, aniya? Mi ti digworaekwo whiekakim siya papi haigin, ha?

57 Sima hiriinan yai boinim mi simiir mhii kwoinim ini hikaka ywokiyim. Dimusi rani, sima ninokninkin tani, siya ta kirieya papiyanka haiga. Mi Jisis siya simiir boinki, profet kamim sima inigakim iki om whiekak imiirin mi siir omki om hirin mi siir piugana saiir hiran iikam ikim, siya simaka inigak bi nwokin.

58 Mi siir om hirin siya dimin kirie whiekak bi haiswonimniskiigim iikam imiirin. Niingaka. Dimusi rani, sima siiram ha bi naingwo tibmiigim, siya ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin. Niingaka. Ɨriig.

14

Jonin op baptais haiginiuanin iikamim simiir siya bidi yaowin
(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)

1 Ta iiya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwokin Galili hir mi siya diminim Jisis siya tirim simiir wakaewin,

2 Mi siya siir miiyan kamim simiir boin, kara ha naingwowi, ti Jon siyaki siyairgin inkamin iikamim simiir baptais haiginiuin op, aniya? Biiya kara siir nimbinkin inkamki nisomaowim. Siya ie hiranka swoki insiin idwokin mi ti hiriinan kirie komiiya siir hir asi nwowi.

3 Mi biiya Herot siir kamim sima Jon siirin hiriinansi nonkworinugin mi siirin wieyinsopni yinirkai mi maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya hir ini haigigik. Dimusi rani, Jon siya mairgimairga bi nwokin, Herodias saeya Filip siirar wiga mi ini yaowae biyieyin Herot siya swoki hainikiionkwonan.

4 Biiya Jonin op baptais haiginiuwan inkamin, siya Herot siir boinainanaekin ti dimin siir, siya hiniina boinkin, kira ta wig aiir hainikiinonkwonan kira nonkwonani siyiu komii iiir nikripkin yio ti hiriinan siyiuin miiyik rani.

5 Herot siir kwoinin Jon siir nisomaowamar naingwokin mi siya ini Juda iikamim simiirsi yididin. Dimusi rani, sima ha naingwokim Jon siya profet inkamkiniuwi.

6 Mhoiiya iigwira iikam nhirim sima ina yitim, iiya Herot siirin siir yopiiga naokaina saiir naemirsim aiiram mi taka iiya Herodias saiir yinisim kopaka saeya ig simiir bopwo hir ini swaeyiu mi Herot siya mairgimairga komiika saiirimin.

7 Mi siya saiirin hiniina yimbinki, kara kiriirin yaimwowar boini, diminin kira kariirim sriii mi kara kiriirin wa hauuwi.

8 Mi saiir apua Herodias saeya saiir yin kopak aiirin hiniina boinmimauugi Herot siirimin mi saeya ina boina, kira Jonin op baptais haiginiuwiyin siir nii iiir kaigripki mi siirin mobmir kwirni haiginki mi kira kariirim tiriir whauugi mi kara wa ninokninkinim siya bidi yaowin.

9 Mi saeya hiriinan yai aiir boin digiya mi inkam komii Herotin siir kwoinin ini hikaka ywokiyin. Dimusi rani, siya iikamim saikar nidwokai aeyim mi siya simiir whwonkam ida nimbingin mi siya simiirsi asi nididgin. Mi siya siir kamim simiir boinki, ha ti hauugi saiirar ti diminin.

10 Mɨ Herot siya inkam nwɨrɨn maeyauwa hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨriir
namam yɨkropki Jon siir nɨi iiir kaigrɨphainakiyɨm.
11 Mɨ sima Jon siir mwo kaigrɨphaii dɨgɨn mɨ sima siir mwoin mobmɨr kwɨra saiir haigɨnki
mɨ sima ta yɨn kopaka saiir hauugi. Mɨ saeya saiir apu aiirɨm hainam.
12 Mɨ kamɨm Jon siir kɨgna mɨriiyɨm sima wakaewɨnɨm mɨ sima ɨna yamɨm siir pɨuɨs
aiir ɨnɨ hainaki mɨ sima saiirɨn ɨna haɨngikaiyɨm. Sima kikai dɨgɨgɨm mɨ sima Jisɨs siir ɨnɨ
boɨnmauuɨu. Ɨriig.

Jisɨs siya hauu aeyɨm kamɨm nae 5,000 kɨm
(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)

13 Ɨiya Jisɨs siya ta yai aiir wakaeyɨn mɨ siya tɨ om iiir haiburgik mɨ i ɨra saiir kwɨriinam mɨ
maeyau iikam karamaeya mɨrmiiya hɨriir yam. Siya siya namkɨn. Iikamɨm sima hɨriinan
wakaeyɨm mɨ sima om iiir haiburgik mɨ sima ɨni siir mhoiiya yapnamɨm.
14 Mɨ Jisɨs siya ha namasukuɨn mɨ i aiirɨn ɨna haiburgigɨn mɨ siyar yapkɨgidam iikam ɨsid
komiiyɨn hɨrar nwowi. Mɨ siya simiirsi yaɨngwoyɨmiyokɨn mɨ iikamɨm makakɨm ɨni siyar
haiswonɨmnɨskiiyɨm.
15 Mɨ naɨowaka kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm sima ɨna yɨtɨm siirɨm mɨ ɨna boɨnɨm, ta
maeyauwa iikam karamaeka ɨiya ɨni namkɨriba. Mɨ haɨniingɨn nɨuwi kɨra tɨ iikamɨm simiir
dɨkropki mɨ sima tɨ omi sɨsɨmɨm kingiin nwowɨm simiir damtɨb mɨ naemɨn tɨ saɨnaeyam tɨb.
16 Mɨ Jisɨs siya simiirɨn hɨniina boɨnki, sima whɨsarii pɨ dimusi nami? Kɨma hauu ae
simiirɨn.
17 Mɨ sima siirɨn hɨniina boɨn, krɨmiir tɨrɨn nae homgakɨ nwo rani. Niingaka. Bretɨm ɨriiyar
mɨ anasu whɨs ha nwowi.
18 Jisɨs siya ɨna boɨnkiyɨn, naeyɨm kariirɨm hainaki.
19 Mɨ iikamɨm simiir boɨnki, kɨma ko aiir dɨdwoki mɨ siya tɨ bret ɨriiyarɨm mɨ anasu
whɨswo simiir hai mɨ nɨnomor koua hɨriir kaoki mɨ Adi Komii siir boɨn wadɨeki mɨ siya
anasu bretɨm ɨna yɨmbɨmbɨr yɨnop hauugiyɨm kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm simiir. Mɨ
kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm simiir hauugi mɨ sima iikam ɨmiir hauunam.
20 Mɨ sima ha naeyɨm mɨ simiir mhɨiyɨm ɨni dɨgar ywokiyɨm mɨ kamɨm siir mɨi kɨgna
mɨriiyɨm sima nae haɨmiihaɨmiiyɨm sima naepɨpɨru haigɨnɨm simiir swokɨ haɨngiriyɨu
haiginam mɨ nɨbɨm sɨma haigiyɨm nae haɨmiihaɨmii ɨmiir pariig ɨuur ɨs.
21 Kamɨm tɨ nae ɨmiir naeyɨm 5,000 kɨm, sɨma wigyɨn ɨmiir wara bɨ mwaɨngɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya whɨi kwɨra nunan opa saiir ɨdwowar napnaidamkɨn
(Mk 6:45-52; Jo 6:15-21)

22 Mɨ Jisɨs siya nae simiir hauuwae dɨgɨkɨn mɨ siya kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm simiir
boɨnki, kɨma i ɨra saiir kwɨriinam mɨ kariir bɨiya damkwokɨn whɨiya saiir mɨrmiiya hɨriir.
Mɨ iikamɨm simiirɨn siyar yɨkropki.
23 Mɨ siya iikamɨm simiirɨn ha nɨkropkiyɨn mɨ mhɨuisɨm whɨr ɨiirɨn Adi Komii siirɨm siya
siyar ɨnɨ kwɨsboɨnɨu. Mɨ naɨowaka Jisɨs sasa ywokaɨrɨb mhɨuisɨm ɨiirɨn.
24 Mɨ ta ɨi aiirɨn siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm sima ɨni ɨgak whɨi idopwoniya hɨrar yakɨrɨrɨr
maɨrɨbɨm mɨ opuda ɨni ɨrɨb hɨranka hugnaniya mɨ hɨnɨn komiiya ɨni i aiirar kaibom-
bokɨigiya.
25 Pɨunok nugakɨn bɨe ha nɨiyok naidniyakwokɨn ɨiya pɨrkɨn kingiin nwoyakwoka Jisɨs
siya ɨni nunan ta whɨiya ɨni saiir op ɨda yapamyakwokɨn mɨ kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm
simiir hɨriir yapnɨmbɨiyam.
26 Sɨma kɨgwɨn siya opa saiir ɨdwowar napni mɨ sima nɨdid pranae bɨ kɨnkɨm. Sɨma boɨn,
warɨ napniyɨn wraigɨn mɨ ha nɨdidɨm mɨ ɨna yɨnkau ankauɨm.
27 Mɨ Jisɨs siya bɨ kɨmɨmɨnkɨkɨn ɨni simiirar boɨnkiyɨn, kɨma kɨrɨe dwo! Karargɨn, kɨma kɨpi
nɨdid!
28 Pita siya siir yai aka hɨniina yowarkɨi boɨn, Bɨiyan Inkam Komii kɨrargɨn nɨuwi mɨ kɨra
kariir boɨnki mɨ kara pɨ opa saiir ɨdwowa napnani kɨriirɨm.
29 Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnki, kɨra ha wɨt! Mɨ Pita siya iya saiir haiburgik mɨ ɨni nunan
opa saiir ɨdar kwaewɨskɨn apamɨn Jisɨs siirɨm.
30 Siya opuda saiir kɨnaɨnkɨuwɨnɨn siya ɨna yɨdidwɨnɨn mɨ siya op aowa hɨriirɨn ɨna
yokwokwomairaraonainamɨn. Mɨ siya hɨniina kauwoki, Bɨiyan Inkam Komii kɨra kariir
kibokiinawid!
31 Jisɨs siir ɨina bɨ kɨmɨmɨnkika ɨni Pita siirar yanka nonkwo sasaugiya mɨ siya siir boɨn,
kɨriir naɨngwo tɨbmiiya kabi rani, kɨriir kwoɨnɨn dimusi naɨngwo yɨsyɨskɨn.
32 Mɨ sowa iya saiir ɨnɨ kwɨrii mɨ opuda ɨna hugwokmaigiya.
33 Mɨ kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm i hɨr nwowɨm sɨma tɨ dɨmɨn ɨiir kɨgiyɨm, sɨma ɨni Jisɨs
siir ɨnɨg ɨiir hainanɨm mɨ sɨma hɨniina boɨn, kɨbɨe idwai kɨra Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn. Ɨriig.

Jisis siya nu Genesaret hiran iikamim maki niiyim simiir haiswonimniskiigin
(Mk 6:53-56)

34 Mi sima whii aiir niyikrionaidamim mi sima maeyau kwira nu Genesaret hirana saiir
yamamasu kuiu.
35 Iikamim ta maeyau aiiranim sima ina yinokninkinim, Jisis siya tio. Mi sima yaiya ina
hauu ninkikinkiya om whiekakim kingiin nwowim simiiram mi sima ina hainaniyim iikam
whiekakim makakim Jisis siiram.
36 Mi sima siir sriinanae, ini mi owin iikamim makakim sima kiriir piu aiir nonkwokiyin
mi niingaki mi iuwi mi yiuis mwis iiirarar timi onkwoki iinara, aniya? Mi iikamim siir yiuis
piu owiir nonkwowim sima ini wadieyar swoki okiyim. Ɨriig.

15

Adi Komii siir yaiya ini yidiwi wanwiyae simiir yai imiir haiburim
(Mk 7:1-13)

1 Mi Farisi kam nhirim mi kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyim, sima om komii
Jerusalem hir haiburgigim mi sima ini Jisis saika yamwoniyim mi sima siirin hiniina sriigi.
2 Kamim kiriir kigna miriiyim sima yidiwi wanwiyaemi siyiuim simiir biri napkim.
Moses siya boina mi iina min simiirim biiyin hiisok rani, iiya sima naeiyim krimiir yidiwi
wanwiyaemi siyiuin kirieyin siir hiriinan.
3 Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boinin, kima ti yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiuim
simiir, dimusi napkripkaii. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir siyiu iiir dimusi nikwo
waisigim, ha?
4 Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin. Kira, kiriir yopii adwo sowiirwai yai aiirar sibgu
wakaeyokna mi kira sowiirin siyiu miiyik iiirar diisiimauu. Mi dimin whirin siya simiir
boinin, nwirki siya sowiirwai nikbumbu boini mi sima wi siir nisomaowi.
5 Mi kima ta yai aiir bi wakaeyoknakim, kima hiniina boinkim. Inkam nwirin siya umir
digworaekwo kakiniuwi yopii ad owiir whinkinsiisim. Mi kira yopii ad owiirin hiniina kipi
boin, ti umirim Adi Komiini umirkim. Mi kara bidi yimbinin ti umirim Adi Komii siirgin mi
kara pi kowiirwai hauu rani. Niingaka, niingakiinga.
6 Mi tiki hiriinan siyiuin siir tiri mi ini mi owin kima sowiirwai mi kigrirao karamae mi owi
mi kima Adi Komii siir siyiu iiir bidi haigin ikworinugigim mi kimiir wanmi siyiu iiiramar
yikpitkii namim.
7 Kima ti iikamim niksisaeyan iikamkim. Ta yaiya Adi Komii siya boina biiya profet Aisaia
siya kimiiram nimbina ini kaimwowa ywowa mi siya kimiirin hiniina boinkikin.
8 Ti iikamim sima kariir inig iiir hainaniyim sima yai ara nhinkini, simiir mhii kwoinim
kanaka namasu rani.
9 Sima kariir inigin whisariiyar priihainani ti diminim sima boinmimauuim iikamim simiir,
ya kariir yai rani, simiirar yaiga. Ɨriig.

Inkamin kwoin biyie nwowiyin yipi miiyik nwo rani,
(Mk 7:14-23)

10 Mi Jisis siya simiir boinmimauu digiyin mi siya iikamim simiir yikiuna, sima siirim
namim. Mi siya simiirin hiniina boin, kima sibgu wakae nonkworinugi, ti diminim simiirin.
11 Diminin inkam ieya nonkwo haiiyin mi ha naeiyin, yio iikamim ioki siya bi hio
haiginiuwigin. Niingaka. Mi kwoin biyie yio nikrani io pi siya hiowi mi inkamin pi siya
kiyainami siyiu biyie tiramin.
12 Mi siya ti dimin imiir boin digiyim. Mi siya kamim siir kigna miriiyim sima ha nitim mi
ina yaboiniyim kira ina ninokninkinin ti Farisi kamim sima ti diminim kira boinim simiirar
wakaekiyim. Mi sima kinaka io komiiga?
13 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin. Adi Komiiyin ninomor kou nwowin, siya numirkakin.
Digworaekwo whiekakim siya ninkikin karamae nwowim mi siirin wi miigakar kiyop
haigi. Mi wa nitkaigi.
14 Kima Farisi inkamim simiirsi kipi naingwoyimiyok, sima ini nhwokwisae inkamnan
ywowim. Nhwokwisae inkam nwirin siirin siyiu bi niisiimauuwikin. Mi siya nhwokwisae
inkam nwirin siir niisiimauuwi mi sowa wi ieno iiirar napnatkaigai namswowi.
15 Pita siya Jisis siirin hiniina boinki, ta boiniyio yaiya kira saiir yaimwo aiirar boiniski mi
krima saiir nwoki inokninkinim.
16 Jisis siya simiir boin kima ini inkam whaowaeyar niki owim iki iikam nhirim simiir
hiriinan, aniya?
17 Kima ninokninkin tani, ti hiniin diminin yaiya naekiyim pi mhii kwoina nam tani, pi
dini siyiuin pi siir namki. Mi mhoiiya pi waisi hir nini iugik rani, aniya?

18 Mi diminim inkamni mhii kwoinau nwokaiiyim, mhoiiya wi yai saeyar boininkiigi mi ti diminin inkam iiirin wi siyar nwowaiginiuwi dimin biyiekak.
19 Mi digworaekwowim kwoinau nwokaiiyim yim hiniingim. Kwoin biyie nwowi ikin mi inkam nwirni nisomaoni siyiu ikin. Mi inkam nwirni wig hainikii nonkwonani siyiu ikin. Mi hii inkam nwiraka nanaeni siyiu ikin. Mi hii tauaeni siyiu ikin mi niksisaeni ikin mi nikbumbuni siyiu ikin.
20 Ti digworaekwo biyie biyie hiniinim inkamin biyie sima nwowi. Mi siyiuin inkamin iina hiisok ae karamae nwowiyin, ti hiniin diminin yio inkamin io siya bi hiowikin. Adi Komii siir whwonkam idain. Niingaka. Ɨriig.

Nu Kenan hiran wiga Jisis siirim naingwo tibmii kiinga
(Mk 7:24-30)

21 Mi Jisis siya ti omin siir haiburgik mi om Taia mi om Saidon sowiir hiriir yam.
22 Mi wig ira Juda wig rani, nu Kenan hirana saeya ta maeyau aiir nwowika mi saeya ha nita mi siirim ini kauwokni. Kira Devid siir isidan inkamkin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin kira kariirsi daingwoyimiyok. Uridyiu biyieyin siya tirbumbugin kariir yinisim yinugiyina.
23 Mi Jisis siya saiirin yaimirsim kwir bi swoki owarkii boinmiminkin. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siirim nitim mi ina boinim, ta wiga saeya krimiir mhoiiya nitka mi yai saeya sisinanaei. Mi kira saiir whindiriraerarki mi saiir dikropki.
24 Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin. Niingaka. Adi Komii siya nikropkikin kariirin Isrel simiir iikamim simiiraramar sibsibnan kigugu iuguskiyim simiiram.
25 Mi ta wiga ha nita mi ina ini waisii hiuniya siir igmiiga kingiin mi saeya ina boina. Biiyan Inkam Komii kira kariir whindiriraerarki!
26 Mi Jisis siya ina yaingwowin krima Juda iikamim Juda iikam tani simiirin wranan naingwokim mi Jisis siya boiniyio yai kwira saiirin hiniina boinkin, yio siyiu miiyik rani krima yinmi naeyim simiir kipi hai mi wrami kipi nitkiniu aeki.
27 Mi ta wiga saeya ina boina Biiyan Inkam Komii wara yaiya kira boina kaimwoka. Krima wra biyie nankim. Wra sima naemirsisimim yin ima naekrimkrinkiiyim pi simiirar mi iumimin aei.
28 Mi Jisis siya saiir yai aka ina yowarkii boinin, wigra, kiriir naingwo tibmiiya ini komii ywowa! Diminin kira naingwowin siya wi kiriirar nimbiyami! Mi ta ii aiirarin bi kimiminkin saiir yinisim yinugiyina ini wadieyar ywokiya. Ɨriig.

Jisis siya iikamim makakim simiir haiswonimniskiigin
29 Mi Jisis siya om Taia mi om Saidon sowiir haiburgik mi whiikbid Galili saiir hiriir yapam mi siya mhiuisimin siir hiriir iiyam mi hir ini idwowiu.
30 Mi iikam whiekakim ini saika yamwoniyim mi sima iga iin biyie biyiekakim mi nhwokwisae mi kiu minim ninsimsiriuim mi waeyai mikrim ikim mi makak iikam nhirim sima Jisis siir igmiiga ini kikiniuni. Mi siya simiir haiswonimniskii haiginiugig.
31 Iikamim sima hiriinan kigim mi sima ina yanaakiyim. Dimusi rani, sima kigi waeyai mikrimim sima yai ina swoki boinaikiyim mi kiu ninsimsiriuwim ini wadieya ywokiyim. Mi iga iin biyie biyieyim ina sibgu apririrkiyim mi nhwokwisaeyim simiir nhwowim ina kaokiyim. Sima Isrel simiir Adi Komiiyin siir inig iiir asi hainankim. Ɨriig.

Jisis siya hauu aeyim iikamim 4,000 kim
(Mk 8:1-10)

32 Mi Jisis siya simiir haiswoniski digiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir yikiuna. Mi siya simiir boinki, kara ti iikamim simiirsi naingwoyimiyoki iiyim kwoim sima kanaka nwokaigiyim. Mi sima nae bi naemiminkim kara pi boriisopi simiirin mhiirima nikropkiyim mi sima pi siyiu hir naokaowi mhiigi.
33 Mi kamim siir kigna miriiyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta maeyaua iikam karamaeka mi krima naeyim pi papiyanki mi inkiguna haii, ha? Ti iikamim simiir hauu aeyamin.
34 Jisis siya simiir sriigi, kima bretim pariiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim, krima bretim iriiyar mi antousisim ikim ina mi okaiyim.
35 Mi Jisis siya iikamim simiir boinki, kima nu iiir grinkin idwoki.
36 Mi siya ti bret iriiyar nhiswo simiir haiyin mi ti anasuim simiir warar yinkin hai mi Adi Komii siir boin wadieki mi ina yimbimbir yinoop priigikiyim. Mi siir kigna miriiyim kamim simiir hauugi mi yim ina yapninkwokwo hauunamim iikam imiir.
37 Mi sima ha nae digiyim. Mi ti nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginaowidim. Mi kamim siir kigna miriiyim nibim simiir swoki tau haigiyim iriiyar is.

38 Ti kamim ti nae imiir naeyim sima 4,000 kim. Mi sima wig yin imiirin wara bi ninkin
mwaingim.
39 Sima nae digiyim mi Jisis siya iikam imiir nikropkiyin mi siya ina kwiriiyin i kopsim
ira saiir kamim siir kigna miriiyim sima warar mi ina yamim whiigbid yarmiya hiriir, nu
Magadan hiran maeyau aiiram. Ɬriig.

16

Farisi nhirim Adi Komii siir kirie komii komiiyim simiir kigam sriigim
(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

1 Mi Farisi mi Sadyusi kamim sima Jisis siir kinankiuwam nitkim. Mi sima siiram sriigi.
Kira ninomor kouan kirie komii komii nhirim Adi Komii siirim krimiir wiisiimauu krima
nwoki kigim.
2 Jisis siya simiir yai aka yowarkii boin. Naiowaka kima pi hiniina boin tibi, ninomora ini
pariidnan maskwonaiinamtiba waka ii miiyik sapi nikiii.
3 Mi nugakin kima pi hiniina boinyakwoki. Bieyin iiyaka bi maskwonaidniyakwokin
mi iiya pa swoki imiimgi, panao ii miiyik nwo rani, pi naokak nwowi. Ɬhi, kima
kigninokninkinikim ninomor saiirin. Mi kima ti hiriinan iiyim ina ninokninkinim mi kima
Adi Komii siir diminim ti tariinan nimbiyamim simiir kigninoknink tani, aniya?
4 Kima iikam bibiyieyim ta ii aiir nwowim Adi Komii siiram nam karam nwowim kima
kariiram kirie komii diriraeraram sriigim mi kima Adi Komii siiramin mhoiiya bi namkim.
Niingaka. Kara kimiirin wi dimin kirie niisiimauu rani. Niingaka. Kara kimiirin wi dimin
kirie komii whiruwan iiya Jona siya nwowa pi siirarar niisiimauuwi biiya Jonah siya anasu
komiiya saiir mhiinau nwokaiyin iiyim kwoim mi siya ini omwaiyar swoki waiyain. Mi
kima wi Jonah siir kirie komiiya saiirara kigi. Mi siya ti yaiyim simiir boin digiyin mi Jisis
siya simiir haiburgik mi siya ina yamin. Ɬriig.

Boiniyio yaiya Farisi Sadyusi simiir yisin siir boinkin
(Mk 8:14-21)

5 Kamim siir kigna miriiyim sima whiiya saiir ninidnamkim i kopsim ira saiir mi bret
nhirim ini sima yaingwo owougikim simiir wara bi hainamkim.
6 Mi Jisis siya simiir boinki kima sibgu mintarao mi aru dwo Farisi Sadyusi simiir yisin
siirsi.
7 Sima, simasima yimboin amboin. Siya hiniina boinkin siya ta yaiya krimiir boina dimusi
rani, krima bret biri hainanikim.
8 Jisis siya simiir yaiya bidiya yinokninkininkiyin mi siya simiirin hiniina sri. Kima ti
kamim kimiir naingwo tibmiiya tari kabi rani. Kima hiniina dimusi boinkim. Krima bret
karamaeka, ha? Kariir kirieya kimiir whinkinsiisim wi dig nwo rani, aniya?
9 Kima ini ninoknink karamaeyar niki owim, aniya? Mi kima bi naingwokim iiya
kara nimbimbir hauuwim bret iriiyarim 5,000 iikamim sima naeyim mi kima ini yaingwo
owouwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiiyim nibim pariiga haigi, ha?
10 Mi kima ti bret iriiyar nhiswo 4,000 kamim kara hauu aeiyim simiir bi naingwokim mi
kima ini yaingwo owouwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiiyim nibim pariiga haigi, ha?
11 Mi kima ninoknink karamae dimusi nwowi, ha? Kara kimiirin bret bi boinkin
niingaka. Kara hiniina boinkikin, kima Farisi mi Sadyusi simiir yisin siirsi mintirao.
12 Mi kamim siir mii kigna miriiyim sima ina yinokninkinkiyim, siya simiirin yisin bret
aka haiigiyin siirsi mintiraosi bi boinkin. Niingaka. Siya Farisi, Sadyusi simiir yai biyieyin
yisnanim simiirsi mintiraosi boinkin. Sima simiir yai kipi wakaeyokna. Ɬriig.

Pita siya boinmimauugin Jisis siya Kraiskin siya krimiir nanmaiwarkainam nitkin
(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

13 Mi iiya Jisis siya om komiiyin Sisaria Filipai nikiuwiyin siir kingiin hiriir nimbiyamin
mi ta iiya siya kamim siir mii kigna miriiyim simiir srii iki iikam sima paniina boini, kara
Yaowae Adin ninomor kouankin nitin siya yipikin, ha?
14 Mi sima hiniina yowarkii boin. Nhirim ha boini, kira ti Jon op baptais haiginiuan
inkamin siya mi nhirim ha boini. Ilaijakin mi nhirim ha boini. Jeremaiakin mi yaeya profet
inkam nhirim biiya naonamim sima.
15 Mi Jisis siya simiir boinki. Mi wim kimarin kariirin paniina dapikim, ha? Kara yipikin,
ha?
16 Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinin. Kira ti inkamin Krais Adi Komii siya
nikropkiyin siya. Mi siya Adi Komiiyin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinok
mi siir yinisimkin.

17 Mi Jisis siya yowarkii boin, saimon Joni yinisim, Adi Komii siya kiriiramar mairgimairgaei. Kiriirin ta yaimwowa nuan inkam nwirkin bi niisiimauugin. Niingaka. Kariir Adi Komiiyin ninomor kou nwowin kiriirin siyar niisiimauugin.
18 Kara kiriir boinki, kira Pitakin mi ti kiriir inigin siir inigmwokimwoin siiyakin. Mi kariir iikamim naingwo tibmiiyim wi ti siiya siir idwo nwowi. Setan siir kirieya wi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiir nikwowaisii rani. Mi wi nao rani. Niingaka.
19 Mhoiiya kara tidiyinin wi kiriir hauuwi Adi Komii siir maeyauwa digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir haiwaowam. Diminin kira nu tir kigninkinkikin mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkinki siirin. Diminin kira naingwowin nu tir kigninkin owim mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkin owi siirin.
20 Mi siya kamim siir mii kigna miriiyim yai kirie simiir boinikiduki, kima ti inkamin Krais Adi Komii siya nikropkiyin kariirin iikamim simiir nanmaiwarkainam nitin, kariirin inkam nwirni kipi boinmauu. Ɨriig.

Jisis siya boin kara naowi wa swoki insiin idwowi
(Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27)

21 Mi Jisis siya ha boinmimauu bwakainamin kamim siir mii kigna miriiyim simiir. Mi ii kara om Jerusalem hiriir nami mi kara wi hik kimpipisu kasa hai rani. Mi inkam komiiyim Adi Komii siir mii kigriraowi ikim mi prismi biiyan inkam ikim mi kamim siyiu komii iiir ninokninkini ikim. Mi wi hik kimpipisu kariir hauuwi mi kariirin wi sima nisomaoki. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin.
22 Mi Pita siya siir yikiunam mi siirin igao yai yani boiniu. Biiyan Inkam Komii kibie idwai ti diminin wi kiriir kipi swoki imbini mimin. Adi Komii siya wi hiniina boini. Niingaka.
23 Mi Jisis siya ha haiyiug kaokiyin mi Pita siir boinki, Setan kira ti amki! Kira kariir mii aiir kipi kiyopsibgi. Kira Adi Komii siir kwoinin siir biri ninokninkinkin. Niingaka. Kira inkami kwoinin siirara ninokninkini.
24 Mi siya ti diminim simiir boin digiyim. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki. Mi inkamin kariir siyiu imiir napam niti mi siya siir kwoin iiir hidnani mi ha haiburgigi mi kariir mhoiiya wit inkamin kariir mii imiir mirii. Mi siya hik mi naosi kipi nidid. Kara naowi paeyin hiiniya niriоninkinin siir hiriinan.
25 Inkamin kariir siyiu iiir nap karamae nwowiyin siya siir kwoinairgar priinaingwo diriraeraramar naingwowi. Mi siya naosi nididiyin mi mhoiiya siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi hindara kigugu iuguski wi omwai Adi Komii saika waiyayokiyokii rani, iinokiinokin mi yipiki inkamkin saama naingwo karamae nwowiyin, inkamin siya kariir mhoiiya niti mi yio siya naosi bi nididkin mi mhoiiya ti inkamin siir kwoinbudin wi Adi Komii saika nwoyokyokii kaeyami iinokiinokin.
26 Mi inkam nwirin digworaekwo whiekakaki niuwi ti nu iiirin mi siya Adi Komii siir mhoiiya nam karamae nwowi mi siir kwoinbudin wi hindara kigugu iuguski mi ti siir dimin taemin whiekakim nu tiranim wi siirar whinkinsiisi, aniya? Niingaka. Mi siya wi dimu dimin haii kwoinbud iiir whinkinsiisamin iinokiinokin Adi Komii saika nwowamin, ha? Niingaka. Siya siyiu karamaeka.
27 Mhoiiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin, kara wi Adi Komii siir kirieyim simaka niti mi saeya wi paenan niuya haiginiuwi krimiirin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kanaka ninkin iti. Mi taka ii aiirarin kara wi nu tiran iikamim simiir mii imiir hidi mii miiyika kara wi dimin miiyik iiirar hauuwi mii biyieya kara wi dimin biyie iiirar mi hauuwi.
28 Kara kimiirin yaimwowar boini ti iikam nhirim tirar nwowim kima wi niki ao rani, kima wa kigwini iiya Yaowae Adin ninomor kouanin mi dimin taemin komiiyim mi iiya siya iikamim simiir kigirkakana saiirin. Ɨriig.

17

Jisis siir piua ya ina kisinakiya
(Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

1 Mi ii iriiyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunamin Pita mi Jems mi Pita siir nomousimin Jon siir warar. Mi siya simiir yikiunam mi sima simar iinaiinam mhiu whirin siir. Ti mhiuwin haruwa rani, ini kougikou hirar nwowin mi sima siir ini owiu ti mhiu iiirin sima simar.
2 Sima hirar nwowa mi Jisis siir piua ina kisinakiya simiir whwonkamidar mi siya ini yaeya piu ywokiyin. Mi siir whwonkamin ini bienanar whwoyakiyin mi siir yiuisa ini paenanar yiuyakiya mi ini whisinanar ywokiyin.
3 Moses, Ilaija sowa Adi Komii siir om iiir haiburgiko mi sowa Jisis saika nokwo boinaiko. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina kigim sima boinaiyim.

4 Mɨ Pita siya hɨriinan kɨgiyɨn mɨ Jisɨs siir boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii krɨma tɨr nwowɨm ɨni wadɨeyar mɨ owɨm mɨ kɨra naɨngwowɨ mɨ kara amɨrɨm pɨ kwoɨma mɨrii, ɨra kɨriirga mɨ ɨra Moses siiram mɨ ɨra Ilaija siiram?

5 Mɨ siya hɨrar nɨkɨ boɨnaiyɨn mɨ wau kwɨra ɨni paenana yɨuyakiya ɨni simiirar yakikɨrɨnuniya. Mɨ yai kwɨra ɨni ta waua saiir hɨrankar yɨmbiniya, saeya boɨnki. Tɨkɨnɨn kariir yɨnɨsɨmkɨn, kara siirɨmar naɨngwo nanaeikɨn mɨ kariir mhɨi kwoɨnɨm siirɨmɨn wadɨeya nwowɨ mɨ kɨma siir yai aiir wakae!

6 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨma ta yai aiir wakaekiyɨm mɨ ogmwo nua hɨriir waisi kaiyɨrou hɨunainam mɨ sɨma nɨdid prasae bɨ kɨnkɨm.

7 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir kingiin ha nɨtɨn mɨ sɨmiir yonkwoni mɨ siya sɨmiir boɨni, kɨma dɨnsiingi, kɨma kɨpi nɨdid!

8 Mɨ sɨma ha nɨnsiingiyɨm mɨ koua ha ninansiin kaokiyɨm mɨ sɨma yaeya ɨnkam nwɨr bɨri kɨgɨm. Nɨingaka. Sɨma Jisɨs siirarar kɨgi.

9 Mɨ sɨma tɨ mhɨu ɨiir haiburgigɨm mɨ ha nɨuunaiinamɨm mɨ Jisɨs siya ɨgao yai sɨmiir boɨnki, kɨma ɨnkam nwɨr kɨpi boɨnmauu tɨ dɨmɨnɨn kɨma kɨgɨn. Nɨingaka. Ɨiya Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn siya nɨtana mɨ siya ɨe hɨrankɨ nɨnsiin ɨdwowɨ mɨ wɨ saiirar nhɨnkigi.

10 Tɨ dɨmɨnɨm sɨmiir mhoɨiya mɨ kam nwoɨmɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨma srɨigi. Mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨnɨyɨm, sɨma hɨnɨɨna dɨmusɨ boɨnkɨm, bɨiyɨn wɨ Ilaija siya nɨti, ha? Mɨ tɨ ɨnkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨm wɨ mhoɨiya nɨti.

11 Mɨ Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn. Ɨhɨ, kaimwoka, bɨiyɨn wɨ Ilaija siya nɨti mɨ digworaekwo whɨekakɨm wɨ siyar dɨrɨraerar kwokɨni.

12 Jisɨs siya sɨmiir boɨn, kara kɨmiirɨn, pɨ hɨnɨɨna boɨnki Ilaija siya bɨdi yɨtɨn mɨ ɨikamɨm sɨma siir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨm nɨingaka, sɨma sɨmiir siyɨu ɨmiir napama naɨngwokɨm mɨ sɨma siirɨn siyɨu biyɨe asɨ tɨraigɨnɨugɨkɨm mɨ kariirɨn Yaowae Adɨn nɨnomor kou hɨranki nɨtɨn siirɨn wɨ hɨriinanar mɨ tɨrbumbuwi.

13 Mɨ Jisɨs siya kam nwoɨmɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki mɨ sɨma ɨna yɨnokɨnkɨnkiyɨm, siya sɨmiirɨn Jonɨn op baptais haigɨnɨuwanɨn siir boɨni, Ɨriig.

Jisɨs siya yɨnɨsɨm nwɨrɨn urid yɨu biyɨekakɨn siir haiswonɨskigɨn
(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43a)

14 Mɨ sɨma ha swokɨ apamɨm mɨ ɨni maeyauwa ɨikam isid komiiyɨn siya nwowa saiir yɨmbiyam. Mɨ ɨnkam nwɨrɨn ogmwo siirɨm ɨnɨ hɨuɨu.

15 Mɨ siya ɨna boɨnɨn, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra kariir yɨnɨsɨm ɨiirsi daɨngwoyɨmyok, kariir yɨnɨsɨm yɨnkamiyɨn ɨiir kɨgi siya mɨiyɨkɨ mɨiyɨk rani, whaowa pɨunan nwowɨ mɨ nopnopa mɨ kɨni. Ɨnokɨinokɨn siya paenau nakaigainanaei mɨ ɨi nhɨrɨm pɨ opa mɨ amainami.

16 Mɨ kara siirɨn kamɨm kɨriir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨmiirɨm nɨkɨunamɨn mɨ sɨma siir haiswo nɨskiyɨm dɨg bɨ nwokɨm.

17 Jisɨs siya sɨmiir yaiyaka ɨna yowarkɨi boɨnɨn. Kɨma tɨ hɨnɨɨn kam ɨsidɨn naɨngwo tɨbmii karamaekɨm mɨ kɨmiir mhɨi kwoɨnɨm wadɨe sɨbgu o rani! Ɨiya kara kɨmaka nɨkɨ owɨm pariigɨm, ha? Mɨ kɨma Adi Komii siir yai aiir mɨ sɨbgu wakaeyɨm, kara kɨmiirɨn wɨ pariig ɨiya swokɨ boɨni, kɨma naɨngwo tɨbmiiyɨm kɨma wara yɨnɨsɨm ɨiirɨn kariiram wɨkɨunani.

18 Mɨ Jisɨs siya tɨ uridyɨu biyɨeyɨn ɨgao yai siir boɨnki, uridyɨu biyɨe kɨra damki mɨ siya tɨ uridyɨu biyɨeyɨn bɨri kɨmɨmɨnkɨkɨn, ɨna yamkiyɨn mɨ siya tɨ yɨnɨsɨm ɨiirɨn ɨna haiswonɨski haigɨnɨugiyɨn.

19 Mɨ mhoɨiya kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨmasɨmar yɨt, omaka hɨriir, Jisɨs siir ɨnɨ srɨɨni. Mɨ siir ɨnɨ boɨnɨu mɨ krɨma tɨ hɨriinan uridyɨu biyɨeyɨn tɨ siir nwowɨn siir haiswonɨski karamae dɨmusɨ nwokɨm, ha?

20 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya kabi rani. Mɨ kɨma hɨriinanɨm wɨ dɨg nwo rani. Ɨhɨ, kara kɨmiirɨn yaimwowa boɨni, kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya kabi rani, mastet nɨdisɨmɨn siir hɨriinan nwowɨ mɨ kɨma wɨ tɨ mhɨuwɨn siir boɨnki, kɨra pɨ hɨnda dɨnsiin apnam! Mɨ siya wa nami mɨ kɨma Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmii mɨ dɨmɨnɨn kɨma boɨni sɨma wa nɨmbiyami.

21 (Tɨ hɨriinan uridyɨu biyɨeyɨn siir haiswonɨskiyɨm yɨo yaeya siyɨu whɨr karamaeka. Nɨingaka. Mɨ siyɨu whɨruwan siirar haiswo nɨskiiyɨn mɨ nhwo kwɨs boɨni siyɨu ɨkɨn mɨ nae haiyani siyɨu ɨkɨn mɨ sowa sowaɨrgo.) Ɨriig.

Jisɨs siya kwɨsaka ɨna swokɨ boɨnɨn kara wɨ kapi naowɨ mɨ wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowɨ
(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

22 Mhoɨiya Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨma nu Galili hɨr nɨdwo boɨnaigɨm mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnmɨmauu. Mɨ kara Yaowae Adɨn nɨnomor kou hɨranki nɨtɨn siirɨn wɨ wɨr sauan kam nhɨrɨm sɨmiir napwouwi.

23 Mɨ wɨ sima nɨsomaowi siirɨn mɨ ɨi kwoimaka kara wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ wɨ omwaiya swokɨ waiyaei mɨ ɨiya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sima tɨ dimɨn ɨiir wakaekiyɨm sima hɨk prasae bɨri haigɨm.

Inkamɨn omom omomi takɨs umɨr haiiyɨm sima Pita siirɨm srɨigɨm umɨr haiiyɨn siyɨuɨn siiram

24 Ɨiya Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sima om Kapeneam hɨriir nɨmbiyamɨm mɨ inkamɨm umɨr haiiyɨm Adi Komii siir omaka saiir mɨ sima Pita siir hɨriir yɨmbiyam mɨ sima siirɨn hɨniina srɨi, kɨmiir inkamɨn inkam nowomwarkaiyɨuwiyɨn siya takɨs umɨra hauuwigɨn omaka Adi Komii siira saiirɨn, aniya?

25 Mɨ siya hɨniina yowarkɨi boinɨn, ɨhɨ, umɨrɨm omaka Adi Komii siira saiirar hauuwikɨn. Mɨ siya omaka hɨriir yapnɨnopkainam mɨ yaiya biiyɨn Jisɨs siya boinkɨnkina mɨ Pita siir srɨi, Pita kɨra paniina naingwowi, ha? Mɨ yɨpikɨn inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn sɨmiir hauuwi, ha? Sima pɨ sɨmiir om komii whɨruwan isidan inkam ɨkɨm mɨ om komii whɨran ɨkɨm pɨ sɨmiir takɨs umɨr namisi haii?

26 Mɨ Pita siya hɨniin yowarkɨi boin, iikamɨm om komii whɨranɨm. Mɨ Jisɨs siya siir boinki mɨ inkam komii nu kɨgraraowiyɨn iikamɨm. Mɨ nɨm krɨma Adi Komii siir yɨnisɨsɨmkɨm. Mɨ ta omaka siirga mɨ takɨs umɨrɨm siirɨn pɨ hau rani. Niingaka!

27 Mɨ krɨma sɨmiirɨn hɨriinan tɨri umɨr hau karamae nwowi mɨ sima wɨ ɨo krɨmiir nwowi, kɨra whiiya saiir dam mɨ sɨr tɨnɨ kimaiyɨu. Mɨ anasuɨn biigɨ bii kɨra kikaii kɨra pɨ siir yai aiirar diinɨsakwo kɨg mɨ kɨra pa kɨgi umɨr kwɨra ɨni siir yainau hɨrar nwokaiya. Mɨ kɨra ta umɨra anasuɨn siir yainau nwokaiya saiirar saɨn kamɨm takɨs umɨr haiiyɨm sɨmiirɨn. Mɨ ta takɨs umɨra Adi Komii siir omaka saiir saɨna ya krɨriirga. Ɨrɨig.

18

Yɨpikɨn Adi Komii siir iikamɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir bɨi nwowɨn
(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

1 Mɨ ta Ɨiya kamɨm Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sima siir hɨriir yɨmbiyam mɨ ɨna srɨiyɨm, yɨpikɨn Adi Komii siir iikamɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir kou nwowɨn?

2 Mɨ Jisɨs siya yɨnisɨm nwɨrɨn siir yɨkɨuna okwo sɨmiir bopwoniya hɨrɨn.

3 Mɨ siya ɨna boinɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowa boini, kɨma tɨ yɨnisɨm sapɨsapɨn siir hɨriinan nwowi, digworaekwosi naingwoyɨmiyok karamae nwowi mɨ kɨma Adi Komii siya siir iikam whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana saiirɨn wɨ wara nwo rani.

4 Inkamɨn siyamar naingwona karamae nwowi mɨ ɨnɨg karamae tɨ yɨnisɨm sapɨsapɨn siir hɨriinan mɨ tɨ inkam hɨriinanɨn bɨi wɨ siya nwowi, Adi Komii siya siir iikam whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana.

5 Yɨpikɨ kariir yai aiir wakaeyoknaei mɨ siya iikam nhɨrɨm sɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨk tɨri, tɨ yɨnisɨm sapɨsapɨn siir tɨrɨn saiir hɨriinan. Mɨ tɨ hɨriinanɨn yɨo siyɨu mɨiyɨk kariirar tɨrhaigɨnɨuwi. Ɨrɨig.

Inkamɨn siir naingwo tɨbmiiya pɨ siyɨu biyɨe ɨeyar mɨ tɨrbumbuwi
(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

6 Mɨ inkamɨn, inkam nwɨrɨn ɨnɨg karamaeyɨn siir naingwo tɨbmiiya saiir tɨrbumbuwi, yɨo ɨni tɨ yɨnisɨmɨn siir hɨriinan ywowɨn. Mɨ siya siyɨu biyɨe tɨrnami. Mɨ kɨma yɨibsiiya komii saɨka kogi tɨ hɨriinan inkamɨn mɨ whɨi solwara saiir bopwoniya hɨr kimai whɨridgi mɨ siya pɨ hɨr kwiyae haingrɨkɨu aonamɨm. Ta hɨriinan hɨka ɨni wadɨe ywowa mɨ Adi Komii siya hauukɨswo wɨ biyɨekɨ biyɨe pɨ ywowɨn.

7 Mɨntarao tɨ nu ɨiirɨn digworaekwo biyɨe biyɨe whɨekakɨm ɨni tɨrar nwowɨm mɨ sɨma tɨrbumbuwi kɨmiirɨn mɨ tɨ dimɨn biyɨe whɨekakɨm sɨma wɨ hɨriiyar nwoyokiyowɨi. Mɨ mhoiiya wɨ Adi Komii siya tɨrbu ɨguski inkamɨn, inkam nwɨrni naingwo tɨbmii tɨrbuwɨn.

8 Mɨ ɨga ɨina sowa siyɨu biyɨe tɨram mɨni mɨ kɨra sowiir kaigrɨp ɨtkiki mɨ kɨriir ɨga ɨina kwokwɨra nwowi mɨ ɨni mɨ owɨn kɨra ɨga kwɨr mɨ ɨina kwɨra namɨm omwai waiyae yokiyokiiyɨm. Yɨo wɨ mɨiyɨk mɨiyɨk nwo rani, kɨra paeya nɨuyokiyokwɨiya saiir hɨriir nami ɨga ɨin kwiiyarar.

9 Mɨ kɨriir nhwoɨn siya dimɨn biyɨe tɨram mɨni mɨ kɨra siir habɨtkɨigi mɨ ɨni mɨ owɨn kɨra nhwona nhɨruwa mɨ ami omɨn omwai waiya yokiyokiiyɨn. Yɨo wɨ mɨiyɨkɨ mɨiyɨk nwo rani, kɨra paeya nɨuyokiyokwɨiiya saiir hɨriir nami nhwona nhɨsar.

Boɨniyɨo yaiya sibsib ɨrɨn whaowaekiyɨn siir boɨnka
(Lk 15:3-7)

10 Kɨma mɨntarao! Kɨma ha kɨpi naingwo tɨ iikam sɨma kariir siyɨu ɨiir napɨn sɨma iikam nɨingakɨ nɨuwi. Niingaka. Kara kɨmiirɨn pɨ hɨniina boini, Adi Komii siir paekwosɨmɨm sɨma kɨgrɨraowi sɨmiirɨn. Mɨ sɨma ɨni siir om hɨrar nwowɨm. Mɨ sɨmiirɨn wɨ siya boini.

11 Kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikam biyieyim nu tiranim simiir nanmai-warkainam nitkin. Ɨriig

12 Kima paniina naingwowi, ha? Inkam nwirin siir sibsibim kamararim iriiyarkim (100) mi simiir irin ini niimau whaowaekiyin mi siya wi siirim hansiram tani, aniya? Iyie? Niingaka. Mi siya ti kamnwii iuur iriiyar idiyim (99) wi mhiuisimin siir hir haiburgigi mi siya sibsib irin whaowaekiyin wi siirim nini hansiriuwi.

13 Kara kimiirin yaimwowa boini, iiya siya pi siir hansir haii mi mairgimairga ti irua siirim nwowa mi ini ti kam nwii iuur iriiyar idiyim (99) simiir haibura.

14 Mi iriipa hiriinan ninomor kouanin siya hiniinim naingwo rani, siir yinisim nwirki wi kipi swoki whaowae iuguski paeya hiriir. Ɨriig.

Nomiiyau siyiu biyie tiriyin mi siir whinkinsiis haiginiuwi siyiu ikin.

15 Mi kiriir nomiiyauin siya siyiu biyie kinaka tirbugin mi kira siirim dam mi kowa maeyauu kwiruwa didwo mi siyiu biyie siya kiriir tirbuin mi kira siir boinmauu. Mi siya kiriir yai aiir wakae ti hiriinan siyiu biyie siya tirin wi digiumii siir haimriiyiugigi mi siirin kirar whindiriraerar haiginiu mi siya wi wadieya sibgu owim.

16 Mi siya kiriir yai aiir sibgu wakaeyokna karam nwowi mi kima Moses siir yaiya saiir hiriinan diriraerar mi kira inkamo naingwo tibmiiyo nwisa dinkin ikiuna mi sowa kinaka dam, yai kiriir whinboinaiyim.

17 Mi siya kam nwoimim kimiir yai wakae karam nwowi mi kira iikam nhirim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim simiir dikiuna mi kima iripa hangiriyiu boinai mi siya simiir yai wakae karam nwowi mi kira siirin hiniina daingwo siya naingwo tibmiiyan inkam tani siya siyiu biyieyim simiir tiriikim mi kima siirin hindara hiuriyiumi iuguski.

Igbid kamiyau nwo mi kigninkin o.

18 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, diminin kira nu tir kigninkinkikin, mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkinki siirin. Diminin kira naingwowin nu tir kigninkin owam mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinana mi kigninkin owi siirin.

19 Mi kara kimiirin pi hiniina swoki boini inkam nwiswo nu tirano sowiir kwoinin whiruwa nwowi mi ha kwisboini diminam mi kariir Adin ninomor kou hir nwowin siya sowiirin wa wakaei.

20 Ɨhi. Dimusi rani, inkam nwis o nwoim sima sima nwowi maeyau kwir mi hangiriyiu owi kariir inig iiirim mi kara wi simaka hirar mi inkin owi mi simiirin wi karar whindiriraerar haiginiuwi. Ɨriig.

Boiniyio yaiya miiyan inkamin dimin siya priihaiyin siir boinka

21 Pita siya Jisis siir hiriir yimbiyam mi ina sriiyin, Biiyan Inkam Komii, kariir nomiiyauin siya kariirin siyiu biyie tirbuwi mi siir dimin biyieyim wi pariig iiya haiyoprimdiyiumiigi ti dimin imiirin mi ii iriiyar kwiswo ini digar mi owim, aniya?

22 Mi Jisis siya siirin hiniina yowarkii boinki, kara kiriirin ha boin tani iiyim iriiyar kwis. Niingaka. Kara ha boinki kira haiyoprimdiyiumiigi iiyim kam nwoim iuur iriiyar kwis (77).

23 Kara kimiir boini ti siyiuin dimin biyie haiyoprimdiyiumiiyim. Dimusi rani, Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana ini inkam komii nu kigriraowiyin siya umirim siir miiyan kamim whisarii sima priihaiyim simiir swoki hauu kiiyiuwam tiri, ini saiir hiriinan ywowim.

24 Siya kamim umirim whisarii priihaiyim simiirar kwamirii bwakainamin simiir hauukiiyiuwam mi sima inkam nwirin siirim yikiuna mi umirim siya haiyim 10 milionkim mi siya yamdi siir swoki hauuwim.

25 Mi siya ti umirim siya priihaiyim simiir umir imiir swoki hauukiiyiuwim dig rani. Mi inkam komii ina boinin kima wara inkamin mi siir wig yinim mi siir digworaekwo whiekakim simiir wikropki iikam nhirim sima sainim mi ti umirim wi iki diminim siya prii haiyim simiir nwoki hauukiiyiuwim.

26 Mi ti miiyan inkamin siya inkam komii ogmwo saika kingiina ini hiuni mi ina boinin, kira kariirsi daingwoyimyok mi ha tiki o! Umir whiekakim kara priihai priihaiyim wi kiriir swoki hauukiiyiu digi.

27 Mi inkam komiiyin ti siir miiyan inkam iiirsi yaingwoyimyok mi siirin ina swoki ikropkiyin mi umirim siya priihaiyim simiir warar yinkin iuguski.

28 Mi ti miiyan inkamin yaba hiriir napniyamin mi siir nomiiyau nwirin iripa mii sowa miriiyin siir yani kigiu mi umirim siya siir hirankin priihaiyim paeyarin hairkin mi siya siir nii iiir yonkwo nhiowomwan mi siirin ina boinin, umirim whisarii kira haiyim kariir tirinkin, kira kariir swoki hauugi.

29 Mɨ siir nomiiyauɨn ogmwo ha hɨuɨn mɨ hɨnɨɨna kauwok boɨnanae, kɨra kariirsi daɨngwoyɨmyok mɨ ha tikɨ o, umɨrɨm whɨsarii kara haiyɨm sɨmiirɨn wɨ yamdiya swokɨ hauuwi.
30 Mɨ siya ɨni boriisop waeyaoɨn mɨ siirɨn maeyaua hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr ɨnɨ whɨnap kɨnɨsugɨk mɨ siya siir umɨr yamdi swokɨ hauu dɨgi mɨ siya yaba wa nɨti.
31 Mɨ siir nomiiyauɨm tɨ hɨriinan siyɨu ɨiir kɨgɨm mɨ sɨmiir kwoɨnɨm mɨiyɨk bɨ naɨngwokikɨm mɨ sɨma ɨni ɨnkam komii ɨiirɨma yamɨm, tɨ siyɨu hɨriinan siya sɨmiir nomiiyau ɨiir tɨrgɨgɨn siir ɨnɨ boɨnmɨmauɨu.
32 Mɨ ɨnkam komiiyɨn siya asi nɨkɨunakɨkɨn tɨ siir mɨiyan ɨnkam ɨiirɨm mɨ siirɨn hɨnɨɨna boɨnki, kɨra ɨnkam mɨiyɨk rani, bɨiya kɨra kariirɨma nɨkɨ kauwok boɨnanaekɨn. Kɨra kariirsi daɨngwobumbugi mɨ kara kɨriirsiyɨn ɨna yaɨngwobumbugiyɨn mɨ kara kɨriirɨmɨn ha bɨ nɨkɨunanaekɨn kɨra kariirɨn tɨ umɨr komiiyɨn siirɨn yamdiya whauukɨiyɨu sasau.
33 Dimusi rani, kɨra kɨriir nomiiyauɨn ɨrɨpa mɨi kowa mɨriiyɨn siirsi bɨ naɨngwoyɨmiyokɨn kara kɨriirsi naɨngwoyɨmiyoka saiir hɨriinan, ha?
34 Mɨ ɨnkam komiiyɨn siir kwoɨnɨn haugɨhauga whwiyɨeyɨn mɨ kam nhɨrɨm sɨmiir yɨkropki mɨ sɨma siir yɨnɨmnan ɨtkɨn mɨ sɨma siirɨn maeyaua hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr ɨnɨ whɨnap kɨnɨsugɨk ɨiya siya umɨr hauukɨiyɨuwi wɨ saiir dɨgi.
35 Mɨ kara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnki. Mɨ kɨmiir kwoɨnɨm dɨmɨn biyɨe whɨekakɨm kɨmiir nomiiyauɨm sɨma tɨrbumbuɨm mɨ sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigi karamae nwowi mɨ kariir Adɨn nɨnomor kou hɨr mɨ owɨn siya ɨriipa hɨriinan, kɨmiir dɨmɨn biyɨeyɨm wɨ sɨmiir mɨ haiyoprimdiyɨumiigi rani. Ɨriig.

19

Jisɨs siya wigkam haɨnɨkɨɨnonkwonani siyɨuɨn siir boɨnkɨn
(Mk 10:1-12)

1 Jisɨs siya tɨ siir yaiyɨm sɨmiir ha boɨn dɨgiyɨm mɨ nu Galili siir haiburgik mɨ nu Judia mɨ yabɨe komii Jodan siir yarmiiya hɨriir swokɨ haiyɨug nam.
2 Mɨ iikam whɨekakɨm ɨni siir mhoɨiya kaikwokwo namɨm. Mɨ ta maeyau aiirɨn iikamɨm makakɨm sɨmiirɨn hɨr haiswonɨmnɨskɨigɨm.
3 Mɨ Farisi kam nhɨrɨm ɨna yɨtɨm siirɨm mɨ sɨma siirɨm ɨnɨ boɨnkɨnankɨuni mɨ siirɨn ɨna srɨiyɨm, Moses siir siyɨuɨn tɨ krɨma napɨn siya mɨiyɨkargɨn, siya hɨriinan bɨdi boɨnɨn ɨnkamɨn siya siir wig aiirɨn ha sopki, aniya?
4 Jisɨs siya hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn mɨ kɨma tɨ yaiyɨm Yokwo Komiiya saiir nwowɨm, sɨmiir bɨ mwaɨngɨm, ha? Siya hɨnɨɨna boɨn, bɨdi bɨdiniyarɨn Adi Komii siya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiirar nonkwokwowɨn mɨ siya wigkam warar yɨnkɨn onkwokwoki.
5 Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, tɨ hɨriinan siyɨuɨn, kamɨm siir yopii ad owiir haiburgigi mɨ siir wig anaka namwoɨuwi mɨ sowa ɨnɨ ɨrɨpa pɨu kwɨruwa ywokiywo!
6 Mɨ kɨra hɨriinan tɨri. Mɨ sowa ɨni pɨu kwɨruwa ywokiywo. Dɨmɨnɨn Adi Komii siya nokiyopmasugiyɨn ɨnkamkɨ siir nɨkrɨpɨm dɨg nwo rani.
7 Mɨ Farisi kamɨm sɨma siirɨn hɨnɨɨna srɨi boɨn Moses siya tɨ hɨriinan yaiya krɨmiir dɨmusi hauugigɨm, kamɨn siya yokwowa ha wɨnki, ta wig aiirɨm sowiir nonkwona aiir nɨkrɨpam mɨ siya hɨriinan dɨmusi wɨnkɨn, ha?
8 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aka yowarkɨi boɨnki. Dɨmusi rani, kɨma pɨ nantamyɨrɨyɨrkɨm Adi Komii siir yai aiir. Mɨ Moses siya kɨmiirɨn asi kɨgnɨnkɨnkɨkɨn. Wigkam sopni siyɨuɨn mɨ bɨdi bɨdiniyarɨn Adi Komii siya wig sopni siyɨuɨn siirɨm bɨ naɨngwokɨn.
9 Kara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnmauugi. Mɨ kam nwɨrɨn siir wiga saeya hɨi kam nwɨr aka bɨ nanae mɨmɨnka mɨ tɨ hɨriinan kamɨn siya saiirɨn whɨsariiyar sopkikɨn mɨ siya yaeya wig ɨr yonkwonaɨu, tɨ hɨriinan ɨnkamɨn siya nonkwonani siyɨuɨn siir tɨrbugɨn.
10 Kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma hɨnɨɨna boɨnki mɨ siya hɨnɨɨna boɨnkɨswo wig nonkwonani siyɨuɨn yɨo ɨni kɨrɨe ywowɨn mɨ ɨnkamɨn siya ɨɨndɨma mɨ owɨ ɨni mɨ owɨn.
11 Mɨ Jisɨs siirɨn hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, iikam whɨekakɨm sɨma ta yaiya saiir wakaeyokna apam pɨ boriisopi. Nɨingaka. Mɨ iikamɨm Adi Komii siya nɨmbɨnɨm sɨma sɨmargɨm tɨ siyɨuɨn siir wakaeyoknaei.
12 Wakae, kam nhɨrɨm sɨma wig nonkwona dɨg nwo rani. Dɨmusi rani, ɨiya sɨmiir yopiiga naokaɨnɨnkɨnkiyɨn yɨm ɨsi hɨriinanar mɨ owɨn, sɨma wig aka ɨrɨpa pɨu nwowɨm wɨ dɨg nwo rani. Dɨmusi rani, sɨma wɨ dɨg nwo rani, wiga aka ɨrɨpɨ pɨu nwowɨm mɨ kɨma nhɨrɨm kɨmiir mɨomaiyɨm bɨdi kɨntɨowɨm mɨ kɨma wig aka ɨrɨpa pɨu wa nwowi mɨ kɨma wɨ yɨnɨekak nwo rani. Mɨ nhɨrɨm sɨma Adi Komii siir mɨiya saiir mɨriiyamar naɨngwowi. Dɨmusi rani, siya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiirar kɨgrɨraowɨkɨn mɨ sɨma wig nonkwonam pɨ boriisopi. Ɨnkamɨn ta yaiya saiirɨm naɨngwowi mɨ maɨrgɨmaɨrga nwowi mɨ siya wɨ saiirar wakaeyoknaei. Ɨriig.

Jisis siya yinisisim imiir nokboinmamair haiginiugin
(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

13 Ta ii aiirin iikam nhirim sima yinisisim nhirim Jisis siirim hainamkim mi sima
hiniina naingwokim, Jisis siir iina simiir nonkwo okboinmamairim. Mi Adi Komii siirim
kwisboinim. Mi ti kamim siir mii kigna miriiyim sima io simiir ywoki.
14 Mi Jisis siya boin, kima yinisisimim simiir kigninkinki sima kariiram wit, kima simiir
kipi nikidu. Niingaka. Adi Komii siya ti iikamim simiirar kigriraowi mi ini ti yinisisimim
simiir hiriinan ywowim.
15 Mi siir iina simiir mwo idwo yonkwo. Mi siya simiirin ina yokboinmamairin. Mhoiiya
siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin. Iriig.

Umir digworaekwokak inkamin siir niiwiigin
(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

16 Mi inkam nwirin Jisis siir hiriir yimbiyam mi ina srii boinim. Inkamin iikam
nowamwarkaiyiuwiyin, kara wi paniin dimin miiyikin siir tiri mi kariir inigin wi
kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinokin siir haiyamin, ha?
17 Mi Jisis siir yowarkii boinki, kariiram dimusi srii piki hiniin dimin miiyikin siir haiyam
sriigin, ha? Adi Komii siyairgin inkam miiyik nwowiyin. Mi kira kwoinbudin omwai
waiyaiyin siiram naingwowi mi kira siyiu komiiyin Moses siirin siya winin biiya siirarar
dapkripkai.
18 Mi ti inkamin Jisis siirin ina sriiyin, piki hiniin siyiu ikim, Moses siirim, ha? Mi Jisis siya
ina yowarkii boinin, ti sima. Kira inkam nwir kipi nitkikai mi kira hii kipi nanae, kira hii
kipi tauae, kira inkam nwirni kipi niksisae boin hiuriyiu.
19 Kira yopii adim simiir yai imiirar wakaeyokna mi sowiirwaiyin siyiu miiyik iirar tir.
Mi kira iikam nhirim simiirim naingwoyimiyokiyim mi kiram naingwoyimiyoknaeiya mi
saiir hiriinana daingwoyimiyok.
20 Mi whranisimin siya siir boinki, ti siyiu whiekakim, kara simiirarar mi apikin. Kara
whaowaeyin piki hiniin dimin ikin?
21 Mi Jisis siya siir boinki, kira wadie nwowi kiriir digworaekwo whiekakim iikam nhirim
simiir hauu sima sainim mi ti umirim kira iki iikam paeprikabim simiir hauugi. Mi kira
hiriinan tiri, ninomor kou hirin kira wi digworaekwo whiekaka nwowi. Mi ti kira tirim
simiir mhoiiya kira wi kariir mhoiiya wit.
22 Mi iiya ti whranisimin ta hiriinan yai aiir wakaeyin siir kwoinin ini hikaka ywonamin
mi siya Jisis siir haiburgikin mi ina yamin. Dimusi rani, siya digworaekwo whiekakakin.
23 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar
boinki. Inkamin umir digworaekwo whiekakakin siya Adi Komii siir mhoiiya namamin
wi miinan mirii nami yipiki siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyim siirim.
24 Kara kimiirin pi hiniina swoki boinki hab saeya tidiyinin digworaekwo paniyin siir
no iiir ninopkai namamin wi dig nwo rani, inkamin umir digworaekwo whiekakin siya ta
haba miinan saeya miriiya saiir hiriinan mii mirii rani. Niingaka. Yio wi mii kamiigikomii
miriinami mi siya Adi Komiiyin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin wi saika namasu
rani. Niingaka. Dimusi rani, siya umir digworaekwo imiirimar naingwokwowi mi siirin wi
simar nikiduwi.
25 Kamim siir mii kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim. Mi
sima boin mi siya ti hiriinan inkamim siya dig nwo karam nwowi mi yipikin kwoinbudin
omwai waiyayokiyokiiyin siirin dig nwowi, ha? Nim krima ha naingwowi inkam nwirki
namim wi dig nwo rani.
26 Mi Jisis siya simiirar kao hiririukiyin mi ina yowarkii boinin. Iikamim sima sima
whindiriraerarna simiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi dig nwo rani, Adi Komii
siya ti dikworaekwo whiekak imiir diriraerari wi diga nwowi.
27 Pita siya Jisis siir boinmauugi Kigi! Krima krimiir digworaekwo whiekakim simiir
hiriinansi haiburgigim. Mi wi kiriir mhoiiyar niti. Mi mhoiiya krima wi piki hiniin diminin
siir haii, ha?
28 Mi Jisis siya simiir yowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki. Ti nu
winin kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin mi kara wi ipiiya Inkam Komii nu
kigriraowiyin siira wi saiir nidwokaii. Mi wi paenana niuyaei mi ti nu winin kima kam iuur
nwiso kariir mhoiiya nitim kima wi ipiiyim simiir nidwokaii, kariir hiriinan. Mi Isrel simiir
iikam isid iuur whiso wi simiir siyiu imiirar hidi.
29 Mi iikam whiekakim sima simiir omaka mi simiir yinisisim mi simiir yokman mi simiir
yopii adim mi simiir nu digworaekwo whiekak ikim, simiir bidi haiburgigim. Dimusi

rani, sima kariir mhoiiya nitam bidi yaingwowim. Mi mhoiiya kara simiirin wi yaeya dig-woraekwo whiekakar swoki inkin hauugi mi sima kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir haii.
30 Mi iikamim inig komiigakim tariinan nwowim yim wi mhoiiya hispriprikiini mi iikamim tariinan sima inig komii karamaeyim mhoiiya sima wi inig komiigak nwowi. Ɨriig.

20

Numir waina saiir miiyan kamkim

1 Adi komi siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini numir waina saiir adin ini siir hiriinan ywowin. Mi nugak iimumain siya ina yamyakwokin kam nhirim simiir nikiunakiyim siir numir waina saiir miriiyam.
2 Mi siya kam nhirim simiir haiyim sima ini wadieya ywokiyim ta wain numira saiir miriiyam. Sima saiir miriiyim umirim pi il kwokwirani umirim simiirara mirii haii. Mi siya simiir asi nikropkikin siir numir waina saiiramin.
3 Mi iiya 9 klok nwowa siya saiir yapninopkainam siir numir waina hiriirin mi siya yap kigam kam nhirim maeyauwa nae haiginiya hirar sibokwowi.
4 Siya simiir boinki, kima iriipa hiriinan kariir numir waina saiir tini miriiyiu mi kara umirim pi kimiirar hauu digi. Mi ta mii aiirsiyin umirim wi kwokwirani umir maira hauuwi.
5 Mi sima asi namkim. Mi ii bie mwo kou nokwoniyin 12 klok mi 3 klok bie nad nwowin siya ha swoki amin mi siya kigam kam nhirim sima hindara sibokwowi mi siya biiya siya tira mi saiir hiriinana swokini tiriuwin.
6 Mi 5 klok naiowaka siya ha swoki amtibin mi siyar kigamtib kam nhirim hindara sib okworibi. Mi siya simiir sriigi mi ti biewi komiiyin kima ta maeyau aiirin whisarii dimusi nokwo kaoikiigiribgim, ha?
7 Mi sima siir yai aka yowarkii boinin, inkam nwirin mii krimiir bi swoki hauu miriigin. Mi siya simiir boinki, kima kariir wain numira saiir tini miriiyiu.
8 Ɨiya bidi kakauugiriba mi adin numir wainanin siya inkamin siir mii imiir kigriraowiyin siirin hiniina boinki, kira iki miiyan kamim simiir dikiunaki mi simiirin umir hauugi. Inkamin mhoii nitin mi umirin siirar hauu bwakainam mi hiriinanar hauuyokiyokiiyam mi inkamin bii nitin nugak iimuma siirar tina hauu digiu.
9 Mi kamim iiya 5 klok nwowa ha namiriiniyin bii sima yit mi sima umirim iikwokwirani umir mairin siirar hainamim.
10 Mi simiir mhoiiya kamim biigi biiya namiriiniyim sima ina yitim mi ina yaingwowim, krima pi umir komiiya hai. Mi sima umir komii bi haiigim mi sima hiriihiriinankinar hai.
11 Mi sima hai digiyim mi sima io ina ywowim numir wainan ad iiirin.
12 Mi sima ina boinim, ti kamim naiowaka namiriiniyim mi sima ti umirin krima haiyin siir hiriinan dimusi haigim, sima ii priei bi nini miriinikim. Mi krira nugakiya miriibumbuyakwokim mi ini bie ieyar yikiyamkiribin mi bieyin krimiirar whwonanae-wakin.
13 Mi numir wainan adin siya yaiya kwira yowarkii boin simiir nwir inakan. Siya hiniina boinkin, nomiiyau kara kiriir bi tirbugin. Mi krima tari ti umir iuurim simiirimin iripa kwoin whiruwa bi nwoko, aniya?
14 Kira kiriir umir iiir bidi haiyin mi ha dam. Ti umirin kara kiriir hauuwin kariirar kwoinkin ti inkamin mhoiiya nitin siirin hiriinan umirin kara siirar mi hauuwi.
15 Kariirar diminkin. Kara kariir umir imiir mi diriraerari yio kariirar kwoinkin. Kira kanaka dimusi ninkinimpisuwi, ha? Kara siyiu miiyik iiirar tirkin.
16 Yio hiniingin mi iikamim mhoiigi mhoiiyanim yim wi biigi biiyin sima nwowi. Mi iikamim bii nwowim yim wi mhoiigi mhoiiya nwoki. Ɨriig.

Jisis siya ina boinin kara naonami mi il kwoimaka wa swoki insiin idwowi
(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

17 Jisis siya om komii Jerusalem hiriir niinaiinamin mi kam iuur nwiso siir kigna miriiyim sima warar yinkin am. Mi siyiu hirar napamim mi Jisis siya simiirin siyiu mig hiriir yikiunam. Mi siya simiirin ina boinin.
18 Wakae, panaowin krima pi om komii Jerusalem hiriir nami. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kam nhirim sima kariirin wi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir kinmauu iti. Mi sima bidi yimboin tibmiiyim kariir nisomaowim.
19 Mi sima kariirin wi Juda iikam tani wi simiir iin nonkwo hauugi mi sima kariirin wa nigbumbu boini mi idgiu mini nipimpari mi paeyin hiniya nirioninkinin wi saika ninkin irinugi. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Ɨriig.

Jems Jon sowiir apua Jisis siir sriiga sowa biiyan inkam nwowam
(Mk 10:35-45)

20 Mɨ taka ɨiya Sebedi siir wiga saeya yinisim nwɨso Jisɨs siirɨm yikɨunam. Mɨ saeya ogmwo ɨna ɨni akai hɨuwɨuwa siir kingiin hɨr mɨ ɨna srɨiya siirɨm, Jisɨs siya saiirɨn dimɨn mɨiyɨk whɨr tɨrɨm.
21 Mɨ Jisɨs siya saiir boɨnki, kɨra pɨ hɨniɨn dimɨn siirɨm naɨngwowi. Mɨ saeya siir boɨnki, kɨra kariir boɨnki tɨ kariir yɨnisɨm nwɨso sowa ɨni mɨ owo, sowa kɨriir ɨɨn ɨnig yaɨoyae owiir mɨ ɨdwowi mɨ nwɨrɨn ɨniga mɨ nwɨrɨn yaɨoyaeya, ɨiya kɨra ɨnkam komii nwowi, aniya?
22 Saeya hɨriinan yai boɨna mɨ Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, tɨ dimɨnɨn kɨma srɨiyɨn kɨma siir bɨ sɨbgu ɨnokɨnɨnkɨnkɨm. Ta hɨk hɨriinana kara haiiya kowa saiir haiyɨm wɨ dɨgar nwowi, aniya? Mɨ sowa siirɨn hɨniɨna yowarkɨi boɨnki, ɨhɨ. Krɨra wɨ dɨgar nwowi.
23 Mɨ Jisɨs siya sowiir boɨnki, kaimwoka ta hɨka kara haiiya kowa saiirɨn hɨriinana mɨ haii. Mɨ yɨpɨkɨn kariir ɨɨna ɨnig yaɨoyaeyo sowiir nɨdwokaii, yɨo kariir dimɨn tani. Niingaka. Tɨ kamɨm sɨmiir ɨpiiyɨm sɨma nɨdwokaiiyɨm, yɨm kariir Adɨn siyar bɨdi dɨrɨraerarkwokɨnɨn.
24 Mɨ kam ɨuurɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma hɨriinan yai wakaeyɨm tɨ ɨwɨnyaowo sowiir apua saeya tɨrɨn mɨ sɨma ɨo sowiir ywoki.
25 Jisɨs siya sɨmiirɨn ɨna yɨkɨunan mɨ siya sɨmiir boɨn, kɨma ɨna nɨnokɨnɨnkɨnɨm ɨnkam komii nu kɨgrɨraowiyɨn siya ɨkɨ Juda iikam tani sɨmiira nikwowaisiigɨm. Mɨ sɨma tɨ ɨnkam komiiyɨm sɨmiirɨn yai kɨrɨe aiir yɨkwao boɨn, sɨmiirɨn wɨ sɨma nikɨ sɨbgu kɨgrɨraowɨm. Mɨ sɨma wɨ sɨmiir yai ɨmiirar wakaeyoknam. Mɨ ɨnkam komiiyɨm sɨma ɨkɨ iikamɨm sɨmiirar nɨkwao boɨnɨnaeikɨm, sɨma sɨmiir yai ɨmiirar wakaeyoknaɨm.
26 Tɨ hɨriinan siyɨuɨn kɨmiir tɨr kɨpi nikɨ o. Niingaka. Inkamɨn siya kɨmiir ɨnkam komii nwowam naɨngwowi mɨ siya kɨmiir mɨiyan ɨnkam nɨinganan dwo, siyɨu mɨiyɨk kɨmiir tɨrhaigɨnɨuwɨm.
27 Mɨ ɨnkamɨn siya kɨmiir bɨi nwowam naɨngwowi mɨ siya kɨmiir mɨi prɨimɨriiyan ɨnkamnan dwo.
28 Kara Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn kara mɨnam bɨ nɨtkɨn iikam whɨekakɨm kɨma kariir whɨndɨrɨraerar haigɨnɨuwɨm. Niingaka. Kara kɨmiir whɨndɨrɨraerar haigɨnɨuwam nɨtkɨn. Kara iikam whɨekakɨm dimɨn biyɨekakɨm sɨmiirɨm naowɨm mɨ sɨmiir dimɨn biyɨe haiyoprɨmdiyɨumiigiyam. Ɨriig.

Jisɨs siya ɨnkam nhwokwɨsae nwɨswo sowiir haiswo nɨskigo
(Mk 10:46-52; Lk 18:35-43)

29 Mɨ sɨma om komii Jeriko siir haiburgigɨm mɨ ɨna yamɨm. Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma Jisɨs siir mhoiiyar yamɨm.
30 Mɨ ɨnkam nhwokwɨsae nwɨso sowa siyɨu mɨg kingiin hɨrar yɨdwokwokɨn. Mɨ sowar wakaewɨn Jisɨs siya tɨrɨir napni mɨ ɨna kauwoknanaekiyo, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra Devidni ɨsɨdɨn siir yɨnisɨmkɨn, ɨnkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn, krɨriirsi daɨngwobumbu.
31 Mɨ iikamɨm sowiir boɨnainanaeki, kowa yai tanki. Mɨ sowa ɨna swokɨ kauwoknanaekiyo, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra Devid siir yɨnisɨmkɨn, kɨra krɨriirsi daɨngwobumbu!
32 Mɨ Jisɨs siya ha namɨkwowɨuɨn mɨ sowiir yɨkɨuna mɨ ɨna boɨnɨn, kowa paniina naɨngwowi kara kowiirɨn pɨ hɨniɨn dimɨnɨn siir tɨrki, ha?
33 Mɨ sowa siir boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii, krɨra ha naɨngwowi kɨra krɨriir nhwo owiir haiswonɨskiigi.
34 Mɨ Jisɨs siya sowiirsi naɨngwoyɨmyokɨn mɨ siir ɨɨna ɨna yonkwokiya sowiir nhwo nhɨs owiir mɨ sowiir nhwowo ha kaokiyo mɨ ɨni Jisɨs siir mhoiiyar yapnamo. Ɨriig.

21

Jisɨs siya om komii Jerusalem hɨriir napnɨnopkainamɨn ɨnkam komii nu kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriinan nwonamkɨn
(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)

1 Mɨ sɨma om komii Jerusalem kingiin nwowamɨn mɨ sɨma omisɨm Betfasi hɨriir yɨmbiyam mhɨu whɨrɨn Oliv siir kingiin. Mɨ Jisɨs siya ɨnkam nwɨswo siir mɨi kɨgna mɨriiyo sowiir yɨkropki bɨi sowar namkwokɨnɨm.
2 Mɨ siya sowiir boɨnki, kowa ɨkɨ omɨn krɨma kɨgiyɨn siir dam mɨ kowa kingiin tɨrar kwakɨg. Mɨ kowa wɨ kɨmɨmɨnki rani, donki ɨrɨn uridni sɨma nɨmburuwɨn paeyaka pɨ siir kɨgi mɨ saiir yɨnisɨm ɨi iiɨrɨn wara mɨ kowa pɨ sowiir whro hainani mɨ kariirɨm kiyainani.
3 Mɨ ɨnkam nwɨrɨn siya yai kwɨr kowiir boɨnki mɨ kowa siirɨn hɨniɨna boɨnki, krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya sowiirɨn mɨigakɨn mɨ mhoiiya siir mɨiya dɨg nwoki mɨ siya wɨ kɨriirar swokɨ hauugi mɨ siya wa nami.
4 Tɨ dimɨn hɨriinanɨm nɨmbɨibɨiyamɨm mɨ yaiyɨm bɨiya profet sɨma boɨnɨm ɨni sɨmiirar boɨnourwokaiyɨm mɨ sɨma hɨniɨna boɨnkɨm,
5 kɨma iikamɨm om Saion hɨranɨm sɨmiirɨn hɨniɨna boɨn, kɨgi! Kɨmiir Inkam Komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn ɨsɨrɨn kɨmiiram nɨti. Siya ɨnkam mɨuungɨn mɨ siya donki haomɨm

siir nidwo namkin mi donki iiyin yopii aeya naokainan siir! Mi iiya Jisis siya om Jerusalem hiriir nimbiyamin, ti diminim sima ina yimbiyamim.
6 Mi inkam nwiswo Jisis siir kigna miriiywo mi yaiyim siya boinkiyim simiir hiriinana ini tiriu.
7 Mi sowa donki iwinbugao sowiir hakainamwo mi sowiir yiuisim siir idwo yitimwaniu mi Jisis siya yiuis idwowa yidwonam donki yinin siir.
8 Mi iikam whiekakim simiir yiuisim ini siyiu iiirar haknamin siir biiyar mi nhirim paekwowim sikwonanim simiirar kriphaknam siyiu iiirar.
9 Mi iikam nhirim biiya napnam ikim mi nhirim mhoiiya saika ninkin apnam ikim sima ina kauwok boinamim, Devid siir isidan yinisimin Adi Komii siya nikropkiyin siya wadieki wadiekin, siir inig iiir dokboinmamairgi! Adi Komii siya ti Biiyan Inkam Komiiyin nitin siir whinkinsiis haiginiugin, siya inkam miiyikin krima Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskikin.
10 Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin mi iikam whiekakim om komii hir nwowinim sima hiriinan dimin iiir kigwinim ini hindara yanaawinim mi ina boinim, ti inkamin siya yipikin?
11 Ti iikamim napnaniyim sima boin, Jisis siyairgin profet inkamin om Nasaret nu Galili hiranin. Ɨriig.

Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir napninopkainamkin
(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)

12 Jisis siya Adi Komii siir omaka komiiya hiuyokiyokaiya siir inig nidwokai hainaniya saiir hiriir napninopkainamin mi kam nhirim umir hir ninwowana haiyim mi nhirim pi saingim, siya simiir nhinitnowidninkiigi. Mi siya umir hiiyim simiir inankrimkrinkiigi mhoiiya sima Adi Komii siir ninkinimiyaei. Mi ipii minim kamim umir mii miriiyim sima nidwokaiyim simiir warar.
13 Mi siya simiir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiya Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir omaka iikamim hinda tinda nwowim sima saiirin hiniina dapi, nhwo kwis boini omakaka! Mi kara kimiir boinki, kima kariir omaka ini hii tauae inkamin siir hiriinan omaka biyienan ywonama.
14 Mi Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir hirar niki owin mi kam nhirim nhwo kwisaeyim mi iga biyie ikim sima ina yimbiniyim siirim mi siya ini simiirar haiswonimniskiiyin.
15 Prismi biiyan kamim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim sima Jisis siya haiswonimniskiiya saiir kigim mi sima wakae yinisimim hiniina ninikiu anikiuwi krima Devid siir isidin siir yinisimin siir inig iiir hainan prapraski. Mi sima io hiriinansi nwokim.
16 Mi sima io ha nwowim mi sima minam naingwokim ti yinisisimim sima kauwoknanaeyim pi tankiyim mi sima hiniina boin, kira ta yaiya yinisisimim sima boina ina wakaeyim, ha? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, ihi, kara tisa wakaeyin. Kima Yokwo Komiiya saiir yai imiir bi mwaingim. Saeya hiniina boinka, Adi Komiiyin yinisim budirig ikim mi yinpraigak ikim simiir bidi yiisiisimauuin mi sima Adi Komii siir inig iiirin hiriinan asi sibgu hainan prapraskim, aniya?
17 Mi siya simiirin ha boin digiyin mi siya simiir haiburgik mi om Betani hiriir yam mi hirar whwonkaowi. Ɨriig.

Jisis siya boinkiyin pae figin ina whirkiyin mi ina wainamin
(Mk 11:12-14,20-24)

18 Mi nugak imumarin Jisis siya ina swoki haiyiug apam yakwokin om Komii Jerusalema hiriir mi siya mhiiya ina yapaowamin.
19 Mi siya pae fig whirin siyiu mig hir nokwoin siir kigam mi siya siirim ha namin mi siya hiniina bi kigamkin nae bidi budin. Niingaka. Paekwo niinga nwowi mi siya ti pae figin siirin hiniina boin, kira wi nae swoki budmimin tani, niingakiinga. Mi ti pae figin bi kimiminkikin ina wainamin.
20 Kamim siir kigna miriiyim ti hiriinan dimin iiir kigim mi ina yanaakiyim. Sima boin, ti pae figin siya dimusi wai sasaunamkin, ha?
21 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kima naingwo tibmii kiini mi kima wi diga nwowi ti pae figin kara minkiyin siir hiriinan. Mi dimin whirin kira wi diga mi owi. Mi kira ti mhiu iiir boinki, kira whii solwara hiriir diswitnatmainam mi siya wi hiriinana mi tiri.
22 Mi kima Adi Komii siirim naingwo tibmii mi ha sriii digworaekwo whiekakim kima haiyam srii boini, siya kimiirin wa hauuwi. Ɨriig.

Sima Jisis siir srii yipikin inigak kiriir nwo haiginiuwin
(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

23 Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir swoki haiyiug apninopkainam mi iikamim simiir yowomwarkaiyiu siir yai imiir. Mi siya ha niki boinin, prismi biiyan kamim sima mi Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim sima siir hiriir yimbiyam mi sima siirim sriigi mi yipikin inig komiigak kiriir nwowaiginiuin mi kiriir nimbinin yipikin ti digworaekwo simiirin kira piki hiniin inigin siir diriraerari, ha?

24 Mi Jisis siya simiir yai aiirin ina yowarkii boinin, kara iriipa hiriinan kimiirin pi dimin whirin siir sriiyim mi tiri. Mi kima saiir sibgu owarkii boini mi kara iriipa hiriinan wi kimiirar boinmauuwi inkamin inig komiigak kariir nwowaiginiuin ta miiya saiir miriiyam.

25 Yipikin Jon siir nwowaiginiuin inig komiigak iikamim op simiir baptais haiginiuwam Adi Komii siya, iyae inkamkin, aniya? Mi sima, simasima hiniina yimboin amboina krima siirin pi paniin yaiya saiir boini, ha? Mi krima siirin hiniina boini, Adi Komii siya hauugin mi siya krimiirin pi hiniina boini, kima Jon siir yai wakaeyokna diriraerar karamae dimusi nwokim.

26 Mi krima ha boini ti diminin inkamki hauugin mi krima hiriinan yai boini mi wi iikamim simiirsi nididi. Mi sima wi krimiir tiowi. Dimusi rani, sima hiniina naingwo tibmii Jon siya profet inkam komiigin.

27 Mi sima Jisis siir yai aka hiniina yowarkii boin, krima ninokninkin tani yipikin inig komii Jon siir hauuwin ti dimінim simiir tiram. Jisis siya simiir boinki. Dimusi rani, kima kariirin bi sibgu boinkikim Jon siirin. Mi kara iriipa hiriinan wi kimiir mi boinmauu rani, yipikin inig komii kariir hauuwin ti dimin taeminim simiir tiram. Iriig.

Boiniyio yaiya yinisim nwiswo ad nwiruwaniyo sowiir boinka

28 Kima paniina naingwowi, ha? Biiya inkam nwirin siir yinisimo nwisko mi mhoiiya iiya sowa inikamae nwokiyo mi adin siya siir yinisim yaowaeyin siirim yam mi siir ini boiniu, yinisim, panaoin kira kariir numir waina saiir kigriraowam dam.

29 Mi yinisimin adin siir yai aka yowarkii boin. Niingaka. Kara pi boriisopi. Mhoiiya siir kwoinin ina swoki kisina haigiyin mi ini adin siir wain numira saiir swokini miriiyiuin.

30 Mi adin ina swoki apnamin siir yinisim nwirin siirim mi siya ta hiriinan yai aiirar swoki boiniu siirin mi kira kariir wain numira saiir tiram dam. Mi yinisimin hiniina yowarkii boinki, kara pi kapi nami mi siya numira hiriir bi swoki amiminkin.

31 Mi siya simiirin hiniina sriigi, tiki yinisim nwiso yipikin adin siir kwoin iiir napin, ha? Mi sima ina boinim Biiyan iiya mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki mi iikam biyieyim omom omomi umir takis haiyanim mi wigim hii nanaei ikim simiir mhii kwoinim bidi kisina haigiyim mi sima Adi Komii siir yai aiiram bidi yaingwo tibmiiyim mi kimiir biiyin wi simar nami iikamim Adi Komii siya kigriraowiyim kimiiramin. Niingaka.

32 Dimusi rani, Jon siya kimiir waraur nimbinikin siyiu miiyik miiyikim simiir niisiisimauugim kimiirin mi kima siir yai aiir bi naingwo tibmiigim. Mi kamim omom omomi umir haii ikim mi wigim hii nanaei ikim sima siir yai imiir bidi yaingwo tibmiiyim. Mi kima ti hiriinan diminim simiir bidi kigim mi kimiir kwoinim biri kisina haiigikim mi siir siyiu iiir napam bi naingwo tibmiigim. Niingaka. Iriig.

Ta boiniyio yaiya inkam biyieyin numir waina saiir kigriraowiyin siir boinka (Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

33 Jisis siya simiirar niki boinin, kima wakae, boiniyio yai kwira hiniinga. Inkam komii nwirin siya nu komiigakin mi wain numir yinkin mi ina hiuyokiyokaiyin mi numir hirin ie whira yop mi nantwo komiiya ienau hir haigi mi sima wain nidim ina whinitkaigaiyim mi simiirin ina yokwobrombropim simiir hii imiirim mi saiir mhoiiya numiran adin siya omaka pada ira mirii ta wain numira saiir kigriraowam. Mi siya ta numira inkam nhirimi hauugi sima kigriraowam mi umir mii saiir warar mi miriiyim. Mi numiran adin ina yamin aru maeyau kwira.

34 Mhoiiya iiya wain nidim simiir haiyana ini kingiin nwowa mi numiran adin siya whisarii mii prii miriiyan kam nhirim simiir yikrop amki wain nidim simiir ninguguhainakiyam.

35 Mi kamim ta numir aiir kigriraowiyim mi sima siir miiyan kam imiirin siyiu miiyik bi tirkim. Mi sima nwirin hindara tioki mi nwirin hindara yisomaoki mi nwirin hindara kaigromkrorki siiyani.

36 Mi numiran adin kam nhirim miiyanim simiir yikropki, siya hoimgakriga yikroki, biiyana saiir hiriinan tani. Mi kamim numir aiir kigriraowiyim hiriinan siyiu iiirar swoki tirwin simiirin.

37 Mi mhoiigi mhoiiyan siya siir yinisimki yinisim yinkamiyinin siirgisiirar yikropki simiiramin. Adin siya hiniina yaingwo, sima wi kariir yinisimin wi siir yaiyar wakae yoknaei.

38 Mi kamim ta numir aiir kigriraowiyim sima ti yinisim iiir kigwinim mi sima sima hiniina boinaiwin, tiki yinisim hiniinin siya wi siir adni digwraekwowim wi siya haii. Humbae! Nim siir disom aoki mi ta siir adni numira wi krima haii.
39 Mi sima siirin ha kiyainaniyamim numir yaba hiriir mi sima siirin ina yisomaowin.
40 Mi Jisis siya simiir boinki, kima paniina mi aingwokiyim? Mhoiiya iiya numir wainain adin siya niti wi paniin siyiuin siir natirni ta numir aiir kigriraowan kamim simiirin?
41 Mi sima siir boinki mi siya ti inkam biyieyim siir numir aiir kigriraowim wi simiir nisomsom aokii. Mi siya numir waina wi iikam isid miiyik nhirmi hauugi sima kigriraowim mi nae haiyan iiya mi sima nae haimii, siirin wa hauu aei.
42 Mi Jisis siya simiir boinki, tari kima yai haimii kwira profet kamim biiya sima wina Yokwo Komii saiir nwowim simiir biri sibgu mwaininokninkinkim, aniya? Saeya hiniina boinka,

ti yin miiyikin omaka miriiyin kamim sima boriisop waeyaowin tariinanin ini biiyan yin yamwowiuin. Siya ini bopwonauan kougouwin siir hiriinan yamwowiuin. Biiyan Inkam Komiiyin siyar diriraerarkikin ti diminin, siya ina yimbiyamin mi krima siir kigin ini wadieyar ywokiyin.

43 Mi kara kimiirin pi hiriinan asi boinki, ti dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya kigriraowan iikamim simaka nwowim wi kara swoki haii, Juda iikamim kimiir waraurankar. Mi kara wi iki iikam nhirim om whiranim siir mii sibgu miriiyim wi simiir hauugi.
44 Yipikin inkamkin kariiram naingwo tibmii karamae nwowin mi siya wi hindara nonkwobumbuninkin iuguski, hauwa nikii iswomswokiya mimirmimir yinin siir idwo saiir hiriinan. Mi inkamkin digiumii kariir haimriyiuwi mi siya wi hindara nikrimkrip iuguski yin siir hiriinan nisiimtl siini.
45 Mi iiya prismi biiyan inkam komii ima mi Farisi sima ta hiriinan boiniyio yai aiir wakaekiyim Jisis siya boinim mi sima ina yinokninkinkiyim ta yaiya simiirar nikriiga.
46 Mi sima siir nonkworinuwama naingwokim omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir hainamim. Mi sima iikamim simiirsi nididgim Jisis siir yai wakaeyim. Dimusi rani, sima ha naingwo tibmiikim Jisis siya profet inkam komiigin. Iriig.

22

Ta boiniyio yaiya nae komiiya wig nonkwonaeiya saiir boinka
(Lk 14:15-24)

1 Jisis siya yaeya boiniyio yaiya ina swoki boinin simiirin mi siya hiniina boinkin,
2 Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saeya ini inkam komii nu kigriraowiyin, nae komii siir yinisim yinkamiyinin wig nonkwonain siirim diriraerariyin ini saiir hiriinan ywowin.
3 Biiya kam nhirim simiir nimbina ta wigwas naeya saiir naeyam. Mi naeni iiya siya siir kam nhirim simiir yikropki. Mi sima nitim pi boriisopi.
4 Mi siya siir miiyan kam nhirim ina swoki ikropkiyim mi simiir boinmauu, kima kamim kara nimbingigim simiir dikiunaki mi kima simiirin hiniina boin, wakae, kariir naeyim bidi diriraerar haigingigim. Mi bulmakau ii ikim mi wraisu hikae hikaeyim kara bidi yisomsom haigingigim. Mi digworaekwo whiekakim bidi diriraerar haiigingigim. Kima ta wigwas naeya saiirim wit.
5 Siya siir miiyan kamim ti yai imiir boinmimauu digin mi sima ha namim, sima, simiir yai imiir wakaeyim pi boriisop mi sima ina nhinoopkiyim. Nwirin siir numiram yam mi nwirin ini umir mii miriiyam yamin.
6 Mi nhirim inkam komii nu kigriraowiyin siir miiyan kam imiir yapiyiskai kigwin mi sima simiir yonkwobumbuninkin haiiginiugi mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim.
7 Mi ti hiriinanin inkam komii nu kigriraowiyin siir kwoinin haugi hauga ha whiyiekiyin mi siir kamim sau ninitiyim simiir yikropki. Mi sima inkam biyieyim simiir yisomao mi om iiir warar yinkin haingimugig.
8 Mi sima hiriinan tirim, inkam komiiyin siir miiyan kam imiir boinmimauugi, wigwas naeya bidi diriraerar haigin diga, kamim kara nimbinim sima miiyiki waeyao paniinsi yitsi.
9 Mi hiriinanki niuwi kima iki siyiu whiekakim simiirar dap kig yokiyokiiyam mi kam whiekakim kima simiir kigi mi kima simiir wikiunani ta wigwas nae aiirim.
10 Siya hiriinan yai boinkiyin mi miiyan kamim ina nhinoopkiyim. Mi siyiu whiekakim simiir nwowim iikamim simiir yapboinmamauu iikam biyie biyie ikim mi iikam miiyik miiyik ikim simiir yikiunani wigwas nae aiirim. Mi sima ha nitim ta omaka wigwas nae diriraerara ini iikamkina yinkiniugiya.

11 Iikamim sima ha nidwodwokai digiyim mi inkam komii simiir napninopkai kigam namkin. Mi siyar kigi inkam nwirin yiuis miiyik bi piuainanikin wigwas naeya saiir nidwokai aeyamin.
12 Mi inkam komiiyin siir boinki, akam, kira yiuis miiyik piuainani karamae dimusi nwokin ta wigwas nae aiiramin, ha? Mi siya ini yai mikrima ywowin. Mi ina yididkiyin.
13 Inkam komiiyin siya siir miiyan kamim simiirin hiniina boinki, kima siir iga iinim simiir kogrimdiinugi. Mi maeyauwa niiyim niiyim nwowa saiir hiriir ditkaigi. Ta maeyau niiyim niiyim aiirin siya wi kauu ouu prasae kin tani. Mi siya wi hik komiigikomii aiir haii. Mi wi siir big iirar mi aegiyimgiyikaeyami.
14 Jisis siya ta boiniyio yai aiir boin digiyin mi siya simiir boinki, ihi, Adi Komii siya iikam whiekakim simiirar nikiunaei. Mi simiirin wi irira nwinwira nikiuna apninopkainani. Friig.

Sima Jisis siir sriigim umir Sisa siir hauuwam
(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

15 Mi Farisi kamim sima yaiya ina haingiriyiu hid boinaiyim, Jisis siir kinankiuwam.
16 Mi sima simiir kigna miriiyim kam nhirim mi inkam komii Herot siir kamim simiir warar yinkin ikropki. Mi sima Jisis siir hiriir yimbiyam mi ina ini sriiyiuim yai nhirim simiiram. Inkam yaimin dimin nowomwarkaiyiuwiyin, krima kima ninokninkinin kira yaimwo boinan inkamkin. Mi kira yaimwowa saiirar sibgu owomwarkaiyiu boinikin diminim Adi Komii siir iikamim simiirim. Kira inkam nwirni bi nwowikin kou mi nwirni bi nwowikin nua. Niingaka. Kira iikam whiekakim simiirin whiruwar nwowaiginiuwikin.
17 Kira krimiirin sibgu boinmauugi, kira paniina naingwowi, ha? Moses siir siyiu komiiyin siya boinin ini wadieya mi owin krima omom omomi takis umirim inkam komii Sisa Romanin siir hauuwin, aniya? Iyie? Niingaka.
18 Jisis siya simiir kwoin biyie biyie imiir bidi yinokninkinin mi siya simiir boinki, kima niksisaeyan inkamkim. Kima kariirim dimusi kinankiunikim, ha?
19 Kima umirim omom omomiyim kima haiiyim mi miiya umira saiir nwowa inkam komii Sisa siir hauuwiya kariir wiisiimauugi. Mi sima umira siirim asi hainakikim, siir niisiimauuim.
20 Mi siya simiir sriigi, ti whwonkamin mi ti inig ikin umir aiir nwowin siya nhinirgin.
21 Mi Jisis siya simiir yowarkii boinki, inkam komii Sisa. Mi siya simiir boinki, dimin Sisa nikin, yio kima Sisa siirar hauu. Mi diminin Adi Komii krimiir Wanin siirgin yio kima siirar timi hauugi.
22 Sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ina yanaakiyim. Mi sima siir ina haiburgigim mi ina yamim. Mi sima Jisis siir kinankiuan yai karamaekim. Friig.

Sima Jisis siir sriigi iikamim naonami wa swoki insiin idwowi
(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

23 Ta ii aiirarin Sadyusi kam nhirim Jisis siir hiriir yimbiyam. Ti kamim sima hiniina boinikim, inkamin naonamiyin sima wi swoki insiin idwo rani. Sadyusi kamim sima ha nimbiyamim mi sima Jisis siir ini sriiyiu,
24 inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, Moses siya hiniina boinkin, inkam nwirin siya yinie niyio karam nwowi mi siya ha naonami mi siir wig igabaeya siir nomousim ieyar swoki itkin idwokai naowid. Mi yinieakin wi siya nwo haiginiuwi siir yaowae iirin.
25 Mi kam iriiyar nwiskiniuwi mi simiir yaowaeyin wig siya yonkwona mi siya ina yaonamin mi siya yinieak bi nwogigin. Mi siir wig igabaeya ini siir nomousim ieyar swoki itkin idwokainaowida.
26 Mi siir nomousimin iriipa hiriinanar mi tir, yinie karamaeyar mi aowin. Mi nwoimaka iriipa hiriinanar mi tir mi ini hirii hiriinanar tir yokiyokiiyamin. Mi ti iwiniyao iriiyar nwiso ini yinie karamaeyar yaowim.
27 Sima yaowin naokao digiyim mi mhoiigi mhoiiya simiir yao wig igabae aeyar yaonam.
28 Kira boinki, iiya iikamim naokaowim sima ninsiin idwowi. Ti iwinyao iriiyar nwiswo ta wiga saiir kamki kamin wi nhinga nwowi? Kira ina ninokninkinin, sima yaowin saiirara nonkwona swokim.
29 Mi Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boinin, kima Yokwo Komii saiir yai imiir bi ninokninkinkim, ha? Mi kima Adi Komii siir kirie aiir bi ninokninkinkin, ha? Mi kima hiriinanin whaowaeya priiboin, aniya?
30 Mi iiya iikamim sima ninsiin idwowi mi sima wi nonkwona rani. Niingaka. Mi sima wi Adi Komii siir oman paekwosimim ninomor kou hir nwowin wi simiir hiriinan nwowi, niinga niingar.
31 Ti iikamim naonamim mi ha swoki insiin idwowi. Kara kimiir sriiyim mini. Adi Komii siir yaiyim Moses siir hauuwim, kima simiir bi mwaingim, aniya? Siya hiniina boinkin,

32 kara Ebraham mi Aisak mi Jekop simiir Adi Komiigin. Adi Komii siya iikamim
naonamim simiir Adi Komii rani. Iikamim kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin simiir
Adi Komiigin.
33 Iikamim kingiin nokwoim sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ini hindara
yanaakiyim Ɨriig.

Adi Komii siir biigi biiyan siyiugi siyiu ieyairgin
(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)

34 Ta hiriinan yaiya Jisis siya Sadyusi simiir yai aiir boin tankaigikin. Mi Farisi kamim
sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ina haingiriyiu boinainamim.
35 Mi simiir bopwo hirin inkam nwirin siyiu imiir ninokninkiniyin ini hirar nwowin. Siya
Jisis siir sriikinankiuwam namkin.
36 Iikam nowomwarkaiyiuan inkam piki hiniin siyiu ikin, siyiu whiekakim Moses siya
winim simiir bii nwowim, ha?
37 Mi Jisis siya siir boinki, Biiyan Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komiigin. Mi kiriir mhii
kwoinim mi kiriir kirieya wi saiirar hauu iuguski mi kiriir digworaekwo whiekakim simiir
warar.
38 Ti siyiuin siya ini siyiu nhirim Moses siya winim simiir kou ywowin.
39 Mi mhoiiyan siyiu whirin yio hiniina boinkin, kira inkam nhirim simiirim
naingwowiyim mi kiramar naingwonaeiyin saiir hiriinanar daingwo.
40 Ti siyiuwo sowa boinkiywo ini Moses mi profet kamim simiir siyiu imiirar higriniu
irkakiyim. Ɨriig.

Jisis siya Farisi kamim simiir srii yipiki inkamkin Adi Komii siya nikropkiyin
(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

41 Farisi kamim sima iripa niki haingiriyiu owim mi Jisis siya simiir srii,
42 kima Krais siirin ini paniina naingwowim ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin,
ha? Siya nhinir piugan ankin, ha? Mi sima siirin hiniina yowarkii boinki, Devid siir
piuganankin.
43 Mi Jisis siya simiirin ina swoki sriiyin. Dimusika? Mi Adi Komii siir naeyiuin Devid siir
nwowin siirin siya niisiimauugin mi Devid siya siirin Biiyan Inkam Komii dimusi dapkin,
ha? Siya hiniina boinkin,
44 Devid siya hiniina boinkin Adi Komii siya, kariir Biiyan Inkam Komiiyin siirin hiniina
boinkin, kira kariir iina iiniga saiir didwo. Mi mhoiiya kiriir sau omomin wi kara
kintiokii simiirin. Mi wi kiriir aowa nwokaii.
45 Kima kigi Devid siya dapkikin Inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Biiyan Inkam Komii
siya mi siya ti inkamin Devid siir isid paniina nwokin, ha? Niingaka. Siyiu karamaekin.
46 Mi inkam nwirkin bi nowarki boinmiminkin ta Jisis siir yaiya. Niingaka. Mi ta ii aiirin
sima ina yididbwakainamim siirsiyin mi mhoiiya sima siirimin dimin whiram bi swoki srii
miminkim. Ɨriig.

23

Jisis siya iikam imiir boinki, kima mintarao, kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi
kam ikim simiir siyiu imiirsiyin
(Mk 12:38-39; Lk 11:43,46; 20:45-46)

1 Mhoiiya Jisis siya yaiyim iikam whiekakim mi kamim siir kigna miriiyim simiir
boinmimauugin. Jisis siir yaiya hiniina boinkin,
2 kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, sima kimiirin Moses siir siyiu
imiir nowamwarkaiyiugim.
3 Mi hiriinankiniuwi yim ti hiriinan digworaekwowim, simiir boinmimauuwiyim, yim
kima simiirin ha wakaeyokna ap. Mi simiir siyiu iiirin, yio kipi kigna ap.
4 Ti yaiyim sima kimiir boinmimauuwiyim, yim ini dimin hikakim kima nityiskai apiyim,
kimiir waeyao ini hiriinan ywowim. Mi sima wi kimiir whinhai rani, ti dimin hikak imiirin.
Niingaka.
5 Dimin taeminim sima miriiyim, sima minam mini, iikamim simiir nwoki kigim sima
ti iinmi op minim minam niigim sima Adi Komii siir yaiyim simiir hopkaiyam. Mi simiir
mwowim hais ha mi kikog nhwo kwisboini digworaekwowim, simiir haigiyam. Mi iikamim
simiir kigii, sima wa nwoki aingwowim, sima inkam wadiekim. Mi yiuis priei prieiyim sima
niiyim yim ha mi piuai haiginiu. Sima nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim mi iikamim
simiir kigi, sima wa boini, hie wara inkamim, sima inkam wadiekim.
6 Mi iiya sima yaewou komii komiiyim simiiram namiyim sima iki mhoiiyan ipiiyim simiir
bi nidwokaiigim. Niingaka. Sima iki ipiiyim biiyar nwowinim pi simiirar nidwokai omaka
Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya saiirin iriipa hiriinan.

7 Sima ha naingwowi, iikamim maeyaua nae haiginiya saiirin sima simiir nwoki boin mairgimairgam.
8 Iikamim sima kimiirin hiniina kipi dap iikam nowomwarkaiyiuwan inkam komii komiigim. Niingaka. Inkamin nwiruwairgin kimiir nowomwarkaiyiuwiyin, Adi Komii sasairgin. Mi kima whiekakim ini nomiiyaukina yoswowim.
9 Mi nu tirin kima inkam nwirniyin hiniina kipi dap, krimiir Adi Komiigin. Niingaka. Adi Komiiyin nwiruwairgin, krimiir Adin. Mi siya ini ninomor kou hirar nwowin.
10 Mi sima kimiirin hiniina kipi dap, inkam komii. Niingaka. Kimiir Biiyan Inkamin nwiruwairgin, yio karargin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin.
11 Yipiki inkamkin kimiir bii inigak nwowin. Siya biiyin hinda whisarii mii priimiriiyan inkam dwo
12 inkamin siir inig iiirar hainanaeiyin mi mhoiiya siir inigin wi aoki aowa namiguskii. Mi inkamin siir inig iiirar hainana karamae nwowiyin, mhoiiya siya wi inig komiigak nwowi. Ɨriig.

Jisis siya kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim siya siyiu biyieyim sima tirim io simiir nwokin
(Mk 12:40; Lk 11:39-42,44,52; 20:47)

13 Ti siyiu komii ninokninkiniyim kamim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Kima niksisaeyan inkamkim. Mi kima yaiyairga nhinkini. Iikamim Adi Komii siya kigriraowiyim sima nwowam naingwowiyim, simiirin kima niksisaei mi ti iikamim simiir anowin kimar haiginikouwi. Mi simiir kwoinim simaka nwowam wara naingwo rani, simiir siyiuin kimar haiginikouwi. Mi kima Adi Komii siir iikamim siya kigriraowiyim simaka bi namasugim. Mi iikam nhirim simiiram namam tiriyim, simiir siyiuin kimar haiginikouwi.
14 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiiya kimiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkin iuguskii kima yai airgar nhinkini. Kamim naonamiyim simiir wig igabaeyim pi kima mi iksisaei. Mi simiir omakain digworaekwowim pi kima mi tauae haii. Mi kima iikamim simiir whwonkam idain nhwo pi prieiyar mi kwisboini, simiir dimin biyieyim simiir higriniuwam. Mi iikamim sima wa nwoki aingwowim, kima inkam miiyikim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi hauuwi.
15 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiiya Adi Komii siya kimiirin wa nonkwobumbuninkin iguskii. Kima yaiyairga nhinkini. Mi kima whii komiiya mi nu ikim simiirar napboinmimauuwi Adi Komii siir yai aiirin iikamim simiir kwoin imiir hiurworwokaiyam. Mi sima kimiir yaiyar bidi wakaeyoknaim. Siyiu biyie sima diriraerarim ini kimiir imiir haiburim.
16 Mhoiiya Adi Komii kara iikam biyie kimiirin wi hindara nonkwobumbu iuguski. Kima ini iikam nhwokwisaeyim simiir ninkikwona apiyin ini simiir hiriinan ywowim mi kima wi dig nwo rani. Niingaka. Mi sima paniinsi sibgu wakaeyokna apsi. Mi kima iikamim simiirin hiniina boinikim kara wa diriraerari, kara niksisae rani, kara yaimwowar boini. Ti kariir yaiyim, kara Adi Komii siir hiniina boini, ini mi owin yio dimin komii rani. Mi kira hiniina boini, kara wa diriraerari. Kara ti yaiyim simiirin pi golin Adi Komii siir omaka hir nwokaiyin pi siir nikopaisisirki. Mi siya ti hiriinan yaiyim simiir boini mi kima siirin wa boin, siya ha diriraerar.
17 Kima whaowae inkamkim mi inkam nhwokwisaeyim! Dimu diminkim bii nwowiyim mi dimu diminkim mhoii nwowiyim, ha? Ɨhi, adi Komii siir omaka biiyin ini saeyar ywowa.
18 Krima hiniina boinkim, inkamin hiiya nae haigin inkin imiiyaeiya Adi Komii siira saiir dapikopsisirki mi mhoiiya siya tir karamae nwowi yio dimin kaimwo rani mi inkamin nae Adi Komii siir nikin imiiyae ikopsisir hauuwi. Ɨhi, yio siya ha diriraerar.
19 Kima ti nhwokwisae inkam whaowaeyim dimu diminkin bii nwowiyin, ha? Inkamin nae ninkin imiiyaeiyin siya, iyie? Hiiya saeyar minkin ti naeyim dimin whirki paniinsi kimbusi. Ɨhi, hiiya nae haigin ninkin imiiyaeiya biiyin ini saeyar ywowa.
20 Inkamin hiiya nae haigin ninkin imiiyaeiya saiir inig iiir dapikopsisiri, siya digworaekwo saiir idwo nwowim simiir warar ninkin ikopsisirkikim.
21 Mi inkamin Adi Komii siir omaka miiyika saiir dapikopsisiri mi siya Adi Komii siir omaka hir nwowin naeyiu digworaekwowim simiir wara ninkin ikopaisisiri.
22 Mi inkamin ninomor kou saiir dapikopsisiri mi siya Adi Komii siya mi siir ipiiya sowiir warar nikopaisisiri.
23 Kima kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao mhoiiya Adi Komii siya kimiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguski. Dimusi rani, kima yai kiyimiyok boin kiriekim. Mi kima dimin sisimim pi simiirar mi sioitkini mi haimiiyin pa mi hauuwi mi ti hiriinan dimin sisimim kima ina wakaeyokna diriraerarim mi biigi biiyan diminin Adi Komii siir yaiya kima hiriinan tir tani. Mi biiyan dimin komiiyin Adi Komii

siir yaiya kima digiumii saiirar haimriiyiugigi. Mi siyiu miiyik tiri ikim iikam nhirim simiir mi naingwobumbuni siyiu mi naingwo tibmiini siyiu ikim, kima ti hiriinan dimin komii komiiyim digiumii simiir haimriiyiugigim. Mi kima dimin komii mi Adi Komii siir dimin simim simiir wara wakaeyokna kiswo mi siya kimiiramin wi mairgimairga komiiya pi ywokiyin mi kima simiir tirim pi boriisopkim. Niingaka.

24 Kima inkam miiyik rani, ini nhwokwisaenan ywowim mi kima iikamim simiirin Adi Komii siir siyiu iiir niisiimauuamar naingwowi mi kima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siir yaiisisimim kima simiirar nikwowaisii mi wakaeyokna rani. Mi kima Adi Komii siir biiyan yai komiiyim simiir wakaeyoknaim naingwo rani. Mi kima pi boriisopi. Niingaka.

25 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyara nhinkini kimiir mhii kwoinim ini mobmor mob minim idanara kima sibgu hiisokiyim mi aowa iokaka nwowiyim mi ini simiir hiriinan ywowim. Kimiir kwoinim ini inkam nwirni diminam kigmairi siyiuin mi piu saeya nipiyaokiinami siyiu ikin ini sima yinkiniuim.

26 Farisi kamim kima ini inkam whaowae nhwokwisaenan ywowin mi biiyin kima mobmir mobim simiir aowa tiki hiisok mi idana wi wadieya mi oki. Mi iriipa hiriinan kimiir kwoinim hiriinana timi tir. Mi kira siyiu miiyikin siir tiram naingwowi kira wa tiri.

27 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbu iuguski. Kima mintarao! Kima yaiyarga nhinkini. Kimiir kwoinim ini maeyauwa inkam haingikaiiya ini saiir hiriinan ywowim. Mi idwowin wadieya sibgu kigi mi ienau hirin ini inkam mwokiugi yinkiniuin. Iikam kimiir mhii kwoinim hiriinan ywowim. Mi ida wadieyar sibgu kigi mi kimiir aowan kwoinin miiyiknan nwoki rani.

28 Kima ini iriipa hiriinana mi owim, iikamim sima kimiir yaimwo whwonkam imiirin wadieya kigi sima hiniina naingwowi, kima iikam wadiekim. Mi kimiir mhii kwoinim ini niksisaeni siyiu ikin mi dimin bibiyieyim ini simasimar nwokaiyim. Friig.

Jisis siya kamim iikam nowomwarkaiyiuwiyim mi Farisi kamim simiir boinkin sima wi hik kimpipisu haii
(Lk 11:47-51)

29 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyarga nhinkini. Kima profet kamim biiya naonamim simiir kiu mwowim ie imiirar piuai haiginiugim. Mi iiya sima omwaiya niki waiyaim, sima siyiu miiyik iiirar tirkim.

30 Mi kima boin, iiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima nwowa krima saiir nwokiswo mi krima wi simiir di whiniinii profet kamim simiir nisom aowamin. Niingaka.

31 Ta yai hiriinana kima kimar niisiimauunaei, kima ti kamim profet kamim simiir nisomsom aowam, simiir hiran inkamkim.

32 Kara kimiirin yaimwowar boini, kara kimiirin bidi yinokninkinin kima wi kimiir yidiwi wanwiyaeyim, simiir siyiu biyie imiirar swoki tiri, biiya sima tirim saiir hiriinan mi kima wi hiriinana swoki tiri mi wi simiir hiriinana swoki imbiyami.

33 Kima kam biyiekim, kima mipugnankim. Kima kam biyieyim kima kam isid biyieyim simiir hiranki nitkim mipugnan. Adi Komii siya kimiirin wi maeyauwa paekaka saiir hiriir boinwokiyopnatkaigi, kima wi paniina nidami, ha?

34 Mi kima wakae mhoiiya kara wi profet kam nhirim ninokninkin miiyikakim, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir mi kamim nowomwarkaiyiuwiyim wi kimiirim nikropki mi sima kimiir waraur nimbini. Mi nhirim wi kima nisomsom aokaowi mi paeyin hiiniya nirioninkinin saika nirinuwi mi nhirim omaka, yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirar nipimpari. Mi nhirim kima simiirin wi om komii whirin siir hiranki nhinikriropki mi simiirin wi hinda tinda ninkin aeyokiyoki.

35 Mi ti hiriinanin kara wi saiirsi nikropki kam nhirim hik kimiir hauuwim, kam miiyik nhirim nuanim biiya kima nisom aowim simiirsi. Inkam miiyik Ebel siir hiranka nisomao bwakainamkim mi ini profet Sekaraia siirar yadigiuwin Berekaia siir yinisimin. Sima siirin Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiya mi maeyaua hiuyokiyokaiiya nae ninkin imiiyaeiya dimin whirki kimbu karam nwowa siirin hir nisom aokin. Dimusi rani, ti dimin hiniinin mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi nonkwobumbuninkin iuguski.

36 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini. Dimin biyieyim simiir hik kimpipisuim ti iikam isid whiekakim kima ti nwowim wi krimiirar nimbiyami. Friig.

Jisis siya om komii Jerusalem siir iikamim simiirsi nougin
(Lk 13:34-35)

37 Jerusaleman iikam!! Jerusaleman iikam!! Kima profet kamim kimiir waraur nitim simiirar nisomsom aokaowikim mi iikam nhirim Adi Komii siya nikropkiyim simiirin ini siiyani kima kaiyimik aokaokiyim. Ɨinokiinokin kara kimiirin dimin biyieyim simiir hirankar nikiunama naingwowi kanaka nwowim kimiir whindiriraerarim. Kakaruk yopiiya saiir yinim saiir kpidga aowa namiyim saiir hiriinan tirama mini mi kimar boriisopi.
38 Kima wakae! Mhoiiya kimiir omin wi iikam karamaeyar nwoki.
39 Ɨhi, kara kimiirin hiniina boini mi kima wi kariir kigmimin tani mi iiya kima ta yai hiniina saiir boini mi wi saiirar nadigiuwi. Adi Komii siya kinsiishaiginiuwi ti inkamin. Biiyan Inkam Komii siir inig iiir nitin siir. Ɨriig.

24

Jisis siya Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir boinkin wi sapi nimbiiriyami
1 Jisis siya Adi Komii siir inig hainaniya omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgikin mi ina yapnaniyamin mi kamim siir kigna miriiyim sima siiram yit. Sima siir niisiimauuam naingwokim omaka miiyikim Adi Komii siirim simiir.
2 Mi siya simiir boinki, kima ti digworaekwowim simiir bidi kigiyim, aniya? Ɨhi, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki, ti siiyaim Adi Komii siir omaka saiirim sima wi siiya kwirni idwo nwo rani. Niingaka. Mi kam nhirim sima niti, wi ti Adi Komii siir omakaim simiir niinikinhiimnhinkigi mi wi nu saika diga swoki amwowiuwi. Ɨriig.

Jisis siya hik whiekakim mhoiiya nimbiniyanim simiir boinkin
(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)
3 Jisis siya mhiu Oliv hir nidwokin mi kamim siir kigna miriiyim sima simar yit siirimin mi sima siir ini boini, kira krimiir boinmauugi, ti dimin hiriinanim wi paki hiniin iiya saiir nimbiyami krimiir niisiimauuamin, ha? Piki hiniin diminin wi bii siya nimbiyami mi krima wi siir nwoki inokninkinim iiya kira swoki haiyiug itana saeya nimbiyami mi ti nuin wa digi, ha?
4 Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima kima kimasiyar sibgu mintiraona wi inkam nhirkim niksisaesi kimiirin.
5 Kam nhirim sima niti mi sima wi kariir inig iiir nini iksisae dapboini, karargin Kraisin Adi Komii siya nikropkiyin mi sima wi iikam whiekakim simiir niksisae irkaki.
6 Mi mhoiiya kima wi yaiini yaiyim simiir wakaemimikwini. Yaiiya hinda tinda ina niniiya, kingiin mi aru iriipi hiriinan mi kima wi kipi nanaawin. Ti digworaekwowim sima wa nimbiyami mi iiya kara nitana ti nu ieya digana ya ina niki owa.
7 Nu whiran kamim wi nu whiran kamim yaii simaka ninii. Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin wi nu whiranin siir isidin yaii wi inkam komii nwirin siir isid inaka ninii. Mi nu maeyau nhirim wi mhii prasae nao rani mi nu maeyau nhirim wi niin prasae nit rani.
8 Ti digworaekwo whiekakim wi wiga yinisimin hiukrimkripin naokainam wi saiir hiriinan hik kimpipisu haii, biiya saeya haiyim wi saiir hiriinan nimbiyami. Ta ii aiirin sima hik kimpipsu wi kimiir hauuwi mi sima wi kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim wi io nhwo kimiir nanaowi. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Ti digworaekwo whiekakim wi wiga yinisimin hiukrimkripin naokainaim wi saiir hiriinan hik kimpipisu haii biiya saeya haiyim wi saiir hiriinan nimbiyami.
9 Ta ii aiirin sima hik kimpipisu wi kimiir hauuwi mi sima wi kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima wi io nhwo kimiir nanaowi. Dimusi rani, kima kariir yai wakaeyoknaeikim.
10 Mi ta ii aiirin iikam whiekakim sima wi simiir naingwo tibmii aiir haiburgigi. Mi sima simiir nomiiyauim wi simiir sau omomin siir kinmauu iti mi simiir nhirim wi io sima sima ninwo anwowi.
11 Mi ta ii aiirarin niksisae profet kam whiekakim sima nhinani mi wi iikam whiekakim simiir niksisaei.
12 Mi ta ii aiirarin dimin biyieni siyiuin wi komiiya nimbiyami mi iikam whiekakim sima wi inkam nwirnisi naingwokwonanae rani. Niingaka.
13 Iikamim sima simiir naingwo tibmiiya kirieya nwoyokiyokiii mi mhoiigi mhoiiyana saiirar namwoiuwi mi ti iikamim simiirin wi Adi Komii siyar swoki anmaiwarkainaei.
14 Mi sima wi nu maeyau maeyau whiekakim hinda tindanim simiir napboinmamauu irkaki maeyauwa Adi Komii siya kigirkakana siir digworaekwo whiekakim saiir mi iikam isid whiekakim sima wa wakae, dimin miiyikim Adi Komii siya diriraerarim. Mi wi ii aeya nadigiuwi. Ɨriig.

Dimin biyieki biyieyin wi sipi nimbiyami
(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

15 Inkamin ta yaiya saiir mwainin siya sibgu daingworinu, Jisis siya boinki mi mhoiiya
kima wi ti dimin biyieki biyieyin Adi Komii siir omaka io saiir hioanin wi siirar kigi, diminin
Adi Komii siir omaka bopwo nwowin igbid kamiyaugakin biiya profet Daniel siya boinin
nimbiyamim mi siya.
16 Mi ta ii aiirin iikam whiekakim nu Judia hir nwowim sima mhiua hiriir yidam
ninopkainam.
17 Mi iikamim yaba hir grinkin okwowim mi sima simiir digworaekwo imiirim kipi swoki
iwit ninopkainam omaka hiriirin simiir haiyim sima mhiua hiriirar didam iugugusamki.
18 Mi yipiki inkamkim sima numir nwowi mi sima simiir oma hiriir kipi swoki haiyiug am,
simiir yiuis imiir hainakiyim. Sima hindara didam iugusam.
19 Mi wigim yinpiugak nwowim simiirsi naingwoyimiyoki mi wigim yinpraigakakim
simiirsi warar mi timi aingwoyimiyoki ta ii aiir nwowim. Sima wi nidam sasau rani, sima
wi hikak nwowi mi wa kiguguwi.
20 Kima Adi Komii siiram sriil boin mi ii kima nidami saiirin wi naoki kipi kin mi wi Judami
ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir mi idami ya wi miiyik
mi o rani, ti ii hiriinanim kima wi nidam sasauni siyiuim whaowaei.
21 Mi ta ii aiirin wi hik kimpipisu prasae hai rani. Ɨiya nuin siya wina niki owin mi
ini tariinana yamwoniyin, ti hik hiriinanim biiya sima bi niki imbinikim. Mi mhoiiya wi
hiriinan hiki mi imbiyam tani.
22 Mi Adi Komii siya ti dimin biyieyim simiir iiya saiir nikwokripna karam nwokiswo mi
iikam whiekakim sima wi hiriiyar pi whaowae iuguskiyin. Adi Komii siya siir kamim siya
nimbinim simiirsi naingwoyimiyokiyin mi siya ti ii hiriinana saiir asi nikwokripnakin, ti
diminim sima nimbiyamam.
23 Mi ta ii aiirin inkam nwirin siya wi kimiir boini. Kigi, inkamin Adi Komii siya
nikropkiyin siya tisi tirar nwowin, siya isi hapi nwowin, kima wi siir yai kipi naingwo tibmii.
24 Ta hiriinana kara kimiirin saiir boinki mhoiiya kam nhirim sima niti mi wi hiniina
nini iksisae boini, Kraisin karargin. Mi kara profet inkam nwirkin. Mi sima wi dimin kirie
komii komii nhirim simiirar diriraerari, iikamim Adi Komii siya nimbinim simiirin wi sima
nhinpriiginam kinankiugiuwi mi ti iikamim sima wi simiir yai wakaeyokna rani.
25 Wakae, kara kimiirin bii ti digworaekwo imiirar boinmauugim mi bii wi digworaek-
wowim sima nimbiyami mi mhoiiya kima simiir kigi mi kima wi haniingi kigninokninkini.
26 Sima kimiir hiniin yai boini, kigi. Siya maeyauwa inkam karamaeya nu siiyin apa saiir
nwowin, kima wi taka maeyauwa saiir kipi nam. Mi sima hiniina boini, kigi, siya ta omaka
maeyauwa hiuyokiyokai saiir hir nwokaiyin. Kima wi simiir yai kipi naingwo tibmii.
27 Kima ina kigim, sinana bieki nimbiidniyin siir hirar sinankiyim mipi bieki nikiiyamiyin
siir hirar namwoiuwi mi mhoiiya iiya Yaowae Adin ninomor kouanin kara swoki iti kima
kariirin wi hiriinanar kigwini.
28 Maeyauwa inkam whiigi nwowiya mi wakikiyao wabim pi simiir piu imiirar natkikin
idwo aei. Mi mhoiiya kara swoki iti iikam whiekakim sima wi kariirar kigwini. Ɨriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin mhoiiya siya wa swoki iti
(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

29 Hik komiiya ta iiya saiir haiya saeya dig nwoki mi bieyin wa kakauu iuguski mi bwana
wi mi whwo rani mi nauunim wi ninomor kou hiranka nikiigiiki. Mi ninomor kou hiran
dimin komii komiiyim, sima wi niini haniina nitki.
30 Mi ta ii aiirin digworaekwo nhirim ninomor kou hiranim mhoiiya wi iikamim wi simiir
niisiimauuwi ta iiya. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin wi saiir swoki iti mi iikam isidin
hinda tindanim nu tiranim sima wi nou prasae kin tani. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin
sima wi kariirar kigwini waumirsima kariir dimin kirie komiiyim paenan niuyaeiyim wi
simaka ninkin iti.
31 Ɨiya kara niti, kidin wa maski. Mi iiya siya kid maski mi kariir paekwosimim sima
wa namki omom omomim hida tinda nwowim simiir, iikamim kara nimbinim sima wi
kariiram nikiunani.

Whrougiwokiyim iiya Jisis siya nitana saiir niisiimauugin iikamim simiir
(Mk 13:28-31; Lk 21:29-33)

32 Kima whrou siir bidi yinokninkinim. Ɨiya pi whrou siya woki ti hiriinanin krima pa
ninokninkini opin wi sipi niuwi. Mi opud naowo wa mi ikii kini. Ta hiriinan iiya saeya opki
niuwi aeya.
33 Ɨni mi owin, mhoiiya kima ha kigi ti dimin taemin whiekakim kara boinim ini
nimbiyamim, kima ha dinokninkinki, iiya kara nitana ini kingiin nwowa.
34 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, iikamim sima ta ii aiirar niki owim sima wi niki
aonam tani mi ti digworaekwo whiekakim wa nimbiyami.

35 Nu ninomor sowa wa digi mi kariir yaiya wi swoki digi rani. Niingaka. Saeya wi hiriiyar nwoyokiyokii. Ɨriig.

Inkam nwirkin ta iiya Jisis siya nitana saiir swoki inokninkin tani
(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30,34-36)

36 Inkam nwirkin ta ii aiirin ninokninkin mimin tani. Mi paekwosimim ninomor kou hiranim sima iriipa hiriinan sima saiir mi inokninkin tani. Kara Yaowae Adin saiir mi inokninkin tani. Niingaka. Adi Komii sasa ninokninkini ta iiya kara nitana.

37 Ɨiya Noa siya nwowa mi siyiuim saiir tirim, hiriinan siyiu kaimwowim wi saiirar swoki tiri iiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara swoki iti.

38 Ɨiya op komiiyin siya niuunani karamaeya niki owin, sima ti hiriinan siyiuim simiir tirkim opmin kwiyae mi naemin nongwomamair aeikiyam mi wigmin priinonkwonakaeyam. Mi ini Noa siya yambudkiyin siyaiiya hiriir.

39 Iikamim sima bi ninokninkinkim mi sima ini hiriinana mi prii ywowim. Sima ha bi naingwokim ti diminim wi simbi nimbiyami. Niingaka. Mi op komiiyin ha niuunaniyin mi ini iikam whiekakim simiirar kaipri hainamim mi sima ina yaonamim. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara niti wi hiriinanar mi tiri. Sima wi ninokninkin tani mi wi ha nwokwokin tani iiya kara nitana saiiram.

40 Mi iiya kara swoki iti sima wi ninokninkinwin tani. Mi inkam nwisko sowa iripa mii miriiguwaki mi wi nwiruwaniya nikiunami mi nwirin siirin wi hirar haiburgigi.

41 Mi wig iso sowa iripa mii miriiguwaki mi ira wa nami mi ira wi hirar haiburgigi. Mi hiriinankiniuwi

42 kima, kima kimasiyar mintiraowin. Kima ninokninkin tani, paki hiniin iiya wi sae swoki iti kara kimiir Inkam Komiiyin.

43 Kima ti dimin imiir daingwo, omakain adin siya ha ninokninkini hii tauaean inkamin pi sipi niti mi siya pa nidwo kaowi mi hiiyan inkamin pi hiriir napninopkainam tani

44 Kima iriipa hiriinan ha nhinkaokwokin, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iigwira kara niti ina nwowa. Mi kima wa ninokninkin tani kara wi ta hiniin iiya saiir niti. Ɨriig.

Boiniyio yaiya mii biyie mi mii miiyik miriiyo sowiir boiniyioka
(Lk 12:41-48)

45 Piki hiniin miiyan inkam ikin kwoin miiyikakin mi siir mii imiir sibgu kigriraowiyin, ha? Biiyan inkamin siya minam nimbingin siya siir miiyan kam nhirim simiir kigriraowim mi nae simiir mi inkin hauu aeyim naeni ii aiir. Ɨiya ti inkam hiriinanin siya ti diminim simiir wakaeyokna diriraerari mi siya inkam miiyik ieya.

46 Mi mhoiiya siir biiyan inkamin ha nitin mi siya ina ini kigniyin ti miiyan inkam iiir mi miiyim biiya siya boingigim ini hiriinanar miriikwokinim mi ti biiyan inkamin siya wi mairgimairga nwowi siirin.

47 Kara kimiirin yaimwowar boini, mhoiiya ti biiyan inkamin, wi siir nimbini, siir dimin komii komiiyim siya kigriraowim.

48 Mi ti miiyan inkam biyieyin siir kwoinin ha naingwowi, kariir biiyan inkamin siya wi nitsisau rani

49 mi siya siir iripa mii miriiyim kamim simiirin ina tio bwakainanamin mi siya op biyie kwiyaeyim kamim simaka mi aekwiyaeikin.

50 Mhoiiya ti miiyan inkamin siir biiyan inkamin siya niti mi ti miiyan inkamin iiya siya nitana saiir ninokninkin tani.

51 Mi biiyan inkamin siya niti wi ti miiyan inkamin siirar tirbumbuninkinki mi siya siirin kamim niksisaeiyim simaka nikmwin owaiginiuwi. Ta maeyau aiirin iikamim sima wi nou prasae kin tani mi sima wi simiir big imiirar ninan aekiyimkiyiki. Ɨriig.

25

Mwiigak kopak iuurim simiir boiniyio yaiga

1 Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana mi ini mwiigak kopak iuurim simiir hiriinan ywowin. Inkam nwirin wiga tariinanar kwonkwonakin mi ti mwiigak kopakim simiir yiukidim warar hainam, sima siirin siyiu hir napyiskaiwinam namkim mi siir nikiunaniyim.

2 Mi iriiyarim ninokninkin miiyikakim mi iriiyarim ninokninkin miiyik karamaekim.

3 Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima yiugid nhiingam simiirara hainam mi sima yaeya op (kerosin) haimiiyim simiir wara bi hainamkim.

4 Mi wigim ninokninkin miiyikakim, simiir opim (kerosinim) aimwoniya yaokai hainam simiir yiukid imakar.

5 Ti wig nonkwonain inkamin siya bi niki itsisaugin. Mi ti wig iuurim simiir nhwowim ina yiridim mi sima ina whwonkainamim.

6 Mi yai kwira ini niibwopwo komiiya saiirar kauwok boiniwiiya wigkam wino
nonkwonao ini nitwiiyo. Kima siirin siyiu hir dapyiskaiwin mi siirin wikiunani.
7 Ti mwiigak kopak iuurim ina nhiingiwiiyim mi sima simiir yiugid imiirar diriraerar
hainamim.
8 Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima boinki, ninokninkin miiyikak wig imiir, kima
op (kerosin) haimiiya krimiir whauugi. Krimiir yiugidim pi simbi tingiyami. Mi krima
diriiyar nami.
9 Mi wigim ninokninkin miiyikakim simiirin hiniina yowarkii boinki. Niingaka. Ta op
(kerosin) haimiisima, kima mi krima saiirararin pi dig nwo rani, kima omaka digworaekwo
sainiya saiir hir sainaki kimamar.
10 Mi sima op (kerosin) sainam bidi yamim mi wig nonkwonan inkamin siya ina yitin. Mi
wigim siirim waikaokwokinim ina yamim omaka hiriir wigwas nae komii aiirim mi sima
anowin ina haiginikougiyin.
11 Mhoiiya mwiigak kopak iriiyarim ina swoki itim mi sima ini kauwok boini, Biiyan
Inkam Komii kira anowin krimiirim haiwaoki.
12 Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kara kimiir bi
ninokninkinkin.
13 Mi Jisis siya simiir boinki, kima mintarao. Dimusi rani, kima ninokninkin tani, iiya
mhoiiya kara nitana.

Boiniyio yaiya miiyan kamim umir gribgak haiyim simiir boinka
(Lk 19:11-27)

14 Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saeya ini biiyan
inkamin aru maeyau namam minin mi siya siir miiyan kam nwoimim simiirin ha nikiunain
mi siir digworaekwo whiekakim simiir iin yinkwo hauugik sima kigriraowim mi ini saiir
hiriinan ywowin.
15 Siya siir miiyan kamim simiir siyiu ikim mi simiir kirie ikim simiirar kigin mi siya
umirim simiirin yapayapa mair asi hid hauugin. Mi nwirin umirim 5,000 kim siir mi
nonkwo hauugikim mi nwirin 2,000 kim siir mi nonkwo hauugikim mi nwirin 1,000 kim
siir mi nonkwo hauugikim. Siya simiirin hiriinan tirgikin mi siya ina yamin.
16 Mi siya aru maeyau bidi yamkiyin mi bi kimiminkikin inkamin 5,000 umir haiyin ina
miriinamin ti umir imiirar mi yaeya 5,000 nhirim ina swoki mirii haiyin.
17 Mi ti inkamin 2,000 umir hainaowidin, yio iriipa hiriinan siya ina mi mirii namin mi
2,000 umira swoki mirii hai.
18 Mi inkamin 1,000 umir hainaowidin, siya ie ini opiuin umirim siir Biiyan Inkam Komii
ieya hauugikim simiir haigiprakaiyam.
19 Bwan whiekakim bidi yamkiyam mi mhoiiya ti miiyan kamim simiir biiyan inkamin
ina yitin mi umirim siya hauugikim simiir kitibmii boinam nitkin.
20 Mi inkamin umir 5,000 hainaowidin siya ina yitin mi umir 5,000 nim siya mirii haiyim
simiir warar hainam mi siya boin, inkam komii kira umirim 5,000 na hauugikim mi kigi mi
kara ha mirii nanaeyin mi 5,000 umira swoki inkin mirii hai.
21 Inkam komiiyin siirin hiniina boin, kira miiyan inkam miiyikin, kira mii miiyika sibgu
miriigin, kira miiya sibgu kigriraowikin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowin.
Kara hiniina naingwowi kira digworaekwo whiekakim simiirar kigrirao irkak. Mi kira
kanakar uni mairgimairgani:
22 Mi inkamin 2,000 umir hainaowidin mi siya ina yitin mi siya ina yaboiniyin, inkam
komii kira kariirin 2,000 umira hauugigin, kigi. Kara ha swoki mirii nanaeyin mi umirim
2,000 na swoki inkin mirii hai.
23 Siir biiyan inkam komiiyin siir boinki, kira miiyan inkam miiyikin, kira mii miiyika
sibgu miriigin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowikin mi kariir digworaekwo
whiekakim wi kira kigriraowi mi kira kanakar uni mairgimairgani.
24 Mi inkamin 1,000 hainaowidin yio siya ina mi itin mi siya ina boinin, inkam komii, kara
bidi yinokninkinin, kira inkampaii rani, sasae digworaekwowim inkam nwirni numiranim
kira pi simiirar priiningugu hai. Mi kira twonid isim inkam nhirmi niki okmwin whrami,
isim sima, haiginki mi twonidgiinim sima. Mi twonidgiinim kira pi kiriir omaka hiriirar
swoki hainami.
25 Kara pi nididgin kiriirsi mi kara ha namin mi kiriir umirim nunau ie ini ophaigiyiu. Mi
kigi! Ha tisi kiriir 1,000 umirim.
26 Inkam komii siirin ina yowarkii boinin, kira miiyan inkampaii rani! Kira nhakiu
kiriekin! Kira kariirin ina ninokninkinin kara inkam nwirni nokmwin inkini numiran
sasaeyim mipi kara swoki ingugu haiyirkaki mi iriipi hiriinan kara inkam nhirmiya

nokmwin hai twonidim numir hirankin mi ti twonid imiirin pi kara swoki haiyirkaknami omaka hiriir. Kira ti simiirin ina ninokninkin, aniya?
27 Kira kariir umirim omaka umir haigiya saiir haigi karamae dimusi nwokin, saeya yaeya umir swoki inkin mirii haiyim, ha? Mi iiya kara swoki itkiswo mi kariir yaeya (profit) umirim simiir wara pi swoki hainiyin.
28 Mi kima ti umir 1,000 nim simiirin siir iinankin ti swoki hai mi inkamin 10,000 umirkakin siir ti swoki inkin hauugi.
29 Dimusi rani, kam nhirim dimin taemin whiekakim sima simiirin mii miiyik sibgu miiriiyim mi kara simiirin wi idwowa swoki inkin hauugi digworaekwo nhirim. Mi inkam nwirin siya siir digworaekwowim kwisuwakiniuwi mi siya simiirin mii sibgu mirii karam nwowi mi siir dimin sisimim siya nonkwowin mi wi siir iinankar swoki hai. Mi siya wi niinga nwoki.
30 Mi ti miiyan inkam biyieyin siir kiyitkaigi maeyauwa niibwomambwo nwowiya saiir hiriir. Ta maeyau aiirin sima hik kimpipisu haii mi sima wi simiir big imiirar naekiyimkiyiki. Ɨriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikam isid whiekakim nu tiranim wi simiir hidi

31 Mhoiiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya wi inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwowi mi siir paekwosim whiekakim mi siya dimin miiyikim paenan niuyaeiyim simaka warar ninkin iti, ta ii aiirin siya wi inkam komiiyin nu kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir wi siir ipii aiirar nidwokaii.
32 Mi iikam isid whiekakim hida tindanim wi kariir whwonkam idar nwomimiri mi kara simiirin wi isid whisa hidaigini mi inkamin sibsib, meme kigriraowiyin siir hiriinan hidi. Sibsibim maeyau kwira mi memeyim maeyau kwira.
33 Mi kara wi hiniina hidaiginiuwi. Iikam miiyikim sibsib nanim wi kariir iina iiniga namki mi iikam biyieyim meme nanim wi kariir iina yaioyaeya saiir namki.
34 Mi kara inkam komiiyin nu kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir, kara iikamim kariir iina iiniga nokwoim wi simiir boinki, kima iikamim Adi Komii siya tirhaiginiuwim wadie, kima ha dam digworaekwo miiyik miiyikim biiya kariir Adin siya nimbinim iiya ti nu iiir nonkwokwowa saiir, simiir tini haiyiu.
35 Dimusi rani, iiya kara mhiirima nwowa mi kariirin kima hauu aekin mi iiya kariir kwoinin opam haieyin mi kariirin opa kima hauu kwiyaekin. Kara om whiran inkamnanargin mi kariirin kimiir omaka hiriirar mi whinam.
36 Kara yiuis karamae nwowin mi kariirin yiuis kima hauu iigin. Mi kara maki niiyin mi kariirin kima kigriraokin mi ini kariir ma aeyar digiyin. Mi kara omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir nwowin mi kima kariirar nap kigraraonakikim.
37 Mi inkam miiyik miiyikim sima wi siir yai aka nowarkii boini. Biiyan Inkam Komii, piki hiniin iiya krima saiir kigin kira mhiigi naowin, krima naeyim paki hiniin iiya saiir hauu aekin, ha? Mi kiriir kwoinin paki hiniin iiya saiir haiekin opamin mi krima op kiriirin ha hauu kwiyaekin, ha?
38 Paki hiniin iiga krima kiriir kigin kira om whiran inkamnan nwowin mi krima kiriirin krimiir omaka hiriir whinamin, ha? Mi paki hiniin ii aka kira yiuis karamae nwowa mi krima yiuis kiriir hauu iiyin, ha?
39 Paki hiniin ii aka krima kiriir kigin mi kira makak nwowin mi kira omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir nwowim mi krima nini ap kigriraonakiyin, ha?
40 Mi kara Yaowae Adin siya simiirin wi hiniina nowarkii boini, kara yaimwowar boini: Mi digworaekwo whiekakim kima tirim ti kariir nomiiyauin inig sim karamaeyin siir mi yio hiriinan siyiuin kima kariirar whindiriraerarkim.
41 Mi mhoiiya siya simiir boin digiyin mi iikamim siir yaioyaeya nwowim simiir boinki, kima kigugu iugusan iikamkim! Kima damki, paeya iinokiinok niuyokiyokiya hik kimpipisu haiiya saiiram. Mi iinokiinoki hirar nwokaeyami mi ta paeya Adi Komii siya Setan mi siir paekwosisimim simiirim diriraerar namginkin.
42 Dimusi rani, biiya kara mhiigi naoin mi kima kariir bi hauu aekim mi kariir kwoin opam haieiyin mi kima op kariir bi hauu kwiyaekim.
43 Kara om whiran inkamkin mi kima kariirin bi nikiunamkim kimiir omaka hiriirin. Mi iiya kara yiuis karamae nwowa mi kima yiuis kariir bi hauugim. Mi iiya kara makak nwowin mi omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hir nwowin mi kima kariir bi nini apririr kignakikim.
44 Mi kara ti yai hiriinanim simiir boin digii mi sima kariir yai aiirin wi hiniina nowarkii boini, Biiyan Inkam Komii, paki hiniin ii aka kira mhiigi naowin mi krima kiriir kigin mi kiriir kwoinin opam haieyin, kira om whiran inkamkin, kira yiuis karamaekin mi kira paki hiniin ii aka maki kira niiyin mi omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya kira saiir

nwowin. Mi krima kiriir kigim, ha? Mi krima diminim simiir bi kigim mi krima kiriir paniinsi whindiriraerarsi.
45 Mi kara inkam komiiyin simiir yai aka wi hiniina nowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kima kariir nomiiyau nwirin inigsim karamae nwowin siir sibgu grab karamae nwowi mi ti hiriinan siyiuin yio kima kariir bi sibgu grabgim.
46 Jisis siir yaiyim hiniina ini boin digi. Mi ti hiriinan iikam isidin sima wi paeya nami, sima wi hik kimpipisu prasae nini haiyiu rani, iinokiinokin. Mi iikam miiyik miiyikim sima wi omwaiya waiyayokiyokiii. Ɨriig.

26

Inkam komiiyim sima ina kitibmii boinim siyiuin Jisis siir nisomaowam
(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

1 Jisis siya ti siir yai whiekakim iikamim simiir boinmimauu digiyin mi ta ii aiirin siya siir mii kigna miriiyim simiir boinki,
2 kima ina ninoknинkinim, ii komiiya wou nikwo aeniya, ii kwisuwa nwowi krima wi saiir naei. Mi ta iiya kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin sima kariirin wi sauan omomin siir kinmauu iti mi paeyin hiniya nirioninkinin saika nirinugi.
3 Mi ta ii aiirin prismi yaowae ad ikim mi Isrel simiir biiyan inkam komii ikim, sima prismi yaowae adin, siir inigin Kaiafaskin, sima siir omaka komiiya saiirara ywomimiriu.
4 Mi sima yai minam haingiriyiu boinaigim, siyiuin Jisis siir nimprio nonkworimdiinu hainim.
5 Sima ina boinim, krima ti dimin hiriinanin iiyim wou nikwo aeiyim simiir kipi diriraerar. Dimusi rani, iikam sima yaii wi krimaka niniisi. Ɨriig.

Wiga wa piui miiyik whakiyin Jisis siir mwo iiir yaokin
(Mk 14:3-9; Jo 12:1-8)

6 Jisis siya om Betani hir nwokin, inkam nwirin ma biyieya paowagi pisikomkopouin siir omaka hir, siir inigin Saimonkin.
7 Ɨiya Jisis siya omaka hirar nwowin mi wig ira siirim yit mi wa mobin piui miiyik whakiyin, umir kasaka bi sainikin, ira hainani. Ɨiya Jisis siya hiiya saiirar niki idwo aeyin mi ti siiya mob wakakin, piui miiyik whakiyin Jisis siir mwo iiirar yaokinki.
8 Kamim siir kigna miriiyim sima hiriinan kigiyim mi io ina ywowim, sima boin, ti wain whisarii dimusi naoki iuguskikin, ha?
9 Krima ti siiya mob wakakin inkam nwirni hauuwi, siya sainim mi krima siirin wi umir prasae dihaii mi iki iikam paeprikabim wi simiir pi hauuwi.
10 Jisis siya simiir yaiya ina yinoknинkinkiyin mi siya simiir boinki, kima ta wiga saiirin hiriinan dimusi tiri saeya nididamin, ha? Saeya ti hiriinan siyiu miiyikin kariirar tirka.
11 Iikam paeprikabim sima wi kimakar nwoyokyokii mi kara kimaka wi ii priei nwo rani.
12 Mi ta wiga saeya ti wain kariir piu naokinkiyin saeya kariir naoni siyiuin siirim diriraerarka Juda krimiir siyiuin hiriinana tiriikin.
13 Mi sima wi saiirar naingwo yokiyokii. Ɨriig.

Judas siya minam nimbingin Jisis siir kinmauu itim pris kamim simiir
(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

14 Mi ta ii aiirarin kamim siir kigna miriiyim iuur nwisko, simiir nwirin siir inigin Judas Iskariotkin, siya prismi biiyan kamim simiirim yam.
15 Mi siya boin, kima kariirin wi dimu dimin hauuwi mi kara Jisis siirin wi kimiir kinmauu iti, ha? Mi sima siirin umir silvaim kamnwir iuura hauu.
16 Mi ta ii aiirin siya ina yap hainsran bwakaiyin, Jisis siirin simiir kinmauu itim. Ɨriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim wou simaka nikwo aekin
(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14,21-23; Jo 13:21-30)

17 Biigi biiyan iiya bretin yis karamaeyin siir naeiya mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima ina yitim mi sima ina boinim, kira painiina naingwowi krima digworaekwowim papi diriraerar haigini mi kira wou krimaka papi nikwo aei, ha?
18 Mi Jisis siya simiir boinki, kima om komii Jerusalem hiriir dapninopkainam mi kima inkam nwirin siya krimiir bidi yinoknинkinin siirin hiniina tini boiniu, inkam yai krimiir nowomwarkaiyiuwiyin siya hiniina boinkikin, ii kariira naowana ini kingiin nwowa kara kamim kariir mii kigna miriiyim wou simaka nikwo aeyam naingwowi kiriir omaka waraur.
19 Kamim Jisis siir kigna miriiyim yaiyim siya boinkiyim simiir hiriinanar mi tir mi sima wou nikwo aeyamin ina diriraerarim.

20 Mɨ ta ɨiya saiir naɨoka Jisɨs siya mɨ siir mɨiyan kam ɨuur nwɨswo simaka yɨdwokai aekairɨb.
21 Sima nikɨ ɨdwo aeyɨm mɨ siya simiir boɨn, kara kimiirɨn yaimwo aiirar boɨni, kariirɨn wɨ kimiir nwɨrkar nap wouwi wɨr kam biyɨeyɨm ɨo kariir nwowi simiir.
22 Mɨ ɨiya siya hɨriinan boɨn dɨgiyɨn mɨ sima hɨk prasae bɨ haigɨm mɨ siirɨn sima nwonɨra nwonɨra srɨii, Bɨiyan Inkam Komii mɨ tari kara, aniya?
23 Mɨ Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, kimiir nwɨrɨn ɨin siira kanaka nɨnkɨn ɨnopmai two saiir mɨ kariirɨn wɨ siyar kinmauu ɨti.
24 Ɨhɨ, kara Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨn nɨtɨn naowam, bɨiya ywokwo komii saeya kariir boɨna saiir hɨriinan. Tɨ ɨnkamɨn kara Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨn nɨtɨn wɨr siir napwouwi siirsi naɨngwo yɨmiyokii. Ɨnɨ mɨ owɨn siirɨn yopiigɨ mɨ aokaina karamaekɨswo tɨ ɨnkam ɨiirɨn. Dimusi rani, ta ɨiya siya wa kɨgugu ɨuguski.
25 Mhoɨiya Judasɨn, ɨnkamɨn Jisɨs siir sauan kam ɨmiir kɨnmauu ɨtɨn siya Jisɨs siirɨn hɨnɨiɨna srɨi, ɨikam nowomwarkaiyɨuɨn ɨnkam mɨ tari kara, aniya? Jisɨs siya siir boɨnki, wa kɨra boɨna ɨni kaimwowar ywowa. Ɨriig.

Jisɨs siya bret ɨkɨn mɨ op wain aka siir mɨiyan kam ɨmiir hauu aekɨn siir swokɨ aɨngwo warkaigiyɨm
(Mk 14:22-26; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

26 Sima ha nikɨ aeyɨm mɨ Jisɨs siya bretɨn ɨna haiyɨn mɨ Adi Komii siir boɨn wadɨeki mɨ ɨna yɨnopkiyɨn mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm simiir hauugi sima naeyɨm mɨ siya ɨna boɨnɨn, kɨma hai mɨ ha dae, takɨna kariir kɨp aeya.
27 Mɨ mhoɨiya siya op mob wainɨn ɨra hai mɨ Adi Komii siir boɨn wadɨeki mɨ siya simiir hauugi mɨ ɨna boɨnɨn, kɨma whɨekakɨm tɨ op wain mob ɨiir kwiyaeki.
28 Tɨ dɨmɨnɨn kɨma kwiyaeyɨn siya kariir nhɨeka. Kara wɨ mɨnam naokiki Adi Komii siir nɨmbina wa nɨmbiyami ɨikam whɨekakɨm simiir dɨmɨn biyɨe ɨmiir haiy-oprimdiyɨumiigiyɨm.
29 Kara kimiirɨn yaimwowa boɨni, kara wɨ op wain saiir swokɨ kwiyae mɨmɨn tani. Mɨ kara ta op wain wɨna saiirɨn wɨ kɨmaka swokɨ ɨnkɨn kwiyaei kariir adɨn siir om hɨr.
30 Sima ha nae dɨgiyɨm mɨ mwai kwɨra saiir wao mɨ wao dɨgiyɨm mɨ sima yaba hɨriir yapniyam mɨ sima mhɨu Oliv hɨriir yam. Ɨriig.

Jisɨs siya Pita siir boɨn kɨra wɨ dɨgɨumii kariir haimrɨyɨuwi
(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)

31 Sima mhɨu Oliv siirɨn ha nɨmbiyamɨm Jisɨs siya simiir boɨnki, kɨma whɨekakakarɨn ta nɨi aiirɨn kɨma wa nɨdam nɨnopki, ta hɨriinana Adi Komii siir Ywokwo Komiiya saeya hɨnɨiɨna boɨnka, kara ɨnkamɨn sibsib kɨgrɨraowiyɨn siir nɨsomaoki mɨ sibsib ɨsidɨn wa nɨdam nɨnopki.
32 Mɨ kara wɨ ɨe hɨrankar swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ kimiir bɨiyɨn wɨ kara nam kwokɨni nu Galili hɨriirɨn.
33 Pita siya siir yai aka ɨna yowarkɨi boɨnɨn, sima nɨdamamkɨ windi kara wɨ wara nɨdamam tani.
34 Jisɨs siya siir boɨnki, kara kɨriirɨn yaimwo aiirar boɨnki, ta nɨi aiirɨn ɨumɨn wɨ nikɨ ɨk rani mɨ kariir ɨnɨg ɨiirɨn kɨra wɨ kwoɨma mɨisɨsaei mɨ kɨra wa boɨni, kara siir bɨ nɨnokɨnɨnkɨnkɨn.
35 Pita siya boɨn, kara kɨnaka naonamɨm mɨnkɨ windi mɨ kara wɨ hɨnɨiɨna boɨn tani, kara kɨriir bɨ nɨnokɨnɨnkɨnkɨn. Nɨingakɨinga. Mɨ kam nhɨrɨm kɨgna mɨriiyɨm sima hɨriihɨriinan yaigɨna boɨn dɨgi. Ɨriig.

Jisɨs siya numɨr Getsemani hɨr srɨi boɨnkɨn
(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

36 Jisɨs siya sɨmaka warar yam numɨr kwɨra saiir, sɨma ha dapikɨm Getsemani. Mɨ siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨn sɨmiir boɨnki, kɨma tɨrar dɨdwo, kara hɨnda nami nhwo kwɨs boɨnɨuwi.
37 Mɨ Pita siya mɨ Sebedi siir yɨnɨsɨm nwɨs owa sɨmiir yɨkɨunam mɨ ɨni sɨma yamɨm. Tariinanɨn siya ɨni hɨkaka ywowɨn mɨ siya hɨk kɨmpɨpɨsu prasae bɨ kɨnkɨn.
38 Mɨ siya sɨmiir boɨnki, kariir mhɨi kwoɨnɨm ɨni hɨkaka nwowɨm, kariirɨn wɨ ta hɨk aeya nɨsom aowi, kɨma tapaiir dwo mɨ kariirsi whɨn naɨngwoyɨmiyok.
39 Mɨ siya haɨmiisɨma ha namkiyɨn mɨ siya ɨtwaomiya yakainam nua hɨriir. Mɨ hɨnɨiɨna srɨi boɨn, Adi ɨni mɨ owɨn, kɨra ta hɨka saiir haigi, kɨra kariir kwoɨn ɨiir kɨpi naɨngwo ap. Nɨingaka. Kɨra kɨriir kwoɨn ɨiirar daɨngwo ap.
40 Mɨ siya ha kwɨsboɨn dɨgiyɨn mɨ siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiiram swokɨ am mɨ ɨna ɨnɨ kɨgiuɨn sɨma nhwo hɨrar whwonkaii mɨ siya sɨmiir yɨnɨdgu. Mɨ siya Pita siir boɨnki,

kima kanaka ninkin aingwoyimiyok idwo waikao karamae dimusi nwokim ta ii haimiisima aiirin, ha?
41 Kima kimasiyar mintarao mi nhwo ha kwis boin, dimin biyieki kimiir kinainkiuwi kima wi kiriekak nwo rani, kaimwo kiinga. Kwoinin ina naingwowin mi piu saeya kiriekak nwo rani.
42 Mi mhoiiya siya ha swoki amin mi hiniina swoki sriI boiniu, Adi, tiki hik hiriinanim kira saiir nikwo waisi iuguski karamae nwowi mi ta hik hiriinana kara saiirin wa haii mi kira kiriir kwoin iiirar daingwo apiski mi ha diriraerar.
43 Mi mhoiiya siya ha swoki itin mi siyar yap kigni sima nhwo hirar swoki grinkin whini, sima nhwoki niridgim mi sima nhwo asi whwinkim.
44 Mi Jisis siya simiir swoki haiburgigin mi kwoimaka ina swokini kwis boiniuin, diminim biiya siya niki kwis boinim mi simiir hiriinana swokini kwis boiniu.
45 Mhoiiya siya kamim siir mii kigna miriiyim simiirim swoki itin mi simiirin ina yaboiniyin, kima ina niki whinim, aniya? Wakae! Kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir nonkwoniyana iiya, kamim io kariir nwowiyim sima, saeya kingiin bidi yiniyaniya.
46 Kima dinsiingi mi krima pi nami, kigi, inkamin wir kariir napwouwanin siya ini kingiina nitin.

Judas siya Jisis siir kinmauu itkin kamim io siir nwowiyim simiir
(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)

47 Jisis siya ha niki boinaiyin mi Judasin simiir inkam nwirin iuur nwisaka kigna miriiyin siya ina yitin. Mi inkam isid komiiyin ini saika yinkin itin, sima kamkiu minim mi dan minim ini warar hainaniyim. Prismi biiyan kam ikim mi Isrelmi biiyan inkam komii komiiyim simiirin sima nikropkikim.
48 Mi Judasin inkamin wir siir napwouwanim siya simiirin hiniina boinmauu nam, kara pi inkam nwirin siir naki aepirimdiiniuwi mi kima pa dinokninkinki ti inkamin Jisis siyarkin. Mi kima pi siir donkworimdiinu.
49 Mi bi kimiminkikin ini Jisis siiramar yitin mi ina boinin, akamie, iikam nowom-warkaiyiuwin inkam. Mi siya siir yaki aepirimdiiniu.
50 Jisis siya siir boinki, nomiiyau, diminin kira minam nitin mi siirin ha minsasau. Sima ina yitim mi simiir iinim Jisis siir ini onkworimdiinuni.
51 Inkam nwirin Jisis saika nwokin mi siir kamkiuin ina kiwok haiyin. Mi prismi biiyan inkamin siir miiyan inkam nwirin siir wiin aiir yaki haingrip itkigi.
52 Jisis siya siir boinki, kiriir kamkiuin siir maeyau aiirar swoki hopkrikiugi. Kam biyie whiekakim sima kamkiu imiir hainanii yaii niniiyim mi wi yamdi kwiruwa sima sima hainuwiir wiir haiginiuwi
53 Panopi kira ina ninokninkinin, kara kariir Adin siirim sriikiso diga pi ywowin mi di kimiminki siir paekwosimim kariiramin kasa kasa di nikropki kariir whinkinsiisim. Inkam simiir mwianim dig rani.
54 Mi kara hiriinan tiri mi ti diminim biiya Ywokwo Komii saeya boinim sima wi painiina nimbiyami, ha? Adi Komii siya bidi boinin ti diminim sima wa nimbiyami.
55 Mi ta ii aiirin Jisis siya ti kam isid iiirar boinki, kima kariir uni onkworimdiinu haini mi kima wasi kamkiu dan minim simiirar nonkwowim, inkam nwirin hii tauaeiyin siir hiriinan, aniya? Ɨinokiinokin kara Adi Komii siir omaka iikam simiir nowom-warkaiyiuwiyin mi kima kariirin saiirar bi nonkworimdiinugin.
56 Ti dimin taemin whiekakim nimbiyamim profet kamim sima winboinkiyim yokwoni simairgim. Mi kam whiekakim siir kigna miriiyim sima Jisis siir haiburgik mi ina yidamkiyim. Ɨriig.

Sima Jisis siir boinwokiyop natkaigikim
(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)

57 Sima kamim Jisis siir yonkworimdiinu mi sima prismi biiyan inkam komiiyin Kaiafas siir omaka saiir hiriir hainam mi kam whiekakim siir haiburgigim mi kamim siyiu ninokninkini ikim mi Isrelmi inkam komii ikim sima sima nwomimirkim hapaiirin.
58 Pita siya siir mhoiiyar yam mi siya arurig hirar ini owou. Mi siya prismi biiyan inkam komiiyin siir omaka maeyauwa hiuyokyokaiya saiir yapninopkainam mi kamim yaii niniiyim ta maeyau aiir kigriraowiyim simaka ini idwoiu. Mi siya kig ninokninkinam namkin, pi dimu diminkin nimbiyami.
59 Prismi biiyan inkamim mi Judami inkam komii kaunsil ikim sima ina hainsirim inkamin Jisis siir niksisae boin hiuriiyiuim mi sima siir kigi mi wa nwoki isomaowim.

60 Mi kam whiekakim ha nimbiniyim mi niksisae yaiyim sima sima ini apkaina boini
siirin. Mi sima siirin dimin biyie whir bi swoki hainsir yiskaigim siir nisomaowim mi
mhoiiya inkam nwiswo ina yimbiniyo.
61 Mi sowa ina yaboiniyo, ti inkamin siya ha boinkin mi siya Adi Komii siir omaka komiiya
saiirin wa nininkiigi mi siya saiirin wi ii kwoimuwar swoki mirii ninokougi.
62 Mi prismi biiyan inkam komiiyin siya siir yokwao boinki, kira yai kwir nowarki
boinam naingwo rani, aniya? Ti hiriinan yaiyim sima kiriir dimusi boiniuriyiuwi, ha?
63 Mi Jisis siya yai bi swoki boin miminkin mi prismi biiyan inkam komiiyin siya siir
boinki, kara kiriirin Adi Komiiyin omwai waiya yokiyokiiyin siir inigin siir nikwao boinki!
Kira krimiir boinmauugi kira Kraiskin inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, aniya?
64 Jisis siya prismi biiyan inkam komiiyin siir boinki, kira bidiya boinkiyin. Mi kara
kimiirin pi hiniina boinki, mhoiiya wi kima kigi, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin
kara wi Adi Komii siir iina iiniga saiir nidwowi mi kara wi kirie whiekakar nwowi. Mhoiiya
kara swoki iti kara wi ninomor kou hiran waumira wi saika ninkin onaiini kirie komiigak.
65 Jisis siya hiriinan yai boinkiyin mi prismi biiyan inkam komiiyin siir yiuisa ina
yiinikiwitkiyin siya iikamim simiir niisiimauugin siya iokakin mi siya ina boinin. Siya Adi
Komii siir yai aiir nigbumbu boinkin mi krima kam nhirim whinboinam kipi swoki ikiuna
kima bidi wakaeyim siya nigbumbuwa Adi Komii siir.
66 Kima paniina naingwowi, ha? Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin siya yaigakin
mi siya hiriiyar daonam.
67 Mi sima ti yai imiir boin digiyim sima Jisis siir whwonkam iiirin yaeyopni yaskinpapaki
mi sima siir yibwambwaeki mi kam nhirim sima yiuisa siir whwonkam iiir kikogrinugi mi
sima siirin ina yobombwaeyin.
68 Mi sima boinki mi kira Kraiski niuwi, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Mi kira profet
yai krimiir boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha? Ɨriig.

Pita siya boin, kara Jisis siir bi ninokninkinkin
(Mk 14:16-72; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)

69 Pita siya hiira omaka saiir hiuyokiyokaiya saiir yainau hirar nidwokin. Mi miiyan
wig ira saeya kingiin ha nita siir kigam mi saeya siir boin. Kira iriipa hiriinan Jisisin nu
Galilianin saika warar nwokin.
70 Mi Pita siya kam whiekakim simiir whwonkamida kintiirgi, kara wari yaiya kira boina
saiir ninokninkin tani.
71 Mi Pita siya yaba ha namin mi siya aru hir yani idwowiu ano kingiin hir. Mi wig ira
saeya siir kiga mi saeya iikamim siir kingiin nwowin simiirin hiniina boinki, ti inkamin siya
Jisisin om Nasaretanin saika warar ninkin okin.
72 Mi Pita siya ina swoki kintiir boinkiyin, kara Adi Komii siir inig iiirar nikopaisisirki,
kara ti inkam iiir bi ninokninkinkin.
73 Mi mhoiiyarin kam nhirim hirar nokwokim, sima Pita siir boinki, kaimwoki kaim-
wokiinga kira Jisis siir isidin siir hiriinanar inkam nwirkin kiriir yaiya simiir yainana
wakaei.
74 Mi tariinanin Pita siya ina yikopaisisirkiyin, kaimwoki kaimwokiinga. Kara ti inkamin
siir bi ninokninkinkin. Niingaki, niingakiinga. Mi kariir yaiya kaimwo karamaeki niuwi mi
Adi Komii siya kariirin hik pa hauuwi hiriinan yai boinkiyin mi iuumin ina yikiyin.
75 Ɨuumin nik digiyin mi Pita siya yaiya Jisis siya boina ini saiirar swoki
aingwowarkainakiyin mi iuumin wi niki ikrani mi kira kariir inig iiirin wi kwoima
miisisaei, kara siir bi ninokninkinkin mi Pita siya yaba hiriir namin mi ina yani ouwouwin.
Ɨriig.

27

Sima Jisis siirin nu Roman inkam komiiyin Pailat siirim yikiunam
(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jo 18:28-32)

1 Ɨiya pirkinyakwoka mi prismi biiyan inkam whiekak ikim. Mi Isrel simiir isidim
simiir hiran inkam komii komii ikim sima yaiyim ina yidwo kitibmii boinim, Jisis siir
nisomaowam.
2 Mi sima siirin wieyinsopni yomboru mi sima siirin ina kiwowitnamim mi simiir
biiyan inkam komiiyin nu Romanin Pailat, inkam komiiyin nu Judia hiran omim simiir
kigriraowiyin siir ini hauugik. Ɨriig.

Judasin ini sasar diyankrikiu aowin
(Ap 1:18-19)

3 Mi tariinanin Judas siya inkamin Jisis siir kinmauu itin, sauan kamim simiir, siya bidi
yinokninkinin, inkam komiiyim sima Jisis siir hainamim inkam komii Pailat siirim siya

nisomaowim mi siya naingwoyimyok idid prasae bi kinkin, ti diminin siya tirin siirsiyin. Mi siya ti umir silva paeyar haoumim ina swoki hainamin, prismi biiyan inkamim simiiram.
4 Mi siya umir ha swoki hauuwin. Mi siya simiir boinki, kara dimin biyie bidi tirin. Kara inkamin dimin biyie tir karamae nwowiyin siirin, sau omomin siir kinmauugin mi siya wa naonami. Mi sima siir boinki, siya krimiir dimin tani. Yio siya kiriirar diminkin.
5 Mi Judas siya umir silvaim Adi Komii siir omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir hir inankrimkrin itkingikin mi siya ha haiburgikin mi ha namin mi yio ina sasar diyankrikiu aonamin.
6 Prismi biiyan inkamim sima ti umir imiir haiyim mi sima boin, ti umirin minam saingin inkam nwir nisomaowankin. Krimiir siyiuin hiniina boinkin Krima Adi Komii siir omaka saiir umirin simaka kipi ninkin haigi. Niingaka.
7 Mi sima yai kwira yimboin tibmiikimai mi ti umirin ini nu haimiiyin Jerusalem hir nwowin hau nonkwokwowiyin inkamin ini siir sainin. Sima ha naingwowi ta nu maeyaua iikamim om aruwanim simiir haingikaiyan maeyau nwowim
8 mi ti nuin ti umir iiir sainin mi sima ta nu maeyaua saiir inigin hiriinansi dapkin, nuin nhiekakin. Mi ti inigin ina nwokripkaiyin.
9 Ya ta saeya, yai kwira biiya Adi Komii siya boinkiya mi profet Jeremaia siya winkiya yokwoni, saeya ina yimbiyam kiina. Saeya boin, sima ti umir silva kam nwir iuur imiir hai. Isrel simiir iikamim sima bidi yimbinim ti umir hiriinanim ti inkam iiir sainam.
10 Ti umirin sima ini nuin inkam ieya nonkwokwowiyin hau, ini siir sainin, Biiyan Inkam Komiiyin siya boinkiyin kariir saiir hiriinan mi kara hiriinan asi tirkin. Iriig.

Pailat siya srii kasaka bi sriikin Jisis siirin
(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jo 18:33-38)

11 Sima Jisis siirin inkamin nu Judian omom omomim simiir kigriraowiyin siir wh-wonkam ida yokmwin okwo haiginiu. Mi inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin siya siir sriigi, kira iikamim nu Judia hiranim simiir kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya boin, ihi, wasi kira boinki iskiyin.
12 Mi prismi biiyan inkamim mi Isrelmi inkam komii komii ikim, sima Jisis siir boin hiuriyiu boinkim, siya dimin biyie kasaka bi tirkin. Mi siya dimin biyie bi tirkin mi siya yai kwirmin kwirmin bi swoki owarkii boinkin, ti yai imiirin.
13 Mi Pailat siya siirin hiniina boinki, kira ti yai whiekakim sima kiriir boin hiuriyiu boinim simiir wakae rani, aniya?
14 Mi Jisis siya yai kwir bi swoki owarkii boinkin Pailat siirin. Mi inkam komiiyin omomom kigriraowiyin siya asi nanaakikin. Iriig.

Pailat siya bidi boinin, ini mi owin paeyin hiiniya nirioninkinin Jisis siirin saika nirinuim
(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:6)

15 Biewi whiekakim ta iiya komiiya wou nikwo aeiya pasova mi biiyan inkam komiiyin omom omomim sim kigriraowiyin siya inkamin omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hir nwowiyim, simiirin pi nwira nini ikiunaki. Iikamim sima kauwokiyim inkam nwiramin mi inkam komiiyin siya ti inkamin pi siirar nikropki.
16 Mi ta ii aiirin sima inkam biyie nwirin omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hir nwokin, siir inigin Barabaskin, sima ombudim siir bidi yinokninkinim.
17 Mi iiya iikamim sima maeyau kwiruwa hangiriyiu omimirim mi Pailat siya simiir sriigi, kima paniina naingwowi, kara kimiirimin piki hiniin inkamin siir haiwao hauugi, ha? Kara Barabas siir pi ikropki, aniya? Iyie, kara Jisis siir nikropki sima dapiyin Krais inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, aniya?
18 Pailat siya bidi yinokninkinin, prismi biiyan kamim mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima io Jisis siir nwowi. Dimusi rani, iikamim sima ini Jisis siiraramar yamim. Mi sima siirin Pailat siiram asi nikiunamkim siya siirin kam nhirim simiir nwoki ikmwin isom aowim. Mi siya ta sriiya simiir asi sriigin.
19 Pailat siya inkamin yai hidiyin siir ipii aiirar niki nidwokaiyin mi siir wiga saeya yaiyim hiniina boinmimauugi yokwoni. Kira dimin whir kipi swoki tirmintirmin, ti inkam iiirin, siya dimin biyie bi tirkin. Mi ta niiyaka kara nhwoin whira whinkigmimikwii mi kara hik prasae bi haiga.
20 Prismi biiyan inkamim mi Isrelmi inkam komii komii ikim sima iikamim simiir kwoin imiir boinswoswo. Mi sima Pailat siirim kauwok boinki. Siya Barabas siir diuguski mi Jisis siir disomao.
21 Mi inkam komiiyin omom omomim simiir kigriraowiyin siya simiir sriigi. Kima paniina naingwowi kara ti inkam nwiswo sowiirin pi nhini niuguski, ha? Sima ina yowarkii boinim Barabas.

22 Mi Pailat siya simiir boinki, kara wi paniina tiri Jisis siirin, sima dapiyin Krais Adi Komii
siya nikropkiyin kara siirin wi paniina tiri, ha? Mi sima kauwok boinki, paeyin hiiniya
nirioninkinin saika dirinugi!
23 Mi Pailat siya ina sriigiyin. Dimusika siya dimu dimin tirbugin, ha? Mi sima ina
kauwoknanaeyim, paeyin hiiniya nirioninkinin saika dirinugi!
24 Pailat siya bidi yinokninkinin, sima yaiyim kara boiniyim simiir wakaeyokna dig nwo
rani mi ina nhinkii boinaigiyim yaii niniiyam. Mi siya opa ina haiyin mi siir iina aiir
hiisoki. Mi iikamim simiir nhwowim ini siirar kaokiyim simiir niisiimauugin, siya Jisis siir
nisomaowam pi boriisopi. Mi siya hiriinana niki tirin mi siya simiir boinki, kara siirin dimin
whir bi kigin mi kara siirin wa nisomaoki rani. Kimiirar diminkin.
25 Mi iikam whiekakim sima hiniina yowarkii boin mi siir naowa saiir mwokankwowa
ini mi owa wi krimiiramar swoki iti mi krimiir yinisisim imiiram warar. Kira siir nisomaoki
Adi Komii siya wi io kiriir nwo rani.
26 Mi Pailat siya Barabas siirin hiriinansi niuguskikin simiiramin. Mi siya Jisis siirin kam
nhirim simiir yokmwin tio mi idni ha kogrimdinugiyin mi siya siirin ina yikropkiyin Rom
hiran sauan kamim simiiram. Paeya hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyam. Friig.

Sauan kamim sima Jisis siir nigbumbu boinkim
(Mk 15:16-20; Jo 19:2-3)

27 Mi sauan kamim Biiyan Inkam Komii siirim, sima Jisis siirin simiir Biiyan Inkam
Komiiyin siir omaka hiriir yikiuna apninopkainam mi sima whiekakim saikar yangiriyiuni.
28 Mi sima siir yiuisa saiir nisaiyim mi sima siirin yaeya yiuis pariidnan kwira saiir ii
haiginiu. Ta yiuis hiriinana inkam komii inigakin siira saiir nikrika.
29 Mi sima urid amridnanin siir hiurokikin mi sima siir mwo iiir yaki kaigrisiugi. Mi
sima paekopin whira yonkwo haiginiu siir iina inig aiir inkam komii nu kigriraowiyin siir
hiriinan. Mi sima ogmwo siirim hiu mi sima siir yigbumbu boin, kira inkam miiyikin, Juda
iikamim simiir nu kigriraowan inkam komiikin.
30 Mi sima siir yaswaiyiugi mi sima ti paekop iiir hai mi siir mwo iiir tionanae.
31 Sima siir yigbumbu boin mi ta siir yiuis pariidnan aiir yisaigi mi sima siir yiuiski yiuis
aiirar ii haiginiu. Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkiniyin siirim whinapnam saika
ninkin irinuim. Friig.

Sima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yirinugi
(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)

32 Sima ha napnamim mi sima om Sairini hiran inkam nwirin siir kig, siir inigin Sai-
monkin, sima siir nikwao boinkim siya Jisis siir paeyin hiiniya nirioninkinin siir hainamam.
33 Sima maeyau kwira saiir yimbiyam, saiir inigin Golgotaka saiir inig mwokimwoin
hiniingin mwokiuni mwokin.
34 Sima Jisis siirin op wain biyieya kausririya dimin biyie whir aka pridgiya saiir hauu,
siya kwiyaeyam siya hinda kinankiugiyin mi siya bi kwiyaekin.
35 Sima siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika nirinu digiyin mi sima gwo kwira satu
dapiya saiir gwo siir yiuis digworaekwo imiir haiyam.
36 Mi sima ta maeyaua saiira yidwo mi sima saiir hirar waikao.
37 Mi yaiya sima wina paemira Jisis siir mwo koua ninkin irinuwa saeya hiniina boinka.
Tiriiginin Jisiskin, Juda iikam simiir nu kigriraowan inkamkin.
38 Jisis siir kingiinin sima inkamwo hiitauaeiyo nwisa yinkin irinu inankii mi nwirin iniga
mi nwirin yaioyaeya.
39 Mi iikamim sima ha nitim mi sima siir yigbumbu boin mi sima mwo ara kintiir iski mi
sima yaebu ina buwim siirin.
40 Mi sima boin, kira ti inkamin Adi Komiini omaka saiir niinhinkiigi mi ii kwoimaka wi
saiir swoki mirii ninokougi mi kinakina diriraerarna. Mi kira Adi Komii siir yinisimkiniuwi,
kira paeyin hiiniya nirioninkinin siir haiburgig mi ha wiuwini!
41 Mi iriipa hiriinan prismi biiyan inkamim mi kamim siyiu ninokninkini ikim mi Isrelmi
inkam komii komiiyim sima siir mi inkin igbumbu boinkim.
42 Mi sima hiniina boin, siya iikam nhirim simiirara whindiriraeri mi siya siya
whindiriraerarnam dig nwo rani. Mi siya hiriinan boini siya Isrel iikamim simiir nu
kigriraowan inkamkiniuwi mi siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir haiburgig mi ha wiuuni
mi krima wi siirima naingwo tibmiiyim.
43 Siya Adi Komii siirima naingwo tibmii mi ha boini, kara Adi Komii siir yinisimki
yinisimkin. Mi Adi Komii siya siirim naingowi mi siya wi siirar swoki anmaiwarkainaei.
44 Inkam nwiswo hiitauaeywo Jisis saika kingiina ninkin irinuwo mi sowa iriipa hiriinan
ta hiriinan nigbumbu yaiya saiirara mi boin siirin. Friig.

Jisis siya bidi yaonamin
(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)

45 Mi iiya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa mi hinda tinda iiya ina kakauu iuguskiya mi hiriinana nwokiya mi bieyin nad nworibin saiirar yadig iuwin.
46 Mi ta ii aiirarin bieyin nad nworibin Jisis siya ina kauwoknamnankiyin, Eli, Eli, lema sabaktani? Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa hiniinga. Kariir Adi Komii krimiir Wanin kira kariir dimusi niuguskikin?
47 Kam nhirim kingiin hirar nokwoim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boinki, ti inkamin siya Ilaija siirim kauwok boinki.
48 Mi simiir inkam nwirin ina iwitnamin mi hamganin siir yani hainaki mi siirin op waina kausririya saiir houginki paekop whirin saika yinkin widgi mi Jisis siir yaki hauugi siya kwiyaeyam.
49 Mi iikam nhirim sima boin, ha tiki o krima tiki kigrirao. Mi siirin wi Ilaija siya namisi whindiriraerarki, iyie?
50 Mi Jisis siya ina swoki kauwok nanaekiyin mi siir naeyiuin siir haiburgigin mi siya ina yaonamin.
51 Mi iiya siya naonamin mi ta yiuis komiiya Adi Komii siir omaka saiir yainau hir kiburikouwa bopwoniya yinwitamki, kou hirarkar niuguskiya ini nu hirar yadigiuwa mi mirkwisa yimbiyam. Saeya minam niisiimauuga, iikamim sima Adi Komii siiram nwoki kwisboinim, Jisis siya siyiu win bidi tirkiyin inkamim sima Jisis siirim nwoki kwisboinim, niinin ina yitkiyin mi siiya komii komiiyim ina pampamkiigiyim.
52 Mi maeyaua inkam haingikaiiya ina piigikiya mi Adi Komii siir iikam whiekakim biiya naonamim mi sima ina swoki insiingiyim.
53 Sima maeyaua inkam haingikaiiya saiir bidi haiburgigim mi Jisis siya mhoiiya yinsiinidwonam mi sima om miiyikin Jerusalem siir yam. Mi iikam whiekakim simiirar kaowinim.
54 Mi kamim sau ninitiyim simiir bii nwowiyin mi sauan kam ima sima Jisis saika ninkin okim mi sima Jisis siiram waigaokim mi sima kigi nuin, niinin nitkiyin mi digworaekwowim ina yimbiyamim mi sima nidid prasae bi kinkim. Sima boin, kaimwoki kaimwokiinga, ti inkamin siya Adi Komii siirar yinisimkin.
55 Wig whiekakim sima hirar nwokim sima Jisis siir mhoiiya nitkim mi nu Galili siir haiburgigim mi siir nini whindiriraerarniyam nitkim naemin. Sima ti wigim arurig hirar nokwo kaokim.
56 Wig ira simaka hirar ninkin owa saeya Mariaka, om Makdala hiranka. Mi ira Maria saeyairga Jems Josep sowiir apua. Mi ira Sebedi siir yinisim nwiso Jems Jon sowiir apua saeyairga. Ириg.

Sima Jisis siir piuis biyieya siyanoin siir nini kikaigikim
(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jo 19:38-42)

57 Mi bieyin nadnworibin inkam nwirin umir digworaekwokakin om Arimatiankin siir inigin Josepkin siya ina yitin. Mi siya iriipi hiriinan Jisis siir kigna miriiyan inkamkin, siya maeyaua Jisis siya naowa saiirim nitkin.
58 Mi siya Pailat siir hiriir yimbiyam mi siir ini sriiyiu Jisis siir piuis biyie niinga saiiram mi siya saiir ini hiunis haiyiu. Mi Pailat siya siir sauan kamim simiir boinki, sima Jisis siir piuis biyieya Josep siir hiunis hauugiyim.
59 Mi Josep siya siir piuis biyieya saiir hiunis haiyin mi yiuis whisinana saiir whrinhainam.
60 Mi yiuis aiirin ha whrin digiyin siya siir piuis biyieya ini siir siyano winin siirar kikaigikin biiya inkam nwir bi haingikai miminkin mi siya siir kamim simiir boinki, sima siiya komii kwira saiir warkikiugiyim. Mi sima hiriinan tirgigim mi sima ina yamim.
61 Mi sima hiriinan tirim mi Maria om Makdalan aka mi Maria iraka sowa hirar nwoko. Sowa ieyin siir haingikaiyin siir kingiin hirar nidwo kaoko, Ириg.

Sauan kamim sima ieyin Jisis siir piuis biyie aiir kikaiyin siir hirar waikaokim

62 Mi iigwira Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya mi prismi biiyan inkam ikim mi Farisimi kam ikim sima Pailat siir kigam namkim mi sima saika yahangiriyiu omimiriu.
63 Sima siir boinki. Inkam komii krima yai kwira ti niksisae inkamin siya boina krima saiirar naingwokwowi. Siya ha boinkin mi mhoiiya ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Mi wi omwaiya swoki waiyaei.
64 Mi kira kiriir sauan kamim simiirin hiniina boin mi sima siiyan ti ieyin siir no iiir warkikiukikinin siir waikao. Mi wi siir kigna miriiyim kamim sima nini tauae hainakisi mi iikamim wi sima niksisae boini, siya ie hirankin bidi yinsiin idwonamin. Mi sima hiriinan

tiri, ta niksisaeya siya ie hiranki ninsiin idwowa saeya wi ta niksisaeya biiya sima ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya boina wi saiir haiburi.
65 Pailat siya simiir boinki, kima sauan kam nhirim simiir dikiunam sima ti inkam ie iiir waikaowim.
66 Mi sima ie iiirin diyioin ina ini haigingikin. Mi kam nhirim sau ninitiyim ini nii nabie hirar waigaowim. Friig.

28

Jisis siya ina swoki insiin idwowin
(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)
1 Fi Komiiya piu siisiya bidi yamkiya mi iigwir nugaka Sande bieyin ha nimbidniyakwokin mi Maria om Makdalana mi Maria ir aka sowa yam maeyauwa Jisis siir piuis biyie aiir kikaiya saiiram sowa saiir kignakiyam.
2 Mi bi kimiminkikin niin komiiyin ina yitkiyin Adi Komii siir paekwosimin ninomor kou hir haiburgigin mi ina yiuniyin mi siiya komiiyin ina warnamin mi ieyin siir hirankin mi siya ini siiya iiirar yidwowin.
3 Mi siir whwonkamin ini sinana ninomir kou hir sinaniya ini saiir hiriinan yiuyakiya mi siir yiuisa ini waumira bieki kainankiya ini saiir hiriinan whisnan siingiya.
4 Mi sauan kamim waigaowim sima siirsiyin nidid prasae bi kinkim mi sima ini nopnopa kinkiyim mi sima inkamin naonamiyin ini siir hiriinan ywokiyim.
5 Mi paekwosimin siya wig iswo sowiir boinmauugi. Kowa kipi nidid! Kara ina ninokninkinin, kowa Jisis siirim nini hansirniko ti inkamin paeyin hiiniya nirioninkinin sima ninkin irinugiyin siirim.
6 Siya tapi nwo rani, siya bidi yinsiin idwo namin, yaiya biiya siya boina ini saiir hiriinana swoki tirin! Kowa maeyauwa siir kikaiya saiir unkini kigni.
7 Mi kowa ha damsasau mi kamim siir kigna miriiyim simiirin hiniina tini boinmauuiu, siya ie hiranki bidi swoki insiin idwoin. Mi siya ini kimiir biiyar yamkwokinin nu Galili hiriir mi kima siirin wi ta maeyau aiir nini kigiuwi. Kara kowiirin tisa boinkiyin!
8 Mi wig iswo ha nanaakiyo mi ini mairgimairga ywonamwo mi maeyauwa inkam haingikaiiya saiir haiburgik mi ina iwitnamwo kamim siir kigna miriiyim simiiram.
9 Mi sowa ha niki iwitamwo mi Jisis siya sowirin siyiu hir yapyiskaiwin mi ina boinin. Kowa bidi yito? Mi sowa kingiin ha namwo mi ogmwo ina yakai hiunaiinamwo mi siir iga aiir ini onkwoiu mi siir ini hainan.
10 Jisis siya sowiir boinki, kowa kipi nidid! Kowa kariir nomiiyauim simiir tini boinmauuiu mi sima nu Galili hiriir dam, kariir kigniyim. Friig.

Kamim sau ninitiyim simiir yaigim
11 Wig iswo ha niki amwo mi sauan kam nhirim ie iiir waikaowim sima ini om Komii Jerusalem hiriir yapninopkainamim mi sima prismi biiyan kamim simiir ini boiniu digworaekwo whiekakim nimbiyamim simiir.
12 Mi prismi biiyan kamim sima Isrel simiir biiyan inkamim simaka yahangiriyiu owiu mi sima yaiya kwira hangiriyiu boinai. Sima umir whiekakim sauan kamim simiir hauugi.
13 Mi sima simiir boinki, kima wi hiniin yaiya saiir boin. Kamim siir kigna miriiyim sima niiyaka nitwiigim mi krima nhwo bidi whinamim mi sima siir piuis biyieya saiir ini tauae hainakiwii.
14 Mi Biiyan Inkam Komiiyin omom omom kigriraowiyim ta yaiya saiir wakaeyin mi krima yai nhirim simiirin wara swoki inkin boinmauugi mi kima wi yaigak nwo rani.
15 Mi sauan kamim sima umir hiriinansi haigim mi sima ini simiir yai imiirar mi wakaeyoknaim. Mi ta yaiya ini nu Judia siirar yiniyokiigiya mi biiya mi tariinanim Juda iikam whiekakim sima ti diminim simiir yaingwo tibmiiyim. Friig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim mii simiir nikiumauugigim
(Mk 16:14-18; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)
16 Mi wig iswo sowa simiir boin digiywo, kamim siir kigna miriiyim iuur nwirkim sima nu Galili hiriir yapnamim. Mi sima ti mhiuisimin siir yimbiyam, Jisis siya boinkiyin simasima namam.
17 Mi sima Jisis siir kigiuwim mi sima siir inig iiir hainan mi kam nhirim simiir kwoinim ini whisa ywowim. Mi ha naingwokim siya bi ninsiin idwokin siir aknain aeya niuwi.
18 Mi Jisis siya kingiin ha nitin mi simiirin hiniina boinki Adi Komii siya kariirin inigak nu ninomor sowiir digworaekwo imiiram nwowaiginiugikin.
19 Kima hinda tinda asi namkim iki iikam isid whiekakim hinda tinda nwowim simiir nini boinmimauuwiuim sima kariir kigna miriiyan iikam nwowim. Kima simiirin kariir Adin mi

kara Adi Komii siir yinisimin mi Adi Komii siir naeyiu ikim wi simiir inig imiirar tini baptais haiginiuwiu.

20 Mi kima simiirin dimin whiekakim kara kariir nowomwarkaiyiuwim simiir tini boinmimauuiu. Sima wakaeyokna diriraeraram, wakae, mi tariinan mi iinokiinokin kara wi kimaka nwoyokiyokii mi ii aeya digi. Iriig.

MAK

Mak siya winkika ta yokwowa. Mi Mak siir inig whirin Jon makin. Mi siya om Jerusalem hirankin mi siya Pol mi Pita sowiir whin miriigin. Mi siya ta yokwowa Rom hiran iikamim simiiram winkika. Mak siya ta yokwowa dimin kirie kirieyim mi dimim taeminim Jisis siya tiriyim mi siya Rom hiran iikamim simiir boimimauugin mi Rom hiran iikamim ini ta kirieya saiirama yaingwo tibmiigiyim. Ɨriig.

Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuwigin mi Adi Komii siir yaiya saiir warar boinmimauu
(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)

1 Ta Yokwo Komiiya Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimin Jisis Krais siirga, siir yaiga.
2 Mi ta yaiya bidi bidiniya profet inkamin Aisaia siya winkiya mi ini saiir hiriinana yimbiyama.
Mi bidi bidiniyarin Adi Komii siya siir yinisimin siirin hiniina boinkikin, wakae! Kara
inkamin wi nwira nikropkii kariir yai aiir boinmimauuwamam. Mi siya ini kariir
biiyar yamkwokinin mi siya wi kariir siyiu iiir kisisop haiginkwokini.
3 [Inkam nwirin maeyau siiyin nu apa saiir hir kauwok boinamnankikin. Siya hiniina
boinkikin, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin, siya nap-
naniyam.]
4 Jon siya iikam imiir baptaisam nitkin niimau siiyin nu apa siir. Mi ti niimau siiyin apain
siirin inkamki bi whwonkaiigin. Niingaka. Mi siya iikamim haimii tamii hir napim simiir
boinmauugi ta yaiwin kibiya. Mi simiir kwoinim wi nwoki aingwo tibmiiyim. Mi simiir
dimin biyieyim wi Adi Komii siya haiyoprimdiyiumiigi.
5 Mi iikamim ti nu komiiyin Judia hiranim mi om komii Jerusalem siir hiran iikam ikim
sima Jon siir boinmauugi digworaekwo biyieyim sima tirim. Mi Jon siya simiirin ina baptais
haiginiuwin Jodan ie hir.
6 Mi Jon siya niiya yiuisa, kamelni piokim. Mi siya piuwop ha mi kikogikin mi naeyim
siya naeiyim kokmwo graeyis minim mi mhwiina nae nwowiya saiir yin ikim, siya simiir
naekin.
7 Mi Jon siya ina boinmauugiyin simiirin, inkam nwirin kariir mhoiiya nitin siir kirieya
ini kariir kirieya saiir haiburgika, kariir kirieya ini aowa saeya ywowa. Kara inkam miiyik
rani, siir iga siya niiya saiir uridin wi kara waisi hak rani. Niingaka. Kara inkam biyieyin
ini siir aowa ywokaiyin.
8 Kara kimiirin opni baptais haiginiuwi mi inkamin mhoiiya nitin kimiirin wi siya niuae
haiginiuwi naeyiuniyin. Ɨriig.

Jon siya Jisis siir baptais haiginiugin
(Mt 3:13–4:11; Lk 3:21-22; 4:1-13)

9 Mi ta iiya Jisis siya omisimin Nasaret nikiuwiyin nu Galili hir nwowin siir haiburgigin
mi siya ina yitin. Mi Jon siya siirin ie Jodan hir baptais haiginiu.
10 Mi siya op hir haiburgigin mi ha niig apnaidamin nua hiriir mi siya kigi, ninomora
omaka anonan haiwaokiya. Mi Adi Komii siir naeyiuin ipiyini haniina siininaiiniyin siiram.
Ta ipiyina krima dapiya iinmab mi saiir hiriinanar siinanaiinika.
11 Mi simar wakaeki yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya, kira kariir yinisim
yinkamiyinkin, kara kiriiramin ini mairgimairgar ywowinin. Kariir kwoinin kiriiramin ini
wadieki wadieyar ywokiyin. Ɨriig.
12 Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyiuin siya yikropki Jisis siirin maeyau siiyin nu
apa siir hiriir.
13 Ɨiyim Jisis siya maeyau siiyin nu apa siir nwowim kamnwis. Mi Setanin, biiki biiyan
yiu biyieyin ina kinankiuin siirimin. Mi siya ini mwanhunan ywowin. Mi Adi Komii siir
paekwosimin ha nitin siirim, ini saikar yauni oniyin. Ɨriig.

Jisis siya nu Galili hir mirii bwakainakin
(Mt 4:12-22; Lk 4:14-15; 5:1-11)

14 Ɨiya Jon siya maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hirar niki okaiyin mi
ta iiya Jisis siya nu Galili hiriirin saiir yimbinikin. Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir
yaiyim, siya simiir ini boinmimauuni iikam imiirin.
15 Siya boin, ta iiya bidi yimbiniya, ta iiya Adi Komii siya iikamim ti nu komiiyin siirim
wi simiir kigriraowi. Mi taka iiya ini kingiin nwowa krimiirin wi siyar kigriraowi. Krimiir
kwoinim ti kisina haigi mi Yokwo Komii saiir yaiyim simiiraramar daingwo tibmii iski. Ɨriig.

16 Jisis siya nu Galili whiigbida hiriir napamin mi siya Saimon, Endru sowiiryao yapkigam, sowa haimna whii hir nitmaii. Ta miiya sowa miriiya anasu kikaiiya, sowa umir mii mirii.
17 Mi Jisis siya boinki, kowayao kariir mhoiiya wit mi wi kara niisiimauuwi kariir miiya kowiiryao. Mi kowayao ta miiya kara miriiya saiir hiriinan siyiu iirar sibgu ap. Mi iikam hoimgakim simiir nwoki ikiunam.
18 Mi sowiir haimna ini hirar kwaiburgigin. Mi sowa biri kimiminko ini Jisis siir mhoiiyar yamo. Mi sowa ini siir mii aiirar ini miriiyiuwo.
19 Mi siya ha swoki apnamin priei biri napkikin mi siya youap kigam, Sebedini yinisim nwiso Jems mi siir nomousim ieya Jon, sowa i hir hiinomaii. Mi yo sowa, sowiir haimna iiir kisisok diriraerari.
20 Mi siya sowiirim yikiuna. Mi sowiir adwai biyieyin mi sowiir adin siir mii miriiyim kamim simiirin i hirar kwaiburgig. Mi yio sowa ini Jisis siir mhoiiyar yapnamo mi siir mii aiir yamiriiyiu. Ɨriig.

Jisis siya haiswoniskigin yiu biyieyin inkam nwirin siir nwowin
(Lk 4:31-37)

21 Sima om Kapeneam hiriir yam simiir ii komii aiirim. Jisis siya ta simiir ii komiiya simiir omaka komiiya yai nidwokai wakaenakiiya saiir yapninopkainam. Mi iikamim simiirin Adi Komii siir yai aiir ini boinmimauu haiginiuiu.
22 Ɨiya sima siir yai aiir wakaeyim, ini hindara yanaakiyim. Siya simiirin kamim siyiu komii ninoknınkiniyim simiir hiriinan biri boinmimauugin. Niingaka. Siir yaiya ini inkamin inig komiigakin, siir hiriinan ywowin.
23 Mi ta iiya inkam nwirin simiir omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir nwokin. Mi yiu biyieyin siir piu hir nii okaiyin mi siya ina kauwok boinkiyin.
24 Jisis om Nasaretanin! Kira dimuam nitkin, dimu tirniyam? Mi kira tari krimiir tirbumbuam nitkin? Kara kiriir bidi yinoknınkinin, ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir hiranki nit ieya inkam wadieyin.
25 Mi Jisis siya ti yiu biyie siir nikiyin mi siya ina boinkiyin, yiu biyie iiirin, kira yaiya ti tanki mipa dinkinimnisnaki.
26 Mi ti inkamin siya ha kaunanaekiyin mi siirin siya hainiyop whaowagig. Mi yiu biyie siya ti inkamin siir piu hiranki yiuun iwiskiinam mi ina yamin.
27 Mi iikam hoimgakim hiriinan diminin siir kigim, sima ini kakakar ywokiyim. Mi sima ha nanaakiyim mi ini sima simar yomboin amboinamim, tiki hiniin diminin tari dimu diminkin, ha? Taka yaiya saeya yai winka. Mi tari ti inkamin siya inig komiigakin. Ɨiya siya yiu biyie imiir boinkiyin mi sima ini siir yai aiirar mi wakaeyoknaim.
28 Mi ti diminin siya tirin biri kimiminkin, ina haigiririr boinamin nu Galili hiran omim simiir hiriir. Ɨriig.

Jisis siya Pita siir niua saiir haiswoniskigin
(Mt 8:14-17; Lk 4:38-41)

29 Sima omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgigim mi ha woknaniyamim, sima Saimon Endru sowiiryao omaka saiir wokninopkainam. Mi Jems Jon sowayao warar yinkin am.
30 Mi Saimon Pita siir niua hii hirar whwonkaiga, saeya piu huuwa kini ma saeya niiga. Mi sima biri kimiminkim ta wiga maka niiya saiirin, Jisis siir ini boinmauuiu.
31 Mi Jisis siya saiiram ha namin mi saiir iin aiir ini onkwoiu mi ina kininsiin idwokiya saiirin. Mi ta piu huuwa kini ma saiir niiya, ina digiya. Mi saeya ini simiir naeyim simiir swoki diriraerarim. Ɨriig.
32 Ɨiya bie nikiiyamtibin mi simiir iikamim makakmakakim ini simar swoki ikiunaniyim Jisis siirim. Mi iikamim yiugi nonkwowim yim ini warar mi inkin ikiunaniyim.
33 Mi ti om komiiyin siir hiran iikam hoimgakim, sima ta omaka Saimon, Endru sowiira saiir anoka kingiin hirar ini okwoiu.
34 Mi Jisis siya haiswonimniskiiyim mapai mapaiyim simiir niiyim mi yiu biyieyim siya ninimniskiiyim kasa rani, simiir nwowim. Mi sima ti yiu biyieyim Jisis siir bidi yinoknınkinim mi siya simiir asi nikidugin kima kariir inigin siir kipi dap. Ɨriig.

Jisis siya nu Galili hir nap miriigin
(Lk 4:42-44)

35 Mi iigwira Jisis siya nugak imumar yinsiin apnamyakwok, maeyau kwira inkam karamaeya saiirim. Mi siya Adi Komii siirimin nhwo hir ini kwisboiniu.
36 Mi mhoiiya Saimon siya mi siir nomiiyau ima, sima ini siir mhoiiyar yapansrinamim siirimin.

37 Ɨiya sima siir nini kigiuin sima ina boinim, ti iikam isid komiiyin kiriirim hansrananikim.
38 Mi siya simiirin ina boinin, kiya! Nimbi ti omim kingiin nwowim pi sim nami. Kara Adi Komii siir yaiyim simiir warar mi boinmimauuam mi aingwowi. Kara ta mii aiirimar nitkin, dimin mii miriiyam bi nitkin. Niingaka.
39 Mi siya nu Galili hiran omim simiir asi namkin. Mi siya omakam yai nidwokai wakaeiyim simiirar yapninopkai boinmimauuam, Adi Komii siir yai aiirin. Mi siya yiu biyieyim simiir nwowim ini simiir warar yinimniskiiyamim. Ɨriig.

Jisis siya inkamin paowaigi piskimkopouin wadie siir nwo haiginiugin
(Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)

40 Mi inkam nwirin paowaigi piskimkopouin, siya ha nitin, ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai hiu ouniyin. Mi siya siir boinki mi kira ha naingwowi, kara kiriirin wi digar nwo haiginiugii.
41 Mi Jisis siya siirsi yaingwobumbu mi siir iina ina yonkwokiyin siir. Mi Jisis siya ina boinkiyin, kara ha naingwowi kira wadie dwoki.
42 Mi ti paowaiyim siir piskimkopouim biri kimiminkikim ina wiskiyim mi siya ini wadieyar ywokiyin.
43 Mi Jisis siya yai kirie aiirar boinki siirin. Mi biri kimiminkin siirin ina yikropki sasaugiyin.
44 Jisis siya siir boinki, kira sibgu mintarao! Kira wi inkam nwirni kipi boinmauu ti diminin. Niingaka. Mi kira pa dam mi kiriir piua pi inkamin naemin krimiirsi ninkin imiiyaeiyin Adi Komii siirim pris, pi siir tini iisiimauuiu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dinkin imiiyaeki. Minsi dinkin imiiyaeki! Kiriir piua wadie nwowa saiirsi, yaiya krimiir brougaeyin Moses siya boina saiir hiriinan. Mi sima ti kamim wi nwoki ninokninkinwini kiriir paowaiyim bidi wiskiyim.
45 Mi inkamin ha namin mi biri nini haigiprakai boiniugin ti yaiyim. Niingaka. Ɨni hiriiyar boiniskiyin ti diminin. Mi siya ti diminin ini niiwiinan siir boinyokiyokiiyamin omom omomim simiirin. Mi Jisis siya om komiiya hiriir paniinsi yamsi iikamim simiir whwonkam idan. Iikamim ini homgak ywoim, siya simiir ma imiir niniskiiyim wi dig nwo rani. Mi siya om komiiyim simiir yaba nwowim omim iikam homgak karamaeyim, ini simiir hirirar ywowin. Mi maeyau maeyauan iikamim ini Jisis siiraramar yitswoim. Ɨriig.

2

Jisis siya inkamin iga iin ninsimsiruin siir haiswoniskiigikin
(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

1 Ɨi nhirim bidi yamkiyim mi Jisis siya ini om Kapaneam hiriiyar swoki amin. Mi iikamim sima hiniina wakaewin, siya ini omaka hir nwowin.
2 Mi iikam hoimgakim haniingi yaninkiniuiu mi omaka ini digar ywokiya. Mi anoka kingiinin, maeyau kwirki niinga bi swoki oka. Niingaka. Mi Adi Komii siir yaiya Jisis siya simiirin saiir boinmimauugin.
3 Ɨiya Jisis siya yaiyar niki okwo boinin mi sima ina hainaniyim ti inkamin iga iin ninsimsiruin Jisis siirim. Mi kam nwiiyim sima hainani ti inkam iiirin.
4 Mi omaka yainaua ini iikamim sima yidwokaisisirkiya mi sima Jisis siir kingiin paninsi haiginsi ti inkamin iga iin ninsimsiriuin. Mi sima akouwa hirii iiyam mi akou haimii iiir ini pirakiu maeyaua siyar nokwo hiririuwa saiirar. Mi sima akou haimiiyin ha pirak grirgigiyin mi ta hiiya ti inkamin siya whina mi sima idmirim kwiiya boritkikin mi ina yonkwokiikiiraraokiya. Mi ini Jisis siir igmiiga yauni kikiniuwa.
5 Mi Jisis siya simiir naingwo tibmiiya saiir kigiyin mi siya ti inkamin siir boinki, yinisim! Kara kiriir dimin biyieyim simiir bidi haiyoprimdiyiumiigiyim.
6 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim yim sima hir warar ninkin idwokaigim mi simiir kwoinim aowa aowa ini ta yaiya Jisis siya boina saiir saiira yaingwokwonanaeyim.
7 Siya ti hiniin yai boinin mi siya tari Adi Komii siir nigbumbui. Inkam nwirkin biri swoki haiyoprimdiyiumii srankin dimin biyieyim. Niingaka. Adi Komii siirar miiga.
8 Mi simiir kwoinim Jisis siya bidi yinokninkinkiyim mi siya simiir asi boinkin, kima wara hiniin kwoinin kimiir waraur dimusi nwowi?
9 Piki hiniin dimin ikin hinsima nwowiyin? Mi kara ha boini kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi tiki hiniin diminin kara wi diga nwowi? Mi tari wi dig nwo rani? Mi kara ha boini, kira kiriir hii aiir hainam mi hiniinin kara wi digar nwowi, iyie? Wi dig nwo rani, aniya?

10 Kima dinokninkin, Adi Komii siir yinisimin ninomor kou hirankin nitin karairgin. Kariir kirieya wi digar nwowi kimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi Jisis siya ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siir asi boinkikin.
11 Kara kiriir boinkii, kira dingsingi! Mi kiriir hii aiir hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam.
12 Mi siya ini iikamim simiir whwonkam idar yinsiingiyin. Mi siya ini siir hii aiirar hainamin. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsiin apnamin. Mi sima hiriinan kigiyim mi sima ini hindara yanaakiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiyim. Mi sima ina boinkiyim, biiya nim krima ti hiniin diminin siir biri kigim. Ɨriig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)

13 Mi Jisis siya whiigbid hiriiyar swoki apnamin mi iikam isid komiiyin sima ini siir mhoiiyar yamim. Mi siya Adi Komii siir yaiya ini simiir yowimwarkai haiginiuwim.
14 Mi siya ha napnamin Livai siir kig, Alfias siir yinisimin. Mi siya omaka omom omoman umir nidwokai haiiya, yio saiir nidwokaii. Mi Jisis siya yikiugi, kira kariir mhoiiya wit! Livai siya ha ninsiingiyin mi ini siir mhoiiyar yamin.
15 Ɨiya Jisis siya Livai siir omaka hir niki idwokai aeyin mi kam hoimgakim umir haiiyim, nhirim siyiu biyie tiri kam ima mi kamim Jisis siir kigna miriiyim, sima simar yidwokai aemimir Jisis saikan. Ti hiriinan kamim kasaka rani, Jisis saika nap miriiyim.
16 Mi Farisi kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyim sima kig Jisis siya kamim siyiu biyie tiriyim mi kamim umir min haiiyim simaka nidwokai aei. Mi Farisi kamim sima sriigi kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir, Jisis siya kamim siyiu biyie tiriyim mi kamim umir min haiiyim simaka dimusi nidwokai aei?
17 Mi Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina boinkiyin, inkamin ma karamaeyin yio siya paowai widi inkamin siiram biri swoki amikin. Niingaka. Mi iki makak iikamim pi sima simar nami kamim paowai widiyim simiiramin. Kara iikam miiyik miiyikim simiir nikiunam ara biri nitin. Niingaka. Kara iikam biyieyim simiir nikiunam nitkin. Ɨriig.

Nae haiya aeni siyiugin
(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)

18 Mi iigwira Jon siir kigna miriiyim kamim mi Farisi sima, sima nae haiyakim. Mi kam nhirim sima ina yitim, Jisis siir ini sriini mi Jon siir kigna miriiyim kamim mi Farisimi mii kigna mirii ikim, sima nae dimusi haiyaei? Mi kamim kiriir kigna miriiyim yim nae haiya karamae dimusi nwowi?
19 Mi Jisis siya simiirin boiniyio yaiya kwira boinki, iiya inkam nwirin siir wig aiir sainam tiri mi siir nomiiyauim mi iikam nhirim sima wa niti ta nae aiirimin. Mi sima ta iiya wigwas naeya saiir naei mi sima wa haiyaei? Niingaka. Sima wa naei. Mi siir nomiiyauim mi iikam yaisi yaisiyim sima wi mairgimairgar nwonami siir whinsain haiginiuwamin. Mi taka iiya sima wi nae minar haiyaei. Niingaka.
20 Ɨiya tiki inkamin wig nonkwonain siya om whira nami mi krima hikak saiir dwoki mi nae minim saiir haiyaki. Mi iiya kara kimiir haiburgigana mi kima wi hiriinanar timi tirki.
21 Jisis siya boiniyio yai kwira ina swoki boinin, dimin winin dimin biyie aka kipi nitapiyok. Inkamin yiuis win haimii biri kintio haigin yiuis kwira saiir noin siir nitkin panam mi siya hiriinan tiri, siya saiir nitkin pani mi saeya wa swoki imbiryami. Mi wina wi kaba saiir mimbirgi mi noin wi komiiyar swoki okii.
22 Inkam nwirkin wain wini opa wraisu is kaba op two biyienana saiir biri swoki aokaiiga. Niingaka. Mi siya hiriinan tirkiswo mi ti wain winin siir opa saeya niyopiingi mi ta wraisu is kaba saeya wa nimbiryamkii mi wain wini opa wa naokiyamki. Mi wraisu isa wa mi imbiryamki. Mi inkamin wain wini opa saiir naokaii siya wi hiniina tir, wi wraisu is wina wi saiir daokai. Ɨriig

Juda simiir ii komiiya piu siisiya Sabat mii min saiir kipi mirii
(Mt 12:1-8; Lk 6:1-5)

23 Mi Adi Komii siir ii komii kwira Sabat Jisis siya numira wid ninkina saiir napnamkin mi kamim siir kigna miriiyim sima saika warar yinkin apnam. Ɨiya sima napama, sima witnidim ha kiwromwris haiyamim mi ina yiinibrombrop apaeyamim.
24 Mi Farisi kam nhirim sima Jisis siir boinki, wakae! Kima ta Juda simiir ii komiiya piu siiskuwakiya mii min saiir dimusi miriigim mi nae minim saiir dimusi mi haigim. Mi kima ti siyiu iiir bi sibgu apkim.
25 Jisis siya ina yowarkii boinkiyin simiir yai aiir mi kima tari dimin whirin biiya kimiir brougaeyin Devid siya tirin siir biri mwaingim? Mi taka iiya Devid siya mi siir isid ieya sima nae karamaekim mi simiir mhiiyim ina yaowim.

26 Ɨiya tiki dimin ieya nimbiyamin Abaiata siya nwokin pris inkamin nae Adi Komii siir
ninkin imiiyaeiyin. Mi Devid siya mi siir isid ieya simar yapninopkainam Adi Komii siir
omaka aiir. Mi Devid siya paimir iiir naeyin mi siya paimir haimiiyim siir isid iiir yae hauu.
Tiki naeyim inkam niingaki bi naeikin. Niingaka. Pris simiirarairgin. Mi sima yai biri swoki
boinkikim ti diminin Devid siya tirin. Mi kima yai krimaka dimusi boini.
27 Jisis siya boinki, ta ii komiiya Juda simiira piu siiskuwakiya Sabat, saeya iikamim hik
simiir hauuwim biri nwoka. Niingaka. Ta ii komiiya minam nwoka iikam hoimgakim simiir
whindiriraerar haiginiuwam.
28 Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin ta ii komiiya Juda simiira piu siiskuwakiya
dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiir Biiyan Inkam Komii siya asi nwowi. Ɨriig.

3

Mi Jisis siya Juda simiir ii komiiya inkamin inib waeyaoki naowin saiir haiswoniskigikin
(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

1 Mi Jisis siya ha swoki apninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir
mi inkam nwirin hir nwokin siir inib waeyaowim ini paeyarwainan ywokiyamim.
2 Mi Farisi kam nhirim Jisis siiram hirar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim siya ti
inkamin siirin pi ii komiiya saiir namisi haiswoniskii mi ta hiriinana saiirsi boiniuriyiu
boinam minkim siirin.
3 Mi Jisis siya ti inkamin iina paeyarwainan nwowin siir boinki, kira simiir bopwoniya
dinsiin okwoki.
4 Mi Jisis siya simiir sriigi, krima wi piki hiniin siyiuin si tiri Juda simiir ii komii aiirin mi
krima siyiu miiyik ti tir. Iyie!? Farisi sima yai biri wakae boinkim.
5 Mi Jisis siya simiir kaoyokiyokiigiyin mi siir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin.
Mi siya simiir mhii kwoin imiir kigiyin miiyik biri nwokim, sima ti inkam iiirsi bi
naingwoyimyokim. Mi Jisis siya hikak asi nwonamkin, ti hiriinan siyiu iiirsiyin. Mi siya
ti inkamin siir boinki, kiriir iindibin ha dinkiyinyinki. Mi siir iina ini wadieyar ywokiya.
6 Mi Farisi kamim sima Juda simiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir
haiburgigim mi sima biri kimiminkim ina yinsiin apnamim Herot siiram mi siir nomi-
iyau nhirim simiiram warar. Mi sima yaiyim iripa minam kitibmii boinkim Jisis siir
nisomaokiyim. Ɨriig.

Iikam isid komiiyin whiigbid hir nani owiugim

7 Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ti omon nu Judia hiranin sima siir
haiburgigim mi whii Galiliya hiriir yam. Mi iikam isid komiiyin sima ini siir mhoiiyar
yamim.
8 Mi iikamim ti omom omomim hiranim nu Galili nu Judia mi om komii Jerusalem mi nu
Idumia mi ti om whiso Taia mi Saidon yo ini yab komiiyin Jodan, ini siir gimiya waiywo.
Sima omom omomankin nitkim. Mi ti isid komiiyin Jisis siir yaiya sima wakae winkim
digworaekwowim siya tirim simiir mi sima ha nitkim siiramin.
9 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, iikam isid komiiyin tisa nwowin
ambi sima haigin ikwokromkwirisi. I ira pi kariiram dwomaigi, kara pi saiir kwirii nami.
10 Biiya siya i aiir niki apni kwiriinam karamae niki owin mi siya iikam kasa bi
haiswonimniskiigin. Mi tariinanin iikam whiekak nhirim makak makakim sima ina
yapiyaonamim siiram, simiir iinam siir piu aiir nini onkwoiuim. Mi sima iikam nhirim
simiir asi napkinyamya amkim.
11 Mi kamim yiu bibiyiekin nii whwonkaiyim sima Jisis siir kigiyim mi sima ini siir
igmiigar ini akaigai hiuniyim. Mi sima ina kauwok boinkiyim. Kira Adi Komii siir
yinisimkin.
12 Mi Jisis siya yiu biyie imiir ninimniskiigiyin mi siya iikam imiirin ina boinikidugiyin.
Kima kariir inigin wi kipi haigiririr boinam. Ɨriig.

Jisis siya kamim iuur nwisa yimbingi siir mii aiir nap miriiyam
(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

13 Mi Jisis siya mhiu iiir niinainamin mi siya ina dapikiuna kamim siya naingwowim
simiir inigim. Mi kamim siya dapikiunam sima ina yamim siiram.
14 Mi siya aposel kamim iuur nwisa yimbingi hinda tinda saika nap miriiyam, Adi Komii
siir yai aiir nap boinmamauuam.
15 Mi siya aposel kamim simiirin ini inigakar ywowaiginiugiyim, yiu biyieyim iikamim
simiir piu nii whwonkaiyim, simiir ninimniskiiyamamin.
16 Mi Jisis siya aposel kamim iuur nwisa yimbingi. Mi Saimon siir inig whirin Jisis siya
nokdap haiginiuin, Pitakin.

17 Mi Sebedi siir yinisim nwiso Jems, Jon sowiirin Jisis siya yaeya inigar swoki kisina okdap haiginiu, Boanesis. Tiki inigin siir inig tipmwoki tipmwowin, ta diya tiowiya saiir yinisimkin. Sowiir yaiya ini hiriinan ywowa.
18 Mi Endru, Filip, Batolomiyu, Matyu, Tumas mi Jems Arpias siir yinisim ieya mi Taitias. Mi Saimonin biiya ta yaiya saiir boinmimauugin nu whiran inkam komiiyim krimiir kipi kigrirao.
19 Mi nwirin Judas Iskariotkin. Mi ti inkamin mhoiiya wi wir siya napwouwi, kam nhirim io Jisis saika nwowiyim siir nisomaowam naingwowim simakan. Ɨriig.

Ta miiya biigi biiyan yiu biyieyin Biesebul siirga
(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)

20 Mi Jisis siya ina swoki amin omaka hiriir. Mi iikam isid komiiyin ini Jisis saikar swoki amwoniyim. Mi Jisis siya mi siir kigna miriiyim kamim sima nae nidwosiis aeni ii karamaeka. Niingaka.
21 Mi Jisis siya siir iripa o nhieyim mi siir yopii ad owa, sima hiriinan nini wakaeniyim, Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim, sima nae min ningugu ae karamaeyar nwowi mi sima ina yitim siir nikiunakiyam. Mi sima siir boin mi tari siir kwoinin pi whaowaekin, siya ti nae min ningugu ae karamae nwowin.
22 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi ina yitim. Mi sima ina boinim mi tari biigi biiyan yiu biyieyin Biesebulin ini saika nwoin. Mi nhirim ina boinim mi tari Jisis siirin Biesebul siya hauuga ta kirieya yiu biyieyim inkam piu nii okwokaiiyim simiir ninimniskiiya.
23 Mi Jisis siya simiiram yikiuna, sima siir kingiin nitim. Mi siya simiirin boiniyio yai arar boin. Mi siya boin, yiu biyie simiir apu budin Setanin, siya wi yiu sima simar swoki inimniskiinaei, aniya?
24 Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isidin whisa ninkibirnakii mi sima wi kiriekakar sibgu owi, aniya? Niingaka. Sima wa nidam ninoopki.
25 Mi iikam nhirim omaka iruwanim sima isidin whisa ninkibirnaei, yaii niniyam mi sima wa sibgu owi iripar, aniya? Niingaka. Sima wa ninoopki.
26 Mi yiu biyie Setan siir isidin sima siman isidin whisa nwowi mi siir isidin sima sima wi kiriekakar nwowi, aniya? Niingaka. Sima wa ninoop iuguski. Mi hiriinan tiri, Setan siirin, wi Setan siya swoki haiswoniskiinae, aniya? Niingaka. Siir kirieya ini kariir kirieya saeya haibura. Mi siir miiya wi kara tirbugi.
27 Ɨiya inkam nwirin inkam kirieni omaka napninopkainami mi siir digworaekwowim simiir nini tauae hainakiyam mi siya wi digar nwowi, siir digworaekwo imiir tauae haiyamin, aniya? Niingaka. Mi siya inkam kirie iiirin bii idni tiki kogrimdinugig. Mi siya hiriinan tiri siirin mi iki siir digworaekwowim, iki siir omaka nwokaiyim, simiirin wa nini tauae hainaki.
28 Kara kimiirin yaimwowa boini, digworaekwo biyie biyieyim iikam hoimgakim kimiir waraur nwokaiyim, wi Adi Komii siyar haiyoprimdiyiumii swoki. Mi yai bibiyieyim kima mi boinbumbuwiyim simiirin wi warar mi inkin haiyoprimdiyiumiigi.
29 Mi inkam nwirin Adi Komii siir naeyiuin siir nigbumbuwi mi Adi komii siya tiki inkamin siir dimin biyieyim, simiirin wi warar ninkin haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka. Tariinan mi mhoiiya iriipi hiriinan, wi niingar mi owi. Jisis siya hiniina boinkin, tiki inkamin, Adi Komii siir naeyiuin siir nigbumbuin mi tiki siir dimin biyieyim siya iinokiinokin wi hik simiirsiyar hainanaei.
30 Jisis siya ti yai whiekakim hiniin dimusi bi boinkin, simiir kwoinim ha naingwokim, Jisis siya yiu biyie siir kirieya saiir mirii. Mi siya ti yaiyim hiniin asi boinkin. Ɨriig.

Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima
(Mt 12:46-50; Lk 8:19-21)

31 Mi ta iiya Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima, sima ina yimbiniyim. Mi simainii omaka akpitga hir yaka okwoniyim. Kira unki it krimiiram.
32 Mi iikam isid komiiyin siir nidwo ywokaiyim sima boinki siirin, ha? Wakae! Kiriir apu aeya mi kiriir nomousim ikim mi kiriir yokman ima, sima isi kiriirim idwowiiya hirar nidwo kaowim, kiriiramin sima nikiugikim.
33 Mi siya ini simiir yai aka yowarkii boinkiyin, yipiki iikamkim kariir piugana saiir hiriinan nwowim?
34 Mi iikamim siir nidwoyokaiyim siya ini simiirar kaoyokiyokiikiyin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kigi! Kariir apu mi kariir nomousim, ti kimargim, ti tirar kwowim.
35 Iikam hoimgakim Adi Komii siir yai aiirim naingwo tibmiiyim mi siir miiya saiir miriiyim sima wara. Mi sima wi kariir apu mi kariir pomou yokman nwowi. Ɨriig.

4

Inkam nwirin witnid nitkinamkin numir
(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

1 Jisis siya simiirin Galili whiigbid hir swoki owomwarkaiyiuiu. Mi iikam isid komiiyin saika nwowim kasa rani. Mi Jisis siya i aiir asi kwiriigin. Mi siya saiir kwirii idwokaiyin mi iya ini whiigbid hirar ywowa. Mi iikamim ini whiigbid hirar yokwowim mi siya simiirin i hirar yidwokai owimwarkaiyiugi.

2 Dimin taeminim siya nowimwarkaiyiuwim simiir, siya boiniyio yai arar nowomwarkaiyiugim.

3 Mi Jisis siya boin, kima wakae! Inkam nwirin witnid numir hir bidi yitkingikin.

4 Mi iiya siya ha nitkinamin mi witnid nhirim siyiu nikiigiinaowidim, yim ini ipiyinki sim ini iugi aeniyim.

5 Mi witnid nhirim siiyakak maeyauwa saiir nikiigiiyim, maeyauuwa nuin idar nwowa, nuginin aowa nam karamae nwowa saiir. Mi ti witnidim biri briprigim ina whakidudugiyim.

6 Mi iiya bieyin ha whwokiyin mi ini witnid ibairim simiirar yaowhwoniyim. Mi ti witnid ibairim simiir miiyim aowa nam karam nwowim yim ina wainamim.

7 Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo yakaigai. Mi ti urid amridnanin ha whakiyin mi ti witnid ibairim simiirin ini siya yiisiwamwarkaigiyim mi ti witnidim nae bi budgin.

8 Mi witnid ibair nhirim nu maeyau miiyik nikiigiiyim, yim ini komiiyar ywokiyim mi yim nae hiniina hiniina bud, nhirim kamairim iriiyar mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwoim mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwir iuur.

9 Mi Jisis siya simiir boinki, inkamin wiingakairgin mi siya ti kariir yai imiirar wakae mi ha sibgu daingwo omok. Iriig.

Jisis siya boiniyio yai aiirarar boinmimauugin
(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)

10 Mi iigwir mhoiiya Jisis siya sasair ywoki hirin. Mi mhoiiya kam iuur nwiso siir kigna miriiyim mi iikam nhir ikim sima ina yitim Jisis siirim. Mi sima ini sriini siirin boiniyio yaiyim simiir yaimwokiyaimwoim simiiram.

11 Mi Jisis siya simiir yowimwarkaiyiugi. Mi ta Adi Komii siir oman yaiya kara kimiir bidiyar iki owomwarkaiyiugiyim. Mi iikam nhirim saiir wakaeyim, sima biri ninokninkinkim sima boiniyio yaiarar wakae. Mi sima saiir yaimwowin siir biri ninokninkinkim, sima pi whaowaekim.

12 Mi sima wa kigi ti diminin mi sima wi sibgu kigsib rani. Mi sima wa wakaei mi sima ta yaiya saiirin wi sibgu wakaesib rani. Niingaka. Mi simiir kwoinin bi kisina haigikim mi sima Adi Komii siiram paniinsi yaingwo tibmiisi. Mi Adi Komii siya simiir dimin biyieyim simiir paniinsi haiyoprimdiyiumiigisi. Iriig.

Jisis siya ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkinin siir yai imiir nowomwarkaiyiugim
(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

13 Mi Jisis siya simiir boinki, kima ta boiniyio yai kwira saiir bi ninokninkinkim, aniya? Mi kima wi paniina sibgu owomwarkai boin haiginiuwi ti boiniyio yai whiekakim simiir yaimwowim, ha?

14 Kara kimiir niki boinmauu wakaeki, tiki inkamin witnid nitkinin ini tiki inkamin Adi Komii siir yai boinmimauuwiyin ini siir hiriinan ywowin.

15 Iikam nhirim sima Adi Komii siir yaiya pa wakae nami mipi sima siyiu hir napami mipa naingwo ouwouami Adi Komii siir yaiya. Sima Adi Komii siir yaiya panaowar wakaenaki mi Setan siya panaowar swoki kwitkigi Adi Komii siir yaiya simiir kwoinau haiginama. Mi tiki iikamim ini ti witnidin siyiu nikiiyim, sibgu whak karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim.

16 Iikam nhirim sima ini ti witnidin siiyakak nuin, siir nakaigaiyim mi sima ti iikamim ini hiriinan ywowim. Yaiyim sima wakaeyim pa wakae ningruramsasaugi, ta Adi Komii siir yaiya simiir mhii kwoinau. Mi sima pi mairgimairgar nwo nami, ta yai aiiramin.

17 Tiki iikamim ini witnidni miiyim aowa nam karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima paniinsi ywokwo bripriisi. Mi iiya hikin nimbiniiyim simiir kinankiuwam mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi sima Adi Komii siir yai aiirin wi digiumii haigingigi. Mi sima whiekakim wa nikiiyam iuguskii.

18 Mi iikam nhirim ini ti witnidin maeyauwa urid amridkakin siya nwowa saiir nakaigaiiyim ini simiir hiriinan ywowim sima wakaeiyim Adi Komii siir yaiya.

19 Mi simiir kwoinin ini umirminim mi nuan digworaekwowim ini sima kiyainamim. Mi
ta Adi Komii siir yai kibiya ini ti digworaekwo imar higriniugiya. Mi Adi Komii siir siyiuin
siir paniinsi sibgu apsi.
20 Mi iikam nhirim ini ti witnidin nu maeyau miiyik nikiiyin, ini siir hiriinan ywowim.
Sima ina sibgu wakaeyim Adi Komii siir yaiya. Mi simiir nhirim kam nwir iuura mi budi mi
nhirim pi kam nwoima mi budi mi nhirim pi kamairim iriiyara mi budi. Friig.

Sima yiukidin niuyaiyin wi two aowa higriniuwi
(Lk 8:16-18)

21 Mi Jisis siya simiir boinki mi iiya inkamin yiukidin niuyaiyin siir hangimunanii mi
siya wi two aowa haigiprakaii, iyie? Wi hii aowa haigiprakaii, aniya? Niingaka. Kira
bopwonauan romyasin siir dinankii! Mi yiukidin pa sibgu iuyakii.
22 Tiki inkamin siir kwoinpai kwoinpaiyim tariinanin tiki idowiiya nwo karam nwowim
mi mhoiiya sima wi idowiiya nwo iuguskii mi wi dimin whirkin swoki haigiprakai rani.
Niingaka.
23 Kima ti iikam whiekakim kima wiingakairgim, kima timi wakae.
24 Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, yaiyim kima wakaeiyim kima sibgu
daingworinukripkai. Siyiuin inkam nwirni kima tiriyin mi Adi Komii siya kimiirin wi
hiriinan siyiu iiirar swoki inkin tiri.
25 Mi inkam nwirin siya ninokninkin miiyikaki niuwi mi mhoiiya Adi Komii siya siirin
wi hiriinan ninokninkin aiirar swoki inkin idu hauuraraokii. Mi inkamin ninokninkin
haimiisimakaki niuwi wi Adi Komii siya swoki haii. Mi siya wi ninokninkin karamaeyar
nwoiuguski, wi haimii sima hai naowid rani. Niingaki niingakiinga. Friig.

Ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkin whakiyin siir yaiga

26 Jisis siya hiniina boinkin, iiya Adi Komii siya iikamim mi digworaekwo whiekakim
simiir biiyan nwowin, siya ini ti inkamin witnid nitkinamin mi siir numir aiir sibgu
kigriraowin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinanar mi sibgu
kigriraowi. Mi siir numiran naeyim wi hoimgakar nimbiyami.
27 Mi iinokiinokin ti inkamin niiyaka pi nhwo nib whwonkaowi mi nugakin siya pa ninsiin
apririramyakwoki. Ti inkamin siya kigiyin mi siya ini siya siyar yaingwowin, ti witnidin
siya komii paniina nwokikin, siya biri ninokninkinkin.
28 Nu siya minki mi ti witnidin pa kinan grimgrinkiigi mi siya mhoiiya pi nae kakar
namwo iuwi. Bii pi kwo aeyar nimbiyami mi mhoiiya nae pa budgi.
29 iiya sasaeyim wai nwowiyim mi ti inkamin pa ningugu haii. Friig.

Ta boiniyio yaiya mastet yinika
(Mt 13:31-32,34; Lk 13:18-19)

30 Mi Jisis siya boinki, krima Adi Komii siir iikamim mi siir digworaekwo whiekakim
simiir biiyan iikam nwowi mi krima wi paka hiniin boiniyio yaiya sae nikri boini siirin.
31 Mi ti mastetnidin siir hiriinan ti ikrii boin. Mi mastetnidin siya iki paenid nhirim simiir
hiriinan tani. Niingaka. Siya sapkisapisimkin komii rani, ara krinankin. Mi siir nidim kasa
rani, hoimgakim. Mi Adi Komii siir isidin ini ti mastetnidin siir hiriinan ywowin kasa rani,
hoimgakim.
32 Mi inkamin ti mastetnidin siir ninkin digiyin mi siya pa whakii mipi komiiyar namwo
iuwi. Mi siya iki sasae hoimgakim pi simiira mrwii haiburgigi. Mi siya kwiya komii kakargin
mi ipiyin minim simiir whieyim pi siir kwiya imiirar mi haigii. Friig.
33 Iiya sima Jisis siir boiniyio yai imiir ninokninkinim mi mhoiiya siya iikam imiirin
boiniyio yai kasa biri boinkin, Adi Komii siir yaiyim.
34 Diminim siya boiniyim pi simiir boininkii iuguski rani. Niingaka. Siya pi boiniyio yai
ara boinkii. Mi iiya siir kigna miriiyim kamim pi sima sima nwoki saikain mi Jisis siya
yaimwokiyaimwowim pi haniingi boiniski. Friig.

Jisis siya opud hinin komiiya saiir boinkikin mi opud hinino ina digiywo
(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

35 Mi naiowaka ta iiya aiirarin siir kigna miriiyim kamim siya simiir boinki, krima pi whii
yarmiya kigidamtibi.
36 Mi sima ta iya Jisis siya nidwokaiya saiir kwiriinam mi sima siir wara yiuginam. Mi
sima i nhirim ini warar yinkin kwirii namim. Mi iikam isid komiiyin sima siir haiburgigim
mi sima ina yamim.
37 Mi opud komiiya ha hugnaniya mi hinin komiiya ha mi it mi simiir iyin ini wara
kaibombokiigiyin, hinin aeya. Taka hinin opud komiiya prasaeki mi iuwi. Mi iya opa
mirkimirki ninkinim pariiparii.

38 Mi Jisis siya iya saiir idao hir kikinaniu whwonkaigin nhwo mipiyinanin siir. Mi sima siir yinidgu insiin mi sima ina boinim, hie! Ti krimiir Adin, krima pi inigak nwo rani, pi tirar nwomainainami. Mi tari kira krimiirsi naingwoyimiyok rani, aniya?

39 Mi Jisis siya ha ninsiingiyin mi siya io opud hinin sowiir ywoki. Mi siya ina boinkiyin, kowa dig dwoki! Mi Jisis siya hiriinan boinkiyin, opuda ina digiya mi opa hinin simki biri swoki itkika, ini niingar ywomaigiya mokmokwaiga.

40 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki. Kima hiniin dimusi nididnanaekim, ha? Mi kima tari naingwo tibmii karamaekim ini niingar ywowim, aniya?

41 Mi sima ini mounana siinkaokiyim mi nidid prasae biri kinkikim. Mi simasimar yomboin amboina. Tiki inkamin siya yipikin tiki hiniina tirin? Opud hinino ini siir yaiyar mi wakaeyoknakiyo? Ɨriig.

5

Inkam nwirin siir nwowim yiu biyieyim Jisis siya ninimniskigikim
(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

1 Sima whii yarmiiya hiriir yimbiyam Garasa simiir nu iiir.

2 Mi iiya Jisis siya i aiir haiburgigin mi inkam nwirin uridyiu biyiekakin siya biri kimiminkikin ina yamin siirim mi tiki inkamin uridyiu biyiekakin siya maeyauwa inkam hangikaiiya saiir hir nwowikin. Siya saiir hiranki nitkin.

3 Siya inkam haingikaiiya maeyauwa saiir whwonkaiigin. Inkam nwirkin siir nonkworinu dig nwo rani. Mi wieyin sopni siir mi udkikini wi iriipi hiriinan, wi dig mi o rani. Niingaka.

4 Ɨi kasa rani, sima siir iga iin imiir udim wieyin sopni mi tidop mini ha mi kurimdinu. Mi ti dimin whiso siir kogo, pi sowiirar mi ankabimbiirnami. Siir kirieya prasae rani. Inkamki siir nonkworinu mi siir udrinu dig nwo rani. Niingaka.

5 Ɨinokiinokin siya nii nabie pi inkam haingikaiiya maeyauwa mi mhiu, pi hirar nwowi. Ɨki siya kauwaryimyoknamiyim mi siiya pa hai pi siir piu aiirar nikrimkripi. Mi siir piua nhie aunawaigi nwowi.

6 Siya kigi Jisis siya aru hirar nwowin mi siya ina iwitnaniyin. Mi siya ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai hiuniyin.

7 Siya ina kauwok boinkiyin, Jisis! Kira Adi Komii siir yinisimkin ninomor kouankin nitin kira kariirin dimu tiram mini? Kara kiriir nikopwaisisirki Adi Komii siir inig iiir, kira wi kariir kipi diriraerar bumbugi.

8 Mi Jisis siya ti yiu biyieyin siir piu nii okwokaiyin siir boinki, yiu biyie, kira ti iuguski siir piu hirii kipi nwo.

9 Mi Jisis siya srii, kiriir inigin yipikin? Mi siya ina yowarkii boinin, krima hoimgakim. Mi kariir inigin siirin hiniin asi dapkin, hoimgakim.

10 Mi siya Jisis siiram kauwok boinanaeki, kira krimiir kipi nikropki ta nu maeyau aiir haiburgigim.

11 Hu isid komiiyin mhiusimin kingiin nwowin ini siir mhaeiyim.

12 Mi yiu biyie sima Jisis siirim kauwok boinanae, kira krimiirin ti huim simiiram dikropki. Mi krima pi simiir nii whwonkainami.

13 Mi Jisis siya ini wadieya ywokiyin simiirin. Mi ti yiu biyieyim ti inkam iiir haiburgikin, ini hu simiir piu ii whwonkainamim. Mi ti hu isid komiiyin sima mhiu iiir haiburgigim mi sima ina iwit iniwamwirkiinaniyamim siiyienan iiir. Mi sima ig hiniin biri niwit namkim, nhwo bidi kwisnamim. Mi sima ina iwit natatamim opa hiriir. Ti hu whiekakim hiriigim, 2,000 kasaka rani, hoimgakim. Mi sima ini op aiir kwiyae aokaonamim.

14 Mi hu imiir kigriraowiyim kamim sima ina yidamkiyim. Mi sima ha niwit amim mi ina boinmimauuamim om komii hiran iikam imiir mi omisisismim ti om komii siir yaba nwowim simiir hiran iikamim simiirin warar mi iwit boinmimauuam. Mi iikam whiekakim ta maeyauwa hu ima nwowa saiir ini kignaki mi diminin Jisis siya tirin ta maeyau aiir.

15 Mi sima Jisis siir hiriir yimbiyam mi sima ti inkam iiir ini kigiu biiya yiu biyie isid komiiyin siya nwowin. Biiya ti inkamin yiuiskak biri nwokin mi tariinanin siya yiuis bidi kaiyin. Mi siir kwoinin ini haniingi yaingwo omokiyin. Mi siya hirar nidwowi mi iikamim sima siir kaowim mi sima ina yididim siirsiyin.

16 Mi iikam whiekakim ti diminin siir kigim mi sima ina yapboinmamauuamim ti diminin ti inkamin Jisis siya haiswoniskigiyin yiu biyie biiya ti inkam iiir nwowin. Mi sima hu imiir warar mi ikin boinmimauu.

17 Mi iikamim sima Jisis siir boinki, kira ti krimiir nuin siir kipi nwo. Kira maeyau kwira damki!

18 Ɨiya Jisis siya i aiir kwiriiyin mi inkamin biiya yiu biyieki nwokaiyiuin siya srii Jisis siir, Jisis, kara kinaka namam naingwowi?
19 Mi Jisis siya wadie biri nwokin siirin. Niingaka. Siya ti inkamin siir boinki, kira kiriir omaka dam, kiriir yopii yokman imiiram. Mi kira simiir tini boinmimauuiu digworaekwo hoimgakim Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya tirkiyim. Mi siya kiriirsi naingwobumbugin.
20 Mi ti inkamin siya ti om iiir haiburgikin mi siya ina yamin. Mi siya nu Dikapolis hiriir yimbiyam. Mi siya hiran iikamim simiir ini boinmimauuiu diminin Jisis siya tirkiyin siir. Mi iikamim sima hiriinan wakaekiyim ini mouni haniina siinkaokiyim. Ɨriig.

Jisis siya inkam komii nwirin siir yinisim yinugiyina saiir haiswoniskigika (Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)

21 Mi Jisis siya ha swoki iyikidamin whii saiir mirmiiya hiriir mi iikam isid komiiyin sima ini saikar yamwomimirniyim whigbid hir.
22 Inkam komii nwirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir kigriraowiyin mi siya ina yitin. Siir inigin Jairaskin. Mi siya Jisis siir kigin mi ina yamin mi ini ogmwo Jisis siir igmiiga kingiinar ini hiuniyin.
23 Mi siya ti inkamin Jisis siirim sriinanae. Kariir yinisim yinugiyina ini nao kingiinar nwowa. Kiriir iina saiir wini hainiini saeya pi naonamisi mi saeya wadie nwoki owim.
24 Mi Jisis siya Jairas saika asi namkin. Mi iikam isid komiiyin ini siir mhoiiyar woknamim. Mi nhirim ini siir priska priska miiya yapamim. Mi Jisis siir wara biri kigwinkin, ini simiirara kigwin iskiyin.
25 Mi wig ira hir nwowa saeya nhieki mi napidwodwomaimiiya, saiir biewiyim iuurwhis nhieki saeya napidwodwomaimiiya.
26 Naeyiugak inkamim kasaka rani, saiiram nankabgugunanaeyim. Mi ta wiga saiir umirim whisariiyar niuguguskim simiirin. Mi saiir ma wadie bi swoki okika. Niingaka. Ma saiira ini komiiya yasae owiuguskiya.
27 Ta wiga saeya Jisis siir yai aiir wakaewina mi saeya ha nitka siiramin. Mi saeya ti iikam isid komiiyin simaka nitka. Mi saeya Jisis siir mhoiiya yit mi saiir iina siir yiuis aiir yaka onkwoki.
28 Mi saeya saiir kwoin arar yaingwokwokai mi kariir iina pi siir yiuis aiirara maka onkwokii mi kara pi wadieyar nwoki.
29 Mi biri kimiminkika saiir nhieya ina yinkisaenakiya mi saiir piua ini saeyar kinankiugiya nismikinkiya.
30 Mi Jisis siya ina yinokninkinkiyin siir kirie nhirim namkiyim. Mi siya iikamim simiir bopwoniya haimisiyao okwokaokiyin mi ina boinkiyin, yipikin kariir yiuis aiir nonkwokiyin?
31 Mi Jisis siir kigna miriiyim kamim sima boinki siir, kira kigi! Iikam isid komiiyin wasi kiriirar nokwoyokaiyim mi krima wi paniina ninokninkini? Kira hiniin dimusi boinkin, yipikin kariir nonkwokiyin?
32 Mi Jisis siya ina kaoyokiyokiiyin ti inkamin siir nonkwokiyin siir kigsibgiyam.
33 Mi ta wiga saeya ina yinokninkinkiya diminin saiir tirkiyin mi saeya ini nididkakar ywokiya, saiir kiuim kirie biri nwokim. Mi saeya ha nita ogmwo ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai kaiyirou hiuniya. Mi saeya ina boinmauugiya digworaekwo hoimgakim siir.
34 Mi Jisis siya ta wig aiir boinki, yinisim! Kiriir naingwo tibmiiya kariir kirie aiiram naingwo tibmiiya, kiriirin wadie saeya nwowaiginiugika. Mi kira ha dam! Kiriir kwoinin sibgu dwowipisunam mi kiriir ma dig nwoki oki.
35 Mi Jisis siir yaiya ha niki boinin mi kam nhirim Jairas siir omaka hiranki nitkim mi sima yaboini siir, kiriir yinisima bidi yaonama. Kira kiigi wara inkamin nowamwarkaiyiuwiyin saika hirii kipi ninkinanae.
36 Mi siya ta yaiya sima boina saiirin ini hindara wakaemumuin. Mi siya Jairas siir boinki, kira kipi nidid! Kira kariirimin hindarar daingwo tibmii iski.
37 Mi Jisis siya iikamim simiir yikidugig, sima pi saika kipi nam. Pita, Jems mi siir nomiiyau ieya Jon, Jisis saika simasimar yinkin am.
38 Mi sima Jairas siir omaka saiir nimbiyamim mi Jisis siya kigiu, sima pi nankaninouwi, sima hiniin biri nougim, wamki kimaii, nhwokou nhwokouim ini warar youwonikiyim.
39 Mi Jisis siya ha napninopkainamin omaka apinaua hiriir mi siya simiir ini boiniu, kima dimusi nankaninouwi ta yinisim aiirsiyin? Ta yinisima saeya biri naonamka. Niingaka. Saeya nhwo whini.
40 Mi sima yaibu siir yiewaiyiugi, Jisis siya iikam hoimgakim omakanau hir nwowim siya simiir yikrop apniki. Mi Jisis siya mi saiir yopii ado sowawai mi kam nwoimim siir kigna mirii ikim, hiriirin simasimar youapninopkainam maeyauwa yinisim aeya nwo aiirin.

41 Mi Jisis siya saiir iina aiir yonkwoki mi ina boinkiyin saiirin, Talita kumi! Krima ta yaiya
saiirin hiniina boinkim, yinisim yinugiyin. Kara kiriir boinki, kira dinsiingi!
42 Mi biri kimiminkika ta yinisim yinugiyina ha ninsiin idwokiya ina yapririrama. Saiir
biewiyim iuurwhisko. Mi sima ti diminin siir kigim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim.
43 Mi Jisis siya ina boinikidugiyin kima inkam nwir kipi boinmauu ti diminin. Mi siya
simiir boinki, ta yinisim yinugiyina nae saiir ti hauu ae. Friig.

6

Om Nasaretan iikamim sima Jisis siirin digiumii haimriiyiugigim
(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)

1 Jisis siya ti omin siir haiburgigin mi ini siir omki om iiirar swoki amin. Mi kamim siir
kigna miriiyim sima ini saikar yinkin amim.
2 Mi Juda simiir ii komiiya Sabat, Jisis siya omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir
yapninopkainam. Mi Adi Komii siir yaiya simiirin hir ini boinmimauuiu. Mi iikam kasa
rani, siir yai wakaeyim mi sima mounan asi siinkaokikim. Mi sima boin, tiki inkamin ta
ninokninkina siir hir nwowa mi siya papi haigin, ha? Mi ti hiniin dimin komiiyin siya
paniina tirkin, ha?
3 Mi tari ti inkamin omaka miriiyin mi siya, aniya? Mi siya ini iikamim nuanim
krimiir hiriinan ywowin, aniya? Mi siya Jems siir yaowaekin, aniya? Mi Josis, Judas mi
Saimon mi siir yokmanim sima ini krimaka tirar nwowim, aniya? Mi sima hiriinan kwoin
naingwowim mi ini simasimar priiidwo boinaiyamim.
4 Mi Jisis siya simiir boinki, profet inkamin iki siya hinda tinda namiyim sima siirin pi ha
kigi, siya inkam komiigin. Mi siir omki om hirin siir yopii adim mi siir iripa o nhieyim yim
sima pi ha kigi, siya inkam komii rani.
5 Mi siya dimin komii komii bi swoki miriigin siir om hirin. Niingaka. Mi siir iina simiirin
wi nhirmi arar hainiiwokmaigi, siya iikam homgak wao biri hainiiwokmaiigin. Niingaka.
6 Mi Jisis siya iikamim simiir kigiyin sima biri naingwo tibmiigim mi siya ini iingas arar
pikrimgribgiyin. Mi siya ini omim siir omin siir kingiin nwowim, ini simiir yamin. Mi siya
hiran iikamim simiir boinmimauuwam Adi Komii siir yaiya saiir. Friig.

Jisis siya kam iuur nwiso mii simiir hauugikin
(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)

7 Mi Jisis siya aposel kam iuur nwiso simiiram yikiuna. Mi siya simiirin nwonisa
nwonisa yikropki. Mi siya simiirin kirie ini warar yinkin hauugiyin, yiu biyieyim simiir
ninimniskiiyam.
8 Mi Jisis siya simiir boinki, kima nae digworaekwo homgak kipi hainam. Kima pi
paekopin hiugwokwo apiyin siirara hainam. Mi umir minim onau kipi haiginam. Niingaka.
Kima pi kimiir piu niinga niinga dam!
9 Kima iga pa diyopkimkikiunam. Mi kima yiuisa koua niiya saiirin pi kwokwisa kipi
niinam. Niingaka. Kwokwira diinam.
10 Mi Jisis siya yai kwira ina swoki boinkiyin aposel kamim simiir, iiya nwisko mi
apnimbiiyami om hir mi inkam nwirkin ha boinwini, kowa ta omaka saiir uni oni mi yaeya
omaka iram kipi swoki amimin. Niingaka. Ta omaka irua kowa nwowa saiirara dwo
kripkai kipi kisae kimrae. Mi iiya kowiir miiya dig nwokii ti om iiir mi kowa wi haniingi
dam. Mi ta omaka aiirin wi haniingi haiburgig mi kowa wa dam.
11 Mi iiya kima om whir napnimbiiyamiyim mi sima kimiir yai biri wakaekim mi kima ti
om iiirin ha timi haiburgik mi yaeya om whiram timi am. Mi sinim kimiir iga imiir nwowim
simiirin wa dikrimkrinkiigig. Mi sima wa nwoki aingwowoknakiyim simiir siyiuin miiyik
rani.
12 Mi aposel kamim sima Jisis siir yai aiir wakae namim mi sima ina yamim. Mi sima ina
yapboinmamauuwamim Adi Komii siir yaiya saiir, iki omom omom imiir. Mi sima boin,
kimiir mhii kwoinim ti kisina haigi, hiriiyar kipi nwokripkai.
13 Mi sima yiu biyie hoimgakim iikam imiir nwowim simiirin haniingi
haiswonimniskiiyam. Mi sima wa waekiimnanin pi siirar mi iyopi iikam makak imiirin mi
sima pi wadieyar mi okii. Ti wa waekiimnanin siir kirie rani, Adi Komii siir kirieya wadie
saeyar nwowaiginiuwi. Friig.

Jonin op baptais haiginiuwiyin siya bidi yaonamin
(Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)

14 Tariinanin inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot siyar wakaewin, ta yaiya Jisis
siir inigin omom omomim bidi yiniyokiiyin. Iikam nhirim sima boinki, Jonin op baptais
haiginiuwiyin iikam imiir, siya bidi yinsiin idwowin ie hirankin. Mi ti siya dimin komii
komiiyim simiir asi mi inimniskii.

15 Mi nhirim sima boin mi tari Ilaijakin, aniya? Mi nhirim yim ina boinim mi tari ti profet inkamin biiyanin siya, aniya?
16 Iiya Herot siya Jisis siir inig iiir wakaewinin haigiririrniyin mi siya ina boinkiyin, biiya Jon siir niiyin kara bidi iki kaigrip haiyin mi tariinanin siya ina swoki insiin idwokiyin, aniya?
17 Biiyin Herot siya kam nhirim simiir nikropkikin Jon siir nonkworinuwam mi wieyinsopni kogrinukikaiyam omaka hiuyokiyokaiya saiir hir hiugripkiikikaiyam. Mi Herot siya ti diminin dimusi bi tirkin, Herodias saiirsi tirkin. Mi Herodias saeya io Jon saika nwoka. Saeya Filip siir wiga. Herot siir nomousimin. Mi ta Filip siir wiga ini Herot siya hainikii onkwona.
18 Mi Jon siya Herot siir boinki, kira ti kiriir nomousimin siir wiga saiir hainikii nonkwonain yio ti hiriinan siyiuin miiyik rani.
19 Mi Herodias saeya kwoin biyie Jon siiram ywo siir nisomaowam mi saeya dig bi nwoka. Niingaka. Dimusi rani, Jon siya ini omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin.
20 Herot siya Jon siirsi nididigin. Siya ina ninokninkinin Jon siya inkam wadiekin, siya dimin whir bi swoki tirbusrankin. Niingaka. Siya inkam komiiyim simiir siyiu aka bi nantamyiryirikin. Niingaka. Mi siya Jon siir asi kigriraokin. Mi siya siir yai aiir wakaeyin mi siya ina yaingwoyimiyokiyin. Siir kwoinin miiyik biri nwokin, siya ini hikak ywokiyin.
21 Herot siya nae komiiya kwira diriraerarkwokin iiya siir apugi naokainakiya saiir naingwokikin. Siya ta naeya inkam komiini mii miriiyim kamim mi inkam komiiyim omom omomim sim kigriraowiyim mi yaii niniiyim simiir biiyan kamim mi nu Galiliyan inkam komii ikim simiiram diriraerarkin. Herodias saeya Jon siiramin ii miiyik amar niki oka Jon siir nisomaoamin.
22 Mi Herodias saiir yinisim yinugiyina ha napninopkainaniya ta omaka nae naeya saiir mi saeya ini ig ini swaeniya. Mi Herot siya mi inkam komii komii nhirim saika naeyim sima ini mairgimairga ywokiyim saiirimin. Mi inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siya ta yinisim yinugiyina saiir sriigi, kira dimuam naingwowi, ha? Kira kariir ti boinmauugi mi kara kiriir nwoki hauugi.
23 Mi Herot siya ina yokopaisisirkiyin ad isao! Ti diminin kara nimbinin mi kira kariiram boini dimin whir kiriir hauuwam mi kara kiriirin wa hauugii. Mi kira kariir nu mi kariir digworaekwowim simiirim boini, bopwoniya kikintiokiyam haimii kiriir hauugiyim mi kara kiriirin wa mi hauugi.
24 Mi ta yinisima ha napnaniyama mi ini saiir yopii aiir yani sriinakiiya, kira pi dimu haiyam boini, ha? Mi yopiiya ina boinkiya, kira pi ti Jonin op baptais haiginiuiyin pi siir mwo iiir kaigrip haiyam tini boiniu. Mi kira pa whainani kariirim.
25 Mi biri kimiminkika ta yinisim yinugiyina, ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi saeya siir boinki, kara minam naingwowi, kira pi Jonin iikam baptais haiginiuiyin siir mwowin pi mobmirni kaigrip haiginki mipi kariir whauugi.
26 Mi saeya hiriinan boina mi ti inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siir kwoinin ini hikakar ywokiyin. Mi siyar yaingwowarkaigi, kara bidi iki imbinkiyin mi iikamim saika nidwo aeyim simiirsi warar mi aingwokin. Mi siya ta wiga saiir yai paniinsi yiriyiu boinsi.
27 Mi bi kimiminkin ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herotin, siya ina yikropkiyin, inkam nwirin yaii niniiyin siir Jon siir mwo iiir nini kaigriphainakiyim. Mi ti inkamin yaii niniiyin ina yamin, maeyauwa siir hiugripkiikikaiya saiir. Mi Jon siir nii iiir ini kaigriphainaki.
28 Mi Jon siir mwoin mobmorni haiginam. Mi siya ha hainaniyin mi ta yinisim yinkopaka saiir ini hauuni. Mi ta yin kopaka ya ini saiir apu aiir ini hauuiua, saeya kigam.
29 Mi kamim Jon siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ina yitim Jon siir piuis biyieya saiir hainakiyam. Mi sima ie ini kikaiyiu saiirin. Iriig.

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000 kim
(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)

30 Mi Jisis siir aposel kamim ha swoki haiyiug apnaniyim, sima ini saikar swoki amwoniyim. Mi sima siir ini boinmauuni miiyim sima miriinaniyim mi yaiyim sima boinmimauuim iikamim simiir.
31 Iikam kasa rani, haimii tamii ninap anapim. Mi Jisis siir aposel kamim mi Jisis siyar, sima naeni ii karamaeka. Mi Jisis siya simiir asi boinkim, humbae! Krima nami maeyauwa iikam karamaeya saiir. Krima piu haimiisima nwoki siisi.
32 Mi sima i aiir kwiriiyim mi ina yamim simasimar maeyaua iikam karamaeya saiir.
33 Mi iikam kasa rani simiir kigwo kwiriigiyim. Mi sima ina yinokninkinkiyim simiirin. Mi iikamim om komii komiiyanim ini ta maeyauwa saiirim yamim. Mi bii ini simar iwit okwokwokinim. Jisis siya mi siir aposel kam ima, yim mhoiiya yimbiyam.

34 Mi Jisis siya mi siir aposel kam ima, sima ha nakuiuim mi Jisis siya iikam hoimgakim simiir kigin mi siya simiirsiyin naingwoyimyok prasae biri kinkin. Sima sibsibnankim inkamki bi kigriraowikim simiirin. Niingaka. Mi siya simiirin digworaekwo kasa biri nowimwarkaiyiugin.

35 Ɨiya bieyin nikiiyamtibin mi siir aposel kamim sima saikar ini boiniu, ta maeyaua inkam karamaeka, bie isi nikiiyam kingiin nwowamtibin.

36 Kira iikamim simiir dikropki sima pi hinda tinda nwoki amtibim iki omim simiir. Mi sima pi nae nwoki sain aeyamtibim.

37 Jisis siya simiirin ina yowarkii boinkiyin, simiirin nae kimar hauu ae. Mi sima Jisis siir boinki, kira minam naingwowi krima umirim kamarim kam nwira K400.00 hainamim nae simiir sain hauu aeyim, aniya?

38 Mi siya simiir sriigi, kimiir waraurin naeyim pariiga nwowi, ha? Kima tikina kignaki. Sima nini kigninokninkinakiyim mi sima boin, krima bretim iriiyar mi anasu whis ha nwowi.

39 Mi Jisis siya siir aposel kamim simiir boinki, kima ti iikam isid komiiyin simiir boinki sima maeyau maeyau didwowam tib, ta ko kibi aiir.

40 Mi sima hiniin hiniina yidwonam, nab whirin kamarim iriiyar (100) mi whirin, kam nwis iuur (50).

41 Mi Jisis siya ti bret iriiyarim mi anasu whis iko, siya simiir haiyin mi siya ninomor koua hiriir kaoki mi ina boin wadiekiyin. Mi siya bretin haniingin yiinibimbir priiginki mi siya siir aposel kamim simiir hauugi. Mi iikam imiirin sima nwoki hid hauunamim. Mi anasu whiso iriipi hiriinanar mi tirki ina mi inspimspak inoop priiginkiyim. Mi ini iikamim simiir swoki hid hauunamim.

42 Mi sima nae dig nwokiyim mi simiir mhiiyim ina yaekiniugiyim.

43 Mi sima bret anasu haimii haimiiyim ina yaepipiru haiginkiyim. Mi nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginkiyim, nibim iuur isa swoki haiginam.

44 Kamim ti bret anasu imiir naeyim 5,000kim. Kasa rani. Hoimgakim. Mi wig yinim hir warar ninkin okim mi sima simiir wara biri mwaingim. Kamim simiirarar mwaingim. Jisis siir kirieya naeyim homgak saeya nwokikim. Ɨriig.

Jisis siya whii hirin op idwowar napnikin
(Mt 14:22-33; Jo 6:15-21)

45 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir yikrop kwiriigi sima i aiir kwiriinamim. Mi sima siir biiya yamkwokin whii mirmiiya om Betsaida hiriir iyikidam. Mi siya iikam isid komiiyin simiir nikropkiyam warar mi aingwo.

46 Siya iikamim simiir nikropkiyin mi yio siya mhiua hiriir iiyam, siya nhwo hir ini kwisboiniu.

47 Mi naiowaka kamim siir kigna miriiyim ini whii hirar yakiririr mairibim. Mi Jisis siya ini whiigbid hirar yokworibin.

48 Mi siya kigi opud komiiya simiir i aiir namitiuwiua, sima igwir hiniin biri kignamkim miinan mirii idamkim. Mi iiya imiimar niki oyakwoka biri niki pirkin iuguskika mi Jisis siya opa saiir ida yapamyakwok simiirimin. Siya minam naingwokin, simiir nap haiburgikam.

49 Mi kamim siir kigna miriiyim simar kigwin, siya whii aiirin op idwowar nouwapniyak-woki. Mi simiir kwoinim ha naingwokim, siya wraigi mi iuwi. Mi sima haniingi yinkau ankau siirsiyin.

50 Ɨiya sima siir kigwinim mi sima ina yididwinim. Mi Jisis siya biri kimiminkin siya ina yanka boinkiyin, kima kipi nidid! Kima kirie dwowin! Karairgin ti nitin.

51 Mi siya i aiir kwiriiiuin mi siya ini simakar ywowin. Mi biri kimiminkika opud komiiya ina digiya. Mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini warar whriewhriekiyim.

52 Sima biri naingwowoknakim ti bret anasuim Jisis siya hid hauuim iikam imiir. Niingaka. Simiir kwoinim ina niki whriewhrie kripkaiyim. Ɨriig.

Jisis siya haiswonіskiiyim iikam makakim om Genesaret hiranim kasa rani,
(Mt 14:34-36)

53 Mi sima whii aiir iyikidnaidam mi ini om Genesaret hiran maeyau aiir yaka kuiu. Mi simiir iya hir yaka kunimborugig.

54 Ɨiya sima i aiir haiburgika mi ti omin siir hiran iikamim sima biri kimiminkim, Jisis siirin ina kigninokninkinwinim.

55 Mi simiir iikamim ina yitikrinkiyim om Genesaret siirar. Ta maeyaua sima kua saiirar biri nwokim. Mi iiya sima wakaekiya Jisis siya ini hapi nwowin mi simiir iikamim makakim simiirin hiini yiohaiginam. Mi sima ina hainamim siiram.

56 Mi omisisim whiekakim mi om komii ima mi ti omom omomim Jisis siya bidi yapyokii digim. Mi simiir makak iikamim maeyauwa iikam homgaki ninkiniuwiya maket pi saiir hirar nini haiginiuwi. Mi iikamim ti makak iikam imiir hainaniyim sima Jisis siiram yikiugi, kira wadie simiir nwokii mi ti iikam makakim simiir iinim kiriir yiuis aiirarar piki onkwokii mi sima pi wadieyar nwoki okiyim, aniya? Mi iikam hoimgakim siir yiuis aiir nonkwowim, sima ini wadieyar ywowim. Mi sima whiekakarin, ini wadiekinar ywokiyim. Ɨriig.

7

Yidiwi wanwiyae simiir niiwiiyin Adi Komii siir siyiu komii saika dig biri nwokin (Mt 15:1-9)

1 Farisi kamim sima mi kam nhirim siyiu komii ninokninkini ikim, sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi sima ini Jisis saika yamwoniyim.

2 Mi sima kig, kamim siir kigna miriiyim sima pi naei. Sima iina min simiirim bii biri hiisokim mi sima krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiu iiir bi sibgu apkim. Mi simiir iinam miiyik biri nwokim.

3 Mi Farisi kamim mi Juda hiran iikam homgak ikim, sima simiir yidiwi wanwiyae simiir siyiu imiirar niki tirkripkaiiyim. Ɨiya simiir iina op hiisok karamae nwowiyim, sima pi nae niki ae rani. Niingaka.

4 Ɨiya sima maeyaua nae haiginiya maket saiir namiyim mipi sima nae sainaki mipa swoki iti. Mi naeyim sima hainaniyim sima pi op nini hiisokni karamae nwowi mi sima pi nae rani. Siyiuim sima tiriyim sima siyiu whiruwani biri tirikim. Niingaka. Sima simiir yidiwi wanwiyaemi siyiu imiirar tirikim simiir digworaekwowim. Mi simiir digworaekwo whiekakim hiriiyar hiisok digikim. Mobmir mob mi yhii two ikim sima simiirin bi swoki kimbuwikim.

5 Farisi kamim sima mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima Jisis siir asi sriigim mi sima ti kamim kiriir kigna miriiyim, sima krimiir yidiwi wanwiyaemi siyiuim simiir nap karamae dimusi nwowi? Simiir iinam miiyik biri nwokim, sima isi hiriinanar nonkwo aeyim.

6 Mi Jisis siya simiir boinki, biiya Aisaia, profet inkamin siya ta yai aiirar niki win boinkikin kimiiramin. Kima niksisaeyakawaiwigim. Siir yokwowa hiniina win boinkika,
ti iikam isidin sima kariir inig iiir hainanam boiniyim, sima yai ara nhinkini. Simiir kwoinim kanaka biri namasugim. Niingaka.

7 Mi kamim simiir siyiu imiirara boinmimauuwiyim mipa boini ta yaiya Adi Komii siirga. Mi sima kariir inigin whisariiya hainani mi sima kariir inig iiirim naingwo tibmii rani. Niingaka.

8 Mi Jisis siya simiir boinki, kima Adi Komii siir siyiuin bidi haiburgigim mi ini kimiir yidiwi wanwiyaemi siyiu imiirar napim.

9 Mi siya ina boin taraowamin simiirin, kara ina ninokninkinin kimiir niksisae siyiuin. Mi kima hiriiya naingwowi, ti simiir siyiuin siyiu wadieyairgin. Mi wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir siyiuin digiumii siir haimriyiugigi.

10 Mi panao kara pi kimiir siyiu iiir boinmauu wakae haiginiuwi. Biiya Moses siya hiniina boinkin, kira, kiriir yopii ado sowiirwai yai sibgu wakaeyokna. Mi inkamin siir yopii ad owiir nigbumbuwi mi siirin wi hindara disomaokiingi.

11 Mi panao kara pi kimiir siyiu iiir boinmauu wakae haiginiuwi. Biiya Moses siya hiniina boinkin, wim kima hiniina boinkim, inkamin umir digworaekwokakin mi siya wa hauuwi siir yopii ad owiirin. Niingaka. Siya wi hauu rani. Mi siya ha boini, ti umirin Adi Komiini umirkin kara pi kowiirwai swoki hauu rani. Niingaki, niingakiinga.

12 Mi siya ti inkamin wi sowiirwai whindiriraerar haiginiu rani. Niingaka.

13 Mi kima kimiir yidiwi wanwiyaemi siyiuim simiirar napi mi kima Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyim pi boriisopi. Mi kimiir siyiu imiirara napama naingwowi. Mi kima ti hiriinan tirim mi kimiir kwoinim hiniina naingwowi, kimiir siyiuin kima tiriyin wadieyairgin. Ɨriig.

Inkamin kwoin biyie nwowiyin mipi miiyik nwo rani. (Mt 15:10-20)

14 Mi Jisis siya iikam imiir yikiuna mi siya simiir boinki, kima ta kariir yaiya saiirar wakae nonkworinugi.

15 Diminin inkam ieya nonkwo haiiyin mi ha naeiyin, yio inkamin io siya biri hiohaiginiuwikin. Niingaka. Mi kwoin biyieyin inkam siir kwoinau nwokaiiyin yio nik rani, pi siya tirbumbugi inkam iiirin.

16 Inkamin wiinwo rino kakairgin, siya yaimin diminim ha wakaeyimok.

17 Mi siya ha haiburgigin iikam isid komiiyin siir mi siya ina yamin omaka. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii biiyan boiniyio yaiya siya boina saiirim.
18 Mi siya boinki simiirin, wim kima windi kimiir kwoinim biri naingwo omokikim, aniya? Mi kima tari biri ninokninkinkim, diminin inkam ieya nonkwo haiiyin mi ha naeiyin, yio inkamin io siya biri hiohaiginiuwikin. Niingaka.
19 Ti hiniin diminim mhii kwoinan tani. Niingaka. Pi dini siyiu siir namki. Mi mhoiiya pi waisi hir nini iugigi. Ta yaiya Jisis siya boina saiir yaimwokiyaimwowa ya hiniinga, iki naepai naepaiyim dimin karamaekim kima simiirin hiriiya sibae sibae.
20 Mi Jisis siya ina bointiraowin, diminin inkam siir mhii kwoinau nwokaiyim mipi idowiiya nitinaka mi ti hiniin inkamin pi miiyik nwo rani.
21 Mi kwoin biyieyim inkamni mhii kwoinau nwokaiiyim mipi hiranka hiugrimkripnanini mi inkam iiirin pi simar tirbumbugi. Mi sima ti siyiu biyieyim hiniin hiniingim, kwoin biyie naingwo, hii nanae mi hii tauae mi inkam ninitkikaigai aokao mi inkam siyamar naingwona.
22 Wig hainikii nonkwona, kigmair mi digworaekwo biyie biyie ikim mi niksasae mi hindara mwrakboin mi inkamin siyamar naingwonaeiyin mi nwirni dimin mi boinbu mi nantamyiriyir mi whaowae diriraerar.
23 Ti digworaekwo biyie biyieyim inkam siir kwoinau hir nwokaiyim mi iiya sima idowiiya nitiyim mipa boiniski. Mi ti hiriinan siyiuin inkamin pi biyie sima nwowi. Iriig.

Nu Finisia hiran wiga saeya Jisis siirim naingwo tibmiiga
(Mt 15:21-28)

24 Jisis siya ha nhiingiyin mi ti om iiir haiburgig mi siya nu Taia hir nwowim omim simiir yam. Mi siya omaka ira saiir yapninopkainam. Mi siya pi boriisopi inkam nwirkin siir kipi ninokninkin. Mi siya asi mi aguprakaiyim wi dig mi owi. Niingaka. Siya wi dig nwo rani.
25 Mi wig ira saeyar wakae Jisis siya ini tir nwowin mi ta wiga saiir yinisim yinugiyina yiu biyieyin ini saiir hir nwokaiyin. Mi saiir apua biri kimiminkika ina yitsisaua Jisis siirim. Mi saeya ini siir igmiiga kingiinar ini akai hiuniya.
26 Saeya ta wiga nu whiranka saeya Juda wig rani. Saeya nu sim Finisia nu komii Siria hir nwowin mi siir hiranka. Mi ta wiga saeya Jisis siirim sriinanae saiir yinisim yinugiyina saiir nwowin yiu biyieyin siir haiswoniskigiyam.
27 Mi Jisis siya saiirin boiniyio yaiya saiir boinki, krima biiyin yinisimim simiir naeyim simiir tiki hauu ae. Krima krimiir yinim simiir naeyim simiir kipi haii mi wra kipi nitkiniugi. Niingaka.
28 Mi saeya ini siir yaiyaka yowarkii boina, Biiyan Inkam Komii kiriir yaiya yaimwowairga. Iki wra sima kingiin nwowiyim mi naeyim pi yin ima nae krimkrinkiigii mipi wra ima niumimin aei.
29 Mi Jisis siya saiir boinki mi kira ta hiniina boina mi kira ha ti swoki am kiriir oma hiriir. Mi yiu biyieyin kiriir yinisima saiir nwowin diyio kara bidi hugitkiigiyin. Mi kariir kirie aeyar nwo haiginiugika kiriir yinisima wadie asi nwokika. Mi kiriir naingwo tibmiiya ini kirie ywowaowa.
30 Mi saeya ha swoki ama saiir omaka hiriirin mi saeya ini kigiu saiir yinisima hii hirar whini. Mi ti yiu biyie saiir nwowin bidi yamigusamin. Iriig.

Jisis siya haiswoniskiigikin inkam waeyai wiingirwiiyin
31 Mi Jisis siya ha haiburgigin nu Taia hiran om iiirin mi siya om Saidon siir om bopwowar yapam. Mi siya ina swoki amin nu haimii komii whirin Dikapolis hiriir. Mi siya whii Galilia hiriir yapnimbiiyam.
32 Mi sima inkam nwirin Jisis siirim yinkikwona apnam. Siya ti inkamin wiingirwii waeyaigin. Mi sima Jisis siirim sriininae, siir iina ti inkam iiir hainiwokmaigiyim.
33 Mi Jisis siya siir nikiunamin mi iikam imiirin hirar haiburgig. Mi ini sowa sowar ini owouwo. Mi Jisis siir iinan ti inkamin siir wiin aiir yaka hopkaigi. Mi yaeyapa ha pibginkiyin siir iina iiir mi ini ti waeyaiyin siir kwiryae aiir yaka hougwokiyin.
34 Mi Jisis siya ninomor kou hiriir kaoki mi siya ina iyaeniskiigiyin. Mi siir kwoinin ha naingwoyimiyokiyin mi siya siir boinki, Efata, ta yaiya Jisis siirar yaiginka. Mi krimiir yaiya hiniina boinika, kira wakaeki!
35 Mi biri kimiminkin ti inkamin siir wiina ina wakaeomokiya. Mi siir yaiya ina mi boinomokiya.
36 Mi Jisis siya simiir boinikidukikinki, kima ti diminin inkam nwir kipi swoki boinmauumimin. Mi yim sima ta yaiya siya boin nikidukiya simiir saiir biri swoki wakaekim. Niingaka. Yim sima ti diminin ini siirar swoki haigiririr boinamim.
37 Mi sima ini hindara yanaakiyim mi ina boinim, digworaekwo hoimgakim siya tiriiyim pi wadie kinar nwowi. Mi siya inkamin wiingirwii nwowiyin siir mi diriraerari mi wi

wadieyar mi okii. Mi siya inkamin waeyai nwowiyin siir mi diriraerari wi digar mi owi. Ɨriig.

8

Jisis siya hauu aeyim iikamim 4,000 kim
(Mt 15:32-39)

1 Mi ta iiya iikam isid komiiyin ina swokini oniyim mi sima nae karamaekim. Mi Jisis siya
kamim siir kigna miriiyim simiirim yikiuna. Mi siya simiir boinki,
2 kara ti iikamim simiirsi naingwoyimiyoki iiyim kwoim sima kanaka nwokaigiyim. Mi
sima nae karamae asi nwokim.
3 Mi sima mhiiriima nwowi mi kara simiirin ha nikropki simiir oma hiriirin mi nhirim
kingiinanki nitki waeyao, yim wi siyiu hir pi napakaigai yamisi.
4 Mi kamim siir kigna miriiyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta maeyauwa inkam
karamaeka mi krima naeyim pi papiyankin mi inkiguna haii, ti iikamim simiir hauu
aeyamin?
5 Jisis siya simiir sriigi, kima bretim pariiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim, krima bretim
iriiyar nhisa nwokaii.
6 Mi siya iikamim simiir boinki, nu iiir grinkin idwokiyim. Mi siya ti bret iriiyar
nhiswo simiir haiiyin mi Adi Komii krimiir Wanin siirim boin wadieki mi ina
yiinibimbirpriiginkiyim. Mi siir kigna miriiyim kamim simiir hauugi mi yim sima ina
yapninkwokwo hauuwamim iikam imiir.
7 Mi simiir antiou sisimim ha mi haiyim mi Jisis siya Adi Komii siirimin simiirim wara mi
boin wadieki. Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, sima antiousisimim simiirin
warar mi hidninkwokwo hauunamim.
8 Mi sima ha nae digiyim mi simiir mhiiyim ina yaekiniugiyim. Mi ti nae haimii haimiiyim
sima naepipiru haiginaowidim, nibim simiir swoki haigiyim iriiyar is.
9 Ti iikamim sima iriparin 4,000 kim kasaka rani. Mi Jisis siya simiir yikropki mi sima ina
yamim.
10 Mi siya biri kimiminkin siir kigna miriiyim kamim simaka kwirii namin i aiirin. Mi sima
nu Dalmanuta hiran maeyau aiirim yam. Ɨriig.

Farisi nhirim Adi Komii siir dimin komii komiiyim simiir kigam sriigim
(Mt 16:1-4)

11 Mi Farisi kamim sima yai Jisis saikar yinkinwaomwarkii boin. Mi sima siirim boinki,
kira ninomoran dimin komii komii nhirim krimiir wiisiimauu mi krima nwoki inokninkini
kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi sima siiram kinankiugim.
12 Mi Jisis siya ha niyieniskiigiyin mi siir piua ini hikak warar ywokiya. Mi siya ina boinin
simiirin, ti iikamim ta ii aiir nwowim, kima ti dimin komii komiiyim simiir kigam dimusi
kauwok boinanaekim, ha? Kara kimiirin tisa boinkiyin, kara wi yaeya dimin komii komii
nhirim simiir swoki diriraerarki rani, ti iikamim ta ii aiir nwowim simiiramin. Niingaki,
niingakiinga.
13 Mi siya simiir haiburgikin, ini i aiir swokani apni kwirii namin whii yarmiiya hiriir
swoki iyikidnaidamim minkin. Ɨriig.

Farisi mi Herot sima niksisaekim simiir mi simiir yaiya ini ti yisin bret niyopiiniyin siir
hiriinan ywowa
(Mt 16:5-12)

14 Mi kamim siir kigna miriiyim sima pi naingwo owouugikim. Mi sima bretim wara biri
ninkin hainanikim. Niingaka. Mi sima bretin hara nwokai twonau hirin.
15 Mi Jisis siya simiir boiniyiokin, kima sibgu mintirao! Farisi kamim simiir diminin bret
niyopiiniyin yisin wi siir kipi kigna diriraerar. Mi Herot siirin iriipi hiriinan. Mi kima ti
simiir hiriinan siyiuin siir kipi nap!
16 Mi sima sima whrie boinam, krima bret karamaekim mi siya ta yai hiniina krimiir asi
boinkikin.
17 Jisis siya ina ninokninkinin siyiu biyieyin inkam nhirim sima tiriyin. Mi siya simiir
boinki, kima hiniin yai dimusi whrie boini, krima bret karamaekim? Mi kima tari biri
naingwowoknakim? Mi tari kimiir kwoinim ini hu habni kwoinan ywowim, aniya?
18 Kima nhwokakairgim mi kimiir nhwoim ti digworaekwo imiir kig rani, aniya? Kima
wiingakairgim kimiir wiinim wakae rani, aniya? Mi tari kimiir kwoinim ini yaingwo owouu
iuguskiyim, aniya?
19 Mi iiya kara niinibimbir priginim bret iriiyarim 5,000 iikamim simiirim mi kima nibim
pariiga haigii ti bret haimii haimiiyim kima naepipiru haiginim? Mi sima boin, nim krima
nibim iuur isa yae haigi.

20 Mi iiya kara niinibimbir priiginim bret iriiyar nhiswo 4,000 iikamim simiirim, kima
nibim pariiga yiu haigi ti nae haimii haimiiyim kima naepipiru haiginim? Mi yim ina
boinim, krima nibim iriiyar isa yae pipiru haigi.
21 Mi Jisis siya simiir boin mi kima tari kariir kirie aiir biri ninokninkinkim, aniya? Friig.

Jisis siya haiswoniskigiyin inkam nwirin om Betsaida hirankin

22 Mi sima om whirin Betsaida hiriir yimbiyam. Mi hiran inkam nhirim sima inkam
nhwokwisae nwirin Jisis siiram yinkikwona apnam. Mi sima Jisis siirim boinki, kiriir iina
ti inkam nhwo kwisaeyin siir donkwoki.
23 Mi Jisis siya siirin om mwisa hiriir yinkikwona apnam. Mi siirin haniingin yasaiginiugi
Jisis siya. Mi siya siir iina siir yaka onkwoki mi siya ina sriigiyin siirin, kira digworaek-
wowim ina kigomokiyim iyie? Niingaka. Aniya?
24 Mi tiki inkamin siir nhwonain ina kigomokiyin. Mi siya boin, kara inkam nhirim
simiirin ina kigim. Mi siya boin, kara simiirin paenan kigi mi sima ina napriririm.
25 Mi Jisis siya iina ina swokini onkwoniyin ti inkamin siir nhwo iiir. Mi taka iiya ti
inkamin ini haniingi sibgu anaokigomokiyin. Mi siir nhwonain ini biimiyakinkiyin. Mi
digworaekwo hoimgakim siya kigiyim waugi biri kimirkaigikim. Niingaka. Fni idowiiyar
ywokiyim.
26 Mi Jisis siya ina yikropkiyin siir omaka hiriir. Mi siya ina boinkiyin, kira pi om hir kipi
swokini apririr iu. Pi kira namkin mipi kiriir omaka dapiiyam iuguski. Friig.

Pita siya boinkin Jisis siya Kraiskin
(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

27 Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simaka nhiinam, ti omisisimim ti om komii sowiir
kingiin nwowim, Sisaria Filipai simiirim yam. Mi Jisis siya siyiu hirar yap srii yam kamim
siir kigna miriiyim simiir, iikamim sima kariirin paniina naingwokim, ha?
28 Mi sima siirin ina boinkiyim, nhirim kiriirin hiniina dapikim, kira Jonin baptaisiyin
siya. Mi nhirim hiniina dapikim Ilaija mi nhirim sima hiniina boini, kira profet inkamkin.
29 Mi Jisis siya simiir srii mi wim kima kariirin paniina naingwowi? Mi Pita siya siir yai
aka hiniina yowarkii boinki, ni kira Kraiskin, inkamin inkam whinkinsiis haiginiuwiyn mi
siya.
30 Mi Jisis siya simiir boinikidukikinki, kima ti diminin inkam nwirin kipi swoki
boinmauusran. Friig.

Jisis siya min boinmauugin siya nao nami mi siya ninsiin idwo aeya
(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

31 Mi Jisis siya haniingin boinmimauubwakainam kamim siir kigna miriiyim simiirin. Mi
siya boin, ninomor kou hiranki nitin inkamin karairgin. Mi kara wi hik kimbipisu kasa
hai rani. Mi inkam adiyaowaeyin siyiu komii kigriraowiyim mi inkamin naemin krimiirsi
ninkin imiiyaeiyin Adi Komii siir pris mi kamim Adi Komii siir siyiu komii iiir ninokninkin
ikim. Mi sima wi digiumii kariir haimriyiugigi. Mi kariirin wi sima nisomaoki. Mi ii
kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Kara ini kimiir inkam komii yauni
oniyin mi ini inkam kiinar swoki owin. Jisis siya hiniina boinkikin.
32 Yaiyim Jisis siya boinim, siya biri nimprio boinkin. Niingaka. Siya ini idowiiyar
boinmauu wakaekiyin, siya biri nimprio boinkin. Niingaka. Mi Pita siya siir yikiunanam
mi siya ini siir yani ikiuin.
33 Mi Jisis siya ha haiyiug kaokiyin kamim siir kigna miriiyim simiir mi siya Pita siir ywo
io. Mi ina boinkiyin, Setan kira kariir digiuwa damki! Kira Adi Komii siir bi ninokninkinkin.
Niingaka. Kira inkami kwoinin siirarar ninokninkinkin.
34 Mi Jisis siya iikam whiekakim simiirim yikiuna, sima siirim nitim. Mi kamim siir kigna
miriiyim simiirim warar yinkin ikiuna. Mi siya simiir boinki, inkam nwirin kanakar niti mi
siya siir digworaekwowim simiiram kipi naingwokwonanae ti aingwo owou. Mi siya siir
piu aiirsi kipi naingwoyimiyok mi siir piu hik kimpipisukak dwo. Mi siya ti paeyin hiiniya
nirio ninkinin kara haiyin siir hiriinan hik aiir haii mi siya kariir mhoiiya wi haini wit.
35 Mi inkamin siir piu aiirsiya naingwoyimiyoknanaeiyin mi tiki inkam hiriinanin siya
wi omwai waiya rani, siya wa kigugu iuguskii. Mi inkamin siyama naingwona karam
nwowiyin mi naonam minsi nidid karamae nwowiyin yio wi hiriiyar nokwoyokiyokiii.
36 Mi inkamin ti nuin siir digworaekwo hoimgakim simiir haii mi siya ha nao nami mi ti
digworaekwo whiekakim siirin wi simar whin diriraerar naowidi, aniya?
37 Ti inkamin digworaekwo hoimgakakin mi siirin wi sima swoki saininiyoknanaowidi
omwai waiyamin? Niingaka.
38 Ti iikamim tiki nwowim sima siyiu miiyik tir tani, simiir iga hinda tinda nokwowikim
mi sima Adi Komii siir yaiya digiumii haigingigi. Mi inkam nwirin krimaka nwowi mi siya

yaewan kindiyiu wani mi siya kariir yai aiirin warar mi kindiyiu wani. Karairgin ti inkamin ninomor kouanin biiya kimiir tir nikauni onakiyin. Mi mhoiiya kara swoki iti nua tiriir mi kara wi yamdiyar swokauni kindiyiu wani ti inkam iiirin. Mi iiya kara swoki iti mi wi kariir Adi Komiiyin siir dimin kirie komiiyin paenan niuwiyaiyin, wi saikar ninkin iti. Mi Adi Komii siir paekwosimin kintid kintidnanim ninomor kou hiranim wi saikar ninkin owi. Ɨriig.

9

1 Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowa boinkii, ti kam nhirim krimaka nokwoim, sima wi niki ao rani. Niingaka. Wa niki owi. Mhoiiya wa kigwini Adi Komii siya wi iikam hoimgakim simiir Biiyan Inkam Komii nwowi simiir kigriraowam. Mi siir kirieya wi warar ninkin iti. Ɨriig.

Jisis siir piua ya ini saa yimbiyamkiya
(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)

2 Mhoiiya iiyim iriiyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunamin Pita Jems mi Jon simiirin. Mi sima mhiu whirin siir iinainam. Ti mhiuin haruwa rani, ini kougi kou hirar nwowin. Mi simasimar ini owiu ti mhiu iiirin. Mi Jisis siir piua ina kisinakiya simiir whwonkam idar. Mi siya ini yaeya piu ywokiyin.

3 Mi siir yiuis minim ini whisinan ywowim mi sima ini namnamiinan ywowim. Inkamkin hiisokiyim yiuisim hiriinan whisinan biri swoki imbiyamikim. Niingaki, niingakiinga.

4 Mi Ilaija Moses sowa bidi bidinan inkamko mi sowa warar yimbiyam. Mi sowar ini kigiu sowa Jisis saika boinai.

5 Pita siya ti hiriinan diminin siir kigin mi siya ina boinkiyin Jisis siir, dimin taemin nowomwarkaiyiuan inkam! Wadieka, krima tirirar nwowim mi krima amirim kwoima mirii ira Mosesnika mi ira Ilaijanika mi ira kiriirga.

6 Sima tiki kam nwoimim ini nididkakar ywokiyim. Mi Pita siya taka yaiya nhiin nhiin asi boinkikin.

7 Mi wau kwira ha nita simiir yauni kiikiirinuni. Mi yai kwira waunau hirar yimbiyamki ina boinkiya, tikinin kariir yinisimkin kariir kwoinin ini siiramar naingwokwonanaeyin, kima siir yaiya saiir wakae.

8 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina dikaoraekaokiyim mi sima inkam nwir biri ninkin kigim. Niingaka. Sima Jisis siirar kig, simaka saisar nwowi.

9 Mi mhiukiu hir haiburgigim mi ha niuunaiiniyim mi Jisis siya ina swoki kauwok boin taraokiyin. Ti diminin kima kignamin wi inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. Niingaka. Kima kariirama tiki o. Inkamin ninomor kouanki nitin kariiram. Ɨiya siya naonami mi siya swoki insiin idwowi ie hirankin mi wi haniingi boininkii ti diminin kima kigin.

10 Mi sima ini ta yaiya saiirar yaingwokwokaiyim. Mi simasimar boin, saeya ta yaiya ie hiranki ninsiin idwonaniya saeya dimu yaiga, ha?

11 Mi sima Jisis siir srii, sima ti kamim siyiu komii ninokninkininiyim sima hiniin dimusi boinkim, biiyin wi Ilaija siya niti, ha? Mi inkamin krimiir whinkinsiisiyin Mesaia yio wi mhoiiya niti, ha?

12 Jisis siya simiir boinki, hiipa! Kaimwoairga. Mi bii wi Ilaija siya niti digworaekwo hoimgakim simiir diriraerarkwokinam. Yokwo Komiiya ya hiniina boinka, ti inkamin ninomor kou hiranki nitin siya iriipi hiriinan yaigakin. Ta Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika, ti inkamin ninomor kouanki nitin, wi hikpai hikpai kasa hai rani. Mi sima siirin wi yai miiyik swoki boin tani, aniya?

13 Kara kimiirin tisa boinkiyin, Ilaija siya bidi yitin. Mi kamim simiir kwoin imiirarar napim mi sima siirin siyiupai siyiupai haniingi tirbumbuninkin haiginiu. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinka Ilaija siirin. Ɨriig.

Whran nwirin yiu biyiekakin Jisis siya haiswoniskigigin
(Mt 17:14-21; Lk 9:37-43a)

14 Mi ti kam nwoimim ina swoki itim, ti kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim simiiram. Mi sima ini simaka swokini owiuwim. Mi sima kig, iikam isid komiiyin simakar nwowi. Mi kam nhirim Adi Komii siir yai ninokninkiniyim sima Jisis siir kigna miriiyim kamim, simakar ninkinwamwarkii boini.

15 Mi ti iikam hoimgakim sima Jisis siir kigwinim mi sima ina yanaawinim. Mi sima siirim iwitnam. Mi sima siir ini boiniu, hie! Akamwai!

16 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir sriigi, kima ti kamim Adi Komii siir yai ninokninkiniyim simaka dimu yai boinaikim, ha?

17 Mi inkam nwirin ti iikam isid komiiyin simakar nwowin mi siya Jisis siir yai aiir wakae boinki, hae, dimin taemin nowomwarkaiyiuan inkam! Yinisimin yiu biyie waeyai mikrimin ini siir nwowin. Mi kara siirin kiriirim asi nikiunanikin.

18 Ɨinokiinokin ti yiu biyieyin pi siir piu iiyam mi siirin pi siya nitirimtiowi. Mi siir yaiya yaeyopa hapi whopiigi nakii ibirgini. Mi siya siir big imiirar swoki aegiyimgiyiki. Mi siir piua iki kirie namwoiuwiyim, swoki onkwo sipkaiyim. Niingaka. Mi kara kiriir kigna miriiyim kamim simiirim boinkin, ti yiu biyie iiirin sima mi haiswoniskiigiyim. Mi sima dig biri nwokim. Niingaka.

19 Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya iikamim simiir yaiyaka yowarkii boinki, kima ti iikamim naingwo tibmii karamaekim! Niingaka. Wim kima ti hiniin hikim kariir hauuwi. Kara iiyim kimaka wi pariiga nwowi ti hik imiir haiyim, ha? Kima yinisimin kariirim wikiu nanani.

20 Mi sima ti yinisimin Jisis siirim yikiunani. Mi yiu biyieyin Jisis siir kigin mi ti yinisim iiirin haniingi haigiitirimtio. Mi yinisimin nu iiirar yikiiwariyimiyokin mi ina diwartaewarnamin. Mi yaeyop biyieya hapi whopiigi nakii ibirginkin siir yaiya.

21 Mi Jisis siya siir ad iiir sriigi, iiyim pariigim siya hiriinan nwokaiyim, ha? Mi siir adin ina boinkiyin, iiya siya yinisim sapisapar nwowin saiirar nwobwakainakin.

22 Ɨinokiinokin ti yiu biyieyin siya haigiitirimtio nanaei siirin mi pi paeya mi itkaigi mi pi opa mi itmaigi siya siir tio aokiyamar tirkin. Mi kira dig nwowi mi kira krimiirsi daingwoyimiyok mi krimiir whindiriraerar haiginiu!

23 Jisis siya boinki siirin, hiipa! Kaimwoka! Mi kira ina naingwo tibmiiyin siiramin, aniya?

24 Mi ti yinisimin siir adin biri kimiminkikin ina kauwokiyin kara bidi yaingwo tibmiiyin mi kariir naingwo tibmiiya komii rani! Kira kariir naingwo tibmiiya saiir kinsiis haiginiugi kirie nwokiyam!

25 Mi Jisis siya kig iikam isid komiiyin namwoniyin. Mi siya ti yiu biyieyin siir asi nikwao boinkikin, kira ti yiu biyie waeyai wiingirwii tirbumbu haiginiuwiyin kara kiriir boinki, kira ti yinisimin siir diuguski. Yio hiniin kipi tirbumbu haiginiu. Mi kira siir piu kipi swoki omimin.

26 Mi yiu biyieyin ina dikauraekaukiyin. Mi siya ti yinisim iiir haigiitirimtiogig. Mi siir piua ina yinkinimnisnakiya mi siya ina yamin. Mi ti yinisimin siir piua ini naoni piunan ywokiyin. Mi iikam nhirim sima boin, siya bidi yaonamin.

27 Mi Jisis siya siir iina aiir nonkwo kininsiin okwokiyin mi siya ina yinsiin okwokiyin.

28 Mhoiiya Jisis siya omaka namin mi kamim siir kigna miriiyim sima ina sriiyim siirin, krima dig nwo karamae dimusi nwowi? Yiu biyie simiir ninimniskiiyim, ha?

29 Mi siya simiir boinki, Adi Komii siirim srii boina sasairga ti yiu biyie siir niniskiigiyin, dimin whirin dig nwo rani. Ɨriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin siya wa naonami
(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)

30 Mi sima ti om iiir haiburgigim mi nu Galili hiriir yapriokiinam. Mi Jisis siya pi boriisopi inkam nwirkin siir ninokninkinim, maeyauwa siya nwowa.

31 Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiirin haniingi sibgu siboboiniu haiginiu, inkamin ninomor kouanki nitin siirin wi siya nikropki simiiram, sima nisom aokiyam. Mi siya iiyim wi kwoima nwokwowaki ienau hirin. Mi siya wa swoki insiin idwowi.

32 Mi sima biri ninokninkinkim ta yaiya siya boina. Mi sima siir sriiyam tirkim mi sima ini siirsi swoki ididim. Ɨriig.

Yipikin siya kougikou nwowin, ha?
(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)

33 Mi sima om Kapeneam hiriir yimbiyam. Mi sima omaka bidi yapninopkainamim mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir ini sriiyiu, kima siyiu hirin dimu yai napboinainikim, ha?

34 Mi sima ini yai mikrimar yokwonainmimikim. Yim sima siyiu hirin min napboinainikim, yipikin krimiir kou nwowin, ha?

35 Mi Jisis siya ha nidwowin mi siya kam iuurnwiso siir kigna miriiyim simiirim yikiuna, sima nitim siirim. Mi siya ina boinkiyin, inkamin kimiir kou nwowam naingwowi mi siya wi siyamar kipi naingwona. Siya hiniina daingwo, an kara iikamim simiir aowa dwo.

36 Mi siya yinisim sapisapin nwira yinkikwona apnani mi simiir bopwoniya hirar ini okmwin okwoni. Mi Jisis siya yinisimin siir iina aiir yonkwo mi siya simiir boinki,

37 Inkamin kariirim naingwowi mi siya yinisim nwir kigriraowi mi siya kariirarar kigrirao haiginiu rani. Niingaka. Siya Adi Komii siirin wara mi kigriraowi, siya nikropkikin kariirin mi kara ha nitkin. Ɨriig.

Inkamin io krimiir nwo karamae nwowiyin mi wi krimiir nomiiyau nwowi
(Lk 9:49-50)

38 Jon siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowamwarkaiyiuan inkam! Krima inkamin nwira kigi, yiu biyieyim simiir ninimniskiiyin kiriir inigin siir kirie aiir. Mi siya krimaka biri namasugin mi krima siirin asi boinikidugin siya wi yiu biyie pi ninimniskiiisi.
39 Jisis siya Jon siir boinki, krima siir kipi nikidu! Inkam nwirin kariir inig iiir tiri dimin komii whir mi siya kariirin wi yai biyie wara ninkin boin tani.
40 Inkamin io krimiir nwo karamae nwowiyin yio siya krimiir nomiiyaugin.
41 Kara kimiirin yaimwowar boinki, wim kima Kraisni isidgim mi inkam nwirkin kimiir hauu kwiyaei op mi ti inkamin digworaekwo wi ta mii aiirsi haii. Mi ta yaiya, ya yaimwoka. Iriig.

Siyiu biyieki nipiyaokiigin inkamin siir naingwo tibmiiya
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

42 Mi inkamin ti yinisimin siir whinkiyopsibgi haiginiuwi, ta naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saiirin mi bii siya mi aonami yai karamaeka. Mi ti hiriinan inkamin siiramin siiya komii nhira hai siir nii iiir nomborugiyam. Mi siirin wi whii komii solwara hir tani omboru kimai whiridgi.
43 Mi kira ha naingwowi iin kiriira saiirin siyiu biyie ti tirhaiginiu mi kira saiirin kaigrip itkiigi. Mi kira iina kwiruwa sasa mi onami ti omin Adi Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekak imiir siirin wi wadieyar mi owi. Mi kiriir iina kwiso hiriiyar nwokripkaii mi wi siyiu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyiuin, siyiu miiyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokiinami maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miiyik rani.
44 Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkami kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka.
45 Mi kira ha naingwowi iga kiriira saiirin siyiu biyie ti tir haiginiu mi kira saiirin kaigrip itkaigi. Mi kira iga kwiruwa sasa mi onami ti omin Adi Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekakim simiir mi siirin wi wadieyar mi owi. Mi kiriir iga kwiso hiriiyar nwokripkaii mi wi siyiu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyiuin, siyiu miiyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokiinami, maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miiyik rani.
46 Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka.
47 Mi kira ha naingwowi nhwona kiriirin siirin siyiu biyie ti tir haiginiu mi kira siirin habitkiigi. Mi kira nhwona nhiruwa sasar mi o nami, omin Adi Komii siya kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi wadieyar mi owi. Mi kiriir nhwona nhiswo hiriiyar nwokripkaii mi wi siyiu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyiuin miiyik rani. Kiriirin wi sowa nipiyaokiinami maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miiyik rani.
48 Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Paeya hir mi iuiya, iriipi hiriinan bi swoki iutingimiminika. Niingaka.
49 Paeya wi iikamim simiir idwowar nikrimkrinkinami wa krima nikrimkrinkiniyin siir hiriinan.
50 Wa siya dimin wadiekin. Mi wa siir hiiya dig nwokiiyim mi kima wi paniina swoki tiri ti wain siya hiigak swoki okiyim? Kimiir kwoinin hii karamae nwowiyin wain siir hiriinan kipi nwo. Niingaka. Kima ti wa kibiyin hiigak nwowiyin naemin sibgu pridaeiyin mi krimiir kwoinim hiriinan dwo. Mi kima, kimiir nomiiyauim simaka kwoin hiinsima nwoki owi. Iriig.

10

Jisis siya wig hanikii nonkwonani siyiuin siir boinmimauugin
(Mt 19:1-12; Lk 16:18)

1 Jisis siya ta maeyau aiir haiburgigin mi siya ina yamin Judia simiir nu komii iiir. Mi siya Jodan ie mirmii hiran om imiir yam hir nwo imiir. Mi iikam hoimgakim ina swoki itim ini saikar swoki amwoniyim. Mi siya iinokiinokin simiirin Adi Komii siir yaiyim biiya siya niki owomwarkaiyiuim mi ini simiirar swoki owomwarkaiyiuin. Siir siyiuin hiriiyar tirikin.
2 Farisi sima ha nitim mi sima Jisis siiram ini ikiunani. Mi sima siir srii, krimiir siyiuin wadieki pi yamisi owin siir wig aiir sopkiiyim, aniya? Mi sima Jisis siiram kinankiuwam tirkim.
3 Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin simiir yai aiirin, siyiu komiiyin biiya krimiir brougaeyin Moses siya hauugiyin krimiir mi siya paniina boinkikin, ha?

4 Mi sima boin, Moses siya wadie bidi ywokiyin. Inkamin yokwo win hauugi siir wiga saiir sopkiyam mi saeya wa swoki ami saiir pomou adim.
5 Mi Jisis siya simiir boinki, kima pi nantamyiriyirkim kimiir siyiu inakar. Mi Moses siya ti siyiu komiiyin kimiirin yokwo hiriinansi win hauugikin. Siya Adi Komii siir siyiukiin tani. Niingaka.
6 Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nonkwokwokiyim digworaekwo hoimgakim mi siya ina yinkin onkwokwokiyim wigkam sowiirwai warar.
7 Mi kamin siir yopii ad owiir asi haiburgigi mi siya siir wigaka asi namasu kripkaii.
8 Mi sowa wi piu kwiruwar nwowi. Mi sowa wi yapa yapa nwo rani. Niingaka. Siya mi saeya sowa wi hiniina nwo rani, yapa yapa. Niingaka. Sowa wi piu kwiruwar nwoiski.
9 Diminin Adi Komii siya nokiyopmasugiyin inkamki siir nikripim wi dig nwo rani.
10 Mi mhoiiya sima omaka hiriir swoki amim mi siir kigna miriiyim kamim sima srii siirin ta yai aiiramin.
11 Mi siya simiir boinki mi ti inkamin siir wig aiir sopkii mi siya yaeya wig nonkwonaei, yio ti kamin siir wig aiir sopgigin. Mi siya siir biiyan wig aiirin siyiu miiyik biri tirkikin.
12 Mi wig ira saeya saiir kam iiir sopgigi mi yaeya kam nini owiuwi mi ta wiga saeya pi sopgika saiir kam iiirin. Mi ta wiga saeya saiir biiyan kam iiirin siyiu miiyik biri tirgika.

Jisis siir dimin miiyik miiyikim yinisisimim simiir hauu piuai haiginiugim piuainan
(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

13 Mi sima yinisim sapisap nhirim Jisis siirim yinkikwona apnani. Sima minam naingwokim, siir iina simiir nonkwokiyim. Mi kamim siir kigna miriiyim sima io simiir ywoki.
14 Jisis siya hiriinan kigiyin siir kwoinin miiyik biri naingwokikin. Mi siya simiir boinki, kima ti yinisisimim simiirin kariirim kigninkinki yimbi niti kariiram. Kima simiir kipi nikidu naowid. Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin ti hiriinan yinisisimim simiirgin.
15 Kara kimiirin yaimwowa boini, inkamin Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir namim naingwowi mi siir naingwo tibmiiya yinisim praigakni kwoinan dwo. Mi Adi Komii siya wi siirar sibgu kigriraowi. Mi siir kwoinin hiriinan nwo karamae nwowi mi siya wi ti omin siir napninopkainam tani. Niingaki. Niingaka.
16 Mi Jisis siir iina simiir yonkwo. Mi siir iina ha nonkwowa mi siya simiirin ina whinkinsiis haiginiuin. Ɨriig.

Inkamin digworaekwoki naokingugunankai ikin
(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

17 Jisis siya ha napnamin mi inkam nwirin siirim iwit nani. Mi siya ogmwo siir igmiiga kingiina ini akai hiuni. Mi siya siir sriigi, dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkam kibi! Kara wi paniina tiri kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin inokiinok siir haiyamin, ha?
18 Jisis siya siir boinki, kira kariirin inkam wadie dimusi nikiugin, kiriir kwoinin ha naingwokin kanakanairgi niuwi inkam wadieyin, aniya? Adi Komii sasairgin inkam wadieyin.
19 Kira ti siyiu komiiyin siir bidi yinoknkinkinin: Kira inkam kipi nit mi wig kipi sop mi kira hii kipi tauae mi kira inkam nwirni kipi niksisae boin hiuriyiu. Mi kira kiriir yopii adwo sowiirwai aowa dwo.
20 Mi ti inkamin siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkam! Kara yinisim sapisapar nwonaniyin mi tisa nadigniyin. Kara ti siyiu komiiyin siirar napikin.
21 Jisis siya siir kigin mi siir kwoinin ina yaingwo bunan siirsi. Mi siya siir boinki, diminin whir tir karam kira nwowin. Kira kiriir digworaekwo hoimgakim tini hainaki inkam nhirim sima sainim. Mi kira umir simiir haii mi wi inkam paeprikabim simiir hauu. Mi mhoiiya kira Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakim simiir, siir hirin wi dimin miiyikakar mi owi. Mi kira kariir mhoiiya wit.
22 Ti inkamin ta yai aiir wakaeyin mi siir whwonkamin miiyik biri swoki onamkin. Mi siir kwoinin ini hikakar ywokiyin. Mi siya hikak dimusi biri nwokin siir digworaekwowim kasaki waeyao.
23 Mi Jisis siya ina kaoyokiyokiigiyin. Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, inkamin digworaekwo hoimgakakin siya wi miinan miriinami Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakakim siir napninopkainamim. Whisarii rani, simiir kwoinim ini simiir digworaekwo imar nwowim. Sima pi boriisopi inkam nwir hauuwim.
24 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim, sima ini hinda yanaakiyim. Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin simiir yai aiirin, ti yinisisimim inkamin Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakakin simiir kigriraowiyin siir hiriir nami, siya wi miinan mirii nami.

25 Mi hab saeya tidiyinin yiuis paniyin siir no iiir ninopkainamim wi dig nwo rani mi inkamin umir digworaekwo whiekakakin siya wi ta haba miinan saeya miriiya saiir hiriinan mii mirii rani. Niingaka. Siya wi mii komiigi komii mirii nami Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir hiriir namamin.
26 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ini hindara yanaakiyim. Mi sima, sima sima yomboin amboinam mi hiriinanki niuwi mi wi nhinga haii kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin iinokiinok, ha?
27 Mi Jisis siya simiir kaokiyin mi ina boinkiyin, inkam wi dig nwo rani. Adi Komii krimiir Wanin siya wi digar nwowi. Adi Komii sasar whinkinsiis haiginiuwi siirin, ti dimin taeminim.
28 Mi Pita siya Jisis siir boinki, wakae! Krima digworaekwo hoimgakim bidi haiburgigim mi krima tisi kiriir mhoiiya nitim.
29 Mi Jisis siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini iikam whiekakim kariirim naingwo tibmii mi ha haiburgigi ti digworaekwo hiriinanim, omaka, nomiiyau yokman, apu, adi, yinisim mi numir
30 mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan, digworaekwo homgak imiirar swoki hauu kiiyiuwi, kamim kariir kigna miriiyim kimiirin. Mi kima wi dimin kasa hai rani. Wi ti hiniin digworaekwowim simiir hai. Omaka nomiiyau, yopii, yokman, yinisim mi numir, taka iiya kam nhirim siyiu biyie wi kimiirar mi tirbumbugi. Mhoiiya kima wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin wi siir haii.
31 Mi tariinanin kam nhirim inigak nwowim mi sima mhoiiya simiirin wi aowa nikworinugigi. Mi ti kamim aowa nwowim, mhoiiya wi inigak sima nwowi. Ɨriig.

Jisis siya kwoimaka ina swoki boinin siya nao nami mi siya wa swoki iinsiin idwowi
(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

32 Sima om komii Jerusalem hiriiram yapnam mi Jisis siya simiir biiya yamkwokin. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina yanaakiyim. Mi ini sima simar yomboin ididnamim. Mi iikamim simiir mhoiiya napkiyim sima ini nididkakar mi owim. Mi Jisis siya kam iuur nwiswo siir kigna miriiyim simiir yikiuna. Mi siya simiirin haniingi boinmimauu diminin mhoiiya siir tiranin.
33 Mi siya boin, wakae! Tariinanin krima om komii Jerusalem siir niiyami. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima inkamin ninomor kouanki nitin saikan wi yaigaka mi owi. Mi sima wi siir nisomaowama boinaii. Mi sima wi Juda iikam tani wi simiiram nikropki sima nisomaowam siirin.
34 Mi sima siirin yai bibiyie wi haniingi mi boinaiginiuwi. Mi yaeyop wi siir mi yasi mi siirin wa mi tiowi mi siirin wa mi itaoki. Mi siya iiyo wi kwisa nwokwowaki ienau hirin. Mi ii kwoimaka siya wa swoki insiin idwowi. Ɨriig.

Jems Jon sowa inig komiigak nwowam sriigo
(Mt 20:20-28)

35 Mi Sebedi siir yinisim nwiswo Jems Jon sowa Jisis siirim yit mi siir ini boini, dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkam! Mi krira dimin whirin kiriir sriiyam mini. Mi nikrira minam naingwowi ti diminin kira kririir tirkiyim.
36 Mi siya sowiir boinki, kowa dimuam naingwowi, kara kowiirin dimu minkiyim?
37 Mi sowa siir boinki, iiya kira Adi Komii siir om hiran digworaekwo hoimgakim simiir kigriraowi mi kira kririirin wi haniingin dimbingi, nwirin wi iiniga dikmwon idwo mi nwirin wi yaioyaeya timi okmwin idwo.
38 Mi Jisis siya sowiir boinki, kowa tari biri sibgu ninokninkinko ti diminin kowa sriiyin kariir? Mi kowa ta hika kara haiya saiir hiriinan hika wa haii? Mi kowa wi digar nwowi ti mob opkakin kara kwiyaeyin siir kwiyaeyim? Mi kowa wi digar nwowi kariir hiriinan op baptaisim, aniya?
39 Mi sowa siir boinki, nikrira wi digar nwowi. Mi Jisis siya sowiir boinki, kaimwoka ti op mobin kara kwiyaeyin mi wo kowa wa timi kwiyae. Mi ta opa kara baptaisa, wo kowa hiriinan wa timi baptais.
40 Wi nhinga namisi idwowi kariir iiniga mi kariir yaioyae aka. Ti diminin yio kariir dimin tani. Niingaka. Wi Adi Komii krimiir Wanin siyar hidi simiirin. Mi wi nhinga namisi idwowi iiniga yaioyaeya.
41 Mi kam iuurim Jisis siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima io prasae bi swoki okim Jems, Jon sowakan.
42 Jisis siya simiirim yikiuna, sima siirim nitim. Mi siya simiir boinki, kima bidi yinokninkinim inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin sima nikworinuwi wi digar nwowi. Mi sima iinokiinokin mii wa hauunanaei.

43 Mi ti siyiu hiniinin yio kimiir tir kipi nwo. Niingaka. Mi inkam nwirin kimiir yaowae nwowim naingwowi mi siya whisarii mii prii miriiyan inkam dwo. Kimiir mii imiir whinmiriiyam.
44 Mi inkam nwirin kimiir biiyan inkam nwowam naingwowi mi siya inkam ninganan dwo wigkam whiekakim simiir mii imiir whinmiriiyam.
45 Mi ti hiriinan inkamin ninomor kou hiranki nitin siya minam biri nitkin kam nhirim siir mii imiir miriiyim. Niingaka. Siya hiniinam biri nitkin. Siya minam nitkin simiir miiyan inkam nwowam. Mi siya biri naingwoyimyokin naosiyin. Niingaka. Siya naowamar nitkin iikam whiekakim simiir nanmaiwarkananaowidam. Mi simiir dimin biyieyim siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi sima ini rirmiiyar ywokiyim. Iriig.

Jisis siya haiswoniskiiyin inkam nwirin Batimiaskin
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)

46 Mi sima om komii Jeriko hiriir yimbiyam. Mi iiya sima om komii Jeriko hir haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim siir kigna miriiyim sima mi iikam isid komii ikin, sima ini saika yinkin amim. Mi sima kig Batimiasin Timiasni yinisimin siya siyiugbid hirar nidwowini mi siya nhwokwisaekin. Mi siya iki iikamim simiiramar priikau priikauwikin umir minamin.
47 Mi siya wakae Jisisin om Nasaretanin ini tir nwowin. Mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis Inkam Komii! Devidni isidin siirin kira kariirsi timi aingwobuna!
48 Iikam hoimgakim sima siir yik, kira yai tanki. Mi siya yai ini komiiyar swoki kauwok boinkiyin, kira ti Devidni yinieyim simiir yinisimin, kira kariirsi timi aingwobumbu.
49 Mi Jisis siya ina yamokwo naingwoyokiyokiiyiuin. Mi siya ina boinkiyin, siirin wikiu nani. Mi sima ti nhwokwisae inkamin siirim yikiunam mi sima siirin ina boinmauu wakaekiyim kiriir kwoinin kirieya dwonam mi kira dinsiin siya kiriiram nikiunaei.
50 Mi siir yiuisa ina kiwhro itkingiga. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsiin iwitnamin Jisis siirim.
51 Mi Jisis siya siir boinki, kira dimuim naingwowi, kara kiriirin pi dimu minki? Mi ti nhwokwisae inkamin siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkam, kara minam naingwowi, kariir nhwonan pi nanaokigimokiyim.
52 Mi Jisis siya siir boinki, kira ha dam! Kiriir naingwo tibmiiya saeya nwowaiginiugikin, wadie kiriirin. Mi biri kimiminkin siir nhwonan ini wadieyar ywokiyin mi ina kigimokiyin. Mi siyiu hirin siya ini siir mhoiiya yapnamin. Iriig.

11

Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin
(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)

1 Mi sima omisim whiswo om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowo sowiir hirii yimbiyam. Mi sima ti om whiswo Betfasi Betani mhiu Oliv kingiin hir nwowo sowiir hiriir bidi yimbiyamim mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir nwisni yikropki.
2 Mi siya sowiir boinki, kowa ti omin kingiin tirar kwowin siir dam! Mi iiya kowa ti omisim iiir napnimbiiyami mi kowa pi donki haomisimin siirar napkigami. Siirin sima bidi yimboruninkinin biiya inkam nwirkin siir biri niki idwokin mi siya wa wakaeyokna rani. Niingaka. Mi uridin siir nimboruninkinin pi hirar hakaigingig. Mi siirin pa whainani kara nidwonamam.
3 Mi inkam nwirki sriigii, kowa dimuam nikiunami siirin, ha? Mi kowa wi hiniina dowarkii boin, Yaowae Komii siya miigakin siirin. Mi siya pi kimimin tani pa swoki ikropki kiriiramar.
4 Mi sowa ina yamwo. Sowa kig donki haomin omaka ira saiir anoka hir nimboruninkini mi siya ini idowiiya hirar nwowin siyiuka kingiin hir mi sowa siir hakainam.
5 Mi kam nhirim kingiin hir nwowim sima boinki sowiirin, kowa ti donki haomin siirin dimusi hakainami, ha?
6 Mi sowa simiirin Jisis siya boinmauugiya yaiya saiir hiriinanar boinki. Mi sima ini wadieyar ywokiyim sowiirin.
7 Mi sowa ti donki haomin Jisis siirim hainani. Mi sowiir yiuiso siir idwo hir haigin mi Jisis siya siir idwowar yidwo.
8 Mi iikamim simiir yiuisim siyiu iirar hakinwin mi nhirim paeya kwiya undimtio hainaki siyiu iiir haiginwinam. Sima siirin hiriinan minam tirkim, siir inigin siir hainanwinam inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan.
9 Iikam nhirim bii ywo mi nhirim mhoii ywo. Mi sima ina kauwok boinkiyim,
Hosana! Kira ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir kirieni nitin siir kinsiis haiginiu.

10 Siya krimiir kigriraowam nitkin biiya krimiir brougaeyin Devid siya kigriraowa saiir hiriinan. Krima ini mairgimairga nwowinim mi kira siir kinsiis haiginiu, kira inkam komii kiingin.
11 Mi Jisis siya ha namin om komii Jerusalem hiriir yimbiyam. Mi siya ina yapninopkainamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir mi siya ina yapkigyokiyokiiyin omaka yainau hir mi omaka akpitga warar. Mi siya digworaekwo hoimgakim simiir napkig digiyin mi siya mii nhirim simiir miriiyim naingwokin. Mi bieyin ina yikiiyamtibin. Mi kam iuur nwiso siir kigna miriiyim sima mi siya, sima om Betani hiriir asi nam tibgim. Ɨriig.

Jisis siya pae fikin siir boinkin siya wi yin kipi bud
(Mt 21:18-19)

12 Mi iigwir nugakin sima om Betani hir haiburgikyakwokim mi ina swoki amyakwokim om komii Jerusalem hiriir. Mi Jisis siir mhiiya ina yaokiya.
13 Jisis siya pae fikin wira kigi, arurig hirar nokwowini mi kwo saeyara nopki kaisisi. Mi siya siir kigiyin mi ina yamin hiriir siir yinim ini hansiriu siya naeyam. Mi siya ini niinga yaka kigiuin, yin biri budgin, nhiruwa sim karamaeyar ywowin. Niingaka. Siya kwo ara ninkiniugin. Mi ti pae fikin siir iiya yin siya budiya saeya waeyao
14 Mi Jisis siya ti paeyin siir boinki, kira wi yin kipi swoki bud mimin. Niingakiinga. Mi kamim siir kigna miriiyim ina wakaekiyim ta yaiya siya boinkiya. Ɨriig.

Jisis siya nipimparnatnowidninkiigikim kamim Adi Komii siir omaka digworaekwo saiir haiginim
(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)

15 Mi sima om komii Jerusalem hiriir nimbiyamim mi Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriir yapninopkainam. Mi siya kamim digworaekwo haiginim ta omaka aiir mi kamim ti nae digworaekwo imiir sain ikim, siya simiir ini nhinikriropnatnouwidninkiigi. Mi siya kamim umir ninowana haiiyim simiir hiiyim simiir wara yiinakinhiimnhiin itkiigiigi. Mi kamim ipiyin mi haiginim simiir hiiyim warar mi inkin iinakinhimnhin itkigiigi.
16 Mi Jisis siya simiir boinikidugi, sima nae digworaekwowim ti siyiuin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiirim napriokiinamiyin siir pi haiginisi.
17 Mi siya simiir boinki, Adi Komii siir yaiya hiniina boinka, kariir omaka wi hiniina dapi, iikam hoimgakim simiir omakaka Adi Komii siirim kwisboinika. Mi ta omaka nae min kima nini haiginiya mi kima ini inkamin hii tauaeiyin si nini idam oniiyim inkamki kigsi mi siir hiriinan nini tirnikim.
18 Mi prismi inkam komii komiiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi simar kig iikam whiekakim Jisis siir siyiu iiirara napim mi sima ini nididkakar ywowim. Dimusi rani, iikam whiekakim sima siir siyiu iiirar napi mi sima siir nisomaoni siyiuam asi hansirkim.
19 Mi naiowaka kamim siir kigna miriiyim sima mi siyar, sima om komii Jerusalem hir haiburgikrib mi sima ini om Betani hiriirar swoki am tibim. Ɨriig.

Inkam naingwo tibmii mi siya ha kwisboini mi diminin siya sriiyin wa haii
(Mt 21:20-22)

20 Mi iigwir nugakin sima ha napnamyakwokim mi ina kigamim ti pae fikin bidi waiyiugusamin.
21 Pita siya ta yaiya Jisis siya boina saiir swoki aingwokiyin mi siya ina boinkiyin, dimin taemin nowomwarkaiyiuan inkam, kira kigi ti pae fikin ii kira boingikin, siya bidi waiyiugusamin.
22 Mi Jisis siya simiir yai aiir yowarkii boinki, kima Adi Komii siirim naingwo tibmii mi ti hiriinan diminin kima wi siirar mi tiri.
23 Mi kima ti mhiu iiir boinkii hiniin, kira damki, whii komiiya saiir hir damikwomaiyiu. Mi ti inkamin siya kwoin whisair naingwo karamae nwowi, siya hindara naingwo tibmii iski mi ha boini, ta kariir yaiya wi kaimwowar nwowi. Kara kimiirin yaimwowa boini, diminin ti inkamin siya boini mi wi siir hiriinanar nimbiyami.
24 Mi iiya kira nhwo kwisboinkii dimin whir haiyam mi kira naingwo tibmii mi ha boini mi wi kaimwowar nwowi kira wi ti dimin iiirar haii. Kara kimiirin yaimwowa boini, ti diminim kima kwisboinkiyim mi wi simar swoki imbini.
25 Ɨiya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim mi inkam nwirkin kimiir tirbugin mi kima kwoin biyie siirim kipi nwo io saika nwowam. Niingaka. Kima nae saikar dombudninkin ae. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan siyiu iiirar swoki tir haiginiuwi.

26 Mi kima ti inkamin kimiir tirbuin saika nongwomamair ae karamae nwowi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyieyim wi simiir haiyoprimdiyiumiigi rani. Mi siya wi kimaka mi ingwomamair ae rani. Niingaka. Friig.

Sima Jisis siir sriigim ta miiya nhinga hauuga siirin
(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

27 Mi sima ina swoki amim om komii Jerusalem hiriir. Mi Jisis siya ina yapninopkai namin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir. Mi kam nhirim pris nwowim mi kam nhirim Adi Komii siir siyiu komii iiir kigriraowi ikim mi Judami kam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, sima yitswo Jisis siiramin.

28 Mi sima siir ini sriini, kiriirin kirie nhinga hauugin, ta miiya saiir Biiyan Inkam Komii nwowin?

29 Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi kwasrii dimin whirin siirim. Mi kima kariir yai aiir wakae boini mi kara kimiirin pa mi boinmauuwi inkamin ta miiya kara miriiya saiir boinkiyin.

30 Mi yipikin Jon siir nikropkiyin iikamim simiir baptais haiginiuwam? Adi Komiiyin ninomor kouanin siya piyamisi ikropkiyin, iyie? Mi tari nuan inkamkin piyamisi ikropkiyin, aniya?

31 Mi sima io simasimar yinwo anwo mi krima ha boini, ti diminin ninomor kou hirankin mi siya wa boini mi kima dimusi nwokim siirim biri naingwo tibmiigim, ha?

32 Mi krima ha boini, siya inkami diminkin, ta yaiya wi dig nwo rani. Niingaka. Mi sima iikamim simiirsi swoki ididi. Iikam hoimgakim ina ninokninkinim Jon siya profet inkamkiingin.

33 Mi sima Jisis siir yai aiir asi wakae boinkim, krima ninokninkin tani. Mi Jisis siya simiir boinki, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi boinmauu rani. Niingaka. Inkamin kariir boinkiyin ta mii aiirimin. Friig.

12

Boiniyio yaiya inkam biyieyim wain numira saiir kigriraokim
(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

1 Mi Jisis siya boiniyio yai nhirim simiir boinki, siya boin, inkam nwirin numir waina ha yiiyokninkinam mi ina yitkii ninkin iuin. Mi siya ie komiiyin ina yopin. Mi diyamir komiiya ira yopkikaigi ti ie iiir, wain imiir warbrompropnamim. Mi pada bripriya haini miriinainam koua hiriir, kamim saiir kigriraowim simiirim. Mi siya simiir boinki ta numira kima sibgu kigrirao. Mi iiya ti paeyim sima budgin mi sima higi mi nhirim wi kimar whin haii mi nhirim wi kariir whin hauugi. Mi iiya siya simiir boingigin mi siya ina haiburgigin siir om iiirin. Mi siya ina yamin aru maeyauwa.

2 Mi iiya ta wain numira saeya higiya mi numiran inkamin siya yikropki inkamin whisarii mii priimiriiyin siir, kamim wain numira saiir miriiyim simiirim. Siya minim nikropkikin ta numira saiir nae nhirim siir hauugiyim.

3 Mi kamim numir kigriraowiyim sima ti inkamin whisarii mii priimiriiyin siir yankabrimdinu okwo mi sima siirin ina yipimpar haiginiugiyim. Mi siirin ini niingar swoki ikropkiyin.

4 Mi siya whisarii priimiriiyin inkamin nwira swoki ikropki simiiram. Mi siirin sima mwo iiir yikirki mi siirin haini yigbumbu haiginiugi.

5 Mi siya whisarii priimiriiyin inkam nwirin nwoimaka ina swoki ikropkiyin. Mi ti inkamin yio hiriinan, ina mi isomaokiyin, sima mi siya kamim whisarii mii priimiriiyin simiirin hoimgakar yikropki. Mi sima nhirim hindara mi tioki mi nhirim ina yisomsom aokiyim. Mi sima ti hiriinan siyiuin nwiruwani biri tirkin.

6 Mi siir hirin nwiruwar nwowi siya siirar yinisimkin, siir kwoinin siirimar naingwokwonanaeikin. Mhoiigi mhoiiya ini siir yinisim iiirar yikropkiyin ti kamim numir aiir kigriraowiyim simiiram. Siya hiniina boinkikin, sima wi kariir yinisimin wi siir yaiyar wakaeyoknaei.

7 Mi ti kamim ta numir aiir kigriraowiyim sima, sima simar yomboin amboin, ti inkamin siir adni digworaekwo whiekakim wi siya hai. Hundie! Krima siir nisomaoki. Mi ta numira wi krima krimar nwoki.

8 Mi sima siir nisom aowam kauwok boinkikim mi siirin numwowa hiriir yisom itkaigi.

9 Mi Jisis siya ina swoki sriiyin, ta wain numira saiir adin wi paniina tiri? Mi iiya siya niti mi wi ta numir aiir kigriraowim kamim wi simiir nisomsom aoki. Mi ta numira wi inkam nhirim simiir boinki, sima kigriraowim saiirin.

10 Mi kima tari Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowim simiir biri mwangim? Siya hiniina boinkikin,

ti kougouwin yaewan kima kindiyiu wangigin mi tariinanin siya ini bopwonauan kougou yamwoiuin.
11 Siirin biiki biiyin, Biiyan Inkam Komiiyin siya tirkin mi ti diminin ha nimbiyamkin. Mi krima siir kigiyim ini wadieyar ywokiyim.
12 Mi ti Judami inkam adiyaowae komii komiiyim sima bidi yinokninkinim Jisis siya ta boiniyio yaiya simiirar kwaboinka. Mi sima Jisis siir nonkworimdinu hainamim tirkim omaka hiuyokiyokaiya saiir hiugripkiikikaigigim mi sima ini iikamim simiirsi yididim. Mi sima siir haiburgigim mi sima ina yamim. Ɨriig.

Mi sima Jisis siir sriigim umir hauuim inkam komii Sisa om whiranin siirim
(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

13 Mi sima Farisi simiir nhir ima mi Herot siir kam nhir ima simiir yikropki mi sima yam Jisis siirimin. Mi sima Jisis siirin minam kinankiugim siya yai biyie boinim. Sima bidi yinoknınkinim, siya hiniina boinkiswo, ihi Farisi kamim Judami isidin sima wi io pi ywowin siirin. Iyie? Siya ha boinkiswo. Niingaka. Mi Herotni isidin sima wi io simiir pi mi owin.
14 Sima ha nitim mi siir ini boini, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, krima bidi yinoknınkinim yaiyim kira boiniyim kaimwowairgim. Kira inkam nwiruwaniyim biri naingwowikin mi kira inkamin inigakin yaeya yai biri swoki boinikin mi inkamin inig karamaeyin yai whirni. Niingaka. Mi kira iikamim simiirin Adi Komii siir siyiuin siir yaimwo imiirarar boinmimauuwi. Kira paniina naingwowin? Mi krima takis inkam komii Sisa siir hauuwi mi wi wadieyar nwowi. Iyie? Niingaka. Wi hauu rani, aniya?
15 Mi Jisis siya bidi yinoknınkinin, simiir niksisaeya. Mi siya simiir boinki, kima kariiram dimusi kinankiuwi, kariir niksisaeyim? Kima umira kwira whainani kara kigam.
16 Mi sima umira kwira hainani siirimin. Mi siya srii taka hiniin umir whwonkama nhiniir inigin nwoka, ha? Mi yim sima ina boinkiyim, inkam komii Sisa siirga.
17 Mi Jisis siya ina wakae boinin simiir yai aka, Sisa siir diminin kima Sisa siirar hauu. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir diminin yio Adi Komii siirar timi hauu. Mi sima ini siir siirara yaingwokwowim. Ɨriig.

Sima Jisis siir srii inkamin naonamiyin mipa swoki insiin idwowi
(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

18 Mi mhoiiya Sadyusi nhirim Jisis siirim yit. Sadyusi sima hiniina naingwokim, inkamin naonamiyin wi swoki insiin idwo rani. Mi sima siir ini sriini.
19 Inkamin iikam nowimwarkaiyiuwiyin Moses siya hiniina winkikin yai kwira krimiirimin, iiya inkam nwirin siya naonami mi siya yinisimkak biri nwogigin mi wiga ina ywokiya mi ti kamin siir nomousimin wi siya swoki onkwonaei ta wiga? Mi mhoiiya siya yiniekak nwowi siir yaowaeyin siir igsopa wi siya nwoki okwokairinanaowidi?
20 Mi simayao iriiyar nwiskiniuwi, yaowae wig siya yonkwona mi mhoiiya siya ina yaonamin. Mi siya yinie biri niyiogigin, ini niingar yaoiyopnisugika siir wiga.
21 Mi yaowae saika nwokaiyin mi ini siya swoki onkwona ta wiga, yio iriipi hiriinan ina mi aonamin. Mi siya ini yinisim karamaeyar mi ogigin, yinie bi mi iyiogigin. Mi nwoimakan iriipi hiriinanar mi tir.
22 Hirii hiriinankina ti kamiyao iriiyar nwiswo ta wig irua saiirara nonkwonakim. Mi sima yinie biri swoki iyiogigim. Mi mhoiiya ta wiga ina mi aonama
23 mi mhoiiya ti kamiyaowim naonamim sima swoki insiin idwodwo digi ieyankin mi ta iiya, ta wiga wi nhiniir wig nwowi? Kira bidi yinoknınkinin ta wiga simiiryao wigar niki oka, Sadyusi sima hiniina sriigim siirin.
24 Jisis siya simiir boinki, kima Yokwo Komiiya saiir yai biri ninoknınkinkim. Mi kima Adi Komii siir kirieya saiir biri mi inoknınkinkim? Mi kima yaimwoni bi mi inoknınkinkim? Mi kimiir kwoinim miiyik paniinsi yaingwosi.
25 Ɨiya kamim naonamim sima ninsiin idwowi ie hirankin, sima wi wig nonkwonakak nwo rani. Niingaka. Sima wi ninomor kouan paekwosimim simiir hiriinan nwowi.
26 Mi ta yaiya sima kamim naonamim simiir boina, sima wa swoki insiin idwowi, ie hirankin. Mi kima tari yokwowa Moses siya winkiya saiir biri mwaingim, ti niiwiiyin paeya paekikopim simiir niuwa. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya Moses siirin saiir boinmauukin, siya hiniina boinkikin, kara Ebraham, Aisak, Jekop omwai waiyayokiyokiiyim simiir Adi Komiigin.
27 Adi Komii siya ti kamim naonamim simiir Adi Komii rani. Niingaka. Siya kamim omwai waiyayokiyokiiyim simiir Adi Komiigin. Wari kimiir kwoinin miiyik rani, ini biyie ywowin. Ɨriig.

Adi Komii siir siyiu whiekakim simiir biiyan siyiu ieya
(Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)

28 Inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin siya ina yitin. Mi siya wakaeni sima yaiinan
ninii. Mi siya wakae Jisis siya boiniyim yaiyim simiir, siya yai wadie imiirara boini. Mi siya
Jisis siir asi sriigin, piki hiniin siyiu ikin, siyiu whiekakim simiir bii nwowin?
29 Jisis siya siir yai yamdi hiniina yowarkii boin, biiyan siyiuin sima hiniina win boinkikin.
Wakae! Kima ti iikamim Isrelanim, kima ti biiyan siyiuin siir sibgu wakae! Krimiir Adi
Komii nwiruwan siyairgin Biigi Biiyan Inkam Komiiyin
30 kira kiriir Biiyan Inkam Komiiyin siirim daingwo. Mi kiriir mhii kwoinim mi kiriir
kirieya siirara hauu iuguski.
31 Mi mhoiiyan siyiuin yio hiniingin kira inkam whiekakim simiiramar daingwo irkak,
kira naingwokwonanaeiya kiriir piu aiisi saiir hiriinan. Siyiu whirkin ti siyiu whiswo
sowiir kou biri nwokin. Niingaka.
32 Mi ti inkamin siyiu komii ninokninkiniyin siya Jisis siir boin, inkamin iikam
nowimwarkaiyiuwiyin! Kira yai wadieya boini. Hiipa, kaimwoka! Adi Komii siyairgin
Biiyan Inkam Komiiyin, inkam nwir karamaeka. Niingaka.
33 Mi krimiir mhii kwoinim mi krimiir kirieya siiraramar daingwokwonanaei. Krima
naingwokwonanaeiya krimiir piu aiiram saiir hiriinan. Krima ti siyiu whiswo sowiirar
dap iski. Mi ti siyiuin ini ti Adi Komii krimiir Wanin siiram nanag hauuwiyin siyiuin wraisu
minim sim mi ini siir kou ywowin.
34 Mi Jisis siya ta siya wakae boinkiya saiir wakaekiyin mi siya ina yaingwokiyin ti
inkamin ninokninkin wadiekakin. Mi Jisis siya siir boinki, kira aru nwo rani, ini kingiinar
nwowin kariiram nitim mi kariir aowa nwowim. Mi kara wi kiriir Biiyan Inkam Komii
nwowi kiriir kigriraowam. Mi iikam hoimgakim sima Jisis siirsi yidid mi siirimin yai nhirim
paniinsi swoki sriisi Ɨriig.

Jisis siya simiirin Krais siirim sriigin
(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

35 Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir nwowin mi siya yaiyim iikam imiirin hirar
yowomwarkaiyiu. Mi siya simiir srii mi sima ti kamim siyiu komii ninokninkiniyim, sima
hiniin dimusi boinkim, Kraisin Devidni yinieyim simiir yinisimkin, ha? Mi ta yai hiriinana
sima boina, kima paniina naingwokim?
36 Adi Komii siir naeyiuin Devid siir niisiimauugin. Mi Devid siya hiniina win boinkikin,
Adi Komii siya kariir Biiyan Inkam Komiiyin siirin hiniina boinkikin, kira kariir iina iinig
aiir didwo. Mi mhoiiya kara kiriir sau omomin wi siir waorimtiokiigi. Mi sima kinaka
wi kirie nwo rani, wi kiriir aowa nwowi.
37 Mi ta yaiya yokwoni siya win boinkika. Devid siya siirin hiniina dapikiuwi Krais siya
Biiyan Inkam Komiigin. Mi siya Devid siir apu dimusi nwokin? Ti inkamin Adi Komii
siya nimbingiyin Mesaia mi iikam isid komiiyin ini mairgimairgar ywokiyim, siir yai
wakaeyamin. Ɨriig.

Jisis siya kamim siyiu komii ninokninkiniyim simaka yaigakin
(Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)

38 Mi Jisis siya simiir nowimwarkaiyiuwim mi siya ina boinin, kima sibgu mintarao siyiu
komii ninokninkiniyim kamim simiirsiyin. Mi sima yiuis bripri kaiiyim mipa nouaptatao
ami. Sima minam naingwowi, iikamim maeyau kwiruwa nidwowiyim sima simiir nwoki
boin winim, akamnaei.
39 Sima minam naingwowi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya iikamim simiir
whwonkam ida minam nidwokaii, iiya nae komii aiir naei mi nae miiyik miiyikim wi
simiirar nwoki hauuim biiyin.
40 Sima wig igabaeyim simiir omaka imiir kininbimbiramikim simiir kamim naonamim.
Mi sima nhwo kwisboiniyim mi yai priei boiniyim, sima pi niksisaei. Mi mhoiiya sima inkam
komiiyin yai hidiyin saika nokwo boini mi sima wi hik hiriinansi haii. Ɨriig.

Wig igabaeya digworaekwo karamaeya Adi Komii siir hauuga umir mirmii kwisuwa saiiro
(Lk 21:1-4)

41 Jisis siya miiya umir haiigiya Adi Komii siir omaka hir nwokaiya saiir kingiin hirar
nidwokin. Mi siya ina nidwo kigriraowin iikamim umir nitkaigaiyiuwim umir haigi miiya
saiir. Mi umirkak kamim yim umir hoimgakar mi itkaigaiyiu.
42 Mi wig igabae ira digworaekwo karamaeya saiir kamin bidi yaowin, saeya ha nita saiir
umir mirmiisim kwiswo ina mini itkaigaiyiugiga. Mi ti umir mirmii mirmii kwiswo saeya
nitkaiyiugigo iriparin ini kwiruwar ywowa.
43 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiiram yikiuna, sima siirim nitim. Mi siya
simiir boinki, kara kimiirin yaimwowa boini, ta wig igabieya digworaekwo karamaeya

saiir kamin bidi yaowin, saeya umir prasae biri nini itkaiyiugiga ta umir miiya saiirin. Mi iikamim umir saiir nitkaigaiyiuwim ini ta wiga saeya taouugam.
44 Ti iikam omkakim sima umirkakim, simiir umirim ina nwokaiyim. Mi sima nhirim umir miiya aiir haigigi. Mi ta wiga saeya niingakiinairga mi saiir umirim ina yitkaiyiu swokiyim. Mi saeya ini niingar ywokiya. Nhirim nae sainaeyim biri swoki onaowidgim. Niingaka. Ɨriig.

13

Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir boinkin wi sapi bimbirgigiyami
(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

1 Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir haiburgigin mi siya ina yapamin. Mi inkam nwirin siir kigna miriiyin siya boinki siirin, dimin taemin nowimwarkaiyiuwan inkam! Ti siiya komii komiiyim simiir kigi. Mi omaka miiyik miiyikim Adi Komii siir omaka kingiin nwowim simiir kigi!
2 Mi Jisis siya siir yai aiirin hiniina yowarkii boinki, kira ina kigin ti omaka komii komiiyim, aniya? Mi kira wa kig rani, siiya nhirim ini siiya nhirim simiir idwo haiginim. Niingaka. Mi sima wa nhimnhinkiinaiinami. Mi nhirim wa niki ipimpamki. Ɨriig.

Jisis siya boin hikpai hiikpai whiekakim wa nimbiyami
(Mt 24:3-14; Lk 21:7-9)

3 Jisis siya mhiu Oliv siir nidwokin mi siya yidwo kigi yarmiya hiriir, Adi Komii siir omaka komiiya hapi nwowi mi Pita, Jems, Jon mi Endru simasimar yit Jisis siirimin. Mi sima siir ini sriini,
4 kira krimiir boinmauugi, wi paka hiniin iiya saiir nimbinii ti digworaekwowim. Wi piki hiniin dimin iki nimbinii biiyin krima ninokninkinamin. Mi ti digworaekwowim ini kingiin nwowim wi simbi nimbini, ha?
5 Mi Jisis siya simiir boinki, kima ha hiirtarao, kimiirin wi inkam nwirkin pi niksisaeisi.
6 Kam nhirim sima wi kariir inig iiir nini kinsina dapnii. Mi sima wa boini, ti inkamin yio karairgin. Mi sima wi iikam hoimgakim simiir niksisaei mi sima wa nwoki aingwo tibmiiyim.
7 Mi iiya kima ha wakaei yaiiya ini kingiin tirar kwiniiya mi yaii kwira ini hindankin mi kiririrniya mi kima wi kipi naingwoyimyokwin, takina ya wi bii nimbinii. Mi iiya digiyana ya ina niki owa.
8 Kam nhirim om whiranim wi om whiraka nini iniiyiuwi. Mi nu whiran kamim wi nu whiran kamim yaii simaka nini iniiyiuwi. Mi maeyau nhirim niinin wa mi iti mi mhii wa mi aowi. Mi tiki hiniin diminpai diminpaiyim sima nimbiyami, mhoiiya wi komiiya nasae owiuguski wi gwo rani. Niingaka.
9 Kima kimasiyar timi mintirao, kimiirin wi sima nonkworimdinu hainami kamim yai hidwiniyim simiirim. Mi sima kimiirin wi omaka yai nidwokai wakaeiya hirar tioki. Mi sima kimiirin wi inkam komii komiiyim omom omom kigriraowiyim mi inkam komiiyim nu kigriraowi ikim, wi simiir whwonkam ida nini okmwin okwoiuwi. Mi kima wi kariir yaiwin kibiya saiir niki boinmimauuwim simiirin.
10 Ɨiya digiyana wi aisiima niki digi rani, iikamim omom omomanim hinda tinda nwowim sima ta yaiwin kibiya saiir tiki wakae digi.
11 Mi iiya sima kimiir nonkworimdinu hainami inkam komiiyin yai hidwiniyin siirim mi kima wi kipi nidid mi wi ha kipi naingwo, krima wi paniin yaiyim sim boini, ha? Niingaka. Yai hoimgakim Adi Komii siya wi ta ii aiirar boinmimauugi. Mi yaiyim kima boini mi wi kima boin tani. Niingaka. Wi Adi Komii siir naeyiuin siyar boini.
12 Mi yaowae wi siir nomousim iiirar nikropkii kamim sau niniti yim simiirim, sima nitim siirin. Mi adin siir yinisim iiirin wi ti hiriinan siyiu iiirar mi tiri. Mi yinisimim yim wi simiir yopii adim simaka ninii yaii. Mi simiirin wa nikropki kamim sau niniti yim simiirim, sima nitkikikinim simiirin.
13 Mi iikam hoimgakim sima kimaka io wi whisarii nwo rani, kima kariir siyiu iiir napikim. Mi sima wi ti hiriinan siyiuin siir asi tiri kimiirin. Ɨiya digiyana saeya digi mi ti inkamin hikpai hikpaisi nikii karam nwowin mi siirin wi Adi Komii siya nanmai-warkainaei. Ɨriig.

Dimin biyieki biyieyim wi sipi nimbinii
(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)

14 Mi iiya kima ti dimin biyieki biyieyin om kopbumbuwiyin siir kigi, siya wi maeyauwa haiyaeiya wi saiir nokwowini. Mi inkamin ta yaiya saiir mwaini, siya wi sibgu dinokninkin mwain. Mi ta iiya iikamim nu Judia hir nwowim, sima wi mhiua hiriir nidamami.

15 Mi inkamkin piu aeyin hii hir nidwo siiswaki, siya wi siir omaka hiri swoki iwit iiyam tani, siir digworaekwo imiir hainakiyim. Niingaka.
16 Iiya inkamin siya siir numir aiir tirkwowaki, siya wi swoki haiyiug am tani, siir yiuis aiir hainakiyimin. Niingaka.
17 Mi yimbisimim wigim yinpiugak nwowim mi nhirim yinisimim mwiiyar niki aeyim mi sima wi hik prasae hai rani.
18 Mi kima nhwo kwisboin ti diminin ta iiya nao komiigi kiniya saiir kipi nimbini.
19 Mi ta iiya wi hik prasae hai rani. Mi iiya Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwowin mi ta hiriinan hika bi nimbiyamka, tariinanin tasa niki oyokiyokwiiya. Mi mhoiiya iriipi hiriinan, ta hik hiniina wi nimbiyam tani. Niingaka.
20 Mi Adi Komii siya ta ii aiirin haruwa nikwoninkikripna karamae nwowi mi iikam whiekakim sima wi hinda priiyop itkaigii. Mi siya iikamim siya nimbingiyim simiirsi naingwoyimiyokin mi siya ta iiya haruwa asi nikwoninkikripnakika.
21 Mi ta iiya inkam nwirin kimiir boinkin, kigi! Kraisin tisi tapi nwowin. Mi nwirin yio wa mi kwaboini, kigi! Krais siya isi hapi nwowin. Mi kima wi kaimwo kipi nwo ta yai aiirin.
22 Mi mhoiiya kam nhirim wi ha niksisaei, kara Kraiskin mi kara profet inkam nwirin, wi simiir hiriinan nwonanii. Mi sima dimin komii komiiyim mi miipai miipaiyim wa mi kininankiuwi iikamim Adi Komii siya nimbingiyim simiir niksisaeyam.
23 Mi kima sibgu mintarao, ti digworaekwowim tapa kara boinmimauu digiyim kimiir, mhoiiya wi simar swoki imbiyami. Iriig.

Mi mhoiiya yaowae adin ninomor kouanin wi sipi niti
(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)

24 Mi iiya ta hik komiiya saeya digi mi taka iiya bieyin wi hindara kakauu iuguskii. Mi bwana wi mi who rani. Niingaka.
25 Mi nauunim wi ninomor hiranka nikiikii nainii. Mi digworaekwo kirie kirieyim ninomor kouanim wa kiisiskii.
26 Mi wi sima kigwini Yaowae Adin ninomor kouanin wau mirsima saika ninkin iti. Mi siir kirie komiiya mi siir dimin miiyikin paenan niuyaeiyin wi warar ninkin iti.
27 Mi ta iiya siya wi siir paekwosimim simiir nikropki. Mi siya wi iikam whiekakim nuanim siya nimbinkiyim hinda tinda nwowim, wi simiir nikiuna digi, maeyau kwiruwa nangiriyiuniyim. Iriig.

Whrou siya ii hidni siyiuin siir nikrigin
(Mt 24:32-35; Lk 21:29-33)

28 Kima whrou siirar dinokninkin, iiya pi whrou siya woki ti hiriinanin krima pa ninokninkini opin wi sipi niuwi. Mi opud naowin wa mi ikii kini. Ta hiriinan iiya saeya opki niuwiya.
29 Mi hiriinankiniuwi mhoiiya wi kimar kigi ti diminin ini yimbiyamin. Mi kima wi nwoki inokninkinkiyim, iiya Yaowae Adin ninomor kouanin siir iiya tiriir nitana kingiin bidi ywowa.
30 Kara kimiirin yaimwowa boini, ti iikamim nwowim sima wi niki ao rani mi ti digworaekwo hoimgakim wa nimbiyami.
31 Mi nu ninomorwo yo wa digii mi kariir yaiya wi wara digi rani. Niingaka. Iriig.

Inkam nwirkin ninokninkin tani ta iiya siya niti
(Mt 24:36-44)

32 Inkam nwirkin ninokninkin tani ta ii aiirin nugak, nabie mi naiowaka. Niingaka. Mi paekwosimim ninomor kouanim yim hiriinan ta iiya saiir mi inokninkin tani. Mi Adi Komii siir yinisimin iriipi hiriinan ta ii aiirin wara mi inokninkin tani. Niingaka. Adin sasar ninokninkin iski ta ii aiirin.
33 Kima mintarao mi kima wi nhwo kipi whwonkai kima ninokninkin tani, tikinin wi paka hiniin iiya sae nimbinii.
34 Siya inkam nwirin siir hiniingin siir omaka saiir haiburgikin mi ina yapnamin maeyau gwira. Mi kamim whisarii mii priimiriiyim siir mii imiir, siya miiyim simiirin yapa yapa yonkwo digig. Mi siya inkamin ano iiir kigriraowiyin siir boingig, kira sibgu kigrirao nhwo kipi whwonkai. Jisis siir boiniyio yaiya dig ywokiya.
35 Jisis siir yaiya tasa niki ama. Mi kima wi asi kigriraowi kima ninokninkin tani, iiya omakan inkamin siya niti. Siya wi paka hiniin iiya sae namisi iti, siya niibopwo namisi iti, iyie? Wi iuumaka namisi iti, iyie? Wi nugak namisi ityakwoki kima ninokninkin tani.
36 Mi kima sibgu kigrirao, siya kimiirin wi hindara nhingaknisi. Siya wa kignisi, ina niki whwonkaiyim.

37 Ta yaiya kara kimiir boinmauugiya, kara iikam hoimgakim simiir warar boinkika, kima mintarao! Ɨriig.

14

Prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima Jisis siir nisomaowam boinkim
(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

1 Mi ta ii komiiya Pasova dimin whirkin kimbu karam nwowiya, bretin waisikaiyin yis karamaeyin siir nikwo aeiya iiya mi ta nae komiiya uga nikwo aebwakainami. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim sima boin, krima Jisis siirin wi paniina nonkworimdinu hainprakaii?

2 Mi sima boin, krima wi ta ii komiiya Pasova wi saiir kipi nisikiina nim wi ti iikamim siir whin nwowim wi sima pi whininiisi siirsiyin. Ɨriig.

Wiga saeya wain Jisis siir mwo iiir naokinkika
(Mt 26:6-13; Jo 12:1-8)

3 Jisis siya om Betani hir nwokin Saimon siir omaka aiir. Ti inkamin paowaigi piskimkopouin. Mi iiya Jisis siya ha niki idwo aeyin mi wig ira ina yapninopkainaniya siirim. Mi ti wa mobin umir prasae bi saingin. Mi saeya kwaigwowa ina kinis haigiya ti wa mobin siir kibokouwa. Mi ti wa mobin piuii miiyikakin ini Jisis siir mwo iiirarar yaokin swokiyin.

4 Mi iikam nhirim ta omaka saiir nwowim, simiir kwoinim miiyik biri naingwokikim ini io kwoin yaingwokiyim. Mi sima, sima simar yomboin amboin, saeya ti wa kibiyin siirin whisarii dimusi priidiriraerarkikin, ha?

5 Mi tiki wa krimiir tirankin sainakikiswo mi siya pi umir prasae di saini. Mi siya umir paeyarim kamairim pi iuur iriiyar K300.00 nanar pi sainin. Mi siir umirim pi iki iikamim digworaekwo umir minam whaowaeiyim simiir pi hauuin. Mi sima io ta wig aiir ywoki.

6 Mi Jisis siya boinki, kima ta wiga saiirin hindara kig ninkinki. Mi kima saiirin yai whisarii dimusi boini? Saeya kariirin siyiu wadieki wadieyin siirar tirkika.

7 Mi iikam paeprikabim iinokiinokin sima wi kimakar nwokripkaii ti nu iiirar. Mi kima digworaekwo simiir hauuwi, wi hiriiyar ti hauu. Mi ankara kimaka wi ii priei nwo rani. Niingaka.

8 Diminin wig aeya tiram naingwowi, saeya wa tiri. Saeya ti wa wadieyin kariir piu naokinkiyin, ie haingikaiyam naokin haiginiugikin.

9 Kara kimiirin yaimwowa boini mi ti nuim hinda tinda nwowim wi yai win kibiya saiirar mi boinmimauuwi. Mi ti omom omomim wi ti diminin siirar mi haigiririr boiniyokiyokiii, ta wiga saeya tirkiyin. Mi sima wi siirimar naingwokwowi. Ɨriig.

Judas siya ini apwougig wira inkam komiiyim simiir
(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

10 Mi Judas Iskariot siya kam iuur nwiso simiir nwirkin. Mi siya prismi yaowae adim simiirim yam, wir simiir nini apwougigim.

11 Sima ta yaiya saiir wakaewinim, sima ini mairgimairga ywowim. Mi sima ina yimbingiyim umir siir hauuwam. Mi ta ii aiirarin Judas siya ina yap hansir bwakaiyin, Jisis siirin simiir kinmauu itim.

12 Mi biiki biiyan iiya bret waisikaiyin yis karamaeyin siir naeiya ina yimbiniya. Mi sima sibsib yinisimim saiir yisomsom aokao ta nae komiiya Pasova saiirim, saiir naekwowakam. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii, krima nae pi papi nini diriraerariuwi, ta nae komiiya saiir naeyim, kira naeyamin, ha? Mi sima Jisis siirin hiniina sriigim.

13 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim nwisa yikropki. Mi siya sowiir boinki, kowa om komii iiirar dapninopkainam. Mi inkam nwirin op two komiiya opkaka saiir hainani mi siya kowiirin pi om komii hir napyiskaigin mi kowa wi siir mhoiiya dam.

14 Mi siya omaka ir napninopkainamkin mi kowa saikar dinkin apninopkainam. Mi kowa ta omaka saiir adin siirin pi hiniina tini boiniu: Dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkamin siya hiniina boinkikin, kariir maeyaua ini papi nwowa ta nae komiiya Pasova kamim kariir kigna miriiyim simaka naeyana, ha?

15 Mi kowiirin wi siya niisiimauuwi, maeyau kwira omaka anauwa kouana saiir nwowa. Mi ta maeyaua hii ipii saiirara. Mi kowa krimiir naeyim wi ta maeyau aiir tini diriraerar kwokin, krima naeyam. Siya sowiirin hiniina boinkikin.

16 Mi inkam nwiso siir kigna miriiyo ina yamwo. Mi sowa om komii hiriir yimbiyam. Mi digworaekwowim Jisis siya boinkiyim sowa ini simiirar ini kigiuwim. Mi sowa nae komiiya ina diriraerar kwokino ta Pasova nae komii aiiram.

17 Mi naiowaka Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiso sima yitrib.

18 Mi iiya sima hiiya nae haigin aeiya saiir hirar nidwoyokai aeyim mi Jisis siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini, inkam nwirin krimaka tir nidwokai aeyin kariirin wi wir siya napwouwi.
19 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ini hikakar ywokiyim. Mi sima, sima sima yinsrii ansrii siirin mi tari kara, aniya?
20 Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, kima ti kam iuur nwiso kimiir nwirkin niuwi ini tirar nwowin. Mi ti inkamin iin kanakar ninkin inopkai haiiyin ta twowa nae haigiiya mi wi siyar napwouwi wira kariirin.
21 Hiipa! Ti inkam yaowae adin ninomor kouankin nitin siya wi sipi naowi. Siya karairgin. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika mi wi mintarao ti inkamin wir kariir napwouwin sau omomin siir, siirin wi hik prasaeki nimbiyam tani. Mi ti inkamin siir yopiiya siir naokaina karamae nwokiswo, ini wadieki wadieya mi owin. Dimusi rani, ti inkamin siya wi hik prasae hai rani. Ɨriig.

Jisis siya komunion kamim siir kigna miriiyim simiir hauu aekin
(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

22 Mi sima ha niki aeyim mi Jisis siya bretin nhira hai mi siya Adi Komii siir boin wadieki. Mi siya ina yiinibimbir hauugiyin kamim siir kigna miriiyim simiir. Mi siya boin, kima hai, tikinin yio kariir kipka.
23 Mi siya mob wainin ira mi hai. Mi siya ina mi boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ina hauugiyin simiir, sima kwiyaeyam.
24 Mi siya simiir boinki, takina ya kariir nhieka Adi Komii siya nimbingig aeya. Mi kariir nhieya wa naokiinaiinami iikam whiekakim simiir whindiriraerar haiginiuwam.
25 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, ti op wainin kara wi idip idip swoki kwiyae rani. Niingaka. Mi hiriiyar namiyokiyokiii mi wi iiya kara wainin Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin wi siir hirar nini kwiyaeyiu iski. Jisis siya hiniina boinkikin.
26 Mi sima mwai kwira wao. Mi sima mhiu Oliv hiriir yam. Ɨriig.

Jisis siya Pita siir boinki siya wi digiumii siir haimriyiugigi
(Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)

27 Mi Jisis siya simiir boinki, kima wa nidamgrirgigi wi kanaka nwo rani. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa hiniina boinka, inkamin sibsib kigriraowiyin Adi Komii siya nisomaokii mi siir sibsibim wa nidam ninoopkii.
28 Mi kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi biiyin wi karar namkwokini nu Galiliya hiriirin. Mi wim kima wi kariir mhoiiya niti.
29 Pita siya ina yowarkii boinkiyin siir yai aiirin, yim sima kiriirin wa nidamgrirmiigigi mi ankara niingaka. Kiriirin wi kinisu rani. Niingaki, niingakiinga.
30 Mi Jisis siya siir boinki, kara kiriirin yaimwowa boini mi ta niiyaka iuumin kwisaka wi niki ik rani mi kira kariir inigin wi hiriiyar miisisaei kripkaii. Mi kwoimaka wi kira wakaeki iuumin ini nikiyakwokin.
31 Mi Pita siya ini igao yaiyar boinkiyin, kara kiriirin wi swoki imprio rani. Niingaki! Niingaka! Mi kara kinakar ninkin aowama mini mi kara kiriir inigin wi mi imprio rani. Mi kam nhirim siir kigna miriiyim yim iriipi hiriinan yai aiirar mi boinki. Ɨriig.

Jisis siya maeyau miiyika Getsemani nhwo saiir kwis boinikin Adi Komii siirimin
(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

32 Mi sima maeyau kwira saiir yimbiyam Getsemani. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boingig, kima tapaiir didwoki, kara nhwo nikini kwis boiniuwi.
33 Mi siya Pita Jems mi Jon simiirarar yikiunam, saika namam. Mi siya ini hikakar ywokiyin. Mi siir kiuin kiugak bi nwokikin.
34 Mi siya simiir boinki, kima whaowae nwowi kariir kwoin siyarin ini wara yiiyiuamwankiyin. Mi kariir piua ini warar yinkisimsibnakiya. Kima tirar dwoki mi kima sipgu mintarao.
35 Mi siya ha kwapnamin mi ini hindara yakai whinamin nu hirar. Mi siya ina kwisboinkiyin Adi Komii siirim. Adi Komii, kira digar mi owi mi ta hika wi kariir mi imbini rani.
36 Mi siya boinki, adiyo! Ɨiya kira digworaekwo hoimgakim simiir tiramar naingwowi, kira wi digar mi owi. Mi ankara hiniina naingwowi, ta kariir hika kira saiir hainaowid. Mi kira kariir kwoin iiirara kipi nwo, kiriir kwoin iiirar timi o.
37 Mi siya ha swoki itin mi ina kigniyin, sima nhwo ara grinkin whini. Mi siya Pita siir ini boini, Saimon! Kira nhwo whini, aniya? Mi kira pi haimiisima nidwo kao rani, aniya?

38 Kima didwo kao mi kima nhwo min timi sriiboin. Mi dimin whirkin kimiiram kinankiuwi, wim wi nikiisi. Kwoinin ina naingwowin dimin taemin tiramin mi piu saeya kinii rani.
39 Mi siya ina swoki amin nhwo ina swokini kwisboiniuin. Mi siya yaiyim biiya siya nikini sriiboiniuim, simiirar swokini sriiboiniu.
40 Mi siya ina swoki itin kamim siir kigna miriiyim simiiram. Mi yim sima nhwoki niridnanaekim mi sima nhwo asi grinkinwhinkim. Mi sima siirin ini yai kaonis boinam whaowaeyim.
41 Mi siya kwoimaka ha swoki itin simiiram mi siya ina ini boiniyin simiirin, kima ina niki grinkinwhinkripkaiyim, aniya? Ɨni dig ywoki, kima ti kigi, iiya ti inkam yaowae adin ninomor kou hirankin nitin siir nonkwonakiyana kam bibiyieyim sima, bidi yimbiniya.
42 Kima dinsiin, krima pi nami. Ti kigwin, inkamin wir kariir napwougigin isi nitin. Ɨriig.

Sima Jisis siir nini onkworimdinu hainakikin
(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)

43 Jisis siir yaiya biri niki digika mi Judasin kam iuur nwiso simiir nwirin siya ina yitin. Mi kam isid komiiyin saika yinkin it. Mi sima kamkiu minim mi dan minim simiir warar yinkin hainani. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi kam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim simiirin sima nikropkikim siir nonkworimdinu hainakiyam.
44 Mi inkamin wir Jisis siir napwouwin mi siya hiniina boinirargig kima pa kigin, inkamin pi kara nini aepirimdiniuwi mi ti inkamin siyairgin. Mi kima pi siir donkworimdinu hainam.
45 Mi Judas siya ha namin mi siya ini Jisis siirimar youap hiririu namin. Mi siya ina ini boiniuwin, dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkam. Mi siya ina yaka aepirimdiniuin siirin.
46 Mi sima Jisis siirin ina yonkworimdinu kihainamim.
47 Mi Jisis siirar inkam nwirin siir kingiinar nokwoin siir kamkiuin ha kwakiwokhaiyin mi ini ti prismi yaowae adin siir mii whisarii prii miriiyan inkamin siir wiin aiir yaka haingrip itkigiyin.
48 Mi Jisis siya simiir boinki, kima ti kariirim nitim mi kima ti kamkiu minim mi dan minim simiirin wara dimusi hainanikim, kariir nonkworimdinuwamin, ha? Kima ha naingwokim kara kimiir hiiyan inkamkin, aniya?
49 Ɨi kasa rani, kara kimiir nowomwarkaiyiuwin Adi Komii siir omaka saiir hir. Mi kima kariir bi nonkworimdinugim. Mi Yokwo Komii saiir yaiya ini kaimwowar ywowa.
50 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ha haiburgigim siirin mi yim sima ina yidamkiyim. Ɨriig.
51 Mi whran nwirin Jisis siir mhoiiya namin siya yiuis arar kainamkin. Mi sima siir nonkworimdinu haiyam tirkim.
52 Mi ta siir yiuisa ini sima yiinikiwhro hainaowida. Mi siya ini parurar iwit amin. Ɨriig.

Jisis siya inkam komiiyim yai hidiyim simiir whwonkam ida ini okwo iu
(Mt 26:57-68; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)

53 Mi sima Jisis siirin prismi biiki biiyan yaowae adin siir omaka hiriir yikiunam. Mi prismi yaowae adim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima ina yitim ta omaka aiirara namwoniyam.
54 Mi Pita siya Jisis siir mhoiiya yam. Mi siya kingiin bi nwokin, ini aru hirar ywokiyin. Mi siya ina yapninopkainamin hira saiir ano iiir, prismi biigi biiyan yaowae adin siir omaka maeyau hiriir. Mi siya kamim waikaowiyim pae simaka ini idwo oniyiu.
55 Mi prismi yaowae adim mi inkam komiiyim yai hidiyim mi sima kam nhirim simiir yikiuna sima boinmauuwim siyiu biyieyim Jisis siya tirim simiir. Mi sima siirin wi hiriinansi nwoki isomsomim. Mi sima ha kigim siirin mi siya dimin biyie whir bi tirkin. Niingaka.
56 Mi ti kamim sima yaimwoni bi boinkim, sima hindara priiboinkim. Mi simiir yaiyim iripa bi nwokim ini yapa yapa ywowim.
57 Mi kam nhirim siirin pi whisariiya priininsiin okwo boinki. Mi sima hiniina boinkim.
58 Nim krima ha wakaekim siya hiniina boinkin, ta Adi Komii siir omaka inkamkar nonkwo miriiya saiirin wi kara niipirgigi. Mi ii kwoimim dig nwoki mi kara saiirin wa swoki haininansiin mirii nami. Saiirin wi inkamki nonkwo mirii rani. Niingaka.
59 Mi ta yaiya ti kamim sima boina, yim sima iriipa hiriinan yaimwoni bi mi boinkim. Simiir yaiyim iripa bi namasugim, ini yapa yapa ywowim.
60 Mi prismi biiki biiyan yaowae adin siya simiir whwonkam ida yinsiin okwoki. Mi siya ina sriiyin Jisis siirin mi kira ti yaiyim sima priiboin priiboinim simiir yai yamdi nowarkii boin tani, aniya?

61 Mi Jisis siya yaimin yaiminkin, ini hindara yokwo tanin. Siya yaimirsim bi nowarkii boinkin. Mi ti prismi biiki biiyan yaowae adin siya ina swoki sriiyin mi kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin mi siya aniya, iyie? Mi kira ti yinisimin Adi Komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin siir ieya, aniya?
62 Mi Jisis siya ina boinin, ihi, karargin. Mi kima wi kariirar kigi ti Inkam Yaowae Adin ninomor kouankin nitin, ini Adi Komiiyin kiriekakin siir iina iiniga saiir nidwowin. Mi kara niti, kara wi waumirsisim whisinanim ninomor kou hiranim, simakar ninkin onaiinii. Mi kima wi kariirar kigwini.
63 Mi prismi biiki biiyan yaowae adin siya yiinakiwomwitki siir yiuis bripriya siya niiya saiirin. Siya whisarii bi niinikiwomwitka, siya iokakin. Mi siya ina boinkiyin, krima pi inkam nhiram kipi swoki ikiuna yai whinboinamin. Niingaka.
64 Kima bidi wakaekiyim yai bibiyieyim siya boinkiyim Adi Komii siir mi kima ini paniina yaingwokiyim? Mi sima hoimgakarim ini yai kwiruwar kiritkin boinkiyim, siya siyiu biyie bidi tirin, siya wa dao.
65 Mi kam nhirim yaeyop siir yaswaiyiugi mi sima siir yaimwo whwonkamim yiuisni kogrinugi mi siirin ina tioim. Mi sima boin, kira profet yai ti boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha? Mi kamim waikaowiyim sima yikiunam siirin. Mi sima siirin haniingi yipimpar. Ɨriig.

Pita siya miisisaekin Jisis siirin
(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)

66 Mi iiya Pita siya omaka maeyau akpitga nu hirar niki okin mi wig ira prismi biigi biiyan yaowae adin siir mii miriiya saeya ina yita.
67 Mi iiya saeya Pita siir kiga siya pae hir nidwo oniyin mi saeya siir whwonkam iiirar ini kigsib boiniu. Ni kira iriipi hiriinan Jisisin om Nasaretanin saika mi okin.
68 Mi Pita siya ini hindara miisisaekiyin. Niingaka. Kara ninokninkin tani siirin, kara ta yaiya kira boina saiirim warar whaowaei. Mi siya ina youapnaniyamin hira saiir ano kingiin hiriir. Mi iuumin ina yikiyakwokin.
69 Mi ta wiga mii miriiya saeya Pita siir swoki kiga mi saeya kam nhirim saiir kingiin hir nwowim simiir boinki, tiki inkamin Jisis siir kigna mirii inkam nwir ieyairgin.
70 Mi Pita siya ina swoki miisisaekiyin. Niingaka. Mi mhoiiya kam nhirim saikar nokwowim sima swoki boinhiuriyiugi siirin, kaimwoki kaimwowairga kira kipi niksisae ni kira iriipi hiriinan Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwirkin, nu Galili hiran inkamkin. Sima hiniina boinkikim.
71 Mi Pita siya ina yikopaisisirkiyin, kaimwoki kaimwo kiinga! Kara ti inkamin kima boinin siir bi ninokninkinkin.
72 Mi biri kimiminkikin, iuumin kwisaka ina yikiyin. Mi Pita siya ina swoki aingwowoknakiyin yaiya biiya Jisis siya boina siir. Jisis siya hiniina boinkin, iuumin kwisaka niki ik karam nwowi mi kira kariir inigin wi kwoima miisisaei. Mi Pita siya nou prasae bi kinkin. Ɨriig.

15

Sima Jisis siirin Pailat siirim yikiunam
(Mt 27:1-2,11-14; Lk 23:1-5; Jo 18:28-38)

1 Mi prismi yaowae adim sima nugak imumar yamyakwok adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi inkam komiiyim yai hidi ikim simiiram, sima yai iripa hangiriyiu boinai. Mi sima Jisis siirin wieyin sopni yimboru kinam Pailat siirimin.
2 Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu iiir kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, wa yaiya kira boina ini mi owa.
3 Mi Pailat siya yaowae adim simiir wakaeyin sima yai whiekakim siirara boin hiuriyiugi.
4 Mi Pailat siya Jisis siirin ina swoki sriigiyin, kira yai wakae boin tani, aniya? Wakae! Sima yai whiekakim ini kiriirarar boin hiuriyiuim.
5 Mi Jisis siya yai kwir biri swoki wakae boin srankin. Niingaka. Mi Pailat siya asi kintiirgikin. Ɨriig.

Pailat siya boinkin Jisis siirin pae hiiniya nirioninkinin siir ninkin irinu inankiiyim
(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:16)

6 Biewi biewiyim ii komiiya Pasova wou nikwo aeiya mi Pailat siir siyiuin hiriiyar tirikin, siya maeyauwa mii biyie miriiya kamim hiugripkiikikaiyim simiirin pi nwira nokmwin apniki. Iikamim simiir kwoinkin naingwowin inkamin siir. Mi Pailat siya simiirimin pi siirar nikropki.

7 Mi ta iiya inkam nwirin Barabas nikiuwiyin, omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin
mi kamim wra nwowiyim inkam komii komiiyim omom omom kigriraowiyim io simaka
nwowim mi simiir nhir imiir nisomsom aokaowim siya simakar nwokaigin.
8 Mi iikamim ha naninkiniuniyim mi sima Pailat siir boinki, tiki siyiuin, biiya kira
tirin biewi nhirim digiyim mi kira pa nikrop apniki ta maeyauwa mii biyie miriiya
hiuyokiyokaiya saiir nwowin simiir inkam nwirni. Mi tariinanin kira siira ti swoki tir.
9 Mi Pailat siya simiir yai yaka yowarkii boinki, kima minam naingwowi kara Juda simiir
inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir niuguskiyim, aniya?
10 Mi Pailat siya hiniin asi boinkikin. Dimusi rani, siya bidi yinokninkinin prismi yaowae
adim simiir kwoinim. Sima Jisis saika whwokwoka nwo rani, simiir kwoinin i ieyar
kwaewaowi bii sima nwowim. Mi sima siirim asi nikiunanikim siirin.
11 Mi iikamim simiir kwoinim prismi yaowae adim sima ini boiniurwokaiyiu. Mi sima pi
hiniin nwoki boinkiyim Pailat siya Barabas siir dikrop apniki.
12 Mi Pailat siya simiirin ina swoki boinkiyin mi kara pi paniina tiri ti inkamin kima
boiniyin Judami iikam simiir inkam komiiyin nu kigriraowiyin, ha?
13 Mi sima siir yai yamdi ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika
dinkin irinugi!
14 Mi Pailat siya simiir sriigi, dimusika, ha? Siya dimu dimin tirbukin, ha? Mi sima ina
kauwok boinamnankiyim, siirin ti paeyin hiiniya nirioninkinin saikar dinkin irinugi!
15 Mi Pailat siya iikam isidin simiirim hiirgin mi siya Barabas siir asi kigninkin apnikikin.
Mi siya Jisis siirin kamim yaii niniiyim simiirim iyopmauugi, sima nipimparim siirin. Mi
mhoiiya sima siirin ina yikropkiyin paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim.
Iriig.

Mi kamim yaii niniiyim sima Jisis siir nigbumbugim
(Mt 27:27-31; Jo 19:2-3)

16 Mi kamim irim haiiyim sima Jisis siirin inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin siir
omaka maeyauwa hiriir yinkikwona apnam. Mi sima kam nhirim yaii niniiyim simiirim
yikiuna, sima ta maeyau kwiruwa saiirarar naninkiniuniyim
17 mi sima Jisis siirin yiuis paridnana kwira yitomwaniu haiginiu. Mi sima urid
nimridgakin whira hopwhro mi sima siir mwo iiir kaigrisiugi.
18 Mi sima siir yigbumbu, akamie! Juda iikamim simiir nu kigriraowi inkam komiigin!
19 Mi sima siir mwowin paekopin hougwokwo apiyin siir yikrimkrae. Mi sima siirin
yaeyop haini mi yaswaiyiu mi sima ogmwo ha hiuim mi ina kaiyirou kisisanaim siir inig
iiir hainanam.
20 Mi sima siir mingigin digiyim mi ta yiuis pariidnan bripriya ina swoki isaiya. Mi sima
siirin ini siir yiuis aiirar swoki ii haiginiugiyim. Mi sima Jisis siirin ina yikiunamin paeyin
hiiniya nirioninkinin saikar ninkin irinugiyam. Iriig.

Mi sima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi
(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)

21 Inkam nwirin Saimonkin siya om Sairini ankin Aleksanda Rufas sowiir yaowae adgin.
Mi siya omisisimim om komii siir yaba nwowim simiir haiburgigim mi siya ina yapamin
siyiu maeyau niinga aiir. Mi sima siyiu bopwo hir yinapyiskai om komii siir kingiin. Mi
sima kimidiniya igao yai siir boinwin paeyin hiiniya nirioninkinin Jisis siirin siya haiyam.
22 Mi sima Jisis siirin maeyau kwira saiir hiriir yikiunam ta maeyauwa saiir iniga Golgota.
Mi ta maeyauwa saiir inig mwowin inkam mwo kiuni maeyauga.
23 Mi sima op wain simiir naba saikar yinkin aepibmigiya siir hauuwam minkin mi siya
biri kwiyaekin.
24 Mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siirin saikar yinkin irinugi. Mi siir yiuisim ini sima
hidnonkwokwo hainamim. Mi sima gwo kwira sae gwo satu, sima minim gwokim ti hiniin
diminin pi nhinga haii.
25 Iiya nugakar niki oyakwoka 9:00 klok mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siirin saiirar
yinkin irinugiyakwok.
26 Mi siir mwo kouga ta yaiya siir boina saiir winki yokwoni. Sima hiniina win boinkikim,
Juda iikamim simiir nu kigriraowi inkam komiigin.
27 Mi sima Jisis siir kingiinin inkam nwiso hii tauaeiyo sowiirin warar yinkin irimdinugik
paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Mi nwirin iiniga mi nwirin yaioyaeya.
28 [Mi Adi Komii siir Yokwo Komii saiir yaiya ini kaimwowa ywowa bidi bidinan sima
wina mi tariinanin saeya bidi yimbiniya. Mi ta yaiya hiniinga, sima siirin kamim hii
tauaeiyim simaka yinkin hiuwiyopmasugi.]

29 Mi iikamim haimii tamii napim siir yapikbumbu mi sima mwo ina yapkintiirim. Mi
sima siir boinki, biiya kira hiniina boinkin, Adi Komii siir omaka wi kara niipiirgi mi ii
kwoimim dig nwokii mi wa swoki haininansiin okwoki.
30 Mi kira kinakina tami diriraerarna mi kira pa nwoki iuuniyim wari paeyin kiriir
nirioninkinin siir warauranki!
31 Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim, sima Jisis siirin warar
yapikbumbu. Mi sima, simasimar yomboin amboin, siya inkam nhirim simiirin bidiyar
whindiriraerar haiginiuin. Mi siya, siya siyar diriraerar namim panopi, ha?
32 Mi ti inkamin siya nimbinkiyin siya Israel simiir inkam komiigin, simiir nu
kigriraowikin. Mi siya paeyin hiiniya nirio ninkinin siir hirankin krimar kigwokwoiuungi.
Mi krima wa nwoki aingwo tibmiikiyim kiriiramin. Mi inkam nwiso Jisis saikar ninkin
irimdinugiyo paeyin hiiniya nirioninkininsi yo sowa iriipi hiriinan siirin warar mi inkin
igbumbu. Ɨriig.

Jisis siya bidi yaonamin
(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)

33 Mi iiya nabie bopwo nwowa mi iiya ina kakauugiya. Mi hinda tinda ini niiyar
ywokiyim. Mi iiya bie nad nwowamtibin, iiya ii kwoim nwowiya saiir yadig iurib.
34 Mi ii kwoim namwoiuwiya mi Jisis siya ina kauwok boinkiribin, Eloe, Eloe, lema
sabaktani? Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa hiniinga, kariir Adi Komii, kariir Adi Komii
kira kariirin digiumii dimusi haimriiyiugigin, ha?
35 Mi kam nhirim kingiin hir nokwowim sima siir yai wakaeyim mi sima ina boinim,
wakae! Siya Ilaija krimiir wanwiyaeyin siirim nikiuwi.
36 Mi inkam nwirin ina iwitnamin hamgan hainakiyim. Mi ta op kausrira siir idwo
yaokinki. Mi kimidiniya paekop inakar yinkin udgi mi Jisis siir yaiga yaka onkwo mauugi
siya kwiyaeyim. Mi ti inkamin siya boin, ha tiki o. Krima niki kigriraowi siirin pi Ilaija siya
nasi whindiriraerar iuungi paeyin hiiniya nirioninkinin siir hirankin.
37 Mi Jisis siya ha kauwankii boinkiribin mi siya ina iyie hikainamtibin.
38 Ɨiya Jisis siya naowa ta yiuis komiiya Adi Komii siir omaka saiir nitiyisiuwa saeya ini
bopwoniyar yinwitamnaiiniya. Mi ina yiugusnaiinama nua hiriir. Mi ta yiuis prieiya ini
kwisa ywokiya.
39 Mi kamim yaii niniiyim simiir bii nwowi inkamin siya Jisis siir whwonkam ida
nokwokin mi siya kigiyin siya hiriinan niyae hikainamtibin mi ini siya siyar boinkiyin,
kaimwoki kaimwokiinga! Tiriiginin Adi Komii siirar yinisimkin.
40 Mi wig nhirim hirar mi inkin okim mi sima arurig hirar nokwo kaokikim. Mi nhirim
simaka hir ninkin okwo kaokim. Ɨra Maria om Makdalanka mi ira Maria Jems sapisapin mi
Josis sowiir apu aeya. Mi ira Solomonika.
41 Biiya Jisis siya nu Galili hir nwowin mi ta iiya ti wigim siir mhoiiya namkim. Mi sima
siir nae diriraerarim mi wig isid komii whirin yim sima iriipi hiriinan Jisis saikar yinkin am
om komii Jerusalema hiriirin. Mi sima hir ini owou. Ɨriig.

Sima Jisis siirin siyano siir haigigi
(Mt 27:57-61; Lk 23:50-55; Jo 19:38-42)

42 Mi naiowaka Josepin om Arimatianin ina yitribin. Siya yai hidan inkam wadiekin. Mi
yio siya iriipi hiriinan iiya Adi Komii siya iikam simiir kigriraowana iiya saiirimar mi owini.
43 Mi Juda simiir ii komiiya waka nwokwowaki mi tapa ya nae diriraerar haigigik ni iiga
mi Josep siya asi napninopkainamkin Pailat siir kigam. Siya biri nidid namkin. Niingaka.
Siya Jisis siir piuis biyieya saiir hainakiyim sriiyiugin.
44 Mi Pailat siya ini hindara yanaawinin ta yaiya saiir wakaewinin, Jisis siya naonama.
Mi siya kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin siirim yikiuna mi siya siir sriii, Jisis siya
bidinanar naonamkin, iyie? Tariinanar kwaokin.
45 Mi iiya siya yaii ninii kamim simiir bii nwowiyin siir yai aiir wakaeyin mi siya Josep
siir boinki siya Jisis siir piuis biyieya saiirin hati hainam.
46 Mi Josep siya yiuis whisinana kwira sainam. Mi siya Jisis siir piuis biyieya ina ini
hiunis hainakiya paeyin hiiniya nirioninkinin siir hirankin. Mi siya siirin yiuis whisinana
saiir whrinainam mi siirin siya siyano whirin siir ini haigigik. Mi ti siyanowin inkamkar
nopkikinkin. Mi siya siiya komiiya kwira warnani ie iiir warkin tinugigam.
47 Maria om Makdalana mi Maria Josisni yopi aka, sowa kogwokwo haigikigo maeyauwa
Jisis siir piuis biyieya saiir haigigiya. Ɨriig.

16

Jisis siya bidi yinsiin idwowin ieyankin mi ini omwaiyar swoki waiyan
(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)

1 Mi Juda simiir ii komiiya dig nwokiya mi Maria om Makdalana mi Maria Jemsni yopii
aka mi Salomi saeya sima waim piuii miiyik whakiyim simiir sainam. Sima Jisis siir piu aiir
naokinam sainamkim.
2 Mi iigwira sima bieyin bidi maskwokiyakwokin mi saiirar yamyakwok Sandeya,
siyanowin inkam haigigigiyin siirim.
3 Mi simasimar yapboinaiyam, krimiirin pi nhinga whin mirii ta siiya komiiya saiir
waritkinkiyim, ha?
4 Mi iiya sima siyanowin siir nini kigiuwim mi simar kigi siiya komiiya hir nwo rani.
Niingaka. Bidi inabaki itkinkiya iemiga. Taka siiya, siiya prasae rani.
5 Mi sima siyano iiir napninopkainamin mi sima kigam whranisim nwirin simiir iina iinig
miiya nidwokai. Siya yiuis whisinan bripriya kwira nii idwokai. Mi sima siir nini kigiuim
mi ini hindara ini anaaiuwiuwim.
6 Mi siya simiir boinkaiwin, kima kipi kignanae kara bidi yinokninkinin, wim kima Jisisin
om Nasaretanin siirim hansiri paeyin hiiniya nirioninkinin sima ninkin irinugiyin siirin.
Mi siya tapaiir nwo rani, bidi yinsiin idwonamin! Mi ini omwaiyar swoki waiyan! Kima ta
maeyauwa sima haigigiga saiir ti kwakig siya hir nwokaii.
7 Kima dam! Mi kima pi kamim siir mii kigna miriiyim pi simiir tini boiniu mi Pita siirin
warar. Mi kima pi hiniina tini boiniu, Jisis siya kimiir biiya bidi yamkwokinin nu Galilia
hiriir. Mi kima siirin wi hir nini kigiuwi. Biiya kimaka siya niki boina saiir hiriinan!
8 Mi ti wig oumim ina yidamniyamim idowiiya hiriir, ti siyano iiirsi. Mi sima ina yidam
iugusamim, kiugak bi nwonamkim simiir kiuim ini hindara yiinirkiinamim. Mi sima inkam
nwiraka yai paniinsi yimboboinamsi. Niingaka. Sima pi nididnamkim. Ɨriig.

Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:9-10; Jo 20:11-18)

9 [Jisis siya Sande nugak imumar yinsiin idwonamyakwok. Mi siya biigi biiyin Maria om
Makdalana saiir hiriir yimbiyam. Mi ta wiga, biiya Jisis siya niniskiigiya yiu biyie iriiyar
nwiso sima nwokaiya saiir mi saeyairga.]
10 Maria saeya ini kigiu ti siir nomiiyauim naingwoyimiyok ou prasae biri kinkim siir-
siyin. Maria saeya biiyin siir nomiiyauim biiya saika nwokaiyiuim simiir ini boinmauuiu.
11 Mi Maria saeya simiir boinki Jisisin ini omwaiyar swoki waiyan kara siir bidi
kignaniyin. Mi sima ta yaiya saiir wakaeyim mi sima biri naingwo tibmiigim. Ɨriig.

Jisis siya siyiu hirin inkam nwiso siir kigna miriiywo sowiir hiriir yimbiyam
(Lk 24:13-35)

12 Mi ta saiir mhoiiya inkam nwiso siir kigna miriiywo sowa om komii hir haiburgigo mi
ha napamwo mi sowa siirin siyiu hir yapiyiskai. Mi Jisis siya sowiir hiriirin yaeya piu kwir
yam.
13 Mi sowa ha swoki amwo mi kimidiniya kam nhirim simiir ini boinmauuiu. Mi yim sima
sowiir yai aiirim bi swoki aingwo tibmiigim. Niingaka. Ɨriig.

Jisis siya kam iuur nwirim siir mii kigna miriiyim simiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

14 Mi kam iuur nwirim siir mii kigna miriiyim iiya sima naeyar niki idwo aeyim mi Jisis
siya ina yimbiyamin simiir hiriir. Mi siya simiir ini ikiu whisarii rani, sima bi naingwo
tibmiigim. Mi kam nhirim sima pi nantamyiriyirkim kam nhirim sima naboiniyim Jisis siya
bidi yinsiin idwowin ieyankin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan.
15 Mi siya simiir boinki, kima iki omom omomim hinda tinda nwowim simiir dam mi Yai
Win Kibiya saiir dapboinmamauuam iikamim simiir.
16 Mi inkamin naingwo tibmii mi siya ha baptais mi siirin wi Adi komii siyar kaoprigiok-
wowi. Mi yipiki inkamkin naingwo tibmii karam nwowi, yim wi siya griritkaigi.
17 Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim simiirin kirie wi Adi Komii siya hauuwi dimin
komii komiiyim simiir diriraeraram. Mi sima wi kariir inig iiirar ninimniskiiyami uridyiu
bibiyieyim simiirin. Mi sima wi yaeya yaigin kwira boini.
18 Mi simiir iinam mipugin biyiu dapiyin siir nonkwowi mi op biyieya kwiyae aokaowiya
saiir kwiyae mi ti hiriinan diminim wi simiirsi nao rani, sima. Mi simiir iinam makak
inkamim simiir mi hainii mi sima wi wadieyar mi oki. Ɨriig.

Adi Komii siya Jisis siirin ninomor koua hiriir yikiunam
(Lk 24:50-53; Ap 1:9-11)

19 Mi mhoiiya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya siir yaiyim simiirin dig nwogigim
mi Adi Komii krimiir Wanin siya ina yikiunamin siirin ninomor koua hiriir. Mi tariinanin
siya ini siir iina iinigmiiya ini idwoiuin.

20 Mi kamim siir kigna miriiyim, sima ina yamim hinda tinda. Biiyan Inkam Komiiyin siya ini simakar yinkin miriiyamin. Mi siya simiir yai imiirin warar mi whinkinsiis haiginiuwam dimin komii komiiyim sima tir imiirin. Mi ti diminin iikamim simiir niisiimauugin. Mi ta simiir yaiya kaimwokikaimwowairga, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiga. Ɨriig.

LUK

Luk siya winkika ta yokwowa mi yio siya paowai udikin. Mi siya Pol saikar nwowikin mi siya Judan inkam tani, siya Grik inkamkin. Mi ti niiwiiyin siya winkikin Grik hiran iikamim simiiram, yio Jisis siirgin. Grik hiran iikamim sima minam naingwowi, sima siyiu miiyik iiirar nwoki idwowim. Luk siya ti niiwiiyin Jisis siir boinkin, siya inkam wadiekiwadie ieyairgin. Mi siya iikamim simiirsi naingwoyimiyokin mi simiir dimin biyieyim ini siyar mi iinakiyim. Ɨriig.

1 Biiya iikam whiekakim sima simiir yapa yapa kwoin imiirar winkinankiugiugikim inkam komii Tiofilas siiramin, dimin taeminim krimiir tiriir nimbiniyim.
2 Yim sima dimin taeminim yipiki aposel kamim sima kigim mi iikam nhirkim, sima mi boinmimauuim simiir mi wakaeyokna apikim. Mi ti niiiwiiyim. Yim tariinanin ini krimar nonkwowim.
3 Kara Lukgin, niiwii whiekakim biiyanim mi tariinanan ikim simiirin kara bidi sibgu hidgiyim. Mi kara ti niiwiiyim biigi biiyanim mi tariinanan ikim, simiirin kara kiriiram bidi winkiyin inkam komii Tiofilas kiriiram.
4 Mi kira wi hiniina ninokninkinim, ta yaiya sima nowomwarkaiyiuwa kiriir, saeya kaimwo kiinga.

Adi Komii siir paekwosimin Sekaraia siir boinki Jonin wi sipi nimbini

5 Mi iiya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowin, nu Judia hirin pris inkamin nwira nwokin, siir inigin Sekaraiakin. Siya Abaisani pris isidin siirgin. Mi siir wiga, ya Eroni isidin siirga, saiir inigin Ilisabetka.
6 Mi sowawaiyin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki bi kimbugo ini wadieki wadieyar ywowo. Mi sowa Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiupai siyiupai whiekakim simiirar napiko. Mi siir yaiyim simiirin ha mi wakaeyoknaeikim.
7 Mi sowawaiyin yiinie bi niyio miminko. Dimusi rani, Ilisabet saeya wig pioa niingaka. Mi sowawaiyin wai bidi ywowo.
8 Ya Sekaraia siir isidin siya miriiya iiya saeya. Mi Sekaraia siya pris inkamin krimiir kaoprigi okwowiyin siir miiya Adi Komii siir whwonkam ida miriigin.
9 Mi siirin sima yimbingi maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa Biiyan Inkam Komii siira dimin taemin min ninkin imiiyaeiya siirin hiriir yokmwin apninopkaigi.
10 Mi ta ii aiirin iikam isid komiiyin sima idowiiya hirar ywo. Mi yio siya dimin taemin imiirar niki inkin imiiyaeiyin mi yim sima ini idowiiya hirar kwisboinim.
11 Mi Biiyan Inkam Komii siir paekwosimin ina yimbiyamin siir hiriir. Mi ini hiiya dimin taemin haigin ninkin imiiyaeiya ini saiir kingiin hirar yamikwoniyin.
12 Mi iiya siya Biiyan Inkam Komii siir paekwosimin siir kigiiyin mi siya ini hindara yanaakiyin mi siya ini nididkakar ywowin.
13 Mi Adi Komii siir paekwosimin, siya siir boinki, Sekaraia, kira kipi nidid. Adi Komii krimiir Wanin siiram kira kwis boina, siya bidi wakaewinin. Mi kiriir wiga Ilisabet saeya yinisim yinkamiyinin wi nwira naokainaei. Mi siir inigin wi Jon dokdap haiginiu.
14 Mi kira wi mairgimairga taokitaoka siirim nwowi. Mi iikam whiekakim iriipi hiriinan, wi mairgimairga taokitaoka siiramar mi owi.
15 Mi siya Adi Komii siir whwonkam idan wi inig komiigak nwowi. Mi siya wi op wain mi iki op bibiyie nhirim, kwiyae whaowaeiyim, wi simiir wara kwiyae rani. Mi iiya siir naokainaei, Adi Komii siir naeyiuin wi siirar naninkiniuiuwi.
16 Mi Isrel simiir iikam nhirim, wi siya nikiunami Biiyan Inkam Komiiyin, simiir Adi Komii krimiir Wanin siirim.
17 Mi siya Adi Komii siir naeyiuwin mi siir kirieya biiya Ilaijani nwowa wi saiir hiriinankak nwowi. Mi siya wi Biiyan Inkam Komii siir biiya namkwokini. Mi adim simiir kwoinim wi siya kisina haigii mi sima wi simiir yin imiiram nwoki aingwowim. Mi iikamim nantamyiriyirim, simiir kwoinim wi siya kisina haigii. Mi sima wi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim, ninokninkin komiigakim wi simiir kwoin hiriinan kinar nwowi. Mi iikamim simiir kwoinim wi siya kisisop haigiwini Biiyan Inkam Komii siiram. Adi Komii siir paekwosimin hiniina boinkin.
18 Mi Sekaraia siya paekwosimin siir yai aka hiniina yowarkii boin mi ta yaiya saeya kaimwoki niuwi mi kara wi paniina ninokninkini, kara waibiyie bidi ywowin mi kariir wiga ya iriipi hiriinan waibiyie bidi mi owa. Siya hiniina boinkikin.

19 Mi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara Gebrielkin, kara Adi Komii siir whwonkam ida nokwowikin. Kariirin siya nikropkikin kiriir nauuni boinmauuniyam. Kara ta yaiwin kibiya kiriir boinmauuniyam hainanikin.
20 Kira wakae! Dimusi rani, kira kariir yai aiir naingwo tibmii rani. Mi panao kiriir yaiya pi kara tirbugii mi kira pi waeyaimikrim nwowi. Mi wi iiya ti digworaekwo whiekakim sima nimbiniyana wi saiirar nadigiuwi mi ta kariir yaiya wi kaimwowa nwowi. Adi Komii siir paekwosimin hiniina boinkin.
21 Mi iikamim Sekaraia siiram nwowim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, siya dimu dimin minkimimini, maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa saiir hirin?
22 Mi iiya siya idowiiya ha napnaniniyin mi siya yai simaka bi nani boinikin. Mi sima ina yinokninkinkiyim mi tari siya yaeya dimin win bidi kignaniyin maeyaua dimin whirki kimbu karamae nwowa saiir hirin. Mi siya simiirin ini iinarar yani kinmimauuiuin mi siya ini waeyaimikrimar ywokripkaiyin.
23 Mi siir miini iiyim dig nwokiyim mi siya ina swoki amin siir omaka hiriir.
24 Mi taka ii aiirarin siir wiga Ilisabet saeya ini yinpiugakar ywokiya. Mi idowiiya napririr karamae saeya nwowim bwanim iriiyar. Saeya hiniina boinka,
25 mi Biiyan Inkam Komiiyin siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kara nididnanaekaigiya iikam whiekakim simiir whwonkam ida, siya bidi yitkiigiya. Iriig.

Paekwosimin siya Maria saiir boinkin, Jisis siirin wi saeya naokainaei

26 Mi bwan iriiyar whir aka, paekwosim Gebriel siirin Adi Komii siya yikropki nu Galili hiran omisim whirin Nasaret siirim.
27 Mi kopaksim ira, saiir yopiigar whausokninkin prapraskiya, saeya hii min bi nanaeka, sima saiirin whran nwirin siiram boiritmaiga siya nonkwonaim siir inigin Josepkin, siya Devidni isidin siir hirankin. Mi ta kopaka saiir inigin Mariaka.
28 Mi paekwosimin saiiram ha namin mi siya saiir ini boiniu, Akam, Adi Komii siya kiriirsi naingwobumbugin. Mi siya ini kinakar nwowin.
29 Mi Maria saeya ta yai aiir wakaeya saeya ini hindara yanaakiya. Taka yaiya saeya paniin, paniin yaiga.
30 Mi paekwosim siya saiir boinki, Maria, kira kipi nidid. Adi Komii siya kiriirsi naingwobumbugin.
31 Wakae! Kira wi yinpiugak kipi nwowi. Mi kira yinisim yinkamiyinin wi nwira naokainaei mi kira siir inigin wi Jisis nokdap haiginiu.
32 Mi siya wi inig komiigak nwowi. Mi siirin wi hiniina boini, Adi Komii ninomor kouanin siir yinisimkin. Mi Biiyan Inkam Komii Adi Komii siirin wi siir brougaeyin Devid nu kigriraowiyin wi siir hiriinan nokmwin okwo haiginiuwi.
33 Mi siya iinokiinokin wi Judami inkam komii nwowi. Miiya inkam komii nu kigriraowiyin wi siir hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami. Niingaka.
34 Mi Maria saeya paekwosim siir yai aka hiniina yowarkii boin, tiriiginin wi paniina nimbiyami? Kara kamkak rani. Kara inkam nwir aka bi nwoka mi kara wi yinkak ha nwo rani.
35 Mi paekwosim siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin wi kiriir naninkiniuni mi siir kirieya kiriirin wi saeya kinsiis haiginiuwi. Mi mhoiiya kira wi ti yinisimin siir naokainaei. Mi sima wi ha boini siirin dimin whirki bi kimbugin. Siya Adi Komii siir yinisimkin.
36 Wakae! Biiya kiriir yopiiya Ilisabet saeya wai bidiyar ywowa mi saeya ini yinkakar swoki owa. Saeya bwanim iriiyar whira ywo Biiya sima ha boinkim saeya wi yinpiugak nwo rani.
37 Dimin whirkin Adi Komii siya tir karamae bi nwokin. Niingaka.
38 Mi Maria saeya siir yai aka hiniina yowarkii boin, wakae! Kara Biiyan Inkam Komiiyin siir miiyan wiga. Wa kira boina siya kariirin wi hiriiyar mi tiri. Mi paekwosimin siya saiir haiburgigin mi siya ina yamin. Iriig.

Maria saeya Ilisabet saiir ini kigiu

39 Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi Maria saeya bi kimiminka, ina nhiinama, mhiu nhirim om whirin nu Judia hir nwowim simiir hiriir.
40 Mi saeya Sekaraia siir omaka aiir napninopkainama mi saeya kimidiniya Ilisabet saiir ini boiniu, akam.
41 Mi iiya Ilisabet saeya ta akam Maria saeya boina saiir wakaeya mi ti yinisimin ina kaknaokaigiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin ini saiirar yaninkiniuiuwim.

42 Mi saeya ha kauiyikiya mi ina boinkiya, kira ini kina wigar ywowa. Mi iki wig nhirim
simiir kouwin ina kirar ywowa. Mi wari yinisimin kiriir mhiinau nwokaiyin, yio ini sakisar
mi owin.
43 Kara paniin wiga, ti Biiyan Inkam Komiiyin siir apua ta kariiram nita?
44 Wakae! Kariir wiina, kiriir yai aiir wakaekiya, akam, kira boinkiya mi ti yinisimin
kariir mhiinau nwokaiyin ina kaknanaokaigiyin mi siya ini mairgimairgar ywokiyin.
45 Kira Adi Komii siiram naingwo tibmii wiga kira mairgimairga ha dwo. Mhoiiya kiriirin
wi Biiyan Inkam Komiiyin siya boina wi saiir hiriinan tiri. Ilisabet saeya hiniina boinka.
Ɨriig.

Maria saiir mwaiga

46 Maria saeya mwai waowa saeya hiniina boinka,
Kariir mhii kwoinim ini Biiyan Inkam Komiiyin siiramar naingwo irkakim.
47 Kara Adi Komii siiram mairgimairgaei, kariir nanmaiwarkainain inkamkin.
48 Kara miiyan wig niingaka. Mi siya ini kariirsiyar swoki aingwo bunan. Mi Tariinanin mi
mhoiiya iriipi hiriinan, iikamim sima kariirin wi hiniina boini, kara wig bimbiuwi
rani.
49 Dimusi rani, Adi Komiiyin kirieki kirieka kin, siya kariirin dimin komiigi komii iiirar
tirkin. Mi siir inigin dimin whirki bi kimbugin.
50 Yaioyae yaioyaeyim hirii hiriinan kinairgim. Sima pi inan ii okwoki mi Adi Komii siya
iikamim siirsi naingwo ididim wi simiisi naingwobumbuwi.
51 Adi Komii siir iina mii kirie kirieyim saeyar nonkwo miriigim. Mi iikamim simamar
naingwonaeiyim, simiirin siya bidi nhinikriropkiyim hinda tinda.
52 Mi inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim, simiir miiyim wi Adi Komii siya nikripkii mi
iikamim inig karamaeyim, simiirin wi siya hainanpraprasi
53 Siya dimin miiyik miiyikim wi iikamim mhiigi naowim wi simiir hauuwi. Mi
iikamim iki digworaekwoki naokinguguninkinim simiirin wi piu niinga niinga siya
nhinikriropkii.
54 Mi siya ini naingwobumbuwa biiya siya nimbina ini saiirar swoki aingwowoknakiyin.
Mi siya Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiugin.
55 Siya krimiir brougaeyin Ebraham saika bidi yimbinin mi siya siir yinieyim mhoiiya niti,
simiirsi naingwobumbuwi. Maria saeya hiniina waoboboinka.
56 Maria saeya Ilisabet saikan bwanim whwoima ywo. Mi saeya ina swoki ama saiir oma
hiriir. Ɨriig.

Ilisabet saeya Jon siir yaokaina

57 Ilisabet saeya naokainani iiya yinisim iiir, ina yimbiyama. Mi saeya yinisim yinkamiyin
iiir yaokaina.
58 Mi saiir inkamnanim, saiir omaka kingiin nwowim, simiir hiranim mi saiir nomiiyau
ikim, sima ta yai aiir wakaeyim Biiyan Inkam Komii siya Ilisabet saiirsi naingwobumbuwin
mi sima ini mairgimairga wara mi inkin owim saikan.
59 Mi ii iriiyar kwoimaka sima yinisimin siir mio isa ina kitiyopnir haiyim. Mi sima minam
namkim siir adin Sekaraia siir inig iiirar swoki okdap haiginiuwim.
60 Mi siir apua saeya boin. Niingaka! Siir inigin Jon dokdap haiginiu.
61 Mi sima saiir boin, krimiir brougae wanwiyaeyim biiya ti hiriinan inig iiir bi nok-
dapkim.
62 Mi sima siir adin siiram kinmimauu srii, krima yinisim siir inigin wi paniina dapi?
63 Mi mhoiiya Sekaraia siya simiir boinki, yokwo siir hauugiyim pi winmauugiyim. Mi
siya hiniina winmauugi, siir inigin Jonkin. Mi sima ini hindarar yanaakiyim.
64 Mi bi kimiminkikin, Sekaraia siya yai ina swoki kaonis boinkiyin. Mi siya ini Adi Komii
siir inig iiirar hainanprapraskiyin.
65 Mi simiir inkam inkamnanim simiir omaka kingiin nwowim sima nidid prasae bi
kinkim. Mi ta yaiya ini mhiuim nu Judia hiranim ini simiirar yiniyokiigiya.
66 Mi iikamim ta yai aiir wakaeyim, sima ini sima simar yinaingwoyimyok boinim.
Ti yinisimin siya wi paniin paniina nwowi. Sima ina yinokninkinkiyim, Biiyan Inkam
Komiiyin siir kirieya ini saika nwowa. Ɨriig.

Sekaraia siir mwaigim

67 Jon siir adin, Sekaraian Adi Komii siir paekwosimkin bidi yinkiniukikaiyin. Mi siya
diminin mhoiiya nimbiyamanim simiirin ina kauwok boinkiyim.
68 Krima Biiyan Inkam Komiiyin, krimiir Adi Komiiyin siir inig iiir hainanprapraskii. Mi
siya siir iikamim, Isrel hiranim simiir whinkinsiisim nitkin. Mi sima ini rirmiiya
ywokiyim.

69 Siya ninansiin okwokikin nanmaiwarkainan inkam komiiyin, krimiir
nanmaiwarkainam Devidni isidin siir inkam nwirin siir. Siir miiyan inkam nwowam.
70 Siya siir profet inkamin dimin whirki kimbu karame nwowin siirin bidi bidiniyarin
hiniina boinkin.
71 Siya krimiirin, krimiir sau omomin simiir hiranki nanmaiwarkainaei. Mi siya krimiirin
wi kamim krimaka nomboin ii ae karam nwowim, wi simiir iin kirieya saiir hirankar
nispimspaki hainakii.
72 Siya nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim simaka mi saeya. Mi siya ta
naingwobumbuwa krimiir niisiimauuga. Ta nimbin kibiya siya haiyaprapraskiya, siya
saiir swoki aingwowoknakikin.
73 Ta siir nimbin kibiya krimiir brougaeyin Ebraham saikar nimbinkin.
74 Mi siya krimiirin krimiir sauan omomin siir iin hirankar nanmaiwarkainaei. Mi krima
siir mii aiir mirii, krima wi nididgak nwo rani.
75 Mi krima siir whwonkam idan wi dimin whirki kimbu rani, wi wadieyar haiyaprapras
okwowi. Mi wi rirmiiya dwo. Mi iigwir iigwirin krima wi hiriiyar nwoyokiyokiii.
76 Mi kira ti kariir yinisim yinkamiyinin mhoiiya sima kiriirin wi Adi Komiiyin ninomor
kougikouanin siir profet inkam dapi. Mi kira wi Biiyan Inkamin siir biiya namkwokini. Siir
siyiu iiir kisisop diriraerarkwokinim.
77 Mi siya yaiyim wi siir iikam imiir boinmimauuim. Mi simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.
Mi simiirin dimin biyieyim igbid kamyau siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim.
78 Whisarii rani, Adi Komii siir kwoinin krimiirsi naingwobumbugin mi hiinsima krimiirsi
nwokin. Mi siya wi ti siir nikropkii, bienan krimiir whwoyakiyam.
79 Mi siya wi iikamim niibwomambwo nwokaeyamim mi naokao kingiin nwowim, wi
simiir nokya haiginiuwi. Mi krimiirin wi siyar niisiisiimauu api kwoin miiyikin hiinsima
nwowiyin siirin.
Sekaraia siya hiniina boinkikin.
80 Mi yinisimin ina mwriiyin mi siir kwoinin mi siir piu aka ini kirie warar yinkin okiyim.
Mi siya maeyau siiyin nu apa niinga saiir hirar nwoninaeyin mi ini Isrel simiir iikamim
simiir hiriiyar yimbiyamin. Ɨriig.

2

Maria saeya Jisis siir yaokainaki
(Mt 1:18-25)

1 Mi taka iiya Sisa Ogastasin nu komii Rom hiran inkam komii nwokin. Mi siya siir biiyan
inkam komii komiiyim simiir boinki ti omisisimim siir hir nwowim siya kigriraowiyim
simiir hiran iikamim simiir inig imiir nini winakiyam.
2 Mi siyiuin inig haiyin iikamim omom omanim simiir mi ta ii aiir haibwakainakim. Mi
taka iiya Sairinias siya nu Siria hiran omom simiir biiyan inkam komii nwokin.
3 Mi iikam whiekakim sima ini simiir yapayapa omamar swoki amim. Mi simiir inigim
simiir om hirar ini winaki yokwoni.
4 Mi Josep siya om Nasaretin, nu Galili hir nwowin siir haiburgigin mi siya ina yamin siir
brougaeyin Devid siir om iiiram, Betlehem nu Judia hir nwowin siirim.
5 Josep siya mi wiga siya boritmaiya Maria, sowar yam. Sowa minam namkwo, inig nini
dapmauuwiuwam. Mi taka iiya Maria saeya yinpiugakar nwonamka.
6 Mi iiya sowa om Betlehem hirar nwowa mi yinisimin ina kaknanaokaiyin.
7 Mi taka iiya sowiir yinisim yinaomiyinin ini saiirar yaokainan. Mi saeya yinisim iiirin
yiuis mirmiiya saiir higriniu. Mi siirin bulmakaumi twowa nae haigiya saiir kikaiyiu
whwonkai. Mi simani bulmakauni omaka saiir whwonkaigim. Dimusi rani, omakam
inkamki whwonkaiiyim inkam kina bidi digiyim. Ɨriig.

Adi Komii siir paekwosimim sima ini boinmauuwiu kamim sibsib kigriraowiyim simiirin
8 Mi kam nhirim sibsib kigriraowiyim, niiyaka sima omin siir kingiin hir waikaowiigim,
maeyauwa sibsib ima naeiya saiir.
9 Mi Biiyan Inkam Komii siir paekwosimim simiir hiriir yimbiyam. Mi Biiyan Inkam
Komii siir paeya namnamiinan ha wokiinaiiniyin mi ini simiirar yamitkiniuwin. Mi sima
nidid prasae bi kinwinkim.
10 Mi paekwosimin ina boinin simiirin, wakae! Kima kipi nidid. Kara yaiwin kibiya
kimiir nauuni boinmauugigam nitkin. Mi ta yaiya iikam whiekakim simiir kwoinim wi
mairgimairga komii saeya nwowaiginiuwi.
11 Mi taka iiya brougae Devid siir om hirin wig ira yinisim yinkamiyinin nwira yaokaina.
Mi ti inkamin kimiir nanmaiwarkainankin. Adi Komii siyar nimbinkikin siirin, Biiyan
Inkam Komii Krais nwowam.

12 Mɨ kima siirɨn hinɨina ninɨ kignɨnoknɨnkinɨuwi mɨ siyairgɨn. Mɨ kima wɨ yinisim nwirɨn yɨuis mirmini saeya higrɨniuɨn wɨ siir ninɨ kigɨuwi. Mɨ siya ɨni bulmakaumi twowa nae haigiiya, ɨni saiir whwonkaiyɨn. Adi Komii siir paekwosimɨn siya hinɨina boinkikɨn.
13 Mɨ bɨ kimimɨnkikɨn ninomor kou hiran paekwosim whiekakim ɨna yɨuunaiiniyim mɨ sima ɨni tɨ paekwosimɨn saikar yaunɨ oniyim. Mɨ sima ɨni Adi Komii siir inig ɨiir hainan prapraskiyim. Mɨ sima mhoiiya hinɨina boinki,
14 Adi Komii krimiir Wanɨn ninomor kou hiranɨn siir inig ɨiir hainanki. Dimusi rani, Adi Komii siya big nasmɨrwaiya bɨdi ywokiyɨn simiirɨn mɨ iikam whiekakim nuanim sima ɨripa dingwomamaɨr aeikiyam.
15 Mɨ ɨiya Adi Komii siir paekwosimim mɨ sima swokɨ ama ninomor kou hiriir, simiir haiburgigim mɨ kamim sibsib kigrɨraowiyim sima sima yomboɨn amboinki, humbae! Krima om Betlehem hiriir nami. Tɨ diminɨn hɨr nimbiyamɨn siir ninɨ kignaki. Biiyan Inkam Komii siya boinkiyɨn krimiir.
16 Mɨ sima biri kimimɨnkim ɨna yamsauwim mɨ sima Maria, Josep mɨ yɨnisimɨn twowa bulmakaumi nae haigiiya saiir kikaiyɨu whwonkaiyɨn, simiirni ɨnɨ kigɨu.
17 Mɨ ɨiya tɨ kamim sibsib kigrɨraowiyim sima siir ninɨ kigɨuwim mɨ sima tɨ yaiyim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmɨmauugigim simiir tɨ yɨnisimɨn siirim mɨ sima ɨni sowiirwai boinmɨmauuniyim.
18 Mɨ iikamɨm tɨ kamim sibsib kigrɨraowiyim simiir yai aiir wakaeyim mɨ sima ɨni hinda yanaakiyim.
19 Maria saeya tɨ yaiyim saeya wakaeyim simiir simiira naingwokwokaigika. Mɨ saiir kwoɨnau hɨrar haigi okai, saeya bɨri naingwo owouga.
20 Mɨ kamim sibsib kigrɨraowiyim sima ha swokɨ apamim mɨ sima mwai ɨna yap-wowaowamim Adi Komii siir inig ɨiir hainanam digworaekwowim sima wakaeyim mɨ sima kigim simiir. Mɨ digworaekwo whiekakim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmamauugikim bɨdi yɨmbiyamkiyim. Ɨriig.

Sima siirɨn Jisɨs yokdap haiginiu

21 Mɨ mhoiiya ɨi ɨriiyar kwoimim namkiyim mɨ siir mioisa ɨna kɨtiyopnɨr haiya. Mɨ sima siir inigɨn Jisɨs yokdap haiginiu. Mɨ Adi Komii siir paekwosimim sima biiyar dapkikinkin, ɨiya siya siir yopiiya saiir mhiinau hɨr nikɨ okai karamaeyar nikɨ owɨn saiirar. Ɨriig.

Simion Ana sowa Jisɨs siirɨn omaka komiiya Adi Komii siira saiir hɨr inɨ kigɨu

22 Ta ɨiya sowa buga niyioprɨkmaiya sowa buga siyiuɨn biiya Moses siya wɨnboinkiyɨn mɨ siir hɨriinanar mɨ tɨr. Mɨ siir ad yopiiyo ɨna hainamwo siirɨn om komii Jerusalem hɨriir, Biiyan Inkam Komii siir ɨin ninɨ onkwo hauugiyam.
23 Yai komii kwɨra Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowa, saeya hinɨina wɨnboinkika, biiki biiyan yɨnisim yɨnhaomiyɨnɨn, yio minim nimbingɨn, Biiyan Inkam Komiiyɨn siir hauugiyam, siir yɨnisimar nwowim.
24 Yokwo Komii saiir yai kɨrɨe kwɨra saeya hinɨina boinkika, ɨiya wigkamwo sowa yɨnisim yɨnkamiyɨn yɨnhaomiyɨnɨn, Adi Komii siir omaka komiiya saiir hainam mɨ yo sowawaiyo ɨriipi hɨriinan ɨinmab haomwo ɨsa timɨ ɨsom hainam. Mɨ ɨinmab aiiram mɨ whaowaekɨn, mhautam haomwo ɨsa timɨ ɨsom hainam. Mɨ Josep, Maria sowawaiyɨn om komii Jerusalem hɨriir asi namkwo.
25 Mɨ inkam nwɨrɨn om komii Jerusalem hɨr nwokɨn, siir inigɨn Simion. Mɨ tɨ inkamɨn siya dimɨn whɨrkɨ bɨ kimbugɨn. Niingaka. Siya inkam wadiekɨn. Siya Adi Komii siiramar mɨ kwɨsboinikɨn mɨ siya ɨi aiirimar nikɨ owi, ɨiya Adi Komii siya inkam nwɨrɨn siir nɨkropki, Isrel hiran iikamim simiir mhii kwoɨn ɨmiir kɨrɨe haiginiuwam. Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨni saikar nwowɨn.
26 Adi Komii siir naeyɨuɨn siir bɨdi yɨisimauuɨn mɨ siya wɨ nikɨ aosau rani. Niingaka. Siya Biiyan Inkam Komiiyɨn Krais ɨiya siya nɨtana saiiramar nikɨ owi.
27 Adi Komii siir naeyɨuɨn siyar hɨurworwokai ɨnsiingikɨn mɨ siya Adi Komii siir omaka saiir hɨriir yapninopkainam mɨ yopii adwo yɨnisim Jisɨs siirɨn ɨna hainaniyɨn Adi Komii siir omaka saiirɨm, Adi Komii siir hauugiyɨm, simiir siyɨu ɨeya boinɨn siir hɨriinan.
28 Mɨ Simion siir ɨina tɨ yɨnisim ɨiirar yɨnkwo mɨ siya Adi Komii siir inig ɨiirɨn hinɨina hainan prapras boinki,
29 Biiyan Inkam Komii diminɨn biiya kira nimbinɨn, kara siir bɨdi kigɨn. Mɨ tariinanɨn kara naonami, kira kariirɨn ha kignɨnkinki. Tariinanɨn kara kɨriir mɨiyan inkamɨn wɨ maɨrgimaɨrgar nwowi.
30 Inkamɨn krimiir nanmaiwarkainaɨnɨn kara siir bɨdi kigɨn.
31 Kira tɨ dimɨn ɨiirɨn iikam whiekakim hinda tɨndanim simiir whwonkam ɨda diriraerarkɨn.
32 Siya paenan minam niuyakɨn iikam whiekakim Juda iikam tani, simiir kwoɨn ɨmiir nanaaknɨnki haiginiuwam. Isrel kɨriir iikamim inig komii simiir hauu haiginiuwam.

33 Mɨ ɨiya siir yopii adwo sowawaiyɨn hɨriinan wakaeywo tɨ hɨriinan yaiyɨm Simion siya boinɨm sowiirwai yɨnisɨm ɨiir mɨ sowawaiyɨn naingwoyɨmyok pranae bɨ kinkwo.
34 Mɨ Simion siya simiirniiyɨn hanɨingɨ yɨgboinmamaɨr haiginɨu. Mɨ siya Maria Jisɨs siir apua saiirɨn hinɨina boinki, wakae, tɨ kowiirwai yɨnisɨmɨn, Isrel simiir iikamɨm wɨ higa siya ninɨuwi. Mɨ nhɨrɨm wɨ siya swokɨ anmaiwarkainaei. Tɨ inkamɨn siya, Adi Komii siya nimbinɨn. Mɨ siir siyɨu ɨiirɨn wɨ siya nɨisiimauuwi mɨ nhɨrɨm wɨ saikar ninkinwamwarkɨi boini. Mɨ nhɨrɨm wɨ yaewan siir kindiyɨuwangigi.
35 Mɨ iikam whɨekakɨm simiir kwoɨn aowa aowanɨm wɨ idowɨiyar nwoki. Mɨ mhoɨiya sima siirɨn wɨ siyɨu mɨiyɨk mɨiyɨknan tɨr tani. Mɨ kira siirɨn hɨriinan kɨgi mɨ kɨriir kwoɨnɨn wɨ hindara hɨugɨmkɨkɨugi, siirsiyɨn. Mɨ ta hɨk hɨriinana wɨ sauɨn, inkam pɨu nɨtiyɨn mɨ ha kimpɨpɨsugiiyɨn, wɨ hɨriinan kimpɨpɨsugi. Simion siya hinɨina boinkikɨn.
36 Mɨ profet wig ɨra om komii Jerusalem hɨr nwoka, saiir inɨgɨn Anaka, saeya Fanyuel siir yɨnisɨmka. Asa siir ɨsidɨn siir hɨranka, saeya waibiyɨe bɨdi yowa. Bɨiya saeya kam pɨua nɨkɨ owa, saeya bɨewiyɨm pariiga ywo, ɨriiyar whɨs (7).
37 Mɨ mhoɨiya saiir kamɨn ɨna yaonamɨn mɨ wig igabae nhɨinga saiir bɨewiyɨm pariig, kamnwii whii (84). Mɨ saeya ɨinokɨinokɨn Adi Komii siir inɨg hainanɨm bɨ siisika, saeya Adi Komii siir inɨg ɨiirɨn nɨi nabɨe nɨi nabɨe hainanika. Mɨ ɨi nhɨrɨm, saeya nae mɨnɨm pa mɨ haiyaeɨ ɨiyɨm saeya nhwo Adi Komii siiram kwɨsboiniyɨm Adi Komii siir omaka komiiya saiir.
38 Mɨ ɨiya Josep Maria sowawaiyɨn ta omaka Adi Komii siira saiir hɨrar nɨkɨ owo, Adi Komii siir nɨnkɨn ɨmiiyaeyɨm mɨ Ana saeya ha nɨmbiniya mɨ saeya ɨni Adi Komii siir inɨg ɨiir ɨni ɨgboinmamaɨrniya. Mɨ saeya kɨmɨdiniya tɨ yɨnisɨmɨn siir yai ɨmiir boinmɨmauu, iikam whɨekakɨm om komii Jerusalem hɨranɨm, siirɨm nwokwokɨnɨm, Isrelan iikamɨm hɨr nwowɨm sɨmiir nanmaiwarkainam. Ɨriig.

Josep siya om Nasareta hɨriir swokɨ haiyɨug apnam

39 Sɨma digworaekwo whɨekakɨm dɨriraerar dɨgiyɨm, Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir siyɨu ɨeya boinɨn siir hɨriinan mɨ sɨma ɨna swokɨ amɨm nu Galili, sɨmiir oma Nasareta hɨriir.
40 Mɨ tɨ yɨnisɨmɨn ha mwrɨigiyɨn mɨ siirɨn ma mɨnkɨn bɨ nɨpiyaokɨimɨmɨnkɨn siya ɨni kɨrɨekakar ywokiyɨn mɨ siya ɨni nɨnokɨnkɨn mɨiyɨk whɨekakar mɨ okiyɨn. Mɨ Adi Komii siir naingwoyɨmyoka ɨni saɨkar nwowa. Ɨriig.

Yɨnisɨm Jisɨs siya ɨna yamɨn Adi Komii siir omaka saiirɨm

41 Mɨ bɨewii bɨewiiyɨm ta ɨi komiiya wou nikwo aeiya Pasova Jisɨs siir yopii adwo, sowawaiyɨn om komii Jerusalem hɨriiyar namnanaeiko, sowawaiyɨn bɨ nwokaigiiko.
42 Jisɨs siir bɨewiyɨm ɨuur whɨsa namwo ɨuwɨm mɨ siya wara yɨnkɨn am, siir yopii ad owakan, ta ɨi komiiya wou nikwo aeiya saiirɨm. Bɨewii bɨewiiyɨm bɨiya sowawai nɨkɨ tɨrkiyɨm sɨmiir hɨriinan.
43 Mɨ wou nikwo aeni ɨiya dɨg nwokiya mɨ sɨma ɨna swokɨ amɨm mɨ yɨnisɨm Jisɨs siya om komii Jerusalem hɨrar ywoki. Mɨ siir yopii adwo sowawaiyɨn ha bɨ naingwoko siya ɨni hɨrar ywokiyɨn. Niingaka.
44 Mɨ sowawaiyɨn ha naingwoko siya tɨ iikam whɨekakɨm sowaka waiyar napamɨm sɨmaka napami mɨ ta nabɨe kɨrɨeya sowa sowa asɨ napamko. Mɨ sowa sowiir nomiiyauɨm mɨ sowiir ad igrɨmɨm sɨmiirɨm hansɨram siya sɨmaka mɨ owi.
45 Mɨ sowawaiyɨn ha hansɨrnanaeyo siir bɨ swokɨ kɨgɨn. Niingaka. Mɨ sowawaiyɨn, om komii Jerusalema hɨriir asi swokɨ haiyɨug hansranamko siirɨmɨn.
46 Ɨiyɨm sowawai siirɨm hansɨro, kwɨsa hansɨr mɨ kwoɨmaka saiir inɨ kɨgɨu, omaka Adi Komii siira saiir hɨr nwowi siya, Juda sɨmiir inkamɨm siyɨupai, siyɨupaiyɨm sɨm nowomwarkaiyɨuwiyɨm sɨmiir bopwoniya hɨr nɨdwokai wakaemɨmɨki, sɨmiir yai mɨn dimɨn ɨmiir mɨ siya sɨmiirɨn ɨna mɨ kɨnawaomwarkɨi srɨiyɨn.
47 Mɨ kamɨm siir yai ɨmiir wakaekiyɨm mɨ sɨma ɨni hindarar yanaakiyɨm tɨ yai whɨekakɨm siya nɨnomokɨnkɨn boinkiyɨm sɨmiirɨn.
48 Mɨ sowawaiyɨn siir ninɨ kɨgɨuwɨn mɨ sowa ɨni hindara yanaakiyo. Mɨ siir yopiiya saeya siirɨn hinɨina ɨni boinɨu, yɨnisɨm! Kira krɨriirwaiyɨn hinɨin dimusi tɨrgikɨn, ha? Krɨrawaiyɨn kɨriirsiyɨn pranae pranae bɨ naingwoyɨmyok hansɨrko.
49 Mɨ siya sowiirwai yai aka hinɨina yowarkɨi boɨn, kowawaiyɨn kariirɨm dimusi hansɨrko? Mɨ kowa bɨ nɨnokɨnkɨnko, kara pɨ kariir Adɨn siir omaka tɨrar nwowi, ha?
50 Mɨ sowawaiyɨn bɨ nɨnokɨnkɨnko ta yaiya siya boɨna saiir yaimwokɨyaimwo aiirɨn.
51 Mɨ siya ɨni sowakawai warar swokɨ ɨnkɨn amɨn om Nasareta hɨriirɨn. Mɨ siya ɨni yopii ado sowiirwai yaiyar mɨ wakaeyoknan. Mɨ tɨ yaimɨn dimɨnɨm siya boinɨm, ɨni yopiiya saiir kwoɨnau hɨrar haigi okaiyɨm.
52 Mɨ Jisɨs siya komii namwoɨuwɨn mɨ siir nɨnokɨnkɨna ɨni warar mɨ ɨnkɨn opnɨrtaraokiya. Mɨ iikam ɨkɨm sɨma ɨni siiramar yaingwokɨinɨm. Ɨriig.

3

Jonin op baptais haiginiuwiyin yai siya boinmimauugin
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jo 1:19-28)

1 Taibirias Sisa siya kigriraokiyim omom omom nhirim nu Rom hiranim, biewiyim iuur
iriiyar (15). Mi Pontias Pailat siya nu Judia siir kigriraowan inkam nwokin. Mi ta ii aiirin
Herot siya iikamim nu Galili hiranim, simiirin saiir kigriraokin. Mi siir akamin Filip siya
nu Itaria mi nu Trakonaitis sowiir kigriraowan inkam komii nwokin. Mi Laisenias siya nu
Abilini siir kigriraowan inkam nwokin.

2 Anas, Kaiafas sowa prismi biiyan inkam nwoko. Mi ta iiya Jonin Sekaraiani yinisimin
maeyau siiyin nu apa saiir hir nwowin mi Adi Komii siir yaiya siir hiriirin, saiirar
nimbiyamkin.

3 Mi Jon siya omom omom whiekakim ie Jodan siir kingiin hir nwowim, simiir hiran
iikamim simiirin siya hiniina boin, kima kimiir dimin biyieyim digiumii simiir haim-
riiyiugigi mi op wa nwoki baptais haiginiuim mi Adi Komii siya kimiir dimin biyie biyieyim
biiya kima tirkaiyiuim wi haniingin haiyoprimdiyiumiigi.

4 Jon siya hiniina boin profet inkamin siir yai aiirin. Yai nhirim profet Aisaia siya
winboinkiyim Yokwo Komii saiir, yim hiniingim,

mi inkam nwirin maeyau siiyin nu apa niinga, hir kauwok boinkiyin siya hiniina kauwok
boinkikin, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiuim simiir kisisop diriraerarkwokin. Siir
siyiu iiir sibgu diriraerarkwokin. Profet Aisaia siya hiniina boinkin.

5 Mi maeyauwim ieno ieno whiekakakim yim ha timi hainkrimkrinkinkwokin. Mi mhiu
komii komiiyim mi mhiuisisim ikim, wi sima dopkiyimikiina mi siyiuim mipugnan
wrieyokim yim timi oprimtioki mi siyiuim haigi inamnaniyim, yim timi iyiohimikmai
diriraerarkwokin.

6 Mi iikam whiekakim wa nwoki kigninokninkinkiyim, inkamin Adi Komii siya nimbinin
krimiir nanmaiwarkainanin siirin. Profet Isaia siya hiniina boinkikin.

7 Jon siya iikam isid komiiyin siiram nitim saika nwowim simiirin hiniina boinki, kima
iikam miiyiknanki mi iuwi, ini wrakiwranan ywowim. Mi kimiirin nhinga boinkikim
kariirim nidamnaniyim, op kimiir baptais haiginiugiyim? Mi Adi Komii siya wi kimiir
nonkwoniinwomwiirninkin tani, aniya?

8 Mi kima iikam whiekakim simiirin hiniina diisiimauu, kima kimiir dimin biyie
whiekakim, simiirin bidi haiyoprimdimiigiyim. Mi kima, kima kima hiniina kipi
ninkinwamwarkii boin, nim krima Ebraham krimiir brougaeyin siir iikamkim mi siya wi
digar nwowi mi krima wi iikam miiyikar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya naingwowi
mi tiki siiyam siyar mi diriraerarii, siya wi digar mi owi mi sima wi Ebraham siir yinisimar
namwoiuwi.

9 Ua ini paemii hirar haigin taowaigina mi pae whiekakim nae miiyik bud karamae
nwowim yim wi paenau sima niiyitkaigaiki. Mi wim kima ini ti paeyim simiir hiriinan
ywowim.

10 Mi sima siirin hiniina srii, krima wi paniina tiri. Simiirin hiniina niisiimauuim, krimiir
dimin biyieyim bidi haiyoprimdiyimiigiyim, ha?

11 Mi Jon siya simiirin boiniyio yaiya hiniin boinki, inkamin yiuis kwisairgakiniuwi
mi siya kwira, inkamin niinga nwowin, siir timi hauu. Mi inkamin naeminkin
naokingugunankaiyin yio iriipa hiriinanar timi tir.

12 Mi kamim omom omomi umir haiiyim, yim iriipi hiriinan ina mi itim Jon siirim,
op simiir baptais haiginiuim. Mi sima siirin hiniina srii, iikam nowamwarkaiyiuan
inkam, krima wi paniina tiri, simiirin hiniina niisiimauuim, krimiir kwoin biyieyim, bidi
haiyoprimdiyiumiigiyim?

13 Mi Jon siya simiirin hiniina boinmauugi, kima umirmairin gavman siya boinkiyin
siirarar hai. Yaeya umir nokii kipi swoki inkin hai.

14 Mi kamim yaii niniiyim yim iriipi hiriinan siirin ina mi sriiyim, krima wi paniin paniina
tiri? Mi siya simiirin hiniina boinki, kima inkam nhirmi hindara kipi priitiopriitio mi kima
simiirin whisarii kipi priiboin hiuriyiu mi simiir umirim whisarii kipi priiyiksasae hai. Mi
kimiir kwoinin hiinsima dwo ti umirsimin kima haiiyin kimiir mii aiirsi.

15 Mi iikam whiekakim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, ti inkamin siya Kraisin Adi
Komii siya nikropkiyin iikamim sim nanmaiwarkainam, aniya?

16 Jon siya simiir yaiyaka hiniina yowarkii boin kara kimiirin op ara baptais haiginiuwi,
inkamin kariir mhoiiya nitin kariir kouwin ini siyar ywowin mi siya ini yaowae adnan
ywowin, kara ini yinisimnan ywowin. Mi kara siir miiyim wa sibgu inomokninkin mirii
rani. Kara inkam miiyik rani. Niingaka. Mi kara op arar baptais haiginiuwi mi Adi Komii

siir naeyiuin siirin wi siyar hainiuae haiginiuwi mi ti dimin biyie imiirin wi paenan siyar niu iuguski.
17 Siya ini inkamin twonidim twonau haigiiyin mi ha nokwobrombropiyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iiya iki twonid imiir nokwobrombrop digiyim mi kasim pa kuubrukigi. Mipi twonid niingam simasima namwokaiyiuwi mi simiirin pi omaka nae haigiiya hir nini haigiyiuwi. Mi siya kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi pae nhisopkin namginki. Mi ta paeya saeya wi niutingi rani. Niingaka. Saeya wi hiriiyar niuyokiyokiikaeyami.
18 Mi Jon siya ti hiriinanim simiir boinmauu digiyin mi siya Yaiwin Kibiya saiir yai kiriekirie kibi whiekakim simiir warar yinkin boinmimauu.
19 Jon siya gavmanin siir biiyan inkamin Herot io siir nwokin. Dimusi rani, siya siir nomousimin Filip siir wiga Herodias saiir hainikii nonkwonan mi siyiu biyie nhirim siya tirim io simiirsi wara mi inkin okin.
20 Mi Herot siya siyiu biyie komii whirin ha swoki tirin mi ini ti biiyanim simakar swoki inkin haiginkiyin. Whisarii rani, Jon siirin siya hiugripkiikikaigin. Iriig.

Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

21 Iiya Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuin mi siya Jisis siirin ini warar mi inkin baptais haiginiuin mi iiya Jisis siya nhwowar niki kwisboinin mi ninomora ini omaka anonanar haiwaokiya.
22 Mi Adi Komii siir naeyiuin ina yiuwiniyin. Mi sima kigwin siir naeyiuin iinmabnan siinaini siiram. Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya saeya hiniina kauwok boinkika, kira kariir yinisim wadieki wadie kiingin. Mi kariir kwoinin ini kiriiramar naingwokwonanaeyin. Mi kariir mhii kwoinim, kiriirimin ini mairgimairga ywokiyin. Iriig.

Jisis siir yidiwii wanwiyaeiyim simiir inig ima
(Mt 1:1-17)

23 Iiya Jisis siya siir biewiyim, kamnwir iuura nwowin mi siya ha mirii bwakainakin. Iikamim simiir kwoinim ha naingwokim, Jisis siya Josep siirgisiir nhiekiniuwi. Niingaka. Siya Adi Komii siirgisiir yinisimkin. Mi Josep siya Hilai siir yinisimkin.
24 Mi Hilaiyin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. Mi Livaiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin yio Janaini yinisimkin. Mi Janaiyin, yio Josepni yinisimkin.
25 Mi Josepin yio, Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Emosni yinisimkin. Mi Emosin, yio Neamni yinisimkin. Mi Neamin, yio Eslaini yinisimkin. Mi Eslaiyin, yio Nagaini yinisimkin.
26 Mi Nagaiyin, yio Meatni yinisimkin. Mi Meatin, yio Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Semeni yinisimkin. Mi Semenin, yio Josekni yinisimkin. Mi Josekin, yio Jodani yinisimkin.
27 Mi Jodanin, yio Joanani yinisimkin. Mi Joananin yio, resani yinisimkin. Mi Resanin, yio Serababelni yinisimkin. Mi Serababelin, yio Sialtielni yinisimkin. Mi Sialtielin, yio Neraini yinisimkin.
28 Mi Neraiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin, yio Edaini yinisimkin. Mi Edaiyin, yio Kosanamani yinisimkin. Mi Kosanamain, yio Elmadamni yinisimkin. Mi Elmadamin, yio Erni yinisimkin.
29 Mi Erniyin, yio Josuani yinisimkin. Mi Josuain, yio Eliesani yinisimkin. Mi Eliesain, yio Jorimni yinisimkin. Mi Jorimin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin.
30 Mi Livaiyin, yio Simioni yinisimkin. Mi Simionin, yio Judani yinisimkin. Mi Judanin, yio Josepni yinisimkin. Mi Josepin, yio Jonamni yinisimkin. Mi Jonamin, yio Elaiakimni yinisimkin.
31 Mi Elaiakimin, yio Meliani yinisimkin. Mi Melianin, yio Menani yinisimkin. Mi Menanin, yio Matatani yinisimkin. Mi Matatanin, yio Netani yinisimkin. Mi Netanin, yio Devidni yinisimkin.
32 Mi Devidin, yio Jesini yinisimkin. Mi Jesiyin, yio Obetni yinisimkin. Mi Obetin, yio Boasni yinisimkin. Mi Boasin, yio Salmoni yinisimkin. Mi Salmonin, yio Nasoni yinisimkin.
33 Mi Nasonin, yio Aminadapni yinisimkin. Mi Aminadapin, yio Atmini yinisimkin. Mi Atminin, yio Anaini yinisimkin. Mi Anaiyin, yio Hesroni yinisimkin. Mi Hesronin, yio Peresni yinisimkin. Mi Peresin, yio Judani yinisimkin.
34 Mi Judain, yio Jekopni yinisimkin. Mi Jekopin yio Aisakni yinisimkin. Mi Aisakin, yio Ebrahamni yinisimkin. Mi Ebrahamin, yio Tirani yinisimkin. Mi Tirain, yio Nehoni yinisimkin. Mi Nehoin yio Serakni yinisimkin.
35 Mi Serakin, yio Reuni yinisimkin. Mi Reunin, yio Pelekni yinisimkin. Mi Pelekin, yio Ebeni yinisimkin. Mi Ebenin, yio Selani yinisimkin.

36 Mi Selain, yio Kenani yinisimkin. Mi Kenanin, yio Apaksatni yinisimkin. Mi Apaksatin, yio Siemni yinisimkin. Mi Siemin, yio Noani yinisimkin. Mi Noain, yio Lemekni yinisimkin.
37 Mi Lemekin, yio Matusalani yinisimkin. Mi Matusalain, yio Inokni yinisimkin. Mi Inokin, yio Jaretni yinisimkin. Mi Jaretin, yio Mahalalelni yinisimkin. Mi Mahalalalelin, yio Kenani yinisimkin.
38 Mi Kenanin, yio Inosni yinisimkin. Mi Inosin, yio Setni yinisimkin. Mi Setin, yio Adamni yinisimkin. Mi Adamin, yio Adi Komiini yinisimkin. Ɨriig.

4

Setan siya siir nipiyaokiiyam tirkin
(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

1 Adi Komii siir naeyiuin ini Jisis siir yaninkiniuniyin mi siya ie Jodan siir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya yikiunam maeyau siiyin apa niinga inkam karamaeya saiir hiriir yam.
2 Mi siya ta maeyau siiyin apa inkam karamaeya saiir nwowin, iiyim kam nwisa ywo (40). Mi ta iiya Setan siya Jisis siirimin saiir kinankiukin. Mi ta ii aiirin Jisis siya nae bi naekin niingaka. Siya mhiirima nwokin.
3 Mi Setan siya siir boinki, kira Adi Komii siir yinisimkiniuwi mi kira pi ti siiyain siir boinki mi siya pi bret nwoki imbiyamim.
4 Mi Jisis siya siir yai anaka hiniina yowarkii boinki. Yokwo Komii saeya hiniina boinka inkamin nae aram naingwowiyin siya wi kiriekak nwo rani. Niingaka. Inkamin bret ara naeyam naingwowiyin siya siirin wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siir hauu rani. Niingaka.
5 Mi Setan siya siirin ina yikiunaiinamin mhiukiua hiriir mi bi kimiminkikin, siya ina yiisiimauuwim nu tiran omom omom whiekakim simiir.
6 Mi siya boinki, kara ti kariir omom omomim mi kariir dimin taemin whiekakim wi kiriir hauuwi. Mi kira wi nu kigriraowan inkam komii nwowi, whisarii rani, yim ti digworaekwowim kariirargim mi kara inkam nwir mi hauuwi kara wa mi hauuwi, kariirar kwoinkin.
7 Kira ogmwo kariiram hiui mi kariir inig iiir hainani, ti digworaekwo whiekakim yim kiriirgim.
8 Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka. Kira Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiirarar hainan siya kiriir Adi Komiikin mi kira siir mii aiirarar donkwo iski.
9 Mi Setan siya Jisis siirin om komii Jerusalem hiriir yikiunam. Mi Jisis siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir akou hir ini okmwin okwoiu. Mi siya siir boinki mi kira Adi Komii siir yinisim kiinginiuwi mi kira pa diswit natkinaiinam.
10 Yokwo Komii saeya hiniina boinka mi Adi Komii siya wi siir paekwosimim simiir boinki. Sima kiriirar sibgu kigriraowim mi kira wi nao rani.
11 Mi sima wi kiriir nonkwowini simiir iinam mi kiriir iga wi siiya kwirki swoki hain tani. Niingaka.
12 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii saiir yaiya saeya hiniina boinka, kira Biiyan Inkam Komiiyin siirim kipi kinankiu mi siirim kipi srii, ti hiriinan dimin biyieyin siya kiriir whindiriraerarkiyim. Niingaka.
13 Mi iiya Setan siya siirim kinankiuguguwin, ti dimin taemin whiekakim simiir mi Jisis siya bi wakaeyoknakin. Mi Setan siya Jisis siirin ina haiburgigin mi ina ini sinsin wokmainakiyin. Ɨriig.

Jisis siya nu Galili hir mirii bwakainakin
(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

14 Mi Jisis siya nu Galili hiriir namin mi Adi Komii siir naeyiu miiyikin siir kirieya ini siyakar ywowin mi dimin taemin whiekakim Jisis siya diriraerarim simiir yaiya ina haigiririr boinama omom omomim simiir.
15 Mi siya iikam whiekakim simiirin, simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir hir boinmimauugin mi sima ini siir inig iiirar hainan prapraskiyim. Ɨriig.

Mi om Nasaretan iikamim sima digiumii Jisis siir haimriiyiugim
(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

16 Mi Jisis siya omin yinisim sapisap siyar naemrwii okwonaniyin Nasaret siirimar swoki am. Mi Jisis siya Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir yapninopkainam. Ɨinokiinokin siya tiriya saiir hiriinan mi siya ini Yokwo Komiiya saiirar yokwo mwaingiyin.

17 Mi sima siirin profet Aisaia siya wina yokwowa bidi bidiniyar saiir hauu mi siya mii
kwira hiniina boina saiiram hansirkin,
18 Adi Komii siir naeyiuin ini kariir tir nwowin. Mi siya kirie kariirin minam hauugin
mi ha nimbinkin, siir yaiwin kibiya iikamim sima sima sipiyimiyokmaeyamiyim
simiir boinmimauuim. Siya kariirin minam nikropkikin kara ta hiriinan yaiya
iikam simiirin hiniina boinmauuim mi digworaekwowim uridnan kimiir nitkiyim mi
kimiirin wi rirmiiya kara nwowaiginiuwi mi iikamim nhwokwisae nwowim simiir
nhwowim wi wadie kara nwowaiginiugi. Mi iikamim hikak nwowim simiirin wi
rirmiiya kara nwowaiginiugi.
19 Siya kariirin minam nikropkikin. Ħiya Adi Komii siya nanmaiwarkainana iikamim simiir
kara saiir boinmimauukin.
20 Mi siya ha mwain digiyin mi yokwowa ina swoki haiginikougiya. Mi ina swoki
hauugiya inkamin yokwo imiir kigriraowiyin siir. Mi siya ha swoki idwowin mi ta
omaka yai nidwokai wakaeiya saiir nwowim iikamim simiirin ta ii aiir nowomwarkaiyiu
bwakainamkin mi simiir nhwowim siirara kaonanaekiyim.
21 Mi siya simiir boinki, yaiya tariinan kima kwawakaekiya Yokwo Komii saeya boina,
tariinanin saeya tasi nimbiniraraowa.
22 Mi sima siirin ina boin wadieyin mi sima naingwoyimiyok prasae bi kikinkim yai miiyik
miiyikim siir yai hiranka nimbiniyim simiirsiyin mi sima boin. Ti yinisimin siya tari Josep
siir yinisimkin, aniya? Mi siya krimiir hiriinanargin mi siya ti hiriinan yai miiyik miiyikim
papiyanki haigim?
23 Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi boiniyio yai kwira saiir yaimwokiyaimwo aiir
boinmauugi, inkam iikam nhirmi whindiriraerariyin yio ti hiriinan inkamin sasar timi
whindiriraerarna. Siyiu hiniinin Kapaneam kira tirnaniyin mi ti kiriir ombud om iiirin
hiriinan siyiu iiirar timi tir.
24 Mi siya boin, kara kimiirin yaimwowar boini, iikamim sima simiir omki oman profet
inkamin siir yai bi wakaeyoknaeikin. Niingaka.
25 Wakae! Kara kimiirin yaimwokiyaimwowa boini, bidi bidiniyarin Ilaija siya nwowa mi
wig igabae niinga nhirim nu Isrel hir nwokim. Mi taka iiya naoki bi swoki kinmiminka
biewiiyim whwoim haimii (3 ½ yia). Mi iikam whiekakim ti nu iiir nwowim sima mhii
prasae bi naokim.
26 Mi Adi Komii siya Ilaija siirin iki wig igabae niingam nu Isrel hir nwowim simiirim bi
nikropkikin. Niingaka. Siya siirin, wig igabae niinga irua om Sarefat nu Saidon hirana
saiiram nikropkikin nae saiir hauu aeyim. Mi ya saeya nu Isrel hiran wig rani.
27 Mi profet Ilaija siir iiya iriipi hiriinan mi siya iikam nhirim nu Isrel hiranim paowaigi
piskomkopouwim, simiir nwirni miiyik bi nwokin. Niingaka. Mi niinga nwokiyin Neman
sasargin. Neman siya Isrelan tani, siya Sirian inkamkin. Jisis siir yaiya hiriinanka.
28 Mi ta iiya iikam whiekakim sima ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir hir nwowim sima
ta yai aiir wakaekiyim mi sima bidi yinokninkinkiyim ta yaiya Jisis siya simiirar hiuriyiu
boinkin. Mi simiir mhii kwoinim haugihauga asi whwiyiekikim.
29 Mi sima ha ninsiin okwokwokiyim mi Jisis siirin ina kiyaiwowitnaniyamin omin siir
yaba hiriir. Mi sima siirin mhiuisim whirin simiir om ieya nwowin mi sima siirin hiranki
nitkiigiyim tirkim.
30 Mi sima dig bi nwokim whisarii rani, Adi Komii siyar nikidukin simiir kwoinim mi sima
asi nididkim. Mi Jisis siya ini simiir bopwowar yapnamin. Mi siya ina yiugusamin. Ħriig.

Jisis siya inkam nwirin uridyiu biyiekakin siir haiswoniskikin
(Mk 1:21-28)

31 Mi Jisis siya om komii Kapaneam nu Galili hiranin siir namkin. Mi Juda simiir
ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya siir iikam nhirim saiirar mi
owomwarkaiyiugin Adi Komii siir yai aiir.
32 Mi sima ta siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara yanaakiyim. Dimusi rani, siir
yaiya inkamin inig komiigakin siir hiriinan boinkin ta yaiya kirie komiigaka.
33 Mi omaka yaimin dimin nidwokai wakaekiya, inkam nwirin yiu biyiekakin hir nwokin.
Mi siya ina kauwok boinamnankiyin,
34 hie! Jisis om Nasaretanin, kira dimu dimin tiram nitkin, ha? Kira krimiir
nonkwoniinwomwiirninkinam nitkin, ha? Kara kiriirin ina ninokninkinin kirargin Adi
Komii siir yinisimin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi iikam whiekakim krimiir
nanmaiwarkainanin.
35 Mi Jisis siya igao yai ti yiu biyie siir yikwao boinki, kiriir yaiya ti tanki! Mi yiu biyieyin
siya ti inkam iiirin iikam whiekakim simiir whwonkam idar haigi irimtiogigin mi siya ina
yamin. Mi siya siir bi nonkwoniinwomwiirninkingigin.

36 Mi iikam whiekakim sima hiriinan kigiyim mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi simasimarin hiniina yimboin amboin, ae! Ta yai hiniina saeya paniin paniin yaiga. Mi siya yiu biyieyim simiirin wi inkamin kirie komiigakin mi inigak ikin mi siir hiriinan boinmimauuwi. Mi sima hiriinan wakaeyim mi sima ti inkam iiirin ina haiburgigim mi sima ina yamim.
37 Mi ti dimin hiriinanin Jisis siya tirkiyin ina haigiriirkiyin, omom omom imiirin. Friig.

Jisis siya iikam kasa bi haiswonimnisKiigin
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

38 Mi Jisis siya ta omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir haiburgigin mi Saimon siir omaka aiir yam. Mi Saimon siir niua saeya ma piu huua kiniya saeya niiga. Mi kamim sima ini ikiunaki Jisis siirin saiir nini kigniyam.
39 Mi siya ha namin, kimidiniya hiiya saeya whina saiir kingiinar ini okwowiuwin mi siya ta ma huua kiniya igao yai saiir boinki mi ta ma piu huua kiniya ina haiburgiga. Mi saeya biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwo sasaugiya mi saeya ini simiir nae imiirar swoki insiin diriraerara.
40 Mi iiya bieyin nikiiyamki tibin, iikamim nomiiyaugakim, sima simiir nomiiyauim mapai mapaigi niiyim simiirin ina yikiunaniyim, Jisis siirim. Mi siir iina ti iikamim makak makakim simiir piu imiir nonkwokiyim mi siya simiirin ina yinimniskigiyim.
41 Mi ti uridyiu bibiyieyim iikam whiekakim simiir hir nwowim sima ini warar yinkin amkiyim mi sima igao yaigak hiniina ywonamim. Hie! Kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi Jisis siya igao yaigak simiir ywoki mi siya yai simiir bi kigninkin boinaikin. Dimusi rani, sima ina ninokninkinim siya inkamin Mesaia Adi Komii siya nimbinin siya krimiir nanmaiwarkainanin.

Jisis siya yai omakam yaimin dimin nidwokai wakaeiyim simiir hir boinmimauugin.
(Mk 1:35-39)

42 Mi bienainakarin siya tiki om iiir haiburgigin mi siya maeyauwa inkam karamaeya saiir yam, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim. Mi iikam whiekakim sima ina yamim Jisis siirim hansiram. Mi iiya sima siir hansiryiskaiyin mi siir kwoinin kimidiniya sima yikpitmaiyim ti simiir om iiir haiburgigsi, siya pi om whira namisi.
43 Mi siya simiir boinki, kara yaiwin kibiya iiya Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim mi iikam ikim, simiir kigirkakana saiirin pi iki omom omom nhirim simiir mi boinmimauuwi. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara hiriinan asi tiri.
44 Mi siya ha boin digiyin mi siya ina haiburgigin simiirin mi siya ina yamin Adi Komii siir yaiya saiirin iki omakam, yaimin dimin, nidwokai wakaeiyim nu Judia hiranim simiir asi boinmimauuwamkin. Friig.

5

Jisis siya boinkin Pita siya anasu hoimgak asi haigin
(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

1 Mi iigwira Jisis siya Genesaret whiigbid hir nwokin. Mi iikam whiekakim sima ha nitim, ini saikar yaninkiniuniyim. Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyam.
2 Mi siya igopsim iswo sowiir kigi sowa whiigbid hir nwowi. Mi kamim anasu haiiyim sima ti i iswo sowiir bidi haiburgigo. Mi sima haimna hiisoki.
3 Mi Jisis siya iisim ira saiir kwirii, ta iya Saimon Pita siirga. Mi siya Saimon Pita siir boinki siya i aiirin hamiisima wokiyopkiyim yaba hiriir mi siya ta ikopsim aiir yidwokai boinmimauugi Adi Komii siir yai aiirin, iikam whiekakim simiir.
4 Mi Jisis siya yai ha boin digiyin mi siya Saimon Pita siir boinki, iya whiidopwoniya kinaniyam, kira mi kiriir isidin kima haimna ditmai anasu kikaiyim.
5 Saimon Pita siya ina yowarkii boinin, inkam komii ta nii kirieya krima whisariiyar miriinanaemaowikim, anasu whirmin whirmin bi swoki iigimiminkin. Mi kira pi boinkin, kara pi asi nitmai.
6 Mi sima ha nitmaikiyim mi simiir haimna anasu kasa bi niigikim mi haimnain pi hiriiyar pi inanbirgiyin.
7 Mi sima simiir iripa miiyan kamim i ira saiir nwowim simiirim kinkina, simiir whinmiriiyim mi sima ha nitim mi anasuim ina yiskaina haigimimirkiyim. Mi i iso ini hindara iyimiminkiywo.
8 Saimon Pita siya hiriinan kigiyin mi ogmwoin Jisis siir kingiina ini hiuiu mi ina boinin, Biiyan Inkam Komii, kira kariir haiburgik mi kira ha dam! Dimusi rani, kara dimin biyie tiran inkamkin.
9 Siyar mi kamim saikar nwowim, sima ti anasu whie komiiyim sima haiyim simiir kigiyim ini hindara yanaakiyim.

10 Sebedi siir yinisim nwiso Jems, Jon sowa Saimon Pita sima iripa mii kwiruwa miriigim.
Sowa iriipa hiriinan ini warar mi inkin anaakiywo. Mi Jisis siya Saimon Pita siir boin,
kira kipi nidid ti anasu kira haiyim, mhoiiya kira iikamim simiirin wi hiriinan haii, kariir
mhoiiya nitamin.
11 Mi sima i iso ha nadu hiuwamasukuniyim mi simiir digworaekwo whiekakim ini hirar
iyopnisugikim mi sima ini Jisis siir mhoiiyar yamim. Ɨriig.

Jisis siya inkamin paowaigi piskomkopouin siir haiswoniskigin
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

12 Ɨigwira Jisis siya om whirin inkamin paowaigi piskomkopouin siya nwowin siir ini
owou. Mi ti inkamin siir piua paowaigi bidi yinkiniua mi iiya siya Jisis siir kigwinin mi
siya ini Jisis siir igmiiga whwonkam ida kingiinar yakai kaiyirou whinaiinamin. Mi ina
boinaiyin, Inkam Komii kira naingwowi mi kariirin wi dig kirar nwowaiginiugi.
13 Mi Jisis siir iina ha ninkikiya mi siir yanonkwowiuin mi siya boin, kara ha naingwowi,
kiriir ma ha digi! Mi ta ma bi kimiminkika ina digiya.
14 Jisis siya igao yai siir boinki, kira sibgu mintarao! Kira wi inkam nwirni kipi boinmauu
ti diminin. Niingaka. Mi pa dam inkamin naemin kimiirsi ninkin imiiyaeiyin Adi Komii
siirim pris inkamin kimiir kaoprigi okwowiyin siir tini boinmauuiu. Mi kira Adi Komii
siirin nae pa dinkin imiiyaeki! Kiriir piu wadie nwowa saiirsi. Mi yaiya krimiir brougae
Moses siya winkiya saiir hiriinan. Mi ti kamim nwoki inokninkin wini kiriir paowaiyim
bidi wiskiyim.
15 Mi diminim Jisis siya tirim simiir yaiya ina yiniyokiigiya. Mi iikam whiekakim siir yai
wakaenakiyim nitkim mi maim simiir piu nwokaiyim simiir warar haiswoniskiigiyim.
16 Mi ii nhirim siya maeyaua inkam karamae pi saiir napninopkainami mipi nhwo hir
nini kwisboiniuwi. Ɨriig.

Jisis inkamin iga iin ninsimsiriuwin siir haiswoniskiigigin
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

17 Mi iigwir nabie Jisis siya iikam nhirim simiir niisiimauugin mi Farisi kam ikim mi
kamim siyiu komii komiiyim sim ninokninkiniyim sima hir warar ninkin idwokim. Sima
ti omom omom whiekakim nu Galili mi nu Judia mi om komii Jerusalem simiir hirankim
nitkim. Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir kirieya ini Jisis saikar nwowa, makak iikamim simiir
haiswoniskiiyim.
18 Kam nhirim sima ha nitim, inkam nwirin iga iina ninsimsiriuninkinin siirin hiigakar
hainamin, sima siirin omakanau hiriir haininopkainamim tirkim, Jisis siir igmiiga nini
haiginiuim.
19 Dimusi rani, ini iikamki yinkiniu waowim, sima ini siyiuim yinkinyaeyaonamim,
ti makak inkamin siir haininopkainamim. Mi sima siirin akoua hiriir hainaiinam mi
sima maeyau kwira saiir yami iinikiniingi. Ta hiiya saiir digar mi ti inkamin ta hii aiir
whwonkaiyin sima siirin hiigakar yonkwosiisiisnaiinam iikam ima nwowa maeyaua saiir
bopwoniya. Mi sima Jisis siir whwonkam ida yauuni kikiniu.
20 Ɨiya Jisis siya simiir naingwo tibmii kirie saiir kigiyin mi siya ina boinin, nomiiyau, kiriir
dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim.
21 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim simasimarin ina yomboin
amboinim. Yipikin ti inkamin Adi Komii siir hiriinan boinin? Inkam nwirkin bi swoki
haiyoprimdiyiumii srankin dimin biyieyim. Niingaka. Adi Komii siirarar miiga.
22 Mi simiir kwoinim Jisis siya bidi yinokninkinkiyim mi siya simiir boin, dimugin? Ti
hiniin kwoinin kimiir waraur nwokaiyin, ha?
23 Piki hiniin dimin kirie ikim kara mirii karamae nwowiyim mi piki hiniin dimin ikim
hiinsima nwowiyim kara mirii karame nwowiyim? Mi kara ha boini kiriir dimin biyieyim
kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim ta mii hiriinana ya mii kirie, o mii komii rani, aniya? Mi
kara ha boinki, kira dinsiingi mi kiriir hii aiir hainam ya mii komiiga, iyie? Mii komii rani,
aniya?
24 Yaowae Adin ninomor kou hirankin nitin karargin. Mi kimiirin wi karar niisiimauuwi
kirieya dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim mi Jisis siya ti inkamin iga iina
ninsimsiriuin siir asi boinkikin. Kara kiriir boinki, kira dinsiingi! Mi kiriir hii aiir dinsiin
hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam!
25 Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin hainamin siir hiiya mi siya ini iikamim
simiir whwonkam idar yapnamin mi siya mwai ini Adi Komii siir inig iiirar hainan ap
waowaowamin.
26 Mi sima ina yanaakiyim mi sima naingwoyimiyok prasae bi kikinkim mi sima ini Adi
Komii siir inig iiirar hainanprapraskiyim mi ina boinim, ae! Dimin prasae rani, tapa krima
kwakigiyin. Ɨriig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

27 Mi ti diminin siir mhoiiya, Jisis siya napnamin mi siya kigi inkam nwirin omom omomi umir haiiyin siir inigin Livaikin, siya omaka siya nidwokai miriiya saiir hir nidwokaii. Mi Jisis siya siir boinki, kira kariir mhoiiya wit. Mi Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar grirgingikim mi siya ini Jisis siir mhoiiya yamin.

28 Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar yinsiin haiburgigin mi siya ini Jisis siir mhoiiyar yamin.

29 Mi Livai siya nae komiiya ina diriraerarin siir omaka hirar, Jisis siiram. Mi kam hoimgakim omom omomi umir haiiyim mi kam nhir ikim, sima warar yinkin idwokai ae sowakan.

30 Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii komii ninokninkiniyim sima Farisi simiirar isid whirkin. Kamim Jisis siir kigna miriiyim, simiirin hiniina yiniinansao boin, kima wari kamim omom omomi umirim yaeya swoki inkin haiiyim mi kamim siyiu biyie tiriyikim, nae op min simaka dimusi nidwokai ae kwiyae, ha?

31 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin ma karamaeyin, yio siya inkamin paowai widiyin siiram bi swoki amikin. Niingaka. Mi iki makak iikamim pi simasimar nami kamim paowai widiyim simiiramin.

32 Kara inkamin paowai widiyin siir hiriinankin, kara iikam miiyik miiyikim sima ha naingwowim krima iikam miiyikim simiir mhii kwoin ninkpit haigi aram bi nitkin. Niingaka. Kara iikam biyieyim hiniina naingwowim krima miiyik rani, simiir mhii kwoin imiir ninkpit haigiyim nitkin. Friig.

Nae haiya aeni yaiga
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

33 Mi Ferisi iikam nhirim sima Jisis siir boin, Jon siir kigna miriiyim kamim, sima ii kasakasa bi haiyaeikim mi nhwo pranaepranae bi kwisboinikim. Mi Farisi simiir kigna miriiyim kamim yim iriipi hiriinan. Mi kamim kiriir kigna miriiyim, yim hiriinan bi tirkim, yim sima nae pa mi aei mi opa pa mi kwiyaei.

34 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima ha naingwowi, iiya iikamim ti inkamin wig nonkwonain siir wigwas nae aiiram niti, saiir naeyam mi kima wi saiir haiyaki, aniya? Niingaki, niingaka.

35 Mi mhoiiya iikam biyie nhirim sima ninkaknan nwowi siir nikiunakiyim. Mi siya siir inkam inkamnanim simiir haiburgigi mi taka iiya ya nikrani sima nae wi saiir haiyaki.

36 Jisis siya min boiniyiokin, inkamin, yiuis win haimiiya saiir kipi kintio hai, yiuis kaba saiir nitkin panim. Mi siya hiriinan tiri mi ta yiuis miiyika wi saeya nonkwobumbuwi. Mi ta yiuis wina saeya wi yiuis biyieya saika wi miiyik kig rani. Niingaka.

37 Inkamin wain opa wraisu is kaba saiir bi naokaiigin. Niingaka. Mi siya hiriinan tiri mi ti wain opa saeya niyopiinaiinii mi wi ta wraisu is kaba saiir mimbimbirgi mi ta wain opa wa naokininkwokwo iuguski.

38 Niingaki, niingakiinga. Mi kira ta wain opa wraisu is miiyik aiirar daokai.

39 Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa saeya hiniinga. Iikamim Moses siir siyiu iiir napiyim sima boriisopi Jisis siir siyiu iiir swoki apim mi sima wi hiniina boini ti siyiuin siyiu paii rani. Mi sima siyiu winin digiumii siir haimriyiugigim mini mi sima siyiu biiyanin siiramar naingwowi. Friig.

6

Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saeya mii haiyani iiga
(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

1 Mi Juda simiir ii komii kwira piu siisiya dimin taemin tir karam nwowiya Jisis siya witnid numirim simiir bopwowa napriokiinamkin. Mi kamim siir kigna miriiyim witnid nhirim simiir kigrimgrirgi haiyamim mi sima ina yiinibromprop yonkwomromrok apaeiyamim.

2 Mi Ferisi nhirim sima boin mi kima Moses siir siyiu komii iiir dimusi taouga diriraerarkim, ti diminim Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir haiyam mi kima simiir dimusi tirkim, ha?

3 Jisis siya simiirin hiniina yowarkii boin, kima ti diminin biiya Devid siya tirin Adi Komii siirin, siir bi nwankim, iiya siir isidin sima mhiigi naowim mi sima naeyim, aniya?

4 Mi Devid siya omaka komiiya Adi Komii siira saiir napninopkainamin mi siya kimidiniya bretin Adi Komii siir ninkin imiiyaeyin siir haiyin mi siya ina yaeyin. Mi haimiiyin, kimidiniya siir isid iiir hauu ae. Mi kima tari siir biri mwaininokninkinkim, siyiu

komii siir siyiuin, hiniin boinkin. Tiki bretin inkam niingaki bi swoki aeikin. Niingaka. Yio pris simiirarairgin.
5 Mi Jisis siya ina swoki boin, kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siya, ta Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir Biiyan Inkam Komii asi nauuni onikin. Mi kima io kariir dimusi nwowi, ha? Iriig.

Jisis siya inkamin iina biyiekakin siir haiswoniskigin
(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

6 Mi Juda simiir ii komii kwira piu siiskuwakiya, dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya simiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya, saiir yapninopkainam. Mi siya simiir yowomwarkaiyiu. Mi inkam nwirin hir warar ninkin okin, siir iina iiniga bidi yinsimsiriunamim ini paeyaryaowainan ywokiyama.
7 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, sim Jisis siirim hirar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim, siya ti inkamin siirin pi Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nasi haiswo niskii mi ta hiriinana saiirsi hiuriiyiu boinam minkim siirin.
8 Mi Jisis siya bidi yinokninkinin simiir kwoin imiirin mi siya ti inkamin iinakin naoninsimsiriuwin siir boinki, kira tiriir winsiin apnani. Mi tiki inkamin siya ina ini okwowiuwin.
9 Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiir sriii, siyiu komiiyin siya paniina boinkikin, Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiirin? Mi krima siyiu miiyik ti tir iyie? Mi siyiu biyie ti tir, aniya? Mi krima siir ti haiswoniski haiginiu, ta ii komii aiirin, iyie? Mi krima siirin hiriiyar ti kignisu ao, iyie?
10 Mi Jisis siya iikam imiir kaoyokiyokiigiyin mi siya ti inkam iiir boinki, kiriir iindibin ti inkiyinyinki. Mi ti inkamin hiriinan tirkiyin mi siir iina ini wadieyar swoki okiya.
11 Mi simiir kwoinim ini haugi haugar whwiyiekikaigiyim. Mi ini sima simar whrieboinamim mi krima Jisis siirin wi paniin paniina tiri? Iriig.

Jisis siya aposel kamim iuur nwisa yimbin
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

12 Mi taka iiya Jisis siya ina iiyamin mhiuwisim whirin siir, nhwo Adi Komii siiram kwisboinam. Mi ta nii kirieya siya ini hirar kwisboin pirkinkaiyin, Adi Komii siiram.
13 Mi bieyin ha maskwonaidniyakwokin mi siya kamim saika miriiyim simiiram yikiugi mi siya ti kam iuurnwiso simiir yimbin. Mi siya simiir inigim ina dap haiginiuim aposel.
14 Simiir inigim hiniin hiniingim. Mi Saimon siir inigin Pita yokdap haiginiu mi siir nomousimin yio Endrugin mi nhirim yim sim inigim hiniin hiniingim Jems, Jon, Filip mi Bataromiu.
15 Matyu, Tumas mi Jems Alpiasni yinisimin mi Saimon siir inig whirin Selot. Ti inig Selotin siir yaimwokiyaimwowa hiniingin miiya siya miriiya bi mirii kikripikin.
16 Judas, Jemsni yinisimin mi Judas Iskariot inkamin wir Jisis siir napwouwin siir sau omomni. Iriig.

Jisis siya makak iikamim simiir haiswonimniskiigin
(Mt 4:23-25)

17 Mi siya ha digikin mi Jisis siya ini simakar yinkin apniyamin mi siya maeyau hikmainana saiir yokwo iikam isid whiekakim simakar. Mi iikam whiekakim nu Judianim mi om komii Jerusalem, an ikim mi omom om komii Taia mi om komii Saidon sowiir hiriir wainam ikim. Whiigbid whiigbida wainamim, simiir hiran iikamim sima warar yinkin it.
18 Mi sima siir yai aiir wakaeyam nitkim mi siya simiir ma imiir mi haiswonimniskiiyim mi iikam nhirim uridyiu biyieki ninkiniuwim simiir warar. Mi siya ina haiswoniskii haiginiuwin.
19 Mi iikam whiekakim sima iina Jisis siir nonkwowim minkim. Dimusi rani, siir kirieya sima bidi kigiyin, iikam whiekakim makakim siya haiswonimniskiigim. Mi sima ini wadieyar ywokiyim. Iriig.

Jisis siya iikamim mairgimairgakakim mi iikamim hikak nwowim simiir boinmimauugim
(Mt 5:1-12)

20 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir kaoki mi ina boinkiyin,
kima ti iikam paeprigabim kima mairgimairga dwo. Dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim kima miriiyim simiirar kigriraowikim.
21 Kima ti iikamim tariinanin miigi naowim kima mairgimairga dwo. Dimusi rani, mhoiiya kima wi digworaekwoki naokingugunankaii. Mi kima iikamim ti tariinan ninouninkiyim, mhoiiya kima digworaekwo whiekakak nwowi mi kima wi yaibu simiir grinkin iei.

22 Kira iikamim kinaka nombopboin ae karam nwowiyim mi io kinaka nwowiyim
mi yai biyie kiriir nigbumbu boiniyin mi digiumii kiriir haimriiyiugigiyin kira siiramin
mairgimairga dwo. Sima ti diminin kiriir whisarii tir tani ni kira ti Yaowae Adin ninomor
kouankin nitin kariir siyiu iiir napkin.
23 Biiya krimiir brougae wanwiyaeyim, hiriinanar mi tirkim, profet inkam imiirin. Mi
kira ti hiriinan diminin siya nimbiyami kira mairgimairga prasae kipi nwo, ogmwo warar
dinwomwokam. Dimusi rani, mhoiiya kira wi digworaekwo miiyik miiyikak nwowi mi ti
digworaekwowim ini Adi Komii siyar niki onkwo idwowim, ninomor kou hir.
24 Kima ti iikamim umir digworaekwoki naokingugunankaiyiuwiyim mi wadie sibgu
owipisukaeyamim, kima sibgu mintirao, mhoiiya kima wi hik whoimoni hai rani.
Dimusi rani, kima wi ninomor kouan digworaekwowim simiir hai rani. Niingaka.
25 Kima mintirao kima wi mhii naekak nwo rani, mhoiiya wim wi mhiigi naowi. Mi kima
mintarao ti iikamim yaibu niniemamairim kima wi ninouninki prasae kin tani.
26 Mi kima sibgu mintarao iiya iikamim sima kimiir nikboin praprasi mi biiya krimiir
brougaeyim, iriipi hiriinanar mi tirkim, profet niksisae imiirin. Friig.

Siyiuin io nwowi inkamim simiiram napiyaowi ikin
(Mt 5:38-48; 7:12a)

27 Mi kara kimiirin pi hiniina boinmauugii, iikamim kariir yai aiir wakaeiyim simiiram
dapiyao. Mi iikamim io nhwo nanaowiyim, kima simiirin siyiu miiyik iiirar swoki tir
haiginiu.
28 Mi iikamim yaibiyie kimiir nikbumbuwi mi kima simiirin yai miiyik aiirarar
boinaiginiu mi iikamim sima siyiu biyie kimiir tirhaiginiuwi mi kima simiiramin Adi Komii
siiram sriii, siya simiir whinkinsiis haiginiuwim.
29 Mi inkam nwirkin kiriir yaeka aiir naka tioki mi ha ti swoki inkpit okwoki, yaeka kwira
saiir swoki tiokiyim. Mi inkam nwirki kiriir yiuis prieiya saiir nishaii mi kira siirin hiriiyar
kigninkin haigi. Mi kira yiuis haruwa kwira, saiir warar swoki inkin hauugi.
30 Mi inkam nwirkin dimin whiram sriii mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwirki
diminin kiriir maeyau hiranki nini hainaki mi kira ha kipi swoki boin, kariir swoki hauugi.
Niingaka.
31 Diminin kira naingwowiyin sima kiriir tiram mi kira simiirin hiriinan dimin iiirar swoki
tir.
32 Mi iikamim kiriiram naingwowiyim simiiram naingwowi, yio dimin komii rani. Mi Adi
Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani kira inkam wadiekin. Niingaka. Mi iikamim dimin
biyiekakim yim sima iikamim simiiram naingwowiyim, simiiramar naingwowikim.
33 Mi iikamim siyiu miiyik kiriir tiriiyim mi kira simiirin siyiu miiyik mi tiri, yio dimin
komii rani mi Adi Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani, kira inkam wadiekin. Niingaka.
Mi iikamim dimin biyiekakim yim sima iriipi hiriinanar mi tirikim.
34 Mi kiriir diminin inkam nwirni hauugi, hindara haisasae miriinakiyam, siya kariirin
wa swoki hauuwi, yio tiriiginin yio dimin komii rani, Adi Komii siya kiriirin wi yaigak saiirsi
nwo rani. Niingaka. Mi iikamim dimin biyiekakim yim sima iikamim dimin biyiekakim
simiir dimin imiirar mi hauu miriisasaeikim mipa swoki hainani. Mi yim sima iriipi
hiriinan dimin imiirar mi ingigir haiigim.
35 Niingaka! Kira iikamim io kinakar nwowiyim simiiram dapiyao mi simiirin siyiu
miiyikar timi tir. Mi diminin hindara haisasae miriiyin, siirin haiyim kipi swoki aingwo.
Niingaka. Mi kira hiriinan tiri mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin miiyik miiyik imiira
hauuwi. Mi kira wi Adi Komiiyin ninomor kouanin siir yinisimkiin nwowi. Dimusi
rani, Adi Komii siya iki iikam bibiyieyim siirim naingwo karam nwowiyim simiiramar
naingwobunaekin. Mi wim kima hiriinanar timi tir.
36 Mi kima simiiramin Adi Komii siya naingwobumbuwa saiir hiriinanar timi
aingwobumbu. Friig.

Kima inkam nwirni siyiuin siir kipi hid
(Mt 7:1-5)

37 Mi kima iikamim simiirin kamim yai hidiyim simiir hiriinan hid karamae nwowi mi Adi
Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi mi hid rani. Niingaka. Mi kima iikamim simiir dimin
biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyieyim simiirin wi
hiriiyar mi haiyoprimdiyiumiigii.
38 Mi kima digworaekwowim iikamim simiir hauuwi mi Adi Komii siya digworaekwo
kimiir wa mi iyopkiiyiuwi mi siya wi yaeya digworaekwo miiyik whiekak nhirim warar
swoki inkin iyopkiiyiugi kimiirin. Mi kima ti hiniin diminin siir hauugin iikamim simiir. Mi
Adi Komii siya kimiirin wi ti hiriinan dimin iiirar swoki hauuwi.

39 Mɨ Jisis siya boɨniyɨo yaiya kwɨra boɨn sɨmiirɨn, inkam nhwokwɨsae nwɨrɨn, siya wɨ inkam nhwokwɨsae nwɨrɨn siir swoki ɨisiisiimauu ap rani. Niingaka. Mɨ siya hɨriinan tɨri mɨ sowa nwɨsaɨrarɨn wɨ ɨeyar napnatkaigai swonami.
40 Yɨnisɨmɨn ɨki nɨnokɨnkɨnam namiyɨn, siya inkamɨn ɨki siir nowomwarkaiyɨuwiyɨn siir nɨnokɨnkɨn aiir bɨri swoki haiburikɨn. Niingaka. Mɨ ɨiya yɨnisɨmɨn siya nɨnokɨnkɨn komiigak nwowi mɨ mhoiiya siya wɨ inkamɨn siir nowomwarkaiyɨuwiyɨn wɨ siir hɨriinana swoki owi.
41 Mɨ kira paeka sima kɨriir nomiiyauwɨn siir nhwo ɨiir nwowa saiir dimusi boɨnkɨn mɨ kira warɨ paemɨr komiiya saiir bɨri kigɨn kɨriir nhwo ɨiir nwokaiya, aniya?
42 Mɨ kira, kɨriir nomiiyauwɨn siirɨn panɨɨn panɨɨna nɨnokɨnkɨnkɨn? Nomiiyau, kara paekasɨma kɨriir nhwo siir nwowa saiir haiyam mɨni. Mɨ kira paemɨr komiiya kɨriir nhwo ɨiir nwowa saiir bɨri nɨnokɨnkɨnkɨn, aniya? Kira nɨksɨsaeyan inkamkɨn! Bɨiyɨn kira, kɨriir nhwo ɨiir nwowa paemɨr komiiya saiir tɨki hai. Mɨ kɨriir nhwowɨn wadɨe nwowi mɨ mhoiiya kira paekasɨma kɨriir nomiiyauɨn siir nhwo ɨiir nwowa saiirɨn wɨ hanɨingɨ haii. Ɨriig.

Pae biɨeyɨn siya nae biɨeyar mɨ budikɨn
(Mt 7:16-20; Mk 12:33-35)

43 Pae mɨiyɨkɨn siya nae biɨe bɨ budikɨn. Mɨ ɨriipɨ hɨriinan pae biɨeyɨn siya nae mɨiyɨk bɨ budikɨn.
44 Ɨiya inkamɨn siya bɨdi kigɨnɨnokɨnkɨnɨn tɨ paenid hɨnɨɨnɨn tabgɨn o amka. Inkamɨn amɨn nɨo siir hɨranka bɨ nɨrkuuwigɨn. Mɨ inkamɨn tabnɨdɨm pae twaa siir hɨranka bɨri whɨnaigɨn. Niingaka.
45 Iikamɨm paenankɨm. Mɨ inkamɨn kwoɨn mɨiyɨkakɨn, siya mɨi mɨiyɨk mɨriiyɨn mɨ inkamɨn kwoɨn biɨekakɨn yɨo wɨ mɨi biɨe mɨrii. Tɨ hɨnɨɨn dɨmɨnɨm. Yai aeya boɨnɨnkɨiigiyɨm mɨ kɨma dɨnokɨnkɨnki tɨ inkamɨn siir mhɨi kwoɨnɨm tɨ dɨmɨn hɨnɨɨnɨn bɨdi yɨnkɨnɨukikaiyɨn. Ɨriig.

Omaka mɨriini siyɨu whɨsko
(Mt 7:24-27)

46 Mɨ kɨma kariirɨn hɨnɨɨna dimusi nɨkɨuwi, Bɨiyan Inkam Komii Bɨiyan Inkam Komii mɨ kɨma kariir yai wakaeyokna karamae dimusi nwowi?
47 Yɨpɨkɨ iikamkɨm kariir yai aiirɨm nɨtɨm mɨ kariir yai aiir wakaeyam nɨtɨm. Mɨ ha wakaeyoknaɨm, tɨ iikam hɨnɨɨnɨm yɨm hɨnɨingɨm.
48 Tɨ iikamɨm yɨm sɨma tɨ inkamɨn omaka mɨriiyɨn siir hɨriinankɨn. Bɨiya siya ɨe komii ɨiir ɨki opnaiinam mɨ yɨnɨm ɨna inansiingiyɨm mɨ op komiiyɨn siya ha nɨunaniyɨn mɨ owɨe komiiyɨn ha mɨ aikinani mɨ ta omaka gobmi wanmi bɨ swoki kɨnmɨmɨnka. Niingaka. Dimusi rani, siya omaka mɨiyɨk bɨdi sɨbgu mɨriiyɨn.
49 Mɨ inkamɨn kariir yai bɨdi wakaeyɨn. Mɨ siya bɨri wakaeyoknakɨn mɨ yɨo ɨni tɨ inkamɨn ɨe ɨda haimbwaenaeiyɨn mɨ ɨe mɨ sɨbgu prɨigɨ karamae nwowiyɨn, ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Mɨ mhoiiya op komiiyɨn ha nakiinamainiyɨn mɨ ɨni omaka aiirar kaihɨomai namiyamɨn. Jisis siya sɨmiirɨn hɨriinan boɨnkɨn. Ɨriig.

7

Jisis siya sauan isidɨn sɨmiir bɨiyan inkamɨn siir mɨi mɨriiyɨn siir haiswonɨskigɨn
(Mt 8:5-13)

1 Jisis siya ha boɨn dɨgiyɨn iikamɨm sɨmiirɨn mɨ siya sɨmiir haiburgigɨn mɨ om Kapaneam hɨriir yɨmbiyam.
2 Mɨ nu Rom hɨran sauan isidɨn sɨmiir bɨiyan inkamɨn siya, siir mɨiyan inkamɨn siirɨma naɨngwonanaeikɨn mɨ siya niiya ma komiika, siya nao kingiina nwokɨn.
3 Tɨ sɨmiir bɨiyan inkamɨn siya Jisis siir yai bɨdi ɨki wakaeyɨn mɨ siya ɨki Juda sɨmiir bɨiyan inkamɨm sɨmiir yɨkropki sɨma Jisis siir nɨkɨunakiyɨm. Mɨ siir mɨiyan inkamɨn siir haiswonɨski haigɨnɨuwɨm.
4 Mɨ sɨma Jisis siir hɨriir nɨmbiyamɨn mɨ kɨmɨdiniya sɨma yɨkɨuwɨrwɨrna siirɨn. Tɨki inkamɨn siir bɨiyan inkamɨn siya inkam biɨeki mɨ ɨuwi. Niingaka. Inkam wadɨe ɨeyargɨn mɨ kira siirɨn sɨbgu tɨrhaigɨnɨu.
5 Siya Juda krɨmiir iikamɨm sɨmiiramar naɨngwokwonanaeikɨn mɨ krɨmiir omaka yaimɨn dɨmɨn nɨdwokai wakaeiya saiirɨn siyar mɨriiga.
6 Mɨ sɨma ta yaiya ha boɨndɨgiyɨm mɨ Jisis siya ɨni sɨmakar yɨnkɨn amɨn. Mɨ ɨiya sɨma tɨ inkam makakɨn siir omaka kingiin namwowɨuɨm mɨ bɨiyan inkamɨn siya siir nomiiyau nhɨrɨm sɨmiir yɨkropki Jisis siiram siyɨu hɨr napiyɨskai boɨnwɨnam. Mɨ sɨma hɨnɨɨna yaboɨni, Inkam Komii! Kira yaki prɨi ɨt, an kara inkam mɨiyɨk rani mɨ kira kariir omaka aiirɨn pa nɨt rani. Niingaka.

7 Mi an kara iriipa hiriinan kiriiram paniinsi mi itsi. Kara ha naingwowi, kira yaiarar boinki mi kariir miiyan inkamin pi wadie nwoki okiyim.
8 Dimusi rani, an kara ini inkamin inig komiigakin mii kariir hauuwiyin, ini siir aowa ywowin. Mi an kararin ini sauan isidin kara kigriraowiyin ini simiir kou ywowin. Mi kara iki nwirni boinkiyim mi siya pa mi ami mi kara nwirniyin iki hiniina boinkiyim, kira wit mi siya pa mi iti mi kara kariir miiyan inkamin siirin ha boiniyim, kira ta mii hiniina saiir mirii mi siya pa mi mirii.
9 Mi ii Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hindara yanaakiyin. Mi siya ti iikam isid komiiyin siir mhoiiya nwokiyim simiir haiyiugkaokiyin mi hiniina boinki mi Isrel hiran iikamim kara ta hiriinan naingwo tibmii saiir biri kigin. Niingaka.
10 Mi ti biiyan inkamin siya nikropkiyim kamim sima ina swoki amim simiir omaka hiriir mi sima kigni ti siir miiyan inkamin wadieki wadie bidi swoki okiyin. Iriig.

Jisis siya igabae ira saiir yinisimin siir haiswoniski okwonaowidgin

11 Mi mhoiiya Jisis siya om komii whirin siir yam, siir inigin Nen. Mi kamim siir kigna miriiyim mi iikam isid komiiyin saika ninkin amkin.
12 Mi ii siya om komii siir omwois kingiin nwowamin mi iikam isid komiiyin sima ti isidin inkam wiirin siir nio haiginamim sima om komii siir omwois hiranki napnimbinani. Ta igabaeya saiir yinisim nwirkinwiruwan sisiyairgin. Mi om komii hiran iikam whiekakim saika ninkin itkim.
13 Mi ta iiya Biiyan Inkam Komii siya saiir kigiyin mi siir kwoinin saiirsiyin naingwoyimiyok pranae biri swoki kinkin. Mi siya saiir boinki, kira kipi nou.
14 Mi siya kingiin ha namin mi ta hiiya inkam wiirin siya whina saiir yonkwoki. Mi ta hii aiir hainamim kamim sima ini hindara yamikwoiuim. Mi siya siir boinki, whranisim, kara kiriir boinki, kira dinsiin okwoki.
15 Mi whranisimin niki aonamin siya ina yinsiin idwokiyin mi siya ina boinaikiyin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin siir apu aiiram.
16 Mi iikamim sima asi nididgim. Mi sima ina yomboin ididnamim, amburii, tiki profet inkamkin. Mi sima ini Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiirar hainanim mi sima boin, profet inkam komii nwirin krimiir bopwoniya tir bidi yimbiniyin, Adi Komiiyin bidi yimbiniyin siir iikamim simiir nanmaiwarkainam.
17 Mi ti diminin Jisis siya tirkiyin siya ini nu Judia siirar haigiririr boinamim mi nu maeyau nu Judia siir kingiin hir nwowim simiir warar. Iriig.

Jon siya siir kigna mirii inkam nwiso sowiirin Jisis siiram yikropki (Mt 11:2-19)

18 Mi Jon siir kigna mirii kamim sima dimin whiekakim Jisis siya tirim, Jon siir boinmauu mi siya inkam nwiso sowiirim boinki, sowa siirim nitim.
19 Mi Biiyan Inkam Komii siirim yikropki mi siirin hiniina tini sriiyiu mi kira ti profet inkamin nitim boinin siya mi krima kiriirim dwokwokin, iyie? Siya rani, nwirkin?
20 Mi iiya sowa Jisis siir hiriir nimbiyamo. Mi sowa hiniina boin, Jonin op baptais haiginiuwiyin kririirin siya nikropkikin kiriirim nitim mi siya boin mi kira ti inkamin profet inkamin sima boinin nitam siya. Iyie? Krima wi yaeya inkam nwirim dwokwokin?
21 Mi taki iiya Jisis siya iikamim mapai mapaikakim kasaka biri haiswoniskikin. Mi iikamim uridyiu biyiekakim ha haiswonimniskiigi mi iikam nhwokwisae kasaka biri diriraerarkikin mi sima ina swoki kigomokiyim.
22 Mi Jisis siya Jon siir kigna mirii inkam nwiso sowiirin hiniina yowarkii boin, kowa ha dam, Jon siir tini boinmimauuiu ti diminim kowa kig namim mi kowa wakaeyim simiir mi nhwo kwisaeyim ha swoki kaokiyim mi iikamim iga bibiyie nwowim ina swoki sibgu apririramim. Mi iikamim paowaigi piskomkopouwim sima ini wadieyar swoki okiyim. Mi inkam wiirim ina swoki insiin idwowim mi inkam paeprikabim sima ini Adi Komii siir yokwo yaiwin miiyika saiirar wakaeyim.
23 Yipiki inkamkin siya io kariir nwo karamae nwowiyin siya ha mairgimairga. Mi siir naingwo tibmii kiina mi siya hiriiyar mairgimairga yokiyokii.
24 Mi inkam nwiso Jon siya nikropkiyo mi sowa ina swoki amo mi Jisis siya Jon siirin iikamim simiir boinmauu. Mi siya ina boinin, kima maeyau nu siin apa saiirin dimu dimin kigam namkim? Mi kima tari au whirin opudgi hugswoswowin siir kigam namkim. Aniya? Niingaka.
25 Kima dimu dimin komii kigam namkim? Mi kima tari inkam nwirin yiuis miiyik miiyik niiyin siir kigam namkim, aniya? Mi inkamim yiuis miiyik niiyim mi dimin taemin miiyik miiyikakim sima ti hiriinan inkamim yim ini inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiir omaka hirar nwowim. Jon siya ti hiriinan inkamin siya rani.

26 Kariir boinmauu, kima dimu dimin kigam naingwowi profet inkam? Ihi kara kimiir
boinmauuwi, siya profet inkamairgin mi siya ini profet nhirim simiir haiburin.
27 Ti inkamin Jon, Yokwo Komii saeya hiniina boinkin siirin, wakae, kara inkamin kariir
yaiya saiir boinmimauuwanin wi siir nikropki mi siya wi kariir biiyar namkwokini. Mi
kariir siyiuin wi siyar kisisop haigikwokini.
28 Kara kimiir boinmauuwi Jon siya inkam komiikin mi siya ini inkam komiiyim
yopiigim naokainam ini simiir haiburim mi tiki isidin iiya Adi Komii siya siir digworaekwo
whiekakim simiir kigirkakana saiir sima inig komiigag wao rani. Niingaka. Siya ini simiir
aowa ywowin.
29 Mi iikam whiekakim mi kamim omom omomi umir haiiyim sima ta Jisis siir yai aiir bidi
wakaeyim mi sima Adi Komii siir inig iiirar hainanprapraskiyim mi sima ini siir yai aiirar
wakaeyoknam mi sima op Jon siir hiranki baptais.
30 Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii komiiyim simiir ninokninkiniyim mi siyiu
miiyikin Adi Komii siya hauuwin, digiumii siir haimriyiugig. Mi Jon siya simiirin op
paniinsi baptais haiginiusi.
31 Mi Jisis siya simiir boinki, ti iikamim nuanim tapa digiumii Adi Komii siir haim-
riyiugigim, kara simiirin paniin paniin iikam nimbin haiginiuwi, sima paniin paniin
iikamkim? Mi kara pi kimiir boinmauugi.
32 Sima ini yinisimnan ywowim maeyaua nae haiginiya simiir yopii ad aka namiyim saiir
hiriinan. Mi iiya sima maeyaua nae haiginiya saiir nwowim mi sima yinisim nhirim simiirin
hiniina boinki. Mi krima kid ina masim kimiiramin mi kima mwai wao rani. Mi krima tisa
nouuboponim mi kima krima nouuim pi boriisopi.
33 Jonin op baptais haiginiuwiyin ha nitin mi nae op wain minim ina haiyakiyim. Mi kima
hiniina boinkim, uridyiu biyieyin ini siir piu hir nwowin.
34 Kara Yaowae Adin ninomor kou hiranin bidi yitin. Mi kara nae op wain mina mi
kwiyae aeikin. Mi kima boin, kigi! Tiki inkamin siya hunan naeikin. Mi siya waina mi
kwiyaeikin. Tiki inkamin kamim omom omomi umir haiyim mi kamim dimin biyiekakim
simiir nomiiyaugin kima hiniina boinkim.
35 Iikamim Adi Komii siir siyiu imiir napim mi iikam nhirim sima hiriinan kigiyim mi sima
ina yaingwokiyim Adi Komii siir siyiuin mi siir yaiyim sima wadieki wadie kiingim. Jisis siir
yaiya hiriinanka ini dig ywokiya. Iriig.

Wig ira dimin biyiekaka wa Jisis siir iga aiir niyopka

36 Mi Farisi inkam nwirin Jisis siirim yikiugi nae siir omaka hir nidwokai aeyim mi siya
ina iiyamin mi nae ini saika ini idwokai aeyiuin.
37 Mi wig ira dimin biyiekaka ti om iiir nwoka. Saeya wakaewin Jisis siya Farisi inkam
nwirin siir omaka hir naei. Mi ta wiga saeya wa mobin piuii miiyikakin ira hai mi saeya ina
yita.
38 Mi wa mobin ha hainaniyin mi saeya Jisis siir igmii kingiin ha nini idwowiua mi saeya
ina youa. Mi saiir ouwobim ini siir iga aiirar yauni hougin iuim. Mi ini saiir mwowan kana
saiirar yiinak whwosinkiya. Mi ha niinak digiya ini siir igrib iiirar yankabmamaira. Mi
saeya hiriinan tir digiya mi wa ini siir iga aiirar iyopa.
39 Mi ti Farisi inkamin Jisis siir nikiuna aeyin nae, siya ti diminin siir kigiyin mi siya hiniina
yaingwo mi ti inkamin siya profet inkam kiinginiuwi mi siya pa ninokninkini ta wiga iin siir
nokwowa saiirin mi saiir siyiu iiir warar. Ta wiga saeya dimin biyie tiran wiga.
40 Mi Jisis siya hiniina boin, saimon, kara yai nhirim kiriir boinmauuwam mini. Mi
Saimon siya boin, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin kira kiriir yaiyim ha boinki.
41 Mi Jisis siya boin, inkamo nwisa nwowi sowa umirim hindara niki priihainaniko inkam
nwirin siir hirankin. Mi nwirin paeyarim iuur mi nwirin paeyarin hara mi hai.
42 Sowa tiki umir iiir swoki hauukiiyiu dig nwo rani. Mi tiki inkamin siya ina kisina
boinin, kowa umir kariir kipi swoki hauukiiyiu, yio dimin komii rani. Yipiki sowiir nwirki
wi mairgimairga komiigak nwowi ti inkamin siirim?
43 Mi Saimon siya hiniina yowarkii boin, kariir kwoinin hiniina naingwowi ti inkamin
umir komii haiyin wi siyar nwowi mairgimairga komiigakin. Jisis siya boin, wa kiriir yaiya
kaimwoka.
44 Siya ha boin digiyin, Jisis siya ta wig aiir kwakaowin mi siya Saimon siir boinki, kira
ta wiga tir nwowa saiir kigi. Kara kiriir omaka napninopkainaniyin mi op kariir iga aiir
hiisokim bi swoki hauugin. Niingaka. Mi ta wiga saeya kariir iga saiir ouwob aiirar hiisoka
mi ini saiir kan aiirar yiinak waisinkiya.
45 Mi iiya kara kiriiram nitin, kira kariir bi nankabmamarwinkin. Niingaka. Karar
napninopkainaniyin mi saeya ini kariir igrib iiir yankabmamarnanaeya.

46 Mɨ kira wa pɨuii mɨiyɨkakɨm kariir mwo biri swokɨ aokɨn haiginɨugɨn. Niingaka, ta wiga saeya wa mɨiyɨkni saeyar hɨisok haiginɨugɨn kariir ɨga.
47 Kara kɨriir boɨnki, saeya kariirɨmar naɨngwo kɨini. Ta wiga saeya aknaɨnan nɨisiimauuga iikam whɨekakɨm sɨmiir. Dimusi rani, saiir kwoɨn komiiyɨn kariiramar naɨngwo kɨinga mɨ kara saiir dimɨn biyɨe biyɨe whɨekakɨm sɨmiir asi haiyoprimdiyɨumiigi swokikɨm. Mɨ kara inkamɨn dimɨn biyɨe sɨm tɨrɨn siir haiyoprimdiyɨmiigi, tɨ inkam hɨriinanɨn siya kariiramɨn haimiisima naɨngwowi. Mɨ siya ta yai aiir ha boɨn dɨgiyɨn.
48 Mɨ Jisɨs siya wig aiir boɨnki, kara kɨriir dimɨn biyɨe ɨmiir bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm.
49 Mɨ iikam nhɨrɨm ta hɨiya siya nɨdwokaiya saiir nwowɨm sɨma sɨma yomboɨn amboɨnɨm Yɨpɨkɨ siya pɨ krɨmiir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm pɨ sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigii?
50 Mɨ Jisɨs siya ta wig aiir boɨnki, kɨriir naɨngwo tɨbmiiya kɨriir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm saeyar haiyoprimdiyɨumiigi, kɨra ha dam mɨ kɨriir mhɨi kwoɨnɨm hiinsima dwonam. Ɨriig.

8

Wig nhɨrɨm sɨma Jisɨs siir mhoɨiya yapnam

1 Mɨ mhoɨiya Jisɨs siya om komii komii ɨkɨm mɨ omisɨsɨm ɨkɨm sɨmiir hɨriir yapnam. Siya Adi Komii siir yaiwɨn kɨbi aiir boɨnmɨmauugɨn ɨiya Adi Komii siya digworaekwo whɨekakɨm nuanɨm sɨmiir kɨgɨrkakana mɨ kam ɨuur nwɨso ɨni saɨkar yɨnkɨn amɨm.
2 Mɨ wig nhɨrɨm bɨiya Jisɨs siya haiswonɨskiyɨm uridyɨu biyɨekakɨm mɨ makak makak ɨkɨm sɨma saɨka yɨnkɨn apnam. Ɨra Mariaka, Makdalanka. Bɨiya Jisɨs siya uridyɨu biyɨeyɨm saiirɨn ɨriiyar nwɨsa haiswonɨski.
3 Joana saeya inkam nwɨrɨn Susa inkam komiiyɨn Herot siir yaimɨn dimɨn wɨniyɨn siir wig aeya mɨ Susana saeya mɨ wig nhɨrɨma sɨma ɨni saɨka yɨnkɨn amɨm. Tɨ wigɨm sɨma Jisɨs mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir nae digworaekwo ɨmiir whɨndiraerar hauu aekɨm sɨmiir yapayapa umɨr ɨmiirar. Ɨriig.

Inkam nwɨrɨn wit nid nɨtkɨnkɨn numɨr
(Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

4 Iikam nhɨrɨm ha nɨkɨ woknaniyɨm om komii komii nhɨrɨm sɨmiir hɨrankɨn, Jisɨs mɨ iikam whɨekakɨm ha nahaɨngiriyɨuniyɨm. Mɨ Jisɨs siya boɨniyɨo yai kwɨra sɨmiir boɨn,
5 Inkam nwɨrɨn witnidɨm siir numɨr hɨr nɨtkɨnɨm namkɨn mɨ siya ha nonkwo krɨmkrɨnkɨi ɨtkɨnamɨn mɨ nhɨrɨm siyɨu hɨr yamɨkɨigɨiyɨu mɨ ɨni iikamkɨm yɨnkɨn okwo brombrop namɨm mɨ ɨpiyɨn mɨnɨm sɨm yatkɨkɨn ɨdwo aenamɨm.
6 Mɨ witnid nhɨrɨm maeyau siiyakaka saiir nakaiyɨm, yɨm ha whakiyɨm mɨ nuɨn opkak bɨ nwokɨn mɨ tɨ witnidɨm ɨna waiyɨugusnamɨm.
7 Mɨ witnid nhɨrɨm urid nɨmrɨdgakɨn siir bopwoniya nakaiyɨm, yɨm ɨni sɨma yɨisɨrɨmdɨnunamɨm.
8 Mɨ tɨkɨ witnid nhɨrɨm nu mɨiyɨkni nɨkɨiyɨm mɨ sɨma ɨni wadɨeyar whaknaiinamɨm mɨ ɨni nae hoɨmkakar budkiyɨm mɨ sɨmiir nhɨrɨm wowɨra wowɨra kamarɨm ɨriiyar ɨriiyara bud. Siir yaiyɨm ha dɨgiyɨm mɨ Jisɨs siya ɨna swokɨ boɨnkiyɨn, kɨra inkamɨn wɨingakaɨrgɨn ta kariir yai aiir wakae, kɨra sɨbgu daɨngworɨnu krɨpkai. Ɨriig.

Ta boɨniyɨo yaiya saiir yaimwo aeya
(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

9 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma Jisɨs siir srɨi, warɨ boɨniyɨo yaiya saiir yaimwokiyaimwowa paniinga?
10 Mɨ siya sɨmiirɨn hɨniina yowarkɨi boɨnki, Adi Komii siya sɨmiir yaimwok yaimwoɨm aowa aowan yaiyɨm kɨmiir bɨdi boɨnmɨmauuwɨn, ɨiya Adi Komii siya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana, kɨmiir bɨdi boɨnmamauuwɨn ɨkɨ boɨniyɨo yai ara kara boɨniyɨm sɨmiir nhwowɨm ɨsa kɨgɨm mɨ wɨinɨm ɨsa wakaeyɨm, sɨma nɨoknɨnkɨn wao rani, tɨ dimɨn ɨiirɨn. Ɨriig.

Wit nidɨn siir boɨniyɨo yaiya saiir yaimwo aeya
(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

11 Taka boɨniyɨo yaiya saiir yaimwok yaimwowa hɨniinga, tɨkɨ witnidɨn Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir yai aeyarga.
12 Mɨ tɨ witnidɨm siyɨu nɨkɨiyɨm, yɨm ɨni iikamɨm Adi Komii siir yai wakaeyɨm sɨmiir hɨriinan ywowɨm mɨ mhoɨiya Setan siya ɨna swokɨ ɨtnoutnɨnkɨikiyɨm, sɨmiir naɨngwo tɨbmiini siyɨuɨn siir kikɨnokou mɨ Setan siya ha naɨngwokɨn sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siya nanmaiwarkainaeisi.
13 Mɨ witnid nhɨrɨm maeyau siiyakaka saiir nɨkɨiyɨm yɨm ɨni Adi Komii siir yai wakaeyoknam mɨ sɨma ɨni maɨrgɨmaɨrga ywowɨm mɨ ta yaiya sɨmiir kwoɨna bɨ nɨngruramka sɨmiir

naingwo tibmiiya komii bi nwoka sima haimiisima naingwo tibmiigim, iiya simiirin dimin whirkin kinankiuwiyim mi simiir naingwo tibmiiya asi niki iuguski.
14 Mi witnidim uridin nimridgakin siir bopwoniya nakaigaiyim, yim ini iikamim Adi
Komii siir wakaeiyoknaeiyim simiir hiriinan yowim mi iiya sima ha napnamim mi hikpai
hikpaiyim mi mairgimairgaim umir digworaekwowim nu tiranim ini simar yiisirimdinu
waigiyim mi simiir naeyim miiyik paniinsi budsi.
15 Mi witnidim nu maeyau miiyik nikiyim yim ini iikamim Adi Komii siir yai aiir
wakaeyokna nonkworinukripkaiyim mi simiir mhii kwoinim hiinsima nwowim ini simiir
hiriinan ywowim. Mi simiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo tibmii kiingim mi sima
siir yai aiirar wakaeyokna diriraerar yokiyokiiyim. Yim ini ti nae whiekakim numiran
sasaeyim wai sibgu okiyim simiir hiriinan ywowim. Ɨriig.

Sima yiukidin niuyaeiyin two aowa hangumu haigikin
(Mk 4:21-25)

16 Mi inkamin sima yiukidin niuyaeiyin siirin twoni biri higriniuwikin mi hii aowa biri
haigiprakaiigim. Niingaka. Siya romiyasin bopwoniya nwowin siir ninankiigin. Mi
iikamim sima omaka hiriir napninopkainami mi sima pi pae aiirar kigami.
17 Tariinanin dimin nhirim aowa aowa nwowim mi sima mhoiiya wi idowiiyar
nimbiyami. Mi digworaekwo nhirim inkamki higriniuim mi mhoiiya wi Adi Komii siyar
haiginki idowiiya mi iikamim sima siirin wa kigi.
18 Kima mintarao mi kima yaiyim sibgu wakaeyokna. Yipiki inkamkin ninokninkin
miiyikak nwowin mi Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin miiyik aiirar swoki
inkin hauugi. Mi yipiki inkamkin siya kwoinarar naingwowi siir kwoinau hirar ta yai saiir
nonkwowim mi ha wakaeyoknaei mi hiriinan inkamin yai miiyikim siir kwoinau hirira
nwokaiyim, ti yaiyim simiirin wi Adi Komii siyar swoki hai siir hirankin. Ɨriig.

Jisis siir apu aeya mi siir nomousisim ima
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

19 Ta iiya Jisis siir apua mi siir nomousisimim sima siir kigam nitkim mi iikamim ini
yinkiniukikinim mi sima siir kingiin paniinsi yamsi.
20 Mi inkam nwirin siir boinki, kiriir apua mi kiriir nomousisimim sima ini yab hir
nokwowim, sima kiriir kigam mini.
21 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, yipiki iikamkim Adi Komii siir yai miiyika saiirim
naingwo tibmiiyim mi ha wakaeyoknam, yim ti hiriinan iikamim yim kariir apu mi
nomousisimkim. Ɨriig.

Opud komiiya Jisis siya boinkiya ina digiya
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

22 Mi iigwira Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ina kwiriinamim i kopsim ira
saiir. Mi siya simiir boinki, krima pi whiigbid yarmiiya nami. Mi sima ina yamim.
23 Mi isima ha hugainama mi Jisis siya nhwo bidi whwonkaiyin mi opud komii kwira ha
hugnatmaiya mi opa pariiparii mirkimirka ninkinim ta i aiirin. Mi sima nwomainaiinamim
pariipariisim.
24 Mi kamim siir kigna miriiyim, sima Jisis siir yami inidguwiu mi sima ina boinim, Biiyan
Inkamti, Biiyan Inkamti, hae, nimbi nwomainaiinamiri. Mi siya ha ninsiin idwokaiyin
mi io ti opud hinin komiiya saiir ywoki. Mi opud hinin komiiya ina digiya mi opa ini
mokmokwaiyar yomaikiya.
25 Mi siya simiir boinki, kimiir naingwo tibmiiya ini pinda yama? Mi sima ha nididim
mi ina yinaingwoyimiyokim. Mi sima sima yimboin amboinim, ti yipikin? Ti opud hinino
sowiir boinkiyin mi sowa ini siir yai aiirar wakaeyoknakiyo. Ɨriig.

Jisis siya inkam uridyiu biyiekakin siir haiswoniskikin
(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

26 Mi mhoiiya sima ina kignaidamim Gegesan iikamim simiir oma hiriir. Tiki omin ini nu
Galili siir whiigbid yarmiiya nwowin.
27 Mi Jisis siya isima saiir haiburgigin mi ha kunamin mi inkam nwirin ti omin siir
hirankin, siya ina yitin siirim. Mi uridyiu biyie nhirim ti inkamin siir nwokim. Ɨi haruwa
rani ti inkamin siya yiuis biri kaigin mi siya siir omaka biri nwowikin. Niingaka. Mi siya
siyanowim inkam kikaiiyim simiir nwokin.
28 Mi iiya siya Jisis siir kigiyin mi siya ha kauwaeyimiyok ougiyin mi siya ogmwo ini siir
igmiiga kingiinar ini hiuwiuin mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis o! Adi Komii ninomor
kouanin siir yinisimin, kira kariirin dimu tiram mini? Wakae! Kira kariirin hik kipi hauu.
29 Mi Jisis siya ti uridyiu biyieyin siir boinki, siya ti inkam iiir haiburgigin. Ɨi kasa rani, ti
uridyiu biyieyin siya nonkwowin ti inkamin siir. Mi kamim iinokiinok siir kigriraowiyim,

sima siirin wieyinsopni (sen) mi tidop (hankap) kurimdinuwikim siir iga iin imiirin. Mi siya ti wieyinsop minim pi simiirar mi anka bimbiir nami. Mi uridyiu biyieyin siya siirin maeyau siin apa niinga inkam karamaeya siirin pi hiriir mi inkin aeyokiyok nami ti inkamin siirin.

30 Mi Jisis siya siir sriigi, kiriir inigin yipikin? Mi siya boin, kariir inigin uridyiu biyie whiekakim. Dimusi rani, uridyiu biyie whiekakim ini siir yaninkiniuwiuim.

31 Mi ti uridyiu biyieyim sima ini Jisis siirima kauwoknanaekiyim, kira krimiirin ie biyieyin paekakin siirim kipi niyopriyiugi.

32 Hu isid komii whirin ti mhiu kopsim whirin kingiina kwowin siir naekim. Mi ti uridyiu biyie whiekakim sima Jisis siirim asi kauwok boininaekim. Kira krimiirin ti hu isid komiiyin siirim dikropki. Mi Jisis siya simiirin asi kigninkin amkikin.

33 Mi ti uridyiu biyieyim ti inkamin siir haiburgigin mi ti huim simiir piuar yamkiyim. Mi ti hu isid komiiyin mhiukiu hiranki niwitnaniniyim mi ini siyapai amounana saiirar yamim. Mi sima ini ta whii aiirar yani amaimaiyiuwim mi sima opa ha kwiyaeyim mi sima ina yaonamim.

34 Mi kamim ti hu imiir waikaowiyim sima ti dimin iiir kigiyim mi sima ina yidam namim. Mi ta yaiya sima ina haigiririr boinama iikam whiekakim hinda tindanim simiir.

35 Mi iikamim sima ti diminin siir ini kigiu. Mi sima Jisis siir hiriir nimbiyamim mi ti inkam iiir kig uridyiu biyieyim siir bidi haiburgigim. Mi siya yiuis bidi kaiyin mi siir kwoinin ini wadieya nwowin mi siya Jisis siir igmiiiga kingiinar nidwowi. Mi iikamim sima hiriinan kigim mi sima ina yididgiyim.

36 Mi iikamim ti diminin siir kignakiyim sima iikam nhirim simiir boinmamauu siyiuin Jisis siya haiswoniskiyin ti inkamin siir.

37 Mi iikam whiekakim Gegesa hiran nu maeyauwim sima Jisis siir boinki, kira krimiir haiburgik mi ha dam. Sima nidid prasae bi kikinkim mi sima hiriinan asi boinkim mi Jisis siya isim aiir kwirii mi siya namim swoki minkin.

38 Ti inkamin uridyiu biyieyim sima haiburgigin, siya Jisis siirim kauwok boinanaeki, kara kinaka nami. Mi Jisis siya siirin ina swoki ikropkiyin mi ina boinkiyin,

39 Kira kiriir oma hiriirar swoki am. Mi dimin whiekakim Adi Komii siya tirkiyim simiir tini boinmamauuwiu. Mi ti inkamin siya ha namin mi ti yaiyim iikam whiekakim om komii siir hiranim ini simiirar boinmamauuwiuwin dimin whiekakim Jisis siya tirim simiir. Iriig.

Jisis siya haiswoniskikin wiga siir yiuis nonkwowa
(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

40 Mi iiya Jisis siya ha swoki amin whiigbid yarmiiya hiriir mi iikam whiekakim sima hirar nwowinim mi sima siirin ina boin mairgimairga winim.

41 Mi inkam nwirin ina yimbiniyin siir inigin Jairaskin. Siya maeyauwa iripa yai boinaiya hiuyokiyokaiya saiir biiyan inkamkin. Mi siya igmwowin Jisis siir igmiiga kingiinar ini hiuiu mi ina kauwok boininaekikin, kira kariir omaka wit.

42 Mi siir yinisima irki iruwaka mi saeya yinkopaka. Mi saiir biewiyim iuur whisko. Mi saeya naowamar tiri. Mi Jisis siya ha napnamin mi iikam isid komiiyin sima ini Jisis siir mhoiiyar yamim. Mi sima ini iripa iripa yonamim.

43 Mi wiga ira nwowi, iinokiinokin saeya piu biyieka napidwodwomaimiiga biewiyim iuur whis, kamim paowai udiyim simiir nwirkin saiir ma aiir bi swoki owaiginiukin miiyik. Niingaka.

44 Mi ta wiga saeya Jisis siir digiuwa kingiin ha nita mi saeya ini siir yiuis prieiya saiir mwois iiirar yaka onkwokiya mi saeya hiriinan tirkiya mi bi kimiminkika ta piu biyieya saeya nwowa ina yinkisanakiya mi mhoiiya saeya bi swoki imbiyamka.

45 Mi Jisis siya sriigi, yipikin iina kariir naka onkwokiyin? Mi iikam whiekakim ina boinkiyim, an niinga, an niinga. Mi Pita siya ina boinkiyin, inkam Komii iikam isid komiiyin wasi kiriirar nokwoyokaiyim, simar kwakikin namkim.

46 Mi Jisis siya boinki, iina kariirin nwirka nonkwokikin. Mi kara ina kinankiugiyin, kirie nhirim kariir bidi haiburgigim.

47 Mi ta wiga saeya ninokninkinkiya mi saeya ini nidid komiigakar yowa mi saeya siirsi bi swoki imprioka mi saeya igmwo ini Jisis siir imiiga ini hiuwiuwa. Mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida saeya ina boina, iiya kara Jisis siir yiuis aiir nonkwokiya, kariir ma biri kimiminkika saeya ina digiya.

48 Jisis siya boinki, kariir yinisim yinkopak, kiriirin kiriir naingwo tibmii miiyika saeyar nwowaiginiugika mi kira ha dam mi kiriir mhii kwoinim hiinsima dwonam.

49 Mi Jisis siya ha niki boinaiyin mi biiyan inkamin Jairas, siir omaka hiran inkamin siya ha nitin mi ina ini boiniuwin siirin, kiriir yinisim yinkopaka bidi yaonama. Kira inkamin dimin taemin nowimwarkaiyiuwiyin kiigi siir kipi ninki.

50 Mi Jisis siya ta yaiya aiir wakaekiyin mi siya Jairas siir yai anaka hiniina yowarkii boin, kira kipi nidid. Mi kira hindara daingwo tibmii iski mi kiriir yinisim yinkopaka saeya wi miiyika nwoki owim.
51 Mi Jisis siya Jairas siir omaka hiriir yam mi siya iikam whiekakim simiirin omakanau hiriirin saika biri kigninkin apninopkai namkim. Niingaka. Pita, Jon, Jems mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ad owa simasimar yapninopkainam saikan.
52 Mi iikam whiekakim sima ta yinisim yinkopaka saiirimar nanka ninougim mi sima hirar nounanaekim. Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nou, saeya biri naoka, saeya nhwo whwonkaii.
53 Mi sima siirin yaibu prasae biri niekim. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, saeya bidiya yaonama.
54 Mi Jisis siya ta yinisim yinkopaka saiir iin aiir yonkwoki mi ina boinkiyin, yinisim yinkopak, kira dinsiingi.
55 Mi ta yinisim yinkopaka saiir piugina ina swoki ita saiirim. Mi biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwokiya. Mi Jisis siya simiir boinki, kima nae nhirim saiir hauu ae.
56 Mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ado sowa ini mounana sinkaokiyo. Mi Jisis siya sowiirin ina boinkiyin, ti diminin siirin kowa inkam nwirni kipi swoki boinmauu mimin. Ɨriig.

9

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim mii simiir hauugin
(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

1 Jisis siya kam iuur nwiso siir kigna miriiyim simiir yikiuna iripa haingiriyiuim mi siya kirie komii mi inig komii simiir hauuwim. Uridyiu biyie biyieyim mi mapai mapaiyim simiir haiswonimniskiiyim.
2 Mi siya simiirin ina yikropkiyim iiya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana saiir boinmimauuam mi makak iikamim simiir mi inimniskiiyim.
3 Mi siya simiir boinki, kima digworaekwo wara kipi hai apnam mi kima nae minim mi umir hoknibim mi paekopim hogwokwo apiyim simiir wara kipi hainam. Mi kima yiuiso kwokwisa kipi hainam.
4 Mi omaka kima napninopkainami mi sima wadie kimiir nwowini mi kima ta omaka aiirar dwokripkai. Mi ti om iiirin wi ta omaka saiir hirankar haiburgig.
5 Mi sima kimiirin simiir omaka hiriir namamin wadie nwowin karamae nwowi mi kima ti om iiir haiburgik. Mi nusin imiir dikrimkrinkiigig sima wa ninokninkinkiyim, krima miiyik rani.
6 Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima ina yitikrinkiyim omom omomim simiir mi Adi Komii siir yaiwin kibiya saiir yapboinmamauuam mi iikam makakim omom omomanim hinda tindanim simiir warar mi inkin haiswonimniskiiyam. Ɨriig.

Herot siya Jisis siir yai wakaekin
(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

7 Mi inkam komiiyin Herot nu Galili kigriraowiyin ti yai whiekakim simiir wakaekiyin mi siir kwoinin ini hindara whriewhriekiyin. Dimusi rani, nhirim ha boini, Jonin op baptais haiginiuwiyin ieyankin bidi swoki insiin idwowin.
8 Mi nhirim hiniina boin, Ilaija bidi yimbiyamin. Mi nhirim hiniina boini, biiyan profet inkam nwirin bidi swoki insiin idwowin.
9 Mi Herot siya hiniina boinki, Jon siir niiyin karar bidi kaigripkiyin. Mi ti inkamin siya yipikin kara ti siir yaiya hiniina wakaewinin, ha? Mi siya Jisis siir kigam mini. Ɨriig.

Jisis siya naeyim 5,000 kamim simiir hauu aekim
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jo 6:1-14)

10 Mi aposel kamim ha swoki itim mi dimin whiekakim sima tirim sima Jisis siir ini boinmimauuni. Mi siya simiirin warar yinkin ikiunam mi sima iikam nhirim simiirin hirar haiburgik mi simasimar yam om whirin siirin. Mi ti omin siir inigin Betsaidakin.
11 Mi iiya iikamim sima wakae digiyim mi sima ini siir mhoiiyar yamim. Mi sima siirim ha namim mi siya ini mairgimairga ywowinin simiirin. Mi siya Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana saiir yowomwarkaiyiu simiirin mi iikamim makakim, simiir warar mi inkin haiswonimniskii haiginiu.
12 Mi iiya bieyin ha nikiiyamtibin, kam iuur nwiso siir kigna miriiyim sima ha nitim siirim mi sima boin, kira iikamim simiir dikropki sima iki om nhirim hinda tinda nwowim pi simiirim nwoki amim mi sima pi hir nwoki whwonkaowiyim mi nae minim pi hir nwoki inkiguna aeyamwiyim. Whisarii rani, ta maeyauwa krima nwowa om karamaeka.

13 Mi Jisis siya simiirin igao yaigakar ywoki, simiirin nae kimar hauu. Mi sima ina boinim, krima nae hirii hirii karamaekim. Krima bretim iriiyar mi anasu whis simasimar nwowi. Mi kira hiniina naingwowi ti iikam whiekakim nwowim, krima naeyim simiir digar pini sainaki, aniya?
14 Kamim hir nwowim 5,000kim mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, kima simiir boinki, sima kam nwis iuur iuura kiiyop idwodwoam.
15 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ini hiriinanar mi tirim mi sima iikam imiirin ina yokmwin idwowim.
16 Jisis siya ti bret iriiyarim mi ti anasu whis iko ha haiyin mi siir nhwowin ninomor koua hiriir ha kaokiyin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ina yinop hauugiyim kamim siir kigna miriiyim simiir mi iikam simiirin ini simar hid nonkwokwo hauunamim.
17 Mi iikam whiekakim ha naekiniu digiyim mi nae haimii haimiiyim sima naepipiru okiyim mi nibim sima haigimirninkinkiyim iuur is. Ɨriig.

Pita siya Jisis siir boinnkiigin siya Kraiskin
(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

18 Ji gwira Jisis siya Adi Komii siirimin nhwo sasar ini kwisboiniu. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina yamim siirim. Mi siya simiir sriigi, iikamim kariirin paniin nikiuwigim?
19 Mi nhirim yim hiniina boinikim, Jonin op baptais haiginiuwiyin siya. Mi nhirim yim hiniina boini, kira Ilaijakin mi nhirim yim hiniina boini, profet inkam nwirin bidi yinsiin idwowin.
20 Mi siya simiir sriigi boinki, wim kima paniina dapikim? Mi Pita siya ina ywowarkii boinin, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia siya. Ɨriig.

Jisis siya boin kara naonami wa swoki insiin idwowi
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

21 Mi Jisis siya simiir boinki, ta yaiya inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin.
22 Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara wi hik kimpipisu prasae hai rani. Mi biiyan inkamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim mi prismi biiyan inkam mi kamim siyiu komii komiiyim sim ninomokninkiniyim, sima wi digiumii siir haimriyiuwi mi sima siirin wa nisomaowi mi siya ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankar.
23 Mi siya simiir boinki mi inkamin kariir siyiu imiir napam niti mi siya diminim siir kwoinau hir nwokaiyim digworaekwowim simiir haiburgigi mi siya kariir mii imiir mirii mi kariir siyiu imiir dap iski. Mi siya kariir mii aiirarar miriiyokiyokii mi kariir siyiu imiirarar timi apiyokiyokii. Mi siya ti paeyin hiiniya nirioninkinin siirin hiriiyar haiyokiyokii kariir hiriinan.
24 Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinau nwokaiyim simiir haimriiyiu karamae nwowi mi siir kwoinin omwai waiyaiyin wi miiyik nwo rani. Mi siya wi hindara kigugu iskii. Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinau nwokaiyim simiir haimriyiuwi mi siya wi omwai hiriiya waiyayokiyokii.
25 Mi yipiki inkamkin ti nu siir digworaekwo whiekakim simiir haingiriyiu haigin mimiri siyamar mi inig komiigak ha mi owi mi ti digworaekwowim wi sima whinkinsiis haiginiuwi siirin omwai waiyayokiyokiikaeyamim, aniya? Niingaka.
26 Mi yipiki inkamkim kariiram mairgimairga karamae nwowi mi digiumii kariir yai aiir haimriyiuwi mi mhoiiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya kariir hauuwim paenan niuyaeiyim mi Adi Komii siir paekwosimim simaka niti mi taka iiya kara kiriirin wi digiumii saiir swoki haimriyiuwi. Mi mhoiiya siya wi Adi saika nwo rani. Niingaka.
27 Kara kimiirin yaimwowar boini, ti iikam nhirim tirar nwowim, kima wi niki ao rani. Mi diminim iiya Adi Komii siir dimin taemin imiir kigirkakana wi saiirar nimbiyami. Ɨriig.

Jisis siir piua ya ini saa yimbiyamkiya
(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

28 Mi Jisis siya ti yaiyim ha boin digiyim mhoiiya ii iriiyar kwoimim namkiyim mi siya Pita Jon mi Jems simiir yikiunam mhiuisim whirin siir kiua hiriir, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim.
29 Mi siya hirar kwisboinin mi siir whwonkamin ina yigiyin mi siir yiuisa paenan ha niuyakiya mi saeya ini whisinana ywokiya.
30 Mi biri kimiminkikin inkam nwiso ini saikar yamokwo boinainiyo. Moses, Ilaija so.
31 Mi sowa Adi Komii siir diminin paenan niuyaiyin saika ninkin imbinikin. Mi sowa iiya Jisis siya naonama saiir nimbiyami diminin Jerusalem hir, Adi Komii siya nimbinin bidi bidiniyar simiir boinmimauugim.

32 Mi Pita siya mi siir nomiiyau nwis owa sima nhwo whwonkaigim mi sima ha
ninsiingiyim mi simar kigi paeya Jisis mi inkam nwiso saika nokwowo simiir hir niuyaki.
33 Mi sowa Jisis siir haiburgigim minko mi Pita siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, krima
tir nwowim wadieka. Mi krima omaka amirim wi ouuma mirii, ira kiriirga mi ira Moses mi
ira Ilaija Pita siya ta yai aiirin whaowaeya priiboinkin, siya bi ninokninkinkin.
34 Mi siya yai aiirar niki boinin mi waua ini simiira yauni kikirinuniya, sima ina
yididgiyim.
35 Mi yai kwira ta wau aiir kauwok boinkiya, saeya hiniina kauwok boinkika, wari
yinisimin kariir yinisimkin. Mi kara siir bidi yimbinin. Kima siir yai aiirar wakaeyokna.
36 Mi ta yaiya ha boinkiya mi sima kigi, Jisis sasar nwoki. Mi kamim siir kigna miriiyim
sima yai ha ninkin tankiyim mi ta iiya ti diminin sima kignamin, sima inkam nwir bi swoki
boinmauumiminkin. Ɨriig.

Jisis siya yinisim nwirin uridyiu biyiekakin siir haiswoniskiigin
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

37 Mi iigwira sima mhiuisim whirin siir haiburgigim mi ha niuunamim mi iikam isid komii
whirin, sima Jisis siirin siyiu hir yapyiskaiwin.
38 Mi ti iikam isid komiiyin simiir hiran inkam nwirin siya ina kauwok boinamnankiyin,
iikam nowomwarkaiyiuan inkamin mi kara kariirimar kwisboinki. Kira kariir yinisim
yinkamiyin iiir kigi, siya kariir yinisim yinkamiyin nwirki nwiruwa ieyairgin.
39 Mi uridyiu biyie whirin siya nonkwokin siirin. Mi bi kimiminkikin, siya ha kauwok
boinkiyin mi ti uridyiu biyie ieyar haigi itiwamwakikingig. Mi yaeyopa pa nimbinaniyami
siir yai hirankar mi siya ti yinisimin siir piu aiirar nonkwobumbuninkinikin mi siya siir bi
swoki haibur sranikin. Niingaka.
40 Mi kara kamim kiriir kigna miriiyim simiiram bidiyar kauwok boinanaeyin ti uridyiu
biyie siir haiswoniskiyim mi sima dig bi nwokim.
41 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin mi ti iikamim tariinananim kima naingwo tibmii
karamaekim. Kimiir mhii kwoinim miiyik nwo rani. Mi kara kimaka wi pariig iiya nwowi,
ha? Mi kara kimiirin wi pariig iiya whindiriraerar haiginiuwi mi kima wa nwoki aingwo
tibmiiyim, ha? Mi siya ti inkam iiir boinki. Yinisimin tiriir whainani.
42 Mi siir yinisimin ha niki apnaniyin mi ti uridyiu biyieyin ini siyar haigi owomwak
inamnaniyin. Mi Jisis siya igao yaigak ti uridyiu biyieyin siir boinki mi siya ti yinisim iiirin
ina haiswoniski haiginiugiyin. Siya ini siir ad iiiramar swoki ikropkiyin.
43 Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siir kirie komiiya saiir kigiya sima ini hindara
yanaakiyim. Ɨriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin kara wi kapi naowi
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Mi iikam whiekakim ina niki aingwoyimyokripkaiyim, ti diminim siya tirim simiirsiyin
mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki,
44 kimiir wiinim sibgu mauugi. Mi mhoiiya Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin
wi wir nhirim sima napwouwi.
45 Mi sima ta yaiya siya boina saiir bi ninokninkinkim, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa
simiirsi nimprioka mi sima saiir paniinsi sibgu yinokninkinsi. Mi sima pi nididgim ta yai
aiiramin siir paniinsi sriisi. Ɨriig.

Yipikin siya kougikou nwowin
(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

46 Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima yaiya kwira yiniinansao boin, yipikin simiir
kougikou nwowin.
47 Mi Jisis siya bidiya yinokninkinin kwoinin simiir hir nwowin. Mi siya yinisim sapisap
nwirin siir asi nikiunakin.
48 Mi siya simiir boinki, inkamin ti yinisim sapisapin siirin kariir inig iiir kigriraowi yio
siya kariir kigriraokin. Mi inkamin kariir kigriraowi mi siya inkamin kariir nikropkiyin
siirin warar ninkin kigriraowi. Mi inkamin yinisim sapisapnan kimiir waraur nwowi mi
kimiir kougikouin ini siyar ywowin. Ɨriig.

Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin siya kimiir nomiiyaugin
(Mk 9:38-40)

49 Jon siya ina yowarkii boinin, Biiyan Inkam Komii, krima inkam nwira kig, uridyiu
biyieyim simiirin kiriir inig iiir haiswonimniskiigin. Mi siya krimiir yai bi wakaeyoknakin
mi krima siirin hiriinansi nikidugim. Dimusi rani, siya krimiir isid rani. Niingaka.
50 Mi Jisis siya siir boinki mi kam nhirim siir kigna miriiyim sima, kima siir kipi nikidu.
Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin yio siya kimiir nomiiyaugin. Ɨriig.

Sameria hiran om whirin siir iikamim sima Jisis siir siyiu iiir haiginikougin mi siirin ina swoki ikropkiyin

51 Ŧiya Adi Komii siya Jisis siir swoki ikiunamana ninomor koua hiriir saeya ini kingiin nwowa. Mi Jisis siir kwoinin om komii Jerusalema namim asi naingwokin.

52 Mi siya kam nhirim simiir yikropki, yai siir biiyin sima nwoki haigiririramim mi sima ha namim nu Sameria hirin om whirin siir yapninopkainam. Mi sima siir digworaekwo nhirim simiir diriraerarim minkim.

53 Mi omin siir hiran inkam nhirim sima siir biri nikiunamkim simiir omaka hiriir. Dimusi rani, Sameria iikam sima iripa mhii kwoin biri nwowikim Judami iikam simakan sima ina ninokninkinim siya pi om komii Jerusalem hiriir nami.

54 Inkam nwiso siir kigna miriiyo Jems, Jon sowa, sowa hiriinan siyiuin siir kigin mi sowa siir boinmauu, Biiyan Inkam Komii, krima paeya ninomor kou hirana saiirim nikiugi, saeya ti iikamim tiranim simiir nwoki iuniyim, aniya?

55 Mi Jisis siya ha haiyiug okwokiyin mi siya io sowiir ywoki.

56 Mi sima om whira yapnam. Ŧriig.

Inkamin Jisis siirim nami
(Mt 8:19-22)

57 Mi sima siyiu hirar niki apamim mi inkam nwirin siir boinki, kira omom omomim kira nami mi kara wi kiriir mhoiiya ninkin apiyokiyokiii.

58 Mi Jisis siya siir boinki, niimauan wraim yim ieno kakargim mi ipiyinim yim iriipi hiriinan whie kakargim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin yio omaka maeyau whwonkai karamaekin.

59 Mi siya inkam nwirin siir boinki, kira kariir mhoiiyar wit. Mi siya boin mi kira kariirin wadie tiki oki. Kariir adin siir piuis biyieya saiir niki hangikaigigi.

60 Mi Jisis siya siir yowarkii boinki mi inkam wiirim yim inkamim kariir mhoiiya nit karamae nwowiyim sima haingikai. Mi ni kira iiya Adi Komii siya siir digworaekwowim mi siir iikamim simiir kigirkakana saiir yai imiir tini boinmimauuwiu.

61 Inkam nwirin siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kara kiriir mhoiiya nitam mini mi kira kariirin pi wadie dwoki. Kara yai minim kariir isidin simaka nini idwo boinaigigi.

62 Mi Jisis siya siir boinki, inkam i kigriririyin, siir nhwowin idaowa hiri hiriiya kaonanaei mi ti hiriinan inkamin siya wi Adi Komii siya kigrirao tani. Niingaka. Ŧriig.

10

Jisis siya kamim kam nwoim iuur nwisa yikropki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam

1 Mi mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin siya ina swoki imbinin kamim kam nwoim iuur nwiso. Mi siya simiirin nwinnwisa yikropki mi sima siir biiyar yamkwokin. Mi siya simiirin om komii komiiyim mi omisisimim mhoiiya siya namanim simiirin simiir hiriir yikropki.

2 Mi siya simiir boinki, iikam whiekakim simiir kwoinim wadie bidi ywowim sasaeyim wai nwowim simiir hiriinan. Mi iikam whiekakim sima ta yai aiir wakaeyama tiri. Mi iikam whiekak rani, simiirim namim mi simiir nikiunakiyim mi sima bidi grirgigiyim. Mi numiran adin, Adi Komii siyairgin, siirim sriigi siya kam nhirim simiir nikropkiyim mi simiir kwoin imiir hiurworwokaiyim mi sima siir mhoiiya nwoki amim. Ti hiriinan inkamin siya numira sasaeyim wai nwowiyim simiirim namiyin mi ha ningugu haiswonaniyim ini siir hiriinan ywowin.

3 Kima dam! Kara kimiirin huyinsim prikipriknan nikropkikin niimau mie komii komiiyim wra bibiyieki nwowim simiir hiriir. Mi kimiirin wi kigriraowan inkam kakar nwowi.

4 Mi kima umir hoknibim wara kipi hainam mi iga nii aka mi kima siyiu bopwo hirin inkam napkigami mi simiirin yai kipi kainanam. Hindarar daparkaknam, ii naeisi.

5 Mi kima omaka ir napninopkainami mi biiyin kima wi hiniina tini boiniu, kima ha mairgimairga iikamim ti omaka aiir nwowim.

6 Mi inkam nwirin kwoin hinsima nwowiyin siya ta omaka aiir nwowi mi siya wi kimiir yaiyar wakaeyoknaei mi siir kwoinin wi hinsima nwowi. Mi hiriinan inkam karamaeki niuwi mi kira hikak nwowi mi ta yaiya hiriiyar swoki okainani.

7 Mi kima ta omaka irua aiirar dwokripkai. Mi kima nae op minim sima hauuwi simiir dae kwiyae. Mi kima ti nae imiirsiyin umir kipi hauu simiirin. Dimusi rani, kima dimin miiyik miiyikim simiir bidi hauuwim. Mi sima kimiirin hiriinansi hauu aei. Kima omaka irni irni kipi whwonkaiyam.

8 Mi kima om komii whira napninopkainami mi inkam nwirkin kimiirin wadie nwowini, siir omaka hiriir namim mi nae minim siya hauu wini mi kima wi kipi boriisop wa dae.

9 Mi kima ti om komii hiran inkamim makakim simiir warar timi haiswonimniskii haiginiu mi kima simiirin hiniina boinki, iiya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana, saeya kimiir kingiin bidi yamwoniya.
10 Mi kima om komii whirin siir napninopkainami mi sima kimiir bi boin wadie winkim simiir omaka hiriir namamin mi kima ti om komii siir siyiuin siir yaba hir dikwowin kima hiniina boin,
11 ti kimiir om komiiyin siir nu sinim sima ini krimiir iga imiir nwowim mi krima pi kimiirarar swoki hauugigi. Mi kima sibgu daingworinu. Dimusi rani, kima krimiir yai imiir bi wakaeyoknakim, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ini kingiin yamwoniya mi kima ta yaiya digiumii saiir haimriiyiugim.
12 Kara kimiirin pi hiniina boinki, mhoiiya iiya Adi Komii siya iikamim dimin biyiekakim simaka boinaini iiya saeya nimbiyami mi ta hika wi hika om komii biyiekibiyieyin Sodom hiran iikamim dimin biyie tirim wi simiir haiburi. Ti omin Isrel siir omkin. Ɨriig.

Om nhirim naingwo tibmii karamae nwowim simiirsi naingwoyimiyoki
(Mt 11:20-24)

13 Jisis siya ha niki boinin mi siya boinki, kima Juda iikamim om Kolosiyanim Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani mi om Betsaidan Juda iikamim kima iriipa hiriinan, Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae mi hauu rani. Dimusi rani, dimin miiyik miiyik whiekakim Adi Komii siya kimiir tirim mi kima simiir biri kigim mi kima simiir biri wakaeyoknakim. Niingaka. Kima ini digiumii simiirar haimriyiukripkaiyim. Mi biiya Adi Komii siya dimin miiyik miiyikim iikamim Juda iikam tani om Taia om Saidon sowiir hiranim simiirin hiriinan hauugiso mi sima ha kigiso mi sima sinin wa pi masin mi aknainan bidi pi yiisiimauuin Adi Komii siirin, dimin biyie biyieyim sima tirim simiirsiyin mi sima ha pi yaingwo tibmiiyin Adi Komii siirimin.
14 Mi ta iiya Adi Komii siya iikamim simiir hidi mi hika kimiir nimbiyami saeya wi komiigi komii nwowi. Wi hika om Taia mi om Saidon sowiir nimbiyama saiir haiburi.
15 Kima ti iikamim om Kapaneamanim, nu Isrel hiranim kimiir kwoinin ha naingwowi, Adi Komii siya kimiirin ini kougikou haiginin, aniya? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin iikam miiyiki miiyiknan mi ikiuwi. Mi kima wi inkam biyienan nwowi. Mi siya kimiirin wi maeyau biyieya paekaka wi saiir nitkaigi.
16 Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki. Yipiki inkamkin kimiir yai aiir wakaeyoknaei. Mi yipiki inkamkin digiumii kimiir haimriyiuwi. Mi yipiki inkamkin digiumii kariir haimriyiuwi mi siya inkamin kariir nikropkiyin digiumii siir warar mi inkin haimriiyiuwi, yio Adi Komii siyairgin. Ɨriig.

Kam, kam nwoim iuur nwiso sima ina swoki itim
17 Mi mhoiiya ti kam, kam nwoim iuur nwiso ha swoki itim mi sima ini mairgimairga komiigakar ini oniyim. Mi sima hiniina boin, Biiyan Inkam Komii, krima kiriir inig iirar boinkiyim mi uridyiu biyieyim sima ini krimiir yai aiirar mi wakaeyoknam.
18 Mi siya simiir boinki, kara bidi kigiyin Setanin diyanan tionaiiniyin ninomor kou hirankin.
19 Wakaei! Kara kirie komiiya kimiir bidi hauugiya mi owiniyai mipug minim kima wi simiirar ninkin okwo mirii nami mi sima wi kimiir pi rani. Mi Setan siir kirieya wi kimar nikwowaisii. Mi kimiirin wi dimin whirki swoki tirbu rani. Niingaka.
20 Mi kima hiniina kipi boin mairgimairga. Uridyiu bibiyieyim ini krimiir yai imiirar wakaeyoknam. Niingaka. Kima Adi Komii siiramar mairgimairga kimiir inigim siya bidi win haiginim ninomor kou hir. Mi sima wa nwoki inokninkinim kima Adi Komii siir yinisimkim. Ɨriig.

Jisis siya mairgimairga ha nwowin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim
(Mt 11:25-27; 13:16-17)

21 Mi taka iiya Adi Komii siir naeyiuin Jisis siir mhii kwoin imiir hiurworwokai mi siya ini mairgimairga ywowin. Mi Jisis siya boin, Adi Komii, kira nu ninomor sowiir Biiyan Inkam Komiigin. Kara kiriir boin wadieki, kira dimin nhirim kamim ninokninkinkakim mi kwoin miiyik miiyikakim simiirsi nimpriokin nu tiranim mi kira inkamim naingwo omok karamaeyim simiir yiisiimauu. Ɨhi, Adi Komii, kiriir kwoinin siya hiriiyar nwowikin.
22 Kariir Adi Komiiyin siya digworaekwo whiekakim, kariir iina bidi hauu digim. Inkam nwirkin kariir biri ninokninkinkin, Adi Komii sasar ninokninkini kariirin. Mi inkam nwirkin Adi Komii siir ninokninkin tani. Kara siir Yinisimin kanakanar ninokninkini siirin. Mi iikamim kara boinmimauuim yim ina ninokninkinim Adi Komii siirin.
23 Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim simasimar nwokim mi siya ina haiyiug boinkiyin. Iikam nhirim sima dimin kirie kirieyim wari bi kigim. Adi Komii siya kimiirim

naingwokwonanaeikin mi siya dimin kirie kirieyim kimiir asi niisiimauugim. Mi kima nhirim simiir kou asi nwowi.

24 Kara pi kimiir boinki. Biiya profet kamim mi inkam komiiyim nu kigriraowiyim, sima ti diminim tariinan kigim, simiir kigamar naingwokim mi sima bi kigim. Mi sima ti yaiyim tariinan kima wakaeyim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima simiir bi wakaekim. Niingaka. Ɨriig.

Nu Samerian inkam nwirin Juda inkam nwirin siir whinkinsiisgin

25 Mi inkam nwirin siyiu komii ninoknинkiniyin, siya Jisis siirim kinankiugin. Mi siya boin, iikam nowomwarkaiyiuwan inkam, kara wi paniina tiri kwoin budin iinokiinok omwai waiya yokiyokiiiyin siirin, ha?

26 Mi Jisis siya siir yai aka ina yowarkii boinin, Yokwo Komii saeya paniina boinka? Kira paniina mwaingin saiir yaimwokiyaimwowa, ha?

27 Mi siya hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Biiyan Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komiigin mi kiriir mhii kwoinim siiramar daingwo irkak mi kiriir piugiina mi kiriir kirieya mi kiriir kwoinbud ieya simiirar hauu irkak siirin. Kira kiriir nomiiyau iiirimin hiniina daingwo kira kiramar naingwonaeiyin saiir hiriinan.

28 Mi Jisis siya siir boinki, ihi, kira ini wadieya yowarkii boinin. Mi kira hiriinan tiri mi kira wi omwaiya waiya yokiyokiii.

29 Mi inkamin siyiu komii ninoknинkiniyin siya siir inig iiirar sibgu diriraeraramar naingwowi. Mi siya Jisis siirin hiniina sriii, Yokwo Komii saeya boina yaiya kira hiniina boinkin kira nomiiyau nwirniyam naingwowiyim, kira kiramar naingwonaeiya saiir hiriinan daingwo. Mi ti nomiiyau nwirin kira boinin siya yipikin, ha?

30 Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, inkam nwirin om Jerusalem hir haiburgigin. Mi om Jeriko hiriir yapnam. Mi siyiu hirin siirin inkam biyie nhirim sima yapiyiskaiwin mi sima siir digworaekwo whiekakim simiir haii mi sima siirin ina yipamparin. Mi sima hiriinan tirgikim mi ina yamim. Mi siya ini siyiu hirar ywokiyin mi siya naowim pariiparii.

31 Mi taka iiya pris inkam nwirin krimiir kaoprigi okwowiyin ti siyiu iiir napniyamkin. Mi siya ti inkam iiir kigin mi siya kimidiniya siirsi yapiyoknam mi siya siyiu miga hiriir yapnam.

32 Mi iriipi hiriinan Livai inkam nwirin nu Judianin ta maeyau kaimwo aiir mi imbiniyin mi siya ti inkam iiir kigin mi siya ina mi apiyoknamin siyiu miga hiriir.

33 Mi inkam nwirin nu Sameria hirankin. Simiir sau omomin siya ti siyiu iiir mi apnam mi ti inkamin siir hiriir yimbiyam mi siya siir kigin mi siir kwoinin siirsiyin naingwoyimiyok prasae bi kikinkin.

34 Mi siya siir kingiin ha namin mi wa op wain minim siir paowai imiir yaokinki, wadie simiir nwowaiginiugiyim mi siya ina udgiyim siir paowaiyim. Mi siya ti inkamin siirin ha kininsiin idwokiyin mi siirin siir donkiyin siir idwo yaki kikiniu idwoki. Mi siya siirin omaka ira inkamki sain whwonkaiiya saiir hiriir yikiunam mi siirin ina sibgu kigriraowin.

35 Mi iigwir nugakin siya ti inkamin omakanin siirin umirim kam nwira hauugik mi siirin hiniina boinmauugi, ti inkamin siirin kira sibgu kigrirao. Mi kiriir umir nhirim siir hauu saini mi iiya kara swoki iti wa swoki hauukiiyiuwi kiriirin.

36 Jisis siya boin mi tariinanin kira paniina naingwowi, yipikin ti inkam nwoimim simiir nwirin ti inkamin, kamim hii tauaeiyim sim nonkwobumbu ninkingikin siirsi naingwoyimiyokin, ha?

37 Mi inkamin siyiu komii ninoknинkiniyin siya boin, ti inkamin siirsi naingwoyimiyokin mi siir whindiriraerin siya. Mi Jisis siir boinki mi kira ha dam mi hiriinanar tini tiriu. Ɨriig.

Mata Maria so

38 Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ha napnamim mi sima om komii whirin siir yapninopkainam. Mi wig ira saiir inigin Mataka, siirin saeya yikiuna apninopkainam saiir omaka hiriir nae hauu aeyim.

39 Mata saeya nomousima ira nwowi, saiir iniga Mariaka, Maria saeya Biiyan Inkam Komiiyin siir igmiiga kingiina ini idwoni, saeya siir yai imiir wakaemimika.

40 Mi Mata ya ini nae diriraerarnanaeya mi saiir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin. Mi Mata saeya Jisis siiram yam mi ina boina, Biiyan Inkam Komii kariir nomousima kariir bidi haiburgika mi naeyim kanakana diriraerarnanaei. Mi kira saiirim naingwo rani, aniya? Kira saiir boinki, saeya kariir whindiriraerarniyim.

41 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina yowarkii boin Matara, Mata! Kiriir kwoinin haugihauga kipi whiyieki mi kipi naingwoyimiyok. Wari dimin whiekakim kira miriiyim simiirsiyin.

42 Kariir yai aiir ninokninkinim miriiyim, saeya ini mii nhirim simiir haibura, ta miiya Maria saeya nimbina saeya ini mii nhirim simiir haibura. Mi kara saiirin pi nikropki rani. Niingaka. Ɨriig.

11

Siyiuin Adi Komiiniyim srii boini ikin
(Mt 6:9-13; 7:7-11)

1 Mi iigwira Jisis siya maeyau kwira saiir kwisboinkin Adi Komii siirim. Mi mhoiiya siya ha kwisboin digiyin mi inkam nwirin siir kigna miriiyin siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kira krimiir dowomwarkai haiginiu Adi Komii siiram kwisboiniya biiya Jon siya kamim siir kigna miriiyim simiir nowomwarkaiyiuin saiir hiriinan.

2 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, iiya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,

krimiir Adi Komiiyin krima ha naingwowi iikamim sima kiriir inig iir hainanam daingwo. Mi iiya kira kiriir iikam whiekakim simiir kigirkana iiya saeya nimbiyamana krima saiirim naingwowi.

3 Mi iinokiinokin krima naeyim whaowaeiyim mi krima kiriiram sriiiyim mi kira naeyim pi krimiir digar mi hauuwi.

4 Mi kira krimiir dimin biyieyim iriipi hiriinan wa timi inkin haiyoprimdiyiumiigii. Mi iriipa hiriinan krima haiyoprimdiyiumiigiyim iikam krimiir tirbuwiyim simiir dimin biyieyim simiir hiriinan. Mi kira hik komii krimiiram kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam.

5 Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki mi kimiir inkam nwirkin siya nomiiyau miiyikaki niuwi mi kira siir omaka hiriir nami hirii tirii niibopwo kira kiriir nomiiyau iiirimin hiniina nini kauwiuwi, nomiiyau kira kariirin bretim nhouma whauugi.

6 Dimusi rani, kariir nomiiyau nwirin siya siyiu hir napniyin mi kariir omaka tiriir yimbini, kara nae siir hauugi karamaeka.

7 Mi ti inkamin omaka hiranin siya ina yowarkii boinin, kira kiigi kariir kipi ninki. Anowin bidi haiginikouwin. Kariir yinim krima nib bidi whwonkaiyim. Kara pi nini rani, dimin kiriir hauugiyim.

8 Kara kimiir boinki, ta omaka saiir adin siya hiniina naingwokin, ihi, siya kariir nomiiyau topmwokin mi kara nae siirin pi hiriinan nii komiiya pi saiir hauu rani. Niingaka. Mi siya ti inkamin kira kauwoknanaeyin saiirsi nhakiugin. Mi siya ti inkamin pa ninsiini mi siir naeyim pa hauugi.

9 Kara kimiir boinki mi kima Adi Komii siirim kwisboini mi siya kimiirin diminin wa hauuwi. Mi kima diminim hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin kimiiramin wa haiwaoki.

10 Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siirim kwisboiniyim, sima diminin wa hai. Mi inkamin diminim hansiriyin mi siya wa kigi. Mi inkamin ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin siirimin wa haiwaoki.

11 Mi kimiir inkam nwirkin, siir yinisimin anasuim siir ad iiirim kauwi mi adin siirin wi mipug biyieyin siir nama hauugi, aniya? Niingaka.

12 Mi yinisimin ad iiirimin ipiyin yin kaskakam srii mi adin siirin pi owinyai biyieyin siir nama hauugi, iyie? Yio iriipa hiriinan. Niingaka.

13 Mi krima iikamim dimin biyieyar tirikim krima dimin miiyikin hindara mi priihauuwikim, krimiir yinisim imiirin mi krima hiriinanar dinokninkin, Adi Komiiyin ninomor kouanin siya naeyiu miiyikin, pi iikamim siirim kwisboiniyim pi simiirar swoki inkin hauuwi. Ɨriig.

Sima hiniina boinkim Jisis siya Bielsebul saikar miriigin
(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

14 Uridyiu biyieyin inkam waeyaiyin siir nwokaiyin Jisis siya haiswoniskiigin ti inkamin siya waeyaigin. Mi uridyiu biyieyin siya ha namin mi ti inkam waeyaiyin siya ina swoki boinaigiyin. Mi iikamim sima ini hindara yanaakiyim.

15 Mi kam nhirim sima boin, siya uridyiu biyie biyieyim simiirin Bielsebul siir kirieya saiir haiswoniskiigin. Uridyiu biyie simiir biiyan inkamin siir inig whirin Setankin.

16 Mi kam nhirim sima siirim kinankiuwam naingwokim mi sima siirim asi kauwoknanaekikin kiriepai kiriepaiyim ninomor kou hiranim simiirim, simiir niisiimauuam. Mi sima wa nwoki inokninkinim Adi Komii siya nimbinkin iikamim simiir whindiriraerarim.

17 Mi siya simiir kwoin imiir bidiyar yinokninkinkiyin mi siya simiir boinki mi nu whiruwan iikamim sima isido whisa nwowi, yaii niniiyam mi ti iikamim sima wi miiyik

nwo rani mɨ ad nwɨrni yinisimim simani isido whisa nwoki, yai niniiyam mɨ simani wɨ miiyik nwo rani.
18 Mɨ Setan siir isidin whisa nwowi mɨ yaii sowa swokɨ inii mɨ siir isidin wɨ kirie paniin paniina nwowi, ha? Kima hiniina boinkim kara uridyiu biyieyim Bielsebul siir kirieya saiir haiswoniskigin. Ta yaiya saiir yaimwowa hiniinga, Setan siir isidin whisa ywoki mɨ yaii ina yiniiyim. Mɨ Setan siir isidin hiriinan tiri mɨ sima wɨ kirie nwo rani. Niingaka. Sima wɨ hindara kigugu iuguskii.
19 Mɨ kaimwokiniuwi, Bielsebul siya kariir whinkinsiisi mɨ kara uridyiu biyieyim simiirin ha haiswoniskii mɨ kimiir kamim simiirin niinga whindiriraerarkim mɨ uridyiu biyieyim ha haiswoniskikigim, ha? Niingaka. Kiriir isidin sima bidi yinokninkinim simiirin Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigim, Bielsebul siir kirieya sae rani. Niingaka. Warɨ yai hiriinana kima kariir boinkiya, kima pi niksisaekiingim.
20 Niingaka. Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigin uridyiu biyieyim. Mɨ iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir niisiimauuwi saeya kimiir bidi yimbiyama.
21 Mɨ inkam kirie nwirin siya sau minim siir omaka hirar sibgu hai okwokaowi mɨ siir digworaekwo whiekakim wɨ wadieyar sibgu owi.
22 Mɨ inkam nwirin siya kirie komiigakin ini tɨ inkamin omaka hai okwokaowin siir kirie aiir haiburin mɨ siya siir sau kamkiu minim siir kinsiisiyim simiir siinaiyin mɨ tɨ siir digworaekwo minim ina hid hauugiyim, siir nomiiyau nhirim simiir.
23 Inkamin kariir whindiraerariyin yio kariir ioan inkam tani. Inkamin kariir whindiriraerar karamae nwowiyin yio siya kariir ioan inkam ieya. Mɨ tɨ inkamin iikamim kariirim naingwo tibmiiyim simiir tirbumbuwiyin mɨ tɨ hiriinan inkamin yio siya iikamim simiir kwoin imiir whriewhrie haiginiuwiyin mɨ ha ninoopamiyim ini simiir hiriinan ywowin. Ɨriig.

Uridyiu biyieyin siya ina swokɨ itin
(Mt 12:43-45)

24 Mɨ iiya uridyiu biyieyin siya inkam nwirni haiburgigiyim mipi maeyau kwira nami piu ninɨ siisnakiyam. Mɨ siya hiriinan kig karamae nwowi mɨ siya pa boini, amba swokɨ ami omaka biiya kara haiburgiga saiiramar.
25 Mɨ siya ina swokɨ amin tɨ inkamin biiya siya nikɨ owin siiramar mɨ siya ina ini kigiuwin tɨ inkamin siya niinga niinga nwowi. Mɨ siya ini omaka inkamkɨ nhisiya mɨ ha piuaiiya inkamkɨ nitam ini saiir hiriinan ywowa.
26 Mɨ siya ha namin, uridyiu biyie iriiyar nwiso simiir siyiu biyieyin ini simiir siyiu biyie imiir haiburim mɨ siya simiir warar yinkin ikiunam. Mɨ sima omakanan tɨ inkamin siir mhiinau hiriiyar yapninopkainam. Tɨ inkamin biiya biyie nwowin mɨ tariinanin siya ini biyiekɨ biyieyar yasae owoguskiyin. Ɨriig.

Mairgimairga haini siyiugin

27 Jisis siya ta yai aiirin iikam isid komiiyin sima nwowa saiir boinkin. Mɨ wig ira simaka hir ninkin owa saeya ina kauwok boinanaekiya, ta wiga biiya kiriir naokaina mɨ mwoii kiriir haigiyiu imiiyaeya, saeya ina mairgimairga.
28 Mɨ Jisis siya boinki, ihɨ mɨ iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim mɨ siir mhoiiya namim, sima ha mairgimairga. Mɨ sima ini wadie nwowim, simiir mairgimairga ini kariir apua saiir mairgimairga aiir haiburim. Ɨriig.

Kam nhirim sima kiriepai kiriepaiyim nikiugim
(Mt 12:38-42)

29 Mɨ iikam whiekakim siir nokwoyokaiyim mɨ siya simiirin ina boinmimauuwin, kima tɨ iikamim tir nwowim, kima dimin biyiekakim. Iikamim kiriepai kiriepaiyim nikiuim simiir niisiimauuwam, Adi Komii siir kirieya kara boriisopi kimiir niisiimauuim. Mɨ kara dimin komii whirin pɨ kimiir niisiimauuwi, Jona siyairgin.
30 Biiya Jona siya anasu komiiya saiir mhiinau namkiyin mɨ mhiinau hirar yokai mɨ tɨ diminin Adi Komii siya niisiimauugin, siir kirieya iikamim om komii Niniva hiranim simiir. Mɨ iriipɨ hiriinan, kara Yaowae Adin ninomor kouanin tɨ iikamim tariinananim kimiir niisiimauuwi Adi Komii siir kirieya. Diminin wɨ kariirar diriraerari mɨ kima Adi Komii siir kirie aiirin wɨ haniingɨ kigi.
31 Bidi bidiniyarin wig ira inig komiigaka saeya nu Siva hirankin napiyokiyokiinika saeya ii kasa bɨ napka. Saeya yai miiyik miiyikim inkam komiiyin nu kigriraowiyin Solomon siya boinim simiir wakaeyim nitka. Kariir yaiyim ini Solomon siir yai imiir haiburim mɨ kima kariir yai bɨ wakaeyoknakim. Mɨ ta hiriinan iiya, Adi Komii siya siir iikamim simiir hidni mɨ

ta wig komiiya inigaka saeya kimiirin wi hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik komii hauuwi. Dimusi rani, kima siir yai miiyik miiyik imiir bi wakaekim.

32 Iiya Jona siya Adi Komii siir yai kirieya saiir boinmimauuin mi om Niniva hiran iikamim simiir mhii kwoinim bidiyar kisina haigiiyim. Mi kariir yai kirieya saeya ini Jona siir yai kirie aiir haibura mi kimiir mhii kwoinim bi swoki kisina haigikim. Mhoiiya Adi Komii krimiir Wanin siya iikamim simiir hidim niti mi om Ninivan iikamim sima wi hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani. Dimusi rani, kima siir yai kirie aiir bi wakaeyoknakim mi kimiir mhii kwoinim bi kisina haigikim. Niingaka. Iriig.

Krimiir kwoin iirin paenan krimiir nhwo ieyar niuya haiginiuwi
(Mt 5:15; 6:22-23)

33 Mi iikamim paeya niuyaeiya ienau mi twonau min bi haigiika. Niingaka. Mi sima romiyas iiirar ninankiii mi iikamim sima napninopkainami mi sima wi pae aiirar nwoki kigim.

34 Kimiir nhwoim paenan simar niuya haiginiuwi kwoin iiirin mi kimiir nhwoin dimin miiyik kigi mi kwoinin iriipa hiriinan pi wadieyar mi naingwowi mi ini yiukidin omaka bopwoniya hangomu haiginiyin mi omaka irkak aiirar niuya irkakiya ini siir hiriinan ywowin. Mi kiriir nhwoin siya dimin biyie kigi mi kiriir kwoinin wi biyieyar mi inkin owi, omaka yiukid haingimu haigin karamae nwowiya saiir hiriinan mi omaka irkaka wi saiir niuya rani.

35 Mi kima sibgu wakaeyok, kimiir nhwoim omaka anonan kipi haiwaoki, wi dimin biyieki wara ninkin amisi. Mi wi kiriir kwoin iiir tirbumbuwi.

36 Mi kiriir kwoinin siya miiyik nwowi mi kiriir siyiuin ini wadieyar mi inkin owin. Ti hiriinan inkamin siir kwoinin paeya inkam niuya haiginiuwiya ini saiir hiriinan ywowin. Siya digworaekwo whiekakim simiir sibgu kigomokim. Iriig.

Siyiu biyieyim Farisi kamim mi kamim nowomwakaiyiuwiyim sima tirkim
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

37 Mi Jisis siya ta yaiya saiir ha boin digiyin mi Farisi inkam nwirin siya yikiuna siirin saika naeyim. Mi siya ha napninopkainamin siir omaka hiriir mi hii aiir yidwokai.

38 Mi ti Farisi inkamin siya Jisis saika nidwokai aeyin siya ini nanaakakar yokiyin. Mi siyar kig Jisis siya op bi whaugin, Juda simiir siyiuin siya boina saiir hiriinan mi siya nae ha bi naekin mi siya ina yaingwoyimiyokin.

39 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya siir boinki, kima Farisi kamim, kima kimiir piu aiirin idananar hiisokpraprasi mi kwoin kimiirin yio miiyik nwo rani. Mi kima ini inkamin mobmor mob minim idanara hiisokiyin mi aowa iokakar nwowiyim mi kimiir mhii kwoinim ini simiir hiriinan ywowim. Inkam nwirniyim kigmar mi hii tauae ti hiriinan siyiuim.

40 Kima habwhaowaenankim! Adi Komii siya piu kwoin sowiirar nonkwokwokikin. Kima ti diminin siir bi ninokninkinkin, aniya?

41 Mi kimiir diminpai diminpaiyim inkam paeprikabim simiir hauuwi, naeyim mobmor mobnau nwokaiyim simiir hiriinan mi kimiir mhii kwoinim Adi Komii siir whwonkam ida wi wadieki wadieyar nwowirkaki.

42 Farisi kamim kima mintarao! Dimusi rani, digworaekwo whiekakim kima haiiyim haimii pi Adi Komii siirar mi hauuwi. Ti siyiu hiriinanin yio wadieyairgin. Mi kima iikam nhirim simiir swoki haimriiyiugii mi kima Adi Komii siirim bi naingwowaokim. Biiya kima siyiu miiyik iiir tiki tir mi Adi Komii siiram daingwo mi ti dimin komii komiiyim simiir tir, ti hiriinan siyiuin siya wadieyin. Ti siyiuin kima tirin dimin haimiiyim Adi Komii siir hauuim yio siyiu wadiekin siir kipi haiburgik. Mi ti dimin komii whirin Adi Komii siirim naingwonanaeyin siir warar dinkin tir.

43 Farisi kamim, kima mintarao! Kima omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya, pi iikamim simiir whwonkam ida hirar nidwokaiyamar mairgimairgaeikim sima kimiir boin mairgimairgam. Mi kima minam mi aingwowikim maeyaua iripa yai nidwo boinaiiya iikamim sima kimiir inig imiir nwoki hainanim.

44 Kima mintarao! Kima ini ieyin inkam whiigi nwokaiyin owainie krin karamae nwowiyin mi iikamim sima siir idwowar ninap anapi, sima ninokninkin tani. Mi iikamim sima kimiirin hiniina kigi kima mii miiyika mirii mi ta mii miiyika ini nuin inkam whii priigintimdiinuiyin siir hiriinan ywowin. Mi kimiir mhii kwoinim ini biyieki biyie ywowim mi sima ninokninkin tani mi sima kimiir yai imiir asi naingwo tibmiigim.

45 Mi inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin yaimin diminim sim nowomwarkaiyiuwiyin, wara yaiya kira boinkiya kira hik krimiir wara ninkin hauugii.

46 Jisis siya ina yowarkii boinin, kima kamim siyiu komii nowomwarkaiyiuwiyim kima
ha timi inkin mintarao! Dimusi rani, kima siyiu kasaka bi haiginkim Adi Komii siir siyiuin
saika ninkin owim mi inkamim simiirin wi wakaeyokna dig rani. Kima siyiupai siyiupai
imiirar haigini mi sima kam nhirim siyiu komii siir sibgu ninokninkin karamae nwowiyim
simiir bi whindiriraerikim. Niingaka. Mi simiirin hik komii imiirar hauuwi.
47 Kima mintarao! Biiya kimiir yidiwi wanwiyaeyim sima profet inkamin Adi Komii siir
yai aiir boinmimauuim simiir nisom aowim mi simiir ieyim kimar piuai haiginiu. Mhoiiya
sima nwoki kigninokninkinim.
48 Ti siyiuin, kima kam nhirim simiir mhii kwoin imiirin hiniina niisiimauugin mi kima
siyiuim biiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirim simiiramar mairgimairgaei mi ti
hiriinan kwoinin ini simiir hirar nwowin. Mi profet inkamim kima nisomsom aokaokim
mi ieyim simiir haingikaiyim ini kimar piuaiyim.
49 Mi Adi Komiiyin bidiya yinokninkinin biiyan Yokwo Komiiya siya hiniina win
boinkikin, kara wi profet kamim mi aposel kamim simiirin wi iikamim Isrelanim simiiram
nikropki mi simiirin wi kam nhirim sima ninkinaeyokiyok isomsom aokaowi. Mi nhirim
hik kimpipisu ara hauugigi.
50 Mi tariinanin kara wi iikamim nu Isrel tiranim wi hik kimiir hauuwi, biiya kimiir
yidiwi wanwiyaeyim sima nisomsom aokaowim profet kamim simiir. Mi kara kimiirin wi
saiirsi swoki itrinaei. Mi Adi Komii siya bidi bidinana nidwo kigiyokiyokiigin ti nu ieyar
whiuwiniuna kima profet kamim simiir nisomsom aokaowim mi ini tarinana yamwoniyin.
51 Biiki biiyan profetin Ebel siir yisomao mi ini mhoiigi mhoiiyan profetin Sekaraia siirar
yadigniyin. Sima siirin Adi Komii siir omaka saiir bopwo hirar nisomaokin. Ihi, kara kimiir
boinki, ti iikamim nu tir nwowim. Kara kimiirin wi dimin biyie iiirar nonkwobumbuninkin
haiginiuwi, ti siyiu biyieyin biiya kima tirin siirsiyin!
52 Kima kamim siyiu komii nowomwarkaiyiuwiyim kima mintarao! Kima siyiuin Adi
Komiiniyim namiyin siirin ina ninokninkinin. Mi kima ti siyiu iiir wakaeyoknam naingwo
rani. Mi inkam nwirkin Adi Komii siir siyiu iiir napim naingwowi. Sima wi dig nwo rani.
Dimusi rani, kima siyiu kasaka bi haiginkim mi simiir siyiuin ini kima haiginokouwin.
Kima inkam biyie kiingim. Kima ini inkamin omaka nae haigiiya saiir anowin siir
haiginokougigiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kima nae simiir bi hauugin mi sima yaba
hirar nwowim ina yaonamim.
53 Mi Jisis siya ta omaka aiir haiburgigin mi ha napniyamin mi kamim siyiu komii sim
nowomwarkaiyiuwiyim sima yai siir boin hiuriiyiuim yinkinyaeyaowim. Mi sima siir yai
aiirim mi kininkiu siya yai bibiyie boinim, dig bi nwokim.
54 Mi sima ini siiramar kaowim, yai biyie kwirki pi siir yai hiranka kwimbini mi sima siirin
wa nwoki isomaowim. Iriig.

12

Niksisaeni siyiuin siirsi mintarao
(Mt 10:26-27)

1 Iikam kasaka rani, hir nwomimirim. Sima ini iripa iripa ywonamim. Mi nhirim simiir
iga idwowar ninkin okwo nami. Mi taki iiya Jisis siya kamim siir kigna miriiyim bii simiir iki
boinmimauugig, kima sibgu mintarao Farisi simiir yis iiirsiyin. Kara simiir siyiuin yaiyairgi
nhinkiniyim simiir boinkin.
2 Mi Farisi simiir yaiyim mi siyiu biyie whiekakim tariinanin aowa aowa nwowim mi
mhoiiya sima wi idowiiyar nimbiyami. Mi nimpriо yai whiekakim mhoiiya simiirin wi
inkamkar ninokninkin iuguskii.
3 Mi yai whiekakim biiya niiyiim niiyiim kima nimpriо boinim mi mhoiiya iikamim sima
simiirin wi idowiiyar kigirkaki nabienan. Mi yai whiekakim hiinsim hiinsima kima boinim
omakanau hir mi mhoiiya wi Adi Komii siyar niisiimauu iuguski mi wi iikam whiekakim
wi simar wakae irkaki. Iriig.

Inkamin dimin whirua siirsi arar didid iski
(Mt 10:28-31)

4 Kariir nomiiyauwim, kara kimiirin pi hiniina boinkii kima inkamki kimiir nisomaosi
kipi nidid. Mhoiiya sima kimiirin dimin whir swoki tirbu rani. Niingaka.
5 Mi inkamin kima nididanin mi kara kimiirin wi siir niisiimauuwi. Kima siirsi didid Adi
Komii siiyairgin sima kimiir nisom aowi. Mi Adi Komii siya kiriekakairgin mi mhoiiya siya
inkamim simiir piugina wi maeyau biyieya paekaka saiir mi itkaigi. Ihi, kara kimiir boinki,
kima Adi Komii siirsiyar didid.

6 Kima dinokninkin, inkamim sima ipiyin sisim iriiyarim umirsim kwiso (02 toea) sowiir saingin. Mi Adi Komii siya ti hiriinan ipiyin sim ira saiir bi swoki aingwowowouwika iiya saeya naowiya. Niingaka.
7 Mi kanim kimiir mwo nwowim siya bidi mwainim mi nuan iikamim kima simiirsi kipi nidid, kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiiburim mi Adi Komii siya wi kimiirar kigriraowi. Ɨriig.

Jisis siir inig iiir boinmimauuni siyiu ikin
(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 Kara kimiir boinkii mi inkam nwirkin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi iriipa hiriinan, Yaowae Adin ninomor kouanin kara kiriir inigin wi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam ida mi boinmimauuwi.
9 Mi inkamin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida nimpriowi mi iriipi hiriinan kara siir inigin wa mi impriowi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam idain.
10 Mi inkam nwirkin Yaowae Adin ninomor kouanin yai biyie kwir siir boini mi Adi Komii siya siir dimin biyieyim wa haiyoprimdiyiumiigi. Mi inkamin Adi Komii siir naeyiuin siir nikbumbuwi mi Adi Komii siya siir dimin biyieyim simiirin wi haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka.
11 Mi sima kimiir nikiu nami omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya saiir hiriir. Mi inkam komii komiiyim gavmaniyim mi kamim inigakim simiir whwonkam ida hiriir mi kima kipi nidid mi ha kipi naingwo. Mi krima simiir yai aka wi paniina nowarkii boini, ha? Mi krima wi paka hiniin yaiya saiir boini simiirin?
12 Mi tariinanin kimiirin pi Adi Komii siir naeyiuin siyar kwiisiimauuwi, yaiya kima nini boiniuwi simaka. Ɨriig.

Boiniyio yaiya inkam umirkakin whaowaeyin siir boinka
13 Inkam nwirin ti iikam isid komiiyin siir hiranin, siya Jisis siir boinki, iikam nowomwarkaiyiuwiyin kira kariir yaowaeyin siirin pi hiniina boin, siya kririir adin siir digworaekwowim pi kwisa sioitkin hid. Mi kwira pi kariir whauu.
14 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, pi paniina tiri, yipiki kariir nimbinin kimiir digworaekwo minim simiir hidam, ha?
15 Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kima mintarao! Kima sibgu kigriraowi mi kima wi dimin whirim kigmair tani. Mi inkamin digworaekwo whiekakakin siirin kwoin miiyik wi ti digworaekwowim sima hauu rani. Niingaka, niingaka.
16 Mi Jisis siya boiniyio yaiya kwira boin simiirin mi umir digworaekwo whiekakak, inkamin mi siir nuin sasae miiyikar niigin.
17 Mi siya siir kwoinau hirin hiniina yaingwokai, kara pi paniina tiri? Kariir numiran sasae whiekakim simiirin omaka haigi dig karamaeka mi simiirin wa haigi dig rani.
18 Mi siya boin, kara wi hiniina tiri. Kara wi kariir omakaim nae haigiiyim wi simiir niinimnhinkiigi mi wi komii komii ara mirii. Mi kariir wit whiekakim mi sasae miiyik miiyik whiekak ikim, wi ti omaka imiir haigii.
19 Mi mhoiiya kara wi hiniina nwoki boinim, kara dimin miiyikak inkamkin. Ti kariir nae dimin miiyik whiekakim wi biewii kasaka nwo rani. Mi kara nae opmin kwiyaei mi kara wi hiinsimhiinsima mairgimairga nwowi.
20 Mi Adi Komii siya siir boinki, kira inkam habwowhaekin, ta niiyaka kira pi saiirar nao nami mi digworaekwo whiekakim kira diriraerargikim wi nhinga haii?
21 Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin iriipi hiriinan inkamin siya digworaekwo whiekak imiir haingiriyiu haiginmimiriiyin siyamar mi siya Adi Komii siir whwonkam ida wi digworaekwokak nwo rani. Niingaka. Siya wi inkam paeprikabnan nwowi. Ɨriig.

Naingwoyimiyokni siyiugin
22 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, kara kimiirin pi hiniina boinki, kima kimiir piu aiirsi kipi naingwoyimiyok mi hiniina kipi boin, krima wi dimu naei? Mi kima kimiir piu aiirsi kipi naingwoyimiyoknanae. Mi hiniina kipi boin, krima krimiir piua wi dimu dimin nitimwaniuwi?
23 Kwoin budin yio nae siir hiriinan tani. Mi piua ya yiuis saiir hiriinan tani. Niingaka.
24 Kima ipiyinim simiir kigninokninkinki sima sasae bi ninkinikim mi sima sasae bi ningugu haiigim mi sima nae biri haingiriyiu haiginikim. Mi sima nae digworaekwo minim, simiir omaka karamaekim. Mi simiirin naeyim Adi Komii siyar hauuwikim. Adi Komii siir kwoinin hiniina naingwowi, kima ini ipiyin imiir haiburim!
25 Mi yipiki inkamkin siya biewii nhirim omwai swoki hainis waiyayokiyokiiyim swoki aingwowin, ha?

26 Mi kima hiriinan diminsim whir tir karamae nwowi mi kimiir kwoinim ti hiriinan
dimin whir iiirsi dimusi naingwoyimiyokim, ha? Mi kima hiriinan kipi tir.
27 Kima kip imiir kigi sima mwriiyim mi sima yiuis minim sima sima bi miriinanaeikim.
Niingaka. Biiya Solomon siya piuai miiyik whiekakairgin. Mi siir piuaiyim ti kipim simiir bi
haiburgim. Niingaka.
28 Ihi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim wadiekiwadieyairgim.
Kowim panaoin sima pi numir hir whaki mi ko imiirin wakar swoki akitkaigaigi paenau
hiriir. Mi ti kip hiriinanim yim Adi Komii siya piuaiigim mi kipa ya dimin komii rani. Mi
kimiir naingwo tibmiiya komii rani mi iikam kima ini kou ywowim. Mi kima hiriinana
timi inokninkinkiin. Adi Komii siya wi kimiirar mi sibgu kigriraowi mi kimiir digworaekwo
whiekak ikim.
29 Mi kima hiniina kipi naingwoyimyok boin, krima wi dimu dimin naei mi wi papiyan op
mi kwiyaei.
30 Sima kamim naingwo tibmii karamaeyim ti nuin siir tiranim, simiir kwoinim ti dimin
hiriinanim simiirimar naingwokwo nanaeikim. Mi kimiir Adin siya bidi yinokninkinin,
kima wi piki hiniin diminin siir haii.
31 Mi kima Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana kimiir kwoinim saiirim
naingwokiini mi ti dimin hiriinanim siya wi kimiirar ninkin hauuwi. Iriig.

Siyiuin dimin miiyikim ninomor kou haingiriyiu haigini ikin
(Mt 6:19-21)

32 Kima kariir iikamim sibsib nanim kima kipi nidid. Dimusi rani, kimiirin Adi Komii siya
bidi yimbinin siir digworaekwo whiekakim yim wi kima kigriraowi.
33 Mi kima digworaekwo whiekakim kam nhirim simiir hauuwi mi sima saini mi ti
umirim inkam paeprikabim simiir hauu. Ti hiriinan siyiuin mhoiiya wi siya whindiriraerar
haiginiuwi dimin miiyik miiyikim. Adi Komii siir omin dimin biyie whirki bi swoki
tirbuwikin. Mi ninomor kou hirin diminki bi swoki kiguguwikin mi hiiyan inkam kara-
maekin mi dimin imiirin kikomki bi swoki kripikin. Niingaka.
34 Mi maeyauwa kiriir dimin miiyik miiyikim sima nwowim mi kiriir kwoinbudin omwai
waiyayokiyokiiyin wi ti om iiirar mini owouwi. Iriig.

Miiyan kamim diriraerar kaowim simiir yaiga

35 Mi kima yiuisim haruwa kisina kainam mi piuwop aka kigoknam. Mi yiukidin kima
hangumuwi mi ha dwo, diminin mhoiiya nimbiniyanin siirim.
36 Kima ini kamim simiir biiyan inkam iiirim nwokwokiniyim simiir hiriinan ywowim.
Sima wigwas naeya saiir naenakiyim mi ina swoki itim. Mi siya ninmiga hir naka okwo
kiekikomni mi sima anowin wa haiwao sasaugi. Mi Adi Komii siiramin hiriinana sibgu
okwokin.
37 Mi biiyan inkamin siya niti, siya siir miiyan kam imiirin hiniina nini kigiuwi sima nhwo
bi whwonkaigim mi ti miiyan kamim sima ha mairgimairga. Kara kimiirin yaimwowar
boini mi biiyan inkamin siyarin wi yiuisa miiyana wi saiir kisina kaii piuwopaka mi siya
wi kimiir boinki, kima hiiya saiir didwo mi kimiirin nae wi siyar hauu aei.
38 Mi siya niibopwo niti mi biiyan iuumin haigigi mi siya ha kigi sima ini siir miiyar
miriiyim mi ti miiyan kamim sima ha mairgimairga.
39 Kima ti dimin iiir daingwo. Mi omakain adin siya biiya ninokninki hiiyan inkamin pi
kariir omaka niti mi siya ti hiiyan inkamin siirin wi kignin kin apninopkai rani, siir omaka
hiriirin, siir digworaekwo imiir haiyam. Niingaka.
40 Kima iriipi hiriinan ha timi o kiugiu kariiram. Dimusi rani, kara Yaowae Adin ninomor
kouanin iiya kara niti kima wi saiir ninokninkin tani. Niingaka. Iriig.

Miiyan inkam miiyik mi miiyan inkam biyie simiir boiniyio yaiga
(Mt 24:45-51)

41 Mi Pita siya Jisis siir srii, Biiyan Inkam, kira ta boiniyio yaiya krimiirarar hauuwi, iyie?
Mi inkam nhirim simiir wara rani. Aniya?
42 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, paniin biiyan inkam ikim, kwoin miiyikakin siir
miiyan kamim simiir sibgu kigriraowiyin? Ti hiriinan inkamin yio siya biiyan inkamin
siya nimbinkin siir miiyan kamim simiir kigriraowim. Simiir naeni ii aiirin wi siyar nwoki
inokninkin haiginiuwim.
43 Mi mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin siya wi sipi swoki iti. Mi siya ti miiyan inkamin
siirin hiniina nini kigni, biiya siya boingigin saiir hiriinana swoki miriiyin mi siya wi siir
boini Kiriir miiya wadieka, ti hiriinan miiyan inkamin siya wi mairgimairga komiigaka mi
owi.

44 Kara kimiirin yaimwowar boini, Biiyan Inkam Komii siya siir miiyan inkamin wi siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowan biiyan inkam nokmwin owaiginiuwi.
45 Mi ti miiyan inkam nwirin siir kwoinin tari wi hiniina naingwowi, kariir Biiyan Inkam Komiiyin niki itsisau rani. Mi siya siir miiyan iikamim simiirin ha tioin mi siya nae op minim mi opa kwiyae whaowaeiya mi siya saiirin ina kwiyaeyin.
46 Mi siya hiriinan tiri mi ti inkamin siir biiyan inkamin siya niti, iiya ti miiyan inkam ieya nwowin karamae nwowa saiir mi siya wi ninokninkinwin tani iiya siya hindara kinkak iti. Mi siir biiyan inkamin, siirin wi haniingi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi siya siirin wi iki siir miiyan kam nhirim siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowim, wi simakar ninkin ikropkii.
47 Mi inkamin siya siir biiyan inkamin siir yai imiirin bidiyar yinokninkinin mi siya biiyan inkamin siya boinin simiir bi wakaeyokna diriraerarkin mi siirin biiyan inkamin siya idgiuni wi kasaka nipimpar tani.
48 Mi miiyan inkamin siya biiyan inkamin siir kwoin iiir ninokninkin karamae nwowi mi siya mii miiyik mirii karamae ha nwowi mi siirin idgiuin wi komii nipimpar tani, biiyan inkamin siya. Mi yipiki iikamkim digworaekwo whiekak Adi Komii siya hauuwim mi sima hoimgak mirii digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyiuwim yamdi. Mi yipiki iikamkim digworaekwo Adi Komii siya swoki inkin hauuwim mi ti iikamim sima ti digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyiuwamin, kima mii nhami nhami kipi mirii. Ириg.

Jisis siya iikam isidin simiir niinikibirim nitkin
(Mt 10:34-36)

49 Mi Jisis siya boin, kara iikamim simiir niinikibirim nitkin inkamin pae nikrimtiowiyin haimii haimiiya siir hiriinan. Kara hiniina naingwowi ti diminin siya dimbiyamki.
50 Biiyin kara hik mi kimpipisu mi wa naonami, wi simiir niki haii. Mi ti diminin siya nimbinisiyin ta kariir hika wi hiriiya niki oyokiyokwiii.
51 Mi kimiir kwoinim ha naingwowi, kara nu tirin yaiiyim simiir nikwowaisiiyim nitkin. Niingaka. Kara kimiir boinki. Kara iikamim simiir niinikibirim nitkin.
52 Mi tariinan mi mhoiiya iriipi hiriinan iikam iriiyarim sima omaka irni nwowi mi isidin wi whisa nwowi ouumim wi iso sowaka ninii mi iso wi ouumim simaka ninii.
53 Mi iikamim sima wi yapayapa nwoki. Mi adin wi siir yinisim yinkamiyinin saika swoki kwinii mi yinisim yinkamiyinin wi siir adin saikar swoki inii. Mi yopiiya wi saiir yinisim yinugiyina saika swoki kwinii mi yinisim yinugiyina wi saiir yopi anakar swoki kwinii. Mi giwaiya wi saiir yiniwig anakar kwinii mi yiniwiga wi saiir giwai anakar mi ninii. Ириg.

Siyiuin diminki nimbiyamiyin siir ninokninkini ikin
(Mt 16:2-3)

54 Mi Jisis siya ha boin digiyin, siya iikamim simiir boinki, kima ha kigikim waua maeyaua bieki nikiiyamtibiyin hiranki nimbiniya mi kima bi kimiminkikim pa boinki, naoin kinim mini? Mi kaimwowairga naowin ha kinikin.
55 Mi kima hiniina kigiwii iiya krakrarwaiga mi kima pi hiniina boini waka biewii prasae nikii rani. Mi saeya wi hiriinana mi imbiyami.
56 Kima yaiyairgi nhinkini inkamim! Kima nu ninomor sowiir diminim simiirar bidi sibgu kigninokninkinim. Mi kima ta miiya Adi Komii siya miriiya saiir ninokninkin karamae dimusi nwowi, ha? Ириg.

Kira inkamin kiriir boiniuriyiu boiniyin saikar kitibmii boin
(Mt 5:25-26)

57 Mi kima siyiu miiyikin siir sibgu naingwo hid karamae dimusi nwokim mi ha diriraerarim, ha?
58 Iiya kira boinam nami inkamin kiriir boinhiuriyiu boinin saika boinim, kowa siyiu hirar niki owamiywo mi ta iiya kowa iripa yai saiirar sibgu boinam. Mi kowa hiriinan tir karamae nwowi mi siya kiriirin wi inkamin yai hidiyin siirim nikiu namisi mi inkamin yai hidiyin siya wi poris inkamin siir iin hauugiisi mi poris inkamin kiriirin wi maeyaua hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiirim nikropkisi.
59 Kara kimiir boinkii, kira maeyauwa hiuyokiyokaiya saiirin wi niki haiburgig sasau rani. Bii kira digworaekwo whiekakim kira niki prii haiyim, simiir tiki hauukiiyiu dig. Ириg.

13

Inkamin siir mhii kwoinim ninkpit haigi karamae nwowi yio wa kigugu iuguski

1 Mi ta ii aiirin iikam nhirim hirar nwokim mi sima Jisis siirin kam nhirim Galiliyanim simiir boinmauu. Mi kamim wraisu Adi komii siir ninkin imiiyaeyim, Adi Komii siir omaka

aiir sima ha namim mi Pailat siir isidin warar yinkin apninopkainam. Mi simiirin ini simar yisomaowim mi simiir nhieyim ini wraisu nhieyim simaka yinkin okiyim.
2 Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ha naingwowi, ti Galiliyan inkam nhirim hiniina naowim, simiir dimin biyieyim ini iikam nhirim Galiliyanim simiir dimin biyie imiir haiburim, aniya? Niingaka, niingakiinga.
3 Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Mi kimiir mhii kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski simiir hiriinan.
4 Mi biiya ti iikam iuur iriiyar nwoimim om Siloam siir hiran omaka bripriya saeya nirimdinu aokaowim, kima paniina naingwowi ti iikamim simiir dimin biyieyim ini iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyie imiir haiburim, aniya? Niingaki, niingaka.
5 Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Kimiir mhii kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Ɨriig.

Paeyin nae miiyik bud karamaeyin siir boiniyio yaiga

6 Mi Jisis siya boiniyio yai kwira ina swoki boinin, inkam nwirin siya swapwo wira yinkin siir wain numira saiirin mi mhoiiya siir paenid iiirim yit. Mi ini niinga ywowin.
7 Mi siya numiran miiyan inkamin siir asi boinkikin, kigi. Mi biiya biewii whoimim kara ti swapwoin siirin hiniina bi kigin. Siya naekak bidi ywowin. Niingaka. Siya ini hiriinana swoki okripkaiyin. Mi kira siirin diigi. Mi siya nu siir hiiya whisariiyar niugugusi.
8 Mi numir hiran miiyan inkamin siya ina yowarkii boinin siir yai anakan, Biiyan Inkam Komii, kira siirin ti biewii iiirara tiki kigninkin osasae. Kara siir miiyin wa hambimbiri mi whrinim wa krinkinki.
9 Mi nae wi iki biewii whirin siir budi. Mi niingakiniuwi mi kira wa diigi. Ɨriig.

Mi Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat Jisis siya wig ira saiir haiswoniskigin

10 Mi Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya iikamim simiirin maeyauwa Adi Komii krimiir Wanin siir yai nidwokai wakaeiya saiir hir nowamwarkaiyiugin.
11 Mi wig ira hir nwoka mi uridyiu biyie whirin saiir nwokin mi ti uridyiu biyieyin siya ma saiir hauuwin biewiyim iuur iriiyar whoimgim. Mi ta wiga saiir digiukiuin asi ninsimsiriugin mi saeya paniinsi sibgu okwosi.
12 Mi Jisis siya saiir kigin mi saiirin ina yikiunan mi siya saiir boinki, ta wiga kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi kira ini wadieyar sibgu okiya.
13 Mi siir iina ta wiga saiir yonkwoki mi bi kimiminkika saeya ina sibgu okwo tidwokiya. Mi saeya ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiya.
14 Mi prismi biiyan inkam komiiyin maeyauwa Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya saiir bii nwowiyin, siir mhii kwoinim ini haugihauga whiyiekiyin Jisis siya ta wiga Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ini saiir haiswoniskiyin. Mi siya simiirin hiniina boinki. Mii mirii iiyim iriiyar kwirkim. Mi kima minam naingwowi inkamki kimiir ma imiir haiswoniskiyim. Mi kima miini ii imiirar wit. Kima ti dimin hiniinin Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir kipi nit.
15 Mi Jisis siya siir yaiyaka hiniina yowarkii boin, kima yai airga nhinkinin inkamkim! Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiirin, kima whiekakim pa nami omaka bulmakaumiya saiir mi simiirin pa mi ikiunami sima op nini kwiyaeyiuwim.
16 Mi taka wiga saeya, Ebraham siir isidin simiir yinisimka. Biewiyim Setan siya nonkwowim saiir iuur iriiyar whoimgim. Mi ini wadieyar mi owa, ta wiga saeya ini ti bulmakauwim simiir haiburim mi kara ta wiga Judami ii komiiya Sabat saiir asi haiswoniskigin.
17 Mi Jisis siya hiriinan boinin mi kamim io siir nwowim sima nidid prasae bi kinkim mi sima ini yai mikrima ywokiyim. Mi iikam whiekakim sima ini mairgimairga ywokiyim ti dimin komii komiiyim siya tirkiyim simiiramin. Ɨriig.

Mastet nid mi wit sowiir boiniyio yaiga
(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

18 Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinin, Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana, saeya ini dimu diminan ywowa? Kara saiirin pi dimu nikrii, ha?
19 Adi Komii siir isidin sima ini ti paenid whirin siir hiriinan ywowin, krima dapiyin mastet. Mi mhoiiya siya wi pae komiinan namwoiuwin mi siya ini pae nhirim simiir haiburin. Mi ipiyin whieyim ini siir kwiya imiir haigiiyim.

Yisni boiniyio yaiga.
(Mt 13:33)

20 Mi siya ina swoki boinin, kara Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana wi dimu dimin nikrii, ha?
21 Ti iikamim sima yisnankim. Mi wig ira yisin plaua two komii saika pridgika. Mi mhoiiya ti plauan ina iyopingiyin mi ini saa yimbiiyamin. Mi Adi Komii siir iikamim wi hiriinan nimbiyami. Ɨriig.

Ano simkin
(Mt 7:13-14,21-23)

22 Mi iiya Jisis siya om komii Jerusalem hiriir namin mi om komii komii mi omisisimim simiir hiran iikamim simiir warar yowimwarkaiyiuam Adi Komii siir yai aiir.
23 Mi inkam nwirin siir sriigi, Biiyan Inkam Komii, Adi Komii siya krimiirin wi nhirmiyarar nanmaiwarkainaei saika nini owouwam iyie? Niingaka, aniya? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki,
24 kima kimasiyar mintaraona. Mi kima miinan mirii ti ninomor kouan anosimin siir napninopkainamamin. Anoin karargin, iikam whiekakim sima hiriir namamar naingwowi mi sima wi dig nwo rani.
25 Mi omakan Adin saiir anoin wi siyar ninsiin haiginikouwi. Mi kima wi yaba hirar nini okwo kaigakan boini, Biiyan Inkam Komii, kira anoin krimiiram haiwaoki! Mi kimiirin wi hiniina nowarkii boini, kara kimiir ninokninkin tani, kima papiyan omanki nitkim?
26 Mi krima siir yai aiirin wi hiniina nowarkii boini, biiya krima nae op minim kinakar nae kwiyaekin. Mi kira krimiir oman siyiu iiir nokwoin mi krimiirin ini kirar yowom-warkaiyiuin dimin taemin imiirin.
27 Mi siya wi kimiir swoki boinki, kara ninokninkin tani kima papiyankim, kima siyiu biyie tiran iikamkim, kima dimin biyiekak kamkim kariir haiburgik mi ha dam!
28 Mi kima wi Ebraham, Aisak, Jekop mi profet inkam whiekakim Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana saiir nwowim mi wim kima damki yab hirar dwoki! Mi kima wa kauwaeyimiyok ouwi mi kimiir bigmiuim wi kikiyikikiyika kini io nwowimin.
29 Mi iikam bieki nimbiniyin mi bieki nikiiyamiyin mi maeyau kwiran ikim, sima wi iiya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana wi saiirar ninkin idwokai aei.
30 Ɨhi, iikamim tariinan inig komii karamae nwowim mi mhoiiya inig komiigak wi sima nwowi. Mi iikamim tariinan inig komiigak nwowim mhoiiya sima wi inig komiigak nwo rani. Ɨriig.

Jisis siya Jerusalem siirsi nougin
(Mt 23:37-39)

31 Mi bi kimiminkikin ta ii aiirarin Farisi kam nhirim sima ina yitim mi siir boinmauu, kira ti omin siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Herotin kiriir nisomaowam tiri.
32 Mi Jisis siya simiir boinki, kima wra biyieyin siirin hiniina tini boiniu. Wakae, panao waka kara pi uridyiu biyieyim mi kamim makakim pi simiir niki haiswonimniskii. Mi mhoiiya kariir miiyim digi mi kara piu wa siisi. Herot siya wi kariir nisomao rani mi wi kariir mii aeyar nadigiuwi.
33 Mi panao waka uga kara wa napnami. Dimusi rani, sima profet inkamin kariirin om whir kipi nisomao. Niingaka. Sima kariirin Jerusalem hirar disomao iski.
34 Jerusalem, Jerusalem, profet inkamim kirar nisomsom aokaowikin mi kamim Adi Komii siya kimiiram nikropkiyim, kima siiyani simiirar mi kaiyimikikim. Mi ii kasa rani, kara kiriir yinisisimim simiirin iripa haingiriyiu kigriraowama tiri, kakaruk yopiiya saiir hiriinan ywowin saeya saiir yinim saiir pidga aowa hopkrimkrikiuwiyim. Mi kima pi boriisopi.
35 Wakae! Tariinanin Adi Komii siya digiumii kimiir om iiir bidi haimriiyiugiyin kimiir omin kimar kigrirao, kara kimiir boinki. Mi kima wi kariir kig rani mi ti ii aeya nadigiuwi iiya kima hiniina boini, Adi Komii kira ti inkamin kiriir inigi nitin siir whinkinsiis mi wadie siir dwowaiginiu! Ɨriig.

14

Jisis siya inkamin piu minkin noni aokaowin siir haiswoniskigin

1 Mi Juda simiir ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya Farisimi biiyan inkamin siir omaka hir nini aeyiugin. Iikamim sima ini siiramar kaoraraowim, siya inkam haiswoniskiyim.
2 Mi inkam nwirin siir piua noni aokaowin, Jisis siir kingiinar nwokin.

3 Mi Jisis siya ti inkam iiir kigin mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, Farisi kamim
siya simiir sriigi mi ina boinim, Moses siir siyiuin wadie bidi ywokiyin. Mi krima inkam
makakin ta Judami ii komiiya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya saiirar
haiswoniski, iyie? Niingaka?
4 Mi sima ini wakaemumuim. Mi Jisis siya ti inkamin siirin ina yikiunan mi ina
haiswoniskiyin mi siirin ina yikropkiyin.
5 Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwoniya waraurin, siir yinisimin
mi siir bulmakauin siya ie whira namai whiriidami mi ti inkamin siya siirin wi Judami
ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya wi saiir haisasauki rani, iyie?
Niingaka?
6 Mi sima ta yaiya siya boina, saiirin yai kwir bi nowarki boinkim. Ɨriig.

Inkamin siya hiniina kipi naingwo kara inig komiigakin

7 Jisis siya ta nae aiiram nitim kamim simiir kigin sima biiyan ipiiyim simiir nidwokaigim.
Mi siya boiniyio yai kwira simiir asi boinkin, siya ina boinin.
8 Mi inkam nwirki kiriir nikiunami, wigwas nae komiiya saiirim. Mi kira ipiiya biiyana
saiir kipi nidwokai. Dimusi rani, ti inkamin siya wi inkam inig komiigakin kiriir haiburin
siir nikiunaeisi.
9 Mi hiriinanki niuwi, ti inkamin kiriir nikiunain siya kiriirin wi hiniina boini, kira
ta biiyan ipiiya ti inkamin siir hauugi mi kira wi nidid komiigakar nwowi kira mhoiigi
mhoiiyan ipiiya saiir nini idwoiuwi.
10 Mi kira hiriinan kipi tir mi iiya inkam nwirin kiriiram nikiugi naeyam kira mhoiiyan
ipiiya saiirar tini idwoiu. Kira hiriinan tiri mi ti inkamin kiriir nikiunain siya niti mi siya wi
kiriir boini, nomiiyau kira ta biiyan ipiiya saiir wini idwokaini. Mi siya hiriinan tiri. Mi kira
wi inig komiigakar nwowi ti iikamim kinaka nidwokai aeyim simiir whwonkam ida.
11 Inkamin siir inig iiirar hainanaeiyin, siirin wi Adi Komii siya nikwowaisii. Mi inkamin
siyamar naingwona karam nwowiyin mi siir inigin wi Adi Komii siya haiginki kougikou.
Ɨriig.
12 Mi Jisis siya ti inkamin naeyim siirim nikiunain simiir boinki mi kira nae kwir diriraeri,
kira kiriir nomiiyau nomousim mi kiriir iripa isidin simiir kipi nikiuna mi kiriir iripa omom
umir hoimgakakim. Mi mhoiiya wi sima nikiunaeisi kira simiir omaka hir nini aeyiuim mi
sima wi nae kiriir swoki hauukiiyiusi.
13 Niingaka. Kira nae komii diriraerari mi kira wi inkam paeprikabim mi iikamim piu
simiirim biyie nwowim mi iga biyiekakim mi nhwokwisaeyim simiir dikiuna.
14 Ti hiriinan iikamim sima naei wi kiriir swoki ikiuna hauu ae rani mi kira wa
mairgimairga. Dimusi rani, mhoiiya nae kiriirim, wi Adi Komii siya swoki hauuwi dimin
miiyikim kimiir, iiya iikam miiyik miiyikim sima swoki insiin idwowi ie hirankin saiir. Sima
iinokiinokin wi saikar nwoyokiyokiii. Ɨriig.

Nae komiini boiniyio yaiga
(Mt 22:1-10)

15 Ti iikam nae saika naeyim simiir nwirin siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siir
boinki, inkamin Adi Komii siir iikamim simiir maeyaua kigirkakana, saiir nidwokai aei siya
ha mairgimairga.
16 Mi Jisis siya siir boinki, inkam nwirin nae komii bidi diriraerarin. Mi siya iikam
whiekakim simiir bidi yimbinin ta naeya saiirim nitimin.
17 Mi naeni iiya ha nimbiyama mi siya siir miiyan inkam iiir yikropki, siya iikamim biiya
siya nimbinim simiir nikiunakiyim. Siya simiirin hiniina boin: Kima wit. Digworaekwo
whiekakim bidi diriraerar digim.
18 Mi iikamim sima sima hiniina yomboin amboin, krima wi nam tani. Inkam nwirin siya
miiyan inkamin siir boin, kara numira kwira sain, kara pi saiir nini kigiuwi. Kaimwoka
kara pi nam tani naeyimin. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kara pi boriisopi kira io saiirsi
kipi nwo.
19 Mi nwirin ina mi boinkiyin, kara mii miriiyim bulmakauim iuura sain mi kara simiir
nini kigiuwam mini. Wakae! Kara pi nam tani. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kira pi io
kariir kipi nwo kara pi boriisopi.
20 Mi nwirin ina mi boinin, kariir wiga tapa nonkwonaka kara pi nam tani, kiriir nae
aiiramin.
21 Mi ti miiyan inkamin ha swoki amin siir biiyan inkam iiiram mi ti yaiyim simiir ini
boinmimauuiu. Mi omakain adin siir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin mi siir miiyan
inkam iiir boinki, kira ha damsisauu siyiusisimim ti omin siirim mi kira kam paeprikabim
mi kamim piu simiirim biyie nwowim mi nhwokwisaeyim mi iga biyie ikim. Kira simiirin
kariir omaka tiriir wikiunani.

22 Mi mhoiiya ti miiyan inkamin siya boin, biiyan inkam, kara kiriir yai aiirar bidi wakaeyoknan mi ipii nhirim ini niinga niki owim.
23 Biiyan inkamin miiyan inkam iiir boin, kira siyiu komii simiir omisisim whiekakim simiir dam. Mi iikamim simiir wikiuna ninopkainani. Kara minam naingwowi kariir omaka mirninkinkiyim.
24 Kara kiriir boini. Ti iikam whiekakim biiya kara niki ikiunam, sima wi kariir naeya saiir swoki ae rani. Ɨriig.

Inkamin tiki sibgu aingwo Jisis siir mii aiir miriiyamin
(Mt 10:37-38)

25 Iikam isid komiiyin Jisis saikar napnamkim mi siya ha haimasiyao kaowin mi simiir boinki.
26 Mi inkamin kariirim niti mi siya siir ad yopii wig mi yokman mi siir nomousismim digiumii simiir haimriiyiugig mi digworaekwowim siir kwoinki naingwo ikim mi hiriinan tir karamae nwowi sima wi kariir mhoiiya nit rani.
27 Yipiki inkamkin kariir mhoiiya niti mi siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir haisi nididi mi ti hiriinan inkamin siya wi kariir mhoiiya sibgu it rani. Niingaka.
28 Mi kimiir nwirkin siya omaka bripri ira miriinaiinamim mini koua hiriir mi bii siya pi niki sibgu idwo hidi, ta omaka saiir miriiyan naemar imiiram siya niki inokninkinim siir naeyim wi ta omaka saiirar digi, iyie? Niingaka.
29 Mi siya bii hiriinan tir karamae nwowi mi mhoiiya sima yin ninansiingiyim mi siya ta omaka saiir mirii ninokou karamae nwowi. Mi iikamim sima wi siir niewaeyiuwi. Mi sima wi hiniina boini,
30 ti inkamin ta omaka saiir miriiyin, siya wi saiir mirii ninokougik rani.
31 Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin nu kigriraowiyin yaii saika ninii mi siya pa niki idwo hidnami. Mi siyarin siir sauan kamim (10 Tausen) hoimgak karamaeki niuwi mi inkam komii nwirin siir sauan kam ima ywo hoimgak (20 tausen) mi siya bii tiki sibgu hid mi siirin wi ti inkam komii nwirin siir isid ieya niyopakaiyiuwi, iyie? Niingaka?
32 Mi siya hiniina naingwowi, kara wi dig nwo rani mi siir sauan omomin aru hirar niki owim, kam nhirim saiirar nikropki, ti io aiir nokwowaisiiyim.
33 Mi iriipi hiriinan mi kimiir nwirkin siya siir digworaekwo whiekakim digiumii simiir haimriiyiuwi mi siya sibgu naingwo karamae nwowi mi siya wi kariir kigna miriiyan inkam nwo rani. Ɨriig.

Wa kirie karamaekin
(Mt 5:13; Mk 9:50)

34 Wa siya dimin miiyikin. Mi wa siya hii karamae nwowi mi ti wa siirin wi paniina swoki tiri, siya wadie swoki amwoiuuwamin, ha?
35 Ti hiriinan wain naeyaka siir bi pridikin. Mi krima siirin nu miiyik nitkiigi numiran sasaeyim wi miiyik sibgu ii rani. Wakae, kima hindarar prii itkaigi. Ɨriig.

15

Sibsibin whaowaeyin siir boiniyio yaiga
(Mt 18:12-14)

1 Mi iigwira kamim omom omomi umir haiiyim mi kam nhirim dimin biyie tiriyim mi kam nhir ikim, sima Jisis siir kingiina yit siir yai imiir wakaeyam.
2 Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima io nwokim Jisis siirin mi sima hiniina boin, ti inkamin kamim dimin biyie tiriyim nae simaka nidwokai aekin.
3 Mi Jisis siya ta boiniyio yaiya simiir asi boinkin
4 mi kimiir inkam nwirki siir sibsibim kamairim iriiyarki niuwi, (100) mi siir sibsib irin whaowaei mi siir adin wi paniina tiri? Mi siya ti sibsib kamnwii iuur iriiyar idiyim (99) wi hirar haiburgigi mi yim wi hirar nokwo aekii. Mi siya wi ti sibsib irin siirim nini hansir iuwi.
5 Mi siya siir hansir haii mi siya siirin wi siir waeyao niwouu apnami. Mi siya pi mairgimairga nwonami.
6 Mi iiya siya siir omaka hiriir swoki imbiyami mi siya wa kauwok boinami siir nomiiyauim mi siir inkamnanim, simiiramin, iripa saika haingiriyiu owim. Mi siya wi simiir boinki, kima kanaka timi mairgimairga! Dimusi rani, kariir sibsib irin niki whaowaekiyin kara siir bidi hansiryiskai haiyin.
7 Kara kimiir boinkii mi ninomor kou hiran iikamim yim ini, iriipi hiriinanar mi owim. Mi iikam kamnwii iuur iriiyar nwiiyim, (99) sima ha naingwowi, sima dimin biyie bi tirkim mi sima ti hiriinan iikam imiirin mairgimairga wao kintani. Mi dimin biyie inkam nwiruwakar

tiri mi siir kwoinin ha kisina haigii mi ninomor kou hirin wi mairgimairga komiiya nwowi siiramin. Ɨriig.

Umira whaowaeya saiir boiniyio yaiga

8 Mi wiga umir iuurgaki niuwi mi mhoiiya kwira ina swoki whaowaekiya mi saeya wi paniina tiri, ha? Saeya wi iriiyasmir pae bignaei. Mipa bigna nhiskig kaeyami, saiir bidi mi kiga.

9 Mi saeya hansir haii mipa kauwok boinki saiir nomiiyauim mi saiir inkam inkamnanim, sima iripi nwowim. Mi saeya ina boinkiya, kima mairgimairga kanaka dwo! Kariir umir kwira niki whaowaekiya bidi swoki hansiryiskaiya!

10 Kara kimiir boinkii mi iriipi hiriinan Adi Komii siir paekwosimin siya inkamin dimin biyiekakin naingwo tibmiiyin siirimar mairgimairgaeikin. Ɨriig.

Whranisim nwirin ad haiburgigin siir boiniyio yaiga

11 Jisis siya boin, inkam nwirin siir yinisim yinkamiyino nwisko.

12 Mi nomousimin ad iiir boin, adi, kara minam naingwowi, kira digworaekwo whiekakim kririir yao whid hauu kariirin panaowar whauu. Mi adin ina hidgiyin siir digworaekwo whiekakim siir yinisim nwis owiiram.

13 Mi bi kimiminkin, ti nomousimin siir umir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim, inkam nhirkim sainim. Mi siya om whirin kingiin tani, siir ini owou. Mi siya ti om iiir nwowin mi siir umir digworaekwo whiekakim ini siyiu biyieyim siya tirim simiir yiuguguskiyim.

14 Mi siya siir digworaekwo whiekakim hiriinan niuguguskiyim mi mhoiiya ti omin siirin mhii komiiya ina yamaoiua. Mi siya ini dimin whirmin whirmin karamaeyar yamwo iuwin.

15 Mi siya ti om whirin siir hiran inkamin siir mii asi nini miriiyiugin. Mi ti inkamin siya yikropki siirin, maeyaua hu nimiiyaeiya saiirim, siya kigriraowim simiirin.

16 Siya minam naingwowi siir mhiiya ti binim simiir isim hugi sim naemimin itkikinim simiir naeyim. Mi siirin nae minim, inkam nwirki bi swoki hauugin.

17 Mi mhiinae karamae siya nwowa mi siya ha naingwoyimyokin mi siya ina boinkiyin, kariir adin siir miiyan kamim yim sima naeyim wara whaowae rani. Mi kara tir nam-woniyin mhii ina yamaoniyin. Mi kara hiriirnanar nwowi, an wi kapi naowi.

18 Mi haniingi niuwi, an ti swoki am kariir adin siirim. Mi kara siirin wi hiniina boini, adi kara siyiu biyie Adi Komii mi kira kowiir whwonkam ida bidi tirin.

19 Kara inkam miiyik rani mi kira kariirin kiriir yinisim kipi nikiu. Mi kira kariirin, kiriir miiyan inkamnan boin.

20 Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya ina swoki amin siir ad iiiramar. Mi siya aru tirar nwowamin, siir adin saiirar kigwinin. Mi siir adin siirsiyin naingwoyimyok prasae bi kinkin. Mi siya niwitnamin mi ini yinisim iiir yaka iwit ankabmamairiuwin.

21 Mi yinisimin ina boinkiyin Adi, kara dimin biyie Adi Komii mi kira, kowiir whwonkam ida tirkin. Mi kara inkam miiyik rani, kira kariirin, kiriir yinisim kipi nikiu.

22 Mi adin siir miiyan kam imiir boinki, kima biiyan yiuis prieiya saiir whainanisasau mipi siir wini kaiyaiginiuni. Mi siirin iindihop ha timi iyopkikiu haiginiu. Mi siirin su ha timi ii haiginiu. Mi siya siiramin pranaepranae bi mairgimairgakim.

23 Bulmakau irpakiyinin ira tini hainaki mipa disomao. Mipi krimar nongwomamair aei.

24 Dimusi rani, ti kariir yinisimin siya naonamnan bidi yowin. Mi tariinanin siya ini omwaiya swoki waiyain siya bidiyar iki whaowaekiyin. Mi kara siir bidi swoki kigin mi sima nae komii asi naekim.

25 Mi yaowaeyin numir nwokin mi mhoiiya siya ha nitin omaka kingiin hiriir mi siyar wakaeni, ii kidim, pi ninkiniuwi. Yim sima mwai waowi.

26 Mi siya siir miiyan inkam nwir iiir yikiuna mi ina sriiyin, sima dimu dimin tiri?

27 Mi siir miiyan inkamin siirin ina boinin, kiriir nomousimin bidi swoki itin. Mi kiriir adin siya kao irpakiyinin ira yisomao siirim. Dimusi rani, siya siir yinisim iiir bidi swoki kigin. Mi siir dimin whirki bi kimbugin.

28 Mi yaowae siir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin. Mi siya omaka hiriir paniinsi yapninopkainamsi. Mi siir adin ha napnaniniyin mi siirin yai miiyik imiirar yani boini siya napninopkainamim.

29 Mi siya adin siir yaiyaka hiniina yowarkii boin, biewii kasaka rani, kara kiriir miiyan inkamnan nwowin mi kara kiriir yaiyaka iigwir bi nantamyiriyirkin. Mi kira meme ii kariir bi swoki hauugin. Kara kariir nomiiyauim mairgimairga simaka mi owim. Niingaki, niingakiinga.

30 Mi ti kiriir yinisimin siya kiriir digworaekwo whiekakim ini iki wigim hii nanaeiyim, simiir yiugugusgikin mi siya ha swoki itin mi kira ini siirsi yaingwoyimyokin. Mi kira bulmakau yinisim irpakiyinanin ina mi isomin siirim.

31 Mi adin siir boinki, yinisim, iinokiinokin kira kanaka nwokin mi kariir digworaekwo whiekakim, yim kiriirgim.
32 Mi tariinanin krima ha mairgimairga mi krimiir mhii kwoinim, wadieyar dwo. Ti kiriir nomousimin siya naonamnan bidiyar iki owin. Mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyain. Siya bidiyar iki whaowaekiyin mi tariinanin krima siir bidi swoki hansiryiskaiyin. Ɨriig.

16

Biiyan inkam nhirim simiir boiniyio yaiga

1 Mi Jisis siya kamim siir mii kigna miriiyim simiir boinki mi inkam nwirin umir digworaekwokakin siya biiyan inkam bidi yimbinin, siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowim. Mi inkam nhirim sima ini boini ti inkamin digworaekwo whiekakin siir, ti kiriir biiyan inkamin siya kiriir umir digworaekwowim kasaka bi niuguguskikim mi iiya ini kingiina nwowa kiriir digworaekwowim sima digi.
2 Mi biiyan inkamin siir hiriinan wakaeyin mi siya biiyan inkamin siiram yikiugi mi ina boinin siirin, paniin paniina tirkin ta yaiya kara wakaeya kiriir? Kira kariir digworaekwo whiekakim kiriir iin nwowim simiir tini win naki. Kira wi kariir biiyan inkam nwo rani.
3 Mi ti biiyan inkamin siir kwoinin aowa aowa hiniina yaingwo. Kara pi paniina tiri? Biiyan Inkam Komiiyin siya kariir hiuriiyiumigiyim tiri. Mi kara kiriekak rani, nu wa nop rani. Kara inkam nwirni nae umir digworaekwo kaugiki aeyim pi nididi.
4 Mi tariinanin kara bidi yinokninkinkiyin, diminin kara tiranin mi iiya inkamin siya kariir hiuriiyiumigi siir mii saiir hirankin mi ta hiriinana saiirsiyin kariirin wi inkam nhirim sima nikiunami, simiir omaka hiriirin.
5 Mi siya inkamim siir biiyan inkamin siir dimin priihaiyim simiirin nwinwira yikiuna mi siirimin ina yamim. Mi biiyin nwira ieya yam mi mii kigriraowan inkamin ina sriiyin siirin. Diminim kira priihaiyim kariir biiyan inkamin siir hirankin pariigim?
6 Mi siya boin, wel twowim kamairim iriiyarkim. Mi mii kigriraowi inkamin ina boinin, kira ti diminim kira priihaiyim simiir yokwo aiir hai mi kira kamnwis iuuriuwa 50 simiirar kwidwo winki.
7 Mi mhoiiya inkam nwirin ina swoki itin, biiyan inkamin mii kigriraowiyin siya ina sriiyin, diminim kira priihaiyim pariigim? Mi siya ina boinin, wit nibim kamairim iriiyarkim 100 mi siya siir boinki, kira ta yokwowa kira wina diminim kira priihaiyim saiirim pi kam nwiiyiuwa winki.
8 Mi mhoiiya biiyan inkamin siya ini ti inkamin mii kigriraowiyin siir inig iiir hainankiyin. Dimusi rani, siya inkamin kwoin miiyikakin, siir siyiuin siir hiriinan tirkin. Mi Jisis siya ha niki boinin mi nu tiran iikamim simiir kwoinim umir diriraerar sainiyim ini Adi Komii siir iikamim simiir haiburim, sima ninokninkin miiyikakim.
9 Mi Jisis siya hiniina boinki simiirin. Mi umir digworaekwo whiekakim kima nonkwowim kima iikam nhirim umir digworaekwowim whaowaeyim simiir hauu. Mi sima wi kimiir nomiiyau kiin nwoki owim. Mhoiiya kima naonami mi kima wi Adi Komii siir om miiyikin siir nami. Mi siya kimiirin wi hiniina boini, kima siyiu miiyik bidi tirim. Mi iinokiinokin kima wi kanaka nwoyokiyoki.
10 Mi inkam nwirin siya dimin simim simiir sibgu kigriraowi mi siya wi dimin komii komiiyim simiir warar mi sibgu inkin kigriraowi. Mi inkamin miisimim simiir sibgu mirii karamae nwowi mi siya mii komii komiiyim simiirin wi mi sibgu mirii rani.
11 Mi kima umirim nu tiranim simiir sibgu kigrirao karamae nwowi mi kima Adi Komii siir dimin miiyik imiirin wi paniina sibgu kigriraowi, ha? Niingaka, kima inkam wi dig nwo rani.
12 Mi kima inkam nwirni dimin sibgu kigrirao karamae nwowi mi Adi Komii siya dimin miiyikin wi paniina hauuwi, iinokiinok nwoyokiyokiiyin, ha?
13 Mi miiyan inkam nwirin siya, biiyan inkam nwiso sowiir miiyim iikwiruwa bi swoki miriikin. Niingaka. Mi siya kwoin biyie wi nwirin siir nwowi mi nwirin wi miiyik siir nwowi. Mi siya wi nwirin siir wakaeyoknaei mi nwirin wi digiumii haimriyiuwi. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim miriiyim, umir saiirim wara kipi naingwo. Ɨriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir boinkin (Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

14 Farisi sima umirim naingwokwowikim. Mi sima ti hiriinan yai whiekakim Jisis siya boinkiyim simiir wakaekiyim mi sima siir yikbumbu boin.
15 Mi Jisis siya simiir boinki mi kima kimiir siyiu miiyikin iikam whiekakim simiir whwonkam ida hiniina niisiimauuwi kima iikam miiyikim. Mi Adi Komii siya kimiir kwoin

imiir bidi yinokninkinim. Diminim inkamki hainaniyim, yim Adi Komii siir whwonkam idain dimin komii rani.

16 Moses siir siyiu komiini yai mi profet kamim simiir yai aka sowa iiya Jonin op baptaisiyin siya nwowa saiirar yadigiuwa. Mi Jon siir iiya tasi tariinana namwoniya mi Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana mi saiir yaiwin kibiya omom omom whiekakim simiir nimbiyami. Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir namamar naingwokwowi.

17 Ninomor nu sowa wa digi. Mi Moses siir siyiu komii siir yaisisimim sima wi wara swoki kigugu rani.

18 Mi kamin siya siir wig aiir sopki mi irni swoki inkwonaei, yio wig nonkwonani siyiugi siyiu iiirar nikripkikin. Mi inkam nwirin siya wig ira inkam nwirki sopkiya saiir nonkwonaei, yio wig nonkwonani siyiuin siir taouugakin mi siya hii nanaenanaei. Friig.

Umirkak inkam mi Lasaras so

19 Biiya inkam nwirin umirki naokingugunankaiyin, siya tir nwokin mi iinokiinokin siya yiuis miiyik miiyik imiirar niigin. Mi iinokiinokin siya nae miiyik imiirar haiikin mi simiirar naeikin siya wadie nwowim.

20 Mi inkam paeprikab nwirin hirar mi inkin okin siir inigin Lasaraskin, siir piua paowai biyieya. Mi siirin siir isid ieyar hainam umirkak inkamin siir omaka anoka kingiin hir ini kikiniugik.

21 Mi siya ti umirkak inkamin naeyim siir hii aowa naekrimkrinkiiyim simiir niumimin aeyamar naingwowi mi iiya ti umirkak inkamin siir miiyan kamim sima nhiskiyim naemimin priiginim naeyim simiir mi ti inkam paeprikabin siir mhiiya ini simiirar yaekiniuin. Mi wraim sima nitiyim pi siir paowai imiir taowaei.

22 Mhoiiya ti inkam paeprikabin ha naonamin mi siirin Adi Komii siir paekwosimim sima hainam mi siya Ebraham saika ini owou. Mi ti inkam umirkakin ina mi aowin mi siirin ina haingikaiyin.

23 Mi siya ini maeyau paekaka saiir nwowin mi hik kimpisu komii hir haiyin. Mi siya koua hiriir kaokiiyin mi siya kigi Ebraham siya kingiin nwo rani mi Lasaras siya saika ninkin owi.

24 Mi umirkak inkamin ina kauwokiyin, adi Ebraham kira kariirsi daingwoyimiyok mi kira Lasaras siir dikrop iuungi siir iinain op hopmaiyim mi opa kariir kworiyaeya saiir hougin noksisaekiyim. Kara ta pae aiirin hik kimpipisu prasae hai rani.

25 Mi Ebraham siya boin, yinisim tariinanin kira dimin whirin ina naingwokiyin. Biiya kira omwaiya niki waiyan mi kira digworaekwo whiekakakar nwokin. Mi Lasaras siya dimin biyie biyieyim simiir haiigin. Mi tariinanin siir kwoinin ti om iiirin ini wadieyar yamwoniyin mi ni kira ini hik kimpipisu yama haiyiuin.

26 Mi dimin whirin Adi Komii siya bidi haiginin, ie komii whirin kimiir mi krimiir bopwoniya tir. Mi iikamim tir nwowim sima ti ieyin siir niyapidnaidamim sima dig nwo rani. Mi iikamim yarmiiya mi owi, krimiir tiriir niyapidnaidniyim sima wi dig mi o rani.

27 Mi umirkak inkamin siya boin, adi kara kiriirin hiriinansi srii, kira Lasaras siirin kariir adin siir omaka hiriir dikropki.

28 Kariir nomousimim iriiyarkim. Mi Lasaras siya simiirin yai kirie aiirar tini boiniu. Mi sima wi ti om biyieyin hik kimpipisu kara haiiyin siirar swoki inkin itisi.

29 Mi Ebraham siya ina boinin, sima Moses mi profet kam ikim simiir yaigakargim. Sima simiirin igao yai bidiya boinim sima ta yai aiirar wakaeyokna.

30 Mi umirkak inkam ieya boin. Niingaka. Adi Ebraham ta yaiya saeya simiirin wi dig nwo rani. Mi inkam wiir nwirin siya ie hiranki ninsiin idwowi mi simiiramin ha nami mi simiir mhii kwoinim wa ninkpit haigii.

31 Mi Ebraham siya ina boinkiyin siirin mi sima Moses mi profet kamim simiir yai imiir wakaeyokna karamae nwowi mi inkam nwirin ie ankin ninsiin idwowi mi sima iriipi hiriinan wi siir swoki aingwo tibmii rani. Niingaka. Friig.

17

Dimin biyieni siyiugin
(Mt 18:6-7,21-22; Mk 9:42)

1 Aiyo, aiyo mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, diminpai diminpaiyim wa nimbiyami iikam whiekakim simiir kwoin imiir nipiyaokiiyam mi sima dimin biyie tiram. Mi simiir naingwo tibmiiya wa whaowae iuguskii. Aiyo, aiyo mi inkamin, inkam nwirni naingwo tibmiiya saiir tirbuwiyin kira mintarao mhoiiya kira wi hik komiigi komii haii.

2 Mi siya ti yinisim sapisapim simiir nwir iiir tirkii, siyiu biyie tiram mi hiriinankiniuwi,
ini mi owin kam nhirim sima siir niiyin siiya komiiya saika dinkin kog. Mi siirin whii komii
solwara saiir ditmai whiridgi, yipi nwoki aeyikrikiu whiridamim.
3 Kimakimasiyar mintaraona! Mi kimiir nomiiyauin, siya siyiu biyie tiri, kima io saiir dwo
mi siya siir kwoinin kisina haigii mi kira siir dankabmamair boin.
4 Mi siya dimin biyie kiriirin ii kwiruwa saiirararin idip idipin iriiyar kwisa tiri mi siya
kiriiramin idip idipin iriiyar kwisa niti mi ha nini boini, kara pi naingwoyimyoki kira kariir
dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim. Ɨriig.

Naingwo tibmiini siyiugin

5 Aposel kamim sima Biiyan Inkam Komiiyin siir boinki, kira krimiir naingwo tibmiiya
saiirin komii swoki inkin hauugi.
6 Mi Biiyan Inkam Komii siya simiir boin mi kiriir naingwo tibmiiya saeya mastid nidni
haniin sapisapki niuwi mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin komii iiirar tirhaiginiuwi. Mi kira
paeyin siirin ha boinkii, kira, wara kiriir miiyim ti ophainam whii komii solwara hiriir! Mi
siya wi kiriir yai aiirar mi wakaeyoknaei. Ɨriig.

Miiyan kamim simiir siyiugin

7 Mi kimiir inkam nwirki siya miiyan inkamkaki niuwi, siir numir aiir hainopam mi siir
sibsib imiir kigriraowam mi mhoiiya siya ha swoki iti mi siir biiyan inkamin siirin wi hiniina
boini, kira ha witsisau, nae kanaka wini idwokai aeni. Mi kira wi hiniina boini, aniya?
8 Niingaki, niingakiinga. Mi kira wi siir boinmauuwi, kira kariir nae imiir diriraerar mi
kira yaeya piuwopa ha kikognani mi naeyim ha diriraerar hainani. Bii op nae minim pi
kara niki ae kwiyae mi mhoiiya kira op nae minim pa timi ae kwiyae.
9 Mi siya ti siir miiyan inkamin siirin pa boin wadie ta siya siir yai aiir wakaeyokna
diriraerara saiirsiyin, aniya? Niingaki, niingaka. Ya siirar miiga.
10 Mi kima iriipi hiriinan digworaekwo whiekakim Adi Komii siya boinim, kima simiir
diriraerari mi kima wi hiniina boin, krima miiyan iikam miiyik rani. Diminim krima
diriraerariyim krima Adi Komii siir kwoin iiirar diriraerari. Ɨriig.

Kam iuurim paowaigi piskimkopouwim Jisis siya haiswoniskiigim

11 Jisis siya siyiuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir namkin mi siya nu Sameria nu
Galili sowiir bopwowar napnamkin.
12 Mi siya om whirin siir nimbiyamin mi kam iuurim paowaigi piskimkopouwim siirin
siyiu hir yapyiskaiwin. Mi sima aru hirar niki okwowim
13 mi sima ina kauwok boininaekiyim, Biiyan Inkam Komii, Jisis kira krimiirsi
daingwoyimiyok.
14 Mi Jisis siya simiir kigin mi siya ina kauwok boinkiyin simiirin, kima ha dam, wara
kimiir piuim prismi tini iisiimauuiu. Mi sima ha napnamim mi simiir piuim ini miiyikar
ywokiyim.
15 Mi simasimar yinkig ankigna simiir piuim wadie nwokiyim. Mi simiir nwirin sasa swoki
iwitamin. Mi siya ina kauwok boin hainan praprasamin Adi Komii siir inig iiir.
16 Mi siya Jisis siir igmiiga whwonkam ida ini hiuiu. Mi siya ina boin wadiekiyin siirin. Ti
inkamin siya nu Samerian inkamkin.
17 Mi Jisis siya hiriinan kigiyin mi siya ina boinkiyin, ti kam iuurim paowaigi
piskimkopouwim, simiirin kara haiswoniskiigiyim mi iriiyar nwiiyim ini papi nwowim?
18 Mi ti iriiyar nwiiyim Adi Komii siir inig iiir hainanam bi nitkim, aniya? Mi ti inkam
nwiruan om whiranin sasar yit Adi Komii siir inig iiir hainanamin. Mi ti kam iriiyar
nwiiyim Isrelmiyim, yim ini paniina tirim, ha?
19 Mi mhoiiya Jisis siya boinki, kira dinsiingi mi ha dinsiin apnam, kira naingwo tibmiiya
kariiram, kiriirin wadie saeyar nwowaiginiugin. Ɨriig.

Ɨiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi sapi nimbini
(Mt 24:23-28,37-41)

20 Mi Farisi kamim sima Jisis siir sriigi, iiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir
kigirkakana wi paka hiniin iiya sae nimbini? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii
boin, iiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana saeya nimbiyami,
iikamim simiir nhwowim wi dimin kirie kirie komii komii kig rani.
21 Mi sima wi hiniina boin tani, kigi, siya tisi tapi nwowin. Niingaka. Wakae, iiya Adi Komii
siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini kimiir mhii kwoinau waraurar
nwowa kima wi saiir kig rani. Niingaka.
22 Mi siya ha boin digiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim, simiir boinki, mhoiiya iiya wa
nimbiyami mi kimiir mhii kwoinim Yaowae Adin ninomor kouanin kara nitana iiya, saiir
kigamar naingwowi mi kima wi siir kig rani.

23 Mi mhoiiya kam nhirim wi sima boini kimiirin, kigi, siya isi hinda nwowin, kigi siya tisi tinda nwowin. Mi wim kima wi hiriinan inkamim simiir yai kipi wakaeyokna yim sima kimiir niksisaei.
24 Kima ina ninokninkinim iiya ninomora yakii mi ta ninomor kwirkaka wa yaarkakii. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siya nimbini, wi hiriinanar tiri. Mi iikam whiekakim sima siirin wa kigirkakwini.
25 Mi bii kara wi hik kimpipisuwar niki haii mi iikamim ta ii aiirar niki owim, sima digiumii wi kariir haimriyiuwi.
26 Siyiuin biiya Noaki nwowa iiya saiir tirin. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siir iiya siya nitana yio wi iriipi hiriinanar mi tiri.
27 Mi sima nae hirar niki aeyim mi op minim hirar niki kwiyaeyim mi wigkamim ha nonkwonam iiya Noa siya siyaiiya hiriir napninopkainamin mi op komiiyin ha nitin, simiirin ini siya yakiirimdipugiyim.
28 Mi Lot siir iiya, ya iriipi hiriinanar mi tir. Mi sima naemin hirar niki aeyim mi opmin hirar niki kwiyaeyim mi digworaekwo minim hirar niki sainim mi digworaekwo nhirim, inkam nhirmi hauuwim sima sainim mi numir sasae ha ninkikinim mi omaka minim ha mi mirii.
29 Mi Lot siya om komii Sodom siir haiburgigin mi ha namin mi ta ii aiirin Adi Komii siya pae aiir yikropki. Mi siiya komii komiiyim paekak paekakim, ina kinanaiiniyim ninomor kouankin iikamim simiir tioidwomaiyam.
30 Mi iriipi hiriinan iiya Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti, wi idowiiyar nimbini, iikamim simiir whwonkam idar. Mi sima wi digworaekwo kasa tir tani.
31 Mi ta hiriinan iiya inkam nwirin siya omakanau hir nwowi mi siir digworaekwowim, nu hir nwowi mi siya wi siir digworaekwo imiiram niuunaiinam tani, simiir hainakiyam. Mi siya wi hindara nidam iuguski. Mi iriipi hiriinan inkam nwirin siya numir hir nwowi mi siya wi omaka tiriir swoki it rani, yiuismin imiir hainankiyam. Niingaka. Siya wi hindara nidam iuguski.
32 Mi kima Lot siir wig aiir dinokninkinki, saeya om komii Sodom siir swoki haiyiug kaokiya mi saiirin Adi Komii siya diriraererarki mi saeya sol ha nwokiya mi yinpae yamwoiua. Mi iriipi hiriinan, kima kipi swoki haiyiug kao hindara didam iugusam.
33 Mi inkamin siyamar naingwonaeiyin, Adi Komii siiram naingwo karamae nwowiyin, yio wi hindara kigugu iuguskii. Mi inkamin siyamar naingwo karam nwowiyin mi Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeiyin mi siir kwoinin wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami, Adi Komii saikar.
34 Kara kimiir boinkii, ta nii aiirarin, inkam nwiso hii kwiruwa saiirarar whwonkai mi Adi Komii siya sowiir nwirin siir hainami mi siir nwirin, yio wi hirar nwokii.
35 Mi wig iso sowa mii iripa miriiguwaki mi Adi Komii siya sowiir ir aiir nikiunami mi ira, ya wi hirar nwokii.
36 Mi inkam nwiso sowa numir hir nwowi mi Adi Komii siya wi nwir iiirara nikiunami mi nwirin yio wi hirar haiburgigi.
37 Mi kamim siir kigna miriiyim, sima ta yai aiir wakaeyim mi sima ina sriiyim, Biiyan Inkam Komii ti diminin wi papi nimbiyami? Mi Jisis siya simiirin boiniyio yai boinkin, maeyauwa inkam whiigi nwowa, wakikiyao wabim saiir nwowikim mi inkam whiiyim pi simar mi aei. Ifriig.

18

Wiga inkamin yai hidiyin siirim nikiunain saiir whindiriraerarim saiir boiniyio yaiga

1 Jisis siya boiniyio yai kwira simiir boin simiir niisiisiimauugin sima iinokiinokin nhwo Adi Komii siirim kwisboinim mi sima kipi nhakiu.
2 Siya hiniina boin mi om komii whirin yai hidi inkam nwirin hir nwokin. Ti yai hidi inkamin siya Adi Komii siirsi bi swoki ididikin. Mi iriipi hiriinan inkam imiirsi bi mi aingwoyimiyokikin.
3 Mi wig igabae ira ti om iiir nwoka. Ifinokiinokin saeya ti inkamin yai hidiyin siirin hiniina nini boiniuwika, kariir ioan inkamin siya kariir nonkwobumbuwam tiri mi kira siir boin hiuriiyiunatkaigi.
4 Biiya ti inkamin yai hidiyin saiir whindiriraeraram bi naingwokin. Mi mhoiiya siya siir mhii kwoinauin hiniina yaingwo, kara Adi Komii siirsi nidid rani mi kara iikam imiirsi bi mi aingwo ididkin.
5 Mi taka wig igabaeya kariirin kiigi saeya ninkinanaei. Kiya saiirin yai pi kara whinboini mi iinokiinokin saeya wi kariiram nitnanaeisi mi kariir piua mhoiiya wa nhakiu iuguski.

6 Mi Biiyan Inkam Komii siya ina boinin, kima ti yai hidan inkam biyieyin siir yai imiir
wakaeki mi ti yai hidan inkam biyieyin, siya ta wiga saiir yai bidi whindiriraerarin.
7 Mi wi paniina tiri? Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim siirim mi nii nabie siirim nouim
mi tari Adi Komii siya yai wi simiir whinboin tani, aniya? Mi siya kaoguguwi mi tari wi
simiir whindiriraerar tani, aniya? Niingaka. Adi Komii siya yai hidan inkam miiyikiingin.
8 Kara kimiir boinki mi siya simiirin siyiu wa whindiriraerar sasaugi. Mi mhoiiya Yaowae
Adin ninomor kouanin siir iiya, siya wi saiir kigi iikamim simiirin sima bidi yamsi aingwo
tibmiiyim, iyie? Niingaka? Ɨriig.

Farisi kamim mi kamim omom omomi umir haiiyim simiir boiniyio yaiga

9 Kam sima hiniina naingwowi, sima inkam miiyikim mi sima hiniina naingwowi inkam
nhirim sima inkam miiyik rani. Ti hiriinan inkamim Jisis siya boiniyio yaiya simiir boinkin,
10 inkam nwiso nhwo kwisboinim namko omaka Adi Komii siira saiir hiriir. Mi nwirin
inkamin omom omomi umir haii ikin mi nwirin Farisi inkamkin.
11 Mi ti Farisi inkamin sasa ha nokwokiyin mi siir mhii kwoinau hirin hiniina kwisboinki,
Adi Komii kara ti inkam nhirim simiir hiriinan tani, kara ti kiriirim sriiyin. Mi sima hiiya
tauaeikim mi siyiu biyieyar mi tirikim mi wiga mi sopikim. An kara, niingaka. Kara ti
inkamin omom omomi umir haiiyin siir hiriinan tani.
12 Mi wik whiekakim simiirin kara ii kwokwisa haiyaeikin nae karamae. Mi dig-
woraekwo whiekakim kara haiiyim, kara iuura sioitkinikin mi haimii pi kiriir mi hauuwi.
13 Mi inkamin omom omomi umir haiiyin siya arurig ha nokwokiyin mi siya ninomor
koua hiriir kaowim pi boriisopi. Niingaka. Mi siir niiyin ina kaiyirounaiinamin mi siya ina
boinin, Adi Komii kara dimin biyieyan inkamkin. Kira kariirsi daingwobumbu!
14 Kara kimiir boinki, ti inkamin omom omomi umir haiiyin, Adi Komii siya siirin inkam
miiyik yikiuwin. Mi siya siir omaka hiriirar swoki amin. Mi ti inkam nwirin yio. Niingaka.
Mi inkam saama naingwonaeiyin, yio wi Adi Komii siya nikwowaisii. Mi inkamin saam
naingwo karamae nwowiyin mi Adi Komii siya siir inigin wi kougikou haiginki. Ɨriig.

Jisis siya yinisim sapisapim simiir nokboinmamairgin
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

15 Mi sima yinisim sapisapim Jisis siirim nikiunanikim. Sima minam naingwokim, Jisis
siya iin simiir nonkwowim. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ti hiriinan kigiyim mi sima
io simiir ywoki.
16 Mi Jisis siya yinisim sapisapim simiirin ina yikiunan siir kingiin hiriir mi siya ina boinin
kima yinisimim kariirim kigninkinki, kima simiir kipi nikidu. Dimusi rani, Adi Komii siya
siir iikam whiekakim simiir kigirkakana ti hiriinan iikamim simiirgim.
17 Kara kimiirin yaimwowar boini, inkamin iiya Adi Komii siya siir digworaekwo
whiekakim simiir kigirkakana saiir nitam naingwowi mi siya ti yinisim sapisapim simiir
hiriinan dwo mi hiriinan karamki niuwi mi siya wi saiir napninopkainam tani. Niingaki,
niingakiinga. Ɨriig.

Biiyan inkamin umir digworaekwo whiekakakin siir yaiga
(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

18 Mi Judami biiyan inkam nwirin siya Jisis siirin hiniina srii nowomwarkaiyiuwan
inkam miiyik mi kara wi paniina tiri. Kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinok siir
haiyamin, ha?
19 Mi Jisis siya siir boinki, kira kariirin inkam miiyik dimusi dapkin, ha? Adi Komii
sasairgin inkam miiyikin.
20 Kira siyiu komii iiir bidiyar yinokninkinin. Kira wig kipi hainikii nonkwona. Mi inkam
kipi mi isom ao. Mi hii kipi mi tauae mi kira inkam nwirni kipi mi iksisae boinhiuriyiu, kira
kiriir yopii ado sowiirwai yai imiirar wakaeyokna.
21 Mi biiyan inkamin ina boinin, iiya kara yinisima nwonaniyin mi ini tariinanar yam-
woniyin kara ti siyiu iiirar wakaeyoknakin.
22 Jisis siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya siir boinki, diminin whira niki whaowaei.
Kira kiriir digworaekwo whiekakim inkam nhirim simiir hauu sima sainim mi kira ti
umirim inkam paeprikabim simiir hauu. Mi kira hiriinan tiri mi ninomor kou hirin kira
wi digworaekwo whiekakakar nwowi. Mi kira kariir mhoiiyar wit.
23 Mi ti biiyan inkamin ta yai aiir wakaekiyin mi siya ini hikakar ywokiyin. Dimusi rani,
siya umir digworaekwo whiekakak inkam kiingin.
24 Jisis siya ti inkamin siir mhii kwoinim hikak nwokiyim simiir kigiyin mi ina boinin,
inkamin digworaekwo hoimgakakin, siya Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin dimin
taemin imiir siir namimin wi minan mirii.

25 Mi haba ti tidiyinin yiuis paniyin siir no iiir ninopkainamimin wi miinan mirii. Mi
inkamin umir digworaekwo whiekakin siya wi ta haba miinan saeya miriiya saiir hiriinan
mii mirii rani. Niingaka. Yio wi mii komiigi komii mirii nami Adi Komii siir omin
digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir namimin.
26 Mi kamim sima hiriinan wakaekiyim mi sima ina boinim mi hiriinanki niuwi mi
kwoinbudin iinokiinokin omwai waiyayokiyokiiyin wi nhinga haii?
27 Mi Jisis siya ina boinin, diminin inkamki tir karamae nwowiyin yim wi Adi Komii
krimiir Wanin siyar diriraerari.
28 Mi Pita siya ina boinin, wakae, krima krimiir omin mi krimiir digworaekwowim simiir
bidi haiburgigim mi krima tisi kiriir mhoiiya nitim.
29 Mi Jisis siya simiir boinki, ihi, kara kimiirin yaimwowar boini mi yipiki inkamkin
Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakina saiirim sibgu naingwowin mi siya
omaka mi wig mi nomiiyau mi yopii ad yinisisim, simiir haiburgik
30 mi ti iiyim Adi Komii siya wi hiriinan ii imiirar swoki inkin hauukiiyiuwi. Mhoiiya iiya
saeya nimbiyami mi sima kwoinbudin iinokiinok omwai waiyayokiyokiiyin wi siir haii.
Ɨriig.

Jisis siya kwoimaka ina swoki boinin kara naonami wa swoki insiin idwowi
(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

31 Mi Jisis siya kam iuur nwiso siir kigna miriiyim simiir yikiuna mi simiir boinmauu,
wakae, panao krima om komii Jerusalem hiriir nami. Mi yai whiekakim profet kamim sima
win boinim, Yaowae Adin ninomor kouanin kariiram, sima wa nimbiyamkiini.
32 Mi sima kariirin wi kam nhirim isid whiranim Juda inkam tani simiir hauugi. Mi sima
wi kariir nigbumbu tirbumbu haiginiuwi mi wi yaeyop kariir mi yaswaiyiuwi
33 mi sima kariirin wi idgiu mini nipimpari mi wi kariir nisomaoki mi sima kariirin
hiriinan tiri mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hiranki.
34 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ta yai aiir bi ninokninkinkim. Ta yaiya saiir
yaimwokiyaimwowa saeya simiirsi nimprioka mi sima ta yaiya siya boina saiir bi sibgu
naingwokim. Ɨriig.

Jisis siya inkam nhwokwisae nwirin siir haiswoniskikin
(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

35 Mi Jisis siya om komii Jeriko kingiin ha nimbiyamin mi inkam nhwokwisae nwirin siya
siyiu mig hirar nidwowikin. Mi siya inkamim simiiramar mi priikau priikauwikin umir
digworaekwoim.
36 Mi siyar wakaewin iikam isid komiiyin napnaniyim mi siya kam nhirim simiir sriiwin,
sima dimu mini?
37 Mi sima siir boinki, Jisisin omisim Nasaretanin isi napnaniyin.
38 Mi siya ina kauwok boininaekiyin, Jisis kira Devidni isidin siir yinisimkin, kira kariirsi
daingwobumbu!
39 Mi kamim bii napnamim sima io siir ywoki, kira yai tanki. Mi siya ina swoki kauwok
boinanaekiyin, kira Devidni isidin siir yinisimkin kira kariirsi daingwobumbu!
40 Mi Jisis siya ha namikwoniyin mi simiirin ina boinkiyin, siirin kariiram wikiunani. Mi
siya kingiin ha nitin mi Jisis siya siir sriigi.
41 Kira paniina naingwowi, kara kiriirin pi dimu tiri, ha? Mi siya boin, Biiyan Inkam Komii
kariir nhwoin wadie swoki okiyim tiri.
42 Mi Jisis siya siir boinki, kiriir nhwoin ha kaoki, kiriir naingwo tibmiiya, kiriir nhwoin
miiyik saeya nwowaiginiugikin.
43 Mi bi kimiminkikin siir nhwoin ina swoki kaokiyin. Mi siya ini Jisis siir mhoiiyar yamin
mi ini Adi Komii siir inig iiirar boin wadiekiyin. Mi iikam isid komiiyin sima hiriinan
kigiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiyim. Ɨriig.

19

Sakias siir niiwiigin

1 Jisis siya om komii Jeriko siir yapninopkainam mi ina yapnamin.
2 Mi inkam nwirin hir nwokin, siir inigin Sakiaskin. Siya kamim omom omomi umir
haiiyim simiir biiyan inkamkin mi siya umir hoimgakakin.
3 Siya Jisis siir kigsibim minkin, siya yipikin. Mi iikam isid komiiyin sima hirar nwokim
mi Sakias siya inkam priei rani. Mi siya Jisis siir paniinsi kigsi.
4 Mi siya biiya iwitamkwokin mi pae wirin siir iiyam, Jisis siir kigwinam. Siya bidi
yinokninkinin Jisis siya pi ti siyiu iiir napnani mi siya ti pae iiir asi nii winkin.
5 Mi Jisis siya ta maeyauwa saiir nimbiyamin mi siya koua hiriir kaokiyin mi siya siir
boinki, Sakias, kira ha wiuuni. Panao kara pi kiriir omaka hir nwowi.

6 Mi siya ha niuun idudunaiiniyin mi siir mhii kwoinim mairgimairga ha nwonaiiniyin mi siya Jisis siirin siir omaka hiriir yikiunam.
7 Mi iikam whiekakim sima hiriinan kigiyim mi sima io siir ywo. Siya inkamin dimin biyiekakin siir omaka whwonkaiyam dimusi namkin?
8 Mi Sakias siya ha ninsiin okwokiyin mi siya Biiyan Inkam Komii siir boinki, Biiyan Inkam Komii kira wakae! Kara panaoin digworaekwo whiekakim pi bopwoniya tir haigin mimiri mi kara haimii pi kam paeprikabim simiir hauuwi. Mi kara inkam nwirni diminim kara niksisae haiiyim mi kara siirin idip idipin wi kwiya swoki hauukiiyiuwi.
9 Mi Jisis siya siir boinki, tapa Adi Komii siya bidi swoki anmaiwarkainam iikamim ta omaka saiir nwowim simiirin. Ti inkamin siya iriipi hiriinan Ebraham siirar yinisimkin.
10 Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikamim kiguguwim simiirim hansirikin simiir nanmaiwarkainam. Ɨriig.

Miiyan kam iuurim umir haiyim simiir boiniyio yaiga
(Mt 25:14-30)

11 Iikamim sima ta yai aiir wakaekiyim mi Jisis siya boiniyio yai kwira simiir warar mi inkin boin. Mi siya om komii Jerusalem siir kingiin bidi ywowamin, sima hiniina naingwokim Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana, saeya wi kingiina kwombini.
12 Mi siya ina boinin, inkam komii nwirin siya hir nwowin om whir nami mi sima siirin wi nu kigriraowan inkam komii dikmwon owaiginiu. Mi mhoiiya siya wa swoki iti siir oma tiriir.
13 Mi siya miiyan kamim simiir haiburgigim tirin mi siya siir miiyan kam iuurim simiirim yikiugi mi siya umirim simiirin paeyarim hasisa hid hauugi. Mi siya simiirin ina boinkiyin mi kima umir mii simiir mirii mi kima wi kariirar mirii kigwin.
14 Mi tiki inkamin siir oman iikamim simiir mhii kwoinim ini hauugi hauuga whiyiekiyim siiramin. Mi kam nhirim sima kam nhir imiir boin siir mhoiiya namim. Mi sima boin, krima pi boriisopi ti inkamin siya krimiir nu kigriraowan inkam komii kipi nwo.
15 Mi sima siirin ini nu kigriraowan inkam komiiyar yokmwin owaiginiuin mi mhoiiya siya ina swoki itin. Mi siya boin, ti miiyan kamim simiirim dikiugi, biiya umir kara niki hauugikim. Mi kara ninokninkinim tiri sima ti umirim kara hauuwim sima nwinwira pariiga swoki inkin mirii hai.
16 Mi nwirin bii siya yit, yio hiniina boin, biiyan inkam kara umir mii ti umir paeyar haso sowiirin, umir paeyarim kam nwira (200 Kina) mirii hai.
17 Mi biiyan inkam ieya boinki, kira miiyan inkam wadiekin mi mii miiyikar sibgu miriikin. Mi kira dimin simin siirin bidi sibgu kigriraowin. Mi kara kiriirin pi inig komiigak nwowaiginiugi, kira wi om komii komii iuurim simiir kigriraowi.
18 Mi nwisaka ina mi itin, yio ina mi boinin, biiyan inkam kara kiriir umir paeyar haso, sowiirin umir paeyarim iuura (100 Kina) swoki inkin mirii hai.
19 Mi biiyan inkamin siya siir boinki, kara kiriirin om komii iriiyarim simiir kigriraowan inkam nikmwin owaiginiuwi.
20 Mi nwirin ina mi itin, yio ina mi boinin, biiyan inkam kiriir umir paeyar haso tisi tapi nwowo. Kara sowiirin kwankab aka kogin.
21 Kara kiriirsiyin dimusi bi nididgin, kira inkam paii rani. Diminin inkam nwirki haiginiyin mi kira siirsi bi naingwoyimiyokikin pi kira mi haii. Mi sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim, iriipi hiriinan pi kira swoki ingugu haii.
22 Mi biiyan inkamin siya ti miiyan inkam iiir boinki, kira miiyan inkam biyiekin! Kiriir yaiya kara kiriirin wi saiirsi boin wokiyopnatkaigi. Mi kira hiriinan ninokninkini, kara inkam miiyik rani mi kara diminim inkam nwirki haiginiyim pi kara mi haii mi sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim pi kara mi ingugu haii.
23 Mi kira umirim miiyanau haigi karamae dimusi nwokin mi kara swoki itkiswo wa pini haini, yaeya umir nhirim simiir warar.
24 Mi siya kamim siir kingiin nokwowim simiirin hiniina boinki, kima wara umir paeyar haso sowiir hai, iki inkamin umir paeyarim kam nwirkakin siir hauugi.
25 Mi sima siir boinki, biiyan inkam, siya umir paeyarim kam nwira bidi haiyin.
26 Mi siya ina boinin, kara kimiir boinki, yipiki inkamkin digworaekwo whiekak nonkwowim mi mii miiyik miriiyim kara simiirin digworaekwo nhirim wi idwowa swoki inkin hauugi. Yipiki inkamkin digworaekwo hoimgak karamae nwowin mi mii miiyik mirii karamae nwowin mi mhoiiya siya wi niinga niinga nwowi, digworaekwowim wi karar swoki hai.

27 Mi yipiki iikamim sima io kariir nwowiyim, sima pi boriisopi, kara simiir mi kigriraowan inkam komii nwowim, kima simiirin tiriir wikiu nani mi simiirin kariir whwonkam ida disomaoki. Ɨriig.

Jisis siya Jerusalem hiriirin inkam komii nu kigriraowiyin siir hiriinan napninopkai namkin
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jo 12:12-19)

28 Mi Jisis siya simiir yai aiir nowarkii boin digiyin mi siya biiyar yapnamkwokin, siyiuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir.

29 Mi siya om Betfasi om Betani, mhiu whirin sima dapiyin Oliv siir kingiin nwowamin mi siya biiyin inkam nwiso siir kigna miriiyo sowiir yikropki.

30 Mi siya sowiir boinmauugi, kowa iki omin hapi nwowin siirim dam mi kowa pi donki haom irin siir kigi, sima bidi yieyok okwowin pae aka. Mi siirin inkam nwirkin bi nidwokin. Mi kowa pi siir whakainani.

31 Mi inkam nwirin siya kowiirin hiniina srii, kowa wara donkiyin dimusi hak hai nami? Mi kowa hiniina dowarkii boin, Biiyan Inkam Komiiyin siya miigakin siirin.

32 Mi Jisis siya sowiirin ina yikropkiyin mi sowa ha namo mi sowa ti digworaekwo whiekakim siya boinkiyin simiirar ini kigiu.

33 Mi sowa wieyinsopin ti donki haomin siir nieyokin siir houwhroko mi siir adin siya sowiir srii, kowa wari donki haomin siirin whisarii dimusi haki, ha?

34 Mi sowa ina boino, Biiyan Inkam Komii siya siirin miigakin.

35 Mi sowa donki haomin ina hainaniyin Jisis siirim. Mi simiir yiuisim donki siir idwo yitimwaniu. Mi sima Jisis siirin siir idwo yokmwin idwo.

36 Mi siya donki siir idwo ha nidwo namin mi iikamim simiir yiuisim ini siyiu iirar piuai winim.

37 Mi siya mhiu Oliv siir haiburgigin mi ina yiuunamin mi siyiuin om komii Jerusalem siirim namiyin, siir kingiin nwoniyim mi iikam isid komiiyin siir kigna miriiyim sima ina mairgimairga bwakai namim. Sima min swoki aingwokikim, kiriepai kiriepaiyim biiya sima kigim mi sima ha kauwoknanaekiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim.

38 Mi sima ina kauwokiyim, Adi Komii kira ti inkam komii nu kigriraowiyin Biiyan Inkam Komiiyin siir inigi nitin siir whinkinsiis haiginiu! Iikamim ninomor kouanim sima Adi Komii siiramin wi wadieyar nwowi mi wi mhii hiinsima nwowi. Krima Adi Komii krimiir Wanin ninomor kouanin siiramar daingwo iski siir inig hainanim.

39 Mi Farisi kam nhirim sima ti iikam isid komiiyin saika ninkin okim mi sima Jisis siir boinki, nowamwarkaiyiuan inkam, kira io kamim kiriir kigna miriiyim simiir dwoki sima yai tanki!

40 Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiir boinki mi yai mikrim nwowi mi wi siiya imar kauwok boinki, kariir inig hainanam. Ɨriig.

Jisis siya om komii Jerusalem siirsi nougin

41 Mi Jisis siya om komii Jerusalem kingiin nwowamin mi siya om komii iiir kigin mi siya ini siirsiyar youwin.

42 Mi siya boin mi ta ii aiirin kira hiniina ninokninkini, siyiuin hiinsima kiriir nwowaiginiuwiyin, yio wi wadieyar mi owi mi tariinanin ti diminim aowa aowa nwowim, kira simiir bi kigim. Mi kima wi miiyik nwo rani.

43 Kira wakaeki! Mhoiiya ii kwira nimbiyami mi sima wi io kiriir nwowi mi sima ieyin wi whira nopi yaii kinaka niniiyim. Mi kiriirin hinda tinda wi simar kaeyokwai irkaki.

44 Mi sima wi kiriir nonkwobumbu ninkini mi iikamim ta hiir aiir kinaka nwowim simiir warar. Mi sima siiyam wi siiya nhirni idwo kigninkingik rani. Niingaka. Dimusi rani, kira iiya Adi Komii siya kiriir nanmaiwarkainanaei saiir bi naingwokin. Ɨriig.

Jisis siya iikamim omaka Adi Komii siira umir saiir ninwowana haiyim simiir nhinikropkikim
(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jo 2:13-22)

45 Mi Jisis siya omaka Adi Komii siira saiir napninopkai namin mi siya iikamim umir mii ta omaka aiir miriiyim simiirin ina yikrirop atkiigigiyim.

46 Mi siya simiir swoki boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir omaka Adi Komii siirim kwisboinan omakaka. Kima saiirin hiiyan kamim simiir omakanan diriraerarkim.

47 Mi iinokiinokin siya iikamim simiirin omaka Adi Komii siira saiirar nowomwarkaiyiuwikin. Mi prismi yaowae adim mi siyiu komii ninokninkiniyim mi iikamim simiir biiyan kam ikim, sima Jisis siir nisomaoni siyiuim noksirkim.

48 Mi iikam whiekakim sima Jisis siir yai wakaeyamar naingwokripkaii mi kamim simiir bii nwowiyim siir nisomaoni siyiuim asi noksirgugugim. Iriig.

20

Sima Jisis siir sriigim siirin inigak nhinga nwowaiginiugin
(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

1 Mi iigwira Jisis siya omaka Adi Komii siira, iikamim simiirin yai saiir hir boinmimauugin mi yaiwin miiyika saiir warar mi inkin iisiisiimauugin. Mi prismi biiyan inkamim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi kamim bii nwowi ikim. Sima siirim nitkim.

2 Mi sima siir boinki, kira krimiir boinmauugi, kira inig komii papi haigin kira ta miiya saiir miriiyin?

3 Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki mi an kara iriipi hiriinan yai kwira kimiir sriiyim tiri. Kima kariir boinmauugi,

4 ta baptaisa Jon siya hauuwa ya Adi Komii siirga, iyie? Inkamniyar diminka?

5 Mi sima ini sima sima yomboin amboinim mi krima hiniina boini siya Adi Komii siir hiranka nitkin. Mi yio siya wi hiniina kwaboini, kima Jon siirim naingwo tibmii karamae dimusi nwokim, ha?

6 Mi krima ha boini, yio inkamniyar diminkin mi iikam whiekakim sima wi siiyani krimiir kaiyimiki whisarii rani, sima hiniina naingwo tibmiikiini Jon siya profetkin.

7 Mi sima Jisis siir yai aiir asi nowarkii boinkim, krima ninokninkin tani, Jon siirin nhinga nimbingin.

8 Mi siya simiir boinki mi ankara iriipa hiriinan kara kimiirin pi hiniina mi boinmauu rani. Kara ta miiya saiir miriiyin ti hiniin inig komiiyin nhinga hauugin. Iriig.

Inkam biyieyim numir waina saiir kigriraowiyim simiir boiniyio yaiga
(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

9 Jisis siya ta boiniyio yaiya iikamim simiir boinka. Inkam nwirin wain ninkinkin numir. Mi ta wain numira kam nhirim simiir iin yonkwo sima umir mii saiir miriiyim. Mi siyarin om whirin aru nwowin ii haruwa bi nini owoukin siirin.

10 Mi iiya numir waina saiir ningugu haiyana mi siya whisarii mii priimiriiyan inkam nwirin siir yikropki, ti kamim numir waina saiir miriiyim simiirim. Siya minam naingwokin ta numira saiir nae nhirim siir hauuwim. Mi kamim sima ta numir aiir miriiyim sima ti whisarii mii priimiriiyan inkamin siir yipimparki. Mi siirin ini niinga niinga swoki ikropkiyin.

11 Mi siya miiyan inkam nwirin ina swoki ikropkiyin simiirim. Mi siirin iriipi hiriinan ina mi tirbumbu haiginiugiyin mi sima siirin ini niinga mi ikropkiyin.

12 Mi siya miiyan inkamin nwoimaka ina mi ikropkiyin. Mi sima siir tirbumbu haiginiugi mi siirin yaba hiriir yikrirop apniki.

13 Mi numiran adin siya boin, kara wi paniina tiri? Kara wi kariir yinisim yinkamiyinin kara naingwokwonanaeiyin wi siirar nikropki mi sima wi siir yaiyar nwoki wakaeyoknaei.

14 Mi ti kamim ta numir aiir miriiyim sima kigwin siir yinisimin namin. Mi sima hiniina boin, ti yinisimin siya numiran adin siir yinisimkin. Humbae, krima siir nisomaowi mi ta numira saiirin wi krimar nwoki onkwowim.

15 Sima siirin numira saiir hiranki kinaniyamin mi siirin numwo hir yisom itkingik. Mi Jisis siya simiir sriigi mi ta numira saiir adin siya simiirin wi paniina tiri, ha?

16 Mi siya wa niti, ti kamim ta numir aiir miriiyim wi siya nisomsom aokaowi. Mi siya ta numir waina kam nhirmi hauugi. Mi ti iikamim sima hiriinan wakaeyim mi sima ina boinim, siya hiriinan kipi tirmimin.

17 Jisis siya simiir kaokiyin mi ina sriigiyin, ta yaiya Yokwo Komii saiir nwowim saiir yaimwoka yaimwowa paniina boinka?

Ti yinpaeyin omaka miriiyan kamim sima nitkaigiyin tariinanin siya ini biiyan yinin omaka kougou nwowin siir hiriinan yimbiyamin.

18 Iikamim sima ti yinpaeyin siir idwo nikii, wi hindara niki ikrimkrip iuguguski. Mi ti yinpaeyin siya inkam nwirni idwo nikii mi siya wi ti inkam iiir nisiimsiin iuguski mi wi dimin sisimnan namwo iuwi, Jisis siya hiniina boinkin.

Umir hauuni siyiugin.
(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

19 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi prismi biiyan inkam ikim sima ina ninokninkinim Jisis siya ta boiniyio yaiya simiirar boini. Mi ta ii aiirarin sima ina nhiingiyim siir nonkwowam mi ini iikam imiirsi yididim. Iriig.

20 Mi sima siirimin ina kaowim. Mi sima kam nhirim simiirin umir saingi mi ina yikropkiyim siir kanau kigam. Mi ti kamim sima inkam miiyiknan niksisaenamkim, sima

siirim kinankiugim. Siya pi yai biyie kwir boini mi sima siirin wi inkam komiiyin nu kigriraowiyin wi siir iin hauuwi siya hidam mi siir wi hik kimpipisu siya hauuwi.
21 Mi ti kamim kanau kaowim sima Jisis siirin hiniina boinki, inkamin dimin taeminim sim
nowamwarkaiyiuwiyim krima bidi yinokninkinim, kiriir yaiya saeya ini wadieyar ywowa,
kira iikamim simiirin yai miiyik imiirar sibgu boinmamauuwikin. Kira kamim inigakim
simiirsi bi nididikin. Niingaka. Kira Adi Komii siir siyiuim mi siir yaimwokiyaimwowim,
iikamim simiirin saiirar boinmamauukin.
22 Kira paniina naingwowi? Krima umirim takisa inkam komii Sisa om komii Rom
kigriraowiyin siir hauu, aniya? Iyie? Niingaka?
23 Mi Jisis siya bidi yinokninkinin, ta sima siir kinankiua. Mi siya simiirin hiniina asi
boinkin,
24 umir kwira kariir wiisiimauugi. Ta aknain inig minim ta umir aiir nwowim nhiniirga?
Mi sima boin, Sisa siirga.
25 Mi siya simiir boinki mi Sisa siir diminin yio kima om komii Rom siir kigriraowiyin Sisa
siirar hauu. Adi Komii krimiir Wanin siir diminim yim kima Adi Komii siirar timi hauu.
26 Mi ta yaiya saiirin iikamim simiir whwonkam ida wi swoki kinankiu rani. Dimusi rani,
siya yai biyie kwir bi boinkin mi sima ta yaiya saiir saiirar yaingwokwonanaeiyim mi sima
yai bi wakae boinkim. Iriig.

Sima Jisis siirin iikamim naonamiyim mi ha swoki insiin idwowiyim simiirim sriigim
(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

27 Mi kam nhirim Sadyusini isidin simiir hiranim sima Jisis siirim nitkim. Sadyusi sima
hiniina boinikim: Inkamin naonamiyim bi swoki insiin idwowikim.
28 Mi sima siir sriigi, inkamin dimin taemin nowomwarkaiyiuwiyin Moses siir yai kwira
biiya krimiirimin hiniina winboinkika mi inkam nwirin wig nonkwonaei mi siya yinikekak
bi nwokin mi ha naonami mi ti inkamin siir wiga wi siir nomousim ieyar swoki haii. Mi siya
wi siir yaowaeyin siir yinisim imiir nwoki iyiowim.
29 Mi iwinyaowim iriiyar nwisa nwowi. Mi yaowaeyin wig siya yonkwona mi siya ini
yinisim karamaeyar yaonamin.
30 Mi nwisaka siya swoki onkwona ta wig aiirin.
31 Mi mhoiiya nwoimaka iriipi hiriinana mi tir. Mi ti iwinyaowim ta wig aiir nonkwonam
sima ini yinie niyio karamaeyar yaokaowim.
32 Mi mhoiiya ta wiga iriipa hiriinan ina mi aonama.
33 Mi iiya inkamim naonamiyim sima ninsiin idwowi, ta wiga saeya wi nhiniir wig nwowi,
ti iwinyao iriiyar nwiso saiir nonkwonam sima?
34 Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki mi tariinanin ti nu iiirin wigkamim wa
napninkwonaei.
35 Mi iikamim naokaowim sima ha swoki insiin idwowi mi omwai waiyaei mhoiiya sima
wi wigkam ninap nonkwonani siyiugak nwo rani.
36 Mi sima wi nao rani. Sima wi Adi Komii siir paekwosimim simiir hiriinan nwowi. Adi
Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi sima wi siir yinisim asi nwowi.
37 Moses siya krimiirin bidiyar sibgu boinmauuwin, iikamim ie anki swoki ninsiin
idwowiyim simiirin. Yokwo Komii saeya ti paekikopim, paeya niutingi karamae nwowi
saeya niunamin simiirin hiniina boinka, Biiyan Inkam Komiiyin siya Ebraham siir Adi
Komiikin mi Aisak, Jekop sowiir Adi Komii warargin.
38 Mi iriipi hiriinan kamim naowim, Adi Komiiyin simiir Adi Komii rani. Niingaka. Ti Adi
Komiiyin kamim omwai waiyayokiyokiiyim ieyankin ninsiin idwowim simiir Adi Komiikin.
Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim mi omwai swoki waiyam mi sima iinokiinokin wi Adi
Komii saikar nwoyokiyokiikaeyami.
39 Mi siya hiriinan boinin, kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyim, sima siir yai aka
ina yowarkii boinim, inkamin dimin taemin nowamwarkaiyiuwiyin, kira yai wadieyar
boinkin.
40 Mi sima yai nhirim siir swoki sriiyamin ini yididim. Iriig.

Jisis siya Farisi simiir sriigin inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Kraisin krimiir nanmai-
warkainanin siirim
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

41 Mi Jisis siya simiir boinki mi sima hiniina dimusi boinkim, kraisin Devidni yinisimkin,
ha?
42 Mi yokwo Samim Devid siya hiniina boinkin,
kariir Biiyan Inkam Komiiyin siya kariir Biiyan Inkam Komii iiirin hiniina boinkin, kira
kariir iina iiniga saiir didwo.
43 Devid siya Krais siirin hiniina boinkin,

mhoiiya kara kiriir sau omomin wi kiriir aowa nokmwin owaiginiuwi.
44 Devid siya siirin Biiyan Inkam Komii dapikin. Mi siya siir yinisim dimusi swoki kwokiukin mi Farisi kamim sima hiniina sriigim, ha? Ɨriig.

Kamim siyiu komii nowamwarkaiyiuwiyim simiir siyiugin
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

45 Mi iiya iikam whiekakim sima hirar nwowim sima Jisis siir yaiya saiirar wakaekim. Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki,
46 kima ti kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiirsi mintarao. Sima yiuis priei ara nii apamar naingwowikim. Mi sima minamar mi aingwowikim, iikam whiekakim sima simiirin maeyauwa iripa nwowiya saiir nokboinmamarim. Mi sima minamar mi aingwowikim iikam whiekakim simiir whwonkam ida omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya mi saiir biiyan ipii imiir nidwokaiyim. Mi biiyan ipiiya nae komii nidwokai aeiyim saiir mi idwokaiyim.
47 Mi sima wig igabaeyim simiirar mi iksisaeikim. Simiir omaka imiir nii kinimbimbir haiikim. Mi sima nhwo priei minam kwisboini iikamim simiir inig hainanim. Mi mhoiiya Jisis siya niti sima wi hik ti hiriinan dimin imiirsi haii. Ɨriig.

21

Wig igabaeya saeya umir Adi Komii siir hauuga
(Mk 12:41-44)

1 Jisis siya ha kaoyokiyokiigiyin mi siya kam umirkakim sima umir miiya Adi Komii siir omaka saiira, saiir nitkaikaiyiuwi.
2 Mi siya kig wig igabae paeprikaba mi saeya umirsim kwiso Adi Komii siir miiyanau hiriir haigigi.
3 Mi siya ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boinki, wig igabae paeprikaba saeya umir komii iiirar haigigika mi saiir siyiuin saeya hauugiya umir ini ti iikam whiekak imiir haiburim.
4 Ti kara hiriinan dimusi boin tani. Mi ti iikamim sima umir whiekakakairgim mi sima haimiiyara hauugikim, diminin Adi Komii siir priihauunan. Mi ta wiga saeya umir karamae kiinga. Mi saiir umir haimiisima ini simiirar hauuswokiyim. Mi saeya nae sainan umir karamaeya ywokiya. Ɨriig.

Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir boinkin wi sapi bimbiirgi
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

5 Kam nhirim sima hiniina boinkim Adi Komii siir omaka aiirin, ta omaka saeya omaka wadieka sima siiya miiyikim simiir piuaigim mi diminim Adi Komii siir priihauuwim simiir warar mi piuaigim. Mi Jisis siya boin,
6 ti digworaekwowim tariinan kima kigim, iiya nimbiyami mi sima siiya nhirin wi siiya nhirni idwo kigninkin o rani. Mi sima wa nhimnhinkii iuguguski mi simiirin wa nitkaigaiki. Ɨriig.

Jisis siya hik whiekakim nimbiyamanim simiir boinkin
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

7 Mi sima siir sriigi, inkam nowamwarkaiyiuan inkam, ti diminin wi paka hiniin iiya sae nimbiyami? Mi wi piki hiniin diminin siya nimbiyami biiyin mi krima wa nwoki inokninkinim, ti diminim ini kingiina nwowim wi simbi nimbiyami, ha?
8 Mi Jisis siya ina boinin, kima mintarao, kimiirin wi sima niksisaeisi. Mi sima whiekakim sima wi kariir inig iiir nini dapni mi sima wa boini, ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, yio karargin! Mi sima wi hiniina boini, iiya kingiin nwowa mi kima simiir mhoii kipi nam.
9 Mi mhoiiya kima wi hiniina wakaei saua ini ninita mi yaiiya ini mi iniiya mi kima kakak kipi nwo. Ti hiriinan diminim bii wi sima nimbiyami mi kima iiya Jisis siya nitina wi asiima niki imbiyam tani. Niingaka.
10 Mi siya simiirin hiniina boinki, nu whiran iikam isid whirin, wi nu whiran iikam isid whirin yaii sima ninii. Mi inkam komii nwirin nu kigriraowiyin siir isidin, wi inkam komii nwirin iriipi nu mi kigriraowiyin wi yaii siir isid inaka mi ninii.
11 Mi ti nu iiirin niin komii komiiyim wa nimbiyami. Mi maeyau nhirim mhii komii wa mi aowi mi naokao komii komiiyim wa mi imbiyami. Mi ninomor kou hirin wa nimbiyami dimin kirieyim kimiir kwoin imiir kimainokam.
12 Mi ti digworaekwo whiekakim wi niki imbiyam tani mi sima kimiir nonkworimdinu diriraerar bumbuwi. Mi sima kimiirin wi omaka Adi Komii siira wi saiir hir boinhiuriyiu boini mi sima kimiirin wi maeyau biyie hiuyokiyokaiiya mii biyie miriiya wi saiir nikmwin apninopkaigi mi sima wi kariir inig iiir nikwowaisiyim tiri, whisarii rani, kima kariir mii

kigna miriigim mi kimiirin wi sima nikiunami, inkam komiiyin nu kigriraowiyin mi kamim omom omom kigriraowiyim simiiram.
13 Ti hiriinan iiya saeya wi kimiir siyiu miiyik nwowi kariir yaiwin kibi aiir boinmimauuwim.
14 Mi kima yaiya kima nowarkii boinana simiir saiirsi kipi naingwoyimiyok.
15 Mi yaiya kima boinana wi kara hauuwi mi ninokninkin aka. Omomim sima ta yaiya kara hauuwa wi saika nantamyiriyir tani.
16 Kimiir yopii ad mi nomousisim nomiiyau mi kimiir iripa o nhieyim kimiirin wi sima kinmauu iti kimiir sau omomin simiirin. Kimiirin nhirim kimaka nwowim wi simar nisomaowi.
17 Iikam whiekakim simiir kwoinin haugihauga wi dimusi whiyie rani kimiiramin, kima kariiram naingwo tibmiigim.
18 Mi kima kariiram naingwo tibmiikiini mi kariir mii aiir sibgu onkworinu mirii mi kima wi swoki kigugu rani. Niingaka.
19 Kima kirieyar sibgu o mi kima kimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wa swoki haiyim. Ɨriig.

Jisis siya om komii Jerusalem siir boinkin wi sipi nidwomaii
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

20 Mi mhoiiya kima ha kigi sauan omomin ini om komii Jerusalem siir namwokwoyokainiyim mi kima ha dinokninkin, iiya ti om komii iiir nidwomwaiyana ini kingiin nwowa.
21 Mi taka iiya nu Judia hiran iikamim sima wi mhiu iiir nidamami. Mi iikamim hir nwowim sima ti om komii siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Mi iikamim om komii siir yaba nwowim, sima siir hiriir kipi swoki am.
22 Dimusi rani, taka iiya ya saeya Adi Komii siya swoki tirbuwana iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyie whiekakim simiirsi mi yai whiekakim Yokwo Komii saiir hir nwowim wa nimbiyamkiini.
23 Mi naingwoyimiyok komiiga wigim yinpiugak nwowim mi wigim yinisim mwii haigiyiu imiiyaeyim ta iiya saiirin! Hik komiiya wi ti nu iiir nimbiyami mi Adi Komii krimiir Wanin siir kwoinin haugihauga whiyieya wi ti iikam isidin siir naeyiskaiyiuwi.
24 Mi simiirin wi kamkiu ieyar niuguguski. Mi simiirin wi simiir sauan omom ieyar ninkinikou hainami mi simiirin nu whiran isidin simiir bopwoniya nini hauugigi. Mi iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir iga om komii Jerusalem siir namikwoni mi ti iikam isidin sima wi hiriiyar digi mi om komii Jerusalemin wi simiir iniga nwowi mi wi simiir iiya Adi Komii siya nimbina simiiram wi saiirar digi. Ɨriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya nitni ii aeya
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

25 Diminpai diminpai wa nimbiyami bie bwan nauun simiirin. Mi nu tirin iikam isid whiekakim simiir kwoinim wa noki, hinin komiiya bipiibipiiyakina whii komii Solwara hir saiirsi.
26 Mi iikam whiekakim simiir kwoinin wa naingwowi. Aei! Dimu dimin biyiekin krimiir nimbiyamin mi simiir kwoinin wa noki mi nhwo wa mi aowabrombrokainami. Dimusi rani, dimin komii komiiyim ninomor kouanim wi niinanar nitki.
27 Takana saeya nimbiyami iiya mi wi sima kigwini kara Yaowae Adin ninomor kouanin ini waumirsim kwira saika ninkin itin, siya kirie komiigakin. Mi dimin komiiyin paenan niuyaeiyin wi saika ninkin iti.
28 Mi mhoiiya ti dimin hiriinanim sima nimbiyam bwakaii mi ta iiya kima wa dokwo. Mi kimiir mwowim wa kininsiina kaoki. Dimusi rani, iiya Adi Komii siya kimiir nanmaiwarkainana saeya kingiin bidi yamwoniya. Ɨriig.

Whrou siya ii niisiimauuwikin
(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

29 Mi Jisis siya boiniyio yai kwira simiir boinki. Siya ina boinin, kima whrou siir kigi mi pae nhirim simiir warar.
30 Mi kima hiniina kigi auwim ini niisabim whrou wokam, kima ha dinokninkin op komiigi niuni iiya ini kingiin nwowa.
31 Mi iriipi hiriinan kima ti digworaekwo whiekakim nimbiyamim simiir kigi mi kima wa dinokninkinki, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa.
32 Kara kimiirin yaimwowar boinkiini, iikam whiekakim ta ii aiir niki owim sima wi niki ao rani mi ti dimin whiekakim sima wa nimbiyami.

33 Nu ninomoro yo wa digi mi kariir yaiya wi wara dig rani. Niingaka. Ɨriig.

Mi kamim siir kigna miriiyim sima mintarao

34 Mi kima, kimasiyar mintarao iinokiinokin kima nae naeyarimar kipi naingwo, kima opa kwiyae whaowaeiya saiir kipi kwiyae. Mi kima dimin taeminim piu aiir nwowaiginiuwiyim wadie, simiiram kipi naingwo. Mi siyiu hiriinanin kimiirin wi siya nikwowaisii, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir iiya saeya wi kimiirar nimbini, sauin wraisu namitiuwiyin siir hiriinan.

35 Ɨiya kara swoki iti, ta iiya iikam whiekakim mi nu haimiihaimiiyim hinda tinda nwowim wi simiir nimbiyami.

36 Ɨinokiinokin kima hindara waikao. Mi iinokiinokin kima nhwo Adi Komii siirimar kwisboinanae, siya kirie kimiir hauuwim. Mi ti diminin siya nimbiyami mi kima wi wadieyar nwoki mi kima wi Yaowae Adin ninomor kouanin wi siir whwonkam ida nokwowi.

37 Mi iinokiinokin Jisis siya iikamim simiirin Adi Komii siir omaka saiir hir nowamwarkaiyiugin. Mi niiyaka siya pi mhiu whirin sima dapiyin Oliv pi siir nini whwonkaowi.

38 Mi iikam whiekakim sima iimuma nhingiyakwokikim Jisis siir yaiya saiir wakaeyim Adi Komii siir omaka saiir hir. Ɨriig.

22

Prismi biiyan kamim mi kamim siyiu komii ninoknikini ikim, sima Jisis siir nimpriо hainam tirkim.
(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jo 11:45-53)

1 Mi iiya wou nikwo aeiya dimin whirki kimbu karamae nwowiya bretin yis karamaeyin siira, sima saiirin Pasova dapikim saeya wi sapi nimbiyami.

2 Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, sima Jisis siir nisomaoni siyiuam hansirkim. Mi sima ini iikam imiirsi yididim. Mi sima ina boinim, krima Jisis siirin wi paniina nisomaowi?

Judas siya Jisis siirin bidi yimbinin bii nwowi kamim simiir napwouwim.
(Mt 26:14-16; Mk 14:10-11)

3 Mi Setan siya Judas Iskariot, sima dapiyin, siir kwoin iiir hiurworwokaigin. Mi siya ti kam iuur nwiso Jisis siir kigna miriiyim simiir nwirkin.

4 Mi Judas siya prismi yaowae adim mi kamim Adi Komii siir omakaim simiir kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Siya hiriinan minam tirkin, Jisis siir nisomaoni siyiuin siirim hansirkin simiir iin hauuim.

5 Mi sima ini mairgimairga ywokiyim. Mi sima ina kitibmii boinim umir siir hauuwim.

6 Mi Judas siya simiir yai aiirin ini wadieya ywokiyin. Mi siya ina hansirin Jisis siirin simiir kinmauu itim. Mi siya minam naingwokin iikamim sima ti diminin siir kipi ninokninkin. Jisis siir kinmauu iti. Ɨriig.

Inkam nwiso Jisis siir kigna miriiyo yaewouwa saiir naeyim sowa ini diriraerarkwokin
(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Jo 13:21-30)

7 Ɨiya wou nikwoaeiya, dimin whirki kimbu karamae nwowiya, bretin yis karamaeyin ina yimbiyama. Mi ta iiya sima sibsib yinisim iiirin wi saiir nisomaowi, ta Pasova nae komiiya saiir naeyam.

8 Mi Jisis siya Pita, Jon, sowiir yikropki mi siya sowiirin, ina boinmimauugiyin, kowa dam, krimiir naeyim wou nikwo aeiyim, pasova, pi kowa tini diriraerarkwokin, krima naeyam.

9 Mi siirin ina yowarkii boinkiyin, kira paniina naingwowi, krira pi papi diriraerar haigin kwokini?

10 Mi siya sowiirin ina boinmauugiyin, wakae! Kowa pi om komiiya hiriir napninopkainami mi inkam nwirin op twokak haiyapni, siya kowiirin pi siyiu hir napyiskaiwini mi kowa pi siir mhoiiyar dam. Mi omaka siya mi apninopkainami, wo kowa pi saiir warar timi apninopkainam.

11 Mi kowa pi ta omaka saiir adin siir tini boiniu, inkamin dimin taemin nowomwarkaiyiuwiyin, siya hiniina boinkikin, siir maeyaua hiuyokiyokaiya, nae diriraerarana ini papi nwowa? Kara mi kariir mii kigna miriiyim kamim, krima nidwokai aeyam, ta Pasova aiir.

12 Kowiirin wi siya niisiimauuwi, maeyau komiiya hiuyokiyokaiya koua nwowa pi saiir niisiimauuwi. Ta maeyaua hii mi ipii digworaekwo whiekakim nae min kowa diriraerarаnim ini hirar nwokwokinim.

13 Mi sowa ha namo mi sowar kig, digworaekwo whiekakim, Jisis siyar boinkiyim hirar
nwowi. Mi sowa yaewouni naeyim Pasova ina ini diriraerariuwo. Iriig.

Jisis siya bret mi op wain opa siir kigna miriiyim simiir hauugin
(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Ko 11:23-25)

14 Mi iiya ha nimbiyama Jisis siya, siir aposel kamim simaka yidwokai hiiya saiir.
15 Mi siya simiirin ina boinin, kara kimaka ta yaewou komiiya Pasova, saiirara
gwomamair aenami. Kara wi kapi naowi.
16 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, kara ta yaewou komiiya Pasova kara wi yaeya
yaewou swoki ikwonikripna rani. Wi iiya Adi Komii siya, siir iikam whiekakim simiir
kigirkakana, wi saiir nadigiuwi.
17 Mi Jisis siya mobisimin op wainkakin ira hai mi siya nhwo Adi Komii krimiir Wanin
siiram ha kwisboinkiyin mi siya ina boin wadiekiyin, Adi Komii siirin mi mhoiiya siya ina
boinin, ha, ti hai, kima kimar ti onkwokwo kwiyaeyam.
18 Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kara pi ta wain opa tariinanana pi saiir kwiyae
rani. Niingaka. Wi iiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi saiirar
nadigiuwi.
19 Mi Jisis siya bretin ina mi haiyin mi siya ina mi kwisboinkiyin, Adi Komii siiram mi
siirin ina boin wadiekiyin. Mi siya simiirin ha ninoop hauuwin mi ina boinkiyin, tariigina ya
kariir kip aeya, kara kimiirin minam hauugin, kimiir kirie haiginiuwam. Mi kima hiriinan
tiri mi wi kariiram nwoki aingwokiyim.
20 Mi sima ha nae digiyim mi siya op mobin iriipi hiriinana swoki tir. Mi siya simiir boinki,
tiki mobin op wainkakin, ya kariir nhie aeya, ya nimbin win aeya. Kara kimiir whinkinsiis
haiginiuwam naingwokin.
21 Kima kaoki! Inkamin wir kariir napwouwanin, ini kanaka warar ninkin idwokaiyin ta
hii aiirin.
22 Yaowae Adin ninomor kouanin wi sipi naowi, Adi Komii siya nimbina wi saiir
hiriinanar tiri. Mi kara minsi naingwoyimiyoki, ti inkamin wir kariir napwouwin, siirin
wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii.
23 Mi siya hiriinan boinkiyin mi kamim siir kigna miriiyim, sima ini sima, simar yinsrii
ansriiyim, ti hiriinan siyiuin siirin wi nhinga diriraerari? Iriig.

Jisis siir kigna miriiyim sima yai minam ninkinwaomwarkii boinkim yipikin biiyan inkamin
24 Kamim siir kigna miriiyim sima yai kwira saiir ninkinwaomwarkii boinkim. Sima boin,
krimiir bii nwowan inkamin yipikin, ha?
25 Mi Jisis siya simiir boin, nu kigriraowiyim inkamim yim inig komiigak bidi yowim,
iikamim simiir kigriraowamin. Mi sima ha naingwowi iikamim simiirin nomiiyau dapim.
26 Kima, kima kima hiriinan kipi tir. Niingaka. Inkamin kimiir bii nwowam tiri,
siya inkamin i idao nwowiyin siir hiriinan dwo. Mi kimiir biiyan inkamin siya miiyan
inkamnan dwo.
27 Yipikin biiyanin, ha? Mi tari ti inkamin hindara priiyidwo aeiyin siya, iyie? Si rani mi
tari inkamin nae diriraerariyin mi tari siya, aniya? Kimiir kwoinim ha naingwowi siyairgi
niuwi, aniya? Niingaka. Yio inkamin nae naeiyin, siya. Mi an kara ti kimakar mi idwokai
aeyin, ini iriipi miiyan inkamar mi owin, kimiir kinsiis haiginiuwam.
28 Iiya dimin taeminim, kariir kinanankiuim, wim kima kanakar nwokim. Kima kariir bi
haiburgim, kima ini kanakar yitinakiukripkaiyim.
29 Mi iiya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ya kariir bidi
hauugiya. Mi iriipi hiriinan kara kimiir bidi mi hauugiyin.
30 Mi kariir iiya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana kima wi kanakar nidwo ae
kwiyaei, kariir hii aiirarar. Mi kima wi ipiiya, inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiira wi
saiir nidwokaii. Mi kima wi Isrel simiir isid iuur whiso wi simiir yai hidan inkam nwowi.
Iriig.

Pita siya digiumii Jisis siir haimriiyiugin
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jo 13:36-38)

31 Mi Jisis siya Saimon Pita siir boinki, saimon, saimon! Wakae! Adi Komii siya
wadie bidi yokiyin Setan siirin, kimiir kinankiuwam. Mi siya kimiirin wi widim sim
niinibrombropiyim, wi hiriinan niinibrombropi, witnidim yim sima mi kasim yim sima.
32 Mi kara nhwo Adi Komii siiram bidi kwisboinin kiriiramin. Mi kiriir naingwo tibmiiya
wi digi rani. Mi mhoiiya kiriir kwoinin kisina haigii mi wi kariirim nwoki itim. Mi kira wi
kiriir nomiiyauim. Simiir nwoki whindiriraerim.
33 Mi Pita siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kara maeyaua hiuyokiyokaiya kinaka
nikin hiugripkiikikaiyim nidid rani mi kara wi kinakar mi aowi.

34 Mɨ Jisɨs siya ɨna boɨnkiyɨn, Pita, kara kɨrɨɨrɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnkɨi, panao nɨiyaka ɨuumɨn pɨ nɨk karama nɨkɨ owɨ mɨ kɨra kariir ɨnɨg ɨɨrɨn, ɨdɨp ɨdɨpɨn wɨ kwoɨma mɨɨsɨsaeɨ, hɨnɨɨn, kara Jisɨs siir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨn. Ɨrɨɨg.

Umɨr mɨɨya mɨ nɨb mɨ kamkɨu ɨkɨn sɨmɨɨr yaɨga

35 Mɨ Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨrɨɨyɨm sɨmɨɨr srɨɨ, bɨɨya kara nɨkropkiya kɨmɨɨr mɨ kɨma umɨr mɨɨya mɨ nɨb mɨn, kamkɨu mɨn bɨdɨ hainamɨm, aniya? Mɨ yɨm sɨma ɨna boɨnɨm. Nɨɨngaka, nɨɨngakɨɨnga.

36 Mɨ mhoɨɨya Jisɨs siya sɨmɨɨrɨn hɨnɨɨna boɨnkɨ mɨ tarɨɨnanɨn ɨnkamɨn umɨr mɨɨya mɨ nɨb mɨnkakɨ nɨuwɨ, yɨm sɨmɨɨr warar tɨmɨ ɨnkɨn hainam. Mɨ ɨnkamɨn kamkɨu karamkɨ nɨuwɨ, yɨo wɨ siir yɨuɨs aɨɨrar tɨmɨ hainam, ɨnkam nhɨrkɨm sɨm saɨnɨm mɨ yɨo siya, wɨ siir kamkɨu ɨɨir nwokɨ saɨnɨm.

37 Dɨmusɨ rani, Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnkɨka, sɨma sɨɨrɨn wɨ ɨkɨ ɨnkam bɨyɨeyɨm wɨ sɨmɨɨr ɨɨn hauugɨɨ. Kara kɨmɨɨrɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnɨ, tɨkɨ dɨmɨnɨn kariirɨn wa nɨmbɨyamɨ. Kaɨmwoka, tɨkɨ yaɨyɨm Yokwo Komii saeya boɨnkɨyɨm, tarɨɨnanɨn tɨsɨ bɨdɨ yɨmbɨnɨyɨm.

38 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrɨɨyɨm sɨma boɨn, ɨnkamɨn nowomwarkaɨyɨuwɨyɨn, kɨra kɨgɨɨ! Krɨma kamkɨuwo whɨsa nwowɨ, tɨrɨn. Mɨ siya sɨmɨɨr boɨnkɨ, hɨndara daɨngwo owougɨ, kɨma kariir yaɨ aɨɨr nɨnokɨnkɨn tani. Ɨrɨɨg.

Jisɨs siya nhwo mhɨu Oliv hɨr kwɨsboɨnkɨn
(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

39 Mɨ Jisɨs siya ha namɨn mɨ siya mhɨu Oliv hɨrɨɨr yam, nugak siya nɨkɨ tɨryakwokɨn saɨɨr hɨrɨɨnan. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrɨɨyɨm sɨma siir mhoɨɨyar yam.

40 Mɨ siya ha nɨmbɨyamɨn ta maeyau aɨɨr mɨ siya sɨmɨɨr boɨn, wɨm kɨma nhwo tɨr kwɨsboɨn, Adɨ Komii siɨramɨn. Mɨ tɨ dɨmɨnɨn wɨ kɨmɨɨram pɨ kɨnankɨuwɨsɨ.

41 Mɨ siya sɨmɨɨrɨn ha haɨburgɨgɨn mɨ yɨo siya arurɨg sa ɨnɨ owɨu. Sɨɨya Inkamkɨ kabɨtkɨya mɨ arurɨg ha namɨkaɨyɨuwɨya saɨɨr hɨrɨɨnan. Mɨ siya Adɨ Komii siɨramɨn ogmwo hɨr ɨnɨ hɨuɨu, nhwo sɨɨram kwɨsboɨnɨm.

42 Mɨ siya ɨna boɨnkɨyɨn, Adɨ Komii, dɨmɨnɨn kɨra tɨrɨmar naɨngwowɨ, tɨ dɨmɨn bɨyɨeyɨm, tɨ kariir nɨpɨyaokɨɨyɨm, sɨmɨɨr swokɨ haɨyam tɨrɨ, yɨo kɨrɨɨrar kwoɨnkɨn. Kɨra kariir kwoɨn ɨɨir kɨpɨ nwo. Nɨɨngakɨ, nɨɨngakɨɨnga. Kɨra kɨrɨɨr kwoɨn ɨɨrar dwo.

43 Mɨ Adɨ Komii siir paekwosɨmɨn ha nɨtɨn siɨram, siya yaunɨ kɨnsɨɨs haɨgɨnɨuni.

44 Jisɨs siya hɨk prasae bɨ haɨgɨn mɨ siya nhwo ɨna kwɨsboɨnɨn. Mɨ siir pɨua bɨdɨu ɨnɨ wara yanka nɨnɨtkɨya. Mɨ ta bɨdɨuwa ɨnɨ nhɨenan nua hɨrɨɨr yaokɨɨnaɨɨnama.

45 Mɨ siya nhwo ha kwɨsboɨn dɨgɨyɨn mɨ siya ɨna swokɨ ɨnsɨɨn apnamɨn kamɨm siir kɨgna mɨrɨɨyɨm sɨmɨɨram. Mɨ sɨyar kɨgam sɨma nhwo hɨrar whɨnɨ. Ta hɨka ɨnɨ komii yowa mɨ sɨma nhwo asɨ whɨnamkɨm.

46 Mɨ siya sɨmɨɨr boɨn, kɨma nhwo dɨmuam grɨnkɨn whɨnɨ, ha? Kɨma dɨnsɨɨn ɨdwokɨ mɨ nhwo kwɨsboɨn yɨ mɨɨyɨk rani, Setan siya kɨmɨɨram kɨnankɨuɨm. Ɨrɨɨg.

Judas siya Jisɨs siir sau omomɨn siir ɨɨn hauugɨ
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jo 18:3-11)

47 Mɨ Jisɨs siya ha nɨkɨ boɨnaɨyɨn mɨ ɨɨkam ɨsɨd komɨɨyɨn ɨna yɨtɨn sɨɨrɨm. Mɨ ɨnkamɨn sɨma dapɨyɨn Judas, tɨ kam ɨuur nwɨso Jisɨs siir kɨgna mɨrɨɨyɨm sɨmɨɨr nwɨrkɨn. Sɨmɨɨr bɨɨyɨn siya nwonanɨkɨn. Siya siir kɨngɨɨn mɨnam namkɨn siir nankabmamaɨr boɨnɨm. Yɨo sɨmɨɨr ad wanmɨ sɨyɨugɨn.

48 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnkɨ, Judas, kɨra Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn siir dɨmusɨ napɨrɨmdɨnɨ mɨ tɨ hɨrɨɨnan sɨyɨu kɨra siɨrɨn wɨ sau omomɨn siir ɨɨn asɨ hauugɨɨ, aniya?

49 Mɨ kamɨm Jisɨs siir kɨgna mɨrɨɨyɨm sɨma tɨ dɨmɨnɨn nɨmbɨyamɨn siir kɨgɨm mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, Bɨɨyan Inkam Komii, kɨra hɨnɨɨna naɨngwowɨ, krɨma siɨrɨn kamkɨunɨ tɨ hampɨmpɨt, aniya?

50 Mɨ sɨmɨɨr nwɨrɨn, prɨsmɨ bɨɨyan ɨnkamɨn siir mɨɨ mɨrɨɨyɨn ɨnkamɨn, siir ɨnɨgan wɨɨna siya haɨngrɨp ɨtkɨɨgɨ.

51 Mɨ Jisɨs siya hɨrɨɨnan kɨgɨyɨn mɨ siya boɨn, tɨ hɨrɨɨnan sɨyɨuɨn kɨra tɨ ɨtkɨɨgɨ. Mɨ Jisɨs siir ɨɨna siir wɨɨn aɨɨr ha nonkwokɨyɨn mɨ ɨnɨ wadɨeyar swokɨ okɨya.

52 Mɨ mhoɨɨya Jisɨs siya prɨsmɨ yaowae adɨn mɨ kamɨm omaka Adɨ Komii siir ɨnɨg hainaniya saɨɨr bɨɨ nwowɨyɨm mɨ kamɨm sɨyɨu komii nɨnokɨnkɨnɨ ɨkɨm, kɨma siir nonkworɨnuwam nɨtkɨm, kɨma wara kamkɨu dan mɨnɨm hainaniyɨm, pɨ hɨɨyan ɨnkamɨn saɨka nɨntɨowɨ, aniya?

53 Ɨɨnokɨɨnokɨn, kara kɨmakar nwokɨn Adɨ Komii siir ɨnɨg hainaniya omaka saɨɨr mɨ kɨma kariirɨn, hɨr bɨ nonkwokɨm. Mɨ ta kɨmɨɨr ɨɨ aeya Setan siya kariir nɨkwowaɨsɨɨyana. Ɨrɨɨg.

Pita siya boɨn kara Jisɨs siir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨn
(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Jo 18:12-18,25-27)

54 Mi siya ha boin digiyin mi sima siirin ina yonkworimdinu inkikwona apnamin. Mi sima siirin prismi yaowae adin siir omaka hiriir hainam. Mi Pita siya simiir mhoiiyar yapriraowam.
55 Mi sima paeya hira omaka aiir hiuyokiyokaiya saiir yainau hir yamgin oni. Mi Pita siya ini simaka warar mini oniyiuwin.
56 Mi miiyan wig ira saeya Pita siir kiga, siya pae hir nwoniyin mi saeya boin, ti inkamin Jisis saikar nwokin.
57 Mi Pita siya ina boinin. Niingaka. Wig! Kara Jisis siir bi ninokninkinkin.
58 Mi mhoiiya inkam nwirin ina swoki boiniyin, ni kira ti isidin siir inkam nwirkin. Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Ankara wara rani.
59 Mi mhoiiya bi kwamhiimhiigin, inkam nwirin, ha swoki kwitin, igao yai siya ini boini, kaimwokiinga, ti inkamin siir inkam nwir ieyairgin. Mi siya nu Galili hiran inkamkin.
60 Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Niingaka. Kara wara diminin kira boinin siir bi ninokninkinkin. Mi siya hiriinanar niki boinin mi iuumin ina yikiyin.
61 Mi Biiyan Inkam Komiiyin ini Pita siirar haiyiug okwo kaokiyin. Mi Pita siya, ta yaiya biiya Jisis siya niki boina siir, saiir swoki aingwokiyin, tapa niiyaka, iuumin pi niki ik karam nwowi mi kira kariir inig iirin idip idipin wi kwoima miisasaei, kara Jisis siir bi ninokninkinkin.
62 Mi Pita siya idowiiya ha napniyamin mi siir noua hir yani iyop bwaemaiyiu. Ɨriig.

Sima Jisis siir yipimpar mi yaebu siir yiewaiyiu
(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

63 Mi inkamin Jisis siir kigriraowin siya siir yigbumbu mi siirin ina mi ipimparin.
64 Mi sima siir whwonkamin, yiuisni kikogropikou. Mi siirin ina sriiyin, kira profet inkamnanki niuwi mi kira krimiir boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha?
65 Mi sima siirin yai bibiyie nhirim simiir warar yinkin igbumbu. Ɨriig.

Sima Jisis siirin kaunselmiyam yikiunam
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jo 18:19-24)

66 Mi mhoiiya bieyin ha nimbi idniyakwokin mi Isrelmi biiyan inkam komii komiiyim mi prismi yaowae ad ikim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, sima iripar yamwoni kaunsel simiir omaka aiirarar. Mi sima Jisis siirin simiiram yikiunam.
67 Mi sima boin, kira krimiir boinki, kira Kraiskin, iyie? Kira Krais rani, aniya? Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi hiniina boinkii, pi kara kimiir mi boini mi wim kima pi kariir yai aiir mi aingwo tibmii rani. Niingaka.
68 Mi kara, kimiiramin pi diminam sriil mi wim kima pi kariir wakae boin tani.
69 Mi tariinanin mi mhoiiya iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin, ninomor kouanin, wi Adi Komiiyin, kirie komiikakin, siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana wi siir iina iiniga saiir iinigmiiya nidwowi.
70 Mi sima boin, ana, kira Adi Komii siir yinisimkin? Ɨhi. Yio ina yowarkii boinin, wasi kimar bidi boinki iskiyin. Karargin.
71 Mi sima ina boinim, krima yaeya yai kwiram dimusi swoki hansrani? Krima whiekakarin, yaiyim siya boinkiyim bidi wakaekiyim. Ɨriig.

23

Sima Jisis siirin inkam komii Pailat siir whwonkam ida boin wokiyopnatkaikikim
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Jo 18:28-38)

1 Sima Jisis siir yai wakae digiyim mi sima whiekakar nhinki mi Jisis siirin ina yikiunamin inkam komii Pailat Romanin siirim.
2 Mi siirin haniingin boiniuriyiu bwakainam, inkam komii Pailat saika mi sima ina boinim, krima ti inkamin siir bidi kigim siya Isrel krimiir isidim simiir siyiu imiir bidi haiprid haiginiuwin. Mi krimiirin siya mi boinkin takis umirim inkam komiiyin om komii Romanin siir hauusiyin. Mi siya hiniina mi boinkin mi Mesaia Kraisin karargin mi nu kigriraowan inkam komiiyin iriipi karargin.
3 Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu kigriraowan inkam komiikin, aniya? Mi siya Pailat siir yai aiirin ina yowarkii boinin, kirar bidi boinki iskiyin.
4 Mi Pailat siya ha haiyiug kaowin pris simiir biiyan kamim mi iikam ikim simiir boinki, kara ti inkam iiirin dimin whir bi hidiyiskaikin siya dimin whir bi tirbukin.
5 Mi sima ini komiiya kauwok boinkiyim mi siya ta yai aiirin siyar boinkin iikam whiekakim nu Judianim simiir boinmimauuwin mi sima ina yanaakiyim. Mi siya ti hiriinan siyiuin nu Galili hiranki diriraerar yokiyokiiniyin mi tisi tirar namwoniyin. Ɨriig.

Sima Jisis siirin inkam komii Herot siir whwonkam ida boinwokiyopnatkaigikim

6 Mi Pailat siya hiriinan yai aiir wakaekiyin mi siya simiirin ina sriigiyin mi ti inkamin siya nu Galili hiran inkamkin, aniya? Mi sima ina boinim ihi siya nu Galiliyan inkamkin.
7 Mi iiya sima hiriinan boinim Jisisin nu haimiiyin Herot siya kigriraowiyin mi siir hirankin mi siya siirin Herot siirim asi nikropkikin. Mi ta ii aiirin Herot siya om komii Jerusalem hirar mi okin.
8 Mi Herot siya Jisis siir kigin mi siya ini mairgimairga ywowin. Siya siir yai imiir wakaekin mi ii haruwa rani, siya naingwokwonanaeiyin Jisis siir kigamin. Mi siya minam kaokin Jisis siya dimin kirie komii whir diriraerarim siir whwonkam idan, biiya iikamki kig karamae nwowim simiir.
9 Mi Herot siya Jisis siiramin yai kasa bi kiniwamwarkii sriinanaekin. Mi Jisis siya siir yaiisim kwir bi swoki wakae boinkin.
10 Mi pris simiir biiyan kamim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim sima Jisis siir kingiin hirar yamikwoni mi sima siirin ina boin hiuriyiu kripkaiyim.
11 Mi saiir mhoiiya Herot siya mi siir sauan kamim sima Jisis siir yikbumbu. Mi siirin siyiu miiyik bi tirkim mi sima yiuis win kibiya kwira hai mi sima ta yiuisa siir kaihaiginiu mi sima siirin ina swoki ikropkiyin Pailat siirimar.
12 Biiya Herot sowa Pailat io sowa sowa ninwo anwowiko. Mi ta ii aiirarin sowa io bi nwoko ina yimboino. Dimusi rani, Pailat siya Jisis siirin Herot siirim nikropkikin. Friig.

Pailat siya Jisis siirim boinkin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim
(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jo 18:39-19:16)

13 Mi Pailat siya ina yikiunan prismi yaowae adim mi kamim Isrel simiir bii nwowi ikim mi iikam ima simiirar yikiuna. Mi sima maeyau kwiruwar hangiriyiu omimir.
14 Mi siya simiirin ina boinin, ti inkamin kariiramin kima nikiunaniyin mi kima siirin hiniina boin, siya iikam whiekakim simiir siyiu imiir bidi haiprid haiginiuwin. Mi kara siirin kimiir whwonkam ida bidi sriiyin. Mi kima wakae, ti digworaekwowim kima boin hiuriyiu natkaikiyam tirim siir, kara siirin simiir bi hidiyiskaikin. Siya dimin whir bi swoki tirbukin.
15 Herot siya iriipi hiriinan. Mi siya ini krimiirimar swoki ikropkiyin. Wakae, ti inkamin siya dimin whir bi tirbukin mi krima siirin wa nisomao rani. Niingaka.
16 Mi kara pi kariir kam nhirim simiir nikropki siirin idgiuni nipimparim mi kara siirin pa swoki iuguski.
17 Mi simiir siyiuin hiniinkin, simiir yaiwou Pasova whiekakim Pailat siya inkamin pi nwira nikrop apniki maeyauwa mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir hirankin.
18 Mi iikam whiekakim, sima hiniina kauwok boinki komiiyar ti inkamin Jisis, siirin disomaoki mi Barabas siirin diuguski krimiiram.
19 (Biiya yaii kwira Barabas siya niniika om komii hir biiyan kamim omom omom kigriraowiyim simarkar mi siya inkam nisomaokin mi sima siirin maeyauwa mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir asi nikrop apninopkaikikin.)
20 Mi Pailat siya simiirin yai ina swoki boinin. Siya Jisis siir niuguskiyam naingwokin.
21 Mi iikamim sima ini komiiya kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! Siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi!
22 Mi Pailat siya kwoimaka simiirin ina swoki boinkiyin, dimusika? Ti inkamin siya dimu tirbukin? Kara siirin dimin whir bi hidiyiskaikin mi krima siirin pi kariir kam nhirim simiiram nikropki sima pi nipimparim mi siirin pa swoki iuguski.
23 Mi sima ina kauwok boinanaeyim, siya Jisis siirin pae hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim. Mi ti yaiyim sima kauwok boinim Pailat siir yaiya aiirin ini sima ikwowaisigiyim.
24 Mi Pailat siya ini simiir yai aiirar wakaeyoknan.
25 Mi iikamim sima ti inkamin yaii niniiyin biiyan kamim omom omom kigriraowiyim simaka mi inkam nisomaowin siirim kauwok boin siir swoki ikrop apnikiyim simiiramin mi Pailat siya siirin ina yiuguskiyin. Mi siya simiir yai aiirar wakaeyokna mi siya Jisis siirin ina hauugiyin sauan kamim simiir iin mi sima siir wa nwoki isomaowim.

Sima siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir yirinugi
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Jo 19:17-27)

26 Mi om komii Rom hirin sauan kamim sima Jisis siirin ina yikiunamim mi sima inkamin nwira yapyiskai, Saimonin om komii Sairiniyanin siir. Mi siya om komiiya hiriir napninopkainamim nitkin mi sima siir yankabrinu mi ti paeya hiiniya nirio ninkinin siir yikmwon itiyiskai mi siya ini Jisis siir mhoiiya yitiyiskai apamin.
27 Mi iikam kasa rani, siir mhoiiya napnamim mi wig kasa rani, Jisis siiram ninou mwamwanamim.
28 Mi Jisis siya ina haiyiug boinkiyin, kima ti om komii Jerusaleman wigim, kima kariirim kipi nou. Kima kimasiyar douna mi kimiir yinisisim imiirsi warar.
29 Wakae, mhoiiya iigwira nimbiyami mi iikamim sima wi hiniina boini,

wigim yinisim naokaina karamae nwowim, yinisim imiirin nwoii haigiyiu imiiyae karamae nwowim, sima ha mairgimairga.
30 Mi ta iiya sima wi iki mhiu komii mi mhiuisisimim simiir boinki, kima krimiir idwo wini pamkirinuni!
31 Mi om komii Rom hiran iikamim sima siyiu biyie kariir tiri, kara inkamin dimin biyie tir karamae nwowin mi mhoiiya sima tari simiirin siyiu biyie komii warar ninkin tiri, kamim dimin biyiekakim. Mi sima wa digiuguski.
32 Mi kamim yaii niniiyim sima inkam nwiswo sowiir warar yinkin ikiunam, sowa siyiu biyie diriraerarko. Mi sima sowiirin Jisis saika ninkin isomaowam naingwokim.
33 Mi sima maeyau kwira saiir yimbiyam, ta maeyauwa saiir inigin mwokiuka. Mi ta maeyauwa sima Jisis siirin hir nirinugim paeyin hiiniya nirio ninkinin siir. Mi sima ti inkam biyie nwiswo sowiir warar yinkin irinugi mi nwirin Jisis siir iiniga mi nwirin yaioyaeya.
34 Jisis siya ina boinin, Adi Komii, kira simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi. Sima ninokninkin tani ti diminin sima tir iiirin. Mi sauan kamim sima satu ina gwowim siir yiuis aiirim mi inkamin pi kaigriniuwi mi ta yiuisa pi siya haii.
35 Mi iikamim sima ini hirar yokwowim mi ina kaowim. Mi biiyan kamim nu Judianim sima siirin hiniina yigbumbu, siya iikam nhirim simiirarar whindiriraerarkin. Mi Krais kiingi niuwi siirin Adi Komii siya nimbingi mi siya, sisiyar whin diriraerarna.
36 Mi kamim sauanim yim iriipa hiriinan kingiin ha mi itim siir mi igbumbu. Mi sima op waina kwoin kausririya siir yaka hauu.
37 Mi sima ina boinkiyim, kira Juda simiir nu kigriraowan inkam komiiki niuwi mi pi kinakinar whindiriraerarna.
38 Mi siir mwo koua nwowa yaiya, hiniina winboinka. Ti inkamin Juda simiir nu kigriraowan inkam komiikin.
39 Mi ti inkam biyie nwiswo Jisis saika ninkin irimdinuwo mi nwirin Jisis siir yigbumbu. Kira Mesaia Kraiskin, aniya? Mi kira kinakinar diriraerarna mi pi kririir warar mi whindiriraerar.
40 Mi nwirin siya ta hiriinan yai aiir wakaekiyin mi io siir yo mi krira ta siir hiriinan hik aiir haii mi kira Adi Komii siirsi nidid rani, ha?
41 Sima kririir nisomaowi siyiu biyie krira tirin siirsi, sima siyiu miiyik iiirar mi tiri. Mi ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin, siya wi whisariiyar naowi.
42 Mi siya ina boinin, Jisis mhoiiya kira kiriir nu kigriraowan inkam komii nimbiyami mi kira kariirin wi timi naingwo.
43 Mi Jisis siya siirin ina boinin, kara kiriirin yaimwowa boini, kira panaoin pi kanakar nwowi ninomor kou hir. Om miiyikin iikam miiyikim omwai sim waiya yokiyokiiyin siir. Friig.

Jisis siya naonamaeya
(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jo 19:28-30)

44 Mi iiya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa. Mi hinda tinda iiya ina kakauu iuguskiya mi ti nu whirkakin ini niiya ywokiyin. Mi bieyin nad nworibin ii kwoim hiniin mi iiya ina swoki pirkinkiriba.
45 Mi iiya niiya niki owa ta yiuis komiiya omaka komiiya Adi Komii siira maeyauwa hiuyokiyokikaiya dimin whirki kimbu karame nwowa siir nitomanouwa ini bopwoniya yinwhitamkiya mi mirkwisa yimbiyam. Mi ti siyiuin Adi Komii siya krimiir niisiimauugikin. Mi krima nhwo siirim kwisboini siyiugak bidi yamwowiuin.
46 Mi dimin taeminim nimbiyam digiyim. Mi Jisis siya ini komiiya kauwok boinkiyin, Adi Komii, krimiir Wanin kariir inigin yokiyokiiiyin pi kiriir iin hauugigi. Siya hiriinan boinkiyin mi siya ina yaonamin.
47 Mi sauan kamim simiir biiyan inkamin siya ti dimin iiir kigiyin mi siya ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiyin, siya ina boinin, ihi, kaimwoki kaimwokiinga, ti inkamin siya inkam miiyiki miiyikin.
48 Mi iikam whiekakim sima siir kaowam nitim mi sima ti digworaekwowim nimbiyamim simiir kigiyim mi sima ini simiir iingas imiirar pikrimgribgiyim mi ina swoki amim simiir omaka.
49 Mi Jisis siir nomiiyau whiekakim, siir sibgu ninokninkinim mi wigim nu Galiliyanim biiya Jisis siirim nitim, sima aruriga ywokwo mi sima ina kigmimikim ti digworaekwowim nimbiyamim. Friig.

Mi sima Jisis siir piuis biyieya siiyienowin siir ini kikaigik
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jo 10:38-42)

50 Mi inkam nwirin hirar nwokin, siir inigin Josepkin. Siya wadieki wadiekin, siya Juda kaunsel inkamkin.

51 Mi iki kaunsel kam nhirim omisim kigriraowiyim simiir kwoin aka bi nwokin, ti diminim sima Jisis siir tiram minim. Siya om Arimatia nu Judia hiran inkamkin. Yio siya iiya Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiiram nwowikin.
52 Mi ti inkamin siya ina yamin inkam komii Pailat siir omaka mi ina sriiyin, siya Jisis siir piuis nhinga saiir hainamin mi siya ini wadieya ywokiyin.
53 Mi Jisis siir piuis biyieya siya saiir hiunis haiyin, pae hiiniya nirioninkinin siir hirankin. Mi yiuis whisiinana saiir higriniu mi siya siir piuis biyie aiirin siyano whirin siir kikaigik. Mi ti ieyin sima siiya komiiya saiir nopkikaikin. Mi biiya sima ti ie iiirin inkam nwir bi kikai miminkin.
54 Taka iiya Fraideka sima Juda simiir ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nae digworaekwo imiir diriraerar haiginkim saeya wi sapi nimbiyami.
55 Mi wigim nu Galili hiranki nitim Jisis saika mi sima Josep siir mhoiiyar yam. Mi sima ti ie iiir warar kigmimik. Mi sima Josep siir warar ninkin kaokim siya Jisis siir piuis biyieya wi paniina namisi diriraerar haigi.
56 Mi sima ha kig digikim mi sima ina swoki amim simiir yapa yapa omaka. Mi sima wa minim mi digworaekwo miiyik miiyikim piui miiyik whakiyim ina diriraerar haiginim. Jisis siir piuis biyieya saiir naokinim, pi whiiisi mi simiir ii komiiya Sabat nikiuwiya sima piu siiskuwak, siyiu komii siya boina mi saiir hiriinan. Ɨriig.

24

Jisisin ieyankin bidi yinsiin idwowin
(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jo 20:1-10)

1 Mi wik kwira saiir biiyan iiya Sande sima nugak imumar yamyakwok sima maeyauwa Jisis siir haingikaiya saiir hiriir yam. Sima wain piuii miiyik whakiyin siir hainam, biiya sima niki diriraerar haiginin mi sima ina hainamim. Mi sima Jisis siir piu aiir naokinim tirkim.
2 Sima ta siiya aiir kig, sima niki warkikiua, saiirin sima bidi warakpitkikiya.
3 Mi sima ha napninopkai namim mi sima ninomor kouan, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir piuis biyie aiir bi kigim.
4 Sima ina yangwoyimiyokim mi sima inkam nwiso sowiir kig simiir kingiin hirar nokwowi sowiir yiuiso hindara kigniniyaei.
5 Mi ti wigim sima sima nidid prasae bi kikinkim. Mi sima ogmwo niimwowim nua hiriir kaiyirou nam mi simiir whwonkamim ini nua hiriir kaowim. Mi ti inkam nwiso simiir boin, kima inkamin omwai waiyokiyokiiyin siiram dimusi hansiri ta maeyauwa inkam haingikaiiya, inkam wiirniya saiir, ha?
6 Siya tapair nwo rani. Bidi yinsiin idwo namin! Kima yaiya biiya siya kimiir boinmauuwa saiir ti swoki aingwowarkaigi, ii siya nu Galili hirar niki owin.
7 Siya kimiirin hiniina boinmimauugin, sima Yaowae Adin ninomor kouanin kariirin wi iikamim dimin biyiekakim simiir hauuwi mi siirin wi paeyin hiiniya nirioninkin saika sima ninkin irimdinu inankii. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi!
8 Sowa hiriinan boino mi ti wigim sima ina yaingwowarkaigiyim ta yaiya biiya Jisis siya boina saiir
9 mi sima ta maeyauwa inkam haingikaiya saiir haiburgik mi ina swoki amin. Mi sima kam iuur nwirim siir mii kigna miriiyim simiir ini boinmauuiu mi kam nhirim simiir warar, ti digworaekwo whiekakim sima kigim simiir.
10 Mi Maria om Makdalanaka mi Joana mi Maria Jemsni yopii aka, simar nwokim mi wig nhirim simakar ninkin okim sima ti yaiyim aposel kamim simiir boinmimauuiu.
11 Mi ti aposel kamim simiir kwoinim ha naingwokim ti wigim sima niksisaei mi simiir yai aiir bi naingwo tibmiigim.
12 Mi Pita siya ha ninsiinin mi maeyauwa inkam haingikaiya saiir hiriir iwitnam mi siya ti ie iiir ini waisi kaowiu mi yiuis imiirara kig sima sima nwokai. Mi siya omaka hiriir swoki am mi ini ti dimin iiir ini aingwoyimiyokiuin. Ɨriig.

Inkam nwiso Jisis siirin siyiuin omisim Emeasa namiyin siir hir kig
(Mk 16:12-13)

13 Mi ta ii aiirarin inkam nwiso simiirairgo, sowa omisim whirin sima dapiyin Emeasa siir hiriir napnamko. Ti omin siya om komii Jerusalem siir aru ywowin. Mi ini omisim Emeas hirar yamwowiuin, siir prieiyin kilomita iuur kwirkim.
14 Sowa ha napnamo mi sowa digworaekwo whiekakim ti ii imiir nimbiyamim simiir yapboinaiyam.
15 Mi sowa ha napboinaiyamo mi ini sowa sowa yinsrii ansriiyamo mi Jisis siya ina yimbiyamin sowiir kingiin hirin mi ini sowaka yapamin.

16 Mɨ sowiir nhwowo dimɨn whɨrkɨ bɨ kimɨrkaigo mɨ sowa ha bɨ nɨnokɨnkɨnko, siya Jisɨskɨn.
17 Mɨ Jisɨs siya sowiir boɨn, kowa dimu nouapboɨnaiyami, ha? Siya hɨriinan boɨnɨn mɨ sowa ha nokwowo mɨ sowiir mhɨi kwoɨnɨno ɨni hɨkakar ywowo mɨ sowiir whwonkamo mɨiyɨk bɨ nwoko.
18 Mɨ inkam nwɨrɨn, siir ɨnɨgɨn Kliopaskɨn siya siir yai aka hɨnɨian yowarkɨi boɨn mɨ ɨikamɨm omom omomiyɨm Jerusalem hɨrarar bɨdi yamwomɨmɨrɨuɨm. Mɨ tari kɨnakɨnaɨrgɨn tɨ dɨmɨnɨn Jerusalem hɨr nɨmbiyamɨn siir nɨnokɨnkɨn karamae nwowɨn, aniya?
19 Siya hɨriinan boɨnkiyɨn mɨ Jisɨs siya sowiir srɨi, dimukɨn, ha? Mɨ sowa siirɨn hɨnɨɨna boɨn, tɨ dɨmɨnɨn Jisɨsɨn om Nasaretanɨn siir nɨmbiyamkɨn. Siya profet ɨnkamkɨn mɨ siya mɨi mɨiyɨk mɨiyɨk komii komiiyɨm mɨ yai mɨiyɨk mɨiyɨk komii komii ɨkɨm Adi Komii siir whwonkam ɨda mɨ ɨikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda mɨriikɨn.
20 Mɨ prismi bɨi nwowi kamɨm mɨ kaunselmi bɨiyan kam ɨkɨm, sɨma hauugɨm Jisɨs siirɨn sauan kamɨm sɨmiir ɨɨn, sɨma nɨsomaowɨm, paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn siir nɨnkɨn ɨrɨnuwɨm.
21 Krɨra bɨiya hɨnɨɨna naɨngwo tɨbmiigo, tɨ ɨnkamɨn siya Isrelmi ɨikamɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiyɨn. Ɬhɨ, mɨ yai kwɨra hɨnɨɨnga. Tɨ digworaekwo ɨma nɨmbiyama, ɨi kwoɨmɨm bɨdi yamkiyɨm digworaekwo whɨekak nhɨrɨm sɨmaka nɨmbiyamkɨn.
22 Mɨ tapa wig nhɨrɨm krɨmiir ɨsɨd ɨirɨn sɨma nɨnɨ boɨnananɨkɨm krɨmiirɨn. Sɨma nugak ɨmumar namiyakwokɨm maeyauwa ɨnkam haɨngɨkaiya saiir.
23 Mɨ sɨma Jisɨs siir pɨuɨs biyɨe aiir bɨ kigɨm. Nɨingaka. Mɨ sɨma ɨna swokɨ haiyɨug apnamɨm mɨ sɨma hɨnɨɨna ɨnɨ boɨnɨu, krɨma paekwosɨm nwɨso sowiirɨn nhwonan whɨn kɨgnanɨkɨm sɨma hɨnɨɨna boɨnkɨkɨm, Jisɨs siya ɨni omwaiyar swokɨ waiyaɨn.
24 Sɨma ha boɨn dɨgiyɨm mɨ krɨmiir kam nhɨrɨm sɨma ha namɨm maeyauwa ɨnkam haɨnkɨkaiiya saiir mɨ sɨma digworaekwowɨm wig ɨma boɨnɨm sɨmiir hɨriinanar swokɨ kɨgɨu. Mɨ yɨm sɨma Jisɨs siir bɨ kɨgɨm.
25 Mɨ Jisɨs siya ɨo sowiir ywoki, kowa kwoɨn karamaeko! Kowiir mhɨi kwoɨnɨm ɨni hɨinsɨma ywowaowɨm profetkɨm boɨniyɨm yai whɨekakɨm sɨmiiram naɨngwo tɨbmiiyɨm.
26 Pɨ paɨnɨɨna tɨri, ha? Mɨ kowa tari bɨ nɨnokɨnkɨnko, Mesaia Kraisɨn Adi Komii siya nɨmbɨnɨn siya wɨ hɨk kɨmpɨpɨsu prasae hai rani, bɨiyɨn mɨ siya mhoɨiya wɨ Adi Komii siir hɨrankɨ haii ɨnɨg komiiyɨn, aniya?
27 Mɨ Jisɨs siya Moses siir yaiyɨm sɨmiirar kwaboɨnbwakainam mɨ profet whɨekakɨm sɨmiir ɨma mɨ siya sowiir boɨnmɨmauu. Mɨ siya Yokwo komii saeya boɨnɨm yaiyɨm siir, sɨmiir boɨnmɨmauu.
28 Mɨ sɨma tɨ omɨn sowa namɨm tɨrɨn siir kingiin hɨr yɨmbiyam. Mɨ Jisɨs siya hɨriinan tɨrɨn mɨ siya ɨna yapsasaeyamɨn.
29 Mɨ sowa siir yɨkɨdu mɨ ɨna boɨno, kɨra krɨraka tɨrar dwo. Bɨeyɨn bɨdi yɨkiyamkiyɨn mɨ ɨiya pɨ sapi kakauui. Mɨ siya ɨna yapnɨnopkainamɨn mɨ ɨni sowakar ywowɨn.
30 Mhoɨiya sɨma naeyɨm tɨrɨm mɨ Jisɨs siya sowakar yɨdwo. Mɨ siya bretɨn ha haiyɨn mɨ ɨna boɨn wadɨekiyɨn Adi Komii siir mɨ haɨmiihaɨmiiyo sowiir yɨnop hauu.
31 Siya hɨriinan tɨrɨn mɨ sowiir nhwowo ɨni bɨimi siya kɨnkiyo mɨ sowa siirɨn ɨna yɨnokɨnkɨnkiyo. Mɨ siya hɨr bɨ swokɨ omɨmɨnkɨn ɨna kwakɨgugugiyɨn, sowa siir bɨ swokɨ kɨgmɨmɨnkiko.
32 Mɨ sowa boɨn, krɨra siyɨu hɨrar nikɨ apniyo mɨ krɨrɨirɨn yaiyɨm siyar nikɨ apboɨnmamauunikɨn mɨ Yokwo Komii saiir yaimwowɨm sɨmiirar boɨnmɨmauugɨn, krɨrɨirɨn. Kaimwoka ta ɨi aiirarɨn krɨrɨir mhɨi kwoɨnɨm maɨrgɨmaɨrga bɨdiyar ywowo!
33 Sowa hɨriinan boɨnaiyo mɨ bɨ kɨmɨmɨnkiko, sowa ta ɨi aiirar swokɨ ɨnsiin haiyɨug apnamo om komii Jerusalem hɨrɨirɨn. Mɨ sowa tɨ Jisɨs siir kam ɨuur nwɨrɨm sɨmiir ɨnɨ kɨgɨu mɨ nomiiyau nhɨr ɨkɨm, sɨma maeyau kwɨruwa haɨngɨriyɨu owi.
34 Mɨ sɨma sowiir boɨn, kaimwokɨ kaimwokɨinga, Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn bɨdi swokɨ ɨnsiin ɨdwowɨn. Saimon siya bɨdi kɨgɨn siirɨn.
35 Mɨ sowa ɨna mɨ boɨno, digworaekwo whɨekakɨm sowiir nɨmbiyamo siyɨu hɨr. Mɨ sowa boɨn, siya bret ɨiir nɨnopkɨn mɨ krɨra siirɨn ha kɨgnɨnokɨnkɨnkɨkɨn. Ɬrɨig.

Kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨma Jisɨs siir bɨdi kɨgɨm
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

36 Sɨma ta yai aiirar nikɨ ɨdwokai boɨnaiyɨm mɨ Jisɨs siya bɨri kɨmɨmɨnkɨkɨn sɨmiir bopwoniya hɨrar yamɨkwoɨu. Mɨ siya sɨmiir boɨnkɨ, naɨngwobumbua kɨmakar dwo.
37 Mɨ sɨma ɨni hɨndara yanaakiyɨm mɨ ɨni nɨdidkakar ywonamɨm. Sɨmiir kwoɨnɨm ha naɨngwokɨm sɨma aknaɨn kwɨr kɨgɨ.
38 Mɨ siya sɨmiir boɨn, kɨma dimusi nanaai, ha? Mɨ kɨmiir kwoɨnɨm hɨnɨɨna dimusi sɨbnaɨngwoyokiyokɨiyami, ha?

39 Kariir iga iina owiir kigi. Karairgin ti nokwowin, kimiir iinim kariir donkwo mipa kig. Aknaina saeya kipkak kiugak rani, ta kima kiga kariirin saiir hiriinan. Niingaka.
40 Siya hiriinan boinin mi siya siir iga iinwo simiir yiisiimauu.
41 Mi sima ini mairgimairga ywowim mi sima bi niki aingwo tibmiigim. Mi sima ina yinaingwoyimiyokim. Mi siya simiir sriigi mi kima tari nae nhirkakim tapaiirin, nwo rani, aniya?
42 Mi sima anasu haimiiyin sima nanagin siir hauu.
43 Mi siya ha haiyin mi ini simar kigwo aeiyin siirin.
44 Mi siya ha nae digiyin mi siya simiir boin, biiya kara kimaka niki owin, kara kimiir bidi boinmauuwin. Digworaekwo whiekakim biiya kariir winboinim, Mosesni siyiu komiiyin yokwoni sima winin mi profetmi yokwo aka mi yokwo Sam sima ti digworaekwo whiekakim sima wi hiriiyar nimbiyam digi.
45 Mi Adi Komii siir yai imiirin siyar nanaakninkii haiginiugikin iikam imiirin ta omaka aiir nwowim.
46 Mi siya simiir boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Mesaia Kraisin wi hik sipi hai mi ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankin.
47 Mi iikam miiyikim sima siir inigin wi iikam isid whie komiiyim ti nu iirin wi simiir boinmimauuwi mi simiir dimin biyieyim wi Adi Komii siya nwoki haiyoprimdiyiumiigiyim. Kima ta mii aiirin om komii Jerusalem tirar mirii bwakainam
48 mi ti digworaekwo imiir boinmauuwam.
49 Ini wakaeyim, ti diminin biiya Adi Komii siya boinin kimiir hauuwim, yio tariinanin kara kimiirim nikropkiyim tiri. Kima ti om komii siirar dwo mi iiya ninomor kouan kirieya saeya niti kimiirim wi saiirar dadigiu. Iriig.

Adi Komii siya Jisis siirin ninomor kou hiriir swoki ikiunam
(Mk 16:19-20; Ap 1:9-11)

50 Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya simiirin ina yikiunamim mi om Betani hirar yadigiu. Mi siir iina ha ninansiinakiya mi nhwo ina kwisboinkiyin mi siya iikam imiir yikboinmamairin. Adi Komii siya simaka nwowam.
51 Siya nhwo simiirar niki kwisboinmamairin mi siya simiirin ini hirar iyopnisugikin mi Adi Komii siya siirin ini hirankar yikiunakiyin mi ninomor kou hiriir yam.
52 Mi sima siir inig iir hainan mi ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim mi sima ini mairgimairga komiigakar ywonamim.
53 Mi iinokiinokin sima Adi Komii krimiir Wanin siir omaka saiirama nami, siir inig iir hainanim. Iriig.

JON

Jon siya winkika ta yokwowa. Jon siya Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwir ieya mi ta yokwowa siya iikam whiekakim simiirim winkika iki hinda tinda nwowim tiki nu iiirar. Mi siya minam winkikin iikam whiekakim wi ha nwoki aingwowim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi sima wi siiram nwoki aingwo tibmii kiinim mi kwoin miiyikin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siir nwoki haiyim. Jon siya miiyim simiir bi winboinkikin, siya yaiyim, siya boinim simiirara boinkim. Ɨriig.

Bidi bidiniyarin inkamin ha nwokin mi krimiirin wi yai miiyik miiyik siya boinmimauuwi

1 Bidi bidiniyarin iiya Adi Komii krimiir Wanin siya nu iiir nonkwokwowin mi yio ti inkam nwirin yipiki yai miiyik miiyik krimiir boinmimauuwanin yio ha nwokin. Mi yaiya siyairgin. Siya Adi Komii saika nwokin mi sowa nwisairarin nwiruwar nwowiskiko mi siya ini siir hiriinanar swoki owin.

2 Mi bidi bidiniyarin iiya dimin whirki niki imbiyam karamaeyar niki owa mi yio siya Adi Komii saika hirin saiirar nwokin.

3 Ti inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim simiir bwamki bwamin. Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiirin hiriinan saiirsi nonkwokwokin. Dimin whirki saisar bi nimbiyamkin. Niingaki, niingakiinga.

4 Tiki inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyaiyim simiir bwamki bwamin. Mi ti omwai waiyaiyim yim iikam krimiir pae niuyanan ywowim ya iikam imiir whinkinsiis haiginiuwika, sima Adi komii siir ninokninkinim mi omwai nwoki waiyam. Ya ini paeya siyiu kigimok apiya ini hiriinan yiuyakiya.

5 Mi ti inkamin mi siir yai aeya hinda tinda pi paenan sowar niuyakii. Mi ti dimin biyieyim niibwomambwonan iikam krimiir mhii kwoinau nwokaiyim, ti diminin paenan niuyaiyin siir niimuim wi dig nwo rani. Niingaki, niingaka.

6 Inkam nwirin Adi Komii siya nikropkiyin dimin taeminim iikam krimiir boinmimauuwam, siir inigin Jonkin. Siya Adi Komii siir yaiyan inkamkin

7 Siya minam nitkin, ti inkamin siir yai aiir boinmimauuniyim iikam imiir yipiki paenan niuyaeiyin mi sima Jon siir yai aiir wakaei mi sima ti inkam iiramin wa nwoki aingwo tibmii kiinim.

8 Mi yio siyarin, ti inkamin paenan niuyaeiyin si rani. Niingaka. Yio siya ti inkam komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin, yipiki paenan niuyaeiyin siir yai aiir boinmimauuwam nitkin, iikam whiekak imiir.

9 Mi ti inkamin paenan niuyaeiyin siya nu tiriir bidi yitin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam mi ta hiriinana saiirsika yipikim ti tir nwowim sima wi nwoki inokninkinim Adi Komii siirin.

10 Mi bidi bidiniyarin, Adi Komii siya nu tiran digworaekwo whiekakim siirsiyar nonkwokwokikin. Mi siya ti nu iiir nitin mi iikam whiekakim sima ti inkam iiirin ha bi naingwokim, digworaekwo whiekakim siyar nonkwokwokikim. Niingaka.

11 Mi siya ti nuin siyar nonkwokwowin siir nitin mi siirgisiirar iikamim Isrel hiranim, sima saika bi nomboinkim.

12 Mi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyim mi ha naingwo tibmii kiinim, siya simiirin ha boini, ini ywowim sima Adi Komii siir yinisisim mi owi.

13 Sima Adi Komii siir yinisim yopii adim simiir naokainakiyim simiirsi bi nwokim. Niingaka. Sima Adi Komii siir yinisim minki nwokim, siir kwoinkar tirkikin mi sima siir yinisisim asi nwokim.

14 Mi ti inkamin nua tiriir nitin, siya ini inkam krimiir hiriinanar yauni oniyin. Mi krima siir dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim simiir bidi kigim, siya inkam bimbiuwigi bimbiuwi rani. Siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi siya iikam imiir bi kimbuwikin. Mi siya bi swoki iksisaemiminikin. Niingaki, niingaka. Yaimwo boinan inkamkin. Siya yai iyopan inkam tani. Siya ti hiriinan siyiu kibikibiyim simiir asi tirkin. Dimusi rani, Adi Komii siir yinisim nwirki nwiruwan, iiya siir naokaina, siirin hiriinanar naokainakikin.

15 Jon siya simiirin ti inkamin siir boinmauu wakaekin. Siya hiniina boinkin, ti inkamin bii kara boinin kimiir, yio siyairgin. Mi ti inkamin kariir mhoiiya nitin, kariir kouwin ini siya ywowin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya ha nwokin. Kariir bi niki aokainakin.

16 Mi iikam krima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiir asi haigim. Dimusi rani, ti inkamin, Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim ini siya nonkwowin. Mi siya ti dimin miiyik miiyikim krimiirin wi hiriiyar hauunanaei.

17 Adi Komii krimiir Wanin siya siyiu komiiyim Mosesni hauugikin mi yio siya kimidiniya
krimiir swoki kwahauu, krima wakaeyokna apam. Mi krimiirin Jisis Krais sasar hauu iskii
naingwobumbu komiiya mi siyiuin, siyiu miiyiki miiyik sibgu tiri ikin. Mi siya krimiirin siir
yai miiyika saiir warar mi inkin hauugi.
18 Inkam nwirmin nwirminkin Adi Komii siir bi swoki kigmiminkin. Niingaki, niingaka.
Inkamin nwirki nwiruwairgin, saika kingiin nwowin. Yio Adi Komii siir yinisim ieyarigin
mi krimiirin siyar nanaakninkii haiginiugin Adi Komii siirin hiniin, siya paniingin? Mi
krima siirin wa nwoki inokninkinim. Friig.

Jonin, iikam baptais haiginiuwiyin siya simiirin ha boinkin, siya yipikin
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

19 Isrel simiir biiyan kamim, pris imiirin mi Livaimi piugana saiir kam ikim, yipiki pris
imiir whindiraerariyim Adi Komii siir omaka aiir, simiirin sima yikropki, Jon siiram. Mi
sima siir hiriir ha nimbiyamim mi sima siir ini sriiyiu, kira dimu mii miriigin, ha?
20 Mi siya dimin whir bi nimpriokikin. Siya ini hiriiyar haknoudninkinswokiyin. Mi siya
boin, kara ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis
haiginiuwam, Mesaia, kara si rani. Niingaka.
21 Mi sima siirin hiniina srii mi kira ti inkamin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis
haiginiuwanin siya karamaeki niuwi mi kira yipikin, ha? Mi kira tari Ilaijakin, ha? Mi Jon
siya ina yowarkii boinkiyin. Niingaka. Kara Ilaija rani. Mi sima siirin ina swoki sriiyim mi
kira ti profet inkamin krima nwowinin nitam siya, ha? Mi siya ina swoki owarkii boinkiyin,
kara si rani. Niingaka.
22 Mi sima siirin ina swoki sriigiyim mi kira tari yipikin, ha? Krima ti kamim krimiir
nikropkiyim simiirin hiniina nini boiniuwam tiri, kira ti si. Mi kira krimiir boinki hiniin,
kira yipikin, ha?
23 Mi Jon siya simiirin hiniina boinki,
Kara ti si. Kara inkamin maeyau siiyin nu apa hir kauwok boinamnankiyin siya hiniin,
iikam kima siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin. Biiyan Inkam Komii siiram siya
napnaniyam.
Biiya profet Aisaia siya yokwo komii saiirin hiniina winboinkikin.
24 Mi Farisimi iikamim yipiki ninokninkin komiigakim Mosesni siyiu si ninokninkinim mi
siir sibgu apim, ti kam imiirin sima nikropkikim Jon siiramin, iki sriipai sriipaiyim sim nini
sriiyiuwam.
25 Mi sima Jon siirin hiniina boin mi kira ti inkamin Adi komii siya nimbingiyin Isrelmi
iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam kira siya karamaeki niuwi mi kira ti inkamin Ilaija
siya karamaeki mi iuwi mi kira ti profet inkamin krima nwokwokin siya karamaeki mi iuwi
mi kira iikam imiirin op dimusi baptais haiginiugin, ha?
26 Mi Jon siya hiniina yowarkii boinki mi kara iikam imiirin op arar baptais haiginiuwi.
Inkam nwirin ini kimaka waraurar nitapiyokin mi wim kima siir mi inokninkin tani.
27 Yio siya ini kariir mhoiiya nitin. Mi siya inig komiigakin, kariir kouwin ini siya ywowin.
Mi an kara inkam paeprikab niingakin mi kara iga siya niiya saiir uridin wa kara waisi
hakrani. Niingaka.
28 Mi ti diminim yim om Betani hir nimbiyamkim, Jodan iegbid mirmiiya maeyauwa op
Jon siya baptais haiginiuwa iikam imiir. Friig.

Jisis siya ini krimiir sibsibnan ywowin krimiir dimin biyieyim simiir haiy-
oprimdiyiumiigiyam

29 Mi iigwira, Jon siya Jisis siir kigwinin siya siiram napniyin mi siya iikam imiir boinki,
kima ti kigwin, i inkamin nitin. Siya ini sibsibnan ywowin siirin Adi Komii siya nikropkikin
krimiir dimin biyie biyieyim krima tirim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam naowim.
30 Yio ti inkamin biiya kara kimiir niki boinin hiniin, inkamin kariir mhoiiya nitin kariir
kouwin ini siya ywowin. Mi ti inkamin siyairgin. Dimusi rani, siya bidibidiniyar nwokin
Adi saikan kariir apua kariir bi niki aokainakin.
31 Biiya kara siirin ha bi ninokninkinkin, siya pindankin mi kara iikam imiirin op baptais
haiginiuwim. Ti tapa kara tira saiir hiriinan, Isrel kimiir iikamim simiir niisiimauuwam.
Mi kima wi ha nwoki inokninkinim siya yipikin.
32 Mi Jon siya digworaekwo whiekakim siya kigim simiirin ina boinmimauu digim. Mi
karar kigwin Adi Komii siir naeyiuin iinmabnan siinanaiiniyin, Adi Komii siir om hirankin
mi ini siirar yauni siinatkiniyin.
33 Mi biiyarin kara ti inkam iiir bi ninokninkinkin, Adi Komii siya nimbingiyin iikam
whiekakim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Niingaka. Kariirin Adi Komii siya nimbingikin
iikam imiirin op baptais haiginiuwam. Mi siya kariirin hiniina boinki, kira wi Adi Komii
siir naeyiu iiir kigwini, siya siinanaiini mi siya wi inkam nwirin siir piu nasiinatkinii. Mi ti

inkamin yio iikam imiirin wi Adi Komii siir naeyiu iiirarar baptais haiginiuwi. Mi siirin wi siyar tirkii, iikamim simiir mhii kwoinau kwirii idwokaiyam.

34 Jon siya hiniina boinkin, an kara siir bidi kigin mi kara kimiirin pi ha boini, siya Adi Komii siir yinisimkin Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim nwiiya yikiuna

35 Mi iigwir nugakin, Jon siya siir kigna mirii inkam nwiso sowaka nwoyakwoko Jodan iegbid.

36 Mi ta maeyau aiirarin siyar kigwin Jisis siya pi napni. Mi siya ina boinin ti inkamin siya ini sibsibnan ywowin, siirin Adi Komii siya nikropkikin, iikam imiir whindiriraeram naowam.

37 Mi siir kigna miriiyo inkam nwiso sowa hiriinan wakaeyo mi sowa ini Jisis siir mhoiiyar yamo.

38 Mi Jisis siya ha niyaekaowinin mi siyar kigwin sowa siir mhoiiyar niti. Mi siya sowiirin ina sriiwinin, kowa dimu diminim kigi, ha?

Mi sowa ina yowarkii boino siirin, Rabai, kira papi nwokaiigin. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin, iikam nowomwarkaiyiuwigin.]

39 Mi siya sowiir yai aka hiniina yowarkii boin, kowai winikignaki. Mi sowa ini saikar yinkin amo, siir maeyauwa siya whwonkaiiya saiir nini kignakiyam. Mi sowa saika hirar nwoninaekwowako, ini ii aeyar digiriba. [Bieyin nad bidi ywowin ii kwiinanairga.]

40 Inkam nwirin siir inigin Endrukin, siya Saimon Pitani nomousimkin. Ti inkam nwiso Joni yai wakaeyo mi Jisis siir mhoiiya ha namo sowiir nwir ieya.

41 Mi biri kimiminkikin Endru siya ina yamsauwin siir yaowaeyin Saimon Pita siiram. Mi siya nini kigiuwin mi siya siir ini boiniu, krira Mesaia siir bidi kigo. [Mi inkamin siir inig mwokimwowin, Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam]

42 Mi ti siya boina siir saiir mhoiiya mi siya Saimon siirin ina yikiunamin Jisis siiram. Mi Jisis siya siir kigwinin mi siya siirin hiniina boin, kira Saimonkin, kira Joni yinisimkin. Mhoiiya kiriir inigin wi Sifas kisina dapi. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin Pitain. Grik simiir yaigina ha dapikin siiya.]

Jisis siya Filip Nataniel sowiiram nikiunakin

43 Mi iigwira Jisis siya nu haimii whirin Galili hiriir namam tirin mi siya Filip siir kigin mi siya kimidiniya siir boin, kira kanakar wit.

44 Filipin yio om Betsaida hiran inkamkin. Endru Pita sima iripa om whiruwankim.

45 Filip siya ha namin mi siya Nataniel siir nini kigiuwin mi siirin hiniina ini boiniu, ti inkamin biiya Moseskin si winboinkiyin, Yokwo Komii saiir, siirin krira bidi kigin. Mi profet kamim yim iriipi hiriinan siirar mi win boinkikin. Yio Jisiskin, Josepni yinisimin, om Nasaret hiranin siya.

46 Mi Nataniel siya siir boinki, ti om Nasaretin dimin kibi whirki bi swoki imbiyamiminkin. Niingaka. Mi Filip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira unkini kignaki siirin.

47 Mi Jisis siya Nataniel siir kigwinin, siya siiram namin mi siya siirin hiniina boinwin, kima hoimgakin ti Isrelan inkam kibiyin siir kigwin, siya bi niksisaeikin mi siya yaimir bi nwowikin. Niingaka.

48 Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira kariirin paniin paniina ninokninkinkin, ha? Mi Jisis siya siir yai aka hiniina swoki owarkii boin, kara kinaka nwo karamaeki windi, kara kiriirin iiya Filip siya niki ikiuna karamaeyar niki owin, kara kiriirin pae pigin siir mii hirar niki idwowin saiirar ninokninkinkin.

49 Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin, kara kiriirin ina ninokninkinin, kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi kira wi Isrel simiir iikamim simiir kigirkakan inkam nwowi.

50 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, kira ha naingwo tibmii kiingin, kara Adi Komii siir yinisimkin mi ta yaiya kara boina kiriir hiniin kara kiriirin pae pigin siir mii hir kigin, kira siir mii hir nidwowin mi kira ha naingwo tibmiigikin, aniya? Ya tariingina, ya dimin komii rani, mhoiiya kira wi dimin kirie komii komii kasa kig rani. Yim tiriiginim ini saiir haiburim.

51 Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boini, mhoiiya wi kimar kigi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir anowin haiwaokiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kimar mi kigi ini haimii tamii wokiuun apiuunim kariir kigam, Biiyan Inkam Komiiyin siiram. Iriig.

2

Inkam nwirin om Kena hir nonkwonakin mi op niinga saiirin Jisis siya tirkiya ini op waina yimbiyama

1 Mi ii kwoimaka wigkamwo om Kena nu haimii Galili hirano pi nonkwonam tirko. Mi
Jisis siir apua ya hir warar ninkin oka.
2 Mi sima mi Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim simiiram warar yinkin ikiuna. Ta
sowa nonkwonaina saiir kignakiyim.
3 Mi mhoiiya sima wain opa ha kwiyae swokiyim mi Jisis siir apua kimidiniya siir boin.
Wain opa sima bidi kwiyae swokiya, haimii simki bi swoki omaigikin. Niingaka.
4 Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, wig, kira kariir kipi boin, hiriinan
tiramin, yio kariirar diminkin. Kariir iiya bi niki imbinika, kara kanakana niisiimauunana
hiniin kara yipikin.
5 Mi siir yopiiya ti kamim ti digworaekwo imiir diriraerarim simiirin hiniin asi boinka,
diminin pi siya boini, kima tiram mi kima pa tir.
6 Mi Isrel simiir iikamim sima winboinkiyin, siyiu whirin siya hiniina boinkin. Ɨiya sima
nae naeyam tiriyim, biiyin iinop tiki diu mi mhoiiya dae. Mi sima kamhau komii komiiyim
Judamiyim iriiyar ira nwowi mi ti kamhau iriiyar irim sima irira opim 20 galans mi 30
galans minanar pi ywowin.
7 Mi Jisis siya simiir boinki, wara kamhau imiirin op kunaokaigi. Mi sima ha kunaokaiyim
ini yaigiyaigi yaki inkikiniyim.
8 Mi iiya sima ha kunaokai digiyim mi siya simiirin ina boinkiyim, kima op nhirim ti
inkamin ta wigwas naeya saiir kigriraowin siiram tiki tibna kunanam. Mi ta Jisis siya boina
saiir mhoiiya sima opa ina tibna kuna hainamim siir hauuwam.
9 Mi ti inkamin siya ta opa Jisis siya tirkiya wain nikpitmaigiya saiir kwiyae kiuwin, op
wain nimbiniyama mi siya bi ninokninkinkin, sima ta opa papi namisi haiga. Mi ti kamim
ta op aiir nonkwo diriraerarim yim sima ina ninokninkinim, maeyauwa sima haiya. Mi
ti inkamin ta wigwas nae aiir kigriraowiyin, ina yikiugiyin ti inkamin wig nonkwonain
siiram,
10 nim krima hiniina tirikim, iikam imiirin bii pi wain kibiki kibi iiirar hauu kwiyaei. Mi
iiya sima hoimgak kwiyaenanaekiiyim mi iki wainin biyierigsim nwowiyin yipi hainiingi
hauu kwiyaei. Mi nikira hiriinan bi tirkin. Nikira wain kibiki kibiyin kimidiniya mhoiiya
hauu iikam ima kwiyaeyamin.
11 Ya tariigina ya dimin kirie komiiya Jisis siya tira biigi bii saeya. Siya ta saiirin om Kena
nu haimii Galili hir nwowin siir hir tirkin. Mi ta iiya siya siir kirie komiiya mi siir dimin
miiyik miiyikim Adi Komii siya hauuwin siir, siya kamim siir kigna miriiyim simiirin saiir
niisiimauugin. Mi wa ha nwoki aingwo tibmii kiinim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin.
12 Mi ta saiir mhoiiya Jisis siya mi siir apu aeya mi siir nomousisim ima mi kamim siir
kigna mirii ikim, sima ina yamim om whirin siir Kapaneam. Mi sima ii nhirim hirar mi o.
Ɨriig.

Jisis siya iikamim Adi Komii siir omaka aiir haiginim digworaekwo iikam nhirkim sainam simiir nhinikriropkikin

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

13 Mi Juda simiir iikamim wou sima nikwo aeyana Pasova ini kingiin nwowa. Mi Jisis siya
om Jerusalem hiriir asi namkin.
14 Mi iiya siya Adi Komii siir omaka aiir nouapninopkainamin mi siyar kig iikamim
sima bulmakau, sibsib mi ipiyin, sim haigini iikam nhirkim sainim. Mi yim sima umir
pi simiirsiyar mi haii. Mi siyar kig, ti kamim sima kam nhirim nu whiranim simakar
nidwokaiyokaii, ipii kwiruwar Isrel simiirgi simiir umira saiirgisaiir ninowana haiyam.
15 Mi siya ti hiriinan digworaekwowim simiir kigin mi siya uridin ha haiyin, kimidiniya
brouwisidnan yonkwokwo mi siya ina nhinkii piiryimyoknamin sibsib, bulmakau minim
simiir mi kamim umir ninowana haiiyim simiir warar. Mi siya simiirin ina yinkinaeyokiyok
piiryimyoknaniyamin. Mi hii minim simiir warar yinkin iriid nhiimnhiinkiiyam mi simiir
umirim ini maeyau maeyau iswapiyar ywowamim.
16 Mi siya iikamim yipiki ipiyin min haiginim iikam nhirim sima sainam siya simiir boinki,
ti kimiir ipiyin minim ti hainaniyam. Kara pi boriisopi kima kariir Adin siir omaka saiirin
hiniin tirim. Maeyaua iikamim ninkiniuwiya dimin taemin wokiyok sainiya saiir hiriinan
nwowim.
17 Mi kamim siir kigna miriiyim sima yai kwira Yokwo Komii sima mwan kiga, saiir swoki
aingwowarkaigi. Saeya hiniina boinka, Adi Komii, kariir kwoin komiiyin kiriir omaka aiir
sibgu kigriraowam naingwowi, kara ha naingwowi, saeya wadie hiriiyar dwo.

18 Mi ta siya tirkiya saiir mhoiiya Isrel simiir kaunselin simiir biiyan kamim ina yitim. Mi sima ha nitim siiram mi kimidina siir ini boini mi kiriirin Adi Komii siya nwowaiginiuwi inig komiigak hiriinan tiram mi panao kira pi dimin kirie komii whir tir krimiir whwonkam idain, krimiir niisiimauuwam.
19 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima ta Adi Komii siir omaka aiir niininkiii mi kara saiirin wi ii kwoimuwar swoki kwamirii niinikougii.
20 Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, ta Adi Komii siir omaka saiir miriiya biewiyim kamnwis iriiyar whira miriiga. Mi nikira ha boinkin, saiirin wi ii kwoimuwar kwamirii niinikougii wi dig nwo rani.
21 Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir bi boinkin. Niingaka. Siya siir piu aiirar boinkin.
22 Mi mhoiiya kamim sima Jisis siir nisomaokiyim mi siya ha naonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankin. Mi kamim siir kigna miriiyim sima yaiya biiya Jisis siya boina saiir swoki aingwowarkaigiyim mi sima haniingi yaingwo tibmii kiingi Adi Komii siir yaiyim biiya sima winkiyim Yokwo Komiini simiiramin. Ya ta yaiya ya Jisis siir yaimwo aeyairga.

Jisis siya iikami kwoin bidi yinokninkinin

23 Mi Jisis siya om komii Jerusalem hirar niki owin, Judami iikamim simiir ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova mi ta maeyau aiirarin iikam kasa rani, dimin kirie komii komiiyim Jisis siya tirim simiir kigim. Mi ti dimin hiriinanim sima kigim iikam kasa rani, naingwo tibmii kiingiyim siirim.
24 Mi Jisis siya simiir naingwo tibmiikiin aiir bi naingwo tibmiigikin. Niingaka. Mi ti hiriinan saiirsika siya, hiniin paniinsi yaingwosi siirin simiir iin hauuwim. Dimusi rani, siya iikam simiir kwoin imiir bidi yinokninkin kiinin.
25 Siya iikamim simiir kwoin imiirin bidiyar yinokninkinin. Mi siirin inkam nwirki bi haiburgin iki iikamim simiir kwoin imiir ninokninkinim mi sima siirin wi inkam nwirki swoki boinmauu rani, iikam simiir kwoin imiirin. Niingaka. Ɨriig.

3

Jisis siya Nikodimas saika boinaigin

1 Inkam nwirin siir inigin Nikodimaskin, siya Isrel simiir iikamim simiir kigriraowiyim biiyan inkamim simiir nwirkin siya Farisi inkamkin.
2 Mi iigwir niiyaka siya Jisis siiram yamwii. Mi kimidiniya siir ini boiniu, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin, krima bidi yinokninkinim, kiriirin Adi Komii siyar nikrop iuungikin dimin kirie komii komii krimiir niisiimauuwam. Inkamki simiir tirim wi dig nwo rani, Adi Komii siya siir whinkinsiis haiginiu karamae nwowi ti dimin iiiram. Niingaka.
3 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kiriirin pi ha boini ta yaiya yaimwowairga. Inkamin yinisimnan yaeya swoki aokaina karamae nwowi siya wi Adi Komii siya kigirkakiyim digworaekwo whiekakim wi simiir kig rani. Niingaka.
4 Mi Nikodimas siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin waibiyie niki owiyin mi siya wi paniina swoki ami siir yopiini mhiinauwin, siir swoki aokainakiyim, ha?
5 Mi Jisis siya siir yai aka ina swoki owarkii boinkiyin Kara kiriirin yaimwowar boinki, inkamin op baptais karamae nwowi mi Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin siirin kwoin rirmiiya nwowiyin siir hauu karamae nwowi siya wi dig nwo rani, Adi Komii siya kigirkakiyim siir digworaekwo whiekakim simiir kigim.
6 Mi inkamin siir yopiigi naokainakiiyin yio nu tiranar inkamkin mi yipiki inkamin Adi Komii siir naeyiuin kwoin win siya hauuwiyin, yio siya wi inkam win nwowi.
7 Kira ta yaiya kara boinkiya kiriir saiirsi kipi nanaaki Adi Komii siir naeyiuin kiriirin wi kwoin win siyar hauu haiginiuwi.
8 Opuda ya hindanki pa hugnani mi tindanki pa mi hugnani. Mi kira saeya hugiyim pa wakaei mi kira saiirin ha ninokninkin tani saeya pindanki hugnaniya mi ini pinda hugnama. Adi Komii siir naeyiuin ini ta saiir hiriinan ywowin. Krima ninokninkin tani siya dimin taemin imiirin paniin paniina tiri mi iikam imiirin paniin paniin whinkinsiis haiginiuwi.
9 Mi Nikodimas siya Jisis siir swoki srii, ti dimin hiriinanin wi paniina nimbiyami, ha?
10 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, kira inkam komiiyairgin mi kira iikamar mi owomwarkaiyiuwikin mi kiriir ninokninkina iki digworaekwo whiekakim simiir ninokninkina ini Isrel simiir iikamim simiir ninokninkina saiir haibura. Mi kira ti digworaekwo imiir ninokninkin karamae dimusi nwokin, ha?
11 Kara kiriirin yaimwowar boinkii, nim krima diminin krimar ninokninkinim mi krimar kigim simiirarar boinikim. Mi wim kima iinokiinokin ti yaiyim krima boiniyim pi yaewan simiir kindiyiuwani.

12 Mi kira ti digworaekwoim nuanim kara kiriir boinmimauuim ti dimin hiniinim yinisimnan yopiigi swoki aokainaki mi opud kira simiiram naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi kira wi paniina naingwo tibmii kiini kara Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir digworaekwowim simiir boinmimauuwi, ha?
13 Mi karairgin Adi Komii siir omin siir hiran inkamin, karairgin inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir hiranki niuunaiiniyin. Kanakanairgin Adi Komii saikar nwowin siir om iiir bidi bidiniyar.
14 Ɨni Moseski si nonkwokwowin mipugin mi paeyaka ha nikin koginankiigiyin ini siir hiriinan ywowin, maeyau siiyin nu apa niinga saiir hir. Mi ti hiriinan siyiuin iikamim sima kariirin ninomor kouan inkamin paeyin hiiniya nirioninkinin saikar wi hiriinanar mi inkin irinu inansiingii.
15 Mi iikam whiekakim kariirim naingwo tibmii kiini sima wi omwai Adi Komii saikar waiyayokiyokiikaeyami iinokiinokin.
16 Adi Komii krimiir Wanin siya iikam whiekakim nuanim simiiram naingwokwonanaeikin mi siya siir yinisim nwirkinwiruwan siir asi nikropkikin. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kiini sima wi nao rani mi wi kigugu iguski rani. Niingaka. Sima wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami Adi Komii krimiir Wanin saikar
17 Adi Komii krimiir Wanin siya siir yinisim iirin iikamim nuanim simiir hidam bi nikrop iuungikin. Niingaka. Siya minam nitkin iikamim nuanim simiir nanmaiwarkainam naowam.
18 Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kiini Adi Komii siya siirin wi warar ninkin hid rani mi siya wi maeyaua paeki nwowa wi saiir wara nam tani. Niingaka. Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowin siirin Adi Komii siya bidi hidin. Dimusi rani, siya ti Adi Komii siir yinisim nwirki nwiruwan siiram bi naingwo tibmiigin.
19 Adi Komii siya iikam imiirin hiniina hidgim, kariir yaiyim ini bieki whwoyanan ywowim. Kara ti nu iiirin minam nitkin Adi Komii siir dimin taeminim simiir niisiimauuwim mi sima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiiram bi naingwokim, sima nuan dimin biyieyim simiiramar naingwo kripkaigim. Dimusi rani, sima dimin biyie tiram naingwokim.
20 Mi yipikin siyiu biyie tiriyim, yim Adi Komii siir yinisimin paenan niuyaeiyin yim siir io omomkin. Sima Adi Komii siir yinisimin siir siyiu iiir sibgu apim pi boriisopi. Dimusi rani, dimin taemin biyieyim sima tiriyim wi si nhinkiisi.
21 Mi yipiki siyiu miiyik tiram naingwowim yim Adi Komii siir yinisimkim bienan whwoyaeiyim kariiram wit. Mi siya iikam imiirin siyiu miiyikin Adi Komii siya naingwoin siya tiram wi simiir nwoki iisiimauuim. Ɨriig.

Jon siya ha boinkin Jisis siya yipikin

22 Mi ta saiir mhoiiya Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi sima omisim whirin nu Judia hir nwowin siir yam. Mi sima ii nhirim hirar ywo mi sima iikam imiirin op ina baptais haiginiuwim.
23 Mi Jonin yio iriipi hiriinan iikam imiirin op ina mi baptais haiginiuwin om Inon Selim kingiin hir. Dimusi rani, ta maeyau aiirin op kasa rani mi iikamim siirin minam nini kignikim siya op simiir baptais haiginiuwim.
24 Herot siya Jon siir bi niki hiugripkiikikaigin maeyaua mii biyie miriiya saiir.
25 Mi Jon siir kigna mirii kam nhirim sima Judami inkam nwirin Isrelanin saikar ninkinwamwarkii boinkim. Sima op baptaisni siyiuin siir ninkinwamwarkii boinkin.
26 Mi sima asi nitkim Jon siir kigniyam. Mi sima siir boin, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin, kira ina ninokninkinin inkamin kinaka nwowin Jodan iegbid mirmii hirin siirin kira krimiir boinin. Tariinanin siya iikam kasa bi baptais haiginiugin. Mi iikam whiekakim ini siiramar ninantionanamim mi sima krimiiram nit rani.
27 Mi Jon siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin dimin whirin siir kwoin airgi bi swoki haigin, kiriirin siyar bidi boinki pi kira hai.
28 Kima bidiyar wakaeyim yaiyim kara boinim, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam si rani. Niingaka. Yio siya ini kariir mhoiiya nitin. An kara biiya minam nami, hindara boinmimauuami sima siir nwoki inokninkinim.
29 Inkamin wig nonkwonaeiyin ta wiga ya siirgisiirairga. Mi Jisis siya ini ti inkamin siir hiriinan ywowin mi nim krima iikamim yipiki siiram naingwo tibmiiyim nim krima ini siir wignan ywowim. Mi iiya siyar wakaewiniyim siir nwirin ini nitin mi siya pi mairgimairga nwowini. Mi siya dimin taeminim siya boinim simiir wakaeiyim siya pi mairgimairga nwowi. Kariir hiriinan ta mairgimairga komiigak kara mi owa saiir hiriinan. Kara Jisis siir

nwirkin. Kara siir yai aiir wakaesibwinin kara hikak bi nwowinkin, kara ini mairgimairgar ywowinin. Kara hik karamaeka iikamim siiram ninantionanamim simiiramin. Niingaka.
30 Mi kara ha naingwowi siir inigin kougikouwa damki mi an kara ha mi aingwowi kariir inigin yio nuginuwa dokwokopoukimaigik.

Siya yipikin ninomor kouanki nitin.
31 Jisis siya Adi Komii siir omin siir hiranki nitkin mi nuan iikamim simiirin ini siyar haiburim. Mi yipikin nuanki nitim, yio ini nuan digworaekwowim simiiraramar naingowin. Mi yipikin Adi Komii siir omin siir hiranki niti, yio wi digworaekwo whiekakim simiir haiburi.
32 Dimin taeminim siya kigim mi siya wakaeyim siya simiir asi boinmimauugin. Mi inkam nwirkin simiir bi swoki wakaeyokna diriraerarkin. Niingaka.
33 Mi yipiki siir yai aiir sibgu wakaeyokna api, yio hindara nanaakninkii haiginiuwi ta Adi Komii siir yaiya ya yai kaimwoka.
34 Mi inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin mi ha nikropkiyin, siya wi Adi Komii siir boinmimauuwi. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiuin siirin siya bidi yinkiniukikaiyin mi siirin siyar whinkinsiis haiginiuwi ta mii aiir miriiyamin.
35 Adin siya siir yinisimin siiramin pranaepranae bi naingwokwonanaeikin. Mi siya pi siirar mi kigninkini digworaekwo whiekakim simiir kigirkakamin.
36 Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kiini, siya wi inigakar nwoyokiyokiii iinokiinokin. Mi yipiki siiram wakaeyokna karamae nwowiyin siya wi omwai waiyayokiyokii rani, iinokiinokin. Niingaka. Adi Komii siya siirin wi io prasae nwo rani. Mi siya siirin wi hiriiyar nonkwoniinwoimwiirninkin kripkaii. Friig.

4

Jisis siya nu haimii Sameria hiran wiga saikar boinaigin
1 Farisi kamim Mosesni siyiu komii siir napiyim, simar wakae, iikam whiekakim ini Jisis siiraramar yamim, simiirin op siya baptais haiginiuwam. Mi Jon siirin ini siya haiburin.
2 [Simiirin Jisis siyar bi baptais haiginiugin. Niingaka. Simiirin kamim siir kigna miriiyim sima baptais haiginiugim.]
3 Mi iiya Jisis siya hiriinan wakaeyin, Farisi kamim sima bidi yinokninkinim mi siya nu haimii Judia siir asi haiburgigin. Mi nu haimii Galili hiriir asi swoki amkin.
4 Mi iiya siya ti siyiuin nu haimii Galiliya namiyin siirar niki apamin mi siir kwoinin Adi Komii siya swoki hiurworwokaigi, siyiuin nu haimii Sameria namiyin siir napriokiinamim.
5 Mi siya omisim whirin nu haimii Sameria hiranin siir yimbiyam. Ti omin siir inigin Saikakin. Ti omin ini nu maeyaua Jekopki si hauuwa siir yinisim iiir Josepni numirim ini saiir kingiin hir nwowin.
6 Mi ti aeyawieyin op sima kunaeiyin ta maeyau aiir nwowin, siirin Jekop siyar nopgikin. Mi Jisis siya piugi piyaokin mi siya ti aeyawieyin saika kingiin hir ini idwo mi ta iiya ya nabiebopwoka.
7 Mi Jisis siya hirar niki idwowin mi wig ira Sameria hirana ina yita op kunanakiyam, ti aeyawie iiir. Mi Jisis siya kimidiniya saiir boinki, kira kariirin op kuna hauugi, kara kwiyaeyam.
8 [Mi kamim siir kigna miriiyim yim ini om komiiya hiriir yamim nae sainam.]
9 Mi Jisis siya saiirin hiriinan boinkiyin mi ta Samerian wiga ina yowarkii boina, ni kira Isrelan inkamkin mi ankara Samerian wiga mi kira kariiramin opam dimuam boinkin, kira kwiyaeyam, ha? [Isrel simiir iikamim mobmir mob minim Samerian iikamim krima nae kwiyaeyim simiirara bi ningigir ae kwiyaeikim. Sima ha naingwo tibmii kiini wi Adi Komii siya pi boinisi yim miiyik rani.]
10 Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin mi kira diminim Adi Komii siya priihauuwiyim kiriir mi kira kariir mi inokninkini ti opam kiriiram sriiyin mi kira kariiramin pi op miiyika iikam imiir whinkinsiis haiginiuwiya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiiyam pi saiiram nwoki sriiyim.
11 Mi ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkam komii, kira two karamaeka mi tiki aeyawieyin siir opa kingiin kingiin nwomai rani. Mi kira ta op aiirin pi paniin paniina haii, iikam imiir hauuwam simiir whinkinsiis haiginiuwam, omwai sima waiyayokiyokiiyim, ha?
12 Ti aeyawieyin krimiir brougaeyin Jekop siyar hauugigin krimiirin mi siya mi siir yinisisim ikim yim sima siirar mi kwiyae namkim. Mi siir bulmakau sibsibim yim iriipi hiriinan ta op aiirar mi kwiyaekim. Mi kira ha naingwowi, kira ini Jekop siir haiburin, ha?
13 Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, iikamim ta op aiir kwiyaeyim, yim wi kwoinkar swoki haei.

14 Mɨ yɨpiki kara hauuwi ta op aiir, yio wɨ kwoinkɨ haei rani. Niingaka. Mɨ taka opa kara hauuwana, siir whinkinsiis haiginiuwam, ya wɨ sinkai rani, ya wɨ hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin.

15 Mɨ ta wiga saeya ina swokɨ boinkiya siirin. Inkam komii, kira wara op hiriinana kariir whauugi mɨ mhoiiya kariir kwoinin wɨ haei karamae nwokɨ owim. Mɨ kara wɨ tiriir swokɨ it rani, op kunanakiyamin.

16 Mɨ Jisis siya saiir boinki, kira kiriir kam iiir tinɨ ikiunaki.

17 Mɨ ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kam karamaeka. Mɨ Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkai boin, kira kaimwowar boini, kira kam karamaeka.

18 Biiya kiriirin kamim iriiyara ikɨ onkwona mɨ wara kamin kinaka nwowin yio kiriir kamkɨ kam tani. Ta kiriir yaiya ini kaimwowar ywowa.

19 Mɨ wig saeya siir boinki, inkam komii, kara ini hainiingɨ yinokninkinkiya, kira profet inkamkin.

20 Krimiir brougaeyim yim sima Adi Komii siir inig iiirin iripa ti mhiu iiir haingiriyiu hainanikim. Mɨ wim kima Isrelan iikamim, wim kima ha boini, krima Adi Komii siir inig iiirin om komii Jerusalem hirarar hainan iski.

21 Mɨ Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boinki, wig, kira kariir yaiya kaimwo saiir dwoki. Ɨigwira saeya nimbini, krima Adi Komii siir inigin wɨ ti mhiu iiir hainan tani mɨ wɨ om komii Jerusalem hir mɨ hainan tani. Niingaka.

22 Mɨ wim kima Samerian iikamim, wim kima diminim kima kig karamae nwowiyim simiiram hainanikim. Mɨ nim krima diminim krima kigninokninkinim simiiram hainanikim. Dimusi rani, Adi Komii siir miiya iikam nanmaiwarkainaeiya Juda iikam krimiir hiriir nimbinika.

23 Mɨ iiya ta ii aeya nimbiyamana ini kingiin nwowa. Mɨ iikamim yɨpiki naingwo tibmii kiingikiinim mɨ Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin siya simiir whinkinsiis haiginiuwi mɨ sima siir inigɨ inig iiirin siyiu miiyiki miiyik iiirar hainani mɨ Adi Komii siya ti hiriinan iikamim siiram naingwo tibmii kiiniyim mɨ siir inig iiirgɨ iiir hainaniyim simiiram naingwowikin.

24 Adi Komii siya piu karamaekin, siya ini siir naeyiuin siir hiriinan ywowin. Mɨ yɨpiki siir inig iiir hainani, sima wɨ daingwo tibmii kiin. Sima wɨ piu ara kipi hainan, sima simiir mhii kwoinim warar hauu iuguski.

25 Mɨ wig saeya siir boin, kara bidi yinokninkina Mesaia siya wɨ sipi niti, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whinkinsiis haiginiuwam, sima dapiyin Krais. Mɨ iiya siya niti, siya krimiirin wɨ dimin kasakasa nowomwarkaiyiu rani.

26 Mɨ Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, karairgin, kraisin, ti kinakar boinin.

27 Mɨ iiya siya saika nikɨ boinaiyin mɨ kamim siir kigna miriiyim ina yimbiniyim. Mɨ iiya sima hiriinan kigim sima ini mouni haniina siinkaokiyim. Dimusi rani, siya ta wig anaka boinaigin. Mɨ siirin inkam nwirkɨ bɨ swokɨ boinkin hiniin, kira dimu diminim naingwowi? Mɨ kira saika dimuam boinkin?

28 Mɨ ta wiga saiir op twowa ini hirar kwaiburgika. Mɨ saeya ina iwitama oma hiriir. Mɨ saeya iikam imiirin dimin taeminim siya boinim saiir simiirar ini boinoudninkiniu.

29 Mɨ saeya kimidiniya simiir ini boiniu, kima unkɨ it, ikɨ inkamin dimin taeminim kara tirim biiya simiir haknoudninkinin, tari Krais siya piyamisi owin?

30 Mɨ sima om hir haiburgigim mɨ sima ina yamim Jisis siir kignakiyam.

31 Mɨ iiya ta wiga saeya om hirar nikɨ owa mɨ kamim siir kigna miriiyim sima naeyim siiram ha nonkwowim mɨ ina boinim, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, kira nae ti ae.

32 Mɨ siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara bidi yaeyin, naeyin kima ninokninkin karamae nwowin siir.

33 Mɨ kamim siir kigna miriiyim sima, sima simar yinsrii ansriina. Mɨ siiramin nae inkam nwirkɨ hainanikin, ha?

34 Mɨ Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir naeyin yio hiniingin, kara ti inkamin kariir nikropkiyin kara siir kwoin iiirarar dap. Mɨ kara miiya siya nimbingiya kariir saiir dankabimbid digi.

35 Wim kima hiniina boinikim, bwanim pɨ whiiya nwokii mɨ sasaeyim pɨ sasae wai haniingin nwokii. Mɨ kima pɨ hainii ningugu haii. Mɨ kara kimiirin pɨ hiniina boinkii, kima ikɨ numiran sasaeyim simiir kigi, sima sasae wai bidi ywowim. Kima simiirin hindara ti inguguae.

36 Mɨ inkamin numiran sasaeyim simiir ningugu haiiyin, iikam nhirkim sim sainam yio ini ti inkamin, hinda tinda namiyin, ikɨ iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam ini siir hiriinan ywowin. Mɨ sima ha sibgu wakaeyoknaei mɨ wa nwokɨ aingwo tibmii kiinim. Mɨ iinokiinokin sima wɨ omwaiyar nwokɨ waiyayokiyokiikaeyamim. Mɨ inkamin ti sasae imiir ninkinin mɨ inkamin ti sasaeyim wai nwowiyim simiir ningugu haiiyin, sowa nwisairarin

pi mairgimairga nwoswowi. Mi yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim mi yipiki iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiyim, Adi Komii siir yai aiir wakaeyim, yim ini ti inkam nwiso sowiir hiriinan ywowo.

37 Ta yaiya ya kaimwowairga. Inkam nwirin yio hindira niiyokninkinami mi nwirin yio wi hindira ningugu haiyami.

38 Ta kara nikropkiya kimiirin ya numirim inkam nhirkim niiyokninkinim simiir sasae imiir ningugu hainan ywowa. Ti numirim yim inkam nhirkim niiyokninkinkim. Ya ini biigi bii sima boinmimauuwa kariir yai win kibiya iki iikam nhirim simiir, ini saiir hiriinan ywowa. Mi wim kima ti yai win kibi kibiyim iki iikamim biiya naingwo tibmiiyim wi simiir swoki boinmimauuwami.

39 Mi mhoiiya nu haimii Sameria hiran iikamim sima Jisis siiramin ina yaingwo tibmiiyim. Whisarii rani, sima ta wiga saiir yai aiir wakaekim. Saeya hiniina boinka, siya dimin taeminim biiya biiya kara tirim mi tariinan mi tir ikim, siya simiirin ini hiriiyar ha-knoudninkin digiyin.

40 Mi iikam whiekakim om Saika nu haimii Sameria hiranim sima Jisis siiram ha nitim mi sima kimidiniya siir srii siya simaka hir mi owim. Mi Jisis siya sima iiyim kwisa ywo.

41 Mi iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kiinim. Dimusi rani, sima siirgisiir yaiyar wakaekim.

42 Mi sima ta wig aiir boin, tariinanin krima siir yai aiiramin bidi yaingwo tibmii kiingiyim. Krima yaiya kira boina krimiir saiir bi naingwo tibmii kiingim. Niingaka. Krima asi naingwo tibmii kiini krima krimiir wiingi wiingar wakaekim. Mi krima bidi yinokninkinkiyim siya Kraiskin, nuan iikam whiekakim krimiir nanmaiwarkainain inkamin siya. Ириig.

Jisis siya gavmani mii miriiyin inkam nwirin siir yinisim iiir haiswoniskiigikin

43 Jisis siya hapaiirin iiyo kwisa ywo. Mi mhoiiya siya hir haiburgigin mi ini nu haimii Galili hiriiyar swoki amin.

44 Jisis siyarin, hiniina boinkin, siir oman iikamim sima profet inkamin siirin ha bi naingwowikim siya inkam komiigin mi inigakin. Niingaka. Sima hiniina bi naingwowikim.

45 Mi iiya Jisis siya siir oma hiriir swoki amin mi Galili hiran iikamim sima siiramin ini mairgimairga ywowinim. Dimusi rani, dimin taeminim siya tirim Judami ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova om komii Jerusalem hir sima bidi kigmimikim.

46 Mi Jisis siya om Kena nu haimii Galili hiriir swoki amin, omin opa siya tirkiya wain nikpitmaigiya siir. Mi om Kapaneam hir nwowin gavmani inkam komii nwirin siir yinisim yinkamiyinin makakin.

47 Mi siya wakae Jisis siya nu Juda hir bidi haiburgigin mi siya nu haimii Galili tirii nitam tari. Mi siya ha namin Jisis siiram mi kimidiniya siir ini boiniu, saika namim om Kapaneam hiriir siir yinisim iiir nini haiswoniskiiyiuwim. Siir yinisimin ini nao kingiin nwowin.

48 Mi Jisis siya siir boinki mi kima, kara dimin kirie komii komii tir karamae nwowi mi kima wi kariiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka.

49 Mi ti inkam komiiyin siya hiniina boinki, Biiyan Inkam Komii, kira kanakar wit, kariir yinisim iiir kignakiyam. Yinisim ieya naonamin yio miiyik rani.

50 Mi Jisis siya siirin ina yikropkiyin, kira ti am kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi ti inkamin siya Jisis siir yai aiir wakaeyin mi ina yamin.

51 Mi iiya siya ha swoki haiyiug apnamin mi kamim siir miriiyim, sima siirin siyiu hir yapiyiskaiwin. Mi sima boin siirin, kiriir yinisimin ini wadieyar swoki owin.

52 Mi siya kimidiniya simiir srii, paki hiniin iiya wadie sae nwokikin kariir yinisimin, ha? Mi sima siir boin, siir piu huua kiniya ii nabie bopwo digika.

53 Mi ta yaiya sima boina siir, saiir mhoiiya mi siir adin ina swoki aingwokiyin yaiya Jisis siya boina ii nabie bopwo hiniin kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi siya mi siir yinwig ima simaniiyin ini hiriiyar yaingwo tibmii kiin swokiyim Jisis siiram.

54 Mi ya tariigina ya dimin kirie komii kwisaka aeya, Jisis siya tira iikam imiir niisiimauuam, iiya siya nu haimii Judia hir haiburgigin mi ha napnamin nu haimii Galiliya hiriir. Ириig.

5

Jisis siya inkam nwirin whiinausim kwira Betesda dapiya saiir hir haiswoniskiigin

1 Mi tiriiginim yim dig nwokiyim mi Juda simiir ii komii kwira nae iripa haingiriyiu aeiya ina yimbiyama. Mi Jisis siya asi swoki amkin om komii Jerusalem hiriirin.

2 Mi om komii Jerusalem hirin anowin napninopkainamiyin iikamkim sim kiyaininopkainamiyin sibsib siir kingiin hirin whiinausim kwira ini hir nwowa. Mi

iikamim sima Hibru simiir yaigina hiniina dapikim Betesda. Mi ta whiinausima saiir kingiin hirin iuruwim iriiyara nwowi iikamkim sim nidwowam.

3 Mi iikam whiekakim makak makakim ini hirar ninidwodwokaowim. Iikamim nhwokwisaeyim mi iikamim igrib iindib niimwowaeyao minkin kipiiyim mi iikamim kiu min naoninsimsiririu ikim. Sima minam ninidwodwokaowi Adi Komii siir paekwosimin siya tirkiyim op aiirin imigak nwokiyam.

4 Mi ii nhirim Adi Komii siir paekwosimin iki siya niuunaiiniiyim mi ta whiinausima pi imig iga siya naun ini iniunii. Mi inkamin iki biigi bii natmainamiyin ta opa Adi Komii siir paekwosim ieya tiriya mi ta siir ma pa digi.

5 Mi inkam nwirin iuru hir nidwowin biewiyim maki siya niiyim kam nwir iuur iriiyar whoimgim (38).

6 Mi Jisis siya ti inkamin siir kigin siya hir whinin mi siya ina yinokninkinkiyin siya maki kwokiyaeya bi niigin. Mi Jisis siya siirin hiniina boinki, kira hiniina naingwowi kira wadie swoki okiyim, aniya?

7 Mi ti inkamin maki niinanaekaigiyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii, iiya Adi Komii siir paekwosim ieya tirkiiyim ta op aiirin mi kariirin inkamki haidunamam whaowae ta whiinausima saiir aowa hiriirin. Mi kariirin pi nhirkim swoki haiburi, bil pi sima natmaidunami.

8 Mi Jisis siya siir boinki, kira dinsiin okwoki mi kiriir nibmir aiir hai mipa dapnam.

9 Mi biri kimiminkikin, ti inkamin siir ma ina digiya mi siya ini siir nibmir aiirar yinsiin hainamin. Taka iiya ya Judami ii komiiya piu siisiya Sabat, iiya dimin taemin sima tir karamae nwowiya saeya.

10 Mi siya nibmir ha hainamin mi gavmani inkamim sima ti inkamin Jisis siya nwowaiginiugiyin wadie siir sriiwin, tapa Judami ii komiiya piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karam nwowiya saeya mi kira wara kiriir nibmira saiir dimusi hainanikin. Moses siir siyiuin hiriinanin siirin igbidgak bidi ywowin.

11 Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin kariirin siya nokmwin haigikin ta kariir nibmir aiir ninsiin hainaniyamin.

12 Mi sima kimidiniya ti inkam iiir swoki kwasrii, yipikin kiriir boinkiyin ta kiriir nibmir aiir hainaniyamin, ha?

13 Mi ti inkamin wadie Jisis siya nwowaiginiugiyin siya bi ninokninkinkikin ti inkam iiirin. Dimusi rani, Jisis siya siir bidi haiburgigin mi siya paniinsi yinokninkinkisi, iikam kasakiwaeyao hir nokwowim.

14 Mi mhoiiya Jisis siya siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir kigin mi siya kimidiniya siir boin, wakae, kira mhoiiya wi dimin whir kipi swoki tir. Niingaka. Kira hiriinan tiri mi ta hika mhoiiya kira haii, ya wi hika biiya kira haiya wi saiir haiburi.

15 Mi ti inkamin ha namin siya kimidiniya Juda simiir inkam komii komiiyim simiir ini boiniu, ti inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin yio Jisis siyairgin.

16 Mi ti Isrelmi inkam komii komiiyim sima Jisis siirin siyiu biyie asi tirkim. Dimusi rani, iikamim maki niiyim simiirin siya Juda simiir ii komiiya piu siisiya Sabat, dimin taemin whir tir karamae sima nwowiya siya saiir haiswonimniskiigin.

17 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir Adin siya iinokiinokin hiriiyar miriigin. Mi an kara iriipi hiriinan asi mi mirii.

18 Mi ta yai hiriinana Jisis siya boina mi Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim siir nisomaowam asi tirkim. Dimusi rani, ti makak iikamim siya haiswonimniskiiyim Judami ii komiiya piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karamae nwowiya sasa rani. Niingaka. Sima siirin io minsi nwokim ta siya boina hiniin, Adi Komiiyin kariir Adgin. Mi siya ini inkam komii siya siyar swoki onain Adi Komii siir hiriinanin. Mi siirin saiirsi nisomaowam tirkim. Iriig.

Adi Komii siya siir yinisim iirin inigak bidi ywohaginiuwin siir mii aiir miriiyamin

19 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwowar boini, kara siir yinisimin dimin whirin kariir kwoin airgi bi swoki aingwo tirkin. Niingaka. Kara diminim kara kigmimikim kariir Adin siyar tirim kara simiirarar tiri.

20 Adi Komii siya kariiramin nhami nhami bi naingwokwowikin mi siya digworaekwo whiekakim siya miriiyim kariir asi niisiimauugim. Mi digworaekwowim siya nisiimauuwi wi digworaekwowim ti kara tirim wi simiir haiburi. Mi ti dimin taeminim kima simiir kigi mi kima wi nanaa pranae kin tani.

21 Adi Komii siya hidninsiin idwowiyim iikamim naokaowim omwai swoki waiyaim siir hiriinan. Mi kara siir yinisimin iikamim yipikim kara hauuwam tiriyim kwoin miiyik yio kariirar kwoinkin.

22 Mi kariir Adin iikam imiirin siyar bi hidikin. Niingaka. Mi siir kirieya siir yinisimin kariir bidi hauuwin mi siirin kara bidi kisina owin mi iikam imiirin wi karar hidi.
23 Mi iikam whiekakim wi kariir inig iiir asi hainani, kariir Adin siir inig iiir sima hainana saiir hiriinan. Mi yipikin kariir inig iiir hainan karamae nwowi siir yinisimin kima tira saiir hiriinan mi sima kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir inig iiir mi hainan tani. Niingaka.
24 Kara Jisiskin kara kimiirin yaimwowar boinkii mi yipikin kariir yai aiir wakaeyoknaei mi ha naingwo tibmii kiini mi sima wi kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir yai aiir warar mi wakaeyokna aingwo tibmii kiini. Mi yipikin kariir nikropkiyin siya wi siir naeyiu iiir hauu haiginiuwi simiirin mi kima wi inigak nwoyokiyokiikaeyami. Adi Komii siya wi simiir wara hid rani mi sima wi nao rani. Niingaka. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiikaeyamim.
25 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, iiya Adi Komii siya nimbina iikamim naokaoim simiiram ya bidi yimbiniya. Mi sima wi kariir yai aiirar wakaekii, Adi Komii siir yinisimin. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiigiyamiyin.
26 Adi Komii siya bi naowikin, siya kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamin siyairgin. Mi ti hiriinan siyiuin siya kariirin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiiyim simiir bwamki bwam iiir asi mi tirkikin.
27 Adi Komii siya ha boinkin, kara siir yinisimkin mi iikam imiirin wi kara hidi. Dimusi rani, kara ini inkamnan ywowin. Mi kara simiir kwoinim ina ninokninkinin.
28 Mi kima wi ta saiirsi kipi nanaaki. Mi iiya saeya nimbiyami mi iki iikamim niki aokaoim mi simiir ienau hir nwokaiyim sima wi kariir yai aiir wakaekii, Adi Komii siir yinisimin.
29 Mi sima wi ie hirankar ninsiin idwonani. Mi yipiki siyiu miiyik tirim yim wi omwaiyar waiyayokiyokiigiyami. Mi yipiki siyiu biyie tirim iiya sima ninsiin idwowi wi yaigak nwowi. Mi sima wi paeya nami mi iinokiinokin simiirin wi hiriiyar niunanaei.

Jisis siirin iikam nhirkim yanaakninkii haiginiu

30 Kara dimin whirin kariir kwoin airgi bi naingwo miriigin. Niingaka. Dimin taeminim kara wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siya boinim kara simiirarar tiri mi kara iikam imiirin asi hidi. Mi kara iikam imiirin wadieyar sibgu hidi. Dimusi rani, kara kariir kwoin ara naingwo diriraerar tani. Kara Adi Komii siir kwoin iiirar napi yipikin kariir nikrop iuungiyin nua tiriir.
31 Mi ti yaiyim kariir kwoinkar priinaingwo boinkiswo mi kima wi ha di ninokninkini ti yaiyim kara boinim kaimwoki piyamisi owim, iyie? Kara hindara priiboini.
32 Mi inkam nwirin yio ina mi owin yio siya Jonkin siirin Adi Komii siya nimbingikin, kariir yaiya saiir sibgu boinmimauuwam. Kara bidi yinokninkinin yaiyim siya boinmimauuwim kariirim yim kaimwowairgim.
33 Mi wim kima kam nhirim kimidiniya Jon siiram yikropki mi ti inkamin siya boinkiyin simiir yio karairgin.
34 Kara kamim kariir yai aiir nanaakninki haiginiuwim simiirin yai karamaeka. Niingaki. Niingaka. Mi ti digworaekwowim ti kara boinmimauuwim kimiir, kima simiirin wi nwoki sibgu inokninkinim. Mi kima wi kariir yai aiirim nwoki wakaeyokna aingwo tibmii kiinim. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei.
35 Jon siya ini pae niuyanan ywowin kimiir niuya haiginiuwam. Mi Adi Komii siir dimin taeminim simiir niisiimauuwam. Mi ta iiya siya omwaiyar niki waiyain, kima siiramin nhami bi naingwo tibmii kiingim.
36 Dimin nhirim ini ta yaiya Jon siya boina kariir ini saiir haiburim ya hiniinga. Mi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya boinkiyim kara tiram yim iikam kimiir nanaakninkii haiginiugim kariirin hiniin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin.
37 Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kariirin siya boininkiigikin mi siyar mi anaakninkii haiginiugikin. Mi wim kima siir yai aiir bi wakaekim mi siir whwonkam iiir bi kigim. Niingaka.
38 Mi siir yaiya kimiir kwoinau bi haigi nonkworinuga. Niingaka. Dimusi rani, kima kariir yai aiirim bi naingwo tibmii kiingim, kara ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungikin.
39 Wim kima Yokwo Komii saiir yaiyim simiirin ha sibgu mwainikim. Dimusi rani, kima saiir sibgu ninokninkinam mi saiir naingwo tibmii kiinam tiri. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nwoki hauuwim kwoin winin omwai waiyayokiyokiigiyamiyin. Mi wara miiyim kima mwainkigmimikim yim kariir yai imairgim. Mi wim kima hiniinam naingwo mwananaei, Adi Komii siir miiyim kimiirin wi omwai simar nwoki waiyayokiyokii haiginiuwim. Mi wara miiyim kima mwan kigmimikim yim kariir miigim.
40 Mi wim kima kariirim naingwo tibmii kiinim pi boriisopi, kwoin winin omwai waiyayokiyokiiyin kara kimiir hauuwim.

41 Kara pi boriisopi iki iikamim kariir inig iiir hainan praprasim. Niingaka. Ya tariigina ya dimin komii rani.
42 Mi kara kimiirin ina ninokninkinin kimiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo hiririu kiin tani.
43 An kara kariir Adin siir inigni nitkin mi ta kara nita ya Adi Komii siya nitni haniinaka tisi kara nitiskiyin. Mi wim kima kariir yai aiir bi naingwo tibmii kiingim. Mi wim kima simiirin ini yimiiyiuwim. Mi inkam nwirki nitkiswo mi siya siir yai imiir nini boinmimauuniyim mi wim kima siir yai imiirin wa pi wakaeyin mi kariirin iyie?
44 Mi kima kariir yai aiiramin wi paniina naingwo tibmii kiini, ha? Kima wi dig nwo rani. Mi kima, kima kimar ninan hainanamar tiri mi kimiir inigim Adi Komii siya hainanim pi boriisopi. Niingaka.
45 Kima ha kipi naingwo kimiirin kara wi kariir Adin siir boinmauuwi, kimiir boinwokiyopnatkaigiyim. Niingaka. Mi Mosesin yipikin naingwo tibmii komiigak kima nwowiyin wim kima ha naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Mi Adi Komii siya kimiirin wi dimin whirki kimbu karamae saiirsi nwoki ikiuwim. Kimiirin wi siyar boinmauuwi kariir Adin siya boinwokiyopnatkaigiyamin.
46 Mi kima Moses siir yai imiiram naingwo tibmii kiini, kima tira saiir hiriinan mi kima kariir yai aiiramin wa mi aingwo tibmii kiini. Dimusi rani, yaiyim Yokwo Komii hir nwowim kariirim siyar winboinkiyim mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiingim.
47 Mi ti yaiyim Moses siya winboinkiyim kima simiiram naingwo tibmii kiin karam nwowi mi kima kariir yai imiiramin wi paniina naingwo tibmii kiini, ha? Yi siyiu karamaeka. Niingaka. Ɨriig.

6

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000kim, siya wigyinim simiir wara bi mwaingim (Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

1 Mi mhoiiya Jisis siya ti yaiyim ha boindigiyim mi siya ina iyikidamin Galili whiigbida hiriir, saiir inig whirin sima dapiyin ta whii aiirin whii komii Taibiriaska.
2 Mi iikam whiekakim sima ini Jisis siir mhoiiyar sidkaenamim. Dimusi rani, sima dimin kirie komii komii kasa bi kigim iikam makak makakim siya ninimniskiiyim. Mi sima siir mhoiiya asi sidkaenamkim.
3 Mi Jisis siya mhiuisim whirin siir iiyam. Mi siya kimidiniya siir kamim siir kigna miriiyin simakar ini ii idwoiu.
4 Mi Juda simiir ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova ini kingiin nwowa.
5 Mi Jisis siya ha niyaeyok kaokiyin mi siyar kigwin, iikam isid komiiyin nitin siiram. Mi siya Pilip siir boinki, krima bretim pi papi haii ti iikam ima naeyamin, ha?
6 Mi Jisis siya Pilip siirin hiriinan boinkiyin mi yio siyarin bidi yonkwokiyin siyiuin pi siya tiri. Siya Pilip siirin minam kinankiugin, siir kwoinin pi paniina namisi aingwokii.
7 Mi Pilip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin mi krima bretim K200.00 saini. Mi ti hiriinan iikam isid komiiyin krima simiirin haimii haimiiya hauuwim pi digi dig nwo rani. Niingaka.
8 Mi siir kigna mirii inkam nwirin, Endru nikiuwiyin Saimon Pitani nomousimin, siya Jisis siirin hiniina boin,
9 whranisim nwirin tir nwowin, siya bret baliyim iriiyara nwowi mi anasuwo whisa mi owi. Mi ti hiriinan bret iriiyariuwam mi anasu whisuwa iko, ti hiriinan iikam isid komiiyin pi dig swoki o mimin tani. Niingaka.
10 Mi Jisis siya simiir boinki, kima simiirin nab nab dokmwin idwo. Mi ta maeyaua sima nidwowa ya kokaka. Mi ti 5,000 kamim ini ta maeyaua kokaka ini saiirar priigrinkin idwonamim. [Sima wigyinim simiir warar bi mwaingim.]
11 Mi sima ha grinkin idwokiyim mi Jisis siya ti bret iriiyarim ha haigiyin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siir. Mi mhoiiya siya ina yiinibimbiir hauugiyim kamim siir kigna miriiyim simiir mi ti bret haimiiyim simiirin kimidiniya sima yap hauuwam iikam imiir sima naeyam. Mi mhoiiya siya anasuwo ha mi haiyin, ina mi inoop iinispamspak hauugiyin kamim siir kigna miriiyim simiir, bret imiir siya niki tirkiya saiir hiriinan. Mi iikam imiirin ha nonkwokwo hauunamim mi sima ini simiir kwoinkar priigrinkin idwo aenamim.
12 Mi mhoiiya simiir mhiyim dig ha nwokiyim mi Jisis siya siir kigna miriiyim kamim simiir boinki, wara nae haimii haimiiyim sima naepipiru okiyim ti swoki tauhaiginam iripa.
13 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiya, nae haimii haimiiyim simiir swoki taugin haiyam mirisim kwirki bi swoki okikin ini hiriiyar taugin haiswokiyim mi sima simiirin nib komii komiiyim iuur isa tauhaigi. Mi ti nib komii komii iuur iswo ini yaigiyaiga yaki itkikiniyim ti nae haimii haimiiyim sima naepipiru okiyim.

14 Mɨ tɨ iikamɨm sima tɨ dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm siya tɨrɨm simiir kɨgɨm mɨ sima ɨna boɨnɨm. Tɨ profet ɨnkamɨn Adi Komii siya boɨnɨn, nua tɨrii nɨtam siyaɨrgɨn.
15 Mɨ Jɨsɨs siya bɨdi yɨnokɨnkɨnkɨyɨn, sima siir nonkwonamam tɨri simiir kɨgɨrkakan ɨnkam komii nwowam. Mɨ siya mhɨua hɨrɨɨrɨn sasar asi swokɨ amkɨn. Ɨrɨɨg.

Jɨsɨs siya whɨiya saiir op ɨdwowar napnaiidamkɨn
(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

16 Mɨ mhoɨiya ɨiya bɨeyɨn ha nɨkiiyamtɨbɨn mɨ kamɨm Jɨsɨs siir kɨgna mɨrɨiyɨm sima ɨna yapniyamtɨbɨm whɨiya hɨrɨir.
17 Mɨ sima kɨmɨdiniya ɨ ɨra saiir yani apni kwɨrɨinam. Mɨ ɨna iyɨkɨdamɨm whɨiya saiir mɨrmiiya hɨrɨir. Mɨ ɨiya bɨdi kakauu ɨuguskiya mɨ Jɨsɨs siya simiiram bɨ nɨkɨ amsɨsaukɨn.
18 Mɨ ta ɨiya opud komiiya ha hugnaniya mɨ hɨnɨn komiiya ɨna mɨ ii okwonaniya.
19 Mɨ kamɨm Jɨsɨs siir kɨgna mɨrɨiyɨm sima kɨgnaidamɨm kilomɨtɨsɨm ɨrɨiyar kwɨr nanaɨrgɨm. Mɨ sɨmar kɨgwɨn Jɨsɨs siya op ɨdwowar napnii. Mɨ siya sɨmiir iya saiir kingiin napamɨn mɨ sima nɨdid pranae bɨ kɨnwɨnkɨm.
20 Mɨ Jɨsɨs siya simiir boɨnkɨ, kɨma kɨpi nɨdid, tɨ karaɨrgɨn nɨtɨn.
21 Mɨ sima maɨrgɨmaɨrga siiram ha nwowɨm mɨ siirɨn ɨna yɨnkikwona kwɨrɨiyɨn. Mɨ bɨrɨ kɨmɨmɨnkɨm, sima ɨna yɨmbiyamɨm ta maeyaua sɨma namam tɨra saiirɨn. Ɨrɨig.

Iikamɨm yɨm Jɨsɨs siiram naphansɨrkɨm

22 Mɨ ɨigwɨra iikamɨm sima bɨdi yɨnokɨnkɨnkɨyɨm, tapaiir nwomaiya iya ɨruwaɨrga. Mɨ sima Jɨsɨs siirɨn wara bɨ kɨgwo kwɨrɨigɨkɨm kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨmakan. Nɨɨngaka. Sima siirɨn tɨrar haiburgɨgɨm.
23 Mɨ siyaii nhɨrɨm om komii Taibirias hɨrankɨ nɨtɨyɨm yɨm ta maeyaua Jɨsɨs siya boɨn wadɨekiya Adi Komii siiram mɨ bret siya hauu aeya kam 5,000nɨm sɨm saiir kingiin hɨrɨir nɨtɨkɨm.
24 Mɨ iikamɨm sima hɨrɨinan kɨgɨm, Jɨsɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrii ɨkɨm, sima tɨr nwo rani mɨ sima kɨmɨdiniya siyaii sɨm nhɨrɨm sɨm kwɨrɨinaidam om komii Kapaneama hɨrɨirɨn Jɨsɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrii ɨkɨm sɨmiiram hansɨram. Ɨrɨig.

Jɨsɨs siya nɨnomor kou hɨran bret mɨiyɨknankɨn

25 Mɨ iikamɨm sima Jɨsɨs siirɨn whɨigbɨd mɨrmiiya hɨr kɨgɨuwɨn mɨ sima kɨmɨdiniya siir srɨi, ɨnkamɨn nowomwarkaiyɨuwiyɨn, kɨra tɨrɨirɨn paka hɨnɨɨn ɨiya sae nɨtkɨn, ha?
26 Mɨ Jɨsɨs siya simiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, kɨma kariiramɨn mɨnam swokɨ aɨngwo hansɨrnɨkɨm bretɨm kara hauu aeyɨm kɨmiir mɨ kɨmiir mhɨiyɨm ha nae kɨnɨugiyɨm simiiram. Mɨ kɨma kariiramɨn dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm kara tɨrɨm kɨma kɨgɨm simiiram bɨ hansɨrnɨkɨm. Nɨɨngaka.
27 Kɨma naeyɨm biyɨe nwowiyɨm simiiram kɨpi mɨrii. Kɨma naeyɨn kwoɨnbud hauu haiginɨuwiyɨn omwai waiyayokiyokɨiyam siiram mɨriinanae. Mɨ kara tɨ ɨnkamɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn, kɨmiirɨn wɨ kara hauuwɨ siirɨn. Dimusi rani, Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya kariirɨn ɨnɨgak bɨdi ywohaiginɨugiyɨn. Mɨ kara siir mɨi aiir mɨriiyam nɨtkɨn.
28 Mɨ sima siir swokɨ srɨi mɨ krɨma wɨ dimu dimɨn tɨ tɨr big nasmɨrwaiya Adi Komii siya nwowamɨn krɨmiiramɨn, ha?
29 Mɨ Jɨsɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, tɨkɨ dɨmɨnɨn kɨma tɨranɨn, big nasmɨrwaiya Adi Komii siya nwowɨ mɨ maɨrgɨmaɨrga siir nwowaiginɨuwɨ, kɨma kariir yai aiiram daɨngwo tɨbmii kɨɨn, ɨnkamɨn yɨpɨkɨn Adi Komii siya nɨkrop ɨuungiyɨn nua tɨrɨir.
30 Mɨ sima siir yai aka hɨnɨɨna swokɨ owarkɨi boɨn, kɨra wɨ pɨkɨ hɨnɨɨn dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm sɨm tɨri, krɨma kɨgamɨn. Mɨ krɨma wa nwokɨ aɨngwo tɨbmiiyɨm kɨrɨir yai aiiramɨn, ha?
31 Krɨmiir yɨdiwɨ wanwiyaeyɨm ɨiya sima nu siiyɨn apaɨn siir hɨr nwowɨm sɨma dimɨn whɨrɨn mana dapiyɨn siirarar naekɨm Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka, tɨ naeyɨn nɨnomor kouankɨ nɨtkɨn Moses siyar hauu aekɨm sɨmiirɨn.
32 Mɨ Jɨsɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnkɨ, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii tɨ bretɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn kɨmiirɨn Moses siyar bɨ hauugɨn. Nɨɨngaka. Kariir Adɨn kɨmiirɨn siya hauugɨn nɨnomor kougɨ kou hɨran bretkɨ bretɨn. Mɨ tɨkɨ hɨrɨinan naeyɨn kɨmiirɨn wɨ omwai siya waiyayokiyokii haiginɨu rani. Nɨɨngaka. Kariir Adɨn tɨ hɨrɨinan nae kɨbiyɨn siir om hɨranɨn siyar hauuwɨkɨn bretnanɨn omwai kɨma waiyayokiyokɨiyam.
33 Mɨ bretɨn Adi Komii siya hauugiyɨn nɨnomor kouwanɨn iikam kɨmiir, yɨo Jɨsɨs karaɨrgɨn. Mɨ kɨmiirɨn kwoɨn wɨn wɨ karar hauu haiginɨuwɨ omwai waiyayokiyokɨiyam.
34 Mɨ sima siir boɨnkɨ, Bɨiyan Inkam Komii, warɨ kɨrɨir bretɨn krɨmiirɨn ɨinokɨinok hɨrɨiyar whauunanae mɨ nɨm wɨ omwai hɨrɨiyar nwokɨ waiyayokiyokɨiyɨm.

35 Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, ti bretin kwoin win hauu haiginiuwiyin iikam imiir omwai sima waiyayokiyokiiyam, yio karairgin. Yipiki kariirim niti yio wi mhiigi nao rani. Mi yipiki kariirim naingwo tibmii kiini, yio wi kwoinki haei rani. Niingaka.

36 Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima kariir bidiyar kigim mi kima bi naingwo tibmii kiingim.

37 Mi iikamim yipiki Adi Komii siya hauugiyim kariir iin nonkwowim, yim sima wi kariir siyiu iiirar napi. Mi kara iikamim kariirim nitim mi kariirim naingwo tibmii kiinim, simiirin wi hiuyarmai rani. Niingaka.

38 Kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin, kara kariir kwoin iiirara napam bi nitkin Niingaka. Kara nua tiriirin minam niuunaiinikin, ti inkamin kariir nikropkiyin siir kwoin iiirarar napim.

39 Mi ti inkamin kariir nikropkiyin siir kwoinin yio hiniingin. Kara ti iikamim siya hauugiyim kariir, kara simiir nwirni kipi haiburgig. Niingaka. Iikam imiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi, iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana.

40 Ti diminin kariir Adin siya naingwowin kara tiram yio hiniingin mi ti iikamim yipiki kariir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim kariir, siir yinisimin. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiinim mi ha mi wakaeyoknam kariir yai aiir, simiirin wi kara hauu haiginiuwi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siirin. Mi simiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi. Mi sima wi omwaiyar waiyayokiyokii iiya Adi Komii siya simiir hidana.

41 Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoiiya Isrel simiir kamim io ha nwowim mi ina nhinkii boinainamim Jisis siir. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, bretin ninomor kouanki nitin yio karairgin.

42 Sima hiniina boin, tiki inkamin siya Jisiskin, Josepni yinisim ikin. Krima siir yopii ad owiirin bidiyar iki inokninkinim. Mi siya hiniina dimusi boinkin, kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiinikin, ha?

43 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima, kima kimar kipi nomboinyokaina.

44 Inkam nwirki siir kwoin airgi bi swoki aingwo tibmii kiingin pi siya yaingwo tibmii kiin kariiramin siirin Adi Komii siyar hiurworwokaigikin. Mi siirin wi siyar swoki hidninsiin idwowi mi siya wi yaeya kwoin win haii. Mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. Ya tariigina wi iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana wi saiir nimbiyami.

45 Yaiya profet kamim sima winboinkiya Yokwo Komii saiir ya hiniinga. Adi Komii siya wi iikam kasa nowomwarkaiyiu rani, dimin taeminim wadie simiir nwowaiginiuam. Mi iikamim yipiki kariir Adin siir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim, kariiramin wi sima naingwo tibmii kiini.

46 Ti iikam whiekakim simiir nwirki Adi Komii siir bi swoki kigimiminkin. Niingaka. Kana kanairgin siir kigin ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir.

47 Kara kimiirin yaimwowar boini, inkamin kariiram naingwo tibmii kiiniyin, yio wi yaeya kwoin win haii. Mi siya wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyami.

48 An kararin ini bretnan ywowin, iikam imiirin karar whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamin.

49 Biiya kimiir yidiwi wanwiyaeyim iiya sima nu siiyin apain siir nwowim, sima manaim Adi Komii siya hauuwim simiirarar naeyaonamkim.

50 Mi an kara ti inkamin Adi Komii siir om iiir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin nu tiriir, an kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuam. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, yim wi nao rani. Niingaka. Yim wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyami.

51 An kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam omwai sima waiyayokiyokiiyim. Ankara Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitkin. Mi iikamim ti bret iiir naei, yim wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami. Yio ti bretin nuan iikamim sima naeyanin ya kariir piu aeyairga. Mi simiirin wi kara nwoki whinkinsiis haiginiuim, yaeya kwoin win haiyamin omwai waiyayokiyokiiyamin.

52 Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mi Isrel simiir iikamim simiir kwoinim ina iwitpaomaigiyim. Mi sima ini sima simar yinkinwamwarkii whrie boinamim. Sima hiniina boin, ti inkamin siir piua krimiirin wi paniina hauuwi, krima naeyamin, ha?

53 Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boini. Mi kima ta kariir kip aiir nae karamae nwowi ti inkamin ninomor kouanki nitin mi kima kariir nhie aiir kwiyae karamae mi owi mi kima wi yaeya kwoin win hai rani, omwai waiyayokiyokiiyamin. Niingaka.

54 Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaei, yio wi yaeya kwoin win haii, omwai waiyayokiyokiiyamin. Mi siirin wi karar swoki hidninsiin idwokii mi siya inkamnan wi omwaiyar swoki waiyai iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana.

55 Kariir kipa saeyairga diminki dimina naeiya. Mi kariir nhieya saeyairga diminki dimina kwiyaeiya.
56 Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaei, yim sima kanakar nwowi mi ankara simaka mi owi.
57 Adi Komii siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiiiyim simiir Adin mi yio siyarin omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyamikin. Mi kariirin siya nikropkikin mi ankara iriipi hiriinan omwai asi mi waiyayokiyokiii. Mi yipiki kariir kip aiir naei, yio wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami ti digworaekwo imiirsi.
58 Karairgin ti bretin, Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitin. Ti bretin yio ti bretin kimiir yidiwi wanwiyaeyim biiya sima naeyin siir hiriinan tani. Niingaka. Sima ti bret iiir naeyim mi iiya sima waibiyie nwowa mi sima ina yaonamim. Mi yipiki ti bretin kara hauuanin siir naei, yim wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami.
59 Jisis siya yaiyim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya om Kapaneam hirana saiir hir boinmimauugin. Ɨriig.

Jisis siir yaiya saiir miiyim, iikam imiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamin

60 Mi iikam whiekakim yipiki siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim sima hiniina boin wari yai hiriinanim kira boinim, krima simiirin ninokninkin tani. Mi krimiirin hikak sima nwowi. Mi ti hiriinan yaiyim simiiramin pi nhinga nwowi, simiir wakaeyamin, ha?
61 Mi Jisis siya bidi yinokninkinkiyin ti yai hiriinanim sima boinim. Mi siya simiir boinki mi ti yaiyim kara boinim simiir miiyim kimiir kwoinim sima haipridkikaigim, aniya?
62 Mi kima ti inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin kariir kigii kara swoki ami, ti omin kara niki itin siir mi kima wi paniina naingwokii, ha?
63 Iikam kima, kima kimar whinkinsiis ankinsiisnaim omwai waiyayokiyokiiyamin wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siir naeyiuin mi ta yaiya kara boin aka mi sowa sowairgo kimiir whinkinsiis haiginiuwano omwai waiyayokiyokiiyam.
64 Mi kimiir nhirim yim kariirim bi naingwo tibmiigim. [Mi Jisis siya bidiyar yinokninkinkiyin iiya siya kamim siir kigna miriiyim simiir nimbinim mi yipiki inkamkin siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowin, siirin wi wir siya napwouwi siir sau omomin siya hainim siirin.]
65 Mi Jisis siya simiirin hiniina boinki, kara kimiir bidiyar iki boinkiyin, inkam nwirki kariiramin siir kwoinairga bi swoki aingwo tibmii kiinmiminkin. Niingaka. Pi siya yaingwo tibmii kiin mi siir kwoinin Adi Komii siyar bidi hiurworwokaigiyin.
66 Mi ti yaiyim siya boinim simiir mhoiiya iikam whie komiiya biiya siir niki kigna apim mi tariinanin sima siirin ini digiumii haimriiyiugigim. Mi sima siir haiburgigim mi ina yinoopamim.
67 Mi mhoiiya Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiso simiir srii mi wim kima tari kariir haiburgigam warar mi aingwowi?
68 Mi siir yai aka Saimon Pita siya yowarkii boin, biiyan Inkam Komii, krima wi nhiniiram nami, ha? Kiriir yaiya sasairga krimiir whinkinsiis haiginiuwana, omwai krima waiyayokiyokiiyamin.
69 Nim krimarin ina ninokninkinim kiriirin, yipikin ti krima wakaeyokna aingwo tibmiiyin kirairgin ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin.
70 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kimiirin kara bidi yimbinin kariir kigna miriiyan kam iuur nwis nwowam. Mi kimiir nwirin yio miiyik rani, ini yiumi biiyan inkamin Setan ini siir hiriinan ywowin.
71 Siya Judas siir boinkin, Saimon Iskariotni yinisimin. Siya ti kam iuur nwiso siir kigna miriiyim simiir nwirkin. Mi mhoiiya Jisis siirin wi wir siya napwouwi iki kam biyieyim simiir, sima hainim siirin. Ɨriig.

7

Jisis siir nomousisimim sima siiramin hiniina bi naingwo tibmii kiingim siya Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin

1 Mi tiriiginim dig nwokiyim mi Jisis siya ini nu haimii Galili hirar yapmiriiyin. Dimusi rani, inkam komii komiiyim bii nwowiyim hiranim sima siir nisomaowam tirkim.
2 Mi Isrel simiir iikamim simiir iiya kingiin nwowa, iripa sima haingiriyiu owiya yaewou naeya saiir nikwo aeyam amar omaka saiir. Ya ta iiya simiir ii aeya numirin sasaeyim wai bii nwowim, simiir ninkin imiiyaeyam Adi Komii siir.
3 Mi Jisis siir nomousisimim sima siir boin, kira ti om iiir haiburgik mi kira nu haimii Judia hiriir dam mi iikamim yipiki kiriir yai aiir naingwo tibmii wi sima nwoki kigim, dimin taeminim kira tiri.

4 Mi inkamin ha naingwowi iikamim siir dinokninkin mi siya siir dimin taeminim
hindara kipi nimprio diriraerar. Niingaka. Mi kira ti hiriinan dimin taeminim simiir tiri mi
biiyin kirar tiki iisiimauuna hinda tinda. Mi ti dimin taeminim iikamim sima nwoki kigim
kira diriraerarim dimin miiyik miiyikim.
5 Mi siir nomousimim yim simiir hiriinan yaiyim hinda piuairga mi boinkim, sima bi mi
aingwo tibmii kiingim.
6 Mi simiir yaiyim ha boin digiyim mi Jisis siya simiir boin, kariir iiya bi niki imbinika
karar niisiimauunana hiniin, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. Mi kima paki
hiniin iiya sae mi ami ta iiya Isrel simiir iikamim yaewou iripa sima ninkin imiiyaeyana,
numiran sasaeyim wai bii nwowiyim sim Adi Komiini, yio kimiirar kwoinkin.
7 Iikamim nu tiranim sima io kimiir bi nwowikim Niingaka. Sima io kariir nwowikim.
Whisarii rani, simiir aowa aowan dimin taeminim sima tiriyim kara haknoudninkinikim.
8 Kimar ti am simakan, ta yaewou aiiramin. Ankara niingaka pi wara nam tani. An kara
ii nhirim tirar niki owamar naingwowi. Kara simiirin hiniinin asiima niki iisiimauuwim pi
boriisopi, kara ti inkamin Adi komii siya nikropkiyin siya. Niingaka. Ya ina niki owa.
9 Mi siya simiirin hiriinan boinkiyin mi siya ini nu haimii Galili hirar ywokiyin. Iriig.

Jisis siya yaewou naeya amar omaka saiir naeya saiirin warar ini ikwo aeyiu

10 Mi Jisis siir nomousisimim ha namim sima ta yaewouwa saiir nikwo aeyam mi yio siya
ini mhoiiyar mi amin. Siya iikam whiekak aka bi namkin. Siya sasar yimprio am.
11 Mi Isrel simiir iikamim iiya sima ta yaewou aiir nikwo aeya, yim sima kimidiniya Jisis
siiram yoksirboin. Mi sima ini simasimar yinsrii ansriiyim siya ini papi nwowin.
12 Mi Jisis siiramin simasimar whrie boinam. Nhirim yim hiniina boin, siya inkam
wadiekin. Mi nhirim hiniina boin, kiya yio inkam paii rani, iikam ima naingwo tibmii
yamin, siir kwoinkar priinaingwo boini iikamim simiir nikpitmaiyamin.
13 Iikam hoimgaki bi boinkim Jisis siir nhinkiiyamin. Niingaka. Dimusi rani, sima minsi
nididkim, Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim pi sima wakaei mi simiirin pi sima niki.
14 Mi ii kwoimim yaewou sima nikwo aeyim simiir mhoiiya Jisis siya iikam imiirin omaka
Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirin, ini idowiiyar boinmimauuin.
15 Mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima hiriinan kigim, sima ini hindara yanaakiyim.
Mi sima boin, ti inkam hiriinanin ti dimin taeminim yokwo tir nwowim, siya simiirin paniin
paniina ninokninkinkim? Mi siya ti iikam imiir kwomwarkaiyiuin, inkam ninokninkin
komiigaknan siya skulam bi swoki amiminkin. Niingaka.
16 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti dimin taeminim ti kara nowom-
warkaiyiuwim kimiir, yim kariir tani. Niingaka. Ti yaiyim yim Adi Komii siirgim, inkamin
kariir nikropkiyin.
17 Mi inkamin siir kwoin komiiyin Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwowi mi
siya pa ninokninkinkii ta yaiya kara boinmimauuwa. Kara kariir kwoinkar priinaingwo
boini iyie? Kara Adi Komii siir yai imiir boini.
18 Mi inkamin siir kwoinkar naingwo boini, yio ti hiriinan inkamin yio siir inig iirar
hainanamar tiri. Mi inkamin ti inkamin siya nikropkiyin mi ha nitin, siir inig iiir hainani
mi yai ha boinmimauuwi mi yio ti inkam hiriinanin, yio inkam wadiekin bi iksisaeikin.
Niingaka.
19 Biiya Moses siya siyiu komii siir siyiuim kimiir hauuwin mi kimiir nwirki ti siyiu iiir bi
swoki sibgu apkim. Niingaka. Mi kima kariir nisomaowam dimuam tiri, kara ti Moses siir
siyiu iiir nap karamae nwowin, ha?
20 Mi iikam nhirim siir yai akan sima yowarkii boinki, yipikin kiriir nisomaowam tirin.
Mi kira ti hiriinan yai boinin mi tari kiriirin uridyiugi bidi ii okwokaiyin, aniya?
21 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima io kariir dimusi nwo rani
mii kibi kwira, iikamim makiniiyim simiir kara ninimniskiiyim, Judami ii komiiya piu
siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir mi kima kwoin bibiyie kariiramin
saiirsi naingwowi.
22 Mi biiya Moses siya kimiirin min boinkin, kimiir yinisim yinkamiyinim simiir miois
imiir kitiyopnir haiyim. Niingaka. Yio kimiir brougae ima tirkin biiyin. Mi wim kima kimiir
yinisim yinkamiyinim simiir mioisim Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir
karamae nwowiya, saiirar mi kitiyopnimnir haiigim. Mi Moses siir siyiuin siirar mi apkin.
23 Wim kima ti diminim Judami ii komiiya Sabat piu siiskuwakiya dimin taemin whir
tir karamae nwowiya saiirin ini Moses siir siyiu iiirar mi apim. Mi kima pi io kariir
dimusi nwowi, ti makak iikamim kara ninimniskiiyim simiirsiyin ta Judami ii komiiya piu
siiskuwakiya Sabat dimin taemin whir tir karamae nwowiya saiir, ha?

24 Diminim kara kimiir boinim kima simiirin hindara whisariiya kipi hid. Wim kima ha naingwowi kara Moses siir siyiu iiir mi ikwowaisii. Kima sibgu daingwo omoki mi kima pa nwoki inokninkinim kariir yaiyim kaimwowairgim. Iriig.

Mi iikam nhirim sima boin Jisisin Kraiskin inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam siya

25 Mi iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim sima boin, ti inkamin siya sima nisomaowi.

26 Kima siir kigi! Siir dimin taeminim iikam imiir siya boinim, siya isi hindara krinkinkiyim. Mi siirin inkam nwirki bi swoki boin hiuriyiu miminkin. Mi inkam komii komiiyim sima hiriiyar yaingwo mi tari Krais siyairgi sae, ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuugiyin, iyie? Si rani?

27 Mi ti inkamin Adi Komii siya siirin paniin paniina nimbingikin. Krima ina ninokninkinim siir om iiirin. Mi mhoiiya ti inkamin Krais nikiuwiyin, Adi Komii siya nimbingiyin, siya swoki iti mi iikamim sima wi ha ninokninkin tani, siya pindanki nitkin. Mi hiriinanki niuwi siya tari Krais rani.

28 Mi ti dimin taeminim iikam ima boinkiyim simiir mhoiiya, Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirar niki owin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin. Wim kima ha naingwowi kara yipikin mi kara pindankin nitkin. Kara kariir kwoinairgi bi priinaingwo itkin. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara asi nitkin. Kwoinim siyar naingwowiyim yim kaimwowairgim mi kima siir ninokninkin tani.

29 An kara siirin ina ninokninkinin, whisarii rani, kara biiya saika hirar niki okin mi kariirin nua tiriirin siyar nikropkikin.

30 Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mhoiiya, inkam komii komii nhirim ina yamim siir hiugripkiikikaiyam mi siir nonkwonamim maeyauwa mii biyie miriiya saiir hiriir. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, iiya siya namana ya kingiin niki o rani.

31 Mi iikam whiekakim, dimin taeminim siya nowomwarkaiyiuwim simiir wakaeyim, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siiramin. Mi sima boin, mhoiiya ti inkamin Krais nikiuwiyin Adi Komii siya nimbingiyin tiriir nitam, dimin kirie Komii komiiyim siya tiri wi tari ti inkamin siya tirim dimin kirie komii komiiyim wi tari simiir namsi haiburi? Niingaka. Iriig.

Mi sima polis inkam nhirim simiir yikropki, Jisis siir nonkwowam

32 Mi Farisi kamim sima hiriinan wakaeyim, iikamim sima Jisis siir haigiririr boini mi sima mi prismi biiyan inkam ikim, sima polis inkamim simiir asi nikropkikim siir nonkwowamin.

33 Mi iiya sima nita Jisis siiram mi Jisis siya ina boinwinin simiirin, kara kimaka tapaiirin ii priei nwo rani mi kara wi kapi swoki ami ti inkamin kariir nikrop iuungiyin nua tiriir siiram. Mi wi saikar swokini owouwi.

34 Mi mhoiiya kima kariiram hansirni, kima wi kariir kig rani. Mi ti omin kara namanin kima kariiramin wi mhoiiya siiram nintirop it rani. Niingaka.

35 Mi ti yai hiriinanim siya boinkiyim simiir mhoiiya, Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim sima simasimar yinwhrie anwhrie boinamim, siya ti hiriinan boinin mi siya wi pinda nami krima siir kig karamae nwowi, ha? Mi siya wi iki omom piugan kwirniyim Isrel simiir piugana saeya wara nwo karamae nwowim wi simiir nami? Mi siya wi iki omom Isrel simiir iikamim simiir kam nwonwirakin ninkin hopkai waiyim wi simiir nami? Mi siya Adi Komii siir yaiya wi Grikmi isidin hiranim wi simiir nini boinmimauuwiuwi, aniya?

36 Mi siya hiniin dimusi boinkin? Mhoiiya kima kariiram hansirni kima wi kariir kig rani, kara wi omin kima nintirop it karamae nwowin wi siir nami. Iriig.

Jisis siya opa iikam imiir hauu haiginiuwana kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyam saiir boinkin

37 Mi iikam ta yaewou naeya saiir nikopkaini iiya saiirar niki ikwo aeyim amar omaka saiir hir mi Jisis siya ha ninsiin okwokiyin ini komiiyar kauwok boinamnankiyin. Yipiki kwoinki haei yio kariir wini kigni mi siirin wi op kara hauu kwiyae haiginiugii.

38 Ya ini Yokwo Komii saeyar boina yaiya ini saiir hiriinana ywowa. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, yio wi Adi Komii siir naeyiuin hiriiyar namyokiyokiiiyin wi siir haii. Yio wi opa ieno anki niriidkiinmwimoinaniniya wi saiir hiriinan niriidkiinmwimoinanini siir kwoin hirankin mi wi siya whinkinsiis haiginiuwi iikam nhirim simiirin.

39 Jisis siya ta hiriinan yaiya Adi Komii siir naeyiu iiir boinkin. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kiini, tiriiginin wi ini haniin siir kwoin iiir kwirii idwokaii. Mi ta iiya Adi Komii siir naeyiuin bi niki itkin. Dimusi rani, Jisis siya bi niki aonamkin mi bi niki insiin idwonamkin

omwai waiyayokiyokiiyamin. Mi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiriir bi niki amkin, kirie komii haiyamin. Niingaka. Ɨriig.

Mi iikamim isido whisa yiinibirgi. Nhirim yim sima kwoin mi aingwo mi nhirim yim sima kwoin

40 Mi iikam whiekakim hir nwomimirim sima boin, kaimwoka, ti profet inkamin krima nwokwokinin siyairgin.

41 Mi nhirim sima boin mi tari Krais siya ti inkamin krima nwokwokinin Adi Komii siya nikropkiyam. Mi Jisis siya nu Galili hirankin nitkin mi nhirim yim hiniina boin, ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyanin siya wi nu haimii Galili hirii nimbiyami. Niingaka.

42 Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin hiriiyar boinkikin. Ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyanin yio Devidni namougin. Siir yopiiya siirin wi om Betlehem omin biiya Devid siyar nwowin wi siir hir naokainaei. Mi hiriinanki niuwi mi siya tari Krais rani.

43 Mi iikam whiekakim hir nwowim kasa rani. Mi sima isido whisa yiinikibirnam, nhirim yim sima dimin mi boin mi nhirim yim sima dimin mi boin, Jisis siirin.

44 Mi ti yaiyim simiir mhoiiya, nhirim kimidiniya Jisis siir yonkwowam tir, maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaigiyim. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, ta iiya siya naowana ya bi niki imbinika. Ɨriig.

Inkam komii komiiyim sima Jisis siiram bi naingwo tibmiigim

45 Mi ti dimin taeminim simiir mhoiiya, polis inkamim sima Jisis siir haiburgigim mi sima ina swoki amim prismi biiyan inkamim mi Farisi kam ikim simiiram. Mi sima simiirin hiniina boinwin, kima siir nonkwonani karamae dimusi nwokim, ha?

46 Mi polis inkamim sima simiir yaiyaka hiniina yowarkii boinki, biiya inkam nwirki ti inkamin siir hiriinan yai bi swoki boinmin boinminkin. Niingaka.

47 Mi Farisi kamim sima hiniina yowarkii boin mi siya iki iikam nhirim simiir kinsinan mi tari kimiirin ini warar yinkin hiuspak haiyin siir siyiu iiir napam, aniya?

48 Mi kima hiriiyar kigi, inkam komii komiiyim kimiir kigirkakiyim mi Farisi krima, krimiir inkam nwirkin ini warar wakaeyoknan siir yai aiiramin, aniya? Niingaka.

49 Yim ti iikamim, yim Moses siir siyiu komiiyim siir siyiu imiir bi ninokninkinkin krimiir hiriinan. Mi simiirin wi Adi Komii siya tirbugii, iiya siya iikam imiir hidana.

50 Mi Nikodimasin ti inkamin Jisis siiram namwiiyin niiyaka yio ti Farisi inkamim simiir inkam nwirkin. Mi siya simiir boin,

51 Krimiir siyiuin yio ha boinkin, krima kamim simiir kigirkakiyim, krima inkamin yai boiniyin siir yai aiirim tiki mauugi mi diminin siya tiranin siiram tiki kigi mi mhoiiya krima wi haini boinim, siya wadieki piyamisi owin, iyie? Wadie rani.

52 Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin mi ni kira iriipi hiriinan nu haimii Galili hiran inkam paeprikabgin, aniya? Kira Yokwo Komii saiir sibgu mwaini mi kira wa nwoki inokninkinim, profet inkam nwirin wi nu haimii Galili hir swoki imbiyamimin tani. Niingaka. Ɨriig.

8

Wiga, kamkaka wig nhirmi kam aka nwowiya saeya

1 [Mi iiya sima simiir yai imiir digiyim mi ti iikamim hir haingiriyiu owim ina nhinmaigiyim simiir yapa yapa oma. Mi Jisis siya yio kimidina mhiu whirin Oliv nikiuwiyin siir yam.

2 Mi iigwir nugak iimuma Jisis siya ina swoki amyakwokin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir. Mi iikam whiekakim ha nitim ini siirar ini idwo kaeyokainiyim. Mi siya ini simiir bopwonau hirar yidwokai owomwarkaiyiuwin.

3 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim sima wiga kamkaka wig nhirmi kam aka nwowa saiirin warar yikiunani. Mi sima kimidina saiir boinki, saeya iikamim simiir whwonkam idar ninsiin okwokiyim.

4 Mi sima kimidiniya Jisis siir boinki, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin ta wiga, wig nhirmi kam aka nwowa krima saiir bidi kigim.

5 Krimiir siyiu komiiyin Moses siya winkiyin yio hiniina boinkikin, ta hiriinan wiga krima saiirin siiyani kaiyimik aoki. Mi ni kira pi paniina boini ti hiriinan siyiu iiirin, ha?

6 Sima ti hiriinan yaiyim minam boinkim sirni haniin siya kiyiskaiyim mi siirin pa nwoki boin hiuriiyiuim. Mi siirin pa nwoki onkwonamim maeyauwa mii biyie miriiya saiir hiugripkiikikaiyam. Mi sima siir bi swoki iksisaekim. Niingaka. Siya bidiyar yinokninkinin. Mi Jisis siya ha waisiinaiinamin mi siya kimidiniya nu iiir win.

7 Mi sima hirar niki okwowim mi sima siiramin ina kintinu sriiraraokiyim. Mi Jisis siya ha ninkiyinyin okwokiyin mi siya ina boinkiyin simiirin, yipiki kimiir nwirin dimin biyie tir karamae nwowin, bii pi siya dit saiirin siiyani.

8 Mi siya ha swoki waisiinaiinamin mi siya yai nhirim ina swoki winamin nu iiir.
9 Mi yaiyim Jisis siya boinim simiir mhoiiya, sima ina kiwomwokairaraokiyim nwonwira nwonwira simiir oma namim. Mi biiyin adiyaowae waibibiyieyim sima haiburgig hirin. Mi mhoiiya yainan whran, kopak mwiigak ima. Mi sima ina yamim simiir oma. Mi hapaiirin Jisis saisar ywoki ta wig anakan.
10 Mi Jisis siya ha ninsiin okwoyinyinkiyin mi siya kimidina saiir srii, wig, sima ini papi nwowim? Tapaiirin inkam nwirki swoki o rani, kiriir boin hiuriyiuwamin wari dimin biyieyim kira tirim simiirsiyin, ha?
11 Mi wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkam Komii tapaiirin inkam nwirki swoki o rani. Niingaka. Sima bidi yamswokiyim. Mi Jisis siya saiir boin, an kara iriipi hiriinan wari siyiu biyieyim kira mi tirim pi simiirsi boin hiuriyiu rani. Mi kira tapaiir haiburgig mipi ti am. Mi kira wi dimin biyie kipi swoki tirmimin. Niingaka. Ɨriig.]

Jisis siya ini bieki whwoyanan ywowin nu iiir

12 Mi Jisis siya yipiki siir kigna apim, simiirin ina swoki boinkiyin, kara ti nu iiirin ini bienan whwoyan. Mi yipiki kariirim naingwo tibmii kiini mi kariir yai imiir wakaeyoknaei mi siya wi siyiu biyieyin niibwomambwonan nwokiyamin wi siir nap rani. Niingaka. Siya wi yaeya kwoinwinin omwai waiyayokiyokiiiyin wi siir haii bienan whwoyaeiyin.
13 Mi Farisi kamim sima Jisis siir boinki, wari dimin taeminim kira boiniyim yim kiriir kwoinkar priinaingwo boini. Wari dimin taeminim kira boiniyim yim dimin komii rani, yim krimiirin ha niisiimauu rani, kira yipikin. Niingaka.
14 Jisis siya hiniina yowarkii boin. Niingaka. Ti dimin taeminim kanakanar boin wakaenam yim kaimwowairgim. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin omin kara nitin mi omin kara namanin. Mi wim kima ha ninokninkin tani kara pindanki nitkin mi kara wi pinda nami.
15 Wim kima kariirin nuan dimin imiirarar hidikin. Kima kariirin dimin mwoni bi boinikim. Mi kima kariirin ini hiriiyar boin hiuriyiu kripkaiyim. Mi an kara inkam imiirin hiriinan bi hidikin. Niingaka.
16 Mi kara iikamim kariir whwonkam ida nokwowim simiir dimin taeminim sima tirim simiir hidi, kara wi wadieyar hidi. Dimusi rani, kara kariir kwoin airgi priinaingwo hid rani. Niingaka. Adi Komiiyin yipiki kariir nikropkiyin siya ini kanakar nwowin.
17 Kimiir siyiuin yio hiniina boinkin, inkamwo pi nwisa ywoki kwoin whiruwa iki diminin sowar boinin pi kaimwo siya nwokii. Dimusi rani, sowa kwoin whiruwa bidi ywokiyo.
18 Kara kimiirin dimin taeminim kariirarim simiir boini, kara ti inkamin Adi Komii siir omanki nitin. Adi Komiiyin kariir Adin, yipikin kariir nikropkiyin, siya mi kara, krira kimiir ninokninkin haiginiuwam tiri kariirin hiniin, kara yipikin.
19 Mi sima siirin hiniina srii, kiriir Adin ini papi nwowin? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin mi kima kariirin ha ninokninkin karamae nwowi kara yipikin mi kima kariir Adin siirin wi wara mi inokninkin tani. Mi kima kariir ninokninkini mi kima kariir Ad iiirin wa mi inokninkini.
20 Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir maeyau kwira hiuyokiyokaiya maeyaua umirim Adi Komiini sima hauuwiyim, sim haigiiya saiir hir boinmimauugin. Mi sima siir bi nonkwokim maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyamin. Dimusi rani, siir iiya naowana ya bi niki imbinika. Ɨriig.

Kima omin kara namanin siirin wi wara nit rani

21 Mi Jisis siya simiirin ini hiriiyar swoki haingiyas boin taraowamin. Kara wi kapi namkripkainami. Mi mhoiiya kima wi kariirim hansirnanaei. Mi mhoiiya kima wa naonami. Dimusi rani, ti dimin biyieyim kima tirim simiirsika. Mi kima omin kara namanin wi siir wara nam tani. Niingi, niingaka.
22 Mi Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim sima hiniina boin mi siya hiniina dimusi boinkin, kima omin siya namanin wi siir wara nam tani? Mi ti yaiyim ti siya kwaboinkiyim, yim tari hiniina boinkim, siya wi siya siyar swoki isomaonaei. Mi krima wi wara ninkin am tani, ha?
23 Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, wim kima nu tiran iikamkim mi an kara ninomor kouan inkamkin wim kima ti nuin siir tirankar nitkim, an kara kouanki nitkin.
24 Kara kimiirin ti hiriinan siirsi boinmauugin. Kima wa naonami. Dimusi rani, kimiir dimin biyieyim kima tirim simiirsika. Mi kima ha bi naingwo tibmii kiingim kara ti Inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya.
25 Mi sima siir yai aka ina swoki owarkii boinim, ihi mi kira yipikin? Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinin, kara ti yaiyim kimiir bidiyar iki boinmauuin, iiya kara biigi bii Adi Komii siir yai aiir boimimauuin.

26 Kara kimiirin wa pi boinin mi wa pi mi hidin dimin biyie biyieyim kima tirim simiirsiyin. Mi tariinanin iyie? Yio ini niinga ywowin. Mi tariinanin kara nuan iikamim kimiirin pi yaimin diminim kara hainaniyim siir hiranki, inkamin yipiki kariir nikropkiyin pi simiir boinmimauuwi. Siyairgin kaimwoki kaimwowin. Mi ta saeyairga kara boinmimauuwiya iikamim nuanim kimiir.

27 Sima ha bi ninokninkinkim ti dimin taeminim siya boinmimauuwim, yim siir Adin siirgim. Niingaka.

28 Mi Jisis siya simiir boinki, mhoiiya iiya kima kariir hainani, inkamin ninomor kouanki nitin paeyin hiiniya niriоninkinin siir mi kara ha naonami mi kima wi haini ninokninkini, kara yipikin. Mi kima wi haini ninokninkini, kara ti dimin taeminim kanakanar bi priinaingwo boinkim. Mi ti yaiyim kara boinmimauuwim kimiir, yim kariir Adin Adi Komii siyar hauugikim kariirin.

29 Mi kariir Adin, Adi Komii siya yipiki kariir nikropkiyin, siya ini kanakar nwowin, siya kariirara bi kigninkinkiikin. Dimusi rani, siir yaiyim karar wakaekim mi kara siir kwoin iiirar napikin.

30 Mi iikam whiekakim ta yaiya Jisis siya boina saiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siirim. Ɨriig.

Jisis siya simiirin minsi boinmimauugin siya simiir whinkinsiis haiginiugin sima dimin biyieyim rirmiiya simiirsi nwowim

31 Mi mhoiiya Jisis siya Isrel simiir iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmii kiingiyim ti yaiyim siya boinim simiiram. Mi kima ti yaiyim kara boinim simiiram naingwo tibmii kiini mi kima wi kariir kigna miriiyan inkam nwowi.

32 Mi mhoiiya kima wi haini ninokninkini yaimwokiyaimwowa. Mi ta yaimwokiyaimwowa kimiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi rirmiiya dimin biyieyim simiirsi nwowim inkamin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin mi ha haiburgigiyin, siir hiriinan.

33 Mi sima ina yowarkii boinim, nim krima Ebrahamni namouwim, krima biiya inkam nwirniyim niinga niinga bi swoki mirii miminkim. Mi kira hiniin dimusi boinkin, kima wi inkamin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin mi rirmiiya ha nwowiyin wi siir hiriinan nwowi.

34 Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowar boinkii, iikam kima yipiki dimin biyie tirim, yim ini iikamim maeyaua mii biyie miriiya hir hiugripkiikikaiyim dimin biyieyim ini haniin simiir kwoin imiir kwirii idwokaiyim ini simiir hiriinan ywowim.

35 Iikamim maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiiyim, sima diminim sima naingwowiyim wi tir tani. Mi inkamin yipiki om hirar nwowiyin yio nikrani, diminin iki siya naingwowiyim tiram, yim wa tiri.

36 Mi kara ti yinisimin kimiirin wadie tir haiginiuwi mi kima iki dimin biyieyim simiirsiyin wi rirmiiyar nwowi mi kima mhoiiya wi rirmiigirirmiiyar nwoki.

37 Kara ina ninokninkinin, kima Ebraham siir namougim. Wim kima kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, kima yaiyim kara boinmimauuim simiiram naingwo tibmii kiin tani.

38 Kara kimiirin yaiyim kariir Adin biiya siya niisiisiimauuim kariir, simiir boinmimauuwi. Mi wim kima ini dimin taeminim biiya kimiir ad ima boinmimauuim ini simiirar swoki tirim.

39 Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, krimiir adin Ebrahamkin. Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin mi kima Ebraham siir yinisimki niuwi mi kima wi dimin taeminim siya tirim wi simiir hiriinanar ti tir.

40 Mi ti yaiyim kara boinmimauuwim, yim yaimwowairgim, yim ti yaiyim yim kara wakaenani ima Adi Komii siirim. Mi wim kima ini hiriiyar niksisae kripkaiyim kariir nisomaowamin. Abraham siya ti hiriinan siyiu iiir bi swoki tirmiminkin. Niingaka.

41 Wim kima dimin taeminim kimiir ad ima tirim simiirarar tirkim. Mi sima siirin ini igao yaiyar boinkiyim, krima hiiyin tani. Krima ad nwiruwani yinkim Adi Komii siirgisiirgim.

42 Mi Jisis siya simiirin hiniina boin mi Adi Komii siya kimiir Adgi niuwi mi kima kariiram warar timi aingwokwo, ti inkamin yipikin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir siir om hiranki. Kara tiriirin kariir kwoin ara napam bi nitkin. Kariirin siyar nikropkikin.

43 Mi kima ti yaiyim kara boinim simiir ninokninkin karamae dimusi nwokim? Kima wi ninokninkin tani. Dimusi rani, kima, kima nwowa saiir hiriinan nwo rani mi kima kariir yai aiirin wi ha wakaeyoknarani.

44 Wim kima kimiir adin Setan siir yinisisimkim. Mi wim kima dimin biyie biyieyim siya naingwowiyim simiirar mi aingwowikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nisomsom aowaki waiwigin siya miiyiknansim bi swoki omin ominkin. Dimusika, minsika siya simiir whinkinsiisamin yaimwoni wara bi boinikin. Siya niksisaeyaki waiwigin, iikamim simiir

kwoin imiir nikpitmaiyam. Mi iiya siya niksisaeiyim, siya siir kwoin iirar napikin. Dimusi rani, siyairgin iikamim niksisaeiyim simiir adin.

45 Kara kimiirin yaimwowar boini yaiyim kara boiniyim kara yaimwo imiirarar boini. Kara bi niksisaeikin mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiinikim. Dimusi rani, kara kimiirin Setani dimin taeminim sim boinkin.

46 Mi kimiir nwirki hiriinan boin karamae dimusi nwowi, ti dimin taeminim kara tirim yim kipiii rani, ha? Kara kimiirin yaimwowar boini mi kima kariiram naingwo tibmii kiinim payop.

47 Mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir yinisisim nwowi, yim sima dimin taeminim Adi Komii siya boinim simiir wakaeyoknakim. Wim kima Adi Komii siir yinisim tani mi kima dimin taeminim siya boiniyim simiir panisi wakaeyoknasi. Ɨriig.

Ebraham siir apu aeya naokaina siir, an kara hiriiyar nwokin

48 Mi inkam komii komiiyim Isrel simiir iikamim simiir kigirkakiyim sima siir boin, biiya krima kiriirin yaimwowar boinkikim, ti nu haimii Samerian inkamin, kiriirin yiu biyieki bidi ii okwokaiyin.

49 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariirin uridyiugi bi nii okwokaigin. Kara, kariir Adin siir inig iiirarar hainan praprasi. Mi wim kima kariir swoki igbumbuwi mi kima kariir inig iiir bi hainanikim.

50 Kara dimin taeminim minam bi tirkim, iikamim kima kariirin hiniina boinim, kara inkam wadiekin. Niingaka. Adi Komii siya iikam kimiirin wi mhoiiya niisiimauuwi kariirin hiniin kara inkam wadiekin. Mi dimin taeminim kara tirim, wi siyar hidi.

51 Kara kimiirin yaimwowar boini, yipiki kariir yaiyim kara boinim simiir naingwo tibmii kiinin yio wi nao rani. Niingaki, niingakiinga. Sima wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyami.

52 Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, simiir kigirkakiyim, sima siir boin, krima ini haini yinokninkinkiyim kira asi whaowaei, kiriirin uridyiugi bidi yitkiiyin. Mi kiriir kwoinin siya kiyipiyaokiinaowidi.

53 Mi inkamin Ebraham nikiuwiyin mi profet inkam ikim yipiki Adi Komii siir yai aiir nowomwarkai haiginiugigim yim bidi yaonamim. Mi ni kira kimidiniya hiniina boin, yipiki kariiram naingwo tibmii kiini wi nao rani. Yio wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiii. Mi kira hiriiyar naingwowi Ebraham siya mi profet inkam ikim, simiir kouwin ini kira ywowin, ha? Mi kira hiriiyar mi naingwowi kira ini Adi Komii siir hiriinan ywowin?

54 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin mi kara kariir inig iiirar swoki hainan praprasi, yio dimin komii rani. Kara wi hiriinan tir tani, Adi Komii, kariir Adin yipikin kima boinin hiniin kima siiram naingwo tibmii kiini, siya siyairgin kariir inig iiir hainan praprasi.

55 Kima ha boinkim, kima siirin ina ninokninkinin mi kima siiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka. An kara siirin ina ninokninkinin mi kara ina mi wakaeyokna aingwo tibmii kiinin siiramin. Mi kara ha boini, kara siir bi ninokninkinkin. Kara wi iikam kimiir hiriinanar pi mi owin niksisaeyan inkam. Niingaka. Kara siirin ina ninokninkinin mi kara siiram asi wakaeyokna aingwo tibmii kiini.

56 Kimiir brougaeyin Ebrahamin minam naingwokwonanaekin, iiya kara haiburgigana Adi Komii siir om iiir mi nua tiriir nitim, inkam nauuni oniyim nuan iikamim kimakar. Siya bidi yinokninkinin mi siir kwoinin mairgimairga komiigak asi nwokin.

57 Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima siir boin, kira waibiyie bi niki okin mi kira Ebraham siirin ha kigin, aniya? Kiya, nipi niksisaei.

58 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwowar boini, biiya Ebraham siir yopiiya siir naokaina, ankara hiriiyar nwokin.

59 Mi ti yaiyim siya boinim simiir mhoiiya, kamim siiya ina haiyim siir kaiyimik aowam. Mi Jisis siya idowiiya bi nwokin. Mi siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir haiburgigin mi ina yapnaniyamin idowiiya hiriir. Ɨriig.

9

Inkam nhwokwisaeyin siir niwiigin

1 Mi Jisis siya ha napnamin sasar mi siya inkam nhwokwisaeyin siir kig, siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakika.

2 Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, siyiu biyie nhinga tirkin, ti inkamin siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainain. Siyar, iyie? Siir yopii ad owa?

3 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti inkamin mi siir yopii ad owa simani dimin biyie bi tirkim? Siya nhwokwisae hiriiyar nwokin. Dimusi rani, Adi Komii siya siirin wi dimin kibiki kibi iiir tirhaiginiuwi, iikamim simiir niisiimauuwam.

4 Krima Adi Komii siir dimin taemin imiirar tirkripkai, inkamin yipikin kariir nikropkiyin
tiriirin. Krima ti iiyim siya nimbingiyim krimiir hiriiyar tir. Dimusi rani, mhoiiya ta ii aeya
niti, iikamim sima wi ti hiriinan dimin iiir tir tani.
5 Mi kara ti nu tirar niki owin, kara ini paenan niuya haiginiunan ywowin, iikamim simiir
siyiu iiir. Kara simiirin Adi Komii siir dimin taemin imiir niisiimauuwi.
6 Mi ti yaiyim siya boinim, simiir mhoiiya siya yaeyopa nu hiriir ha yaskiigiyin mi siya
kimidiniya nu inakar yinkin hiubrombropki nu bropair nwokiyam. Mi siya kimidiniya siir
nhwo iiir yaki itimakiugiyin.
7 Mi ti siya nitimakiugiyin inkamin siir nhwona iiir saiir mhoiiyain, siya siir boinki, kira
whiiya Siloam nikiuwiya saiir tani whaunaki.
8 Mi siya ha swoki itin mi iikamim saika kingiin hir nwowim mi iikam nhirim yipiki
siir kigim, siya nu hir nidwowin umiram iikam imiiram kauin, sima, sima simar yinsrii
ansriina, ti inkamin biiya hir nidwowin mi umiram iikam imiiram kauin siir hauuwam mi
tari siyairgin ti inkamin, iyie? Si rani?
9 Mi iikam nhirim sima boin, ti inkamin siyairgin nu hir nidwowin krimiiram kauin. Mi
nhirim sima boin. Niingaka. Ti inkamin si rani, siir whwonkamin ti inkamin nhwokwisae
nwowin siir whwonkamnankin.
10 Mi siya simiir boinki, karairgin, ti inkamin biiya nhwokwisae niki owin. Mi ta siya
boinkiya simiir saiir mhoiiyan, sima kimidiniya siir srii, kira paniin paniina tirkin wara
kiriir nhwoin wadie nwokiyin mi kira hinda tinda ha kigomokiyin?
11 Mi siya simiir boinki, inkamin Jisis nikiuwiyin siir yaeyopa nu hiriir ha yaskiigiya
mi siya kimidiniya nu inaka yinkin hiubrombropki, brop nwokiyam mi mhoiiya siya
kimidiniya kariir nhwo iiir yaki itimakiugi. Mi siya ina boinkiyin kariirin, kira kiriir
whwonkamin whii Siloam saiir tani whausoknaki. Mi ta saiir mhoiiyan, kara ina yamin
kariir nhwo iiir whausoknakiyim. Mi kariir nhwoin ini ta saiirsiyar kigomokiyin, hinda
tinda.
12 Mi ta siya boina saiir mhoiiya, sima siir srii, siya ini papi nwowin? Mi siya ina yowarkii
boinkiyin, kara siir ninokninkin tani. Ɨriig.

Mi Farisi kamim sima ti inkam iiir srii Jisis siya dimu dimin tirkin

13 Mi mhoiiya sima ti inkamin biiya nhwokwisae niki owin siir yikiunam, Farisi kamim
simiiram yipiki Mosesni siyiuim sim sibgu inokninkiniyim.
14 Mi iiya Jisis siya nu bropairin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwo iiir naki itimakiugiyin
mi siir nhwoin wadie ha swoki okiyin mi siya ina dikaoraekaokiyin hinda tindain. Siya ti
diminin Juda simiir ii komiiya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat
saiir tirkin.
15 Mi siya hiriirin simakar yam Farisi kamim simiir kigamin. Mi sima kimidiniya siir srii
siya simiir swoki boinmauuim, siya wadie paniin paniina nwokikin, tiki sibgu kigomokiyin.
Mi siya ina yowarkii boinin, kariir nhwonain inkam nwirin nu bropairin siya nitimakiu
haiginiugikin mi kara op ha nani whausoknakiyin mi kara hinda tinda ina priikigomokiyin.
16 Mi Farisi simiir iikamim simiir nhirima boin ti inkamin Adi Komii siya bi nikropkikin.
Niingaka. Dimusi rani, siya mii Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin whir tir
karamae nwowiya Sabat saiir miriigin. Mi siya Moses siir siyiu komii iiir bi napkin. Mi
nhirim sima boin mi siya uridyiugiswo wi ti hiriinan dimin miiyik miiyik imiirar pi tirin? Mi
sima, sima simarin isido whisa yiinibir. Nhirim yim hiniina boin, Jisis siya inkam paii rani
mi nhirim sima boin, siya inkam wadiekin.
17 Mi sima inkamin biiya nhwokwisae niki owin, siir sriigi, kira paniina naingwowi
inkamin wadie kiriir nhwo iiir nwowaiginiugiyin, ha? Mi siya simiirin hiniina boinki, siya
profet inkamkin?
18 Mi Isrel simiir kigriraowiyim inkam komii komiiyim, sima ti inkam iiir bi
ninokninkinkim mi sima paniinsi yaingwo tibmii kiinsi hiniin, ti inkamin biiya nhwokwisae
niki okin mi tariinanin siya ina sibgu kigimokiyin. Mi sima ti yaiyim siya boinim simiir bi
naingwo tibmii kiingim. Sima wi siir yopii ad owiirar srii iski.
19 Mi sima sowiirwai srii, ana tiriiginin kowiirwai yinisimkin kowawaiyin hiriinan
nhwokwisaeyar naokainakikin siirin? Mi siya paniin paniina kigimokikin, tariinanin ti
dimin taemin imiir kigomokiyin?
20 Mi siir yopii ado sowawai boin simiirin, krira ina ninokninkino, tiriiginin kririir
yinisimkin yipikin krirawai naokainakiyin siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakikin.
21 Krirawaiyin ninokninkin tani siya paniina nanao kaowirirkikin, siya ti dimin taeminim
simiir sibgu kigomokiyin. Krira ninokninkin tani, siirin nhinga namsi tir haiginiugikin siya
ti dimin taeminim simiir sibgu kigomokiyin. Kima siir srii. Siya inikamae bidiyar ywowin,
pi siyar nwoki boinim.

22 Mi siir yopii ado sowa hiriinan yai asi boinko, sowa Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir iikamim simiir kigirkakiyim simiirsi nididgo. Inkam komii komiiyim biiya sima hiniina boinkim, inkam nwirki ha boini, Jisis siya Kraiskin, yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuuwam nitin. Mi sima sowiirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya wi saiir hiriir kigninkin apninopkaigi rani.

23 Mi siir yopii ado sowawaiyin bidiyar yinokninkino siirin. Mi sowawaiyin simiir boinki, siya inikamae bidiyar ywowin, kima siirar srii.

24 Mi sima ina swoki ikiunain ti inkamin yipiki biiya nhwokwisae niki owin siiram. Mi sima siirin ina boinim, kira Adi Komii siir hainanprapraski mi mipi yaimwowar boinki. Krima ina ninokninkinim tiki inkamin siya Adi Komii siir siyiugi siyiu iiir sibgu ap rani. Kira hiniina dinokninkin wari inkamin, yio inkam paii rani.

25 Mi siya simiir boin, kara ninokninkin tani tiki inkamin siya wadieki piyamisi owin, iyie? Miiyik rani. Kara ti siirarar ninokninkini, biiya kara nhwokwisae nwokin mi tariinanin kara iki digworaekwo whiekakim simiirin ina sibgu kigomokiyim.

26 Mi sima siirin ina swoki sriiyim, siya kiriirin dimu dimin tirkikin? Mi siya kiriir nhwo iiirin wadie paniina nwowaiginiugigin?

27 Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiir bidiyar iki boinmauuwin. Mi kima bi sibgu wakaekim. Mi kima pi idip idip wakaeyam dimuam swoki tiri? Mi kima siir wakaeyokna apam naingwowi, aniya?

28 Mi ti siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan mi sima siirin yai miiyikni bi boinkikim, sima hiniina boinki mi ni kira tari siir yai aiir mi wakaeyokna apam mi tiri. Nim krima niingaka. Nim krima Mosesni miiyim si wingikim sim wakaeyokna apikim.

29 Krima Adi Komii siir miiyim Mosesni boinim siya winam simiirarar ninokninkini. Mi wari inkam paeprikab hiriinanin krima siir ninokninkin tani, siirin nhinga nikropkikin tiriirin.

30 Mi ti inkamin siya simiir boin, ti diminin yio ini saika sa ywowin. Kima ninokninkin tani siirin nhinga namisi ikropkikin. Siya nitkin mi kariir nhwoin wadie siya nwowaiginiugikin.

31 Krima ti siirin ina ninokninkinin, Adi Komii siya ti hiriinan inkam biyieyim dimin taeminam siiram sriiiyim simiir yai bi swoki wakaeikin. Siya iki iikam miiyik miiyikim yipiki siir kwoin iiirara napiyim, simiir yai imiirarar wakaeikin.

32 Mi bidi bidiniyarin iiya Adi Komii siya nu iiir nonkwokwokiyin mi ini tariinanar yadigniyin, krima hiriinan bi swoki wakaemiminkim, inkam nwirin, inkamin nhwokwisae nwowiyin siir bi swoki whindiraerarkin, siya sibgu kigomokiyim iki dimin taeminim sim.

33 Mi ti inkamin Adi Komii siya nikropki karamaekiswo siya wi ti hiriinan dimin miiyikar pi tirin? Niingaka.

34 Mi ti kamim sima siir boinki, kiriir yopiiya kiriir naokainakiya, saeya kiriirin siyiu biyieyan inkam naokainakikin. Mi tariinanin kira dimin taemin krimiir nisiimauuwam tiri, aniya? Mi ta sima boina hiriinan saiir mhoiiyan sima siir yikidu mi sima siirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirankar yikropki. Iriig.

Iikamim Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim yim ini iikamim nhwokwisae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim

35 Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, sima siirin idowiiya hiriir nikrop apnikiyim mi siya kimidiniya siiram hansiram. Mi mhoiiya siya siir hansiryiskaiyin mi siya kimidiniya siir srii, kira inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siir om hirankin, kira siiramin ina naingwo tibmii kiinin?

36 Mi ti inkamin ina yowarkii boinin Biiyan Inkam Komii, kira kariir boinmauu ti inkamin siya yipikin mi kara pi siir yai aiir niki wakaeyokna apim.

37 Mi Jisis siya siirin hiniina boin, kira siir bidiyar iki kigin ti siyairgin ti kinaka boinaiyin.

38 Mi ti inkamin siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii, kara ina naingwo tibmii kiinin kirairgin inkamin Adi Komii siir om hiranin. Mi siya ogmwo ha waisii hiunanaiinamin mi siya kimidiniya siir inig iiir hainan.

39 Mi mhoiiya Jisis siya ina boinin, kara ti nu iiirin minam nitkin iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim simiir hidam. Kara tiriirin minam nitkin iki iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim yipiki iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwam nitkin. Mi sima wi siiram nwoki sibgu aingwo tibmii kiinim. Kara minam nitkin iikamim yipiki ha naingwowim, sima Moses siir siyiu komiiyin siir yai imiir bidi sibgu inokninkinim, iikamim sibgu kigomokiyim simiir hiriinan. Kara simiir nisiimauuwam nitkin. Tiriiginim, yipiki Adi siiram naingwo tibmii karamae nwowim iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan, sima nwowa saiir hiriinan.

40 Mi Farisi kam nhirim yim saika hir warar ninkin okwokim mi sima bidi wakaekiyim
dimin taeminim siya boinkiyim mi sima kimidiniya siir boin mi kira hiriiyar naingwowi
nim krima iriipi hiriinan nhwokwisaekim ti iikamim simiir hiriinan, aniya?
41 Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ini ti iikamim nhwokwisae nwowim
ini simiir hiriirnan ywowim. Mi ta hiriinan saiirsika, kimiirin wi Adi Komii siya
boinwokiyopnatkaigi rani. Mi wim kima iinokiinokin hirii hiriiyar boininaeikim,
kimiir mhii kwoinim dimin whirki swoki kinyiskai rani. Mi kima ina ninokninkinim
Adi Komii siirgisiir dimin taemin imiirin. Mi hiriinanki niuwi kimiirin Adi Komii
siya boinwokiyopnatkaigiyim wi digar nwowi. Mi kimiir dimin biyieyim wi haiy-
oprimdiyiumiigi rani, sima wi hiriiyar nwokripkaii. Iriig.

10

Jisis siya iikam imiirin inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan kigriraokin

1 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, inkamin hira sibsib imiir hiuyokiyokaiiya sai-
irgisaiir ano iiir napninopkainam karamae nwowi mi siya hinda kaina iiyami hir aiirin,
yio ti hiriinam siyiuin, yio ini inkamin digworaekwo tauaehaiyam namiyin ini siir hiriinan
ywowin.
2 Mi inkamin anoki ano iiirar napninopkainamiyin, yio siya inkamki inkamin sibsib imiir
kigriraowikin.
3 Mi inkamin ta hira saiir anowin napninopkainamiyin siir kigriraowiyin, siya pi ti inkam
iiir kigwini, siya siirin pa kigninkin apninopkaigi. Mi sibsibim pi siir yai aiir wakae sibgii
mi siya sibsibim simiir inigim irira irira pa dapkii mi siya simiirin pa whinapnaniyami
idowiiya hiriir.
4 Mi siya siir sibsib imiirin pa nikiunaniyami mi simiir biiyin pi siyar nwonami. Mi ti
sibsibim siir mhoiiya asi sidkaenamkim. Dimusi rani, simiirin siya nikiunaim mi sima siir
yai aiir wakaesibgiyim mi sima ini siir mhoiiyar sidkaenamim.
5 Mi inkam nwirkiswo, sima wi siir di wakaeyoknaei mi wi siir mhoiiya di mi ami.
Niingaka. Sima wi siirsi pi yididin mi wa pi yidamin. Dimusi rani, sima inkamin yipiki simiir
kigriraowiyin siir yainan wakaeki rani.
6 Jisis siya ti yaiyim Farisi kamim simiirin boiniyio yai ara boinkin. Mi sima simiir bi sibgu
ninokninkinkim siya tiriiginim, yio siyar boinakin. Iriig.

Jisis siyairgin inkam kibiyin yipikin sibsib sibgu kigriraowiyin

7 Mi ti kamim sima ti dimin taeminim Jisis siya boinim simiir bi ninokninkinkim. Mi siya
simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boinkii, karairgin sibsibim simiir
anowin. Iikamim yipiki sibsibnan nwowi mi Adi Komii siiramin ha niti simiirin wi kara
whinkinsiis haiginiuwi.
8 Iikamim yipiki biiya kariiram niki itim Isrelmi iikamim sima kigriraowim, yim hiiyan
iikam niki okim. Sima iinokiinokin sibsib imiir tauaehaiyamar nitikim. Mi sibsibim simiir
yai imiir bi swoki wakae sibgim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir sibsibnan nwowim yim
wi ti hiriinan inkamim simiiram kipi naingwo tibmii kiin. Niingaka.
9 Anowin karairgin. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiinin yio ini sibsibin hira
saiirgisaiir ano iiir napninopkainaniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ta hiriinan saiirsika,
siirin wi asi nanmaiwarkainaei. Mi mhoiiya siya idowiiya nami mi siya wraisu nae mi kii
minim simiir kigi mi wi haini naei.
10 Mi yio hiiyan inkamin, yio dimin taemin imiir tauaehainaki aramar nitikin. Mi sibsib
imiir nisomsom aokaogig mi digworaekwo imiir nonkwobumbuninkingig aramar niti.
Mi ti kara nitin sima wi nao rani, sima wi omwai waiyayokiyokii siyiuin Adi Komii siya
naingwowin siir.
11 Kara ini inkam miiyikin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kara wi
minsi naowi, kariirgi kariir sibsibim simiir whinkinsiis haiginiuwam wadie sima sibgu
owam.
12 Mi ti miiyan inkamin yipikin umir aramar miriiyin, yio inkamin sibsibgi sibsib
kigriraowiyin si rani. Mi sima wi siir sibsib nwo rani. Mi siya niimauan wra biyieyin siir
kigwini mi siya siirsi nididwini mi wa nidamnani. Mi niimauan wra biyieyin pi sibsib imiir
ninkin aeyokiyoknami. Mipi siya simiir irni yonkwo, iki nhirim yimba kakidamkii hinda
tinda.
13 Mi ti inkamin ti hiriinan nidamamin, yio siir sibsib imiiram bi naingwowikin. Yio siya
sibsib imiirin umiraramar kigriraowi.
14 Kara ini inkam kibiyin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kara ti
iikamim kariir sibsibnan nwowim simiirin ina sibgu inokninkinim mi sima ina mi sibgu

inokninkinim tiki iikamim yipiki kariir sibsibnan nwowim simiirin. Mi sima kariirin ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmii kiinim kariirim.

15 Kara mi kariir Ad ieya kriraniyin, krira krira ina sibgu ninan inokninkinao. Mi krira nwirni nwirniyamin ina ninan aingwokwowo. Mi krira ini nwiruwar ywowiskiyo. Mi ti hiriinan siyiuin, kara ina ninokninkinin tiriirginim yipiki kariir sibsibnan nwowim mi sima kariirin ina mi inokninkinim. Kara mi kariir sibsib ima krima krima irni nwirniyamin ina ninan aingwokwonam. Mi kara wi hiriirnansi naowi simiir whinkinsiis haiginiuwam.

16 Mi iki iikam nhirim kariir sibsib nwowim, yim sima kariir piugana Isrel simiir iikam tani. Kara simiirin wi tiki nhir imakar ninkin kigriraowi. Mi sima kariir yai aiir wakaei mi sima wi kariir siyiu iiirar napi. Mi mhoiiya sima wi piugan kwiruwar nwowi. Mi simiirin wi kanakanar kigirkaki.

17 Kariir Adin siya kariiramin ina naingwokwonanaeiyin. Dimusi rani, kara iikam imiirsi naowam naingwokin. Mi kara wa swoki insiin idwowi mi wi omwaiyar swoki waiyai.

18 Kariirin wi inkam nwirki tir tani, kara naowamin. Niingaka. Kara kariir kwoin iiirar nwowi. Ti dimin taeminim Adi Komii siyar boinkikim mi kara asi tiri simiirin. Kariirin siyar bidi boinki iskiyin naowamin mi kariirin wi siyar swoki kiwaki omwai kara swoki waiyayokiyokiiyamin.

19 Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim isido whisa yiinikibir mi sima ta yai aiir yinkinyaeyo boin. Nhirim, yim sima dimin whir boin mi nhirim yim sima dimin whir mi boin.

20 Mi iikam whiekak ima boin, siirin uridyiugi bidi ii okwokaiyin mi siir kwoinin siya kiyipiyaokii. Mi siya ti hiniin dimin taeminim sim asi priiwhaowae boini. Mi kima waraur dimusi nokwowi siir yai aiir wakaeyamin?

21 Mi nhirim sima boin, siir yaiyim siya boinim, siya iki inkamin uridyiugakin siir hiriinan swoki boin tani. Niingaka. Uridyiu biyieyin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain pi hiriinan wadie di swoki ohaiginiuwi, iki dimin taeminim sim sibgu dikaoraekaokiyamin. Łriig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima Jisis siir nikwowaisiigim

22 Jisis siya ti diminim om komii Jerusalem hir boinkin, iiya iikamim iripa sima haingiriyiu owa saiir. Ta iiya sima swoki aingwokiya kamim simiir digworaekwo biyie imiir niinikinhimnhiin itkiigiigiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir hirankin mi saeya bidi swoki haiwaokiya Adi Komii siir inig iiir hainanam. Mi ta iiya ya naopii iiga.

23 Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya Solomongi si miriiya saiir iuru aiir napririrkin.

24 Mi iiya siya hirar niki apriririn mi Isrel simiir inkam komii komiiyim ha nitim kimidiniya siir ini kaiyokaini mi sima ina sriiyim mi kira ti hiriinan yaiyim krimiirin iiyim wi pariga kinanankiuwi? Kira krimiirin hindara boinmauu kiin iski, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuam siya, iyie? Si rani?

25 Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiir bidiyar iki boinmauuim mi kima kariir yai aiir bi naingwo tibmiigim. Ti dimin miiyik miiyikim ti kara tirim, kara kariir Adin siir kirie aiirar mirii, tiriiginim yim min niisiimauugim kara yipikin.

26 Mi kima kariir yai imiirim bi naingwo tibmii kiingim. Dimusi rani, biiya kara kimiir bidiyar iki boinim, kima kariir sibsib rani.

27 Kariir sibsibim sima kariir yai aiirin pa wakaei mi ankara simiirin irira irirain ina ninokninkinin. Mi sima pi kariir yai aiirar mi wakaeyoknaei.

28 Mi simiirin kara wi hiriinansi whinkinsiis haiginiuwi. Mi sima wi inigak hiriiyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim mi sima wi nao rani. Mi kariir iikamim sibsibnanim, simiirin wi inkam nwirki kariir iinanki nispakii hainaki rani. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiin karamae wi ha nwo rani. Niingaki, niingaka.

29 Kariir Adin yipikin ti iikam imiir hauugiyin, siyairgin iki digworaekwo whiekakim simiir kougi kou nwowin. Mi iikamim yipiki siir siyiu iiir sibgu apim simiirin wi inkam nwirki swoki ispakii hai rani, siir iin ankin. Mi sima siirin hiriinansi nikwowaisiiyim wi digmin digmin nwo rani.

30 Kara mi kariir Ad ieya krirani ini nwiruwar ywowiskiyo.

31 Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoiiyain mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, siiya ina yiuhaiyim siir kaiyimik aowam.

32 Mi Jisis siya simiir sriigi. Kara tapairin dimin miiyik miiyik kasa bi tirkin, kimiir whwonkam idain ti dimin taeminim kariir Ad ieya nimbingiyim kara tiram. Mi kima siiya kariirin piki hiniin diminim simsi kaiyimikam tiri?

33 Mi Isrel simiir kigriraowiyim sima siir boinki, krima siiya ti dimin kibikibiyim kira tirim simiirsi kaiyimikam tir tani. Niingaka. Krima kiriirin siiya pi dimusi kaiyimik rani, kira yai

miiyiknan bi boinkin kira inkamairgin mi kira hiniin dimusi boinkin, kira ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin.

34 Mi Jisis siya simiir yai akan hiniina yowarkii boin, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwowa hiniina boinka, iikamim sima hiniina boinkim, kara hiniina boinkin wim kima ini Adi Komiinan ywowim.

35 Krima ina ninokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiyim Yokwo Komii saiir hir nwowim yim kaimwowairgim mi sima wi digmin digmin nwo rani, simiir kisinaim. Mi Adi Komii siya iikamim yipiki siya siiboboiniuim siir yai aiir, yim sima ini Adi Komii siir hiriinan ywowim.

36 Kariirin Adi Komii siyar nimbingiyin mi siya kariirin ina yikropkiyin nua tiriir mi kima kariirin hiriinan dimusi boinkim, kara dimin biyie boinmimauuwi. Dimusi rani, kara kimiirin pi hiniina boini, karairgin Adi Komii siir yinisimin.

37 Mi kara diminim kariir Adin siya nimbingiyim kariir simiir tir karamae nwowi mi kima wi hiriinan saiirsi nwowi ti yaimin diminim simiiram naingwo tibmii kiin karamaeyin.

38 Mi kara siir mii aiir mirii mi inkam nwirki kariir yai aiirim naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi kira wa ti aingwo tibmii kiin ti miiyim ti kara tir imiiramin. Mi kima wi hiriinan nwoki sibgu inomokninkinim Adi Komii siya mi kara krira ini iripar yinkiamasuwo. Mi krira ini nwiruwar ywowiskiyo. Mi kririir kwoino ini whiruwar ywoki iskiyin.

39 Mi sima ina swoki kinankiuim siir nonkwoim mi siirin maeyau biyieya mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaigigam. Mi siya simiir haiburgigin mi ina yamin.

40 Mi siya simiir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi siya ie Jodan siirar swoki iyapidnam mi siya kimidiniya maeyaua biiya Jonki si baptais haiginiua iikamim sim, saiir hiriir yimbiyam. Mi siya kimidiniya hir ini owou.

41 Mi iikam whiekakim ha nitim mi kimidiniya sima ini boini, Jon siya iikamim makiniiyim simiirin hiriinan dimin miiyik bi tirkin ti inkamin siir hiriinan. Mi dimin taeminim ti inkamin siya boinmimauuwim krimiir yim kaimwowairgim.

42 Mi iikam whiekakim hir nwowim, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siyairgin Kraisin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin, iikam krimiir nauuni whinkinsiis haiginiuniyam. Ɬriig.

11

Inkamin Lasaras nikiuwiyin, bidi yaonamin

1 Inkam nwirin Lasaras nikiuwiyin siya om Betani hir nwowikin mi siya makiniigin. Ti om Betaniyin yio omin Maria mi saiir yaowae aeya Mata sowa nwowi ieya.

2 [Ta wiga Maria nikiuwiya biiya Biiyan Inkam Komii siir iga kwis owiir naokina wain piuii miiyik whakiyin si mi mhoiiya saeya siir iga kwis owiirin, kimidiniya saiir kan aiirar swoki iiyaoki. Mi ti saiir pomou ieya makiniiyin.]

3 Mi siir yokmano yaiya ina boinkiyo Jisis siiram, Biiyan Inkam Komii, kiriir nomiiyauin kira naingwokwonanaeiyin siya makinii.

4 Mi Jisis siya ta yai aiir wakaewinin mi siya ina boinkiyin, Lasaras siya ta ma hiriinana siya wi saiirsi nao rani. Niingaka. Mi ti hiriinan diminin siya nimbiyami mi ti iikamim wi siir inig iiir hainanprapraskii mi sima kariir inig iirin wi warar mi hainanprapraskii, ti Adi Komii siir yinisimin.

5 Jisis siya Mata mi saiir nomousim aeya mi Lasaras siya sowiir pomouwin simiiram naingwokwonanaeikin.

6 Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, lasaras siya makinii mi siya bi niki amsaugin. Mi siya maeyaua siya nwowa hirarin iiyim kwisa swoki okiiyiunam.

7 Mi ti ii kwiso ha digiyo mi siya kimidiniya kamim siir kigna miriiyim simiir boin. Humbae, nimbi swoki ami, Judia nu haimii hiriir.

8 Mi siir kigna miriiyim kamim sima siir boin, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, kira ti om iiir namam swoki tirin, ti omin siir hiran kamim hir nwowiyim, sima siiyani kiriir kaiyimik aowamar niki tirkim krima tir mi owi pi wadieyar mi owi, aniya?

9 Mi Jisis siya hiniina naingwokin siya paenankin mi siya simiir boinki, aniya iigwira, ii aeya pirkinkiyim mi ii aeya kakaugiyim, aoaim iuur kwiskak rani, aniya? Mi inkamin nabie napriririyin, yio bi swoki akaiikin. Mi wi pa nopi? Dimusi rani, yio siya nabieyar kigomok api.

10 Mi siya niiyaka, napamwii mi siya ha nakaii mi wi pa nopi. Dimusi rani, siirin dimin whiki niuya haiginiu karamaeka.

11 Mi ti hiriinan Jisis siya boinkiya saiir mhoiiyan, siya simiirin ina swoki boinkiyin, tariinanin Lasaras siya ini nhwo whinin mi kara hiriirin, pa nami, siir nini inidguiuwamin mi siya pa nwoki insiin idwowim.

12 Mi siir kigna miriiyim kamim sima siir yai akain ina swoki owarkii sriiyim, Biiyan
Inkam Komii mi siya nhwo whini mi mhoiiya siya wadie ha swoki owi mi krima wi tirar
timi o, aniya?
13 Mi Jisis siya hiniina boinki, lasaras siya bidi yaonamin mi simiir kwoinin ha
naingwokim siya nhwo whini.
14 Mi diminki diminin, Jisis siya simiirin ini haini boimauuniskiyin. Lasaras siya bidi
yaonamin.
15 Mi kara mairgimairga asi nwowinkin, kara siya naonama kara saika hir bi nwokin.
Dimusi rani, kima wi haini ninokninkini kariirin Adi Komii siya nikropkikin tiriirin, iiya
kara siir whinkinsiis haiginiuwi. Mi tapa krima pi siiram nami siir nini kigiuwam.
16 Mi inkamin Tumas nikiuwiyin, sima dapiyin siir inig whirin hiniingin. Ɨtmwoyin,
siya boin, kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim simiir, humbae nimbi nami inkamin
nowowarkaiyiuwiyin saikar mi krima pi saikar nwoki aonamim. Ɨriig.

Jisis siya ha nitin, siya kimidiniya Lasaras siir yokman iso sowakar ini boini

17 Mi Jisis siya ha nitin mi siirin hiran kam ima boinwin, Lasaras siya naonama iiyim
kwiiya yamki.
18 Mi krima siirin ini siyano whirin siir ini wokaigigin.
Mi om Betaniyin, yio ini om komii Jerusalem siir kingiinar kwowin 3 kiromita
nanairgin.
19 Mi iikam whiekakim Isrel hiranim ina yitim om Betaniya tiriir, Mata mi Maria sowiir
kignakiyam mi sowiir nini kinsiis haiginiuniyam. Dimusi rani, sowiir pomouwin Lasarasin
bidi yaonamin.
20 Mi Mata saeya hiriinan wakaewina, Jisis siya ini nitin mi saeya ha nama, siirin siyiu hir
yapyiskaiwin. Mi Maria saeya ini omaka hirar ywokiya.
21 Mi Mata saeya Jisis siir boin, Biiyan Inkam Komii, kira biiya wakaewina saiirar nitkiswo
mi tirar nini onikiswo mi kariir pomouwin, wi di yaowi. Niingaka.
22 Mi kara ina ninokninkinin, Adi Komii siya dimin taeminim kira sriii siiram, siya wa
hauugii kiriirin.
23 Mi Jisis siya saiir boinki, kiriir pomouwin siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar mi
wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii.
24 Mi saeya ina yowarkii boina, kara ina ninokninkina, iiya dig nwokii, iiya Adi Komii siya
iikam imiir hidana, siya wi omwaiyar swoki waiyai.
25 Mi Jisis siya saiir boinki, karairgin iikamim ieyanki ninsiin idwowiyim mi omwai ha
waiyayokiyokiiiyim simiir bwamki bwamin. Mi iikamim omwai swoki waiyayokiyokiii,
sima wi yaeya kwoin win haii. Mi yipiki kariir yai aiir wakaeyoknaim, sima wa naonami
mi mhoiiya sima wa swoki insiin idwowi ie hirankar. Mi sima wi omwaiyar swoki
waiyayokiyokiii.
26 Mi yipiki omwaiyar niki waiyai mi siya kariiramin ha naingwo tibmii kiini, sima wi
yaeya kwoin miiyik haii mi sima wi omwai hiriiyar waiyayokiyokigiyami. Mi kira ti yai
imiiramin ina naingwo tibmii kiina?
27 Mi saeya ina yowarkii boina, ihi, Biiyan Inkam Komii, kara kiriir yai imiiramin
ina naingwo tibmii kiina. Kara kiriiramin dimusi naingwo tibmii kiin tani, kara ina
ninokninkina, kira Adi Komii siir yinisimkin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin ti nu iiir
nitam. Ɨriig.

Jisis siya inkam wiirin siirsi nougin

28 Mi Mata saeya hiriinan boinkiya mi saeya ina swoki ama. Mi saeya kimidiniya saiir
nomousima Maria saiiram yikiugi.
Mi sowa sowa ha nwowo mi saeya saiir boin, Biiyan Inkam Komiiyin siya ini nitin mi siya
kariir boinkikin, kiriir nini boinmauuniyam hiniin, siya ini papi nwowin. Mi ta saeya
boinkiya hiriinan, saiir mhoiiyain, saeya ina yama ti dimin iiir tiram.
29 Mi Maria saeya ti yai imiir wakae digiya mi saeya bi kimiminkika, ina iwitnam sasaua
Jisis siir kigiuam.
30 [Jisis siya oma hiriir bi niki imbiyamkin, siya ini maeyauwa Mata saeya napyiskaiwina
siir, ini hirar niki owin.]
31 Mi Isrel simiir iikamim Maria saika omaka hir nwowim saiir whinkinsiisim, sima
hiriinan kigiyim saeya ninsiin iwitnaniyama mi sima bi kimiminkikim, ini saiir mhoiiyar
yamim. Sima hiniina naingwokikim, saeya ieyin siir wokaigikin hiriir nami, hir nini
ouwouwam.
32 Mi Maria saeya maeyaua Jisis siya nwowa hiriir nimbiyama mi saeya siir kiga mi saeya
ini siir igmiigar ini akai hiuiua. Mi saeya siir inig iiir ha hainana mi saeya ina boinkiya,
Biiyan Inkam Komii, kira biiyar nitkiswo tiriirin mi kariir pomouwin wi di naowi.

33 Mi Jisis siya saiir kigiyin, saeya noua mi iikamim saika nitim simiir mi kigiyim sima mi ouim mi Jisis siya hik prasae bi nwokin siir piua ini warar yinkin whiridgiyin. Mi siya mairgimairga bi nwokin.
34 Mi Jisis siya ina boinkiyin, kima siirin ini papi haingikaiyin? Mi sima siirin ina boinim, Biiyan Inkam Komii, kira unkini kigni.
35 Mi Jisis siya ini hindara iyisrimsripugiyin.
36 Mi siya ha nouwin mi Isrel simiir iikam ima boin, siir kaoki, siya siiramin, pranae pranae mi aingwokwowi.
37 Mi kam nhirim sima boinki, biiya siya inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain, siya niki tirkiyin mi siya bi kigimokikin aniya, ihi mi siya ti inkamin Lasaras nikiuwiyin mi siya siirin wi naonamsi nikidu rani, aniya? Ɨriig.

Lasaras siirin Jisis siya hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan

38 Jisis siir kwoinin ini hindara wrieyimyokiyin mi siya ina yamin ieyin sima kikaigiyin siir, siiram. Mi ti siyanoin sima wokaigiyin siir, siir iiiyin siiyani sima bidi warkintopokgigin.
39 Jisis siya boinki, ti siiyain ti warnam. Mi ti inkamin naonamin siir yokmana Mata saeya wakae boinki, Biiyan Inkam Komii, siya kwokiyaeya bi naokin, iiyim kwiiya yamki mi siya tariinanin pi nhami nhami whak rani. Kipi haiwaoki.
40 Jisis siya saiir boinki, kara kiriir boinkii, kira siir yai imiiram naingwo tibmii kiini, kira wa kigi Adi Komii siir kirie aiirin, saeya tirkii.
41 Mi sima siiya ha warnama mi Jisis siya ha kigiyin mi ina boinkiyin, Adi, wadieka, kira bidi wakaeyim dimin taeminim kara kiriiram srii boinkiyim.
42 Kara ina ninokninkinin, kira iinokiinokin kariir yai imiirar wakaeikin. Mi kara ti siirin pi dimusi boinki rani, ti iikamim ti tir nwowim, sima wa nwoki inokninkinim kariirin kira nikropkikin nua tiriirin.
43 Mi ti diminin siya kwisboinkiyin Adi Komii siiram, siir mhoiiyan mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, Lasaras, kira tiriir idowiiya wapnanini.
44 Mi ti inkamin yipiki niki aonamin ina yapnaniniyin idowiiya. Mi siir iga iinim yiuisni sima bidi whrinkiyim iiya sima siir haingikaigiya. Mi yiuisa siir whwonkam iiir bidi yitimwaniugiya. Mi Jisis siya simiir boinki, wari yiuisim siir nwowim haigi. Mipi siirarar kignink inki. Ɨriig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima minam kitibmii boinam tirkim Jisis siir nisomaowam

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

45 Mi iikam whiekakim, yipiki Maria saika namim, sima ti dimin iiir kigiyim, Jisis siya tirkiyin, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siiram.
46 Mi kam nhirim ha namim, kimidiniya sima ini boinmauuiu Farisi kam imiirin ti diminin Jisis siya tirin.
47 Mi mhoiiya Farisi kamim mi prismi inkam komii komii ikim mi kaunsil inkam ikim, sima iripa ha haingiriyiu owim mi ina boinim, krima wi paniin paniina tiri? Siya dimin komii kirie kirie kasa bi tirkin.
48 Mi krima siirin ti hiriinan dimin iiirar kignink in tirkripkaii mi iikam whiekakim wi siiraramar nami. Mi iikam whiekakim sima siiraramar nami mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyim sima simiir kamim yaii niniiyim simiir nikropkii mi ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin, wi sima nini iipirginii mi Isrel krimiir iikamim wi warar ninkin onkwobumbuninkingigi.
49 Mi inkam nwirin Kaiafas nikiuwiyin, yipiki ti biewi iiir nwowin prismi biigi Biiyan Inkam Komiiyin siya simiir boinki, kima, dimin sim whir swoki inokninkinmimin tani. Niingaka.
50 Kima tari ta saiir ninokninkin tani, ti inkam nwiruwan siya siyar mi aowi, yio ini mi owin. Mi Isrel krimiir piugana saiir iikamim yim wi wara nao rani.
51 Siya ti diminin siir kwoin airgi bi priinaingwo boinkin. Niingaka. Siya ti biewiyin siir biigi biiyan prismi inkam komii nwokin. Mi yaiyim siya boinkiyim, siya profet inkamnan boinkikin, siya hiniina boinkikin, Jisis siya wi sipi naowi Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam.
52 Siya wi simiiram ara nao rani. Niingaka. Siya wi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yinisisimnan nwowim, iki hinda tinda nwowim, wi simiir ninkiamasuwam warar naowi. Mi sima iripar nahaingiriyiu iuwi mi wi piugan komii kwiruwar nwokii.
53 Mi taka iiya mi mhoiiya iriipi hiriinan, Isrel simiir inkam komii komiiyim, wi Jisis siiram kininankiuwi siir nisomaowam.
54 Mi ti hiriinan saiirsika, Jisis siya idowiiya nu haimii Judia simiir iikamim simiir bopwonau paniinsi yapririrsi. Mi siya hir haiburgigin mi siya kimidiniya nu siiyin apa

niingain siir hiriir yam, om komii whirin sima dapiyin, Ifrem. Mi hirin siya siir kigna miriiyim kamim, simaka ini owou.

55 Mi ii komiiya Isrel simiir iikamim iripa sima haingiriyiu owiya yaewou nae komiiya Pasova saiir nikwo aeiya ini kingiin nwowa. Mi biiya ta hiriinan yaewou nae komiiya pi saeya yimbiyam mi iki iikamim, simiir yapa yapa om hirar nwowim, sima pi om komii Jerusalem hiriirarar nami. Mi simiir dimin taeminim sima ninkin imiiyaeyanim Adi Komii siir pi prismi inkam imiir nini hauuiuwi. Mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima dimin whirki bi kimbugim. Moses siir siyiu komii siir yai aeya boinkiya saiir hiriinan.

56 Mi iikam whiekakim ha nitim om komii Jerusalema hiriir mi sima kimidiniya Jisis siiram ini hansirni. Mi sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir omaka yainau hirirar namwo iuwim mi sima irni nwirniyin sima, sima simar yinsrii ansriina, kima paniina naingwowi Jisis siirin? Krima hiniina naingwowi, siya wi nit rani, nae iikam krimaka nini aeniyam.

57 Mi prismi inkam komii komiiyim mi Farisi inkam ikim sima iikam imiir boinki, yipiki Jisis siir kigi, siya ini papi nwowin mi sima wi simiir wini boinmauuni. Mi biiyan inkam komii komiiyim, wa nwoki amim siir nonkwowam. Ириig.

12

Maria saeya wain umir komii sainin Jisis siir iga kwis owiir naokinkikin
(Mt 26:6-13; Mt 14:3-9)

1 Mi iiyim iriiyar kwira niki owim, iikamim iripa sima haingiriyiu owam, yaewou nae komiiya Pasova dapiya saiir nikwo aeyam mi Jisis siya ini om Betani hiriiyar swoki amin, omin, Lasaras siya nwowiyin siir, inkamin yipiki biiya Jisis siya hidninsiin idwowin, ie hirankin, iiya siya naonama saiir mhoiiya.

2 Mi sima nae ina diriraerarim Jisis siya hirar naeyam. Mata sasar yinkin diriraerar kamim nae diriraerarim simakan. Mi inkamin Lasaras nikiuwiyin, yio nae Jisis saikar yidwo ae.

3 Mi mhoiiya wiga Maria nikiuwiya, Lasaras siir yokmana saeya wa yiukidin, piuii miiyik whakiyin, kimidiniya Jisis siir iga kwis owiir yaokinki mi ti wa hiriinanin siirin umir prasae bi sainikin. Mi mhoiiya saeya kimidiniya saiir kan aiirar swoki iiyaonam. Mi ta siir piuiiya omaka ini warar yitnopkiya mi digworaekwo whiekakim ini wadiekinar whakiyim.

4 Mi Jisis siir kigna miriiyin inkam nwirin Judas Iskariot nikiuwiyin, inkamin yipiki mhoiiya wir Jisis siir napwouwi Isrelmi inkam komii komiiyim simiir iin hauugi, siya boinki siirin.

5 Mi sima ti hiriinan wain piuii miiyik whakiyin siirin umir hai karamae dimusi nwokin? Mi sima siirin umirim pi 300 kina pi haiyim mi ti umirim wi iki iikam paeprikab nhirim sim pi hauuwin.

6 Siya iki iikam paeprikabim simiiram bi naingwokin siya hiiyan inkam nwokin. Tipnairin umir Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima haigiyin siyar kigriraokin. Mi umirim siya tauaehaiyim, yim ini siya haigiprakaiyim.

7 Mi Jisis siya siir boinki, saiirarar kigninkinki. Ti diminin ti saeya niyopkiyin kariir, yio minam diriraerarkwokinka, mhoiiya iiya sima kariir kikaigii ienau, saiiramka. Dimusi rani, kariir iiya ini kingiin nwowa.

8 Mi iikam paeprikabim yim wi kimiir bopwo waraurar nwowi iinokiinokin. Mi ankara niingaka. Ігwirki niuwi, kara wi kimiir haiburgigi. Ириig.

Prismi biiyan inkamim Lasaras siir nisomaowam kitibmii boinkim

9 Mi Isrel simiir iikamim hiriinan wakaeyim, Jisis siya ini om Betani hir nwowin. Mi sima ina yamim hiriir siir kigam. Sima siir kigam bi namkim, sima Lasaras siir kigam namkim, yipikin Jisis siya swoki hidninsiin idwowin ie hirankin.

10 Mi prismi Biiyan Inkam Komii komiiyim, sima minam kinankiugim Lasaras Jisis sowiir nimprio isomaowim.

11 Dimusi rani, dimin taeminim Jisis siya tirim mi iikam whiekakim sima Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir yaiyim, simiirin ini hindara ikworipukimaigikim. Mi sima ini siiraramar yinmiininkinamim. Ириig.

Jisis siya om komii Jerusalema hiriirin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

12 Mi iigwir nugakin, iikam whiekakim ta yaewou nae komiiya pasova nikiuwiya saiiram nitim, sima iripa ha nahaingiriyiuniyim mi simar wakaewin, Jisis siya wi sipi niti om komii Jerusalem tiriirin.

13 Mi sima sikwowim ha haiyim mi kimindiniya siyiu iiirar haiyikwokwowin. Mi mhoiiya
sima ina kairwao boinkiyim, Adi Komii kira wadiekin. Kira ti inkamin siir inig iiir
hainanprapraski, yipiki ti tiriir nitin Adi Komii kiriir ogsop aiir nokwokairinam. Kira ti
inkamin siir whinkinsiis haiginiu, Isrel krimiir iikamim simiir kigriraowim.
14 Mi Jisis siya donki ha haiyin mi siya ina yidwonamin siir idwo. Yokwo Komii saiir yai
aeya boinkiya saiir hiriinan,
15 iikamim yipiki om komii Saion siir hir nwowiyim, yim kipi nidid! Tariinanin kiriir inkam
komiiyin nu kigriraowiyin ini nitin, siya ini donki haomin siir idwo nidwonaniyin.
16 Mi kamim siir kigna miriiyim, sima bi ninokninkinkim sima ti hiriinan dimin tirim. Mi
mhoiiya iiya Jisis siya swoki iti, omwai siya waiyai mi siya ha nami Adi Komii siir om iiir mi
siya wi inig komiigak ha nwowi. Mi mhoiiya sima ina boinim, krima yaiyim Yokwo Komii
saeya boinim simiir ti swoki aingwowoknaki mi sima ti hiriinan diminin siir dimusi tiri.
17 Mi iikam whiekakim yipiki biiya Jisis saika nwowim, iiya Lasaras siya swoki insiin
idwowa ie hirankin mi ti iikamim, sima ti dimin iiir kigim mi kimidiniya sima haigiririr
boinam ti diminin siya tirin.
18 Mi ti hiriinan siirsi bwaekiinaniyamkim iikam whiekakim Jisis siir kigwinamin. Sima
bidi wakaewinim hiniin, Jisis siya ti hiniin dimin komiiyin si tirkin.
19 Mi Farisi simiir kamim, yai sima simar yomboin amboin, simiir kigi, diminim siya tirim
kima kaiyaonaowidi kima wi dig nwo rani, iikam whiekakim ti nu iiiranim, wi siiraramar
ninkirionaei. Ɨriig.

Grik simiir iikam nhirim Jisis siir ini kignaki

20 Mi iikam nhirim Grik simiir piugana saiirim, sima om komii Jerusalem hiriir nitim,
Isrel simiir iikam nhirim simaka yinkin it yaewou nae komiiya Pasova saiir nikwo aeyam.
21 Sima kimidiniya inkamin Pilip nikiuwiyin siiram yam siir nini kigiuwam. [Siya om
Betsaida hirankin.] Sima boin, inkam Komii, krima minam naingwowi, Jisis siir kigim mi
yai saika boinim.
22 Mi Pilip siya ha namin kimidiniya Endru siir ini boiniu mi mhoiiya kimidiniya sowar
yam, Jisis saika boinamin.
23 Mi Jisis siya sowiir boinki, iiya kingiin bidi yitkiya, kararin ti inkamin Adi Komii siir om
hiranki nitin, Adi Komii siya wi kariir hauuwi, siir inig komiiyin mi siirin wi kara haii.
24 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, twonidim nua nikiigiiyam karamae nwowi mi
hapaiirin nhisuwakar nwokii mi kira simiirin nu ha haingikaii mi mhoiiya sima wi yin kasa
budgi rani. Mi ti hiriinan siyiuin kara naowi mi inkamim kariirin ha haingikaii mi mhoiiya
kara ha swoki insiin idwowi mi wi iikam kasa whinkinsiis haiginiu rani, kariiram naingwo
tibmiiyim.
25 Mi yipiki simiir kwoin iiirar napi, sima wi sima simar swoki onkwobumbuninkinaei.
Mi yipiki simiir kwoin imiirar nap karamae nwowi ti nu iiirin mi sima Adi Komii siir kwoin
iiiraramar naingwo iskii, yim wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami.
26 Mi iikamim yipiki kariiram naingwowim mi kariir mii aiir miriiyim, yim wi maeyaua
kara nwowa wi saiir warar mi owi. Mi kariir Adin, Adi Komii siya, simiirin wi inkamim
inigakim wi simiir hiriinan nwo haiginiuwi. Mi sima wi inig komiigak dimusi nwo rani,
sima kariir kigna apkim. Ɨriig.

Jisis siya naonama saiir boinkin

27 Tariinanin kariir kwoinin miiyik miiyik nwo rani, kariir kwoinin ini warar
yaowhriewhrieyiuwin mi kara pi paniina ti boin? Mi kara hiniina boini, adi, kara ti
haiburgik ti diminin nimbiniyin kariir nisomaowam siirsi? Niingaka. Dimusi rani, kara
ti nu iiirin hiriinanamar nitkin.
28 Adi Komii, kira kiriir inigin siir tirki, komii nwokiyamin. Mi Jisis siya ti hiriinan yai imiir
boinkiyin mi yai kwira ninomor kouana ina kauwok boinkiya, kara kariir inigin, komii
bidiyar iki okiyin mi tariinanin pi komiiyar swoki okii.
29 Mi iikam whiekakim saika kingiin hir nokwowim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima
boin, ninomorka. Mi iikam nhirim yim hiniina boin, paekwosimkin, Adi Komii siir inkamin
siya boinkii siirin.
30 Mi Jisis siya simiir boinki, taka yaiya kariiram bi boinkika, kariir whinkinsiis
haiginiuwam. Niingaka. Ya kimiiram boinkika, kimiir whinkinsiis haiginiuwam.
31 Mi tariinanin taka iiya nita, Adi Komii siya wi ti iikamim ti nu iiir nwowim wi simiir
dimin biyie biyieyim sima tirim wi simiirsi hidi. Mi tariinanin siya Setan siirin wi haini
nikwowaisiigii, yipikin dimin biyie biyieyim ti nuin siirim simiir kigirkakiyin.
32 Mi mhoiiya inkamim kariirin paeyin hiiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugii mi
simiir kwoinim wi kara kiyaii, kariiram naingwo tibmiiyim mi kariir mhoiiya nitim.

33 Jisis siya ti yai hiriinanim minam boinkin, iikamim simiir niisiimauuwam hiniin, siya wi paniina namisi aonami.
34 Mi mhoiiya iikam whiekakim sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, Moses siir siyiu komiiyin krima napiyin, ti inkamin biiya siya winkiyin Yokwo Komii aiir, yim hiniina boinkikim inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin, iikamim omwai waiyayokiyokiiyanim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kira hiniin dimusi boinkin, inkamin Adi Komii siir om hiranin, siirin wi paeyin hiiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugi mi siya wa naonami, ha? Yipiki siya ti inkamin Adi Komii siir omin siir hiranin?
35 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, bieyin wi ii priei whwoki rani, iikam kimiir waraurin. Kima iiya bie ieya whwokii mi kima wi wadie haini nwokii. Mi niiya wi ti siyiu iiir higriniu rani. Mi kara kimiir haiburgigi mi kima wi inkamin, niiyiim niiyiim napiyin, siyiu iiir sibgu kigomok ap karamae nwowiyin maeyaua siya namam tira saiir hiriir, ini siir hiriinan ywowin.
36 Kima kariiram kigna ap mi kariiram daingwo tibmii kiin, karairgin bienan whwoyaei iiya kara ti nu iiir nwowi. Mi mhoiiya kima wi dimin miiyikimiiyik imiiram naingwo tibmii kiini. Ɨriig.

Isrel simiir iikam whiekakim sima Jisis siir yai imiiram bi naingwo tibmiigim mi siir siyiu iiir bi kigna apkim

37 Mi ti iikamim sima dimin kirie komii komiiyim siya tirim, iikamim makiniiyim simiir siya haiswonimniskiiyim simiirin bidiyar iki kigim mi sima siiramin hiniina bi naingwo tibmiigim siya Mesaiakin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin.
38 Sima siiram bi naingwo tibmii kiingim ta yaiya profet Aisaiakin siya win boinkiya ya wi kaimwowar nwowi, siya hiniina boinkikin,
Biiyan Inkam Komii, wi nhinga naingwo tibmii kiini, ti krimiir yai imiiramin? Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir kirieya wi nhinir niisiimauuwi? Ɨni inkam karamaeyar ywowiskiyin.
39 Mi iikamim sima wi siiram naingwo tibmii kiin tani mi wi siir mi kigna ap rani. Dimusi rani, biiya yaiya Aisaia siya kaimwowar swoki winkiya yai kwira yokwoni, ya hiniina win boinkika,
40 simiir kwoinim Adi Komii siya bidi kinkripim mi sima wi hindarar nanaingwoyimiyok iuwi. Mi sima hirii hiriiyar naingwo whriewhriei mi sima dimin taeminim wi sibgu naingwo omok rani. Mi sima sibgu naingwo omoki mi simiir nhwowim sibgu kigi mi sima wi haini naingwo tibmii kiini mi wi haini sibgu wakaeyokna api siiramin mi simiirin wi haini haiswonimniskiii. Mi yim sima, wi dig nwo rani.
41 Aisaia profet inkamin siya ti hiriinan dimusi bi boinkikin, siya Jisis siir bidi kigin, siya siir inig komii iiir haiyin mi siya hiriinansi boinourwokaigikin.
42 Mi tiki iiyim inkam komii komiiyim Isrel simiirim, sima ini Jisis siiramar yamim. Sima Farisi inkamim simiirsi nididgim mi sima hiniin paniinsi boinsi, sima Jisis siiram naingwo tibmii. Mi sima hiriinan boini, sima siiram naingwo tibmii kiini mi simiirin wi Farisi inkam ima kiyitkikinkii idowiiya hiriirin, omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirankin.
43 Mi simiir kwoin komiiyin ha naingwowi, iikam nhirim simiirin hiniina boinim, sima inkam wadiekim mi simiir inig imiir hainanprapraski. Mi sima Adi Komii siiramin komiiwao naingwo rani mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima inkam wadiekim. Mi simarin, yio ini niingaki, niingar ywowiskiyim. Ɨriig.

Mi mhoiiyan iikamim simiirin wi Jisis sikisiyar hidi

44 Mi Jisis siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, siya wi kariiraramar kipi naingwo tibmii kiin. Siya wi ti yipikin kariir nikropkiyin, nua tiriir wi siiram warar ti aingwo tibmii kiin.
45 Mi ti iikamim yipiki kariir kigim mi sima yipiki kariir nikropkiyin ti nu iiir siir warar timi kig.
46 Kara ti nu iiir nitin, kara ini bienan whwoyanan ywokiyin. Mi ta hiriinan saiirsika mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini mi kariiram niti, siya wi biyie nwo rani, inkamin niibwomambwo nwowiyin siir hiriinan.
47 Mi yipiki kariir yai imiir wakae karamae nwowi mi simiir mi wakaeyokna ap karamae mi owi mi kara siirin wi hid rani. Kara ti iikamim nu tir nwowim simiir hidam bi nitkin. Niingaka. Kara simiir whinkinsiis haiginiuam nitkin.
48 Mi kimiir iikam nhirkim kariir nikwowaisii mi kariir yai imiir mi wakae karamae mi owi mi mhoiiya inkam nwirin siirin wi siya hidi. Mi yaiyim biiya kara boinmimauuim, siirin wi simiirar swoki hidi, iiya Adi Komii siya iikam imiir hidi.

49 Tiriiginim yim kaimwo dimusi bi nwokim, kara kariir kwoin ara bi diriraerarkin mi ha bi boinmimauugin. Niingaka. Adi Komiiyin, yipiki kariir nikropkiyin, kariirin siya boinkikin boinamin. Mi kara simiir asi boinourwokai haiginiugin.
50 Kara ina ninokninkinin yaiyim siya boinkiyim, iikamim omwai sima waiyayokiyokiigiyamim siya tirkiyim. Mi ti dimin taeminim ti kara boinmimauuim, yim kariir Adin siya boinmimauugi ima kariir. Iriig.

13

Kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir igam siya hiisokim

1 Mi ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova, waka nikwo aei. Mi Jisis siya bidiyar yinokninkinkiyin siir iiya siya naowana, ti nu iiir haiburgigna siir Adiyin siiram swoki amim siir swoki kigiuwam ya bidi yimbiniya. Siya iinokiinokin yipiki siir iikam nwowim, siir iikamim ti nu iiir siya simiiramar naingwokwonanaeikin mi tariinanin siya wi simiir niisiimauuwi, siya pariiga naingwokwowi simiiramin.
2 Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima nae ina yaeyim. Setan siya Judas siir kwoin iiirin bidinanar kwirii idwokaigin, Saimon Iskariotni yinisimin wir Jisis siir napwouwin mi siirin iki inkam biyieyim sim iin hauugiyam.
3 Jisis siya bidiyar yinokninkinin, ti digworaekwowim siir Adin siir iinarar nonkwokikin. Mi siya bidiyar mi inokninkinin hiniin, siya Adi Komii siir hiranki nitkin mi siya wi siir hiriiyar swoki ami.
4 Mi mhoiiya Jisis siya ha ninsiin okwokiyin, ipiiya siya nidwokaiya maeyauwa nae sima nidwokai aeya saiir hirankin mi siya siir idan yiuisa ina yiskiya. Mi siya siirin yiuisa piu niiyaowiya saiir kaihaiginiu.
5 Mi siya siirin yiuisa piu niiyaowiya ha kaiyaiginiuin mi mhoiiya siya opa kimidiniya two ira saiir yaomaigi. Mi siya, siir kigna miriiyin inkam nwirin siir iga kwis owiir hiisoki mi mhoiiya siya sowiirin yiuisa piu niiyaowiya saiir yiiyaoki.
6 Mi Jisis siya ha namin Saimon Pita siir hiisok haiginiuwam mi siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kira kariir iga kwiso pi warar ninkin hiisokii?
7 Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, tariinanin kira ninokninkin tani, ti diminin kara tirkiyin mi mhoiiya kira wi haini ninokninkini.
8 Pita siya Jisis siir boinki, kira kariir iga owiir kipi hiisok. Niingaka. Mi Jisis siya ina boinkiyin mi kara kiriir iga kwis owiir hiisok karamae nwowi mi kira wi kariir kigna miriiyan inkam nwo rani.
9 Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kira kariir iga owiirara kipi hiisok, kira kariir iina mwo minim warar dinkin hiisoki.
10 Jisis siya boinki, inkamin kariiram naingwo tibmii kiini, yio ini inkamin op whaugiiyin mi whauriyinan ha nwokiiyin, yio mhoiiya op whauam bi swoki naingwowikin. Niingaka. Siya wi siir iga aiirarar hiisoki. Kima ombudarin ini whauriyinkinar nwoswowim inkamin op whauwiyin mi whauriyinan ha nwokiiyin siir hiriinan. Nwiruwakin hiriinan nwo karamae nwowin. Yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin hiriinan tainakiyinar nwowiyin ini siir hiriinan ywowin.
11 Jisis siya bidinanar ninokninkinkin, yipiki wir siir napwouwi mi siirin inkam biyieyim sim iin hauugi sima hainam. Siya kamim siir kigna miriiyim simiir boin, kimiir kwoinim ini inkamin op whaugiyin mi whauriyinan ha nwokiiyin ini siir hiriinan ywowim. Mi inkam nwirin siir kwoinin yio miiyik rani, yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin, hiriinan tainakiyinar nwowiyin, ini siir hiriinan ywowin.
12 Mi mhoiiya Jisis siya simiir iga imiirim ha hiisok digiyim mi siya siir yiuisa ha swoki iiyin mi siya ha swoki idwokaiyin ipii aiir. Mi siya simiirin ina sriiyin, kima ina ninokninkinim, ti kara tirkiyin hiriinan? Kara kimiirin pi hiniina boinkii,
13 wim kima kariirin hiniina boinikim, Biiyan Inkam Komii mi Inkam Nowomwarkaiyiuwiyin, yio ini ywowin kima kariirin hiriinan boinin yio. Dimusi rani, kararin, kara ini inig komiigak ywowin.
14 Kara kimiir Biiyan Inkam Komiigin mi kimiir Nowomwarkaiyiuwan Inkamkin mi kimiir igam kara bidi hiisokiyim. Mi kima ti diminin kara mi tirin wi siir hiriinanar timi tir. Mi kima kimiir nomiiyauwim simiir igam wi hiriinanar timi hiisok haiginiu inkamin, inkam nwirni mii priimiriiyin umir hai karamae nwowiyin.
15 Kara ti diminin kimiirin minam niisiimauugikin, kima wi ti kara tirim wi simiir hiriinanar tir.
16 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, inkamin whisarii mii priimiriiyin siya inkamin siir kigriraowiyin siir kou bi nwokin. Mi siya hiriinanam bi namkin iki digworaekwo whiekakim simiirin siir inigi wara nwowim. Niingaka. Inkamin iki inkam nwirni

nikropkiyin siya siirin pa boinkii hiniin, ti inkamin yipiki siir nikropkiyin siya ini siir kou ywowin.
17 Mi tariinanin kima bidi yinokninkinkiyim ti diminim kara boinim mi kima ti dimin imiir sibgu api mi kima wi mairgimairga prasae nwo rani.
18 Mi kara kimiir hoimgakar boin tani. Niingaka. Kara bidi yinokninkinin yipiki kara nimbinim kariir iikam nwowi. Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, ti diminin wi sipi nimbiyami. Inkamin nae kara hauuwi mi ti inkamin kariirin wi siya tirbuwi.
19 Mi ti diminim ti kara boinmimauuwim kimiir kara minsi boinmimauugin mhoiiya ti dimin ima nimbiyami mi kima wa nwoki inokninkin kiinim, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin siya iikam whiekakim ti nuin siir tiranim simiir whinkinsiis haiginiuwankin.
20 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, iikamim yipiki kara nikropkiyim simiir sibgu kigriraowi, yio kima ini kariir kigriraowan iikam ywowim. Mi yipiki kariir sibgu kigriraowi, yio ini Adi Komii siir boin mairgimairganan ywowin, yipikin kariir nikropkiyin. Ɨriig.

Jisis siirin Judas siya iyopmauugi sau omomin siir iin
(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-33)

21 Mi mhoiiya Jisis siya ti dimin imiir boin digiyin mi siir kwoinin hik prasae bi kinkin. Mi siya simiirin hiniin boinmauu wakae, kara kimiirin yaimwowar boinkii, kimiir nwirin, kariirin wi wir siya napwouwi mi kariirin wi iki kam biyieyim simiir iin nonkwokii sima nisomaowam.
22 Mi kamim siir kigna miriiyim sima, sima simar yinkao ankaona. Dimusi rani, sima bi ninokninkinkim siya yipikin.
23 Mi kara inkamin Jisis siir kigna miriiyin siya naingwokwonanaeiyin, an kara saika kingiinar kinmasu idwokin.
24 Mi Saimon Pita siya kimidiniya kariir kinmauugi kira siir sriigi, kira siir sriigi hiniin, siya yipikin?
25 Mi ta Pita siya sriigiya kariir saiir mhoiiyan, kara ina yamasunamin Jisis siir kingiin mi ina yaki sriiyin, Biiyan Inkam Komii, wi nhinga tiri hiriinanin, ha?
26 Mi Jisis siya kariirin hiniina boinki, kara pi ti bret iiir haii mipi op hopmaigii mi pa hauugii mi ti inkamin siya kariir tiri hiriinan mi ta yaiya siya boinkiya saiir mhoiiyan siya ti bretin ina hauugiyin Judas siir siya naeyam.
27 Mi mhoiiya Judas siya ti bret iiirin ha naeswokiyin mi Setan siya kimidiniya siir kwoin iiir kiyaigi mi Jisis siya siir boinki, diminin kira tiram naingwowiyin, kira kipi kimimin, kira ha tirsaugi.
28 Mi kamim nae hir nidwokai aeyim, sima ta yaiya Jisis siya boinkiya siir, sima saiir bi ninokninkinkikim, siya dimu nasi boinkikin.
29 Mi krima kamim siir kigna miriiyim krima bidi yinokninkinim, krimiir umir tipnairin Judas siya nonkwowikin. Mi krimiir nhirim yim ha naingwokim siya siirin naeyam boinkii, nae sainakiyam ta yaewou nikwo aei ii komiiya saiir nikwo aeyam. Mi siya ha mi boinkii, iki iikam paeprikabim umir simiir tini hauuwiu. Ɨriig.

Siyiu winin siir yai aeya.

30 Mi Judas siya bret iiir nae swokiyin mi siya biri kimiminkikin ina yamsaugiyin idowiiya hiriir, ya niibwomambwo komii aeyairga.
31 Mi Judas siya namkiya idowiiya saiir mhoiiyan mi Jisis siya ina boinkiyin, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitnin, kara wi inig komiigi komii iiirar haii. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam simiirsika. Mi Adi Komii siya wi iriipi inig komiigi komii iiirar mi haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim kara tiri simiirsika.
32 Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin iikam imiirin dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim Adi Komii siirim simiir niisiimauuwi mi Adi Komii siya iriipi hiriinan iikam imiirin wi kariir kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim wi simiir mi iisiimauuwi. Mi Adi Komii siya ti siirin wi kimimin tani, siya wa tirsisaugi. Dimusi rani, siyairgin ti kariir dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyin simiir bwamkibwamin. Yim tiriiginim, yim ini siir hirirar nwowim.
33 Ti kariir yinisisimim kara ti nu iiirin kimaka wi ii priei nwo rani. Mi mhoiiya kima wi kariiram swoki hansirni. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, ti yaiyim biiya kara niki boinim Isrelmi inkam komii komiiyim sim hiniin, kima omin kara namanin wi siir wara nam tani.
34 Mi kara kimiirin pi yaeya yaiwin swoki boinkii, siyiuin kima sibgu napanin kima irni nwirniyamin nhami nhami kipi naingwokwo, ti siyiu hiriinanin kara naingwokwowiyin kimiiram siir hiriinan. Mi kima irni nwirniyamin wi hiriinanar timi inan aingwokwo.

35 Mi kima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi iki iikamim hinda tinda nwowim sima
kimiir kigi mi sima wi hiniina boini, kima Jisis kariir kigna miriiyan inkamkim. Iriig.

Jisis siya Pita siir boinkin siya wi digiumii siir haimriyiugigi
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

36 Saimon Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii, kira wi pinda
nami? Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, kira wi kariir mhoiiya nit rani, maeyauwa kara
namana saiir hiriirin mi mhoiiya kira wi haini niti kariir mhoiiyan.

37 Pita siya siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii mi kara kiriir mhoiiya
tariinanar mi itin ini mi owin? Kara naowam asi naingwowi. Dimusi rani, kara kiriiram
naingwo tibmii kiingin.

38 Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, ana kira kanakar ninkin aowamar naingwowi.
Dimusi rani, ni kira kariiram naingwo tibmii kiingin, aniya? Kara kiriirin yaimwowar
boinkii, iuumin niki ik karamaeyar niki owi mi kira idipidipin kariirin wi kwoima miisisaei
hiniinin, kira kariir bi ninokninkinkin. Iriig.

14

Jisis siyairgin siyiuin Adi Komii siir hiriir namiyin

1 Jisis siya ina swoki boinkiyin, kiriir kwoinin kwoin biyie biyie naingwowam mi hikak
nwowam kipi kiwaki. Mi kira Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiikiini mi kira
tariinanin wi kariiram warar timi aingwo tibmiikiin.

2 Kariir Adin siir omaka maeyauim hiuyokiyokaiyim kasa rani. Hiriirin biiyin wi kara
nami mi digworaekwowim wi bii kara nini diriraerarkwokini kimiiram. Kara kimiirin pi ti
sim boinmauuwi. Dimusi rani, ti digworaekwowim yim kaimwowairgim ina nwowim.

3 Mi mhoiiya kara ti om iiir diriraerar digigi mi kara wa swoki iti kimiir nikiunakiyam mi
taka iiya kima wi ti omin kara nwowin siir hirin wi haini nwowi.

4 Mi kima ina ninokninkinim siyiuin kara namanin maeyaua kara nini owouwi.

5 Mi inkamin Tumas nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biiyan Inkam Komii, krima
ninokninkin tani maeyaua kira namana. Mi krima wi paniina ninokninkini siyiuin hiriir
namanin?

6 Mi Jisis siya siir boinki, siyiunanin ini karar ywowin mi inkamin Adi Komii siir kigi,
inkamin yaimwokiyaimwowar boiniyin siyiuin ini karar ywowin. Mi iikamim simiir
whinkinsiisiyim digworaekwowim iinokiinok kanaka waiyayokiyokiiyam simiir siyiuin ini
karar ywowin. Mi yipiki Adi Komii siiram nami mi sima wi kariiram warar timi it, yipiki
simiir hiriinan ti siyiu iiir mi apin.

7 Mi tariinanin kima kariir bidi yinokninkinkiyim mi kima kariir Adi Komii iiirin wi warar
mi inokninkini. Mi tariinanin kima siirin ina ninokninkinim mi ina mi kigim.

8 Mi inkam nwirin Filip nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biiyan Inkam Komii, Adi
Komii siirin krimiir diisiimauu mi krimiir kwoinin wi ta hiriinan saiirsi nwoki wokmai
haiginiuwim.

9 Jisis siya siir boinki, kara kimaka kwokiyaeya bi nwokin mi tariinanin kima ina niki
whaowae kripkaiyim. Filip kira kariirin ina ninokninkinin? Yipiki kariir kigin mi siya kariir
Adin siirin warar bidi mi kigin. Mi kira kariiramin kariir Adin siirin kiriir niisiimauuam
dimuam sriigin hiniin, kariir Adi Komiiyin siya paniingin?

10 Filip kira ninokninkin tani, kariir Adi Komiiyin siya kanaka tir nwowin mi krira
nwiruwar nwowo? Digworaekwowim kara niki boinmimauuwim kimiir, yim kariir yai
rani. Adi Komiiyin yipiki ti kariir kwoin iiir kwirii idwokaiyin siya siir kwoin iiirarar
napikin siir mii imiir miriiyamin.

11 Kima ti yaiyim kara boinmimauuwim simiiram daingwo tibmiikiin kara mi kariir Ad
ieya, krira ini nwiruwar ywowiskiyo. Mi kima ti yaiyim simiiram naingwo tibmii karamae
nwowi mi kima wi haini kigi, diminpai diminpaiyim kara tirim iikamim simiir whinkinsiis
haiginiuam. Mi kima wi haini ninokninkinki ti siirin hiniin kara mi kariir Ad ieya, kriraniyin
ini nwiruwar ywowiskiyo.

12 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiikiinim mi
digworaekwowim sima tiri, yim wi ti digworaekwowim kara tirim wi simiir haiburi. Dimin
taeminim sima tiri, yim wi kara tirim wi simiir haiburi. Dimusi rani, kara wi kariir Ad
iiiram swoki ami mi wi saika nini owouwi mi wi Adi Komii siir naeyiu iiir nikropkii, simiir
whinkinsiis haiginiuam.

13 Dimin taeminim kima Adi Komii siiram sriii kariir inig komii iiir mi kara simiirin wa
hauugii kimiir. Mi iikamim wi ta hiriinan saiirsi hainan prapraskii Adi Komii siir inig iiirin.
Dimusi rani, yio karar tirkikin.

14 Mi kima diminamin kariir inig komii iiir sriigii mi simiirin wi karar tirkii mi wa hauugii kimiir. Ɨriig.

Jisis siya ha boinkin, Adi Komii siir naeyiuin wi siya nikropkii simiiram

15 Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima yaiyim kara boinmimauuwim simiirin wa wakaeyokna api.

16 Kara wi kariir Adi Komiiyin siiram sriigii mi siya kimiirin wi yaeya hauugii, yipiki kimiiram niti, kimiir whinkinsiis haiginiuam mi siya kimaka wi hiriiyar nwokripkaigiyamim.

17 Siya Adi Komiigin mi Adi Komii siir naeyiugin yipiki yaimwokiyaimwo boiniyin iikam imiir mi siya simiir kwoin imiirin yaimwo imiirarar boinkikin. Siya wi iki iikamim nu tiranim simiir kwoinau nwokai rani. Dimusi rani, sima siir bi kigim mi siir bi mi inokninkinkim. Mi kima wi haini ninokninkini siirin. Dimusi rani, siya wi kimakar nwowi mi mhoiiya siya wi kimiir kwoinau kwirii idwokaii.

18 Kara wi kimiir haiburgig rani mi kima wi kima kimar nwo rani, yinisimin yopii ad karamaeyin siir hiriinan. Kara wa swoki iti.

19 Ɨiya kingiin bidi yitkiya mi ti iikamim ti nu iiiranim sima wi kariir swoki kig rani mi wim kima kariirin wa kigi. Mhoiiya kima naowi mi kima wi omwaiyar swoki waiyai. Dimusi rani, kara wi kapi naowi mi kara wa swoki insiin idwowi.

20 Mi mhoiiya kara swoki insiin idwowi omwai swoki waiyam mi kima wi haini ninokninkini ti siirin, kara mi kariir Ad ieya Adi Komii krira wi nwiruwar nwowi. Mi kima ta saiirin ina mi inokninkinin, kara mi kima krima ini nwiruwar mi owim.

21 Mi yipiki kariir yai aiir ninokninkini mi simiir wakaeyokna api, sima kariiraramar daingwokwo iski. Mi hiriinankiniuwi, kariir Adi Komiiyin siya wi simiiram mi aingwokwowi. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwokim. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi simiiramar mi aingwokwowi. Mi simiirin wi hiniina niisiimauuwi kara ini simakar nwowin.

22 Mi inkamin Judas nikiuwiyin siya boinki, (yio tiriiginin yio Judas Iskariot si rani) Biiyan Inkam Komii, kira, kirar niisiimauunaei krimiir, wi paniina niisiimauuwi mi iikamim ti nu iiir nwowim ninokninkin karamae sima ywo, ha?

23 Mi Jisis siya siir boinki, yipiki kariiram naingwo tibmiikiini mi kariir yai imiir wakaeyoknaei mi kariir Adin, Adi Komii siya wi siiram mi aingwokwowi mi siya mi kara krira wi ini haniin siir kwoin iiir kwirii idwokaii.

24 Mi yipiki kariiram naingwo tibmiikiin karamae nwowi mi yaiyim kara boinim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti yaiyim kara boinim, yim kariir kwoinairga bi priinaingwo boinkim, yim kariir Adin, Adi Komii siir hiranki nitkim yipiki kariir nikropkiyin ti nu iiir nitam.

25 Kara ini kimakar niki owin mi ti dimin taeminim kara kimiir asi boinmimauuwi.

26 Mi whinkinsiisan inkamin Adi Komii siir naeyiuin, yipiki mhoiiya Adi Komii siya nikropkii kariir maeyau aiir nokwokairinaowidim kimiirin wi siya niisiimauuwi dimin taemin whiekakim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi yaiyim biiya kara niki boinim kimiir simiir swoki aingwowarkaiyamin.

27 Mi kara kimiir haiburgigi mi kara kimiirin wi kwoin hiinsima nwowaiginiugigi. Mi ti kwoinin hiinsima nwowiyin kara kimiir hauuwi, yio ti kwoinin hiinsima nwowiyin, iikamim ti nu iiiranim sima hauuwin yio siir hiriinan tani. Yio ini siir kou ywowin mi yio ini sakisa ywowin. Kima wi kipi nidid mi wi kipi nidgin, ti diminin siya nimbiyami. Niingaka.

28 Kima bidiyar wakaeyim kara boinim yaiyim hiniin, kara wi kapi niki amkii mi kara wa swoki iti kimiiram. Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima wi mairgimairga nwokii, kara kariir Ad iiiram nami. Dimusi rani, siya ini kariir kou ywowin mi kimiirin wi siyar whinkinsiisi dimin taeminim simiir tiramin.

29 Ti diminim kara kimiir boinmauuwim biiya, yim ina niki owim bi niki imbiyamkim. Mi mhoiiya sima nimbiyami mi kima wi haini ninokninkini mi wi haini naingwo tibmiikiini kariiramin hiniin kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya.

30 Kara kimaka pi hiriihirii yai boin tani. Dimusi rani, inkam biyieyin Setan nikiuwiyin yipikin, iikamim ti nu iiirar nwowirkakim simiir kigirkakiyin, siya ini nitin kariir nonkwonakiyam siya kariir kou bi nwokin. Niingaka.

31 Mi kara ha naingwowi iikamim ti nu iiiranim sima hiniina daingwo, kara ini Adi Komii siiramar naingwokwowin. Mi ti hiriinan saiirsika, kara wi hiriinan asi tiri iinokiinokin. Siya iinokiinokin kariir kariirar boinanaei. Mi kara wa kiwakii siiram, Setan siya nonkwonamim kariirin. Mi tariinanin kima dinsiingi, krima pi ta maeyau aiir haiburgigi mipi pi namkii. Ɨriig.

15

Jisis siya ha boinkin urid kibiyin iikam whinkinsiis haiginiuwiyin karairgin

1 Jisis siya boin, uridgiuridin karairgin. Kariir Adin yio ini inkamin siir numiran urid iiir
kigriraowiyin ini siir hiriinan ywowin.
2 Mi iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiikiini, yim ini kariir kwiyakwiyanan ywowim.
Mi yipiki kariiram sibgu wakaeyokna ap karamae nwowi, yim ini kwiyam waiwhwokaiyim
nae bud karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim mi simiirin wi kariir Ad ieya
kaibwaembwae itkiigi. Mi kwiya nae budiyim, yim wi kariir Ad ieya niyikii yaeya kwo
swoki sainam. Mi biewi whirki niuwi sima wi nae kasakasa bud rani.
3 Wim kima wadie bidinanar nwokim. Dimusi rani, kariir yaiyim kara boinmimauuwim
kimiir, yim ini kimiir kwoinau waraurar nwokaiyim.
4 Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kara wi kimiir kwoinau kwirii idwokaii. Mi
kwiya uridbud iiir nitinakiu karamae nwowi, ya wi naeisim whir swoki bud rani. Mi iikam
kima kariiram naingwo tibmii karamae nwowi, kima wi mii miiyik sibgu mirii rani.
5 Kara ini uridnan ywowin mi wim kima ini kariir kwiyakwiyanan ywowim. Mi yipiki
kariiram naingwo tibmii kiini, kara wi inan siir kwoinau kwirii idwokaii. Mi siya wi mii
miiyik aiirar mirii. Mi kima kwoin whiruwa kanaka nwo karamae nwowi mi kima wi mii
miiyik swoki mirii mimin tani.
6 Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiin karamae nwowi, simiirin wi Adi Komii siya
nhiinikriropkii, inkamin iki kwiya biyie biyieyim sim kainiyimnik itkiigiigiiyin nua bieki
whwoswomswaeyim wi simiir hiriinan tiri. Mi mhoiiya ti hiriinan kwiyam ha haii mi wi
paeya nitoudnankaigii mi yim wi hirar nwoki iusomswaekiyamim.
7 Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kariir kwoinin kimiir kwoinau nwokaii mi
kimiirin siya kiyaii, siir napam mi mhoiiya kima Adi Komii krimiir Wanin siiram sriii,
diminin kima naingwowin siiram mi siya wi hiriinanar mi imbiyami, ti kima sriigiyim Adi
Komii siiram.
8 Mi kima mii miiyik mirii mi iikamim sima wi kariir Adin Adi Komii siir inig iiir
hainanprapraskii. Mi kima iikam imiirin wi hiniina niisiimauuwi, kima kariir kigna
miriiyan inkamkim mi kariiram naingwo tibmiigim.
9 Kara ini kimiiramar naingwokwonanaeyin Adi Komii siya mi aingwokwonanaeya
kariiram saiir hiriinan. Mi kima kariiram kiwaki, kara kigriraoyokiyokiiyam mi kara
naingwokwowam kimiiramin.
10 Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kima wi kariiram nwoki kiwakiyim kara
kigriraoyokiyokiiyam mi kara naingwokwonanaeyam kimiiramin, ta kara mi wakaeyokna
apa kariir Adin siir yai aiir, saiir hiriinan. Mi siya kariirin ta hiriinan saiirsiyar
kigriraokin mi saiirsiyar naingwokwonanaekin. Mi an kara ta siya naingwoyimyok
naingwokwonanaeya ini saiir warar ninkin owin.
11 Kara ti yaiyim kimiir boinmimauuwim, kara minsi boinkin, kara hiniinam naingwowi
kariir mairgimairga kimiir waraur dwo mi ta mairgimairga wi kimiir kwoinau waraur
nwoki inkiniukikaiyim.
12 Kara kimiir boinki, ti yaiyim kima wakaeyokna apanim, kima irni nwirniyam dinan
aingwokwo, ta kara naingwokwowa kimiiram saiir hiriinan.
13 Inkam nwirki wi yaeya dimin komii whir swoki tir tani, ti iikamim siya
naingwokwonanaeiyim simiirin. Niingaka. Dimin komii ta siya naowi simiirsi wi sasar
tiriskii.
14 Mi kima ti dimin taeminim kara boinmimauuwim simiir wakaeyokna api mi kima wi
kariir nomiiyau nwowi.
15 Mi tariinanin kara kimiirin pi hiniina boin tani, kima kariir mii priimiriiyan inkamkim.
Dimusi rani, iikamim ti hiriinan nwowim yim sima diminin simiir kigriraowiyin inkamin
siya tiriiyim simiir bi ninokninkinikim. Niingaka. Mi ankara kimiirin pi hiniina boini, wim
kima kariir nomiiyaugim. Dimusi rani, yaimin diminim kariir Adin siya boinmimauuwim
kariir, kara kimiir bidi boinmimauuwim.
16 Kima kariirgi kariir bi hiririugim mi kariir siyiu iiir bi napkim. Niingaka. An kara kimiir
nimbingin kima kariir siyiu iiir napim mi mii miiyik miriiyim. Mi ti diminin wi hiriiyar
nwoki okripkaiyim. Mi kima ti dimin iiir tiri mi Adi Komii siya kimiirin wa hauuwi diminin
kima sriiyin siiram. Dimusi rani, wim kima kariir yai aiir wakaeyoknaeikim.
17 Mi ti hiriinanki niuwi mi kariir yaiya kimiirin pi hiniina boini, kima irni nwirniyamin
nhami nhami kipi naingwokwo. Iriig.

Mi nuan iikamim sima wi iikamim Adi Komii siir siyiu iiir napim wi simiir sau omom nwowi

18 Mi nuan iikamim sima wi kimiiram naingwo rani mi kima ta saiirin wi hiriiyar daingwokwonanae, sima biiya kariiram bi naingwokim.
19 Mi kima ti nu iiirin hinda tindan dimin taemin tiri mi iikamim ti nu iiiranim wi kimiiram naingwowi, wi simamar naingwonaeiya wi saiir hiriinan naingwowi. Kimiirin kara bidi yimbingiyim kariir siyiu iiir napim. Mi wim kima ti nuin siir tiran tani mi iikamim ti nuin siir tiranim sima wi kimiiram naingwo rani.
20 Kima yaiyim kara niki boinmimauuwim kimiir, simiiram ti swoki aingwowoknaki. Inkamin yipiki inkam nwirni miriiyin, yio siir biiyan inkamin siir kou bi nwokin. Mi sima dimin biyie kariir mi tiri mi sima kimiirin wi hiriinan siyiu biyieyar mi tiri. Mi sima kariir yai aiir mi wakaeyoknakiswo mi sima kimiir yai imiirin wa pi wakaeyoknan.
21 Mi sima ti hiriinan siyiu biyieyin wi kimiir tiri. Dimusi rani, kima kariir siyiu iiir napikim. Sima Adi Komiiyin yipiki kariir nikropkiyin tiriir sima siir siyiu iiir nap rani.
22 Mi kara simiir boinmimauuwam nit karamaekiswo mi dimin miiyik tir karamaekiswo mi Adi Komii siir nikwowaisiigiswo, yio wi dimin komii di ywowi. Mi an kara simiirin dimin taeminim bidiyar iki boinmimauuwin. Mi kara dimin miiyik miiyik imiirar bidi mi tirin. Mi tariinanin sima Adi Komii siirin ini digiumii swoki haimriyiugigim. Mi Adi Komii siya hiniina boinkikin, sima siyiu miiyiknan bi tirkim mi simiirin Adi Komii siya nonkwobumbuninkini.
23 Mi yipiki kariiram naingwo karamae nwowi mi io whwonkam kariir kaowi mi kariirim naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi yim tiriiginim sima, kariir Adin io whwonkam siir kaowiyim mi siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyin ini hiriinan ywowim.
24 Mi kara diminin biiya inkamki tir karamae nwowin, siir tir nwowi mi sima Adi Komii siirin ha nikwowaisiigiswo, yio tiriigin sima wi dimin biyie di tiri. Mi sima diminim kara tirim simiirin bidiyar kigin mi sima Adi Komii siirin ina swoki ikwowaisiiyim mi sima io whwonkam karar mi kariir Ad ieya, kimidiniya kririirni swoki anao. Mi tiriiginin wi dimin biyie komiigi komii nwowi.
25 Mi ti dimin hiriinanin ti sima tirin siya nimbiyami mi ti yaiyim Yokwo Komii hir nwowim sima kigna apiyim, yim wa nimbiyami ti kamim sima boinkiya saiir hiriinan. Ti yaiyim yim hiniina boinkikim, sima kariirin wi hinda whisarii io whwonkamar mi anaowi.
26 Mi mhoiiya yipiki iikam imiir whinkinsiisi, siya wi sipi niti. Siya Adi Komii siir naeyiugin, yipiki wi yaimwo ara boini. Siya wi Adi Komii siir omin siir hiranki niti. Mi siya wi Adi Komii siir haiburgigi mi siirin wi kara nikropkii iikam kimiiram mi kariir dimin taeminim wi siya ninomokninkin haiginiuwi.
27 Wim kima iriipi hiriinan, kariirin mi kariir mii aka, saiirin wi yaimwowar mi boini. Dimusi rani, iiya karar mirii bwakaina, kara kimiirar ninokninkin haiginiugin, kariir yaiya mi kariir miiya iiya kima kanaka nwowa. Ɨriig.

16

1 Jisis siya boin mi kara ti kariir yaiyim pi kimiir boini mi kima ta kariir yai aiirin wi kipi naingwo owouumimin mi wi iki dimin biyieyim simiiram kipi kigninkwonam.
2 Mi sima kimiirin wi omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya wi saiir hiranki nhinikriropkii. Mi mhoiiya ii aeya nimbiyami mi iikamim yim wi hiniina naingwowi, sima kimiir nisomaowi, sima Adi Komii siir whinkinsiisi.
3 Mi sima ti dimin hiriinanim kimiirin wi hiniina tiri. Dimusi rani, sima kariir Adin, Adi Komii siya mi kara, kririir bi ninokninkinko mi sima wi kririiram mi aingwo tibmii rani.
4 Mi ti diminim, ti kara boinmimauuwim kimiir mi mhoiiya ti dimin ima nimbiyami mi sima ti dimin hiriinanin siya kimiir nimbiyami mi kima wa nwoki aingwowarkaigiyim ti diminim kara boinim simiir. Mi ti diminim yim wi Adi Komii siir naeyiu ieya tiri.

Adi Komii siir naeyiuin siir mii aeya.

5 Mi tariinanin kara pi kariir Adin, Adi Komii siir kigam nami, yipiki kariir nikropkiyin mi kara ha nitin. Mi kimiir nwirki kariiramin hiniina bi swoki aingwokin mi hiniina bi swoki sriigin, kira pinda nami?
6 Mi tariinanin kara kimiirin pi hiniina boinki. Kimiir kwoinim mairgimairga nwo rani.
7 Mi kara kimiirin yaimwowar boinkii. Tiriiginin yio wi wadieyar nwowi. Mi kara nami kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, kara nam karamae nwowi mi ti inkamin kimiir whinkinsiis haiginiuwanin, siya wi niki it rani, kimaka nwowamin. Niingaka. Mi kara nami mi siirin wi kara nikropkii, kimiiram, kimaka nauuni oniyam.
8 Mi mhoiiya siya niti, iikamim ti nu iiiranim wi siya nauuni iisiimauuni, ti dimin biyieyim sima tirim sima ninokninkin karamae nwowim simiirin. Mi sima ninokninkin tani, piki hiniin ikin wadieyin. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinan saiirsiyar hidi.

9 Mi iikamim yipiki dimin biyie tirim simiirin wi siya niisiimauuwi. Dimusi rani, sima kariiram bi naingwo tibmii kiingim.
10 Siya iikam imiirin wi diminim dimin whirki kimbu karamae nwowim simiirarar tiri. Dimusi rani, mhoiiya kara nami kariir Ad iiram mi kariir igsopa wi siya nokwokairi-nanaowidi. Mi kima kariirin wi kig karamae hiriinan saiirsi nwowi.
11 Mi iikam imiirin wi siya niisiimauuwi hiniinin, iikamim ti nuin siir tiranim yipiki siyiu biyieyim sim napim, simiirin wi Adi Komii siya hidi. Dimusi rani, Adi Komii siya ti inkamin Setan nikiuwiyin yipiki ti nu iiir kigriraowiyin siirin wi warar ninkin hidi.
12 Kara dimin kasa naingwo rani, kimiir boinamin. Mi kara simiirin pi kimiir boin tani. Dimusi rani, tariinanin sima simiir ninokninkin tani.
13 Mi mhoiiya Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin yipiki yaimwo boiniyin siya niti mi wi siya niisiisiimauuwi, dimin wadie wadieyim mi dimin kiingi kiinim. Siya yaiyim wi siir kwoin airgi naingwo boin tani. Niingaka. Yaiyim siyar wakaeyim, siya wi simiirgi simiirar boinmimauuwi kimiirin ti diminim mhoiiya nimbiniyanim.
14 Siya wi kariir inig iiir hainanpraprasi. Dimusi rani, ti dimin taeminim ti kara boinmimauuwim, siya wi simiir haii mi wi simiirar swoki hiurworwokai haiginiuwi kimiir kwoin imiirin.
15 Digworaekwowim kariir Adin, Adi Komii siirim yim kariirgim. Mi kara hiriinan asi boini, Adi Komii siir naeyiuin kariir yaiyim wi siya hainaowidi mi wi siya boinmimauuwi kimiirin, kimiir kwoinau haigi okaiyam. Ɨriig.

Tariinanin kima ini mairgimairga karamae niki owim mi mhoiiya kima wa mairgimairgaei

16 Ii priei rani, kima kariir kig karamae niki oki. Mi mhoiiya iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kwakigwini.
17 Mi kam nhirim siir kigna miriiyim sima, sima simar yinsrii ansriina, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa ta siya boinkiya ya paniinga? Siya hiniina boinkin, mhoiiya kima wi kariir kig rani. Mi mhoiiya kima kariirin wa swoki kigwini. Mi siya ti siir warar mi boin, kara kariir Adin siiram nami mi siya hiriinan dimusi boinkin?
18 Mi sima diriiyar boinki, ti siya boinkiyin siya dimu kwaboinkikin, siya ii priei bi kwaboinkikin? Krima ta yai aiir bi swoki inokninkinkikim.
19 Jisis siya bidi yinokninkinkiyin kwoinin sima naingwowin siir sriiyam ti dimin iiiram. Mi siya simiir boinki, kima, kima kima minam ninsrii ansriigim, ti diminin kara boinkiyin hiniin, mhoiiya ii priei rani, kima kariir kig karamae nwowi. Mi mhoiiya iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kigwini. Ana kima ti dimin iiiram sriigin?
20 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, mhoiiya kima wi kariiram nougii mi kima wi nouuboboin prasae kinki rani mi kima wi mairgimairga nwo rani. Mi iikamim nuanim, sima wi mairgimairga prasae kinki rani. Mi kima wi mairgimairga nwoki rani mi mhoiiya kima wi mairgimairga haini nwowi.
21 Mi wiga yinisim naokainam tiriyim, saeya ina ninokninkina iiya yinisim ieya kaknanaokaiyana. Kariir iiya ini kingiin nita. Mi saeya pi kimpipisu prasae swoki kin tani mi saeya pi mairgimairga nwo rani, ti siiramin. Mi mhoiiya saeya pi yinisim iiir yaokainaki mi saeya pi ta kimpipisu aiir swoki aingwoki rani. Niingaka. Saeya mairgimairga dimusi nwo rani, saeya yinisim iiirin bidi yaokainakiyin.
22 Tariinanin kima mairgimairga nwo rani. Dimusi rani, kara wi kapi naowi. Mi mhoiiya kara swoki insiin idwowi, kara wi omwaiyar swoki waiyai. Mi kara wi kimiir swoki kigi mi kima wi mairgimairga prasae nwo rani. Ta mairgimairga kimiir kwoinau waraur nwokaiya saiirin wi inkam nwirki niniskii hai rani. Niingaka.
23 Mi mhoiiya ta iiya saeya nimbinii, kima wi diminam kariiram srii rani. Kara kimiirin yaimwowar boinkii, kima Adi Komii siiramin diminam sriii, siya kimiirin wa hauugii. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim.
24 Mi biiya mi tariinanin iriipi hiriinan, kima Adi Komii siiramin diminamin kariir inig komii iiir bi srii boinkikin. Niingaka. Mi kima siiramin diminam sriigii mi kima wa haiwini. Mi siya kimiirin wi mairgimairga komiiyar nwokii. Ɨriig.

Jisis siya nuan dimin biyie biyieyim bidi ikwowaisiigigim

25 Kara kimiirin boiniyio yai boini mi mhoiiya ta ii aeya nimbinii mi kara ti diminim simiir yaimwokiyaimwowim wi boinmimauu rani. Niingaka. Kara kimiirin wi yaimwo imiirarar boini, Adi Komii siirin. Mi mhoiiya kima siir ninokninkini, kima wi wadie nwoki owim.
26 Mi mhoiiya ta ii aeya nimbiyami, kima Adi Komii siiramin wi kariir inig komiiyin siir inig iiir kwisboinki. Mi kara siiramin dimin taeminamin wi kimiiram srii rani. Niingaka.
27 Dimusi rani, krimiir Adi Komii krimiir Wanin, siyarin ini kimiiramar naingwokwokripkaiyin. Mi siya diminin kima sriigii siiram, siya wa wakaei. Siya kimiiramin ina naingwokwowin. Dimusi rani, kima kariiram naingwokwowikim. Mi

kima wi haini ninokninkini, kara Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi nua tiriirin ha nitkin.

28 Biiya kara Adi Komii siir haiburgigin mi kara ti nu iiirin ha nitkin. Mi tariinanin kara ti nu iiir haiburgigi mi kara wi hiriiyar swoki ami Adi Komii siir kigam.

29 Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir boin, yaiyim tariinan kira boiniyim kira nimprio boin tani, ini hindara haknowidninkinkiyim. Kira boiniyio yai boin tani.

30 Mi tariinanin krima ini haini yinokninkinkiyim, dimin taemin whiekakim kira simiirin ina ninomokninkin digin mi krima pi kiriir sriiyam swoki min tani. Niingaka. Diminim kira boini yim kaimwowairgim. Krima hiriiyar ninokninkini, kira Adi Komii siir haiburgigin mi ha nitkin ti nu iiir nauuni oniyam. Dimusi rani, wara yaiyim kira boiniyim krimiir, yim bwamkibwamim simiirar nanaakninkii haiginiuwi.

31 Jisis siya boinki, tariinanin, kima ini hiriiyar naingwo tibmii kiinim, kara Adi Komii siir haiburgigin mi tiriirin ha nitkin, aniya?

32 Iiya bidi yimbiniya. Niingaka. Sima bidi yitim. Mi iikamim kimiirin wi yapa yapa sima nwowaiginiugii mi kima wi hinda tinda ninoopami. Mi an kara ti inkam nwiruwan an wi kanakanar nwoki kara wi kanakana nwoki rani. Niingaka. Adi Komii siya wi kanakar nwowi.

33 Kara ti diminin kimiir bidiyar iki boinmauuwin, kima kanaka nitanakiukripkaii mi kima mhii hiinsima nwowi. Mi ti nuan iikamim dimin biyie kimiir tirhaiginiuwi, kima wi kipi krii, wi sibgu dokworinu. An kara ti siyiu bibiyieyim ti nuan iikamim sima tirkiyamiyim simiirin bidi yokworipukimaigigim. Iriig.

17

Jisis siya Adi Komii siiramin minam sriigin siir kigna miriiyim kamim simiir whinkinsiis haiginiuwim

1 Mi ti dimin taeminim Jisis siya boinkiyim simiir mhoiiyan, siya koua ha ninansiina kaokiyin mi siya ina boinkiyin, Adi, kariir iiya bidi yimbiniya. Kira kariir inig iiir hainanki ti dimin taeminim wi kira tiri kariir simiirsi. Mi ti hiriinan siyiuin kara, kiriir yinisimin wi kiriir inig iiir nwoki hainankiyim.

2 Dimusi rani, kira kariirin inig komii bidi hauugiyin, kira hiniina boinkikin, yio ini ywowin. Mi kara wi ti nuan iikamim simiir nwoki hauuwim, yipiki kira hauugiyim kariir. Mi simiirin wi yaeya inig win kara hauu haiginiuwi mi sima wi wadie hiriiyar nwoki oyokiyokiikaeyamim.

3 Iikamim kiriirin ina ninokninkinim, Adi Komii nwirki nwiruwan kinakinairgin. Mi kira mi Jisis Krais kara inkamin kira nikropkiyin, kara hiriinanam nitkin sima kririir ninokninkinim mi kririir siyiu iiir nwoki apim. Mi hiriinanki niuwi, iikamim yipiki ti digworaekwo imiiram naingwo tibmii kiinim yim wi wadie hiriiyar nwoki oyokiyokiikaeyamim.

4 Mi iikam imiirin kiriir inig komii iiirin kara bidi yiisiimauuwim ti nu iiiranim. Kara dimin taeminim kira nimbingiyim kariir kara tiram, yim bidi digiyim.

5 Adi, kira ti inig komiiyin biiya nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, iiya kara kinakar niki owa mi ha haiyin mi kira siirin kariirar swoki hauugi.

6 Kara ti iikamim yipiki kira hauugiyim kariir, ti nu iiiranim simiir nanaakninkii haiginiuwam tiri mi simiir boinmauuwam tiri hiniin, kira paniingin. Sima kiriir iikamkim mi kira simiirin kariir bidi hauugiyim mi sima ini kiriir yai imiirar wakaeyokna apim.

7 Mi tariinanin sima bidi yinokninkinkiyim dimin taeminim kara tirim simiirin, biiya kira hauugiyim kariir, kara tiram.

8 Kara yaiyim biiya kira boinim kariir simiir bidi boinmimauuwim mi sima, simiiram ina naingwo tibmii kiinim. Mi sima ina ninokninkinim kiriirin, kariirin kirar nikropkikin mi kara kiriir om waraurankar niuunaiinikin tiriirin.

9 Kara kiriirin minam sriigii ti kamim ti tir nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Kara kiriirin minam bi sriigikin, iikamim yipiki ti nuan dimin taeminim sim napiyim simiir whinkinsiisim. Niingaka. Kara kiriiramin minam sriigikin iikamim yipiki kira hauugiyim kariir simiir whinkinsiis haiginiuwim. Dimusi rani, sima kiriir iikamkim.

10 Dimin taeminim kara nonkwowim yim kiriirgim. Mi tiriiginim kira nonkwowim yim kariirgim. Iikamim wi kariir inig komii iiir nwoki hainanim. Dimusi rani, tiki iikamim ti tir nwowim simiirsika.

11 Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriir kigamin. Mi mhoiiya kara wi ti nu iiir nwo rani mi yim sima wi tirar nwowi. Adi Komii, kira wadiekin simiirin kira kigrirao, kiriir kirie komii aeya. Ta kirieya biiya kira hauugiya kariir. Mi ti iikamim ti tir nwowim sima wi iripa kinaka ta kirie aiirsi nwowi. Kririir hiriinan, ta iripa krira mi owiya saiir hiriinan.

12 Mi iiya kara simakar nwowa, simiirin karar kigriraokim, kiriir inigin siir kirieni. Mi yim sima ini wadie kinar nwowim, nwirki nwiruwairgin, yipikin wi sasar nonkwobum-buninkini. Mi ti kiriir yaiyim Yokwo Komii hir nwowim biiya, biiyan kamim sima winkiyim, wi hiriinanar mi imbiyami.

13 Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriiram. Mi ti yaiyim ti kara boinim kara ti nu iiir nwowin mi sima bidi wakaekiyim ti yaiyim kara boinkiyim kiriir. Mi kariir mairgimairga wi simiir kwoinau nwoki owim.

14 Kara simiirin yaiyim kira boinmimauugiyim kariir simiir boinmimauugin. Nuan iikamim sima wi io whwonkam simiir nanaowi. Dimusi rani, ti iikamim sima nuan digworaekwowim simiir nap rani, kariir hiriinan, ti simiir nap karamae kara mi owa saiir hiriinan.

15 Kara kiriirin minam bi sriigin simiir nikiunam, ti nuin siir tirankin. Niingaka. Kara kiriiramin minam sriigikin, simiir kigriraowim. Mi ti inkam biyieyin Setan nikiuwiyin, simiirin wi nonkwobumbuninkin tani.

16 Sima ti dimin taeminim ti inkamin siya boiniyim simiir bi wakaeyokna apikim. Ta wakaeyokna ap karamae kara mi owiya simiir saiir hiriinan.

17 Kira ti kam imiir dimbingi kiriir inkam nwowam ta kiriir yaimwowa kara boinmimauuwa simiir saiirsi. Kiriir yaiyim yim yaimwowairgim.

18 Kara bidi yikropkiyim simiirin iki iikamim nuanim simiiram kariir mii aiir miriiyam. Ta biiya kira nikropkiya kariir mi kara ha nitin nuan iikamim simiiram kiriir mii aiir miriiyam saiir hiriinan.

19 Kara, kanakanar hauunakin kariir piu aiirin pi naonamim kiriiram. Mi ti iikamim kira nimbinim sima wi kiriir siyiu iiir nwoki apim, ta kiriir yai kibiya kara boinmimauuwa simiir, saiirsi.

20 Kara ti kamim ti tir nwowim simiiraram kwisboinki rani, kara kiriiramin ti iikamim yipiki kiriir yai aiir wakaei mi sima kariiramin wi haniingi naingwo tibmii kiingikiini.

21 Adi, kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima nwiruwar dwowiski, ti kira mi kara krira mi owiya nwiruwa saiir hiriinan. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima kririiraramar wakaeyokna ap iski. Mi ti iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinim, kariirin kira nikropkikin tiriirin.

22 Kara kariir kirieya mi kariir dimin kirie komiiyin biiya kira hauugiyin kariir, kara simiir bidi hauugiyin mi sima wi nwiruwa asi nwowi, ta nwirua krira mi owiya saiir hiriinan.

23 Kara wi simiir kwoin iiir kwirii idwokaii, ta kira mi kwirii idwokaiya kariir kwoin iiir saiir hiriinan. Mi sima wi nwiruwar nwoki owim mi iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinkiyim hiniin, kariirin kira nikropkikin ti nu iiir nitamin. Mi kira simiiramin wa timi aingwokwonanae ta kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan.

24 Adi, kira ti kamim kariir bidi hauugiyim mi sima ini kariir ywowim. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima wi kanakar wini oni, omin mhoiiya kara nwowanin siirin mi sima kariir dimin komiiyin paenan niuyaeiyin wi siir nwoki kigim. Dimusi rani, kira kariiram naingwokwonanaeikin iiya kira ti nu iiir nonkwokwowa mi kira ti dimin komiiyin paenan niuyaeiyin kariirin hiriinansi hauugin.

25 Adi, kira dimin whirki bi kimbugin. Iikamim nuanim sima kiriir ninokninkin tani mi sima kiriir siyiu iiir mi sibgu ap rani. Niingaka. Ini kanakanar ywowiskiyin mi ti kamim ti tir nwowim yim sima ina ninokninkinim, kariirin kirar nikropkikin tiriirin mi ha nitkin.

26 Kara simiirin, kiriir bidiyar iki boinin mi kara simiirin pa swoki boinmauuwi hiniinin, kira wi simiiram daingwokwonanae, kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan. Mi kara wi simiir kwoin imiir nwoki kwirii idwokaiyim. Iriig.

18

Jisis siirin Judas siya hauugin sau omomim simiir iin.
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

1 Mi mhoiiya Jisis siya Adi Komii siiram ha kwisboin digiyin mi mhoiiya siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ta maeyau aiir haiburgigin mi sima ha namim mi kimidiniya ieisim whirin Kidron nikiuwiyin siir iyapidnam. Ya tariigina ya numir aeya, hir nwowa. Mi Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim sima hir ini idwowiu.

2 Mi inkamin Judas nikiuwiyin wir Jisisni napwouin, siya ta numir aiir bidi yinokninkinin. Dimusi rani, Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima iinokiinokin iripa hir haingiriyiu owikim.

3 Mi mhoiiya Judas siya kam nhirim yaii niniiyim mi kam nhirim yipiki omaka Adi Komii
siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim yipiki prismi biiyan inkam nwowim mi Farisi kam
ikim, siya simiir yikropki hiriir namamin. Mi Judas saikan sima simar yam ta numira saiir
hiriirin. Mi sima sau, irim hipig minim warar yinkin hainam mi sikwo paeyim warar mi
inkin bigna apnam.
4 Jisis siya ti dimin taeminim iikam ima tiranim siir, siya bidiyar yinokninkinin. Mi siya
simiir kingiingikingiin ha nitin mi ina ini sriiniyin, kima nhiniiram kigi?
5 Mi sima siir boin, krima Jisisin om Nasaretanin siiram nitkim siir nonkwonamam. Mi
Jisis siya simiirin ina boinkiyin, karairgin Jisisin.
Mi inkamin Judas nikiuwiyin, yipiki wir Jisis siir napwouin, yio ini simaka hirar ninkin
okwowin.
6 Mi Jisis siya ha boinkiyin hiniin, karairgin Jisisin. Mi ti kamim hir nwowim, sima siir
kigim mi sima ha swoki kriinamim mi ina yakaigainamim nua.
7 Jisis siya simiirin ina swoki sriigiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hiniin, kima
nhiniiram kigi? Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, krima Jisisin om Nasaretanin
siir nokwonamam nitkim.
8 Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hiniin, karairgin
Jisisin. Mi kima kariir nonkwonamam niti mi kima ti kariir kamim simiirin pi hindara
kigninkin amki.
9 Mi siya ti diminim ha boinkiyim mi ti yaiyim biiya siya boinim, wi simiir hiriinanar
mi imbiyami. Biiya siya hiniina boinkin, adi, iikamim yipiki kira hauugiyim kariir, kara
simiirin wi nwirni nonkwo iuguski rani. Niingaka.
10 Saimon Pita yio kamkiuwin whira nwowi mi siya ha kiwokhaigiyin maeyauwa siir
hopkrikiuwa hiranki mi siya ha kinawana yomkiyin mi siya kimidiniya inkam nwirin
Malkas niukiuwiyin siir wiin aiir haingrip itkiigi yipikin prismi biiyan inkam komiiyin si
mii miriiyin.
11 Jisis siya Pita siir boinki, kira, wara kiriir kamkiuwin maeyauwa siir hopkrikiuwiya
saiir ti swoki hopkrikiugi. Kara ti kamim simiirar mi kigninkin diriraeraramar mi tiri,
ti diminin sima tiram tirin kariir. Kariir Adin siya nibingiyin kariir siya hiriinanamar
nimbingikin ti hiriinan dimin iiir tiram. Sima kariirin wa tiowi mi kariirin wa kimbipisu
haiginiuwi. Friig.

Sima Jisis siirin inkam komiiyin Anas nikiuwiyin siirim yikropki

12 Mi kamim yaii niniiyim mi kamim simiir kigriraowi ikim, sima simar ywoki kamim
omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim simakan. Mi sima Jisis siirin ha
nonkwonamim mi sima siir iinao ha kogrimdinunamim,
13 mi sima siirin bii kimidiniya inkamin Anas nikiuwiyin siiram yikiunam, siir kigiuwim.
Siya Kaiafasni niugin, yipiki prismi biiyan inkam komii nwowin ti biewi iiir.
14 Ti inkamin Kaiafas nikiuwiyin biiya Isrelmi iikamim sim niki boinin hiniin, siya siyar
mi aowi ini mi owin, iikam whiekak krimiirsiyin. Friig.

Pita siya Jisis siir wokinomokou boinkin
(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

15 Mi sima Jisis siirin ha nikiunanamin hiriir mi Saimon Pita mi inkam nwirin Jisis siir
kigna miriiyin, sowa siir mhoiiyar yam. Mi prismi biiyan inkam komiiyin yio siya bidi
yinokninkinin ti inkam nwirin siir kigna miriiyin siirin. Mi siya ha namin, kimidiniya hira
omaka aiir nidyokiyokaiya saiir bopwo hir ini okwokaiyiu.
16 Pita yio hiriinan bi tirkin, yio siya ini anowin napninopkainamiyin hiira saiirin,
ini hirar yokwowin. Mi inkamin Jisis siir kigna miriiyin yipiki prismi biiyan inkam
komiiyin siya ninokninkinin siya idowiiya ha swoki apnaniyamin mi siya wiga anowin
napninopkainamiyin siir hir nokwowa saiir yani boiniu, Pita siir nikiunaninopkainamam
hiriir.
17 Mi wiga hira saiir ano iiir kigraowiya saeya Pita siir boinki, ana kira Jisis siir kigna
miriiyan inkam nwirkin, iyie? Mi Pita siya ina boinkiyin, kara wara rani.
18 Ya taka iiya pan prasaeki bi nwoka mi iikamim yipiki prismi biiyan inkam komiiyin
siir mii miriiyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowi ikim sima
pae aiirar nokwoyokai onikim simiir piuim huua kinam. Mi Pita siya ha mi amin mi siya
simakar mini okwo oniyiu, siir piua huua mi kinim. Friig.

Prismi biiyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, srii nhirim
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

19 Prismi biiyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, yaiyim biiya iikam imiir siya
boinmimauuim simiiram.

20 Mi Jisis siya siir boinki, inokiinokin kara maeyauwim iikam hoimgaki haingiriyiu owiyim simiir hirar mi boinmimauugin. Mi kara kariir yaiyim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiyim mi omakam Adi Komii siir inig hainani ikim, simiir hir bidiyar mi boinmimauuin. Kara, kariir yaiyim bi swoki imprio boinmiminkin. Niingaka.
21 Dimusika, kira ti hiriinan diminim kariir sriiyin, ha? Kira iki iikamim kariir yai aiir wakaeyim simiirar srii. Kira kara boinim yaiyim simiiramin simiir srii sima ina ninokninkinim dimin taeminim kara boin imiirin.
22 Mi mhoiiya Jisis siya hiriinan ha boinkiyin mi inkam nwirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyin saika kingiin hir nokwowin, Jisis siirin siya yobwaeki mi ina boinkiyin, ti hiniin yai biyieyim prismi biiyan inkam komiiyin siir kipi boin.
23 Jisis siya siir boinki mi kara yai biyie boinkswo mi kira nhirmiyin ha mi boinkiswo yio nikrani mi kara ti yai wadie aiirar boinkiyin mi kira kariirin whisarii dimusi tiokin, ha?
24 Mi sima Jisis siir srii digiyim mi sima siirin ina kogrimdinuwin mi ti inkamim sima siirin hiriinankakar yikropki prismi biiyan inkam komii nwirin Kaiafas nikiuwiyin siir nini kigiuwam. Iriig.

Pita siya Jisis siir miisisaekin mi siya ina swoki boinkiyin kara siir bi ninokninkinkin
(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

25 Pita siya pae hirar niki okwo onikripkaiyin siir piua huua kinam mi kam nhirim sima srii siirin, ana kira Jisis siir kigna miriiyan inkam nwirkin, iyie? Si rani? Mi Pita siya ini hiriiyar miisisae boinkripkaiyin. Niingaka.
26 Mi inkam nwirin prismi biiyan inkam komiiyin siir mii miriiyin, ti inkamin yipiki Pitaki si haingrip itkiigiyin siir wiin aiir mi siir piugani inkam nwir ieya. Mi siya srii siirin hiniin, biiya kara ta numir aiir nwowin kara kiriirin hir kigin, kira saikar nokwokin, ana kira?
27 Pita siya ha swoki miisisaeyin mi siya ina boinkiyin, kira kariir bi kigin. Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan kakarugin ina yikiyin. Iriig.

Sima Jisis siirin gavmani inkamin Pailat nikiuwiyin siiram yikropki
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

28 Mi kamim Jisis siir nikiunamim sima Kaiafas siir omaka aiir haiburgigim mi sima siirin gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir yikiunam. Ya tariigina ya iiya bidi pirkinkiyakwoka. Mi inkam komii komiiyim Isrel simiirim sima gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir paniinsi yamsi. Dimusi rani, pi sima omaka inkamin yipikin Isrel simiir piugana saiir karamaeyin pi saiir napninopkainami mi Moses siir siyiu komiiyin yio ha boinkin, sima wi miiyiknan nwo rani, Adi Komii siir whwonkam idan wi iki inkamim piu iokak nwowiyim wi simiir hiriinan nwowi. Mi sima naeyim ii komiiya yaewou nikwo aeiya Pasova saiir naeyim wi kipi mi ae.
29 Mi sima hiriir bi napninopkainamkim. Mi gavmani inkam komiiyin Pailat nikiuwiyin siya idowiiya ha napnaniyin mi ina yani sriiyiuin simiir, kima ti inkamin siir dimusi boin hiuriyiugin?
30 Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, siya dimin tirbu karamaekiswo mi krima siirin pi tiriir di yikiunani. Niingaka.
31 Mi Pailat siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, siirin kima kima ti ikiunam mipi kima kima tini hidiu siirin kimiir yapa kaunsil aka. Mi kimiir yapa siyiu iiirar tini tiriu kimiir brougae wanwiyae ima boingigim kimiir inkamin dimin biyie tiriyin mi siirin ha tiriyin, siir hiriinan. Mi sima siir yai aka ina yowarkii boinim, om komii Rom hiran gavmanin siya wi krimiir kigninkin tir tani siir tioamin mi siir nisomaowamin.
32 [Mi ti diminin nimbiyamin mi sima wi yaiya biiya Jisis siyar niki boina wi saiir hiriinanar swoki tiri, siya naowamin.]
33 Mi ta Pailat siya boinkiya saiir mhoiiyan siya ina swoki apninopkainamin gavmani omaka saiir hiriir. Mi siya siir kam imiir boinki, sima Jisis siirin kingiin hiriir nikiunamim. Mi siirin ina sriiyin, ana kira Isrelmi iikamim simiir kigirkakan inkamkin, iyie? Si rani?
34 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin mi yio tiriiginin yio kiriirar kwoinkin, ti kira boinkiyin hiriinan, iyie? Kira nhirmi yai wakaekin?
35 Mi Pailat siya siir boinki, kira hiriiyar naingwowi kara Isrel simiir piugana saiir inkam nwirkin, aniya? An kara niingaka. Kiriirin Isrel simiir piugana saiir iikamim mi simiir prismi biiyan inkam komii komiiyim sima nonkwonakikim mi kiriirin sima nikiunanikin tiriirin. Kira dimu tirkin?
36 Mi Jisis siya siir boinki, kara ti iikamim ti nuin siir nwowim simiir kigriraowan inkam tani. Mi kara ti iikamim ti tiranim simiir, kigriraowan inkam nwokiswo mi iikamim yipiki kariir siyiu iiir napim yim wi kariirar pi whinkinsiis haiginiuwin yaii simaka niniiyamin. Mi sima kariirin wi di yonkwonanii. Niingaka. Mi kara wi tir di ywowi, iikam imiir kigriraowam. Niingaka.

37 Mi ta Jisis siya boinkiya saiir mhoiiyan mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyin. Ana kira inkamin iki iikam nhirim simiir kigriraowan inkamkin, iyie? Si rani? Mi Jisis siya siirin ina boinkiyin, kira kariirin ha boini, kara Inkam Komiigin. Kariir apua kariirin ti nu iiir naokainaka mi kara ti nu iiir asi nwowi mi ti hiriinan saiirsika, kara wi ti dimin whiruwan siirara asi tiri iikamim simiir ninokninkin haiginiuwam mi yaimwo simiir boinam. Mi yipiki yaimwokiyaimwo aiir sibgu wakaeyokna api, yio siya kariir yai aiir wakaeyoknaeikin.

38 Mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyin, yaimwokiyaimwowa ya paniinga. Iriig.

Pailat siya simiir boinki, Jisis siirin paeyin hiiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim (Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Mi ti yaiyim sowa boinkiyim simiir mhoiiyan mi Pailat siya ina swoki apnaniyamin idowiiya hiriir Isrel simiir kam imiiram. Kara ha naingwo rani, siya dimin biyie whir bidi tirin mi siya wa nao rani. Niingaka.

39 Mi kimiir siyiuin yio hiniingin kara iinokiinokin inkamin nwira nikropkiikin maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyim saiir hirankin ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova saiir. Mi kima ha naingowi ti Isrelmi inkam komiiyin siirin kara pi yikropki rirmiiya nwowamin kimiiram, iyie? Hiniin kipi tir?

40 Mi sima ha kauwok boinkiyim mi ina boinkiyim, si rani! Krima minam naingwowi, kira Barabas siir dikrop apniki. Ti inkamin Barabas nikiuwiyin, yio hiiyan inkamkin mi inkam nisomsom aokaowan inkamkin. Iriig.

19

1 Mi mhoiiya Pailat siya Jisis siirin ha swoki ikiunaninopkainamin mi siya siir kamim yaii niniiyim simiir boinki, Jisis siirin idgiuni sima nipimparim.

2 Mi sima siirin idgiuni ha nipimparim mi sima uridin amridamridkakin ha haiyin, kimidiniya siir mwo iiir kaigrisiuhaiginiu. Mi sima yiuis paridnana mi urid amridamridkakin ha mi haiyo inkam komiiyin nu kigriraowiyin siya niiyo hiriinana kimidiniya siir ii haiginiu. Mi sima siirin haini hopmimin gwo mi ina boinkiyim,

3 krimiir kwoin komiiyin hiriiyar naingwowi, ti Isrelmi inkam komiiyin wi hiriiya nokwoyokiyokiigiyami. Mi sima siir kingiin ha nitim mi kimidiniya siir tio.

4 Mi Pailat siya idowiiya ha swoki apnaniyamin mi siya kimidiniya iikamim hir nwowim simiir swokani boiniu, kima ta saiir ti wakaeki, siirin pi kara nini ikiunanakii mipi idowiiya waraur nikrop apnikii. Mi kima ta saiir dinokninkinkii, kara siirin ha naingwo rani, siya dimin biyie whir bidi tirin mi siya pa nao rani. Niingaka.

5 Mi mhoiiya Jisis siya idowiiya ha napnaniyamin, ti urid amridamridgakin, siir mwo iiir kaigrisiugiyin mi yiuis paridnana sima mi ii haiginiugiya aka, yo ini hiriinanar ywonaniyamo. Mi Pailat siya ina boinkiyin, siir kigi, ti siya inkamin.

6 Mi prismi Biiyan Inkam Komii komiiyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim, sima siir kigiyim mi sima ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirioninkinin, saika dinkin irinugi, siirin paeyin hiiniya nirioninkin saika dinkin irinugi. Mi sima ti hiriinan yai kauwok boinkiyim mi Pailat siya simiir boinki, kimar ti onkwonam siirin mipi kimar nwoki inkin irinugiyim paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Kara siirin dimin whir siya tirbu bi hidyiskaigin mi siya pi saiirsi ha nao rani. Niingaka.

7 Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima boinki, yaiyim siyiu komii siirim krima napiyim yim hiniina boinkim, siya wa dao. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin.

8 Mi Pailat siya ti hiriinan yai imiir wakaekiyin mi siya nidid prasae bi kinkikin. Dimusi rani, Jisis siya ha boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin.

9 Mi siya Jisis siirin ina swoki ikiunaninopkainamin gavman simiir omaka komii aiir. Dimusi rani, siya ha naingwokin, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siya siir boinki, kira kariir boinki, kira pindankin. Mi Jisis siya bi wakae boinkikin siya ini yai mikrimar ywowin.

10 Pailat siya siir boinki, kira kariir yai aiir wakae boin karamae dimusi nwowi? Mi kira ha naingwo rani, kara kirie komiigakin mi kiriirin wa nonkwo iuguski rani mi kiriirin paeyin hiiniyin nirioninkinin saika wa mi inkin irinugi rani, aniya?

11 Mi Jisis siya siir boinki, kira ini kariir kou ywowin, dimusi rani, kiriirin Adi Komii siya kigninkin tirkin ti dimin iiirin. Dimusi rani, inkamin yipiki kariir nikropkiyin tiriir, kiriir iingi nonkwowam, yio siya dimin biyie prasae bi tirkin. Mi ni kira, dimin komii bi tirbugin.

12 Mi Pailat siya ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya hiniina yaingwo, siya Jisis siirin wi paniina nonkwo iuguskii. Mi Isrel simiir kam ima boinki siirin mi kira siir nonkwo iuguskii karam nwowi mi kira tari om komii Rom hiran inkam komiiyin Sisa simiir kigirkakiyin siir whinkinsiis haiginiu rani. Mi inkamin ha boini, iki iikam nhirim simiir kouwin ini

karar ywowin mi simiirin ini karar kigirkakim mi yio ti hiriinan inkamin yio Sisa siir sauan omomkin.

13 Mi Pailat siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siirin ina yikiunaniyamin idowiiya hiriir. Mi siya kimidiniya ipiiya maeyaua inkam komiigi nidwokai hidiya yaimin dimin saiir yidwokai, maeyaua ha dapiya siiya siyiu. Mi Hibru simiir yaigina ya hiniina dapika, Gabata.

14 Ya ta iiya, ya Isrel simiir iikamim nae sima diriraeraran ii aeya, wou nikwo aeni ii komiiya Pasova nikiuwiya saiiram ya saeya ya nabiebopwoka ta Pailat siya boinkiya hiriinan simiir, tisi kimiir inkam komiiyin, kima siir kigi.

15 Mi sima ina swoki kauwok boinkiyim, siirin disomaoki, siirin disomaoki. Mi siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika dinkin irinugi. Mi Pailat siya simiir sriigi. Dimuka? Mi kima ha naingwowi, kara kimiir inkam komiiyin kimiir kigriraowiyin siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim, aniya? Mi prismi biiyan inkam komii komiiyim siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Sisa sasairgin krimiir kigriraowiyin inkamin, yaeya inkam nwir karamaeka.

16 Mi ta sima boinkiya saiir mhoiiyan mi Pailat siya siirin kimidiniya siir kamim simiir iin yonkwoki mi siirin sima yonkwonam mi siirin ha kiyainamin mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi. Iriig.

Jisis siirin kam ima ninkin irinugikin paeyin hiiniya nirioninkinin saika
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

17 Mi kamim yaii niniiyim sima siirin ha nonkwonamim mi paeyin hiiniya nirioninkinin siir ninkin irinugiyam tirin, yio ini siir waeyaowar swoki itiyiskainamin. Mi siya kimidiniya maeyaua ha dapiya inkam mwokiu saiir hiriir yam. (Mi Hibru simiir yaigina ha dapika Golgota.)

18 Sima siirin ta maeyau aiir yinkin irinu inankiigi. Mi sima inkam nwiso saika hir warar yinkin irinu inakiigi paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Nwirin yio iniig miiya mi nwirin yaioyae miiya. Mi Jisisin yio ipwoniya ywokai.

19 Mi diminin Pailat siya winboinkiyin mi siya kimidiniya siir kam imiir boinki, sima saiirin paeyin siir nirioninkinin saika dipakiugi. Mi yaiyim siya winkiyim yim hiniina winboinkikim, tikinin yio Jisisin om Nasaretanin siya, Judami inkam komiiyin simiir kigriraowiyin.

20 Mi Juda simiir iikamim ti yaiyim simiirin ina mwainim. Dimusi rani, maeyaua kam ima ninkin irinu inankiigiya Jisis siir, paeyin hiiniya nirioninkinin siir, ya ini om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowa. Pailat siya ta yaiya Hibru simiir yaigin aiir win boinkikin, Rom, Grik simiir yaigino sowiir warar.

21 Mi mhoiiya Isrel simiir prismi biiyan inkam komiiyin ha namin, siya Pailat siir ini boiniu, kira hiniin kipi winboinki Judami iikamim simiir inkam komiigin, simiir kigriraowikin. Niingaka. Kira hiniina ti winboinki, ti inkamin siya siyar boinan hiniin kara Juda simiir iikamim simiir kigriraowan inkamkin.

22 Mi Pailat siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, diminin kara winkiiyin, yio bi swoki kisinaeikin hiriiyar nwowikin.

23 Mi kamim yaii niniiyim, sima siirin ha ninkin irioninkin inankiigiyin mi ti kam nwiiyim sima Jisis siir yiuisim ha haiyim mi ina sioitkin hidim. Sima whieyim kwiiya sioitkin mi sima nwonira nwoniran whieyim kwokwira inan hai. Mi sima siir yiuis bripriya sima nii haiginiugiya pan karamae nwowiya saiir warar yinkin hai.

24 Mi kamim yaii niniiyim sima boin, ta yiuisa ya hiriinanar dwo, krima saiirin pi kipi niinikiwomwit. Krima saiiramin pi gwo kwira satu nikiuwiya pi saiir gwowi. Mi krima pa nwoki kigim saiirin pi nhinga haii, kira, iyie kara? Mi sima saiirin hiriinanar mi tir. Mi ti yaiyim biiya profet kamim sima winkiyim Yokwo Komii aiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Mi ti yaiyim yim hiniina boinkikim,

kamim wi kariir yiuis imiir nonkwokwo hidhainami mi simiirin wi nwirni nwirni hauugii.
Mi sima gwo kwira satu nikiuwiya wi kariir yiuis bribriya wi saiiram mi gwowi.
Mi ti kamim yaii niniiyim yim ti dimin imiirin hiriinanar mi tir.

25 Mi Jisis siir yopiiya mi siir yokman aeya mi Maria saeya yipiki biiya Klopasni wig niki owa sima mi Maria Makdalan aka, sima maeyaua kam ima nirioninkin inankiigiya Jisis siir paeyin hiiniya nirioninkininsi, siir kingiin hirar yokwo.

26 Mi Jisis siya hiriinan kigin, siir yopiiya kariir kingiina nokwowi, Jonin, yipikin Jisis siya naingwokwonanaeiyin mi siya siir yopii aiir boinki, wig, kiriir yinisim yinkamiyinin wa siyairgin kinaka kingiinar nokwowin.

27 Mɨ ta siya boinkiya kariir siir kɨgna mɨrii inkamɨn saiir mhoiiyan, ta wiga ta tɨr
nokwowa ya kɨriir apuga. Mɨ ta iiya siyar boinkiya mɨ saeya ha nama mɨ saeya ini kariir
omaka hɨrar yasae owɨugusama. Ɨriig

Jisɨs siya nao aeya
(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

28 Mɨ mhoiiya Jisɨs siya ina yinoknɨnkinkiyɨn, tɨ dimɨn taeminɨm tɨrɨm yɨm ini digɨdig
ywokiyɨm yaiyɨm biiya profet kamɨm sima wɨnboinkiyɨm Yokwo Komii saiir. Mɨ tɨ yaiyɨm
Yokwo Komii saiir nwowɨm yɨm kaimwowaɨrgɨm siya hɨniina boinkikɨn. Kara kwoinkɨ haei.
29 Mɨ two ɨra hɨr nwowa wain opkaka mɨ sima dimɨn whɨrɨn haimgan haimgankakɨn siir
hopmaigi wain op aiir mɨ sima siirɨn paeyɨn hisop nikɨuwiyɨn siir kwiya anaka yinkɨn udgi.
Mɨ sima ina yakɨ hopkaigiyɨn Jisɨs siir yai aiir.
30 Jisɨs siya ta wain op aiir kwiyaeyɨn mɨ siya ɨna boinkiyɨn, dimɨn taeminɨm ini
digɨdig ywokiyɨm. Mɨ ta siya boinkiya yai hɨriinana saiir mhoiiyan siir mwoin ha
kaiyɨrounaiinamɨn mɨ siya ɨna yaonamɨn. Mɨ siir kwoinbudɨn siir haiburgigɨn ɨni Adi Komii
siiramar swokɨ amɨn. Ɨriig.

Mɨ kamɨm yaii niniiyɨm ha nɨtɨm Jisɨs siir prɨs aiirɨn sɨma yakɨ hainwɨtkɨ

31 Mɨ Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyɨm ha namɨm mɨ sima Pailat siir ini sriiyiu,
siya siir kam ɨmiir nɨkropkiyɨm ɨkɨ kamɨm paeyɨm hiiniya nɨrioninkɨnɨm simiir ninkɨn
ɨrinugiyɨm simiir ɨgrɨb ɨmiir nini ɨrimtiokiyɨm mɨ sima pɨ nwokɨ aosasauunamɨm. Dimusi
rani, ya taka iiya ya nae iikam ɨma dɨrɨraeraran aeya, Judamii ii komiiya piu siisiya dimɨn
taemɨn tɨr karamae nwowiya. Sima pɨ boriisopi tɨ kamɨm paeyɨm hiiniya nɨrioninkɨnɨm
simiir hɨrar nwowɨm. Dimusi rani, Sabata ya Judami ii komiiya piu siiskuwakiya dimɨn
taemɨn tɨr karamae nwowiya yaewou nae komiiya saiir nikwo aeiya Pasova saeya
nimbiyamiyɨm ya ii komiigɨ komii aeyaɨrga.
32 Mɨ tɨ sima sriiya Pailat siir saiir mhoiiyan, siya kamɨm ɨna yikropkiyɨm. Mɨ sima ha
namɨm, kimɨdiniya inkam nwɨso Jisɨs saika ninkɨn ɨrinu inankiiyo sowiir ɨgrɨb ɨmiir ini
okwɨmkwaki.
33 Mɨ sima Jisɨs siiram ha nɨtɨm mɨ sima ɨna ini kɨgniyɨm, siya bɨdi yaonamɨn. Mɨ sima siir
ɨgrɨbo wara paniinsi yokwɨmkwakisi.
34 Inkam nwɨrɨn yaii niniiyɨn siya bɨdi yaka haingrɨpkiya siir prɨs aiirɨn sauni. Mɨ nhie,
bwiya minɨm ɨna naokiinaiinamɨm.
35 [Kara Jonkɨn tɨ dimɨn ɨmiir kɨgɨn mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨm kara kɨgɨm. Mɨ kara simiirɨn ta
yokwo aiir asi wɨnkikɨn mɨ kima wa nwokɨ ɨnokninkɨnɨm siya Adi Komii siir yinisimkɨn. Mɨ tɨ
dimɨn taeminɨm kara wɨnboinkiyɨm, yɨm kaimwowaɨrgɨm mɨ kima simiiramɨn ha tɨ aingwo
tɨbmiikɨɨn.]
36 Mɨ tɨ dimɨn taeminɨm nimbimbiiniyɨm, yɨm ini Adi Komii siir yaiyɨm yɨpɨkɨ biiya profet
kamɨm sima wɨnboinkiyɨm Yokwo Komiiya saiir ini hɨriinanar mɨ ɨmbiyamɨm. Tɨ yaiyɨm
hɨniina wɨnboinkikɨm, sima wɨ siir kɨu whɨr niinɨrɨo rani.
37 Mɨ yai nhɨrɨm Yokwo Komii saiirɨm yɨm hɨniina boinkikɨm, iikamɨm sima wa kɨgii,
inkamɨn yɨpɨkɨ siir prɨska aiir haingrɨpkii. Ɨriig.

Inkam nwɨso Jisɨs siirɨn siyano whɨrɨn siir inɨ wokaigig
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

38 Mɨ tɨ dimɨnɨn tɨ kam ɨma tɨrɨm simiir mhoiiyan mɨ inkamɨn Josep nɨkɨuwiyɨn, om Ari-
matianɨn siya kɨmɨdiniya Pailat siir srii, Jisɨs siir piuɨs biyɨeya paeyɨn hiiniya nɨrioninkɨnɨn
siir hɨrankɨ hiunɨs hainamɨm. Josep siya Jisɨs siir yai aiiram naingwo tɨbmiigɨn mɨ siya ta
naingwo tɨbmiiya idowɨiya bɨ nwoka. Dimusi rani, siya Isrel simiir inkam komii komiiyɨm
simiirsi nɨdidgɨn. Mɨ Pailat siya siirɨn wadɨeyar ywokiyɨn. Mɨ siya ha namɨn mɨ Jisɨs siir piuɨs
biyɨeya ɨna ini hiunɨshaiyɨuɨn.
39 Mɨ inkamɨn Nikodimas dapiyɨn, yɨpɨkɨ biiya Jisɨs siiram namwɨiyɨn niiyaka, siya warar
yinkɨn am Josep saikan. Mɨ siya wain piuii mɨiyɨk whakiyɨn 50 kilowa hainam.
40 Mɨ sowa Jisɨs siir piuɨs biyɨeya ha hiunɨs haiyo mɨ sowa siir piu aiirɨn wain ha
hainiyopkiyo mɨ yiuɨs wina saiir whrinki siir piu aiirɨn. Tɨ siyiu hɨriinanɨn Isrel simiir
iikamɨm naonamiyɨm, simiir dɨrɨraerarkiiyɨm simiir hɨriinan mɨ mhoiiya sima siirɨn pa
haingikaigii ienauɨn.
41 Mɨ maeyaua kam ɨma ninkɨn ɨrinugiya paeyɨn hiiniya nɨrioninkɨninsi Jisɨs siir, ya
numɨra ini hɨr nwowa mɨ ta numɨra saiir hɨrɨn, siyano whɨrɨn biiya inkam haingikai karam
nikɨ owɨn yɨo ini hɨr nwowɨn.
42 Mɨ sowa Jisɨs siir piuɨs biyɨeya siir inɨ wokaigig. Dimusi rani, taka iiya ya Judami ii komi-
iya piu siiskuwakiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya saiir nae ɨmiir dɨrɨraeraranka. Mɨ

hiriirin ii hoimgak nwokwokin tani mi sima wi yaeya maeyau kwiram ha hansiram tani, siir haingikaiyamin. Niingaka. Ɨriig.

20

Jisis siya ha swoki insiin idwowin ini omwaiyar swoki waiyan
(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

1 Mi tariigina ya Sande nugaka, iiya bi niki kinipimpirkin waokika, imumar niki oyakwoka mi Maria Makdalana ina yama maeyaua ti siyano ieya nwowa ti inkam nwisowa wokaigiga Jisis siir, saiir hiriir. Mi saeya ha nita mi saeyar kig, siiya biiya ti siyano iiir niki haigin topokougiga, saiirin inkamki bidi waritkinkiyin ti ieyin siir hirankin.

2 Mi saeya ha niwitnaniya kimidiniya Saimon Pita siya mi kara kririir ini kigni, inkam nwirin siir kigna miriiyin yipiki Jisis siya naingwokwonanaeiyin. Mi saeya kririir ini boini, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir piuis biyieya inkamki bidi hainama ti siyanoin siir hiranki mi krima ninoknинkin tani, sima saiirin ini papi haiginim.

3 Mi Pita krira ha haiburgigo mi krira ina yamwo siiyano iiiram.

4 Mi krira ha niwitamo mi Pita siirin kimidiniya kara iwit haiburgig mi ti siyano siir biiyin kara iwit imbiyam.

5 Mi kara ha nini waisii kaokiyin, yiuis aiirarar kigi, ya hirar nwokaii. Mi kara hiriir bi napninopkainamkin,

6 Saimon Pitan yio mhoiiya ha niwit nimbiniyin, yio ini ti siyano iiirar iwitninopkai iugusamin. Mi siya yiuis aiirarar ini kigiu, yiuisa ya hirar nwokaii.

7 Siya yiuis kwira siir mwo iiir sima wrieyimyok kogiya saiirarar kig. Mi yiuis kwira siir piu aiir sima nitimwaniugiya ya hir wara bi nwokaiga. Niingaka. Ya maeyau gwir bidi whrinhaigiya.

8 Mi an kara iriipi hiriinan ti inkam nwirin Jisis siir kigna miriiyin, yipiki bii ti siyano iiir niwit imbiyamin an kara siir mhoiiya ha mi apninopkainamin mi kara ti digworaekwo imiir mini kigiuwin mi kara ina yinoknинkinkiyin.

9 Mi biiya mi tariinanin iriipi hiriinan krima ta yaiya saiir bi sibgu inoknинkinkim. Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir winboinkiyim hiniin, siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar.

10 Mi krima ina swoki amim oma hiriir. Ɨriig.

Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)

11 Maria saeya siyanoin siir iemig hirar niki okwo ouwa. Mi saeya ha nouu hiunanainama mi ina ini waisiikaokiya.

12 Mi saeya ha nini waisiikaokiya mi saeya paekwosim nwis owiirarar kigi, yiuis whisinankak nii idwodwokaiyo hiiya Jisis siir piuis biyieya saiir niohaiginkiya saiir. Mi nwirin yio siir mwoki nwowin hiriir yidwokai mi nwirin yio siir iga owa nwowo hiriir yidwokai.

13 Mi saiirin sowa sriigi, wig kira dimusi nouwi? Inkamin krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir piuis aiir hainamin, krima ninoknинkin tani, sima saiirin ini tari papi yamisi haiginim.

14 Mi ta saeya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan mi saeya ha kwaeyaeyokaowa mi saeya ini Jisis siirar kwakiga saiir kingiin hirar namikwoniyin. Mi saeya ha bi naingwoka siya Jisiskin. Niingaka.

15 Jisis siya saiir srii, wig, kira dimuam nouwi? Mi kira nhiniiram hansirni? Saiir kwoinin ha naingwoka, siya ti inkamin numir aiir kigriraowiyin siya niuwi. Mi saeya siir boinki, inkam, kira siir piuis biyie aiir hainami mipi kariir boinmauugi. Kira saiirin ini papi haigingigin. Mi saiirin pi kara nini hainakii.

16 Mi Jisis siya saiir boinki, Maria mi saeya ha haiyiug inansiina kaokiya mi ini siirar kigiya. Mi saeya siirin Hibru yaigina saiir boin, Robonai Tiriiginin yi hiniina boinkikin, Inkamin Nowomwarkaiyiuwiyin.

17 Jisis siya saiir boinki, kariir kipi nonkwo. Niingaka. Kara pi kariir Adin siiram niki am tani. Kira dam mipi kariir nomiiyauim simiir tini boinmauuwiu. Kara wi kapi nami siiram, yipiki kariir Adin mi yipiki iriipi kiriir Adin. Kariir Adi Komiiyin mi iriipi kiriir Adi Komiiyin siiram.

18 Mi mhoiiya Maria om Makdalana ha swoki ama, kimidiniya kamim siir kigna miriiyim simiir ini boiniu, hiniin, saeya Biiyan Inkam Komiiyin siir bidi kignaniya, saeya yaiyim siya boinmimauugiyim saiir simiir ini boimimauuiu. Ɨriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

19 Mi Sande niiyaka, kamim siir kigna miriiyim sima omaka iripa hirirar nwomimirkim. Mi simiir anowin haini kimkiknam iikamim simiirsi, sima kigisi simiirin. Dimusi rani, sima pi nididgim Isrel simiir inkam komii komiiyim simiirsi, sima pi nonkwonakiisi simiirin sima nisomaowam. Mi sima hirar niki owim mi Jisis siya ha nitin ini simiir bopwonau hirar yamikwoniyin. Mi siya simiir boinki, kimiir kwoinim kirie dwoki.

20 Mi siya hiriiyar niki boinkripkaiyin mi siya siir iinao mi siir pris aka ina yiisiimauuwin simiir. Mi krima ti han imiir kigim mi krima mairgimairga prasae bi kinkim Dimusi rani, krima hiriiyar yaingwoki, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin bidi swoki insiin idwowin ie hirankin.

21 Mi Jisis siya krimiir boinki, kimiir mhii kwoinim hiinsima dwoki. Kimiirin wi kara nikropkii, kariir mii aiir miriiyam, kariir Adin siya nikropkiya kariir tiriir nitam, saiir hiriinan.

22 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, siya ha kuugiyin krimiir mi ina boinkiyin, Adi Komii siir naeyiu iiir haigi.

23 Mi kima dimin biyie biyieyim ini haniin inkami kwoin kwirii idwokaiyim wi simiir haiyoprimdiyiumiigi. Mi kima simiirin haiyoprimdiyiumiigi karamae nwowi, sima wi hiriiyar nwokripkaii simiir kwoinau hirin. Iriig.

Jisis siya Tumas siir hiriir yimbiyam

24 Mi iiya Jisis siya nita siyar nini iisiimauuniyam siir kigna miriiyim kamim simiir mi inkam nwirin Tumas nikiuwiyin yio simaka hir wara bi nwokin. Siir inig whirin Didimaskin

25 Mi mhoiiya krima kamim siir kigna miriiyim, krima siir kigim mi krima siir boin, krima Biiyan Inkam Komii siir bidi kigim. Mi Tumas siya ina yowarkii boinin mi kara noim siir iina hir nwowim simiir kig karamae nwowi mi kariir iina nowin siir pris aiir nwowin siir mi hopkaigi karam mi owi mi kara pa naingwo tibmii kiin tani, siya omwai bidi swoki waiyan.

26 Mi ii iriiyar kwisim namkiyim simiir mhoiiyan, krima iripa maeyau kwira hiugripkiiya saiirarar haingiriyiu omimirkim mi krima anowin ha mi haiginikounam mi yio Tumasin yio krimaka hir warar nwokin. Mi krima anowin bidiyar mi haiginikouwin mi biri kimiminkikin Jisis siya ha napninopkainaniyin mi siya krimiir bopwoniya ha namikwokainiyin mi ina boinkiyin krimiir, kimiir mhii kwoinim hiinsima dwoki.

27 Mi ta saiir mhoiiya siya Tumas siir boinki, kiriir iinam tiriir dwoki mi kariir iina owiir kigi mi kiriir iina kariir pris aiir timi hopkaigi. Kira kariirin digiumii kipi haimriiyiu. Niingaka. Kira daingwo tibmii kiin.

28 Mi Tumas siya siir boinki, kira kariir Biiyan Inkam Komiigin mi kira kariir Adi Komiigin.

29 Mi Jisis siya siir boinki, kira kara swoki insiin idwowa mi ha bi naingwo tibmii kiingin. Dimusi rani, kira kariir kigin mi ha naingwo tibmii kiingin, aniya? Mi yipiki kariir kig karamae nwowim mi ha naingwo tibmii kiinim hiniin kara ini omwaiyar swoki waiyan, simiir mairgimairga ini kiriir haiburim. Iriig.

Jon siya ha boinkin siya ta yokwo aiirin dimuam winkikin

30 Jisis siya dimin taemin miiyik miiyik kasa bi tirkin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima kamim siir kigna miriiyim ti dimin taeminim simiir kigim mi kara simiirin hiriiyar bi win digim ta yokwo aiirin. Niingaka.

31 Kara ti dimin taeminim simiirarar kwaowinkikin. Mi ti iikamim yipiki ta yokwo aiir mwainim kima wa nwoki inokninkinim hiniin, Jisis siyairgin inkamin Krais nikiuwiyin yipikin Adi Komii siya nikropkiyin ti nu iiir iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya Adi Komii siir yinisimkin mi kira siiram naingwo tibmii kiini, kira wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir hiranki haii. Iriig.

21

Jisis siya kam iriiyar nwiso siir kigna miriiyim simiir hiriir yimbiyam

1 Mi mhoiiya iigwira Jisis siya kimidiniya krimiir hiriir yimbini, kamim siir kigna miriiyim whii Taibirias kingiin hir. Siya hiniina tirkin.

2 Saimon Pita mi Tumas, siir inig whirin Didimaskin mi Nataniel om Kena nu haimii Galilianin mi Sebedi siir yinisim nwiso krira mi inkam nwiso Jisis siir kigna mirii iko, krima iripa hirirar haingiriyiu omimirkim.

3 Mi Saimon siya krimiir boinki, kara iya kwiriinami, haimna anasu simki niigiyam nitmaii. Mi nim krima ina mi boinkiyim, krima pi kinakar nami. Mi krima ha namim mi ina yani kwiriiiuim i aiir. Mi haimnam ina yitmaiyim. Mi nii kirieya krima anasu whirmin whirmin sim bi swoki kibokiin miminkim ini ii aeyar yinkiyanonkwokiyakwoka.

4 Mi iiya bieyin ha kaiidowarkinaniyin, Jisis siya opkamaiga kingiin hirar yokwoyakwok. Mi krima siir kigna miriiyim kamim ha bi ninokninkinkim siya Jisiskin. Krima ha naingwokim siya inkam nwirkin.
5 Ti whranim, kima whiruwasim bidi kibokiinim, iyie? Niingaka? Mi krima ina yowarkii boinkiyim, krima anasu bi kibokiingim. Mi siya krimiir boinki,
6 kima wari kimiir haimnan iinig miiya ditmaigi mi kima pi anasu niki kikaiyim. Mi krima krimiir haimnan ha swoki itmaigiyin mi krima siirin kibokiinim dig bi nwokim. Dimusi rani, siirin anasu kasaki bi niigigin.
7 Mi kara, inkamin siir kigna miriiyin Jisis siya naingwokwonanaeiyin, kara Pita siir boinki, tiriiginin Biiyan Inkam Komii ieyairgin. Mi Pita siya hiriinan wakaeyin, iriiginin hapi nokwowin yio Biiyan Inkam Komii ieya mi siya siir yiuisa ina iiya. [Dimusi rani, siya siir yiuisa minsi niki isaigiga, anasu haiyam niki isaigiga.] Mi siya siir yiuisa ha niiya mi ina yami atamin mi siya ina kiyaidamin Jisis siiram.
8 Mi krimiir kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim yim igwirni i aiirar kignaiidam nua hiriirin mi sima haimnan anasugin ninkiniuin siirin warar yinkin kaiginaiidam. Krima aruwao bi nwokim, 100 mita nanairgim.
9 Mi krima ha namim, nu hir ha nadu okwoiuwim mi krimar kig, paeya hirar niuwi. Mi anasu, bret minim yim hir warar mi owi.
10 Mi nu krima nadu kuikwoniya saiir mhoiiyan Jisis siya krimiir boin, wara anasu nhirim haimna anki kima niskainam tiriir whainani.
11 Mi ta siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan, Saimon Pita siya ina swoki amin mi siya i hir nani okwokaiyiuin mi siya haimna iiirin ina kiwarkinaidniyin nua tiriir. Haimnan anasugi bidi yinkiniuin mi anasuim haimnanau hir nwokaiyim 153 gim mi haimnan bi nimbiryamkin.
12 Mi Jisis siya kimidiniya krimiir boin, wit kima unkini aeni. Mi krimiir nwirki ha bi sriigim siirin, siya yipikin. Dimusi rani, krima omkakarin bidi yinokninkinim, siyairgin Biiyan Inkam Komiiyin.
13 Mi krima hirar niki okwowim mi Jisis siya ha nitin, bret iiir ha nini haiyin mi siya kimidiniya krimiir hauu. Mi siya anasuin ha mi haiyin mi ina mi hauuwin krimiir.
14 Ya tariigina ya kwoimaka aeya Jisis siya nimbiyama kamim siir kigna miriiyim simiir hiriir ieyanki siya ninsiin idwowa saiir mhoiiyan. Friig.

Jisis siya dimin taeminim Pita siir srii

15 Mi ta nae krima naeya saiir mhoiiyan, Jisis siya Saimon Pita siir boin, Saimon, Joni yinisimin kira kariiram nhami nhami naingwokwo rani, ini iki nhirim simiiram naingwokwowiya ini saiir haiburin, aniya? Mi Pita siya siir boinki, ihi, Biiyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin kara ini kiriiramar naingwokwowin. Jisis siya siir boin, kira iki kamim yipiki kariir siyiu napiyim simiir kigrirao, inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan.
16 Jisis siya siirin ina swoki sriigiyin, Saimon, Joni yinisimin kira kariiramin ina naingwokwowin? Mi siya siirin ina swoki boinkiyin, ihi, Biiyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin ta saiirin, kara kiriiramin ina naingwokwowin. Jisis siya boinki, iikamim yipiki kariir siyiu iiir napi, simiirin wi kira kigriraowi, inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan.
17 Mi Jisis siya ina swoki sriigiyin, Pita, Joni yinisimin kira kariiramin ina naingwokwowin? Mi Pita siya ini yididin. Dimusi rani, Jisis siya siirin idip idipin kwoima srii mi siya ina yowarkii boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kira digworaekwo whiekakim simiirin ina ninokninkinim. Mi kira ta kara mi aingwokwowa kiriiram saiirin ina mi inokninkinin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin, kira iikamim kariir siyiu iiir napiyim simiir kigrirao inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan.
18 Kara kiriirin kaimwowar boinkii. Biiya kira whranisimar niki owa, kira kiriir yiuisim kinakina niinakin kira pi kiriir kwoin iiirar priiyapriiyapi hinda tindan. Mi mhoiiya kira waipiu namwoiuwi mi kiriir yiuisim wi inkam nwirki nii haiginiuwi mi wi inkam nhirkim sim udrimdinuwi, uridni. Mi kiriirin wi aka maeyaua kira nam karamae nwowiya wi saiir hiriir nikiunami.
19 [Jisis siya ti dimin iiirin min nikri boinkin, mhoiiya Pita siya naowi, siya wi Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskii.] Mi ta saiir mhoiiyan Jisis siya siir boinki, kariir mhoiiyar wit. Friig.

Jisis siya inkam nwirin siir kigna miriiyin, yipikin siya naingwokwowiyin siir boinkin

20 Mi Pita siya ha niyaeyimyok kaokiyin mi siya ini kariirar kaokiyin, inkamin siir kigna miriiyin, yipikin Jisis siya naingwokwowiyin siir digiuwa nokwowin. Kara ti inkamin siir kigna miriiyin siya yipikin biiya ipiiya saiir niki idwokaiyin Jisis siir kingiin siir iina iinig

miiya mi siirin kara sriigin Biiyan Inkam Komii, kiriirin wi wir nhinga napwouwi iki inkam biyieyim simiir iin hauugiyamin, ha?
21 Pita siya kariir kaokiyin mi siya Jisis siir sriigiyin mi ina boinkiyin. Biiyan Inkam Komii, mhoiiya krima ti inkam iiirin wi paniina tiri?
22 Mi Jisis siya siir boinki mi kara ha naingwowi ta saiirin siya wi hiriiyar niki owi mi wi iiya karar swoki iti wi saiirar nadigni. Yio tiriiginin, yio kimiir dimin tani. Wim kima kariir kigna ap.
23 Mi ti yaiyim wi iikamim yipiki Jisis siir siyiu iiir napiyim wi simiiram haigiriirki. Mi kara ti inkamin siir kigna miriiyin wi nao rani. Jisis siya hiriinan bi boinkikin, kara wi nao rani, siya ha boinkin. Mi kara ha naingwowi ti siirin, ti inkamin wi hiriiyar tiki okwokin kariiramar, yio tiriiginin yio kimiir dimin tani. Niingaka.
24 Karairgin ti inkamin siir kigna miriiyin, yipiki ti dimin iiir boinin mi simiirin kara winkikim ta yokwo aiirin. Kima ta saiirin ina ninokninkinim ti yaiyim kara boinkiyim yim yaimwo imairgim, kara bi niksisaekikin.

Mhoiigimhoiyan yai aeya.
25 Jisis siya dimin kasa bi tirkin. Mi iikamim sima simiirin yokwoni hiriiyar winswokikiswo kara ha naingwowi, wi maeyau nokiigak di ywowi ti nu iiirin, ti hiriinan yokwo imiir nonkwowim. Niingaka. Friig.

APOSEL

Biiyin Luk siya yokwo Luk saiir winkin mi ta saiir mhoiiyan siya kimidiniya yokwo Aposel saiir win. Yi ti niwiiyin yio miiyim aposel kamim sima miriiyim simiir boinkim. Siya yokwowa inkam nwirin Tiofilas nikiuwiyin siiram winkika mi siya Tiofilas siiraram bi winkikin. Niingaka. Siya iki iikamim hinda tinda nwowim simiiram warar ninkin winkikin. Mi ta yokwowa saiir yaigiyaiyim yim min boinkikim Biiyan Inkam Komii siir naeyiuin aposel kam imiirin paniina kisisop diriraerarkin mi ti aposel kamim ha namkim dimin taeminim Jisis siya tirim simiir boinmimauuwamin. Ɨriig.

1 Nabie Tiofilas. Biiya kara yokwoni kiriir niki win hauugiyim miipai miipaiyim Jisis siya miriiyim mi yaipai yaipaiyim siya boinmimauuwim.
2 Biiya yokwoni kara mi win boinkiyim, iiya Jisis siya nua tiriir nita. Mi miiyim siya nap miriiyim. Mi iiya Adi Komii siir naeyiuin siya mi boinmimauuim yaiyim siir aposel kamim siya nimbinim simiir. Mi siya simiirin ina boinamimauuin iiya siya swoki amana ninomor koua hiriir.
3 Biiya siya hik prasae bi haigin mi siya asi naonamkin. Mi siya ina swoki insiin idwowin ie hirankin. Mi siya ha nitin, iiyim kam nwisa ini oni aposel kamim simakan. Mi sima nwoki inokninkini siya ini omwaiya swoki waiyan. Sima bidi kigim, siya simaka nidwo boinaiyin. Mi siya simiir boinmimauu, Biiyan Inkam Komiiyin iikamim simiir kigriraowim.
4 Mi iigwira sima maeyau kwiruwa ywomimir Jisis saikar. Mi Jisis siya yaiya kwira boinmauu wakae simiirin. Mi iiya sima nidwo aeya mi ta yaiya saiir boinkin. Kima om komii Jerusalem tirin wi asiima kipi niki haiburgik ha tiki o. Adi Komii siya bidi iki imbinkiyin ti dimin komiiyin siiram. Adi Komii siir naeyiuin kara biiya kimiira bidi iki boinmauu wakaekiyin.
5 Jon siya baptais haiginiugikim iikam imiirin op. Mi wi ii priei nwo rani, Adi Komii siir naeyiuin wi kimiir naninkiniuni.

Jisis siya ina yamigusamin ninomor koua hiriir.

6 Mi iigwira aposel kamim sima Jisis saikar ywoyakwok. Mi sima Jisis siir srii. Hae! Ti krimiir Biiyan Inkam Komiiyin taka iiya saeya Isrel simiir iikamim simiir kirie haiginiuwanka. Mi sima wi biiya niki owin isid komiiyin, wi siir hiriinanar swoki owim, aniya?
7 Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin, siya ti dimin hiriinanin kima sriiyin kima ninokninkin tani, wi paka hinin iiya sae nimbiyami. Adi Komii siirar diminkin, wi siyar nimbinki, iiya digworaekwo ima nimbiyamana.
8 Mi mhoiiya ta iiya Adi Komii siir naeyiuin kimiir naninkiniuni mi kima wi kariir yaiya saiir boinmauuwami om komii Jerusalem mi nu Judia mi nu Sameria mi hinda tindan nuim wi digar nwo irkaki. Ɨriig.
9 Mi iiya Jisis siya siir yaiya dig nwokiya mi Adi Komii siya yikiuna siirin ninomor koua hiriir namim mi sima ini siirar kigninkwokwokiyim. Mi siya ina yokwoninopkainamin waua saiir hiriir.
10 Mi simiir nhwonaim ini siirar kaoyokiyokiikiyim. Mi inkam nwiso biri kimiminkiko ina yimbiniyo. Mi ini simiir kingiina yamikwoniyo. Mi ti inkam nwiso sowa kaiya yiuisa whisinanka.
11 Mi sowa boin, kima ti nu Galiliyan kamim kima tirara dimusi nokwo kaowi ninomora hiriirin. Ti inkamin Jisis, Adi Komii siya nikiunainamin mi siya wi hiriinanar swoki iti, iiya siya swoki iti. Ɨriig.

Mi sima inkamin nwira yimbin Judas siir mii aiir hainaowidim Adi Komii siir mii aiir miriiyam.

12 Mi iiya Jisis siya nama mi yim sima ina mi haiburgigim ti mhiu iiirin. Mi ti mhiuin siir inigin mhiu oripkin. Mi sima ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim. Mi tiki mhiuin ini om komii Jerusalem siir kingiin hira nwowin. Siya aru biri nwokin.
13 Mi sima om komii Jerusalem siir napninopkainamim mi sima ini simiir whwonkai omaka saiirar yapiiyamim. Mi simiir inigim hiniinkim. Pita mi Jon mi Jems mi Endru mi Pilip mi Tumas mi Batolomyu mi Matyu mi Jems Alfiasni yinisimin mi Saimon Selot siya, Judas, Jemsni yinisim ikin.
14 Mi sima tiki kam whiekakim sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima nhwo ina kwisim Adi Komii siirim. Mi wig nhirim mi Jisis siir apu aeya Maria mi Jisis siir nomousim ikim sima wara mi srii Adi Komii siirimin.

15 Mi iigwira ti iikam, kamar iriiyar nwirim (120) Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim
sima hirar nwomimirkim. Mi mhoiiya Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya yai ina
boinmimauukiyim simiirin.
16 Hae, ti kariir isidin. Bidi Bidiniyarin ti inkamin Judas nikiuwiyin Adi Komii siir naeyiuin
siya boinmimauukikin, krimiir wanwiyae Devid siir. Mi mhoiiya wi siya niisiimauuwi Jisis
siirin simiir. Mi ta yaiya Devid siya winkiya saeya wi sapi nimbiyami. Ta yaiya saeya ini
kaimwowa ywowa. Mi tariinanin saeya bidi yimbiniya.
17 Biiya Judas siya krimiir isidar niki owin mi siya ta mii hiriinana krima mi miriiya saiira
mi miriigin. Pita siir yaiya hiniina boinkikin.
18 Judas siya ti nuin umir siya saingin. Ti umirin ta mii biyieya Jisisni siya tira saiirsi
haigin. Mi siya ini sasar swoki diriraerarbumbunan. Mi siya whisin ha haiyin Mi ini sasar
diyankrikiu aomamin. Mi siya ha nikiinaiiniyin mi siir mhiiya ina hambiirgiya. Mi mhii
kwowim ina yikikiigiyim.
19 Mi om komii Jerusalem hiran iikamim sima ina wakaewinim yaiya haigiririrniya.
Simiir yaigina hiniina dapika ta maeyau aiirin Akeldama. Mi saiir yaimwokiyaimwowa
hiniina dapika nhieni maeyauka. Mi sima hiniin asi dapkim ti nuin umir siya saingin, inkam
nisom aowam. Mi siir nhieya ta maeyau aiir naokiinainamka.
20 Mi ti yaiyim yokwo Sam nwowim hiniina win boinkikim,
siir omaka wi sasar dokwobimbirginkiyam. Wi inkam nwirkin kipi nii apririr mimin.
Mi yokwo saiir yai haimii whirin hiniina boinkika,
siir miiya wi inkam nwirki kisina onaowid. Wi niinga kipi nwoki.
21 Mi yai kwira Pita siya boina hiniinga, krima tariinanin inkam nwira ti okmwin okwo
ti isidin krimaka napriririyim simiir inkam nwirni iiya Jisis siyar niki owin mi krimaka
napriririn siir.
22 Mi krima ti inkam nwirin siir ti imbin Jonin iikam baptais haiginiuwin op siir kigin mi
Jisis siya mi owa nu tir mi siya mi am aka koua hiriir. Mi krima wi ti hiriinan inkamin wi siir
ninbini. Pita siya hiniina boinkikin
23 mi yim sima ina yomboin amboinim, krima piki hiniin inkamin si boini, mi sima inkam
nwisa boin ti inkamo sowiir inigo hiniingo. Nwirin Basabaskin mi siir inig whirin Jastas mi
nwirin Matiaskin.
24 Mi iiya sima nhwo kwisim mi ina boinkiyim, ti krimiir biiyan inkam komiiyin kira
bidi yinokninkinin iikam whiekakim simiir kwoinim kira wiisiimauu haiginiu krimiirin, ti
inkamin kira nimbinkiyin siirin.
25 Judas siir mii aiir hainawidam. Mi Judas siya nidamami mi siya wi hindara natisir
whaowae iuwi.
26 Mi sima inkam nwiso sowiira inan dapswo. Mi Jastas siya ini yikiigiyin. Mataias siya
yokwo naowid. Mi sima siirin minam nokmwin okwokin aposel kam iuur nwirim simaka
miriiyim siya. Iriig.

2

Adi Komii siir naeyiuin nu tiriir nitkin.

1 Ta ii komiiya Juda sima naekwowaka nae komiiya sae mi ta ii komiiya saiir iniga
Pentikoska mi saeya tariinanin bidi yimbiyama. Mi iikam hoimgakim Jisis siirim naingwo
tibmiiyim sima ini ta maeyaua nae naekwowaka ini saiirar yaninkiniuiuwim.
2 Mi iiya sima omaka hir nidwokaiya Mi dimin komii whirin ini omaka yainau hira
yimbiyamkiya. Mi krima hapi opudga naukwhaowanikin. Mi omaka irkaka ini wara
yinyokiigiyin ti diminin.
3 Mi siya paeyionan nimbiyakiyin mi ini pariidnan yiupimparkiyin. Mi ini iikamim simiir
irira nwinira yakaigimkikiu iuwim.
4 Mi Adi Komii siir naeyiuin mi ini simiira yaninkiniu iuin. Mi Adi Komii siir naeyiuin kirie
siya siya hauugikin simiirin. Mi sima omom omomi yaiyim sim asi boinamkim iiya ti dimin
komii siya nimbiyama.
5 Mi Juda iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim sima maeyau kwiruwa ywo ta
ii komiiya nae naekwowaka saiirin. Mi simiir siyiuin hiriiya tirikin, Adi Komii siir inig iiir
hainaniyim.
6 Mi ti dimin komiiyin whiinmamaoni hiniin naukwhaowanikin. Mi sima ti iikam isidin
ini ta omaka aiirara yamwomimirniyim. Mi sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima wakaeki
sima irira nwinira simiir yapa yapa yai imiirar boinami
7 mi sima ini hindarar yanaakiyim. Mi sima ina yaingwoyimiyokiyim. Mi sima boin, ti
iikamim tari nu Galili hirankimairgim, aniya?
8 Mi krimiir yaigina saiir dimusi swoki wakaei.

9 Mi nim krima nhirim nu Batiyankim mi nhirim nu Midia ankim mi nhirim nu
Iramankim mi nhirim nu Mesoptemiyankim mi nhirim nu Judankim mi nhirim nu
Kabadusiyankim mi nhirim nu Pontasankim mi nhirim nu Esiyankim
10 mi nhirim nu Prisiyankim mi nhirim nu Pamfiliyakim mi nhirim nu Isip ankim mi
nhirin Ribianim om Sairini kingiin nwo ikim mi nhirim om komii Romanki nitkim.
11 Mi om komii Roman iikam nhirim yim Judan iikamkim mi nhirim simiir siyiuin sima
tiriyin siir haiburgigim mi sima ini Juda simiir siyiu iirara yapim mi nhirim mhiuisim
whirin Krit nikiuwiyin siir hiranki nitkim mi nhirim nu Arebiyankin nitkim mi krima ti
iikam hoimgakim om whiruwan tani. Niingaka. Krima om whir om whirankim. Mi krima
whiekakarin ini krimiir yapa yapa yaigin imiira swoki wakaeyim dimin komiiyin Adi Komii
krimiir Wanin siya tirin. Pita siya hiniina boinkikin.
12 Mi sima ti iikam whiekakim ini mouni haniina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim
ini wara whriewhriekiyim mi sima ina nhinkii boinaigiyim. Ti diminin paniin paniina
nimbiyamkikin, ha?
13 Mi kam nhirim sima simiir boinbu mi yaibu sima yiewaiyiu. Mi sima ina boinim, sima
ti kamim waini opa saiir kwiyaekim mi sima asi whaowaei. Iriig.

Pita siya yai boinmimauugin

14 Mi Pita aposel iuur nwirim simaka yisiin okwoki. Mi siya ina kauwok boinkiyin iikam
whiekakim simiiram, kima ti Judan iikamim aru maeyauankin nitim mi kima ti Judan
iikamim om komii Jerusalem tiran ikim kara kimiirin ti isidin omom omomi yai boinim
simiir boinmimauuam tiri. Mi kima kariir yai aiir wakaeki.
15 Kima ha naingwokim ti kamim op biyie kwira wain dapiya sae kwiyae whaowaei.
Niingaka. Siya bieyin nad nadu okwoniyakwokin ha bi kwiyaekin.
16 Mi profet inkamin Joelin siya yaiyim Adi Komii siya boinmimauukiyim siir siya hiniina
win boinkikin. Mi tariinanin ti yaiyim bidi yimbiniyim. Bidi bidiniya siya hiniina win
boinkikin,
17 mi Adi Komii siya boinki, siya dig kingiin nwowi mi kariir naeyiuin siirin wi kara nikropki
iikam whiekakim kimiiram. Mi kimiir yinugiyin yinkamiyinim sima wi kariir yai
aiir boinmimauuwami. Mi whranim diminim kara niisiimauuin sima wi siir kigi. Mi
kimiir waibibiyieyim simiirin wi nhwo kara nikiumauu haiginiuwi.
18 Mi taka iiya iriipi hiriinan kariir naeyiuin wi kariir mii miriiyim iikamim wi simiir hauugi
mi sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami
19 mi dimin komii whirin wi kara nini diriraerariuwi ninomor kou hir. Kara diminpai
diminpaiyim wi nu tir diriraeri. Mi nhie mi pae mi wau wi nua tiriir nimbini.
20 Mi bie wi whwo rani mi iiya wa nimiuugi. Mi bwana wi nhienan nimbiyamki mi mhoiiya
ii komiiya nimbinii mi kima wa kigwini Biiyan Inkam Komiiyin nitin. Taka iiya saeya wi ii
komii kiin nwowi.
21 Mi iikam whiekakim Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir dapikiuwini mi simiirin wi Adi
Komii siya niniskii hainaki mi sima wi omwaiya waiyayokiyokii.
Profet Joel siya hiniina win boinkikin.

22 Pita siir yaiya tasa niki ama. Kima ti iikamim ti Isrelmi isidin siirim kima ta kariir yaiya
saiir ti wakae. Kara kimiirin Jisisin om Nasaretanin siir digworaekwowim siya tirim simiir
boinmimauuim tiri. Adi Komii krimiir Wanin siya hauuga kirie komiiya siirin. Mi siya mii
kirie kirie asi miriigin kimiir whwonkam idain. Yim kima bidi kigim.
23 Biiya Adi Komii siya hindara naingwo kikaigin siir kwoinarar. Sima Jisis siirin kimiirim
yikiunani siirin kima nwoki isomaowim. Mi siirin kimar yikropki inkam biyieyim simiirim.
Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yaka inkin tiorinugi mi siirin ina yaka
isomaokiyin.
24 Mi ta siya nao nama Adi Komii siya siir hika hiriinansi naoyopnisugikin. Mi siya
omwaiya swoki waiyan mi ieyin siir haiginikou dig bi nwokin.
25 Mi Devid siya hiniina win boinkikin siirin, kara bidi kigin ti Biiyan Inkam Komiiyin. Mi
siya iinokiinokin kariir iina iniiga saiir kingiin minam nokwowi kariirin kirie siya
hauu haiginiuim. Mi kara wi dimin whirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka.
26 Kara wi mairgimairga asi nwowi. Kara mwai minam waowi piua nhiinmi kinim. Iiya kara
nao nami mi kara wi kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Mi saeya wi wadieya swoki owi.
27 Mi kira kariir piugina wi yiumi om hir niyopnisugik rani. Niingaka. Mi kira kariir piu
aiirin wi nu hir kignisu whiigrimgrinkinam tani. Niingaka. Kara ini kiriir yinisim topmwo
ywowin.
28 Kara bidi swoki iyopmauugiyin kariir inigin. Mi kara mairgimairga asi nwokikin.
Mi yaiyim Devid siya winkiyim Mesaiyani, siya hiniina win boinkikin.

29 Pita siir yaiya tasa niki ama. Hae! Ti iikamim kara kimiir boinmauu wakaeki krimiir
wanwiyaeyin Devid siirin. Mi Devid siya bidi bidinanar naokin mi sima siirin ini ienau
haingikaigiyim. Mi tariinanin krima siir ieyin ina kigyokiyokiikaeyimim.
30 Devid siya Adi Komii siir profet inkamkin. Mi Adi Komii siya Devid siir isidin simiir
yinisim nwirin siir yimbingi iikam hoimgakim simiir kigriraowam inkam komiiyin nu
kigriraowiyin siir hiniin. Mi Devid siya bidi wakaewinin mi bidi mi inokninkinin.
31 Mi siya bidi yinokninkinkiyin dimin Adi Komii siya tirkiyin hiniingin. Mi siya hiniina
win boinkikin,
inkamin siya Mesaia siya nimbingi siya wi sipi naowi mi siya wa swoki insiin idwowi ie
hirankin. Mi Adi Komii siya siir piugina wi yiuni om hir niyopnisugik rani mi saeya
wi ienau hir mi whiigrimgrinkinam tani. Niingaka.
Devid siya inkamin siya nimbinkiyin Mesaia siirin hiniina win boinkikin.
32 Pita siir yaiya ina nika ama. Tiki inkamin Jisis siyairgin. Mi siirin Adi Komii siya bidi
kininsiin idwokiyin ie hirankin. Mi krima kigninkinkikin siirin. Mi krima asi boinmauugim.
33 Mi Jisis siya bidi yamin ini ninomor kou hir nwowin. Mi siya ini Adi Komii siir iina iniiga
saiir nidwowin. Mi taka iiya Adi Komii siya siir naeyiuin siir yikropki simiirim biiya siya
nimbina simiiram naeyiuin ini nu tiriir yitin. Mi ti sima tariinanin kima kigim mi kima
wakaeyim.
34 Devid siya ninomor koua hir bi namkin. Niingaka. Siya hiniina boinkikin,
Adi Komii, kira Kariir Biiyan Inkamin siirin kira kariir iina iniiga saiir didwo.
35 Mi wi kara nikwowaisiigi kamim kinaka nomboin ii ae karamae nwowiyim. Mi wi kira
nokwonaowid iski.
36 Mi Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Hae! Ti Isrelan iikamim kima ti wakae
ninokninkin. Adi Komii siya Jisis siirin, inigin whisaira yokdap. Biiyan Inkam Komii mi
inkamin siya nimbingiyin Mesaia. Ti inkamin Jisisin paeyin hiiniya nirioninkinin saika
kima naka inkin irinugiyin mi kima siirin ina yaka isomaokiyin. Pita siya hiniina boinkikin.
Ɨriig.

Iikam whiekakim simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima op ina baptaisim

37 Mi sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir piua ini hikak wara ywokiyim. Mi sima Pita siir
boinkiyim mi aposel kam nhirim simiir warar yinkin boinki, hae! Nomiiyauim krima pi
dimu dimin tiri?
38 Mi Pita siya simiir boinkin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi Jisis siir inigin op siir ti
baptais mi kimiir dimin biyieyim wi Jisis siya niinak iuguskii. Mi kima hiriinan siyiuin siir
tiri mi Adi Komii siir naeyiuin wi kimiirim nwoki itim.
39 Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin, kariir naeyiuin wi simiir hauugii. Simiirin kara
niki ikiunakim, taka yaiya kara hauua kimiir mi kimiir yinisisimim mi kimiir iikamim aru
maeyau ankin nitim, simiirin wi Adi Komii siir Biiyan Inkam Komiiyin wi siya hauuwi
iikamim siya nikiunam simiirin. Mi Adi Komii siya ta yaiya bidi bidinanar boinkin mi Pita
siya saiir asi bommimauugin.
40 Mi Pita siya simiirin yai whirni whirniya boinmimauuam. Mi siya yai kwiruwa biri
boinkin. Mi siya ina yimbisu boinkiyin, kima mintarao, ti iikamim miiyik rani, wim wi siyiu
biyie sima niisiimauuwi. Kimiir kwoinim ti kisina haigi. Ti iikamim simiir kwoinan kipi
nwo.
41 Mi taka iiya iikamim Pita siir yai aiir wakaeyokiyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim
mi op ina baptaisim. Mi ti iikam hoimgakim kasa rani, 3,000 kim. Ɨriig.
42 Tiki iikamim simiir piuim bi nhakiukim. Niingaka. Mi simiir kwoinim simiiramar
naingwokwonanaekim. Aposel kamim sima boinmimauuwim diminpai diminpaiyim
simiir Adi Komii siirimin ini iripar boin wadieyim. Mi sima, sima sima swoki inkinsiis
ankinsiisnam mi nae iripa sima mi aeyim iriipi hiriinan.

Ti siyiu miiyikin iikam winim naingwo tibmiiyim simiir siyiugin.

43 Mi aposel kamim sima dimin komii komiiyim kasa biri tirkim. Mi sima kigim mi sima
ini wara yanaakiyim.
44 Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini om whiruwar waiyim. Mi simiir digworaek-
wowim nwiruwani inigin biri nwokim. Niingaka. Ɨni simiir ombudni inigar ywowim.
45 Mi iikam nhirim umir digworaekwowam whaowaeiyim mi sima simiir digworaekwo
hoimgakim mi simiir nuin pi iikam nhirmi niyopmauugi sim sainim mi ti digworaekwowim
simiir umirim nwiruwani inigin bi nwokim. Niingaka. Ɨni simiir omkakni inigar ywoim mi
inkam nwirkin umiram mi whaowaei mi sima siirin pa mi hauugi.
46 Mi iinokiinokin sima Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir haingiriyiu onanaeikim.
Mi sima pi simiir omaka simiirar nii idwodwokai aeyarkaki. Mi simiir mhii kwoinim ini
wadieyar ywokiyim. Dimin whirkin bi tirkikim mi sima ini mairgimairga ywokiyim.

47 Mɨ sima Adi Komii siir inɨgin ha mɨ hainanim mɨ siirin ina mɨ boin wadiekiyim. Mɨ iikam nhirim sima boin, tɨ iikamim, iikam wadie imairgim. Mɨ iikam nhirim Biiyan Inkam Komiiyin siir yai aiir wakaeyim mɨ simiir kwoinim ina kisina haigiyim mɨ sima ini naingwo tibmiiyan iikam ywowim. Mɨ sima ini iripar ywowim yapa yapa biri nwokim. Ɨriig.

3

Inkam nwirin iga biyieyin mɨ mhoiiya ini wadieya ywokiyin

1 Mɨ Pita, Jon sowa iigwir naiowaka bieyin nad nwowamin mɨ sowa ina yapamtibwo. Mɨ naiowaka sowa Adi Komii siir omaka saiir yapninopkainam, nhwo kwisam.

2 Mɨ inkam nwirin om komii Jerusalemanin siir iga miiyik rani. Mɨ siir apua saeya naokainakiyin siirin hiriinanar naokainakin. Siir iga miiyik rani. Ɨinokiinokin sima siirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka ano hir kikiniu idwogikikin. Mɨ tɨ anowin siir inigin wadiekin. Tiki inkamin siya hindara priikau priikauwikin iikamim iki Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir niiyamiyim umir digworaekwowam simiiram.

3 Mɨ tiki inkamin iga biyiekakin mɨ siya Pita Jon sowiir kigwinin sowa Adi siir omaka saiir namo mɨ siya ina sriiwinin umirim sowiiram.

4 Mɨ Pita sowa Jon ini tiki inkamin ini siir ywokwo kaonanaeyo. Mɨ Pita siya boinki, kira kririir kaoki.

5 Mɨ tiki inkamin siya ha kaokiyin mɨ siir kwoinin hiniina yaingwoki pɨ kara kwaeyae kaowi mɨ kariirin pɨ umir sowa hauuwi.

6 Mɨ Pita siya boinki, ao! Kara umir karamaeka. Niingaki, niingaka. Kara diminin, whira nwowi pɨ kiriir hauugi. Tiki diminin biiyan diminkin. Mɨ Jisis Kraisin om Nasaretanin siir kirieya mɨ kira ha dinsiin apririrki.

7 Mɨ Pita siya tiki inkamin iga biyiekakin siir iina aiir ini onkwo kininsiin okwoki. Mɨ siya biri kimiminkikin ina yinsiin okwotidwokiyin mɨ siya ina yapnamin. Mɨ siir ogmwo paimwowim biri naptidwomwoknamkin. Niingaka. Ɨni wadieyar ywonamim.

8 Mɨ siya ini wadieyar yinsiin okwotidwok apnamin. Mɨ siya Adi Komii siir omaka hiriirin ini sowaka yinkin apninopkainamin. Mɨ siya ina yopnatkiigii boinamin, hae! Adi Komii kira wadiekin.

9 Mɨ iikam whiekakim sima siir kigiyim siya napririramin mɨ siya ini Adi Komii siir inigin siirar hainan yokiyokiigiyamin.

10 Mɨ tiki iikamim sima bidi yinokninkinim tiki inkamin umirim priikau priikauin mɨ siya. Adi Komii siir omaka saiir omaka anoin siir niki idwokin. Mɨ tiki anoin siir inigin wadiekin mɨ sima ini wara yanaakiyim tɨ diminin siir tirkiyin. Ɨriig.

Pita siya yai Adi Komii siir omaka saiir boinmimauugin.

11 Mɨ iiya tɨ inkamin siir iina Pita Jon sowiir nonkworinuwin mɨ iikam whiekakim ha niwitnaniyim, ini simaka yamwoniyim. Mɨ sima imii imii simaka yinkin apninopkainamim ta maeyau haimiiya hiugripkiikikaiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka yainau hir. Mɨ ta maeyaua saiir iniga Solomonka. Mɨ sima ini kakakar ywokiyim tɨ inkamin siir nini kigiuwim.

12 Mɨ Pita siya kigwinin mɨ siya iikamim simiir boinwin, kima Isrel hiran iikamkim kima kakak dimusi nwokikim tɨ dimin iirsiyin? Mɨ kima kririir dimusi kaowaiyiuwi? Kima ha naingwokim kririir kirieya saeya niuwi? Mɨ kririir siyiu miiyikin siya niuwi? Niingaka. Kririir kirieya saeya bɨ tirkikin mɨ tiki inkamin ha bɨ napririrkin? Niingaka, niingakiinga.

13 Jisis siir kirieya saeya nwowaiginiugigin tɨ inkamin wadie. Mɨ krimiir brogaeyim Ebraham, Aisak, Jekop simiir Adi Komiiyin iriipi hiriinan Jisis siir inig iirar mɨ hainankin. Mɨ Jisis siirin kimar kwikropkikim Pailat siirimin, siya nisomaowam. Mɨ Pailat siir kwoinin siir nikropkiyamar tirkin.

14 Mɨ wim kima inkam miiyikin siir boriisop. Kima inkam biyie siir nikiunam naingwokim. Tɨ inkamin digiumii kima haimriiyiuin inkam biyie rani, inkam wadie ieyairgin. Siya dimin whir biri tirbusrankin. Niingaka. Mɨ kima tɨ inkam nwirin inkam nisomaokiyin mɨ omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mɨ kima kimidiniya siir yikiuna.

15 Mɨ kima tɨ inkamin kwoin miiyikin inigak nwowaiginiuwiyin iinokiinok nwokripkaigiyamiyin krima siir yisomaoki. Mɨ siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwokiyin ie hirankar. Mɨ Jon krira siir bidi kigiyin.

16 Mɨ Pita, Jon sowiir yaiya tasa niki ama. Jisis siir kirieya saeya kininsiin okwokin tiki inkam iga biyieyin. Kima siir bidi kigim mɨ siir bidi yinokninkinim. Siya wadie asi nwokin naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauugiya kririir mɨ siirin wadie saeya nwowaiginiugin.

17 Hae! Tiki iikamim, kima biri ninokninkinkim tiki hiriinan siyiuin kima tirin. Mɨ kimiir yaowaeyim sima biri mɨ ninokninkinkim. Niingaka.

18 Biiya profet kamim sima winkiya Jisis siya wi hik sipi haii mi siya wa naonami. Mi ti digworaekwo whiekakim biiya sima winkiyim, yim Adi Komii siyar tirkikim.
19 Pita siya nu Isrel hiran iikamim simiir asi boinkikin, kimiir kwoinim ti kisana haigi mi Adi Komii krimiir Wanin siiram daingwo tibmii. Mi krimiir dimin biyieyim wi siyar niinak itkiigiigi.
20 Mi Adi Komii siir kirieya wi krimaka asi nwowi. Mi Adi Komii siya Jisis siir nikropkii mi siya wi krimaka namwoni. Tiki inkamin biiya siya niki imbinin siyairgin, Mesaia.
21 Mi tariinanin Jisis siya ini ninomor kou hirar niki idwo kaowin. Siya minam niki idwo kaowi ti digworaekwowim win kina nimbiyamkiyim. Mi siya nua tiriirin wa swoki iti. Biiya Adi Komii siya profet kamim simiir hiurworwokai haiginiugim. Yim sima ini saiirar mi boinmimauuim.
22 Mi Pita, Jon sowa ina niki boinyokiyokiiyamwo. Moses siya hiniina boinkikin, wi Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiuwi kimiir inkam nwirin profet inkam nwowam. Ta siya mi okmwin okwo haiginiuwa mi ta siya mi ikropkiya kariir saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim siya boinmimauuwim kima sibgu wakaeyoknam.
23 Mi iikam whiekakim ti profet inkamin siir yai wakae karamae nwowim mi simiirin wi Adi Komii siya tirkii mi sima wa naokaoki. Mi sima wi iki Adi Komii siir iikam nhirim simaka nwo rani. Niingaka.
24 Mi profet Samyuel mi profet kam nhirim siir mhoii nit ima sima boinki, tiki digworaekwo whiekakim wi simbi nimbiyami tariinanin.
25 Kima ti iikam whiekakim kima profet kamim simiirarar isidgim. Adi Komii siya nimbin tibmiikikim kimiirin. Mi kimiir isidin siir inkam nwirki niuwi wi siya whin diriraerar haiginiuwami iikam whiekakim, omom omom anim simiirin. Adi Komii siya ta yaiya kimiir brogaeyin Ebraham siir boinmimauugikin.
26 Mi Adi Komii siya Jisis siirin Isrel krimiir isidin siir waraur yikropki biiyin, kimiir whin diriraerar haiginiuwam mi kimiir kwoin imiir kisina haigiyam dimin biyieyim kima tirim simiir si. Ɬriig.

4

Mi Isrel hiran inkam komii komiiyim sima yikropki Pita, Jon sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir sowiir hiugripkiikikaiyam.

1 Ɬiya Pita, Jon sowa yaiya niki boinmimauuwo iikamim simiir mi pris inkamim mi inkamin Adi Komii siir omaka saiir biiyanin mi Juda iikamim naokaowim mi ha ninsiin idwowim simiiram naingwo tibmii karam nwowim mi simiirin hiniina dapikim, Sadyusi. Mi sima sowiiramin iokakar namkim.
2 Mi tiki isidin sima ini owiu io komiiya Pita, Jon sowiir ta sowa boinmimauuwa yaiya iikamim simiir ta Jisis siya naonama mi siya swoki insiin idwowa ie hirankin saiirsi.
3 Mi sima sowiirin naiowar kaeyokairibim iiya bieyin nad nwowamtibin mi ini ii aeyar pirkinkiyakwoka.
4 Mi iikam nhirim sima taka sowiir yaiya saiir wakae digiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Adi Komii siiram. Mi kamim naingwo tibmiiyim sima iriparin 5,000 kim. Kasa rani. Ɬriig.
5 Mi iigwir nugakin bii nwowi kamim mi Juda simiir isidin siir biiyan inkamin mi kamim Adi Komii siir siyiu komii ninokninkiniyim sima ha nitim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwoni,
6 Ananias saikar. Prismi biiyan inkam komiiyin mi Kaiafas mi Jon mi Aleksanda sima tiki biiyan inkam komiiyin pris siir isidin mi yim sima wara yinkin am om komii Jerusalema hiriirin sima hirira yaninkiniuiuim.
7 Mi sima Pita, Jon sowiir yikiunaki. Mi sowa ha nito ini simaka yamikwoniyim. Mi sima sowiir sriigi, nhinir kirie aka inkam iga biyieyin siir haiswoniskiigiya. Mi nhinir inig ikin ti diminin kowa tirin.
8 Mi Adi Komii siir naeyiuin Pita siir piu ara naninkiniuniyin mi siya simiir boinki, kima inkam komiiyim Isrel hiranim mi Juda simiir isidin siir biiyan inkamim
9 mi kima kririir srii? Ti dimin kibiyin krira tirkiyin ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siir mi siya wadie paniina nwokikin, ha?
10 Kara kimiir boinkii, Isrelan inkamim simiir warar ninkin boinkii, kima siirin inar kigim ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siya isi wadieyar nwowin. Krira ti diminin Jisis Kraisin om Nasaretanin siir inig iiir tirkikin. Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saikar ninkin irinugigin mi kima ina yaka isom aokiyin siirin. Mi Adi Komii siya siirin ie hiranka swoki kininsiin idwowin. Mi ta hiriinan kirie kaimwowa mi tiki inkamin wadie saeya nwokikin.

11 Mɨ Jisis siya ɨni siiya omaka mɨriiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Yokwo Komii saeya hɨniina boinkika, wɨm kima ɨni inkamɨn omaka mɨriiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn.
Mɨ wɨm kima tɨ siiyan omaka kougounanɨn siir nonkwo mɨriiyɨm pɨ boriisopi. Mɨ kima siirɨn ɨni digɨumii haimriiyɨugigɨm. Adi Komii siya tɨrkikɨn tɨ siiyan omaka kougounan.
12 Mɨ krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm wɨ inkam nwɨrkɨn swokɨ ɨinak ɨtkiki rani. Mɨ krɨma ɨnigak wa swokɨ o rani, ɨinokɨinokɨn. Niingaka. Jisis siyaɨrgɨn. Inkam nwɨrkɨn krɨmiir dimɨn biyɨe simiir niinakɨm dɨg bɨ nwowikɨn. Niingaka. Jisis siir ɨnigɨn wadɨe siya nwowaigɨnɨugɨn. Inkam nwɨrkɨ bɨ nwowaigɨnɨugɨn. Niingaka. Pita siya hɨniina boinkikɨn.
13 Ɨiya kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm. Kaunsɨl, sɨma Pita, Jon sowiir kɨgwɨno sowa yai nokwo boɨnmɨmauuniyo mɨ sowa bɨri nɨdidko yaowae komiiyɨm simiirsiyɨn. Mɨ sɨma ɨna yɨnokɨnkɨnkiyɨm Pita, Jon sowa bɨri swokɨ skul mɨmɨnko. Sowa nɨnokɨnkɨnkak rani. Mɨ sɨma hinda asi nanaakikɨm. Mɨ sɨma hɨniina naɨngwokɨm sowa Jisis saɨkar nwoko mɨ sowa yai boɨnmɨmauusiyɨn paniinsi yɨdidsi.
14 Mɨ sɨma kɨgwɨn tɨ inkamɨn siir ɨga ɨinɨm nɨnsɨmsɨrɨunamɨn sowa dɨrɨraerɨrkiyɨn. Mɨ sɨma sowiirɨn yaigak paniinsi ywosi. Tɨ inkamɨn ɨga ɨin biyɨeyɨn siya ɨni sowiir kingiin hɨr yokwowɨn mɨ sɨma hɨriinansi nwokɨm.
15 Mɨ sɨma yɨkropki Pita, Jon sowiirɨn ɨdwowɨiya hɨriir kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm, kaunsɨl, omaka saiir akpitga hɨr yani okwo ɨu. Mɨ sɨma mhoɨiya ɨni sɨma sɨma swokɨ boɨnkiyɨm sowiirɨn.
16 Mɨ sɨma boɨn, krɨma wɨ paniina tɨri tɨkɨ inkam nwɨso sowiirɨn? Sowa dɨmɨn komiiyɨn whɨra yɨniskii. Mɨ ɨikam whɨekakɨm om komii Jerusalemanɨm sɨma kɨgɨn mɨ sɨma wakaeyɨn mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, krɨma wɨ paniina haigiprakaii?
17 Krɨma pɨ boriisopi tɨ dɨmɨnɨn siya nhɨnkiiki mɨ wɨ ɨikam nhɨrkɨm pɨ wakaeisi. Mɨ sowiirɨn wɨ krɨma boɨnɨkɨduwi. Sowa ta Jisis siir yaiya saiirɨn hɨri kipi boɨnmɨmauunanae.
18 Mɨ sɨma ɨna swokɨ ɨkɨunam Pita, Jon sowiirɨn. Mɨ sɨma sowiir boɨnɨkɨduki kowa Jisis siir ɨnigɨn wɨ kipi swokɨ boɨn nhɨnkɨimɨmɨn. Wɨ niinga dwoɨuguski wɨ kipi niisiisiimauu. Niingaka.
19 Mɨ Pita, Jon sowa ɨna yowarkɨi boɨnkiyo sɨmiir yai aiir, kɨma kɨma tɨkɨ aingwo hɨdna. Krɨra wɨ Adi Komii siir yai aiir nasi wakaeyoknaei krɨra nɨkɨ ɨnokɨnkɨnkɨn tani.
20 Nɨ krɨra krɨriir yaiya wɨ pan tani. Krɨra wa boɨnmɨmauuwi ɨikamɨm sɨmiirɨn digworaekwo whɨekakɨm krɨrar kɨgɨm mɨ krɨrar wakaeyɨm.
21 Mɨ sɨma yai paenan hanɨingɨn yɨu mɨ ɨna boɨnɨm, dɨuguski, wari ɨnkam nwɨswo yopi nami. Mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm, kaunsɨl, sɨma ɨni sowiir tɨoni siyɨuam whaowaeyɨm. Mɨ sɨma ɨni tɨkɨ ɨikam whɨekakɨm simiirsi yɨdidgiyɨm. Adi Komii siir ɨnig ɨiir hainankiyɨm. Mɨ tɨ inkam ɨga biyɨeyɨn siir bɨdi kɨgiyɨn, ɨga siira wadɨe nwokiya mɨ sɨma asi naingwo tɨbmiigɨm. Mɨ sɨma asi nɨdidgɨm sowiir tɨosiyɨn.
22 Mɨ tɨkɨ inkamɨn Pita, Jon sowa haiswoniskiigiyɨn siya adi yaowae komiigɨn siya yɨnisɨm tani. Mɨ tɨ inkam ɨga biyɨeyɨn siir bɨewiyɨm tari kam nwɨs, kwɨs kwoɨm nanaɨrgɨm. Ɨriig.

Kamɨm Adi Komii siirɨm naingwo tɨbmiiyɨm sɨma nhwo mɨnam kwɨskɨm Adi Komii siir kɨrɨe aiir haiyɨm.

23 Mɨ ɨiya sɨma Pita, Jon sowiir niuguskiya mɨ sowa ɨna swokɨ haiyɨug apnamo sowiir nomiiyauɨm simiir naboɨnmamauuamɨm tɨ dɨmɨnɨn sowa tɨrɨn siir. Mɨ prismi bɨiyan inkamɨn mɨ kam adiyaowaeyɨm siyɨu komii kɨgrɨraowiyɨm sɨma sowiir boɨnki.
24 Mɨ tari Pita, Jon sowiir nomiiyauɨm sɨma ta sowiir yai aiir wakaewɨnɨm mɨ sɨma ɨni kwoɨn whɨrua ywokiyɨm. Mɨ sɨma nhwo ɨna kwɨsboɨnkiyɨm Adi Komii siirɨm, hae! Tɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn kɨrar nonkwokwokɨm nɨnomor nu mɨ whɨi komii aka mɨ tɨkɨ digworaekwowɨm, nu tɨr nwowɨm kɨnakɨnar nonkwokwoswokɨm.
25 Bɨiya kɨriir naeyɨuɨn, yai kwɨra siya boɨnkika krɨmiir brougaeyɨn Devid siir, kɨriir mɨi mɨriiyɨn siir. Devid siya hɨriinan bɨdi boɨnkiyɨn,
tɨkɨ ɨikamɨm sɨma Judan ɨikam tani. Mɨ sɨmiir kwoɨnɨn haugɨhauga dimusi whiyɨekɨm? Mɨ sɨma tɨ ɨikamɨm ɨikam nhɨrmi tɨrbuam dimusi naingwokɨm, ha?
26 Mɨ ɨnkam komiiyɨn omom omom kɨgrɨraowiyɨn mɨ kamɨm bɨi nwowi ɨkɨm sɨma maeyau kwɨruwa ywomɨmɨr. Mɨ sɨma Adi Komii siya nɨmbinkiyɨn Mesaia mɨ ɨnkamɨn siya. Sɨma sowakar nɨntɨowam tɨri. Devid siya hɨniina boɨnkikɨn.
27 Mɨ nhwo sɨma kwɨsboɨnkiya yaiya ta saeyaɨrga nɨkɨ amyokiyokɨiya. Hɨipa! Taka yaiya, yai kaimwoka. Mɨ tariinanɨn ta saeya nɨmbiyama. Herot mɨ Pontias Pailat mɨ ɨikamɨm Juda ɨikam tani ɨkɨm mɨ Isrelan ɨikam ɨkɨm, sɨma om komii Jerusalem hɨrɨrar yamwo ɨuɨm. Sɨma mɨnam haɨngiriyɨuɨugɨm tɨ inkamɨn kɨra nɨmbingiyɨn Mesaia, tɨ mɨiyan ɨnkam kɨbiyɨn Jisis siir nɨsomaowam.
28 Mɨ sɨma ɨripa yai hɨriinanam haɨngiriyɨu boɨnaikɨm, ta yaiya bɨiya kɨrar boɨnkiya saiir tɨram. Mɨ sɨma tariinanɨn saiir tɨram naingwowi.

29 Mi kira ti biiyan inkam tapa kira bidi kigiyin, yaiiya sima ninii nintiowa. Mi kiriir
kirieya krimiir whauugi kiriir miiyan kamim mi krima wi simiirsi nidid rani, kiriir yai aiir
boinmimauuwim. Niingaka.
30 Kira kirie krimiir whauugi iikamim makakim simiir ninimniskiiyam. Mi kira krimiir
hauugi mi krima wi mii prasae mirii rani. Jisis siir inigin kiriir miiyan inkam miiyikin, sima
Adi Komii siir boinki.
31 Ifiya sima nhwo kwis digiyim mi ini sima kinankiugiyim, ta omaka ninii haniin nitkiya
mi ini praprasa kinkiya. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin ini iikamim simiir yapa yapa piua
yaninkiniuiuim mi sima ini Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwim mi tiki iikamim sima
biri nidigim. Niingaka. Ifriig.

Iikam whiekakim siiram naingwo tibmiiyim sima ini kwoin whiruwar ywowim.

32 Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima ini kwoin whirua ywowim. Inkam nwirin ha
bi boinikin ti diminin kariirairgin. Niingaka. Mi simiir digworaekwo whiekakim ha biri
boinikim nwiruwanikim. Niingaka. Simiirin pi sima ombudka wokiyok haii.
33 Mi aposel kamim sima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis ie hirankin siya ninsiin idwowa
saiirin nididmir nididmir biri boinmimauugim simiirin. Niingaka. Mi Adi Komii siya
simiirin hiriinansi kirie haiginiugin.
34 Mi simiir inkam nwirkin dimin whiram paniinsi whaowaesi. Dimusi rani, simiir
nhirim nu digworaekwo omakakin ninkiniuwiyim pi sima nokmwin saini inkam nhirmi.
Mi sima umir pa haii ti digworaekwo imiirsi. Mi sima ti umirim pi ti kamim digworaek-
wowim whaowaeiyim pi simiir hauuwi. Mi simiir inkam nwirki dimin whiram paniinsi
whaowaesi.
35 Mi ti digworaekwo whiekakim simiir umirim sima pa hainani, aposel kamim simiir
hauugikim mipi sima hid hauuami kamim digworaekwowim whaowaeyim simiir.
36 Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Josepkin. Mi kimidiniya
aposel kamim sima swoki kisina dap siir inigin Banabas. Ti inigin siir inig tipmwowin
kaoprigi okwowikin. Mi siya Livaini isidgin mi siya nu Saipras hirankin.
37 Siya iriipi nugakairgin. Mi ti siir nuin ini inkam nwirkin sainin mi ti nuin siir umirim
siya ini aposel kamim simiir ini hauugikin. Ifriig.

5

Ananaias Sapaira sowawaiyairgo

1 Inkam nwirin Ananaias nikiuwiyin mi siir wig aeya Sapaira, sowiirwai nuin ini inkam
nwirkin sainin.
2 Mi Ananaias siya umir haimiiyin ini siyar yonkwonaowidin. Mi siir wiga saeya bidi
yinokninkina, ti umir haimiiyin saiir kam ieya hainaowidin. Mi umir haimiiyin siya
haipirugigin, siya ha hainamin, ini aposel kamim simiir ini hauugikin, ti umir haimiiyin.
3 Mi Pita siya Ananaias siir boinki, kiriirin yiu bibiyie whiekakim simiir biiyanin, Setan,
siya nipiyaokiinamkin mi kira Adi Komii siir naeyiu iiir asi niksisaekin. Ti nuin siir sainin
umirim mi haimii ini kirar hainaowidin. Mi kira hiriiran dimusi tirkin?
4 Biiya tiki nuin kiriir inigin nwokin. Mi kiriir kwoin ieyar naingwo priihauugikin, umir
hai yamin. Mi ti hiriinan kwoinin, kiriir dimusi nimbiyamkin? Ni kira inkam ara bi
niksisaekin. Niingaka. Ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir warar niksisaekin. Pita siya
hiniina boinkikin.
5 Ifiya Ananaias siya ta yaiya Pita siya boinkiya saiir wakaeyin mi siya ina yakai aonamin.
Mi kamim ta yai aiir wakaeyim, sima ina yididgiyim.
6 Mi whranim ha nitim, siirin ina ini kog hainakiyin. Mi ina hainamin mi sima siirin ina
ini haingikaigikim.
7 Mi mhoiiya Ananaias siir wiga ina yita. Mi saeya biri ninokninkinka, sima saiir kam iiir
haingikaiyin.
8 Mi Pita siya Sapaira saiir sriiwin, kiriir kamin ti nuin siir umir whiekakim siir sainim
ini krimiirara hauuswokiyim, aniya? Mi saeya ina yowarkii boinkiya, ihi. Mi saeya ya pi
niksisaeka.
9 Mi Pita siya saiir sriiwin, nhinga boinkin, kowiirwai kwoinin whiruwa nwoki iskiyin
ti dimin iiir tiramin? Kowiir kwoinin ha naingwokin, Adi Komii siya biri ninoknинkinkin,
aniya? Mi kowa Adi Komii siir naeyiu iiiram dimusi kinankiugin? Wakae! Ti whranim kiriir
kam iiir nini haingikaigikim mi sima isi ano hir nokwowim mi sima kiriir kogainamam mini
ienau swokini haingikaigikim kiriirin. Pita siya hiniina boinkin.
10 Mi taka wiga biri kimiminkika, saeya ini Pita siir igmiiga kingiinar yaowakainama mi
ina yaowiugusama. Mi tiki whranim ina yapninopkainamim mi ina ini kigiuim, taka wiga

bidi yaowigusamkiya. Mi sima twowai ina haiyim, saiir kogainamim. Mi saiirin, ini saiir kamin siir kingiinar swokini haingikaigika.

11 Mi iiya iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim mi sima ini nididkakar ywokiyim. Mi iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini mouni haniina mi siinkaokiyim mi ini kakak wara mi okiyim. Ɨriig.

Dimin kirie komii komii whiekakim ina yimbiyamim.

12 Mi aposel kamim sima tirim dimin kirie komii komiiyim, iikam whiekakim sima bidi kigim. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, sima iinokiinokin Adi Komii siir omaka haimiiyin hiugripkiikikaiyin, pi siir hirar nwowi. Mi ta maeyau haimiiya hiuyokiyokaiya saiir inigin Solomonka. Mi iiya sima hir nwowiyim, simiir mhii kwoinim pi whiruwa nwo iski.

13 Mi iikam nhirim naingwo tibmii karam nwowim, sima boin simiir siyiuin siyiu wadiekin. Mi sima pi nididgim simaka paniinsi yamasusi.

14 Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim. Mi ti iikamim sima ini Adi Komii siir iikamim simaka iripa isid whiruwar ywowim.

15 Mi sima iikamim makakmakakim, simiirin siyiuim om komiiya namiyim, ini simiir hiriir hainamim. Mi nhirim sima hii idwo ini haiginiu mi nhirim nibmir idwo ini haiginiu. Sima hiniina naingwokim, iiya Pita siya tiriir napni mi siir aknaina pi krimiir namitkini mi krima pi wadieyar nwoki.

16 Mi omisisimim om komii Jerusalem siir kingiin nwowim, simiir hiran iikamim simiir makak iikamim ina mi hainamim, om komii Jerusalem hiriir. Mi iikamim yiu biyieki ninkiniukikaiyim yim sima ini warar mi inkin amim. Mi simiirin aposel kamim sima yinimniskii haiginiugi. Ɨriig.

Aposel kamim simiirin ina yonkwobumbuninkin haiginiuim.

17 Mi biiyan pris inkamin mi Saidyusi kam ikim sima aposel kamim simiir mii aiiram kigmairgim. Mi sima io asi nwokim simiirin. Sima hiniina naingwokim, iikam whiekakim wi aposel kamim simiir yai aiirara wakaei mi wi krimiir yai aiir wakae rani.

18 Mi sima ina nhinamim, ini aposel kamim simiir ini onkwoiuim. Mi simiirin omakanau hir ini hiugripkiikikaigig.

19 Mi tapa niiyaka Adi Komii siir paekwosim nwirin ina yiuunainiyin ta omaka aposel kamim simiir, kiyitkaigaigiya saiir omaka anoin siir ini haiwaoki. Mi sima ina yapnaniniyim idowiiya tiriir. Mi Adi Komii siir paekwosim ieya boinki simiirin.

20 Kima taka Adi Komii siir omaka saiir kwapiiyam, siir yaiyim iikamim simiir tini boinmimauuiu. Mi siyiuin kwoin miiyik haiiyin simiir diisiisiimauu. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkikin.

21 Mi aposel kamim sima ti Adi Komii siir paekwosimin siir yai aiir wakaeyim mi sima nugakar yamyakwok Adi Komii siir omaka saiir. Mi sima siir yaiyim, iikamim simiir ini boinmimauuiu. Mi iiya sima yaiya boinmimauuwa mi ti Saidyusiyan kamim mi biiyan pris inkam ikim mi Isrelmi isidin si inkam komii ikin sima ini maeyau kwiruwa ini owiuwim. Mi sima kamim yaii niniiyim, simiir yikropki sima nini ikiunakiyim, aposel kamim simiirin.

22 Mi kamim yaii niniiyim, sima ha namim omaka aposel kamim simiir hiugripkiikikaiya saiir simiir ninkikwonanakiyam mi sima hir biri nwokim. Mi kamim yaii niniiyim, sima asi swoki amkim mi ini inkam komi komiiyim simiir ini boinmauuiuwim.

23 Mi sima boin, ano bidi haiginokoukripkaigigin. Mi krima ti kamim omaka hiugripkiiya saiir kigriraowiyim simiir ini kigiu. Yim sima omaka hiuyokiyokaiyim, simiir omaka anowim simiira nokwo kaoirkaki. Mi krima anowin ha nini haiwaoiuwin, simiirin inkam nwir biri haiwao kigim. Niingaka. Ɨni omaka niinga niinga haiwao hinsisirkiyim.

24 Ɨiya tiki inkamin, Adi Komii siir omaka kigriraowiyin mi biiyan pris inkam ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima ini warar yanaawinim. Sima biri ninokninkinkim, iiya ti dimin ieya nimbiyamin.

25 Mi inkam nwirin siya ini kignaki mi siya ina ini boiniuin simiirin, kamim kima hiugripkiikikaigaigigim sima isi Adi Komii siir omaka saiir nokwokai boinmimauuim, iikamim simiir.

26 Mi biiyan inkamin Adi Komii siir omaka saiir kigriraowiyin mi siir isidin, siir whinmiriiyin sima yamswoki aposel kamim simiir swokini kiyitnimnir hainakiyam. Mi sima simiirin nhimbwonhimbwo bi kiyitnimnir hainakikim. Sima ini iikamim simiirsi yididim. Dimusi rani, simiir kwoinim hiniina naingwokim, nimbi siiyani sima pi kaiyimikisi. Ɨriig.

27 Mi sima ha nikiunaniyim, ini kamim siyiu komii ninokninkiniyim kaunsel simiir whwonkam ida ini okwoniyim. Mi biiyan inkamin pris siya simiir srii.

28 Biiya krima kimiirar niki boinwakaekikim. Kima Jisis siir yaiya hiriihirii kipi
boinmimauunanae. Mi wim kima krimiir yaiyaka nantamyiriyirnamkim. Mi yai ina swoki
boinmimauuamim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir. Mi wim kima
simiirin hiniina nini boinmimauuiu Jisisin krima mi isomaokii. Sima hiniina boinkim.
29 Mi Pita siya mi aposel kam nhirima, sima ina yowarkii boinkiyim, Adi Komii siir yaiya
kou ini saeyar ywowa mi kima saiirara wakaeyokna iski. Kimiir yaiya saiir aowa ywokaiya.
30 Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi mi siya ina
yaonamin. Mi krimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii siya swoki kininsiin idwonaowid ie
hirankin siirin. Mi siya tariinanin ini krimiir Adi Komii wara ninkin owin.
31 Mi Adi Komii siya yikiunainam Jisis siirin ninomor kou hiriir. Mi siya ini Adi Komii
siir iina iniiga saiir kingiinar yaka kinmasu idwowin mi Jisis siya krimiir Biiyan Inkam
Komiigin. Mi siyairgin krimiir dimin biyieyim simiir niinak itkigiigiyin. Mi nu Isrelmi
iikamim, simiir mhii kwoinim pi siyar kisina haigi mi simiir dimin biyieyim pi Jisis siya
niinak itkigiigi.
32 Ti digworaekwowim krima kigprigininim mi krima ini whinboinan kam ywowim. Mi
Adi Komii siir naeyiuin iriipi hiriinan, ha mi whinboinikin. Adi Komii siya siir naeyiuin
minam hauugikin, iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyoknaim simiiram. Pita siya hiniina
boinkin.
33 Sima ta yaiya saiir wakaekiya simiir kwoinim ini hauugihauuga whiyiekiyim, aposel
kamim simiiram. Mi sima simiir nisomsom aowam asi naingwokim.
34 Mi inkam komii nwirin Farisi simiirgin siir inigin Gamelielkin. Tiki inkamin siyiu komii
ninokninkinikin. Mi iikam whiekakim, ini siir inigin siir hainankiyim. Mi Gameliel siya
omaka yai nidwokai wakaeiya, saiir omaka yainau hir yinsiin okwokai boinki, kima wari
aposel kamim simiirin idwowiiya dinkikwona apniyam.
35 Mi ti inkamin siya kaunsil kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir boinki, kima ti nu
Isrelan kamim, kima sibgu mintirao, diminin kima tiram naingwowin ti kam imiir.
36 Mi biiya inkam nwirin Tiudas nikiuwiyin, siya hiniina boinkin, karairgin biiyan inkam
komiiyin. Mi iikamim kamairim kam nwir 400 sima ini siir isid ywowim. Mi mhoiiya
siirin kam nhirkim sima yisomaoki mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim mi siir miiyim ina
yikigiyim.
37 Mi mhoiiya Judasin om Galiliyanin siya ina yitin. Mi taka ii hiniina iikamim simiir
inigim saiir winamkim gavman siya. Mi tiki inkamin Judasin siya iikam kasa biri
nikiunakin, siir siyiu iiir napam. Mi siirin iriipi hiriinan, ini kam nhirim sima yisomaokiyin.
Mi siir isidin ina yidam ninoopkiyin.
38 Mi wim kima wara kam nhirim simiirin kipi nisomsom aoki. Kima simiirin hinda
kigninkinki. Mi taka miiya inkamni inig ara hainanikiswo mi wa pi yikigiyin.
39 Mi ta miiya Adi Komii siirgi niuwi mi inkamki ta miiya saiir nikiduim wi dig nwo rani.
Niingaka. Kima wi inkam tio rani, kima wi Adi Komii siirar tiowi. Gameliel siya hiniina
boinkin kaunsil imiirin mi yim sima ini Gameliel siir yaiya mi wakaeyoknaim.
40 Mi kaunsil sima yikiunaki, aposel kam imiirin. Mi sima simiirin ha tiokiyim mi sima
ina yiuguskiyim. Mi sima ina boinkiyim, kima ha dam! Mi kima Jisis siir inigin pi kipi swoki
apboinmamauuwam.
41 Mi aposel kamim sima kaunsil simiir haiburgigim mi sima ina yamim. Mi sima ini
hindara boin mairgimairga namim. Mi sima boin, ini wadieyar mi owin krima Jisis siir
inigin hik siira mi haiyim.
42 Mi iinokiinokin sima yai pi Adi Komii siir omaka mi iikamim simiir omaka ikim, pi
simiir hir boinmimauuwi. Jisis siyairgin, Mesaia ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin
siya. Iriig.

6

Mi sima kamim iriiyar nwisa yimbin aposel kamim simiir whin miriiyim

1 Mi taka iiya Jisis siir isidin ini komiiyar yoraraowamin. Mi Judan iikam nhirim nu Grik
hir nwowim, io sima ywo Judan iikam nhirim nu Isrel hir nwowim simiirin. Mi sima io
dimusi biri nwokim, Isrelan isidin sima wig igabae niingam Grik hiranim, simiirin sibgu
biri kigriraokim.
2 Mi ti aposel kam iuur nwiso sima, kamim kigna diriraerariyim simiirim asi nikiunakim.
Mi sima boin, nim wi Adi Komii siir yaiya saiir pi haiburgikisi, nae hidamin. Yio ti siyiu
hiniinin yio miiyik rani.
3 Ti nomiiyauim kima kamim iriiyar nwisa tiki hansran hainaki krimiir isidin siir kam
nhirim simiir ta miiya, wig igabaemi hidauwiya nae saiir kigriraowim. Mi ti kam iriiyar
nwiso Adi Komii siir naeyiuin simiir ti inkiniukikai. Mi sima ninokninkin inkam dwo.

4 Mi nim krima inokiinokin nhwo ara kwisnanaei, iikamim simiir boinmimauuwim, Adi Komii siir yai aiir. Ya ta hiriinan miiya, ya krimiir miiga.
5 Mi iikamim naingwo tibmiiyim, iiya sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boin, ta yaiya, yai wadieka. Krima ini mairgimairga wara nwowim. Mi sima Stiven siir yimbin, inkamin Adi Komii siir naeyiugin ninkiniuwin. Mi kam nhirim sima nimbinim simiir inigim hiniin hiniingim, Filip, Prokoras, Naikena mi Taimon, Pamenas mi Nikolas. Nikolas siya om Antiok hirankin. Biiya siya Juda simiir isid biri nwokin mi tariinanin siya simiir isid bidi ywowin.
6 Mi kam iriiyar nwiso ha nimbingiyim mi simiirin ina yikiunaniyim aposel kamim simiiram. Mi iina simiirin ha nonkwokiyim simiir mi sima Adi Komii siiramin ina sriigiyim.
7 Mi Adi Komii siir yaiya maeyau kwiruwa biri nwoka. Niingaka. Hinda tinda bidi yiniyokiiya. Mi Jisis siir isidin om komii Jerusalem hiranin, ini hoimgakar yamwoiuim. Mi prismi isid komiiyin, simiir mhii kwoinim ina yinkpit haigigiyim. Ɨriig.

Juda inkamim sima nokwoyokaigim Stiven siirin.

8 Stiven siya inkam imiirsi naingwoyimiyok prasae biri kinkin. Mi siya iriipi hiriinan kiriekak. Mi siya dimin kirie komii komii whiekakar mi tiriikin, iikam imiirin.
9 Mi Stiven siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin mi iikam nhirim saikar yinkinwamwarkii boin. Mi iikam nhirim saika boinim, Juda inkamkim. Mi nhirim nu haimii whirin Sairini hiranki nitkim mi nhirim nu Aleksandriankin nitkim. Mi nhirim nu Silisiankin nitkim mi nhirim nu Esiankin nitkim mi tiki iikam isid komiiyin sima Stiven saikar ninkinwaomwarkii boinamar tirkim.
10 Stiven siir yaiya ini saeya yokwonaowida. Mi simiir yaiya ini yikigiya. Stiven siirin kwoin miiyikin Adi Komii siya hauugin mi siir yaiya asi nokwonaowidga.
11 Mi sima kam nhirim simiir ini ikiunaki mi ina boinim, pi kima tini iksisaeyiu. Mi ti kamim niksisaeyim sima boin, Stiven siya Moses siir nigbumbugin mi siya Adi Komii siirin wara mi inkin igbumbu. Tiki kamim niksisaeiyim sima Stiven siirin hiniina boinkim.
12 Mi kamim priiyiksasaeiyim sima kam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiirin wara mini boiniu mi sima yai biyie Stiven saika ini boiniu. Mi sima Stiven siirin omaka inkam komiigin nidwokai wakaeiya yai, saiir hiriir kiyitnimnir hainam.
13 Mi tiki kamim niksisaeiyim mi sima niksisae yaiyim simiir boinkikim mi tiki kamim sima ina boinim, iinokiinokin Stiven siya Adi Komii siir omaka saiir nigbumbuwikin. Mi Adi Komii siir siyiu komiiyin siir wara mi ikbumbu.
14 Krima bidi wakaekiyim siya hiniina boinkin, taka omaka Adi Komii siira, wi Jisisin om Nasaretanin siya tirbumbugi. Mi siya siyiuim Moses siya hauuwim krimiir, wi siya kisina haigini. Ti kamim niksisaeiyim sima hiniina boinkim.
15 Mi iikam whiekakim ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir nwowim sima Stiven siir whwonkam iiir kigiyim ini Adi Komii siir paekwosimin siir whwonkamnan ywokiyin. Ɨriig.

7

Stiven siir yaiga

1 Mi biiyan inkamin pris siya sriigi Stiven siirin, ta yaiya kaimwowairga, aniya? Ta sima boina.
2 Mi Stiven siya boin, hae! Kima ti nomiiyauim mi ti inkam komii komiiyim kima ini wakaekiyim, biiya krimiir brougaeyin Ebraham siya nu Harana hiriir biri niki amkin. Siya nu Mesopotemia hirar niki owin mi Adi Komiiyin ninomor kouanin ina yimbiyamin siir hiriirin.
3 Mi Adi Komii siya boinki Ebraham siirin, kira kiriir omin siir ti haiburgig mi kiriir piugan aka mi kira, kima iki nu kibi whirin si tini owiu. Tiki nuin wi kara niisiimauu haiginiuwi kiriirin. Adi Komii siya hiniina boinkin siirin.
4 Mi Ebraham siya Kaldian iikamim simiir nuin siir haiburgigin mi siya ini nu Harana hiriir yamin ini hir yamwoiuin. Mi iiya siya nu Haran hir nwowin mi siir adwai biyieyin ina yaonamin. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya yikropki Ebraham siirin ti nu kima nwo iiirim.
5 Mi Adi Komii siya tiki nuin Ebraham siir biri nikiu iuguskikin. Niingaka. Siya hindira nikiumauu aekin siir nu tipmwo rani, siya haimiisima biri nikiumauugin. Tiki nuin ini niingar mi owin. Adi Komii siya yimbingi siirin, mhoiiya kara tiki nuin wi kiriir nikiumauu iuguskii. Kiriir yinisisimim simiir wara ninkin ikiumauugi tiki nuin. Ta iiya Adi Komii siya nimbingiya, Ebraham siya yinisim karamaeya nwokin.
6 Adi Komii siya hiniina boinkin, kiriir yinisisimim wi iki om whirni nuin kimiir kingiin nwo karam nwowin wi siir nwoami. Ebraham kiriir yinisisimim wi kam nhirim simiir

mii mirii. Sima wi mii niingar mirii, wi umirkak nwo rani, simiirin. Mi kamim simiir kigriraowi sima simiirin wi siyiu miiyiknan tir tani. Sima miriiyokiyokiiyim biewiyim kamairim kamnwir (400).

7 Mi mhoiiya ti kamim mii simiir kigrirao miriiyim simiirin wi hik hauugi. Iiya kara hik simiir hauuwi mi kiriir yinisisimim wi ti om iiir haiburgigi. Mi sima wi kariir mii aiir namiriini mi wi kariir inig iiir hainani nu Isrel hirin. Adi Komii siya hiniina boinkin.

8 Mi Adi Komii siya Ebraham siir niisiimauuin, siyiuin miois kitiyin, yio Adi Komii siya nimbingi ieya. Mi iiya kima ti siyiuin miois kitiyin siir kigiyim mi kima pa ninokninkinki, kimairgim Adi Komii siir kamim. Mi iiya Aisak siir naokaina Ebraham siir yinisimin mi ii iriiyar kwoimim namkiyim mi siya siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Mi mhoiiya Aisak siya Jekop siir ad ywo. Mi Jekop siya ini kam iuur nwiso ini simiir ad ywowin. Mi yim sima ini ti hiriinan siyiu kaimwowin miois kitiyin ini siirar swoki tirim.

9 Mi ti Josep siir nomiiyau iuur nwirim sima io siir ywo. Mi siirin sima iyopmauugi kam nhirkim sainam. Mi sima siirin wara yinkin ikiunam nu Isiba hiriirin. Mi iiya siya nu Isib hir nwowa mi Adi Komii krimiir Wanin siya ini saikar ywowin.

10 Mi hikpai hikpaiyim Josep siir nimbiyamim mi siirin Adi Komii siyar whinwokin. Mi ti hikpai hikpaiyim siir biri niyopakaiyiugim. Niingaka. Mi Adi Komii siya hauu haiginiu, kwoin miiyikin Pero siir, nu Isib simiir inkam komiiyin simiir nu kigriraowiyin siirin. Mi siya Josep siirin ini wadieyar kigriraowin. Siya bidi yinokninkinin Josep siya ninokninkin wadiekakin. Mi Pero siya siir asi nokmwin okwokin, biiyan inkam komii nu Isib simiir nuin siir inkam komii nwowim. Mi inkamim mi digworaekwowim siir omaka nwo ikim, siya simiir biiyan inkam komii wara ywowin.

11 Mi nu Isiban iikamim mi nu Kenanan iikam ikim, sima ini nae karamaeyar ywokiyim. Mi sima mhii komii ina yaowa mi krimiir brougae wanwiyaeyim naeisim bi swoki inkiuguna haimiminkim. Niingaki, niingaka.

12 Mi Jekopin Josepni adin siyar wakaeki naeyim ini nu Isib hir nwowim. Mi siya siir yinisim yinkamiyinim krimiir wanwiyaeyim simiir yikropki nae imiir nini hainakiyam.

13 Mi mhoiiya kwisaka sima ina swoki amim. Mi Josep siya ha namin mi siya ina ini boiniuwin siir yaowae imiir, kima bidi yinokninkinim kariirin? Kimiir nomousimin, karairgin. Mi Pero siya ini wara kigninokninkiniyin Josep siir yaowae imiirin.

14 Mi Josep siya boinki simiir, wara krimiir ad wai biyieyin Jekop siirin wara wikiunani nu Isiba tiriir wit. Mi siir piugana sima wara winkin it. Mi ti iikamim sima iriparin kamnwoim iuur iriiyara yimbiyam.

15 Mi Jekop siya nu Isiba hiriir asi namkin. Siya wi waibiyie hirar nwowim. Mi wi hirar nwoki aowim. Mi krimiir brougae wanwiyaeyim mi Jekop siir yinisisim ikim sima ini hirirar mi aowim.

16 Mi simiir piuis niinga ini simiir yinisisimim sima swoki hainamim Ebraham siya sainin nuin siirim siir haingikaiyam. Tiki nu Sekemin, Ebrahamkin saingin. Hemoni yinisisimim simiir nugin.

17 Biiyarin Adi Komii siya Ebraham siir boinkin, iiya ti biewi kamair kamnwirim (400) dig nwokiyim mi siir piugana nu Isib hir haiburgik mi sima ina yamim. Mi tiki simiir iikamim ini hoimgakar ywokiyim.

18 Mi inkam komiiyin nu Isib hir kigriraowin, siya bidi yaowin. Mi inkam komii nwirin ina swoki okiyin. Mi siya Josep siir mii kibi aiir bi ninokninkinkin, siya whaowaeya nwokin.

19 Mi siya simiirin mii prasae bi hauugin. Niingaka. Mi siya simiirin ina yipimpar miimiiyim. Mi mii komii komiiyim ina mi hauuin mi simiir yinisisimim hindara asi priiyitkikininisugim. Mi sima, simiir nimiiyaeni siyiuam whaowae mi sima asi naokaonamkim.

20 Mi taka iiya Moses siir apua siir naokainakiya mi saeya siir adni omaka hir haigiprakaiyim bwanim whwoim. Mi saeya siirin mwii ina yapimuaeya. Ti yinisimin yinisim kibikin.

21 Mi Moses siir ad yopiiyo sowawaiyin siirin hipiuin siir kikaiyiugo. Mi sowawaiyin ina hainamin siirin mi sowa kimidiniya aumiinau hir ini kikaiyiugig. Mi iiya siya aumii aowa hir nwokaiya mi Pero siir yinisim kopaka saeya siir kigin mi ini saeya hai namin siirin. Mi siirin ini saeya yimiiyaeyin. Mi siya ini saiir yinisimnana ywowin, ti yinisimin.

22 Iiya siya Pero siir omaka hir nwowin mi siya ina mwriiraraokiyin. Mi nu Isib hiran inkamim sima yowomwarkai haiginiu nu Isib hiran diminpai diminpaiyim siirin. Mi Moses siir kwoinin iki nu Isib simiir digworaekwo whiekakim simiir asi ninomokninkin digim. Siya inkam biyie rani, inkam wadie ieyairgin. Mi yaiyim siya boiniyim, siya biri kiyikrikiu boinikin. Niingaka.

23 Mi iiya Moses siir biewiyim kam nwisa namwoiuim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin an wi iki kariir isidin Isrel hiran iikamim wi simiir nini kignaki.

24 Mi Moses siya ha napnamin mi siyar yapkigam nu Isiban inkam nwirin, Moses siir oman inkam nwirin siir nonkwobumbuninkini. Mi Moses siya siir oman inkamin siir whinintioin mi ti inkamin ini siya tioaokiyin.
25 Mi Moses siya hiniina naingwokin kariir oman iikamim sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ta miiya kariir nimbingiya. Siya minam nimbingikin. Isrelan iikamim simiir whinidamkiyim nu Isib tir nwowisi. Mi Isrelan iikamim sima hiniin biri naingwokim. Niingaka.
26 Mi iigwir nugakin, Moses siya ina yapamyakwokin. Mi siya kigam, inkam nwiso Isrel hirankinaro sowa yaii ninii. Mi siya ti inkam nwiso sowiir yaii aiir yibirmiigi. Mi siya sowiir boin, kowa om whiruwaniarairgo mi kowa kowa yaii dimusi ninii?
27 Mi ti inkam nwirin yaii bii niniiyin, siya yiriyiu boinki, Moses siir yaiya saiir mi siirin ina iyop isiskiyin. Mi siya boin, nhinga boinkin, kira krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mii hid miriiyam?
28 Mi tari kira kariirin ii kira niki isomaokiyin nu Isib hiran inkamin siir hiriinanam swoki boini? Mi kariirin pi hiriinan swoki isomaokiyim, aniya?
29 Mi iiya Moses siya tiki inkamin siir yaiya saiir wakaekiyin mi siya ina yidamkiyin, ini Midian simiir nuin ini siir yamwoiuin siya. Mi mhoiiya siya wig nokwonain mi siya yinisim yinkamiyino nwisa iyioninkin.
30 Mi biewi kam nwiso dig nwokiyim iiya siya ti nu siiyin apa niinga siir nwowa. Mi iigwira Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siirim mi siya paeya paekikopim sim nimbiyama saiir yainau hir yimbiyam, mhiu Sainai kingiin hir. Ta maeyau nu siiyin apa niinga saiir hir.
31 Mi Moses siya kigiyin mi siya ini hindara yanaakiyin. Mi siya ha napriraoamin kingiin kigam mi ini siya wakaeki, Biiyan Inkam Komii siir yaiya boinkiya,
32 kimiir brougae wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin kara Ebraham, Aisak mi Jekop kimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii warairgin. Mi Moses siir piua ini nopnopar kinkiya. Mi siya ti paekikopim simiir kaowin mi siya ina yididin.
33 Mi Biiyan Inkam Komii siya siir boinki, wari kiriir iiga souwa diski. Wari nuin kira nokwowin nu kibiki kibi ieyairgin, bimbiuwi rani.
34 Kara bidi kigin, ti dimin biyieyim sima tir haiginiuwim kariir iikamim nu Isib hir nwowim simiirin. Kara bidi kigin, simiir noua. Kara hiriinanam nitkin, simiir whindiriraeraram mi simiir hika saiir niinakiyim. Mi kiriirin wi kara nikropki nu Isiba hiriir namim. Mi simiirin wi kira nini kigriraowiuwim.
35 Biiya Moses siir oman iikamim sima siir boinki, nhinga boinkin kiriirin, krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mi hidin? Adi Komii siya nikropkikin ti inkamin Isrel simiir yaowae komii nwowim. Mi sima wi nu Isib hir nwoki haiburgigim mi sima wa nwoki amim. Adi Komii siir paekwosimin ti paekikopim paeki niugiyim Moses siirim nitkin siir nauni kirie haiginiuniyim. Mi Adi Komii siya boinkiya yaiya, siya simiirim namim, simiir whindiriraerar haiginiuwam mi siya hiriinanam nitkin.
36 Mi Moses siya nu Midian hir haiburgigin mi siya simiirin nu Isib hirankar ini ikiunanaki mi sima ina yamigusamim. Mi siya nu Isib simiir nuin dimin kirie komii komii whiekakim haini tirbumbugik mi simiir nuin ini biyieya ywokiyin. Mi mii kwira siya miriiya op paridnana sae, siya kimprinaidama mi biewi kam nwiso siya nwowim ti nu siiyin apan siir mi mii komii komii nhirim ini hirar yimbiyamim.
37 Biiyarin ti inkamin Moses nikiuwiyin siya Isrel hiran iikamim simiir boinkin, krimiir inkam nwirin wi Adi Komii siya nokmwin okwowi profet inkam nwowam. Mi siya wi kaoprigi okwowan inkam nwowi, kariir hiriinan.
38 Mi Moses siya Isrel simiir isidin simakar nwowin, krimiir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa niingan siir mi Adi Komii siir paekwosimin siya Moses siirimin mhiu Sainai hiriir yam, siir yaiya iinokiinok nwoyokiyokiiiya saiirin hir ini boinmimauugig iikam whiekakim krimiir boinmimauuam. Mi ta yaiya Moses siya nini hauuniya krimiir, saeya kiriekaka, kwoin miiyikin omwai waiyayokiyokiiiyin iinokiinok krimiir hauu haiginiuwam.
39 Mi krimiir wanwiyaeyim sima Moses siir yaiya saiir biri wakaekim. Mi sima Moses siir yaiya ini digiumii haigingikim. Simiir kwoinim ini nu Isib siirimar swoki aingwo hisraenamim omin biiya sima nwo iiiram.
40 Mi Isrelan iikamim sima Eron siir boinki, kira tidiyiu min ti ikrimtio iupimpit krima kuuwam mi sima wi krimiir adi komiinan nwoki owim. Mi krima wi simiir yai imiir niki wakaeyoknam. Mi tiki inkamin Moses nikiuwiyin krimiir niki ikiunaniyin nu Isib hirankin siya mhiua hiriir namin mi siya biri swoki itkin. Niingaka. Krima biri ninokninkinkim diminin siir tirin.
41 Mi taka iiya bulmakau yin irin aeyini sima nonkwokwokikin. Mi sima wraisu ira yisom siir nimiiyaeyam. Mi sima minsi hauugikim, wi simiir pi nonkwowisi. Mi iiya sima ti dimin

iiir kigim mi ini ogmwomir karamaeyar ywokiyim. Mi sima yaewou nae komiiya ina ikwo aekiyim.
42 Mi Adi Komii siya digiumii simiirin whisarii biri haimriiyiugin. Mi siya simiirin ini hindara kigninkin diriraerarkiyin. Mi bie bwan nauunim ini simiir adi komiinan ywowim. Biiki biiyin profet kamim simiir yaiya hiniina win boinkikim,
kima ti Isrelan iikamim iiya kima nu siiyin apa hir nwowa ti biewi kamnwiso mi ti wraisuin nhinir nisom hauugikin? Mi kima kariirim bidi yaingwowim, aniya?
43 Niingaka. Kima ti wraisuin Adi Komii niksisae Molok siir nisom hauugikin. Mi ta kimiir wraisu is omaka kima haiyapyokyokaiya ti nu siiyin apa siir, ti biewi kamnwiso kima minam hainamkim Molok kimiir adi komii niksisaeyin siir inig iiir hainanam. Mi kima ti nauunin Refan nikiuwiyin siya kimiir adi komii niksisaenan nwokin mi kima ini siir inig iiirar mi hainanim. Mi ti tidyiuin kimar nikrimtio diriraerarim, kima simiir inig imiir hainankim. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara nhinikriropki, nu Babilon hiriir. Mi kima wi simiir aowa mirii kaeyami.
44 Adi Komii siir yaimwowim saiir yimbiyam. Mi Adi Komii siya minam niisiimauugin, sima wa nwoki aingwowim, Adi Komii siya ini krimaka nwowin. Mi Adi Komii siya yiisiimauu Moses siirin, ta omaka wraisu isa saiirin. Biiya iiya krimiir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa siir nwowim, sima omaka wraisu isa saiir yapninopkainam Adi Komii siir inig iiir hainanam. Moses siya ini hiriinana swoki miriiyin.
45 Siya krimiir brougaeyim sima nu siiyin apa siir hiriir namim mi ta omaka wraisu isa saiirin warar yinkin hainam. Mi sima ini simiir inkam komiiyin Josua, saikar yitim. Mi iikamim ti nu iiir nwowim, simiirin Adi Komii siya nikrirop nhingiyim mi sima ina yidamkiyim. Mi ti nuin krimiir brougaeyim simiir inigar nwoyokiyokiiyin mi ini Devid siyar yimbiniyin.
46 Mi Adi Komii siya ini Devid siirimar yaingwokwonanaeyin. Mi Devid siya Adi Komii siir sriigi mi kara omaka ira ti mirii, kiriir inig iiir hainanam, kira ti Jekopni Adi Komiiyin mi kira wi saiir nwoki owim, aniya? Siya ina boinkiyin. Niingaka.
47 Mi Devidni yinisimin Solomonin Adi Komii siir omaka siya bidi miriigika.
48 Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ninomor kou hirankin, siya taka omaka inkamkin nonkwo miriiya saiir biri nwowikin. Niingaka. Bidi bidinanarin profet inkamin siya ta yaiya hiniina win boinkikin,
49 Adi Komii siya boinki,
ninomora ini kariir ipiinan ywowa kara nidwowika. Mi tiki nuin kariir iiga siir nokwowikin. Kima wi paka hiniin omaka sae mirii, kariiramin. Kara wi piki omin si nidwosiisnaki.
50 Mi kariir iina tiki digworaekwowim simiir biri nonkwo diriraerarkim, aniya? Niingaka. Kara nonkwokwokim tiki digworaekwo whiekakim.
Adi Komii siya boinkiyim, profet kamim sima winkiyim.
51 Stiven siir yaiya tasa niki ama. Kima tiki kamim nantamyiryiriyim kimiir wiina paniina wakaei. Mi kima iinokiinokin Adi Komii siir naeyiuin siir yai paniinsi wakaei. Mi kima ini kimiir brougae wanwiyaeyim simiir siyiu biyie biiya sima tirkaiyiuwim mi kima ini simiir hiriinanar swoki tirim.
52 Kimiir brougae wanwiyaeyim hik prasae biri hauugim profet kamim simiirin. Mi simiir nwirkin niinga biri nwokin, hik hai karamae. Mi profet kamim sima boina hiniin, ti inkam wadieki wadieyin wi sipi niti. Mi kima ti profet kamim simiirin ina yisomsom aokiyim. Mi mhoiiya siya ha nitin mi siirin ini warar yinkin isomaokiyin.
53 Mi Stiven siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Adi Komii siir siyiu komiiyin siir paekwosimin siir boinmauugiyin mi siir paekwosimin kimidina Moses siir kwaboinmauu mi Mosesin kimiir swoki kwaboinmauu mi kima ti siyiu iiir bi sibgu apkin. Niingaka. Iriig.

Sima Stiven siir kaiyimik aoki siiyani

54 Mi sima bidi wakaeyim yai whiekakim Stiven siya boin hiuriyiugiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyiekiyim mi bigim ini kikiyikikiyikar kinkiyim.
55 Mi Adi Komii siir naeyiuin ini Stiven siirarar yaninkiniuniyin. Mi siir nhwoin ninomor koua hiriir ninansiina kaokiyin mi ini siyar kigiyin dimin komiiyin paenan niudkwakwakiyin, yio Adi Komii siyairgin. Mi siyar mi kigi Jisis siya Adi Komii siir iina iniiga saiir kingiina naka kinamasu okwowi.
56 Mi Stiven siya boinki simiir, wakae! Kara bidi kigiyin ninomora piigigiya. Mi kara inkamin nwira kig ninomor kou hirin, siya ini Adi Komii siir iina iniiga saiir kingiina yaka kinamasu okwowin.
57 Mi sima biri wakaeyokim mi sima yai ina nhinki boinainamim. Mi sima whiekakarin, ini siiraramar yinoopnamim.

58 Mi sima siirin ti om komiiyin siir idwowiiya hiriir kiyitnimnirnaniyam. Mi sima siiya komii komiiyim ha haiyim, ina kaiyimikim siir. Mi kamim biiya yai siir niki boin hiuriyiuim, simiir yiuis nhirim ina yisitkikinkiyim. Mi inkam nwirin Sol nikiuwiyin siir igmiiga hir haigingig mi sima siiya ina kaiyimikim siirin.
59 Mi iiya sima siiyani Stiven siir kaiyimikim mi siya ina kauwanki boinkiyin, Biiyan Inkam Komiiyin siiram. Mi siya ina boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, Jisis, kira kariir paekwosimin siir haigi.
60 Mi Stiven siya ogmwo ha hiugiyin mi siya ina kauwok boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kira wi yamdi simiir kipi swoki onkwobu, ta sima kariir tirkiya saiirsi. Niingaka. Mi kira simiir dimin biyieyim simiir diinak itkiigiigi. Mi siya ti yaiyim simiir boin digiyin mi siya ina kwaonamin. Iriig.

8

1 Sol siir kwoinin ini mairgimairga ywokiyin, sima Stiven siir nisomaokiyin.

Sol siya kamim Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwiyim simiirin siya nisomsom aokaokim.

Mi taka iiya iikam whiekakim sima Adi Komii siir isidin om komii Jerusalem hir nwowin, siir diriraerar bumbuninkin haiginiugim. Mi sima om komii Jerusalem hir asi haiburgigim. Mi sima ina yinoopkiyim ti omim ti nu whiso sowiir nwowo, simiir. Nu Judia mi nu Sameria. Mi ini hiriir yamim. Mi aposel kamim sima om komii Jerusalem hirin wara biri haiburgigim, simaka. Niingaka.
2 Mi kam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim, sima youu haingikaiwak, Stiven siirin. Sima nou prasae biri nougim.
3 Mi ti inkamin, Sol nikiuwiyin, siya siyiu whiruwa biri tirkin Jisis siir isid iiirin. Mi omaka omakaim siya tionhintaraoami. Mi simiirin pi hirankar kiyit kiigiiki. Mipi omaka sima hiugripkiikikaiiya pi saiir kiyitnoudnankaigi simiirin. Iriig.

Sima yai win kibieya saiirin nu Sameria hir boinmimauugim.

4 Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim, sima ini omom omomim simiir yinoopamim. Mi sima ini Jisis siir yai kibiya ini tiki omom simiir yap boinmimauuamim.
5 Mi Filip siya nu komii whirin Sameria siir hiriir yapiinam. Mi siya inkamin Adi Komii siya nimbinin Kraist, siya siir yai imiir boinmimauuamkin.
6 Mi iikam whiekakim sima ini ta Filip siir yaiya, saiiramar maugiyim. Mi sima kigi, dimin kirie komii komiiyim siya diriraerarim.
7 Mi iikam whiekakim ti om iiir nwowim uridyiu bibiyie saiirara, bidi yinkiniukikaiyim. Mi tiki uridyiu bibiyieyim, Filip siya ninimniskiigiyim sima ina nhinki kaunamim. Mi iikam whiekakim iiga iin ninsimsiriunakiyamim, simiirin Filip siyar yinimniskii digi.
8 Tiki iikamim nu Sameria hiranim, sima ini mairgimairga ywokaeyamim.
9 Mi ti nu komii Sameria hirin, inkam nwirin hir nwowin, siir inigin Saimonkin siya nop nao kiriekin. Mi iikam whiekakim siir kigiyim ti diminin siya tirin mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi siya simiir boin, adi yaowaeyin karairgin.
10 Mi iikam whiekakim ti omin siir hiranim mi iikam nhirim inigakim mi nhirim inig karamae ikim mi sima ini Saimon siir yaiya saiirar wakaeyim. Mi sima boin, wari inkamin kiriekakin Adi Komii siya hauugin siirin kirie.
11 Saimon siya diriraerarim sima bidi bidinana kignanaekim, ta nopa siya nanaowiya. Mi sima tiki iikamim Saimon siir yaiya saiir asi wakaeyoknakim.
12 Mi Filip siya ta yai win kibiya ini saiir boinmimauuwin iikamim ti omin siir hiranim simiir. Siya minam boinmimauugin, iiya Biiyan Inkam Komiiyin siya iikamim simiir kigriraowi mi Jisis Krais siir inigin siir wara yinkin boinmauu simiirin. Mi sima ini ta yaiya siya boina, ini saiirim yaingwo tibmiikiyim mi siya iikam imiirin op ina baptais haiginiuswowim.
13 Mi ti inkamin Saimon nikiuwiyin siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina yaingwo timiigiyin. Mi Saimon siya ini saikar ywowin. Mi ti dimin kirie komii komiiyim siya simiir kigin Filip siya diriraerarim. Mi siya ini kakakar ywokiyin.
14 Mi aposel kamim om komii Jerusalem hir nwowim, sima wakaewin, nu komii Sameria hiran iikamim sima bidi wakaeyoknaim Adi Komii siir yai aiirim. Mi sima ina yikropkiyim Pita Jon sowiirin, sowa kignakiyam.
15 Mi sowa om komii Jerusalem hir haiburgiko mi sowa ha napdinamo mi nu komii Sameria hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa nhwo iikamim naingwo tibmiiyim simiiram ha nini kwisiuwo mi Adi Komii siir naeyiuin simiira yaninkiniuiuin.
16 Sowa bidi yinokninkino, biiya sima whisariiya baptaiskim Jisis Biiyan Inkam Komiiyin siir inigi iiirin. Sima Adi Komii siir naeyiuin siir biri niki haigin niingar niki okim.

17 Mɨ Pita, Jon sowiir ɨɨnao simiir mwo ɨmiir ha nonkwowɨm mɨ sowa ɨna boɨnkiyo, Adi Komii, kɨriir naeyɨuɨn simiir wanɨnkɨnɨuni.
18 Mɨ Saimon siya kɨgi, aposel ɨnkam nwɨso sowa ɨikamɨm simiir mwowɨm simiir nonkwokiyɨm. Mɨ ɨni siyar kɨgi, naeyɨuɨn simiir nanɨnkɨnɨuɨuɨn. Mɨ siya umɨr asi nɨnɨ hainakikɨn sowiir saɨnam. Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn,
19 mɨ kowa warɨ kɨrɨeya kariir warar mɨ hauugi. Mɨ kariir ɨɨna ɨnkam nwɨrni mwo mɨ onkwowɨ mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn wɨ nwɨrni mɨ anɨnkɨnɨuɨuwɨm.
20 Mɨ Pita siya boɨn Saimon siir, dɨmɨnɨn Adi Komii siya prɨihauugiyɨn kɨra ha naɨngwowɨ pɨ umɨr aka saɨnɨm, aniya? Nɨɨngaka. Warɨ kɨriir umɨrɨm wɨ kɨnakar nɨnkɨn kɨguguki.
21 Kɨra taka kɨrɨe aiir haiyɨm, wɨ dɨg nwo rani. Mɨnsika, kɨriir kwoɨnɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn saɨka mɨiyɨk nwo rani. Nɨɨngakɨ, nɨɨngaka. Ɨnɨ biyɨekɨ biyɨe ywokiyɨn.
22 Kɨriir kwoɨnɨn tɨ kɨsɨna haigi, kɨra Adi Komii siiram tɨ srɨinanae kɨriir dɨmɨn biyɨeyɨm igbid kamiyau sɨmiir haiyoprɨmdimiigiyɨm kɨriir mhɨi kwoɨnnau nwokaiyɨm mɨ kɨra wɨ wadɨeyar nwokɨ owɨm. Mɨ Adi Komii siya wɨ saiir saɨira naɨngwokwonanae rani.
23 Pita siir yaiya tasa nɨkɨ amyokiyokɨiya. Kara bɨdi kɨgɨn kɨriir mhɨi kwoɨnɨm whwokwoka bɨ nwowɨkɨm. Mɨ kɨra siyɨu mɨiyɨkɨn siiram paniinsi yaɨngwosi.
24 Saimon siya ɨna boɨnkiyɨn, kowa Adi Komii siirɨm tɨ srɨinanae kariir dɨmɨn biyɨeyɨm sɨmiir nɨinak ɨtkiigɨigiyɨm tɨ dɨmɨn biyɨeyɨm kariir kwoɨnau tɨr nwokaiyɨm. Mɨ kariirɨn wɨ sɨma nonkwonɨinwomwɨirnɨnkɨnisi.
25 Ɨiya Pita, Jon sowa swokɨ haiyɨuk apnama om komii Jerusalem hɨriir mɨ sowa Adi Komii siir yai wɨn kɨbiyɨm ɨni tɨ ɨikamɨm tɨ omi sɨsɨmɨm nu Sameria hɨr nwowɨm, ɨni sɨmiir swokɨ apboɨnmamauuamo. Ɨriig.

Filip siya Adi Komii siir yaiya nu Itiopia hɨran ɨnkamɨn siir boɨnmɨmauugɨn

26 Adi Komii siir paekwosɨm nwɨrɨn Filip siir boɨnki, kɨra om komii Jerusalem siir tɨ haiburgik mɨpi tɨ siyɨu komiiyɨn Gasa namiyɨn pɨ siir hɨriir dapniyam. Mɨ kɨra pɨ tɨ siyɨu siiyɨn nu apa nɨingan siir dam.
27 Mɨ Filip siya ha napiinamɨn tɨ siyɨu ɨiir mɨ siya nu Itiopiyan ɨnkamɨn om komii Jerusalem hɨr nɨnɨ hainangikyakwokɨn Adi Komii siir ɨnɨg ɨiir mɨ siya siirɨn siyɨu hɨr yapɨduna, tɨ nu Itiopiyan ɨnkamɨn. Mɨ siya tɨ ɨnkamɨn sɨmiir wig komiiya nu Itiopiya hɨr kɨgrɨraowiya, saiir umɨr digworaekwowɨm sɨmiir bɨiyan ɨnkamkɨn, tɨ ɨnkamɨn. Mɨ ta wiga saiir ɨnɨgɨn Kandesika.
28 Mɨ tɨkɨ ɨnkamɨn ɨna swokɨ amɨm, siir oma hɨriir. Mɨ siya karisa saiir ɨi ɨdwokainam. Mɨ hos ɨso sowar kiwowotnam, ta karisa. Mɨ siya yokwo kwɨra bɨiya profet Aisaia siya wɨngiga, saiir nɨdwokai mwaɨnamkɨn.
29 Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siya boɨnki Filip siir, kɨra pɨ ta karisa pɨ saiir pɨda dapam.
30 Filip siya ha niwɨtnamɨn kingiin hɨriir mɨ siya yap wakaeyam, tɨkɨ ɨnkamɨn ta yokwowa bɨiya profet Aisaiakɨ si wɨngiga siya saiir nɨdwokai mwaɨnnami. Filip siya siir boɨnki, kɨriir kwoɨnɨn ta yokwowa kɨra mwaɨna saiir bɨdi yɨnokɨnɨnkɨnkiyɨn, aniya?
31 Mɨ tɨkɨ ɨnkamɨn siya ɨna wakae boɨnkiyɨn, Filip siir yaiya saiirɨn. Ɨnkam nwɨrkɨn kariir boɨnmɨmauu karamae nwowɨ, kanakana wɨ paniɨna nɨnokɨnɨnkɨni. Nɨɨngaka. Tɨkɨ ɨnkamɨn siya boɨnki, kɨra wiinaini, Adi Komii siir yaiyɨm kariir wɨnɨ boɨnmɨmauuni.
32 Ta yaiya siya mwaɨnama saeya hɨnɨɨnga.

Ɨnɨ sibsib yɨnɨsɨmnan ywowɨn, sɨma siirɨn ha haimɨm mɨ ɨna yɨsom aowɨn. Mɨ siya yaimɨn dɨmɨn bɨri nomboboɨnamkɨn, siya ɨni sibsibnan ywowɨn. Sɨma, sɨmiir kan ɨmiir kɨnkrɨmkrɨp haiiyɨm mɨ sɨma bɨri kauwigɨm. Nɨɨngaka.

33 Mɨ sɨma siir yɨgbumbu haigɨnɨu. Mɨ sɨma siirɨn yai mɨiyɨknan bɨri boɨnkɨm. Mɨ siirɨn sɨmar swokɨ ɨsom aoki. Siir ɨiya tɨ nu ɨiir nwowa ɨni dɨg ywokiya. Mɨ siir ɨgsopa bɨ nokwokairiinanaowidgɨn. Mɨ siir niwiiyɨn wɨ nhɨnga boɨnmɨmauuwɨ siir ɨikam ɨmiirɨn. Nɨingaka.
34 Tɨkɨ ɨnkamɨn nu Itiopianɨn, siya yokwowa ha mwaɨn dɨgiyɨn mɨ siya Filip siir boɨnki, kara kɨriir srɨii, tɨkɨ ɨnkamɨn profet, siya ta yokwowa nhɨniiram wɨnkika? Mɨ siya, siyamar wɨnaka, iyɨe? Mɨ tari ɨnkam nwɨram nasi wɨnkika?
35 Mɨ Filip siya siir yai ɨmiir wakae dɨgiyɨn mɨ siya ɨna kwaboɨnmamauuɨn tɨ yaiyɨm siir. Siya ɨna boɨnɨn, siya ta yai wɨn kɨbiya yokwoni Jisɨs siirɨm wɨnkika.
36 Mɨ sowa ha namwo tɨ siyɨu ɨiir mɨ sowa whɨiɨsɨm kwɨra saiir yɨmbɨiyam. Mɨ tɨkɨ ɨnkamɨn siya Filip siir boɨnki, kɨra Kɨgi! Tasi opa kwomaiya, kara op baptaisam tɨrɨ. Mɨ dɨmɨn whɨrkɨ, kariir siyɨuɨn op baptaisiyɨn siir bɨri haigɨnɨkougɨn?
37 Mɨ Filip siya swokɨ boɨnki, kɨriir kwoɨnɨn naɨngwo tɨbmiikɨɨnkɨswo mɨ kɨra wa pɨ tɨbɨn. Mɨ tɨkɨ ɨnkamɨn siya ɨna swokɨ wakae boɨnkiyɨn, kariir kwoɨnɨn ɨna naɨngwo tɨbmiigiyɨn Jisɨs siirɨmɨn, Adi Komii siir yɨnɨsɨmɨn.

38 Mɨ tɨ nu Itiopiya hɨran inkamɨn siya boɨn, kariir karisa pɨ tɨr kugiki. Mɨ Filip sowa tɨ inkamɨn nu Itiopiyanɨn sowa ɨna yapnatmaimainaniyamwo. Mɨ Filip siya siirɨn ɨna baptais haigɨnɨuɨn.

39 Mɨ sowa opa saiir haiburgikwo mɨ sowa ɨna yapnaidamwo. Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkikɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn, ɨni Filip siirar yɨkɨunamɨn. Mɨ tɨkɨ inkam komiiyɨn Filip siir bɨri swokɨ kigikɨn. Niingaka. Mɨ siya ɨni mairgimairga ywowamɨn.

40 Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn Filip siirɨn om Asdot hɨr ɨnɨ diyankɨnɨsugik. Mɨ siya omom omomɨm sɨmiira yap boɨnmamauuam Adi Komii siir yai wɨn kɨbiya saiirɨn. Mɨ mhoiiya siya nu Sisaria hɨriir yapnɨmbɨiyam. Ɨriig.

9

Sol siir kwoɨnɨn ha kɨsɨna haigikiyɨn mɨ siya ɨna yaingwo tɨbmiigiyɨn Krais siirɨm.

1 Mɨ taka ii aiirarɨn Sol siir kwoɨnɨn miiyɨk bɨri nwokɨn. Siya kamɨm Jɨsɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir nɨsomsom aowam tɨrkɨn. Mɨ siya prismi bɨikɨ bɨiyan yaowae adɨn saɨka ɨnɨ boɨnɨu.

2 Sol siya siir srɨiyɨn mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, kariirɨn wɨ yokwo kɨra wɨn hauugi mɨ wɨ kara hainami Juda sɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn om Damaskas hɨr nwowɨn siiram. Mɨ siya yokwowa, ha wɨn dɨgiya mɨ ɨna kwauugiya siir. Taka yokwowa siir kɨrɨe aeyaɨrga. Siirɨn saeyar kɨnsiis haigɨnɨuwi Jɨsɨs siir isidɨn saɨkar nap mɨriiyɨm sɨmiirɨn wɨ saeyar kiyɨtnɨmnɨr hainami, omaka sɨma hɨugrɨpkiikikaiya om komii Jerusalem hɨr nwowa saiirɨm saiir kiyɨtkaigaikiyam.

3 Mɨ Sol siya ha napamɨn om Damaskas kingiin hɨr mɨ bɨ kɨmɨmɨnkikɨn parid komii whɨrɨn nɨnomor kou hɨrankɨ nɨkiinainiyɨn, ɨni Sol siirar kaigɨkɨunainiyɨn, hɨnda hɨnda bɨ namkɨn.

4 Mɨ siya ɨna yakainamɨn nua hɨriir. Mɨ siya ɨna wakaekiyɨn, yai kwɨra siiram nɨkɨugiya, Sol! Sol! Kɨra kariir dɨrɨraerarbumbuam dimusi tɨrkɨn?

5 Mɨ Sol siya boɨnkɨ, tɨ inkam komiiyɨn kɨra yɨpɨkɨn? Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, kara Jɨsɨskɨn, inkamɨn kɨra dɨrɨraerar bumbukiyɨn siyaɨrgɨn.

6 Kɨra dɨnsiin apnam mɨpi om komiiya hɨriir dam. Mɨ kɨra pɨ kariirɨmar dɨdwo hɨrgɨugɨu.

7 Kamɨm Sol saɨka napnamɨm sɨma ɨni kakakar ywokiyɨm. Mɨ sɨma ɨni yai kaonɨs boɨnam yankabguguwɨm. Mɨ sɨma yaiya saiirar wakaekɨm sɨma inkamɨn siir bɨri kɨgɨm. Niingaka.

8 Sol siya ɨna yɨnsiin okwokiyɨn. Mɨ siir nhwoɨn ɨni waugɨwauga yɨigiyɨn, bɨ sɨbgu kɨgomokɨn. Niingaka. Mɨ sɨma siir ɨɨna saiir yɨnkikwona apnam om Damaskasa hɨriir.

9 Mɨ ɨiyɨm kwoɨm, Sol siir nhwoɨn nhwokwɨs nhwokwɨs nwokiyɨm. Siya naeisɨm bɨri naekɨn mɨ opisɨm bɨri kwiyaekɨn. Niingaka.

10 Inkam nwɨrɨn Adi Komii siir mɨi kɨgna mɨriiyɨn, om Damaskas hɨr nwowɨn, siir inɨgɨn Ananaiskɨn. Mɨ siyar whɨn kɨg mɨmɨkwɨn, Jɨsɨs siya siir boɨnkɨ. Ananais! Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, Bɨiyan Inkam Komii, kara tɨsɨ tɨrar nwowɨn. Kɨra dɨmuam nɨkɨuwi?

11 Bɨiyan Inkam Komii siya siir boɨnkɨ, kɨra dɨnsiingi! Mɨpi tɨkɨ siyɨuɨn nap wrɨeyok karamae nwowiyɨn pɨ siir dapnam. Tɨkɨ siyɨuɨn, siir inɨgɨn bɨri nap wrɨeyokɨn. Mɨ kɨra pɨ Judas siir omaka saiir dap iiyam. Mɨ inkam nwɨrɨn om Tasas hɨranɨn mɨpi siirɨm tɨnɨ srɨiyɨu. Siir inɨgɨn Solkɨn. Siya ɨnɨ nhwo hɨrar kwɨsɨn.

12 Mɨ siya nhwowa nɨkɨ kwɨsɨn mɨ ɨni siyar kwɨskɨgmɨmɨkwɨnɨn inkam nwɨrɨn, Ananaias nɨkɨuwiyɨn, siya Sol siiramar swokɨ ɨti mɨ siir ɨɨna siir nɨnɨ onkwoni mɨ siir nhwoɨn pɨ nwokɨ nanaokɨgɨmokiyɨm. Bɨiyan Inkam Komii siya Ananaias siirɨn nhwo hɨniɨna nɨkɨumauugɨn.

13 Mɨ Ananais siya wakae boɨnkɨ, Bɨiyan Inkam Komii, kara bɨdi wakaeyɨn iikam whɨekakɨm sɨma siirsiira haigɨrɨrɨr boɨnɨnaei. Mɨ siya kɨrɨir isidɨn om komii Jerusalem hɨranɨm, sɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨk mɨiyɨknan bɨri tɨrkɨn.

14 Prismi yaowae adɨm sɨma siirɨn inɨgak bɨdi yowaigɨnɨuwɨm yokwo hɨrɨn tɨ hɨriinan siyɨu ɨiir tɨrɨm. Siya mɨnam nɨtkɨn iikamɨm kɨrɨir yai aiiram naingwo tɨbmiiyɨm sɨmiirɨn uridni nombɨru kiyɨtnɨmnɨrnainamɨm, omaka hɨugrɨpkiikikaiya saiir nɨnɨ kiyɨtkaigaigikɨm.

15 Mɨ Adi Komii siya boɨnkɨ Ananais siirɨn, kɨra ta kariir yaiya saiira tɨ wakaeyoknanam. Sol siirɨn kara bɨdi yɨmbingiyɨn. Mhoiiya siya wɨ hɨnda tɨnda nami mɨ wɨ kariir yaiya saiir nap boɨnmɨmauuwami iikam whɨekakɨm Judami isid nwo karamaeyɨm sɨmiir. Mɨ siya Juda sɨmiir iikamɨm sɨmiirɨn wɨ wara nɨnkɨn boɨnmɨmauuwi mɨ inkam komiiyɨm nu kigrɨraowiyɨm sɨmiirɨn wɨ wara nɨnkɨn boɨnmɨmauuwi.

16 Siirɨn wɨ kara nɨisiimauuwi mɨ siya hɨkpai hɨkpaiyɨm, wɨ kariir mɨi aiirsi hai.

17 Mɨ siya Adi Komii siir yai aiir wakaeyɨn mɨ siya ɨna yamɨn Judas siir omaka. Mɨ siir ɨɨna ɨni Sol siir pɨu aiir ɨnɨ onkwoɨuɨn. Mɨ siya siir boɨnkɨ, nomiiyau Sol! Tɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jɨsɨsɨn siyɨu kɨra kigni kariirɨn siya nɨkropkɨkɨn kɨrɨirɨmɨn. Kara kɨriir nhwoɨna ɨiir haiswonɨskɨiyam nɨtkɨn. Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn wɨ kɨriir pɨu nɨkɨ anɨkɨnɨuniyɨm.

18 Mi diminin Sol siir nhwonau hir nwokaiya, opsu srananka. Mi saeya biri kimiminkika. Saeya nhwonau biri nwokaiga. Niingaka. Siir nhwonain ini biimiya kinkiyin. Mi siya ha ninsiin apnamin mi siirin op ina tibaiginiuin.

Sol siya yai win kibiya saiir boinmimauugin om Damaskas hiran iikamim simiir.

19 Mi mhoiiya siir nhwoin wadie ha nwowin mi siya nae minim ina yaeyim. Mi siir piua ini kirieya ywokiya. Sol siya ii nhirim Jisis siir isidin simakar ywo om Damaskas hir.

20 Mi siya ha napamin mi simiir omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir yapninopkainam. Mi Jisis siir yaiyim simiir ini boinmimauuiu. Mi siya boin, Adi Komii siir yinisim tipmwoki tipmwo ieyarigin.

21 Mi iikam whiekakim sima siir yaiya saiir wakaekiya sima ina yinsiin whriewhriekiyim. Mi sima ina boinkiyim, tiki inkamin, siya yipiki inkamkin? Tiki inkamin, iikamim biiya Adi Komii siir inigin siir niki hainanim mi siya niki tirbumbuninkin haiginiugim siyiu bibiyieyim om komii Jerusalem hirin. Mi tariinanin tisi mi imbiniyin krimiir tiriir. Mi krimiirin wi siya kiyitkaigaigi, omaka hiuyokiyokaiya saiir. Mi krimiirin prismi yaowa adim simiiramin wa mi ikiunamim.

22 Mi Sol siir yaiya biri kiyikrikiukika. Mi Juda iikamim om Damaskas hir nwowim, sima ini siir yaiya saiirar wakaeyoknam. Mi sima ina yinsiin whriewhrie boinim tiki inkamin Jisis Adi Komii siya nimbingiyin siya Mesaiakin.

23 Ii nhirim kasa rani, namkiyim. Mi iigwira sima maeyau kwiruwa yidwo boinai, sima minam nidwo boinaigim, Sol siir nisom aokiyim.

24 Mi Sol siya Juda simiir ioyaiya sima saowa hira saiir anowin om komii hir nwowa saiir hir waikaowam boina, nii nabie nii nabie, siir nisomao ni siyiuam, siya bidi wakaewinin kam nhirim sima naboinmauuniya siir.

25 Mi iigwir niiyaka Sol siir isidin ina iiyamwiiyim, ta siiya hira om komii siir nidyokiyokaiya saiir. Mi sima hir nami ii okwowim mi Sol siirin nibni yami kikaiyiugi. Mi uridin ina yimborugiyin nib iiir. Mi sima ina yonkwo kikiraraokiyin siirin, nua hiriir mi siya ina iwiskii idamamin. Ifriig.

Sol siya om komii Jerusalem hir nwokin.

26 Mhoiiya Sol siya om komii Jerusalem hiriir yam, siir kwoinin minam naingwokin, Jisis siir mii kigna miriiyim kamim siya simiir isid mi owim. Iikam whiekakim sima saika biri nidwo boinaigim, ini siirsi yididim. Simiir kwoinim ha pi naingwokin, Jisis siir isidin simiir inkam nwirkin. Niingaka. Sol siyairgin.

27 Banabas siya Sol siirin ina yikiunamin, aposel kamim simiiram. Mi siya simiir ini boinmauuiu Sol siirin. Siya boin, siya Biiyan Inkam Komii siirin ti siyiu iiir napiyiskainikin. Biiyan Inkam Komiiyin siya siirar boinkikin mi Sol siya iikam imiirin Jisis siir inigin om komii Damaskas hir boinmimauugin. Banabas siya hiniina boinkikin.

28 Mi Sol siya aposel kamim simaka asi nwokin om komii Jerusalem hirin. Siya biri naingwo ididkin. Niingaka. Siya ini Jisis siir inigin siirar boinmimauuyokiyokiiyin om komii Jerusalem hirin.

29 Sol siya ini Juda simiir iikamim simiir boinmimauuin. Mi sima Grik simiir yaigina saiir bidi yinokninkinim. Sol siya simaka ninkinwamwarkii boinkin. Mi siirin pi sima pi kwisomaowin.

30 Mi kam nhirim naingwo timiiyim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima siirin ina yikiunaniyim om Sisaria tiriir. Mi sima siir boinki, kira om Tasas hiriir dam. Mi siya simiir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin.

31 Isid whirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyan ikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Niingaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siiraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya yowomwarkai haiginiu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriiyar yamiyokiyokiiyamin mi ini komiiya yasae okiyin. Ifriig.

Pita siya Inias siir haiswoniskiigin.

32 Omom omomim hinda tinda nwowim, Pita siya bidi yapyokiiyim. Mi siya Adi Komii siir isidin om Lidia hir nwowin, simiir hiriir yapnimbiiyam.

33 Mi tiki omin inkam nwirin ini hir nwowin, siir inigin Iniaskin. Mi siir piu minim bidi yinsimsiriunakiyamim. Mi biewiyim omaka ara siya nwokaigiyim iriiyar whoim. Mi ti biewi iriiyar whoimim siya bi napririrkin. Niingaka. Siya omaka hirira nwokaigigin.

34 Pita siya Inias siir boinki, Jisis Krais siya kiriirin wadie bidi ywowaiginiugiyin. Mi kira dinsiingi maeyaua kira whwonkaiya sibgu diriraerargig. Mi siya ina yinsiin idwosasaugiyin.

35 Iikamim tiki om whiswo sowiir hirano Lida mi Saron simar kigiyin Inias siya ninsiin
okwokiyin mi siya ini wadieyar ywokiyin. Mi tiki iikamim simiir kwoinim ina yaingwo
tibmiigiyim. Mi simiir kwoinim ini Adi Komii siiraramar yaingwo tibmiigiyim.
36 Wig ira Adi Komii siiram naingwo tibmiiya, ini om Jopa hir nwowa saiir inigin Tabitaka.
Grik simiir yaigina hiniina dapika, Dokas. Taka wiga saiir siyiuin, bimbiuwi rani, saeya
tiriyim iikamim simiir. Pi sima nae digworaekwowim whaowae pi saeya mi hauuwi.
37 Mi saeya taka wiga ii kwira maka niiga. Mi saeya ina yaowigusamkiya. Mi sima saiir
piuis biyieya ina hiisok hainanaiimim mi sima saiirin mowinau hir ini haigigig.
38 Om Lida ini om Jopa siir kingiinar kwowin. Mi kamim Jisis siir mii kigna miriiyim om
hir mwowim, sima wakaeki, Pita siya om Lida hir nwowi. Mi sima inkamwo nwisa yikropki
siiram. Mi sowa ha namwo mi Pita siir ini boinaki, hae! Kira ha witsisau!
39 Mi Pita siya ini tiki inkam nwiso ini sowakar yito. Mi siya ina yimbiyamin om Jopa hiriir
mi sima siirin mouwiya hiriir whiniiyam. Mi ti wig igabaeyim, sima yokwo ouwin Pita siir
whwonkam idan. Mi ti yiuisim Dokas saeya panim, sima Pita siir yiisiimauu. Iiya saeya
krimakar nwowa mi ti digworaekwowim saeya nonkwokwokim.
40 Pita siya iikam whiekakim simiir nikrop iuungiyin mi siya ogmwo yami hiugi simiir
mhoiiyan. Mi nhwo Adi Komii siiram yami kwisboinki. Mi Pita siir whwonkamin ini taka
wiga saiir piu is nhinga ini saiir swoki kwaimisyao kaowin. Mi siya boin, Tabita! Kira
dinsiin idwoki. Mi saiir nhwoin ina yanao kaowirirkiyin mi saeya ini Pita siirar yinsiin idwo
kaowirirkiya.
41 Mi Pita siya ta wiga saiir iina aiir ini kiyai mi ina kininsiin okwokiya. Mi siya
simiir yikiuna iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi wig igabaeyim simiirin
wara yikiuna. Mi Dokas saeya ha niuunaiiniya mi ini simiir whwonkam ida yauni iuun
okwoniya. Mi sima saiir kigim mi sima ina yaingwokiyim, saeya ini omwai swoki waiya.
42 Mi taka yaiya ina haigirirkiya om Jopa siirar. Mi iikam whiekakim ta yai aiir
wakaewinim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Biiyan Inkam Komii siiram.
43 Ii kasa rani, Pita siya om Jopa hir nwowin, Saimon siir omaka aiir. Saimon siir miiya
iki wraisupai wraisupaiyim, naeiyim simiir isim, simiir diriraerar nonkwokwowikin. Iriig.

10

*Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Konilias siir hiriir yimbiyam mi siir yaiyim siir ina
boinmimauugig.*

1 Inkam nwirin nu komii Sisaria hir nwowin, siir inigin Koniliaskin. Siya kam kamair
iriiyarim (100) yaii niniiyim, ini simiir biiyan inkam komii ywowin. Siya kamim irim
haiiyim nu Itali hiranim mi sima iripa nu komii whiruakim.
2 Mi siya Adi Komii krimiir Wanin siiraramar naingwokwonanaeikin mi siir inig
iiirar hainanikin. Mi siir omakan iikamim yim iriipa hiriinan Adi Komii siiraramar mi
aingwowikim. Mi siya umir digworaekwo nhirim iki Judan iikamim umir digworaek-
wowim whaowaeiyim, pi simiira mi hauuwi. Mi siya iinokiinokin Adi Komii siiramar mi
sriininaeikin.
3 Mi iigwira bie nad nwowam tibin mi dimin whirin nhwonan siya whinkigiyin,
ini paenan yiuyakiyin. Mi ini siya kigwinin, Adi Komii siir paekwosim nwirin
nouapninopkainaniyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ina ini dapikiuiuin, Konilias
siir inig iiir, Konilias!
4 Mi Konilias siya ina kigididwinin Adi Komii siir paekwosim iiirsiyin. Mi siya boin, Biiyan
Inkam Komii, dimukin kira boinin kariir? Adi Komii siir paekwosimin ina boinkiyin, kara
bidi wakaeyin nhwo kira kwisboinin mi umir digworaekwo minim kira hauuwim, iikamim
sipimiyokmaeyamiyim sim. Adi Komii siya bidi kigin ti hiriinan siyiuin kira tirin mi kara
kiriiram asi nitkin.
5 Mi kira pi kam nhirim pi simiir dikropki, sima pi om Jopa hiriir dam. Mi kima pi inkam
nwirin Saimon mi siir inig whirin Pitakin mi kima pi siir wikiunani.
6 Tiki inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir hir nwowin. Mi siya wraisupai
wraisupaiyim sim isim simiir diriraerar nonkwokwowikim. Mi siir omaka ini whii komiiya
solwara nikiuwiya, ini saiir whiigbid hir miriiya.
7 Mi iiya Adi Komii siir paekwosimin ha namkiyin mi Konilias siya inkam nwiso siir
omaka miriiyo sowiiram yikiuna. Mi ti inkam nwiso sowiir nwirin yio yaii niniigin mi
tiriiginin yaii niniiyin siir kwoinin Adi Komii siiraramar naingwokwonanaeikin. Mi ti
inkamin siir miiya Konilias siir whinmiriigin.
8 Mi Konilias siya yaiyim Adi Komii siir paekwosim ieya boinmimauugiyim mi siya kam
nwoimim simiir swoki boinmimauugi. Mi siya simiirin ina yikropkiyim om Jopa hiriir.

9 Mi ti kam nwoimim ha napnamim mi sima bopwo yapwhonkainamwii. Mi ii gwira sima
ha swoki insiin apnamyakwokim mi ini om Jopa kingiin hiriir yapnimbiiyamim. Mi taka
iiya Pita siya omaka akou hiriir iiyam. Mi simiir omaka akouwin yio ini hindara yitkinin.
Mi siya nhwo kwisboinam hiriir niiyamkin. Mi bie mwokou bidi yamikwoniyin.
10 Mi Pita siya mhiigi naokin, siya pi naeyim tirkin. Mi sima nae ina iki diriraerarim. Mi
dimin whirin nhwonan siya whinkigwinkin, siir hiriir nimbiyamin.
11 Mi ini siyar kigiyin ninomora piigikiya. Mi dimin whirin ina yikiinaiiniyin. Tiki diminin,
ini nibmirnan ywowa. Mi ta dimina saiir mwis mwis whiiyim, bidi yinkiamamasugiyim. Mi
saiirin ina yonkwokiikiiraraokiya nua tiriir.
12 Mi nibmira saiir yainau hir nwokainaiiniyim wraisupai wraisupaiyim kasa rani.
Mipug ipiyin mi hu hab mi it ti hiniin hiniin wraisu ikim.
13 Mi Pita siya ti digworaekwowim simiir kigiyin mi yai kwira ina kauwok boinkiya
siiram, Pita! Kira disiin idwoki mipi ti wraisu imiir disomsom anagae.
14 Mi Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biiya Inkam Komii, kibie idwai kara pi ti hiniin
wraisu biyieyim pi simiir swoki isomsom anagae rani. Niingaka. Juda simiir siyiuin ig-
bidgak bidi ywowin, ti nae hiriinanim simiir naeyim. Mi an kara iriipa hiriinan igbidgakin.
15 Mi taka yaiya kwisaka ina swoki boinkiya Pita siiram. Bidi wakae! Diminin Adi Komii
siya boinkiyim kira kipi nantamyiryir mi ha kipi naingwo wi biyie nwowi. Niingaka. Wi
biyie nwo rani.
16 Mi ta yaiya kwoimaka ha swoki boinkiya Pita siir mi biri kimiminkikin ti diminin ina
swoki kwankaiinamin ninomor koua hiriir.
17 Mi Pita siya ina yaingwo whriewhriekiyin tiki diminin nhwonan siya whinkigwinin
siirsiyin. Mi siya ini siir siira yaingwowin, tiki diminin siya dimuam nimbinikin? Mi iiya
siya siir siira niki aingwokwonanaeiyin mi ti kam nwoimim Konilias siya nikropkiyim sima
Saimon siir omaka aiir naka apyiskaiyiuim mi sima ini ta omaka saiir omaka anoka yaka
okwoiuwim.
18 Mi sima ina yaka ikiuiuwim, ta omaka! Saimon Pita ini tir nwowin, aniya?
19 Mi Pita siya diminin nhwonan siya whinkigin ini siirar niki aingwokwo kripkaiyin. Mi
Adi Komii siir naeyiuin siya boinki siir, bidi wakae! Kam nwoimim sima kiriiram hansrani.
20 Mi Pita siya ha niuunamin mi ina yauni iuun boinin ti inkamin kima hanranin siya
karairgin. Mi kima dimuim nitkim.
21-22 Mi sima ina boinkiyim, krimiir biiyan inkam komii Konilias siya nikropkikin mi
krima asi nitkim. Mi siya kam kamair iriiyarim (100) yaii niniiyim simiir bii nwowikin.
Mi krimiirin siya nikropkikim. Mi siya inkam wadiekin, dimin biyie bi diriraerarikin.
Mi siya bidiya mi aingwo tibmiiyin. Mi siya Adi Komii siirsiyin, pa mi ididi. Mi Judan
iikamim sima Konilias siir boin, siya inkam wadiekin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siir
boinmauugikin. Mi Konilias siya krimiirin asi nikropkikin, siir omaka namim kiriir yaiyim
simiir mi wakaeyim.
23 Mi Pita siya simiir boinki, sima ta omaka aiir priiiyamim. Ɨriig.
24 Mi ii gwir niugakin, Pita siya ini simaka yinkin amyakwokin. Mi Jisis siir isidin om
Jopa hiranin, sima wara yinkin amyakwok simakar. Ɨigwira sima ha napnamyakwokim mi
siyiu hir yapwhwonkainamwii. Mi ii gwir niugakin ina yinsiin apnamyakwokim. Mi sima
kimidiniya om Sisaria hiriir yapnimbiiyam. Mi Konilias siir piugana mi siir nomiiyauim
simiirin, biiyar yikiunakwokin. Mi sima ini hirirar yokwokinim Pita simiirim.
25 Pita siya ina yapnimbiiyamin, Konilias siir omaka saiir hiriir. Mi siya ha mi apnaniyin
mi sowa ini omakanau hirar yiniyapyiskaiyo. Mi Konilias siya ini Pita siir igmiiga nini akai
hiuniyin siir inig iiir hainanam.
26 Mi Pita siya kinisiin okwoki siirin mi siya boin, kira ti insiin okwoki. Kara kiriir hiriinan
inkamairgin.
27 Mi Pita siya Konilias saikar naboinai iiyamin siir omaka hiriir mi ini siyar ii kiginamin,
iikam whiekakim sima hirarar nidwokaimimirkwokini.
28 Mi Pita siya boinki simiir, Judan iikamim, ina ninokninkinim nim krima om whiran
iikamim simaka kingiin bi napkinmasuwikim. Niingaka. Krima igbidgak hiriinasi nwokim,
Adi Komii siya kariirin hiniina boinmauugikin, kara inkam nwirin hiniina kipi dap inkam
biyie. Niingaka.
29 Mi kara kimiir yaiya pi saiir wakae boin tani. Niingaka. Kariirin kima nikiunakikin mi
kara tiriir asi nitkin. Mi kara panaoin pi kimiir swoki kwasrii? Kima dimuam nikiugikim
kariiramin?
30 Mi Konilias siya boinki, mhisi biiya ti ii kwoimim namkiyim mi dimin whirin iiya bie
nad nwowamtibin kara nhwo kwisa Adi Komii siiram kariir omakanau hir mi ini kara kigi
Adi Komii siir paekwosim nwirin kariir whwonkam ida namikwoniyin. Mi siir yiuisa ini
twakwo hignan yinyakiya.

31 Mi siya boinki, Konilias, Konilias! Adi Komii siya bidi wakaekiyin kira sriigiya siiram mi siya iikamim umir digworaekwowam whaowaeyim kira priihauuwim mi tariinanin Adi Komii siir kwoinin ini simiirar naingwokwokaigiyin.
32 Mi kira kam nhirim simiir dikropki om Jopa hiriir namim Saimon Pita siir nini ikiunakiyam. Mi ti inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir nwowin. Mi siya ti inkamin wraisupai wraisupai is mii miriigin. Mi siir omaka ini whii komiiya solwara nikiuwiya, ini saiir whiigbid miriiya.
33 Mi kara kam nhirim kiriir waraur asi nikropkisasaugim. Mi kira siyiu miiyik tirkin mi kira ha nitkin. Mi krima omakakim ti tirarar namwoniyim Adi Komii siir whwonkam ida krima minam nitkim, yai whiekakim Biiyan Inkam Komiiyin, siya boinmimauugikim simiir wakaenakiyam. Konilias siya hiniina boinkikin. Ɨriig.

Pita siya Adi Komii siir yaiya Konilias siir omaka saiir hir boinmimauuiu.

34 Pita siya iikam imiirin hiniina swoki boinki, kibie idwai! Kara tapa tisa ninokninkinin, Adi Komii siir kwoinin hiniina bi swoki naingwowikin, kimiir isid ikin mi siir isid ieya. Niingaka. Adi Komii krimiir Wanin siya whiekak krimiiramar naingwo irkakikin siya isid whirua whisuwamar bi swoki naingwowikin.
35 Niingaka. Siya iikam whiekakim iki hinda tinda nwowim siirim naingwo tibmiiyim mi siyiu miiyik napiyim siya simiiram naingwowikim.
36 Kima bidi yinokninkinkiyim taka yaiya Adi Komi siya hauugika Isrel simiir isidin siir. Mi siya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, Jisis Krais siir yaiwin kibi imiir boinmimauuwi. Mi krimiirin siya ninkiyamasu haiginiugim, Adi Komi saika kwoin whirua nwowam.
37 Mi taka yaiya biiyin nu Galili hir nimbiyamka. Mi ini nu Judia hir nwowim omisisimim ini simiira yinyokii irkaka. Ta yaiya kima bidi yinokninkinim bii Jon siya bidi boinmimauuwim, op baptais haiginiuni siyiuin.
38 Taka yaiya Jisis siirga. Mi siya om Nasaret hirankin. Adi Komii siya nimbingikin siirin. Mi siir naeyiuin ini wara yinkin ikropkiyin. Mi siir kirieya mi iriipi hiriinan ini wara mi inkin hauugiya saiir. Mi siya omom omomim ini simiir yamin mii kibiya saiir napmiriiyamam. Mi siya iikam biyieyim yiu biyie siya diriraerarbumbuninkin haiginiuim, ini siya haiswonimniskiiyamim. Mi Adi Komii siya miiya siya miriiya ini saika ywowin.
39 Kima bidi kigim digworaekwo whiekakim Jisis siya tirim, nu Judia mi om komii Jerusalem hir. Mi nu Judan inkam komii komiiyim sima Jisis siirin ini paeyin hiiniya nirioninkinin, saika yinkin irinugiyin. Mi sima siirin ina yaki isomaokiyin.
40 Mi ii kwisaka dig nwokiyo mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwowin ie hirankin. Mi siya Jisis siirin krimiir niisiimauu haiginiugin.
41 Mi Judan iikam whiekakim sima siir biri kigikim. Niingaka. Siirin krima krima kigikin. Biiyan Adi Komii siya nimbinim siir yai boinmimauuam. Mi siya kininsiin idwoki siirin ie hirankin. Mi krima ini saikar yidwo aeyim.
42 Mi siya hiniina boinmimauugikin krimiirin, ta Adi Komii siir yaiya iikamim simiir sibgu boinmimauu haiginiu. Adi Komii siya nimbingikin Jisis siirin. Mi siya wi krimiir Biiyan Inkam Komii nwowi. Adi Komii siya nimbinkin siirin Inkam Komii nwowam, iikamim nuanim simiir yai hidam. Mi siya wi iikamim omwai waiyayokiyokiiyim mi iikamim naokao ikim, siya wi simiir hidi.
43 Biiya ti profet inkamim Jisis siir diminpai diminpaiyim yokwoni sima winpriginkim profet kamim sima boinim, inkamim Biiyan Inkam Komiiyin siirim naingwo tibmii mi siir dimin biyieya wi siya ninak itkiigi. Ɨriig.

Mi iikamim Juda iikam tani mi Adi Komii siir naeyiuin ini simiir wara yaninkiniuniyin.

44 Mi iiya Pita siya yaiya niki okwo boinin mi Adi Komii siir naeyiuin ina yaninkiniuniyin iiya sima Pita siir yai imiirar niki wakaeya saiirar.
45 Mi tiki Judan kamim naingwo tibmiiyim Pita saikar ninkin itim, sima kigiyim ti kamim Judan iikam tani mi sima iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiuin ini simiir wara mi aninkiniuiuin. Mi sima ini hindara yanaakiyim.
46 Mi sima wakaeki, sima omom omoman yaiyim sim boinamim mi sima Adi Komii siir inigin siir hainanim. Mi Pita siya hiniin asi boinkin.
47 Mi wi nhinga haiginikouwi ta opa ta iikamim simiir tibaiginiuwiya saiir siyiuin. Mi Adi Komii siir naeyiuin ti krimiir mi aninkiniuniyin mi simiirin ini hiriinanar mi inkiniuin. Pita siya hiniina boinkin.
48 Mi Pita siya simiir boinmauu wakaeki, kima Jisis Krais siir inigin op siir ti baptais. Mi sima siir boinki, kira ii nhirim krimaka tira timi o. Ɨriig.

11

Pita siya om komii Jerusalem hiran iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir boinmimauugin.

1 Aposel kamim sima mi Jisis siir isidin nu Judia hir nwowim sima bidi wakaekiyim,
nhirim Juda iikam tani mi simiir nhirim Adi Komii siir yaiya saiir wara mi ikin wakae. Mi
sima ina yaingwo tibmiikiyim.
2 Mi iiya Pita siya om Komii Jerusalem hiriir napnimbiidinamin mi kamim miois kitiyim
sima saikar yinkin waomwarkii boin.
3 Sima boinki, kira ti kamim miois kit karamae nwowiyim nae simiir omaka bidi ini
idwokai aenakiyin.
4 Mi Pita siya boinmauugin iikamim simiir digworaekwo whiekakim mi siya boinki.
5 Kara om Jopa hir nwowin mi kara nhwo ha kwisboinin mi dimin whirin nhwonan
kara whin kig winkin ninomor kou hiranki nitin ini nibmirnan ywowa. Taka nibmira saiir
haimii haimii whiiyim uridni bidi yinki amamasukiyim iripa. Mi saeya ini kariiramar
hiririunaiiniya.
6 Kara bidi sibgu kigninokninkiyim, tiki diminim saiir yainau nwokainaiiniyim. Wraisu-
pai wraisupaiyim niimauanim mipuk ipiyin mi it, ti hiniin hiniin wraisuim, saiirara
nwokainaiinikim.
7 Mi ini kara wakaekiya yai kwira kauwok boinkiya kariirim. Kira wara wraisuim simiir
disomsom anagae!
8 Mi kara ina wakae boinkiyin, Biiyan Inkam Komii. Kibie idwai! Kara pi hiriinan
wraisuim krima haiyaiyim kara pi simiir swoki ae rani, sima wraisu paiigi waeyao.
9 Mi ta yaiya, kwisaka ha swoki boinkiya ninomor kou hir, saeya hiniina boinkika, dimin
wadie Adi Komii siya tirkiyin siirin ha kipi boin, dimin biyiekin. Niingaka.
10 Mi tiki diminin kwoimaka, ha ninkinyaeyaogugunamin mi siya ina swoki amin
ninomor koua hiriir.
11 Mi biri kimiminkikin tiki kam nwoimim, omaka kara nwowina ini saiir akpitga
yamikwoniyim. Inkam komii nwirin nu Sisaria hiranin siya kariiram nikropkikin simiirin.
12 Mi Adi Komii siir naeyiuin siya boinmauugin kariirin, kira simaka dam. Kiriir kwoinin
kipi naingwoyimyoknanae. Mi tiki nomiiyau iriiyar nwirim sima ini kanakar yinkin itim.
Mi krimar yapiiyam siir omaka aiir.
13 Mi siya krimiirin Adi Komii siir paekwosimin siya kigin, siir omakanau hir nimbiyamin,
siir boinmauuwin. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkin, om Jopa hiran kam
nhirim Saimon siirim dikropki. Mi siya pi simaka swoki inkin itim. Mi siir inig whirin
Pitakin.
14 Mi siya wi kiriir boinmauuwi Adi Komii siya kiriir dimin biyieyim wi paniina niinak
itkiigiigii? Mi siya wi kiriir omakain inkamim simiir dimin biyieyim wi simiir warar mi
iinak itkiigiigii mi simiirin wi siyar swoki ikiunaei.
15 Iiya kara yai simiirar niki boinmimauuin mi Adi Komii siir naeyiuin ina yaninkiniu
iuwin simiir. Biiya krima niki tira saiir hiriinan.
16 Mi ini kara swoki aingwowarkaigiyin, ta yaiya Biiyan Inkam Komii siya boina. Siya
hiniina boinkin, Jon siya baptais haiginiugim inkamim simiirin op aiir. Mi wi kara hauugi
Adi Komii siir naeyiuin wi krimiir naninkiniuni.
17 Biiya krima, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiramar naingwo tibmiikim. Mi Adi
Komii siya naeyiuin krimiirin ini hindara priihauuginan ywokiyin. Mi tariinanin iriipi
hiriinan, Adi Komii siya ta hiriinan priihauua ini saiir kaimwowar swoki kwahauuin, ti
iikamim Juda iikam tani simiir. Mi kara wi digar nwowi Adi Komii siir yai aiir niriiyiu
boinim, aniya? Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin.
18 Mi iiya sima ta Pita siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara wakaemumuim, yai biri
wakae boinkim. Mi sima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiir hainanim mi sima boin mi
Adi Komii siya ti iikamim Juda iikam tani simiir mhii kwoin imiir asi nimkpit haigikim. Mi
sima wi omwaiya nwoki waiyayokiyokiiyim. Iriig.

Om Antiok hiran inkamim ina yaingwo tibmiikiyim.

19 Iiya sima Stiven siir kaiyimik aokiyin mi ti kamim naingwo tibmiiyim, sima ini hikakar
ywokiyim. Mi sima nu komii whiswo Finisia mi Saipras mi om Antiok hir ini o naki. Sima
ta Adi Komii siir yai aiirin iki om nhirim simiir wara bi boinmimauugim. Niingaka. Sima
Juda iikamim simiirara boinmimauu haiginiugim.
20 Mi kam nhirim simaka hirar ninkin okim. Mi ti kamim, ti nu whiswo Saipras mi Sairini
sowiir hirankim. Mi iiya sima om Antiok tiriir nimbiniyim mi sima Judan iikam tani Grik
simiir wara mi boinmimauu. Mi sima Biiyan Inkam Komii Jisis siir Yai Kibiya Yokwo Komii
saiir nwowa, saiirin wara mi inkin boinmimauu.
21 Mi Biiyan Inkam Komii siir kirieya simaka hirar nwoka. Mi iikam whiekakim sima ina
yaingwo tibmiiyim. Mi sima ina yamim Biiyan Inkam Komii siirim.

22 Om komii Jerusalem hiran iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima Banabas siir yikropki om Antioka hiriir.
23 Mi iiya siya ha nimbiyamin mi siya ina ini kigiu, Adi Komii siir naingwobumbuwa simiir hir nwowi. Mi siya ini mairgimairga ini owiuwin. Siya iki iikam whiekakim simiir kwoin imiir boiniurwokaigin, simiir Biiyan Inkam Komii siirim nwoki ami iinokiinokin.
24 Banabas siya inkam wadiekin mi Adi Komii siir naeyiuin ini siirar yaninkiniuniyin mi ta siir naingwo tibmiiya kirie asi namwoiuga. Mi iiya sima siir yai wakaeyim mi iikam isid bripriyin, sima ini Biiyan Inkam Komii siir isid iiirarama swoki itim.
25 Mi mhoiiya Banabas siya ina yamin, om whirin Tasas dapiyin siir. Mi siya Sol siirim ini hanisriu.
26 Siya siir nini kigiuin mi siirin ini om Antiok hiriir yikiunamin. Biewiiyin whir sowa nwowin. Sowa iikamim om Antiok hiranim naingwo tibmiiyim simaka nidwo boinaigim. Mi iikam isid komiiyin sowa boinmimauu Adi Komii siir yai aiir. Om Antiok hirin, kamim kigna miriiyim biigi biiyin simiir inigim hiniina dapkim Kristen.
27 Mi ta iiya profet kamim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi ini om Antiok hir yamwoiuim.
28 Profet inkam nwirin siir inigin Agabaskin. Mi siya Adi Komii siir naeyiu siir kirieya saiir yokwoki. Mi siya yai komiiya kwira boinmauugi. Siya ina boinkiyin, mhoiiya mhii komiiya wa naoki, ti omom omomim ti nu iiir nwowim. Mi iiya ti diminin siya nimbiyamin mi Krodias siya inkam komii nwokin omom omom kigriraowam.
29 Mi kamim om Antiok hiranim kigna miriiyim, sima iripa yai minan nombointibmiikimaigim, umir nhirim simiir nomiiyauim nu Judia hir nwowim, simiir hauugiyim nae sima sain aeyim mi simiir diriraerar haiginiuwam. Mi sima yapa yapa nwonira simiir kwoin ara yaingwoki, umir nhirim simiir hirar nwowim. Mi sima haimii simiir hauugi.
30 Sima hiriinan tirim mi sima Banabas mi Sol sowiir hauugi ti umirim. Mi ti umirim kimidiniya sowa hainam, inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Ɨriig.

12

Herot siya yisom aoki Jems siirin mi Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir ini haigigik.
1 Mi taka iiya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi siya tirbumbuninkin haiginiugi, kamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiirin.
2 Siya tibao simsiokikin simiirin Jon siir nomiiyauin Jems, siirin nhiridni nikrip aokiyam.
3 Mi Juda simiir iikamim sima mairgimairga dimusi bi nwokikim, Jems siirin siya nisomaokikin. Mi siya Pita siirin wara asi ninkin haiginikoukripkiigikin. Mi siya Pita siirin ta iiya yaewou komii nikwo aeya saiir hiuninikougikin. Mi ta iiya Juda simiir iikamim nipu waisikaiyin siirar niki aekim. Mi ta nae komiiya saiir iniga pasovaka.
4 Mi siya Pita siir yankabrinunaowid. Mi siya Pita siir ini hiuyokiyokaigik. Mi siya Pita siirin kamim yaii niniiyim iuur iriiyar nwirkim simaka ini whinapiyikiugig. Mi sima siirin nii nabie nii nabie waikaokim. Mi ti kamim irim haiiyim hiniin hiniina waikaokim, nwiiyim nugak mi nwiiyim nabie mi nwiiyim naioka mi nwiiyim niiyaka. Mi Herot siir kwoinin ina yaingwokiyin, iiya ta yaewou nikwo aeya nae komiiya Pasova dapiya saeya digi mi siya Pita siirin wa nini haiwao ikiunakii, Juda simiirim sima nisomaokiyam.
5 Mi Pita siya omaka sima hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi sima siirin ina waikaowim. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ina sriinanaeyim Adi Komii siirim, siya whindiraerarim siirin. Ɨriig.

Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya hirankin nini ikiunakikin paekwosim ieya.
6 Herot siya ina yaingwowin, Pita siirin waka omaka inkam komiigin nidwokai wakae winiya yai wi saiir hiriir nikiunami. Ɨiya bi niki pirkinka mi niiyaka Pita siya inkam nwiso yaii niniiyo sowiir bopwoniya whwonkaowiigin. Sima siir iina kwiso ti inkam nwiso yaii niniiyo sowaka ninkin widgikin. Whisin ha wrokikinin kam nhirim siir kigriraowiyim, sima ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano iiirar waikaowiiyim.
7 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin biri kimiminkikin ini Pita siir kingiina yamikwoniyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir hir. Mi ta paeya niuyaiya ini ta omaka saiir hira yimbiyamkiya. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Pita siir prisa saiir ini hogwo iyopswoswo boiniu. Mi siya ina boinin, kira ha dinsiinsasau. Mi Pita siya ina yinsiingiyin. Mi wieyin sop whiswo ini siir iindib hiranki hiuwrokiyo mi ini nua yamikiigiiyiuwo.
8 Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boin siirin mi kira kiriir piuwopa kikogi mi kiriir iga ha timi iigi. Mi siya hiriinana mi tir mi Adi Komii siir paekwosimin ina swoki boinkiyin mi kiriir mwinisa tioyanani mi kira kariir mhoiiya wit.

9 Mi Pita siya ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir haiburgigin mi siya ini Adi Komii siir paekwosimin siir mhoiiya yamin. Mi siya bi mi inokninkinkin ti diminin Adi Komii siir paekwosim ieya tirin. Mi siya ina yaingwowin, kara tari nhwo namisi whini iyie? Tari nhwo whin tani.
10 Mi sowa ha napniniyo, bii nwowinin inkamin yaii niniiyin siiram waikaowin siir kwaiburgiko, ha swoki kwapnaniywo nwirin ano whirin si swoki kwaowaikaowin siir swoki kwaiburgiko mi ha napnaniyamwo ano komiiyin, aiyini haiginikouwin idowiiyanin ini sasa haiwaowinin. Mi sowa ini hinda yapigusnaniyamwo. Mi sowa om komii siir yam. Mi siyiu whirin siir youapam. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir paekwosimin ina kwaiburgigin Pita siirin.
11 Mi Pita siir kwoinin ina yaingwokiyin mi siya boin, kara bidi yinokninkinin, Biiyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin siir paekwosimin. Mi kariirin Herot siir iinankin siya nispakii hainakikin. Mi siyiu whiekakim mhoiiya Juda simiir isid ieya tirim naingwowim mi simiir hirankar nikiunakin.
12 Siya ti dimin iiir ninokninkinamin mi siya ina yamin Maria, Jon siir apua saiir omaka aiir. Mi Jon siir inig whirin Makin. Mi iikamim kasaka rani, ta omaka aiir nwowim. Sima Adi Komii siirim hirar sriinanaekim.
13 Mi Pita siya ta omaka saiir anoin yabanin, siirar yaki kaigakaniu. Mi wig ira hir miriiya saiir inigin Rodaka ano saeya yami haiwaoki Pita siirimin.
14 Mi saeya wakaesibnama, Pita siir yai aiirin mi saeya ini mairgimairga ywonama. Mi saeya ano bi niki haiwaokika. Mi saeya ha niwitnama mi kimidiniya simiir iikamim simiir boinmauugik Pita siya ini ano hira nokwowin.
15 Mi sima saiir yanugaugau, kira pi whaowaei! Mi imiiimii saeyar nwowa mi ina boinkiya. Niingaka. Kibie idwai. Siya tisi tirar nwowin! Sima boin, wari siir piunain aeya.
16 Mi Pita siya ini ano iiirar kaigikankripkaiyin. Mi sima anoin ha haiwaokiyin siir kigam mi sima ini hindara yanaakiyim.
17 Mi Pita siya simiir yikidugi, kima yai kipi sisi. Mi sima yaiyim ina tankiyim. Mi siya simiirin ina boinmimauuim, Biiyan Inkam Komii siya nikiunakikin kariirin, omaka hiuyokiyokaiya saiir hirankin. Mi siya ina boinin, kima Jems siir boinmauu mi nomiiyau nhirim simiir warar ti diminin. Mi Pita siya simiir haiburgigin mi siya ina yamin om whira.
18 Mi iiya ha pirkinkiyakwoka kamim yaii niniiyim, sima ini hindara hinsir whaowaekiyakwokim. Dimusi rani, sima Pita siir bi kigim. Mi sima boin, Pita siya ini pinda yamin?
19 Mi Herot siya miinan napmiriigin Pita siirim hansirin mi siya siir bi kigin. Mi siya kamim yaii niniiyim ini simiir yikin. Mi siya yai ina boin tibmiikimaiyin kamim yaii niniiyim simiir nisomaowam. Mi Herot siya nu Judia hir haiburgik mi siya om komii Sisaria hiriir yam mi hir ini owou. Iriig.

Herot Siya bidi yaonamin.

20 Herot siya io prasae bi nwokin iikamim ti om whiso, Taia Saidon hiranim simiirin. Mi iripa haingiriyiunani mi ina yitim siirim. Mi sima yai Blastas saika kitibmii boinkim, omaka haimiiyin bidi hiuyokiyokaiyin ti inkam komii nu kigriraowiyin siya whwonkaiiyin mi ta maeyaua siya kigriraowika. Mi sima ina boinanaeyim inkam komii siir ta simiir iowa pi digiyim mi krimiir kwoinim ha naingwowi iikamim krima ti nu iiir nwowim, krima naeyim inkam komii siir nu iiir sainaekim. Mi sima asi boinanaekim ta iowa pi digiyim.
21 Mi Herot siya iikwira yimbinki. Mi ta ii aiirin, siya siir piuai miiyikim simiirar piuai mi siya ini siir ipii aiirar yidwokaiyin. Mi siya simiirin ina yowarkii boinin.
22 Mi iikamim ina kauwok boinkiyim. Mi sima ina boinim, ta yaiya tari inkamni yai rani? Saeya Adi Komii siirar yaiga.
23 Mi Herot siya Adi Komii siir inig iiir bi hainankin. Mi biri kimiminkikin, Biiyan Inkam Komii siir paekwosimin siya diriraerarkiyin mi Herot siya ini iigi yaewimwhirkii aonamin.
24 Mi ti Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiya ini komiiya ywokiya. Mi omom omomim ini saiirar haigiririr boinyokiyokiiyamim.
25 Mi Banabas, Sol sowa om komii Jerusalem hir mirii dignaniyo mi sowa ina swoki itwo, om Antioka tiriir. Mi sowa Jon mi siir inig whirin Mak dapiyin siir wara yikiunam mi siya ini sowaka yinkin amin. Iriig.

13

Mi sima yimbinki Banabas Sol sowiirin Adi Komii siir yai boinmimauuim.

1 Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim simiir kam nhirim profetkim mi nhirim tisakim sima ini wara ninkin owim. Ti kamim simiir inigim hiniinin hiniingim,

Banabas mi Saimon siir inig whirin piu yhiuwinankin mi Lusias om komii Sairini hirankin.
Sol, Maneyen sowa biiya inkam komii Herot siir omaka irua saiirara whwonkaigo.
2 Mi iiya iikamim Biiyan Inkam Komiiyin siir inig hainanim mi sima nae minim ini wara
yinkin haiyakiyim. Mi Adi Komii siir naeyiu miiyikin ina boinkiyin, kima Banabas, Sol
sowiirin, ta miiya kara boina saiir miriiyim ti imbin tibmii.
3 Mi sima nae minim ha haiya digiyim mi Adi Komii siirim mi srii digiyim mi simiir
iinaim ina yinkwokiyim sowiirin. Mi sowiirin ina swoki ikropkiywo Adi Komii siir mii aiir
miriiyim. Ɨriig.

Banabas Sol sowa nu Saipras hir boinmimauugo yai kibiya saiir.

4 Adi Komii siir naeyiuin siya nikropkikin Banabas, Sol swowiirin. Mi sowa ini om Selusia
hiriir yapiinamwo. Mi om komii Selusia hirin sowa ini siyaiini yani kwiriinamwo. Mi
siyaiiya sowiirin ini mhiu whirin Saipras nikiuwiyin siir hiriir yiuginam mi sowiirin hir
yatkiniugig.
5 Sowa om komii Salamis hir yamasu. Mi Juda simiir inkamki nwowiya maeyauim
Adi Komii siir yaiyim simiir boinmimauu. Jon siya sowaka warar yinkin owin sowiir
whindiriraerarim.
6 Sowa ti mhiuiisimin Saipras siir yapyokiyokwiiywo mi om Komii Pefos hiriir yimbiyam.
Sowa inkam nwira ini kigiu ti omin siir hirin. Ti inkamin siya nop nao kiriekin. Siya Juda
hirin profet inkamnan ywowin. Mi siya pi Juda simiirar mi iksisaei. Siir inigin Ba Jisiskin.
7 Mi siya simiir inkamin bii nwowiyin siir inigin Sesias Polaskin. Mi siya saika yamwoni
Sesias Polas siir kwoinin bimbiiuwi rani. Mi siya yikiugi Banabas, Sol sowiirim. Siya
sowiirin minin nikiunakin, siir kwoinin Adi Komiini yai wakaeyam naingwowi.
8 Mi sowiirin Elimas siya yikidu. Mi ti inkamin nop prasae bi naowikin. Mi sima siirin Ba-
Jisis dapikim Grik simiir yaigina hiniina dapikim Elimas. Mi siir kwoinin ti simiir inkamin
bii nwowiyin, siir kwoin iiir kisina haigiyam naingwowi. Mi ti siir kwoin miiyikin pi nwoki
itkiigiyim.
9 Mi Sol siir inig whirin Polkin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siirar yaninkiniuiu. Mi siya siir
kaonanaeki ti inkamin nop naowiyin mi siya ina boinkiyin siirin,
10 Kira Setan siir biiyan yinisim kiingin. Kira siyiu miiyikim io simiirar nwowikin. Mi
niksisaeni siyiu mi siyiu biyie whiekak ikim, ini kiriir waraurar nwowim. Mi kira Biiya
Inkam Komiiyin siir siyiu miiyik imiir tir bumbuwikin. Mi kira ti hiriinan siyiu biyieyin
siir bi niugiskikin, aniya?
11 Mi wakae panaowin Biiyan Inkam Komiiyin siir iina pi saeya tiowi kiriirin. Mi kiriir
nhwona pi nhwo kwisae nwoki. Mi panaowin kira pi bie iiirin kigninokninkin tani mi kira
wi ii prieirig sim kipi niki oki. Pol siya hiriinan yai boinkiyin mi bi kimiminkikin Elimas siir
nhwona ini nhworiikaka ywokiyin. Mi siya ina priiap priiap amin. Siya minam naingwokin
inkam nwirkin siir iina nnkwoim mi siyiu siir niisiisimauu apamim.
12 Mi inkam komiiyin omom omomim kigriraowiyin siya ti diminin siir kigiyin mi siya
ina yaingwo tibmiikiyin. Mi siya ini kakar ywokiyin, yaiya Biiyan Inkam Komii siya boina
saiirsiyin. Ɨriig.

Sowa om Antiok hiriir yam nu Pisidia siir.

13 Pol siya mi inkam nwiso sima siyaiiya saiir kwiriinam. Mi sima om Pepos siir
haiburgigim mi sima ina yakiyamim mi om Pega hir yamasu iu. Mi nu Pamfilia hiriir yam.
Mi Jon siya simiir haiburgik. Mi siir inig whirin Makin. Siya om Komii Jerusalema hiriir
swoki amin.
14 Sowa om Pega siir haiburgig mi ina yapnamwo om Antioka yimbiyam nu Pisidia
siir. Mi Juda simiir ii komiiya sima ina yamim maeyaua yai boinaiya saiir. Sowa ina ini
idwokaiyiuwo simaka warar.
15 Simiir maeyaua yai nidwo boiniya saiir kigriraowiyim yaowae komiiyim siyiuni
yaiyim, bidi bidinanin Moses siya winim mi bidi bidinan profet kamim sima mi winkiyim,
sima simiir mwain digiyim mi mhoiiya sima ina sriiyim, Pol kira mi kinaka miriiyim kamim
kima yaigakiniui mi yaiya kima naingwonaniya pi saiirar kwaboin iikamim krimiir kwoin
imiir kirie haiginiugikim.
16 Mi Pol siya ha nokwokiyin mi siir iina ina yiisiimauugiya. Mi siya ina boinkiyin, kima
ti iikamim Isrelranim, kima kariir yaiya saiir wakaeki. Mi ti Judain iikam tani ikim ti tir mi
owim mi kima kimiir kwoinim Adi Komii krimiir Wanin siir hauuam nitim mi kima kariir
yaiya saiir wara dinkin wakaeki.
17 Ti Isrel simiir Adi Komiiyin siya bidi yimbinkiyin kimiir yidwi wanwiyaeyim simiir.
Mi iiya sima nu komii Isib hirar niki priiywokaigiyim, sima om whirni omin siir nwokim.
Adi Komii siya diriraerarkikin mi sima ini isid komii ywokiyim. Mi mhoiiya siir kirieka
nikiunamkin mi sima nu komii Isib siir haiburgigim mi sima ina yamim.

18 Mi nuin iikam karamaeyin mi Isrel sima siir nwokim. Mi sima whisariiya priiywokim,
sima nu karamaekim. Mi simiirin Adi Komii siya kigriraowim biewiyim kam nwis (40) sima
priiywokaigiyim.
19 Adi Komii siir kirieya saeyar tirkiya mi ti nu komii Kenan hiran iikam isid iriiyar
whiswo sima ina yaokaokiyim. Mi sima yapa yapa omkim mi yapa yapa yaigingim. Mi ti
omim simiir nuin ini Adi Komii siya hauugiyin Isrel simiir.
20 Biewiyim sima ti nu komii iiir nwowim 450 gim. Mi ta iiya Adi Komii siya nimbina
kamim yai hidiyim simiir mi simiir kigriraowim mi ina ywowim mi profet Samyuel siya ina
yimbiyamin.
21 Mi mhoiiya sima ina sriiyim profet inkamin Samyuel siirim, kira krimiirin inkam
komiiyin nwira dimbingi siya krimiir kigriraowim. Mi Adi Komii siya hauugin kwoin miiyik
Samyuel siir, siya ini Sol siirar yimbingiyin, siya Kis siir yinisimkin, siya Bensamin siir
piugana saiir hiran inkamkin. Biewiyim siya kigriraowim simiir kamnwiskim (40).
22 Mi Adi Komii siya nhinikriropki siirin. Mi kimidiniya Devid siir yokmwin okwo
haiginiu simiir inkam komii nwowim. Mi siya boinki, kara bidi kigin Devid siirin Jesini
yinisimin. Kariir kwoinin ini ti inkamin siiramar naingwo iskiyin. Siya wi kariir siyiu
imiirar napi.
23 Bidi bidiniya Adi Komii siya ha boinkin, inkam nwirin wi kara nikropkii Isrel simiir
isidin siir whindiriraerar haiginiuam. Mi siya hiriinan tirin mi siya Jisis siir yikropki
krimiiram krimiir dimin biyie biyieyim simiir niinak itkiigiigiyim. Mi siya Devidni piugana
saiir hirankin.
24 Jisis siya bi niki itkin. Mi taka iiya Jon siya yaiyim saiir boinmimauugim Isrel simiirin
mi simiir mhii kwoinim wi nwoki kisina haigiyim mi op wa nwoki baptaisim.
25 Jon siya ta miiya saiir mirii digiyin kingiina nwokin. Mi siya boin kima paniina
naingwowi, kara yipikin? Ti inkamin kima nwokwokinin kara si rani. Kima wakae!
Inkam nwirin wi kariir mhoiiya niti, siya inkam komiigin, kara inkam kiingin, komii rani.
Niingaka. Kara inkam biyienankin. Ига siya niinaniya wi saiir uridin siirin wa whro rani.
Niingaka. Jon siya hiniina boinkikin.
26 Kima ti nomiiyauim, kima kariir brogaeyin siir yinisimkim, kima tir nwowim. Mi kima
kariir yaiya saiir wakaeki mi ti iikamim Judan iikam tani mi kima ini tirar ninkin owim
mi kima kimiir kwoinim Adi Komii siir hauugiyam nitim mi kima kariir yaiya saiir warar
dinkin wakaeki.
27 Iikamim om komii Jerusalem hir nwowim mi simiir biiyan inkam ima mi ti inkamin siir
bi sibgu ninokninkinkin. Mi digworaekwo hoimgakim sima Jisis siir tirim bidi bidinanin
profet kamim sima winin ti digworaekwowim tariinanin bidi yimbiniyim. Juda simiir ii
komii komiiyim sima ti profet kamim simiir yaiyim pi simiir mwaini. Mi sima simiir sibgu
ninokninkin tani. Niingaka.
28 Mi sima siirin yai biyie kwir bi tisiryiskaigim. Niingaka. Mi sima ina kauwok boinkiyim
Pailat siiramin, siya ti tirki siyiuin siir prii isomaokiyanin.
29 Sima bidi diriraerar digiyim digworaekwo whiekakim biiya profet kamim sima
winkiyim yaiyim siirim. Mi sima siirin paeyin hiniya nirioninkinin siir hirankar swoki
iniskii hai. Mi sima siirin siyano whirin siir ini haigigik.
30 Mi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki siirin ie hirankin.
31 Ti kamim biiya Jisis saika napmiriiyim mi sima nu Galili siir haiburgigim mi ini om
komii Jerusalem hiriir yamim. Mi ti kam kaimwowim Jisis siya simiir hiriiyar swoki
imbiyam. Mi sima ini siirar kigim ii whiekakim. Ti diminin sima kigin mi ini iikamim simiir
boinmimauuwim.
32 Mi krima ta yai kibiya kimiir asi boinmauuwi ti diminin Adi Komii siya nimbinkikin,
krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir hauugiyim.
33 Diminin Adi Komii siya nimbinkiyim krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir mi tariinanin
simiir yinisimim krimiir tiriir bidi yimbiniyim, Jisis siya wa swoki insiin idwowi ie hiranki,
hiriinanam tirkikim. Ti yaiyim ta yokwo Sam kwisa saiir winkiyim. Mi saeya hiniina
boinkim,
kira kariir yinisimkin. Mi tariinanin kara ini kiriir Adi ywowin.
34 Mi siya siir ie hiranki kinisiin idwoki. Mi siya mhoiiya wi swoki ao rani. Niingaka. Adi
Komii siya hiriinan boinkikin.
Dimin kibiki kibiyin kara wi kimiir hauugii. Biiya kara ti diminin Devid siiram niki boinkin
siir hauuim.
35 Mi yokwo Sam kwira ya iriipi hiriinanar mi boinkika.
Mi kira wi kiriir inkam kibiki kibiyin siirin wi ienau hirar kignisu whiigrimgrinkinkaeyam
tani. Niingaka.

36 Ɨiya Devid siya niki owin mi siya ta Adi Komii siir mii miiyika saiira niki miriiyin mi siya ina yaonamin. Mi siirin, siir brogaeyin siir hiriinanar swoki haingikaigi. Mi siya ini ie hirar whiigrimgrinkinkaeyamin. Siya ta yaiya yokwo Sam nwowa saeya Devidni biri win boinkika. Niingaka.
37 Ti inkamin Adi Komii siya ieyankin hidninsiin idwowin siir piua ienau hir bi whiigrimgrinkinka. Niingaka.
38 Kima ti nomiiyauim kima bidiya yinokninkin niinim. Krima ta yaiya saiirin hiniina boinmauuwi kimiirin, ti inkamin siya krimiir dimin biyieyim simiirsi nankab ougin.
39 Moses siir siyiu komiiyin krimiir dimin biyieyim wi siya niinak rani mi krimiirin wi siya nikiunaowid rani mi krimiirin wi inkam miiyik dap rani. Niingaka. Ti inkamin siyairgin iikam whiekakim krimiir dimin biyieyim simiir niinak itkiigiiyanin. Mi yipikin inkamin naingwo tibmii mi siirin wi Jisis siya piiriyao haiginiuwi mi siya wi rirmiiya nwowi. Mi krimiirin wi siyar swoki ikiunawidi. Mi siya krimiirin wi iikam wadieya nikiuwi.
40 Mi kima ha hirgiugiuwin ti diminin profet kamim biiya sima wina yaiya saeya nitisi. Sima hiniina boinkikim,
41 bidi bidinanin propet kamim sima hiniina boinkikim,
krima ti kamim nigbumbuwanim kima wa timi kinankiuraraowin mi wi saiir saiira timi naingwokwonanae. Wim wi saeya griritkaigii. Kara ta kimiir iiya kima niki owa, kara mii komiiya tariinanin saiirar miriigin. Mi inkam nwirki ta miiya saiir miriiyim naboinikin kima saiirimin wi naingwo tibmiinam tani.
Pol siya hiniina boinkikin.
42 Mi iiya Pol, Banabas sowa ta maeyaua yai nidwo boinaiiya saiir haiburgiko mi ina yapniyamwo idowiiya hiriir. Mi sima ina nhinkigiyim. Mi sima ina boinkiyim, sowiirin, ini wakae namwo kowa! Aka Judami ii komii kwira kowa wa swoki it. Mi wi ta yaiya saiir swokini boinmimauuni krimiirin.
43 Mi iikamim ta maeyaua yai nidwo boinaiiya hir wakae dignamim mi sima ina nhinkiigiyim. Mi Juda iikam nhirim mi kam nhirim, Juda iikam tani mi tiki Juda iikam tani simiir kwoinim ina kisina haigiyim. Mi sima ini Juda iikamim simiir siyiu siirarar ywowim. Ta maeyaua yai nidwo boiniya saiir haiburgigim mi sima ini Pol, Banabas sowiir mhoiiya yamim. Mi sowa yaiyim ina boinmimauuim, hiniin kima daingworinu ta Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimiir hauugii.
44 Juda simiir ii komii kwira iikamim ti om komii iiir nwowim, sima nit swokiyim pariiparii, ta Adi Komii siir yaiya sowa boina saiir nini wakaeniyim.
45 Ɨriipi hiriinan Juda hiran Biiyan Inkam Komiiyim ina kigim iikam whiekakim maeyau kwirua nwowi. Mi sima ina kigmairim ta sowiir mii aiirimin mi simiir kwoinim simiirim ini haugihaugi whyiekiyim. Mi sima ini yai biyieyim simiir yigbumbuim mi ini Pol siir yaiyim simiir yanugaugauwim.
46 Mi Pol sowa Banabas simiirin yaimwo aiirar boinmimauugo. Mi sowa boin, krira ta yai kibiya Adi Komii siira bii Juda iikamim kimiir boinmimauuniyam nitkwo. Mi kima ta yai aiirin digiumii haigingigi, aeya wim kima boinae mi nim krima ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siirin wi hai rani. Mi wakae kima! Panao krira pi kimiir haiburgigi mi krira pi iki isid whirin siyim nami. Mi ta yaiya pi simiir nini boinmauugigi, sima Juda simiir iikam tani.
47 Biiyan Inkam Komii siya hiniina boinkikin kariirin,
kara kimiir nimbingikim siyiu miiyik iki iikam isid whirin simiir nisiimauuwim Juda iikam tani siyiuin nitmaisok okwowiyin siir. Mi kira ini pae niuyanan ywowin, simiir niuya haiginiuwam. Mi iki om whiekakim ti nu iiir nwowim, simiirin wi ti yai aiir boinmauuwi kira. Mi simiirin wi siyiuin nitmaisok okwowiyin wi kira pi yisiisiimauu haiginiuwin.
48 Mi iikamim Juda iikam tani sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir mhii kwoinim ini wadieya ywokiyim. Sima ini mairgimairga ywokiyim ti Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiya aiirimin. Mi iki iikam whiekakim Adi Komii siya nimbinim, kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siir haiyim. Mi sima ina yaingwo tibmiiyim.
49 Mi Adi Komii siir yaiya ini ta maeyau aiir yamkiya.
50 Mi Juda simiir biiyan kamim sima ini hopsowoiu wigim inigakim Adi Komii siir inig iiir hainaniyim simiir kwoin imiir. Mi Biiyan Inkam Komiiyim ti om komii siir nwowiyim simiirin warar. Mi sima ina yigbumbuim Pol, Banabas sowiirin. Mi sima ina kauriirgiyim sowiirin sowa ti nu iiir kipi nwo.
51 Ɨriipi hiriinan mi sowiir iga hir nwowim sinim ini ti omin siir yikrimkrinkiigigin. Mi dimin biyieyin ini simiir hirar ywokiyim. Mi sowa ini om komii Aikoniam hiriir yamwo.
52 Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim sima ini mairgimairga kiina ywowim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siir kirieya ini simiir yaninkiniu iuwim. Ɨriig.

14

Inkam nwiso sowa om Aikoniam hir miriigo.

1 Mi om Aikoniam hirin, sowa hiriinana swokini tiriu. Sowa ina yapninopkainamwo Juda simiir maeyaua yai nidwo wakae saiir mi yai hir ini okwo boiniu. Mi iikam isid komiiyin Judainim mi Grik an ikim, sima ina yaingwo tibmiigiyim.

2 Mi Juda iikam nhirim bi naingwo tibmiigim mi sima iki iikam nhirim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir ini hopswoiu. Sima io ti Jisis siir isidan inkam nwiso sowiir nwowim.

3 Mi aposel inkam nwiso sowa om Aikoniam hirin ii kasaka bi nwoko. Mi sowa ini kirieya ywonamwo. Ti Biiyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauuwim. Mi sowiir iinim ti Biiyan Inkam Komiiyin siya kirie haiginiu mi sowa kiriepai kiriepaiyim ina tiramwo. Ta kirieya Biiyan Inkam Komiiyin siya niisiimauuga iikamim simiir. Ta siir naingwobumbuwa mi saiir yaiyim ini kaimwowa ywowim.

4 Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isido whisa ywo. Mi nhirim Juda maka ywo mi nhirim aposel inkam nwiso sowakar ywo.

5 Mi mhoiiya kam nhirim Judan iikam rani mi Juda sima ina nhinamim. Mi ti isid whiso simiir biiyan iikamim sima nhinam sima Pol, Banabas sowiir diriraerarbumbuwim naingwokim. Sima sowiirin siiyani kaiyimik aokiyim naingwokim.

6 Mi sowa ta io aiir bidi hirnao. Mi sowa nu Likionia hiran om komiiyo Listra mi Debi om nhirim sowiir kingiin nwowim, simiir hiriir yidamam.

7 Mi sowa ta yai win kibiya Jisis siira ini omom omomim simiir yaboinmamauuyokiyokiiyamwo. Friig.

Pol, Banabas sowa om Listra hir miriigo.

8 Mi om Listra hirin, inkam nwirin ini hir nidwowin, siir igao bidi yinsimsiriunamwo, siir apua aeyar naokaininkinkiyin siirin mi hiriinana nwokin. Tiki inkamin siya bi swoki apririr sranikin. Niingaka.

9 Mi siya wakaeki Pol siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. Mi Pol siya siirsiira kaonanaei. Mi ini siyar kigiyin ti inkamin naingwo tibmii dig namwo iuwin mi siya wi wadieyar nwowi.

10 Mi Pol siya igao yaiya boinki, kira dinsiin okwoki! Mi siya bi kimiminkikin ina yinsiin okwokiyin mi ina yopnatkiigiiyamin mi siya ina yapririrkiyin.

11 Mi iikam whiekakim ti diminin Pol siya tirkiyin siir kigiyim mi sima nu Likionia simiir yaigina saiir kauwok boinki! Krimiir wanin ini inkam piua swoki imbiniyin. Mi tapa tisi krimakar nwowim.

12 Mi sima Banabas siirin hiniina mi dap Sus mi Pol siya yai boinan inkamkin mi Sima Pol siir inigin Hemis asi dapkim. Ti inig whiso Sus mi Hemis dapiyo, yim simiir wanmi digworaekwokim, simiir inig imiir hainanikim.

13 Ta omaka Sus siir inig hainaniya ini ti om komiiyin siir yaba miriiya. Mi prismi yaowae adin ta omaka saiir kigriraowiyin mi bulmakau ii nhirim ina hainamim. Mi kipim ina yomboboriuninkinim mi ina hainamim. Mi ti om komii siir anoin siir kingiin yamwoiu. Mi iikam whiekakim sima warar yitim digworaekwowim sowiir hauugiyim. Mi ti digworaekwowim sima sowiir hauuwim, biiya sima simiir wanin Sus siirin hiriinan naeyim simiirar mi inkin imiiyaekim.

14 Mi aposel inkam nwiso Banabas, Pol sowa, ta hiriinan yaiya saiir wakaeyo mi sowa ina kigo. Mi sowa ini io simiir ywowo. Mi sowiir yiuiso ina yiinikibimbirgiyo. Mi sowa ini iikamim simiir bopwoniya iwitninopkainamwo. Mi sowa ina kauwokiywo,

15 kima ti kamim kima hiniin dimusi tirkim? Krira inkamairgo, krira kimiir hiriinanairgo. Krira Jisis siir yai win kibiya kimiir boinmimauuam nitko. Mi kima ti siyiu biyieyim simiir diuguski. Mi kima Adi Komiiyin krimiir yaimin dimin wakaeiiyin siiramar daingwo tibmii. Nu ninomor mi whiii komii komii ikim mi digworaekwo hoimgakim ti nwowim siya nonkwokwokim.

16 Kibie! Biiyan iiyim iikam whiekakim ti nu iiir nwowim siya simiirar kigninkinkin. Sima simiir kwoinka naingwo diriraerarkim.

17 Mi siya bi naguprakaigin. Mi kima pi siirim whaowae rani. Niingaka. Mi siya kimiirin dimin miiyik iiirar diriraerar haiginiugin. Mi naowin ninomor kou hir nwowin pa mi diriraerarki kimiirim mipa mi kinaini. Mi naeyim siya diriraerarkiyim ini wadieya yimbiyamim. Mi naeyim siya dig haiginiuwi mi kimiir kwoinim mairgimairga asi nwowi.

18 Mi sowa ta yaiya saiir boin digiyo mi sowa miinan nap mirii nanaeko iikamim simiir nikiduwim. Mi sima ti wraisuim nanag hainamim sowiir kipi hauu biiya simiir wanin Sus siir hauuwim mi siir hiriinan. Friig.

19 Mi Juda iikam nhirim om Antiokanim mi om Aikoniaman ikim, sima ina yitim. Mi iikamim simiir kwoinim sima ini hopswoni. Mi sima siiya minim ina kaiyimikim Pol siir. Mi

sima Pol siirin ini om komii siir yaba hiriir kinaniyamin. Simiir kwoinim ha naingwokim, siya naowigusami.
20 Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini siirar yokwo kaeyokaiyim. Mi siya ha ninsiingiyin, ini oma hiriirar swoki apninopkai namin. Mi iigwira siya Banabas saika yam om whirin min nikiuwiyin Debi hiriirin.

Mi Pol Banabas sowa nu Siria hir nwoin omisimin Antiok mi sowa hiriir swoki am.
21 Mi sowa ta yai win kibiya ti omin siir hiran iikamim simiir boinmimauu haiginiu. Mi sowa hiriinan tirkiywo mi iikam whiekakim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi mhoiiya sowa ina swoki amwo ti simiir om whoimim Listra mi Aikoniam mi om Antiok hiriir.
22 Mi ti om whoimim iikamim naingwo tibmiiyim sowa nwoki whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi sowa simiirin haniingi boinanae. Mi kima kimiir naingwo tibmii aiirin donkworinukripkai. Biiya krima siyiuin hikpai hikpai haiiyin mi siir tiki hopniin apnam. Mi mhoiiya krima wi ti Adi Komii siir om kibiyin iikam whiekakim mi digworaekwo ikim simiir kigirkakiyin wi siir nami.
23 Mi sowa kam adi yaowae nhirim simiirin siyiu komii kigriraowam yimbin. Mi omkakim Adi Komii siir inig hainaniyim omom omomanin simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim warar. Mi sowa Adi Komii siirim sriiyo mi nae minim ini wara haiyakiyim. Mi sowa ti iikamim naingwo tibmiiyim Inkam Komiiyin siirara hauuswokiyim, siya kigriraowam.
24 Mi mhoiiya sowa nu Pisidia sowiir boponau aiir yapam. Mi nu Pamfilia hiriir yapnimbiiyam.
25 Mi sowa om komii whirin Pega yai hir boinmimauugik. Mi mhoiiya sowa om Atelia hiriir yapiinam.
26 Mi om Atelia hirin, sowa siyaiini yani kwiriinam. Mi siyaiiya sowiirin, om Antiok hir swokaka atkiniugig. Biiya ti omin iikamim Adi Komii siirim naingwowiyim mi sima Adi Komii siirim kwisboinki, ti inkam nwiso sowiiram miiya sowa miriiya saiir kirie haiginiuwim. Mi sowa hiriinana tiro mi sowa ina swoki imbiyamwo ti om iiirar.
27 Mi iiya sowa om Antiok hiriir nimbiyamwo mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiramin ina yikiuna digim, sima maeyau kwiruwa nwowim. Mi sowa ina boinmimauuim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya sowiir whindiriraerarim. Mi sowa ina boino, Adi Komii siyar niiyok haiginiugikin kririir siyiuin iikam nhirim Juda inkam tani ta Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi sima wi nwoki aingwo tibmiiyim.
28 Mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simaka ii kasa bi nwoko. Ɨriig.

15

Iikam Whiekakim naingwo tibmiiyim ini om komii Jerusalem hirara yaingiriyiuiuim
1 Mi nu Judia hiran kam nhirim, sima ina yapiinamim om Antioka hiriir. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir ini boinmimauugig. Mi sima boin mi kima siyiuin Adi Komii siya hauugiyin Moses siir kima siir tir karam mwowi mi kimiir mioisim kitiyopnir hai karamae mwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi wara kaoprigi okwo rani. Niingaka.
2 Mi sima hiriinan yai boinkiyim mi Pol sowa Banabas sowa io prasae bi nwoko simiirin. Mi sowa simaka yaii prasae bi niniinansaoko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikropki Pol, Banabas sowiirin. Mi kam nhirim om Antiok hiranim sima ini wara yinkin amim om komii Jerusalema hiriinin, ta yaiya saiir nini bointibmii kimaigikim aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simakar.
3 Mi simiirin iikamim naingwo tibmiiyim sima nikropikim. Mi sowa ti nu komii whiso Finisia mi Sameria sowiir bopwo hir napamko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim ti nu whiso sowiir hir nwowim omisisimim simiir hiran iikamim simiir ini boinmimauuwiu ta yaiya. Mi sowa simiirin hiniina ini boiniu, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi kisina haigiyin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi nu Finisia mi nu Sameria hiran iikamim mi sima ini mairgimairga taokitaoka ywokiyim Pol siir yai aiiramin.
4 Mi sowa om komii Jerusalem hiriir nimbiyamwo mi iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim mi aposel kam ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima sowiir boin wadiewin. Mi Pol, Banabas sowa digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim sowiir mi simiir ini boinmimauuwiu.
5 Mi Farisi simiir iikam nhirim naingwo tibmiiyim sima ina yinsiin okwo boinkiyim, kam nhirim Juda iikam tani simiir, simiir mioisim ti kitiyopnimnir hai. Mi kima simiir boinki, sima Moses siir siyiu iiir dap.
6 Mi ti aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima iripa yidwo hid boinai ta yai aiirim.

7 Sima yai whiekakim boinai digiyim mi Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya simiirin
ina boinkiyin, ti nomiiyauim! Kima bidi yinokninkinim. Adi Komii siya hid haiginiugikin
miiyim krimiir. Mi bidi bidiniya kariirin siyar nimbingikin ta Jisis siir yai win kibiya
saiir boinmimauuwam iikam nhirim Juda iikam tani sima wakaei mi sima wi wara nwoki
aingwo tibmiiyim.
8 Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yinokninkinin simiir kwoinim. Mi siya ina mi
inokninkin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi siya siir naeyiuin ini simiir
hauugiyin krimiir hauugiya saiir hiriinan.
9 Mi siya Juda iikam tani simiirin yaeya siyiu whir bi tirikin mi Juda iikamim simiirin
yaeya bi mi tirkin. Niingaka. Iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyieyim wi
Jisis siyar whinkaopriigi okwowi.
10 Mi kima tariinanin Adi Komii siirim dimusi kinankiuwi? Mi kima ti iikam nhirim Juda
iikam tani naingwo tibmiiyim mi kima hik simiir dimusi hauugim? Biiya krimiir yidiwi
wanwiyaeyim mi krima ti hik hiniinim simiir haiyim wi dig nwo rani. Niingaka.
11 Mi krima ha naingwo tibmii mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir
naingwobumbua wi saeyar swoki kaopriginaowidi krimiirin. Mi simiirin iriipi hiriinan wi
wara mi inkin kaoprigi okwowi. Pita siir yaiya ini dig ywokiya.
12 Sima ti iikamim yai bi boinmiminkim simiir wiinim Pol mi Banabas sowiir yaiyama
mauugim. Mi sowa simiirin min boinmimauugim dimin kirie komii komiiyim Adi Komii
siya diriraerarim Juda iikam tani simiir mi sowa simiir boinmimauugim.
13 Mi sowa ta yai aiir boin digiyo mi Jems siya ina yisiin okwo boinkiyin ti nomiiyauim! Kima
kariir yai aiir ti wakaeki.
14 Saimon siya kimiir bidiya iki boinmauuwin hiniin, Adi Komii siir kwoinin ini simiiramar
yaingwo hiririugiyin ti iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi siya kiyaina iikam nhirim
simiirin, sima siir isid nwowim.
15 Mi taka yaiya profet kamim sima boina mi saiir hiriinanairga. Mi sima David siir isid
iiiram win boinkikim. Taka yaiya hiniina boinkika,
16 krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkikin, mhoiiya kara swoki iti mi ta
Devid siir omaka nakainam ya wi kara swoki haininasiin okwowi. Mi iki saiir
digworaekwo nhirim, biyie nwowim, yim wi yaeya kara swoki grab mirii.
17 Mi iikam nhirim Juda iikam tani yim wi kariiram wit. Mi iki iikam whiekakim nu
whiranim kariiram naingwo tibmiiyim, yim iriipa hiriinan kariir wairgim. Mi siya
hiniina boinkin.
18 Biiki Biiyan Inkam Komiiyin, siya ta yai aiir bidi boinin.
Mi tariinanin siya ina swoki boinkiyin,
19 mi Jems siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Kariir kwoinin hiniingin, iikamim Juda
iikam tani simiir kwoinin ina kisina haiginamin Adi Komii siirim mi krima simiirin kiigi
kipi ninki.
20 Niingaka. Krima simiirimin yokwo ti win hauugi. Mi simiir yokwowa hiniina win
boinki mi sima siyiu biyie whiekakim uruwai siyaowainiyim simiir diuguski. Mi sima
hiinanaeni siyiuin siirsi dapiyok. Mi sima iki wraisuim niiyara sima nimborukrimkrikiu
aokiyim simiir kipi nae. Mi sima wraisupai wraisupaiyim simiir nhie imiir kipi mi kwiyae.
21 Krima dinokninkin, biiya hiriinan mi tariinanin iriipa hiriinan iki om komii komii
whiekakim inkam kakairgim, Moses siir siyiu komii siir yai imiir boinmimauuam. Mi sima
siir yai aiirar mwainikim maeyauim yai sima nidwo wakaeiyim simiir. Mi Juda simiir ii
komii komii ikim. Iriig.

Sima yokwo iki iikam nhirim Juda iikam tani Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim simiirim win hauugika

22 Mi aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim mi inkam ima
sima yai maeyauu kwiruwa minam nidwo binaigim, inkamwo nwisa nimbinkiyim Pol,
Banabas sowaka namim, om Antiok hiriir. Mi ti inkam nwiso sima nimbino sowiir inigo
Judas mi siir inig whirin Basabas mi nwirin, Sailaskin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir
biiyin ini sowa ywowo.
23 Yokwo kwira sima sowiir win hauugiya Juda iikam tani simiiram mi saiir yaiyim
hiniina win boinkikim, krima aposel kamkim mi krima inkam adiyaowaeyim siyiu komii
kigriraowiyim krima kimiir nomiiyaukim. Krima winkika ta yokwowa kimiirim ti nomi-
iyau nhirim, Juda iikam tani om Antiok anim mi nu Sirianim, kimiirim. Ti akamim!
24 Krima bidi wakaeyim! Krimiir kam nhirim kimiirim nitkim mi yaiyim sima boinim
kima ini kakar ywokiyim. Mi kimiir kwoinim sima pridaiginiugim. Mi krima simiirin
hiriinan bi boinkikim.

25 Krima ta yaiya saiir wakaeyim mi krima ini kwoin whirua ywowim. Mi krima ina boinim, nim inkamo nwisa ti ikropki kimiirim ti krimiir nomiiyau wadie nwiso sowaka Banabas Pol.
26 Mi sowa naosi bi naingwoyimiyoko, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir mii aiir napmiriiyamin.
27 Mi krima Judas Sailas sowiir asi nikropkiko, ta yai aiirin pi sowiir yaiga nini boinmimauuniyim kimiirin.
28 Mi Adi Komii siir naeyiu miiyikin ini krimaka nwowin. Mi krima yai bidi kitibmii boinim mi krima kimiirin pi yapa hik kwiri swoki inkin hauugi rani. Niingaka. Mi kima ti hiriinan dimin iiirarar tir.
29 Mi kima wraisuim sima nisomaowim mi uruwai siyaowaini hauuim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuim nii ara sima nomboru aokiyim simiir kipim kipi mi ae. Mi simiir nhieyim kipi mi kwiyae. Mi kima hiinanaeni siyiuin siirsi dapiyok. Kimasiya kigririraona mi ti hiriinan siyiu iiisi dapiyok. Mi kima wi wadieya sibgu okripkai. Ta yokwowa ini digyokiya.
30 Iikamim sima nikropkikim mi sima om Antiok hiriir yapiinamim. Mi sima iikamim naingwo tibmiiyim simiirin ha nikiunamim maeyau kwirua haingiriyiu owim mi ta yokwowa ina hauua simiir.
31 Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ta yokwowa saiir mwainim mi sima ini mairgimairga ywokiyim. Ta yaiya simiir whinkinsiis haiginiuga sima winkiya.
32 Mi profet inkam nwiso Judas, Sailas sowairgo mi sowa yai miiyik miiyikim iikamim naingwo tibmiiyim simiir asi boinmimauugo mi simiirin sowa whinkinsiis haiginiugo.
33 Mi sowa om Antiok hirin ina iki onanaeyo bi namsasaugo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima sowiirin ina boin wadiekiywo. Mi sima ina swoki ikropkiywo simiirimar.
34 Mi Sailas siir kwoinin ina yaingwowin, kara wi om Antiok tirar nwowi.
35 Mi Pol, Banabas sowa om Antiok hir nwoko. Mi sowa kam nhirim simaka yinkin miriiyim, iikamim simiir nisiisimauuam Adi Komii siir yai aiir. Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir yai win kibiya saiir boinmimauuam.

Pol, Banabas sowa ini yapa yapa yamkiywo

36 Mi mhoiiya bwan nhirim bidi yakaigiyim mi Pol siya Banabas siir boin, krira swoki ami iki nomiiyauim om komii komiiyim simiir nwowim simiir swoki apkig ami biiya krira boinmimauuim Biiyan Inkam Komii siir yaiya saiir. Mi krira simiir ninokninkinim, sima ina namisi sibgu owim, iyie? Niingaka.
37 Banabas siya minam naingwokin Jon siya saikar namim mi siir inig whirin Makin.
38 Mi Pol siya ina boinin, ti inkamin biiya krimiirin nu Pamfilia hir haibugikin mi siya mii kriraka miriiyam wara bi nitkin mi krira siirin wi wara kipi nikiunam.
39 Mi sowa io ti dimin iiir haniingi ywonanae. Mi sowa iripa bi miriigo. Mi Banabas siya Mak siir yikiunam mi sowa siyaii ira saiir kwiriinam mhiuisim whirin Saipras siir hiriir namam.
40 Mi Pol siya Sailas siir yikiunam mi ini sowa yamwo. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima boin, Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya wi kowaka nwonami.
41 Sailas sowa Pol nu Siria mi nu Silisia ti nu komii whiswo sowiir bopwo hir napamwo mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiiskim sowa. Iriig.

16

Pol siya Timoti siir yimbin saika namam.

1 Pol siya wara yinkin am om Debi mi om Listra sowiir hiriirin. Mi om Listra hirin inkamin naingwo tibmiiyin nwira nwowi. Siir inigin Timotikin mi siya Juda wiga saiir yinisimkin. Saeya bidi yaingwo tibmiiya. Mi siir adin Grik inkamkin.
2 Sima iikamim naingwo tibmiiyim om Listra mi om Aikoniam hiranim, sima siir siyiu imiir boinkim, Timoti siya inkam wadiekin.
3 Pol siir kwoinin ha naingwowi Timoti siya saika wara namim. Mi siya siirin ina yikiunaniyin. Mi siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Siya Juda kamim hir nwowim simiirsi naingwokin mi ti hiriinan siyiuin siir asi tirkin. Juda iikam whiekakim siir ninokninkinim Timoti siir adin Grik inkamkin.
4 Pol, Sailas mi Timoti sima ina yapnamim om komiiyim simiir. Mi ta yaiya aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, biiya sima nimbointibmii kimaiya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiiram mi sima ti kam nwoimim simiirin saiirar swokini boin naingwo iu. Mi sima boin, kima ti siyiu iiirar ti swoki ap.

5 Mi omom omomim ti kam nwoimim sima naboinmamauuim simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim ini komiiyar ywokiyim. Mi iinokiinokin simiir isidin wi komiiyar nworaraowi. Ɨriig.

Pol siya whinkigmimikwinkin nu Masedonia hiran inkamin siirin.

6 Mi sima ti nu whiso Frisia mi Galesia sowiir boponiya napamo mi Adi Komii siir naeyiuin siya boinikidugi, kima nu Esia hirin wi yai kipi nini boinmimauuiu.

7 Mi sima nu Misia hir ini apieyokmainaki. Mi sima minam tirkim, pi nu Bitinia hiriir napninopkainamim. Mi ini Jisis siir naeyiu ieya yikidunaowidim simiirin.

8 Mi sima nu Misia hirin asi napkindiyiugikim. Mi sima ina yapnaniyim om Troas tiriir.

9 Mi niiyaka Pol siya dimin whirin nhwonan whinkigwinkin. Mi inkam nwirin nu Masedonia hiranin siya ina yinsiin okwo kauwok boininaekiyin Pol siiram. Kira wara whii komiiya solwara nikiuwiya saiir whii mirmiiya tiriir wit! Nu Masedonia tiriir, krimiir nini whindiriraerar haiginiuniyam.

10 Pol siya ti dimin iiir bidi kigiyin mi krima bi kimiminkikim ini digworaekwo imiirar diriraerar namim nu Masedonia hiriir namimin. Krima bidi yinokninkiyim Adi Komii siya nikiugikin krimiirimin. Yokwo Komii saiir yai win kibiya simiir boinmimauuim. Ɨriig.

Lidia Saeya bidi yaingwo tibmiiya.

11 Mi krima siyaii aiirin om Troas hir nwowa saiir yani sain kwiriinam. Mi ta siyaiiya ini om Samotras hiriirar kigiririunama. Mi iigwira om Niapolis hiriir yakiyam.

12 Mi krima ti om iiir haiburgigim mi om Filipai hiriir yapnimbiyam. Biiya siya ti omin Rom hiran iikam nhirim sima nini kripkii whinikin. Mi ti om komiiyin ini nu Masedonia siir nu haimii iiir nwowin. Krima ii kasa bi niki onakikim ti om iiirin.

13 Mi Juda simiir ii komiiya krima om iiir haiburgigim mi ina yapniyamim ti ie siir kingiin hiriir. Ha naingwokim ta opa saiir kingiin hirin, saeya nhwo kwiskak maeyaugi niuwi. Mi ta opni maeyaua krima kigi wig nhirim hir nwowi. Mi krima yai simaka yidwo boinai.

14 Wig ira saiir inigin Lidiaka. Saeya ta wiga Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainan kirieka. Mi saeya ta yai aiir wakaeya mi saiir omin Taiatairakin. Mi saeya yiuis pariidnan pani miiya saiir miriiga. Mi saeya umir pi saiir siyar mi hai. Biiyan Inkam Komiiyin siya kisina haigikin saiir kwoinin mi saiir wiina ini yaiya Pol siya boinkiya ini saiirima mauugiya.

15 Mi saiirin op ina baptais haiginiua mi saika iripa omaka irua whwonkaiyim simiirin warar. Mi saiirin op ha baptais digiya mi saeya boinki krimiirin, kima kariirin ha naingwowi kara Biiyan Inkam Komiiyin siirim bidi yaingwo tibmiikikina mi kima pa nwoki itim kariir omaka aiirin. Mi saeya krimiir boinanaeya mi krima ini saiir yai aiirar mi wakaeyoknanamim. Ɨriig.

Pol, Sailas sowiirin omakanau hiugripkiikikaigo om Filipai hir.

16 Mi iigwira krima ti ieyin siir kingiin hiriir napnamim mi Adi Komii siirim ini sriiyiu ta maeyau aiir. Mi wig ira mii niinga priimiriiya saeya krimiirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi saeya ta wiga uridyiu biyieki bidi yinkiniukikaiya. Mi saeya iki boskwonauwan yaimin diminim pi saeya niisiisiimauuwi. Mi ta wiga saiir biiyan iikamim sima umir komii pi miiya saeya miriiya pi saiirsiyar mi haii.

17 Ta wiga saeya ini Pol siya mi krima, saeya ini krimiir mhoiiya yita. Mi saeya iinokiinokin pi hiniina kauwok boinkii, kima ti kamim Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowiyin siir mii miriiyim, kima krimiirin siyiuin Adi Komii siya kaoprigi okwowiyin siir boinmimauu.

18 Ɨinokiinokin ta wiga hiriinan siyiu iiirar tirnanaeka. Mhoiiya Pol siir piua ina piyaokiya mi siya ha haimisiyao okwo kaokiyin ta wig aiirim mi siya yiu biyie iiir boinkii, kara kiriirin Jisis Krais siir inig iiir boinki, kira ta wig aiir diuguski! Mi ha damki! Mi ti uridyiu biyieyin bi kimiminkikin, ta wig aiirin ina yiuguskiyin mi siya ina yamkiyin.

19 Mi ti omin siir biiyan inkam komiiyim sima bidi kigii, ti diminin mi sima ina yinokninkiyim, ta wiga saiir umir miiya nikiigiya. Mi sima Pol, Sailas sowiir yonkworimdinu mi sima sowiirin ina kiyainamwo mi sima maeyaua sima nidwo boinaiiya biiyan inkam komiiyin saika hir ini boinaiyiu, sowiir boiniyopnatkaigiyam.

20 Mi sima sowiirin biiyan inkamin yai wakaeiiyin, siirim yikiunam. Mi sima ina boinim, ti inkam nwiswo Juda hiranko. Ti krimiir om komiiyin sowa nini priidiriraerarbumbuniko. Mi krimiir iikamim kakak asi nwokim.

21 Mi sowa simiirin yaeya siyiu whir bi niisiisimauugo. Mi nim krima om komii Rom simiir siyiuin siir napikim. Mi ti siyarin yio iripa bi namasugin. Mi krima ti siyiuin sowa niisiimauuwin siir kipi nap, yio ini yaeya siyiu ywowin. Mi ti yaiyim sima boinim ini dig ywokiyim.

22 Mi iki iikamim simiir yaiyim ini sowiirar swoki inkin boinhiuriiyiugiyim. Mi inkam komii komiiyim yai hidiyim sima yiinikiwimwitki sowiir yiuiso. Mi sima boinki, sowiirin idgiu hankak dwoki.

23 Mi sowiirin idgiuni yipimparnanae. Mi sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir dokmwin apninopkaigi. Mi inkamin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siir boinki, kira sowiirin wi sibgu waikao.

24 Mi ti inkamin waikaowiyin, ta hiriinan yai kirie aiir wakaekiyin mi ta omaka hiuyokiyokaiya sowiirin saiir omaka igibopwo hir yami okmwin idwokaiyiu. Mi siya sowiir iga kwiiyim pae komii komii wiso sowaka yinkin irioninkin widgig.

25 Mi hirii tirii niibwopwowin Pol, Sailas sowa Adi Komii siirim sriiwii. Mi Adi Komii siir mwaiyim ini simiir warar waokaowiiyo. Mi kamim sowaka ninkin hiugripkiiyim, sima ini sowiirar wakaemimikwiiyim.

26 Mi bi kimiminkikin niin komiiyin ina yitkiwiiyin. Mi ta omaka saiir iiyinpaeyin whiekakim ini praprada kinkiyim. Mi ti omaka simiir hiugrimkripkiikikaiyim simiir anowim ini sima sima haiwaokiyim mi ti kam whiekakim wieyinsopim simiir ninimnirkaiyim ini sima simar hiuwhromwhro ikiigiiyamim.

27 Mi inkamin ta omaka saiir waikaowiyin siya ha ninsiingiyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano whiekakim simiir kigiyim haiwaokiyim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin tari kam whiekakim tapaiir hiugripkiikikaiyim bidi yidamkiyim. Mi siya siir kamkiu iiir asi kiwokhaigin siya siyar swoki hampimpitnam.

28 Mi Pol siya ini komiiya kauwok boinkiyin! Kira kinakina kipi diriraerarbumbuna. Krima bi nidamamkim krima tisi tirirar nwowim.

29 Mi ti inkamin waikaowiyin ina kauwok boinkiyin, paeya niuyaeiya saiirim mi siya ina iwit ninopkainaniyin omaka apanauwa hiriir mi siya nidid prasae bi kikinkin, siir kiu minim ini nopnopa warar kinamin. Mi ini Pol, Sailas sowiir igmiiga ini akai hiuiuwin.

30 Mi siya ina yikiuna apninaniyamo sowiirin yaba hiriir. Mi ina boinin, kowa inkam komiiko kara piki hiniin diminin siir ti tir? Mi Adi Komii siya pi kariir niki animai-warkainam.

31 Mi sowa ina boino, kira krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. Mi Adi Komii siya wi kiriir nwoki anmaiwarkainaei. Mi kiriir omakan iikamim iriipi hiriinan, wi siyakinar nanmaiwarkaina swowi.

32 Mi sowa ta yai win kibiya Biiyan Inkam Komiiyin siira simiir boinmimauugim siya. Mi iikamim siir omakanim simiir warar yinkin boinmimauu.

33 Mi ta ii aiirin, ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin sowiir paowaiyim ini siya hiisokim. Mi bi kimiminkikim siya mi iikamim siir omaka iruanim sima op ina baptaisim.

34 Mi siya sowiirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi siya sowiirin nae minim ina hauu aeyin. Mi mairgimairga prasae rani, siya nwowa iikamim omaka irua saika whwonkaiyim simakan. Mi sima Adi Komii siirimin ina yaingwo tibmiiyim.

35 Mi iigwir nugakin, inkam komiiyim yai hidiyim om komii Rom hiranim sima swoki ikropkiyakwok, kam nhirim yaii niniiyim simiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir. Mi sima ini boiniu, kira ti inkam nwiso sowiirin ti ikrop apniki.

36 Mi ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siya Pol siir ini boinmauuiu. Mi siya boin, iki inkam komiiyim yai hidiyin om komii Rom hiranim sima bidi boinkiyim kowiirin pi kara nikropkii mi kowa ta omaka hiuyokiyokai aiirin haiburgig mi ha dapniyam mi kowiir kwoinin hiinsim hiinsima dwo.

37 Mi Pol siya simiirin ina boinmauuin, krira ini om komii Rom hiran inkam ywowo mi sima kririirin yai miiyik bi sibgu boinkim. Mi diminin krira tirbuin siir bi boinmauugim. Niingaka. Sima kririirin iikamim simiir whwonkam ida, hindara priitiokim. Mi sima kririirin omaka hiuyokiyokaiya saiirin whisariiya nokmwin apinopkaigiko. Mi tari sima kririirin hindara haigiprakai ikrop apniyamam naingwokim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Om komii Rom hiran inkam komii komiiyim simar wit. Mi kririirin simar swoki ikrop apniki idwowiiya hiriirin.

38 Mi kamim yaii niniiyim, sima ta yaiya saiir wakaenamim mi ina yamim mi biiyan inkam komiiyim yai hidiyim, simaka ini boiniu mi biiyan kamim yai hidiyim, sima ha wakaewinim, sowa ini om komii Rom hiran inkamar mi owo mi sima ina yididim.

39 Mi sima ha namim mi sima sowiirin ina ini ouumikmik boiniuwim. Mi sima boin, krima kowiirin siyiu miiyiknan bi tirkikim. Mi sima ina whinapniyamim idowiiya hiriir. Mi sima boinki, kowa ti om komiiyin siir haburgik mi kowa maeyau kwira dapnam.

40 Mi sowa ina haiburgigo ta omaka hiuyokiyokai aiirin. Mi sowa Lidia saiir omaka hiriir yam. Mi sowa iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir ini kigiu. Mi sowa yai nhirim

simiir boinmimauu, simiir kwoinim kirie nwoki owim. Mi sima ha haiburgigim mi sima ina yamim. Ɨriig.

17

Mi om komii Tesalonaika hiran iikamim sima Pol Sailas sowiir tioim minkim

1 Mi sowa ha napnamo mi sowa om whirin Amfipolis hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa ti om iiir haiburgigo mi sowa om komii whirin Apolonia hiriir yimbiyam. Mi sowa ti om iiir mi haburgigo mi sowa om komii whirin Tesalonaika hiriir yimbiyam. Mi omaka ira Juda simiirga yai nidwokai wakaeiya ini ti om iiir nwowa.

2 Pol siir siyiuin iki om komii komiiyim siya namim, siya pi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya mi siya pi simaka ninkin apninopkainami. Mi Juda simiir ii komii komii kwoimim siya simaka yinkinwamwarkii boin, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiir.

3 Mi siya Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiirin minam boinmimauugin simiirin, Adi Komii siya bidi yimbinin inkam nwirin, hik haiyamin. Mi siya wa naonami mi siya wa swoki insiin idwowi. Mi siya boinki, ti inkamin Adi Komii siya nimbinin, siya Jisis siyairgin.

4 Mi Juda iikam nhirim simaka hirar nwowim, sima ini Pol siir yai aiirim yaingwo tibmiigiyim. Mi sima ini Pol, Sailas sowiir isid ywowim. Mi iikam whiekakim Grikanim, yim sima iriipi hiriinan Adi Komii krimiir Wanin siirima mi hainanikim. Mi simiir iikam isid bripriyin sima ini sowaka yinkin itinakiuim. Mi bii nwowi wigim, yim ini hiriinanar mi tirim.

5 Mi Juda simiir kwoinim whwokwoka bi nwokikim mi sima inkam biyieyim siyiu hir napamim simiiram yikiuna. Mi sima iikam whiekakim ina yikiuna digim. Mi ta yaiya sima nini boiniua mi simiir kwoinim ini haugihauga whiyiekiyim. Mi sima ini yaiiyamar yaingwokiyim. Mi sima Jeson siir omaka saiir nokwoyokaigiyim mi sima ina hansranim simiirim. Sima minim tirkim, simiirin iikam whiekakim simiir niyopmauugiyim.

6 Mi sima simiir bi kigim. Mi sima Jeson mi iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir yikiunam ti om komiiyin siir biiyan iikamim simiirim. Mi sima hiniina kauwok boinam, ti kamim siyiu bibiyie tirbumbuwi ima ti omom omom imiir. Mi tariinanin sima tisi om iiir mi atirbumbuniyim.

7 Mi Jeson siya yikiunam simiirin siir omaka hiriir. Ti iikam whiekakim sima om komii Rom hiran inkam komiiyin Sisa siir siyiu imiir nanugaugaugim. Sima ina boinim, inkam Komii nwirin ina nwowin, siir inigin Jisiskin.

8 Mi iikamim mi biiyan inkam komii ikim ti om komii siir nwowim, sima ti hiriinan yai imiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim.

9 Mi biiyan inkam komiiyim sima boin, kimiir yaiya yai paii rani mi kima pi ta yai aiir saingig. Mi Jeson mi iikamim naingwo tibmii ikim, sima umirim ha saingigim mi sima ina yamim. Ɨriig

Mi Sol siir isidin sima om Beria hir miriigim.

10 Mi ta iiya saiir niiyaka iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sima Pol, Sailas sowiirin om Beria hiriir yikropki. Mi iiya sima om Beria hir nimbiyamim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir.

11 Mi Juda iikamim om Beria hiranim, simiir kwoinim iikamim om Tesalonaika hiranim simiir hiriinan tani. Niingaka. Mi sima ini mairgimairga nwowim, simiir yai aiir wakaeyamin. Mi iinokiinokin sima Adi Komii siir yaiyim yokwo hir nwowim, simiira mwainanaeikim. Mi sima nwoki inokninkini, simiir yaiya yai kaimwoka.

12 Mi Juda iikam whiekakim om Beria hiranim, sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi Grik wig whiekakim inigakim mi Grik kam ikim, sima ina mi aingwo tibmiigiyim.

13 Mi mhoiiya Juda iikamim om Tesalonaika hiranim sima wakaeki, Pol siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwi om Beria hirin. Mi sima asi namkim ti om iiirin. Mi sima ini hopswoiu iikamim simiir kwoinim mi sima ina yanaakiyim.

14 Mi bi kimiminkim iikamim naingwo tibmiiyim sima Pol siir yikropki whiigbida hiriir. Mi Sailas Timoti sowa ini om Beria hirar ywokiyo.

15 Mi sima Pol siirin siyaiini minam nani whinapyikiu kwiriigigim, siirin om Atens hir nadu atkiniugigim. Mi Pol siya yaiyim ina boinmimauugigin simiirin, Sailas, Timoti sowiirim. Siya simiirin hiniina boingig sowiiramin, sowa wa witsisau kariiramin. Mi sima ina swoki haiyiug apnamim om Beria hiriir. Ɨriig.

Pol siya om komii Atens ta Adi Komii siir yaiya hir boinmimauugin

16 Pol siya om komii Atens hir ywokwokin, Sailas, Timoti sowiirimin. Mi siya ina kigin ti om komiiyin sima uruwai siyaowaini inigin siirara hainani mi siir kwoinin miiyik bi naingwokin.

17 Mi siya omaka Juda simiira yai nidwokai wakaeiya, saiir yapninopkainam. Mi siya Judan iikamim mi nhirim Juda iikam tani Adi Komii siir inig hainaniyim, siya yai simaka yinkinwamwarkii boin. Mi siya iinokiinokin pa mi ami maeyaua iikamki ninkiniuwiya saiir. Mi siya yaiyim pi iikamim simiir hirar mi boinmimauuwi.

18 Mi kam nhirim Epikuriamni siyiu ninokninkiniyim mi kam nhirim Stoikni siyiu ninokninkini ikim sima yai saika yinkinwaomwarkii boin. Nhirim yim ha boin, ti inkamin yai priiboin priiboiniyin siya dimu minam naingwowi? Mi nhirim ina boinim, siya uridyiu biyieyin om whiranin siir yai imiir boinmimauuwi. Pol siya Jisis Krais siir yaiwin kibi aiir boinmimauugin simiirin. Siya boin, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwokin. Mi siya ta hiriinan yaiya saiir boinkiyin mi sima ta siir yaiya saiir bi wakae ninokninkinkim. Mi sima siirin yai biyie asi nikbumbugim.

19 Mi sima Pol siirin asi nikiunamkim simiir biiyan inkam komiiyin siiram, maeyaua yai nidwo boinaiiya mhiukiu Ariopagas hirana saiirim. Mi sima boin, krima ta yaiwin kibiya kira boinmimauua iki iikamim simiir mi krima saiirim naingwowi saiir wakaeyim.

20 Krima ta kiriir yaiya saiir wakaeyim mi krima ini wara wakaeyimyokiyim. Ta yaiya, ini saa ywowa. Mi krima ta yaiya saiir yai mwo imiir ninokninkinim naingwowi.

21 Mi iikamim om komii Atens hiranim mi nhirim om whiran iikam ikim, sima om komii Atens hirara yamwoni. Mi sima iinokiinokin yaeya yai whir bi boinikim. Niingaka. Sima ti yaiwin imiirara whrie boinanaeikaigigim.

22 Mi Pol siya biiyan inkam komii komiiyim mhiu Aripagas hiranim, simiir whwonkam ida yinsiin okwo boinki. Mi siya boin, kima ti kamim om komii Atens anim kara kimiirin bidi kigim, kima miini haniin miriigim wou nikwo aeyamin.

23 Mi iiya kara waraura nwowa mi karar bidi kigim digworaekwowim wou kima nikwo aeyim simiirin. Mi kara biiya kwira kig. Mi sima yaiya hir wina hiniina winboinka. Ti Adi Komiiyin krima ninokninkin karamae nwowin. Mi ti Adi Komiiyin kima whaowaeyin mi kima siir inigin hindara whisariiyar, priihainani. Mi kimiirin ti Adi Komiiyin, kima ninokninkin karamae nwowin siir boinmauuwam tiri.

24 Adi Komii siyairgin nu ninomor mi digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwokiyim. Siya, nu ninomor sowiir nwowim digworaekwowim mi simiir Biiyan Inkam Komiigin. Mi siya omaka inkamki nonkwo miriiyim, siya simiir bi nwowikin. Niingaka.

25 Siyar hauugikim digworaekwo whiekakim iikam imiirin. Mi omwai waiyayokiyokiiyin kwoinbudin pi siyar nwowaiginiuwi mi simiir kwoinim asi niyaei. Mi digworaekwo whiekakim simiirin hiriinanar mi hauu haiginiu. Mi Adi Komii siirin digworaekwowim, inkam nwirkin bi hauumauu haiginiugin. Mi siya dimin whiram bi whaowaekin. Niingaka.

26 Biiki biiyin Adi Komii siya inkam nwirin Adam siir nonkwokwokikin. Mi siir yinieyim, ini hoimgakar ywokiyim. Mi sima piuim kwirua bi nimbiyamkim, ini piupai piupai yimbiyamim. Mi simiir nu maeyauim sima nwowanim siyar yimbingi, bidi bidiniya siya tiki kwoinin siira naingwokwokaigikin nu maeyau simiirin yapayapa kikintimtio haiginiuim. Mi siya tiki iiyim ti digworaekwo whiekakim sima nimbiyamiyim, simiir warar yinkin imbingi.

27 Mi Adi Komii siya hiriinan minam tirkin, krima siir kigninokninkinim. Mi siya aru nwo rani, ini krimiir kingiinar nwowin.

28 Mi siir kirieya krimiirin omwai saeya waiyayokiyokiii mi krima asi nongwomamair aekiyami ti nu iiirin. Kimiir inkam nwirin siya hiniina winboinkikin,

krima ti ombud komiiyin Adi Komii siirara yinisisimkim.

29 Mi krima ini Adi Komii siir yinisim ywowim, mi krimiir kwoinin ha kipi naingwo, Adi Komii siya uruwai siyaowai mi siya pae minim krima nonkwokwowiyim siya simiir hiriinan tani. Niingaka.

30 Biiya kamim ninokninkin karamaeyim mi Adi Komii siya simiirin yai hirii bi boinkin digworaekwowim sima tirim ta ii aiirin. Mi tariinanin siya yai ina boininaeyin iikam whiekakim iki omom omomim simiir nwowim. Mi siya boin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi dimin biyieyim simiir haimriyiugig.

31 Mi siya iiya kwira yimbin simiir yaimin diminim simiir hidam. Mi siirin Adi Komii siya ie hiranki swoki hidninsiin idwokin. Mi krima nwoki ninokninkini, siya Adi Komii siirgisiira inkamkin. Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siyairgin, yai hidiyin.

32 Mi iiya sima ta yaiya, Pol siya boina inkamin ieyanki ninsiin idwowin siira saiir wakaekiyim mi nhirim ini siir boin grinamim. Mi nhirim ina boinim, krima wi kiriir yai aiirar swoki wakae ti dimin iiirin.

33 Mi Pol siya simiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin.

34 Mi iikam nhirim yaeya naingwo tibmiigiyim, sima asi namkim saikan. Mi Daionisias siya nu Ariopagas hiran kamim siyiu komii ninokninkinim simiir inkam nwirkin. Mi wig ira saiir inigin Damariska. Mi iikam nhirim sima ini simakar yamim. Ririg.

18

Pol siya om Korin hir miriigin.

1 Mi mhoiiya Pol siya om komiiyin Atens siir haiburgigin mi siya om whirin Korin siir yam.

2 Mi siya Judan inkamin nwira kig siir inigin Akwilakin. Mi siya nu maeyaua Pontas dapiya saiir hiranki nitkin. Siya mi siir wig aeya sowa waiyin nu komii Itali hirin aii bi haiburgigo. Mi siir wiga saiir inigin Prisila. Mi Biiyan Inkam Komiiyin om komii Rom hir nwowiyin siir inigin Klodias. Siya nhinikriropki Judan iikam whiekakim om komii Rom hir nwowim simiirin. Sowawai ti om komiiyin Rom siir asi haiburgigo mi ina yito. Mi Pol siya sowiirin hir ini kigiu.

3 Siya ta miiya sowawai miriiya wraisu is pani miiya omaka miriiya saiir hiriinan mii aiirar mi miriigin, umir mi haiyim. Mi siya sowiirwai omaka asi whwonkaigin.

4 Mi Juda simiir ii komii komiiyim, Pol siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir napninopkainamkin. Mi siya yai simaka yinkinwaomwarkii boin. Mi siya Juda mi Grik hiran iikamim simiir kwoin imiir ini boiniurwokaiyiu sima Jisis siirim naingwo tibmiiyim.

5 Mi mhoiiya Sailas sowa Timoti ina haiburgigo nu Masedonia hirin mi sowa ina yitwo Pol siirim. Mi Pol siya iinokiinokin yaiwin kibiya saiirara boinmimauuwikin. Mi siya Juda simiirin ina boininaekiyin. Jisisin Biiyan Adi Komii siyar nimbingikin, Judan iikamim kimiir kaoprigi okwowam.

6 Mi sima siir yai aiir yanugaugau mi sima siirin ina yigbumbuwim. Mi sima nu sinim siir yiuis aiir nwowim asi nhiskigikim. Dimusi rani, siya pi brombropnamkin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kima kigugukaeyami kimiirar diminkin, yaikakin wi kimakima nwowi. An kara yai karamaeka. Panaowin kara pi iki iikamim Juda iikam tani kara pi simiirim nami.

7 Mi Pol siya ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgigin mi siya inkam nwirin siir omaka saiir yam. Ti inkamin siir inigin Tisias Jastaskin. Siya Juda inkam tani, siya ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanikin. Mi siir omaka ini ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya ini saiir akpitga ywowa.

8 Mi ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir biiyan inkamin saiir kigriraowiyin, siir inigin Krispaskin. Mi siir wig yin ima, simani bidi yaingwo tibmiiyim simiir Biiyan Inkam Komii iirimin. Mi om Korin hiran iikam whiekakim sima ta Pol siir yai aiir wakaekiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiirin op ina baptais haiginiuwim.

9 Mi iigwir niiyaka Pol siya dimin whirin nhwonan siir whin kig. Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya boinki siir, kira kipi nidid. Niingaka. Kira ha boinmimauugi, mi kira yai mikrim kipi nwo.

10 Mi kara kinakar nwowi mi inkam nwirin wi kiriir hopswo rani mi kiriirin wi siya tirbumbu rani ti om komiiyin kariir iikam whiekakim ini tirar nwowim. Ta yaiya Adi Komii siya boinkika.

11 Pol siya om Korin hirin, biewiyin whira ywo. Mi bwanim iriiyar whira yinkin o. Mi siya simiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugin.

12 Mi ta iiya Galio siya nu komiiyin Grik hiran biiyan inkam komiikin, hir nwowikin. Mi ta iiya Juda sima wara yinkin nhiin, Pol siir nwowam io. Mi sima siir yikiunam biiyan inkam komiiyin yai hidiyin, saika nokwo boinam.

13 Mi sima boin, ti inkamin, iikam whiekakim simiir kwoinin siya boiniurwokaiyiugin Adi Komii siir inig hainanam. Mi ta siir yaiya ti siyiu komii saika iripa bi namasuga. Niingaka.

14 Pol siya ina naingwowin simiir yai aka nowarkii boinamin. Mi Galio siya Judan kamim simiir boin mi ti inkamin siya siyiu biyie tiriikiswo mi kara kimiir yai aiirin wa pi wakaeyin. Mi siya ti inkamin krimiir oman siyiuin saika bi nantamyiryirkin mi siyiu biyie bi tirkin. Niingaka.

15 Mi tiki diminin siya krimiir oman dimin tani. Niingaka. Juda hiran iikamim kimiir siyiuin mi siir diminkin. Mi digworaekwo whiekakim simiir inigim, yim kimiirar diminkin kimakima ti kitibmii boin. Mi kara ti hiriinan diminin siir yai nidwo wakaeyim pi boriisopi.

16 Mi siya simiir maeyaua yai inkam komii aka nokwo boiniya, saiir hiranka yikriropnatkiikiigi.

17 Mi sima Sostenis siir yankabrinunaowid. Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir biiyan inkamkin. Mi sima siirin maeyaua yai nokwo boiniya, saiir kingiin

hirar yipimpar. Mi Galio siya ti diminin sima tirkiyin, siirsi bi swoki naingwoyimyokikin. Iriig.

Pol siya om Antiok nu Siria hir nwowin siir hiriir swoki am.

18 Pol siya om Korin hirin, ii kasa bi nwokin. Mi mhoiiya siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, ha dwoki! Mi siya ha nhinamin siyaii aiir kwirinam mi Akwila sowa wai Prisila ini saika yinkin amwo Senkria hiriirin, maeyaua siyaii ima namasuwiya om Korin kingiin hir nwowa saiirim. Mi kana ina piiriyaonama. Dimusi rani, siya Adi Komii saika bidi yimbinin, dimin whir tiramin. Mi siya Juda simiir siyiuin siir napkin. Mi siyaiiya ha hiuyanama mi sima ina yamim nu Siria hiriir.

19 Sima om Efesas hiriir yimbiyam. Mi Pol siya sowiirin ti om iiir haiburgig. Mi siya ina yapninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai boiniya saiir. Mi siya Juda kamim simaka ini whrieboinaiyiu.

20 Mi sima siirin ina sriiyim, kira krimaka wi ii prieiriga nwonami, aniya? Mi siya ina boinin, kara wi dig nwo rani.

21 Mi mhoiiya siya simiir boinki, ha dwoki! Mi Adi Komii siya kariirim naingwowi mi kara wi kimiirima swoki iti. Mi siya om Efesas siir haiburgig mi siyaiiya saiir yani kwirinam.

22 Mi siyaiiya ina yamamasu iuwa om Siria hir. Mi Pol siya siyaiiya saiir haiburgigin mi ina kunaiidamin. Mi siya om komii Jerusalem hiriir yam. Mi iikamim naingwo tibmiiyim siya simiir ini boiniu ti akamim! Mi siya hiriinan tir digigin mi ini om Antiok hiriir yapiinamin.

23 Pol siya om Antiok hirin, ii prieiriga nwokin. Mi mhoiiya siya ina yamin. Siya ti nu whiswo sowiir yam, Galesia mi Frisia hir nwowim omisisim nhirim simiir nap miriiyamkin. Mi siya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, simiir whinkinsiis haiginiugin.

Apolos siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikin om Efesas hir.

24 Mi Juda inkam nwirin ti om komiiyin Aleksandria hirankin. Siya om Efesas hir namwonikin, siir inigin Apoloskin siya yai miiyik miiyik ara boinikin. Siya Adi Komii siir yai aiirin, bidi yinokninkin digin.

25 Mi yio siya bidiyar mi inokninkinin, dimin taemin nhirim Jisis siya diriraerariyim. Mi siya ini simiirar kauwok boinamin. Mi siir yaiya siya boina Jisis siir, siya bi kiyikrikiu boinkikin. Niingaka. Mi siir yaiya ina yinyokiigiya hinda tinda. Biiya Jon siya, siir boinmimauuwin yaiyim, simiir kwoin kisina haigiyam mi op baptaisim. Mi siya simiir boinmimauugin.

26 Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir yam. Mi siya yaiyim ini hindara ini boin iskiyim mi siya simiirsi nidid kwoin bi naingwokin. Prisila Akwila sowawaiyar wakaeyo mi sowa siirin ina yikiunamin sowiirwai omaka hiriir. Mi sowawaiyin siirin haniingin yanaakninkii haiginiu Adi Komii siir siyiu imiirin siirin. Mi siya wi nwoki sibgu inokninkinim.

27 Mhoiiya Apolos siya nu komiiyin Grik hiriir namim minin mi iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim sima boin mairgimairga haiginiugi siirin. Mi yokwowa sima win hauugi, nu komii Grik hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim. Mi sima hiniina win boinki, kima siirin wi dikiunam kimiir omaka hiriir. Mi iiya siya nu komii Grik hir nimbiyamin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir piu nhinmi siya ini kin haiginiuiu. Biiya Adi Komii siya naingwobumbuwa simiir kwoin imiir kisina haigiyam.

28 Mi siya ini igaokaka ywowin, Juda sima boinim yai bibiyieyim iikamim simiir whwonkam ida mi siya simiirin yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowim Jisis siya inkamin biiya Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whindiriraerar haiginiuwam mi siir boinkika. Mi sima asi nongwomamair aekiyamkim. Iriig.

19

Pol siya om Efeses hir miriigin

1 Apolos siya om Korin hir miriigin. Mi ta iiya Pol siya iki nupai nupaiyim simiir nap miriiyin. Mi siya om Efeses hiriir yap nimbiiyam. Mi ti omin hiran iikam nhirim naingwo tibmiiyim, simiir ini kigiu.

2 Mi siya sriiyiu biiya kima naingwo tibmiiyim mi kima Adi Komii siir naeyiu miiyik iiir bidi yaeyin? Mi sima boin, niingaka. Krima Adi Komii siir naeyiu miiyikin siir yai bi wakaemiminkim.

3 Mi Pol siya boinki simiirin, kima piki hiniin siyiuin si baptaiskim. Mi yim ina yowarkii boinkiyim, nim krima Joni siyiuin op siya baptaisin mi siir baptaiskim.

4 Mi Pol siya boin, biiya Jon siya iikamim simiirin op baptais haiginiugim mi siya ti siyiuin min niisiimauugin, sima naingwo tibmiiyim. Jon siya Juda iikamim simiir boin, kima ti inkamin kariir mhoiiya nitin siirim daingwo tibmii. Ti inkamin siya Jisisin siyairgin.

5 Mi sima ta Pol siir yaiya saiir wakaeyim mi ini Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar dapim mi op ina baptaisim.
6 Mi Pol siir iina simiir yonkwoki mi Adi Komii siir naeyiuin ini simiir yaninkiniuniyin. Mi sima ini yaipai yaipaiyim ninomor kou hiranim, ini simiirar boinamim profet kamim yaiya sima boiniya mi sima simiir hiriinana boinkim mi sima Adi Komii siir yaiya ina boinmimauuwamim.
7 Ti kam whiekakim iuur nwisko, Adi Komii siir naeyiu miiyik iiir haiyim.
8 Mi Pol siya ina yapninopkainamin omaka Juda simiira yai nidwokai boinaiiya saiir. Mi yaiya siya nini boiniuwa, siya ini hindara ini boiniskiyin. Siya nididmir nididmir bi boinkin mi siya ini simakar yinkinwamwarkii boinin simiir kwoin imiir boiniurwokaiyam. Mi siya simiirin Adi Komiiyin siir iikam mi siir digworaekwowim simiir kigriraowiyin siir boinmimauuim bwanim parig whoim.
9 Mi nhirim ini boriisop waeyaowim, bi naingwo tibmiigim mi iikam whiekakim simiir whwonkam idan mi sima yai biyie Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiu iiir yigbumbu boinim. Mi Pol siya simiir haiburgigin mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirar yikiunam mi iinokiinokin Pol sima skulam Tiranas hiriir namikim, Adi Komii siir yaiya saiir whrie boinaiyiuwam.
10 Siya hiriinanar diriraeraryokiyokiiyin biewiyo whis. Mi iikamim nu Esia hiranim, sima bidi wakaeyim Biiyan Inkam Komii siir yai imiirin. Mi Judan iikam mi Grik an iikam yim ina mi wakaeyim. Ɬriig.

Siva siir yinisim yinkamiyin ima.

11 Adi Komii krimiir Wanin siya hauugikin Pol siirin kirieni, ti dimin kirie komiiyin mi ti diminin, yio ini sa ywoiskiyin.
12 Mi sima yiuis mirim pi Pol siir piu aiir naka iprakna haii mi mhoiiya pa hainami iikamim makakim simiir piu imiir nini hainiiyiuwi mi ta simiir ma simiir niiya pi digar nwoki. Mi iki uridyiu biyie biyieyim simiir nwowim ina haiburgigim mi ina yamim.
13 Mi ti Juda iikamim omom omom nhirim sim yapyokiyokii inkamim uridyiu biyiekakim simiir yinimniski. Mi sima boin, nim ti yiu bibiyieyim sim ninimniskiiyami ti Jisisni inigin si niki kinankiuwi. Mi sima yiu biyie siir boinki, ti inkamin Pol siya boinin siir inig ieya niuwi mi kira damki.
14 Juda simiir yaowae adin pris Sipakin, siir yinisisimim iriiyar nwisko. Mi sima ti hiriinan siyiu imiir tirikim.
15 Mi ti uridyiu biyieyin siya simiir yaiyaka hiniina yowarkii boin, kara Jisis Pol sowiir bidi yinokninkinin mi wim kima yipikim.
16 Mi ti uridyiu biyieyin ti inkamin siir piu hir nwokin, sima diriraerar niskinakim mi sima ta omaka saiir haiburgig mi ini paru parura yidam natkiigiinamim. Nhie aunowaiga.
17 Mhoiiya Juda iikam whiekakim mi Grik iikam whiekak ikim, sima om Efesas hir nwowim, sima ta yaiya saiir wakaeyim mi iikam whiekakim sima nidid pranae bi kinkim. Mi sima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar hainanim.
18 Iikam whiekakim naingwo tibmiiyim mi sima ina yitim. Mi digworaekwo biyie whiekakim biiya sima tir kaiyiuim, ini simiir ini boininkiiniyim, iikamim simiir whwonkam ida.
19 Mi iikam whiekakim nop min nanaowiyim mi naeboin wir minim pa samsakikini wigam. Mi simiirin ina ikom swokiyim pae arar, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. Mi digworaekwowim yokwo sima winim simiir iripar mwainim, hiniina yimbiyam. 50,000.
20 Mi ti hiriinan siyiuin sima tirin mi Biiyan Inkam Komii siir yaiya ina kiririrama mi ta yaiya ini komiiya ywokiya. Ɬriig.

Mi om Efesas hiran inkam whiekakim sima Pol siirimin io yai prasae bi saokim.

21 Mi saiir mhoiiya, Pol siir kwoinin Adi Komii siir naeyiu miiyik ieya yowomwarkaiyiu, nu Mesedonia mi nu Grik hiriir napamim mi mhoiiya siya om komii Jerusalem hiriir namam naingwokin. Mi siya boin, kara ti omom simiir nini kignaki. Mi mhoiiya kara wi om komii Roma hiriir nami.
22 Mi siya inkam nwiso siir whin miriiywo sowiir yikropki, Timoti, Irastas sowa nu Mesedonia hiriir namim. Mi Pol siya nu komii Esia hirar iki okiyin.
23 Mi taka iiya hik komiiya om Efesas tiriir yimbini. Mi sima nansao prasae bi kinkim. Mi ta hik komiiya whisarii bi nimbiyamka, Pol siya siyiuin iikamim sima naingwo tibmiiyin Jisis siirim mi siir boinmauugin. Mi ta hika asi nimbiyamka.
24 Inkam nwirin hir nwowin siir inigin Demitrias siya ti inkamin digworaekwo paipaiyim silvani nonkwokwowikin. Ta omaka wiga Atemis saiir inignana saiir inig iiir hainanam. Mi siir miiyan kamim, ti digworaekwowim simiir nonkwokwowiyim mi sima umir prasae bi haiigim.

25 Mi siya siir mii miriiyim simiirim wara yinkin ikiuna. Mi siya simiir boinki, krima mii kwiruwa miriigim, kima dinoknинkin, krima umir komii asi haii, ti miiyim krima miriiyim simiirsi haii.
26 Mi ti inkamin Pol, iikam isid komiiyin pi siya nhinpriiginaei. Mi simiir kwoinim pi siirima naingwowi. Mi kima bidi kigim mi kima bidi wakaeyim siya ti hiriinanin om Efesas hirira bi tirkin. Niingaka.
27 Ta Pol siir yaiya ini krimiir umir miiya saiirar yikripkiya mi hiriinana sasa rani. Niingaka. Mi sima wi ta omaka komiiya Atemias wi saiir haimriyiugigi mi wi ta wiga saiir inig iiir mi hainan tani. Niingaka. Mi ta omaka komiiya mi ta wig aeya, yo wi hiriiyar nokwosaoaekaeyami. Ta wiga inig komiigaka mi iikam whiekakim nu komii Esia hiranim, sima saiir inig iiir hainanikim. Mi ta Pol siir yaiya wi ta simiir wiga inig komiikak nwowa, wi saiir nikworinuwi. Siya hiniina boinkin.
28 Mi sima ta yai aiir wakaekiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyiekiyim mi sima ini komiiya kauwok boinkiyim, Atemias! Saeya om komii Efesas krimiir biiyan wig komiiga.
29 Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim, yai ini komiiya nhinkii kauwokiyim. Mi sima diriyar yinsiin iwitnam, maeyaua iripa yai sima nidwo boiniya saiirim. Mi sima Gaias, Aristakas sowiirin wara yinkin kiwowit hainam. Ti inkam nwiso nu komiiyin Mesedonia hiranko sowa ti inkam nwiso Pol saika nap miriigo.
30 Mi Pol siya iikam whiekakim, simiir bopwo napninopkainamim minkin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikidu siirin.
31 Mi nu komii Esia hiran inkam komii nhirim sima Pol siir nomiiyaugim. Mi sima yai siirim boinki mi sima siirin ina boinikidukiyim, kira maeyaua yai iripa nidwo boinaiiya, wi saiir kipi napninopkai.
32 Ti iikam isid komiiyin, ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir nwowim sima omkakarim ini diriyar nhinki kauwok boinkiyim. Mi sima yai whiruwani biri kauwok boinkikim. Nhirim yai whirni, nhirim yai whirni hiniin hiniina kauwok boinki. Mi iikam hoimgakim sima biri ninoknинkinkim ta iripa sima nwowa mi sima bi ninoknинkinkim inkamin ta iripa sima nwowa saiir bii nwowanin.
33 Juda sima Aleksanda siirin bopwoniya hiriir iyopninopkaigi, simiir bii nwowam. Mi iikam whiekakim sima ini whiekakar kauwok boinkiyim. Mi Aleksanda siya ina yiisiimauugiyin, simiir yai imiir niribmi boinim. Mi siya simiir yai aiir nowarkii boinkiyim tirkin.
34 Mi iikam whiekakim sima ina kigninoknинkinkiyim siya Juda inkamkin. Mi sima whiekakim ini diriya nhinkiikauwok boinkiyim. Atemisa om Efesas krimiir biiyan wig komiiga. Mi sima idip idip ini ta yaiya saiir saiirar iyop boininaeyim.
35 Inkamin omaka komii nidwokaiyin yaimin winiyin om Efesas hiran iikamim simiir yaiyim siya yinsiin okwo paringigi. Mi siya ina boinin, kima ti om Efesasan iikamim kima wakae! Krima ta omaka aiirin minam kigriraowi, Atemis saiir inig iiir hainanam. Mi ta siiya haiya praprasa ninomor kou hiranki nikiinainiya saiir wara kigrirao. Mi iikam whiekakim sima bidiya yinoknинkinim.
36 Mi ta yai aiirin wi inkam nwirki nanugaugau rani. Niingaka. Mi kima yai tanki! Mi kimiir kwoinim haeiya kipi kinki mi dimin whirin ha kipi nanka diriraererarki.
37 Kima bidi yikiunaniyim ti inkam nwiso sowiirin. Mi sowa ta omaka Atemisa saiir dimin whir bi tauae haigo. Niingaka. Mi sowa krimiir biiyan wig komiiya saiir bi nigbumbugo. Niingaka.
38 Mi Demitras siya mi kamim mii saika miriiyim sima yaigakiniuwi, inkam nwirin saikain mi sima iiya ta omaka yai wakaeiya mi sima saiir dam, yai boinamin. Mi sima ta yaiya, inkam komiiyin saika tini boiniu.
39 Mi kima yaigakiniuwi, kimiir kwoinau waraurar tiki okainam. Mi wi yaowaeyim yai nidwokai wakaeiyim, om Efesas hiranim, simaka tini boiniu.
40 Mi om komii Rom hiran iikamim sima krimiirin wi yaigak nwowi, ta krima ninii nansaowa maeyaua iripa nidwo boinaiiya saiir. Mi krima hiriinan wi whisarii dimuim ninii nansaowi? Mi sima krimiirin inkam komii komiiyim simaka boini mi krima wi yai karamaeyar nwowi. Siya hiniina boinkin.
41 Mi yai siirim dig nwokiyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ha ti nhinkiinam. Iriig

20

Pol siya nu Masedonia mi nu Grik hir napmiriigin.

1 Mi ti yaiya sima ninii nansaowa dig nwokiya mi Pol siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir yikiunam. Mi siya yai nhirim simiir boinmauugi, simiir kwoin imiir kirie

haiginiuwim. Mi siya simiir boingig, ha dwoki kima mi siya om Efesas hir haiburgigin mi ina yamin nu Madedonia hiriir.

2 Mi siya om whiekakim simiira yapmirii, siya yai kasa biri boinmimauugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya mhoiiya nu Grik hiriir yimbiyam.

3 Mi nu Grik hirin siya bwanim whwoima ywo mi mhoiiya siya nu Siria hiriirin siyaii aiir kwiriinamim yaingwo. Mi siya wakae, Juda sima yaiya siirim nomboin tibmiikimaigim, siir nisom aokiyim. Mi Pol siir kwoinin ina yaingwowin, kiya? An wi nu Masedonia hiriiyar swoki ami.

4 Sopata siya om Beria hirankin, siya Piras siir yinisimkin, siya Pol saika namkin. Mi inkam nwiswo om Tesalonaika hiranko, Aristakas mi Sekandas. Mi Gaias siya om Debi hirankin. Mi Tikikas mi Trofimas yo nu komii Esia hirankin nitko. Mi Timoti siya sowaka yinkin am. Mi sima ini Pol saika yamim.

5 Sima ti kamim biiya namim, krimiirimin sima om Troas hir ywokwokin.

6 Mi iiya Juda simiir ii komiiya wou sima nikwo aeiya, bretin niyopiin karamae nwowiyin siira, ya bidi yamkiya. Mi mhoiiya krima siyaiiya saiir yani kwiriinam mi om Filipai siir haiburgig. Krima ii iriiyar aka om Troas hiriir yimbiyam mi krima iiyim iriiyar kwisa ywo om Troas hirin. Ɬriig.

Mi om Troas hirin Pol siya Yutikas siirin ie hiranki hidninsiin idwokin

7 Mi biiyan ii komiiya krima iikamim naingwo tibmiiyim simaka maeyau kwiruwa ywo. Mi sima nae ina yaeyim. Mi Pol siya yai iikam imiirin ina boinmimauugigin. Siya asi boinmimauugigin, siya waka namim naingwowi. Mi siya yai priei asi boinyokiyokiiyamkin mi niibwobwo boin digiwii.

8 Mi krima omaka anaua kouana saiir nwokim. Mi ta omaka pae hoimgakim niuyaiyim haniingin haingomu ininankiinam.

9 Mi inkam nwirin, whrankin, siir inigin Yutikaskin. Mi siya ounib nidwokin. Mi Pol siya yai ina boinanaeyin. Mi Yutikas siya ta yai aiir wakaeninidin mi siir nhwoin ina yasae whinwowam iuguskiyin. Mi siya ina warinіwarkiinamin nua hiriir. Mi ti ounibin omaka anau kwoimaka saiir nwokin. Mi sima ha nhiniuungiyim siir haiyim mi sima yauni kigiu, siya bidi yisom aokiyin.

10 Mi Pol siya wara yinkin iunainam. Mi siya ti whranin siir yauni ankab idwo iu. Mi siya ina boinin, kima kipi naingwoyimiyok, siya tisi irkak piuar swoki owin.

11 Mi Pol siya ha swoki iiyamin koua hiriir mi siya paimirim ina ini iinikimkir hauu iuwin. Mi sima ina yaeyim. Mi siya yai simaka boinainanaewiiyin mi ini ii aeya yinkiyanonkwokiyakwoka. Mi siya simiirin haiburgikyakwokin mi siya ina yamin.

12 Mi ti whranisimin siya ini wadieya swoki owin. Mi sima siirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi simiir kwoinim ini wadieyar yaingwokiyim. Ɬriig.

Pol siya om Troas hir haiburgig mi om Mailitas hiriir yamin.

13 Krima biiya namkwokinkim mi siyaiiya saiir yani kwiriinam. Mi om Asos hiriir yimbiyam. Mi ti om iiirin krima Pol siirim ini hansiriu. Mi siirin siyaiini krima pi yiuginamin. Biiya siya niki boinkin siyaiini kwiriinamamin. Mi Pol siya simiiramin nua yapriokiiwin om Asos hiriir.

14 Mi Pol siya krimiirin om Asos hir ini kigni mi krima siirin siyaiini yiuginam. Mi krima om komii Mitilini hiriir yimbiyam.

15 Mi krima ti om komii Mitilini siir haiburgigin mi ina kwiriinamim siyaiini. Mi iigwira krima mhiuwisimin Kaios siir kingiin yakii pirkin idamyakwok. Mi iigwira krima ha swoki iyikidnaidamim mi mhiuwisim whirin Semos siir kingiin pirkinnaidamyakwok. Mi iigwira ha swoki iyikidnaidamim mi krima om komiiyin Mailitas siir kingiin yaki pirkin idamyakwok.

16 Mi Pol siya om Efasas hir namasunamim pi boriisopi. Mi siya nu Esia hiriir mi amim pi mi boriisopkin. Dimusi rani, siya minam nankanamkin om komii Jerusalem hiriirin, ii komiiya nae naekwowakiya Pentikos nikiuwiya saiir wara ninkin owouwim. Ɬriig.

Pol siya om Efesas hiran biiyan inkam komiiyim simiir boingigin ha dwoki.

17 Mi krima om komii Mailitas hir nimbiyamim mi Pol siya yaikiuin ina hauugiyin om Efesas hiriir, inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simiirim boinkikin sima siirim nitim.

18 Mi sima siir hiriir nimbiyamim. Mi siya yai ina boinmimauuwin simiirin. Kima bidiya yinokninkinim iiya kara winwina nita nu Esia hiriirin mi siyiuim kara diriraerarim, iiyim kara nwokaigiyim kima bidi kigim.

19 Ɨi kasa rani, Judan iikamim sima siyiu biyie kariir tirim naingwowim. Mi ti hiriinan siyiuin, kara pi hika mi haii. Mi an kara kariir inigin ini aowar ikworinugigin mi ini Adi Komii siir inig iiirar hainan iskiyin.
20 Kara ta yaiya kimiir boinmimauuwiya, saiirsi nidid rani. Mi kimiir omaka ima mi maeyaua iripa yai boini aka kara kimiirar niki boinmimauugin, ta yai kibiya.
21 Kara Juda iikamim mi Grikan iikam ikim, kara simiirin yai prasae bi boinkim simiir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siirim kisina haigiyim. Mi sima krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii.
22 Adi Komii siir naeyiuin siya boinkikin kariirin mi kara tapa ha napnamkin, om komii Jerusalem hiriirin. Mi iiya kara hiriir nimbiyami, kara ninokninkin tani sima kariirin wi dimu tir wini.
23 Ɨki omom omomim kara nami, Adi Komii siir naeyiuin siya boinkikin kariirin. Sima hik wa hauuwi mi kariirin wi omaka hiuyokiyokaiya wi saiir hiukripkiikikaigigi.
24 Kara hiniinam naingwo rani, kara irkak piua nwokripkaiyim. Niingaka. Siya dimin komii rani, kara wi ta kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka. Kariir kwoin komiiyin dimin komiiyin Adi Komii siya hauugiyin ini siyar nwowin. Mi siir digi, ta miiya siya hauugiya kariir mi kara siir yai win kibiya saiir boinmauu siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya.
25 Biiya kara kimaka napmiriigin mi kara Adi Komiiyin siir iikam imiir kigriraowiyin mi siir digworaekwo ikim kara siir yai imiir boinmimauugin. Mi tariinanin kara ina ninokninkinin mhoiiya kima wi kariir whwonkam iiir swoki kig rani. Niingaka.
26 Mi kara tapa kimiirin pi yai asi boinmimauugigi ta yaiya prasae rani. Mi kimiir nwirkin siya siyiu biyie tirkin mi ti hiriinan siyiuin yio yaiya wi kariirim kipi nit.
27 Mi kariir kwoinin nidid kwoin naingwo rani, Adi Komii siir yaiyim mi siir digworaekwowim mi siir siyiupai siyiupaiyim kimiir boinmimauusiyin. Niingaka.
28 Kima, kima kimasiya kigiraona, Adi Komii siir iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kigrirao. Adi Komii siir naeyiuin siya hauugin ta miiya simiir kigriraowam. Mi kima sibgu kigrirao, Adi Komii siir isid iiirin. Mi Jisis siir nhieya paeyakwiya siya naowa mi ha naokiinaiiniya simiirin saeyar yanmaiwarkaina. Mi kima simiirin sibsibim kima kigriraowiyim mi simiir hiriinan kigrirao.
29 Kara bidi yinokninkin iiya kara kimiir haiburgigi mi kara nami mi mhoiiya inkam biyieyim niti wi kimakar namwoni. Mi sima kimiirin wi wra biyieyin sibsib pirimtio aokaowiyin mi wi siir hiriinan pirimtio aokaowi.
30 Mi kimiir inkam nhirim, wi yaimwoni boin tani wi hindara niksisae boini. Iikamim naingwo tibmiiyim sima, simiir siyiu imiir nwoki apim.
31 Kima sibgu kaorarao iinokiinokin. Biiya kara piugi bi piyaokin ti biewi whoimim, kara nii nabie nii nabie boinmimauugin ta yai win kibi aiirin. Mi kara kimiirsiyin naingwoyimiyok prasae bi kinkin nhwo kariirin ouwoba pi wara griekiinaiini mi kima kipi naingwo owouu.
32 Mi tariinanin kara kimiirin ini Adi Komii saika yinkiamasukikinim paeni haniin, kimiirin siya kigriraoim. Mi ta siir yaiya naingwobumbukaka, ti hiriinanin wi kimiirar kirie haiginiuwi. Mi wi siya hauugi dimin miiyik miiyikim kimiir. Mi siir isidin dimin whirkin bi kimbugin simiir warar yinkin hauu.
33 Kara inkam nwirni umir digworaekwowim simiirim bi kigmairgim.
34 Mi kima bidi yinokninkinim. Ɨiya kara kimaka nwowa, kara kanakana mirii inkiguna hainae. Mi kariir digworaekwowim pi kanakana swoki saini. Mi kariir isidin kanaka nwowiyin mi kariir whinmiriiyim simiirin pi wara mi sain hauuwi.
35 Kara kimiirin bidiya yisiisimauuim siyiuin umiram kara miriinanaeiyin. Mi wim kima hiriinanar timi miriinanae iikamim umir digworaekwo karamaeyim simiir hauuwam. Mi kima sibgu donkworinu Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir yaiya. Siya hiniina boinkin, inkamin digworaekwo haiwiniyin siya wi wadieyar mi owi. Mi inkamin digworaekwo hauuwi yio ini wadieyar ywokiyin. Pol siir yaiyim hiniingim.
36 Mi Pol siya ti yai imiir boin digiyin mi siya ogmwo ina hiunainamin. Mi siya ini simaka kwisin, nhwo Adi Komii siirim.
37 Mi sima nou prasae biri kinkim siirsiyin. Mi sima Pol siirar yankab ouugi.
38 Mi sima yaiya Pol siya boina saiirar naingwokim kima wi kariir whwonkam iiir swoki kig rani mi sima hik prasae biri swoki okikim mi sima ina whinapnaniyamim siyaii hir yani whinap kwiriigi. Mi sima ina boinkiyim siirin, ha dam! Ɨriig.

21

Pol siya siyaii aiir kwiriinam mi siya om komii Jerusalem hirii yam

1 Krima simiir haiburgigim mi krima siyaii aiirim yam. Mi siyaiiya ina hiunisnama. Mi krima omin Kos nikiuwiyin, siirim hiririunaidam. Mi iigwir nugakin krima mhiu sim whirin Ros nikiuwiyin, siir yimbiyamyakwok. Mi krima siir haiburgigim mi om Patara hiriir yimbiyam.
2 Krima siyaii ira nu Finisia namana saiirim hansrani. Mi krima ta siyaiiya saiir kwiriiyim mi ta siyaiiya ina hiunisnama.
3 Mi krima ha namim, mhiuisim whirin Saipras nikiuwiyin bopwoniya nidwomaiyin siir kwakig kigam yio yaioyaeya kwomaimigii. Mi krima nu Siria hiriir yimbiyam. Mi krima om Taia hir yamamasu iu. Mi siyaiiya digworaekwowim ti om iiir yigingig.
4 Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir ini kigiu. Mi krima ti om iiirin iiyim iriiyar kwisa ywowak. Mi Adi Komii siir naeyiu miiyikin siya hiurworwokaikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kwoin imiirin. Mi sima Pol siir boinmauu, kira om komii Jerusalem hiriirin wi kipi nam.
5 Ɬiya krima nimbinamim ti om iiirim ini hiriiyar digigim mi krima ti om iiirin ha haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim naingwo tibmiiyim mi simiir wigyin ima mi krimiirin sima yana whinapkinisugig om komii siir yaba hir. Mi krima whiigbid hirin ogmwo ha nani hiuiuim mi ina sriiyim Adi Komii siirim.
6 Mi krima simiir boingik, ha dwoki! Mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mani boinki, ha dam! Mi nim krima siyaii ira saiir kwiriinam. Mi sima ina swoki amim simiir omaka hiriir.
7 Mi krima om komiiyin Taia siir haiburgigim mi om komii whirin Tolemes siir yimbiyam. Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, naiowaka kima! Mi krima iiya kwira ywowak simaka.
8 Mi iigwira krima om komii Tolemes hir haiburgig mi om komii whirin Sisaria hiriir yimbiyam. Krima inkamin Adi Komii siir yai napboinmamauuwiyin Filip, siir omaka hiriir yam. Mi siya kam iriiyar nwiso aposel simiir whinap miriiyim mi simiir nwirin mi siyairgin. Mi krima saika ini owou.
9 Siir yinisim yinugiyinim idigim. Simiirin kamki bi niki onkwonakim. Adi Komii siir naeyiu siya tirkikin simiirin mi sima Adi Komii siir yai aiir asi boinmimauugim, ti yinugiyin idiyim.
10 Krima ii kasa biri nwokim ti om iiirin. Mi profet inkamin Agabas nikiuwiyin, siya nu Judia hirankin nitkin.
11 Siya krimiirim nitin mi Pol siir piuwopa saiir ini hainaki mi siir iga iinim simiira swoki kogrimdinunam. Mi siya boinki, Adi Komii siir naeyiuin, hiniina boinkikin, om komii Jerusalem hir nwowim Juda simiir iikamim sima ta piu wopa saiir ad iiirin, wi hiriinana kogrimdinuwi. Mi sima siirin, wi iki iikamim Juda iikam tani wi simiiram nikropki. Agabas siya hiniina boinkikin
12 mi krima ta yaiya saiir wakaewinim mi krima ti inkam nhirim krimaka nwowim, krima ini Pol siirar boininaeyim, siya wi om komii Jerusalem hiriir kipi swoki amimin.
13 Mi Pol siya ina ywowarkii boinin mi kima dimusi nounanaei? Mi kariir kwoinin biyie kima nwowaiginiuwi. Mi kariir kwoinin ha naingwowi, sima kariirar kogrimdinuki windi mi kariirar mi isom aoka windi om komii Jerusalem hirin. Dimusi rani, kara krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iiir boinmimauuwi. Kara yai min karamaeka, yio dimin komii rani.
14 Mi krima siirin wi yaeya kwoin pa swoki kisina haigi. Mi krima ta yai aiirin asi niuguskikim. Mi krima ina boinim, krimiir dimin tani, krima Adi Komii siir kwoin iiirara napiski.
15 Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi krima digworaekwowim ina diriraerar haiginamim om komii Jerusalem hiriir namim.
16 Mi inkam nhirim naingwo tibmiiyim om komii Sisaria hiranim, sima krimaka warar namkim. Sima krimiirin siir omaka hir whinapyikiugig. Siya ti mhiuuisim whirin Saipras siir hiran inkamkin. Siya bidiniya naingwo tibmiigin mi krima siir omaka hir ywo.

Mi Pol siya om Komii Jerusalem hiran biiyan iikamim yai simiir boinmimauugin.

17 Ɬiya krima om komii Jerusalem hiriir nimbiyamim mi iikamim naingwo tibmiiyim sima krimiir kigwinim, ini mairgimaiga ywowinim.
18 Mi iigwira Pol siya krimaka yam, inkam komii komiiyim Jems sima iripa mii kwiruwa miriiyim siyiu komii kigriraowiyim, simiir kignakiyam.
19 Pol siya simiir boingig, nabie kima! Mi siya simiirin haniingin sibgu boinmimauugi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim siir miiya saiir, iki iikam nhirim Juda iikam tani simiir. Pol siya biiyan kamim simiir yai wakaewinin mi siya ina yamin simiir omaka aiirim.

20 Ɨiya sima wakae digiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iiirar hainanim. Mi siirin sima boin, nomiiyau! Kira wakae! Juda simiir iikamim kasa rani, tausenkim, Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim. Mi sima ini Moses siir siyiu komii iiiraramar naingwo tibmiiyim mi sima siir napam naingwowi.
21 Mi kam nhirim sima kiriirin hiniina mi boinki, Pol siya Juda simiir iikam nhirim iki iikamim Juda iikam tani simiir nu nwowim simiir mi boinmimauuwi, sima Moses siir siyiuin ha boinin siir haiburgigim, kima kimiir yinisisimim simiir mioisim simiir kipi kitiyopnir hai. Mi kima Juda simiir biiyan siyiu iiirar kipi napkripkai. Mi sima hiniina boinkim,
22 krima bidi yinokninkinim kiriirin mi ta kiriir yaiya bidi yama. Mi sima wa ninokninkini kira bidi yitin mi krima kiriirin wi paniina tiri!
23 Mi krima kiriirin pi siyiu whirin siir boinmauuwi. Mi kira wi hiriinan siyiu iiirar tir. Mi ti kam nwiiyim ti tir nwowim, sima dimin whirin Juda simiir siyiu iiir tiram naingwowi.
24 Mi kira ti kamim simaka dinkin am. Mi kira simaka nami mi ti Juda simiir siyiuin ti kam nwiiyim sima tiri mi simaka timi inkin tir, whauriyinan nwowam. Mi kira umirim wara timi haigin simiir kan aiir piiriyaowim. Mi iikam whiekakim wa ninokninkinki. Mi ta yaiya sima boina kiriir mi saeya hindara niksisaeka kaimwo rani. Mi sima nwoki ninokninkinki kira siyiu komiini yaiyim simiirar mi wakae yoknaeikin.
25 Mi iikam nhirim Juda iikamim naingwo tibmiiyim krima yokwo bidi win hauugiyim simiiram. Mi ta yokwowa hiniina boinki, kima kigrirao! Mi wraisuim kamim sima hauuwiyim, uruwai siyaowainiyim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuin nii ara sima nomboru aowiyin siir kipi nae. Mi nhie aiir kipi mi kwiyae mi kima hii kipi nanae. Ti yokwo saiir yaiyim hiniina boinkim.
26 Ɨigwira Pol siya kam nwiiyim, simiir yikiunam, op whauim. Mi sima op ha whau digiyim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka Adi Komii, siir inig iiir hainanam. Mi sima, simiir boin wakaeki wi paka hiniin iiya sae digi, ti siyiuin op whauiyin! Mi wraisuim sima wi nwonira yapayapa nanag hauugi Adi Komii siirin. Ɨriig.

Juda sima Pol siirin hirar yonkworimdinuin.

27 Mi mhoiiya ii iriiyar kwisaka dig kingiin nwowim mi Juda iikamim nu komii Esia hir nwowim, simar kig Pol siya simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya, saiir nwowi. Mi iikam whiekakim simiir kwoinim sima ini hopswo iu Pol siir nonkworimdinuim.
28 Mi sima haniingin kauwok nanaeki. Kima ti Isrelan iikamim, kima krimiir whin diriraerarki. Ti inkamin siya iki omom omom whiekakim simiir kamim siya niisiimauuwi. Mi Moses siir siyiuin mi Isrelan iikam ikim mi ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi siya nanugaugauwi. Mi ti diminin sasa rani. Niingaka. Siya pi iki Grik simiir iikam nhirim simiir wara mi ikmwin apninopkainami, ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin. Mi taka omaka miiyik bi nimbiyamka. Sima hiniina boinkikim.
29 Biiya sima kigin ti inkamin Judan inkam tani Trofimasin, siya om Efesas hirankin. Mi siya Pol saikar nwokin om Komii Jerusalem hirin. Mi simiir kwoinin ha naingwokim Pol siya nikiunami siirin simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriirin. Mi ta yaiya asi nimbiyamka.
30 Mi om Komii Jerusalem hiran iikam whiekakim sima ini hindira yanaakiyim. Mi iikamim ina iwitnamim mi maeyau kwiruwa yamwomimiriu mi sima Pol siir yankabrinu. Mi sima siirin ini simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir yaba hiriir kiyainaniyam. Mi sima ta omaka saiir ounibim ina kwaiginimokounamim.
31 Mi sima Pol siir nisom aokiyam tirkim mi yaiya ti kamim yaii niniiyim simiir bii nwowiyin ofisa inkamin siir hiriir yimbiyam. Sima hiniina boinkim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim ini hinda yanaakiyim.
32 Mi siya bi kimiminkin kam nhirim yaii niniiyim mi simiir biiyan ieya, simiir yikiunam mi ina iwitnaniyamim iikam hoimgakim simiirim. Mi iiya sima kamim yaii niniiyim mi simiir biiyan kamim simiir kigwinim mi sima Pol siir bi swoki tiokim, ina yiuguskiyin.
33 Mi kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin ofisa siya ina yamin Pol siir kingiin mi ina yonkworinuwin siir. Mi kamim yaii niiniyim simiir boinki, sima siirin wieyinsopo whisa kogrimdinu. Mi siya ina sriiyin simiirin mi ti inkamin siya yipikin? Mi siya dimu tirkin?
34 Iikam isid komiiyin hirar nwokim mi nhirim yaeya yai gwir kauwok boinki mi nhirim yaeya yai gwir. Mi sima yai prasae bi ninkiniugim. Mi biiyan inkamin siya yai mwowa saiir sibgu wakaeyok rani. Mi siya ina boinkiyin, kima kamim yaii niniiyim simiir omaka hir tini whinapyikiugig siirin.
35 Sima Pol siir hainamim mi sima siirin ta omaka saiir ninmiga ini kikiniuiu. Mi iikam isid komiiyin sima kigin, sima minam nitkim Pol siir nisom aokiyam. Mi siya kamim yaii niiniyim simiir waeyao yidwokainam mi sima ina yamim.

36 Iikam isid komiiyin simiir mhoiiya yam. Mi sima ina kauwok boinamim, siirin disom aoki. Ɨriig.

Pol siya Juda iikamim simiir boinmimauugin biiki bii naingwo tibmiiya saiir

37 Mi kamim yaii niniiyim sima Pol siir nikiunamim naingwokim simiir omaka. Mi Pol siya boin simiir biiyan ofisa inkam iiir mi kara yai gwira kiriir piki boinmauu? Mi simiir biiyan ofisa inkam ieya boin mi kira Grik simiir yai aiirin ha boinikin?

38 Kariir kwoinin ha naingwokin aingwo kira ti nu Isipan inkamin siya niuwi. Biiya inkam komii komii gavman simaka yaii kira niniigin. Mi kira ti inkamin 4,000 kamim yaii niniiyim simiir nikiunamin nu siiyin ap hiriir mi kira ti inkamin siya?

39 Mi Pol siya boin. Niingaka. Kara Juda inkamin nu komii Silisia hiranin siya. Mi kariir omisimin Tasaskin mi kara ti omin siir hirankin. Mi kariir omin siya inigakairgin. Ɨni wakaeyin? Kara iki iikamim yai simiir pini boinmimauuiu.

40 Mi biiyan inkamin siya ini wadieya ywokiyin. Mi Pol siya ti nin iiirar ywokwokaigi mi siir iina ina yinkiyiniyinaiinama koua hiriir, iikam whiekakim simiir whwonkam idar. Mi ti iikam whiekakim yai ina yinkin tankiyim. Mi Pol siya simiirin Hibru simiir yai aiir boinki. Ɨriig.

22

1 Pol siya ina boinin, kima ti yaowae adim, kima wakae! Kara kimiir yai yamdi pi hiniina nowarki boini tariinanin.

2 Mi simar wakaeki, Pol siya Hibru simiir yaigina saiir boinki mi sima yai ina tankiyim yai bi sisimiminkim. Mi Pol siya ina boinin.

3 Kara Juda inkamkin, apu kariira, kariirin om Tasas hir naokainaka, ti nu komiiyin Silisia siir hir. Mi hirin kara yinisim sapisapar haiburgigin. Mi kara om komii Jerusalem tir nae mwrii okwonamkin. Inkamin kariir niisiimauuwin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiusae siyiusae imiir yio Gamelielkin. Mi kara kirie asi nwokin, Adi Komii siir siyiu iiir napamin. Wa kirie kima mi haiya mi hiriinan saeyairga.

4 Kara diriraerarbumbugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, ta kara naingwo tibmiiya saiir hiriinan. Iikam whiekakim kara simiir nisomsom aokaowima naingwokin. Mi kara simiirin pi wieyin sopni mi kogrimdinu hainami, omaka hiuyokiyokaiya pi saiir hir mini kiyitkaigaigigi.

5 Mi prismi yaowae adin mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, sima bidi kigninokninkinim kariirin. Mi yaiyim wi sima boinmimauuwi. Yokwowa sima win hauugika kariirin Juda simiir iikam isid komiiyin om Damaskas hir nwowim siirim mi kara ina yapamin om Damaskas hiriir iikamim naingwo tibmiiyim ti om iiir nwowim simiir udrimdinu haiyam mi simiirin om komii Jerusalem tiriir nikiunaniyam naingwokin. Mi sima hik nwoki haiyim, siyiu biyieyim sim tirim simiirsiyin. Ɨriig.

Ɨiya Pol siya naingwo tibmiiya mi siya saiir boinmimauugin.

6 Mi iiya kara napyokiyokiiyama siyiuin om Damaskasa namiyin hiriir mi om Damaskas kingiin hirin, nabie bopwo hir ywowam. Mi bi kimiminkikin, pae komiiya ninomor kou hiranki nitkiya ini kariiramar hiririu naiiniya.

7 Mi kara nu ha namikiiyiuin mi kara wakaeki inkam nwirin siir yaiya kariir boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi tirbumbu haiginiuwi.

8 Mi kara siir yai yamdi ina yowarkii boinin, Adi Komii kira yipikin? Mi siya kariirin ina boinin, kara Jisisin om Nasaret hiranin siya. Kira kariir tirbumbu haiginiuwi.

9 Kamim sima kanaka nwowim sima ina kigim paeya niuyakiya. Mi inkamin yai kanaka boinaiyin sima siir yai bi wakaekim kanakana wakaekin siir yaiyim.

10 Mi kara boinki, Biiyan Inkam Komii kara pi dimu tiri? Mi siya ina boinki kariirin, kira dinsiin apnam om Damaskas hiriir. Mi tiki om iiirin inkam nwirin wi siya nikiumamauuwini mii whiekakim kara nimbinim kiriirim.

11 Mi ta paeya saeya prasae bi niuyakika mi kara dimin taeminim bi nanaokigimokikim. Mi kamim kanaka nwowim, sima kariir iina aiir asi nonkwokim. Mi kariirin ina yinkikwona apnamim om Damaskasa hiriir.

12 Mi inkam nwirin hirar nwokin ti inkamin siir inigin Ananaiskin. Ti inkamin siyairgin siyiu komiini sibgu apiyin. Mi Juda iikam whiekakim om Damaskas hir nwowim sima siirin hiniina boinkikim, ti inkamin inkam miiyikin.

13 Mi siya kariir kingiina yamikwoni mi siya kariirin ina boinin, nomiiyau Solti! Kiriir nhwona ha kaowirirki. Mi ta iiya kariir nhwona ina kigomokiyin mi kara dimin taeminim ina kigirkakiyim. Mi Ananais siirin ini wara yinkin kigiyin.

14 Mi siya kariirin ina boinmauuin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin bidi
yimbinin kiriirin. Kira siir kwoin iiirin wa ninokninkini mi kira ti inkamin siya nimbinkiyin
siirin wa kigi mi siyar boiniyim yaiyim kira wa mi wakaei.
15 Kira siir yaiya wi saiir boinmimauuwi iikam whiekakim simiir, ti digworaekwowim
kira kigim mi kira wakaeyim.
16 Mi kira dimuim swoki owi? Kiriir kwoinin op baptaisim daingwoki. Mi Jisis siir inig
iiiram kauwoki mi siya wi kiriir digworaekwo biyie imiir nwoki haiyoprimdiyiumiigi. Iriig.

Adi Komii siya nikropkikin Pol siirin iki iikamim Juda iikam tani simiiram.

17 Mi mhoiiya iiya kara ti om komii Jerusalem tiriir swoki ita mi kara Juda simiir omaka
Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir sriiyin Adi Komii siirimin mi kara digworaekwowim
nhwonan whinkigmimikin.
18 Mi kara krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir kig. Mi siya kariirin hiniina boinki, ini
wakaeyin kira! Kira wi kipi kimimin wi om komiiyin Jerusalem siir haiburgig mi ha dam.
Mi kira kariir yai aiirin ti om iiir boinmimauuwi mi sima wi wakaeyokna rani, ta yai aiirin.
19 Mi kara ina boinin, Biiyan Inkam Komii, sima bidi yinokninkinim biiya kara omaka
whiekakim yai nidwokai wakaeyim, simiira namkin. Mi kariir siyiuin iikamim kiriirim
naingwo tibmiiyim simiirin omaka hirar ninkinikou tiokin.
20 Mi biiya sima Stiven siir yisomaoki. Siya kiriir yai boinmimauuan inkamkin. Ta
iiya kara simaka kingiin warar ninkin okin. Mi kariir kwoinin hiriiyar mi naingwo ti
hiriinan siyiuin wadieyairgin. Mi kamim siir nisomaowim mi simiir yiuis minim kara simiir
kigriraokim. Kariir siyiuin hiniingin. Iikamim naingwo tibmiiyim pi simiir nipimpari.
21 Adi Komii siya kariir boinkikin, kira dam! Mi kiriirin wi kara nikropki aru maeyaua,
ta yaiwin kibiya inkam nhirim Juda iikam tani simiir boinmimauuam. Pol siya hiniina
boinkikin.
22 Mi Juda iikam whiekakim sima ta yaiya Pol siya boina, saiir yikidugi. Mi sima ina
kauwok boinkiyim siirin, disomaoki! Ti hiriinan inkamin siya omwai kipi waiya. Niingaka.
23 Mi sima io prasae bi nwokim. Mi sima asi priikauwok priikauwokim. Mi simiir yiuis
minim ina yisim mi ina yonkwo whriwridamim. Mi nu whrinanin ina yop kabitkiyin koua
hiriir.
24 Mi kamim yaii niniiyim simiir biiyanin siya simiir boinki, Pol siirin dinkikwona apnam
yaii niniiyim simiir omaka hiriir mi siirin kima dipimpar. Mi siirin yaimwokiyaimwowa
saiirim srii. Kima wi nwoki sibgu inokninkinim iki iikamim sima siirimin hiniin dimusi
kauwok boinkim?
25 Mi sima Pol siirin idni kogrinu okwo sima tioam idgiuni. Kamim irim haiiyim simiir
biiyan inkamin ini Pol siir kingiina ywokwowin. Mi Pol siya hiniina boinki siirin, inkam
komiiyin yai wakaeiyin siya kariirin hiniina bi boinkikin, kara dimin whir bidi tirbuin.
Niingaka. An kara om komii Rom hiran inkamkin mi kima kariir kipi tio.
26 Bii nwowiyin inkamin ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya biiyan inkamin kamim
yaii niniiyim simiir kirgiraowiyin, siir ini boinmauuiu. Kira paniin tirim naingwowi? Ti
inkamin siya om komii Rom hirana inkamkin.
27 Mi simiir biiyan inkamin ina yitin Pol siirim. Mi siir ini boini, kira kariir boinmauu, kira
om komii Rom hiran inkamkin, aniya? Pol siya ina boinin, ihi! Kara om komii Rom hirana
inkamkin.
28 Mi simiir biiyan inkamin siya ina boin. Mi kara umir prasae bi saingin mi kara ini om
komii Rom hiran inkam ywowin mi Pol siya boin, an kara, niingaka. Kariir adin siya om
komii Rom tiranairgin mi an kara iriipa hiriinan Rom tiran inkam asi mi owi.
29 Mi kamim yaii niniiyim saika kingiin nokwowim, siir tioam, sima bi kimiminkim, sima
ina yagimgigiuim. Mi simiir biiyan inkamin siir kwoinin ha naingwokin Pol siya om komii
Rom hiran inkamki niuwi mi siya asi nikidugin. Mi kara wara asi nidigin.

Pol siya inkam komiiyin yai wakaeiyin siir whwonkam ida nokwokin

30 Mi simiir biiyan inkamin siya ta yai aiir sibgu wakaeyam naingwowi. Ti Juda iikamim
simiir tirim, Pol saika dimu diminkin? Mi siya ii gwira ina hakiyin wieyin sopin siir
ninirkaiyin. Mi yaiya ina yikiukiya prismi yaowae adim mi Judami kamim siyiu komii
ninokninkiniyim simiirim, sima nitim, iripa yai nidwo boinim. Mi siya Pol siir yikiunaiini
nua tiriir mi sima siirin ina yikiunamim simiir whwonkam ida nokwoam.

23

Pol siya Judami kamim siyiu komii ninokninkiniyim yai simiir boinmimauugin

1 Pol siya kamim siyiu komii ninokninkinim simiir simiira kaonanaeyin mi siya ina
boinkiyin. Ti nomiiyauim! Kariir siyiuin Adi Komii siir whwonkam ida kara dimin whir

bi tirbugin. Kariir kwoinin ini wadieki wadieya ywowin, dimin whirki bi tirbugin kariir napririr aiirin mi ini tariinanar yadigniyin.
2 Mi prismi yaowae adin Ananaias nikiuwiyin siya kamim siir kingiin nokwoim simiir
boinki sima siir yai aiir niripugiyim.
3 Mi Pol siya siir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siya wi kiriir tiowi, kira tioa kariir mi
saiir hiriinan. Mi iikamim sima ha naingwokim, kira inkam wadieki niuwi mi kiriir kwoinin
ini biyieki biyie ywowin. Kira ti tir nidwowin mi kira kariir hidam tirkin siyiu komii iiirin.
Kirairgin siyiu komii iiir sibgu ap karamae nwowiyin. Iiya kira boina, simiirin kariir tioam.
4 Mi kamim Pol saika kingiin nokwowim sima boin mi kira tari Adi Komii siir biiyan prisin
siir nigbumbuwi, aniya?
5 Pol siya boinki, ti nomiiyauwim! Kara bi ninokninkinkin, siya Adi Komii siir biiyan
priskin piyasi owin? Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika,
kira kimiir biiyan inkamin siir kipi nigbumbu.
6 Pol siya ina ninokninkinin, kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyim simiirin. Mi nhirim
Farisimi siyiuin siir napikim. Mi nhirim Sadyusimi siyiuin si napikim. Mi siya siyiu komii
kigriraowiyim simiiramin hiniina kauwok boinki, kima ti nomiiyauim an kara Farisimi
inkamkin. Mi kariir adin, iriipi hiriinan Farisi inkamkin. Kara ha naingwowi iikamim
naokaowim sima wa swoki insiin idwodwowi ie hirankin. Mi kara bidi boinkiya ta yaiya
mi ti hiriinan siyiuin kima yaigak kariir asi nwokim.
7 Mi siya ta yai aiir boinkiyin mi ti isid whiso Farisi Sadyusi sima io ina yinwo anwowim
mi sima ina yinkibirnakiyim.
8 Mi Sadyusiyan kamim sima boin, inkamin wi ie anki swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi
Adi Komii siir paekwosim karamaeka mi siir piugana iriipi hiriinan. Niingaka. Mi Farisiyan
kamim sima ti digworaekwowim simiirin ini kaimwowa ywowim.
9 Mi sima yai komii asi kauwoknanaekim. Mi kam nhirim siyiu komii niisiisiimauuwiyim,
sima Farisi simiir isidin siir hirankim. Mi sima ini yai kirie aiirar yinsiin okwo boinkiyim.
Krima ti inkamin siirin siyiu whir bi kigin. Mi tari naeyiugin nasi boinaigin saikain iyie tari
Adi Komii siir paekwosimin siya nasi boinaikin, aniya?
10 Simiir iowa ini komiiya ywokiya. Mi yaii ninii kamim simiir biiyan inkamin siya ini
nididkakar ywokiyin, ti isid whiso sowiirsiyin. Pol siirin wi sima pi nonkwobumbu ninkin
haiginiuwisi. Mi siya kamim yaii niniiyim simiir asi boinkikin, kima diuunam! Mi Pol siir
donkworinu naowid mi siirin kimiir omaka hiriir dikiunam.
11 Mi iigwir niiyaka krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya wi Pol siir kingiina nok-
wokaowi. Mi siya boin, kira kipi nidid! Biiya kariir yaiya kira boinmimauugin om komii
Jerusalem hirin mi kira kariir yaiya om komii Rom hirin wi hiriiyar swoki boinmimauuwi.
Adi Komii siya hiniina boinkin. Iriig.

Judan kamim sima Pol siir nisom aowam boin tibmiikikaigim

12 Mi nugakin Judan kamim sima maeyau gwiruwa ywoyakwok, yai kitibmii boinam.
Sima boin, kibie idwai! Krima wi naemin nae rani mi wi op mi kwiyae rani. Mi iiya krima
pol siir nisomaoki mi wi ha nae.
13 Judan Kamim ta yai aiir nimbintibmiikimaiyim kam nwis nanairgim.
14 Mi sima biiyan prisim mi inkam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simiiram
yam. Mi sima boin krima bidi yimbin tibmii kimaiyim. Krima wi naemin niki ningugu ae
rani. Krima iiya Pol siir nisom aowi mi krima nae minim wa naei.
15 Kima mi kamim siyiu komii kigriraowi ikim, kima inkam komiiyin om komii Rom hir
nwowin siirim dikiugi. Mi siirin pi hiniina boin Pol siirin siya wikiu naiini tiriir. Mi krima
siir yaimwoki yaimwowa krima niki wakaeyam mini. Mi iiya Pol siya kimiiram napnani
mi krima wi siiram naguprakai wini siyiu hir, siir nisom aowam.
16 Mi siir yokmana saiir yinisim yinkamiyinin siyar wakaemimik ta yai aiirin, Pol siir
nisom aowinam boina mi siya asi namkin kamim irim haiiyim simiir omaka. Mi siya ina
yapninopkai boinmauu siir papiyieyin Pol siirin.
17 Mi Pol siya kamim irim haiiyim simiir biiyan inkamin siir yikiuna mi ina boinin,
ti whranisim iiirin dikiunam yaii niniiyim kamim simiir biiki biiyan inkam iiirim. Siya
yaigakin, siya saika boinim mini.
18 Mi biiyan inkamin siya siirin ina yikiunamin biiki biiyan inkam iiirim. Mi siya
boin, Polin inkamin sima hiugripkiikikaiyin siya boinkikin kariirin ti whranisimin siir
nikiunaniyim kiriirim. Siya yaiya kwira nwowi mi siya kiriir boinmauuwim naingwowi.
19 Mi biiki biiyan inkamin siir iin aiir yinkwoki mi siirin ina yikiunamin maeyaua inkam
karamaeya saiir. Mi siya srii, kira kariirin pi paka hiniin yaiya saiir boinmauuwi?
20 Mi whranisim ieya boinki, Judan kamim sima yai bidi yomboin tibmiikimaiyim
kiriir sriiyim, waka kira Pol siir wikiunaiini kam whiekakim siyiu komii ninokninkiniyim

simiirim mi sima wi siir niksisae. Mi sima siirin haniingi sriisasae ta yaiya saiir yaimwokiyaimwo aiirimin.

21 Mi kira simiir yai aiir kipi wakaeyokna. Mi simiir inkam nhirim kamnwisnanairgim. Mi sima ina boinim, krima wi nae minim wi mi ae rani mi op minim wi mi kwiyae rani. Mi iiya krima Pol siir nisomaowi, wi saiirar nadigiuwi. Mi tariinanin sima ini siyiu nwokwokinim siirim. Sima krimiiramin minam nwokwokini, kiriir kwoinin wadie nwowi mi kira Pol siir dikropki.

22 Mi biiki biiyan inkamin siya ti whranisimin siir boin ta yaiya kira niki boinmauua kariir mi kira wi inkam nwir kipi boinmauu mimin. Mi siya siirin ina yikropkiyin. Ɨriig

Kamim irim haiiyim simiir biiki biiyan inkamin siya yikropki Pol siirin inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom nhirim sim kigriraowiyin siirim.

23 Mi biiki biiyan inkamin yaii niniiyim simiir bii nwowiywo inkam nwiso, sowiirim yikiugi. Mi ina boinkiyin kowa kam kamair nwoim iuurim 70 hosim simiir idwo nidwo ikim mi yaii niniiyim kam kamair iuurim 200 sima warar. Mi kima tapaiirin pi iriiyar kwii min haiburgig mipi om komii Sisaria hiriir damwii niiyar.

24 Kima hosin ira timi inkin haii Pol siya nidwo namim. Mi krima siirin inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyim Filiks mi siirim dikiunam.

25 Mi biiki biiyan inkamin yokwowa kwira win hauugi Filiks siirim. Ta yokwowa hiniina boinki,

26 kara Klodias Lisiaskin, ta yokwowa kara win hauugika biiyan inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyin Filiks kiriirim. Nabie!

27 Mi ti inkam iiirin Judan kamim sima yonkworinu mi siirin sima pi yisomaowin mi kara siirin bidi wakaeyin siya om komii Roman inkamkin. Kara mi kamim yaii niniiyim, krima simiir hiriir yimbiyam mi siirin simiir iin hirankar yikiunaki.

28 Kara ta yaiya sima priiboin hiuriyiua ti inkam iiir, kara saiir yaimwo iiir ninokninkinim mini. Mi kara simiir kamim siyiu ninokninkiniyim kausil simiirim yikiunam.

29 Mi kara simiir asi sriigin. Mi kariirin sima boinmauugi yai nhirim simiir siyiuniyim. Mi ta yaiya sima siir boiniuhiuriyiugi. Mi Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin, siir nisom aowamin mi siir hiugripkiikikaiyim. Niingaka.

30 Mi yaiya ini kariirima yimbiniya. Tariinanin sima yaiya kwira boinimprio kimai ti inkam iiir nisom aowam. Mi kara bi kimiminkikin, siirin ina yikropkiyin kiriirim. Kara kamim yai siir priiboin hiuriyiuim simiir boinki, sima kiriir whwonkam ida wa mi okwo boini piki hiniin diminkin ti inkamin siya tirin. Siir yaiyim hiniina win boinkikin.

31 Mi Kamim yaii niniiyim sima ini siir yaiya mi wakaeyoknam. Mi Pol siirin ina yikiunamim, om komii Antipatris hiriir niiyakar yamwii.

32 Ɨiya ha pirkinkiyakwoka mi kamim yaii niniiyim ini simiir omaka hiriirar swoki amim. Mi kamim hos idwo nidwonamim sima sima whinam Pol siirin om komii Sisaria hiriirin.

33 Kamim hos idwo nidwonamim ina yimbiyamim om komii Sisaria hiriir. Mi sima yokwowa ina ini hauu iuwa ti inkamin, omom omom kigriraowiyin siir. Mi sima Pol siirin siir, whwonkam ida yokmwin okwo.

34 Mi siya ta yokwo aiir mwainin mi siya Pol siir srii, kira piki hiniin nu komii siir nwowikin? Mi Pol siya boinki, kara nu komii Sailisia ankin.

35 Mi inkamin omom omom kigriraowiyin siya boinki, iiya kamim yai kiriir priiboin hiuriyiuim sima nimbini mi kara pi kiriir yai aiir wakae. Mi siya simiir boinki, sima Pol siir nikiunamin omaka komiiya biiyan inkamin Herot siya miriiya saiirim mi wi kam nhirkim nwoki waikaowim. Ɨriig.

24

Juda simiir biiyan iikamim sima Pol siir boinwokiyopnatkaigi.

1 Mhoiiya iiyim iriiyara yamki mi biiyan prisin Ananaias mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima ina yapiniyim. Mi inkam nwirin siir inigin Tetalaskin, siya simaka wara yinkin apini. Tiki inkamin siya siyiu komiini siyiu bidi yinokninkin digin. Mi sima inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom kigriraowiyin, siir boinmauu ta sima niniinansaowa Pol saika.

2 Inkamin omom omom kigriraowiyin siya Pol siirim yikiuna. Mi siya ha namin mi Tetalas siya yaiyim ini siir boinhiuriyiu bwakainamin. Siya ina boinin, inkam komii Filiks! Kira sibgu kigriraokin krimiirin mi krima wadie asi nidwowi mi krima yaii min bi niniigim. Kiriir kwoin miiyikin krimiirin wadie siya whinwohaiginiukin.

3 Mi bwan bwanim hinda tinda dimin whirkin bi tirkin. Krimiir kwoinin ti hiriinanin krima kiriir boin wadieki.

4 Mi kiriirin kara wi ii priei nikidu o rani. Mi kara kiriir sriiyim naingwowi, kira kariir yaimirsima saiir wakaeyim, pi kara boini.
5 Krima ti inkamin Pol siir bidi yinokninkinim siya inkam paii rani. Mi io biiyin pi siya nwowi. Mi omom omomim siya namiyim mi siya pi Judan iikamim simiir nigbumbuwami. Mi sima asi nanaakikim tiki inkamin siya om Nasaret hiran isidin siir biiyan inkamkin.
6 Siya Adi Komii siir omaka saiir diriraerarbumbuwim kinankiugin mi krima siir asi nonkworinugim. Mi krima siirin, wi krimiir siyiu komii iiirsi nwowi yaigak.
7 Mi yaii ninii kamim simiir biiki biiyan inkamin Lisias siya ina yitin. Mi siya ini igaokaka ywowin. Mi siya siirin ini krimiir iin tiranka yispakii hainamin.
8 Mi Lisias siya boin, kamim Pol siir boinwokiyopnatkaiyim sima wi kariir whwonkam ida nimbini. Mi wi kira srii ti inkam iiirin. Mi kira wi siir yaiga yaiya saiirar wakae, ti dimin taemin whiekakim krima boiniuriyiuwim siir, kaimwowairgim. Tetalas siya hiniina boinkin.
9 Mi Juda iikamim yim iriipa hiriinan siir mi whinwo mi sima yai Pol siirara boinhiuriyiu. Sima ina boinkiyim, ti yai whiekakim yaimwowairgim. Ɨriig.

Pol siir yaiyim inkam Komii Filiks siir boinmauugin.

10 Mi ti inkam komiiyin siir iina ina kinmauugiya, siya pi ninsiin okwokiyim. Mi Pol siya siir yai yamdi ina yowarkii boinin, kara bidi yinokninkinin, biewi kasa rani, kira ti iikamim simiir kigriraowim. Ta yaiya kara kiriir yai yamdi nowarki boina, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyin.
11 Kira simiir srii, kira ti hiriinan yaiyim wi simiirar swoki wakae. Mi iiyim iuur kwisa yamki, kara om komii Jerusalem hiriir namin mi Adi Komii siir inig iiir hainaniuin.
12 Mi sima kariirin ha bi kigim, Adi Komii siir omaka kara inkam nwiraka yaii bi niniinansaokin. Mi simiir omaka yai nidwokai wakaei aka mi kimiir om komii hirin. Niingaka.
13 Taka yaiya tapa sima boinhiuriyiuwa mi saeya. Mi sima kariirin wi yaimwoni boin tani. Mi sima wi kariir boinwokiyopnatkaini siyiuam whaowaei.
14 Mi kara ta yai kwira pi kiriir boinmauuwi, kariir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwowiyin ini krimiir brougae wanwiyaeyim simiir kwoin hiriinanar swoki owin. Mi kara Jisis siir siyiu iiir sibgu apkin. Mi sima boin, ti siyiuin pi niksisaei, kaimwo rani. Mi kara yai whiekakim siyiu komiiyin Moses siya hauugiyin simiirim naingwo tibmii. Mi kara Adi Komii siir yaiyim profet kamim sima winkiyim biiya, simiiram wara ninkin aingwo tibmii.
15 Mi kara ina naingwo tibmiiyin. Mi kara Adi Komii siirima nwokwokini siya iikamim naonamim, simiir hidninsiin idwowim. Mi iikam miiyik ikim mi iikam biyie ikim. Mi sima iriipa hiriinan, ina ninokninkinim tiriiginin.
16 Kariir kwoinin iinokiinokin kirieya nwowikin, dimin biyie tirbumbusi. Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida warar.
17 Mi kara biewi nhirim om nhirim simiirar mi okin. Mi mhoiiya kara ina swoki itin om komii Jerusalem tiriir. Mi kara umir digworaekwowim iki iikamim whaowaeyim simiirim hainanikin. Mi kara nae nhirim ina mini inkin iimiiyaegikim Adi Komii siirim.
18 Mi kara hiriinan siyiu iiir tirkin, Adi Komii siir omaka saiirin. Mi sima ini kariirar kigim siyiuin op sibgu whau aeiyin, kara tirin. Mi iikamim kanaka nwowim hoimgak rani. Mi inkam nhirkim yai bi sisikikim. Niingaka.
19 Mi Judan inkam nhirim nu komii Esia hiranki nitim, sima tir warar ninkin okim mi sima ti kamim kanaka yaigakin niuwi mi sima ha wit, kiriir whwonkam ida wini okwo boini, ta yaiya. Mi ti hiriinan siyiuin yio wadie ieya mi sima bi nitmiminkim.
20 Mi hiriinanki niuwi mi sima ti kamim diminin kara tirbuin sima kigin pi siir boinmauu kiriirin, iiya kara kaunsil kamim siyiu komii kigriraowiyim simiir whwonkam ida nokwo boina.
21 Mi tari yai kwiruwairga biiya kara simiir boina? Mi kara hiniina boinkin iikam whiekakim naonamim mhoiiya sima wa swoki insiin idwowi mi ta yaiya yai biyieka, aniya? Mi wi simar swoki boinim? Pol siya hiniina boinkin.
22 Filiks siya bidi yinokninkin digin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyiuim, sima tiriiyim. Mi siya Juda iikamim simiirin asi boinmauugin, sima Lisias siirim nwokwokinim. Mi ta simiir yaiya wi siyar hidi.
23 Mi siya bii nwowiyin kepten inkamin siir boinki, siya Pol siirin omaka mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir nokmwin apninopkaigiyim. Mi kira siirin hirii kipi nikidu okripkai. Mi kira iki siir nomiiyau imiirin kipi nikidu, siirin dimin taemin hauusiyin. Ɨriig.

Filiks siya Pol siirin omaka hiuyokiyokai aiirin biewiyo whisa hiugripkiikikai.

24 Ɨi nhirim bidi yamkiyim mi Filiks siya siir wiga Drusila saika yit. Mi saeya Judan isidin
siir hiran wiga. Mi siya Pol siir yikiuna siir yai aiir wakaeyam, iikamim Jisis Krais siirim
naingwo tibmiiyim simiir.
25 Mi Pol siya ti siyiu miiyikni napiyim siyiuim simiir boinmimauugin. Mi siyiuin digiumii
haimriiyiugigi ikin. Mi mhoiiya Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi. Pol siya hiniina
boinkin. Mi Filiks siya ina yididgiyin. Mi siya boinki, kira ha dam! Mi mhoiiya kara iigaki
niuwi, wi kapi nikiugi kiriirimin.
26 Mi Filiks siya dimin whirin siirim nwowi, siir kwoinin ha naingwokin Pol siya umir
nhirim pi kariir hauuwi. Mi iinokiinokin siya siir asi nikiunakin yai saika boinaiyim.
27 Mi Filiks siya Juda iikamim simiirim hiiriugin mi sima siiram nwoki aingwowim mi siya
Pol siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir asi kigninkin okaigin. Mi mhoiiya biewi whiso digiyo
mi Festas siya Filiks siir mii aiir kwainaowid. Ɨriig.

25

Pol siya Sisa siir yikiuna siir yai aiir wakaeyim.

1 Festas siya bidi yitin nu komii Sisaria hiriirin. Mi siya iiyim kwoimuar ywowak. Mi siya
ina yamin om Jerusalem hiriir.
2 Mi biiyan prisim mi Judami inkam komii komii ikim, sima ina yamim mi sima yai Pol
siir boiniuriyiu. Mi siya simiirsiyin minsi nikripkikin, sima Festas siir boinainanaekim. Mi
sima hiniina boinkim,
3 kira krimiirin hindara whindiriraerar haiginiu. Mi kira Pol siirin om komii Jerusalema
tiriir dikropki. Mi sima hiriinanam mini siirin, siyiu hir nisomaowinim.
4 Mi Festas siya ina yowarkii boinin, Pol siirin om komii Sisaria hir hiugripkiikikaiyin, iiya
ini kingiina nwowa, kara wi kapi swoki ami ti om iiir.
5 Mi kimiir inkam komii komiiyim sima wi kanaka winkin it. Mi ti inkamin siya dimin
whir tirbuwi mi wi kima nwoki hid boinim.
6 Festas siya Juda kamim simaka nwowim iiyim iriiyar kwoim iuurnankim. Mi siya om
komii Sisaria hiriir yam. Mi iigwira siya omaka yai boiniya saiir hir ini owou. Mi siya ina
boinkiyin, Pol siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hirankin wikiunanini.
7 Mi Pol siya bidi yimbiniyin. Mi Judan iikamim sima om komii Jerusalem siir haiburgig
mi ina yapiniyim. Mi sima siir kingiina yamikwoni mi yai bibiyieyim sima Festas siir
boinmimauu ti dimin biyie whiekakim Pol siya tirim simiir. Mi sima siirin whisariiya
priiboin hiuriyiugim. Siirin inkam nwirkin bi kigin dimin biyie siya tirin.
8 Mi Pol siya Festas siirin hiniina yowarkii boinki, kara dimin whir bi swoki tirbusrankin,
Judan iikamim simiir siyiu komii iiirin. Mi kara simiir Adi Komii siir omaka saiirin dimin
whir bi tirbugin mi simiir inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin siirin iriipa hiriinan. Niingaka.
9 Mi Festas siya Judan iikamim simiirim hiiram minkin. Mi siya Pol siir boinki, kira om
komii Jerusalema hiriir namim, wi wadieyar mi owi, aniya? Mi hiriinanki niuwi mi ta kiriir
yaiya kara saiirin wi om komii iiir wakaemimiki.
10 Mi Pol siya boin, ta omaka yai boiniya kara nwowa mi inkam komiiyin Sisa om komii
Rom hiranin mi siya kigriraowiya mi kara Rom tirana inkamkin, ta omaka saeyairga kariir
yai wakaeiya. Kira bidi yinokninkin kiinin, kara Juda iikamim simiir dimin whir bi tirbugin.
Niingaka.
11 Mi kara simiir siyiu nikripkiswo mi an kara wi pi yaowin, ya yai karamaeka. Sima wira
wi isid whirni napwouni mi kariirin wi sima nisomaowi. Mi ta yaiya sima boiniuriyiuwa
kariir saeya kaimwo karamaeki niuwi mi kara wi simiir omaka yai wakaeiya wi saiir
namtani. Niingaka. Kara inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin saika boinam naingwowi. Kara
Rom hiran inkamkin.
12 Mi biiyin Festas siya siir kam kintidnanim simaka iki boin. Mi siya boin mi kira inkam
komiiyin Sisa nikiuwiyin, siirim nikiunam minkin mi pi siya niki wakaeyim kiriir yai aiirin.
Mi kira ha dam siirim! Ɨriig.

Festas siya Agripa siir srii ta Pol siir hik aiirimin.

13 Ɨi nhirim bidi yamkiyim mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi siir wiga
Benaisi saeya sowa om komii Sisaria tiriir nitko, Festas siir nankabmamair boinkaeyami.
Akamie!
14 Sowa ii kasaka bi nwoko mi Festas siya boinmimauugi Pol siir hik imiirin. Siya hiniina
boinkin, inkam nwirin tiranin ini tir hiugripkiikikaiyin Filiks siya hiugripkiikikaigigin mi
siya ina yamin.
15 Biiya kara om komii Jerusalem hir nwowa mi Judami biiyan pris ikim mi inkam
adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima kariiram nitkim. Pol siya simiir siyiu imiir
tirbumbugin. Mi Judan iikamim sima kariir nini sriinikim Pol siirin sima nisomaowam.

16 Mi kara simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, om komii Rom krimiir iikamim krimiir siyiuin hiniin tani, inkamin yai wakae boin karamae nwowiyin siirin whisarii bi nisomaowikin. Mi inkamin iki yaigakin bii pi siya nokwowi, kamim yai siir boin hiuriyiuwim simiir whwonkam idan. Mi krimiir ii haimiiya siirim tiki oki, siir yaiyim sima boin hiuriyiuim simiir mi boinim.

17 Mi sima kariiram nitkim mi kara bi kimiminkin, ini omaka yai boiniya saiir yamidwokaiyiuin. Mi kara kamim yaii niniiyim simiir boinki kima Pol siir wonkwonani.

18 Mi kamim yai siir boinhiuriyiuim sima ina yinsiin okwokiyim. Mi kariir kwoinin ha naingwokin, sima Pol siir boinhiuriyiugi ti dimin biyie whiekakim siya simiirsi naowi. Mi sima hiriinan yaiyim simiir bi nokwo boinkim. Niingaka.

19 Mi sima wou nikwo aeni siyiuin saiirsi ninkinwamwarkii boinkim. Mi ti inkam nwirin naonamin Jisiskin. Pol siya ina swoki boinin, siya bidi yinsiin idwowin. Mi sima siirin warar mi inkinwamwarkii boinkim.

20 Mi kara ina boinin, ta yaiya saiir yai mwo aiir ninokninkinam naingwowi. Mi kara siir wani siyiuin siir bi ninokninkinkin mi kara wi dig nwo rani. Mi kara Pol siir asi sriigin mi wi wadieyar nwowi krira om komii Jerusalem hiriir namamin. Mi ti kiriir yaiyim kara pi ti om iiir nini wakaeyiuim. Mi sima kririir boinmauuwini mi krira wa ninokninkini, aniya?

21 Mi Pol siya hiniina boinkin. Niingaka. Kara omaka hiuyokiyokai aiir nwowima naingwowi mi mhoiiya kara om komii Rom hiriir nami mi inkam komiiyin Sisa siya nwoki sibgu boinaiginiuwi kariir yai aiirin. Mi Festas kara, kamim yaii niniiyim simiir boingig, sima sibgu waikaorarao siirin. Mi wi kara niki ikropkiyim inkam komii Sisa siirim.

22 Mi Agripa siya Festas siir boinki, kariir wiinga wakaeyama mini ti inkamin siir yaiya. Mi Festas siya ina boinin, kira waka wakae siir yaiyim.

23 Mi iigwira Agripa mi Benaisi sowawaiyar yit mi sowawai mi inkam nhir ima sima piuai kasa bi piuainanikim. Mi sowawaiyin ina yapninopkainamo omaka yai nidwokai boinaiiya saiir. Mi kamim yaii niniiyim simiir bii nwowi ikim mi om komii hir nwowiyin inkam komii ikin, sima iriipi hiriinan ini warar yinkin apninopkainamim. Mi Festas siya bidi boinkiyin, sima Pol siirin wara yinkin whinapninopkainani.

24 Mi Festas siya ina boinin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi ti kamim krimakar ninkin owim kima ti inkamin siir kigi. Mi iikam whiekakim om Jerusalem an ikim mi tiran ima mi tiki Juda inkam ima sima kariir whwonkam ida bidi boinwinim. Mi sima ina kauwoknanaekiyim kima siirin disomaoki! Siya wi irkak nwowisi.

25 Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin mi siya wa naonam tani. Niingaka. Mi siya ti yaiyim Sisa siir nini boinmauugikam tirkin. Kara siir nikropkiyim bidi boinin.

26 Mi kara diminin siya tirin siir bi ninokninkinkin mi yokwo paniinsi win hauugisi inkam komii Sisa siirimin. Hae! Ti inkam komii nu kigriraowiyin Agripa, kara ti inkamin kiriirim nikiunanikin mi ti iikam whiekakim kimiiram warar. Kima siir yai aiir sibgu wakaeyim mi kara pi yaiyam wakaeraraoki yokwoni win hauugiyam.

27 Kara inkamin Sisa siirimin whisarii nikropki rani. Niingaka. Kara yokwo win hauu karamae nwoki, siyiu biyie biyieyim sima boinim siirin, siya tirim simiirin, yio ti hiriinan siyiuin miiyik rani. Ɨriig.

26

Pol siya yaiyim Agripa siir boinmimauugin

1 Mi Agripa siya boinki Pol siir, kira, kiriir yai imiira boinki. Mi Pol siya siir iina ina yiisiimauugiya koua hiriir mi ina boinkiyin.

2 Inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyin. Ta kariir yaiya pi kiriir whwonkam ida boini kara pi ta yaiya Juda iikamim sima boinhiuriyiuwa pi saiir nowarkii boinki.

3 Kira bidi yinokninkin digin Juda iikamim simiir siyiu whiekak imiirin. Mi sima yaiyim ina yinkinwamwarkii boinim simiir wanmi siyiu imiir. Mi kara ha naingwowi kira pi kariir yai aiir sibgu wakaeyoki. Mi kariir yaiya prieiki niuwi mi kiriir piua wi kipiki piyao.

4 Mi iiya kara yinisima nwowa mi Juda hiran iikam whiekakim sima bidi yinokninkinim kariir siyiu iiirin. Mi iinokiinokin mi tariinanin iriipi hiriinan, tisa nwowin. Mi kariir omki om hirar nwo aka mi mhoiiya kara om komii Jerusalem hir mi o aka, sima bidiyar yinokninkinim.

5 Mi iikamim kariirin bidinanar ninokninkinkim. Mi sima hiriinan naingwokiswo mipa pi boinin. Mi sima kariir bidi yinokninkinim kara Farisi simiir wanmi siyiuin siir naingwo diriraerarkin. Ti siyiuin ini kirie waiwii ywowin.

6 Mi kara minsi naingwo tibmiigin, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbingiyin Jisis siya wi ie hirankin swoki insiin idwowi. Mi sima kariirin hiriinansi boinwokiyopnatkaigikin.
7 Mi Juda iikam iuur whiswo, sima nii nabie hainankim Adi Komii siir inigin. Mi sima iriipa hiriinan ta siya nimbina saiirim warar ninkin okwokini, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwowi. Inkam komii ti hiriinan siyiuin kara naingwo tibmiiya mi sima saiirsiya boinwokiyopnatkaigi kariirin. Juda iikamim sima boinwokiyopnatkaigi.
8 Mi iikam whiekakim kima ti tir nwowim kima naingwo tibmii karamae dimusi nwokim Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi.
9 Biiya kara hiniina naingwokin, iikamim Jisisin om Nasaret hiranin siir siyiu imiir napiyim, pi kara nipimpar itkini.
10 Mi kara om komii Jerusalem hirin hiriinana tirkin. Mi kariirin biiyan prisim inigak sima nwowaiginiugin. Kara Adi Komii siir iikamim omaka hiuyokiyokaiya saiir hirin kasa bi hiugrimkripkiikinoudnankaigikim. Mi iiya sima kariir sriiya simiir nisom aowam mi ini wadieya ywokiyin.
11 Mi ii kasa rani, omaka whiekakim yai nidwokai wakaeiyim hik kara hauuwin. Mi kara simiirin minim tirkin, sima Jisis siir nigbumbuwim mi sima siirin digiumii haimriiyiugigim. Mi kara io prasae bi nwokin simiirin mi iki omom omomim sima namiyim kara pi simiir mhoiiyar mi siuyokiyokiii, simiir nipimpar itkinam. Friig.

Pol siya iiya siya naingwo tibmiinama saiir boinmauugin.

12 Mi iigwira kara om Damaskas hiriir namin mi kariirin biiyan prisim inigak sima nwowaiginiugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir tioam.
13 Inkam komii Agripa, nabie bopwowin kara siyiu hir napamin mi ini karar kigwinin paeya ninomor kou hiranka niuyanaiiniya. Mi ta paeya prasae bi niuyakika mi bie siya saika dig bi nwokin ini saeya hiigriniugiya. Mi saeya ini kariirar yauuni iuyaniya mi kamim kanaka ninkin apniyim simiir warar.
14 Mi krima ina yamakaigaiyiuim nu hirar. Mi kara wakaeki yai gwira ninomor kou hir boinki, Hibru simiir yai aiir. Siya hiniina boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi diriraerarbumbuwi? Mi kira kariirsi dimusi nidamkin? Ni ti hiniinin kinakinar swoki idimdirginakin pae minaka.
15 Mi kara ina yaki owarkii boinkiyin ta yaiya ninomor kou hir boinkiya saiir. Biiyan Inkam Komii kira yipikin? Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerarbumbuwin siya.
16 Kira dinsiin okwoki, kara kiriirimin ti diminin siiram nitkin. Kara kiriir nimbingigi kira kariir miiyan inkam nwowim. Mi diminin tapa kira kigin simiir tini boinmimauuiu. Mi kira digworaekwo nhirim mhoiiya kara niisiimauuwi mi kira wi simiir wara ninkin boinmimauui.
17 Mi kara kiriir nikropkii, iki iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi yai kariira simiir nini boinmimauuiuwim. Mi wi kara swoki anmaiwarkainaei kiriirin mi kiriir isid ieya mi Juda iikam tani ikim, simiir hirankin.
18 Mi sima Setan siirin wi digiumii haigingig mi simiir kwoinim wi nwoki kisina haigiyim. Mi sima sibapsibapni siyiuin niibwomambwo napiyin wi siir haiburgig. Mi sima siyiu miiyikin nabienan kigomok apiyin wi siir nwoki apim. Mi sima ta Setan siir kirieya wi saiir haiburgig mi wi Adi Komii siiram niti, sima wi kariiram naingwo tibmii. Mi simiir dimin biyieyim wi kara niinak itkigiigi. Mi sima wi Adi Komii siir isidin siir nwoki owim inigak. Jisis siya hiniina boinkikin.

Pol siya boinmauugin inkam Agripa siirin Adi Komii siir miiya siya napmiriiya saiirin.

19 Inkam komii Agripa nu kigriraowiyin, kara ti diminin ninomor kouwanin nhwonan siir whinkigmimikwinkin. Mi kara siir yai aiir nanugaugaugin.
20 Niingaka. Kara yaiyim bii om Damaskas hir boinmimauugin. Mi kara om komii Jerusalem hiran inkam imiirin mhoiiya boinmimauugin. Mi om whiekakim nu Judia hiranim mi iikam nhirim Juda iikam tani mi kara yai simiirin hiniina boinmimauu, kima kimiir kwoinim ti kisina haigi Adi Komii siiram mi siyiu miiyik iiir dap. Mi sima nwoki kigi.
21 Kara simiirin hiriinan boinin mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi sima kariirin asi nonkworinugim, Adi Komii siir omaka akpitga hirin mi sima kariir nisom aowam minkim.
22 Mi ta iiya kariirin Adi Komii siya whindiriraerar haiginiugin. Mi kara tirin minam nwowi yai kimiir boinmimauuwam, inkam komii komiiyim mi inkam nhinga ikim. Mi kara yaeya yai bi swoki boinmimauugin. Kara ta yaiya biiya profet kamim mi krimiir brougaeyin Moses, simiir yaiya saiirar boinmimauukin.

23 Mi sima hiniina boinkim, siya hika wa haii mi ie hirankin wi bii siya swoki insiin idwowi. Mi siya siyiu miiyikin nabienan kigimok apiyin wi siir boinmimauuwi, Juda iikamim mi Juda iikam tani.

24 Pol siya yaiyar niki okwo boinin mi Festas siya ini komiiya kauwok boinkiyin. Pol! Kira pi whaowaei! Mi kira skul prasae bi kinkin mi ta kiriir ninokninkin komiiya kiriirin saeya tiorowhriei haiginiuwi.

25 Mi Pol siya ina boinin inkam komii Festas, kara whaowae rani. Niingaka. Kara yai mwowa boini mi kara kwoinkakin mi ti hiniin yaiyim sim asi boinkin.

26 Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin siya ti digworaekwo whiekakim ina ninokninkinin. Mi kara siir asi boinmauugin. Mi kara bi nididigin ti digworaekwo whiekakim kara boinmimauuim siir wiinga wakaeyim mi siir nhwokar kigimokim. Ti diminim boskwo bi nimbiyamkim.

27 Inkam komii Agripa, nu kigriraowiyin kira profet kamim simiir yai imiiramin ina naingwo tibmiiyin, aniya? Mi kara bidi yinokninkinin, kira bidi yaingwo tibmiiyin.

28 Mi Agripa siya Pol siirin hiniina boinki, kariirin kira kiyaigin pi naingwo tibmii sasaugiyamin.

29 Mi Pol siya boinki, kira tariinanamar mi naingwowi ini wadieyar mi owin. Mi kira mhoiiyam mi naingwowi iriipi hiriinan ini wadieyar mi owin. Mi kara Adi Komii siirimin kiriirim sri boinkikin inkam Agripa mi inkam nhirim kimiiram warar, kariir yai aiir wakaeyim. Tapa kara ha naingwowi, kima ta kariir naingwo tibmiiya saiir hiriinanar timi naingwo tibmii. Kara ti wieyin sopin sima kogin siir bi boinkin. Niingaka.

30 Pol siya hiriinan boinkiyin mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin mi Benaisi saeya mi iikam whiekakim hir wara nwo ikim, sima ina yinsiin okworirigiyim.

31 Mi sima ha napnamim mi ina yimboin amboinnamim sima simar ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin. Mi sima siirin wi whisarii nisom ao rani. Niingaka.

32 Mi Agripa siya Festas siir boin mi ti inkamin siya Sisa siirim nikiuna karamkiswo siir yai aiir wakaeyam mi krima siirin wa pi yiuguskiyin. Friig.

27

Sima Pol siirin siyaiiya om komii Roma hiriir nama saiir yani whinapyikiu kwiriigi.

1 Sima bidi boin tibmiigiyim krima siyaii aiirin nu Itari hiriir namana. Mi Pol siya mi kam nhirim hiugripkiikinowidnankai ikim omaka hiuyokiyokaiya saiir mi simar kwiriinam siyaii aiirin. Mi yaii ninii kamim simiir bii nwowiyin Julias mi siya kigriraowidam simiirin. Mi ti inkamin yaii niniiyin siya ti isidin yaii niniiyin om komii Rom hiran inkam komiiyin mi siir isidgin.

2 Mi krima siyaii aiirin om Adramitiam hir yani kwiriinam mi ta siyaiiya ini ti nu komiiyin Esia siir omisisimim simiir gaeya hiriira kikinama. Mi Aristakas siya om Tesalonaika nu Masedonia hiran inkamin siya krimaka yinkin am.

3 Mi iigwira om Saidon hir yamimasuiu. Mi Julias siya Pol siirin ini siyiu miiyik iirar tirin. Mi siya siir biri nonkwobugin, siir nomiiyau imiir kignakiyamin mi naeisim simiir hir nini hainakiyamin.

4 Mi krima ti om iiir haiburgigim mi ina swoki hiuyanamim. Mi krimiir siyaiiya opudga hugiriyiugika mi krima mhiuisim whirin Saipras siir yaeka yaeka yokigiyam. Mi opuda krimiir bi namitiunika.

5 Mi krima nu Silisia mi Pamfilia sowiir kingiin hiriir iyikrio naidam. Mi krima om whirin Maira nu komii Lisia hir nwowin siir yadu amasuiu.

6 Mi tiki om iiirin kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin siya siyaii ira om Aleksandria hiranki nita saiir kigin mi siyaiiya saeya pi nu komii Itali hiriir namam tirka. Mi siya krimiirin ta siyaiiya saiir asi niugipriiginamkim.

7 Krima ha haiburgigim mi ii kasa rani, siyaii hir kigwai amim. Mi krima miinan miriinaidnikim mi ini om Naidas kingiin tiriira yimbi idniyim. Mi opud komiiya ha hugnaniya mi krima mhiuisim whirin Krit siir hiriir wokmainaidam mi ini mhiu yaekayaeka yakiiyamim. Mi Salmoni idnabin ina yakii owarkinamin. Mi opuda krimiir bi namitiunika.

8 Krima miinan miriinamkim, iiya krima ti mhiuisim siir yaekayaeka nakiiyokiyokiiyama. Mi mhoiiya krima maeyau gaenau kwira miiyika hiuimasu kuwiya, om Lasia kingiin hir nwowa, saiir yaka amasuiu.

9 Mi ii hoimgakim bidi digiyim mi Juda iikamim simiir ii komiiya mi nae sima haiyaeiya iiya ya iriipi hiriinan bidi mi digiya. Mi Pol siya simiir asi boinmimauugin.

10 Ɨni wakaeyim, kima! Ɨi paii rani, pi nam tani mi siyaiiya mi digworaekwo whiekak ikim mi sima sima rani mi krima iriipi hiriinan pi wara mi inkin omainaiinami. Mi kara bidi yinokninkinin. Pol siya hiniina boinkin.

11 Mi kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin siya Pol siir yai bi wakaeyoknakin. Niingaka. Siya ini siyaiiya saiir biiyan inkamin mi saiir nonkwo saini ad ieya, siya ini sowiir yai aiir wakaeyokna iskiyin. Mi sowa boin, humba! Nimbi nami.

12 Mi ta maeyaua tapa krima namasua panki nwowi, iiya miiyik bi nwowika. Mi sima ta maeyaua saiir haiburgigim minkim. Mi sima om Finiks hiriir namam kininkiugim. Mi iiya panki nwowiya digikiswo mi wi ha pi yamin. Mi Finiks maeyaua siyaiigi namasuwiya, ini mhiuisimin Krit nikiuwiyin ini siir pida nwowa. Ɨriig.

Mi opuda ha hugnaniya mi hinin komiiya whii komii solwara hirana ina hugnatmainaniya.

13 Mi opudsima, simiir yaioyae miiya hugnani. Mi simiir kwoinim ha naingwokim sima pi wadieyar sibgu iwaoidami. Mi sima idmira siiya komii si nomboru itmaiiya ina kiboknainiya. Mi sima mhiuisim whirin Krit siir yaeka aiirar kikinkripkainamim.

14 Mi biri kwakimiminka, opud komiiya ina yimbiyama. Mi ta opuda saiir iniga whiinmamaoka, saeya not is ankin nitka mi saeya mhiuisim Krit hiranki hugnatmainanika.

15 Mi opuda ini siyaii aiirar yamitiuniya. Mi siyaiiya ini opud aeyar hughainama. Mi krima ini daogugugiyim mi ini saeyar yaninkinkripkaiya. Mi krima maeyau kwira asi nakiiyamkim.

16 Mi krima mhiuisim whirin Koda siir yakii haiburgig mi ina yamim. Mi krima miinan mirii naidamkim, ta siyaiisim ira mhoii nomborukiyitkiya saiirin.

17 Mi sima saiirin siyaii komiiya saiir idwo yami haiyitkin mi sima ta siyaii komiiya saika yinkin kogrinu. Mi sima nidid prasae bi kinkim nu Libiya hiran siiyinin siir niyikiusi mi sima ta yiuisa koua nitkina asi whrohaigikim. Mi ini iindimiindima yakiidamim.

18 Mi ii gwira opud komiiya ina swoki huga mi siyaiiya saeya kairimdiyiuam hinda tinda mi sima sasae digworaekwo nhirim opa asi nitnowidnamaigikim.

19 Mi ii gwira krima digworaekwo kirie kirie nhirim siyaii aiir nwokaiyim ina yitnowidnamaigiyim opa.

20 Mi iiyim kasa rani, krima bie nauun sowiir kig karam nwowim. Mi opud komiiya ya ini hiriiyar hugkripkaiya. Mi krima ina yaingwokiyim, krima ombudarin pi hiriiyar nwomainaiinami.

21 Ɨi kasaka rani, sima naemin ningugu ae karam nwowim. Mi mhoiiya Pol siya simiir yinsiin okwo boinki, kima ti kamim, kima kariir yai aiir wakaeyoknakiswo kara boina ti mhiuisimin Krit siir kipi haiburgig. Mi ta hiriinan dimina pi krimiir di yimbiyami.

22 Mi tapa kara pi kimiir boinmauuwi, kimiir kwoinin kirieya dwo kipi naingwo idid, krimiir nwirki pi kigugu rani. Niingaka. Pi siyaiiya sasa nwomainaowidi.

23 Kara Adi Komii krimiir Wanin siir inkamkin mi kara siir inig iiirar hainanikin. Mi ii niiyaka Adi Komii siir paekwosimin kariir kingiin tirar nokwoidniwiigin.

24 Mi siya boin, Pol, kira wi kipi nidid! Kira wi inkam komiiyin Sisa wi siir whwonkam ida tini okwo boiniu. Mi Adi Komii siya bidi wakaeyin kiriir srii aiirin. Mi waka iikam whiekakim kinaka nwowim siyaii waraur mi sima wi wara kigugu rani. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinmauugigin,

25 kima ti kamim, kima kipi nidid! Kara Adi Komii siirima naingwo tibmiigin mi digworaekwowim siya kariir boinmimauukiyim mi wi sipi nimbiyami.

26 Krima ha dakiyam mi krima pi mhiuisim whirin pi siir namamasuiuwi. Pol siya hiniina boinkin.

27 Mi iiyim krima nakii waiwaiyim iuur kwii. Mi krima whii komiiya Edria saiir yimbiyam mi iiya nii bopwo kingiin nwowa mi kamim siyaii aiir miriiyim simiir kwoinim ina yaingwoidamwiiyim, sima mhiuisim whirin siir kingiin mi owidami.

28 Mi sima idmira siiyani yimboru itmai mi ina hiumiikiuim. Mi ta idmira sima hiumiikiua 120 pida yimbiyam. Mi krima ha swoki amim mi ina swoki hiumii kiuiuim mi pariiga yimbiyam 90 pid.

29 Mi sima ini nidid kwoin yaingwowim. Sima nidid kwoin minsi naingwokim, siyaiiya pi siiya komii sae naeyikiuiuwisi. Mi sima siiya komii komii kwiiyim asi nombomboru itmaigikim ta siyaiiya saiir idao hir. Mi ta siyaiiya ini hirar yakiririra. Mi sima ina sriiyim Adi Komii siirim bieyin pi nimbiidni sasauim.

30 Mi kamim ta siyaii aiir miriiyim, sima pi nidamam tirkim mi sima ta siyaiisima idwo haiyitkina, saiir asi haiyitmai namkim. Mi sima simiir yiksisaenam, krima siiya nhirim pi siyaiiya saiir irib hir nimboru itmaigi.

31 Mi Pol siya kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin siir boin mi ti kamim siyaii tirin wara nwo karam nwowi mi sima whiekakarim wa niuguski.
32 Mi kamim yaii niniiyim sima siyaiisima mhoiiya nomboru kaimikiya saiir id aiir asi nikripkikim mi ya ina yakiiyama.
33 Mi iiya bieyin maskwo kingiin nwoyakwokin mi Pol siya iikam whiekakim simiirin ina boinmaeyakwokin, kima nae ti aeyakwok. Ii kasa rani, kima naingwoyimyokim mi kima nae bi naekim, mhiirima nwoyokiyokiigim ti ii iuur kwiiyim.
34 Mi kara pi kimiir boinmauugi kima nae nhirim simiir hai mi wi saeya kirie haiginiuwi kimiirin mi kima wi kigugu rani. Niingaka. Kima whiekakarin wi hiriinana swoki o digi wi dimin whirkin kimbu rani.
35 Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya paimirim ini simiir whwonkam ida haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ha niinikimkir priiginkiyin mi ina yaeyin.
36 Mi iikam whiekakim simiir kwoinim ini wadieya ywokiyim mi yim iriipa hiriinan, ina mi aeyim.
37 Mi iikam whiekakim krima ta siyaii aiir nwowim iriparin kamarim iuur nwoim mi niinga iuur iriiyar nwir 276.
38 Mi sima nae digiyim mi sima witnidim ina yitmaikiyim whii komii solwara hiriir. Mi simiir siyaiiya pi nwoki bokiyim. Iriig.

Siyaiiya ina yimbuwamkiya

39 Mi iiya ha pirkiniuguskiyakwoka mi kamim siyaii aiir miriiyim sima nu iiirin ina kigiyakwokim. Mi sima ti nu iiir bi ninokninkinkim. Mi sima gae komii kwira saiir kigi ina hiriiyar yonakaeyama. Mi saiir hirin siiyin kibiyin whira nwowi. Mi sima saiirim yombointibmiinam, siyaiiya hir naka ikripkiniuim.
40 Mi sima idmir whiekakim sima boritmaimaiyim siiyani ini hirar yikrimkrip priimiigigim. Mi sima wieyinsopin igwira siyaii aiir kindimdiyiugiya saiir nwowin ina hakiyin. Mi sima yiuis komiiya ina yitkinim siyaiiya saiir koua hiriir. Mi sima ha naingwokim, siyaii aiirin pi opud aeya nwoki hugainaiidamim siiyina hiriir.
41 Mi siyaiiya nuyin whirin whii idopwoniya nidwomaiyin siir yaka iyikiuiu. Mi iribin ina yiniyaekin iuguskiyin nua hiriir. Mi idaowin ini opnau hirar ywomaigiyin. Mi hinin komiiya ha nita idao iiir yaki itiuiu mi ta siyaiiya saiir idaowin ina yinkiramkiyin.
42 Mi kamim irim haiiyim simiir kwoinin kamim omaka hiuyokiyokaiya saiir nwowiyim simiir nisomsom aowam naingwokim, pi sima natmaimaikiya ami mipi simbi nidamami.
43 Mi kamim irim haiiyim simiir biiyan inkamin Pol siirsi yaingwoyimiyok. Mi siya simiirin asi nikidugin. Mi siya iikamim kiyaeiyim bii simiir yikrop atmaimai kiyaki, siiyina hiriir.
44 Mi iikamim kiya karamae nwowiyim yimbi ipii mimirim siyaiiya saiirim hininkin kaiyitikimkirkiyim, yim simiir yonkwosiiskwo migidam. Mi krima hiriinan tirim mi krima whiekakarin ini wadieyar yadu owiuim siiyin hirin. Iriig.

28

Pol siya Molta hir nwokin

1 Mi krima wadieya yaki kuwiu. Mi krima wakaeki, ti mhiuisimin bopwonau nidwomaiyin siir inigin sima hiniina dapi, Molta.
2 Iikamim ti mhiuisim siir hiranim, sima krimiirin siyiu miiyik iiirar tirkim. Mi nao ha kinaniyin mi krimiir piuim ini noknoka kinkiyim. Mi sima pae ha namginim mi sima ina yikiunam, krima nini oni iuwim.
3 Mi Pol siya paeyar nhirim ina ini iuginkaeyis hainakiyim. Mi siya ha nini amginiuwin paeya. Mi mipug irin siir piua huua kinkikin mi ina wokitkin naniniyin. Mi kimidiniya Pol siir indibin siir yaki tipninkin.
4 Mi iikam ti omin, mhiuisimin siir hiranim, sima mipugin Pol siir indib iiir tipkikiu kripkaiyin ini siirar kigiyim siya siir indib hirar kiririyin. Mi sima boin mi tari kamwonkin ti inkamin inkam nisomaowin mi siyairgin. Siya whii komii solwara hir bi naokin mi Adi Komiiyin siyiu miiyik tiriyin siya tari siirin pi boriisopi, siya omwai waiyasiyin.
5 Mi Pol siya ti mipug iiirin, paeya iyarkrip itkaigi mi ini paenau yamikaiyiuwin. Mi Pol siya biyie bi swoki okin. Niingaka.
6 Mi sima ini hirar ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim siir indibin pi sipi noniki mi simiir kwoinim ha mi naingwokim siya pi sipi naowakainami. Mi sima ini hirgugukiyim ii haruwa rani mi sima ha bi kigikim siir piua ini biyie ywokiya mi sima yaeya kwoin asi kisina haigigim. Mi sima ina boinim, siya tari Adi Komii siir paekwosim kirie nwirkin.
7 Mi nu maeyauim ta maeyaua krima nwowa saiir kingiin hir nwowim ti simiir biiyan inkamin ti mhiuwisimin siir hiranin, siirgim. Mi siir inigin Pabliaskin. Mi siya ini

mairgimairga ywowin krimiiramin mi krimiirin siya yikiunam, siir omaka hiriir. Mi krima iiyim kwoima ywo siir omaka hirin.
8 Mi Pablias siir adin makakin ma siir niiya piu huua kini aka mi mhiinaugi wara mi inkin iugin. Mi Pol siya siirim yam. Mi nhwo siirim ini kwisiu mi ina sriiyin. Mi siir iina ina yonkwowin siir piu aiir mi siya ini wadieya ywokiyin.
9 Mi siya hiriinan tirkiyin mi iki iikam nhirim makakim ti mhiuwisimin siir hiranim, ina yitim siirim, simiir ma imiir ninimniskii haiginiugiyim. Mi simiirin ini wadieyar ywo haiginiugiyin.
10 Mi sima krimiirin siyiu miiyik asi diriraerar haiginiugikim. Mi sima digworaekwo kasa bi hauugikim. Mi iiya krima siyaii aiir nani apni kwiriiyim mi sima digworaekwo whiekakim ina swoki ani apni haigigiyiukiyim, ta krima nakiidama saiirsi haigigiyiumamauugikim. Ɨriig.

Mi Pol siya om komii Rom hiriir yimbiyam

11 Mi biiya krima ti mhiuisimin siirin bwanim whoima niki okim. Mi mhoiiya krima ta siyaii ira om Aleksandria hiranki nita saiir yani kwiriinam mi ta siyaiiya saiir iniga hiniinga paekwosim niswo itmwoyin naokainako. Mi ta siyaiiya ti mhiuisimin siir hir nwoka, iiya panki nwo digiya saiirim mi krima saiir yani apni kwiriinam.
12 Mi krima ha namim mi krima om whirin Sairakyus hiriir yimbiyam mi krima hirin iiyim kwoima ywo.
13 Mi krima ti om iiir haiburgigim mi ina swoki kwiriinamim siyaiini mi om Risiam hiriir yimbiyam. Mi iigwira krima ha swoki kwiriinamim mi opuda krimiir digiumiiya hugnani mi krimiirin saeya hugainaidam mi ii kwisaka krima Pyutiolai hiriir yimbiyam.
14 Mi krima ti omin iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir ini kigiu. Mi sima boin, kima wi krimaka tir nwowi iiyim iriiyar kwis mi mhoiiya krima simiir haiburgigim mi ina yani kwiriinamim siyaiini om komii Roma hiriir namim.
15 Mi om komii Rom hiran iikamim naingwo tibmiiyim sima krimiir wakaenaniyim, krima bidi yimbiyamim mi sima ina yitim maeyaua nae haiginiya Apias krimiir nini kigniyim. Mi nhirim krimiiramin omaka ouumim whwonkaiiyim simiir hir ini kigni krimiirin. Mi Pol siya simiir kigwinin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirin mi siir kwoinin ini kirieya ywokiyin.

Pol siya yai win kibiya om komii Rom hir boinmimauugin.

16 Krima om komii Rom hiriir yapninopkainam mi sima Pol siirin yapa omaka yokmwin whwonkai, siir kigriraowam. Ɨriig.
17 Ɨiyim kwoima yamki mi Pol siya Judan iikamim, simiir inkam komii komiiyim ti omin siir hir nwowiyim simiirim yikiuna, sima maeyau kwiruwa namwoniyim. Mi sima ha namwoniyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ti nomiiyauim! Kara dimin whir bi tirbugin krimiir isidin siir nikworinuim mi krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiuim kara simiir bi nanugaugaugin. Sima kariirin om komii Jerusalem hiran omaka maeyaua hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiirin whisariiyar hiugripkiikikaigin. Mi sima tapa kariirin om komii Rom tiran inkam komii komiiyim kimiirim asi nikropkikim.
18 Om komii Rom hiran iikamim sima kariir yaiya saiir wakaeyim mi sima ina yinokninkinim kara dimin whir bi tirbugin mi sima kariirin pa nisomao rani. Simiir kwoinim kariir niuguskiyama naingwokim.
19 Mi Juda iikamim sima kariir niuguskisi nanugaugaugim mi kara yaeya siyiu whir karamaeka. Mi kara inkam komii Sisa siirim namim asi naingwokin, kariir yaiya siya wakaeyim. Mi kara Juda iikamim simiirin yai kwir boin hiuriyiuwim whaowae.
20 Mi kara kimiirin hiriinansi nikiunakin. Kara kimiir kigam naingwowi mi yai kimiir boinmimauuim wara mi naingwowi. Kara ta yai aiirin minim boinmauugin inkamin Isrel hiran iikamim sima nwokwokinin siirim. Mi kara minam naingwo tibmiigin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia mi siya bidi yimbiniyin. Mi sima kariirin ti wieyinsopin hiriinansi kogrinugin. Pol siya hiniina boinkin.
21 Mi sima boinki siirin mi krimiirin Juda hiran inkam nwirki bi win hauugikin yokwoni krima kiriir ninokninkinim. Mi krimiir nomiiyauim nu Judia hiranim sima krimiir bi boinmimauunikim yai bibiyie kiriir nigbumbuwamin.
22 Mi krima kiriir yaiyim simiir wakaeyam naingwowi krima bidi yinokninkinim omom omoman iikamim, sima ti isidin kira namasuwin siir nigbumbugim. Sima hiniina boinkim,
23 sima iiya kwira yimbingi mi iikam whiekakim ta omaka Pol siya nwowa sima saiir namkim, nugaka namkripkaiyakwokim mi ini naiowaka nhingigiyim. Mi siya simiirin yai win kibiya saiir saiira boinanaekin, iiya Adi Komii siya kigriraowana iikamim simiir. Mi siya yai nhirim Moses siir siyiu aka nwowim, simiir boinmimauugin. Mi profet inkamim biiya sima win boinkiyim Jisis siir saiir wara yinkin boinmimauu.

24 Iikam nhirim siir yaiya saiirin ina yaingwo tibmiiyim mi nhirim bi naingwo tibmiikim.
25 Mi sima kwoin whiruwa bi nwokim mi nhirim sima asi namkim. Dimusi rani, ta yaiya
Pol siya hiniina boinkiyin, Adi Komii siir naeyiuin bidi yikopsisirkiyin profet Aisaia siirin.
Mi Aisaia kimiir brougae wanwiyaeyim simiirin hiniina boingik.
26 Kira ti am iki iikamim simiirim mi simiirin pi hiniina boiniu, kima yai aiirin wa wakae mi
kima wi saiir yaimwo aiir ninokninkin tani. Mi kima siirin wa kigi mi kima wi siir kig
ninokninkin tani. Niingaka.
27 Ti iikam isidin, simiir kwoinin bidi hiugimkikiunamim mi simiir wiin minim yai wakaesi
boriisopi. Mi simiir nhwowim bidi kwisnamim mi sima kwisnam karamaekiswo mi wa
pi yanao kigomokin mi wiin minim yai bidi pi mi wakaeyin. Mi simiir kwoinim ta yaiya
saiir yaimwo aiir bidi pi yaingwowarkai. Mi simiir kwoinim, wa kisina haigi mi sima wi
kariirima pi swoki iti mi simiir wi kara ninimniski haiginiugi.
Adi Komii siir naeyiuin hiniina boinkikin mi Aisaia siya yokwo asi winkin.
28 Ta Pol siir yai aeyairga niki boiniyokiyokiiama. Siya boin, kima dinoknинkin, ta mii
miiyika Adi Komii krimiir Wanin siya minkika krimiir niniminiskii hainakiyim. Siya bidi
yikropkiyin iikam nhirim Judan iikam tani simiirim mi sima wi nwoki wakaeyoknaim.
29 Mi iiya Pol siya ta yaiya saiir boin digiyin mi Juda iikamim sima ina swoki amim mi sima
sima yai prasae bi ninkin wamwarkii boiniugim.
30 Mi Pol siya biewiyo whisa ywo, ti om iiirin mi ta omaka siya whwonkaiya siya saiirin
ina sain taraoin mi iikamim siir omaka nii apririr boinaeiyim, siya simiirin pi wadieyar
nwowini.
31 Mi siya iiya Adi Komii siya kigriraowi iikamim mi digworaekwo ikim, simiir
boinmimauugin. Mi siya iki iikam whiekakim simiirin Biiyan Inkam Komii Jisis Krais
siir yai aiirar boinmimauugin. Mi yaiyim siya boinmimauuwiyim, siya bi nimprio
boinmimauugin. Niingaka. Siya ini idowiiyar boinmimauuwamin mi inkam nwirkin saiir
nikiduamin wi dig nwo rani. Niingaki, niingakiinga. Friig.

ROM

Mi iiya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim om Rom hiranim simiiramin mi siya yokwowa kimidiniya wig ira Fibi dapiya saiir hauugi mi ya saeya kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim Judamiyim mi Judami tani ikim simiir ini hauuiu. Siya tariigina minam warar ninkin winkika iikamim Judamiyim mi iikamim Juda iikam tani ikim naingwo tibmii karamae nwowim dimin biyieki naokingugunankaiyim sima Jisis siiraramar naingwo tibmii iskiyim mi simiirin wi wadie siyar nwoki owaiginiuim Adi Komii saikan. Jisis siya paeyin hiiiniya niriooninkinin siirin krimiirsi naokin rirmiiya krimiir nwowaiginiuwim dimin biyieyim simiirsi. Moses siir siyiu komiiyin iikam imiirin wi rirmiiya siya nwowaiginiu rani. Niingaka. Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siiram naingwo tibmii sasairga iikam ima nwowana wadie.

Ta yokwowa mii whiekakim Adi Komii siya nimbinim aposel Pol siya miriiyam simiir boinka

1 Kara Polkin ta yokwowa iikamim om komii Rom kimiiram winkika. Kara Jisis siir miiyan inkamkin mi kariirin aposel inkam siya nokmwin okwo haiginiugin mi kariirin siya bidi yimbinin Adi Komii krimiir Wanin siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikamim simiir.

2 Bidi, bidiniyarin Adi Komii siya bidi yimbinin ti siir yai miiyik miiyikim iikamim simiir boinmimauuwim. Mi ti profet kamim sima yai win kibiya saiir hai mi sima yokwo komiiya dimin whirki kimbu karamae nwowiya saiir winki.

3 Ta yai win kibiya saeya Adi Komii siir yinisimin Jisis Krais siir yaiga, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin. Siya inkam kiingin yopiiga naokainakin mi siya Devidni isidin Juda simiir hiranki nitkin.

4 Adi Komii siya bidi yiisiimauuin, siya inkam ara rani. Mi siya krimiirin dimin kirie whira yiisiimauu iiya siya siirin ie hirankin hidninsiin idwowin. Jisis siya Adi Komii siirgisiirar yinisimkin Adi Komii siya siirin minsi tirkin siir naeyiuin dimin whirki bi kimbugin.

5 Adi Komii siya kariirin Jisis Krais siir kirieniyin minam nimbingin ti dimin taeminim Jisis Krais siya tirim simiir aposel inkam nwowim. Mi siya kariirin minam nikropkikin simiir boinmimauuwamin iki iikamim hinda tinda nwowim mi iikamim Juda iikam tani ikim sima wi siir yai imiirar nwoki aingwo tibmiiyim mi siir yai imiiram nwoki wakaeyoknam.

6 Adi Komii siya iikamim om komii Rom hiranim kimiirim wara bidi yimbinin mi siya kimiiram bidiyar mi ikiunan, kima Jisis Krais siir yinisim timi inkin o.

7 Mi kara ta yokwowa iikamim om komii Romanim Adi Komii siiram naingwokwonanaeiyim kimiiram asi winkika. Mi siya kimiir bidi yimbinin kima siir iikamkim. Kara minam naingwowi, krimiir Adi Komii mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais sowa wi krimiirar nwoki tirim dimin miiyikim mi naingwoyimiyok mi nongwomamair aei aka. Iriig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kigam naingwokin.

8 Kara biiyin pi ta yaiya saiir niki boini: Hinda tinda sima kimiirin hiniina haigiririr boini, kima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyan iikamkim. Mi Jisis Krais siir inig iiirin kara kimiir asi boin wadieki Adi Komii siir.

9 Kara Adi Komii siir mii aiir miriiyin mi kariir kwoin komiiyin ina yaingwokiyin siir Yinisimin siir yai win kibi aiir boinmimauuim. Mi Adi Komii siya ina ninokninkinin kariirin iinokiinokin siyar whinkinsiis haiginiuwikin iiya nhwo kara kwisboiniyim.

10 Mi iinokiinokin kara Adi Komii siiramar sriigin, siya kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ii nhirim kara siyiugaki niuwi kimiiramin wa nwoki itim kimiir kigimin.

11 Kariir kwoinin kimiir nini kignakiyamin ina naingwokiinin mi kara dimin miiyikim kimiir hauuwam mini, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim mi ti dimin hiriinanim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwi kirie kima nwowim.

12 Saeya hiniinga, kimiir naingwo tibmiiya saeya kariir kinsiis haiginiuim mi kariir naingwo tibmiiya kimiir mi kinsiis haiginiuim. Mi ti hiriinan siyiuin siya wi krimiir whiekakar nwoki kinsiis haiginiu irkakim.

13 Ti nomiiyauim kara ha naingwowi kima ti inokninkin ii whiekakim kara kimiir kigamar naingwowi kariirin dimin whirki nipiyaokii rani. Kara iikam nhirim Juda iikam tani simiir bidi whindiriraerarin mi sima ini naingwo tibmiiyan inkamkiin ywowim. Mi kara kimiirin hiriinan whindiriraerarimar naingwokin. Mi iriipi hiriinan kimiir waraurin wi naekaka niki owim.

14 Adi Komii siya kariir bidi yimbinin siir yai win kibiya saiir boinmimauuim nu Grik hiran iikamim dimin taeminki naokingugunankaiyim mi iikam nhirim nu whiranim dimin taemin karamaeyim simiiram mi iikamim ninokninkin whiekak karamaeyim simiiram warar.
15 Mi ti dimin hiriinanim, kara iikamim om komii Romanim kimiiramin simiirsi nikwokrimkripnaniyam tirkin Jisis Krais siir yai win kibiya saiir warar nanaakninkiiyim. Ɨriig.

Ta Krais siir yai win miiyika saeya kiriekaka.

16 Kara ta Krais siir yai win miiyika saiirsi bi nididgin. Niingaka. Dimusi rani, saeya Adi Komii siir kirieka, iikamim wakaeyoknam mi ha naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiisi. Ta yaiya saeya bii Juda iikamim simiir hiriir yam mi mhoiiya saeya Juda iikam tani simiir hiriir yam.
17 Mi Krais siir yai win kibiya saeya krimiir niisiimauuga Adi Komii siir yipiki hiniina niisiimauuin siya dimin whirki bi kimbugin siya dimin miiyikim krimiir diriraerarim simiir. Mi siya iikamim krimiirin dimin whirki kimbu karamae inkam asi dapkim mi iikamim krima wi iripa mhii kwoin saika ninkin owi. Adi Komii siir yaiya saeya hiniina boinka, ta kimiir naingwo tibmiiya saeyar dapi kimiirin Adi Komii siir whwonkam idan, dimin whirki bi kimbugim mi kima wi omwaiya waiyayokiyoki. Siyiu whir karamaeka. Niingaki, niingakiinga. Ɨriig.

Ta yaiya iikamim Adi Komii siir yai aiir haimriyiuim simiir siyiu imiir boinka.

18 Adi Komii siya ninomor kou hir nidwowin siir om iiir. Mi ta siir io yaiya saeya wi nimprio rani saeya wi idowiiya nimbini iikamim digiumii siir yai aiir haimriiyiuim simiir mi iikamim dimin biyie tiriiyim ta Adi Komii siir yai win miiyikiina ini simar ikworimdinukiya.
19 Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yiisiimauuin siir dimintaemin whiekakim simiirin mi sima wa pi sibgu inokninkinin. Mi Adi Komii siya simiirin bidiyar sibgu iisiimauuin.
20 Bidi bidiniyarin Adi Komii siyar nonkwokwowim digworaekwo whiekakim simiir mi ta iiya saiir hirankar nitiyokiyokiiya mi tisi tariinanar namwoniyin. Mi iikamim ti digworaekwowim siya diriraerarim simiirin ha pi kigninokninkinim mi sima Adi Komii siirin ha pi yinokninkinsaeyin ti digworaekwo imiirsiyar. Ya hiniinga, sima digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim simiirin wa kigi mi sima siir whwonkamin wi kig rani. Mi sima wa nwoki kigninokninkinim siir kirie komiiya iinokiinok nwoyokiyokiiya saiirin. Mi sima hiniina boin karamaeka, krima Adi Komii siir bi ninokninkinkim mi krima siir inig iiirin wa hainan tani. Niingaka.
21 Sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ina nwowin mi sima hiniina naingwo rani, siya Adi Komii kiingin mi sima siir inig iiir bi hainanikim mi siir bi boin wadiekim. Niingaka. Simiir kwoinim pi whaowaekim mi simiir kwoinim miiyik bi nwokim. Sima habwhaowaenan nwokim.
22 Simiir kwoinim ha naingwowi sima digworaekwo whiekakim simiir bidi yinokninkin digim. Niingaka. Simiir kwoinim ini habwhaowaenan ywowim.
23 Mi sima Adi Komiiyin naonam karamae nwowiyin digiumii siir haimriiyiugim mi sima siir inig bi hainankim. Mi sima kimidiniya diminim inkamkar nonkwokwowiyim simiir inig imiir hainan ti uruwai, siyaowai, ipiyin, mi it mi mipug minim mi wraisupai wraisupai ikim.
24 Mi Adi Komii siya simiir haiburgigin mi simiirin, simiir siyiu biyieyin siya kiyainamkim. Mi sima siyiu biyieyin siiram nikwokwo nanaeikin, iraka nwiraka iripa piu nwowamin.
25 Mi ti hiriinan iikamim sima Adi Komii siir yaimwo aiirin digiumii bidi haimriiyiuim mi sima pi yaeya niksisae yaiyar haii. Mi sima pi diminim Adi Komii siya nonkwokwowim pi simiir inig imiir swoki hainani. Mi sima pi Adi Komii siir inig iiir hainan tani, yipiki ti digworaekwowim simiir nonkwokwowim. Niingaka. Siyairgin wadieki wadieyin mi iikam krima siir inig iiirarar hainan, iinokiinokin.
26 Mi Adi Komii siya simiirin siyiu biyieyin siir hirar haiburgik mi sima ini siyiu biyie tiri siyiuin siirar yapim. Mi simiir wigim, sima siyiuin iripa piu simiir kam aka nwowiyim ini yimiiyiunamim mi sima iripa piu kimidiniya wig nhirmaka ini owou.
27 Mi kamim yim iriipi hiriinanar mi tir, sima iripa piu simiir wig imaka bi nwokim, simiir kwoinin iripa piu inkam nwiraka nwowam nikwokwokim mi sima siyiu biyie sima simar yinwo anwona. Mi Adi Komii siya simiir asi tirbugikin, ti siyiu hiriinan sima tirin siirsika. Yio ti hiriinanin yio dimin karamaeka.
28 Mi ti iikam hiriinanim Pi boriisopi simiir kwoinin Adi Komii siiram nwowim mi siir digworaekwo ikim. Mi siya simiirar kigninkinki mi sima ini simiir kwoinkar yaingwo

diriraerar namim ti siyiubiyieki siyiu biyie kiin iiirin mi sima wi siyiumwoni nap rani. Niingaki, niingakiinga.

29 Simiirin ti dimin biyie biyie hiniinim sima bidi yaokingugunankaiyim. Digworaekwo whiekakam naingwo mi kwoin biyie biyie iikam nhirmiyam naingwo mi kigmar mi ninkinwamwarkii boin, niksisae yai boin, inkam nisomao, kwoin inkam nwiram niwitpaomai inkam nhirmi boinikikasna.

30 Mi whisariiyar haigiririr boin mi io whwonkam Adi Komii siir nanaonanaei. Mi inkam nwirnisi kiginiyokna karam nwo mi simamar naingwona mi diminpai diminpai sima tiraraowam mi yopii adni yai nantamyiriyir.

31 Mi siyiu mwoni nap karam nwo mi nimbin aiir nikrimkrip mi inkam nhirmisi naingwoyimiyok karam nwo mi nhirmaka nomboin ii ae karam nwo.

32 Adi Komii siir siyiu miiyikin siya hiniina boinkin, iikamim hiriinan siyiu biyieyim simiir tiri yio daonam. Sima bidi yinokninkinim mi sima ti siyiu biyieyin siirin ini hiriiyar tiryokiyokiiyamin. Mi ti hiriinan siyiuin sasa rani. Niingaka. Sima ini hindara yiininopkainamim mi iikamim ti hiriinan siyiu tiriyim sima simiirin pa mi ikboinmamairi. Ɨriig.

2

Yaiya Adi Komii siya hidiya ya ninokninkin wadiekiwadieyairga

1 Juda iikam kima Juda iikam tani, simiir simiira priiboin hiuriiyiunanaei, siyiu biyieyim sima tiriiyim simiirsi, kima hiriinan kipi boin. Dimusi rani, wim kima iki siyiu hiriinanin kima boiniyim simiir, siirar mi tirikim. Mi kima simiir boini mi ta yaiya wi kimar swoki kwaeyopkwonaei.

2 Mi Juda iikam kima bidi yinokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi kipa kipa hid rani, siya krimiirin wi hiriinankinar hidi. Mi ti iikamim, ti hiriinan siyiu iiir tiriyim, Adi Komii siya simiirin, wi siyiu miiyikimiiyik iiirar nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ta siya hindana saiir bwamkibwamin wi wadieyar namki.

3 Kima iikamim ti hiriinan siyiu iiir tiriiyim simiir boinhiuriyiuwiyim mi wim kima ti hiriinan siyiu biyie iiirar mi tirikim. Kima paniina naingwowi, kima wi digar nwowi, iiya Adi Komii siya iikamim simiir nonkwobumbuninkinana, simiir dimin biyieyim simiirsi, ha? Niingaki, niingakiinga.

4 Pi paniina tiri, ha? Adi Komii siya kimiirin wi hiriiyar naingwoyimiyokyokiyokiii mi siya kimiiramin wi ii haruwa nwo rani mi siya kimiir dimin biyieyim asiima bi niki diriraerar bumbu sasauwikin. Niingaka. Mi hiriinanki niuwi mi kima Adi Komii siir siyiu miiyikin siir dimusi kiyopsibgii. Mi Adi Komii siya ha naingwowi krimiir kwoinin ti kisina haigi mi siya kimiirin wi ti hiriinan siyiu iiirsi tir haiginiuwi. Mi kima tari ninokninkin tani, aniya?

5 Kimiir kwoinim bidi yinkisaiowaeyim mi kimiir kwoinim paniinsi kisina haigisi. Mi ti hiriinan siyiuin, wim kima kimiir dimin biyie imiir haingiriyiu haigin ii raraoinami. Mi iriipi hiriinan Adi Komii siya kimiir io yaiyim wi hiriiyar mi haiginonkworinukripkai, siya wi haiginirkii rani ti dimin biyieyim kima haingiriyiu haiginmimirim. Mi ta iiya Adi siya kimiir dimin biyieyim wi haniingi nitkiigiigii mi siya iikam kimiirin wi haniingi nonkwobumbu ninkin haiginiuwi.

6 Adi Komii siya iikamim, simiirin irira nwinwira, wi siyiuin sima tirin, wi siir hiriinan yamdiyar swoki hidi.

7 Mi iikam nhirim sima miinan miriinanaei siyiu miiyik iiiramin, Adi Komii saika sibgu idwowanin ninomor kou hir mi sima wi inig komiigak nwowi mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siya wi nonkwobumbuninkin tani. Adi Komii siya wi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin iinokiinok wi ti iikam imiir hauuwi.

8 Mi iikam nhirim yim simamar naingwonaei mipi yaimwo aiir haimriiyiugigi digiumii mipi siyiu biyie iiir diriraerar nami mi Adi Komii siir kwoinin ti iikam hiriinanim simiiramin wi haugihauga whiyie mi siya simiirin wi haniingi nonkwobumbuninkini.

9 Mi mhoiiya Adi Komii siya wi hik kimpipisu komii iikam whiekakim siyiu biyie tiriyim wi simiir naninkiniuni. Bii wi Juda iikamim siyiu biyie tirim simiir mi mhoiiyin wi iki Juda iikam tani hinda tindanim siyiu biyie tirim simiir.

10 Mi Adi Komii siya wi iikam whiekakim siyiu miiyik tiriyim, wi nidwo miiyik mi inig komiigak mi iripa niingwomamair aei wi simiir hauuwi ninomor kou hirin. Bii siya wi Juda iikamim simiir tiri mi mhoiiya Juda iikam tani hinda tinda nwowim simiir warar.

11 Adi Komii siya ha bi naingwowikin, iikamim inig komiikakim, sima mi iikamim inig karamaeyim yim sima. Niingaka. Kima ini hiriinan kimar ywowim. Mi siya irira nwinira kimiirin wi diminim kima tirim wi simiir digar mi sibgu hidaiginiuwi.

12 Iikamim Juda iikam tani mi sima Adi Komii siir siyiu komii iiir bi ninokninkinkim mi
sima siyiu biyie ha tirkim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi nwo rani. Niingaka. Siya
simiirin wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi Juda iikamim simiirin niingaka. Sima Adi
Komii siir siyiu iiirin ina ninokninkinim mi sima siyiu biyie ha tiri mi Adi Komii siya simiirin
wi ti siyiu iiirsi boinwokiyop natkaigi.
13 Iikamim Adi Komii siir yai aiirin hindara wakae kimaigiyim mi Adi Komii siya simiirin
wi ha boin tani, sima iikam miiyikim. Niingaka. Iikamim siyiu komii iiir wakaeyokna
apiyim, ti hiriinan iikamim simasimargim Adi Komii siya nikiuwanim iikam miiyik.
14 Mi iikamim Juda iikam tani, tinda tinda nwowim, Adi Komii siir siyiu iiir ninokninkin
karam nwowim, sima diminin simiir kwoinkar naingwokiyin, pi siyiu miiyik siirar mi tiri.
Adi Komii siir siyiu komii ieya boina saiir hiriinan siyiuin, yio krimiir niisiimauugin. Mi
yim sima ina ninokninkinim, piki hiniin dimin iki wadieyin mi piki hiniin dimin iki biyieyin.
15 Mi siyiu hiriinanin sima tirin yio simiir kwoinauin Adi Komii siir siyiu komiiyin ini
haniin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi simiir kwoin ieyar niisiimauuwi, piki hiniin dimin
ikin wadieyin mi piki hiniin dimin ikin biyieyin. Mi hiriinanki niuwi, simiirin ini simiir
kwoin ieyar nowomwarkaiyiuim.
16 Mi mhoiiya ii komiiya, yaimin dimin imiir hidana Adi Komii siya wi Jisis Krais
siir boinkii, ti kwoinpai kwoinpaiyim, iikamim hinda tindanim simiir kwoinau kwirii
idwokaiyim, simiir kinawhiyimiyie itkikinam. Mi siya simiirin wi ti digworaekwo imiirsi
boinwokiyop natkaigi. Mi ti digworaekwowim, sima wa nimbiyami mi Adi Komii siir yai
win kibiya kara boinmimauuwiya saeya ta hiriinan yaigaka.

Yaiya Juda iikamim mi siyiu komii ikin simiir boin aeya

17 Juda iikam sima ha naingwowi, Adi Komii siya mi kima, kima iripar nongwomamair
aeikim. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi kimiir bopwowa paeki bi namai ikougin mi
Adi Komii siya ti siyiu komii siir yaiyim kimiir hauugiyim mi kimiirin wi siya whinkinsiis
haiginiuwi, aniya? Niingaka. Mi kima kimiir inig imiirar hainaniyim, kima pi ha boini, nim
krima Adi Komii siir iikamkim.
18 Kira Adi Komii siir kwoin iiirin siir bidi yinokninkinim. Mi kira ina hid ninokninkinin
piki hiniin dimin ikin biyieyin mi piki hiniin dimin ikin miiyikin, kira siyiu miiyik iiirar
napikin. Dimusi rani, sima kiriirin Adi Komii siir yaiya yinisimar nowomwarkaiyiukin.
19 Kima hiniina naingwowi, Adi Komii siir yaiya kima saiirin ninokninkin miiyikakim mi
kima iikamim habwowhaenan nwowim simiir aknainan niisiimauuwam mini Adi Komii
siir yai miiyika saiirin, ha? Mi kima siyiu miiyikin siir niisiimauuwam mini mi sima kimiir
nwoki wakaeyoknam.
20 Kima hiniina naingwowi kima digar nwowi, iikamim habwhaowaenanim simiir
nowomwarkaiyiuwim Adi Komii siir dimin miiyikim simiir, ha? Mi kima iikamim yinisim
sapisapnan Adi Komii siir dimin miiyikim simiir nowomwarkaiyiuwam mini mi kima
simiir sibgu owomwarkaiyiuwamar naingwowi Adi Komii siir dimin imiirin. Dimusi rani,
kima hiniina naingwowi Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa saiir bidi yinokninkinkiinin.
Mi sima wi kimiir hiriinana nwoki owim, ha?
21 Niingaka. Kima iikam nhirim simiirin ha nowomwarkaiyiuwigin, Adi Komii siir dimin
imiirin mi kimakima nowomwarkaiyiuna dimusi nwowi, ha? Kima ha boinikim, kima hii
kipi tauae mi tari hii kimar tauaeikim, aniya?
22 Kima hiniina boinikim kima hii wig iraka kipi nanae mi kima hiriinan siyiu iiir bi tirikim
iyie? Niingaka. Mi kima pi boriisopi iikam nhirim sima uruwai siyaowaini nikwo aeyim. Mi
kima nae nhirim Adi Komii siir omaka hiranka tauae hainakikim.
23 Kima kimiir inig imiirar hainanei inkamkim mi kima ha boinikim, krima Adi Komii siir
siyiu iiirin bidiyar yinokninkinin. Mi kimar taouugaikin ti siyiu komii iiirin, yio ti hiriinan
siyiuin kima Adi Komii siir inig iiir haigin ikworinugin.
24 Yokwo Komii saeya hiriinan yai kaimwo aiirar mi boinka, iikamim Juda iikam tani
sima Adi siir Komii inigin whisarii bi haigin ikwowaisiigin. Dimusi rani, Juda iikamkiinim
kima niisiimauugim, simiirin.

25 Kaimwoka, iiya kima yinisim sapisapa nwowa mi sima kimiir miois aiirar kitiyopnir
haiya yio wadiekin ti hiriinan siyiuin, siyiu komii siyar boinkin. Mi kima ti siyiu komii iiir
haigin ikworinuwi mi sima kimiir miois imiir bi kitiyopnir haigim, iikamim naingwo tibmii
karamaeyim simiir hiriinan.
26 Mi kamim simiir miosa kitiyopnir hai karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yai imiir
wakaeyokna api mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei mi siya simiirin wi dimin whirki
kimbu karam iikam nokdap haiginiuwi mi ti iikamim sima wi kamim miois kitiyopnir
haiiyim wi simiir hiriinan nwowi.

27 Kaimwoka, kima Juda iikam kiinim, wim kima kimiir mioisim bidi kitiyopnir haiyim mi iriipi hiriinan, kima ti siyiu komiiyin siir haiyim mi iinokiinokin kima ti siyiu iiir bi wakaeyoknaeikim. Niingaka. Mi iikamim Juda iikam tani hinda tindanim sima simiir mioisim bi kitiyopnir haigim mi sima Adi Komii siir siyiu iiirar wakaeyoknakim. Sima yai wi kimiir boin hiuriiyiu boini.

28 Mi kimiir yopiiyim sima kimiirin Juda simiir isidin siir hirar naokainaka windi mi sima kimiirin wi Juda iikamkiin hiriinansi nikiu rani. Niingaka.

29 Mi iikamim Adi Komii siir siyiuin siir yaimwokiyaimwowa simiir kwoinau nwokaiya saiir sibgu apiyin, yim simakisima Juda iikam kiinim. Mi ti hiriinan siyiuin kwoin ara sima priinaingwo tibmiiyin yio ina Adi Komii siir naeyiuin kimiir miois imiir kitiyopnir haiiyim ini hiriinan ywowin. Mi yipiki ti Adi Komii siir siyiu komiiyin biiya Moses siya winkiyin siir yai imiir nap karamae nwowim mi iikam nhirim sima ti hiriinan iikamim wi simiir inig imiir hainan tani. Niingaka. Mi yio Adi Komii siya simiiramin wi nhami nhami naingwokwonanae rani. Iriig.

3

Siyiu biyie siya wi siyiu miiyik iiir nikwowaisii rani.

1 Kima paniin paniina naingwowi Juda iikam wadie kimar yowiski mi iki Juda iikam tani yim miiyik rani, iyie? Mi ti kimiir siyiuin miois kitiyopnir haiiyin, siya wi kimiirar whinkinsiis haiginiuwi iyie?

2 Ini mi owin, yio hiriinan siyiuin yio dimin karamaeka, yio kimiir whinkinsiis haiginiugin, biigibiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya siir siyiuin Juda iikam kimiir hauugin kima ninokninkinam mi kima siir napim.

3 Kaimwokikaimwoka, Juda kimiir iikam nhirim ti Adi Komii siir siyiu komiiyin siir yaiya saiir siyiu iiir nap karam nwowim simiirin wi paniina tiri mi Adi Komii siya wi digiumii siir yai aiirar haimriiyiuwi, aniya?

4 Niingaki, niingakiinga! Iikam whiekakim ti nu iiirar nwoirkakim, sima niksisae yai boini mi Adi Komii siya wi niksisae yai wara boin tani, yio wi yaimwokiyaimwo imiirarar boin iski. Adi siir Yokwo Komiiya saeya Adi Komii siirin hiniina boinka,
iinokiinokin iikamim yai kiriir boinhiuriiyiuwiyim mipi kirar swoki atkin okwonaowidi.
Mi sima wa nwoki inokninkinim, kiriir yaiya ini kaimwokikaimwowar ywowa.

5 Mi ta iiya Adi Komii siya krimiir dimin biyieyim, simiirsi nonkwobumbu ninkini, iikamim sima kigninokninkinam mi sima wa naingwowi, Adi Komii siya dimin whirki bi kimbuwikin. Mi krima wi paniin paniin boini, ha? Mi inkamin ha boini, kiya, siya krimiirin siyiu miiyik bi tirkin mi krima wi kwoin whiruwa siir kwoin iiirarar nwoki, aniya?

6 Niingaki, niingakiinga, Adi Komii siir siyiuin siya dimin whirki kimbuwikiswo mi siya iikam imiirin wi paniin paniina pi sibgu hidin, ha?

7 Mi ta kariir niksisae yaiya saeya Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa saiirin idowiya nwowaiginiugi mi inig komiigak siir nwowaiginiuwi mi siya kariirin dimin biyiekak inkam dimusi swoki dapi mi kariirin wi yamdi dimusi swoki tirbuwi, ha?

8 Mi ini mi owin, krima wi hiniina boini, humbaie, krima siyiu biyie tiri mi iikamim sima wi Adi Komii siir inig iiir nwoki hainanim. Mi tari hiriinan siyiuin ini wadie siya ywowim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi iikam nhirim sima kariirin hiniina nikbumbuwikim, Pol siir yaiya saeya hiriinanairga. Mhoiiya Adi Komii siya wi yamdi simiir diriraerarbumbuwi ti hiriinan kamim mi siya simiirin wi siyiu wadiekiwadie iiirar tirhaiginiuwi. Iriig.

Inkam miiyik nwir karamaeka. Niingaka.

9 Mi krima wi paniin paniina naingwowi, ha? Mi tari iki iikamim Juda iikam tani, simiir kwoinim ini Juda iikam krimar ywowiskiyim, ha? Niingaki, niingakiinga. Kara kimiirin pi hiniina boinki, Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim, ti nu iiir nwowim hinda tinda krima hoimgakarin, siyiu biyie kinar tiriikim. Krimiir kwoinin siyiu biyie tiramin, siyar kiyai.

10 Tiki yaiyim, yim yaimwokiyaimwo imairgim. Bidi bidiniyarin, kam nhirim sima winkiyim Adi Komii siir yaiyim, Yokwo Komii Samni, sima hiniina winboinkikim,
mi krimiir nwirniyin, Adi Komii siya wi ha boin tani, dimin whirki bi kimbugin. Niingaki, niingaka. Krima hoimgakarin, siyiu bibiyieyan iikam kinairgim.

11 Krimiirin inkam nwirki ninokninkin tani, pi hiniin dimin ikin, kaimwokikamwo nwowin mi Adi Komii siir mi inokninkinam naingwowin mi siir wakaeyoknam.

12 Iikam whiekakim sima Adi Komii siirin digiumii bidi haimriiyiugigim sima ini dimin biyie tiran iikam ywowim. Nwirkinwirki siyiu miiyik bi tirkin. Niingaki niingaka.

13 Yai bibiyieyim, sima boiniyim, ini ieyin inkam haingikaiiyin, si budwakii whakiiyin, ini siir hiriinan ywowin. Sima niksisae yai kasa bi boinkim mi ti yai bibiyie hiriinanim sima

boiniyim iikam imiir yim ini mipugni bigi pikiiyim mi urura ha kinamiyin, ini hiriinan ywowim.
14 Ɨinokiinokin sima yai bibiyie arar boinanaei iikam imiirin.
15 Sima bi kimiminikim mipi iki iikam nhirim io simiir nwowi mi simiirin pa mi isomsom aokaokii.
16 Maeyau mauyauim sima namiyim, sima digworaekwo imiirin pi haniingin nonkwobumbuninkingigi mi mi iikamim sima pi hik prasae hai rani, simiirsiyin.
17 Sima iikam nhirmi bi ninki amasuwikim iripa nongwowamair aeyam. Niingaka.
18 Sima Adi Komii siir inig iiir hainanam bi naingwowikim; yipiki inkam komiigi komiiyin.
19 Mi krima ina ninokninkinim, digworaekwo whiekakim siyiu komii siya boinim mi iikamim sima wi siyiu komii siir aowa nwoki owim. Mi inkam nwirkin ha boin karamaeka, kara inkam wadiekin. Niingaka. Krima iikam whiekakim maeyaumaeyauwanim Adi Komii siir whwonkam idain dimin biyie bidiyar tirbuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi ti siyiu komii ieya boinwokiyopnatkaigi.
20 Mi ta hiriinan saiirsika krimiir nwirki nwirki Adi Komii siir siyiupai siyiupaiyim simiir bi napkin mi Adi Komii siya krimiirin wa ha dap rani, dimin whirki bi kimbukin. Niingaka. Adi Komii siir siyiu komiiyin siya siyar niisiimauugin, krimiirin. Inkamin siyiu biyie tiriyin. Ɨriig.

Iikamim Krais siir yai aiirim naingwo tibmii wi iikam miiyik sima nwowi.

21 Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin idowiiya bidi ywokiyin, yipikin siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowin. Mi yio ti diminin siyiu komii saika bi namasugin. Niingaka. Yio ini sa ywowin mi yaiyim Moses siya bidiya winkiyim mi profet kamim sima mi winki ikim, sima ti dimin iiir winboinkikin.
22 Tiki siyiu miiyikin siya hiniingin, iikamim Jisis Krais siir yai aiirim naingwo tibmiiyim, ti iikamim sima Adi Komii siya dapiyim dimin whirki bi kimbugin. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim Adi Komii siya simiirin wi iikam miiyik nikiuwi. Adi Komii siya wi hiniina naingwo rani, wim kima Juda iikamkim mi nim krima Juda iikam tani. Niingaka. Yio ti hiriinanin dimin karamaeka.
23 Iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima dimin biyie bidiyar tirim mi Adi Komii siya wi simiir irni nwirni hainan prapras rani mi simiirin wa boin tani kima iikam wadiekim. Niingaka.
24 Adi Komii siir naingwoyimiyoka krimiirin hindara priihaugikin Jisis Krais siya naowa iikam simiir dimin biyieyim simiirsi mi krimiirin saeyar nanmaiwarkainakim Setan siir iinankin. Mi Adi Komii siya wi ta hiriinan krima naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram, wi saiirsiya dapikiuwi dimin whirki kimbu karamae. Mi ti dimin hiriinanin bi sainikin. Niingaka.
25 Adi Komii siyar nikrop iuungikin Krais siirin, nu tir nauuni aoniyam, sibsibin inkamkin nisom inkin imiiyaeiyin, Adi Komii siiram siir hiriinan. Mi siir nhieya ha naokiinaiini mi krimiir dimin biyie biyieyim wi saeyar haiyoprimdiyiumiigii, iiya krima siiram naingwo tibmii. Adi Komii siya hiriinan minam tirkin krimiirin, krima wa nwoki inokninkinim siya dimin whirki bi kimbugin. Mi bidi bidiniyarin iikamim dimin biyie tiriyim, Adi Komii siya simiirsi naingwoyimiyokim mi siya simiirin bi nonkwobumbuninkinkin. Dimusi rani, Jisis siirin wi siya nikrop iuungii, simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyimiigiyam.
26 Jisis Krais siirin siyar nikrop iuungikin nu tir nauuni aoniyam mi iikamim sima nwoki kigninokninkinim, siya dimin whirki bi kimbugin. Mi iikamim Jisis siir yai aiir sibgu wakaeyokna apim, siya krimiir dimin biyieyim hiriinansi haiyoprimdiyiumiigikim. Mi siir whwonkam ida siya krimiirin wi iikam wadie asi nikiuwi.
27 Mi wi paniina tiri, krima wi krimiir mii miiyikim simiir inig imiirar ti hainan, ha? Niingaka. Tiki mii miiyik miiyikim, krima miriiyim krimiir dimin biyieyim wi sima haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka. Jisis siir yai aiiram naingwo tibmiiyin siyiuin, siya siyairgin krimiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyin. Mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan siirsi nikiuwikin dimin whirki kimbu karamaeyin.
28 Krima dinokninkin, iikamim Jisis Krais siir yai imiiram naingwo tibmiiyim, kwoin whiruwa nwokiyim sima simairgim Adi Komii siya nikiuwiyim dimin whirki kimbu karamae, siya krimiirin ti mii miiyik miiyikim krima miriiyim, siyiu komii siir siyiu imiir krima napiyim, simiirsi bi dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Niingaka.
29 Kima paniina naingwowi mi tari Adi Komiiyin Juda krimiirarar Adi Komiigin, aniya? Mi tari iki Juda iikam tani simiir Adi Komii wara rani, aniya? Niingaka. Siya iki Juda iikam tani simiir Adi Komii warairgin.
30 Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam whiekakim hinda tinda nwowim, krimiirar Adi Komiigin. Kamim miois kitiyopnir haiiyim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai imiir simiir

Adi Komiigin mi kamim miois kitiyopnir hai karam nwowim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai aiir, siya simiir Adi Komii warargin. Mi ti hiriinan iikamim yim sima, Adi Komii siya dapiyim, dimin whirki kimbu karamae.

31 Mi krima ha naingwowi iikamim Jisis siir yai imiir wakaeyokna aingwo tibmiiyim, ya ini komii saeya ywowa mi kima wi paniina naingwowi, siyiu komii siir yaiyim Moses siya winkiyim, yim dimin komii rani, aniya? Niingaka. Tariinanin ti digworaekwowim, yim siyiu komii siir siyiumwokisiyiumwoin siir nanaakninkii haiginiugin. Friig.

4

Adi Komii siya dimin whirki kimbukaramin Ebraham siir dapkin.

1 Ebraham siya krimiir hiriinan inkamairgin mi siya Juda iikam krimiir brougaekin. Mi krima siirin wi paniina naingwowi mi siya Adi Komii siir siyiu komiiyin siir siyiuim paniin paniina hiuimikainakin, siir whinkinsiis haiginiuwamin, ha?

2 Mi kaimwoki niuwi, Ebraham siya siyiu komii siir siyiupai siyiupaiyim simiir sibgu api mi siirin wi dimin whirki kimbu karam ti dimin ima nwowi mi siya siir inig iirin wa ti hainan. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam idain Ebraham siya wi dimin whirki kimbu karamaeyin wi ta hiriinan saiirsi nwo rani. Niingaka.

3 Yokwo Komii saeya Ebraham siirin hiniina boinka, Ebraham siya Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyoknakin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae saiirsiyar nikiugin

4 Krima ina ninokninkinim, inkamin inkam nwirni mii miriiyin mi umir ha haiiyin ta miiya siya miriiya saiirsi mi ti hiriinan umirim siya haiiyim, siya ti inkamin siirin hinda bi sib hauugin. Niingaka. Yio miiya siya miriiya saiirsi haiigin.

5 Mi inkam nwirkin siyiu komii siir mii aiir mirii karamae nwowi mi Adi siya ha kigi, siya ini siir yai aiiram naingwo tibmii kiinim mi siya ti iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim imiirin wi ha dapi dimin whirki bi kimbukim.

6 Mi biiya Devidin yio iriipi hiriinan yaiya saiirar mi win boinkikin. Adi Komii siya krimiir miiyim simiir bi kigikin. Niingaka. Mi inkamin siyiu komii siir yaiyim simiir sibgu ap karamae nwowi mi iiya Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karamae ha nikiuwi mi yio siya mairgimairga dwo.

7 Yaiya biiya Devidki si win boinkiya yokwo Samni, siya hiniina win boinkikin,
iikam whiekakim simiir dimin biyieyim Adi Komii siya haiyoprimdiyiumiigiyim mi yim sima mairgimairga dwo.

8 Mi Adi Komii siya iikamim siyiu biyie napim simiirin wara kinawhiyiemiyie boin karamae nwowi mi simiir boinwokiyopnatkaigi karam nwowi, yim ti iikamim mairgimairga dwo.

9 Mi tari Juda iikam miois kitiyopnir haiiyim simasimar ti mairgimairga, aniya? Iyie? Niingaka. Mi tari Juda iikamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim yim sima ha timi mairgimairga, aniya? Krima Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yaiyim simiir ti sibgu naingwo saeya hiniina boinikim, dimusi rani, Ebraham siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugin.

10 Mi Ebraham siya ini paniina ywowin Adi Komii siirin ti dimin whirki kimbu karamae naingwowin, ha? Mi siya tari miois bidi kitiyopnir haiyin. Niingaka. Siya miois bi niki kitiyopnir haigin mi Adi Komii siya siirin ha bi dapkin dimin whirki kimbu karamae mi ta saiir mhoiiya, siya miois haniingin kitiyopnir hai.

11 Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Ebraham siya Adi Komii siiramin saiirar naingwo tibmiigin. Mi Adi Komii siya ta saiirsiyar dapikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi siya kamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim simiir brougae asi nwokin. Mi ta simiir naingwo tibmii mi kwoin whiruwa sima nwowa Adi Komii siirim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir kwoinairga asi naingwo daphaiginiugin simiirin dimin whirki bi kimbugim. Ya ini diminin hindara prilhauuwiyin ini siir hiriinan ywowin.

12 Mi siya iikamim ti tariinan nwowim miois kitiyopnir haiiyim krimiir brougaekin. Mi siya ta miois krima kitiyopnir haiiya krimiir brougae saiirsi bi nwokin. Niingaka. Dimusi rani, krima siir yai aiiram naingwo tibmiigim biiya siya mi tira saiir hiriinan. Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Adi Komii siya siirin, siir naingwo tibmii aiir siya nikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Friig.

Adi Komii siya nimbina ya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim simiirga

13 Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nu whiekakim mi iikamim Ebraham siya mi siir yinie ikim, simiir nimbingik sima kigrirao irkakim. Siya ta nimbina Ebraham siirin, siyiu komiini siyiu siya sibgu apa saiirsi bi nimbingikin. Niingaka. Siya siirin siir naingwo tibmii aiirsiyar nimbingikin.

14 Mi Adi Komii siya iikamim siyiu komiini siyiuin siir napiyim simiirara nimbini iikamim hinda tindanim simiir kigrirkakamin mi siya ti iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiirin wi paniina naingwowi, yim simiirin dimin karamaeka, aniya? Mi ti simiir naingwo tibmiiya mi ta simiir nimbina ya wi dimin komii nwo rani.

15 Dimusi rani, krima dinoknínkin siyiu komii siir siyiuin, yio krimiir dimin biyieyim simiir niisiimauugin Adi Komii siya yipiki ti siyiu iiir niinikibiri wi siirsi nonkwobumbuninkini mi ti siyiu komiiyin siya nwo karamkiswo mi wi dimin whirki di nomokouwi, wi hindara pi priidiraerarkaeyamin.

16 Ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim, iikam krima haiyam, krima simiirin wa haii. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiigim. Yio siir siyiu komii iiir napni dimin tani. Niingaka. Adi Komii siya ti digworaekwowim krimiirin hindarar prii hauugin, siya hiriinan minsi tirkin, siya siyiu miiyik krimiir tir haiginiugin. Mi ti Ebraham siir isidin, krima wi ti digworaekwowim simiir haii. Yio krima krima rani. Niingaka. Ti digworaekwowim biiya siya nimbinim, wi iki iikamim hinda tindanim, yipiki siiram naingwo tibmiiyim, wi simiir warar ninkin hauuwi. Ya aknainan krimiir niisiimauuga biiya brougae Ebraham siya tira saiir hiriinan.

17 Yokwo Komii saeya Ebraham siirin hiniina boinka. Kara Adi Komiigin, kara kiriirin wi iikam whiekakim hinda tindanim wi simiir brougae nokmwin ohaiginiuwi. Mi Ebraham siya krimiir biigi biiyan brougae asi nwokin. Dimusi rani, krima siir yai aiir wakaeyokna apkim. Siya ti Adi Komii iiirimin minam naingwo tibmiigin, iikamim naokaowim simiirin wi siya swoki hidninsiin idwowi mi sima wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi digworaekwowim, siya boinim nimbini karam nwowim, yim wa mi imbiyami.

18 Ebraham siya ini warar iki whaowaeyin, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wi paniin paniina nimbiyami mi siir naingwo tibmiiya ha naingwowi, ti digworaekwowim wa nimbimbiiyami. Siya hiniina naingwo tibmii, siirin wi Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiuwi, iikam whiekakim hinda tindanim simiir brougae nwowam. Adi Komii siya Ebraham siir boinki Ebraham mhoiiya kiriir isidin wi kasakasa nwo rani.

19 Ebraham siir biewiyim, kamairim iriiyarnanairgim, (100) mi siya ha naingwowi, siya wai biyie bidi ywowin, siir naoni iiya ini kingiin nwowa. Mi siir wiga Sera saeya iriipa hiriinan waibiyie bidi mi owa, saeya wi yiiniekak nwo rani. Mi siir naingwo tibmiiya, siya naingwo tibmiiya Adi Komii siir yai aiiram mi dimin taemin whiekakim ya kinisu karamaeka.

20 Siya ha bi naingwokin, ti diminin Adi Komii siya nimbinin siir, siya wi tir tani. Niingaka. Siya hiniina bi naingwokin. Mi siir kwoinin bi naingwo owouugin Adi Komii siir yai aiirin mi siya Adi siirin hiriiyar mi okboinprapras mi siya hiriiyar yaingwo Adi Komii siya siirin yinisim yinkamiyinin wa hauuwi.

21 Ebraham siya ha naingwo aingwo tibmiigin, Adi Komii siir kirieya wi digar nwowi mi siya kwoin whiskak bi nwokin.

22 Mi Adi Komii siya Ebraham siir naingwo tibmiiya hiriinan kigiyin mi siya siirin dimin whirki kimbu karam asi nikiugin.

23 Ta yaiya Yokwo Komii saiir nwowa, Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karam Ebraham siirara biri boinkin. Niingaka.

24 Ta yaiya krimiir warar boinka, Adi Komii siya wi krimiir warar nikiuwi, dimin whirki kimbu karamin. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiigim, yipiki Jisis Krais siirin siya hidninsiin idwokin ie hirankin krimiir Yaowae Adin ninomor kouwanin.

25 Adi Komii siya Jisis siirin nua tiriirin minam nikropki iuugikin nu tir nauuni aoniyam krimiir dimin biyieyim simiir haiyopridiyiumiigiyim. Mi Adi Komii siya siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwo mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karam asi nikiuwi. Iriig.

5

Adi Komii siya kimiirin dimin whirki kimbu karam dapaiginiugin

1 Krima iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiikim mi ta hiriinan saiirsika, ta ii aiirin Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karam saiir nikiuwi mi krima wi iripar nongwomamair aei. Dimusi rani, ti digworaekwowim krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siya tirkim krimiiram.

2 Mi iiya krima Jisis Krais siirim naingwo tibmiiyim mi ti siyiuin Adi Komii siya bidi haiwaokiyin krimiir siyiu iiir niiyok haiginiuwiyin krima Adi Komii siir naingwobumbu aiir haiyam. Mi ta hiriinan saiirsika, krima wi dimin iiiramar nikwokwonanaekaigi Adi Komii saika nongwomamair aeyokiyokiikaeyamam.

3 Mi krima ti dimin imiiraram kipi mairgimairga. Niingaka. Krima hikpai hikpaiyim krimiir nimbiniyim, simiiram warar timi mairgimairga. Dimusi rani, krima ina ninokninkinim, krima hikpai hikpaiyim wa haii mi ti hikpai hikpaiyim krimiir mhii kwoinim wi simar kinsiis haiginiuwi.

4 Mi krima kirie hiriinanar nwoyokiyokiii mi diminpai diminpaigi krimiiram kinanankiuwi mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karam nikiuwi. Mi hiriinanki niuwi krima wi Adi Komii siya nimbinim diminpai diminpaiyim wi simiiramar nikwokwonanaeikaigi.

5 Mi krima hiriinan naingwo tibmii mi krimiir naingwo tibmiiya saeya wi kigugu iuguski rani. Niingaka. Dimusi rani, Adi Komii siya naeyiu miiyikin krimiir bidi hauugiyin. Mi Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir mhii kwoinau nwoki okiyim. Mi hiriiyar nwoyokiyokiii mi krima wa ninokninkinki ti Adi Komii siya nimbinim dimin taeminim krimiiram wa nimbiyam kiini.

6 Mi krimarin ini kirie karamaeyar ywowim, Adi Komii siir whwonkam idain, dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi iiya Adi Komii siya nimbingiya Jisis Krais siya naowana, iikam hinda tindanim dimin biyie biyieyim simiirsi, simiir whinkinsiis haiginiuwam.

7 Mi tari krimiir nwirki siir piu aiirsi bi naingwoyimiyokin inkam miiyik nwirnisi naowim. Aniya? Niingaka. Mi inkam wadieyin iikam whinkinsiis haiginiuwiyin mi inkam nwirki siiram naingwokwonanaei, ini mi owin, ti hiriinan inkamin siyar mi owim siir hik aiirsiyin.

8 Mi krima iikam miiyik rani. Mi iiya krima dimin biyieyakar niki owim mi Jisis Krais siya ini krimiirsiyar mi aowin. Ti hiriinan siyiuin Adi Komii siya krimiir niisiimauugin, siya krimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani.

9 Krais siyar nao iskikin krimiirsiyin mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi krimiirin ini saeya yiinaki iskiyin. Mi ta hiriinan saiirsiyar nikiugin, Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi kima paniina naingwowi, siya tari kirie karamaekin, krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiu rani, dimin biyie biyieyim krima tirim, simiirsi nanmaiwarkainaei, mhoiiya Adi Komii siya iikam biyieyim simiir nonkwobumbuninkini, ha?

10 Biiya krima iikam miiyik miiyiknan bi nwokiyamkim, krima Adi Komii siir sau omom nwokim. Mi siir yinisimin Krais siyar naowin mi krimiirin iripa siyar yinkiamasu haiginiu Adi Komii saikan. Mi tariinanin, krima tisi Adi Komii saikar nongwomamair aeyim mi krima bidi yinokninkinkiyim mhoiiya krimiirin wi Adi Komii siya nikiunami ninomor koua hiriir. Dimusi rani, Krais siya ie hiranki minam ninsiin idwokin krimiir whinkinsiisam.

11 Ta sasa rani. Niingaka. Dimin whirin krima saika nongwomamair aeiya yio siya, krimiir Adi Komii wadiekiwadieyin. Dimusi rani, ti dimin miiyik miiyikim krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya tirkim krimiirin Adi Komii saika ninkiamasu haiginiugin. Iriig.

Ta yaiya Adam Krais sowiir boinka.

12 Krima dinokninkin bidi bidiniyarin, biigi biiyan inkamin ti nu iiir nwowin Adam siyar tirkin, dimin biyieyin mi siya ina yaonamin. Mi siyar tirkiya dimin biyieya ina yiisininkikinkiya kii auni haniin iki iikamim hinda tinda nwowim simiir. Mi nim krima iriipi hiriinan warar mi aowi. Dimusi rani, nim krima siir kigna tirkim ti hiriinan siyiuim.

13 Siyiu komii siir siyiuin bi niki imbiyamkin ti nu iiirin mi dimin biyieya ya ha nwoka. Mi Adi Komii siya dimin biyie sima tirim simiirsi paniinsi boinwokiyopnatkaigisi. Dimusi rani, siya ti siyiu komiini siyiuim Moses siir bi niki hauugin, siya winam. Mi sima siyiuin Adi Komii siir wakaeyoknaeiyin, siir paniinsi yinokninkinsi.

14 Iikam nhirim siyiu komii saika bi nantamyiryirkim Adam siya nantamyiriyira saiir hiriinan mi ti naoni siyiuin ini sima warar mi inkin iniyopkwona. Adam siirin aknainan min iisiimauugin Jisis siir, yipikin mhoiiya nitanin. Mi naoni siyiuin Adam siir hirankar nwobwakainaniyin ini Moses siir tirar yadigniyin. Mi ti naoni siyiuin Adi Komii siyar boinkiyin ini iikam whiekakim sima warar mi inkin iniyopkwonan.

15 Mi dimin biyieyim Adam siya tirim mi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya priihauuwim sima iripa rani. Niingaka. Krima bidiyar yinokninkinim iikam whiekakim wa naokaowi yim dimin biyieyim Adam siya tirkiyim simiirsiyar naokaowi. Mi krima ina ninokninkinim, Adi Komii siya krimiiram nhami nhami naingwokwonanaei rani mi ta siir naingwoyimiyoka krimiirin hindara priihauugikin. Dimusi rani, ti diminin ti inkam nwiruwan Jisis Krais siyar tirkin. Mi ta naingwoyimiyoka, ya whwomoni rani, ya ini ti dimin biyieyim Adam siya tirim simiir haibura. Mi ta naingwoyimiyoka ya iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigika.

16 Mi ti dimin biyieyin, ti inkam nwiruwan Adam siyar tirki iskiyin Adi Komii siya ha boinkikin iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ti naoni nonkwobumbuninkina. Mi ti inkam nwiruwan Jisis Krais Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar nimbingikin, iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Mi diminim Adi Komii siya tirim, yim Adam siirin simaka bi namasugin, yim ini simakisimar ywowim.

17 Mi ti inkam nwiruwan Adam, siyiu biyie sasar tirki iskiyin mi ta dimin biyieya iikam imiirin ini ini haniin saeyar kwirii idwokaigiya mi ti siyairgin iikam ima naokaowiyin siyiuin. Mi ti inkam nwiruwan Jisis Krais siir miiya Adi Komii siya iikam imiirin ta naingwoyimiyoka hindara priihauugiyam tiri. Mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi sima ninomor kou hirin, wi wadieyar nwoki ongwomamair aekiyamim iinokiinokin. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi simar kigirkaki. Mi hiriinanki niuwi mi tari Jisis Krais siir miiya ini Adam siir siyiuin siir haiburin.

18 Mi bidi bidiniyarin, ti inkam nwiruwan Adam, siyiu biyie siyar tirki iskiyin mi Adi Komii siya ha boinkikin, iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ta naoni nonkwobumbuninkina. Mi ini hiriinankinar ywowin mii miiyika ti inkam nwiruwan Jisis Krais siya miriiya. Mi iikam whiekakim, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi. Mi sima wi wadieyar sibgu ongwomamair aekiyami, iinokiinokin.

19 Mi bidi bidiniyarin ti inkam nwiruwan Adam Adi Komii siir yai aka siya nantamyiryirkin. Mi siyiu biyie ha tirkin mi ti siyiuin dimin biyie tiriyin ini iikam whiekakim sima warar yinkin hugiyiskainan mi yim sima ini ti iriipi hiriinan siyiu biyie siirar mi tiriyokiyokiiyamim. Mi ti inkam nwiruwan Jisis siyar sibgu wakaeyokna apiskiya siir yai aiir mi Adi Komii siya iikamim, yipikin Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim simiirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugim.

20 Adi Komii siyar hauugin siir siyiuin iikam imiirin, simiir dimin biyieyim simiir niisiimauuwam, sima kasakasa rani. Mhoiiya Adi Komii siya simiirin dimin miiyik miiyik imiirar yiisiimauu mi ti dimin miiyik miiyikim ini ti dimin biyieyim sima tirim simiir haiburin.

21 Mi ti dimin biyieyim sima tirim, iikam imiirin ini ini haniin simiir warar yinkin kwirii idwokaiyin. Mi siyiu whirin, Adi Komii siya niisiimauuwin yio hiniingin, siir naingwoyimiyoka iikamim simiirsi mi siya mi tirkiya krimiirin dimin whirki kimbu karamae, ta miiya Jisis Krais siya tira mi krima wi omwaiyar waiyayokiyokiii. Friig

6

Krima Krais saika bidi yaonamim

1 Mi kima paniina naingwowi, ha? Krima siyiu bibiyie whiekakar ti diriraerarnanaei mi Adi Komii siya wi krimiisi nwoki naingwoyimyoknanaeyim. Mi krimiir dimin biyieyim wa nwoki haiyoprimdiyiumiigiyim, aniya? Niingaka.

2 Krima ini inkam wiirnan ywowim. Mi krima siyiu biyieyim simiir bidi haiburgigim mi krima wi ti siyiuin siir swoki apmimin tani. Niingakiniingaka.

3 Mi tari kima bidiyar yinokninkinim, biiya krima Krais saikar nitinakiugim mi sima krimiirin op bidiyar baptais haiginiuwim ya tariigina ini Krais saika naonamni haniin ywowa.

4 Sima krimiir bidi baptais haiginiuim mi ta sima baptais haiginiua ya ini krais saika naoni haniin ywowa. Mi Adi Komii siir kirieya Jisis Krais siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi ti hiriinan siyiuin nim krima iriipi hiriinan ie hirankar mi insiin idwokim. Mi ini omwaiyar mi waiyam mi krima wi siyiu miiyik miiyikim simiirarar napi.

5 Yio ini ti siir kirienan ywowin. Biiya krima Krais saikar niki amasukikinim mi saika niki inkin aonam. Mi mhoiiya krima saikar namasukikini mi krima wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii siir hiriinan.

6 Krima bidi yinokninkinim, krimiir biiyan kwoin biyieyin yio bidi yaonamin paeyin hiiiniya nirioninkinin siir, Jisis Krais saika. Siya dimusi bi naonamkin, siya minsi naokin, ti kwoin biyieyin krimiir nipiyaokiiiyin dimin biyie tiram, siirin wi Adi Komii siyar nwoki onkwobumbuninkinim. Mi hiriinanki niuwi, ti kwoin biyieyin krimiirin wi siya kiyopiyaokiinam tani siyiu biyie tiramin. Niingaka.

7 Mi inkamin naonamiyin siir hiriinan nwowiyin inkamki mi ti siirin saeya bi swoki boinwokiyopkaigiikin swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka.

8 Ihi, kaimwoka, krima Krais saika bidi yaonamim mi krima hiriiyar naingwowi,

9 Krima bidiyar yinokninkinim, iiya Jisis Krais siya naonama mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwokiya ie hiranki siirin wi saeya swoki nonkwobumbuninkin tani. Niingaki, niingakiinga

10 Jisis Krais siya kwirkikwiruwa minam naokin dimin biyieyim iikam ima tirim simiirsi. Mi tariinanin siya ina nwowin mi Adi Komii siir dimin taeminim ta mii kwiruwa siya saiirar mirii digi iskiyin, ini siyar yanaakninkii haiginiuin.

11 Mi wim ti hiriinan kwoin iiirar timi aingwo, wim kima ini naoni piunan ywowim kimiir biiyan kwoin biyieyin yio bidi yaonamin mi siya wi kimiir swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka. Kima Krais Jisis saika bidi yamasukikinim mi krima omwai di waiyayokiyokiii, krima Adi Komii siirsiyar waiyaiyokiyokiii.

12 Mi hiriinanki niuwi, kima ti dimin biyieyim simiirin kintimtinu. Mi kima ti dimin biyieyim kimiir kwoin ieya tiram naingwowiyim simiirin haimiisima kipi swoki kiwaki.

13 Mi kima kimiir iga iin minim dimin biyie tiram kipi kiwaki. Niingaka. Mi kima kimiir piu irkaka, Adi Komii siirarar hauugi iski, siya siyar nwoki kigrairao irkakim mi krimiirin siyiu miiyik tiramin wi siyar nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim, kimiir Adi Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi kima, kimiir piu irkaka siirarar hauugi iski.

14 Kimiirin nu tiran dimin biyieyim sima kipi swoki ipiyaokii. Niingaka. Dimusi rani, kima siyiu komii siir siyiuin siir aowa nwo rani. Niingaka. Kima wi Adi Komii krimiir Wanin siir naingwoyimiyoka saiir aowar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin mi dimin biyieyim wi krimiir niyopakaiyiu rani. Niingaka. Iriig.

Krima siyiu miiyik imiir sibgu ap

15 Mi krima pi dimu tiri, ha? Mi krima siyiu komii siir haiburgi mi krima Adi Komii siir naingwoyimiyoka saiir aowa nwowi mi krima dimin biyieyim wi hiriiyar pi tiryokiyokiikaeyamin, aniya? Niingaki, niingaka!

16 Kira ti dimin iiir bidi yinokninkin kiinin. Mi iiya kima inkam nwirniyam kiwakiiyim mii siya miriiyam mi kimiir kouwin pi kou siyar mi owi mi kima siirar timi wakaeyokna mirii mi kima dimin biyie imiiram kiwakii mi kimiir kouwin wi simar mi owi mi wim kima wi simiiramar mi mirii. Mi kima Adi Komii saika aru aru ha nwokii mi kima ha natisir whaowae kaiyiuwi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Mi Adi Komii siya ini kimiir kou nwowin mi kima wi siiram mirii mi siir whwonkam idain kima wi dimin whirki kimbu rani. Mi kima wi omwaiyar waiyayokiyokiikaeyami.

17 Biiya kimiir kouwin dimin biyie imar nwokim. Mi tariinanin kima Adi Komii siirin boin wadie prasae kipi nwoki. Dimusi rani, ti dimin hiriinanim siyar digiuguskikim mi tariinanin kima yaiyim sima boinmimauuwim Jisis Krais siirim simiir wakaeyokna, simiir bidi wakaenonkworinuwim.

18 Mi iiya kima dimin biyie saiir iinar niki owa mi Adi Komii siya kimiirin saiirar nanmaiwarkainakin. Mi tariinanin kima ini siyiu miiyikin Adi Komii siirin dimin whirki kimbu karam nwowin, ini siir nwowim.

19 Kara kimiiramin iki yai boskwonauwanim simiir boinam bi nitkin. Dimusi rani, kima Adi Komii siir digworaekwowim simiir bi ninomokninkin digim. Mi biiya kima niki kiwakiya mi kimiir iga ini hinda tinda iki okwokiyim. Ti siyiu biyie hiniinim sim tiram, hii nanae mi hii tauae mi iki siyiu bibiyie nhir ikim. Mi ti hiriinan siyiuin, kima mi kiwakii mi kimiir iga iinim wi dimin miiyik miiyikim simiirar tiri.

20 Mi biiya kimiirin dimin biyie imar niyopakaiyiuwa mi wim kima rirmiiya bi nwokim siyiu miiyikin siir aowa. Niingaka.

21 Mi biiya ti digworaekwo biyie biyieyim kima niki tirkaiyiuwim mi tariinanin kima ini nididgak swoki amwoiuim. Mi ti digworaekwo hiniinim sima kimiir bidi whinkinsiis haiginiuwim, aniya? Niingaka. Yim ti hiriinan siyiu bibiyieyim yim sima, kima kigugu iuguskiyanim.

22 Mi iiya dimin biyieyim sima kimiir kou nwowa mi tariinanin kimiirin Adi Komii siyar nanmaiwarkainakim. Mi ini mi owin, kima siir aowa mi owim. Mi hiriinan ha mi owi, kima wi saikar nongwomamair aekiyami iinokiniinokin.

23 Mi kima dimin biyieyim simiiram kiwakii, siyiu biyie kima tiram mi mhoiiya kima wi dimu dimin haii, ha? Tiriiginim, yim kimiir swoki onkwobumbuninkin iuguskii, Adi Komii siya ti inigak nwoyokiyokiiiya saiirin hindara priihauugikin iikamim yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim mi saika nitinakiuwim. Iriig.

7

Mhii wini siyiugin

1 Ti akamim, kima siyiupai siyiupaiyim bidiyar yinokninkin digim. Mi ti yaiyim kara mi
boinmimauuuwim kima simiirin bidi mi inokninkinim. Mi iikam kimiir kouwin ini siyiu
komii siyar yowiskiyin mi siya kimiirin wi nokpaokii rani. Niingaka. Wi kimar naobudgi.
2 Kara boiniyio yai kwira pi kimiir boini siyiu komiiyin yio hiniina boinkin, iiya wig saiir
kamin omwaiyar niki waiyaeiyin mi saeya siyakar dwo. Mi iiya siya naonami mi ti siyiu
komii siir siyiuin saiirin wi siya nikidu rani. Niingaka.
3 Mi saiir kamin ha niki owi mi saeya inkam nwirni piu ha nini owouwi mi siyiu komii siya
ha boinkin, ta wig hiriinana ya kam nwiruwani wig rani. Niingaka. Mi iiya saiir kam ieya
naonami mi saeya kam nwirni piu ha nini owouwi yio ti hiriinan siyiuin yio yai karamaeka.
4 Ti kariir akamim wim kima ini siyiu hiriinanin kara nikri boinin ini siir hiriinan ywowin.
Wim kima Krais saika namasukikinim mi ini paeyin hiiniya nirioninkinin siya naonamin
ini saika yinkin aonamnan ywowim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim mi ti siyiu
komii siir siyiuin wi kimiir haiginikou rani. Mi wim kima ini Adi Komii siir yowim yipikin
Jisis Krais siir hidninsiin idwowin ie hirankin. Mi wi hiriinan saiirsiyar mirii siir mii miiyik
miiyikim.
5 Biiya krima, krimiir kwoin imiirar napkim mi ti siyiu komiiyin dimin taeminim
sim nikiduwin mi krimiir kwoin iiirin siyar swoki kiyainamkin, siyiu bibiyie tiramin.
Mi mhoiiya ti siyiu biyieyin krima tirin, krimiirin wi siyar swoki onkwobumbuninkin
haiginiuwi mi krima wa kigugu iuguskii.
6 Mi iiya krimiir kouwin ti siyiu komii ieya nwowa mi krimiirin Adi Komii siyar ini
anmaiwarkainaki. Mi krima hiriinana nwokiswo mi krima wi naoni piunan pi ywowin ti
siyiu komii siirsiyin. Mi ta Adi Komii siiram krima miriiya, ya krima miriiya biiyan siyiu
komii siir yai aeya boinkiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka. Krima Adi Komii siiramin
siyiu winin siir mirii siir naeyiu ieya boinkiyin. Iriig.

Dimin biyie saeya nonkwobumbuninkin haiginiugin

7 Mi krima pi paniin paniina boini, ha? Mi krima wi hiniina boini, siyiu komiiyin, yio ini
biyieki biyie ywowin, iyie? Niingaka. Mi siyiu komii siya krimiir niisiimauu karamkiswo
diminim siyiu bibiyie tiriyim simiirin mi krima wi paniina pi yinokninkinin, piki hiniin
dimin ikim siyiu biyie tiriyim mi piki hiniin siyiu ikin, siyiu miiyik tiriyin, ha? Mi siyiu komii
siya krimiirin hiniina boinkikiswo, kima inkam nwirni diminam kipi kigmair mi krima wi
paniina pi yinokninkinin. Ti diminin, siya dimin biyieki niuwi, ha? Krimiirin siyiu komii
siyar niisiimauugin.
8 Mi iiya siyiu Komii siya ti hiriinan digworaekwowim simiir nikiduwiyim, yim tiriiginim
yi krimiir niisiimauugim piki hiniin dimin ikin siyiu biyie tiriyin mi ti siyiu biyie hiriinanin.
Kariir kwoinin, pi hindara nikwokwowi, diminpai diminpaiyim simiiram kigmairim. Mi
siyiu komii siya nwo karamkiswwo mi kara wi ha di ninokninkini, tiriiginin yio dimin
biyiekin. Niingaka.
9 Biiya karar nwowa kara ti siyiu komiiyin siir haimiisima bi swoki inokninkin miminkin.
Niingaka. Mi kara siyiu komii siir siyiu iiir paniinsi yinokninkinsi mi mhoiiya siyiu komiiyin
ha nimbiniyin mi karar wakaeyin mi ti nuan dimin biyie biyieyim, kariir kwoinin ini
simiiramar ikwokwonamin mi ini ti dimin biyieyim ini simiiramar kigmairnamim. Mi kara
ina ninokninkinin kara siyiu biyie bidi tirin mi kara wi kapi naowi.
10 Kima bidi yinokninkinim ti siyiu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin, yio tiriiginin
siya minam naingwokin wadie krima nwowam. Mi krimiir whinkinsiis haiginiuwim yio
tiriiginin, yio kariir niisiimauugin, kara inkam paii rani, kara dimin biyie tirikin mi kara wi
kapi naowi.
11 Kariirin ti siyiu komii ieya nikpitmaigin siyiu biyie tiramin mi ta dimin biyieya kariirin
wi saeyar boinmauugiyiu aowi.
12 Krima ina ninokninkinim ti siyiu komii siir yaiyim, yim dimin whirki bi kimbugim ini
wadieki wadiekinar ywowim. Yim Adi Komii siyar hauugikim.
13 Mi hiriinankiswo ti siyiu miiyikin kariirin wi siya boinmauugiyiu aowi, aniya?
Niingaka. Dimin biyie saeya tirkin mi kara siyiu biyie saiir siyiumwokisiyiumwoim wi siir
nwoki sibgu inokninkinim. Iriig.

Krimiirin dimin biyie saeya nonkwoniinwomwiirninkinkin.

14 Krima bidi yinokninkinim siyiu komii iiirin Adi Komii siir naeyiu ieya hauugin Moses
siirin, siya winkiyam. Mi hiriinanki niuwi mi ti siyiu komiiyin wi dimin whirki kimbu rani.
Adi Komii siir hiriinan mi an tari ini inkamin hindara sipimiyokaeyamiyin ini siir hiriinan
ywowin. Mi kariir kouwin ini dimin biyie saeya ywowin mi kara wi ti siyiu imiir nap rani.
Niingaka.

15 Kara bi ninokninkinkin ti siyiu hiriinanin kara tirin. Mi ti dimin miiyikim kara tiram naingwowim mi kara pi tir tani. Niingaka. Kaimwoka, ti siyiu biyieyim kara tiram naingwo karamae nwowiyim, kara simiirin pa tiri.

16 Mi iiya siyiuin kara tiram naingwo karamae nwowiyin, kara siir tiriyim, yio tiriiginin siyiu komii siya kariirin siyiu wadiekiwadie iiirar niisiimauugin

17 Mi tariinanin kara ini haini yinokninkinkiyin ti hiriinan siyiuin karar bi tirkin. Niingaka. Yio dimin biyieya kariir kwoinau nwokaiya saeya nipiyaokiigin ti siyiu iiir tiram.

18 Kara bidi yinokninkinkiyin, ti kariir kwoinin, kariirin wi siya nikpitmai rani, siyiu miiyik tiramin. Niingaka. Kariir kwoinin siyiu miiyik tiramin ina naingwowin mi kara hiriinan tirim wi dig nwo rani.

19 Kaimwoka, siyiu miiyikin kara tiram naingwowiyin, kara siir tirim pi dig nwo rani. Mi siyiu biyieyin kara tiram naingwo karamae nwowiyin mi kara siirin pa tiri.

20 Ti siyiu biyieyin kara tiram naingwo karam nwowiyin mi kara siirin pa tiri. Yio tiriiginin karar bi tirkin. Niingaka. Dimin biyieya kariir kwoinau nwokaiya, kariirin saeya hopmimin tirkin.

21 Kara bidi kigin, ti hiriinan siyiuin ini kariir tir nwowin. Kara siyiu miiyik tiramin ina naingwowin mi ti dimin biyieya kariir kwoinau nwokaiya saeya kariirin kinirkin tani. Niingaka.

22 Kaimwoka, kariir kwoinin Adi Komii siir siyiu miiyik iiiramin, ini mairgimairga nwowin.

23 Kara bidi yinokninkinin, ti kariir kwoinau nwokaiyin siyiuin yio ini sa ywowin yio Adi Komii siir siyiu miiyikin io saika nwowikin. Mi Kariirin pi sowar ninki ankii. Mi ti siyiu biyieyin kariir kou nwowin kariirin pi siyar kiyipsibgi haiginiuwi.

24 Kara inkam paii rani mi kariir kwoinin whwokwoka bi nwowikin mi kara mairgimairga bi nwowikin kariir piua ini paenan yiiwhirida. Mi kariirin wi nhinga kinsiis haiginiuwi ti kwoinin kariir nikpitmaiiyin, siyiu biyie tiram siirsiyin, ha?

25 Kara Adi Komii krimiir Wanin siir boin mairgimairgaei Jisis Krais siirin krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin, kariir nanmaiwarkainaim, siya kariirin minam nanmaiwarkainakin, ti kwoin biyieyin kariir kwoinau nwokaiyin siir hiuikmaigiyim. Mi kariir kwoin komiiyin Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim tiri. Mi ii nhirim ti dimin biyieyim kariir kwoinau nwokaiyim, kariirin pi siyar mi ikpitmai ti nuan digworaekwowim simiir tiram. Ɨriig.

8

Krais siya haiyoprimdiyiumiigikim krimiir dimin biyieyim. Mi krimiirin Adi Komii siir naeyiuin siyar swoki hauu.

1 Mi ta saiirsika iikamim yipiki Jisis Krais saika namasukikinim, yim wi yaigak wara nwo rani mi wi nonkwobumbuninkin tani, dimin biyieyim krima tirim simiirsiyin. Niingaka.

2 Dimusi rani, kara tariinanin Krais Jisis siirgin, kariirin dimin biyieyim mi naoni siyiu ikin, siir hiranki siya nanmaiwarkainakin. Mi tariinanin kara ti siyiu hiriinanim simiir swoki o rani. Niingaka. Kariirin Adi Komii siir naeyiuin siya bidi hauuwin siyiu miiyikin mi kwoin budin omwai waiya yokiyokiiiyin siirin.

3 Mi ti krimiir kwoin biyie hiriinanin, Adi Komii siir siyiu komiiyin krimiirin wi iikam miiyik siya nokwo haiginiu rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya siir yinisim iiir asi nikropkikin nua tiriirin. Mi siya ini krimiir hiriinanar yauuni oniyin, krimiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam Adi Komii sasar nonkwobumbuninkinakin ta siya naonama mi ini ta saeyar yokworipukimaigiya dimin biyie saiir kirie aiirin.

4 Mi siya hiriinan minsi tirkin, yipiki iikamkim krimiir kwoin biyie iiir nap karam nwowim mi krima wi Adi Komii siir naeyiuin siir kwoin iiirarar nwoki apim. Mi krima hiriinan tiri mi krima wi kirie kakar nwowi siyiu komii siir yai imiisiyin.

5 Mi iikamim kwoin biyie siir kwoin iiir napiyokiyokiiiyim mi simiirin ini ti kwoin biyie ieyar kigirkakin. Mi iikamim Adi Komii siir naeyiuin siir yai aiir wakaeyokna apiyokiyokiiiyim yim simiirin wi Adi Komii siir naeyiu ieyar kigirkak iskiyin.

6 Mi iikamim bidinan siyiu biyie iiiram naingwokwowiyim siir napam mi yim ti iikam hiriinanim, yim wa naonami. Mi iikamim simiir kwoinim Adi Komii siir naeyiuin, siir siyiu iiiram naingwokwo nanaeiyin mi yio wi omwaiyar waiyayokiyokiii. Mi siya wi iripar nongwomamair aekiyami Adi Komii saikan.

7 Mi iikamim bidinan siyiu biyieyin siya kigirkakiyim yim ti hiriinan iikamim sima io Adi Komii saika nwoyokiyokiiiyim. Yim sima Adi Komii siir siyiu iiir napim pi boriisopi. Mi sima kiriekaki waeyo siir siyiu iiir paniinsi yapsi.

8 Mi ti hiriinan iikamim simiir biiyan kwoin biyie iiirar napiyim mi Adi Komii siya wi simiiram mairgimairga rani. Niingaka.
9 Mi iikam kima tariinanin biiyan kwoin biyieyin siir nwo rani. Niingaka. Tariinanin kima ini Adi Komii siir naeyiuin kimiir kwoinau nwokaiiyin, ini siir kwoin iiir napim. Yio tiriiginin simiir kwoinin ini haniin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi yipikin Jisis Krais siir naeyiugin nwo karam nwowin, siir kwoinauin yio ti hiriinan inkamin yio siir tani.
10 Mi Jisis Krais siya kimika nwowi mi kima saika namasukikini mi kimiir piua saeya wa naoki windi. Adam siir dimin biyieyim simiirsi mi kimiir kwoin budin yio wi omwaiyar waiyayokiyokiii, iiya Adi Komii siya kimiir dapikiuwi, siir whwonkam idain dimin whirki kimbu karamaeyin.
11 Biiya Jisis Krais siya naonama siirin Adi Komii siir naeyiuin siyar swoki hidninsiin idwoki ie hirankin. Mi siir naeyiuin kimiir kwoinbudnau kwirii idwokaii mi kimiir piua ha naonami mi kimiir kwoinbud iiirin wi siir naeyiu ieyar nwowaiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamin.
12 Ti nomiiyauwim krima diminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinmimauuwim siyiu miiyikim simiir sibgu wakaeyokna ap. Krima iki siyiu biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim simiir kipi nap. Yim tiriiginim krima simiirin digiumii haimriiyiugi. Yio ini diminin krima priihaiiyin mi ini siir niyopkiiyiuni hiniin ywowin.
13 Mi kima kimiir kwoin biyieyin siir napi mi kima wi kimbi naokaowi. Mi kima Adi Komii saika wi aru aru nwokiyami mi Adi Komii siir naeyiuin siya wi digar nwowi, kimiir whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir dimin biyieyim kimiir kwoinau nwokaiyim, wi siya haiyoprimdiyiumiigi. Mi kima wi omwai Adi Komii saikar nwoki waiyayokiyokiiyim.
14 Mi iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin siir kigninkinkii, simiir mhii kwoinau kwirii idwokaiyam mi ti hiriinan iikamim yim wi Adi Komii siir yinisisim kiin nwowi.
15 Mi Adi Komii siir naeyiuin yipikin, krimiiram nikropkiyin, krimiir mhii kwoinau, kwirii idwokaiyam. Siya ta mhoiiya Adi Komii siya nonkwobumbuninkini, krimiirin saiir boinididam bi nitkin. Niingaka. Siya krimiirin siir yinisisimnan nauuni diriraerarnikin siir kirieya krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima Adi Komii siiramin wi hiniina nwoki ikiuwim, Adiyo! Adiyo!
16 Adi Komii siir naeyiuin siyar hiurworwokaii krimiir kwoin iiirin. Mi krima pi hirii hiriiyar naingwokwo kripkaii, krima siir yinisimkim.
17 Mi krima Adi Komii siir yinisim nwowi mi digworaekwo miiyik miiyikim, siya nimbinim krimiiram siya wi krimiir warar mi inkin sioitkin haiginiuwi. Mi ti digworaekwowim siya hauuwim Jisis Krais siir yim wi krimiir warar mi inkin hauuwi. Mi iikamim krimiir nonkwobuninkinam tiri, Krais siir nonkwobumbuninkinam sima tira saiir hiriinan. Mi Krais siya mi krima, krima wi dimin miiyikmiiyik imiirar haii. Mi krimiirin wi siya hainan praprasi. Iriig.

Mhoiiya krima wi dimin miiyik miiyik imiir haii. Mi krimiirin wi Adi Komii siya hainan praprasi.

18 Kaimwokikaimwoka. Krima bidi yinokninkinim mi krima ha bidi mi hidgiyim, mhoiiya Adi Komii siya krimiirin wi dimin miiyik miiyik imiir niisiimauuwi. Mi ti tariinan sima nonkwobumbuninkin haiginiuwim krimiir, ya dimin komii rani.
19 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim ini hindara nikwokwowim. Sima minam nikwokwowi, Adi Komii siya, siir digworaekwo whiekakim, simiir niisiimauuwim yipikin siir yinisimin siir.
20 Digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima miiyiknan nwo rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar tirbugikin. Sima, sima bi nwokim, hiriinanin. Niingaka. Adi Komii siyar tirkiyin mi sima ini hiriiyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siya minam naingwowi iikamim sima nonkworinukripkaiyim simiir naingwo tibmii aiirin.
21 Adi Komii siyar boinkikim, digworaekwo whiekakim biyie nwowamin. Digworaekwo sima, sima bi tirbunakim, biyie nwowamin. Niingaka. Krima hiriiyar naingwowi, ti digworaekwowim ti biyie nwokiyamim mhoiiya simiirin, wi Adi Komii siyar swoki grabi. Mi ti nuan digworaekwo biyie biyieyim wi simiir nonkwo rani. Mi mhoiiya simiirin mi Adi Komii siir yinisim ikin, krimiirin wi dimin whirkin kimbu rani. Niingaka.
22 Krima ina ninokninkinim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima ha mi kimpipisuwikim, wiga yinisim naokainaeiya saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim, hiriiyar ninouninkiyim mi tariinanin ini hiriiyar mi inouninki kripkaiyim.
23 Mi ti digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim sima, sima rani. Niingaka. Nim krima iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiuin siir bidiyar mi haiyin, dimin biiyanin Adi Komii siya priihauuwin krimiir siir hiriinan. Mi nim krima iriipi hiriinan ina mi inouninkiyim.

Mi krima Adi Komii siirima nwowi, iiya siya krimiir diriraerarki, siir yinisim nwowam mi krima wi rirmiiya nwokii mi krimiir piua wi dimin whirki kimbu rani. Niingaka.

24 Mi ta krimiir nanmaiwarkaina ya krimiir naingwo tibmii aeyar nanmaiwarkainaka. Mi ta naingwo tibmiiya ya hiniinga, krima hinda niki kaowi dimin taeminim mhoiiya nimbiniyanim krima niki hai karamae nwowim simiiram. Mi inkamin dimin nasae haigiiyin, yio siya dimin whiram bi swoki naingwowikin. Niingaka.

25 Mi diminin krima kig karamae nwowiyin krima siir haiyamin, hindara kao.

26 Mi ti hiriinan siyiuin iiya kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saeya kirie nwo karam nwowi mi Adi Komii siir naeyiuin pa niti mi krimiirin pi siya nini kinsiis haiginiuni. Mi iiya krima nhwo dimin whiram kwisboiniyim, Adi Komii siiram, krima ninokninkin tani siya pi paniin paniina namisi tiri. Mi iki kwoin ara krima pio, boiniyim krimiirin pi Adi Komii siir naeyiu ieyar hiurworwokai iskii, Adi Komii siirin.

27 Adi Komii siya inkami kwoin kigikin mi siya ina ninokninkinin dimin siir naeyiu ieya tiriyin krimiir kwoinau. Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiiramin pi siyar sriinanae iskii Adi Komii siiramin mi sowa pi kwoin whiruwar nwokii.

28 Krima bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim krimiir nimbiniiyim simiirin pi Adi Komii siyar niinikiriimdiyiu haiginkii miiyik nimbiyamim. Yipikin siiram naingwokwonanaeiyim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi yipikin krimiir nimbingii, dimin taeminim siya naingwowim simiir tiram mi krima siir kwoin iiirar timi wakaeyokna ap.

29 Iikamim Adi Komii siya nimbinim siir iikam nwowam krima ini siir yinisimin Jisis Krais ini siir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiuin siya iikam krimiir yaowae adnan asi nwowi.

30 Mi iikamim siya nimbinim mi ninokninkinim, mhoiiya siir siyiu iiir sibgu api mi siya wi krimiiram nikiunaei siir siyiu iiir napim. Mi nim krima siya nikiugiiyim siir wakaeyokna apam mi krima siir whwonkam idain wi rirmiiyar nwowi mi nim krima wi siir yinisimnanar nwowi. Ɨriig

Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir haiburgig rani.

31 Mi hiriinankiniuwi, Adi Komii siya krimiirsi nwowi mi iikam nhirim io krimaka nwowi sima wi digidiga nwowi krimiir niyopakaiyiuim, aniya? Niingaka.

32 Mi siya siir yinisimin siirin krimiiram nikropkiyim bi kisisiirgin. Niingaka. Siya ini siirar mi ikropkiyin krimiir nanmaiwarkainaim mi takana ya mii komiiga siya digworaekwowim krimiir hauuwim tariinanin siir yinisimin wi dig nwo rani, niingaka siya wa hauuwi siir priihauugiyin krimiir siir hiriinan.

33 Mi hiriinanki niuwi krimiirin wi nhinga boin hiuriiyiuwi yipikin Adi Komii siya nimbinim siir yinisim nwowamin, ha? Mi wi digar nwowi, nwirki hiriinan tirim, ha? Niingaka. Krimiirin Adi Komii siya boinkikin, dimin whirki kimbu karamaeyin.

34 Mi krimiirin wi nhinga boini hiniin, krima dimin biyie tiri iikamkim mi krima wi maeyauwa paeki niuwiya wi saiir nami, ha? Wi Jisis Krais siya tir tani hiriinanin. Niingaka. Siya bidi yaowin. Mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankar mi tariinanin siya ini Adi Komii siir iina iinig miiya nidwowin, maeyauwa inkam inig komiigakim sima nidwowiya saiir. Mi siya Adi Komii siiramin ini siir yinisisimim krimiiram kwisboinin.

35 Mi krimiirin Krais siir naingwobumbuwa saiir hirankin wi nhiinga nispakii haii? Mi iiya hiki krimiirim niti mi krimiir piuim kimpipisuwi mi inkam nwirki krimiir diriraerar bumbuwi mi iiya krima mhiigi mi aowi mi yiuis minam mi whaowaei mi iiya yaiigi krimiir mi imbiyami mi krimiir nisomaowam tiri mi ti hiriinan digworaekwowim krimiirin Krais siir naingwokwowa saiir hiranki wi sima namisi ispakii haii, ha? Niingaka.

36 Kaimwoka, ti hiriinan digworaekwowim krimiirin ha nimbiyamikim yaiyim Yokwo Komii saeya boinim simiir hiriinan,

krima kiriir iikam bidi ywowim. Mi iinokiinokin sima krimiir ninkin aeyokiyok isomsom aokaowama tirikim. Mi sima krimiirin ini sibsibim sima nisomsom aokaowiyim ini simiir hiriinan kigim.

37 Mi ti digworaekwowim simiir kipi naingwo, yim dimin komii rani, Krais siya krimiirsi naingwokwonanaeikin. Mi iinokiinokin krimiirin simiir bii nwowamin Krais siya whindiraerar haiginiuwikin.

38 Ihi, kara ina naingwo tibmii kiinin krimiirin Adi Komii siir naingwokwowa saiir hirankin wi dimin whirki swoki ispakii hai rani. Niingaka. Mi naonami mi tari saeya, aniya? Mi tari irkak piu nwowiya saeya, aniya? Mi tari paekwosim sima, aniya? Mi tari nu tiran biiyan kamim sima, ha? Mi tari digworaekwowim ti tariinan nwowim sima, aniya? Mi tari digworaekwowim mhoiiya nimbiniyanim sima, aniya? Mi tari kiriepai kiriepai komii komiiyim sima?

39 Mi tari digworaekwowim kou nwowim sima, aniya? Mi tari digworaekwowim nu aoki aowanim sima, aniya? Mi tari iki digworaekwo nhirim sima? Mi ti hiriinan digworaekwo whiekakim sima nispakii haiyim Adi Komii siir naingwokwowa saiir hiranki wi dig nwo rani. Niingaka. Krima ta naingwokwowa krimiir Yaowaeyin Krais Jisis siir hiranki haiga. Łriig.

9

Pol siya hik naingwoyimiyok prasae bi haigin Isrel simiir iikamim simiirsiyin.

1 Kara Krais siir inkamkin mi kara yaimwo imiirar boini, kara kimiirin niksisae yai boin tani. Adi Komii siir naeyiuin kariirin siyar hiurworwokai haiginiuwi mi ti yaiyim kara boinmimauuim ti digworaekwo simiirim yim yaimwo imairgim.

2 Kariir mhii kwoinim iinokiinokin Isrel simiir iikamim simiirsiyin nap ouu prasae bi kinikin.

3 Mi kara siyiu kakiswo, kara ha naingwowi Krais siya kariirin wi digiumii pi haimriiyiugigin mi kariir igsopa wi siyar pi yokwokairiinain mi simiirin wi ta saiirsiyar pi yanmaiwarkainain mi kima kariir nomiiyauim mi kariir piugin aka, kima wi Krais siir nwoki wakaeyokna apim.

4 Ti Isrelmi iikamim, Adi Komii krimiir Wanin siya kimiir bidi yimbingiyin, siir yinisisim nwowam mi dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim kima bidi kigim. Mi siya siir siyiu komiiyin siir siyiuim kimiirar mi hauugin, siir wakaeyokna apamin. Mi kima bidiyar yinokninkinim siyiuin siir inig iiir sibgu hainaniyin Adi Komii siya bidi whinkinsiis haiginiuwin mi wi siya mi nanmaiwarkainaei.

5 Mi bidi bidinan inkam komii komiiyim inigakim, kimiir yidiwi wanwiyaeiyim, wim kima simiir yiiniekim, iiya siya nua tirii nitin mi siya ini nuan iikamim krimiir hiriinanar yauuni oniyin. Mi digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkak iskiyim. Mi krima iinokiinokin Adi Komii siir inig iiir hainan iski.

6 Kara ha bi boinkin digworaekwo whiekakim biiya Adi Komii siya nimbingiyim, kimiiram wi tir tani. Niingaka. Mi Isrel kimiir iikam whiekakim Adi Komii siya hiriiyar bi nimbin swokim siir isid kina nwowamin. Niingaka.

7 Whiekakim Ebraham siir yiiniekina rani. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim Adi Komii siya Ebraham siirin hiniina boinkikin, isidin Aisakni isidin siir hiranki nitim yim sima kimiir isidin, yipikin wi kara hauuwi, kariir digworaekwo whiekakim simiir mi iki nhirim yim wi niinga nwowi.

8 Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa ya hiniinga, Ebraham siir isidin siir yinieyim, yim Adi Komii siir isid rani. Niingaka. Mi yinisimin Adi Komii siya nimbinin Ebraham siirgisiir nhiekar nwowam siir isidin sima simairgim Ebraham siirgisiir yinisisimim.

9 Mi Adi Komii siya Ebraham siirin hiniina yimbingi, mhoiiya kiriir wiga Sera saeya wi yinpiugak sapi nwowi mi saeya wi yinisim yinkamiyin naokainaei.

10 Mi ta sasa rani. Niingaka. Rebeka saiir yinisim yinkamiyin nwiso yo iriipi hiriinan ad nwiruwaniyar yinisimko. Krimiir brougae waibiyieyin Aisak siirgo.

11 Mi yinisim itmwoyino niki aokaina karamaeyar niki owo, Rebeka saiir mhiinau hirar niki okaiyo mi sowa dimin biyie mi dimin wadie ha bi tirko.

12 Mi Adi Komii siya Rebeka saiir boin, kiriir yinisim yaowaeyin yio wi nomousimin siir aowa nwowi mi siya wi siiram mirii. Tiriiginin yio krimiir niisiimauugin, Adi Komii siya siir kwoinkar nokmwin okwowikin inkamin siir yinisim nwowamin. Mi siyiuin inkamki tiriyin yio siir kwoin iiir bi nikpitmaiigin. Niingaka.

13 Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir kwoin komiiyin Jekop siiram nwokin mi siirin kara yimbin siya kariir yinisim nwowim. Mi kara Iso siiram bi naingwokin mi siirin kara yikropki niimaua.

14 Mi krima wi paniina boini? Mi tarii Adi Komii siya siyiu miiyik bi tirkin krima hiriinanar ti boin, aniya? Niingaka, niingakiinga!

15 Adi Komii siya Moses siir boinki, yio kariirar kwoinkin, kara inkam nwirnisi mi aingwoyimiyoki mi siirin ha whinkinsiis haiginiuwi. Yio kariirar kwoinkin, kara iikam imiir mi whinkinsiis haiginiuwi.

16 Yio hiniingin, ti dimin hiriinanin, yio inkami kwoinki bi nwowikin miiya siya miriiya mi siyiu miiyikin siya napin siirsi. Niingaka. Yio Adi Komii siir naingwoyimiyoka saiirar diminkin, iikam imiir nikiunamin.

17 Yokwo Komii saeya hiniina boinka Pero siirin nu Isip hiran inkam komiiyin nu kirgiraowiyin, kara kiriirin nu kigriraoan inkam komii asi nokmwin okwo haiginiugin mi ti hiriinan siirsi nokmwin okwo haiginiugin, sima kariir kirie aiir kigim. Mi kariir inigin omom omomin wi siir nwoki haigin idwokiyim.

18 Krima dinokninkin Adi Komii siya inkam nwirnisi mi aingwoyimiyoki yio siirar
kwoinkin mi siya inkam nwirni mi okmwin antamyiryiri, yio siirar kwoinkin siya siirin wi
hiriiyar mi okmwin antamiyiryiri. Friig.

Adi Komii siya nonkwobumbuninkin haiginiuwa mi siya whinkinsiis haiginiuwa sowa.

19 Mi kimiir nwirkin kariirin hiniina boini mi ta yaiya saeya kaimwokiniuwi mi Adi Komii
siya hiniina dimusi boinkin inkamin dimin biyie diriraererin siirin, ha? Mi yipikin siir
kwoin iiir niriiyiu boinanin, ha? Inkam nwir karamaeka. Niingaka.

20 Mi yipiki inkamkin, Adi Komii siir yai aiir niriiyiu boinanin, ha? Mi hau saeya inkamin
saiir nonkwokwoin siirin wi ha boini, kira kariirin hiriinan dimusi nonkwokwokin, ha?

21 Mi inkamin hau nonkwokwowiyin, siya nu haimiiyin pa haii mi siirin hauwo pi kwisa
nonkwokwowi, kwira pi wadie sibgu nonkwokwowi mi ta wadie sibgu nonkwokwowa ya
dimin miiyik tiranka. Mi aka sibgu nonkwokwo karam nwowa, ya iki dimin biyie biyieyim
sim tiranka. Yio ti hiriinan siya mi onkwokwowi, yio siirar kwoinkin.

22 Mi Adi Komii siya wi iriipa hiriinanar mi tiri. Yio siirar kwoinkin, siir io aiir kinwakiigii,
yipiki siya nimbinim, iikam biyieyim simiir nonkwobumbuninkinam. Mi siya hiriinan
minam tirkin, siir kirie aiir niisiimauugin iikam krimiirin mi siya krimiirin wi aisiima niki
onkwobumbuninkin tani. Niingaka.

23 Mi yio siya iriipi hiriinan siir kirie komiiya mi siir dimin miiyik miiyikim simiir mi
iisiimauugin iikam imiirin. Mi siir naingwoyimyoka krimiirsi nwowa, krimiirin saeyar
nimbingikin mi iripa saeyar ninkiamasu haiginiugin, ti dimin miiyik miiyik siirim krimar
nonkwokwo haiyam. Mi siya krimiirin mairgimairga asi nwowaiginiugin.

24 Mi siya krimiir nhirmi bi nimbingin, ti dimin miiyik miiyik imiir haiyamin. Niingaka.
Mi Juda iikam krima mi Juda iikam tani ikim, krima whiekakarin ti siir dimin miiyik miiyik
imiirin wi hiriiyar haiswowi.

25 Mi yaiyim Adi Komii siya boinkiyim Hosaia siir siya hiniina winboinkikin,

iikamim biiya kariir iikam nwo karam nwowim, mhoiiya sima wi kariir iikam nwowi.
Mi iikamim nu whiranki nitim, kara naingwobuna karam nwowim, mhoiiya kara
simiiramin wa naingwobunaei.

26 Mi yai kwira Hosaia siir yokwo aiir nwowa hiniina boinka, mhoiiya Juda iikamim wi
sima boini, nu whiran iikamim simiir, wim kima Adi Komii siir iikam tani. Mi ti nu whiran
iikamim mhoiiya ti Adi Komiiyin kwoin budin omwai waiyayokiyokiiyin, simiirin wi kara
nimbingi kariir iikam nwowam.

27 Mi profet Aisaia siya Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii aiirin hiniina winboinkikin
Isrel simiir iikamim simiir nu hiranim, mhoiiya Isrel simiir iikamim simiir yinieyim
sima niyiowi, wi yab siiyinan nwowi. Mi Adi Komii siya ti iikam imiir wi hoimgak
nanmaiwarkainanaowid rani.

28 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya yai wi hiriihirii boin tani, ti iikamim naingwo tibmii
karam nwowiyim simiir nonkwobumbuninkinamin. Niingaka. Siya wi simiiram nwo rani.

29 Biiya Aisaia siya hiniina winboinkikin mi Adi Komiiyin ninomor kouan sauan kamim
simiir kigirkakiyin siya Isrel krimiir iikamim simiirin nhirmi nokmwin onaowid karamae
nwowi, krima wi hindara kigugu iuguskii. Mi nim wi om whiso Sodom Gomora so hiniin
tiri. Friig.

Adi Komii siir yaiya Isrel simiirin saeya whinkinsiis haiginiugin.

30 Mi krima wi paniina boini, ha? Krima wi hiniina boini, iikamim Juda iikam tani sima
kwoin karamaekim miinan miriiyim Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu
karamae nwowim. Niingaka. Sima naingwo tibmiiya Adi Komii siya simiirin saiirsiyar
nikiuwi dimin whirki kimbu karamaeyin.

31 Isrel simiir iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim, siir iikam nwowam, yim miinan
siyiu komii siir siyiu iiir napam mirii. Adi Komii siya wi simiir nwoki ikiuim dimin whirki
kimbu karamae iikam mi sima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siya wi digiumii simiir
haimriiyiugi. Siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae iikam nikiu rani. Niingaka.

32 Dimusika minsika, sima siir yai aiir bi naingwo tibmiigim, sima miinan minam mirii
miinan simar priimirii haiyim. Mi Adi Komii siya simiirin digiumii asi haimriiyiugin
mi siya simiirin dimin whirki kimbu karamae paniinsi yikiusi. Sima Krais siiram bi
naingwokim mi sima siir bi mi wakaeyoknakim. Mi sima ini inkamin siiyaki haingiiyin mi
ha nhinikaigaiyamiyin, ini siir hiriinan ywowin.

33 Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika,

kima wakae, kara Adi Komiikin mi inkam nwirin wi kara nokmwin ohaiginiuwi siiya
kirieni haniin om Saion hir. Mi iikamim yipiki naingwo tibmii karamae nwowim,
simiirin wi siya nonkwobumbuninkini. Mi sima wi inkamin siiyaki haingiiyin mi
ha nhinikaigaiyamiyin wi siir hiriinan nwowi. Mi yipiki siir yai aiirim naingwo

tibmiiyim sima wi mairgimairga siiram nwowi mi simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Ɨriig.

10

Isrel sima Adi Komii siir siyiu miiyik iiir bi napkim.

1 Ti akamim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkainaei. Isrel simiir iikamim digiumii siyiu biyieyim sima tirin siir haimriiyiugigim simiirin wi Adi Komii siya swoki anmaiwarkainaei mi kara iinokiinokin Adi Komii siiramin saiirar kwisboinikin.

2 Kara simiir bidi yinoknknkinin mi kara kimiir asi boininkiigikin, sima ini Adi Komii siir siyiu iiir napama miininkinkripkaiyim. Mi sima ninoknknkin miiyik karamaeka dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima napam.

3 Mi sima pi whaowaekim dimin taeminim, Adi siya diriraerarkiyim simiir. Mi Adi Komii siya wi krimiir nwoki ikiuwim dimin whirki kimbu karamae iikam. Mi sima simiir siyiu iiirar napkim. Mi miinan simamar miriinakim. Mi sima Adi Komii siir aowa bi nwokim. Mi Adi Komii siya simiirin dimin whirki kimbukaram painiinsi yikiusi.

4 Mi iiya Krais siya nita, siyiu komii siirin, ini inkam igsop nokwokairinani hainiin ikin ini siyar yauni okwokairinaniyin. Mi tiriiginin yio ina digiyin. Mi yipiki Krais siir yai aiiram naingwo tibmiiyim simiirin wi Adi Komii siya nikiuwi dimin whirki kimbu karamae.

Nanmaiwarkaina ya omkak krimiirairga

5 Mi Moses siya winboinkiya yaiya siyiu komii siira, iikamim simiiramin, siya min winboinkikin, iikamim siir sibgu apim. Mi Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam hiriinansi nikiuwim. Mi yipiki siyiu komii siir siyiu iiir sibgu naingwo tibmiiyim, mhoiiya sima wi omwaiyar waiyayokiyokiii Adi Komii saikain.

6 Yio hiniingin, Moses siya hiniina winboinkikin, iikamim sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae paniina nwowi. Mi siyiuin Krais siir yai aiiram naingwo tibmiiyin sasairgin siyiuin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki kimbu karam yo. Mi ta yaiya ya hiniina boinkika, kima hiniina kipi naingwo ninomor koua hiriirin wi nhinga nami Krais siir nikiunakiyamin krimiiram? Jisis Krais siya bidiyar yiuuniyin.

7 Mi Krima hiniina kipi mi boin, iikamim naokaowim simiir oma hiriirin wi nhinga niuunaiinami Krais siir nauuni ikiunakiyamim krimiiramin Jisis Krais siya bidi yinsiin idwonamin ninomor hirankin.

8 Adi Komii Komii siir yaiya hiniina boinkika. Adi siir yaiya ini kimiir kingiingikingiin waraurar nwowa. Mi saeya kimiir mhii kwoinau waraurar nwoka mi kima ta yai aiirin ina boinkiyim. Mi ta yaiya krima boinkiya saiir yaimwokiyaimwowa ya hiniinga, kima Jisis Krais siiram daingwo tibmii.

9 Mi kira iikam nhirmaka hiniina boini, Jisis Krais siya kariir Biiyan Inkam Komiigin mi kira ha naingwo tibmiikikini, ta Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa Jisis Krais siirin ie hirankin mi kiriirin wi Adi Komii siyar nanmaiwarkainaei.

10 Mi krimiir kwoinim Krais siir dimin taeminim simiiram naingwo tibmiikikini mi krima ta krima mi aingwo tibmiikikina saiirin ha mi boininkiigii mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi krimiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

11 Yokwo Komii saeya ti dimin iiirin hiniina boinkin mi iikamim siiram naingwo tibmiikikiniyim sima wi hikak nwo rani.

12 Ta yaiya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim, hinda tindanim, ti nu iiirar nwoirkakim, krimiirar boinkika. Mi krima whiekakarin Adi Komii siir whwonkam idain ini hirii hiriinankinar ywowim. Adi Komii siya krimiir whiekakniyar Adi Komiigin. Mi ini mi owin iikam whiekakim, yipiki siiram kauwok boinim, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi dimin miiyik miiyikim wi siyar hauu haiginiuwi.

13 Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika, iikamim Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir dapikiuwim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

14 Mi sima siiramin wi paniina kauwok boini, sima siiram naingwo tibmiikikin karamae nwowi, ha? Mi sima siiramin wi paniina mi naingwo tibmiikikini, sima siir yai aiir wakae karam nwowi, ha? Mi iikamim sima siirin simiir boinmimauu karam nwowi mi sima wi paniina wakaei, ha?

15 Mi Adi Komii siya siir iikam imiir nikropki karam nwokiswo siir yai aiir boinmimauuam mi sima wi paniina wakaei, ha? Yio ti hiniin siyiuin miiyik rani. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya iikam imiirin hiniina boinka. Iikamim yipiki Krais siir yai win kibieya saiir boinmimauuim, yim iikam bimbiuwi rani.

16 Mi Isrel simiir iikam whiekakim Krais siir yai win kibiya saiiram bi naingwo tibmiikikinkim. Isaia profet inkamin siya hiniina winboinkikin, Biiyan Inkam Komii, iikam hoimgak rani, krimiir yai naingwo tibmiikikiniyim mi iki nhirim yim ini niinga ywowim.
17 Minsika, ti iikamim sima Krais siir yai aiirim whisarii bi naingwo tibmiikikinkim sima ta yai aiir bidi wakaeyim. Ta yaiya sima saiirin whisarii bi wakaekim, saiirin iikam imar boinmimauuwamkim simiirin. Mi sima asi wakaekim saiirin.
18 Tariigina kara pi kimiir sriii, Isrel simiir iikamim sima ta Krais siir yai win kibiya saiir bidi wakaeyim, aniya? Iki, sima bidiyar wakaeyim. Adi Komii siir yaiya yokwo Sam hir nwowa saeya hiniina boinka,
ta yai win kibiya iikam ima bidi yapboinmamauuwa, hinda tindan maeyauim Isrel simiir iikam ima nwowim simiirin.
19 Mi kara kimiirin pi dimin whirin siir swoki kwasriigi, kimiir kwoinin ha naingwowi, Isrel simiir iikamim sima whaowaekim ta yai aiir bi ninokninkinkim, aniya? Niingaki, niingakiinga sima bidiyar yinokninkinim. Moses siya bii ti Isrel simiir dimin taeminim simiir winboinkiyin siya hiniina winboinkikin,
Adi Komii kara, kara wi iikamim maeyau nhiranim inig komii karamaeyim, wi simiir haii. Mi yim sima kariir dimin taeminim simiir bi ninokninkinkim. Mi kimiirin wi kara kiyopsibgikikaigiki mi kima wi kigmair prasae kin tani, dimin taeminim kara tirim simiiramin.
20 Mi Aisaia, profet inkamin siya bi kaorarao boinkin,
iikamim Juda iikam tani simiirin. Siya hiniina boinkin, Adi Komii siir yai aiirin, iikamim miinan kariiram mirii karamae nwowim, yim sima kariir bidi yakigniyim. Mi iikamim kariiram srii karamae nwowim iikam nhirmi, kara simiir hiriirin bidiyar mi imbiyamin.
21 Mi profet inkamin Aisaia siya Isrel simiir iikam imiirin hiniina boinkikin Adi Komii siir yai aiirin, ii kasakasa rani, namkiyim, kara simiiram nikiu kinkina nanaeyim, kariir wakaeyokna apim. Mi sima ini boriisopim mi kariirin sima digiumii haimriiyiugig mi sima kariir yai aiir bi wakaeyoknakim. Mi sima ini yantamyiriyir kiinim. Iriig.

11

Adi Komii siya Isrel simiir iikamim simiirsi naingwobumbugin.

1 Kara kimiir sriiyam tiri, kima hiriiyar naingwowi, Adi Komii krimiir Wanin siya siir isidin Isrel simiir iikam imiirin digiumii bidi haimriiyiuin, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi an kararin Isrel inkamairgin. Abraham siya kariirar brougaekin mi an kara Bensamini isidin siir hirankin.
2 Adi Komii siya siir iikamim bidi bidiniya siyar nimbingiyim, simiirin digiumii bi haimriiyiugin. Mi kima bidi yinokninkinim yaiya profet Ilaija siya kwisboinkiya Adi siiram Yokwo Komii hir nwowa Isrel simiir iikamim simiiram, siya hiniina kwisboinkikin,
3 Biiyan Inkam Komii, kiriir profet inkamim Isrel sima bidi yisomsom aokaokiyim. Mi hiiyim wraisu Adi Komii siiram ninkin imiiyaeiya yim iriipi hiriinan sima bidi mi iinikinhimnhingiyim. Mi kanakanar nwowi mi sima kariiram hansiri, kariir nisomaowam.
4 Mi Adi Komii siya siirin paniin yaiya sae yowarkii boinki, ha? Siya ha boinkikin. Niingaka. Kariir iikam 7,000nim, yim ina nwokripkaiyim kariir yai aiirar wakaeyoknakripkaiyim kara simiirin digiumii bi haimriiyiugin. Mi sima Bal simiir niksisae diminin uruwai siyaowaini haniin igak soiiram bi nakaiswaekim. Niingaka.
5 Mi iriipa hiriinan, tariinanin isid haimii whirin ina mi owin, Adi Komii siya nimbinin siya simiirsi naingwobumbugin.
6 Adi Komii siya simiir nimbinin siya simiirin whisarii bi nimbingin, siya simiirsi naingwobumbugin. Siya simiir miiyim sima miriiyim simiirsi bi nimbingin. Niingaka. Mi Adi Komii siya miiyim sima miriiyim simiirsi nimbingiswo mi ta siir naingwobumbuwa wi opa pi kimaiyin.
7 Mi krima wi paniina boini? Ti diminin Isrelmi iikamim miinan sima napmiriiyin, siyiu komii siir siyiu iiir napam sima siir bi haigin. Mi iikamim Adi Komii siyar naingwobumbuim mi ha nimbinim siir iikam nwowam, sima simairgim ti dimin imiir haiyan iikamim. Mi iki iikam nhirim, yim simiir kwoinim Adi Komii siyar tirkikin mi sima ini kwoinam yaowhaeyiuim, siir siyiu iiir napim.
8 Yokwo Komii saeya boina saiir hiriinan,
simiir kwoinin Adi Komii siya bidi tirkiyin mi sima ini kwoin karamae ywowim. Mi diminin sima kigiyim, sima siiram kig naingwo tibmii kiinim pi boriisopi. Mi diminin sima wakaeiyin, sima siiram naingwo tibmii kiinim pi mi boriisopi. Mi biiya sima nwowa, hiriiyar nwoyokiyokiinaniyin mi ini tariinanar yadigniyin.

9 Adi Komii siir yaiya Devid siya winboinkiya ya hiniinga, sima Adi Komii siirin bidi yaingwo owouugikim mi sima ini yaewou nikwo aeyim inantionanamim. Mi tariigina ya ini uridin krima hiuridikaiiyin huwam ini siir hiriinan ywowa. Mi simiirin ha kiyiskaii mi simiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii.
10 Sima inkam nhwokwisaenan dwokiyam, sima kipi nanaokigimokaeyam. Mi sima inkamin dimin hikak haiiyin mi ha hiugraknaiinamiyin, siir hiriinan dwo. Mi simiir dimin biyieyim, simiirin wi hiriinanar timi kikin hiugrak haiginiu.
11 Mi kara kimiirin pa swoki sriigii, kima ha naingwowi, ti Isrel simiir iikamim sima bidi yonkwobumbuninkin iuguskiyim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi sima Krais siir yai aiir bi wakaeyoknakim mi ta hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siya iki Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainam. Mi Isrel simiirin wi Adi Komii siya minki mi sima wi io whwonkam Juda inkam tani simiir nanaowi. Dimusi rani, siya dimin miiyik simiir hauugin.
12 Mi siyiu biyieyim sima tiriyin, Adi Komii siirin simar hiuyarmai mi siya iki iikamim Juda iikam tani simiirin dimin miiyik asi hauuwi. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim, simiirin ini yimiiyiuwim mi Adi Komii siya ti dimin miiyik miiyikim iki iikam nhirim sim asi hauugikin. Mi mhoiiya Isrel simiir iikamim sima Krais siiram swoki haiyiug naingwonanii mi ti dimin miiyik miiyikim wi Juda iikamim ti nu iirar nwoirkakim hinda tinda wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

Adi Komii siya Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainakim.

13 Mi tariinanin kara ti iikam Juda iikamim tani, tisi yai kimiir nini boinmimauuniyin. Kara aposel inkamkin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin ti iikamim Juda iikam tani, kimiiram. Mi ta miiya kara miriiya kara saiiramin mairgimairga komii asi nwowi.
14 Mi iiya kara hiriinan tirin mi kariir isidin Isrel sima wi whwokwoka nwo rani. Sima wi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya hauuwim iki iikam nhirim sim, hiuyirmaii. Mi kara Juda simiir iikam nhirim wi ti hiriinan siyiu iiirsi nanmaiwarkainaei.
15 Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani simiiram kiwakii, saika nongwomamair aeyam. Dimusi rani, siya Isrel simiir isidin, siirin digiumii bidi haimriiyiugigin. Mi mhoiiya iiya siya simiir swoki ikiunaei siiram swoki itim, ya wi dimin miiyiki miiyiknan nwowi, inkamin ieyanki swoki insiin idwowiyin mi omwai ha waiyaeiyin siir hiriinan.
16 Mi inkamin paemiiyim Adi Komii siir nikiumauuwi mi iki siir kwiya kwiyaim mi siir kwoim mi siir nidim, yim iriipi hiriinan siirara kinairgim. Mi Ebraham siya mi profet inkam miiyik miiyik ikim, sima Adi Komii siir yinisisim nwowi, mhoiiya simiir isidim simiir yinieyim wi iriipi hiriinan siir yinisisimar mi owi.
17 Mi Adi Komii siya ibin inkamki nonkwo nankaiiyin, siir kwiya wai imiir nikrip haii mi siya ibin sasa nikii whakiyin siir kwiyam ha mi ikrip haii mi simiirin wi iripa nitimrwakiu widgii. Mi sima kirie wi sima simar swoki inhai anainaei. Mi Juda iikamim yim ini ibin inkamki nonkwo inkiniyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi Juda iikam tani yim ini ibin sasa nikiiwhakiyin, ini siir hiriinan ywowim. Mi kima isid whisairin ini iripar yitinakiuim, ti pae wiso sowiir hiriinan. Mi wim kima ini ta paeyakwiya waiya ini saiir igsop aiir nokwokairiinanan ywowin. Mi wim kima opa pi siir mii imiirsiyar mi haii. Mi Juda iikam tani kima kirie pi Juda iikamim simiirsiya mi haii.
18 Mi kima hiriinan nwowi mi kima wi ha kipi naingwo, Juda iikamim simiir kouin ini kima ywowim, yipiki ti paeyakwiyam wainamim Adi Komii siya nikrip haiiyim simiir hiriinan. Mi kima hiriinan dimuam naingwowi, ha? Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi Juda iikamim yim ini paeminan ywowim. Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi kima wi dig nwo rani, pae siir mii imiir op hauuwim, paeyakwiya imiirin paemii ieyar kirie haiginiuwi.
19 Mi wim kima wi hiniina boini, paeyakwiyam Adi Komii siya nikrip haiyim igsopa krima mi okwokairinaei yio ini mi owin.
20 Ta yaiya, ya yaimwowairga mi kima, kimasiyar mintirao ta saiirsiyin. Simiirin Adi Komii siya nhinikriropkikim. Dimusi rani, sima siir yai aiir bi wakaena apkim. Mi simiir igsopa kima asi nokwokairiinanaowidga, wim kima siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim. Mi kima, kimamar kipi naingwona, kima wi ti idid. Mi diminim kima naingwo tibmii kiinim simiirsi ha timi mintirao.
21 Juda iikamim, yim ini paeyakwiya kiinan ywowim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriiyar kigninkin okripkai rani. Niingaka. Simiirin wi siyar nikrimkripkii. Mi wim kima, wi ha kipi mi aingwo, Adi Komii siya krimiirin, wi hiriinan mi tir tani. Niingaka.
22 Adi Komii siya iikamim digiumii siir haimriiyiugigim, simiirsiyin naingwoyimyok karamaeka. Niingaka. Sima ini ibyakwiyaim Adi Komii siya nikrimkripkiyim ini simiir hiriinan ywowim, wim kima ini ibin sasa nikii whakiyin, siir kwiyam ini simiir hiriinan

ywowim. Mi kima siiram wakaeyokna apkripkai karam nwowi mi kima wi hiriiyar naingwowi, siya wi krimiir nhinikriropki rani mi wi krimiir nonkwobumbuninkin iguski rani, aniya?
23 Mi Juda iikamim sima swoki aingwo tibmii kiini, Adi Komii siya wi digar nwowi, simiirin wi simiir naeyiu imiirar swoki iyopkimkikiugii.
24 Mi Juda iikam tani kima ini ibin sasa nikii whakin Adi Komii siya nikripkiyin, ini siir hiriinan ywowin. Adi Komii siya miriiya miiya ya ini saikisar ywowa. Mi siya kimiirin ibin inkamki ninkinin, saikar yinkin iyopkikiu haiginiu. Mi Juda iikamim ini ti ibin inkamkin ninkinin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin Juda iikam tani hiniin tiri, ya tariigina ya mii komii rani, Juda iikam simiir swoki ikiunaei mi simiirin simiir maeyaugi maeyau imiirar swoki iyopkimkikiugii. Niingaka. Ɨriig

Adi Komii siya iikam whiekakim Juda iikamim simiirim mi Juda iikam tani ikim wi simiirar nanmaiwarkaina swowi.

25 Ti kariir akamim, kara ha naingwowi, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowim simiir ti sibgu inokninkin, biiya inkamki sibgu ninokninkin karam nwowa, kara ha naingwowi kima ti diminin siirgisiir ti inokninkin mi kara pi boriisopi, kima hiniina naingwoim digworaekwo whiekakim simiirin kimar yinokninkin iski. Niingaka. Adi Komii siya kiyopsibgi haiginiuwi Isrel simiir iikamim simiir kwoin imiirin mi wi ta iiya Juda iikam tani Adi Komii siya nimbinin siir yinisisim nwowi, sima naingwo tibmii kiinana wi saiirar nadigni.
26 Mi mhoiiya ti digworaekwo whiekakim sima digii mi Isrel simiir iikamim ha swoki amswowi Adi Komii siiram mi simiirin wi siyar nanmaiwarkainaei. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinka,
inkamin iikam imiir nanmaiwarkainainin, yio om Saionanki nitin inkamin siya. Mi kwoin bibiyieyim Jekopni isidin siir kwoinau nwokaiyim wi siya kindimdiyiugii.
27 Mi ta iiya, kara simiir dimin biyieyim simiir kindiyiugii mi ta biiya kara nimbina, nimbina ya wa nimbiyami.
28 Isrel sima Adi Komii siir yai win kibiya digiumii saiir haimriiyiugigim, sima whwokwoka saika bi nwowikim mi Adi Komii siya simiirin io asi nwokin. Mi iki Juda iikamim simiiram asi ninmiininkinamkin. Dimusi rani, Isrel simiir kamim Adi Komii siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya simiiramar naingwokwoin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya simiir brougaeyim Ebraham, Aisak mi Jekop, simiir bidi boinin hiniin, kimiir isidin wi karar kigriraowi mi simiirin wi siyiu miiyik iiirar tirhaiginiuwi.
29 Adi Komii siya simiirin wi siyiu miiyik iiirar tiri. Dimusi rani, siir kwoinin wi swoki kisina haigii rani, iikamim siya nimbingiyim, siir iikam nwowam, simiir nanmaiwarkainamin. Niingaka.
30 Biiya Juda iikam tani yaewan kima niki kindiyiu wankim Adi Komii siir yai aiirin mi tariinanin Adi Komii siya krimiirsi naingwobumbugin mi siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigim mi siya kimiiram asi ninmiininkinanii.
31 Adi Komii siya kimiirsiyin ina naingwobumbuwin. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim sima siir yai aiirin yaewan bidi kindiyiuwangikim. Mi tariinanin, Adi Komii siya wi simiirsi swoki aingwobunaei mi siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi.
32 Mi ti siyiuin Adi Komii siir yai aka nantamiyiriyiriiyin, Adi Komii siya iikam imiirin wi iikamim hiugripkiikikaigiyim wi simiir hiriinan hiugripkiikikaigi mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan tirkiyin mi siya mhoiiya krimiirsi naingwobumbuwi mi wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Ɨriig.

Krima Adi Komii siir inig iiir hainan.

33 Ha kipi naingwo, krimiir Adi Komiiyin, siya bimbiuwigi mi iuwi digworaekwowim siya ninokninkinim, ini solwara nwowi siiyinkrinim ini simiir haiburim mi kougikouwin ini siyar yowiskiyin. Krima ninokninkin tani, ti hiriinan siyiuin siya tiriyin mi siya krimiirin wi paniin paniina namisi tiri, siya hindara tiri.
34 Kaimwoka, Yokwo Komii saeya hiniina boinka,
yipikin Biiyan Inkam Komii siir kwoin iiir ninokninkinin, ha? Mi wi nhinga boini siirin, hiniinin, kira ti hiniinin si ti tir, iyie? Ti hiniinin si ti tir, ha?
35 Yipiki inkamkin dimin Adi Komii siir niki hauuwi mi mhoiiya siya siirin wa swoki iyopkiiyiuwi siirin, ha?
36 Niingaka. Digworaekwo whiekakim siyar tirkikim. Mi digworaekwo whiekakim simiirin ini siyar kigirkakim mi digworaekwowim yim ini hiriiyar nwowim, siir kinsiis haiginiuwam. Mi krima siir inig iiirin iinokiinokin hiriiyar hainananaei. Taka yaiya, ya yai kaimwoki kaimwoka. Ɨriig.

12

Krimiir mhii kwoinim Adi Komii siirin inkamim dimin taemin siir ninkin imiiyaeiyim simiir hiriinan hauugi.

1 Ti kariir akamim, kara kimiirin ta yai aiir boininkwokwokii, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiiramin naingwobumbu prasae bi kinkin. Mi siya krimiirin siyiu miiyik miiyik kasa bi tirkin, krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima, krimiir mhii kwoinim Adi Komii siirin, inkamin nae siir ninkin imiiyaeiyin siir hiriinan hauugi. Mi krima siir yai imiir wakaeyokna mi siir mii imiir mirii. Mi siya wi krimaka nwoki ingwomamair aeyim. Mi ti hiriinan siyiuin krima Adi Komii siir inigin wi siir nwoki hainan kiinim.

2 Kima siyiuim nuan iikamim sima tiriiyim simiir kipi kigna diriraerar. Niingaka. Kima Adi Komii siir tiki kigninkinki, kimiir kwoin imiir hiurworwokaiyamin mi kima wi Adi Komii siirgisiiram wakaeyokna apan iikam nwoki owim. Mi kima wi haini ninokninkini digworaekwowim Adi Komii siya naingwowim kima tiram. Yio tiriiginin ini yokiyin, Adi Komii siirin wi mairgimairga siya nwowaiginiuwi. Mi Tiriiginin, krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi.

3 Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin siir aposel inkam asi nokmwin okwohaiginiugin. Mi ta hiriinan kara inigakin kimiirin hiniina boinim, wim kima inig karamae iikamim kima ha kipi naingwo kima wi inig komiigak iikam nwowi. Niingaka. Kima, kimamar kipi naingwona mi kima, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauuwa kimiir, saiirgisaiir digar hid. Mi kima wi ti diminin siya nimbingiyin tiram wi siir nwoki tirim.

4 Krima dinokninkin, krimiir piua kwiruwairga mi saiir piua haimii haimiiyim kasa rani. Piu haimii nhirim yim dimin whir nonkwo diriraerarikim mi nhirim yim dimin whir mi onkwo diriraerarikim sima dimin whirua bi nonkwo diriraerarikim.

5 Mi ti hiriinan siyiuin krima iikam kasa rani mi krima ini piu kwiruwananar swoki owim. Dimusi rani, krima Krais siir yai aiir wakaeyokna apkim mi krima ini iripar yitinakiuwim. Mi krima, krima krima ti swoki whinkinsiis ankinsiis irni nwirniyin.

6 Mi diminim Adi Komii siya tiriyim mi siya hauuwiyim krimiir sima hirii hiriinankina rani. Niingaka. Adi Komii siya kimiirsi naingwobumbugin mi kima wi hainii ninokninkini diminin siya kimiir boinmauuin. Mi siya ta yai boinmimauuni ninokninkina inkam nwirni hauuwi mi siya siir naingwo tibmiiya saiir digar boinmimauu.

7 Mi Adi Komii siya krimiirin kirie siir mii aiir miriiyam hauuwi. Iki iikam nhirim sima whinkinsiisam mi kima ta mii aiirgi aiirarar sibgu mirii iski. Mi Adi Komii siya kimiirin kirie siir yai aiir boinmimauuam hauuwi. Mi kima ta miiya siya hauua saiirgisaiirarar sibgu mirii iski.

8 Mi kima iikamim Adi Komii siya nimbinim iikam nhirmi nokboin prapras haiginiuwi mi ti hiriinan siyiuin kima tirin simiir, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirmi nokboin prapras haiginiuam mi kima ta mii aiirarar sibgu mirii simiir whinkinsiis haiginiuam. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim digworaekwo iikam nhirmi sioitkin hauuam mi sima ta mii aiirin sibgu mirii mi simiirin digworaekwowim hoimgakar sioitkin hauu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirmi kou nwowim, kima sibgu tir mi kima wi sibgu dwo. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim, iikam nhirmisi naingwoyimyokim, sima saiirin wi sibgu tir. Mi kima simiirin wi nimbuniniekakar dwoki.

9 Kima kipi niksisae, kima irni kwirniyamar daingwo dimin miiyik miiyikim simiiraramar daingwo. Mi diminim biyie nwowiyim simiiramin kipi naingwo.

10 Irni nwirniyam naingwokwowiya, ini kiriir yinwigim simiiram kira naingwowiya ini saiir hiriinan yowa iikam nhirmiyam naingwokwowiya ini kiramar naingwonaeiya ini saiir haibura.

11 Kima piugi kipi piyao. Diminin kima tiriyin Biiyan Inkam Komii siir kimiir kwoinin ti siirarar hauu iguski.

12 Kima mairgimairga hiriiyar dwokripkai iiya Biiyan Inkam Komiiyin Krais siya swoki itana saiiram. Mi iiya kimiirin dimin biyieki kimbu haiginiuwi, kima wi sibgu dokworinu. Adi Komii siiramin dimin taeminamin. Iinokiinokar sriinanae.

13 Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim sima paeprikabnan nwowi mi kima simiirin kimiir digwokworaekwo imiirar hauu. Mi iikam nhirim om whiranim kimaka boinaenakiyam niti, kima simiirin igi haigi idwokaigi.

14 Mi iikamim kimiir nonkwoniinwomwiirninkin haiginiuwi kima simiirin yamdi kipi swoki tir. Kima simiirin siyiu miiyiki miiyik iirar tir. Mi Adi Komii siiram kwisboinki simiir whinkinsiis haiginiuwim.

15 Mi iikamim mairgimairga nwowi mi wim kima iriipi hiriinan simakar timi inkin mairgimairga. Mi sima hik mi haii mi wim kima iriipi hiriinan hik simakar timi inkin hai.
16 Kima iripa dongwomamair ae kima ha kipi naingwo, kouwin ini kimar ywowim. Niingaka. Kima iki iikamim inig karamaeyim simaka damasu mirii, iki mii bibiyieyim sima miriiyim simiir. Mi kima iki iikam nhirim simiirin ha kipi naingwo, ninokninkin komiigakin kimar yo. Niingaka.
17 Mi kima iikamim siyiu biyie kimiir tiri simiirin yamdi kipi swoki tir haiginiu. Mi kima iikam imiirin dimin miiyik iiirar tirii mi sima wa kigninokninkinkii. Wim kima siyiu miiyiki miiyik iiirar tirii.
18 Mi siyiu kakin niuwi, kima digworaekwosi kipi niniinansao. Niingaka. Kimiir kwoin komiiyin iikam imaka nongwomamair aeyam daingwo.
19 Ti kariir akamim kima iikamim kimiir tirbuwim simiirin yamdi tirbuwam kipi swoki tir. Kima ti iikamim io kimaka nwowim, simiirin Adi Komii siiramar dwo. Wi yamdi siyar tiri. Kima ti diminim Adi Komii siiram dwo yamdi siyar tirim. Dimusi rani, siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim hiniina boinkim, simiirin mhoiiya wi yamdi karar tirhaiginiuwi mi wi karar nonkwobumbuninkin haiginiuwi.
20 Mi kima iikamim siyiu biyie kimiir tirim simiirin yamdi kipi swoki tir. Mi sima mhiigi naowi, kima simiirin naemin ha timi hauu sima naeyam. Mi sima kwoinki mi haeii, kima simiirin op ha timi hauu kwiyae. Mi kima simiirin hiriinan tiri, mi sima wi nidid prasaekikin tani, ti siyiu biyieyin sima tirin kimiir siirsiyin. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini nhiridmir parid siyitkinkinan ywowin simiir mwo imiir.
21 Mi hiriinanki niuwi, kima siyiu biyieyin siiram kipi kiwaki, siya nikwowaisiiyam. Niingaka. Kima siyiu biyie imiirin siyiu miiyikin kima tiriyin siya dikwowaisii. Ɨriig.

13

Kima gavman simiir siyiu imiir dap

1 Iikam hoimgak krimarin, gavman simiir inkam komii komiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Adi Komii krimiir Wanin siyar nokmwin okwo haiginiugim gavman simiirin, iki iikam whiekakim omom omomanim simiir kigriraowam. Adi Komii siyar nimbingikin, iikam imiirin, gavman nwowamin krimiir kigriraowam tariinanin.
2 Mi iikamim gavmani iikamim simiir yai wakaeyokna karam nwowim, yim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyiuwi mi ti hiriinan kamim, yim siyar nokmwin okwo haiginiugim, ta hiriinan mii aiir nwowamin. Mi sima gavman siir yai aiir wakaeyokna karam nwowi, simiirin wi gavman siya nonkwoniinwoimwiirninkin haiginiuwi.
3 Mi iikamim siyiu miiyik sibgu tiriyim, kima ha kipi naingwo gavman siya wi io kimiir nwowi. Niingaka. Mi iikamim siyiu biyie tiriyim, sima didid simiirsiyin. Mi kima gavman siirsi nididi, io kimiir nwosi mi kima wi ti hiriinan siyiuin siir di tirii kima wi siyiu miiyik iiirarar pi tirin.
4 Yim sima Adi Komii siir igsopa saiir nokwokairinanan ywowim. Mi kimiirin ini simar kigirkakim mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aeyim. Mi kima siyiu biyie tiri, kima wi dидid. Dimusi rani, sima inig komiigak whisarii bi nwokim mi kimiirin simiir kirie aeya nonkwowi mi wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinaka, iikamim siyiu biyie tiriiyim simiir nonkwobumbuninkinam.
5 Dimino whiskwo kima wakaeyokna api gavman siir yai aiirin. Kimiirin wi Adi Komii siya pi nonkwobumbuninkinisi mi wi mi naingwoyimyoknanaeisi.
6 Wim kima umirim Gavman simiir asi hauuwi, Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinanaowida, kimiir kigriraowam iinokiinokin mi kima wi wadie nwoki owim.
7 Mi kima dimin taeminim gavman simiir iikam ima nikiuwiyim, simiir hauuwam yim ha timi hauugi. Mi Kima gavmani iikamim umiram sima sriigiiyim, kima simiirin ha timi hauugi. Mi sima nuni umiram mi sriigii, yi iriipa hiriinan ha timi hauugi. Mi gavmani iikamim yim sima ini krimiir kou ywowim mi krima simirin siyiu miiyikimiiyik iiirar sibgu tir. Ɨriig.

Mi iikamim iikam nhiram naingwowiyim, yim sima Adi Komii siir siyiu iiir napikim.

8 Mi kima inkam nwiri dimin haii, wi niyopkiiyiu karamae kipi swoki o. Mi kima inkam nwiraka wi hiriinankak kipi nwo. Mi diminin whiruwairgin, niyopkiiyiu dig nwo karamae nwowi, irni nwirniyam naingwokwowiyin. Mi iikamim, iikam nhirmiyam naingwokwowiyim yim sima Adi Komii siir siyiu iiir napkim.
9 Adi Komii siir siyiu komiiyin hiniina boinkin, kima hii inkam nwirni wig aka kipi nanae mi wig irni kam aka kipi mi anae. Mi inkam kipi mi isomsom aokao mi hii kipi mi tauae mi kipi mi kigmair, ti sima sima rani, siyiu komii siir yai nhirim ina mi owim. Mi

diminin whiruwairgin simiir kou nwowin, yio hiniingin kima iikamim kimiir omaka kingiin nwowim, simiiramin kiramar naingwonaeiya saiir hiriinan daingwo.
10 Iikamim, iikam nhiram naingwowiyim sima simiirin siyiu biyie bi tirikim mi ti hiriinan siyiuin iikam nhiram naingwowiyin, yio Adi Komii siirgisiir siyiu iiirar napi.
11 Kima hiriinan tir iiya Jisis Krais siya swoki iuuniyana nua tiriir ini kingiin nwowa. Mi kima Jisis Krais siir mii aiir mirii wi kipi mirii piyapiyao.
12 Ihi, iiya siya swoki itana nua tiriir, ini kingiin nwowa. Mi krimiir iiya ti nuin dimin biyieki naokingugukikaiyin siir nwowana ini dig kingiin nwowa. Mi krima Setan siir siyiu biyieyim yim ti iuguski. Mi Adi Komii siir kirie aiir hai mi Setan siir ti swoki kwatio.
13 Krima siyiu miiyik iiir sibgu ap mi siir sibgu tir. Iikamim nabie kigomok apiyim sim hiniin mi siyiu biyie siir kipi nap iki iikamim nii tisisir apiyim simiir hiriinan. Yim ini op biyieya kwiyae whaowaeiya saiir kwiyae whaowaenan ywowim. Sima hii nanaekim mi yaii priininii priininiigim mi io whwonkam nanaokim mi wranan ninsikim.
14 Mi wim kima wi hiriinan kipi tir kima Jisis Krais siir kirie aiir hai. Mi dimin biyieyim kimiir kwoinki naingwowiyim tiram, yim wi kipi tir. Iriig.

14

Krima iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kipi hid.

1 Mi iikam nhirmi naingwo tibmiiya kirie nwo karam nwowi Jisis Krais siiramin mi kima simiirin kipi hiuyarmai kima simiiram dapiyao Adi Komii siir inig iiirin kinakar hainanam. Mi kima diminin whwokwoka nwo karam nwowiyim simiir kipi ninkinwamwarkii boin.
2 Boiniyio yaiya kara pi hiniina boini, mi inkamin Adi Komii siiram naingwo tibmiiyin siir naingwo tibmiiya saeya ha boini, ti naepai naepaiyim yim hiriiyar daeswo, yio siya wa dae. Mi nwirin siir naingwo tibmiiya Adi Komii siiramin kirie nwo karam nwowi, yio wi kiuaekiuaeyim simiirarar timi ae.
3 Mi inkamin naepai naepai naeiyin, siya iki inkamin naepai naepai naesi nididiyin siir kipi nigbumbu, yio ti hiriinan siyiuin yio miiyik rani. Mi inkamin kiuaekiuae ara mi aeiyin yio iriipa hiriinan, iki inkamin naepai naepai imiirar naeyarkakiyin siir kipi mi igbumbu. Mi yio tiriiginin yio iriipa hiriinan miiyik rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yanmaiwarkainaswowin.
4 Kima hiriiyar naingwowi iki iikam nhirim Krais siir mii miriiyim, simiir hidim mi kou ini kimar ywowim, ha? Biiyan Inkam Komii siya hidi digworaekwo whiekakim siir iikam ima tirim simiirin wi wadieyar nwowi, iyie? Wi wadie nwo rani, aniya? Simiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiuwi, siyiu miiyik tiramin.
5 Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii nhirim simiir kouwin ini ii kwira kou saeya ywowa. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii whiekakim ini hirii hiriinankimar ywowim. Mi Kima irira nwinwira diminin kima naingwowiyin, siiramin sibgu daingwo omok hid.
6 Mi iikamim ha naingwowim, ii nhirim iki ii nhirim simiir kouwin ini sima ywowin, yim sima Biiyan Inkam Komii siir inigin hiriinan saiirsiyar mi hainani. Mi iikamim naepai naepai imiir naeyarkakiyim, yim sima Biiyan Inkam Komiiyin siir inigin simiirsiyar mi hainani. Dimusi rani, sima ti naeyim Adi Komii siya hauugiyim simiir, siirin simiirsi ti swoki boin wadieki. Mi iikamim kiuae kiuae ara naeiyim, yim sima Biiyan Inkam Komiiyin siir inigin ti simiirsiyar mi hainani. Mi sima Adi Komii siirin ti naeyim siya hauuim pi simiirsiyar mi boin wadiekii.
7 Inkam nwirkin siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyamin, siya bi nonkwokin. Niingaka. Mi inkam nwirki siir kwoin airgar bi mi aingwo aonamkin. Niingaka.
8 Mi krima omwaiyar mi waiyaei yio Biiyan Inkam Komii siirar diminkin. Mi krima mi aonami yio iriipa hiriinan Biiyan Inkam Komii siirar diminkin mi krima omwaiyar mi waiyaei mi krima mi aonami, nimkrima Krais siir iikamkim.
9 Dimusi rani, siya bidiya yaowin mi ini iki iikamim naokaowim mi iikamim krima ti omwaiya niki waiyaim siya ini krimiir Biiyan Inkam Komii nwowin.
10 Mi dimusika, kima kimiir nomiiyauim simiirin whisarii prii hidi, ha? Mi dimusika, kima kimiir nomiiyauim simiir nigbumbuim, ha? Mi mhoiiya krima homgakarin wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. Mi diminpai diminpaiyim wi siyar hid iskii.
11 Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin hiniina boinkikin,
Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkikin, kara kimiirin yaimwowar boinki, kara ini omwaiyar waiyain. Ombud komiiyin wi ogmwo kariir whwonkam idair nini hiunii mi sima wa boini Adi Komii kiingi kiinin kirargin.
12 Mi krima irira nwinwira Adi Komii siirin, wi krimiir yapayapa kwoin imiirar boini, krima ti dimin taeminim hiniin dimusi tirkim, iiya krima ti nu iiir niki owa. Mi krima wi mintarao, siyiuin krima tirin iki nomiiyau nhirim naingwo tibmii kiinim sim. Iriig.

Krima nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir naingwo tibmiiya saiir kipi tirbu.

13 Mi krima, krimiir nomiiyauwim simiir kipi hid. Kima ti dimin hiriinanim simiirsi daingwo. Kima, kimiir nomiiyau imiirin dimin kipi swoki tirsran simiir nikpitmaiyamin siyiu biyie tiram mi sima nanka ikiiyamin. Niingaka.

14 An kara Jisis Krais saika bidi yitinakiukikinin mi kara asi ninomokninkini, digworaekwo whiekakim wadie kina nwo imiirin. Mi nwirki ha naingwowi, ti diminin miiyik rani mi siya wi kipi tir mi wi kipi mi ae.

15 Mi naeyin kira naeyin, kiriir nomiiyauin kiriirsiyin hikak siya nwowi mi ti hiriinan siyiuin, yio nomiiyauam naingwokwowiyin si rani. Mi ti dimin hiriinanin kima naeyin siirin, kima iikamim yipiki Krais siya naowin simiirsiyin, simiir whwonkam ida kipi nae, simiir naingwo tibmii aiir tirbuam.

16 Mi dimin whir kipi swoki iisiimauu iikam nhirmiyin, wim wi sim pi boinbumbuwisi ti diminin kima ha naingwowiyin, yio wadiekin mi yim sima wa boini, yio miiyik rani.

17 Mi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siir isidin siirim, yim naeni dimin tani mi yim op kwiyaeni dimin tani. Niingaka. Yim hiniin hiniingim, dimin whirki kimbu karamae nwo mi iripa Adi Komii saika nongwomamair aei mi mairgimairga nwo. Yim ti dimin hiniinim yim Adi Komii siir naeyiu ieya hauugim. Mi ti diminim simakisimairgim kougi kou nwowim.

18 Mi kira ta mii hiriinana saiir mirii Jisis Krais siiramin mi Adi Komii siya kiriirin wi mairgimairga prasae nwo rani, ta miiya kira miriiya saiiramin. Mi kimiir nomiiyauim yim iriipa hiriinan wi mairgimairgar mi owi.

19 Mi krima siyiuin krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iripa nongwomamair aeiyin mi kirie irni nwirni hauuwiyin, siir dap.

20 Kima Adi Komii siir miiya ti naeyam kima naeyim tirim simiirsi ara kipi tirbu. Nae whiekakim yim wadiekinargim. Mi ti diminin kira naeyam tirin, kiriir nomiiyau siir whwonkam ida siir naingwo tibmiiya saiir nanka ikii, yio tiriiginin wi biyieki biyie nwowi.

21 Mi diminin kira naeyam naingwowin mi opa kira kwiyaeyam naingwowa, kiriir nomiiyau iiirin siya nanka ikii mi kira ti hiriinan diminim wi kipi swoki tirmimin wi hindarar ditkii iuguski.

22 Mi diminin kira ha naingwowiyin yio nae dimin kibikin mi kima siir naeyam naingwowi yio kimakima dimprio ae, kima inkam nwirni kwoin nipiyaokiiyim kipi tir, yio kima mi Adi Komii siya kimiirarar diminkin. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi siyiuin kima tiram naingwowin yio siyiu wadiekin mi sima wi mairgimairga nwowi.

23 Mi inkamin kwoinin whisa nwowi diminin siya naeyam naingwowin mi siya siirin wi kipi nae. Mi siya ti dimin iiir naei, yio siya dimin biyie bidi tirin. Mi diminin kira ha naingwowin, yio dimin biyiekin mi kira siirin hiriiyar tirkripkaii, yio tiriiginin, Adi Komii siya ha boini, tiki diminin yio dimin biyiekin. Ɨriig.

15

Krima Krais siir yai aiirar wakaeyokna ap.

1 Mi iikam krima yipiki naingwo tibmii kiinim Jisis Krais siiram, krima iki iikamim Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim simiir whinkinsiis haiginiu, yim wi pi nikii iuguskiisi. Mi krima, krimamar kipi naingwona.

2 Nim wi krimamar pi naingwonaeisi, krima iki iikamim naingwo tibmii kiinim simiir whinkinsiis haiginiu mi simiir naingwo tibmiiya Jisis Krais siiramin wi kirie nwoki owi.

3 Adi Komii siir Yokwo Komiiya hiniina boinka, siya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, siya siir kwoinairga bi nitkin, krimiiram nauni miriiniyim. Niingaka. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinka, ti yai bibiyieyim sima nigbumbuwiyim, an kara ini warar mi ikin hikin mi krima wi krimiir kwoinkar kipi naingwo mirii.

4 Ti yaiyim biiya sima winkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krimiir nowamwarkai haiginiuwam winkikim. Mi iiya sima ti yai imiir winkiyim, sima minam winkikim krimiir kwoin imiir wokmai haiginiuwam. Mi hiriinanki niuwi, krima wi naingwo tibmii kiin pranae kin tani, ta iiya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiiyana saiiramin.

5 Adi Komii krimiir Wanin sikisiyairgin krimiir wokmai haiginiuwiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin sowiir bwamkibwamin. Mi kara Adi Komii siiramin hiriinan saiiram kwisboin yokiyokiigin. Mi iiya siya kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi kima iripa dongwomamair ae, Jisis Krais siya tirin siyiuin krimiir niisiimauuwin siir hiriinan.

6 Mi krima wi kwoin whiruwar dwoki mi wi diriyar timi boinki, Adi Komii siir inig iiir hainan praprasamin krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Ɨriig.

Krais siya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim simiir kinsiis haiginiu swokin.

7 Jisis Krais siya bidi mi boinin, krima siir iikam nwowam. Mi iriipa hiriinan siyiuin kima
nwirni irniyamar timi aingwo. Mi hiriinanki niuwi, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iiir
hainan prapraski. Dimusi rani, sima kimiir siyiu iiir kigim.
8 Mi ti yaiyim kara kimiir boinmimauuwim simiir yaimwokiyaimwowim yim hiniingim,
Jisis Krais siya Juda iikamim, yipiki miois kitiyopnir haiiyim simiir whisarii mii priimiriiyan
inkam nwokin. Siya simiir niisiimauuwam tirkin siir Adin siir yaimwo kiina. Mi Adi Komii
siya dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeiyim simiir nimbingiyim bidi bidiniyar
Ebraham Aisak mi Jekop simiirin wi siya tiri.
9 Kima mi kimiir nomiiyauwim naingwo tibmii kiinim kima iripar dongwomamair ae.
Dimusi rani, krais siya iki Juda iikam tani simiiram warar nitkin. Mi sima wi Adi Komii
siir inig iiir nwoki hainan praprasim ti iikam whiekakam siya naingwowiya saiirsi. Yokwo
Komii saiir yaiya hiniina boinka,
mi ini mi owin kara ti Juda iikam tani simakar mi owin mi kara mwai wi kiriir inig iiir hainan
prapras waowi.
10 Mi Yokwo Komii saiir yai kwira saeya ha boinkika, kima iikamim Juda iikam tani, kima
mairgimairga dwo Juda iikamim simakain.
11 Mi haimii whirin yio hiniina boinkikin, kima iikamim Juda iikam tani, kima Biiyan Inkam
Komii siir inig iiir hainan prapraski. Mi iikam whiekak kimarin, siir inig iiirin nhamii
nhamii kipi hainan prapraski.
12 Profet inkamin Aisaia siya Yokwo Komii saiirin hiniina win boinkikin, mhoiiya inkam
nwirin wi sipi niti, yio Jesini isidin siirgin Devidni adin mi iikamim Juda iikam tani hinda
tinda nwowim, simiirin wi siyar kigiski. Mi sima wi hiniina naingwo aingwo tibmii kiini,
simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.
13 Adi Komii siyairgin, krimiir naingwo tibmii kiina saiir bwamki bwamin. Kara ha
naingwowi, mairgimairga mi iripa nongwomamair aei siyiuin yio kimiir dinkiniukikai. Mi
Adi Komii siir naeyiuin siir dimin kirie kirieyim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim,
ta Adi Komii siiram kima nwowa siya nanmaiwarkainam. Ɨriig.

Pol siya siir mii aiiram mairgimairgakin.

14 Ti kariir akamim, kara bidi yinokninkinin, kima iikam wadiekim mi Adi Komii siir yai
imiirin kimar yinokninkin. Mi irni nwirniyin kimar mi owimwarkaiyiuwi, wi digar mi owi.
15 Mi yokwowa ti digworaekwo imiira igao yai kara winboinkiya, kimiiram, kara bi
nididgin simiir boinmimauusiyin. Niingaka. Kara minsi winkikin, kima wi pi naingwo
owouwisi, ti digworaekwo imiirin. Dimusi rani, kariirin Jisis Krais siir aposel inkam
nwowamin Adi Komii siya nokmon okwo haiginiugin.
16 Mi kara siir miiyan inkam asi nwokin, iki Juda iikam tani simiirsi nini miriiyiuwim.
Mi an kara ini pris inkamnan ywowin, Adi Komii siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam
simiir. Mi iiya sima Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiini mi Adi Komii siir naeyiuin simiirin
dimin whirki kimbu karamae nwohaiginiuwi, siir whwonkam idain mi simiirin kara swoki
hauugi, diminin Adi Komii siir hauugiiyin siir hiriinan mi siya bigi wi nasmirwaiyar nwoki
owim sima siir iikam kiingi kiin nwowam.
17 Mi an kara Krais siir inkamkin mi kara mairgimairga asi nwowi ta miiya Adi Komii
siira kara miriiya saiiramin.
18 Kara pi dimin whir wara boin tani, kara miiyim kara miriiyim Krais siya
whindiriraerarim kariir, pi simiir boini, iikamim Juda iikam tani sima wi siir yai aiir
nwoki wakaeyoknaim mi wa nwoki aingwo tibmii kiinim. Mi ti yaimin diminim kara tirim
siya whinkinsiis haiginiugin.
19 Kariirin Adi Komii siir naeyiu ieyar whinkinsiis haiginiugin, dimin kirie komiiyim biiya
iikamki kig karam nwowim simiirin. Mi kara Jisis Krais siir yai win kibi kibiyim om komii
Jerusalem hirankar boinmimauunaniyin, ini nu Ilirikam hirar yadigiuwin.
20 Mi ti diminim kara tirim, kariir kwoin komiiyin, simar nwokin, krais siir yai win kibiya
saiir boinmimauuwamin, iki iikam nhirim, om nhiranim simiir hiranim wakae karamae
nwowim simiir. An wi iki omoman kam nhirkim sim niki boinmimauuwim, wi sim pi swoki
boinmimauuwisi. Kara yinin inkam nwirkin ninansiin okwogikin omaka siir idwo haigin
miriyim pi boriisopi.
21 Niingaka. Kara Yokwo Komii saiir yaiyim simiir wakaeyokna apam tiri, saeya hiniina
boinka,
iikamim Krais siir dimin taemin imiir kig karam nwowim wi sima kigi siirin. Mi iikamim
biiya siir yai aiir wakae karamae nwowim sima wa ninokninkini siir yai aiirin. Ɨriig.

*Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin mi nu Spen hiriir namim
warar mi tiri.*

22 Ɨinokiinokin kara kimiir kignakiyam ina naingwowin, kariirin ta mii aeyar kwipiyaokiii mi kara kimiir kignakiyamin paniinsi yitsi.
23 Biewii biewiiyim namkiyim, kara kimiiram nitima naingwokin. Mi tariinanin kariir miiyim tapairin ini dig ywogigim.
24 Mi tariinanin kara kimiir kignakiyam tiri mi nu Spen hiriirin pi mhoiiya nwoki amim. Mi kara, kimaka warauur nini gwo ae sasaenakii mi kariirin wi siyiuam kima nwoki whinkiyansa haiginiugiyim nu Spen hiriir namamin.
25 Mi tariinanarin kara pi om komii Jerusalem tiriir swoki ami Adi Komii siir iikamim hiranim simiiram.
26 Mi iikamim naingwo tibmii kiiniyim nu Mesodonia mi nu Grik hiranim sima kwoin whiruwa bidi ywokiyim, umir haingiriyiu haiginkiyim, Adi Komii siir iikam paeprikabim om komii Jerusalem hir nwowim simiiramin.
27 Kwoin whiruwa sima simar nwokikin hiriinan tiramin. Mi sima om komii Jerusalem hiran iikamim simakan dinaukakim. Ɨiya Juda iikamim sima boinmimauuwa yai win kibi kibiyim iikamim Juda iikam tani simiir, sima naingwo tibmiiyam Jisis Krais siiram, saiirsika. Mi ini mi owin, sima Juda iikam paeprikabim om komii Jerusalem hiranim Adi Komii siirim, simiir mi whinkinsiisim, ta simiir dinau aiir digiyam.
28 Biiyin, kara pi ti diminin siir tiram niki ami mi ti umirim sima haingiriyiu hauugiyim kara simiir nikini onkwo hauugigi. Mi kara nu Spen hiriir namim tiri mi bii wi kimiir nikini kigigi.
29 Mi iiya kara kimiir kigam tiri, kara hiriiya naingwowi Krais siir dimin miiyik miiyikim wi kariirarar nakaisiskini. Mi kara simiirin wi kimiirar mi whinkinsiis haiginiuwi.
30 Ti kariir akamim kara kimaka srii komiigakin. Dimusi rani, kima Jisis Krais siirim naingwokwonanaei mi Adi Komii siir naeyiu siir kirieya kima irni nwirniyamin ina ninan aingwokwowim. Mi kara ha naingwowi, kima Adi Komii siiramin kariiram wara dinkin kwisboin
31 kariir whinkinsiis haiginiuwam, ti iikamim nu haimii Juda hiranim, kariirin wi sima pi nisomaowisi. Mi kima siiramin ti umirim kara hauuwi Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiir siiram warar timi kwisboin, sima wi mairgimairga nwoki owim.
32 Mi Adi Komii siya ha naingwowi kara kimiir wini kignaki mi kara wi kimaka nini ongwomamair aesasaenakiyim.
33 Kara ha naingwowi, Adi Komiiyin yipikin krima nongwomamair aeni bwam nonkwowin, siya ini whiekak kimakar nwowin. Kaimwoka. Ɨriig.

16

Pol siya iikamim simiir nokboinmamairgikin.

1 Kara kimiirin wig ira saiir boinkii, saiir inigin Fibika saeya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api wiga. Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim om Senkria hiranim simiirin saeya whinkinsiisika.
2 Kara kimiirin ta wig aiirin minam boinmauu wakaekii, kima saiir nokboinmamair haiginiuwim kima nokboinmamair haiginiuwa iki iikam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim simiir, saiir hiriinan. Mi kima saiirin siyiu miiyik iirar tir siyiuin Adi Komii siya naingwowin kima tiram saiir. Mi diminin saeya haiyam naingwowin saiirin whinkinsiis haiginiu. Dimusi rani, kariirin saeya whinkinsiis haiginiugin mi iikam nhirim simiirin iriipa hiriinan.
3 Mi ta kariir nokboinmamaira kima Prisila mi saiir kam ieya Akwila sowiirwai tini boiniu yo sowa Jisis Krais siir mii kibiya kanaka miriigo.
4 Mi biiya sowawaiyin parii parii naowim kariir whindiriraersi. Kanakana rani, sowiirsi mairgimairga, iki iikamim hinda tinda nwowim Juda iikam tani naingwo tibmii kiinim yim sima iriipa hiriinan mairgimairga bidiyar mi owim sowiiramwaiyin.
5 Mi kima iikamim sowiirwai omaka hirar haingiriyiu idwokai hainaniyim Adi Komii siir inig iiir, simiir ha boin, kara simiir nokboinmamairgikin.
6 Mi Maria saiirin ha timi boin, kara saiir nokboinmamairgikin. Saeya kimiirin dimin taemin kasa bi whindiriraerar haiginiuga.
7 Mi kima Andronikas mi Junias sowiirin ha timi boin, kara sowiir nokboinmamairgikin. Mi ti Juda inkam nwiso sowa kanakar ninkin hiuyokiyokaigwo maeyauwa mii biyie miriiya saiir. Mi aposel kamim sima sowiir bidi sibgu inokninkinim. Mi biiyarin kara Krais siiram niki aingwo tibmii kiin karamaeyar niki owa mi ywo sowa saiirar naingwo tibmii kiingwo.
8 Mi kima Aplietas siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamairgikin. Siya kariir nomiiyau kibikin, Biiyan Inkam Komii siir mii aiir miriigin.

9 Mi kima Eban siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamairgikin. Siya Biiyan Inkam Komii siir mii aiirin kanakar miriigin. Mi kima Stekis siirin warar timi boin kara siir nokboinmamairgikin. Dimusi rani, siya kariir nomiiyau kibikin.

10 Mi kima Apelis siirin ha timini boiniu, kara siir nokboinmamairgikin, kara iikam nhirim simiir yai wakaekin siya Krais siir siyiugi siyiu iiirar napkin. Mi siirin iikam biyie nhirim siyiu biyie sima tirhaiginiuwin mi siya hiriinansi bi nwokin. Mi Aristobyulas siir omakan iikamim simiirin ha timi boin, kara simiir nokboinmamairgikin.

11 Mi kima Herodion siirin kariir isidin siir inkamin siirin pi ha boin kara siir nokboinmamairgikin. Mi kima iikamim naingwo tibmii kiiniyim Nasisas siir omaka iruwanim simiir wi ha timini boiniu, kara simiir nokboinmamairgikin.

12 Mi kima Traifina mi Traifosa sowiirin ha tini boiniu, kara sowiir nokboinmamairgikin. Biiyan Inkam Komiiyin siir miiyim kiigi sowa ninkiko. Mi kima ta wiga Pesis dapiya saiirin ha timi boin, kara saiir nokboinmamairgikin. Saeya kariirgi kariir nomiiyau kiinga. Mi saeya Biiyan Inkam Komii siir miiyim pranae pranae bi miriiga.

13 Mi kima Rufas siirin wi ha tini boiniu, kara siir nokboinmamairgikin, ti inkamin Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiuin siir sibgu apiyin. Mi siir yopiiya, ya ini kariir yopiinan warar mi owa.

14 Mi kima Asin Kritas, Fligon mi Hemis Patrobas Hemas mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim simaka hir nwowim simiirin ha tini boiniu, kara simiir nokboinmamairgikin.

15 Mi kima Filologas mi Julia mi Nerias mi siir yokman aeya mi Olimpas siya mi iikam nhirim Adi Komii siirim simiirin wi ha tini boiniu, kara simiir nokboinmamairgikin.

16 Mi Kima iikamim warauranim irira nwinwira kima kimar dokboinmamairna. Mi iikamim naingwo tibmii kiiniyim, Adi Komii siir inig iiir haingiriyiu hainaniyim hinda tindainim yim sima iriipi hiriinan, wi kimiir mi okboinmamairgii. Iriig.

Nikopkaigiyan yai aeya

17 Ti kariir akamim, kara kimiirin minsi boinmauugi kima mintirao. Kimiirin wi iki iikam biyieyim sima pi niinikibiirisi isidin whisa nwowam, Adi Komii siir yaiyim Kima wakaeyim biiya simiirsi. Mi ta simiir hiriinan yaiya dimin taeminim iikamki naingwo tibmii kiiniyim, wi saeya kikinwaisiigi mi kima ti hiriinan iikamim simiir kingiin kipi nwo.

18 Mi ti hiriinan iikamim yim Biiyan Inkam Komii siir mii imiir bi miriigim. Niingaka. Yim sima, simiir kwoin imiirar napikim, ti hiriinan dimin iiir tiramin. Mi sima pa priiyiksasae hiir kinaop itkaigai boinami mi iikamim ha niki aingwowim sima yaimwowa boini.

19 Mi wim kima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikim mi iikamim hinda tindanim sima kimiir inig iiirim bidi haigin idwokiyim mi tariigina kara kimiirin mairgimairga komiiga. Kara ha naingwowi, kima siyiu kibi iiir sibgu inokninkin. Mi kara pi boriisopi kima iki dimin biyieyim simiir tirim. Niingaka.

20 Kimiir kwoin imiirin Adi Komii siya tirkikin, iripa nongwomamair aeyam. Mi wi kimimin tani, Setan siirin wi siyar nonkwoniiwomwiirninkin iuguskii mi siirin wi siyar niinibrombrop itkini. Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbuwa wi kimakar nwoki owim.

21 Mi Timoti siya kanakar miriiyin, kimiirin siya nokboinmamair haiginiugikin. Mi Lusias, Jeson mi Sosipata, kariir isidin, yim sima kimiirin wara mi okboinmamairgikim.

22 Kara Tetiaskin, ta yokwowa Pol siira kara whin winboinkika. Mi an kara iriipi hiriinan kariir nokboinmamaira simiiram mi boinkika.

23 Mi Gaias siya inkamin nae Pol kariir diriraerar hauu aeyin, ti inkamin siir omakain iikamim naingwo tibmiiyim iripa sima haingiriyiu owiya yio iriipi hiriinan, siir nokboinmamaira kimiir mi boinkika. Mi Esrastasin inkamin gavmani yokwo digworaekwo winiyin, ti om komii siiranin mi krimiir nomiiyau ieya Kwotas yo sowa iriipi hiriinan sowiir nokboinmamaira kariiram mi winboinkika.

24 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir naingwombumbuwa, saeya kimakar dwokripkai. Ta yaiya saeya kaimwo ywokiya. Iriig.

Kima Adi Komii siir inig iiir hainan.

25 Mi kima wi asi niti Adi Komii siir inig iiir hainanam siyairgin kimiir naingwo tibmii kiina saiir whinkinsiis haiginiuwi, hiriiyar nokwoyokiyokiigiyamam. Mi Krais siir yai win kibiya kara boinmimauua Adi Komii siya haigiprakaiya krimiirsi, tariinan saeya idwowiya bidi yimbiyama.

26 Mi tariinanin ta yaimwokyaimwowa idowiyakiidowiya bidi yimbiyamkiya Yokwo Komii saiirin. Mi Adi Komiiyin yipikin omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyamiyin, siya krimiir bidi boinkiyin, siir yai aiir boinmimauuam iki iikamim hinda tindanim simiir mi sima wa nwoki aingwo tibmii kiinim.

27 Kara ha naingwowi, krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiir hainanprapraski, yipikin digworaekwo whiekakim simiir ninokninkin digin. Krima siir inig iiirin iinokiinokar hainanpraprasnanae digworaekwoim Jisis Krais siya tirim krimiir simiirsi, ta yaiya ini kaimwo ywowa. Ŧriig.

1 KORIN

Mi iiya Pol siya om Efesas hir nwowa mi siya ta yokwowa ha winkika iikamim naingwo tibmiiyim om Korin hiranim simiiramin. Biiya iiya Pol siya om Korin hir niki owin siya Adi Komii siir yai aiirin biewiiyim whirkakin whir mi haimii ha iki boinmimauu. Mi ti omin Korin nikiuwiyin yio Grik iikamim simiir om komii ieya mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim yim hir nwokim. Mi iikam whiekakim yipiki dimin biyie tiriyim yim hir warar mi okim. Mi mhoiiya iikamim naingwo tibmiiyim yokwowa ina winkiyim Pol siiram, sima ti hiniina win boiinki, sima miiyiknan nwo rani ini yapiyapi nwowim. Mi iiya Pol siya hiriinan wakaewinin mi siya ta yokwowa ha winkikin simiir whinkinsiis haiginiugin dimin taeminim sima tirim wadie sima nwowim. Ɨriig.

1 Kara Polkin, kara Krais Jisis siir aposel inkamkin. Kariirin Adi Komii siir kwoinkar naingwo okmwin okwo haiginiugin, aposel inkam nwowam. Kara mi kariir nomiiyauwin, Sostanis, krira kimiir boin wadieki.
2 Ta yokwowa krira winkika om komii korin warauran iikamim Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyim kimiiram. Mi Kimiirin Jisis Krais siyar diriraerarkikin mi kimiirin dimin whirkin paniinsi kimbusi. Mi wim kima ini Adi Komii siir inkam kiingi kiinar ywowim. Kima, ti iikam whiekakim omom omomim hinda tinda nwowim simiir hiranim Jisis Krais Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir hainaniyim mi siya ini krimiir hoimgakni Biiyan Inkam Komiiyar ywowirkakin.
3 Adi Komii krimiir Wanin siya mi Jisis Krais, sowiir mhii kwoinim iripa nongwomamair aeyamin wadie saeya nwowaiginiuwi. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadiekikin

4 Kara iinokiinokin kimiiramin Adi Komii siir boin wadiekii, ta naingwobumbuwa siya hauuwa kimiir saiirsi boin wadiekii. Dimusi rani, kima ini Krais Jisis siir iikamkim.
5 Kima Krais Jisis saika bidi yamasu kikinim mi kima dimin taemin whiekakim simiir kirie komiigak asi nwokim. Mi kima kwoin miiyik mi adi siir yaimwokiyaimwowa saiir ninomokninkin boini kwoin miiyikak asi nwokim.
6 Mi ta Krais siir yai win kibiya saeya inan kimiir bidi kwirii idwokaiya.
7 Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siir dimin miiyik miiyikim simiiram paniinsi whaowaesi. Niingaka. Inkam Komiiyin Jisis Krais siya nitana wi saiirar nadigiuwi.
8 Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi mi kima wi kirie hiriiyar nwoyokiyokiyami mi wi ta io aeya digii mi krimiirin wi dimin whirki kimbu rani. Ɨiya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya nitana. Niingaki, niingakiinga.
9 Adi Komii siya yaimwo boinan inkamkin mi kimiirin siyar nimbingin siir yinisimin Jisis Krais, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, ini haniin kwirii idwokaiyim mi saika nidwo boinaiiyim. Ɨriig.

Iikamim iripa mhii kwoin nwowiyim simiir yaiga

10 Mi ti kariir nomiiyauwim kara kimiirin, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inig iiir boinin kwokwokii. Kimakima kipi ninkinwaomwarkii boin mi ti kimiir isidin yapa yapa kipi nwo kimiir kwoinim whirua dwo mi yaiya diriyar kiritmai boinki.
11 Ti kariir nomiiyauwim kara, kariir nomiiyauwin Krowi, siir isid ieya boinmauugikin, kimakimarin ini ninkinwaomwarkii boinkaka nwowim.
12 Kara kimiirin pi hiniina boinmauuwakaekii, kima yapa yapa nwonira kimiir nhirim pi hiniina boini, nim nhirim Polnikim mi nim nhirim Apolosnikim mi nim krima Krais nikim.
13 Mi ini paniina tirin, krais siya ini tari haimii haimiiya ywowin, ha? Mi tari ti paeyin hiiniya nirioninkinin siirin Pol kariir ninkin irimdinu aokikin kimiir whinkinsiis haiginiuwamin, ha? Kima tari Pol kariir inig iiir baptaiskim, ha?
14 Kara Adi Komii siir boin wadiekii, kara kimiir waraurin Krispas, Gaias sowiirarar baptaisgikin kara inkam nwir wara bi baptaisgikin. Niingaka.
15 Inkam nwirki kimiirin wi hiniina boin tani, kima kariir inig iiir baptaiskim. Niingaka.
16 Ae, kara tisi haniingi swoki kwanaingwowoknakiyin, kara Stefanas simiirniiyin warar ninkin baptais haiginiugikin. Kara ninokninkin tani, kara tari inkam nwir warar bidi yamisi baptaisgikin iyie?
17 Krais siya kariirin baptaisim bi nikropkikin. Niingaka. Siya kariirin yai win kibiya saiir boinmimauuwam nikropkikin. Mi ti hiriinan saiirsika kara kimiirin aowa aowan yaiyim, kima ninokninkin karamae nwowim pi simiir wara kinawhiyimiyiena boin tani, kamim ninokninkin komiigakim simiir hiriinan. Niingaka. Mi kara hiriina boinkiswo mi ti paeyin Krais siir nirioninkinin hiiniya yio wi inigak di ywowi. Ɨriig.

Adi Komii siir kirieya ini Krais siir hir nwowa

18 Kaimwoka, iikamim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya nirioninkinin siir yaiya saeya
hindara priiboin whaowaei. Mi krima iikamim Adi Komii siya nanmaiwarkainam, nim
krimiir kwoinim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya nirioninkinin, siir yaiya ya Adi Komii siir
kirie aeyairga.
19 Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya ha boinka,
iikamim ninokninkinkakim simiir ninokninkina wi kara tirbugii. Mi iikamim kwoinpai
kwoinpai miiyikakim simiir kwoinim wi kara nirimdiyiugii.
20 Mi ti iikamim ninokninkikakim mi iikamim kwoinpai kwoinpaigakim iikamim yai kripii
nainiikiigi ikim mi sima wi inigakar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya nu tiran iikamim
ninokninkinkakim, simiir ninokninkin imiir bidi tirbugiyim.
21 Adi Komii siir ninokninkina ti nuan iikamim simiir kwoinairga naingwo haiyim wi dig
nwo rani. Niingaka. Adi Komii siya ta boinbu yaiya sima boinmimauuwa saiiram naingwo
tibmiiyim, iikamim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.
22 Juda sima yaewan minam kindiyiu wankim, sima yaeya dimin kirie komii win kigi mi
sima wa naingwo tibmii. Mi yim Grikim, ninokninkin komii haiyaramar mi ankaii.
23 Mi nim krima paeyin hiiiniya nirioninkinin Krais siir ninkin irimdinu aokiyin, siir yai
aiirar mi boinmimauuwikim. Mi Juda iikamim sima ta yai aiir wakae winim mi simiir
kwoinim miiyiknan bi nwokikim, ini hindara hiugimkikiugiyim. Mi iikamim Juda iikam
tani, yim simiir kwoinim ha naingwowi, ta yaiya saeya hindara priiboin whaowaei.
24 Nim krima nhirim Juda iikamkim mi nhirim krima Juda iikam tani. Krima Adi komii
siir nikiu aiir wakaeyim krima ina ninokninkinim, Krais siya Adi Komii siir kirieya mi siir
ninokninkina, saiir niisiisiimauugin.
25 Iikam nhirim sim kwoinim yim ha naingwowi, Adi Komii siir ninokninkina saeya
bwam karamaeki niuwi mi yim inkam nhirim sim kwoinim ha aingwowi, Adi Komii
siir kirieya saeya opairgi mi iuwi. Mi Adi Komii siir ninokninkina ini ti nuan inkamim
ninokninkin komii komiigakim bii nwowim, ini simiir ninokninkin imiir haibura mi Adi
Komii siir kirie ini ti nuan iikamim kirie komii komiigakim bii nwowim simiir kirie aiir
haibura.
26 Ti nomiiyauim kima biiya Adi Komii siya nimbina iiya kima naingwo tibmiiya mi
saiiram ti swoki aingwowoknaki biiya kima paniin paniin inkam nwokim, iiya Adi Komii
siya kimiir nimbina. Mi nu tiran iikamim ninokninkin komii Komiigakim mi kirie komii
komiigak nwokim, yim iuarig bi nwokim. Niingaki, niingakiinga.
27 Adi Komii siya bidi hidgiyin iikamim nu tiranim ha naingwowim inig karamae nwowim
simiir nimbinam, iikamim ninokninkinkakim simiir kiyipsibgi haiginiuwam. Mi siya iikam
opairim nuan inkam ima naingwowim simiir bidi yimbingiyim, inkam kiriekakim simiir
kiyipsibgi haiginiuwam.
28 Adi Komii siya bidi yimbingiyin inkamim yaeyipyaeyipa ti nuan inkamim sima ya-
sururgaiyim. Mi iripa nomboin ii ae karamae sima nwowim simiirin. Dimusi rani, ti
iikamim nuanim ha naingwowiyim, sima inig komiigakim simiirin Adi Komii siya bidi
ikwowaisiigiyim.
29 Inkam nwirki hainan karamaeka siir inig iirarin, Adi Komii siir whwonkam ida.
Niingaka.
30 Whisarii rani, krima ini Jisis Krais siirgisiirkiina ywowim. Mi Adi Komii siya Jisis
siirin minam nimbingin Krais siirin siya krimiir ninokninkin haiginiuwim. Mi Adi Komii
siya krimiirin wi hiniina nwoki boinim, dimin whirki bi kimbugim mi krimiirin siyar sakii
prapras okwokiyim mi krima ini rirmiiya ywokiyim.
31 Yokwo Komii saeya hiniina boinka, yio siyiu miiyik rani, inkamin siir inig iirar
hainanaeiyin, siya Adi Komii siir inig iirar hainan iski. Iriig.

2

Pol siya paeyin hiiiniya nirioninkinin saiir boinmimauugin

1 Pol siya boin, ti nomiiyauim, iiya kara kimiirim nita kara Adi Komii siir yai miiyika saiir
boinmimauuwim mi kara kimiirin yai kirie kirieyim mi yai aowa aowan ikim, kara simiir
bi boinmimauugim. Niingaka.
2 Iiya kara kimaka nwowa kariir kwoinin hiniingin, kara wi dimin whirim naingwo rani.
Niingaka. Kara Jisis Krais siiraramar yaingwo iski. Mi dimin komii whirin paeyin hiiiniya
nirioninkinin siya naowin siirama daingwo iski.
3 Iiya kara kimiir waraur nita kara kiriekak sim bi nitkin kara nidid kakar nitkin mi kariir
piua nopnopa mi kinka.

4 Mi yaiya kara boina mi yai win kibiya kara mi boinmimauua, kara inkamim
ninokninkinkakim kimiir kwoinim simiir hiriinan bi hiir boinikin. Niingaka. Kara Adi
Komii siir naeyiuin siir kirieya saiirar nitkin kimiir niisiisiimauuwamin.
5 Mi kimiir naingwo tibmiiya inkam ninokninkinkakim simiir hiranki bi haigin. Niingaka.
Adi Komii siir kirieya saiir hiranka nitka. Iriig.

Ninokninkina krimiirin Adi Komii siir naeyiu ieyar hauugin

6 Kaimwoka, sima iikamim naingwo tibmii kirie kirieakim yaowae adnan nwowim,
simiirin wi yai kirie kirie kapi boinmimauuwi. Mi ta ninokninkina ti nuin siir tiran tani
mi ti inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim simiir tani. Niingaka. Ta simiir kirieya ini
kingiina nwowa wa digiuguski.
7 Krima Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauugim. Mi taka nimprio yaiya inkamim
nuanim simiirsi nimprioka. Ta yaiya saeya bidi bidiniyar nwoka, iiya siya nu iiir
nonkwokwo karamae nwowa saiirar. Ta ninokninkina kara boinmimauua saeya Adi
Komii siya ninokninkina nimprio yaiya mi ta nimprio yaiya iikamim nuanim simiirsi
nimprioka. Mi ta yaiya saeya biiya nwokwokinka. Siya minam naingwokin, siir siyiu miiyik
miiyikim krimiir whwonkam ida diriraeraram mi krima saikar nwoki ongwomamair
aeyim. Mi ti sima kara boinkiyim.
8 Nuan inkam komii nwirki bi ninokninkinkin ta yaiya saiir bwam iiirin. Niingaka. Mi
sima ninokninkiswo mi sima ninomor kouan Inkam Komiiyin siirin wi paeyin hiiiniya
nirioninkin saika dinkin irinugi. Niingaka.
9 Mi ti digworaekwo whiekakim simairgim Adi Komii siya kiyau haigin kwokini iikamim
siiram naingwokiinim simiiram. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinkika,
tiki dimin taeminim yim iikami nhwoki kig karamae nwowim mi simiir wiingi wakae
karamae nwowim mi iikamkim sim naingwowim yim wi nwo rani.
10 Adi Komii siir naeyiuin siyar niisiisimauugim ti siir nimprio yaiyim krimiirin. Adi Komii
siir naeyiuin siya siyar ninokninkini diminpai diminpaiyim mi Adi Komii siir kwoinin, iriipi
hiriinan, sasar mi inokninkini.
11 Yipiki inkamkin, inkam nwirni kwoinin siir ninokninkinin. Ti inkamin siir kwoinin
naeyiuin sasar ninokninkin iskii. Mi iriipi hiriinan Adi Komii siir kwoinin inkam nwirki
ninoknikin karamaeka. Siir naeyiuin sasar ninokninkini.
12 Mi krima ti kwoin hiriinanin nuan inkamki bi hauugin. Niingaka. Krimiirin kwoin
miiyikin Adi Komii siir naeyiuin siyar hauugin. Mi krima wa ninokninkini, digworaekwo
whiekakim Adi Komii siya krimiirin hindara priihauugim.
13 Ti diminin krima siirin kimiir boinmauu wakaekin. Ta yaiya krima inkamin
ninokninkinkakin siir hiranki bi haiga. Niingaka. Ta yaiya krima boinmimauua Adi Komii
siir naeyiuin siyar niisiimauugin. Mi krima kamim Adi Komii siir naeyiugakim simiir
hiriinan asi boimimauuwi mi sima asi sibgu wakaeyoknaei.
14 Inkamin Adi Komii siir naeyiu karamae nwowin mi siya wi Adi Komii siir dimin
miiyik swoki inokninkin tani. Niingaka. Dimusi rani, siya hiniina naingwokin siya hindara
priinaingwo whaowaei boini. Mi siya wi ti diminin siir dimin mwo iiir ninokninkin tani.
Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiuin siirar diminkin.
15 Inkamin Adi Komii siir naeyiugakin, siyairgin digworaekwo whiekakim simiir hidiyin
mi siirin, inkam nwirki hidim wi dig nwo rani. Niingaki, niingakiinga.
16 Biiya Adi Komii siir inkam nwirin siya Yokwo Komii aiirin hiniina win boinkikin,
ihi, yipikin Biiyan Inkam Komiiyin siir kwoin whiekak imiir ninokninkinin. Mi wi nhinga
ninokninkini Biiyan Inkam Komii siir kwoin iiirin mi wi nhinga naingwokin niisiisimauuwi
siirin, ha? Niingaki, niingakiinga. Siya hiniina win boinkikin. Dimusi rani, Adi Komii
siir naeyiuin siyar nowomwarkaiyiuwi krimiirin mi krima Krais siir kwoinin siir
hiriinan asi nwowi. Iriig.

3

Adi Komii siir miiyan inkamkin

1 Ti nomiiyauim, biiya kara boinmauuwim yaiyim mi kara kimiirin kamim Adi Komii
siir naeyiugakim simiir boinmauuwa saiir hiriinan bi boinmimauugin. Niingaka. Yaiyim
kara boinmimauuwiyim kara iikamim Adi Komii siir naeyiu karamae nwowim, simiir hir
boinmimauugin. Dimusi rani, kimiir naingwo tibmiiya ini yinisim praigaknan ywowim
Krais siir siyiu iiirin.
2 Ta yaiya kara kimiir boinmimauuwa ini mwiinan ywowim, kara kimiirin mwiinan
hauu aekin. Kariir yaiya saeya ini nae kirie kirieyim inkam adiyaowaeki naeiyim, simiir
hiriinan bi hauu aekin. Niingaka. Kima wi Adi Komii siir yai kirieya saiir wakae rani.

Dimusi rani, kimiir kwoinim ini yinisim praigaknan ywowim mi tariinanin iriipi hiriinan, kima dig bi mi okim.

3 Dimusi rani, kimiir siyiuim kima napdiriraerariyim ini iikamim nu tiranim simiir hiriinan ywowim. Ihi, kima kimiir nomiiyauim simaka whwokwoka bi nwowikim mi ninkinwamwarkii boini siyiuin ini kimiir waraurar mi inkin owin. Ti siyiuin kima tirin ini kamim Adi Komii siir ninokninkin karam nwowim, ini simiir hiriinan ywowim mi kima simiir siyiuin siir asi napkim.

4 Nhirim pi hiniina mi boini, krima Pol siirgim. Mi nhirim pi hiniina mi boini, nim Apolosnikim. Ti hiriinan siyiuim kima tiriiyim yim ini iikamim nuanim sima tiriiyim ini simiir hiriinan ywowim.

5 Kima sibgu daingwo, Apolosin yio yipikin? Mi Pol kara yipikin? Krira miiyan inkam kinairgwo Biiyan Inkam Komiiyin siya kririirin yapiyapa mii hauugin. Mi ta kririir miiya kima Krais siiramin ini saiirar yaingwo tibmiikiyim.

6 Kara bii minam nitkin, Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiya saiir boinmauuwam, inkamin sasaeya ninkiniyin siir hiriinan. Mi Apolosin mhoiiya ha swoki itin yio ini hiriinan yai kibi aiirar swokini owomwarkaiyiuniyin, inkamin ko nakiyin numir, siir hiriinan. Kimiirin kwoin miiyikin Adi Komii siyar hauugin numiran sasaeyam sibgu mwrii namiyim simiir hiriinan.

7 Mi inkamin sasaeya ninkiniyin, yio inig karamaekin mi ko numir nakiyin, yio iriipi hiriinan, inig karamaekin. Sasae imiirin Adi Komii krimiir Wanin siyar diriraerarki mi sima pa nimbiyami mi inigakin pi Adi Komii siyar nwowi.

8 Mi inkamin sasaeya ninkiniyin mi inkamin numira saiir ko nakiyin sowa hiriinan mii kwiruwa saiirarar miriigo mi sowiirin digworaekwo mhoiiya wi Adi Komii siyar hauuwi miiya sowa miriiya saiir digar.

9 Krira iripa Adi Komii siir mii kwiruwa saiirar miriigo. Mi kima ini Adi Komii siir numira siya niiyokninkinan ywowim.

10 Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar tirkikin kara biiyan inkamin omaka miriiyin siir hiriinan asi nwokin. Kara iiyin paeyin bidi inansiin okwokiyin mi kara kimiiram asi nitkin, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam. Mi kariirin Adi Komi siyar hauugin ninokninkin miiyika mi mhoiiya iikam nhirim ha nitim sima ini mirii ninkininokougik ta omaka. Mi kima yapayapa nwonira omaka sibgu haigi siyin miriirarao.

11 Kima ina ninokninkinim, yinpaeki yinpaeyin bidi yokwokiyin, siya Krais Jisis siyairgin. Mi wi inkam nwirki yinpae wir swoki inansiin okwo rani.

12 Inkamin Adi Komii siir mii aiir miriiyin siya ini inkamin omaka miriiyin siir hiriinan ywowin. Mi nhirim yim mii wadie wadieyim simiirar mi miriiyim mi simiir miiyim ini gol, silva siiyam yipiki hiriiyar nwoyokiyokiigiyamiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi ta omaka wi hiriiyar nwoki okwoyokiyokwiiyim mi nhirim yim mii miiyik bi miriigim, simiir miiyim ini kii auwim ii priei nwo karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi taka omaka saeya wi nokwo bripri rani. Niingaka.

13 Mi mhoiiya iikam whiekakim simiir miiyim wi idowiiya nimbiyami ya ta iiya Adi Komii siya hidana yaimin diminim simiir ya saeya. Mi taka ii aiirin Adi Komii siya hidana paeya wa nimbiyami mi miiya gol, silva mi siiya miiyik miiyiknan nwowa mi paeya wi saiir wara ninkin iunam tani. Niingaka. Mi Miiya biyie nwowa ya wi kii aunan niugi nhiskii. Mi siya wa nwoki naingwowim simiir miiya wadieki piyamsi owa, iyie, miiyik rani, aniya?

14 Mi inkamin Adi Komii siir mii miiyik miiyikim simiir mirii, simiirin wi ti inkamin iiyin paeyin haininansiin okwowin siir idwo nami haigi siyin miriiyin, wi siir hiriinan nwowi. Mi paeya saiir wara ninkin iu karamae nwowi mi Adi Komii siya dimin miiyik miiyikim wi ta mii aiirsi hauuwi.

15 Mi paeya ti mii imiir niu iuguskii mi siya wi dimin miiyik miiyikim simiir hai rani. Niingaka. Mi siirar kwoinbudin yio wi wara ninkin dig rani. Niingaka. Siirin wi Adi Komii siya hainaowidi. Mi siya wi diminkak nwo rani. Niingaka. Siya wi niinga niinga priiywo kaeyami.

16 Mi tari kima bi ninokninkinkim, aniya? Kima ini Adi Komii siir omaka komiiya ini saiir hiriinan ywowim mi Adi Komii siir naeyiuin ini kimiirar yaninkiniuniyin.

17 Mi inkam nwirki Adi Komii siir omaka dimin whirki kimbu karam nwowa saiir niininkiigii mi Adi Komii siya ti inkam iiirin wi yamdiyar swoki onkwo niinwimwiirninkini. Dimusi rani, Adi Komii siir omaka ya krimairgim.

18 Kira ti dimin hiriinanin kinakina kipi swoki iksisaena. Mi inkam nwirki kimiir bopwoniya waraurin, siya nuan diminim simiir siyiu imiir napi mi siya hiniina naingwowi, kara ninokninkin komiikakin mi ti inkam hiriinanin siir mhii kwoinim kisina haigii mi siya, siya siyamar naingwona karamae nwowi mi nuan iikamim sima wi hiniina boini, wara

inkamin siir kwoinin bidi yinkisaiowaenakiyamin. Mi Adi Komii siya ti hiriinan inkamin, siirin wi hiniina boini, siya ninokninkin miiyikakin.
19 Ninokninkina iikamim ti nuanim simiir siir tirana ya Adi Komii siir whwonkam ida ya bidi yinkisaiowaenakiyama. Yokwo Komii saiir yai kwira hiniina boinka mi ti hiriinan iikamim sima ha naingwowi krima ninokninkin komiigakim. Mi ti hiriinan mwrakboini siyiuin sima tiriyin yio ini wraisuim haimna anki krima haiiyim ini hiriinan ywowim. Mi Adi Komi siya krimiirin wi hiriinan nitkin tiimdiinu haii, iiya krimiir mhii kwoinim hiriinan biyie nwowi.
20 Mi Yokwo Komii saiir yai kwira hiniina boinka, Biiyan Inkam Komii siya ina ninokninkinin mi inkamin siir kwoinin ha naingwowi kara ninokninkinkakin mi ta siir ninokninkina ya ini niingakiniingar ywowa.
21 Mi diminim inkamki diriraerar nonkwokwowim krima simiir biiyan inkamim simiir inig imiir kipi hainan. Niingaka. Dimusi rani, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim yim kimiiram nimbingim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi yim ti digworaekwowim yim kimiirairgim.
22 Pol kara mi Apolos mi Pita, krima tir minam nwokim kimiir whindiriraeraram. Adi Komii siyar nimbinga iiya kwoinbudin omwai waiyaiyin mi iiya naonaman aka. Mi digworaekwo whiekakim tariinan mi mhoiiya nimbiyamamim siyar nimbinkim, ti digworaekwo whiekakim yim kimiirgim.
23 Mi wim kima Krais siirgim mi Krais siya yio Adi Komii siirgin. Ɨriig.

4

Biiyan Inkam Komiiyin siir miiyan inkamim yim wi siyar hidi

1 Kima krimiir dinokninkin, krima Krais siir miiyan inkamkim, siya krimiirin minam nimbinkin Adi Komii krimiir Wanin siir aowa aowan nimprio yai kibiyim simiir kigriraowim iikamim simiir boinmimauuwim.
2 Siyiu whirin miiyan kamim simiirin hiniingin, siya siir mii imiir sibgu wakaeyokna mirii mi siir miiyim siya wadie sibgu mirii, siir biiyan inkamin siir whwonkam idan.
3 Mi kima kariir boinwokiyopnatkaigii inkam komii komiiyim yai hidiyim simaka, kariir yai imiir, ya ta ii hiriinana ya yaimin karamaeka. An kara iriipi hiriinan nu tiranar inkamkin, kara pindan tani. Niingaka. An kara om whiran inkam tani mi kara wi kanakanar swoki hid rani. Niingaka.
4 Kariir kwoinin ha naingwowi siya ini rirmiigi rirmiiya nwowin dimin whirkin swoki kinyiskai rani, kariir kwoin iiir nipiyaokiiyamin Biiyan Inkam Komiiyin sasar ninokninkini.
5 Ɨiya ina niki owa mi kima inkam nwirni siyiuim saiirar kipi niki hid kima Biiyan Inkam Komiiyin siirimar tiki okwokin. Mi siya digworaekwo whiekakim mi kwoinim aowa aowa nwowim mi niibwomambwo nwokiyamim, sima wi idowiiyar nimbini iuguskii wi kimiminki rani. Mi taka ii aiirin, wi Adi Komii siya boinmimauugi irira nwonira simiir mii imiirin wadieki piyasi owa, iyie? Mi tari miiyik rani.
6 Kima ti nomiiyauim, ti yaiyim kara boinmimauuwim, Apolos siya mi kara kririirar yaigim, kimiir whinkisiis haiginiuam, diminim krima diriraerarim mi krima niisiimauuim simiir. Mi kima wa nwoki inokninkinim. Saeya hiniinga, kima digiumii Adi Komii siir yaiya saiir kipi haimriiyiugig mi kira kipi nantamyiriyir mi digiumii nwirni kipi haimriiyiu mi nwiruani aram kipi naingwo. Niingaka.
7 Yipiki kiriir nokmwin okwohaiginiuin inkam komii, iki iikam nhirim simiir kou mwowam? Niingaka. Adi Komii siya hauugim wara digworaekwo whiekakim kima nonkwowim mi kima hiniin dimusi boinkim, dimin miiyik miiyikim kimiir kiriekar diriraerari.
8 Krimiir kwoinim ha naingwokim kima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir bidi haiyim mi kima digworaekwo whiekakam bi hainguguwikim, aniya? Kimiir kwoinim ha naingwowi kima ini digworaekwoki yaokingugunankaiyim, aniya? Kara hiriiyar naingwowi, kima nu kigriraowan inkam komii nwowi mi nim krima wi iriipi hiriinan nu kigriraowan inkam komiiyar mi owi.
9 Krimiirin Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiugim aposel inkam paeprikab nwowim. Krima ini simiir boin hiuriyiu inkamnan ywowim mi krima wa nwoki aonamim, ha naonamiyin inkamin yaigak nwowiyin mi iikamim nu tiranim simiir whwonkam ida mi ninomor kouan paekwosim ikim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi simiir nhwoin ini kririirar habitkinkiyim.
10 Krima Krais siir yai aiirin ina boinmimauuim. Mi simiir kwoinim ha naingwowi, simiir mwoim sima ninkisaiowaenakiyami. Mi wim kima ha naingwowi Krais siir siyiupai

siyiupaiyim simiir bidi yinokninkin digim mi nim krima niingaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi, kiriekak krimar ywo iski. Mi nim krima niingaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi kirie komiigak kimar ywo mi nim krima niingaka, ha?

11 Mi biiya iriipi hiriinan mi tisi tariinanar nadigniyin mi nim krima mhii prasae bi naokim mi krimiir kwoinim ha mi simsinkai op minam mi mwinis minim ha mi haingugu. Mi sima, simiir iinaim pa mi unomoknaei krimiir priitio priitiowam mi krima maeyau kwirua nwowipisuam whaowaei.

12 Krima piu minki piyaowi mi miiyim krimiir iingair kipi swoki onkwo mirii umirsisim haiyam mi naemin sainan. Mi iiya sima krimiir nigbumbuwiyim mi nim krima niingaka, simiirin pi yai miiyik miiyik arar swoki boini. Iiya sima krimiir tirbuwiyim mi nim krima simiirin pi hindara kignınkin diriraerari.

13 Mi iiya sima yai biyie krimiir boiniyim mi nim krima simiirin pi yai hiinsima boini. Krima ini nuan kiigwo paekwowim simiir hiriinan ywowim mi krima ini mhakwokyinan ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim krimiirin, krima biiya hiriinanar nwokim mi tariinanin iriipi hiriinan.

14 Kara ta yaiya kimiir kiyopsibgi haiginiuam bi winkika. Niingaka. Kima ini kariir yinisisimnan ywowim mi kariir kwoinin ini kimiiramar naingwo irkakin mi ta yokwowa kara winkiya kara kimiirsi kauididgikin.

15 Iikam whiekakim sima wa niti Jisis Krais siir yai aiir boinmimauuwim mi yim tiriiginim yim kimiir ad tipmwo rani. Niingaka. Kima hirii hirii ad karamaeka, kanakanairgin kimiir adin. Whisarii rani, kimiir tiriirin biiki biiyin kara nitkin, Jisis Krais siir yai win kibiya saiirim kara nini boinmimauunikin kimiirin mi kima ha wakaeyim mi ina yitim ta mii aiiramin.

16 Ta kara boinanaeiya kimiir, kara dimusi bi boinkin, kara minsi boinkin, kima kariir siyiu iiir kigna apim.

17 Kara Timoti siirin hiriinansi nikropkikin kimiir waraurin. Siya ini kariir yinisimnan ywowin mi kara siiramar naingwokwonanaeikin. Siir naingwo tibmiiya, Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya, ini kiriekikirie ywowa mi siya Jisis siir siyiu imiirar sibgu apikin. Mi siya wi Jisis Krais siir yai imiirar swoki boinmimauuwi kimiirin, kimiir kwoin imiir swoki boinworwokai haiginiuam, siyiuin Krais Jisis siirin kara napiyin siir. Mi siyiuin kara nowomwarkaiyiuwiyim Adi Komii siir iikam imiir. Mi maeyau maeyauim kara ta hiriinan yai kwirua saiir saiira boinmimauu nanaeikim Adi Komii siir iikam imiirin.

18 Kimiir nhirim sima bidi yantamyiriyirim. Dimusi rani, sima ha naingwowi kara wi swoki it rani, yim sima kimiir kwoin imiir haipridkikaiyim tiri. Mi kima wi kariir yai aiir wakaeyokna rani.

19 Niingaka, mi Biiyan Inkam Komiiyin siya kariirim naingwowi mi kara kimiiramin wa nitsauwi mi kara kamim nantamyiriyiriyim wi simiir yai imiir wakae rani. Niingaka. Kara minam niti Adi Komii siir miiya kima miriiya saiir nini apririr kignakiyim kima Adi Komii siir kirie aiirar nasi mirii, iyie? Kimiir kirie aiirar nasi mirii?

20 Adi Komii siya siir iikamim mi simiir digworaekwo ikim simiir kigriraowikin ta yaiya saeya yai whoimoni rani. Niingaka. Saeya kirie komiigaka.

21 Kimiir kwoinin ha naingwowi kara kimiiramin idgiu tioni siyiuin siirim nitim, iyie? Mi kwoin hiinsima nwowiyin siirim pi yit, iyie? Mi kimiirim naingwokwonanaeiyin siirim pi yit, aniya? Kima kariir yai aiirar bidi wakaeyokna diriraerarim. Mi kima digworaekwo whiekakim kima tirim simiir ti swoki aingwoki. Mi digworaekwowim biyie nwowim yim kimar sibgu diriraerarkwokin mi kara kimiiramin, wi mairgimairgani siyiuin siiraramar niti. Iriig.

5

Hii niwit nanaeni siyiuin ini Adi Komii siir iikam nhirim om Korin hiranim naingwo tibmiiyim ini simiir hir nwowin

1 Yaiya bidi haigirirrkiya, hii nanaeni siyiuin ini kimiir waraur nwowin. Tiki siyiu hiriinanin yio ini kipiiki kipiii ywowin tiki siyiuin yio ini inkamin siir adni wig hainikii nonkwonaein ini siir hiriinan ywowin. Mi iikamim hiranim Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim, yim sima ti hiriinan siyiuin siir bi swoki tirikim. Niingaka.

2 Kima bidiya iki inokninkinim kimiir inkam nwirin ti hiriinan siyiu biyie siir tirin mi kima nantamyiriyirkak dimusi swoki owi, ha? Kima ti hiriinan siyiuin siirsiyin naingwoyimiyok ididgak dwo. Mi haniinginiuwi, kima siirin ti hainiknatki, yio kimaka kipi nwo.

3 Kaimwoka, kara kimaka kingiin bi nwokin mi kariir kwoinin siya kimaka waraur bidi ywowin mi kara bidiyar mi hidgiyin siir siyiuim siya tiriyim simiirin.

4 Kara hiriinan bidi boinkiyin, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iiirin kima iripa haingiriyiu boinai. Mi kariir kwoin ieya mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir kirieya wi kimaka ninkin owi.

5 Mi kima ti iikamim naingwo tibmiiyim, ti hiriinan inkam biyie nwirin kimaka nwowin siir hainiknatki Setan siirim mi siirin wi Setan siya nwoki onkwobumbuninkinim. Mi siir kwoinbudin wi Adi Komii siya nwoki anmaiwarkainaowidim. Mi iiya Biiyan Inkam Komii siya swoki itana siya wi wadieyar nwoki owim.

6 Yio ti siyiu hiniinin yio miiyik rani, kima hiniina boini, krimiir iikamim wadieyairgim. Mi kima kimiir dimin biyieyim ini hiriiyar kignisu okripkaiyim. Kima ta diminsima ninom nikiuwiya saiir daingwoki. Saeya pi omaka min ku mi inkamin omakainin, pi kiyinsa diriraerar karam ywo mi ta omaka pi saeyar kurimtioki iuguskii. Mi hiriinanki niuwi, kimiir waraurin dimin biyie inkam nwiruwakar diriraerari mi kima siirin hiriiyar kignisu diriraerari. Mi mhoiiya wim kima wi ti hiriinan siyiu iiirar mi tiri.

7 Mi kima kimiir siyiu biyieyin ditkigi, ta diminsima ninom nikiuwiya saiir hiriinan mi kimiir kwoinim rirmiiya nwoki okiyim. Dimusi rani, Krais siya ini kimiir wou nikwo aeni ii komiinan ywowin. Mi siya ini nimwo op hainaowiyin inkamin, krimiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam mi ini siir hiriinan ywowin. Mi iiya paeyin hiiniya nirioninkinin Krais siir ninkin isom irinugiyin, siya ini sibsibin biiya Judakim sim nisom nanag hauuwin ini siir hiniin ywowin, krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Mi Krais siya ini krimiir sibsibnan ywowin.

8 Mi nim krima iriipi hiriinan dimin biyieyim, simiirin digiumii timi haimriiyiugig mi ha timi haiyoprimdiyiumiigi swoki. Ya ini Judaki sima tirin bretin yis karamaeyin ini siir hiriinan ywowin ta ii komiiya wou nikwo aeiya, saiirin, ta iiya bretin yis karamaeyin siir naeiya ya simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyiprimdiyiumiigiyim saiir niisiimauuga. Mi krima hiriinan tiri, dimin biyieyim biiya krima tirkaiyiuwim digiumii simiir haimriyiugigi mi krima wi iikam wadieyar nwowi. Mi krimiir yaiyim iriipi hiriinan wi wadieyar mi owi.

9 Mi yokwo kwira kara winkiya kimiiram, kara hiniina win boinkikin, kima iikamim hii niwitnanaeiyim simaka kipi napririr.

10 Kara iikamim naingwo tibmii karam nwowim sima tiriyim hiriinan siyiuim, hii min niwitnanaeiyim mi inkamam kigmairi ikim mi inkam nhirmi digworaekwo min tauae haii ikim mi inkamim uruwai siyaowaini siyiu napi ikim, kara simiir bi boinkin. Niingaka. Kima ti hiriinan iikamim simiirin digiumii haimriiyiugigam naingwowi mi kima ti nu iiirar ti haiburgik iski.

11 Ta yokwowa kara winkiya saiir yaimwokiyaimwowa saeya hiniinga. Mi inkamin naingwo tibmiiyin siya hii min nanaei mi siya inkam nwirni dimin nam kigmairi mi uruwai siyaowaini siyiuin siir mi api mi inkam nwirni mi igbumbuwi mi op biyie mi kwiyaei mi inkam nwirni dimin min mi tauae hai mi yio ti hiriinan inkamin, kima saika kipi nombopboin mi nae saika kipi mi ae. Niingaka.

12 Kimiir kwoinim ha naingwowi ta mii hiriinana inkamin naingwo tibmii Karam nwowiyin siirin kara hidim, aniya? Niingaka. Mi krima inkamim naingwo tibmii kiinim simiirara hidiski.

13 Iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir siyiuim wi Adi Komii siyar hidi. Adi Komii siir yaiya biiya sima winkiya saeya hiniina win boinkika mi ti hiriinan inkam biyieyim kimaka waraur nwowim simiirin hainimiknatatki. Iriig.

6

Iikamim naingwo tibmiiyim sima simiir nomiiyau imiir kipi boiniuriyiu boin

1 Mi kimiir inkam nwirki siya mairgimairga siir nomiiyau nwirni nwo karamae nwowi, yio wi yaigak nwowi. Mi kima siirin hiriinan dimusi kigninkin tirkim siir nomiiyau iiir boinwokiyopnatkaigiyamin, iki gavman iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iiir nap karamae nwowiyim simiir iin nonkwokiyamin, ha? Kima hiriinan Kipi tir! Siya Kimiiram dam, iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiirgiaiir wakaeyokna apiyim kimiiram mi sowiir yaiyim kimar wakae mi sowiirin kimar hidhaiginiu mi sowa wi iripa nwoki ongwomamair aeyim.

2 Kima ti dimin imiir daingwoki, mi nim krima iikamim Adi Komii siirim, mhoiiya krima wi nuan iikamim simiir hidi. Mi kima iikamim yipiki ti nu iiir nwowiyim simiir hidi mi kima ti dimin sim hiriinanin kima, swoki hidnaei siirin wi paniina sibgu ninokninkini, ha?

3 Kima ti siir daingwoki. Mhoiiya krima wi paekwosim imiir hidi mi tariinanin nu tirin kima hiniina daingwo, kima wi digar nwowi. Ti dimin hiriinanin ti kima kimar tirin kimiir waraurar siir hidim.

4 Mi hiriinanki niuwi inkamin siir nomiiyauin saika nongwomamair ae karam nwowi mi kima siirin wi dimuam kignink inkii, iki iikamim kima ninokninkinim, iikam biyie nwowim yipiki Adi Komii siir piugana saiir karamaeyim, simiir hiriirin, ha?

5 Ta yokwowa kara winkiya, kara igao yai win boinkikin mi iikam kimiiramin ha win hauugikin mi kima wa nwoki ididim. Dimusika? Mi tari kimiir waraurin inkam nwirmin nwirmink ninokninkin karamaeka ti inkam nwiso naingwo tibmiiyo sowiir hik aiir wokmai haiginiuwamin, aniya?

6 An kara ha naingwowi, Niingaka. Mi ti hiriinanin siir tiriyim kimiir iikam nhirim yimbi io kwoin naingwowi Mi simiir nomiiyauim yipiki Adi Komii siir yai aiir napiyim simiirin pi simar swokini kiyainaki. Mi sima pa nami mi simiirin pi iki iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iiir nap karamae nwowiyim simiiram nikiunami, simiir whwonkam ida nini okwo boinmimauuwam simiir boinwokiyopnatkaigiyam. Mi simiirin pi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim iripa sima nongwomamair aeyam.

7 Mi ti diminin kimiirin wi siya niyopakaiyiuwi. Mi wara iripa kima nongwomamair aeya wi saeya tirbugi mi kima mi kimiir nomiiyau ima, wim wi yaigak kima kimar swoki inwo anwonaei. Mi kiriir nomiiyauin siya kiriir tirbuwi, kira siirin yai komiiyam kipi nam mi hindara daingwo ouwouu iuguski mi iinokiinokin kiriir nomiiyauin siya kinakar nwowi.

8 Mi ti siyiu hiriinanin kima tirin kimiir nomiiyau imiir, yio siyiu biyieki biyie kiingin.

9 Ti simiir ti aingwoki, iikamim yipiki dimin bibiyie tirim, yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, sima wi siir wara nam tani. Mi kima ti hiriinan iikam biyieyim, yipiki wi Adi Komii siiram nam karam nwowi saika nwowam, kima simiirsi wi naingwoyimyok rani, aniya? Yio wi miiyik nwo rani, ti hiriinan diminim kima, kima kimar swoki iksisaenaei. Mi iikamim yipiki iikam nhirmaka priinanaeiyim hii mi naeyiu biyiemi inig hainaniyim mi iikamim yipiki nonkwonam hii sima sima swoki priinanaeiyim mi kamim iripa piu kam nhirmaka nwowiyim mi siyiu biyie ha tiriyim, yim wi ti omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi siir wara nwo rani. Niingaka.

10 Mi iikamim yipiki hii tauaeiyim mi digworaekwowam kigmairiyim mi op biyieya kwiyae whaowaeiya sae kwiyaeiyim mi ha kwiyae whaowaenamiyim mi tiriiginim yipiki yai bibiyie boiniyim mi iikam nhirmi hinda whisariiya priiboiniyim mi iikam nhirmi digworaekwo priihai priihaiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim sim, wi siir hiriir wara nam tani hir nwowamin. Niingaka.

11 Mi kimiir iikam nhirim biiya sima ti hiriinan siyiu iiirar bidi iki tirim mi ti dimin biyie hiriinanim kimiir kwoinau nwokaiyim, yim Adi Komii siir naeyiu ieya bidi yiinakiyim mi kimiirin siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya boinki, kima whauriyinan mi wadie bidi ywokiyim. Dimusi rani, kima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim mi saiir wakaeyokna apkim. Mi kima ini siirar ywowim. Iriig.

Mi kima siyiu wadie tiri, kiriir piu aiirin, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iiir hainan-prapraskii. Dimusi rani, ta saiirsika

12 Mi wim kima hiniina boinikim, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nikopaisisir karamae nwowim krima simiir tiri wadie nwowam wi digar nwowi. Mi kara pi hiniina boini, ti digworaekwo hiriinanim simiir nhirim, krimiirin wi sima whindiraerar tani wadie krima nwowamin. Mi kima ha boini, ti diminim yim wadieyairgim, krima simiirin ha tir mi kara ti simiirin kimiirin pi hiniina boinkii, kara wi ti digworaekwo nhirim simiir tir tani. Dimusi rani, kara simiiram naingwo rani, kariir kwoin iiir kiyaiyamin mi kara simiiramin pa nwoki aingwokwonanaeiyim. Niingaka.

13 Mi wim kima hiniina boinkim, naeyim Adi Komii siya tirim krima wi simiir naei. Krimiirin mhii Adi Komii siya hauugin ti nae ima nwokaiyam mi kima ti naeyim mi mhii ikim simiiramin hinin kipi naingwo, kouin ini sima ywowin yim ti dimin hiniinim yim dimin komii rani mhoiiya wi Adi Komii siyar swoki hauukiiyiuwi yaeya mhii mi yaeya nae. Mi krimiir naeyim mi krimiir piu ikim, yim wi siya digi krimiir piuim yim Adi Komii siya tirkikim. Mi krima mi iki nhir ikim, krima dimin biyie irni nwirni kipi tir krima Biiyan Inkam Komii siir digworaekwo imiirarar tir mi siir inig iiirarar hainan, digworaekwowim krimiir piu ima tiriyim mi siya wi hiriinan saiirsi kigirkaki krimiir piu aiirin.

14 Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki. Mi mhoiiya krima naonami mi krimiir piu imiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi, siir kirie komii aeyar.

15 Krima ini Krais siir piua ini saiir iga iin mi piu haimii haimiinan ywowim. Kima ta saiir daingwoki mi kima hiriiyar naingwowi, tiriginin yio wadiekin, krima, krimiir piuim

Krais siir piua hiranki ti hai mi wiga hii nanaeiya saiir piu anaka ti inkin itapiyoki, aniya? Niingaka.

16 Ta saiir daingwoki, inkamin yipiki siir piua wiga hii nanaeiya saika nitapiyoki, yo sowa ini piu kwiruwar ywowiskiyo. Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin hiniin boinkikin, inkamin wig iraka iripa piu nwowi, yo sowa ini piu kwiruwar ywowiskiyo.

17 Mi iikamim yipiki Biiyan Inkam Komii siir yai imiir wakaeyokna apim, yim ini saika iripa kwoin whiruwar ywowiskiyim.

18 Siyiuin hii nanaeiyin siirsi dapiyok. Mi ti iikamim, siyiuin hii nanaeiyin siir siira tiriyim yim simiir piu imiirar kiyopsibgi haiginiuwi. Mi iki dimin biyie nhirim iikam ima tiriyim yi simiir piu aiir bi tirbuwikin ti siir hiriinan. Niingaka.

19 Kimiir piuim yim ini wadieki wadie ywowim yim ini Adi Komii siir naeyiuin siir omaka kirienan ywowa. Mi kima ta saiir bi ninokninkinkim? Siir naeyiuin yipiki kimiir hauugikin ini haniin kimiir kwirii idwokaiyam. Kimiir piua ya kimiirgi kimiir piu rani. Niingaka.

20 Yim Adi Komii siir piugim. Dimusi rani, biiya Adi Komii siya siir yinisim iiirar nikropkikin mi siya ina yaowin paeyin hiiniya nirioninkinin si, krimiir namaiwarkainam. Mi krima Adi Komi siir inig iiir hainanki diminim krima tirim simiirsi. Dimusi rani, siya krimiirin dimin kibiki kibi iiirar tirkin krimiir nanmaiwarkainamin. Ɨriig.

7

Iikamim yipiki nonkwona pi simiir boini

1 Mi ta kara winkiya yokwoni kimiiram kara min swoki win boinkikin, ti digworaek-wowim kima sriigiyim, iiya kima winkiya kariiram. Mi kariirar kwoinin yio hiniina naingwowi ta saiirin inkamin wig nonkwona karamae mi owi yi ini wadieyar mi owin.

2 Mi wigkam whiekakim yim hii nanaeni siyiuin, dimin biyiekakin siir tirikim. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini ywowin, kam whiekakim yim simiir yapiyapa wigakar dwo mi iriipi hiriinan wigim simiir yapa yapa kamaka mi owi, yi ini mi owin.

3 Mi inkamin yipiki wigak nwowiyin, yio siya siir wig aiiramar timi kiwaki, iripa nib saika whwonkaiyamin. Mi wiga kamkak mi owiya, ya saeya saiir kam iiiramar timi kiwaki, iripa nib saika mi whwonkaiyamin.

4 Kara ti hiriinan minsi boinkikin, wig saeya saiir piua wi sasar kigriraona rani. Niingaka. Saiir kamin wi siya warar timi kigrirao. Mi kamin, yio iriipi hiriinan siir piua siya siyar mi kigriraona rani. Niingaka. Wiga siya nonkwona wi saeya warar timi kigrirao siirin.

5 Mi sowowaiyin iripa piu nwowamin wi kipi nimiiyiu. Mi ini mi owin sowa kwoin whiruwar mi okii iripa nib mi whwonkai karamae mi owi ii nhirim mi sowa Adi Komii siiramin wa nwoki kwis boinim diminamin. Mi mhoiiya, sowa diminamin Adi Komii siiram kwisboin digii mi sowa iripa nib whwonkaiyamin wa ti swoki aingwo mi Setan siya sowiir kwoin iiir nikpitmai karamaeyin wi hiriinanki nwowi. Mi hiriinanki niuwi, sowa wi kam nwiraka mi wig iraka hii saeya priinanaeyami.

6 Taka yaiya ya wigkamim nonkwonam simiir boinkika, ta kima niki sriigiya kariir. Mi kara ini kwoin whiruwar mi okiyin. Mi ta yaiya ya Adi Komii siir siyiu komii siir yaiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka.

7 Mi kara hiniina naingwowi ti wigkam hiriinanim yim sima kariir hiriinan niingar timi o. Mi Adi Komii siya iikam nhirim yim hiriinanar mi onkwokwokikim nhirim ti hiniin mi nhirim ti hiniin. Adi Komii siya hiriinanar naingwokin iikam nhirim yim ha timi onkwona mi Adi Komii siya iikam nhirim krimiirin hiriinan niingar mi owamar mi onkwokwokikin.

8 Mi kara ta saiirin pi hiniina boinkii, wigkamim yipiki nonkwona karamaeyim mi wigim yipiki simiir kamim naowim, yi ini wadieyar mi owim, sima hiriinan niinga mi owim kariir hiriinan.

9 Mi kima, kimiir kwoinim sibgu naingwo omok karamae nwowi mi kima ha naingwowi, iripa piu kamaka mi wig aka nwowamin mi kima hindara nonkwonaei, aeya yi nikrani. Mi yio siyiu miiyik rani, kima hiriinan niingar nwowi. Mi iripa piu kam nwiraka mi wig iraka ha nwowi, yio ti hiriinan yio siyiu miiyik rani, ini kipiigi kipii ywowin.

10 Kara ti wigkamim yipiki nonkwonam kimiir boinkii, kara kimiirin igao yai boinkii, wig kima kimiir kam imiir kipi haiburgig. Mi ti yaiyim kariir kwoinairga bi priinaingwo boinkim. Niingaka. Kariirin Biiyan Inkam Komii Krais siyar boinmauugin mi kara kimiir asi boinkin.

11 Mi wiga yipiki saiir kam iiir sopgigiya, saeya kipi swoki onkwona yaeya kam nwirni. Mi hiriinan karamaeki niuwi, saeya wa ti swoki am saiir kamkikam iiiramar mi kamim yim iriipi hiriinan yim simiir wig imiir kipi mi sopki.

12 Mi tiriiginim, yim kariir kwoinkar naingwo boinkikim, iikam nhirim kimiirin Biiyan Inkam Komii Krais siya bi boinkikin kariirin ti siirin, yim kariir kwoinkar

naingwowarkaigim. Mi inkamin yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaei mi siya wiga Adi Komii siir siyiu napkaramaeya saiir bidi yasae onkwonakiyin mi saeya siiram naingowoi mi saeya wi hiriiyar timi o siirar mi siya saiirin wi kipi sopki ya hiriiyar timi o.

13 Mi wiga Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api mi saeya kamin yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowin siirin bidi yasae onkwonakiya mi siya saika hirar nwokripkaiyam tiri mi saeya siir kipi sopki.

14 Mi saeya siirin wi kipi boriisop mi wi kipi sopki. Dimusi rani, Adi Komii siya ha boinkin, tariigina ya siya bidi yimbingiya. Dimusi rani, siir wiga Krais siir yai imiir sibgu wakaeyokna apka Adi Komii siya ha boinkin, wiga Krais siir yaiyim simiir wakaeyokna ap karamae nwowiya bidi yimbingiya. Dimusi rani, saiir kamin yio Krais siir yai aiir sibgu wakaeyokna apikin. Mi ti yaiyim sima kaimwoki niuwi mi Adi Komii siya wi ha boini, kimiir yinisisimim yim wadiekim. Mi ti yaiyim sima kaimwo nwo karam nwowi mi Adi Komii siya wi ha boini, kimiir yinisisimim yim miiyik rani, yim ini iki iikamim Krais siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim ini simiir yinisisimnan ywowim. Mi yim ti yaiyim yim kaimwowairgim.

15 Mi wigkamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi wigkamim nonkwonam sima sima ha ninan sopkii mi kima yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apim, kima simiir boin sima swoki onkwonamin. Kima simiirarar kigninkinki. Mi wiga yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apa ya saeya saiir kamin siir kwoin iiir kipi kiyai, saika hiriiyar nwokripkaiyamin yo sowa yapa yapar timi o. Mi kamin yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyin, yio siya siir wiga saiir kwoin iiir kipi mi kiyai, saika hiriiyar nwokripkaiyamin. Yo sowa yapa yapar timi o. Wigkam krimiirin Adi Komii siya bidi yimbingiyim, siyamar mi krima wi siyiu miiyikimiiyikin wi siir nwoki apim mi krima wi iki wigkam nhirim mhii hinsima simaka nwoki owim.

16 Mi ni kira wiga naingwo tibmii kiiniya kira ninokninkin tani, kira kiriir kam iiir tiri, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim. Mi iriipi hiriinan, kamin naingwo tibmii kiiniyin, kira ninokninkin tani kira kiriir wig aiir tirkiyim, saeya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim. Iriig.

Krima hiriiyar dwo mi dimin taeminim krima tirim Adi Komii siya nikiuna krimiir siir iikam nwowam krima simiirarar tir

17 Kara pi ta yai kwira sae swoki kwaingiyas boinami, iikam kima nwinira irira hiniina dwo mi diminim Biiyan Inkam Komii siya nimbinim kimiir biiya, iiya siya kimiir kwoin imiir kiyaiyin siir siyiu iiir napam simiirarar dap iski. Kara ti dimin hiriinan kaimwowim pi ti iikamim Adi Komii siir siyiu iiir napiyim iki omom omomim simiirim pi simiirar swoki boinkii.

18 Mi biiya sima kamim simiir miois imiir kitiyopnimnir haiyim, yi tiriiginin yio min niisiimauugin siya Adi Komii siirgin. Mi Adi Komii siya ti inkamin siir kwoin iiir kiyaii, Jisis Krais siiram naingwo tibmii Kiinam. Mi siya Adi Komii siir yai aiiramin bidi iki wakaeyoknan mi siya ta wisyaiya sima niga saiirin wi kipi swoki iinakmimin. Mi inkamin siir mioisa kitiyopnir hai karamae nwowi mi Adi Komii siya siir kwoin iiirin ha kiyaii, Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinam mi siya Adi Komii siir yai aiiramin bidi iki wakaeyoknan mi siya wi simiiram kipi kiwaki miois aiir kitiyopnir haiyamin.

19 Mi inkamin miois kitiyopnir haiyin mi inkamin miois kitiyopnir hai karamae nwowin, yio ti hiriinan diminin, yio dimin komii rani. Mi diminki dimin komiiyin iikamkim sim wakaeyoknaeiyin ya Adi Komii siir yai aeyairga.

20 Mi tiriiginim hiriinanar tiri, iikamim sima Adi Komii siiramin saiir naingwo tibmii kiini mi simiir miiyim sima miriiyim ta ii aiir, yim ini ywowim. Mi sima wi hiriinanar ti swoki tirnam.

21 Mi kira inkamin whisarii mii niingar priimiriigin. Mi kiriir kwoinin Adi Komii siya kiyaigin siiram naingwo tibmii kiinam, yi ti hiriinanin yi dimin karamaeka kira ta mii hiriinana kira miriiya wi saiirsi kipi naingwoyimyok. Mi inkamin kiriir kigriraowiyin siya kiriirin rirmiiya nwowaiginiugi, yi ini mi owin mi kira ti hiriinan siyiuin siir mi owamin mairgimairgar timi onam.

22 Ta kima nwowa ti inkamim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa saiir hiriinan ta biiya kima nwowa dimin biyie saiir aowa saeya niki kigriraowa saiir hiriinan. Mi kimiir kwoinim Adi Komii siya kiyaii, siiram naingwo tibmii kiinam, kima siir yai aiir wakaeyokna apam mi kimiirin wi siyar pi ywohaiginiuwin rirmiiyan ti dimin biyieyim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa kima nwowa simiir hirankin. Mi hiriinanki niuwi, kima tariinanin ini Jisis Krais siir iikam rirmiiya nwowim. Mi kima yipiki, whisarii miiya priimiriigi windi, yipiki ti inkamim kimiir kigriraowim simiir mii mi ti hiriinan siyiuin, iikamim yipiki mii umiram miriiyim, yipiki inkam nhirmi aowa nwo karam nwowim mi kimiir kwoinim Krais

siya kiyaii, kima siiram naingwo tibmii kiinam mi siir yai aiir wakaeyokna apam mi kima tariinanin ini Krais siir aowa nwowim, whisarii mii priimiriinan.

23 Mi ta Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi Adi Komii siya kimiirin dimin prasae prasae bi hauugikin kimiir sainamin. Mi tiriiginim ha saingiyim, Adi Komii siir iikam nwowim, kima iki iikam nhirim simiirin hiuyirmai, kimiir nikiunamsi, yaeya siyiu whiram simiir aowa nwowam.

24 Mi ta hiriinan saiirsika kariir nomiiyauim nim krima wi hiriiyar nwokripkaigi Adi Komii saikan. Mi krima wi kwoin whiruwar nwoki. Mi krima wi ta mii aiirar mirii kripkaii, ta krima miriiya biigi bii Adi Komii siya kiyaiya krimiir kwoin imiir. Mi krima ha napim siir siyiu iiir saiir. Ɨriig.

Wigim kam karamae nwowiyim mi igibae ikim sim boini

25 Tariinanin, kara ta yokwowa kimiiramin wigim kam karamaeyim simiir win boinkikim. Kara kimiiramin dimusi bi winkikin, biiya kima kariiramin simiiram niki sriigikin. Kariirin Biiyan Inkam Komii siya bi boinkin. Niingaka. Yim ti dimin hiriinanim kimiirin, yi kariir kwoinkar kwanaingwo boinkikim. Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin wadie asi nwo haiginiugin mi siya kariirin kwoin miiyik iiirar hauu haiginiu mi kima ti kariir yai imiirar timi wakaeyokna ap yim kaimwowairgim.

26 Kara ha naingwowi ti hiriinan siyiuin yio wadiekin, inkamin hiriinan wig karamaeyar mi owi. Dimusi rani, taka iiya iikamim nuanim sima krimiirin wi siyiu miiyiknan tir tani.

27 Mi kamim yipiki nonkwonam, kima kimiir wig imiir kipi haiburgig mi wig wim kima iriipi hiriinan kimiir kam imiir kipi mi haiburgig. Mi kamin yipiki wig nonkwona karamae nwowin, ni kira wig nonkwonam kipi swoki aingwo mi wiga yipiki kamkak nwo karamae nwowa, ni kira kamkak nwowam kipi mi aingwo.

28 Mi wigkamim yipiki nonkwonam, wim kima dimin biyie tiram kipi naingwo. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, iikamim yipiki dimin biyie krimiir tirim, sima wi kimiir kimpipisu haiginiuwi iikamim yipiki nonkwonam. Kara hiniina naingwowi, ti dimin hiriinanin kimiir kipi kiyipsibgi haiginiu. Niingaka. Kima nonkwona karamae nwowi, wim wi ti nonkwonani siyiuin, hikak siirsi nwo rani. Niingaka.

29 Ti kariir nomiiyauim, ti yaiyim simiir yaimwoki yaimwoim, ti kara win boinkiyim kimiiram yim tisirim. Ɨiya Adi Komii siya nimbingiya krimiir ti nu iiir nwowam, ya ini kingiin nwowa, wi sapi digii mi kwoin ara ta saiiram daingwoki mi Adi Komii siir mii aiirarar mirii iski. Mi tariinanarin, inkamin wigakin yipiki Adi Komii siir mii aiir miriiyim sima nhami nhami kipi mirii, iki kamim nonkwona karamaeyim simiir hiriinan sima mi miriiya.

30 Mi iikamim yipiki Adi Komii siir mii aiir miriiyim mi ha ninouninkiyim, yim iki iikamim ninouninki karamae nwowim simiir hiriinan dwo. Mi iikamim yipiki mairgimairga nwowim, yim sima iki iikamim yipiki kwoin whwokwoka nwo karam nwowiyim simiir hiriinan dwo. Mi iikam yipiki digworaekwo whiekakakim, yim iki iikamim yipiki digworaekwo karamaeyim simiir hiriinan dwo.

31 Mi iikamim yipiki ti nuin siir tiran digworaekwo imiir sainiyim sima ha kipi naingwo, kouin ini sima ywowim. Niingaka. Dimusi rani, ti nuin siir digworaekwowim, mhoiiya yim wi simbi digiguskii.

32 Kara ha naingwowi, wim kima ini ti hiriinanar mi aingwowim. Mi ti umiram naingwokwonanaei kwoinin wim wi Adi Komii siir naingwo rani. Mi inkamin nonkwonam naingwo karamae nwowi mi siir kwoinin Adi Komii siir mii aiir mirii aramar naingwowi, yim sima ini big nasmirwaiya Adi Komii siiraramar nwowim.

33 Mi kamim yipiki wigak nwowim, yim simiir kwoinim ha naingwowi, nuan digworaekwowim simiir wig imiirin wi mairgimairga sima nwowaiginiuwi.

34 Mi inkamin siir kwoinin dimino whisairam naingwowiyim, yim simiir kwoinin ha naingwowi Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiramar mi owim. Mi sima hiriinanam warar mi aingwowi, simiir wigim mairgimairga simaka mi owim. Mi wiga niki onkwona karamae niki owa mi ta wig kopaksim niinga, saiir kwoinin Biiyan Inkam Komiiyin siir dimin taemin imiiraramar daingwo. Sima hiniina daingwo, simiir piua mi simiir kwoinim, yim rirmiiyar dwo Adi siir dimin taemin imiir tiram mi wigim yipiki nonkwonam, yim sima simiir kam imiiramar naingwo iskii, big nasmirwaiya simakar mi owim. Mi sima ti nuan digworaekwowim simiiramar naingwo kripkaii.

35 Mi ti dimin taeminim kara boinkiyim, kara kimiirin hiniina bi boinkikin, kara wari dimin taeminim kima tirim simiir kaiyaokikin. Niingaka. Kara ti diminin kimiirin minam boinkikin, kimiir whinkinsiis haiginiuwim wi siyiu miiyikin siir napam. Mi hiriinanki niuwi, ti digworaekwowim ti nuin siirim yim wi kimiir kwoin imiir kiyaiwao rani, kima Biiyan Inkam Komii siir dimin taemin imiir tiri.

36 Mi inkamin wig aiirin hindara boiritmaiiyin, siya wa ti idid. Dimusi rani, siya iripa piu saika nwowam naingwowi mi siya saiirin wi hindara ti nonkwona iski mi yio ti hiriinanin yo sowa hii nanae rani. Dimusi rani, sowa bidi yonkwonao.
37 Mi inkamin siir kwoinin siirin siyar swoki kigriraonaei mi siya hiniina naingwowi, siirin wi iikam nhirkim kiyai rani mi siya wi iripa piu saika mi o rani mi siya ta wig aiirin mi onkwona karam mi owi, yio ini mi owin.
38 Mi kamim yipiki wig nonkwonam, yim sima siyiu miiyikimiiyik iiirar tiri. Mi kamim yipiki simiir kwoin imiirar nwowiyim yim kipi nonkwona, yim ini ywowim mi yim sima dimin komii kibi iiirar tirkim.
39 Mi wiga yipiki biiya kamkak niki owa mi saeya yaeya kam nwirni nonkwonam kipi tir, iiya saiir kamin ha niki owiyin. Mi saiir kamin siya naonamkiswo, aeya nikrani, saeya yaeya kam nwirni nonkwonam ha mi aingwokiswo. Mi ti inkamin, ti saeya nonkwonam tirin, yio siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinan inkam dwo wi yaeya inkam kipi nwo. Niingaka.
40 Mi kara ti siirin hiniina naingwowi, wiga yipiki saiir kamin naowin mi saeya hiriinan kam karamaeyar mi owi, saeya wi mairgimairgar mi owi. Adi Komii siir naeyiuin kariirin siya whinkinsiis haiginiugin mi kariirin siya boinkin ti hiriinanin. Iriig.

8

Dimin taeminim uruwai siyaowai ninkin imiiyaeiyim simiir boini

1 Mi dimin taeminim panao kara kimiiram winkii, kara pi dimin taeminim iikamim yipiki ti nu iiir nwowim yipiki Adi Komii siir siyiu iiir nap karamae nwowim mi uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeiyim simiir boinkii. Kara ta yokwowa kimiiramin whisarii bi winkika, biiya kima simiiram niki sriigikim. Kara ha naingwowi, kima hiriinan bidiyar iki boinkiyim, krima ti dimin iiirin ina ninokninkinim. Mi kara pi hiniina boinkii, inkamin dimin taemin whiekak ninokninkiniyin mi ti hiriinan digworaekwowim siirin sima nantamiyiriyiri mi siya paniinsi wakaeyoknasi. Mi krima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi ti hiriinan siyiuin krima krima krimar swoki kinsiisnaei mi krima wi wadie saiirsiyar nwowi, Krais siir hiriinanin.
2 Mi yipiki ha boini, sima digworaekwo whiekakim bidi yinomokninkin digim mi yio Adi Komii siya simiirin wi ha boini, sima miiyik rani, sima bi sibgu naingwo omokim. Mi sima hiniina bi mi aingwokim sima siir digworaekwo whiekakim simiir bidi mi inokninkinim. Niingaka.
3 Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwowiyin, yio wi hiniina boini, sima wadiekim mi sima siir iikamkim.
4 Mi kara kimiirin pi min boinkii, nae dimin taeminim yipiki sima ninkin imiiyaeiyim uruwai siyaowaini. Mi ti siyiu hiriinanin, kara pi hiniina boinki, krima uruwai siyaowai simiirin ina ninokninkinim, yim sima kaimwo rani. Yim sima Adi Komii rani. Adi Komii sasairgin biiyar whiuwiniunan.
5 Digworaekwo kasa kasa rani, ninomor kou hir nwowim mi nu tirin iriipi hiriinan. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apkaramae nwowim sima boin, krima ini Adi Komii siir hiriinan ywowim. Mi kam adiyaowaeyim yim ha naingwowi, ti uruwai siyaowaiyim, yim hiriiyar nwokim. Mi nim krima iikamim simiirin ina ninokninkinim.
6 Adi Komiiyin nwirki nwiruwairgin, siya krimiir Adigin mi siya hiriiyar nwokin mi siyairgin digworaekwo whiekakim simiir bwamkibwamin mi krima hiriinanar dwo mi siiraramar dinmiininkin. Mi Jisis Kraisin nwirki nwiruwairgin yipikin hiriiyar whauiniunan biiya siya ninomor nu sowiir digworaekwo whiekak imiirar mi nonkwokwokin. Mi krimiirin siyar mi onkwokwokikim mi krima siir naeyiu iiir haigim mi krimiirin siya whinkinsiiskim mi krima hiriinan asi nwowi.
7 Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, simiir nhirim hiniina kigninokninkin tani, ti niksisae uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Yim sima ha naingwowi, sima inkamni haniin yaimin dimina mi omboboini. Mi iiya sima naeyim uruwai siyaowai imiir ninkin imiiyaeiyim simiir naeiyim, sima ha naingwowi tiriiginim yim kaimwowairgim. Mi iki naeyim sima swoki aeiyim yim uruwai siyaowaini simar niki inkin imiiyae imairgim mi simiir mhii kwoinim pi miiyik swoki o rani, pi yibgini haniin hindarar kiimitkini. Dimusi rani, simiirin dimin whirkin bi nieyokin. Mi Adi Komii siya pi big nasmirwaiya nwoki rani.
8 Adi Komii siya naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeiyim krima naeiyim simiirsi bi naingwoyimyokikin. Niingaka. Mi iki krima mi ae karamae mi owiyim, simiirsi bi mi aingwoyimyokikin yim dimin komii rani mi ti diminim krima naeyim, yim wi krimiir tirbu rani mi Adi Komii siya krimiirin wi hiniina naingwo rani, krima iikam bibiyiekim. Niingaka.

Mi diminin iki krima nae karamae nwowiyin, yio wi krimiir mi kiyipsibgi haiginiu rani mi Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi mi aingwo rani, krima iikam miiyikim. Niingaka. Diminim krima naeyim yim dimin komii rani.

9 Yi tiriiginin yio dimin karamaeka. Mi kima wi mintirao diminim kima naei simiirsiyin. Mi hiriinanki niuwi, kima wi iki iikamim yipiki Krais siir siyiu iiir sibgu ap karamae nwowim wi simiir kiyipsibgi haiginiuwi. Mi yim wi hinda kipiiyar nwowiuguskii. Dimusi rani, sima kimiir kigim, diminim sima haiyaiyin kima naekin.

10 Mi ta hiriinan saiirsika, kira hiniina boini, an kara ti inkamin ti digworaekwo imiirin ina kigninokninkinin. Mi kira ti nae imiirin ha naei ti sima ninkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini mi ti inkamin yipiki niki aingwo tibmii kiin karamae niki owin Jisis Krais siiram mi siya kiriir kigi, kira ti dimin iiir naei mi yio siya wi ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim wi simiir naeyamar mi aingwowi. Mi siir naingwo tibmiiya wi sima kiyipsibgi haiginiuwi biyie nwowamin.

11 Mi ni kira ti dimin imiir asi naei, ni kira hiniina naingwowi, uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Mi inkam nwirin dimin whirki nieyok karamae nwowiyin Krais siya siirsi bidiyar mi aowin. Mi siya ha naei ti nae iiirin mi ti diminim Krais siirim siya niki kigna tirim, yim wi kipiii nwoki rani. Dimusi rani, ti naeyim siya naeyim simiirsika.

12 Kira wi kiriir nomiiyauwin siir kwoin iiir kiyipsibgi haiginiuwi kipiii siya nwowam mi siya Krais siir yai aiirin wi sibgu wakaeyokna ap rani. Dimusi rani, wari diminin kira kwatirkiyin siirsika. Mi kima Krais siirin, wi ti hiriinan siyiu biyieyin wi siir tiri.

13 Mi ta hiriinan saiirsika, ti diminin kara naei, yio wi kariir nomiiyauwin siir kwoin iiir kiyipsibgi haiginiuwi biyie siya nwowim mi dimin taeminim Krais siirim siya niki kigna apim, simiir warar. Mi kara mhoiiya wi ti hiriinan dimin imiir swoki ae rani kara pi boriisopi kariir nomiiyauin siir kwoin iiir nwowaiginiuwim biyie. Dimusi rani, ti dimin taemin hiriinanim simiirsika. Ɨriig.

9

Pol siya mairgimairga dimusi bi nwokin, siya umirim iikamim naingwo tibmii kiiniyim simiir hiranki bi haigin dimin taeminim siya naingwowim simiiramin

1 Kariirin wi dimin whirki nikidu rani, ti diminim kara tiriyim Adi Komii siirim. Kara aposel inkamin mi Jisis Krais siirin karar kigin. Mi Biiyan Inkam Komiiyin mi iikam kima Krais siir yai aiirin wi hiriinansi wakaeyokna api. Dimusi rani, Biiyan Inkam Komii siir digworaekwowim yim kara tirim kimiir, simiirsika.

2 Mi iikam nhirim hiniina naingwo karamae nwowi kara aposel inkam tani, yio dimin komii rani. Mi wim kima om Korin warauran iikamim wim kima kariirin hiniina asi naingwowi, kara aposel inkamkin. Dimusi rani, digworaekwowim kara niisiimauuwim kimiir simiirsika. Mi kima kimairgim Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim. Mi ti digworaekwowim Kimiirin sima niisiimauugim hiniin, kariirin Biiyan Inkam Komii siya nimbingin aposel inkam nwowamin.

3 Mi iikamim ha boiniyim kariirin hiniin kara aposel inkam tani mi kara simiir yai akan pi hiniina nowarkii boinkii wara yaiyim kara winkiyim simiirin.

4 Mi haniginiuwi, kara dimin taeminim iikam kimiir warauranki ti hai mi kara pa nwoki aeyim diminim kara tirim kimiir simiirsiyin. Dimusi rani, kara aposel inkamkin.

5 Mi yipiki Biiyan Inkam Komii siir siyiu iiir napiyim wigim, krima simiir mi onkwonaei yio ini mi owin mi krima wi simaka niki amyokiyokiiyim iki aposel kam nhirim simiir hiriinan iki Biiyan Inkam Komii siir nomousisimim simiir hiriinan mi Pita siya, aniya? Mi ini mi owin kara naeyam kariir mii aiiram mi srii?

6 Mi Banabas mi kara krira krirar ti mirii nonkworinu kripkai nae sainamin mi nae imiir naeyamin kririirgi kririir umir imiirarar ti krinmai, aniya?

7 Mi kamim yaii niniiyan inkam nwowiyim sima nae minim simar bi kigriraonaeikim. Mi inkamin numiran sasaeya ninkiniyin mi inkam nhirkim siirin ha pi boinikin, wari dimin taeminim kira ninkikinim simiirin wi kira nae rani. Iikamim wi sibsib kigrirao rani, simiirin iikam nhirkim boini hiniin, kima wi simiir mwiii imiir kwiyae rani. Niingaka. Mi krira kimiiramin naeyam sriii wi wadieyar mi owi, aniya?

8 Tiki yaiyim yim inkami kwoinarar bi priinaingwo boinkikim. Niingaka. Siyiu komiiyin biiya Adi Komii siya hauugiyin Mosesni, yio iriipi hiriinanar mi boinkikin, ti diminim yim kaimwowairgim.

9 Mi bidi bidiniyarin Moses siya yaiyim Yokwo Komiiniyin hiniina winboinkikin, bulmakauin witnid nokwobrombropiyin siir yai aiirin wi uridni kipi kogripikou mi hiriinan tiri, siya wi ti witnid imiir nae rani. Niingaka. Adi Komii siya bulmakau imiiram bi naingwokin iiya siya ti yaiyim Moses siir boinmimauuwim.

10 Niingaka, siya ti yaiyim minam winkikin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuam bulmakauni haniin. Moses siya ti yaiyim minam winkikim, krima ti yai imiir ninokninkinim. Mi inkamin yipiki nu hainopin mi inkamin yipiki sasaeyim wai nwowim simiir ningugu haiyin, sowa nwisairarin wi umir kinar haiswowi ta miiya sowa miriiya saiirsiyin.

11 Mi krima Adi Komii siir yaiya kimiir bidiyar iki boinmauuim ya ini naenan ywowa kimiir mhiiyim saeyar kiniu haiginiuwi. Mi hiriirankiniuwi mi tari kima wi nae krimiir hauu rani, krimiir piu aiirsi, aniya?

12 Mi iki iikam nhirim yipiki kimiir whinkinsiisiyim, sima naeyim kimiir warauranki mi haii, simiir piua saiir kirie haiginiuam mi ti hiriinan siyiuin yio ini wadieki wadieyar mi owin, krima kimiir biiyan inkamim nae mi haiyim. Mi biiyar nwoyokiyokiinaniyin mi tarinanar yadigiyin, krima iikam kimiir waraurankin dimin sim whir bi swoki haimiminkim. Krima inkam paeprikabnan nwokim mi krima mhiigar mi aokim. Mi krima kimiir kwoin imiirin wi hiriinan saiirsi nikpitmai rani. Mi krima hiriinan tiri, wim wi Jisis Krais siir yai aiir wakae rani.

13 Kima ta yai aiir daingwoki, Isrel simiir pris inkamim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir miriiyim, sima simiirin pa mi boinki, sima naeyam ti nae nhirim ti iikam ima hainaniyim ta omaka aiir Adi Komii siiram. Mi ti pris inkamim ti diminim ti kam ima haigingigim hiiya nae haiginiya saiir, sima simiirin pa haii mipa ninkin imiiyae Adi Komii siir mi haimiiyim pi simar swoki aei.

14 Mi ti hiriinan siyiu kaimwoin Biiyan Inkam Komiiyin yio iriipi hiriinanar mi boinkin. Ti iikamim yipiki Krais siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuim, yim sima nae digworaekwo minim wi iikamim yai sima boinmimauuim simiir hiranki haii simiir piu aiir kirie haiginiuam.

15 Mi ti hiriinan siyiuin kariirin ini wadie siya ywowin kimiir aposel inkamin siya sriiyamin kimiir. Mi biiyarin kara kimiiram bi kaugin diminamin mi tariinanin kara ta yokwowa kimiiramin hiriinanam bi winboinkikin, kima kariir kigriraowim. Mi kara mhiigi nao kingiin nwokiswo mi kara kimiiramin pi naeyam dimuim mi sriigii. Niingaka. Kara pi boriisopi dimin whirin inkam nwirni iinanki haiyim. Mi kara dimin haii mi kara wi ha boin tani kara Krais siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuin mi umir bi haigin. Niingaka.

16 Mi kara mairgimairga kanakana bi nwonakin Krais siir yai win kibiya saiir boimimauuamin. Niingaka. Kariirin Biiyan Inkam Komii siyar nimbingikin ta saiir tiramin. Mi kara simiir boinmimauu karam nwokiswo mi kariir kwoinin kanakanarin wi io prasae di ywowi. Mi kara ta yaiya Biiyan Inkam Komii siya boinkiya kariir ya wi digiumii pi haimriiyiugigin.

17 Mi kariir kwoinairga priinaingwo tirkiswo ta miiya Krais siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuwiya mi kara wi umir digworaekwo ta mii aiirsiyar pi mi haiyin. Mi ya tariigina ya kariir kwoinairgi bi priinaingwo tirka. Niingaka. Adi Komii siyar nimbingin kariirin ta mii aiir miriiyamin. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi umir, digworaekwo nae min hai rani, ta mii aiirsiyin.

18 Mi hiriinan tirkiswo mi kara wi piki hiniin umirin si pi haiyin ta miiya kara miriiya saiirsiyin, ha? Kara wi ti si pi haiyin. Mi iiya kara Krais siir yaiwin kibiya iikam imiir boinmimauuwi mi kara simiiramin wi nae umir minam srii rani. Niingaka. Mi sima Adi Komii siir yaiya hinda whisariiyar priihaii. Mi ti hiriinan siyiuin ti mairgimairga kara nwowin, ya tariigina ya kariir umir aeya.

19 Kara inkam nwirni aowa bi nwokin mi kara ini iikamim simiir whisarii mii priimiriiyan inkam ywowin. Mi kara iikam whiekakim simiir kwoinim wi digar piyamisi owin Jisis Krais siiram kiyaiiyim, siiram naingwo tibmii kiinim.

20 Mi iiya kara Isrel simiir iikamim simaka nwowiyin, kara pi Isrel simiir siyiu imiirar mi api mi Moses siir siyiu komii ikin. Mi ta hiriinan saiirsiyairga kara iikamim simiir kwoinim saiirsiyar kiyaii, sima Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinim. Mi hiriinankiniuwi mi ti Moses siir siyiuin siya boinkiyin kariir, yio wi nwo rani, kariir kou. Mi ti iiyim kara nwowim hir kara simiirar mi apkim mi ta hiriinan saiirsiyairga kara simiir kwoinim saiirsiyar kiyaigin. Mi wi Moses siir siyiu komiini yaiyim wi sima nwo rani, simiir kouin. Mi sima wi Krais siir yaiwin kibiya saiiram ninmiininkini.

21 Mi kara Moses siir siyiu komiiyin siirin naingwo owouu rani. Mi siirin digiumii bi haimriiyiugin. Niingaka. Mi kara tariinanin ini Krais siir yai imiir wakaeyokna apin. Mi iiya kara iki iikam nhirim yipiki Mosesni yaiyim sim wakaeyokna ap karamae nwowiyim simaka nwowiyim, kara Moses siir yai imiir bi napikin. Kara ti hiriinan siyiuin minam tirkin, kara wi iki iikamim simiir kwoin imiir niki kiyaiyim Jisis Krais siiram naingwo tibmiikiinim. Mi ti hiriinan kara tirin, kara Adi Komii siir siyiu iiir bi taouugakin, kara Jisis Krais siir siyiu iiir napkin.

22 Mi iiya kara iikamim yipiki naingwo tibmii kirie nwo karam nwowiyim Jisis Krais siiram, simaka nwowiyim mi kara diminin mairgimairga sima nwo karamae nwowiyin kanaka, siir bi tirikin. Niingaka kara diminin sima naingwowiyin hiniin yio ini ywowin kara siirarar tirikin. Mi hiriinan saiirsika, kara simiir kwoin imiirin asi kiyaii kirie nwowamin, Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinamin. Mi iinokiinokin kara iki iikamim hinda tindanim simaka nwowiyim, kara diminin iki sima naingwowiyin hiniin yio wadiekin, kara siirarar napikin. Mi ta hiriinam saiirsika, kara simiir kwoin imiirin hiriinansi kiyaigin Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinim.

23 Mi kara iinok iinokin hiriinan ta saiirsi tirkin Krais siir yaiwin kibiya saiir hainanamin. Mi Adi Komii siya kariirin wi hiriinan saiirsi hainan prapraskii kariirin mi iki iikam nhir ikim.

24 Kima ta saiir daingwoki. Iikam whiekakim iki ninkikin iwitiyim sima biikinar bi nwoswowikim. Niingaka. Nwirkinwiruairgin pi bii iwit okwoiu. Mi ti inkamin bii niwit okwowin diminin pi sasar haiyiskii. Mi ti hiriinan siyiuin, ti iikamim yipiki ninkikin iwitiyim kima Krais siir yai aiiramin hiriinan sibgu wakaeyokna api mi kima dimin miiyikin Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi hauuwi.

25 Mi iikam whiekakim yipiki ninkikin iwitam naingwowiyim, dimin haiyim, sima iinokiinokin nhami nhami bi niwitikim mi simiir piua kirie saiirsiyar nwowi. Sima ti hiriinan minsi tiri, sima wi iki iikam nhirim simiir nwoki iwit haiburim mi wi diminin Adi Komii siya hauuwi iikamim bii nwowim simiir wi siir nwoki haiyim. Krima dimin komii komii imiirarar tir Adi Komii siiram wakaeyokna apim mi krima wi siir dimin miiyik miiyik imiir nwoki haiyim. Yim sima ti diminim ti kamim ninkikin iwitiyim bii nwowiyim sima haiiyim wi simiir hiriinan biyie nwo rani. Niingaka. Yim sima wadieki wadie imairgim mi wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami.

26 Kara ti inkamin yipiki hinda tinda niyaeyimyok kaowiyin siir hiriinan bi ninkikin iwitikin. Niingaka. Kara ini inkamin yipiki maeyaua niwit okwowiya saiirgisaiiramar nanmainonkwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti hiriinan siyiuin kara iinokiinokin Adi Komii siir mii aiir asi miriinanaei. Mi inkamin yipiki yaii niniiyin siya siir iina hinda bi priltio priitiowika. Niingaka. Mi ti hiriinan siyiuin, ta Adi Komii siir miiya ta kara miriiya ya hinda bi mi priimirii priimiriiga. Niingaka.

27 Kara kariir piu aiirar kirie haiginiunaeikin karar kigriraowamin mi saeya wi kariir kwoin iiirarar nwoki wakaeyokna apim. Kara ti hiriinamin minam tiri, mhoiiya kara Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwi mi siya kariirin wi hiriinan boin tani, kara inkam paii rani mi kara siir dimin miiyik miiyikim wi simiir hai rani. Iriig.

10

Kima, kimasiyar mintiraona kima wi dimin biyie kipi tir

1 Ti kariir nomiiyauim kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim siyiuin Adi Komii siya tirin krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir. Mi ta iiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima Moses siir wakaeyokna apnamim niimau mieki mieya hiriir mi taka iiya Adi Komii siya wau mirsima saiir yikropki simiir siyiu iiir nisiimauu apnamam. Mi taka iiya siya simiirin bidiyar mi whinkinsiis haiginiuin. Mi iikamim sima ini whii komiiya pariidnan dapiya ini saiirar mi iyapidnaidamim mi simiir nwirki bi swoki aomin aominkin.

2 Mi diminin krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirin, iiya simiirin waumir sima saeya kiikii ikoua sima kigna apam mi iiya sima whii komii kwira pariidnan nikiuwiya sae mi iyapidama, yim tiki digworaekwo hiriinanim, yim iikam imiir niisiimauugim sima Moses siirarar wakaeyokna ap iskiyim. Mi sima ini siirarar mi wakaeyokna apim iikamim yipiki baptaisim simiir hiriinan yipiki hiniina niisiimauuim sima Biiyan Inkam Komii Krais siirgim mi simiirin ini siyar kigirkakim.

3 Mi iiya sima niimau boskwonau hir nwowa, sima naeyin mana nikiuwiiyin siir naekim, yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiir siir hirankin. Mi tiriiginin simiirin siya whinkinsiis haiginiugin simiir naingwo tibmiiya kirie nwowam.

4 Mi sima opa yipiki Adi Komii siya hauugiya simiir saiirar mi kwiyae. Mi tariigina simiirin saeya kinsiis haiginiugin mi simiir naingwo tibmiiya komiigi komii asi nwokika. Mi ta opa sima kwiyaeya, ya siiya komiiya saiir hiranki nitka. Mi ta siiya komiiya ya aknainan Krais siir niisiimauuga simiir kwoin iiir kinsiis haiginiuam ta opa sima kwiyaeya simiir piu aiir kinsiis haiginiuam saiir hiriinan.

5 Mi Adi Komii siya simiirin ti hiriinan siyiu kaimwoin siir asi whinkinsiis haiginiugin, Adi Komii siya mairgimairga iikam hoimgakim bi nwokin mi ta hiriinan saiirsika siya hiriinan asi tirkin mi Adi Komii siya iikam imiirin hiriinan saiirsi nisomsom aokao digiyam tirkin. Mi simiir piuis biyieyim niimau hinda tinda digar asi nwokikim.

6 Adi Komii siya ti hiriinan diminin minam tirkin, krimiir niisiimauugin krima wi iki
dimin biyie hiriinanim sima tirim wi simiiram naingwowisi, simiir tiram.
7 Krima uruwai siyaowaini inig kipi hainan, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir iikam
nhir ima tira saiir hiriinan. Mi ti Adi Komii siir yaiyim biiya Moses siya winkiyim Yokwo
Komii saiir yim hiniina win boinkikim.
8 Mi iikam krima ti hiriinan siyiu biyieyin hii sima priininae priininaeiyin siir kipi tir,
biiyan iikam nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siir kwoinin paenan ha
niugiyin simiiram mi siya simiir iikam nhirim ina yisomsom aokaokiyim. Mi 23,000 nim
yim iikwiruwa saiirar mi kwaonam.
9 Krima Biiyan Inkam Komii siir kwoin iiir kipi kiyai, io krimaka nwowam, biiyan iikam
nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siya io simaka ha nwowin mi siya mipugim
ina yikropkiyim mi simiirin ini sima piyaokaokiyim.
10 Krima Adi Komii saika kipi ninkinwaowarkii boin, biiyan iikamim simiir nhir ima tira
saiir hiriinan. Mi sima diminam ha boinanaeyim mi Adi Komii siya siir paekwosimin siir
yikropki mi siya ha nitin mi simiirin siya yisomsom aokaoki.
11 Mi ti digworaekwowim ti krimiir yidiwi wanwiyae imiir tirim yim iiya sima niimau
boskwoki boskwonau hir nwowa ha tirkim. Mi ti digworaekwowim Moses siya winkiyim
Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krimiir niisiimauugim krima wi simiir hiriinan kipi tir.
Sima ti iikamim ti tariinan nwowim krimiir niisiimauugim, iiya Krais siya swoki itana ini
kingiin nwowa. Mi krima krimasiyar mintiraona krima wi dimin biyie kipi swoki tirmimin
biiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirim simiir hiriinan.
12 Yim tiriiginim yim ini ti sima tirim ini simiir hiriinanar mi imbiyamim mi wim kima
iikamim yipiki ha naingwowim wim kima kiriekim mi kima Krais siir siyiu iiir napim
ini kimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir haiburim. Mi kima kimasiyar mintiraona kimiir
kwoinim iki iikam nhirim sima kiyaii mi kima wi siyiu biyie tiri.
13 Mi kima wi hiniina kipi naingwo, ti digworaekwowim kimiir kwoin imiir kiyaii, kimiir
nikpitmaiyam mi tiki hiriinan diminin iki iikamim, iki hinda tinda nwowim simiirin ini
iriipi hiriinanar mi tirin. Yim sima yaeya rani. Niingaka. Adi Komii siya wadiekin,
kimiirin wi siyar whinkinsiisi. Mi siya iki dimin bibiyieyim wi simiir kigninkinki rani,
kimiir kwoin imiir nipiyaokiiyam mi kimiirin wi sima nikpitmai rani. Kimiirin wi siyar
whinkinsiis haiginiuwi ti hiriinan dimin biyieyim ti kimiir kwoin imiir kiyaiyam tiriyim
simiirsi nokworinuim.
14 Ti kariir nomiiyau kiingi kiinim, kima uruwai siyaowai simiirsiyin aru dwo wim wi
simiir inig imiir wara pi hainanisi. Dimusi rani, kimiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis
haiginiui mi wi siyar kigriraowi.
15 Kara ti yaiyim iikamim yipiki ninokninkin miiyikakim kimiiram boinkikin mi kima ti
yaiyim ti kara boinkiyim simiir ti aingwoki mi simiir ti sibgu hid.
16 Mi iiya krima kumuniyin opa mobin siir nwokaiiya nhwo saiiram kwisboiniyim mi
krima iki saiir kwiyaeiyim mi krima hiniina niisiinauuwi, krima mi Krais siya krima ini
nwiruwar ywowiskiyim mi ini kwoin whiruwar mi okiyim ta siir nhie aiiramin biiyar
naokiinaiinama mi bretin krima niinibimbir aeyin yio min mi isiimauugin krima mi Krais
siya krima, ini kwoin whiruwar ywowim ta siir piua biiyar naowa yipiki paeyin hiiiniyar
niriоninkinin saika ninkin irinugiyin.
17 Mi iikam whiekakim krima kasa rani mi krima ini bret haruan siirarar yaeyim. Mi bret
haruan krima naeyin yio tiriiginin yio min niisiimauugin krima whiekakarin ini Krais siir
piu kwiruwa saiirarar yinkiamamasuim.
18 Kima Isrel simiir iikamim simiir daingwoki mi iikamim yipikki ti nae imiir naeyim biiya
priskim sim haiginim hiiya naemin dimin haiginiya Adi Komii siiram, yi tiriiginim yim min
niisiimauugim sima mi Adi Komii siya, sima ini kwoin whiruwar ywokiyim ta hiiya nae min
haigin inkin imiiyaeya saikan.
19 Mi ta yaiya kara boinkiya kimiir ya ta saeya, nae minim mi wraisu min ikim yipiki
sima ninkin imiiyaeyim niksisae uruwai siyaowaini mi ti naeyim yim dimin komiigim, iyie?
Uruwai siyaowai sima ywo dimin komiiyin? Niingaka. Yim naeyim yim nae imairgim. Mi
yim ti uruwai siyaowaiyim, yim tidiyiu min imairgin.
20 Mi iikamim yipiki ti dimin taemin imiir nap karamae nwowiyim mi Adi Komii siir
naeyim siir ninkin imiiyaeyim hiini sima nio haiginiyim, yim sima simiirin pi uruwai
siyaowaini swoki inkin imiiyaei pi Adi Komii siir ninkin imiiyae rani. Niingaka. Mi kara pi
boriisopi kima ti dimin hiriinanim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim simiir naeyim. Mi
kima ti hiriinan dimin imiir tiri, yi tiriiginim yi min niisiimauugin kima mi uruwai siyaowai
sima, wim ini iripar yinkiamasuim mi ini kwoin whiruwar ywowim.
21 Mi kima Biiyan Inkam Komii siir op mobin wi siir kwiyae rani, kima uruwai siyaowaini
op mobin siir kwiyaei. Kima wi hiriinan tir tani. Niingaka. Mi kima naeyim Biiyan Inkam

Komii siir hiiya saiir haiginiyim siir ninkin imiiyaeyam wi simiir nae rani, kima ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim simiir naei: Kima wi hiriinan kipi tir. Niingaka.

22 Mi kima hiriinan tiri, wim wi Biiyan Inkam Komii siir kiyopsibgi haiginiuwi mi siya wi io kimakar nwowi mi kimiirin wi siya pi tioin. Siyairgin kirie komiigakin mi nim krima ini niinga ywowim. Mi siya kimiir tiowi mi kima wi siir nikwowaisii rani. Niingaka.

23 Wim kima ti digworaekwo imiirin hiniina boinkim, ti digworaekwowim krima tiriyim yim wadieyairgim. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, ti digworaekwo hiriinanim, yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim. Sima wi kimiir kwoin imiir kirie haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim simiir nhirim sima simairgim mi kima, ti kima tirim simiiram daingwoki.

24 Kima wi kimamar kipi naingwona mi kima wi iki iikam nhirim simiir whinkinsiisam daingwo.

25 Mi kima wi kipi nidid wraisuim maket haiginiyim simiir sainsiyin mi simiirin hiniina kipi mi srii, ti wraisu biiya uruwai siyaowaini ninkin imiiyaekim mi kimiir kwoinim wi hiriinan naingwoyimyok karamae saiirsi nwowi.

26 Mi yaiyim yipiki Adi Komii siir Yokwo Komii aiir winkiyim bidi bidiniyar yim hiniina win boinkikim, ti nuin yio Biiyan Inkam Komiiyin siirgin mi digworaekwowim siir mi owim iriipi hiriinan siir. Mi krima ina ninokninkinim mi krima digworaekwo whiekakim simiirin wa naei.

27 Mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim, sima kiriiram boinkii, simiir omaka hiriir namam nae simaka naeyam. Mi kima ti naeyim sima hauuwi kimiir, simiirsiyin wi hiniina kipi naingwo, tiki naeyim inkamki bidi yamisi inkin imiiyaeyim, iyie? Kima hindara wakaemumu ae. Mi kima hiriinan tiri mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim

28 Mi kima ti inkam inaka nidwowi mi siya kimiirin ha boini, tiki naeyim biiya iikamkim sim niki inkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini sima. Mi kima ti nae imiirin wi kipi nae wim wi inkamin kimiir nokmwin aeyin wi siir kwoin iiir pi kinsiis haiginiuwisi.

29 Kara siir kwoin iiir boini, kimiir iiir boin tani ti diminim siya niki boinmauuim simiir kipi nae. Mi kima hiniina naingwowi, krima ti nae imiir nae karamae dimusi nwowi mi tari yi minsika, iki iikam nhirim yim Krais siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apikim, aniya?

30 Mi kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinkiyim mipa mi boin wadiekii. Dimusi rani, ti naeyim kara naeyanim simiirsika. Mi iikam sima hiniina dimusi boinkim kara siyiu miiyiknan bi tirkin ti dimin taeminim kara naeyim simiirin, ha?

31 Mi kara kimiirin ta saiirin pi hiniina boini, ti naeyim kima naeyim mi opa kima mi kwiyaeya mi wraisu minim kima naeyim mi dimin taeminim kima mi tir ikim, kima simiir tiri mi ti iikamim yim Adi Komii siir inig iiir hainanprapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika.

32 Mi kima wi ti dimin hiriinanim simiir kipi tir. Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi iikamim Adi Komii siir isid nwowim wi simiir kiyopsibgi haiginiu rani, siyiu biyie tiramin. Niingaka.

33 Yim ti dimin taemin hiriinanim ti kara boinkiyim kimiir, yim kariir kwoinkar naingwo boinkikim. Kara ti dimin taeminim minam tirkikim iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Kara ti diminim karamar bi tirkin, kariirar swoki whinkinsiis haiginiuwim. Kara ti dimin taeminim minam tirkin, iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Mi simiirin wi Adi Komii siya nwoki anmaiwarkainam simiir dimin biyieyim simiir hirankin ti sima tirim. Ɨriig.

11

1 Kima ti dimin taeminim kara tiriyim simiir kigna ap, ti kara mi kigna apiyim dimin taeminim Krais siya mi tirim simiir saiir hiriinan.

Wigim simiir mwo imiir kaigrisu idwokaiiyim, Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir simiir boinka

2 Kara kimiirin dimusi bi hainanprapraskikin, kima ti dimin taeminim kara boinmimauuim inokiinok simiir wakaeyokna tirkim.

3 Kara ha naingwowi kima ti yaiyim kara boinim simiir dinokninkin Jisis Krais siyairgin kamim simiir kougi kou nwowin mi kamim yim ini simiir wigim simiir kou ywowim mi Adi Komiiyin yio ini Jisis Krais siir kou ywowin.

4 Mi ta hiriinan saiirsika mi inkamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriir nami mi siya pagra siir mwo nwowa saiir kibwaehai karamae nwowi mi siya Adi siir yaiya hiriinankakar boinmimauuwi, yio ti hiriinan siyiuin yio Jisis Krais siir kiyopsibgi haiginiuwi.

5 Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yaiya ha boinmimauuwi omaka siir inig hainaniya saiir hir, yi ti hiriinan siyiuin yi saiir kam iiirar swoki kiyopsibgi haiginiuwi. Mi saeya hiriinan naingwo karamae nwowi mi saeya wi wiga yipikki saiir kan aiir piiriyao iuguskiiya mi nididgak ha nwowiya wi saiir hiriinan nwowi.

6 Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi saiir kamin saiir kan aiir piiriyaokii mi yi ti hiriinan siyiuin yi saiir nisiimauuwi hiniin, saeya siyiu miiyiknan bi napika. Niingaka. Yi wi hiriinan tir tani. Mi wigim dimin taemin simiir mwo imiir nitimwaniuwi, yim sima wi nididgak nwo rani.

7 Mi kamim iiya sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim mi iiya sima nhwo Adi Komii siiram mi kwisboiniyim, simiir mwowim dimin taemin kipi nitimwaniu. Dimusi rani, kamim yim Adi Komii siir kirieya mi siir dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim mi digworaekwo whiekak ikim simiir sibgu kigirkakikim. Mi yim wigim. Niingaka. Yim sima simiir kamim simiir kirieya mi simiir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaeiyim mi simiir inig komii ikim, yim simiir niisiimauuwi.

8 Adi Komii siya Adam siir piua Iv saiir piua saiir hiranki bi haiga mi siya ha bi nonkwokwokin. Niingaka. Adi Komii siya Iv saiir piu aiirin diminin Adam siir piu hiranki haiyin siir nonkwokwokin.

9 Adi Komii siya Adam siirin Iv saiir whindiriraeraram bi nonkwokwokin Adi Komii siya wiga Iv dapiya saiir nonkwokwokin Adam siir whindiriraeraram.

10 Mi ti hiriinanin yi ini mi owin wig sima mi itimwaniuwiiyim dimin taemin simiir mwo imiir. Yi ti hiriinanin yio min niisiimauugin, wig imiirin ini kam imar kigirkakim. Mi simiirin ini simar kigriraonamim iiya sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir namiyim. Sima wi ti hiriinan dimin iiir tir. Dimusi rani, Adi Komii siir paekwosimin ini simiirar kigin.

11 Wigim yim simiir kamim simiir aowar timi o. Mi nim krima iikamim yipiki Biiyan Inkam Komii siirim, nim krima ini nwiruwar ywowiskiyim. Mi irni nwirniyin ha timi inan whinkinsiis ankinsiis wadie sibgu nwowamin.

12 Krima irni nwirni dinan whinkinsiishaiginiu, wadie sibgu owamin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin, Adi Komii siya biigi biiyan wiga saiirin inkamin Adam nikiuwiyin siir piu hiranki haiyin diminin siir nonkwokwokin. Mi hirankar nitiyokiyokiinaniyin mi ini tariinanar yadigniyin, wig sima kam krimiir asi naokainae. Mi ta hiriinan saiirsika krima irni nwirniyam asi naingwowi. Mi iikamim mi digworaekwowim ti nu iiir nwowim yim Adi Komii siyar nonkwokwokim.

13 Mi kima ti dimin imiir daingwoki mi simiir hidgi. Mi wigim dimin taeminim Adi Komii siiram kwisboinkii mi sima simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi ti hiriinanin yio wadiekin, iyie? Miiyik rani? Yio miiyik rani, ini biyie ywowin.

14 Mi krima tariinanin ta saiir ti naingwoki mi inkam nwirin siir kana priei nwowi wigmi kanim simiir hiriinan, siya wi nidid prasae kipi kin. Dimusi rani, ta saiirsika.

15 Mi yim wigim yim ta saiirsiyin nididgak bi nwowikim. Dimusi rani, ta kan hiriinana simiirin Adi Komii siyar hauugin simiir mwo imiir higriniuam.

16 Mi iikamim ti hiriinan diminim simiirsi ninkinwaowarkii boinam naingwowi mi kara simiirin pi hiniina boini, aposel kam krima iikam imiirin wi dimin whir kigna apam kipi swoki kiwaki mi kara ti hiriinansi boinkikin. Iriig.

Mi om Korin hiran iikamim sima simar tirbunakim kumuniyin aiirsiyin

17 Mi tariinanin kara iikam kimiirin pi haigin idwoki rani, ti diminin kara kimiir boinkiyin siirsi. Dimusi rani, ti dimin biyieyim, kima tiriyim yim ini dimin miiyik miiyikim kima tirim, iripa kima haingiriyiu owiya Adi Komii siir inig iiir hainanam, ini saiir haibura.

18 Mi diminin biigi bii pi kara boinkii, yio hiniingin, kara iikam nhirim sima boina saiir wakaekin, kima Adi Komii siir inig iiir hainanam namiyim, kima iripa bi sibgu owikim kima yapa yapae priiyo priiyo amikim. Mi kara ta yai aiir wakaekiyin mi kara simiir yai nhirim simiirin ini kaimwowar mi okiyin.

19 Mi ya ini kaimwokikaimwowar ywowa. Mi kima wi kimiir iikam nhirim wi simiir yaiyim wi simiir niinakrimkripkii mi ti iikamim yipiki ta yaimwokiyaimwo aiir sibgu apiyim yim wi idowiiya simbi nimbini.

20 Mi hiriinamki niuwi, kima iripa haingiriyiu owi Adi Komii siir inig iiir hainanam mi naeyim kima naei, yim Biiyan Inkam Komii siir nae rani. Niingaka.

21 Mi kima nhirmiyam niki o karamae nwowi mi simiirin bii kima kimar hainami, kima kimar naeyamar mi hiriinanki niuwi ti iikamim yipiki mhoiiya niti, yim wi mhiigar nini aoni. Mi tiriiginim yipiki bii namim naeyim yimbi kima kimar kwaeswonami mi kimiir mhiiyim pi digi digar nwowi mi kima op minim pa kwiyae nanaei mipa kwiyae whaowaenami.

22 Mi kima kimiir omaka hirar niki idwokai aenaniyim pa nopi, ha? Kima omakakakairgim mi kima hirar pi yidwokai aeyin mi kima hiriinan tir tani. Niingaka. Kima omaka Adi Komi siir inig hainaniya saiir nitiyim mi kima pi Adi Komii siir isidin simiir iikamim pi simiir nanokou kao rani. Kima ha naingwowi, yim sima ini kimiir inkam biyienan ywowim mi dimin taeminim yimbi kima kimar kwaeswonami. Mi kima ti iikam paeprikab hiriinanim simiir kiyopsibgi haiginiuwi ti dimin hiriinanin kima tirkiyin. Mi kima paniina naingwowi, kara kimiirin ti dimin imiirin wi paniina ti boin, ha? Mi kara kimiir ti hainanprapraski. Mi ti tari ti simiirsika, aniya? Niingaka.

23 Mi yaiya kara boinkiya kimiir ya kara Biiyan Inkam Komii siir hiranki haiga. Ta yaiya ya hiniinga, Judas siya Biiyan Inkam Komii Jisis siirin wir niiyaka napwougin mi siirin kimidiniya sau omomin siir iin yonkwoki, taka niiyaka Biiyan Inkam Komii siya bret iiir haiya saiir.

24 Mi siya ti bret iiir haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siir. Dimusi rani, siirin siya hauugin. Mi siya bretin ha niinibimbiirgiyin mi siya siir kigna miriiyim kamim simiirin hiniina boinki, tiki diminin yio kariir piu aiir nikrigin. Kara naowi, kara wi iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi mhoiiya kima wi ti kara tirin, wi hiriinanar niki tiriyokiyokiiyim. Mi ti tariinan kara tirin, kara min niisiimauugin, kima wi kariiram nwoki aingwokiyim, ti diminim kara tirim kimiir simiiram.

25 Bretin siya hauuwin simiir saiir hiriinan. Mi siya wain op mobin ha mi haiyin mi siya boinki, ta wain opa ti mob iiir nwomaiya ya min niisiimauuga, Adi Komii siir yai win kibiya yipiki siya boinmimauuuwa kimiir whinkinsiis haiginiuam, ya saiir niisiimauugin. Mi tariigina kara wi minsi tirbwakainaei kariir nhieya saeya naokiinaiini saiirsika.

26 Mi mhoiiya kima ti bret iiir naei mi ta wain opa mobnau tir nwomaiya saiir mi kwiyaei, ti siya tira saiir hiriinan, yio kima Krais siir niisiimauuwi siya iikam krimiir whinkinsiisam naokin. Mi wi siyar swoki itbudgiiyim.

27 Mi kimiir nhirim ti bret iiir naeyim mi ta opa mob iiir mi okaiya saiir mi kwiyaeyim, yim min niisiimauugim dimin taeminim Biiyan Inkam Komii ieya tirim simiir niisiimauugim. Mi kima ti dimin imiir naingwo omok karamae nwowi, kima tira saiir hiriinan mi Adi Komii siya wi ha boini, kima siyiu miiyiknan bi tirkim. Mi kima wi ta Krais siir nhieya mi siir piu aka, wi sowiir kiyopsibgi haiginiuwi.

28 Mi iikamim simiir kwoinim sibgu daingwo omok mi ti dimin biyieyim yim dinangrir-miigi. Mi mhoiiya ti bretin sima naei mi ta opa sima mi kwiyaei, yo dimin komiiyin Biiyan Inkam Komiiyin siya tirin siir niisiimauugin.

29 Dimusika? Mi inkamin ta yaiya Biiyan Inkam Komiiyin siir piu aiir boina saiir yai mwo aiir ninokninkin karamae nwowi mi siya ti nae iiirin ha naei mi ta op aiirin ha mi kwiyaei mi siya wi ha naingwowi, tiriiginin yio dimin bi nikrigin. Mi sima wi sima simar swoki iigikiyaonaei Adi Komii siya simiir nonkwobumbunamin.

30 Mi ti hiriinan siyiuin kimiir iikam nhirim makinii mi sima kirie karamae ha nwowi mi kimiir iikam nhirim sima wa naonami. Dimusi rani, sima kimakar ninkin aekim ti bret iiirin mi kimakar mi inkin kwiyaekim ta opa ti mob iiir nwomaiya saiirin. Mi kima bi niki aingwo omokikim ti dimin hiriinanin kima tirin saiir hiriinan.

31 Mi kima Biiyan Inkam Komii siir nae iiir naeyam naingwowi mi biiyin kima, kimiir kwoinin niki sibgu hidi mi Adi Komii siya kimiirin wi nonkwobumbuninkin tani.

32 Mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya krimiir nonkwobumbuninkini siya minam naingwowi krima krimiir dimin biyieyim simiirin digiumii haimriiyiugig. Adi Komii siya ti hiriinan minam tiri, krima wi wadie nwoki owim mi mhoiiya krima wi ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir napiyim wi simaka nao rani.

33 Mi ta hiriinan saiirsika ti kariir nomiiyauwim kima iripa haingiriyiu aei Biiyan Inkam Komii siir nae imiir, kima wi iki iikam nhirim simiiram tiki o sima nitam. Mi mhoiiya kima ti nae iiir naei mi kima wa nwoki aingwokiyim ti diminin biiya siya tirin krimiir siiramin.

34 Mi kimiir nhirkim mhiigi naowi mi kima biiyin naeyim hapi kimiir omaka hira tiki aenani. Mi mhoiiya kira iki nhir imaka wi haini wit mi iripa wi haini wini haingiriyiu aeni, Biiyan Inkam Komii siir nae imiir naeyamin. Mi Adi Komii siya wi io nwo karamae hiriinanki nwowi mi Kimiirin wi nonkwobunbuninkin tani, wari dimin biyieyim kima tirim simiirsiyin. Kara boinkiyanim tariinan yim hiriinankim. Mi mhoiiya kara niti kimiir kigam mi kara kimiirin digworaekwo nhirim kima niki sriigiyim kariiram yim wi haini nini boini. Ɨriig.

12

Dimin kibi kibiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir boini

1 Ti kariir nomiiyauwim kara ti yai imiirin minam naingwo winkikin kima ti dimin
taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir sibgu inokninkinim.
2 Kima ta saiir dinokninkinki, biiya kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Kimiir
kwoinim Setan siya kiyopiyaokiiyim mi kima kimiir kwoin iiirar napkim mi kima uruwai
siyaowaini inig asi hainankim. Mi tiriiginin kimiirin wi yaimin dimin whir di swoki boini.
3 Mi hiriinanki niuwi, kara ha naingwowi, kima dinokninkin, iikamim sima hiniina boini,
Jisis siir ti kiyopsibgi haiginiu! Mi Adi Komii siir naeyiuin wi ti hiriinan iikam imaka nwo
rani. Mi Adi Komii siir naeyiuin iikamim simiir kwoinau nwokai karamae nwowi mi sima
wi hiriinan boin tani, Jisis Krais siya Biiyan Inkam Komiigin digworaekwo whiekak imiir
kigirkakikin. Niingaka.
4 Adi Komii siir naeyiuin kirie komii komii kasa bi hauugin iikam imiirin. Mi ta kirie
hiriinana Adi Komii siir naeyiuin siya siyar hauu iskii, yaeya inkam nwir karamaeka.
5 Mi krima wi digar nwowi miipai miipaiyim Jisis Krais siir kwoin iiirarar naingwo mirii.
Mi ti inkamin yipiki krimiir kigirkakiyin, siya siyairgin Adi Komii nwiruwan.
6 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siirim krima tiriyim krima siir kirie aiirar tiri. Mi
Adi Komii siya siyairgin iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiyin ti digworaekwowim sima
tirim simiirsi.
7 Adi Komii siir naeyiuin siir kirieya siya iikam whiekakim simiirin yapa yapar
niisiisiimauuwikin. Mi krima simiirin hirii hiriinankina bi kigikim. Mi krima simiirin
minam tirkim, krima wi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugana saiirim wi simiir nwoki
whinkinsiis haiginiuwim.
8 Adi Komii siya iikam nhirim yim sima dimin hauuwikim mi nhirim yim sima diminin.
Adi Komii siir naeyiuin iikam kimiir kwoinim siyar kiyaii. Mi kimiirin siyar sibgu
inokninkin haiginiuwi Adi Komii siir yai miiyik miiyikim simiir ninokninkinim. Adi Komii
siir naeyiuin sasairgin iki iikam nhirim simiir kiyaiiyin. Mi simiirin pi siyar mi iisiimauuwi
Adi Komii siir dimin taemin imiirin. Mi sima Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiirin pi iki
iikam nhirim sim nini boinmimauu iuwi.
9 Adi Komii siir naeyiuin sasairgin iikam nhirmi kwoin kiyaiiyin mi sima siir asi sibgu
wakaeyoknaei.
10 Mi siya siir kirieya iki iikam nhirim simiir warar mi hauu mi sima dimin taeminim wi ti
hiriinan nwoki tirim. Mi iikam nhirim yim wi dimin kirie komii komiiyim biiya inkamki tir
karamae nwowim yim wi simiir mi tiri. Mi iikam nhirim yim wi dimin taeminim Adi Komii
siirim yim wi simiir nanaakninkii haiginiuwi. Mi iikam nhirim yim wi dimin kibi kibiyim
Adi Komii siir hiranki nitim mi dimin taeminim niksisaeiyim uridyiu biyieni hindanki mi
iti yim wi simiir mi boinmimauuwi krimiirin. Mi iikam nhirim yim wi yaeya yaigin kwir
mi boini yaigina biiya sima ninokninkin karamae nwowa saiir. Mi iikam nhirim yim wi ta
yaiya saiir ninkpit boinmimauuwan inkam mi owi iki iikam nhirim sim.
11 Mi ti hiriinan diminpai diminpaiyim yim Adi Komii siir naeyiuin sasair hauuwi
krimiirin. Siya siir kwoin iiirar napikin mi simiirin pi siir kwoinkar mi priihidnonkwokwo
hauugi iikam imiirin. Ɨriig.

Iikam whiekak krima Krais siir piua saiir piu haimii haimiigim

12 Krima ta saiirin ina ninokninkinim krimiir piua kwiruwarga mi saiir piu haimii
haimiiyim kasa rani mi nim krima iikamim Krais siirim nim krima ini piunan ywowim.
Krima kasa rani mi krima ini piu kwiruwar ywowiskiyim.
13 Krimiir iikam nhirim yim Judami piugana saiirgim. Mi nhirim yim Grikmikim mi
kimiir nhirim yim whisarii mii miriiyan iikamkim mi kimiir nhirim yim dimin whirki
bi kinyiskaiigim. Mi nim krima ini nwiruwar ywowiskiyim iiya Adi Komii siir naeyiuin
ini haniin krimiir kwoinau kwirii idwokaiiyin. Mi krimiirin nwiruwa nwowamin wi
siya ninkiamasu haiginiuwi. Adi Komii siir naeyiuin siya nikropkiyin siya ha nitin, siya
kimidiniya ini haniin krimiir kwoin imiir yauuni kwirii idwokaini. Mi krimiirin iripa siyar
yinkiamasu haiginiu nwiruwa nwowamin.
14 Krima ina ninokninkinim krimiir piuim kwiruwa rani. Niingaka. Sima hoimgakairgim.
15 Mi inkam nwiri iga ha boini, kara iina rani mi hiriinanki niuwi mi kara wi ti inkamin
siir piu haimii nwo rani. Mi siir iga hiriinan boini, ya dimin komii rani, wi saiir yai kipi
wakae. Dimusi rani, ya ti inkamin siir piu haimiiga.
16 Mi inkam nwirni wiina ha boini, kara nhwona rani mi hiriinanki niuwi mi kara wi ti
inkamin siir piu haimii nwo rani. Mi siir wiina hiriinan boini, ya dimin komii rani, wi saiir
yai aiir kipi wakae. Dimusi rani, ya saeya ini ti inkamin siir piu haimii ywowa.
17 Kara pi hiniina boini, krimiir piu irkaka nhwona arar nonkwokwokiswo mi krima
dimin taeminim wi paniina pi wakae omokin? Mi krimiir piu irkaka wiin arar nwokiswo
mi krima dimin taeminim wi paniin paniina pi whakin? Nim wi dig di ywowi.

18 Adi Komii siya krimiir piu aiirin piu haimii kwiruwar bi nonkwokwokikin. Niingaka.
Siya krimiir piu haimii haimii imiir nonkwokwowin mi simiirin ini yapa yapa maeyau-
gakar ywowaiginiuwin, siyar naingwokiyin saiir hiriinan.
19 Mi krimiir piua saeya piu haimii kwiruwakiswo mi krimiir piua wi sibgu di yowi. Mi
piugi piua ya wi papi pi yowin.
20 Krimiir piuim sima piu haimii haimii kwiruwa rani, simiir piu haimii haimiiyim kasa
rani. Mi krimiir piuim ini kwiruwar ywowiskiyim.
21 Mi inkam nwirin siir nhwonan siir iina aiirin wi hiniina boin tani, krima kiriiram
naingwo rani, krima, krima krimar mi owi ini mi owim. Mi ti hiriinan siyiuin siir mwoin
siir iga kwis owiirin wi hiniina boin tani, kara kowiiram naingwo rani kara, kanakanar mi
owi ini mi owin. Niingaka.
22 Krimiir piu haimii haimii nhirim krima ha naingwowi, yim dimin komii rani. Mi
krimiir piuim ti hiriinan piu haimii haimiiyim sima wara nwo karam nwowi mi krima wi
kirie di ywowi. Niingaka.
23 Mi krimiir piu haimii nhirim nididgak krima nwowiyim, krima simiirin iinokiinokin
hiriiyar hagiprakainanaeikim dimin taemini.
24 Mi krimiir piu haimii nhirim yim krima simiir bi haigiprakaiigim. Ti dimin hiriinanim
yim Adi Komii siya nonkwokwokikim mi piu haimii haimii nhirim krima naingwowiyim
hiniin yim inigak rani, krima simiirin dimin miiyik imiirar higriniuwikim. Mi krima simiirin
ha naingwowi, yim ini krimiir piu haimii haimii nhirim simiir haiburim.
25 Adi Komii siya ti hiriinan misi nonkwokwokikin, krima, krimiir. Piu imiirin wi haimii
haimii pi nwowisi mi sima wi kwirni kwirnisi nwoki aingwoyimyokim.
26 Mi krimiir igribin owinyaigi pikiiyim mi siya urur prasae bi swoki kinkiikin piu
kwirkaka pi warar ninkin kimpipisugi ta siya mi kimpipisugiya saiir hiriinan yio ini krimiir
isidin saikar yinkin owin. Mi inkam nwirki kimpipisuwi mi isid whirkakin yio wi warar mi
inkin kimpipisu irkakii saikar. Mi ti hiriinan siyiuin, inkam nwirin siya mairgimairga nwowi
mi nim krima wi mairgimairga saikar mi inkin owi.
27 Mi wim kima ti iikamim krimakar nwowim, nim krima ini Krais siir piua saiir hiriinan
ywowim. Krima irira nwinira ini siir piu haimii haimiinan ywowim.
28 Adi Komii siya siir iikam nhirim simiirin hiniina nimbingin, hiniina nwowam. Siya
biiyin kam krimiir nimbingin siir aposel inkam nwowam. Mi krimiir mhoiiya siya kam
nhirim simiir yimbin profet kam nwowam, yipiki Krais siir yai imiir ninomokninkin
haiginiuwiyim. Mi ti simiir mhoiiya siya kam nhirim simiir yimbin, iikam nowom-
warkaiyiuwiyim Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiir. Mi sima wi wadie nwoki owim
mi wi Adi Komii siirgisiir siyiu iiir nwoki sibgu apim. Mi siya nimbingiya simiir saiir
mhoiiyan, siya iikam nhirim simiir yimbin, dimin kirie komii komiiyim simiir tiram mi
nhirim iikamim yipiki maki niiyim simiir ninimniskii ikim mi nhirim iikam nhirim sim
whindiriraerari ikim siyiupai siyiupaiyim sim mi nhirim iikam nhirmi kigriraowi ikim mi
nhirim yaigina biiya sima ninokninkin karamaeya saiir ninomokninkinan ikim.
29 Mi tariinanin wi paniina tiri? Mi kima hiriiyar naingwowi ti kam whiekakim wi aposel
kam kinar nwowi? Mi kima hiriiyar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi profet kam kinar
nwowi? Mi kima hiriiyar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi iikam nowomwarkaiyiuan
inkam kinar nwowi Adi Komii siir yai aiir? Mi kima hiriiyar mi aingwowi iikam whiekakim
wi dimin kirie komii komii kinar mi tiri?
30 Mi kima hiriiyar naingwowi iikam whiekakim wi iikamim makak makakim wi simiirar
ninimniskii swowi? Mi kima hiriiyar naingwowi, krima whiekakim wi yaiginim biiya
krima ninokninkin karamae nwowim wi simiirar ninomokninkin digi? Mi kima hiriiyar
naingwowi, krima whiekakim wi yaiyim biiya sima ninkpit boin karamae nwowim wi
simiirar ninkpit boin digi? Niigaka. Adi Komii siya iikam krimiirin yapiyapi dimin hauugin
irni nwirni ninan whinkinsiisim.
31 Kara kimiir boinkii, kima ti dimin komii komiiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim
iikam krimiir simiir dinokninkinki. Mi tapa kara kimiirin pi dimin kibi whirin iki dimin
nhirim simiir haiburin pi siir boinkii, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwin krimiir, kima
wakaeyokna apam. Iriig.

13

Iikamim irni nwirniyam naingwowiyim Krimiir yaiga

1 Mi kara iikamim omom omomanim simiir yaigin imiir boini mi paekwosimi yaigin ikim
mi kara nhirmiyam naingwokwo karam nwowi mi simiirin miiyik sibgu tir karamae mi owi
mi ti yai hiriinanim kara boinim yim wi naekak nwo rani. An wi inkamin ii whisarii priihain
priihainiyin diminam hain karamae nwowiyin an wi siir hiriinan nwowi.

2 Mi Adi Komii siir naeyiuin kirie kariir hauuwi mi kara ti Adi Komii siir dimin iiirin iikam imiirin wi hainingin boinmimauuwi. Mi kara Adi Komii siir aowa aowan dimin taeminim simiir ninomokninkini mi kara ti dimin taeminim simiir yaimwokiyaimwo imiir mi inokninkini mi kariir naingwo tibmiiya kirie ha nwowi mi kara ti mhiu iiir boinkii, siya hapi maeyau gwir namwoiuam, kira damki mi kara simiirin hiriinan boinkii namam mi kara iikam nhiram naingwokwo karam nwowi mi kara wi miiyan inkam komii nwo rani.

3 Mi kara inokiinokin kariir umirim nae naeya sainanaei iikam paeprikabim simiiram mi Krais siir yai win kibi aiir boinmimauuwi mi inkam biyieyin krimiirin paeya ha nitoudnankaigii mi kara simiiram ha kiwakii mi krima paeki ha niuwaokaokii mi kara iikam nhirmiyam naingwokwo karam nwowi. Mi kariir mii kibiya ya wi naekak nwo rani mi sima wi kariir whinkinsiis rani. Niingaka.

4 Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima simiiramin wi io nwosisau rani. Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima wi simiiram kigmair tani. Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima wi krimiir inig imiirar hainanprapras rani. Mi krima wi ha mi boin tani, kouwin ini krimar ywowin mi krima wi krimamar naingwona rani.

5 Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima simiirin wi siyiu miiyiki miiyik iiirar tiri. Mi krima wi krimiir piu aiiramar naingwona rani. Mi krima simiirin wi io aisiima niki osisauu rani. Mi krima dimin biyie biyieyim iikam nhirkim tirbumbuninkin haiginiuwim krimiir wi simiir swoki aingwo rani.

6 Krima wi mairgimairga nwo rani, nhirkim dimin biyie tiri. Mi sima krimiirin dimin miiyikni tiri mi krima wi mairgimairga haini nwowi.

7 Mi dimin taemin biyieyim krimiir tiri, krima wi yaimin dimin nomboboin tani, nim wi yai mikrimar nwowi. Mi iinokiinokin krima wi dimin miiyikam ti aingwo, iki iikam nhirim simiiram. Krima wi nhami nhami kipi naingwo dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya krimiir tiranim siiramin. Krima kirie hiriiyar dwoyokiyoki mi hiki ti dimin biyie biyieyim krimiir nimbiniyim simiirar timi hai.

8 Mi ti kwoin hiriinanin iikam nhirmiyam krima naingwokwonanaeiyin yio wi hiriiyar nwoyokiyokiii. Mi mhoiiya ta ii aeya nimbinii mi krima wi ii priei boimimauu rani, Adi Komii siir yai aiirin. Mi mhoiiya ta ii aeya nimbinii mi krima wi ii priei boin tani iki yaigin nhir imiirin. Mi ti dimin taeminim ti krima naingwowim hiniin yim wi hiriiyar namyokiyokiiyami, yim wa digii.

9 Mi tariinanin krima ti diminim simiirim sibgu aingwo rani, krima simiirin komii naingwo rani. Mi tariinanin krima ti Adi Komii siir dimin mwoki mwowim ini haini boinmimauunamim ti digworaekwowim mhoiiya nimbiyamanim.

10 Mi mhoiiya ti dimin taeminim digi dig nwowanim yim wi simbi nimbiyami. Mi ti diminim ti hindara nwosisaeyim, ti krima naingwowim hiniin, yim dimin kibiki kibikim, yim ti digworaekwowim yim wa digiuguski.

11 Mi iiya kara yinisim sapisapar nwowa kara yinisim sapisapnan boinkin. Mi iinokiinokin kara boiniyim, kara pa ninokninkini diminpai diminpaiyim ti yinisim sapisapim diminpai diminpai ninokninkiniyim simiir hiriinan. Dimusi rani, kariir kwoinin yinisim praigakni kwoinan nwokin. Mi tariinanin kara inakamae komii bidi yasae okiyin. Mi ti kwoin hiriinanin yinisim praigananin kara siir wara nonkwo rani. Yio ti hiriinan kwoinin, yio bidi digiyin.

12 Mi tariinanin krima Adi Komii siir dimin taeminim hoimgak naingwo rani, ti iikamim yipiki simiir aknainim opnain iokaka saiir nonkwo kigiyim simiir hiriinan, digworaekwo whiekakim whauuriyinan bi nwokim. Mi mhoiiya krima Adi Komii saika nwowi mi krima wi haini sibgu inokninkini, diminin Adi Komii siya naingwowiyin kougi kou nwowin ta Adi Komii siya ninokninkina iikam whiekak krimiir saiir hiriinan.

13 Mi ta ii aiirin, tiki siyiu whoimim yio wi hiriiyar niki okripkaii mi ti siyiuim yim hiniingim, krimiir naingwo tibmiiya ini Adi Komii siirgisiiramar naingwo hiririua. Mi krimiir kwoin komiiyin ini ta nimbina Adi Komii siya nimbina ini saiiramar naingwo tibmii kiin iskiya mi krima ini Adi Komii siya mi iikam ikim, ini simiiramar naingwokwo iskiyim. Mi ti dimin komii komii whoimim yim wi digi rani mi whirin yipikin kougi kou nwowin yio minkin, iikam nhirmiyam naingwokwonanae. Iriig.

14

Mi dimin miiyik miiyikim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir yim ini iki dimin taemin nhirim simiir haiburim

1 Mi iikam kima biikibiiyin iikam nhirmiyam daingwokwo. Yio tiriiginin kougi kouwin ini siya ywowin. Mi kima Adi Komii siiramin diminamin wi hiriiyar nwoki

naingwokwokripkaiyim kimiir hauuwam siir naeyiuin siir hirankin. Mi ta kirieya siya hauugiya ti diminim simiir boinmimauuuam yim Adi Komii siya bidi yiisiimauuuim iikam imiir mi taka kirieya ini iki kirie nhirim simiir haibura.

2 Mi ti iikamim yipiki yaiginpai yaiginpaiyim sim yaiyim sim boiniyim, yipiki sima ninokninkin karam nwowim, sima iki iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam bi tirkim yio Adi Komii siirgin ti sima boinin. Mi iikamim wi ninokninkin tani ti yaiyim sima boini, simiir yaimwokiyaimwowim Mi Adi Komii siir naeyiuin siya kirie ti iikam imiir hauuwi mi sima wi ti aowa aowan dimin taeminim iikamki ninokninkin karamae nwowim wi simiir boini.

3 Mi ti iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim, sima iikam imiirin minam boini, kirie simiir hauuwim, simiir kwoin imiir kirie haiyiniuwam. Mi ta simiir yaiya, iikam imiirin wi saeya kiprid haiginiuwi yipiki simiir kwoin imiirsi naingwoyimiyokiyim wadie sibgu owam. Mi ta hiriinan yaiya wi simiir nwoki wokmaihaiginiuim.

4 Mi iikam yipiki yaigina Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwa simiir saiir boini, sima wi dimin taeminim sima simar swoki kinsiisnaeiyim wi simiir boini. Mi yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwi iki iikamim simiir, sima wi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim wi simiir whinkinsiisi kirie simiir naingwo tibmiiya saeya nwowim.

5 Kara ha naingwowi kima iki yai nhirim kima ninokninkin karamaeyim simiir boin mi kariir kwoinin ha naingwowi, kima whiekakim Adi Komii siir yai kibiya saiirarar boinim. Ya tariigina ya dimin kirieki kirie waiwiiya tirana, saeyairga. Mi ti iikamim simiir yaiyim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuim, yim ini ti iikamim yipiki yaigin kwirni yaiyim sima ninokninkin karam nwowim simiir boiniyim ini simiir haiburim. Mi inkamin yipiki ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa saiir sibgu inkpit boini kimiirin mi tiriiginim sima iripa kimaka haingiriyiu owi mi taka yai hiriinana ya wi Adi Komii siir yaiya saiir hiriinan nwowi.

6 Ti kariir nomiiyauim, mhoiiya kara kimiiram niti, kimiir kignakiyam mi kara kimiirin yaigina yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwa saiir nini boini kimiirin mi kara wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani. Mi kara kimiirin dimin nhirim Adi Komii siya niisiimauuwim karir, kimiir boinmimauuwi mi kara Adi Komii siir yaimwokiyaimwo nhir imiir mi isiimauuwi, yim tiriiginim, yim nikrani kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi.

7 Mi inkamin yipiki ii haini mi siya sibgu hain karamae nwowi mi iki iikam nhirim sima wi sibgu wakae sibgi rani. Niingaka. Mi iriipi hiriinan, inkamin irii sibgu tio karamae nwowiyin mi siya mwai wi sibgu wao rani mi iki iikam nhirim sima wi sibgu wakae sibgi rani. Mi ti dimin whiso yio wi miiyiknan nwo rani, wi biyieki biyie nwowi.

8 Mi inkamin iiyin sibgu hain karamae nwowi mi iikamim sima wi paniina ninokninkini, sima yaiiyam nami? Niingaka, sima wi ninokninkin tani.

9 Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin mi iikamim sima yaigin kwir boini, yipiki iikam nhirkim ninokninkin karamae nwowa mi ta simiir yaiya wi tiki iikam nhirim simiir kiyopsibgi haiginiuwi.

10 Mi ti nu iiirin, hinda tindan yaiginim kasakasa rani, siir nwowim. Mi ti yaiginim yim yaimwokakinairgim.

11 Mi hiriinanki niuwi mi kara ti diminim inkam nwirki boinim kariir, kara wi ninokninkin tani. Mi siya wi ha naingwowi, kara om whiran inkamkin. Mi an kara wi ha mi aingwowi siya om whiran inkamkin. Mi krima wi iripa boin tani.

12 Mi ya tariigina ya hiriinansika. Dimusi rani, kima minam naingwokim, kiriepai kiriepaiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim miipai miipaiyim sim miriiyam. Mi hiriinanki niuwi, kimiir kwoin komiiyin wi ti kirieyim simiir haiyim daingwo siir hiranki miipai miipai imiir miriiyam. Mi hiriinanki niuwi, Adi Komii siir iikamim simiir kwoinim wi hiriinan saeya kirie haiginiuwi.

13 Mi iikamim sima yaigin kwir boini, yaigina sima ninokninkin karamae nwowa saiir mi sima wi Adi Komii siiramar ti swoki srii kirie simiir hauuim. Mi sima ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa wa nwoki sibgu anaakninkii haiginiuim iki iikam nhirim simiir.

14 Kara ha boini, siya wa tiri ta saiirin. Dimusi rani, kara Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iiir hainanpraprasi, ta yaigina kara ninokninkin karamae nwowa yipiki Adi Komii siya hauuwa kariir, ya kariir kwoinbudin sasar naingwo kwisboini mi kariir kwoinin yio ini hindira priiyakiiriririn.

15 Mi hiriinanki niuwi, kara Biiyan Inkam Komii siiramin wi kariir kwoinbud ieya kwisboinkii mi kariir kwoinin iriipi hiriinan. Mi mwai kariir kwoinbud ieya mi waowi mi kariir kwoinin iriipi hiriinan, yio wa mi waowi.

16 Mi kira nhwo kwisboini Adi Komii siiram mi siir inig iiir mi hainanpraprasi iki yaigin nhirim ti iikam ima ninokninkin karamae nwowim simiir mi sima wi paniina ninokninkini ta kira boina saeya wadieki niuwi mi sima kiriirin wa nwoki boinim hiniin, tariigina ya yai

mwoki yaimwo aeyairga. Mi kira yaigin kwirniyin wi hiriinanar boini, ha? Mi siya ta yaiya kira boina saiir yaimwokiyaimwowa wi ninokninkin tani. Niingaka.
17 Mi kira hiriinan tiri mi kira Adi Komii siir inigin hiriiyar sibgu hainani mi ta kiriir yaiya iki iikam nhir imiirin wi paniina whinkinsiis haiginiuwi?
18 Kara Adi Komii siirin minsi boin wadiekii, kara iki yaiginpai yaiginpaiyim sim boinikin. Mi ti yaiginim kara boiniyim kima ninokninkin karamae nwowiyim simiirin yi kara bidi haiburin.
19 Mi kara iikam nhirim Adi Komii siir piugana saiirim simaka nidwowi mi krima iripa ha haingiriyiu owi Adi Komii siir inig hainanam mi kara biiyin ha niki aingwowi, kara diminin priei kipi boin yaigina krima ninokninkina saiirin mi ya tariigina wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim wadie sima sibgu owam. Kara simiirin wi dimin whiekak boinmimauu rani, yaigina sima ninokninkin karamae nwowa saiirin. Mi tiki yaiyim yim wi simiir whinkinsiis haiginiu rani.
20 Ti kariir nomiiyauim, diminim kima naingwowiyim, kima yinisim praigakni kwoinan kipi naingwo. Kima inikamaeni kwoinan dwo. Mi dimin taemin biyieyim iikamkim sim napiyim simiir warar dinkin aingwoyokiyokiigi, kima simiirin digiumii haimriiyiugig. Mi ti hiriinan siyiuin siirin hindara daingwo owouu iuguski, yinisimin iniiyibar niki owiyin siir hiriinan. Mi dimin miiyik miiyikim yipiki kima naingwowiyim, yim ini inikamaeki sibgu aingwo omokiyim kwoin miiyikin ini simiir hiriinan ywowim.
21 Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa biiya profet Aisaiaki si winkiya, ya iikamim yaigin kwir boiniyim simiirin hiniina boinkikin,

kara, Biiyan Inkam Komiigin, kara pi ti iikamim yipiki Isrel simiir nuin siir hiranim simiirin
pi yaeya yaigin boini, iikamim yipiki om whiranim sima simiir boinam. Mi yaigina
kara simiir hauuwi mi sima wi kariir yai imiir boinmimauuwi. Mi kariir iikamim
sima wi kariiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka.

22 Mi hiriinanki niuwi, ti yaiginim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauugiyim kimiir, sima iikam hauugiyim kimiir, sima iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi, yipiki Adi Komii siir yai aiiram naingwo tibmii karamae nwowim mi sima wi saiir wakaeyam nwoki aingwowim. Ya wi tiriiginim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim wi simiir wara whinkinsiis haiginiu rani. Mi wi ti iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim wi simiirarar hauuwi. Mi yim tiriiginim yim sima ini hiriiyar naingwowim Adi Komii siya kaimwokikaimwowairgin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya inkami kwoin hiurworwokaii, dimin taeminim sima niisiimauuwim simiir boinmimauuwam, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiis haiginiuwankim. Mi hiriinanki niuwi mi wi simiir kwoin imiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim siiraramar nanaokoukaowim.
23 Mi Adi Komii siir iikamim sima iripa haingiriyiu owi mi sima yaigina sima ninokninkin karamae nwowa saiir boini mi iikam nhirim yipiki ta yai aiir wakae ninokninkin karamae nwowi mi iikam nhirim yipiki Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowi mi sima ha napninopkainaniyim mi sima wi ha boini, ti iikamim sima pi whaowaei.
24 Mi omkakim Adi Komii siir yai aiirarar boinmimauuwi, yaigina sima ninokninkina saiir mi iikam nhirim yipiki Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowi ini haniin simiir kwirii idwokaiyim mi ti yaiyim simiir mi wakae karamae mi owi mi siya wi ha naingwowi, siya dimin miiyiknan bi tirkin. Mi ta hiriinan yaiya siir kwoinin wi saeya hiugrimkripi.
25 Mi ti yaiyim siir kwoinau hir nwokaiyim yim siya bi niki inokninkinwaokin mi mhoiiya sima wi idowiiyar nwowiguski. Mi siya niti, siya ogmwo wa nini hiuni mi siya wi Adi Komii siir inig iiir hainani mi siya wi ha boini, tariigina ya kaimwoki kaimwoka, Adi Komii siya ini simaka nwowin. Iriig.

Sima iripar haingiriyiu o Adi Komii siir inig iiir sibgu hainanam

26 Iikamim yipiki kanaka ninkin apninopkai miriiyim Krais siir mii aiir, kima wakae! Mi iiya kima iripa haingiriyiu hainani Adi Komii siir inig iiir mi kima wi hiniina tir. Nwirin yio wi mwai dokwo wao mi nwirin yio Adi Komii siir mii imiir dowomwarkaiyiu mi nwirin yio wi yaiya Adi Komii siya niisiimauuwa siir, yio wi saiir boinmimauu mi nwirin yio wi yaigina kima ninokninkin karamae nwowiya wi saiir boin mi nwirin yio wi yaiya saiir ti swoki inkpit boinki kimiir mi kima whiekakarin wi hiniina tir. Mi kima wi iikamim yipiki hapaiir nwowim wi simiir kwoin imiirsi daingwoyimyok mi kima ta saiirin hiriinanar tiri mi Adi Komii siir iikamim simiir naingwo tibmiiya wi kirie hiriinan saiirsi nwowi.
27 Mi sima yaigin kwira kima ninokninkin karamaeya saiir boini mi saiirin nwiski mi boini mi nwoimgi mi boini ini mi owin, sima simar timi boin. Mi wim kima whiekakim simiirin wara boinam kipi naingwo. Niingaka. Biiyin inkam nwirki tiki boin mi nwirin yio mhoii timi boin. Mi siya saiir boini mi ta yai aiirin wi nwirki ninkpit boinkii kimiiramin.

28 Mi hapaiirin inkamki ta yai aiir ninkpit boinan inkam karamki niuwi mi inkamin yipiki yaigina kima ninokninkin karamaeya saiir boinin siya kimaka ninkin idwokaii mi siya wi ti yaiyim simiir kipi swoki boinmimin, siya hinda yaimikrimar didwo. Mi mhoiiya siya wi sasar boin Adi Komii saikan.

29 Mi yaiya Adi Komii siya niisiimauuwa simiir, ya nwis mi nwoimuwakar timi boin saiirin. Mi iki iikam nhirim yipiki hir nwowim, yim ta yai aiiram maugi mi saiir hidgi, tari ta yaiya saiir yai mwoki yaimwowim ini Adi Komii siir yasi hiririua, iyie? Siir tani.

30 Mi nwirin yio wi hindara boin mi Adi Komii siya ti yai imiirin wi inkam nwirni niisiimauuwi. Mi siya wa ninsiin okwokii ti yai imiir ninkpit boinkiyam mi inkamin bii boinin yio wi hindara didwo tani.

31 Mi hiriinan tiri mi kima Adi Komii siir yaiya wi nwinwira nwinwira dokwo boin. Mi ta hiriinan saiirsika mi kima whiekakarin wi nwoki inokninkinim Adi Komii siir yai aiirin mi kimiir naingwo tibmiiya wi kirie nwoki owim.

32 Mi ti iikamim yipiki ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya priihauuwim simiir haii, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi sima simiir kwoinim mi simiir yaiyim simiirin sibgu kigrirao.

33 Dimusika? Adi Komii siya dimin taeminim iripa bi nitapiyokin. Niingaka. Adi Komii siya ha naingwowi, kima iripa haingiriyiu owim, siir inig iiir hainanam mi kwoin miiyik haiyam mi sibgu idwowim mi kwoin hiinsima nwowim mi kwoin whirkiwhiruwa nwowim.

34 Mi tiki wig hiriinanim sima iripa kimaka haingiriyiu owi Adi Komii siir inig iiir hainanam, yim sima hinda yai mikrimar dwo. Mi nim krima pi simiir kigninkin boin tani iki iikam nhirim simiirin naingwo tibmii kiiniyim simiirin. Mi ti diminin siir boini, siyiu komiiyin Adi Komii siir yokwo aiir nwowin yio hiniina boinkin, wigim bii sima nidwokaii, sima wi inkamim inig komiigakim wi simiir hiriinan kipi nwo.

35 Mi sima dimin ninokninkinam tiri mi sima wi simiir omaka hiriir dam mi simiir kam imiirin wi hir tini sriiyiu ti diminin Adi Komii siir yai aeya boina saiir yaimwokiyaimwowa. Ya hiriinan siyiuin siyiu miiyik rani, iiya kima Adi Komii siir inig hainaniyim siir omaka aiir mi wigim saiirar kipi boin.

36 Mi kima kariir yai aiir wakae karamae dimusi nwowi, ti kara boinkiyim wigmi mi wim kima simiirin kimidiniya yaeya yai boin? Mi kima hiriiyar naingwowi, Adi Komii siir yaiya biiyin kimiiram arar nitka, aniya? Niingaka. Mi iikamim Adi Komii siir yai aiir ninokninkinim ini kima kimar ywowiskiyim, aniya? Niingaka.

37 Mi kimiir nwirin ha naingwowi, siirin yai Adi Komii siya hauugin mi siya ha mi aingwowi Adi Komii siir naeyiuin siya siyar naingwo hauugin kiriepai kiriepaiyim siirin mi siya wa dinokninkinki, ta yaiya kara winkiya kimiiram kimiirin Adi Komii siya nimbingikin ta yai aiir wakaeyoknam.

38 Mi ti hiriinan inkamin ta yai aiir nikwowaisii mi wim kima iriipi hiriinan, wi siir timi ikwowaisii.

39 Mi hiriinanki niuwi mi ti kariir nomiiyauim kima ti dimin taeminim Adi Komii siya niisiimauuwi kima boinmimauuwam, wi simiir simiirar daingwokwonanae mi ti kamim yipiki wi yaigina kima ninokninkin karamae nwowa saiir boini mi kima simiirin wi igbid kamiyau kipi hai.

40 Mi kima Adi Komii siir inig iiir hainani mi iki dimin taeminim simiirin sibgu sibgu tir mi sibgu sibgu kiiriimdiyiu haigin. Mi iikam whiekakim diriiyar kipi boinswo. Niingaka. Ɨriig.

15

Pol siya Krais siya naonama mi siya swoki insiin idwowa saiir boinkin

1 Mi tariinanin ti kariir nomiiyauim, kara minan naingwowi, kima ta yai win kibiya yipiki biigi bii kara boinmauuwa Jisis Krais siira, saiir daingwowarkaigi. Kima ti yai imiir wakaeyim mi kimiir kwoinim ini kirieyar ywokiyim.

2 Ɨhi, ini ywokiya ta yai win kibiya kara kimiir niki boina mi kima saiirin hiriiyar nonkworinukripkaii mi kimiirim wi saeyar nanmaiwarkainaei. Mi hiriinan karamaeki niuwi mi kima wi hindara priinaingwo tibmii kiini.

3 Mi yaiya kara Jisis Krais siir hiranki kara haiya ya kara bidi boinmimauuwa kimiir. Taka yaiya ya yai whoimoni rani. Mi ta yaiya ya hiniina boinka, Jisis Krais siya krimiir dimin biyieyim simiirsi naokin, ta sima winboinkiya biiya Adi Komii siir yokwo aiir saiir hiriinan.

4 Mi siya ha naonamin mi sima siirin kimidiniya ienau haingikaigi mi ii kwoimaka siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki. Yim sima biiya ta Adi Komii siir yokwo aiirin ti hiriinan dimin kaimwo imiirar mi winboinkikim.

5 Mi iiya Adi Komii siya Jisis Krais siir hidninsiin idwowa mi siya biiyin Pita siir hiriir yimbiyam mi mhoiiya siya siir aposel kam iuur nwiso simiir hiriir yimbiyam. Mi sima siirin warar bidi mi kigiyim.
6 Mi mhoiiya, siya iikam whiekakim naingwo tibmii kiiniyim simiir hiriirin idowiiyar yimbiyam mi sima ini siirar mi kigim. Mi ti iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kiinim mi siir siyiu iiir napim, 500 bidi haiburim. Mi ti iikamim simiir nhirim yim ina niki owim mi nhirim yim bidi yaokaowim.
7 Mi mhoiiya siya Jems siir hiriir yimbiyam mi siya siirin bidiyar mi kigiyin. Mi siya siir aposel kamim simiir hiriirin ha mi imbiyamim mi sima siirin bidiyar mi kigim.
8 Mi mhoiigi mhoiiyin siya ha nitin, kimidiniya kariir tiriir yimbini. Mi kara siirin bidiyar mi kigiyin, yinisimin siir yopiiya siirin siyiumwoni naokaina karam nwowiyin siir hiriinan.
9 Dimusi rani, kara ini aowa ywowin kara inigak bi nwokin. Mi an kara ini ti Jisis Krais siir aposel kamim simiir aowa ywowin. Dimusi rani, biiya Adi Komii siir iikamim hinda tinda nwowim simiirin kara tirbugim. Mi kara tariinanin ti hiriinan kwoin asi naingwowi. Kara inkam paiigipaii rani, Jisis Krais siir aposel inkam nwowamin.
10 Mi dimusi rani, kariirin Adi Komii siir naingwobumbuwa, saeyar nitmaisok okwokin mi kariirin saeyar kinsiis haiginiugin. Mi tariinanin kara ini Jisis Krais siir aposel inkam nwowin. Kariirin kwoin miiyikin Adi Komii siya hauugin mi siya whisarii bi nwokiyamkin. Niingaka. Kara mii komiiya siya hauuwa saiirar miriiyin mi ta miiya kara miriiya ini iki iikam nhirmi miiyim simiir haibura. Kara ta miiya kana kanar bi miriigin. Niingaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya kanakar nwoka. Mi taka ii aiirin, ta naingwobumbuwa ti mii imiirin sasar mirii iskika.
11 Mi ti diminin yio dimin Komii rani. Dimusi rani, krima whiekakin kimiirin ta Adi Komii siir yai kibi aiirarar mi boinmimauugim. Mi ta yaiya saeyairga kima naingwo tibmii kiina. Ɨriig.

Iikamim naokaowim wa swoki insiin idwodwowi

12 Mi ta yaiya krima boinmimauuwa saiir yaimwokiyaimwowa ya hiniinga. Ɨiya Jisis Krais siya naonama, siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi hiriinanki niuwi mi kimiir nhirim hiriinan dimusi boinkim, iikamim yipiki naokaowim sima wi swoki insiin idwo rani. Mi sima ti hiriinan boinim, sima ini habwowhaenan ywowim mi sima ti hiriinan yai biyie asi boinkim.
13 Mi simiir yaiya kaimwokiswo mi ta Jisis Krais siya naonama Adi Komii siya siirin wi di swoki hidninsiin idwowi.
14 Mi ta Jisis Krais siya naonama mi Adi Komii siya siirin hidninsiin idwo karamkiswo mi ta Adi Komii siir yaiya ta iinokiinok krima boinmimauuwiya saeya wi naekak di ywowi. Mi hiriinankiswo mi kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siir yai aiiram nwowa ya wi naekak di ywowi.
15 Mi ti iikamim simiir yaiyim sima yai kaimwokiswo mi ta yaiya iikam imiir krima boinmimauuwa Adi Komii siir mii imiir, yim wi pi yiksisaeyin. Dimusi rani, nim krima iikam imiirin min nowomwarkaiyiugim, ta Jisis Krais siya naonama mi siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa saiir. Mi simiir yaiya saeya yai kaimwokiswo mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani, omwai hiriiyar waiyayokiyokiiyamin. Niingaka.
16 Mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwo karam nwowi mi wi iriipi hiriinanar pi mi tirin, siya Jisis Krais siirin wi di mi hidninsiin idwowi, iiya siya naonama.
17 Mi Adi Komii siya Jisis Krais siirin hidninsiin idwo karam nwokiswo ta siya naonama mi ta kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya namaiwarkaina kimiir ya wi dimin komii di ywowi. Mi hiriinan nwokiswo mi wim kima wi iikam miiyiknan di ywowi Adi Komii siir whwonkam idan.
18 Mi ta yaiya ti iikamim sima boina saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya iki iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani. Mi mhoiiya ti iikamim naokaowim, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinim, sima wi omwai Adi Komii saika waiyayokiyokii rani, sima wi hiriiyar nonkwobumbuninkin iuguskii.
19 Krima Krais siiram daingwo tibmii kiin mi siiram dwokwokin. Mi krima siiramin ti iiyim ti tariinan krima nwowim ti nu iiir, simiiraramar nwokwokini siiramin, krimiir whinkinsiis haiginiuwam mi krima wi iikam miiyiknan nwo rani, nim wi siyiu biyieki biyieyin si nwowi. Mi mhoiiya krima naowi mi krimiir naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiina, ya wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani. Mi mhoiiya iki iikam nhirim krimiirsiyin wi naingwoyimyok prasae di kini. Mi sima krimiirin wi hiniina pi boinin, krimiir kwoinin yio ini biyie ywowin.

20 Mi sima wi hiriinan di boini. Dimusi rani, Adi Komii siya mhoiiya wi krimiirar mi whinkinsiisi. Adi Komii siya Jisis Krais siya naonama mi siya siirin bidiyar swoki hidninsiin idwowin. Ya ta yaiya ya yai kaimwowairga. Mi dimusi rani, Adi Komii siya hiriinanar tirkin. Mi krima ta saiirin ina ninokninkinim, siya ti iikamim naokaowim simiirin wa mi hidnisiin idwowi.

21 Mi tariinanin, dimusi rani, ti inkam nwiruwan Adam siir dimin biyieya saiirsika, iikam, whiekakim wi asi naokaoyokiyokiii. Mi yio ti inkam nwirin Jisis Kraisin, yio dimusi rani, yio siir mii aiirsika mi ti iikamim naokaowim, simiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi.

22 Mi iikamim Adam siir yiinie nwowim, nim krima iriipi hiriinan nim krima wa mi aowi, krima wi ii priei nwo rani. Mi ti hiriinan siyiuin, iikamim yipiki Jisis Krais siir piugana saiirim yipiki wi mhoiiya naowi, Adi Komii siya krimiirin wi yaripar swoki hidninsiin idwodwoswokii iripa saika sibgu oyokiyokiikaeyamam.

23 Mi siya krimiirin wa swoki hidninsiin idwowi iiya siir kwoinkar naingwowi krimiiram saiir. Jisis Krais siya biiyin krimiir dimin biyie imiirsi naowin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi mhoiiya Jisis Krais siya swoki iti mi krimiirin wi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowi, yipiki, Jisis Krais siir piugana saiirim.

24 Mi iiya Krais Jisis siya swoki iti mi ti dimin taeminim yim wa digii mi digworaekwowim ti nuin siir kigirkakiyim simiir kirieyim yim wi siyar digiguski. Mi kamim bii nwowiyim mi gavmani inkam ikim, yipiki siir mii inaka nantamyiriyirim mi Setan ni isidin yio iriipi hiriinan. Mi Jisis Krais siya siir iikam imiirin mi digworaekwo ikim, yim siir Adin, Adi Komii siir hauugii mi yio siya wi inkam komiinan namidwokaiyiuwi simiir kigirkakamin.

25 Mi simiirin wi Jisis Krais siyar kigirkaki mi wi ta iiya siya siir sau omom iiir hainururgi, wi saiirar nadigiuwi mi siya simiirin wi hiriiyar nonkworinu kripkaii siir whinkwo paekwoni.

26 Mi diminim mhoiigimhoii siya tirbugii, yio krimiir naoni siyiu ieya mi yio ti diminin yio wi hiriiyar digiguski.

27 Dimusika? Adi Komii siir Yokwowa ti dimin iiirin hiniina boinka, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Krais siir iinarar bidi yonkwo digim. Mi ta yaiya ya ha boinka, ti digworaekwowim yim ini Jisis Krais siir whinkwo paekwoni aowa arar nwowim. Mi dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwowim Jisis Krais siir whinkwo paekwoni aowa kinar ywowim. Mi ta hiriinan saiirsika, Adi Komii siya wi Jisis Krais siir whinkwo paekwoni nwo rani. Niingaka.

28 Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim Jisis Krais siir whinkwo paekwoni aowa kina nwodigi mi yio siyarin Adi Komii siir yinisimin simiirin wi siyar kigirkaki. Mi yio Jisis Krais siyarin wi siir Adin siir whinkwo paekwoni nwowi. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi Adi Komii sasar kigirkak swowi.

29 Mi yim ti iikamim yipiki ha boinim, Adi Komii siya iikamim naokaowim simiirin wi swoki hidninsiin idwo rani mi sima wi piki hiniin siyiuin op siirsi baptais haiginiuwi, iki iikamim naokao imiirin? Mi simiir yaiya saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani. Mi sima iikamim naokaowim simiirin wi op paniina baptais haiginiuwi iikamim naokaowim mi wi piki hiniin dimin kibiyin si nimbiyami, ti dimin iiirsiyin, ha?

30 Mi simiir yaiyim sima yai kaimwo nwokiswo mi krima Jisis Krais siir iikamim simiirin wi hirii hirii dimuam boininaei ta Adi Komii siya simiir hidninsiin idwowana Jisis Krais siir hidninsiin idwowa saiir hiriinan saiir. Mi iikamim yipiki naokaowim, sima swoki insiin idwo karamae nwowi mi nim krima wi Adi Komii siir mii aiir mirii rani mi wi iki iikamim yipiki krimiir nisomaowam tirim wi simiiram nam tani. Niingaka.

31 Ti kariir nomiiyauim, iikamim iinokiinokin kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, wim kima ini Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais ini siir piugan aiir nwowim. Yio ti diminin, yio kariir kwoinin mairgimairga, siya nwowiyin yio siir dimin mwokimwo ieya mi ta hiriinan saiirsika, kara ta yaiya kimiir asi boinkika.

32 Mi kara nuan inkamim simiir kwoin ara nwokiswo mi an kara wi iki mwanhu mi wra minim om Efesas hiranim simaka bidi pimi intiowin. Mi kara wi piki hiniin dimin kibiyin siir ti haii siir hirankin, ha? Mi kaimwoki niuwi, ta yaiya iikamim naokaowim yim wi swoki insiin idwo rani. Mi krima iikam nhirim simiirin wi hiriinanar kigninkin boinkii, daingwo, owouugi mi mhoiiya krima naemin naei mi opmin kwiyaei mi krima ha naonami mi nim wi hindara nwoki digiguskiyim. Mi ti hiriinan boiniyim sima, sima yai miiyikni boin tani, nim krima ina ninokninkinim. Krima ti sima tira, saiir hiriinan kipi tir.

33 Ti yaiyim simiir wakaeki, iikamim yipiki kwoin bibiyie naingwowim wi sima kiyipsibgi haiginiuwi iki iikamim yipiki simaka napriririm simiir kwoin imiirin. Yim tiki yaiyim yim

yaimwo imairgim. Wim wi nhirkim pi kiyipsibgi haiginiuwisi kima sibgu daingwo mi simaka kipi napririr.
34 Wim kima kipiinan bi nwokim mi kwoin miiyik bi naingwokim mi kima wari dimin biyieyim kima tirim simiirin digiumii haimriiyiugig. Mi kimiir nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir ninokninkin karamae nwowim simiirin kara pi ti hiniina boini mi kima wi nididkakar nwowi. Iriig.

Mi iikamim naokaowim sima swoki insiin idwodwowi simiir piuim yim wi sima nwowi
35 Mi kam nhirim yim wi hiniina boini, ta yaiya iikamim naokaowim simiir boina sima swoki insiin idwodwowam, ya yai paii rani. Mi iikamim naokaowim sima wi paniina swoki insiin idwodwowi? Mi sima wi paka hiniin piua sae haii?
36 Mi sima hiriinan boini mi an kara wi hiniina boini, kima inkam paii rani, wakae! Mi kira dimin whirni nid haingikaii mi siya wi aisiima niki whaksisauu rani. Mi mhoiiya siya ha kinanpiyiknaiinii mi wa mwriinanaiinami. Mi kima dimin nidin opkak nwowiyin siir haingikaii mi siya wi swoki whak rani mi wi mi mwriinanaiinam tani. Mi iikamim yipiki naokaowim sima wa swoki insiin idwowi, ti dimin nidin waibrosin kima haingikaigiyin mi ha whaknanaiiniyin siir hiriinan.
37 Mi diminin kira haingikaiyin siir nidin nid komii rani. Kira nhwo iiir bi ninkinkin. Niingaka. Mi iiya kira nid iiir haingikaiiyim mi mhoiiya pi nhwo ieya whaknanaiinii.
38 Paenid nhirin yio si piua pi sai mi owi mi nhirin siyin yipi sai mi owi. Mi Adi Komii siya hinda siir kwoin ara naingwokiyin mi ti diminpai diminpaiyim simiir nhwoim ina yimbimbiiyamim.
39 Mi diminpai diminpaiyim sima piu kwiruwa bi nwokim simiir piuim ini kipa kipa ywowim. Inkamim yim sima piu mi nuan wraisuim yim sima piu mi ipiyinim yim sima piu mi anasuim yim sima piu.
40 Mi ti diminpai diminpaiyim yipiki ninomor kou hir nwowim, yim simiir piuim yim ini sima mi owim. Mi tiriiginim yipiki ninomor kou hir nwowim, simiir dimin kirie kibi kibiyim paenan niuyaeiyim yim ini sima ywowim. Mi tiriiginim yipiki ti nu iiir nwowiyim yim simiir dimin kirie kibi kibiyim paenan niuyaeiyim yim ini sima mi owim.
41 Mi yio bieni dimin kibiyin paenan niuyaiyin yio ini sai mi owin mi bwani dimin kibiyin paenan niuyaeiyin yio ini sai mi owin mi nauun whiekakim yim iriipi hiriinan, sima whiekakarin iripa bi mi okim nhirim simiir kirieya paenan niuyaeiya ini nhirim simiir imiir haiburim.
42 Mi iiya Adi Komii siya iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi, simiir kwoinbudin omwai hiriiyar waiyayokiyokiiyam, yim wi ti hiriinan nwowi. Krimiir piuim ini ti dimin nidim krima haigiiyim numir ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya iikam ima naowiyim mi krima simiir piuis biyieyim pi iriipi hiriinan ieyar mi haingikaigii. Mi ti piuim sima bi kimiminkiikim pa whiigi sasauuwi mi ti piuim Adi Komii siya hidninsiin idwowi mhoiiya sima wi swoki whii rani. Niingaka.
43 Mi ti piuim ti ienau krima haingikaigiiyim, yim miiyik rani. Mi ti piuim Adi Komii siya hidninsiin idwowanim, wi sima nwowi piu wadieki wadieyin. Mi piuim tiki krima haingikaigiiyim yim kirie rani. Yim ini opair ywowim. Mi ti piuim wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim tiriiginim yim kirieki kirie ima.
44 Mi ti piuim ti krima haingikaigiiyim, yim nuan piu ima. Mi ti piuim wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim ti piuim yim wi ninomor kou hiran piu win nwowi. Nuan piuim mi ninomor kouan piu ikim.
45 Taka yaiya ya ini Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa. Adi Komii siya biigi biiyin Adam siirar nonkwokwokikin. Siyairgin inkam kiingi kiinin yipiki ti nu iiir napriririn. Mi Jisis Krais siirin inkamin ninomor kouwanin sima siirin hiniin boinkikin mi Adamin yipiki mhoiiya nwowin, krimiirin wi kwoinbud win siya hauuwi mi krimiirin wi siyar tirkii, omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyamim.
46 Mi yim ti piuim ninomor kouanim, krima wi bii simiir niki hai rani. Niingaka. Krima biiyin wi nuan piua wi saiir haii mi mhoiiya wi ti piuim ninomor kouanim wi simiir haii.
47 Adi Komii siya biigibiiyin Adam siirin nuni nonkwokwokin mi Jisis Kraisin, ti mhoiiyan Adamin, yio ninomor kouanki nitkin.
48 Mi nim iikamim yipiki ti nu iiir nwowiyim, nim krima ini Adam siir kwoinbudin ini siir hiriinan ywowim yio Adi Komii siya krimiirin nuni nonkwokwokikin. Mi nim krima iikamim yipiki wi ninomor kou hir nwowi, nim krima wi ti inkam nwirin, Jisis Krais nikiuwiyin, nim wi siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin nim wi siir haii.
49 Mi dimusi rani, nim krima ini ti nu iiir nwowim Mi hiriinanki niuwi mi nim ini Adamni hiniin ywowim, ti inkamin ti nuin siir tiranin. Mi ti hiriinan siyiuin, mhoiiya ninomor kou hir nwowi, nim wi Jisis Krais siir hiriinan nwowi, tiki inkam nwirin ninomor kouanin.

50 Mi ti kariir nomiiyauim kima wakae! Kara kimiir boinki, ti piuim, ti nuin siirim, Adi
Komii siya kigirkakiyin, hiriirin wi wara nam tani, hir nwowamin. Mi digworaekwowim
yipiki naokaowiyim mi whiiiyim, yim wi ti omin ti digworaekwowim naokao karamae
nwowiyim, yim wi simiir hiriir wara nam tani. Niingaka.
51 Wakae! Panao kara kimiirin pi yaiyim aowa nwowim simiir boinkii. Mi krima Krais
Jisis siir iikamim krimiir nhirim krima wi nao rani mi krima wi hiriinan tir tani. Mi krimiirin
Adi Komii siya boinkii mi krimiir piuim yim wi sima nwowi.
52 Mi Adi Komii siya siir paekwosim imiir boinkii, kid maskiyam mi wi kimiminki rani, wi
sinani haniin sinankii mi ti krimiir piuim wa ninkpitki, iiya ti kid ieya maskii. Mi ti iikamim
naokaowim, simiirin wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim wi swoki ao rani. Niingaka.
53 Adi Komii siya krimiir piuim wi simiir tirkii yaeya piu nwowamin. Mi saeya
ninomor kouan piu nwowi mi saeya wi wai piu nwo rani. Niingaka. Sima wi hiriinanar
nwoyokiyokiikaeyami.
54 Kaimwoka, ta piua nu tirana ta krima haingikaigiya, mhoiiya saeya piu win nimbiyami
mi wi hiriinan wadieyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta piua yipiki naonama, mhoiiya saeya
swoki insiin idwowi mi wi pi ninkpitkii mi wi sai nwowi mi ya wi kwoinbud winin siir haii
mi saeya wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta ii aiirin mi ta yaiya Adi Komii siir Yokwo
Komii aiir nwowa ya wi digi digar nwowi. Ta yaiya ya hiniina boinka, nao aiirin Adi Komii
siya bidi ikwowaisii iguskiya. Mi iikamim mi aokaonanaeiyim yim iriipi hiriinan siya bidi
mi onkwobumbuninkinkiyim.
55 Mi hiriinanaki niuwi, hiriinan tiri mi iikamim wi swoki aokao rani. Niingaka! Mi nao
saeya wi krimiiram swoki it rani, krimiirnii owakiiyam. Niingaka.
56 Mi tariinanin krima wi hiriiyar kimpipisu kripkaii mi wa mi aowi. Dimusi rani, ti dimin
bibiyieyim krima tirim simiirsika. Adi Komii siir siyiu komii krimiir bidiyar yiisiimauuwin
dimin bibiyieyim krima tirim simiirin. Mi ta iiya ti dimin bibiyieyim ti krima tirim mi siyiu
komii ikin, yim wa digiguski.
57 Krimiirin Adi Komii siya whinkinsiiskin. Mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais
siya bidi yonkwobumbuninkinkiyim dimin biyie saiir kirie imiirin, yipiki krimiir tiriya,
krima naokaonanaeiyam. Mi hiriinankiniuwi mi krima wi Adi Komii siir ti boin wadie mi
siir inig iiir ti hainan.
58 Ti kariir nomiiyau kiingi kiinim, yipiki kara naingwokwonanaeiyim, kima sibgu dok-
worinu mi ta yaimwokiyaimwowa kara kimiir boina saiiram daingwo tibmiikiin. Kimiir
kwoinim kipi swoki kisina mimin ti diminim kara boinkiyim simiirsiyin. Kima kirie hiriiyar
dwokripkai mi ta Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir mii aiirarar mirii iski. Mi wim kima
ta saiirin ina ninokninkinim, ta kimiir miiya yipiki kima miriiya Biiyan Inkam Komiiyin
Jisis Krais siiram ya wi hindara priiyokaeyam tani, ya wi naeyar budi. Mi hiriinankiniuwi,
tariigina saeya hiriinan tiri mi ni kira tari siir mii kibi aiir miriigin. Iriig.

16

Umirim Adi Komii siir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwi ikim

1 Mi tariinanin kara kimiirin pi min boinkii, wari umirim kima haingiriyiu haiginiuim
simiir nhirim iikamim yipiki Adi Komii siirim om komii Jerusalem hir nwowim simiir ti
whinkinsiis haiginiu. Mi iikamim Adi Komii siirim nu haimii Galesia hiranim kara kimiirin
ti hiriinan siyiu kaimwo iiirar mi boinkii wim kima iriipi hiriinanar timi tir.
2 Mi ti umirim ti kima haiiyim, ti miiyim kima miriiyim simiirsi, kima irira nwiniran sande
sandeyim ti umirim simiirin haimii haimiiyim ha timi kiyau haigirarao. Mi iiya kima umir
budie haiiyim kima komiiyar timi haigi. Mi iiya kima sapisap mi haiiyim, kima sapisapar
timi haigi. Mi iiya kara niti kima wi mii komii mirii rani, umir iripa haingiriyiu haiginamin
simiir hauuam.
3 Mi kima kimiir kam nhirim simiir dimbin ti umirim kima haingiriyiu haiginim simiir
hainamim om komii Jerusalema hiriir. Mi iiya kara niti mi kara simiir miiyim wi yokwoni
winkii sima hainamim ti umir imaka iki biiyan kamim naingwo tibmii kiiniyim simiir nini
hauugigam. Mi ti kamim ti kima nimbinim, simiirin wi kara nikropkii om komii Jerusalema
hiriir.
4 Mi kara ha naingwowi, ini mi owin karar mi ami om komii Jerusalema hiriirin mi sima
wi kanakar ninkin ami. Iriig.

Pol siya om Korin hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin

5 Kara kimiirin wi mhoiiya nini kignaki. Kara wi nu Masedonia hiriir niki ami, biiyin wi
hiran nu iiir niki boinmimauuwi Adi Komii siir yai aiirin.

6 Kara kimakan wi ii priei nwonaki rani. Mi tari wi hiriiyar tiri, kara wi bwan hoimgak rigar nwowi iiya opudgi hugi mi iiya naoki mi kininaei. Mi mhoiiya kara om whira namam naingwowi, kariirin wi kima whinam mi kariirin wi siyiu hir tini whinapyikiugig.
7 Kara kimiirin hindara nini kignakiyim mi ha swoki kwamsauim pi boriisopi. Biiyan Inkam Komii siya kariiram naingwowi, kara kimaka bwanim wi iuwarigar nwowi.
8 Mi kara wi om Efesas tirar nwowi mi wi ta yaewou nae komiiya Pentikos dapiya wi saeyar nimbiyami.
9 Tariinanin kara tirar nwowamar tiri. Dimusi rani, ti omin siir tiran iikamim yim sima Adi Komii siir yai aiir wakaeyam tiri. Mi kariir siyiuin yio bidi kiwakiyin ta mii komiiya Biiyan Inkam Komiiyin siira, saiir miriiyam siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta mii aiirin sau omom whiekakar nikidugar windi wi dig nwo rani.
10 Mi Timoti siya kimiiram niti, kima wi siir boinwin akamie. Mi siya kimaka waraur nini onii, kima siirin wi sibgu kigrirao siya mirii Biiyan Inkam Komii siir mii aiir, kariir hiriinan.
11 Mi kima siirin wi hiniina kipi boin, siya inigak rani kima wi hiriinan kipi tir. Kima wi siir whinkinsiis haiginiu mi siya kimiiramin wi kwoin mairgimairgakakar niki itim. Mi kara siiramin wi tirar niki okwokinim tiki nomiiyau nhirim naingwo tibmiiyim simaka.
12 Mi tariinanin kara pi krimiir nomiiyauin Apolos nikiuwiyin pi siir boini. Kara siirin minam nimpiwirwir sriigripkaii, siya iki nomiiyau nhirim simaka ninkin itim kimiir kignakiyam. Mi siya tariinanar namim pi boriisopi, mhoiiya siyiuin rirmiiya nwokii mi siya wi haini niti kimiir kignakiyamin. Iriig

Mhoiigi mhoiiyan yai nhir ikim

13 Mi kima sibgu mintirao mi naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya sibgu donkworinu. Mi kima siirin digiumii kipi haimriiyiugig. Mi kima kipi nidid, kima sibgu dokworinu kripkai.
14 Mi kimiir miipai miipaiyim kima miriiyim kima iikam nhirmiyamin warar daingwokwonanaei.
15 Kima Stefanas simiirniiyin ina ninokninkinim nu Grik hirin simaniiyar naingwo tibmiigim biigi biiyin. Sima mii komii aiirar miriigim Adi Komii siir iikam imiir whinkinsiisamin. Kima ti kariir nomiiyauim, kara kimiirin pi igao yai boinkii.
16 Kima simiir yai imiir wakaeyokna mi kamim yipiki simaka miriiyim, simiir yai imiirin iriipi hiriinan wara. Mi simar mi tiriya saiir hiriinanar timi tir, simiir siyiu iiirar timi ap.
17 Mi taka iiya kara mairgimairga asi nwowi. Dimusi rani, Stefanas, Fotyunetas mi Akaikas simiirsika sima kariiram nitkim. Mi wim kima kariiram bi nitikim mi yim sima nikrani, bidiyar yitim kariiramin.
18 Kima ta saiir dinokninkinki, sima mairgimairga kariiram tiri kara nwowim ta sima mi tiriya mairgimairga kima nwowam saiir hiriinan. Mi hiriinankiniuwi mi kima ti hiriinan kamim simiir diisiimauu mi simiir dokboinmamair haiginiu.
19 Ti iikamim yipiki Adi Komii siir inig iiir haingiriyiu hainaniyim iripa iki om nhirim nu komii Esia hiranim simiir hiranim, sima kimiir nokboinmamairgikim, Akwila mi siir wig aeya Prisila mi iikamim yipiki iripa Adi Komii siir inig iiir haingiriyiu hainaniyim simiir omaka hir, sima kimiiram naingwokwonanaei. Mi sima kimiirin pranae pranae bi nokboinmamairgikim.
20 Mi ti nomiiyauim ti om Efesas tiranim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim, sima kimiir nokboinmamairgikim. Irni nwirni nokboinmamairiyim nomiiyaunan hindara dapirimdinam.
21 Mi tariinanin ta yokwowa Pol kariir iingi iingar nonkwo winkika mi kara kimiiram ha nokboinmamairgikin.
22 Wi Adi Komii sasar hauu iskii, hik komiigi komiiya ti iikam yipiki siiram naingwokwo karamae nwowim simiirin. Kara kimiiramin minam naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya pi nitsauuim.
23 Mi kara iinokiinokin wi Biiyan Inkam Komiiyin Jisis wi siiram sriinanaei siya whinkinsiis haiginiuim siir naingwobumbu komii aeya. Mi ta siir naingwobumbuwa wi kimaka hiriiyar nwoki okripkaiyim.
24 Kara kimiiramin nhami nhami naingwokwo rani, yipiki kima kanaka haingiriyiu okiyim Jisis Krais siir iikamim. Iriig.

2 KORIN

Mi iiya Pol siya nu Maesedonia hir nwowa mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om komii Korin hiranim simiiramin. Mi iiya Taitas siya om Korin hir haiburgigin mi siya ha nitkin nu Masedonia tiriirin Pol siiram mi siya om Korin hiran iikamim kimidiniya siir ini boinmimauuiu. Mi yokwowa yipiki Pol siya winkiya biiya ti iikam imiiram, sima saiir mwainim mi simiir nhirim simiir siyiu bibiyieyim ina yitkiigigiyim. Mi simiir nhirim hiniina bi naingwokim Pol siya Adi Komii siir miiyan inkamkin. Niingaka. Mi Pol siya hiriinan kigin mi siya ta yokwowa ha winkin. Mi ta hiriinan saiirsika sima wa nwoki aingwowim siya aposel inkam kiingikiingin. Mi iriipi hiriinan siya Korin hiran iikamim simiirin umir haingiriiyiu haiginam wara mi boinki iki Biiyan Inkam Komii siir isid nhirim yipikim paeprikab nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim iikamim naingwo tibmiiyim nu Judia hiranim yipiki umir digworaekwo karamae nwowim simiiram. Ɨriig.

1 Kara Polkin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin mi Kara siir yai imiir boinourwokai haiginiuwi. Biiyarin Adi Komii krimiir Wanin siya kariir nimbinamar naingwokin aposel inkam nwowam siir mii aiir miriiyam. Mi ta yokwowa kara mi krimiir nomiiyau ieya Timoti krirar winkika kimiiramin. Mi tariinanin saeya wi kimiiram niti iikamim Adi Komii siir piugana saiirim, wari om Korin hir nwowim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siirim, iki hinda tinda nwowim mi Grik nu haimii haimii nhirim simiir hiranim yim iriipi hiriinan.

2 Kara ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biiyan Inkam Komii ikin Jisis Krais kimiirin wi sowanii hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair ae.

Pol siya Adi Komii siirin minsi boin wadiekikin siirin siya whinkinsiis haiginiugin

3 Krima Adi Komii siir inig iiir hainan prapraski, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Krima ina ninokninkinim, siya krimiir Adgin yipiki, krimiirsi naingwokwonanaeiyin, siir bwamki bwamkin. Mi krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwam hikim krimiir nimbiniyim simiirsi.

4 Siya krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwikin hikim krimiir nimbiniyim simiirsi warar. Mi hiriinanki niuwi mi nim krima wi iki iikam nhirim sim niki whinkinsiis haiginiuwim mi wi simiir nwoki iisiimauuwim hika simiir nimbiniiya saiirsi. Mi krima simiirin wa whinkinsiis haiginiui, ti dimin taeminim Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwim krimiir.

5 Yim ti diminim simiir bwamkibwamin yio hiniingin, dimin bibiyie whiekakim wi krimiir nimbini, krimiir kimpipisu haiginiuwam ta biiya sima tira Krais siir sima kimpipisu haiginiuwa saiir hiriinan. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin tiki hikpai hikpaiyim nitim krimiirin wi sima kimbipisu haiginiuwi. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin Krais siya wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi, ti dimin taeminim Krais siir wokmai haiginiuwa mi krima wi iikam nhirim simiir wara nwoki wokmai haiginiuwim.

6 Iikamim dimin biyie Timoti kririir tirkim. Dimusi rani, krira kimiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugo kimiirin mi sima ini kimiirar mi whinkinsiis haiginiu mi kimiirar mi wokmai haiginiu ta saiir ninokninkinim hiniin, Adi Komii siya wi kimiirar mi whinkinsiis haiginiuwi mi mhoiiya siya wi kimiirar mi anmaiwarkainaei. Mi inkamin dimin biyie kimiir tirin mi krimiirin Adi Komii siyar swoki whinkinsiis haiginiuwi. Mi sima kinsiis haiginiuwi kwoin miiyikak nwowim. Dimusi rani, mhoiiya hikpai hikpaiyim nimbinii mi kiriirin ha kimbipisu haiginiuwi mi kira ta saiirsiyin wa kipi nikwokrimkrip Adi Komii siya wi kariirar whinkinsiis haiginiuwi, ta biiya siya whinkinsiis haiginiuwa kririir saiir hiriinan.

7 Nikrira iikam kimiirin ina ninokninkinim. Ɨiya hikpai hikpaigi nimbiniiyim kimiir kimbipisu haiginiuwam, ti hikim kima ini kriraka mi inkin haiyim. Krira ina ninokninkino, Adi Komii siya kimiirin wa whinkinsiis haiginiuwi, kimiir wokmai haiginiuwam, ta Adi Komii siya mi whinkinsiis haiginiuwa, kririir wokmai haiginiuwam saiir hiriinan.

8 Mi nikrira hiriinanar naingwowi, wim kima ti hikpai hikpaiyim kririir nimbiniyim nu komii Esia hir, kima simiirin bidiyar mi inokninkinim. Hikpai hikpaiyim kririir nimbiniiyim hindara ninkin idudururaowi mi ini kririir kirie aiir haiburim mi krira pariiparii pi naowim.

9 Krira hiriiyar yaingwo, krira wa naowi. Mi iiya ti dimin taemin hiriinanim kririir nimbiniiyim mi krira pi hiriiyar naingwowi, krira wi dig nwo rani, kririirin sima whinkinsiis haiginiugin ta saiir ninokninkinim Adi Komiiyin yipiki naokaowim sim hidninsiin idwowin siya siyairgin kririir whinkinsiis haiginiuwiyin.

10 Siya kririirin bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwin ti dimin biyie biyieyim kririir
nimbiniiyim simiirsi warar mi hiriinan saiirsika, krira paniinsi yaosi. Mhoiiya siya kririirin
wa swoki whinkinsiis haiginiuwi. Krira hiriiyar naingwowi, mhoiiya siya wi kririirar swoki
whinkinsiis haiginiuwi mi wi kririirar mi kigriraowi.
11 Ta kima whinkinsiis haiginiuwa kririir saiir hiriinan, ta kima kwis boinkiya Adi
Komii siiram kririir whinkinsiis haiginiuwam, kima wi hiriinan tir. Mi mhoiiya iikam
nhirim sima hiriinan wakaei Adi Komii siya dimin taeminim kima kwisboinim siiram,
kririir whinkinsiis haiginiuwam, siya simiir bidi wakaeyin mi sima wi siir inig iiir hainan-
prapraskii mi wi hiniina boinkii, siya wadiekin. Ɨriig.

Pol siir kwoinin ina swoki kisina haigiyin mi siya om Korin hiriir bi namkin

12 Nikrira ti dimin imiiramin ini mairgimairgar mi okiyo kririir kwoinin kririirin hiniina
boinkin, tiki miiyim ti krira miriiyokiyokiiyim iki omom omomim sim mi kimiir waraur,
yim wadie kinairgim, Adi Komii siir naeyiuin siyar bidi whinkinsiis haiginiuwin kririirin.
Kririir siyiu iiirsiyar ti krira tirin biiya iikamim simiir whwonkam ida, yim tiriiginim yim
kaimwokinar bidi ywowim. Mi ti nuin siir tiran siyiuim ti iikam ima ninokninkiniyin yio
kririir bi whinkinsiis haiginiugin ti dimin taeminim simiir tiramin. Niingaka Adi Komii
sasairgin kririir whinkinsiis haiginiuwin ti dimin taemin imiir tirim. Krira ti siyiu iiir napko
iiya krira iikamim nuanim kimaka waraur nwowa mi krira iikam kimaka ti hiriinan siyiu
iiir asi mi apkripkaigo mi krira ta saiiramin mairgimairga prasae bi kinko.
13 Mi ti yaiyim ti kara winkiyim kimiiram ta yokwo aiir simiir yaimwokiyaimwowim
yim aowa nwo rani. Mi yim kimiiramin minam winkikim kima sibgu ninokninkinim wari
yaiyim kara winkiyim kimiiram mi wari kimar mwaini simairgim. Kara ha naingwowi,
kima ti dimin taemin imiirin ina sibgu inokninkinim. Mi tariinanin kima ini inkam
krimiirarar niki inokninkinsasaeyim mi an kara ha naingwowi, mhoiiya kima krimiir siyiu
iiirin wi hainiingi sibgu inokninkini.
14 Mi taka iiya Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya swoki iti mi krimiirin siya swoki
anmaiwarkainaei mi krira wi mairgimairga kimaka nwowi, ta kima nwowa Krais saika,
saiir hiriinan. Mi kima wi mairgimairga krimiiram nwowi yipiki aposel inkamim yipiki
kimiir boinmimauuim ta yai kibie aiir mi kimiir whinkinsiin haiginiuim, ta yaiya saiir
yaimwokiyaimwo imiir.
15 Kara hiriiyar naingwokin kima kariiramin wi mairgimairga prasae kin tani. Mi kara
biiyin pi hiniina boini, kara kimiiramin wa niti kimiir kignakiiyamin mi kara wi kimiir
nwoki whinkinsiis haiginiuwim, idipidip mairgimairga kima nwowam.
16 Mi iiya kara kimiir kignakiyam naingwowi, kara namin nu haimii Masedonia hiriir
mi mhoiiya nu haimii Masedonia hir haiburgigi mi kara wa swoki iti kimiiramar mi kima
wi kariir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi kariirin wa nwoki ikropkiyim nu haimii Judia
hiriir mi kara kimiirin wi idipidip asi kigi.
17 Mi kima hiriiyar naingwowi ta iiya kara nimbina kimiir kignakiyam kara nonkwowa
mi tari kara ti dimin taeminim simiir bi sibgu aingwo omokin mi kariir kwoinin hiriinansi
swoki kisina haigigin, ha? Mi kima hiriiyar naingwowi, an kara ini ti nuin siir inkam
biyienan ywowin yipiki ti hiriinan boinkiyin, ihi, kara wa niti mi kariir kwoinin kara
hiriinan tiram naingwo rani, yi ini niingakiniingar ywowiskiyin!
18 Adi Komii siir hiriinan, yio siya iinokiinokin yai mwowar boinanaeikin. Mi an kara
iriipi hiriinan iinokiinokin yaimwo imiirarar mi boinikin. Mi kara kimiirin ha bi boinkin
kara wi kapi niti mi iiya kariir kwoinin ha naingwowi, kara wi nit rani. Kara kimiirin wi
hiriinan boin tani niingaka.
19 Sailas, Timoti mi karar, krima iinokiinokin kimiirin Adi Komii siir yinisimin Jisis Krais,
siirar boinmimauugin. Kima ina ninokninkinim Krais siya dimin sim whir bi swoki imbin
miminkin siya tiramin. Mi ta siya boinkiya mi mhoiiya siir kwoinin wi swoki kisina haigi
rani. Niingaka. Diminin siya boinim simairgim.
20 Mi ti hiriinan tirim mi ti nimbinpai nimbinpaiyim yipiki Adi Komii siya boinkiyim
yim ini kaimwokina hiriinanar mi imbiyamim. Dimusi rani, krima Adi Komii siir inig iiir
hainan prapras boinkikim, kiriir yaiya ya yai Kaimwo aeyairga.
21 Adi Komii sasairgin yipikin krimiir whiekakar whinkinsiis haiginiuwiyin, Krais saika
nwirua nwowam.
22 Krimiirin Adi Komii siyar nimbingin siyamar mi siir naeyiuin siirin siyar mi haigi
haiginiu krimiir kwoinauin mi ti dimin sim hiriinanin krimiirin siyar mi hauu krimiir
niisiimauuwam hiniin, mhoiiya siya wi krimiir hauuwi dimin taeminim.
23 Mi kara ti digworaekwowim simiir niksisaei, Adi Komii siya kariir kwoin iiirin ina
ninokninkinin mi ti siirin wi siyar ninokninkin haiginiuwi. Mi kara ti dimin taemin imiirin
kaimwowar boinkii. Kara biiyin om Korin warauran iikamim kimiir bi nini kignikim, nu

haimii Masedonia tirankin kara bi nitkin. Dimusi rani, kara iikam kimiirin io nwowim pi boriisopi wim wi yaimwo whwonkamim niigi niiga pi nwowisi.
24 Krima kimiirin ti hiriinan bi boinkim, krima kimiirin ti digworaekwowim Adi Komii siirim kima naingwo tibmii kiinim simiir warar ninkin kigirkaki. Niingaka krima ta saiirin ina ninokninkinim kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram naingwo tibmiiya ya ini ywowa. Mi nim krima, kimaka minam mirii, mairgimairga kimiir nwowaiginiuwim mi kirie nwowim. Ɨriig.

2

1 Mi ta hiriinan saiirsika, kara ha naingwowi kara wi kimiiram waraur swoki it rani kima naingwoyimyoksi mi hikak kima nwosi.
2 Mi kara kimiir kwoin iiir kiyopsibgi haiginiuwi io whwonkam kima nanaowam mi kariirin wi nhinga tiri, mairgimairga kara nwowamin? Niingaka. Kara ti iikamim simiir kwoin imiir kiyopsibgi haiginiuwim pi boriisopi io whwonkam sima nanaowim, yipiki iinokiinok kariir nwowaiginiuwiyim mairgimairga. Niingaka.
3 Kara iikam kimiir nini kignakiyim pi boriisopi an wi mairgimairga karamae kima pi nwowaiginiuwisi. Kara ha naingwowi, kima kariirin hiriinanar whinkinsiis haiginiu kripkai, hiriinan mairgimairgar nwokripkaiyim. Mi ta yokwowa kara winkiya biiya iikam kimiiram, kara kimiirin min boinkikin digworaekwowim mairgimairga nwo karamae kara nwowiyim simiir. Mi kara hiriiyar naingwowi, iiya kara mairgimairga mi owiyim mi wim kima iriipi hiriinan, ini mairgimairgar mi owim.
4 Mi iiya kara yokwo kimiiram winin, kariir kwoinin miiyik miiyiknan bi nwokikin. Mi iiya kara ta yokwowa kimiiram winkiya kara hindara nouu winkikin. Kara minsi naingwoyimyokikin, wari dimin biyieyim kimiir kwoinau waraur nwokaiyim kimiirin wi sim pi nipiyaokiiisi. Mi ta yokwowa kara kimiiram minam bi winboinkikin hik kimiir hauuam. Niingaka kara kimiiramin minsi winboinkikin kima kara naingwokwowiya kimiiram saiir ninokninkinim. Ɨriig.

Pol siya min boinkin om Korin hiran iikamim sima ti inkamin yipiki dimin biyie tirin siir swoki ikiunam.

5 Mi inkamin yipiki dimin taemin biyie tirin, siya wi kwoin whwokwoka nwowamin wi kariirara kipi nwo haiginiu. Mi siya wi iikam hoimgak kwoin whwokwoka nwowamin wi kimiir warar timi ohaiginiu. Mi kara ti inkamin igao yai siir dimin biyieyim simiir wara boin tani.
6 Mi dimin taeminim iikam kima tirim siir, ti dimin biyieyim siya tirim simiirsi, yim bidi digiyim.
7 Mi tariinanin iikam kima wi siir dimin biyieyim siya tirim simiir simiira kipi naingwokwonanaei, yim bidi digiyim mi bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi kima siirin yai miiyik imiirarar boinmimauu mi siirin sibgu siiboboiniu haiginiu mi ti dimin taemin hiriinanim yim wi siir kiyopsibgi haiginiu rani, siir kwoinin biyie siya nwowiguskiyamin niingaka.
8 Mi hiriinankiniuwi mi kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, kima siirin hiniina diisiimauu, kima siiram naingwokwonanaei mi siirsi mi aingwoyimyoki.
9 Kariir kwoin komiiyin hiniina naingwowi, kima kariir yai aiiramin ina sibgu wakaeyoknam mi ta hiriinan saiirsika kara ta yokwowa kimiiram asi winkikin.
10 Iikam kima ti dimin taemin biyieyim ti inkam nwiruan siyasiyar tirim kimiir simiirsi kipi naingwo. Kima siir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigii mi an kara iriipi hiriinan wi siir dimin biyie imiirar mi haiyoprimdiyiumiigi. Mi ti dimin taemin bibiyieyim hiriiyar nwokripkaii mi mhoiiya simiirin kara haiyoprimdiyiumiigii mi kara wi hiniina tiri, Krais siir whwonkam idan, kara kimiirin wi wadieki wadieyar whinkinsiis haiginiuwi.
11 Mi krima iikamim simiir dimin bibiyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi. Krimiirin wi Setan siya pi nipiyaokiiisi mi wi siya pi mi iksisaeisi, ti inkamin yipikin krima nwowin io. Ɨhi, krima bidiyar yinokninkinim miiya Setan siya tiram naingwowa. Ɨriig.

Pol siya hikak Taitas siirsi nwokin siya om Troas hir nwo karamae nwowin

12 Biiya kara nama biigi bii om Troasa hiriir, Krais siir yai kibi kibi imiir boinmimauuam biiyin kimidiniya Biiyan Inkam Komii siyar yamkwokin mi hirin siyar ini diriraerarkwokin simiir kwoin imiirin. Mi sima yaiyim yipiki kara boinmimauuim simiiram asi naingwokim simiir wakaeyam.
13 Mi kara naingwoyimiyok prasae bi kinkin. Dimusi rani, kara krimiir nomiiyauin Taitas siiram nwonanaekin. Mi siya bi nitkin kariir kigniyim. Mi kara iikamim yipiki hapairanim simiirin hiniin asi boingigin kima ha dwoki. Mi kara om Troas hir ha haiburgigin mi kimidiniya nu haimii Masedonia hiriir yam. Ɨriig.

Aposel kam imiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiugin Setan siir nikwowaisiiyam.

14 Hindie wit, nimbi Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadiekii. Dimusi rani, krima ini
Jisis Krais siir aowa ywowim mi ini saikar yamimasuwim mi krimiirin wi siyar whinkinsiis
haiginiuwi kirie nwowamin. Ti nuan dimin biyie biyieyim simiirsi. Adi Komii siya krimiirin
minam nikiunakin Krais siir yai kibiya saiir boinmimauuim hinda tinda. Mi ta yai kibiya
ya ini piuii miiyiknan ywowa omom omomim saeya bidi yinyokiigiya.
15 Nim krima ini piuii miiyiknan ywowim, iikamim yipiki Adi Komii siya nanmai-
warkainam simiirar ninyokiigi ti iikamim yipiki biyie nwowim mi whaowaeki ikim. Mi
hiriinan tiri krima mi krimiir miiyim yim wi Adi Komii siir hirankar haiyiskii.
16 Mi ti iikamim yipiki whaowaeniskiyim yim wi paeni omin siirar nasae
oyokiyokiikaeyami krima mi krimiir yai aeya ya ini piuii biyienan whaknan ywowa
mi simiirin wi saeya tiri mi sima wa naokaonami. Mi yim ti iikam nhirim yipiki wi Adi
Komii siya nanmaiwarkainaei, saika hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam, krima mi krimiir
yai ikim yim ini diminin sibgu whakiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi simiirin wi siyar tirki,
wadie sibgu owamin. Yipiki inkamkin ti hiriinan diminin siir sibgu tiri? Inkam nwirmin
nwirmin karamaeyairga. Niingaka.
17 Mi iikam whiekakim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim sima simiir piu ara
boinmimauuwi yim sima hinda umir haiyamar naingwowi mi ta miiya krima miriiya, nim
krima hiriinan bi tirikim. Krimiir kwoinim yim wadiekim mi nim krima Krais siir yai kibi
aiir boinmimauuwikim. Dimusi rani, krimiirin Adi Komii siya nimbingim mi krimiirin
siya nikropkikin ta saiiram. Mi krima mi Krais siya krima ini iripar yamasuim mi krimiir
kwoinim ini kwoin whiruar ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiirar kigin, krima siir yai
aiir boinmimauuim. Ɨriig.

3

Nim krima siyiu winin siir miiyan inkamkim

1 Ti dimin taeminim krima winkiyim kimiiram simiir tir mi kimiir kwoinim wa nwoki
aingwowim krima krimiir inig imiirar hainanaei mi kima wa nwoki aingwowim hiniin, nim
krima wadiekim, aniya? Mi wim kima hiriiyar naingwowi, nim krima ini iki kam nhirim
yipiki kimiir hauugiyim yokwo iki iikam nhirim om whiranim simiiram, ini simiir hiriinan
ywowim kimiir boinkiyam hiniin, yim sima iikam wadiekim? Mi wim kima hiriiyar mi
aingwowi, nim krima ini hiriiyar mi aingwowim kima yokwo krimiiram winkiyim mi iki
iikam nhirim yim wa nwoki aingwowim nim krima inkam wadiekim, aniya? Niingaka.
Krima yokwo kwir haiyim pi boriisopi.
2 Mi wim kimarin ini ta yokwo hiriinana ini saiir hiriinan ywowim, ta krimiiram winkiya.
Mi iikamim sima kigi mi sima wa ninokninkinki krimiir miiyim mii wadiekim. Mi nim krima
bidinanar ninokninkinkim hiniin, ta yaiya ya yaimwo aeyairga.
3 Wim kima ini ta yokwo hiriinana ini saiir hiriinan ywowim. Wim kima ini yokwowa
Jisis Kraiski si winkiya ini saiir hiriinan ywowim. Kariirin siya nimbingikin mi ta yokwowa
siya hauugika. Mi an kara ha namin mi kimidiniya kimiir ini hauugig. Siya tidiyini bi
winkikin. Niingaka. Siya Adi Komii siir naeyiuin saika winkikin yipikin iinokiinokin omwai
hiriiyar waiyayokiyokiiiyin. Siya siiya bwaeyan siir idwo bi winkikin. Niingaka. Siya kimiir
kwoinau winkikin.
4 Mi ni krira pi hiniina boinkii, ni kririir miiyo wadieko. Dimusi rani, krira hiriiyar
ninokninkini, kririirin Adi Komii krimiir Wanin siyar nimbingiko ti dimin taemin
hiriinanim simiir tiram. Krais siya kririirin siir kirie aeyar whinkinsiis haiginiugin yipiki
siir Ad ieya hauugiya Adi Komii siya siir. Mi krira hiriinan asi naingwowi, ta yaiya krira
boinkiya kimiir, ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga.
5 Mi krira hiriiyar naingwowi, ta miiya kririir kirie ara priimiriigiswo, wi dig di ywowi mi
krira wi hiniin di mi boini, krira wi digar nwowi. Dimusi rani, kririirin kirie Adi Komii siya
hauugin mi krira mii aiir miriiyim dig asi nwowi.
6 Mi iiya Adi Komii siya kririir nimbina iki iikam nhirim simiir boinmimauuwam, siyiu
winin siir yai kibi aiir boinmimauuwam, kririirin siya siyar whinkinsiis haiginiugin ta mii
aiir miriiyamin. Mi ti siyiu winin siir yaiya ya yokwoni bi winka, ya Adi Komii siir naeyiuin
siya haigimauuga iikami kwoin. Mi ti siyiu komii komiiyim bidi bidiniya Adi Komii siyar
hauugiyim, yim iinokiinokin iikamim simiir dimin biyie imiir niisiimauuwankim. Mi sima
simiir sibgu ap karamae nwowi, sima wi pi naowi. Mi Adi Komii siir naeyiuin iinokiinokin
iikam imiirin siyar nikpitmai haiginiuwi, sima sibgu oyokiyokiikaeyamim iinokiinokin Adi
Komii saika.
7 Mi ti siyiu komiiyin siir yaiyim Adi Komii siya winkiyim siiya idwo mi kimidiniya Moses
siir hauugi. Mi siya ti hiriinan tirkiyin mi Adi Komii siir kirieya ini paenan Moses siirar

yiuyakiya mi siir whwonkamin ini wara yiuyakiyin. Mi mhoiiya ti diminin paenan niuyan ina prikiiraraokiyin mi mhoiiyan ini hindara kigugu iguskiyin. Mi ti diminin paenan niuyan Moses siir whwonkam hirin pranae pranae bi niuyakin mi Isrel simiir iikamim sima siir bi sibgu kigsibwinkim. Ti dimin taeminim siyiu komii siirim, iikam imiirin simar naokao haiginiuwi, sima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaiyim simaka nitkim.

8 Mi nim krima iikam imiirin Adi Komii siir naeyiuin siir yai imiir boinmimauuwi. Mi ti digworaekwowim krimiirin mairgimairga komiigak simar nwowaiginiuwi mi krima mouni haniin asi siinkaowi yim ini Moses siya winim siyiu komii siir yaiyim biiyanim ini simiir haiburim.

9 Adi Komii siya ti siyiu komiiyin Moses siir hauugin. Yio iikamim simiir dimin biyie imiir niisiimauugin mi simiirin hiriinan warar mi iisiimauugin, sima wi iripa nwo rani, Adi Komii saikan, iinokiinokin. Mi ti siyiu komii siir miiyim yim kaimwowairgim, bimbiuwi rani. Mi ti kitibmii boin wina saiir miiyim yim min nimbingim iikamim sima Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowim. Mi hiriinanki niuwi mi ta miiya ya ini siyiu komii siir mii aiir haibura kougi kouwin ini saeya ywowa.

10 Moses siir miiyim mi siyiu komii ikin, yo wadieki wadie owairgo. Mi ti dimin whiso, kirie aka mi siir diminin paenan niuyaei ikin yo bidi digiyo mi bidi mi prikiiyamo. Mi ini biyieki biyie ywokiyo. Mi Adi Komii siir naeyiuin siir miiya ya tariinanin ini komiigi komii ywowa. Saeya ina miriiya mi saeya wi prikiiyam tani.

11 Mi miiya yipiki wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami ya dimin miiyikin paenan niuyaeiyin siir kirie komiigaka. Mi miiya yipiki wi ii priei nwo karamae nwowi ya wi sapi prikiiyami.

12 Krima ta saiirin ina ninokninkinim, tiki yai kibiyim yim wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami mi krima siir dimin miiyikin paenan niuyaiyin siiram nwowi, siya nitim. Mi krima siir yaisim kwir swoki haigiprakai rani. Krima simiirin wa boinmimauuwi mi iikamim sima wi nwoki inokninkinim simiirin.

13 Krima Moses siya tirim simiir tir tani. Dimusi rani, yio siya bidi yinokninkinin siyiu komii siir kirie aiirin saeya digii. Mi siya siir whwonkam iiirin yiuisni asi nitimwaniugin. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyan siir whwonkam iiir niuyan siya prikiiraraoki mi ha digiguskii, wi sima pi kigisi.

14 Mi ti Moses siya higriniuin siir whwonkamin yiuisni mi Isrel simiir iikamim sima hiniina bi ninokninkinkim, Adi Komii siya simiir kwoin imiirin wi wadieyar nwowi. Tariigina ya ini yiuisnan ywowa simiir kwoin iiir higriniuam. Mi tariinanin Isrel simiir iikamim sima iripa haingiriyiu owi mi sima Moses siir yaiyim simiir mwaini mi simiir kwoinim wi sibgu naingwo omok rani, Krais siir dimin taemin imiiramin sima tira saiir hiriinan. Yi ini yiuisnan ywowa ini simiir kwoin imiirar niki higriniukripkaiyim. Mi iiya iikamim Krais siir yai aiir wakaeyim mi sima ha naingwo tibmiiyim simiiram, yim ini yiuisim yipiki simiir kwoin imiir niki higriniuim mi simiirin Adi Komii siya swoki haiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siya simiir ina kabitnouwidnankaigiyim.

15 Mi biiya hirankar nityokiyokiiyin mi ini tariinanar yadigniyin. Mi iiya iikam sima Moses siir yai imiir mwainiyim diminin yiuisnanin simiir kwoin iiir higriniuin. Dimusi rani, sima Krais siir dimin taemin imiir bi ninokninkinkim.

16 Mi iikamim simiir mhii kwoinim kisina haigii mi sima Biiyan Inkam Komii Krais siiram naingwo tibmii kiini, yim ini ti iikamim Adi Komii siya kibwaembwae haigiyim yiuisim yipiki simiir niki higriniuim ninokninkin karamae sima nwowam mi simiirin wi siya nitkaigaigi. Mi sima wa nwoki inokninkinim, ti dimin taeminim sima tirim simiir hiriinan. Tiriiginin yio ini Mosesni niki tirin ini hiriinan ywowin. Mi iiya siya Adi Komii siir omaka saiir namiyim mi ta yiuisa siir mwo hir nwowa yapa hakaigingigi.

17 Mi ti Biiyan Inkam Komii siir yaiya ya Adi Komii siir naeyiu ieyairgin. Mi iiya siya iikamim simiir kwoinau nwokaiiyin mi siya iikamim yipiki Moses siir siyiu komiiyin mi dimin biyie aka sowiir aowa sima nwowa wi siyar nonkwo iuguskii mi sima wi rirmiiya nwoki. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi boini hiniinin, sima dimin whirki bi kimbugim.

18 Krima whiekakarin ini opnainan ywowim, aknainan Biiyan Inkam Komii siir dimin kibiyin paenau niuyaiyin iki iikamim paenan simiir niuya haiginiuwikin. Mi krimiir whwonkamin higriniu karamae nwowi mi sima wa kigninokninkini Biiyan Inkam Komii siir naeyiuin ini krimakar nwowin. Mi krimiir kwoinim siyar kisisana haigiyokiyokiii siir hiriinan kinar nwowim. Iriig.

4

Aposel kamim sima paenan niuyanan boinmimauugim

1 Adi Komii krimiir Wanin sasairgin krimiirsi naingwoyimyokin mi krimiirin siyar mi imbingin siir mii aiir miriiyim siir siyiu komii winin iikamim simiir boinmimauuwim. Mi hiriinanki niuwi mi krima wi digiumii siir kipi haimriiyiu mi wi ta miiya saiir miriisi kipi nidid.

2 Krimiir digiuin ti mii bibiyieyim simiirin digiumii bidi haimriiyiugigin. Mi ti iikamim yipiki iinokiinokin ti mii imiirin hindara nimprio miriiyim, yim wi simiirar swoki kiyopsibgi haiginiuwikim. Mi nim krima niksisae mii bi miriigim mi krima Adi Komii siir yai aiir bi mi ikwowaisiigim mi saiirin yaeya bi mi kisina boinmimauuwikim. Niingaka. Krima yaimwokiyaimwo aiirar boinmimauuwikim Adi Komii siir whwonkam idan. Mi iikamim ta yai aiir wakaeiyim mi simiir kwoinim iinokiinokin pa ninokninkinkii, krima yaimwo aiirar boinmimauuwi.

3 Mi ti mii kibi kibiyim yipiki krima boinmimauuwiyim iikamim simiir, sima sibgu wakaeyokna karamae nwowi mi yim ti sima omin paeya namiyin siir namanim mi sima wi sibgu inokninkin tani.

4 Yim sima ta yai kibieya saiiram bi naingwo tibmii kiinikim. Dimusi rani, yiu biyieyin ti nuin siir tiranin Setan nikiuwiyin simiir kwoinim siya nitkii ikouwi mi sima ti dimin taemin imiirin paniinsi sibgu inokninkinsi mi simiiram paniinsi mi aingwo tibmii kiinsi. Simiir kwoinim Setan siya kiyipsibgi haiginiuwi mi sima ti dimin iiirin paniinsi sibgu inokninkinsi mi simiiram paniinsi mi aingwo tibmiisi simiir kwoinim siya kiyipsimsibgi mi sima paniinsi sibgu inokninkinsi Krais siir Yai Win kibieya saiirin. Ti yai kibi kibiyim yim Krais siir dimin taemin kibi kibiyim simiir boinka, yipiki krimiir niisiimauuwim hiniin, Adi Komii siya paniingin mi yipikin Adi Komiinan siyar swoki owin.

5 Krira kimiirin, krira krirar bi priinaingwo boinkin mi kima wi kririir inig iiirin wa hainan tani niingaka. Krira iinokiinokin kimiir boinmimauuwiyim krira hiriiyar boinikim Jisis Krais siya Biiyan Inkam Komiigin. Mi nikrira kimiir miiyan inkamko krira kimiir whinkinsiis haiginiuwikim siir sibgu inokninkinim.

6 Adi Komii siya biigi biiyarin ti hiniina boinkikin, niiya diminin paenanin wa mi iuyaei. Mi ya ta yaiya krimiir kwoinau bidi kwirii idwokaiya. Krima Adi Komii siir kirieya saiir bidi kigim paeni haniin Jisis Krais siir whwonkam iiir niuya. Mi ta kirieya, ta krima ninokninkina ya ini paeni haniin krimiirar niuya.

7 Ya ini wadieki wadie ywowa, ini diminin nibnau krima haigiiyin umir komii sainiyin. Krima nonkwowam mi krima haiyapririram mi ta Yai Win Kibiya Jisis Krais siira ya ini hiriinan ywowa mi nim krima ini ti nibim ini simiir hiriinan ywowim iikam niingam. Mi ti diminin siya haigiyin krimiir kwoinau, yio iikamim simiir niisiimauugim, dimin kibiyim krima tirim simiir. Yim ti dimin hiriinanim simiir bwamim yim krimiir tir nwo rani. Niingaka. Taki kirieya Adi Komii siir hiranki nitka, krimiir whinkinsiis haiginiuwam mi taka kirieya ini kirie nhirim simiir haiburim.

8 Mi hinda tinda dimin bibiyieyim pa niti krimiir hauuwam kimbipisu mi sima krimiir bi nikwowaisiigim. Krima ninokninkin tani, ti dimin hiriinanim sima dimuam niti, krimiir hauuwamin kimpipisu mi krima ti dimin taeminim krima tirim simiir bi nonkwo iguskikim. Niingaka.

9 Iikam whiekakim krimiir sau omom nwowim mi yio Adi Komii siya krimiir bi swoki haibur miminkin. Iikam nhirim krimiir bidiyar mi ipimpar akaigai aowim mi krima bi naokim. Niingaka.

10 Mi iinokiinokin krimiir piuim hankak simiir simiirar nwoninaei biiya kam bibiyieyim sima nipimpara Jisisni mi siir piua hankak hankak ha nwowaiginiuwa saiir hiriinan. Mi iiya iikam sima ti hanim kariir piu tir nwowim simiir kigim mi sima ina yinokninkinkiyim, Jisis Krais siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi mi iiya inkamki krimiir nipimpariyim mi krima paniinsi yaosi, krima pi hiriinanar mi owi.

11 Mi ti iiya krima ti nu iiirar niki owa, iikamim sima krimiiramar kaokim, krimiir nisomsom aowam. Dimusi rani, krima Jisis Krais siir mii aiir miriigin. Mi ti dimin bibiyieyim krimiiram nitiyim mi ta hiriinan saiirsika ti iikamim sima pa ninokninkinkii, Jisis Krais siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi mi krima hiriinan asi nwowi.

12 Mi inkamim krimiir nipimpariyim mi krima pariiparii wa pi yaowin. Mi ti dimin taeminim ti krima tirim, kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii saika nwoyokiyokiigaeyami, iinokiinokin mi kima wi ta yaiya wi saiiramar naingwo tibmii kripkaii.

13 Mi bidi bidiniyarin inkam nwirin Adi Komii siir yai imiir winkiyin yokwo Samni, siya hiniina winboinkikin, kara Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi kara iinokiinokin siirin iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikin. Mi hiriinanki niuwi mi tari ti inkamin

hiriinan boinkikin. Dimusi rani, kima Adi Komii siiramin siir hiriinan naingwo tibmii kiini. Mi krima iriipi hiriinan iinokiinokin iikam imiirin Adi Komii siirar mi boinmimauuwikim.
14 Krima ti dimin taeminim iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikim. Dimusi
rani, krima hiriiyar ninokninkini, Adi Komiiyin yipikin Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir
hidninsiin idwowin mi mhoiiya siya wi krimiir mi hidninsiin idwowi. Mi krima wi Jisis
saikar nwowi mi krimiirin wi siyar nanmaiwarkainaei mi krima wi siir whwonkam ida
kingiin namwoiuwi.
15 Mi dimin bibiyieyim, aposel kamim krimiir nimbimbiiniyim, yim tiriiginim yim
kimiir whinkinsiis haiginiugim. Dimusi rani, krimiir yai imiirsika. Mi Adi Komii siir
naingwobumbu ini hinda tinda yamkiya. Mi iikamim ta saiiram naingwo tibmii kiini mi
sima Adi Komii siir boin wadiekii mi wi siir inig iiir hainan prapraskii, ti dimin taeminim
siya tirim simiirsi. Ɨriig.

Yim ti digworaekwowim yim dimin komii rani. Dimusi rani, krima wi mhoiiya haii.

16 Krira wi mairgimairga nwo karam nwo rani, ti dimin taeminim Adi Komii siya iikam
krimiir hidninsiin idwowi mi krima whiekakarin wi siir inig iiir hainan prapraskii. Mi
iinokiinokin krimiir piuim yim wa naonami mi iinokiinokin Adi Komii siya wi krimiir kwoin
iiirar whinkinsiis haiginiuwi wadie nwowamin.
17 Mi ti dimin taeminim ti hik krimiir hauu haiginiuwim yim dimin komii rani, yim ii
priei bi nwowikim. Mi krimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi, Adi Komii siir dimin
miiyik miiyikim yipiki hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyim iinokiinok simiir haiyamin ini iki
digworaekwo nhirim simiir haiburim.
18 Mi hiriinanki niuwi, krima krimiir kwoin komiiyin wi ti dimin taeminim krimiir
nhwokar kigiyim wi simiiram kipi naingwo. Niingaka. Krima dimin taeminim krima kig
karam nwowiyim, Adi Komii siya hauuwi krimiir mhoiiya, simiiram daingwo mi simiiram
dwokwokin. Mi ti dimin taeminim ti krima kigiyim, tariinan, yim wa niti mi wa swoki digi mi
dimin taeminim yipiki krima kig karamae nwowiyim yim wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami
iinokiinokin. Ɨriig.

5

Dimin taeminim aposel kamim sima tirim yim iikam imiir whinkinsiis haiginiugim

1 Krima hiriiyar ninokninkini, mhoiiya ta krimiir nuan piu biyieya ya wi sapi naowi mi
wipi whiii mi ya wa namkii. Yim ini omakam hindara nini kaigriniu whwonkai sasaeiyim
ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya krima naowi, krima ina ninokninkinim, krimiir piu
kibiya yipiki wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami, saiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin
idwowi mi krima wi hiriiyar nwoyokiyokii kaeyami siir om hirin. Yim ti digworaekwowim
yim ini omaka miiyika Adi Komii krimiir Wanin siya mirii okwowa siir om hir krimiiram,
krima nwowam ini saiir hiriinan ywowa.
2 Mi tariinanin krimiir kwoin komiiyin ini wari omin kouwanin siir waraur nitamar
naingwowin, ti piu win kibiyim yipiki wi Adi Komii siya hauuwi krimiir mi krima wi simiirar
nini onii.
3 Mi hiriinankiniuwi tiriiginin hiriinan tirkiswo mi krima wi kwoinbudara di ywowi mi
hiriirin piu karamae di yapninopkai nami. Niingaka.
4 Krimiir kwoin komiiyin ini ti piu winim yipiki wi krima haii Adi Komii siir hiranki, ini
simiir haiyamar hiugimkripim. Mi ta piu biyieya ta hindara nwosisaeya, ta krima nwowa
ti nu iiir ya iinokiinokin hik krimiir swoki hauunanaei. Mi krima pi boriisopi ta piua
kwoinbudara nwowiya saiir nwowim krima hiniinam naingwowi, Adi Komii siya piu win
kibiya saiir nii kinirkai haiginiuwim. Mi krima ta piua naonanaeiya ta piua nao karamae
nwowiya saika ninowanam tiri.
5 Yio Adi Komii sasairgin yipiki ti piu win imiir diriraerarim krimiiram, krima haiyam. Mi
ta hiriinan saiirsika. Dimusi rani, ti dimin iiirsika. Siya siir naeyiuin krimiir bidi hauugiyin
mi krima wa nwoki sibgu inokninkinim hiniin, krima ti dimin taemin imiirin wa haii ti siya
nimbinim krimiiram.
6 Mi ti hiriinan saiirsika krima ina ninokninkinim, ti dimin taeminim Adi Komii siya
diriraerarim, siya wi krimiir hauuwi mi iinokiinokin krima wi kirie hiriiyar nwokripkaii
iripa nongwomamair aeyam. Krima ina ninokninkinim, ta iiya krima ta piu aiirar niki
owim, krima Adi Komii saika niki orani, siir om iiir.
7 Krima ti diminim Adi Komii siya diriraerarim krimiiram krima simiir niki kig rani. Mi
nim krima bidiyar yinokninkinim krima simiirin wa haii. Dimusi rani, Adi Komii siya bi
niksisaeikin siya yaimwo ara boinikin.

8 Kara kimiirin kaimwowar boinkii, krima naosi naingwo idid rani. Niingaka. Krima ta nu tiran piua saiir haiburgigam tiri. Mi krima wi Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii wi saika niki owim siir om hir. Yio tiriiginin ini ti krimiir piu aeya nwowa ti nu iiir ini siir haiburin.
9 Mi ta piua ta nu iiir krimar mi owa krima saiirar mi owi mi krima krimiir piu kibiya Adi Komii siir omana saiirar mi owi, ya ti hiriinana ya dimin komii rani. Krima biiyin minam tiki aingwo, diminin Adi Komii siya naingwowim krima naingwo tibmii kiinam mi krima tiram, simiir tiram daingwo.
10 Kara tiriiginim kimiiram boinkikim. Dimusi rani, mhoiiya krima wi Krais siir wh-wonkam ida nokwowi mi wi siyar hidi krimiirin, dimin taeminim krima tirim simiirsiyin. Ɨiya krima ti piuim ti nu iiiranim simiirar niki okripkai mi siya wi krimar tirim wi simiirar swoki hidi. Siya dimin wadie nasi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri krimiirin, krima tirim simiirsiyin. Ɨriig.

Aposel kamim sima iikam imiirin minsi whinkinsiis haiginiugim sima Adi Komii saika nongwomamair aeyim

11 Mi iiya krima Adi Komii siirsi nidida saiir ninokninkinim krima miini haniin asi miriigim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima simiir nwoki wakaeyoknam. Dimusi rani, krima ina ninokninkinim, mhoiiya siya krimiirin wi dimin taeminim krima tirim wi simiirsi hidi. Adi Komii siya krimiir kwoin imiirin ina ninokninkinin. Mi an kara ha naingwowi, iikam kimiir kwoinim hiniina daingwo, an kara siyiu miiyik iiirar napikin. Mi ti dimin taemin hiriinanim simiirin kara whinkinsiis haiginiugin, ta Adi Komii siya mi aingwowa saiir hiriinan.
12 Krima kimiirin hiniina tir tani, kima hiniina swoki boinam, krima wadiekim, krima ti dimin taeminim kimiir boinmauuwamin minam naingwokim, kima wa nwoki inokninkinim, krimiir siyiu paniingin. Mi mhoiiya kima iikam imiir boini, yipiki ti ha naingwowim, inig komiigak nwowiyim mi yiuis miiyik miiyik ikim ini kou sima ywowim. Mi inkami kwoinim yim ini paniina nwowim mi kima simiirin wi ha boini tiriiginim yim miiyik rani, ini kipiii ywowim.
13 Mi kima krimiir boini, sima ti hiniin asi boini sima pi whaowaei. Mi nim krima kimiirin wi hiniina boini, tariigina ya Adi Komii siir mii aeya ti hiriinan krima boina. Mi kima krimiir boini, simiir kwoinim wadiekim, sima ti hiriinan boinim mi krima kimiir boinmauuwi, yi wi minsi boinmauuwi, kimiirin wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim.
14 Mi ta Krais siya iikam krimiirsi naingwokwonanaeiya mi krimiir kwoin imiirin saeyar kiyai mi krima ta mii aiir asi mirii iikam kimiir whinkinsiis haiginiuam, ti dimin taeminim simiir kirieni. Krima ti hiriinan dimin taemin imiir asi tirkim. Dimusi rani, krima bidi yinokninkinim siya siyairgin naowin. Mi krima naoni haniinaka ini siyar yaowiskiyin krimiirsiyin. Ya tariigina ya hiniinga krima whiekakarin saika bidiyar yinkin aonamim.
15 Krima naoni haniinaka ini siyar yaoiskiyin krimiirsiyin mi nim krima iikamim yipiki ti nu iiir nwowim, krima dimin taeminim wi krimiir kwoinairga priinaingwo diriraerar tani. Niingaka. Krima ti inkam nwiruwan yipikin biiyar naowin, yipikin Adi Komii siya hidninsiin idwowin mi omwai ha swoki waiyan iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwam siir kwoin iiirarar dap iski.
16 Mi hiriinankiniuwi mi krima wi hiniina di yaingwowi, iikamim sima wadiekim, iyie? Biyiekim. Dimusi rani, sima inig komiigak bidi ywowim, iyie? Dimusi rani, sima digworaekwoki naokingugunankaigim. Niingaka. Yim ti hiniin digworaekwowim yim nu tirankim. Biiya iikam krima dimin bibiyieyar niki tira, krima Jisis Krais siirin inkami siyiu iiirarar hidgin. Mi Tariinanin krima iikam imiirin wi hiniina hid rani, wadie mi biyie. Niingaka.
17 Mi iiya iikamim sima naingwo tibmii kiini Krais siir yai imiiram mi Krais Jisis saika sibgu amasu kikini mi siya simiirin wi iikam win nwo haiginiugi mi wi dimin whirki kimbu rani. Mi ti biiyan dimin wrowim yim wa digii. Mi dimin taemin winim yim biiyan dimin taeminim wi simiir igsop aiir nokwokairinanaowidi.
18 Mi ti dimin taeminim krimiir tirii nimbiniyim iikam win krima nwowam, yim wi Adi Komii sasar tir iski simiirin. Krais siya paeyin hiiniya niriоninkinin siirin ti hiriinan saiirsi naokin, ti dimin taeminim Krais siya tirim krimiir mi Adi Komii siya ti dimin taeminim Krais siya tirim krimiir, hiriinan saiirsi tirkin, krimiirin siya whinkinsiis haiginiugin mi iikam krima yipiki biiya Adi Komii siir sau omom niki owim, tariinanin krima ini nomiiyau saikar swoki owim. Dimusi rani, Jisis siyar ninkiamasugin krimiirin.
19 Mi dimin taeminim krima boiniyim kimiir yim ti sima, Adi Komii siya iikamim nuanim krimiirin, dimin taeminim Krais siya tirin simiirsi ninki amasu haiginiugin. Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin bidi yimbinim nomiiyau nwowam. Siya dimin bibiyieyim krima tirim simiirsi naingwo rani, simiirin siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi

tariinanin siir miiyim ini aposel kam krimiir kwauuwa. Siya iikamim nuanim krimiiram naingwokwonanaeikin mi krimiir ina yinkiamasuin krima saika nongwomamair aeyim.

20 Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbinim mi krima Krais siir igsop aiir asi nokwokairi-
nanaowigim. Mi ti dimin taeminim ti krima boinmimauuwim kimiir, yim Adi Komii
siya boinmimauuni haniinaka tisi krimar boinmimauuwim kimiirin. Krima Krais siir
whinkinsiiskin mi krima kimiirin hiniin asi boini, kima Adi Komii siiram kiwaki, kimiir
whinkinsiis haiginiuwam mi kima wi saika nwoki ongwomamair aekiyamim mi wi saika
niki sibgu owim.

21 Krais siir kwoinin sasairgin dimin biyie whirki nwo karamae nwowin. Mi krimiirin Adi
Komii siyar whinkinsiis haiginiugin mi krimiir dimin bibiyieyim krima tirim, yim ini siyar
haipriginkiyim. Mi simiirin ini Krais siir iinarar yonkwokiyim mi krima naoni haniinaka ini
siyar yaoiskiyin, krimiir dimin bibiyieyim simiirsiyin mi krima wi saika asi namasukikini.
Siya ti hiriinanin minam tirkin, iikamim krima yipiki siir yai aiiram naingwo tibmii kiinim,
Adi Komii siya krimiirin wi ha boini, krima dimin whirki bi kimbugim siir hiriinan. Ɨriig.

6

Aposel kamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim sima dimin bibiyieyim simiirsiyin hik prasae bi haigim

1 Mi ni krira, Pol kara mi Timoti siya, ni krira iripa Adi Komii krimiir Wanin saikar miriigo.
Mi krira kimiir asi niki, kima Adi Komii siir naingwobumbu aiir bidi haiyim mi ti naeyiuin
siirin hinda whisariiyar priiyokaeyamam kipi tir.

2 Ɨhi, kima wi hiriinan kipi tir. Adi Komii siir yaiyim kamim sima winkiyim bidi bidiniyar
Yokwo Komii saiir, yim hiniina winboinkikim,

mi Adi Komii kara, kiriir whinkinsiis haiginiuwam naingwowi kira nhwo kwisboini mi kara
ta kira kwisboina saiir wakaei mi ti diminim kira kwisboinkiyim kara simiirin wa
whinkinsiis haiginiuwi. Mi iiya kara kimiir nimbini mi iikamim ti nu iiir nwowim
kimiirin wi kara nanmaiwarkainaei mi kimiirin wi kara whinkinsiis haiginiuwi.

Ti kara boinanim kimiir simiir wakae, tariinanarin Adi Komii siya kimiir hainan
praprasam naingwowi. Mi tariigitariinanarin, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi
mi wi kimiir nanmaiwarkainaei. Mi hiriinanki niuwi mi ti naeyiuin whisariiyar kipi
priiyokaeyam mi ta naingwobumbuwa wi kigugugisi.

3 Mi nim krima inkamim pi boriisopi iikam nhirim sima ha naingwowim ti dimin
taeminim krima tiriyim miiyik rani. Mi nim krima dimin biyie whir bi swoki
tirmintirminkim, simiir kwoin imiir kiyaiyamin biyie sima nwowam mi sima krimiirin wi
ha boini tani krimiir miiyim biyiekim. Niingaka. Mi krima dimin biyie tirkiswo mi tiriiginin
simiirin wi siya pi kiyopsibgi haiginiuwin mi sima wi di yokworinuwi. Mi ni krira hiriinan
naingwo rani, sima kririirin hiriinan naingwo rani. Niingaka.

4 Mi ti diminim krima tirim simiir tirni haniinaka, krima iikam imiir niisiimauuwikim
hiniin, krima Adi Komii siir miiyan inkamkim. Krima iikam imiirin hiniina
niisiimauuwikim krima hiriiyar nokworinukripkaiigim dimin taemin biyie biyieyim
krimiiram nitiyim mi hikpai hikpaiyim krimiir hauuwiyim krimiir tirbuwam, krima
simiirsi bi hiuniyanaikim.

5 Sima krimiirin bidiyar mi ipimparim mi maeyaua mii biyie miriiya saiir hir bidiyar mi
hiugripkiikikaiyim. Mi krimiir sau omomim sima krimiirin siyiu miiyiknan bi tirkim sima
krimiirin ha mi igbumbu. Mi krima mii pranaepranae bi miriigim, ini piu whaowaki krimar
ywobugiyim. Ɨi nhirim krima nhwo bi sibgu whwonkaiigim mi mipi nae karamkaramar mi
ami. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yai aiir boinmimauugim mi sima krimiirin hiriinansi
tiri.

6 Krima krimairgim siyiu miiyik sibgu tiriyim mi nim krima Adi Komii siir dimin taeminim
ina ninoknkinkinim. Mi nim krima io bi nanka osisauuwikim, dimin taeminim krimiir
kou nwowiyim simiirsiyin. Krima bigin nasmirwaiya nwowikim mi krima iikamim
simiirin mairgimairga pa mi iisiimauuwi simiir whinkinsiis haiginiuwam mi simiiram
naingwokwowam. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin, ti krimiir kwoinau nwokaiyin, krima iikam
nhirim simiirin hiniina niisiimauuwi, krima Adi Komii siir miigi mii aiirar mirii.

7 Krima iinokiinokin yaimwo aiirarar nowomwarkaiyiuwikim. Mi Adi Komii siir kirieya
yipika krimiir hauugiya, iinokiinokin krimiirin saeyar whinkinsiis haiginiuwi, krimiir
miiyim. Ti kamim yipiki yaiini digworaekwo nonkwowiyim, sima kimirkaiyam, ti dimin
hiniinim nhao sau, irim hipig, simiir sau omomin saika ninitam, ini simiir hiriinan ywowim,
ti siyiu miiyikin krima nwowiyin mi miiyim krima miriiyim yim ini hiriinan ywowim. Yim
sima iinokiinokin krimiir kimirkaiigim, tiriginim yipiki yai biyie krimiir boiniyim mi dimin

biyie krimiir tiriiyim yim sima wi krimiir nikwowaisii rani. Niingaka. Simiirin wi krima nikwowaisii.

8 Iikam nhirim yim krimiir inig imiir hainani mi nhirim yim krimiir swoki ikwowaisii nhirim pi krimiir mi igbumbu kauwok itkin boini mi nhirim iikam nhirim simakan krimiirin pi yai wadieyar mi boini mi krimiir siyiu ikin. Mi yim ti hiriinan dimin taeminim yim dimin komii rani. Mi krima ti dimin taeminim krima tirim simiirin wi hiriinanar tirkripkai. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, krima iikam paii rani, niksisaeyaka waiwiigim. Mi krima hiriinan bi tirikim krima yaimwo arar boinmimauuwikim.

9 Mi ti iikam hiriinanim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowiyim mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mi inokninkin tani. Mi Adi Komii siya mi siir iikam ima, yim sima krimiirin bidiyar yinokninkinim. Iikamim krimiirin ha naingwowiyim, krima wi krimbi naowi mi krima pi omwaiya swoki waiyaei. Adi Komii siya kam imiirin minam kiwakikin, krimiir tioim. Mi siya ini krimiirar kigirkakin mi krima paniinsi yaosi.

10 Mi ti dimin bibiyieyim krimiiram nitiyim, krimiir kwoin imiir kiyaiyam, krimiirin wi sima tiri, mairgimairga nwo karamin. Mi iinokiinokin krima wi mairgimairga hiriiyar nwokripkaii. Krima paeprikabar mi oka windi, dimin taemin mi tir karamae, krima iikam imiirin wa whinkinsiis haiginiukripkaii Adi Komii siir dimin taeminim simiir sibgu onkworinukripkaiyim. Nim krima ini inkamim ti nuin siirin digworaekwo karamae nwowiyin ini simiir hiriinan ywowim. Mi nim krima digworaekwo miiyik miiyikakairgim mi ti digworaekwo miiyik miiyikim inkamki simiir nispakii haiyim wi dig nwo rani.

11 Mi kima ti iikamim ti omin Korin siir hiranim, krira kimaka bidi boino mi dimin taeminim kririir kwoinau tir nwokaiyim kimiir bidi boinmimauuwim. Dimusi rani, krira kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani.

12 Kririir kwoinin kimiiram naingwokwonanaeiyin bi niki digikin. Niingaka. Krira kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi kimiir kwoinim kririiram naingwowin yio bidi digiyin. Mi kima kririiram naingwokwonanae rani. Niingaka.

13 Mi tapa kara kimiirin pi adin siir yinisim iiir boiniyin pi siir hiriinan boinkii. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima kririiram daingwokwonanae ta krira mi aingwokwonanaeiya iikam kimiiram saiir hiriinan. Ɨriig.

Krima Adi Komii siir iikamim krima iikam biyie biyieyim simaka kipi namasu

14 Kima ti iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim iripa simaka kipi namasu. Nii nabieyo yo iripa bi nwowiko mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, Adi Komii siir iikamim sima iki iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyim simaka kipi mirii mi diminin sima mi tiriyin siir wara kipi mi tir. Niingaka. Dimin taeminim yipiki wadie nwowiyim mi dimin taeminim yipiki biyie nwowiyim yim iripa kipi nwo. Niingaka.

15 Mi kima hiriiyar naingwowi, Krais siya mi Setan siya sowa wi kwoin whiruwar nwowi? Yi ti hiriinanin ini niinga ywowin! Mi inkamin yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyin mi inkamin yipiki hiriinan kwoin naingwo karamae nwowiyin, sowa wi iripa paniina nwowi? Yi tiriiginin yio siyiu rani!

16 Mi Adi Komii siir omaka mi uruwai siyaowaini omaka aka, sowa wi iripa paniina nwowi, irua nwowamin? Yi siyiu rani! Krimiir piuim sima ini omakanan ywowim maeyaua Adi Komii siir naeyiu ieya nidwokaiyana krimiir kwoinau tirin. Mi Adi Komii siyarin biiya yokwoni hiniina boinkikin,

kara wi kariir iikamim simiir mhii kwoinau nwokaii kara wi simakar nwowi kara wi simiir Adi Komii nwowi mi sima wi kariir iikam nwowi.

17 Mi Adi Komii siya ta hiriinan saiirsi boinkin,

kima ti dimin biyie biyieyim, ti iikam bibiyieyim sima tiriyim, simiirsiyin aru dwo mi kima simiirin digiumii haimriiyiugig. Mi kima ti dimin taemin hiriinanim simiirin digiumii haimriiyiugigi mi simiir mi ap karamae mi owi mi kimiirin wi kara haii, kariir iikam nwowam.

18 Mi kima hiriinan tiri mi an kara wi kimiir Ad nwowi mi wim kima wi kariir yinisimki yinisim yinkamiyin mi yinisim yinugiyinar nwowiskii, Adi Komiiyin, yipiki ti nuan digworaekwowim simiir tirkiyin mi ninomor kouan ikim, siyairgin Biiyan Inkam Komiiyin ti hiriinan boinkiyin. Ɨriig.

7

1 Ti kariir nomiiyauim, yipiki kara naingwokwowiyim, Adi Komii siya ta nimbina krimiir hauugika. Mi hiriinankiniuwi, krima krimiir digiuin, ti dimin taeminim yipiki krimiir tiriyim dimin biyie tiram mi ti dimin taeminim yipiki krimiir kwoin imiir kipridiyim, simiirin digiumii haimriyiugig. Krima siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam

ida dimin whirki kimbu karamae nwowiyin siirarar dap iski mi Adi Komii siir kipi tir, siya krimiirsi nididim. Ɨriig.

Om Korin hiran iikamim simiir mhii kwoinim kisina haigigiyim mi Pol siir kwoinin ini mairgimairgar ywokiyin.

2 Iikam kima, kririiram daingwokwonanaei krira kimiir warauran iikam nhirmi dimin biyie whir bi swoki tirbugo. Mi krira kimiir iikamim simiir inkam nwir bi swoki tirbumiminkin mi krira kimiir bi swoki iksisaekim mi kimiir nwirni diminsim whir bi swoki priihaigo, kimiir nhir ima boina saiir hiriinan. Niingaka.

3 Kara ti yaiyim kimiir nikiyam bi boinkin. Niingaka. Kara biiya kimiirin bidiyar iki boinkiyin mi tariinanin tisa swoki boinkiyin, krira kimiiramin pranae pranae naingwokwo rani, kima naowi, krira kimaka naowamar mi aingwowi, iyie? Wi hiniin kipi tir mi kima omwai mi waiyaei mi ni krira hiriinan omwai kimakar mi waiya amar mi aingwowi.

4 Kara kimaka kwoino whisa nwo rani kara iinokiinokin iikamim warauranim kimakan hinda mairgimairga arar nwonanaeikin. Mi iiya dimin taeminim kririiram nitiyim, kririir kimpipisu haiginiuam mi krira pi diminim iikam kima tiriyim pi simiirar naingwo kripkaii. Mi tiriiginim kririirin mairgimairga sima nwowaiginiuwi mi kririir kwoinin hiinsima asi nwowi.

5 Mi iiya krima nu haimii Masedonia tiriirar mi ita, krima wadie bi mini onikim dimin bibiyieyim krimiirin ini hiriiyar swoki tirkripkaiyim krimiir piua bi swoki siismiminka. Niingaka. Sima kririirin bidiyar mi ikwao boinim mi bidiya mi inkinyaeyao boinim mi kririir kwoinin iikam kimiirsiyin nidid prasae mi naingwoyimyok prasae bi kinko, dimin taeminim krira tirgigim kimiir mi inkam biyieyin siya niti, wi siya nini tirbuni simiirin.

6 Mi Adi Komii siyairgin yipiki iinokiinokin iikam sibgu siiboboiniu haiginiuwiyin, iiya sima hikak nwowiyim. Krimiir kwoinim siyar niki kinsiis haiginiugin inkamin Taitas nikiuwiyin siya nikropkiyin krimiir nini kigniyam.

7 Ɨhi, siya bidiyar yitin krimiirin siya ini siiboboiniuni. Siya krimiirin min nini boinikin, kima siirin paniin paniina siiboboiniugim dimin taemin kibi kibiyim kima napim mi kima tirim. Tiriiginin krimiirin mairgimairga sima nwowaiginiuwi. Mi siya ha nitin, krimiirin siya ini boini, siya kimiir bidi kignakiyin mi wim kima krimiir kigam asi naingwokim. Mi kima ti dimin taeminim kima tirim simiirsi asi nididgim, yipiki hik krimiir tirhaiginiuim. Mi wim kima krimiiram asi naingwokikim mi wim kima pi krimiir mirmii aiir nwowi iiya iikam ima boiniyim dimin taemin biyieyim krimakar ninkikiniyim kimiirsi. Mi kima ti hiriinan dimin taemin imiir tirkiyim mi wim kima kariir tirkii, kara mairgimairga kimaka nwowim.

8 Mi ta yokwowa biiya kara winkiya kimiirin hikak saeya mi o karamaeki windi mi an kara ha naingwowi, ta yokwowa biiya kara winkiya kimiiram ya dimin wadie aeyairga. Kara hikak dimusi bi nwokin, kara hiriiyar naingwokin, kimiirin ii nhirim wi hik saeya hauuwi.

9 Mi tariinanin, kara mairgimairga komiiga, kara yokwo kimiiram winkiyin kara mairgimairga bi nwokin, kima ti hikak dimin taeminim kara winkiyim hikak simiirsi nwowim. Niingaka. Kara mairgimairga minam nwokin hikak kima nwowa mi kimiir mhii kwoinim kisina haigiyim mi ti dimin miiyikim simiiram swoki sibgu apim. Ti dimin taeminim kara winkiyim kimiiram, simiirin Adi Komii siya bidi haiyim. Kimiir kwoin imiir kisina haigiyam mi kimiirin sima whinkinsiis haiginiugim. Mi hiriinan saiirsika krima mairgimairga asi nwokim.

10 Ti dimin taeminim simiirin Adi Komii siya haigim mi kimiirin hikak asi nwowaiginiugim mi kimiir mhii kwoinim siya kisina haigikim. Mi siya wi kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi mi kimiirin wi ti dimin taeminim simiirsi asi nanmaiwarkainaei. Ti diminim yim dimin wadie imairgim mi krima simiirsiyin mairgimairga nwo karamae kipi nwo. Mi dimin taeminim yipiki nuan iikamim simiir tiriyim, mairgimairga nwo karam sima nwowam, yim naokaowikim mi simiirin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyam sima bi whinkinsiis haiginiuwikim. Niingaka.

11 Sibgu sibgu daingwo omok ti hikim simiir tirim mi Adi Komii siya simiirin ha ninkpitkiyim kimiiram sima ini dimin wadieki wadie imar yimbiyamim. Mi sima kimiir kwoin imiir asi tirkim hiriinan nwowam naingwowim. Mi simiirin digiumii haigingikim, ti dimin bibiyieyim kima napim, yipiki kara winboinkiyim. Kimiir kwoinim sima kiprid haiginiuwi, inkamin yipikin dimin biyie tirin siirin igao yai boinim. Mi kima ti dimin biyie hiriinanim yipiki kimiir nimbiyamim simiirsi bidiyar mi ididim. Mi kima hiriinan bidiyar mi aingwowim, kara niti kimiirin simiirsi whindiraeraram mi wim kima kimidiniya kamim dimin bibiyie tiriyim, simiir whinkinsiis haiginiuam swoki kwanaingwo. Ta yokwowa kimiir tirkika, kima kariiram naingwokwonanaeiyim mi kariiram naingwowim, kimaka

iripa nwowam mi ya tariigina ya kimiir whinkinsiis haiginiuga kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiramin kirie nwowim. Kima kariir yai aiirin bidiyar wakaeyim mi ya tariigina, ya kariir niisiimauuga hiniin, siyiuin kima nwowiyin hinda tindan wadie bidi ywokiyin. Mi dimin biyieyim kimiir waraur nwowim simiirin kima bidi sibgu tirkiyim mi siirin kima asi niridnatkikin.

12 Mi iiya kara ta yokwowa saiir winkiya, kara kamim yipiki siyiu biyie tirim simiirsi bi naingwokin. Mi iiya kara ta yokwo aiir winkiyin kimiiram kara ti inkamin yipikin siyiu biyie tirin siirsi bi naingwokin. Adi Komii siya kariir kwoin iiirin bidi yinokninkinkiyin, ta yokwowa kara winkiya iikam kimiiram, kimiir whinkinsiis haiginiuam kara hiniina naingwowi kimiir siyiuim idowiiya dwoki Adi Komii siir whwonkam ida. Kima wa nwoki sibgu inokninkinim, kima kririiram naingwokwonanaei mi ta hiriinana saiirsi winkika ta yokwowa.

13 Mi dimin taeminim kima tirim kririir, kririir siiboboiniu haiginiuim sima sima rani, dimin taeminim kima whindiraerarim Taitas siir wokmaihaiginiuam mi krira ti saika nwowo, krira mairgimairga komiiga.

14 Mi biiya kara kimiir inig imiir boinmauu wakaeyin mi kara Taitas siirin ha boinkin kima wadiekim mi ti dimin taeminim kima tirim kariirin wi nididgak sima nwowaiginiu rani, ta kara boina siir. Mi ti dimin taeminim kara boinim iikam kimiirim hiniin sima wadiekim, yim ini ti yaiyim biiya krira niki boinim kimiir whiekakar ini simiir hiriinan ywowim, yim kaimwowairgim.

15 Biiya Taitas siya kimiiram waraur niki itin, kimiir kignakiyin mi kima siirin wadie ha sibgu ohaiginiugiyim mi siirin ha mi sibgu kigriraowim mi kima dimin taeminim siya boinim simiirin ha mi wakaeyokna. Mi siya ta saiir naingwokiyin siya kimiiramin pranae pranae bi naingwokwokin, ini biiya siya naingwokwowa ini saiir haiburin.

16 Mi tariinanin, kara ha naingwowi, kima mi kara, krima ini kwoin whiruar ywowiskiyim mi kara kimiiramin kwoin whisair bi nwokikin kara mairgimairga komiiga. Ɨriig.

8

Adi Komii siir piugana saiir iikamim sima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis

1 Ti kariir nomiiyauim, krima yai kimiir boinmauuwam naingwowi mi kima pa nwoki inokninkinim, dimin miiyik miiyikim Adi Komii krimiir Wanin siya tirim siir piugana saiir iikamim simiir, nu Masedonia hiran isidin siir.

2 Mi iiya simiirin iikam nhirkim tiriyim dimin biyie, sima pi mairgimairga hiriiyar nwokripkaii. Mi sima iikam paeprikabar mi oka windi, sima pa mi mairgimairgaei. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, simiir dimin bibiyieyim simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi sima simiir umirim iripa asi haingiriyiu hauugii iki iikam nhirim simiir.

3 Kara kimiirin kaimwowar boinkii, sima umirim simiir kwoinkar naingwo hauuwi simiirin. Mi sima umir hoimgak karamaeka windi sima Adi Komii siirin pa mi hauuwi. Mi kara simiiram bi boinkin, sima hiriinan tirim.

4 Simiir kwoinim Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiiram naingwokwonanaei simiir whinkinsiisam. Mi sima krimiiram asi nimpiwirwirkripkaigim ti umirim simiir hainamim hiriir.

5 Sima iuwa rigar hauugim. Sima wadieyar tirkim, sima ta krima naingwowa simiir, sima tiram saiir hiriinan bi tirkim. Bii simiir mhii kwoinim Biiyan Inkam Komii siiram kisina haigi. Mi mhoiiya sima Adi Komii siiram ywo, simiir boinmauuim, diminin siya naingwowin sima tiram yaiyim krima boinkiyim simiir, simiir kwoinim krimiiram wara mi inkin aingwokiyim.

6 Biiya Taitas siya ta mii aiir mirii bwakainakin, kimiir iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwam, dimin taeminim hinda whisariiyar priihauuwim. Mi hiriinanki niuwi mi krima siiramin wa swoki sriigripkaii, kimiir whinkinsiis haiginiuwam, ta mii aiir digiyam mi ta miiya wi iki iikam nhirim sim nwoki whinkinsiis haiginiuwim.

7 Kima ti om Korin hiran iikamim kima dimin taemin kasa bi tirkim. Mi kima siyiu kibiki kibi iiirar tirkim. Mi kima iki iikam nhirim simiir siyiu imiir asi haiburgim kima Adi Komii siir yai aiiramar naingwo tibmii kiingim. Mi kimiirin siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai imiir ninokninkinim mi simiirin iki iikam nhirim simiir nwoki boinmimauuim. Wim kima mii miiyik miriiyamar naingwokwonanaeikim. Mi kima krimiiramar mi aingwokwonanaeikim. Dimusi rani, wim kima ini kima iikam ywowim wim kima Adi Komii siiram naingwokwonanaeikim mi siir iikam ikim. Krira kimiiramin hiriinanam warar mi aingwowi kima dimin taemin nhirim siir mii aiir warar mi priihauuwim.

8 Krira kimiiramin siyiu komii bi winkikin, kima siir wakaeyokna apamin. Kara
kimiir bidiyar iki iiisiimauuwin iikam nhirim umir iki iikam nhirim simiir hauuwan
daingwo. Kara kimiir kwoin imiir boinworwokai haiginiugin, ti kara winkiyim kimiiram,
iki iikam nhirim simiiram mi kara wa nwoki inokninkinim, kima iikam nhiramin ina
naingwokwonanaeyim, iyie? Niingaka.
9 Kara kimiir kwoinim simiirin dimusi boinworwokai rani, kima dimin kibi kibiyim
krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya tirim simiirin bidi yinomokninkin digim.
Siya digworaekwo hoimgakakar nwokin iiya siya Adi Komii saika nwowin. Mi siya
digworaekwowim simiirin digiumii ha haimriiyiugigin mi siya ini inkamin digworaekwo
karamaeyin ini siir hiriinanar yamwoiuin. Siya inkamin dimin taemin karamaeyin siir
hiriinan whisarii bi nwokin, kimiirsika. Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi Adi
Komii siir dimin miiyik miiyikim simiir haiyam. Mi kima wi siir mii kibi kibi imiirarar mirii
iski iki iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim.
10 Mi yio kariir kwoinin ti dimin taemin imiirin pi hiniina boinkii, kimairgim iikamim
yipiki umir iripa haingiriyiu haiginim Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hir
nwowim simiiram. Wim kima ta hiriinana iki biewiyin namkiyin si tirbwakainakim mi an
kara ha naingwowi, kima ta miiya bii kima tira saiir mi digi, wi wadieyar mi owi.
11 Mi tariinanin kima umirim iripar ti swoki haingiriyiu haigin mi ta biiya kima niki
tira ya ti digi. Mi biigi biiyarin, iiya kima umir iripar haingiriyiu haigina, kima ta mii aiir
miriiyamin pranae pranae bi naingwokwokim. Mi tariinanin ti dimin taeminim kima tirim
umir niugugusim kima haingiriyiu haiginim yim ti digi.
12 Mi inkamin siir kwoin komiiyin umir digworaekwo Adi Komii siir hauuwam
naingowin mi Adi Komii siya wi siiram swoki srii rani, dimin taeminim siya nonkwo
karamae nwowim simiiram. Adi Komii siya wi diminim siir hir nwowim siya hauuwanim
wi simiirarar haii.
13 Kara kimiirin hiriinan bi boinkikin, iki nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim hiniin,
sima wi wadie hiriiyar nwoki owim mi wim kima niinga nwowi mi wi hikak niki owim.
Niingaka. Kara ha naingwowi, kima hirii hiriinankinar dwo. Mi kara minam naingwowi, ti
hiriinan siyiuin siirar dwo.
14 Kara ha naingwowi, diminim kima nonkwowim simiirin hinda haimii ara timi hauugi.
Dimusi rani, tariinanin ta ii aiirarin kima umir kasaka nwo rani mi yim sima komii nonkwo
rani. Mi mhoiiya sima komii mi onkwowi mi wim kima sapisap, kimiirin wi sima mi
whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti hiriinan siyiuin, kima whiekakarin wi wadieyar sibgu owi.
15 Adi Komii siir yaiyim yipiki Moseski si winkiyim Yokwo Komiini yim ha boinkim,
iikamim yipiki biiya umir digworaekwo nae minim sim niki aokingugunankaiyim, mhoiiya
sima wi dimin sim whirmin whirminki swoki onaowid rani. Mi ti iikamim yipiki dig-
woraekwo kwisuwa nonkwowim, mhoiiya sima wi inkam paeprikabnan nwo rani sima
wi digi digar nwowi. Ɨriig.

Pol siya wi yaeya inkam nhirim simiir nikropkii om Korina hiriirin.

16 Kara Adi Komii siiramin hiriiyar naingwowi. Dimusi rani, Taitas siir kwoinin siya
hiurworwokaigin. Mi siya waraur nitam asi swoki aingwokin, iikam kimiir whinkinsiis
haiginiuwam. Krira mi aingwowa kimiir whinkinsiis haiginiuwam nitam, saiir hiriinan.
17 Mi krira siir sriiyo, kimiiram swoki itam kimiir kigniyam mi siya ini wadieyar mi owin
krira siir kwoin iiir bi kiyaigo. Dimusi rani, siir kwoinin hiriiyar naingwokin siya wa niti
kimiir kigniyamin.
18 Mi krira kririir nomiiyauwin siirin warar yikropki Taitas saika namam. Mi iikamim Adi
Komii siir piugana saiirim, omom kingiin kingiin nwowim simiirim, sima siir inig iiir haigin
idwokikim. Dimusi rani, siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwan inkam kibikin iki
iikamim simiir.
19 Ta sasa rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir iikamim sima siir warar mi imbingim krimaka
namam, ti umirim simiir hainamam om komii Jerusalema hiriir. Mi krima ti hiriinan
dimin imiir tirim mi iikamim sima wi Biiyan Inkam Komii siir inig hainanprapraskii
ti digworaekwowim simiirsi. Mi sima wa nwoki inokninkinim krima iikamim simiir
whinkinsiisam naingwowi ti dimin taeminim simiir tirim.
20 Mi kama wi mintirao wi iki iikam nhirim sim pi boinisi ti umirim sima haingiriyiu
haiginim krima simiirin kipii yapii bi tirkim. Mi krira ti krirriir nomiiyauwo sowiiram
asi nikiugiko yipiko hinda tinda kriraka namano, dimin taeminim krira tirim simiir
kigmimikam.
21 Krima dimin taeminim biiya Adi Komii siir whwonkam ida wadie nwowim simiiraram
naingwo rani. Niingaka. Krima hiriiyar naingwowi, iikam whiekakim sima ta saiirin ina
ninokninkinim ti krimar tirim krima wadiekinar tiri.

22 Mi hiriinanki niuwi mi krima krimiir nomiiyauin wi ti inkam nwiso sowakar nikropkii
krima siir bidi hidim, dimin taeminim siya hidim simiirin. Mi krima hiriiyar ninokninkini,
siya simiirin wadieyar tirkin. Mi tariinanin siya ina ninokninkinin, kima ini siyiu miiyik
imiir napim. Mi siir kwoin komiiyin ta miiya saiiram nitam asi naingwokin saiir miriiyam.
23 Mi iikam nhirkim kimiir sriii hiniin, Taitasin siya yipikin. Mi kima simiirin hiniina
boin, siya krimiir nomiiyaugin, krima iripa mii kwiruwar miriigim. Mi inkam nwiso yipiki
wi saika ninkin iti sowiir warar ninkin boinkii iikam kimiir nini kignakiyam. Mi kima iki
iikam nhirim simiirin wi ha boin, sowa krimiir nomiiyau wadieko. Adi Komii siir piugana
saiir iikamim yipiki ti kingiinar kwowim, sima nimbingikim warar nitam. Ti inkam nwiso
Adi Komii siir mii aiir miriigo iikam simiir whinkinsiis haiginiuwam mi Krais siir inigni
boinmimauuwam dimin taeminim sima tirim.
24 Mi hiriinankiniuwi, kima simiir kigriraowi ya tariigina ya min niisiimauuga, kima
simiiram naingwokwonanaei. Mi kima ti hiriinan siyiu iiir tiri mi mhoiiya iki Adi Komii
siir piugana saiir iikamim iki hinda tinda nwowim, sima ninokninkinkii, kima wadiekim,
ta kara boinkiya simiir biiya iikamim warauranim kimiir saiir hiriinan. Iriig.

9

Umirim iikamim nu haimii Judia hiranim simiir whinkinsiisin simiir boinka

1 Kima bidiyar yinokninkinim umirim Adi Komii siir piugana saiir iikamim nu haimii
Judia hiranim simiir hauugi simiir whinkinsiisam. Mi hiriinankiniuwi mi kara kimiiram
pi yokwo priei winki rani, ti simiir boinkiyamin. Niingaka. Pi hinda harki haruwar
kwaowinkii.
2 Kara ina ninokninkinin, kima ti iikamim hiranim simiir whinkinsiis haiginiuwam tiri.
Mi kara kimiir inig iiir bidi hainan prapraskiyin mi iikamim Adi Komii siirim nu haimii
Masedonia hiranim simiirin hiniin bidi boinim. Krimiir nomiiyauim Korin nu haimii Esia
hiranim, sima iki biewiyin namkiyin, sima iikamim nu haimii Judia hiranim simiir bidi
mi whinkinsiisim. Sima bidiyar yinokninkinim, kima iikamim hiranim simiir bidiyar mi
whinkinsiis haiginiuwim ti dimin taeminim kima tirim simiir simiirsi, simiir kwoin imiir
kisina haigiyam simiir wara ninkin tiram.
3 Kara hiniinam naingwo rani, ti yai kibi kibiyim iikam imiir kara boinim kimiir, sima
hindara priiyokaeyamim. Mi ta hiriinan saiirsika, kara krimiir nomiiyiuwim simiirin biiyin
kimiiram asi nikropkikim kimiir whinkinsiis haiginiuwam, kimiir umir imiir haiyam. Mi
sima niti mi sima pa nwoki kigniyim wim kima bidi diriraerar haiginkwokinim.
4 Mi nu haimii Masedonia tiran iikamim sima niti mi sima ha nini kignii, kima bi niki
diriraerar haiginkim mi kara wi nidid prasae kin tani. Mi an kara hiriiyar mi aingwowi,
wim kima wa mi ididi. Dimusi rani, simiirin kara boinkin hiniin, wim kima kimiir umirim
bidi haiyim mi bidi diriraerar haigin digim.
5 Kara ti dimin imiir boinkiyin mi kara krimiir nomiiyauim simiir bidi sriiyim, bii
sima nitim, kimiir nini whindiriraerarniyam, wari umir imiir diriraerar haigin sasauuk-
wokinam. Mi mhoiiya kara nu haimii Masedonia hiran iikam simaka niti mi wa nini
kigniyim bidi diriraerar haigin digwokinim. Mi ti iikam nhirim simiirin wi hiniina nwoki
iisiimauuwim, ti digworaekwowim yim kimiir kwoinkar priinaingwo hauugim.
6 Kima ti digworaekwowim simiiramin sibgu sibgu daingwo omok. Mi kima Adi Komii
siirin haimiisima hauuwi mi mhoiiya kima wi iriipi hiriinan haimiisimar mi haii. Yio ini
inkamin numiran sasaeya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Pi siya hoimgak yinkin
karamae ywo mi siya pi hoimgak mi ingugu ae rani, pi hiriinan kwisuwar mi ingugu ae.
Mi siya pi numir kwirkak aiirar yinkin digi mi siya pi hiriinan hoimgakar mi ingugu ae.
7 Mi iikam kima irira nwonwira biiyin ti diminim kima tiranim simiiramin sibgu sibgu
tiki aingwo omok mi simiirin mhoiiya tir. Umirim Adi Komii siir hauuwiyim kima simiirin
hindara kipi naingwo kisisiir hauu kima umir digworaekwowim Adi Komii siir hauuwiyim
kimiir kwoinim mairgimairgakak warar dinkin oki mi Adi Komii siya wi ti hiriinan inkamin
siiram naingwokwowi.
8 Mi ti digworaekwowim, kima naingwowim kimiir kigriraowam iinokiinok yim wi Adi
Komii siya hauuwi kimiirin mi yio ti sima sima rani mi siya kimiirin wi yaeya dimin miiyikar
swoki inkin hauugii kira nonkwowamin. Mi kima iki iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki
whinkinsiis haiginiuwim.
9 Mi yaiyim inkamin yipiki biiya ta Yokwo Komii aiir winkiyin siya hiniina win boinkikin,
inkamin yipiki Adi siir yai aiir sibgu wakaeyokna apin mi iikamim yipiki niinga
nwowim sim whinkinsiisin mi ti siyiu kibi hiriinanin siya tirin, sima wi siir siira
naingwokwonanae kaigii.

10 Adi Komiiyin yipiki sasaeya inkam nwirni hauuwi siya ninkinam, mi sima nae wi simiirsiyar mi haii mi siya kiriirin wi ti hiniin hiniinim sim hauuwi. Mi siya simiirin wi iuwarigar mi tiri mi kira iki iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki sibgu whinkinsiis haiginiuwim.
11 Mi Adi Komii krimiir Wanin siya kiriirin wi dimin taemin miiyik miiyik kasa hauu rani. Mi kira iki Adi Komii siir iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki whinkinsiisim. Mi mhoiiya krima niti, wari umirim kima haingiriyiu haiginim simiir hainakiyam mi krima simiir nini hainakii mi krima simiirin wi iki iikam nhirim simiir hauuwi mi yim sima wi Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskii. Ti diminim kima tirkiyim simiirsi.
12 Mi ti dimin kibi hiriinanin yipiki kima tiri, yio wi Adi Komii siir iikamim yipiki iindim nwowim wi simiir whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti kima kinsiis haiginiuwi simiir, sima sima rani. Kira simiirin wi warar timi tir haiginiu mairgimairga nwowamin. Mi Adi Komii siir inig iiir hainanamin. Dimusi rani, ti dimin imiirsika.
13 Mi ti diminim yipiki kira tirim kiriir nomiiyau imiir, yio wi simiir niisiimauuwi hiniin, kima Adi Komii siir yai imiiramin ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi kima Krais siir yaiyim simiir nanaakninkii haiginiuwikim. Mi sima ti umirim kima hauuwim simiir kigi mi iikam nhirmi mi hauu ikim mi sima wi Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika.
14 Mi mhoiiya sima kimiiramin wi pranae pranae naingwokwo rani mi sima wi Adi Komii siiram kwisboinkii, kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kimiir kigriraowim. Dimusi rani, kimiir kwoinim siya hiurworwokaigim mi kima ti dimin iiir asi tirkim.
15 Ha wit, krima Adi Komii siir inig iiir hainani. Dimusi rani, siir yinisimin siya krimiir hauugikin. Mi dimin taeminim krima hauuwiyim yim siir yinisimin yipiki siya hauugiyin siir bi haiburgin. Iriig.

10

Pol siya iikamim yipiki ha boinim aposel kamim miiyik rani, siya simiir yai imiir nikidugin.

1 Kara Polkin, kariir kwoinin ha naingwowi, kimiir kwoinim ti kisina haigi mi ti dimin taeminim Jisis Krais siya tirim simiiram ti aingwo. Siya siir kwoin komiiyin siyamar bi naingwonakin mi siya iikamim simakan dimin taeminim bimbiuwi bi tirkin. Mi iikam nhirim hiranim yim sima kariirin hiniina boinkim, iiya siya krimaka tirar niki owa, siya inkam inig karamaenan tirkin mi krimiirin yai ha boinmimauugin. Mi mhoiiya, iiya siya om whir namwoiuwiyim mi siya krimiiramin pi yokwoni winki. Mi siya krimiiramin pi igao yaiyar boinki ti digworaekwo imiirin. Mi hiriinanki niuwi mi kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii.
2 Mi mhoiiya kara kimiir kigam niti mi kima wi igao yai kara boinam kipi tir kimiirin mi kara kimiirin wi igao yai boin tani ti dimin taemin imiirsiyin, ti igao yai kara boinanim iikamim yipiki ha boinim, nim krima ti iikamim tiranim, nim krima dimin biyie biyieyim nuanim sim napikim. Mi iikam imiirin ti digworaekwo hiniinim simiir whinkinsiis haiginiuwikim.
3 Mi ta miiya krima miriiya krima nuan digworaekwowim simiir bi napikim. Niingaka. Krima ini ti nu iiirar nwowim mi krima ti Adi Komii siir mii aiir miriiyim, krima ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir napiyim simiiram mirii rani.
4 Mi ti dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siirim ti krima nonkwo miriiyim siir mii aiir yim ti nuin siir tiran digworaekwo rani. Niingaka. Nim Adi Komii siir kirieya mi siir dimin taeminim yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuwiyim simiirarar nonkwowiyim Setan siir dimin taeminim yipiki iikamim siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim simiir kwoin imiir haigi itikrikiuwim simiir nikwowaisiiyam. Mi ta Adi Komii siir kirieya ya ini nhao, irim hipig nan ywowa yipiki iikamkim sim nonkwowiyim iki iikam nhirim simaka niniiyam.
5 Mi ti Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim ti krima nonkwowim, yim ini ti yai bibiyieyim nuan iikamim yipiki sima napiyim ini simiir haiburim. Mi dimin taeminim yipiki sima naingwowiyim hiniin, simiir kwoinim ini simar kigirkakim mi sima Adi Komii siir paniinsi yinokninkinsi. Mi ti Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim yipiki krima nonkwowiyim mi iikamim simiir kwoinau nwokaiiyim dimin taeminim, simiirin krima kiyaii. Mi sima Krais siir yai kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api.
6 Mi kima krimiir yai aiir sibgu wakaeyokna api mi mhoiiya krima tiriiginim yipiki nantamyiriyiriyim simiirin wi ta kirieya saiir kirieni nonkwoniinwomwiir haiginiuwi.
7 Iikam kimiir kwoinim sibgu sibgu daingwo omok, ti digworaekwowim kima ha naingwowim yim wadiekim. Mi kimiir iikam nhirim warauranim yipiki ha naingwo tibmii kiinim hiniin, simiirin Krais siya bidi yimbingiyim siir yai imiir boinmimauuwam mi sima

wi ti dimin imiiram daingwo. Sima wi hiniina daingwo, sima Krais siirgim mi nim krima ti iikamim ti tiranim iriipi hiriinan Krais siirgim.

8 Mi Biiyan Inkam Komiiyin Krais siya krimiiram bidi kiwakiyin, siir igsop aiir nokwokairinaowidam. Mi ti diminim krima tirim mi mii ikim, yim kimiir whinkinsiis haiginiuwankim wadie kima sibgu apam mi sima wi kimiir tirbu rani. Mi hiriinanki niuwi, kara krimiir inig imiirar swoki hainanaei, ti dimin taeminim krima tirim simiirsi mi kara wi di yididi hiriinan tirsiyin kara wi mairgimairgar pi ywowin.

9 Kara hiniina bi naingwokin, ta yokwowa kara winkiya kimiiram, kima ha naingwowi, kimiirin wi saeya kiyopsibgi haiginiuwi, kariirsiyin hinda whisariiyar mi priiyididim. Niingaka.

10 Kara pi boriisopi kima kariiramin ti hiriinan kwoin iiir naingwowim. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin kimiir iikam nhirim, sima kariirin ti hiniina boinkim. Sima boin, ta yokwowa Pol siya winkiya krimiiram, siya krimiirin igao yai winboinkikin. Mi iiya siya krimaka tir nwowiyim siya pi krimiirsi nididi mi siya krimiirin hiriinan igao yai bi boinikin. Siir yaiyim yim ini niingar ywowim.

11 Mi ti iikam hiriinanim yipiki ti hiriinan yai boiniyim, sima ti yaiyim kara boinmimauuwim simiir daingwo. Mi ti dimin taeminim krima winboinkiyim ti yokwo imiir, ta iiya krima aruwar niki owa mi krima kimiiram niti kimiir kignakiyam, krima wi ti hiriinan yai kaimwowim simiirar swoki aboini.

12 Mi krima kimiirin iki iikam nhirim yipiki sima simar nomboinyokainaeiyim simiir hiriinan bi boinikim, krima iikam wadiekiwadie imairgim krima krimiir inig imiirar bi hainanaeikim, sima tira saiir hiriinan. Mi iikamim ti hiriinan kwoin naingwowiyim yim sima ha naingwowi diminin sima naingwowiyin mi diminin simar kigiyin iki sima yapa yapa nwonira iriraka tiriyim yim wadiekim mi simiir kwoinim aowa aowa sima simarin ha naingwowi, sima wadiekim. Mi ti iikam hiriinanim yim pi whaowaei.

13 Mi nim krima wi ti miiyim Adi Komii siya hauugiyim wi simiirarar hainan iski. Mi siya krimiir bidi yimbingiyin kimiir waraur miriiyamin. Mi hiriinankiniuwi mi krima wi iki mii nhirim krima mirii karamae nwowim wi simiir wara hainan tani. Niingaka.

14 Dimusi rani, krima biigi biiyin kimiiram waraur nitkim Krais siir yai win kibiya saiir boinmimauuniyam. Mi hiriinankiniuwi mi krima wi digar nwowi kimaka waraur nini miriiyim.

15 Krima ti miiyim yipiki Adi Komii siya nimbinim krimiir simiirarar mirii iskii. Mi Adi Komii siya krimiirin minam nimbingin mii kimiir waraur miriiyim mi krima hiriinan tir karam nwokiswo mi krima wi krimiir inig imiirar di hainani iki dimin taeminim iikam nhirkim sim tirim simiirsi. Niingaka. Krima minam naingwowi, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiina saeya komii nwokiyim. Mi iriipi hiriinan ta krimiir miiya, krima nini miriini kimaka waraur ya wi komii nwoki okiyim hinda tindan.

16 Mi krima hiriinan tiri, iki maeyau maeyauim kimiir kingiin waraur nwowin simiir nami mi krima wi miiyim iikam nhirkim miriigikim iki maeyau nhirim sim krima wi krimiir inig imiir hainan tani. Mi krima wi ha boin tani, ti miiyim yim krimiir miigim. Niingaka.

17 Mi ta yaiya ta Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa ya hiniina boinka mi inkamin siir inig iiirar hainanamar naingwowi mi siya wi Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iiirarar hainan iski siyairgin siir miiyim simiir bwamkibwamin.

18 Mi tariinanin Adi Komii siya inkam nwirni inig hainani, yio tiriigin yio dimin komiigi komii ieyairgin. Mi inkamin siir inig iiirar hainani, yio ti hiriinan diminin yio dimin paii rani, yio ini niingar ywowin. Iriig.

11

Pol siya iikamim aposel inkamnan nwonamim simiir siyiu bibiyieyim simiir boinimninkiigin

1 Kara minam naingwowi, kima ti yai hiriinanim simiir yai nhir imiir ti swoki wakae. Mi tiriiginim kara mi boinki windi inkam biyienan, kara ha naingwowi, kimiir wiinim ti yai imiiram mau.

2 Adi Komii siya kimiiram naingwowi mi siya wi ti iikamim yipiki siirim nwowim simiirin wi siya nimbini mi sima wi hirii hiriinan siyiu kinar nwowi mi ti hiriinan siyiu kaimwowin Pol kara iikamim warauranim kimiiram naingwokim mi kimiirin kara bidi yimbingiyim kima inkam nwiruwani nwowim. Mi kima mi siya, kima wi nwiruwar nwoiskii mi ti inkamin siir inigin Kraiskin. Kara minam naingwowi, kimiirin kara nikropkiyim Krais saika, wig kopaksim niinga yipiki kamaka iripa piu niki o karamae niki owa saiir hiriinan.

3 Mi tariinanin kara ti iikamim yipiki yai bibiyie boinim mi kimiir kiyaiiyim, biiya mipugi si niksisaeya mi siya hiira Ivni kwoinin si, siir hiriinan tirim ini simiiram swoki

aingwokiyim. Kara pi boriisopi ti dimin biyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiyim mi kimiir tirbuwim. Mi hiriinankiniuwi mi kima wi Krais siir siyiu iiir sibgu ap rani mi wi siiraram naingwo rani. Niingaka.

4 Kara pi nididi. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi inkam nwirin kimiiram niti mi siya kimiirin wi yaeya yai nini boinmimauuni Jisis siirin mi ti yaiyim ti krima boinmimauuwim Jisis siirim kimiir, yim simiir hiriinan tani. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin wim wi yaeya naeyiu whir haii. Mi yio ti Adi Komii siir naeyiuin biiya kima niki haiyin kimiir kwoinau waraur niki okaiyin yio si rani. Mi kima yaeya yai wakae mi ha naingwo tibmii kiini simiiramin mi yim ti yaiyim biiya kima niki wakaeyim mi ha naingwo tibmiiyim, yim sim tani. Mi ti inkam hiriinanin kimiiram waraur niti mi kima siirin wi mairgimairga komiiyar mi owi mi siirin wa mi kignirnkin tiri ti dimin iiirin.

5 Mi an kara ha naingwowi, kara wi dig nwo rani, ti kimiir kam imiir tirkiyim yipiki ha boiniyim hiniin yim sima Adi Komii siir aposel kamkim.

6 Mi ti hiriinan kamim sima boinim yai miiyik miiyikim yim wi kariir nikwowaisii mi an kara ninokninkinam whaowae rani. Niingaka. Kara Adi Komii siir dimin taeminim ina mi inokninkinin ti simiir yai hiriinanim simiir nikwowaisiiyam. Iinokiinokin krima ti dimin kiingi kiinin kimiirgi kimiirar niisiimauugin.

7 Mi iiya kara Adi Komii siir Yai Win kibi aiir boinmimauuwa kimiir, kara kimiiramin umiram bi sriigin umir kariir hauuwim ta kariir mii aiirsi. Mi kara hiriinan mi srii karamae mi owin mi kara kimiir whinkinsiis haiginiuwamin, kariir iingar nonkwo miriiyin miiyim, umir pi saiirsiya mi haii kara. Inkamin inig komiigak nwowiyin yio ti hiriinan mii bi miriigin. Dimusi rani, kara kimiiram bi kiwakikin umir kima hauuwim kariirin mi kima ha naingwowi kara kimiirin miiyik bi tirkin, aniya?

8 Mi iiya kara iikam kimakar waraur nwowa mi mii ha miriiyin mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim nu haimii Masedonia hirarim kariirin umir sima hauugikin. Mi ti hiriinan siyiuin kara simiir dimin taeminim hinda whisariiyar priihaiwinkin.

9 Mi ta iiya, kara kimaka waraur miriiya, kara nae digworaekwowam bidiyar mi hainguguwin. Mi kara kimiiramin umir nae minam bi sriigin kariir hauuwim. Niingaka. Kariir nomiiyauim nu haimii Masedonia hiranim simar ini hauuni dimin taeminim kara hainguguwim simiirin. Mi ti dimin taeminim biiyar tirim mi ha nitiyokiyokiiyim mi ini tariinanar yadigniyim, kara kimiiram bi sriigin. Kimiirin mairgimairga nwo karam sim nwowim mi mhoiiya kara kimiiramin wi hiriinan swoki sriimimin tani.

10 Mi ta Krais siir yai kibiyim ti kariir kwoinau tir nwokaiyim, kara kimiirin kaimwowar boinkii. Mi Grik hiran maeyauim simiir iikamim, simiir nwirki ha bi boinkim, sima wi umir kariir hauuwi ta miiya kara miriiya simiir hir saiirsi. Niingaka.

11 Mi kima hiniin dimusi naingwokim, kara wi kimiiram kiwaki rani, umir kariir hauuwamin? Dimusi rani, kara tari kimiiram naingwokwo rani, aniya? Kara kimiirin pi hiniina boinkii, Adi Komii siya ina ninokninkinin, kara kimiiramin nhami nhami naingwokwo rani.

12 Mi kara wi ti dimin taeminim biiya karar niki tirim wi simiirar swoki tirkripkaii. Mi kara ti aposel kam bibiyieyim yipiki ha boinim, yim sima iriipi hiriinan dimin miiyik miiyik imiirar mi tiri, ti aposel kam krima tiriyim simiir hiriinan, simiirin wi kara nanaakninkii haiginiuwi. Mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainan praprasi iki iikam nhirim simiir whwonkam idan mi wi ti hiniina boini, sima ti krima tirim simiir hiriinan tirikim. Mi kara hiniina naingwowi, ti diminim kara tiri, yio wi hiniina niisiimauuwi, sima pi niksisaei. Mi ti simiir yaiyim yim wi naekak nwo rani.

13 Tiki kam hiriinanim yim Jisis Krais siirgisiir aposel kam tani yim sima niksisaeyan kamkim mi dimin taeminim sima tiriyim yimbi pi niksisaei. Mi simiir yaigiyaiyim sima pi simiir wara boininkii rani, yipi simiir kwoin hirirar haigi okaii. Mi sima pi iikamim simiir kwoin imiir kiyaii mi yipiki simiir kigi mi sima pa nwoki boinim, Krais siir aposel kam kiingikiinim simairgim.

14 Wi mouni haniin kipi siinkao simiirsiyin, yim tiriiginim yim kaimwo rani. Krima ina ninokninkinim, Setan siyairin siir kwoinin yipi kikintimdinuwi mi siya iikamim simiir kwoin imiir kiyaii. Mi sima pa nwoki aingwowim Adi Komii siir paekwosim miiyikin siyairgin.

15 Mi krima hiniina ninokninkini, ti dimin hiniinim yim Setan siya tirkim mi krima wi mouni haniin kipi siinkao, ti iikamim yipiki ti dimin taeminim siya tirim simiir napim simiirsiyin. Yim sima Setan siya tirim, simiir tirkim mi simiir kwoinim yipi pi kikintimdinuwi mi sima pi iki iikami kwoinim sim kiyai. Mi tiki iikamim yimbi ha nwoki boinim, sima iikam wadiekim sima dimin miiyik miiyik asi tiri. Simiirin hiriiyar kignirnkin tirki. Mhoiiya Adi Komii siya simiirin wi ti hiriinan dimin bibiyieyim sima tirim wi simiirsi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Iriig.

Mi iiya Pol siya Adi Komii siir mii aiir miriiyin dimin bibiyie kasa rani, siir kimpipisu haiginiuim.

16 Mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinkii, kima hiniin kipi naingwo kara inkam biyiekin. Mi kima ti hiriinan kwoin naingwowi, kara kimiirin minam sriii, kima kariir dikiunam, kara ti inkam biyieyin. Mi kima hiriinan tiri mi an kara wi kariir inig iiirar hainan prapraskii, dimin whirin siirsi.

17 Mi kara kimiirin wi Biiyan Inkam Komii siya boinim, wi simiir hiriinan boin tani. Mi kara kimiirin wi min boini, kima kariir inig iiir hainan prapraskiyim inkam biyieyim sima boinim simiir hiriinan.

18 Mi ti iikam hiriinanim yipiki simiir inig imiirar hainaniyim ti dimin taeminim sima tirim ti nuin siir tiranim simiiram mi an kara iriipi hiriinan wi hiriinanar mi tiri.

19 Mi iikam kima ha naingwowi, wim kima ti dimin taeminim ti kam bibiyieyim ninokninkin karamaeyim sima boinim kimiir, kima simiiramin ini mairgimairga komi-igakar nwowim, aniya?

20 Mi kima iikam imiiramin pa kiwakii, kimiir kwoin imiir kiyaiyamin. Mi wim kima pi simiir yai imiirar mi wakaeyokna api iki iikamim yipiki maeyaua mii biyie miriiya saiir hir nwowim sima wakaeyokna apiya iki gavmani kamim simiir yaiyim saiir hiriinan. Mi kima simiir kiwakii, kimiir digworaekwo imiir haiyam mi wi simar digii. Sima kimiir kwoin imiirin niksisae yaiyim sima boiniyim mi kimiirin pi simar kiyaii. Mi sima pi simiir inig imiirar hainan praprasi mi kimiirin wi simar kigriraowi. Mi kimiir yaimwo whwonkamim wi sima nobrombropi.

21 Wim kima simiirin minam kiwawini, ti hiriinan dimin bibiyieyim kimiir tirim. An kara pi nididi, kimiirin ti hiriinan tirim.

Biiya krima kimaka waraurar niki owa, krima bidiyar mi ididim ti dimin hiriinanin sima tirin siir mi tirsiyin, iikam kimiirin. Mi iikamim ti dimin taeminim ti sima tirim simiiram naingwowi simiir inig imiir hainan praprasi mi an kara iriipi hiriinan, kariir inigin wi simakar mi inkin hainan praprasi. Mi tariinanin kara pi inkamin ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan boini. Kara wi kariir inig iiirar mi hainan prapraskii.

22 Mi ti kam hiriinanim ti hiriinan boinim, yim Isrelmi piugana Hibruana saiir iikam ima. Mi an kara iriipi hiriinan Isrel simiir piugana Hibru hirana saiirgisaiirar inkamkin iki simiir hiriinan. Yim sima ha boinkim yim sima brougae Ebraham waini yiinieyim simiir yiiniekim. Mi an kara iriipi hiriinan Ebraham siir yiinieyim simiirar yiiniekin.

23 Mi sima ha boinkim, sima Kraisni miiyan kamkim, aniya? Mi tapa kara kimiirin ini inkam whaowaeyin ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan swoki boinki Krais siir dimin taeminim kara tiriyim kara bimbiuwi bi tirikin, iki sima tiriyim ini simiir haiburim. Karairgin miiyan inkam wadieyin simiir haiburin kara maeyaua mii biyie miriiya saiir hirin ii kasakasa bi nwokaigin. Sima iinokiinokin kariir kariira hiugrimkripkiikikainanaekim, iiyim kara namnanaeyim idip idip ini simiir haiburim. Mi idgiuni kam ima mi ipimpara kariir, ii kwiruwa kwisuwa rani mi iiyim naoni piu kingiin kara nwowim ini simiir imiir haiburim. Mi kima hiriiyar naingwowi kariir kouin ini sima ywowim, aniya?

24 Mi Isrel simiir gavmanin siir inkam komii komiiyim inigakim sima kariirin idip idipin iriiyara yonkwo mi idgiuni sima mi ipimparim kariir idip idipin kamnwir iuur iriiyar kwiiya iyop ipimpar. Dimusi rani, kara Krais siir boinmimauugin.

25 Mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyim sima kariirin idip idipin kwoima yonkwo mi sima kariirin inar mi ipimparim idgiuni. Dimusi rani, kara Krais siir boinmimauugin. Mi iigwira sima kariirin siiyani mi kaiyimik mi kara pariiparii naowim. Mi siyaii aka kara ninkin okwomainaiinamim Solwara whii idopwoniya hir, idip idipin kwoima tir. Mi krima opar mi akiiyokiyokii. Mi ii kwoimim simiir ii kwira, opara kara nakiiyokiyokiiya niiya kwir mi nabieya kwir.

26 Mi ii whiekakim, kara ti siyiuim tiriir nitiyim mi hinda nami ikim simiir napyokiyokiigin. Mi ieyin opin ha niunaniyin mi kariirin pariiparii siya kaiyipripuwin. Mi kam bibiyieyim hii tauaeiyim, sima kariiram nagwoprakai kaokim. Kariir tioam mi kariir digworaekwo imiir tauae haiyam. Mi kariirgi kariir piugana Isrel saiir iikamim, sima kariiram tirkim kariir nipimparim mi kariir mi isomaowim. Mi iikamim Isrel simiir piugana saiir karamaeyim yim sima iriipi hiriinan kariir nipimparam mi tirkim. Mi iiya kara om hir nwowiyim iikamim simiir kwoinim pi kariir nipimparam mi nisomaowamar mi aingwowi. Mi iiya kara iki niimauin sai priiywokaeyamiyin inkamki nwo karamaeyin siir mi owa, niimauan wraisuim kariirin sima mi piyimik aokiyim pariiparii. Mi iiya kara whii komii solwara saiir whii bopwokibopwoniya hir mi owa, kara pariiparii pa mi okwomainaiinamin. Mi iikam nhirim Krais siir nomiiyaunan nwonamim miiyim kara miriiyim sima tirbuwim pariiparii.

27 Kara miriinanaekiyin mi ini kariir iga iin imar ywokiyim wiir. Mi nii niiyim kara nhwo nib bi whwonkaigin, kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinanaeikin. Mi ii nhirim, kara mhiigar mi aokin mi naemin karamaeyar mi okin. Mi kara opmirsim bi mi kinsinkaigin mi ii whiekakim kara nae kiimii bi mi inkiuguna aekin. Mi opuda kariir hugiyim, kariir piua pi nopnopa, nounoua mi kini. Mi kara yiuis miiyikak bi nwokin kariir piu aiir sibgu higriniuwamin.

28 Mi ti dimin taeminim yipiki ha niisiimauuwim kara miriiyim ti aposel kam niksisaeyim simiir haiburim ti sima sima rani. Ɨinokiinokin kara iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomim sim nwowim simiiram pa mi aingwoyimyoki, sima ini tari wadieyar nasi tirim, iyie? Wadie tir tani.

29 Mi iiya kariir nomiiyauim Krais siirim sima dimin biyie tiriyim mi kara simiirsiyin pi hikakar mi owi. Mi iiya inkam nwirin, inkam nwirni kwoin kiyaiiyim mi pi dimin biyie ha tiri mi an kara saikar pi ioar mi owi.

30 Mi kara kariir inig iiirar swoki hainan praprasi ti dimin taeminim simiirsi mi mhoiiya kara kariir inigin wi minsi hainan praprasi, ti dimin taeminim yipiki iikam imiir niisiimauuwim hiniin, kara kiriekak bi nwokin mi kariirin dimin whiruwaki bi tirbumbukin.

31 Adi Komiiyin yipiki Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir Adin, siir inigin wi komiigi komiiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Siya ina inokninkinin, ti karar boinim kara bi niksisaekin. Kara miiyan inkam kibikin.

32 Biiya, iiya kara om Damaskas hir nwowa mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Aretas nikiuwiyin siir Gavmanin siir inkam komii nwirin siya yimbingi kam nhirim hira om iiir nidiyokiyokaiya saiir ano iiir kaoraraowim kariiram mi sima kariiramin hirar waikao. Mi kara hiriir namkiswo, kariirin wi sima pi yonkwowinin mi kariirin wi maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir pi hiugripkiikikaiyin.

33 Kariirin wi simar pi hiugripkiikikaiyin, maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir. Mi kariir nomiiyauim, Krais siirim, kariirin kimidiniya nibni sima haigigi. Mi sima ha namim hiira yipiki om iiir hiuyokiyokaiya saiiram mi sima ti nib mwis haimii haimii whiiyim kimidiniya uridni yomboborugi mi kariirin ina yonkwo kiikiiraraokiyim nua hiriir. Mi ini karar yimbinaiinam budgiyin nua hiriir mi kara ina yiun iwiskiinamin. Mi kara ha haiburgigin mi ina yidamamin. Ɨriig.

12

Pol siya nhwo ha whinin mi siirin dimin taeminim Adi Komii siyar yiisiimauu

1 Kara pi kariir inig iiirar swoki hainanprapras kripkaii. Kara ina ninokninkinin ti dimin taeminim yim wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani. Mi Adi Komii siya wi ha boini, krima wadiekim. Mi kara kimiirin pi min boinkii, dimin taeminim yipiki aowa nwokaiyim Krais siya niisiimauuim kariir pi simiir boinkii.

2 Biiya, biewi iuur whiiyim namkiyim mi taka iiya kariirin Adi Komii siya kariir haiyin mi kariirin siya hainanaiinam omin siya nwowin kou hiranin siir hiriir. Mi kara bi sibgu inokninkinkin, siya kariir haiyin mi kariir hainanaiinamin koua hiriir. Mi tari kariir piu sasar namka, iyie? Kariir kwoinbudin siya ti niinaiinamin. Adi Komii sasar ninokninkini.

3 Kara kimiirin pa swoki boinkii, kara ninokninkin tani, kariir piua saeya piyamisi ama, iyie? Kariir kwoinbud ieya. Adi Komii sasar ninokninkin iskii.

4 Kara Adi Komii siir om hir nwowin mi ti dimin taeminim kara wakaeyim, kara pi kariir yaigar kaokwo boin tani. Adi Komii siya pi kariir kigninkinki rani, simiir niisiisimauuim mi simiirin iikam kimiir boinmauuim.

5 Mi ti dimin taeminim yipiki kara kigim yim wadie imairgim. Mi kara wi kariir inig iiirar asi swoki hainanpraprasi: Dimusi rani, simiirsika. Mi kara hiniina naingwo rani. Kara ha naingwowi, kara kariir inig iiirin wi dimusi hainan prapras tani, wi ti digworaekwowim yipiki iikam imiir niisiimauuim, kiriekak nwo karam kara nwowim wi simiirsi hainanpraprasi. Mi digworaekwo whiekakim kariirin sima tirbuim. Kara inkam paeprikab niingakin. Mi Adi Komii siya kirie komiigakin.

6 Mi kara kariir inig iiirin wi dimusi hainan praprasam naingwo rani, wi dimin taeminim yipiki kara niisiimauuim wi simiirsi hainan praprasi mi kara wi inkam biyie ha nwo rani. Karar kigim simiirin, kara simiirin niksisae rani. Mi kara kariir inig iiirar hainanim pi boriisopi. Dimusi rani, iikam kima wi ha naingwowi, inig komiigak inkamin karargin ti digworaekwowim simiir kou nwowin. Niingaka. Kara ha naingwowi kima ti dimin taeminim kara tirim simiiram daingwoki. Mi diminim kara boinim kimiir mi kima wi haini ninokninkini kariirin, kara inkam wadieki piyasi owin, iyie? Miiyik rani.

7 Mi dimin taeminim Adi Komii siya niisiimauuim siir omanim yim wadieki wadie imairgim. Adi Komii siya pi boriisopi kara kariir inig iiirar swoki hainanim. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi siya Setan siirin hiriinansi kiwakikin diminim kariir piua saiiram nikropkiyim, ma kariir nii haiginiuam mi ti hiriinankiniuwi kara wi kariir inig iiirar hainanpraprasnam naingwo rani.

8 Kara Adi Komii siiramin idip idipin kwoima sriil mi kariirin siyar mi whinkinsiis haiginiu mi ti dimin biyieyin kariir piunau nwokaiyin yio ini siyar mi nhiinikriropkiyin. Mi sima kariirin ina kiwakiyim.

9 Kara siiramin idip idipin kwoima sriil mi siya kariirin idip idipin kwoima boin. Niingaka. Kara siirin wi kiriir warauranki hai rani kara wi kinakar nwowi mi tariigina ya wi digar nwowi. Mi iikamim yipiki kirie nwo karamae nwowim, kariir kirieya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi iikamim simiir niisiimauu haiginiuwi. Mi tariinanin kara ti simiirsiyin mairgimairga nwo karam nwo rani kara ini mairgimairgar nwowin. Mi ini kariir inig iiirar hainanpraprasin ti dimin taemin bibiyieyim kariir tirbuim simiirsi, yim kariir niisiimauugim kara kirieka rani. Mi Krais siir kirieya kariir mhii kwoinauin sasar nwokai.

10 Kara ina ninokninkinin ta saiirin, ti dimin taeminim kara tirim yim Krais siir inigin siir hainanpraprasikim mi kara mairgimairga nwo karam bi mi okin mi biyie bi mi okin mi iikamim kariirin dimin biyie bi mi tirkin mi kariir bi mi kimpipisu haiginiugim mi dimin biyieki bi mi itkin mi kariir bi mi ipimparkin mi kara miiyik bi mi okin yim tiriiginim yim dimin komii rani. Kara mairgimairga nwo karam bi nwokin. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin iiya ti digworaekwowim sima nimbiyami kirie nwo karamae kara nwowi, kariirin wi Krais siyar whinkinsiis haiginiuwi mi kara wi siir kirie aiir haii mi wi wadieyar swoki owi. Ɨriig.

Pol siya minam naingwokin om Korin hiran iikam simiir whinkinsiis haiginiuim sima Adi Komii siir siyiugi siyiu iiir sibgu apim

11 Kara, kanakanarin inkam biyienan boinkikin, kariir inig iiirar swoki hainanpraprasnam. Kara hiriinanam bi naingwokin mi kariirin kima tirkin ti dimin iiir tirim. Dimusi rani, kima kariir inig iiir bi hainanprapraskikim mi iki iikam nhirim simiir bi boinmauugim hiniin, kara aposel inkam kibikin. Mi kara inig karamae nwokiswo mi wari aposel kam nhirim yipiki kima boiniyim hiniin wadiekim, sima wi kariirin dimin whirmin whirmin di swoki haiburi.

12 Ti dimin taeminim ti kara tirim, kara kimaka biyie bi nwokin. Mi ti dimin taeminim yim kimiir niisiimauugim hiniin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Mi dimin kirie komii komiiyim kara tirim kimiir, iki iikamim simiir niisiimauuim, yipiki simiir kigim mouni haniin sima siinkaowim mi Adi Komii siirin kimiir mi boinmimauuin mi kimiir mi iisiimauuin hiniin, Adi Komii siir kirieya ini kanakar nwowa.

13 Mi Adi Komii siir piugana saiir iikamim iki omom omomim simiirim, sima ta yai aiir haiyim mi kara tari simiirin kara bi hauugin? Kara kimiirin minam bi sriigikin kariirin kima kigriraowim mi nae omaka minam. Niingaka. Mi kima ha naingwowi, ti siyiu hiriinanin yio ini kara mi priitirin mi kara kimiiram sriii, kariirsi naingwobunam mi ti dimin biyieyim kara tirim kimiir, kima simiirin wi hindarar ti aingwo owouu iuguski. Dimusi rani, kara kimiir whinkinsiis haiginiuam tiri.

14 Mi ya tariigina ya kwoimaka aeya kara boina kimiiram nitam, kimiir kignakiyam. Mi kara wi kimiir iikamim simiir dimin whir swoki priiyiksasae hai rani, kariir whinkinsiis haiginiuamin. Niingaka. Kara kimiir dimin taemin imiir boriisopi. Kara ha naingwowi, iikam kima Krais siirarar dwo iski. Dimin taeminim yinisisim ima bi haiigim mi simiir yopii adim simiirin simiirsi bi kigriraowikim. Dimin taeminim pi yopii ad ima haiyiskii mi yinisisimim simiirsiyin pi simar kigriraowi. An kara ini kimiir adnan ywowin Krais siir dimin taeminim simiirsi mi wim kima ini kariir yinisisimnan ywowim. Mi kara wi dimin whir kimiir warauranki hai rani. Niingaka.

15 Kara mairgimairga komiiga ti kariigi kariir umir imiirar mi igugusim kimiir whinkinsiis haiginiuam. Mi kara wi pranae pranae mirii rani, wi karar naobugi iki iikamim simiir kwoinbud imiir whinkinsiis haiginiuam. Kara kimiir whinkinsiisamin pranae pranae naingwo rani. Mi ti hiriinan siyiu kibiyin kara tirin, kariir digworaekwo imiir niugugusin kimiir yio siyiu wadieyairgin, aniya?

16 Mi kimiir iikam nhirim yim wi ha boini, ihi, kira kaimwowar boini. Krima ina ninokninkinim, siya krimiir digworaekwo bi kaukiki haigin. Mi Polin yio niksisaeyaki waiwiigin. Mi krimiir kwoinin siya kiyaigim mi siir yaiyim krimiirin ini sima ikwowaisiikiyim, inkamin nae niimauan wraisuim simam kiyau haigingigiyin simiir nobropam, ini siir hiriinan ywowin.

17 Kima kariir boinmauugi, kara paniina tirkin, ha? Mi tari, ti kamim kara nikropkiyim
kimiir kignakiyim mi tari sima?
18 Kara Taitas siirin bidiyar mi sriiyin, kimiiram waraur mi itim. Mi siya bidiyar mi inkin
itin ti siir nomiiyau nwirin, ti tir nwowin saika. Mi Taitas siya kimiir bidi yiksisaeyin mi
kimiir dimin taemin imiir bidi mi priihai priihaiyim, iyie? Niingaka? Mi siya mi kara, krira
tari Adi Komii siir naeyiuin siir dimin taemin imiirara nap rani, aniya? Mi krira tari dimin
whiruan siirara tir tani? Ti dimin taemin hiriinanim simiir sibgu aingwo omoki.
19 Kara ha naingwowi, kima ta yokwo aiir mwaini mi kima wi ha naingwowi, ta yokwowa
krima winkiya kimiiram, krima kimiir kwoin imiir kiyaiyam kinankiugika mi kima wi
ha niki aingwowim krimiirin, krima wadiekim. Niingaka. Kariir nomiiyauim yipiki kara
naingwokwonanaeiyim, krima ti kamim yipiki Krais siirim, Adi Komii siya ini krimiirar
kigiyin ti dimin taeminim ti krima boinkiyim kimiir. Mi ti yaiyim ti krima winkiyim ta yokwo
aiir, kimiir whinkinsiis haiginiuam, kima Adi Komii siirgisiir siyiu iiirarar dap iski.
20 Krima ta yokwowa kimiiramin whisarii bi winkika, ti simiirsika. Mi kara ta saiir
saiira naingwokwonanaeikin. Kara pi boriisopi, mhoiiya kara niti, kimiir nini kigniyam
mi kara wi ha kipi nini kigni, kima ti dimin taeminim kara boinkiyim kima wakaeyokna
apam, kima simiir nap rani. Dimusi rani, wim kima wi ti dimin taeminim kara tiranim
kimiir whinkinsiis haiginiuam wi simiiram naingwo rani. Kara minsi naingwoyimiyoki, ti
dimin taeminim kimiir waraur kara nini kigi simiirsi naingwoyimiyoknanaei. Mi iikamim
irika nwirika niniinansaowi mi irika nwiraka nomboin ii ae karamae nwowi mi yaii irika
nwirika mi inii mi simiir piu imiiramar swoki aingwokwonaei mi isido whisa mi iinibiiri mi
yai bibiyie irni nwirni mi inikbumbuwi mi dimin taeminim hindara mi priiboin priiboini,
yaiyim iripa sibgu kitibmii boin karamae mi owi mi wim kima wi ti dimin taemin hiriinanim
simiirar mi aingwo tibmii kiini.
21 Kara ha naingwowi, mhoiiya kara kimiir kignakiyam niti, kariirin wi Adi Komii
siya tirkii, kimiir whwonkam ida nitsi nididim. Mi kara wi iikamim yipiki kara
nhiinikriropknatnoudninkiigiyim wi simiirsi nouuboboini, iikamim yipiki Adi Komii siir
piugana saiirim simiirin wi kara nhiinikriropkii. Dimusi rani, sima dimin bibiyie
hiriinanim sima tirim, sima simiirsiyin naingwoyimiyok karamaekim. Sima ini dimin
bibiyieyim, iikamim hii priinanae prinanaeiyim sima tirim simiir napikim. Simiir kwoinim
ti hiriinan dimin ima bidi yikpitmaiyim. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi ti iikam hiriinanim
simiir kig rani. Ɨriig.

13

Pol siya om Korin hiran iikamim simiirin min boinkin dimin taeminim sima napiyim sima sibgu mintirao.

1 Tariigina kara kimiir kigam niti ya kwoimaka aeya. Mi kimiir iikam nhirim sima simiir
nomiiyauwim simiir nikbumbuwi mi kima wi ti yaiyim yipiki Adi Komii siya boinim, wi
simiir wakaeyokna ap. Mi inkamim nwis nwoima mi kiritmai boinkii ti siirin mi sima wi
sibgu danaakninkii haiginiugi.
2 Kara kimiirin ti iikamim yipiki dimin biyie simiir iikam nhirim simaka tirim, pi simiir
boinkii. Biiya kara kimaka waraurar niki owa kwisaka, kara kimiirin igao yai ti dimin
taemin imiir boinkin. Mi tariinanin kara ti aru nwokiyin, kara kimiirin pa swoki boinkii.
Mhoiiya kara kimiir kigam swoki iti, kara wi inkam nwirni swoki kiwaki rani, rirmiiya
nwowamin, yipiki dimin biyie tirin mi naingwoyimyok karamae ha nwowin. Kara kimiirin
ti dimin biyieyim kima tirim wi simiirsi nonkwobumbuninkini.
3 Mi kara kimiiram waraur niti mi iikamim dimin bibiyie tirim simiir nini onkwobum-
buninkingigam mi kima wi haini ninokninkini kariirin Jisis Krais siyar boinkikin. Mi iiya
siya kariir boinin, kimiir dimin bibiyieyim simiir nonkwobumbuninkinam mi kima wi
haini ninokninkini, siir kirieya kimaka waraur nwowa sapisap rani. Niingaka. Saeya
komiiga.
4 Mi iiya Krais siya iikam krimiir hiriinanar mi owin, inkamim siirin ina mi hainamim
paeyin hiiiniya nirioninkinin, saika ha ninkin irinugiyim mi siya ina yaonamin. Mi
tariinanin Adi Komii krimiir Wanin siya siir kirie komiiya yipiki siir hidninsiin idwowin
mi siya omwai ha swoki waiyan, saiirin siir bidi hauugiya. Krima mi Krais siya krima wi
iripar haingiriyiu owi mi nim krima inkam kirie komiiyan tani. Mi Adi Komii siya krimiirin
wi siir kirie komii aiir whinkinsiis haiginiuwi. Mi mhoiiya krima niti mi krima wi siir kirieya
saiir niisiimauuwi iikam kimiir wararin, ta krima hida kimiir saiir hiriinan.
5 Kima, kima kimar hidnaei mi kima wi haini sibgu inokninkini, iyie? Niingaka, kima Krais
siir yaiya kimiir kwoinau nwokaiya saiir wakaeyokna apikim. Mi kima tari ninokninkin
tani, Krais siya kimiir kwoinau waraur nwokaii, aniya? Mi kima siiram naingwo tibmii

kiini, kima tira saiir hiriinan mi siya wi kimiir kwoinau kwirii idwokaii. Mi hiriinan tir karamae nwowi mi siya wi waraur nwo rani.

6 Kara hiriiyar naingwo tibmii kiini, kima ina ninokninkinim Krais Jisis siya krimiir kwoinau nwokaiyin. Krima iikamim yipiki niksisaeiyim sim tani. Niingaka.

7 Krima Adi Komii siiramin minam kwis boini, siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kima wi hiriinanki nwowi, iki dimin bibiyieyim simiir wakaeyokna apim. Krima siiramin ti dimin taemin hiriinanim simiiram bi sriigikin mi iki iikamim pa nwoki aingwowim, krima inkam wadiekim. Niingaka. Mi iikamim krimiirin hiriinan naingwowi, krima ini yikiigiyim, ya ta hiriinana ya dimin komii rani. Krima ha naingwowi, wari kima tirim yim ini ywowim, simiirarar dap iski.

8 Kima ina ninokninkinim ta saiirin, krima wi ta yaimwokiyaimwowa saiir dimin sim whir swoki kinkrip rani. Krima whinkinsiis haiginiuwanin diminin whirkiwhiruwairgin ya yaimwokiyaimwo aeya.

9 Mi kima Krais siir yai imiir wakaeyokna api, kima tira saiir hiriinan mi krima wi mairgimairga nwo rani, krimiir Adi Komiiyin siir kirieya iki iikamim yipiki dimin bibiyieyim sima napiyim simiir nonkwobumbuninkiniya saiir niisiimauuwim. Mi iikamim krimiirin ha naingwowi, krima ini inig karamae ywowim yio ti hiriinan mi owiyim, yi ini mi owin. Ɨinokiinokin krima Adi Komii siiramar sriininaeikim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kima wi siir yai aiir nwoki wakaeyokna apim, kima tira saiir hiriinan.

10 Kariirin inigak Adi Komii siya nwowaiginiugin, Adi Komii siir iikamim simiir grabim. Mi an kara kimiir tirbuwam tir tani. Mi hiriinankiniuwi, biiyin kima saiir mwain mi wi kima kimar swoki grabna, iiya kara ti aruwa niki owin. Mi mhoiiya kara niti kimiir kigam, kara wi ta kariir kirie aiir nini tirni rani. Kara kimiirin wi hinda grab haiginiuwi. Mi kima wi wadieki wadie nwoki owim.

11 Ti kariir nomiiyauwim, krimiir yaiyim ini dig ywokiyim mi krima kimiirin pi hindara nokboinmamairgii. Kima dimin bibiyieyim simiirin digiumii haimriiyiugig mi kima dimin miiyikim simiiraramar dinmiininkin iski. Ɨrni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis mi kwoin whirua dwo mi iripa dingwomamair aekiyam. Mi Adi Komiiyin yipikin krimiiram naingwokwo nanaeiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iripa krima nongwomamair aeyam siya wi kimakar nwowi iinokiinokin.

12 Kima ti Adi Komii siir iikamim warauranim, kima irni nwirni dikboinmamair mi iin min dinan ininkwo aninkwo.

13 Mi Adi Komii krimiir Wanin siir piugana tirana saiir iikamim sima kimiir nikboinmamairgikin.

14 Kara hiniina naingwowi, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya kimiiram nwoki aingwobumbuwim. Mi Adi Komii siya wi kimiiramar nwoki aingwokwo irkakim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya wi kimakar nwowi, kimiir kwoinau waraur kimiir nomiiyaunan. Ɨriig.

GALESIA

Pol siya ta yokwowa iikamim yipiki naingwo tibmiiyim nu haimii Galesia hiranim simiiram winkikin. Pol siya simaka hir nwokin. Pol siya Adi Komii siir yaiya omisisimim nu haimii Galesia hiranim simiir boinmimauugin. Mi nhirim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Jisis siiram. Mi mhoiiya Judami kam nhirim ha nitim mi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima ini boini sima siyiupai siyiupaiyim Moseski wingikim simiir sibgu onkworinim mi kamim simiir miois imiirin pi kitiyopnimnir haiyim mi ta hiriinan saiirsika sima wi Adi Komii saika nwoki amasukikinim. Mi mhoiiya Pol siya hiriinan wakaeyin mi siya ta yokwowa ha win hauugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkiyam. Adi Komii siya iikam imiirin Jisis siiram naingwo tibmiiya inigak saiirsi arar nwowaiginiuwikin. Ɨriig.

1 Kara Polkin, kara ta yokwowa kimiiram winkika kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Kariirin ta mii aiir miriiyamin nuan inkam nwirki bi nokmwin okwo haiginiugin. Niingaka. Mi Jisis siya mi Adi Komiiyin, ti inkamin yipikin Jisisni hidninsiin idwowin ieyankin kariirin sowa nokmwin okwohaiginiugin ta mii aiir miriiyam.

2 Mi nomiiyauim naingwo tibmiiyim yipiki kanakar nwowim, krima whiekakarin kimiir nokboinmamairgii iikamim Jisis Krais siirim naingwo tibmii kiiniyim nu haimii Galesia warauranim.

3 Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biiyan Inkam Komii ikin Jisis Krais kimiirin wi sowa hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair aeyam.

4 Jisis Krais siya krimiir Adin siir yai aiirar wakaeyokna miriigin mi siya kwoin whirua asi nwokin krimiir dimin bibiyieyim simiirsi naowim ti siyiu bibiyieyim ti nuin siir tiranim taka ii aiir nwowim simiirsi nanmaiwarkainam.

5 Mi dimusi rani, Adi Komii siya ti hiriinan krimiirsi tirkin, krima siir inig iiir nwoki hainanyokiyokiikaemi iinokiinokin. Ɨhi, yai kaimwowairga. Ɨriig.

6 Kariir piua ini warar yopaigiya dimusi rani, kima Adi Komii siir bidi haiburgigim yipiki biiya kimiir kwoin imiir niki kiyaiyin dimin kibiyin Krais siya priidiraerarkiyin kimiir biiya iiya siya naonama. Mi tariinanin kima siir yai kibi kibiyim yim biri kimiminkikim simiirin bidi haiburgigim mi kima ini iki yai nhirim kima ha naingwowiyim yim wadiekim mi kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim ini simiiram ninmiininkinkripkaiyim.

7 Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, yaeya yai kibi nhir karamaeka yipiki wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi. Niingaka. Ɨni ta sasar ywowiskiya ta karar boinmauuwa. Kara ti dimin taemin hiriinanim simiir asi boini. Dimusi rani, kam bibiyie nhirim kimiir kwoinim sima pridaiginiugim mi sima minam naingwokim Krais siir yai kibiya nanmaiwarkainaeiya saiirin sima ninkpitkiyim yai biyie nimbiyamam.

8 Mi krima mi Adi Komii siir paekwosim ieya krimar niti mi kimiirin yaeya yai nini boinmimauunii mi ti yaiyim biiya krima boinmimauuim simiir hiriinan boinmimauu karam nwowi, yaeya yai nini boinmimauunii mi yipiki ti hiriinan tiri, kara ha naingwowi simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii mi simiirin wi paeya nikropki.

9 Krima ti dimin taeminim simiirin bidiyar iki boinmimauuim mi tariinanin krima ini simiirar swoki boinmimauuim. Mi ti iikamim yipiki kimiirim nitim mi kimiirin yaeya yai nini boinmimauuniyim mi ti yaiyim biiya kima wakaeyim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komii siya simiirin wi dimin biyie tir haiginiuwi paeya nikropkiyam simiirin.

10 Mi kima hiriiyar naingwowi ti dimin taeminim kara winkiyim mi kara boinki ikim mi iikamim wi mairgimairga kanaka nwowi. Niingaka. Kara simiirin minam boinkikin, Adi Komii siya wi mairgimairga kanakar nwoki owim. Mi kara ti dimin taeminim simiirin inkamaramar tirkiswo mi inkamim mairgimairga kanaka ha nwokiswo mi kara simiirin wi inkamaramar pi tirin wi Krais siir mii kigna miriiyan inkam kiin di nwowi. Ɨriig.

Pol siya hiniina niisiimauugin ta aposel miiya siya miriiya inkami hindanki bi nitka.

11 Ti kariir nomiiyauim, kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim ta Krais siir Yai Win Kibi aiirin ta kara nanaakninkii haiginiuwa kimiir biiya, ya ta yaiya inkami kwoin airga bi priinaingwo boinkika. Niingaka.

12 Ti yai imiirin kariirin inkam nwirki bi boinmauugin mi inkam nwirki bi mi iisiimauugin simiirin. Niingaka. Yio Jisis Krais siya siyairgin kariir nanaakninki haiginiuwin ti yai imiirin yaeya siyiu whirni.

13 Tiki yaiyim yim yai kaimwokim. Dimusi rani, kima bidiyar wakaeyim dimin bibiyieyim kara tirim biiya iiya kara dimin taeminim Judami iikamim sima tirim simiir napin kara dimin bibiyie kasa bi tirkin iikamim Adi Komii siir piugana saiirim simiirin. Mi kara hiniina naingwokin simiirin hiriiyar donkwobumbuninkin iuguski.
14 Mi kariir iripa yaioyieya saiir kouwin ini kara ywowin ti yaiyim Juda iikam krima napiyim simiirin. Dimusi rani, kara bidiyar sibgu wakaeyokna apin dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeyim sima tirim iiya Adi Komii siir boiniyim Adi Komii siya big nasmirwaiya simaka nwowam.
15 Mi Adi Komiiyin iiya kara kariir yopiini mhiinau hirar niki okaiyin siya kariirin saiirar nimbingikin. Mi mhoiiya siya kariirin ha sibgu grabaiginiuwin mi siya kariirin ina boinkiyin, kira kariir mii aiir mirii.
16 Mi siya kariirin hiriirnan boinkiyin, mi siya kariirin ina yiisiimauuin siir yinisim iiirin mi kara wi ti yai kibi kibiyim Krais siirim wi simiir asi boinmimauuwi iki iikamim yipiki Juda iikam tani simiir piugananim simiir. Mi ta ii aiirarin kariirin Adi Komii siya yiisiimauu yipiki siir yinisim iiirin, kara ti dimin iiiramin inkam nwirniyam bi sriigin kariirin siya boinmauuim. Niingaka.
17 Mi kara om komii Jerusalema hiriir bi mi amkin kamim yipiki biiya Adi Komii siya nimbinim biigi bii aposel inkam nwowam simiiram simiir nini sriinakiyam mi kariirin sima boinmauugiyim ti dimin imiirin. Mi biri kimiminkikin kara ina yamsauwin nu komii Arebia hiriir om siiyin apa iikam kwisuwaki nwowiyin siir. Mi mhoiiya kara ini om komii Damaskas hiriiyar swoki amin.
18 Mi mhoiiyan biewi whoimim ha namkiyim mi kara kimidiniya om komii Jerusalem hiriir yam mi kara kimidiniya Pita siir kig yipiki kara nini owouwin mi kara nini boiniuwin iiyim iuur iriiyar.
19 Kara aposel inkam nwir bi swoki kigmiminkin kara Jems siirarar kig Biiyan Inkam Komii Krais siir nomousimin kara ti inkam iiirarar kigin.
20 Mi ti dimin taeminim ti kara winkiyim yim yai kaimwo imairgim Adi Komii siya ina ninokninkinin kara kimiir niksisae rani.
21 Mi ta kara nama om komii Jerusalema hiriir saiir mhoiiyan kara hir ha haiburgigin mi kara kimidiniya nu maeyauim Siria, Silisia sowiirim simiir hiriir yam.
22 Mi taka iiya, iikamim Jisis Krais siir piugana saiirim nu haimii Judia hiranim sima kariir bi kigim mi kariir bi mi kigsibgim. Sima yaiyim kam ima boinim kariir hiniin simiirarar wakaei,
23 inkamin yipiki krimiir nipimparin mi krimiir nigbumbuwin mi krimiir nisomsomaowin tariinanin siya ini Yai Win Kibiya Krais siira ini saiir boinmimauuwin yipiki siya tirbuwam niki tira.
24 Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya tirim kariir simiir wakaeyim mi sima kimidiniya siir inig iiir hainanki. Ɨriig.

2

Aposel nhirim sima kwoin whirua Pol saika nwokikim

1 Mi biewii iuur whiiyim namkiyim simiir mhoiiyan, kara kimidiniya Banabas saikar yam om komii Jerusalema hiriirin. Mi kara Taitas siirin warar yinkin ikiunam mi siya kimidiniya kriraka yinkin am.
2 Kara hiriirin whisarii bi namkin kariirin Adi Komii siya niisiimauugin mi siya kariirin minam naingwokin kara hiriir namim. Mi kara hiriirin ha namin mi iikamim hapairanim simiirin ina boinmimauuwamin ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwiya iki iikamim hinda tindanim yipiki Judami piugana saiir karamaeyim simiir mi kara iikam whiekakim simiirar bi boinmimauu irkakim. Kara kamim Adi Komii siir piugana saiirim hapairanim simiir bii nwowiyim simiirar boinmimauugin. Kara minam naingwokin sima ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwa iki iikam nhirim sim, wi sima nwoki anaaninkii haiginiuwim. Kara minsi nididgin dimin taeminim biiya kara tirim simiirsi mi ti tariinan kara mi tirim yim wi naekak nwo rani.
3 Taitasin ti inkamin yipiki kanaka namin hiriir, yio Grikan inkamkin siya Judami piugana saiir tani mi nim krima kimidiniya ha boin sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirim mi Juda hapairan inkam komii komiiyim naingwo tibmiiyim sima siir miois aiir kitiyopnir haiyam ini boriisopim Juda simiir inkamnan nwowam mi siya wi simaka iripa nwoki owim. Niingaka.
4 Mi nim krima ti kamim ti dimin iiirin hiriinan dimusi bi boinkikim kam nhirim yipiki yaimwoni boin karamae nwowiyim sima krimiir nomiiyau nwokim mi sima Krais siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apkim, yim sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam

tirkim. Mi ti kamim krimaka nini oniyim krima bi ninokninkinkim diminin sima napiyin. Mi sima kamim dimin taemin nini kigninprionakiiyim sim haniin nwokim dimin taemin kibi kibiyim Krais siirim rirmiiya krima naingwo tibmii apiyim simiir. Krima tariinanin Moses siir siyiu komii iiir nwo rani mi krimiirin wi siya nanmaiwarkaina rani, yipiki biiya Juda iikamim sima napin. Dimusi rani, krima mi Krais Jisis siya, krima ini nwiruwar ywowiskiyim. Mi ti inkamin krimiir kiyaiyam minin krima Mosesni siyiuin biiyanin siir napim nim wi inkamin maeyauwa mii biyie miriiya sae nwokaiyin wi si hiniin pi ywowin.

5 Mi krima simiir yaimirsim kwir bi swoki wakaeyokna apmiminkim. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yaiya kimiir wokmaihaiginiuwana saiirin sibgu kigriraowi mi kima wi ta hiriinan saiirsi nwowi iki yai bibiyieyim simiir wakaeyokna apim.

6 Mi ti kamim hapairanim yipiki inig komii komiigakim mi iki iikam nhirim Adi Komii siir piuganaanim sim kigriraowiyim mi an kara ha naingwowi ti inkam komii komiiyim sima mi owa ya kariir whwonkam idan ya dimin komii rani. Dimusi rani, Adi Komii siir whwonkam idan iikam whiekakim ini hirii hiriinankinar nwoswowim. Mi kamim yipiki simiir inigim komii nwowim, sima kariirin yaeya yai boinmauuwam bi swoki boinmauugim ti yaiyim kara boinmimauuwanim simiirin.

7 Mi sima hiriiyar yinokninkin Adi Komii siya kariirin yai miiyik miiyik imiirar hauugin mi siya kariirin ha nimbingiyin mi ina yikropkiyin mi kara ina boinmimauuwamin siir yai imiirin iki iikamim Juda iikam tani simiir piuganim simiir iikam imiir, Adi Komii siya mi imbingiya Pita siir saiir hiriinan, Yai Win Kibiya Krais siira saiir boinmimauuwam iki iikamim Judami piuganim simiirim simiir.

8 Adi Komii siya Pita siir whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Judamiyim simiir. Ta Pita siir siya whinkinsiis haiginiuwa biiya saiir hiriinan. Mi sima bidiyar yinokninkinim kariirin Adi Komii siya nimbingin mi siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Juda iikam tani simiir piugana saiir iikam imiir.

9 Mi sima ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin kariir siir ninokninkinkiyin ti siya nimbingiyin kariir siir yai kibi aiir boinmimauuwam mi inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saiirim om komii Jerusalem hiranim, Jems, Kaiapas, mi Jon, sima kimidiniya iin Banabas mi kara kririir yonkwo mi ta iin sima nonkwowa kririir ya min nisiimauuga sima wadie bidi ywokiyim krira ta Adi Komii siir yaiya saiirin hiriiyar boinmimauuyokiyokiiyamim iki iikamim nu haimii Judia hir nwowim simiir.

10 Sima krirriirin ti dimin whiruwan siirarar boinkikin. Sima minam naingwokim krira hiniina naingwowi krira umir simiir iikam paeprikabim nu haimii Judia hiranim simiiram hauugiyim. Mi ti diminim kara tiram naingwowim kara simiirin bidiyar tirim. Iriig.

Pol siya dimin biyieyim Pita siya tirim om Antiok simiir boininkiigin

11 Krima iripar miriigim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi mhoiiya Pita siya om Antiok hir nini kignakiyin hiran iikam imiir mi kara siirin siir whwonkam idar yik. Dimusi rani, siya ti dimin biyie whirin siir tirkin.

12 Kara siirin io whisarii bi nwokin ti dimin whiruwan siya tirin siirsika. Biiya kam nhirim Jems siya nikropkiyim om Antioka tiriir nitam, Pita siya biiya iikamim Juda iikam tani nae simaka nidwokai aekin. Mi mhoiiya ti kamim Jems siya nikropkiyim ina yimbiniyim om Antioka hiriir mi Pita siya iikamim yipiki Juda iikamim simiir piugana saiir karamaeyim simiirin ina haiburgigim. Dimusi rani, siya pi nididgin ti kamim yipikim om komii Jerusalem hiranim yipiki Mosesni yaiyim biiyanim sim napiyim yipiki ha boinim kamim Adi Komiini siyiu napiyim simiir mioisim yim kitiyopnimnir hai mi ti inkamin siirin io siya yo. Dimusi rani, ta nae siya naeya simaka saiirsika.

13 Mi Judami piugana saiir iikam nhirim yim ta ii aiirin nae Juda iikam tani simiir piugana saiir iikamim nae simaka naeyim mi ini ta ii aiirar yadigniyin. Mi sima ti iikamim simiirin Pita saika hirar ywoki mi Banabas siya hiriinan kigin mi siya ini hiriinan siyiu biyie iiirar mi apin mi siirin iriipi hiriinan iki iikam nhirim simaka hirar mi okmwin ogig.

14 Mi kara simiirin hiriinan ninokninkinin sima Adi Komii siir yai kibi aiir sibgu ap rani mi kara Pita siirin ti iikam whiekakim simiir whwonkam idar boin, ni kira Judami piugana saiir inkamkin mi ni kira dimin taeminim Judami piugana sima tiriyim simiir dap. Mi kira ini dimin taeminim yipiki Juda iikam tani simiir piuganan iikamim sima tiriyim ini simiir napim. Mi ta hiriinan saiirsika mi kira iikamim Juda iikam tani simiir dimusi boinmimauuwi, simiir kwoin imiir kiyaeiyam mi sima wi dimin taeminim Judami piugana saiir iikam ima napiyim wi simiir nwoki apim, ha? Mi ni kirarin ti dimin hiriinanim simiir bi napkin! Mi ni kira pi nididgin Jemsni kamim yipiki kiriir nini boiniyim simiirsi. Iriig.

Mi yipiki Jisis siir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim wi iikam bimbiuwii nwo rani mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei

15 Mi nim krima iikamim yipiki krimiir yopiiyim krimiirin Judami piugana saiir naokainam nim krima iki iikamim hinda tindanim sima hiniin tani Juda iikam tani simiir piugana sae karamae rani, yipiki ha dapiyim iikam bibiyie yipiki Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowiyim.

16 Mi nim krima Juda yiinieyim ina ninokninkinim Adi siya ha bi boinkin iikamim wadie nwowiyim yim dimugi nwo rani, yim sima Mosesni siyiuim sim napkim. Niingaka. Dimusi rani, sima Jisis Kraisni wakaeyokna apkim. Krima Jisis Krais siirarar wakaeyokna apkim mi Adi Komii siya wi kwoin ara asi naingwowi krimiirin wadie. Mi krima Mosesni siyiuin siir siyiuim sim napkiswo mi nim wi wadie di ywowi. Adi Komii siya ha bi boinkin, inkam nwirki wadiekin Moses siir siyiu komii iiir bidi sibgu apim. Niingaka.

17 Mi krima ha naingwowi Adi Komii siya krimiirin ha boinkin krima wadiekim. Dimusi rani, krima Krais siir wakaeyokna apkim mi mhoiiya krima ha wakaei Adi Komii siya ini ha boinin krima Moses siir siyiu komii iiir dap mi wi siya nwoki grabaiginiuwim mi yio ti kwoin hiniinin yio miiyik rani. Mi krima Moses siir siyiu komii iiir nikwowaisii mi Krais siiramin ha ninmiininkinami krimiir grabaiginiuwam mi tiriiginin yio wi hiniina niisiimauuwi, Krais siya krimiirin dimin biyie bidi tirhaiginiuwin mi krimiirin siya bidi tirkiyim dimin biyie tiramin. Ana ti yaiyim kaimwokim, aniya? Niingaka. Krais siya dimin taeminim krima naingwo tibmiiyim simiir bi tirbuwikin siya krimiirin minanar whinkinsiis haiginiuwikin krima Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiinim.

18 Mi ta biiya kara haimriiyiugiga Moses siir siyiu komii iiir saeya kaimwoki niuwi mi mhoiiya kara ha swoki ami siiram mi ha naingwo tibmii kiini mi kariirin dimin whirki kimbu karamae siya nwowaiginiuwi Adi Komii siir whwonkam idan mi iikamim sima wa swoki inokninkinkii, kara simiir bidiyar iki iisiimauuwin ti siyiu hiriinanin mi an tari dimin biyiekibiyie iiirar tirkin.

19 Biiya kara miinan mirii nanaekin Moses siir siyiu komii iiir napamin, kara ina ninokninkinin kara inkam biyie nwokin mi kariirin kimidiniya Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi ta hiriinan saiirsika kara asi naokin. Mi kariir igsopa Krais siya asi nonkwokairinanaowidgin mi siirin Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi siya ha naonamkin paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Mi tariinanin kariir kwoinin Moses siir siyiu iiir napam naingwo rani mi ta hiriinana kara inkam miiyik Adi Komii siir whwonkam idan wi saiirsi nwo rani. Niingaka. Mi tariinanin kara ini rirmiiya ywokiyin Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apin.

20 Whisarii rani, Krais siya bidi yaowin mi ti siyiuim biiyanim kara simiir nap rani, yim bidi digiyim. Mi tariinanin dimin taeminim kara tiriyim kara kariir kwoinairgar naingwo diriraerar tani. Niingaka. Kara Adi Komii siir yinisimin Jisis siiram naingwo tibmii mi kara siiram naingwokwonanaei yipiki kariiram naingwokwonanaeyin mi kariirsi naowin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin kwoin whirua Adi Komii saika nwowim. Mi ti diminim ti tariinan kara tirim kara Adi Komii siir yinisimin Jisis yipikin kariiram naingwokwonanaeyin mi kariirsi naowin kariir whinkinsiis haiginiuwam siir kirieni tirkin.

21 Kara ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirkiyim hinda whisarii priiywokaiyamam bi tirkim. Mi kara simiirin wi digiumii haigingig rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya iikam imiirin ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apkim biiya Moseski si hauugiyim iikamim sim mi Krais siya wi di yiti. Moses siir siyiu komiiyin yio wi Adi Komii siir di tiri, krimiir boinam hiniin, krima dimin whirki bi kimbugim. Krais siya whisarii bi naokin siya bwamkakin siya asi naokin. Krais sasairgin Adi Komii siir tiri, krimiirin siya hiniin boinam krimiirin dimin whirkin bi kimbugim yio biiyan siyiu komiiyin si rani. Niingaka. Iriig.

3

Kimiirin wi piki hiniin dimin iki nwowaiginiuwi wadie nwowamin Moses siir yai ima iyie? Krais siir yai ima.

1 Kima iikamim Galesianim kima iikam paipai rani! Mi kima iki kam nhirim simiir dimuam kigninkinkim kimiir kwoin imiir kiyaiyamin. Mi kima Krais siir yai kibi kibiyim simiir bi wakaeyokna apkim, aniya? Krima kimiirin bidiyar iki boinmauuwim idowiiyar kima kigni haniin ta siya naonama paeyin hiiniya nirioninkinin si.

2 Kara kimiiramin pi dimin whiruan siiraramar sriii. Kima Adi Komii siir naeyiuin siirin paniin paniina haii? Mi kima siirin ti dimin taeminim Moses siir siyiu komii ieya boinim simiir wakaeyokna apim mi ha haigin, aniya? Iyie? Mi tari kima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim yipiki biiya kima wakaeyim? Kaimwokikaimwowim yim ini Krais siir yaiyim sima simar ywowiskiyim.

3 Mɨ tariinanɨn kima biyɨe panɨɨn panɨɨna nwokɨm? Adi Komii siir naeyɨuɨn kɨmiirɨn siya whɨnkɨnsiis haiginɨugɨn mɨ kɨmiir kwoɨnɨm siya kiyaigɨm mɨ kima bɨigɨ bɨiyɨn Krais siir yai kɨbi kɨbi ɨmiiramɨn ha wakaeyokna apkɨm. Mɨ tariinanɨn kima ha naingwowi kima siir dimɨn taemɨn kɨbi kɨbiyɨm simiiramɨn ɨna sɨbgu apkrɨpkaiyɨm kɨmiir kɨrɨeniyar mɨ kɨmiir kɨuɨm ɨni kɨrɨeya nwokrɨpkaiyɨm, aniya? Nɨingaka.

4 Mɨ tɨ dimɨn kɨbiyɨn Adi Komii siya tɨrkiyɨn yɨo dimɨn komii rani. Nɨingaka. Yɨo dimɨn komiigɨkomii ɨeyaɨrgɨn.

5 Mɨ Adi Komii siya siir naeyɨuɨn kɨmiir dimusi hauugɨkɨn dimɨn kɨrɨe komii komii kɨmiir iikamɨm simiir ɨingar nonkwo dɨrɨraerarɨm? Siya tɨ hɨriinan dimusi bɨ tɨrkɨn kima yaiyɨm bɨiya Moseskɨ si boɨnmɨmauuwɨm simiir wakaeyokna apkɨm, iyɨe? Mɨ tari mɨnsika, kima Krais siir yaiyɨm yɨpɨkɨ kima wakaeyɨm simiir warar mɨ wakaeyokna apkɨm? Yɨm tɨrɨiginɨm yɨm Krais siiraraɨrgɨm.

6 Krɨma ɨna nɨnokɨnkɨnɨm. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyɨm bɨiya profet kamɨm sɨm wɨnkiyɨm sɨma tɨ hɨniɨna wɨnboɨnkɨkɨm, Ebraham siya yaiyɨm Adi Komii siya boɨnkiyɨm siir simiir wakaeyɨn mɨ siya tɨ hɨniɨna boɨnki, Adi Komii siir yaiyɨm yɨm kaimwowaɨrgɨm mɨ siya boɨnɨm siya simiirɨn wa tɨri. Ebraham siya tɨ hɨriinan naingwokɨn mɨ siya ha naingwo tɨbmiigɨn Adi Komii siiramɨn mɨ ta hɨriinan saiirsika Adi Komii siya hɨniɨna asi boɨnkɨn siya dimɨn whɨrkɨn bɨ kɨmbugɨn.

7 Kɨma tɨ hɨriinan siyɨu kaimwowɨn tɨ kwaboɨnamɨn siir dɨnokɨnkɨn. Iikamɨm yɨpɨkɨ ɨinokɨinok Adi Komii siiram naingwo tɨbmii kɨiniyɨm mɨ sɨma dimɨn taemɨnɨm siya boɨniyɨm simiirɨn ha tɨri, sɨma sɨmaɨrgɨm Ebraham siirgɨsiir yɨnɨeyɨm. Dimusi rani, yɨm sɨma Adi Komii siiram naingwokɨm Ebraham siya boɨna siir saiir hɨriinan.

8 Adi Komii siya iikamɨm Juda iikam tani simiirɨn bɨdi bɨdiniyar nɨnokɨnkɨnkɨn sɨma wɨ sɨmbi naingwo tɨbmii Yai Wɨn Kɨbi aiiram mɨ sɨma wɨ wadɨe sɨmbi nwowi. Dimusi rani, simiir kwoɨnɨm aowa aowa hɨniɨna naingwokɨm Adi Komii siya ta siya boɨna wɨ saiir hɨriinanar tɨri. Mɨ ta hɨriinan saiirsika siya bɨiya Ebraham siir asi boɨnkɨn siir yai kɨbiyɨm yɨpɨkɨ wɨ mhoɨiya nɨmbiyami mɨ yɨpɨkɨ siya siirɨn hɨniɨna boɨnɨn, mhoɨiya kɨriirsiyɨn kara ɨkɨ iikam whɨekakɨm ɨkɨ omom omomɨm sɨmiirɨn wɨ yapayapa tɨrhaiginɨuwi kɨriir kɨrɨeni. Ebraham siya tɨ yai ɨmiiram naingwo tɨbmii kɨingɨn mɨ siya tɨ hɨniɨn asi boɨnkɨkɨn, Adi Komii siya wɨ tɨ hɨniɨna tɨri. Mɨ Adi Komii siya hɨniɨn asi boɨnkɨn siya dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨn.

9 Mɨ yɨpɨkɨ hɨniɨna naingwowi Adi Komii siya ta siya boɨna wɨ saiir hɨriinanar tɨri mɨ Adi Komii siya sɨmiirɨn wɨ hɨniɨna boɨni, sɨma dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨm ta bɨiya siya boɨna Ebrahamni, Ebraham siya dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨn.

10 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ tɨ yaiyɨm Moseskɨ si wɨnkiyɨm bɨiya sɨmiirar napkrɨpkaii mɨ Adi Komii siya wɨ ɨo sɨmiir nwowi mɨ sɨmiirɨn wɨ siya tɨoɨdwomaii. Dimusi rani, siir yai kɨbi kɨbiyɨm Yokwo Komii saeya boɨnkiyɨm tɨ hɨniɨn, iikamɨm yɨpɨkɨ tɨ yaiyɨm bɨiya Adi Komii siya boɨnkiyɨm Mosesni sɨmiir wakaeyokna api tɨ yokwonau hɨr nwokaiyɨm sɨma sɨmiirɨn hɨriiyar wakaeyokna apswo mɨ hɨriinan tɨr karamae nwowi sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siya tɨoɨdwomaii.

11 Mɨ yaiyɨm Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwokaiyɨm yɨm tɨ hɨniɨna boɨnkɨm, iikamɨm yɨpɨkɨ ha naingwowɨm Adi Komii siya dɨmɨnɨn siya boɨnɨn siirɨn wa tɨri mɨ Adi Komii siya sɨmiirɨn wɨ hɨniɨna boɨni, sɨma dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨm mɨ sɨma wɨ Adi Komii saikar nwoyokiyokɨikaeyami ɨinokɨinokɨn. Mɨ tariinanɨn krɨma ɨna nɨnokɨnkɨnɨm Adi Komii siya wɨ ɨnkamɨn Mosesni siyɨu komiiyɨn bɨiya Adi Komiikɨn si hauuwɨn siir wakaeyokna apɨm wɨ saiirsi nɨkɨu rani, siirɨn hɨniɨn dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨn. Nɨingaka.

12 Mɨ siyɨuɨn Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna apiyɨn yɨo saɨka bɨ namasugɨn. Nɨingaka. Adi Komii siir yaiyɨm Yokwo Komii hɨr nwowɨm yɨm tɨ hɨniɨna boɨnkɨm, tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Mosesni yaiyɨm sɨm wakaeyokna apɨm, sɨma sɨmiirar wakaeyokna apkrɨpkaii mɨ ta hɨriinan saiirsika sɨma wɨ hɨriinan asi nwoyokiyokɨii Adi Komii saikan.

13 Krɨmiir ɨgsopa Krais siyar yokwokairinanaowid mɨ siya mɨiyɨknan bɨ nwokɨn mɨ siya ha naonamkɨn mɨ ta hɨriinan saiirsika siya krɨmiir asi whɨnkɨnsiis haiginɨugɨn krɨma Moses siir siyɨu komiini yaiyɨm sɨmiir haiburgigɨm yɨpɨkɨ Moses siir yai ɨma boɨnɨm krɨmiir nonkwobumbunɨnkɨnam. Adi Komii siir yaiya ta hɨniɨna boɨnka, ɨnkam nwɨrɨn yɨpɨkɨ ɨnkam nhɨrkɨm nɨsomaowi mɨ paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn si nɨnkɨn ɨrɨnugii, yɨo tɨrɨiginɨn yɨo mɨn nɨisiimauugɨn siirɨn Adi Komii siya bɨdi yɨmbingiyɨn nonkwobumbunɨnkɨnamɨn.

14 Mɨ Adi Komii siya Krais siirɨn mɨnam tɨrkɨn siya biyɨe nwowɨm mɨ pɨ naowɨm mɨ ta hɨriinan saiirsika tɨ dimɨn kɨbi kɨbiyɨm yɨpɨkɨ bɨiya Adi Komii siya boɨnkiyɨm Ebrahamni dimɨn kɨbi kɨbiyɨm, yɨm Jisɨs Krais siirgɨsiirgɨm yɨm wɨ iikam ɨmiiram nɨti yɨm wɨ Juda iikamɨm simiiram nɨt rani. Krais siya tɨ dimɨn hɨriinanɨn siir asi tɨrkɨn mɨ krɨma iikamɨm wɨ siir naeyɨu ɨiir nwokɨ haiyɨm yɨpɨkɨ bɨiya siya boɨngigɨn siirɨn wɨ siya nɨkropkii mɨ krɨma tɨ hɨriinanar naingwokɨm Adi Komii siya ta siya boɨna wɨ saiir hɨriinanar tɨri. Ɨriig.

Mi yaiyim yipiki Adi Komii siya hauugiyim Mosesni yim ti yaiyim Ebrahamni siya hauugiyim simiir maeyau aiir bi kisina onawidgim

15 Ti kariir nomiiyauim, tiriiginin yio krimiir siyiu ieya. Mi inkam nwiso sowa diriyar boinkii diminin sowa tiranin siir mi sowa siirin ha winkii gavmani yokwowa saiir mi mhoiiya wi inkam nwirki swoki kisina haigin tani ti yaiyim sowa winkiyim yim wi hiriiyar nwowi ti sowa winkiyim biiya simiir hiriinan.

16 Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, Adi Komii siya Ebraham siir kitibmii boinkikin mi siir prinou ikim. Mi Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii hir nwowim yim siir yiinieyim simiir wara bi boinkin mi simiir hoimgak bi mi imbingin. Niingaka. Yim siir yinisim nwiruwan siirarar nimbingin mi ti yinisim nwiruwan yio Krais siyairgin.

17 Kara ha naingowi kima ti diminin siir dimin mwokimwowin siir dinokninkin. Biiya Adi Komii siya Ebraham siir kitibmii boinkikin yipiki siya tirana. Mi biewii 430yim ha namkiyim mi Adi Komii siya siir siyiu komiiyin Moses siir hauu. Mi yaiyim wi swoki iinak rani, ti Adi Komii siya nimbingiyim mi siya boinmimauugiyim Ebrahamni mi sima wi hinda priiywokaeyam tani. Niingaka. Yim wi hiriiyar nwoyokiyokiiyami.

18 Mi krima ti yaiyim Adi Komiiki hauuwim Mosesni simiir wakaeyokna api mi krima dimin kibi kibiyim Adi Komii siya nimbinim simiirin ha haii mi tari ta kitibmii boina Adi Komii siya kitibmii boina Ebrahamnaka ya wi naekak nwo rani mi tariigina ya kaimwo rani. Mi krima ti dimin kibi kibiyim siya nimbingiyim simiirin wa haii. Dimusi rani, nimbina yipiki Adi Komii siya nimbingiya Ebrahamni saiirsika, Mosesniya saiirsi rani.

19 Mi ti yaiyim Adi Komii siya Mosesni dimusi hauugin? Adi Komii siya ti yaiyim iikam imiirin minam hauugin krimiirin hiniina niisiimauuwim ti diminin krima tiriyin yio miiyik rani, yio ini biyie ywowin. Mi Moses siir yaiyim yim ini krimiirar niki kigrirao kripkaiyim mi wi Ebraham siir yiinie ieyar nitbudgii yipiki biiya Adi Komii siya boinin inkamin. Adi Komii siya siir yaiyim siir paekwosim imiir boinkikin mi yim sima simiirin Moses siir boinmauu. Mi inkam nwiruwan Adi Komii siya mi iikam ikim simiir bopwowar nwowiskiyin siyairgin mi siir yaiyim siya pi simiir boinkii mi yim sima pi kwoin whiruwar mi okii simiir tiramin.

20 Mi Ebraham siirin yio Adi Komii sikisiyar boinkikin ti nimbinim siya tiranim siir. Mi ya ta iiya ya bopwonau nwowan inkam karamaeka simiir bopwonau nokwokairiowam Ebraham siir tiram kwoin whirua siya nwokiyam ti dimin iiiram. Adi Komii siya ti hiniina boinkikin siya wi hindara priitirkii ti siya boinim simiirin. Mi ta nimbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahamni ya ini ti yaiyim Adi Komii siya hauuwim Mosesni ini simiir kou ywowa.

Moses siir siyiu komiiyin siya siyairgin krimiir kigriraowiyin krimiir nikiunamam Adi Komii siir kingiin hiriir namam

21 Dimuga? Mi ti yaiyim yipiki Moseski si hauuwim iikamim sim mi ta nimbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahamni sima bidi yikripa? Niingaka. Mi yai kibigi nwokiswo ya iikam imiirin wi saeyar pi whinkinsiis haiginiuwin iripa Adi Komii saika nwowam mi Adi Komii siya wi ha pi boinin ti iikamim yim iikam wadiekim. Dimusi rani, sima ti yai kibi imiir wakaeyokna apkim mi sima wi hiriinan nwo rani.

22 Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim krimiirin ti hiniina boinkim, iikam whiekakim dimin biyie tirim nim krima ini paeyin uridgi nitkiiyin ini siir hiriinan ywowim. Mi ti iikamim yipiki wi Jisis Krais siir wakaeyokna api mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima hiniina naingwo tibmii kiini ti dimin taeminim biiya siya nimbinim simiirin wa tiri.

23 Biiya Krais siir yaiyim niki it karamae niki owim mi ti yaiyim Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiirin sima kigriraokim mi krima simiir wakaeyokna apim mi ini Adi Komii siyar tirbudgiyin dimin kibigikibi iiirar Krais siirin yipiki krima sibgu wakaeyokna apanin.

24 Mi ti hiriinan saiirsika ti yaiyim yipiki Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiir kigriraowam yim min niisiimauugim krimiirin, krima miiyik rani mi krimiirin min mi tirkikin krima Krais siiram niwitamim mi Adi Komii siya wi ha boini, krima dimin whirki bi kimbugim. Dimusi rani, nim krima hiriiyar naingwo tibmii kiini ti digworaekwowim siya nimbinim, siya wa tiri.

25 Mi tariinanin Krais siir yai kibiyim yim bidi yitkiyim mi Moses siir siyiuin krimiirin siya kigrirao rani, yio bidi digiyin. Ɨriig.

Naingwo tibmii saisairga Adi Komii siir yinisisim krima nwowana

26 Wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, wim kima ha naingwo tibmii kiini, dimin taeminim biiya siya boinim siya wa tiri mi nim krima wi iripa kwoin whirua Jisis Krais saika nwowi.

27 Mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, biiya iikam kimiirin yipiki iikam nhirkim baptais haiginiuwim, sima kimiirin Krais siir inigni baptais haiginiugim mi

kima iripa asi nwowi Krais saika. Mi Adi Komii siya kimiiramin wi Jisis Krais siiram siya naingwowiya wi saiir hiriinan naingwowi.

28 Mi ta hiriinan saiisika ti hiriinan asi tirkin mi tariinanin iikam kima isido whisa bi nwoko Juda piugana sima mi Juda piugan tani yim sima mi iikamim hinda whisarii mii priimiriiyim mi iikamim rirmiiya nwowiyim yim sima mi wigkamim yim sima. Niingaka. Adi Komii siya ha naingwokin yi ti hiriinan siyiuin yio dimin komii rani. Iikam whiekakim ini hirii hiriinankinar ywowim. Dimusi rani, krima Krais Jisis siirgim.

29 Mi kima Krais siirginiuwi mi wim wi Ebraham siir yiinie nwowi mi ta hiriinan saiirsika mhoiiya kima wi dimin kibi kibiyim simiir asi haii yipiki Adi Komii siya nimbinim Ebrahamni siir hauuwam. Ириig.

4

Mi krima miiyan kam Krais siirsiyar nwowi Adi Komii siir yinisimin

1 Yai nhirim yim ti hiniingim, yinisim nwirin dimin taemin whiekakim siir adin siirim yim wi siya haii mi simiirin wi siya kigriraowi mi iiya siya yinisimar niki owa siya ti dimin hiriinanim simiir bi haigin, siya inkamin hinda siir adni mii whisarii priimiriiyin siir hiriinan nwokin.

2 Mi siya ini yinisimar niki okripkaiyin mi siya iikamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap yipiki siir kigriraowiyim mi siir dimin taeminim siya haiyanim yim wi ta iiya siir ad ieya nimbingiya saiirar nadigiuwi mi siya wi haini haii simiirin.

3 Mi biiya nim krima ti yinisimin siir hiriinan nwokim mi krimiirin dimin biyie saeyar widnonkworinugim mi krima uridyiu bibiyieyim mi iki dimin bibiyieyim ti nuin siirim simiir asi wakaeyokna apkim.

4 Mi ta iiya yipiki Adi Komii siya nimbina saeya nitkiya mi siya siir yinisim iiirin ha nikropkiyin mi siya ini inkamar yimbiyamin. Mi siirin wig ira saeya yaokainaki mi siya ini yaiyim yipiki biiya Moseski si hauuwim Juda iikamim simiirar mi wakaeyokna apkin.

5 Siya ti dimin iiirin dimusi bi tirkin siya krimiirin wi hiriinansi nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi iikamim yipiki Mosesni yaiyim sim wakaeyokna apim krimiirin wi saeya nwoki owaiginiuim rirmiiya. Mi krima wi Adi Komii siir yinisisim nwoki owim, siir yinisimin siir hiriinan yipiki wi dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim krimiir simiir haii.

6 Dimusi rani, wim kima siir yinisisimkim, Adi Komii siya siir naeyiu iiir bidi yikropkiyin yipiki siir yinisimin siir kwoinau hir nwokaiyin kimiir kwoinau waraur nwokaiyam. Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiirin yio min tirkin krima mairgimairga nwowim mi Adi Komii siir boinim, kira krimiir adgin, kira krimiir adgin.

7 Mi tariinanin kima wi ii priei nwo rani, iikamim yipiki maeyaua mii biyie miriiya saiir hiugripkiikikaiiyim simiir hiriinan. Niingaka. Wim kima Adi Komii siirgisiir yinisisimkim. Dimusi rani, kima Krais siir wakaeyokna apikim mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim krimiiram yipiki siir yinisisimim, krima simiirin wa haii. Ириig.

Pol siya iikamim nu haimii Galesia hiranim simiirsi naingwoyimyokin.

8 Biiya Galesia kimiir iikamim iriipi hiriinan wim kima Adi Komii siir bi mi inokninkinkim mi ti uridyiu bibiyieyim mi dimin taemin nhirim kima naingwo tibmiiyim, yim Adi Komii siir hiriinan tani.

9 Mi tariinanin kima Adi Komii siirin ina ninokninkinin. Mi kimarin ha ninokninkin tani Adi Komii siya kimiirgikimiirgin, kimiirin siya bidi yimbingiyim siir yinisisim nwowam. Mi ti uruwai siyaowaiyim tidiyiuni kima nikrimtio iupimpit kuukaiyiuwim kimiir widnonkworinuwim wim ini simiiram swoki akaininkirionaim.

10 Mi kima ti dimin taemin hiriinanim simiir napim mi kima hiriiyar naingwowi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ii bwanim mi biewiiyim yipiki biiya Moseski boinim krimiir iikamim Judamiyim krima simiir napim.

11 Mi kara iikam kimiiram naingwokiyim mi kara ini nididkakar ywokiyin dimin taeminim kara tirim yim wi hindara priiywokaeyami. Dimusi rani, ti yaiyim ti tariinanin kima wakaeyokna apim yim naekak bi nwowikim yim ini ti yaiyim biiya kima niki apim naekak nwo karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim mi kima Adi Komii siirgisiiram sibgu wakaeyokna ap rani, ini niingar ywowiskiyim.

12 Ti kariir nomiiyauim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, kima wari Moses siir siyiu komii kimiir kigriraowin siirin digiumii ti haimriiyiugig, kariir hiriinan ta hindara kara mi priiyakiirirara siyiu komii siiram ninkiriona karamae nwowa saiir hiriinan. Mi an kara ini iikam kimiir hiriinan ywowin, yipiki biiya Moses siir siyiu komii ieya kigrirao

karam nwowim simiir hiriinan. Biiya kima kariirin dimin biyie bi tirkim mi kara ina ninokninkinin tariinanin kima kariirin wi kimbu rani.
13 Kima ina ninokninkinim biiya kara biigibii kimiir waraur nita ya dimusi rani, kara maki niigin mi kariir kwoinin ha kisina haigiyin mi kara Krais siir yai kibi kibiyim kimidiniya kimiir boinmimauu.
14 Mi dimin biyieyim kariir tirkiyim mi an kara ini makar iiyin mi kimiir kwoinim ti hiniina yaingwo kara miiyiknan nwo rani mi kima kariiram naingwo karamae bi nwokim mi kariirin digiumii bi mi haimriiyiugigin. Niingaka. Mi kima kariirin hapi Adi Komii siir paekwosim iiir kima haiiyin siir hiriinan haigim. Mi kima kariir haiwinim wim hapi Jisis Krais siir nasi haigim.
15 Biiya kima kara nita kima mairgimairga prasae bi kinkim. Mi tariinanin kima kariirin paniina naingwowi? Kara tiriiginim iikam kimiir boini biiya kara kimakar nwowa wim kima kariiramar naingwokwonanaekim. Mi kima ti hiniina naingwokim, krima wi krimiir yapa yapa nhwo imiirar habaii mi krima simiirin wi Pol siir hauugii mi siirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir kwoinin kariiram naingwokwonanaeyim dimusi swoki kisina haigigim?
16 Biiya kima kariiramin naingwokwo prasae bi kinkim mi tariinanin an kara ini kimiir sau omomnan yamwoiuin. Dimusi rani, mi tari kara kimiirin yaimwowar boinkin, aniya?
17 Mi ti Judami iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim kimiir miois imiir kitiyopnimnir haiyam tirim, yim sima nimbinpai nimbinpai kimiir nimbinam tiri mi sima wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani yim minam tiri kima aru kariir nwokiyim. Mi sima ti hiriinan minam tirkim kima simiiraramar nwoki sibgu aingwo iskiyim mi simiiraramar nwoki apim.
18 Mi simiir miiya wadiekiswo mi sima kimiiram naingwokiswo kimiir whinkinsiisam mi wi wadieyar pi ywowin. Hiriiyar dwo! Mi sima iinokiinokin wadie kimiiraramar nwowi iiya kara kimaka tir nwowi, yio ti hiriinan siyiuin yio miiyik rani. Sima ti siyiu hiriinanin kara tirin iiya kara kimaka iripa waraur nwowa mi ha tira sima saiir hiriinanar ti swoki tir.
19 Ti kariir nomiiyau kibiyim, kara ini wiga yaeya yinisim nwir swoki aokainam tiriya mi saeya diriisusuwiya ini saiir hiriinan ywowa. Kara ini hikak nwowin, biiya kara naingwowa kimiiram kima Krais siir sibgu wakaeyokna apam. Mi tariinanin kara ini hikakar swoki owin mi kara minam nwowi kima Krais siiram swoki sibgu wakaeyokna apim mi kwoin whirua saika nwowim.
20 Kara ha naingwowi kara ini kimakar nwowin mi ta hiriinan saiirsika kara iig yai paniinsi boinkisi ta yokwo aiirin kimiirin. Kara minam naingwowi kimiir whwonkam ida nokwowim mi kimiir kwoin imiir ninokninkinim mi kara kimiirin wi iig yai boin tani kimiir whinkinsiis haiginiuwamin. Mi kara ti arugi aru nwokiyin, kara ninokninkin tani kara kimiirin wi paniin paniina namisi whinkinsiis haiginiuwi mi ta hiriinan saiirsika kara kimiirin iig yai asi boinkikin mi yai hinsima asi mi boinkikin kimiirin. Iriig.

Ti niwiiyin Sera Hega sowiirin yio aknain krimiir niisiimauugin

21 Kara kimiir sriiyam tiri, yipiki Mosesni siyiu komiiyin siir aowa nwowim mi kima ina sibgu ninokninkin kiinim ti siyiu komii siir siyiu mwoki mwowim, aniya?
22 Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya ya hiniina boinka Ebraham siya yinisim yinkamiyino nwisa iyio, nwirin yio wiga Hega dapiya saiirgin yipika Sera saiir mii miriiya mi nwirin yio Seranikin yipiki siir biiyan wiga Hega ya mhoiiyan aeya.
23 Mi ti siir yinisimin ta wiga whisarii mii priimiriiya saeya naokainain, saeya siirin whisarii bi naokainakin. Dimusi rani, saiirin Ebraham siya nonkwonaka mi siya saika iripa piu ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. Mi yinisimin yipiki Sera saeya naokainain saeya siirin whisarii bi naokainakin saiirin Adi Komii siya nimbingin mi siya whinkinsiis haiginiugin saiirin mi Ebraham siya iripa piu saika ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya.
24 Mi ti yaiyim yim dimini haniin krimiir boiniyiokim. Tiki wig iso yo ti kitibmii boin kwiso yipiki biiya Adi Komii siya nimbingiyo iikam imiir, yio sowiir nikriigo. Hega ya yaiyim biiya Adi Komii siya hauuwim Mosesni mhiu Sainai kiu hir ya simiir nikriiga.
25 Tiki inig Hegan yio mhiu Sainai siir nikriigin nu Arabia hiranin. Mi om komii Jerusalemin yipikin Juda iikamim simiirin mi iikamim yipiki hir nwowi ikim yim wig Hega saiirgim. Dimusi rani, Hega saeya yinisim yinkamiyin naokainaka mi siya siir yopiiya saeya miriiya wi saiir hiriinanar swoki tiri. Siya wi hinda whisarii mii miriiyan inkamar mi owi. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim yipiki Mosesni siyiu komii si napim yim saiir yinisim iiir nikriigim. Sima Moses siir siyiu komii iirin minam napkim sima ha naingwokim Adi Komii siya simiirin wa nwoki boinim sima dimin whirki bi kimbugim mi ti yaiyim ti sima wakaeyokna apim yim wi simiir tir tani dimin whirki kimbu karamae sima nwowam. Niingaka. Tiki yaiyim simiirin wi simar swoki hidi.

26 Mi wiga Sera nikiuwiya ya min nikriiga yaiyim Adi Komii siya hauugiyim Ebrahamni ya simiir nikriiga. Saeya Adi Komii siir omin Jerusalem nikiuwiyin yipikin Mosesni siyiu komii kou siya nwo karam nwowin siir nikriiga. Yim sima siir bidi haiburgigim mi nim krima iikamim yipiki Kraisni yai kibi kibiyim sim wakaeyokna apiyim, saeya ini krimiir yopiinan ywowa mi nim krima ini saiir yinisisimnan ywowim.
27 Adi Komii siir yaiyim yim ha boinkikim, Jerusalemin Adi Komii siir om hir nwowin yipiki wi mhoiiya nimbiyami yio wi bimbiuwii nwo rani, yio wi ti Jerusalemin ti tariinan nwowin ti nu iiir wi siir haiburi. Krima ina ninokninkinim tiki yaiyim yim kaimwowairgim. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hindara boiniyiokim ti om whiso sowiir nikriiyo yo ti wig iso owa. Ya hiniina boinka,

kira ta wig pioa yipiki biiya yiiniekak niki o karamae nwowa, kira mairgimairgar dwoki!
Kima kairwao boinki mi yaiya whiipani haniin damai kimiir wiga yipiki biiya yinpiugak nwo karam nwowa mi yinisim naokaini kimpipisu hai karamae nwowa saiiram. Yipiki wiga saiir kamki sopkiya saiir hiriinan nwowa saeya wi yinisim kasa kasa swoki iyio rani mi saeya wi wiga kamkak nwowa wi saiir haiburi.

28 Ti kariir nomiiyauim, Aisak siya Ebraham siir yinisimkin. Dimusi rani, nimbina Adi Komii siya boinkiya siir saiirsika. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin nim krima Ebraham siir yinisisim asi mi owi. Dimusi rani, ti yai imiirsika.
29 Mi biiya yinisimin Hega saeya naokainain yio. Dimusi rani, saiir kamin iripa piu saika nwokin, siya yinisim yinkamiyinin yipiki Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwin wig pioa niinga Sera nikiuwiya saiir saeya naokainam siirin siya siyiu miiyiknan bi tirkin. Mi tariinanin ta ii aiirin iikamim yipiki Mosesni siyiu si napim sima krimiirin miiyiknan bi tirkim yipiki Adi Komii siir naeyiu siir haiyim biiya yinisim yinkamiyin biyieyin siya tira yinisim miiyik iiir saiir hiriinan.
30 Mi yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwokaiyim yim hiriiyar boinkim? Yim ha boinkim, wari wiga hinda whisarii mii priimiriiya saiirin ti nhiinikriropki saiir yinisim yinkamiyinin saika. Mi saiir yinisimin yio adin siir digworaekwowim wi wara hai rani, ti yinisimin yipiki biiya Adi Komii siya nimbingiyin wiga saiir whinkinsiis haiginiuwam saeya naokainain saikan. Mi kima ti yai bibiyieyim simiirin digiumii haimriiyiugig, ti kamim sima boinim hiniin, kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam. Yim ti yaiyim kimiir kwoinim wi sima tirbuwi, inkamin maeyaua mii biyie miriiya saiir hiugripkiikikaiiyin siir hiriinan.
31 Ti kariir nomiiyauim krima wiga yipiki whisarii mii priimiriiya saiir yinisisim tani mi krima yaiyim biiya Isrelmi iikamim simiir widnonkworinuwa simiiram kipi ninkiriona wiga yipiki hinda rirmiiya nwowa ini saiir yinisisimnan ywowim. Krima hiriiyar naingwo tibmii kiini Adi Komii siya wa tiri biiya siya boina saiir hiriinan. Iriig.

5

Nim krima iikam rirmiiya nwowan iikamkim mi krima wi rirmiiya hiriiyar nwokripkaii

1 Krimiirin Krais siya bidi kiyaiyim yaiyim biiyanim simiirsi, simiir haiburgigim mi nim krima ini iikamim yipiki maeyau biyieya mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiiyim mi hir ha haiburgigim ini simiir hiriinan ywowim, krima ini rirmiiya ywokiyim mi tariinanin krima ini wadieyar ywokiyin mi ini Adi Komii siir kwoin iiirarar napiskiyim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo, iikamiyam kipi kiwaki kimiir swoki kiyaiyamin ti dimin hiriinanim simiir napam iikamim yipiki maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyim saiir hiranki nitiyim whisarii mii priimiriiyim ini simiir hiriinan ywowim.
2 Ti dimin taeminim simiir wakaeki. Kara Polkin, ti hiniina boinkiyin. Mi kima kam nhirmiiyam kiwakii kimiir miois imiir kitiyopnir haiyim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi hiniin asi boini, kima wadiekim mi ti diminin Krais siya tirin kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kimiir sibgu grabaiginiuwam yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boin tani kima wadiekim. Niingaka.
3 Kara kimiirin kaimwowar swoki boinkii. Tiki kamim yipiki kam nhirmiyam kiwakiyim simiir miois imiir kitiyopnir haiyim mi tari Adi Komii siya wi ha boini simiirin sima dimin whirki bi kimbugim. Mi sima iki siyiu komii whirin siir yai imiir wakaeyokna ap biiya Moseski si hauugiyin Juda iikamim sim.
4 Mi kima iikamim yipiki yaiyim Moseski si hauuwim iikamim simiir, simiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya wi ha boini sima dimin whirki kimbugim mi Krais siirin digiumii bidi haimriiyiugigin. Mi kima dimin kibiyin Adi Komii siya priihauuwin siirin digiumii bidi haimriiyiugigin mi siya kimiirin wi swoki whinkinsiis haiginiu rani.
5 Mi nim krima iikamim ti tiranim nim krima Adi Komii siir naeyiuin siir kirieni nwowi, yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Mi nim krima hiniin hiniina naingwowi tiriiginim Adi Komii siya boinim yim kaimwowairgim. Mi siya wi siya boinim wi hiriinanar tiri.

Mi nim krima siiramar kaoraraowi siyar boinim krimiirin hiniin krima dimin whirki bi kimbugin.

6 Mi krima Jisis Krais siir siyiu iiir napi mi krima krimiir miois imiirin ha mi kitiyopnir haiiga windi mi simiir mi kitiyopnir hai karamae mi owi, yio dimin komii rani mi yio wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani mi wi Adi Komii siir tir tani siya krimiirin hiniina boinim krima dimin whirki bi kimbugim. Mi yio dimin komiigi komiiyin yio ti si mi krima Adi Komii siiram sibgu aingwowi mi krima wi nwirni irniyam nwoki aingwokwonanaeyim mi wi dimin miiyik miiyik imiirarar niki tirim.

7 Mi biiya kima Krais siir yai imiirin wadieyar niki wakaeyokna apkim mi tariinanin kima kimiir kwoinim dimusi kintinuwi. Mi kima siir yai imiirin wi ii priei wakaeyokna ap rani?

8 Adi Komii yipikin kimiir nimbingiyin siir wakaeyokna apam kimiirin siya tirkikin siir yai aiir wakaeyokna apim. Mi ta hiriinan saiirsika ta yaiya ti kamim yipiki kimiir niksisaeyim yim yaiyim yim Adi Komii siya bi hauugim simiirin.

9 Mi hu nasin siir nauin yio komii rani mi kira siirin sibgu sibgu hai karamae nwowi mi siya ha mimbirgii mi ti kip whiekakim simiirin wi siyar niinopkii mi iikamim wi siir nae rani. Mi dimin biyie biyieyim yipiki kima napiyim yim dimin komii rani mi mhoiiya ti dimin kibiyin ti kima napim wi siya tirbugi.

10 Kara hiriiyar naingwowi Biiyan Inkam Komii siya wi kimiirar kinsiis haiginiuwi mi kima ti yaiyim biiya kara boinmimauuwim simiirin wi yaeya naingwo rani mi ti iikamim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiiyim, simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini dimin biyieyim sima tirim simiirsi.

11 Iikam nhirim yim hiniina boinikim, ti iikam imiir kara nowomwarkaiyiuwin siyiuin simiir miois imiir kitiyopnir haiyam mi kara ti hiriinan siyiuin tirkiswo mi sima kariir dimusi swoki onkwobumbuninkini? Mi kara ti hiriinan niisiimauugiswo mi sima wi kariir di tirbuwi. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krais siya naowa paeyin hiiiniya nirioninkinin si saiir niisiisiimauugin. Mi ta hiriinan saiirsika sima hindara asi nanaakim.

12 Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi tiki iikamim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kimiirin siyiu mwoni niisiimauu karamae nwowiyim tiriiginim iikamim naingwo tibmiiyim kimaka nwowim, yim sima kimaka kipi namasu yim arugi aru dwo.

13 Ti kariir nomiiyauwim, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinim wari dimin biyie biyieyim yipiki kimiir kwoin ima napim simiir haiburgigim inkamin maeyau biyieya mii biyie miriiya saiir hiugripkiikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin siir hiriinan. Kima sibgu sibgu dwo kimiirin Adi Komii siya bidi kiyaiyin ti dimin biyieyim simiir hiranki mi kima kimiir kwoin imiirin kipi kiwaki ti dimin biyieyim nuanim simiir swoki apim. Kimiirin ti dimin biyie biyieyim simiir hiranki bidi kiyaiyim mi kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis dimin kibi imiiram napam. Dimusi rani, kima irni nwirniyam ninan aingwokwokim.

14 Mi Moses siir siyiu komiiyin siirgisiir siyiu komiiyin siir yaimwokiyaimwowim yim ti hiniina boinkikim, kira iikamim kiriir omaka kingiin waiyim simiiram naingwokwowiyim, kiramar naingwokwowiyim hiriinan daingwokwo. Mi kira ti hiriinan dimin imiir napi mi mhoiiya kira wi dimin kirieki kirieyin ti siyiu komii ieya boinmauuwin wi siir nwoki apim.

15 Mi kima, kima kimar ninkinwaomwarkii boini mi kima kimar niniinansaowi mi kima wi mintiraona kimasiyar, wim wi kima kimar pi tirbunaeisi. Mi iikamim yipiki yai ninkinwaomwarkii boiniyim mi yaii min niniinansaowiyim yim ini niimauan wraisu biyieyim wraisu mirisima saiirsi niniiyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim wi kima kimar swoki onkwobumbuninkinaei ti niimauan wraisu biyieyim simiir hiriinan sima sima nimpiwomwitiyim. Ɨriig.

Adi Komii siir naeyiuin dimin miiyik miiyik siyar tiri mi kimiir kwoinim pi dimin biyie biyie tiri

16 Kara ti yaiyim kimiir boinkikim Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwaki kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi wi hiriinan saiirsi nwowi kima wi ti dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowim wi simiir nap rani.

17 Kara ti yaiyim kimiirin dimusi boinmauu rani, dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowiyim yim ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim sim tani. Mi dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim ti dimin taeminim ti iikami kwoinki naingwowiyim yim sim tani, yim ini sau omomnan ywowim kimiir kwoinim hinda tinda simar kiyaiyokiyokiii. Mi tiriiginim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kima diminim kima naingwowiyin siir tiram paniinsi yaingwosi.

18 Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwakii, kimiir kigriraowam mi kimiir boinam diminin siya naingwowin kimiiram siir tiram mi kima wi Mosesni siyiu komii siir yai imiir nap rani mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi ha boini kima dimin whirki bi kimbugim.

19 Mi dimin taeminim iikamim simiir kwoinki tirim, krima simiirin bidi sibgu inokninkinim yim ti hiniingim, iikamim hii priinanaeiyim mi siyiu biyieyim idowiiyar pridiraerariyim.
20 Mi uruwai siyaowaini inig hainaniyim mi nop min nanaowiyim mi io nhirmaka nwowiyim mi yaii min prininii priininiiyim mi dimin taemin haigipraprakaiiyim mi yai bibiyie boiniyim mi iikamim dimin taeminim sima sima haiyamar naingwonaeiyim mi kwoin bibiyie naingwowiyin mi isid niinikrimkripiyim.
21 Mi dimin taeminim iikam nhirki nonkwowiyim simiiram naingwowiyim mi op biyieya kwiyae whaowaeiya sae mi kwiyaeiyim mi mwai bibiyieyim sim mi waowiyim mi dimin biyie biyie nhirim ti hiriinanim simiir hiriinan ikim. Biiya kara kimiir bidiyar iki boinmauuwin mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinmauuwi. Yipiki ti hiriinan siyiu iiir tiri, yim wi Adi Komii saika nwo rani, biiya siya nimbina saiir hiriinan.
22 Mi dimin taeminim Adi Komii siya siir naeyiu ieya whindiraerariyim iikam imiir yim tisirim, iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaeiyim mi iikam nhir ikim, yim wi mairgimaiga nwowi, simiir kwoinim wi wadieyar nwowi, yim wi io nwosisauu rani, yim sima iikam imiirin wi wadieyar tirhaiginiuwi mi iki iikam nhirim simiirin wi hindara priidiraerari, sima biiya sima boinim simiirar swoki tiri.
23 Mi sima iikam nhirmaka wi kimbu rani mi yim sima wi simiir kwoin imiirar kigriraonaei. Mi krima ti hiriinan dimin imiir tiri mi Moses siir siyiu komiiyin yio wi krimiir boinhiuriyiu rani. Niingaka.
24 Mi iikamim Krais Jisis siirim yim ti iikamim ini Krais saika naonan ywowim paeyin hiiniya nirioninkin si mi ti nuin siir dimin biyieyim simiir kwoinauin wi sima nwokaikripkai rani. Mi ti dimin biyieyim tariinan tiram sima naingwowim yim bidi iyopgrirmiigiyim mi sima wi hapair swoki o rani.
25 Adi Komii siir naeyiuin krimiirin siyar ninkiamasu haiginiugin Adi Komii saikan mi krimiir kwoinim siiraramar kiwaki siyar kigirkakim ti digworaekwowim simiirsi.
26 Mi krima krimiir inig imiirar kipi hainana, hiniin krima inkam komiigim mi krima iikam nhirmi kwoin kipi kiyopsibgi io sima nwowamin mi krima kwoin bibiyie irni nwirni diminim simiiram kipi naingwo, iki sima tiriiyim. Niingaka. Friig.

6

Kima kimiir nomiiyauwim simiir whinkinsiis dimin taeminim sima tiriiyim simiirsi

1 Ti kariir nomiiyauwim kima ha kigi inkamin ti dimin biyie tirin mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya kigriraowim kimiir kwoinim kima siirin kipi kimbu haiginiu mi ti inkamin siir dimin biyie imiir sibgu tirhaiginiu mi siir whinkinsiis haiginiu ti dimin kibiyim biiya siya niki apim simiir swoki apim. Mi kima kimasiyar mintaraona mi kimiir kwoinim kimasiyar kintimtinuna. Mi iiya kima ti inkam iiir whinkinsiis haiginiuwiyim kima mintarao. Dimusi rani, diminin wi kimiir kwoin imiir kiyaii mi wi kimiiram kinankiuwi dimin biyie tiramin.
2 Kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna dimin biyie biyieyim mi dimin taeminim yipiki kimiir bopwo waraur nimbiyamiyim simiirsi mi ti hiriirnan saiirsika ti hiriinan siyiuin siirsikin kima wi Krais siir yai imiir wakaeyokna api siya boinim hiniin, kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis.
3 Kara hiniin minsi boinkin iikamim yipiki hiniina naingwowim sima inigakim mi inkam nhirmi whinkinsiis karamae nwowiyim yim sima simar swoki iksisaenaei, ha niki aingwowim nhirmi kouwin ini sima ywowin mi yim sima ini niinga ywowim. Yim sima ini niingar ywowiskiyim.
4 Iikam kima, irira nwoniran kima diminim kimar tirim simiir daingwo. Mi sima wadieki niuwi mi kima wi mairgimairga haini dwo. Diminin iikam nhirkim tiriyin simiirin, diminin kima tiriyin saika hid.
5 Kima ti hiniin kipi tir. Dimusi rani, mhoiiya irira nwonira kimiirin wi Adi Komii siya sriii kima ti dimin hiriinanin kima tirin siir dimusi tirkin mi siya simiirin wi yapa yapa hidi.
6 Mi ti iikamim yipiki nitim mi yipiki boinmimauuim mi simiirin Adi Komii siir yai kibi kibi imiir nisiimauuim mi sima dimin taemin nhirim simiir hauu mi simiirin simiir kigrirao.
7 Kima kimar kipi swoki iksisaena. Mi kima Adi Komii siirin dimin whir kipi swoki iksisae. Mi dimin taeminim yipiki iikam ima tirim sima mhoiiya wi wadieya namisi haii simiirsiyin, iyie? Wi biyie haii iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Yio ini inkamin yipiki numiran sasae ya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi siya dimin miiyik miiyik imiirara ninkini mhoiiya siya wi dimin kibi kibi imiirarar mi haii. Mi siya dimin biyieyim sim ninkini, nombwi min hiniinim mi dimin taemin nhir ikim mi mhoiiya simiir ningugu haii mi siya wi dimin biyie imiirarar ningugu haii.

8 Mi iikamim dimin taemin biyieyim simiir kwoinkar naingwo tiri mi mhoiiya ti simiir
kwoin biyieyin simiirin wi biyie siyar swoki ohaiginiuwi yim ini ti inkamin yipiki nombwi
ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi iikamim yipiki dimin taeminim Adi
Komii siir naeyiu ieya boinim simiir, simiir napim, mhoiiya simiirin wi Adi Komii siir naeyiu
ieya whinkinsiis haiginiuwi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam. Tiriiginim yim ini inkamin
dimin miiyik sibgu inkiniyin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi mhoiiya sima wi
dimin miiyik miiyik imiirar ningugu haii.
9 Dimin miiyikim kira tiriyim simiirin hindara kipi kiiyikik mirii kima iinokiinokin
simiirar tirnanae. Mhoiiya iiya Adi Komii siya nimbina krimiir dimin miiyik miiyik imiir
haiyam mi krima wi piu minkin kipi piyao ti dimin kibi kibiyim simiir tirsiyin.
10 Mi krima iinokiinokin ti nu iiirar niki okripkaiiyim krima iikam imiirin sibgu tirhaiginiu
mi ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir wakaeyokna apim, krima simiirin sibgu
sibgu tirtatao haiginiu. Ɨriig.

Pol siya Jisis siiram mairgimairgakin yipiki biiya paeyin hiiiniya nirioninkinin si naowin

11 Kima whiekakin ta Yokwo Komiiya kara winkiya saiir bidi kigim yipiki kariir iingar
nonkwo winkiya.
12 Mi ti kam hiriinanim ti kimiiram tiriyim kimiir kiyaiyam kimiir miois imiir kitiyopnir
haiyam yim sima minam naingwowi Juda iikamim sima simiir niki boinim hiniin sima
inkam wadiekim, kiya yim ini niingaka ywowim. Mi ti siyiuin miois kitiyopnir haiiyin
yio dimin komii rani. Jisis Krais siya krimiir dimin biyie imiirsi naokin mi ta siya
nanmaiwarkaina krimiir sasairga dimin komiigikomiiya. Mi yim sima Juda iikam imiirsi
nididgim sima tiosi simiirin. Yim sima Juda simiir kam imiir niksisaekim, sima simiirin
wi kwoin bibiyie pi naingwowisi. Mi ta hiriinan saiirsika, yim sima kimiirin siyiu mwoni
paniinsi yiisiimauusi.
13 Mi ti inkamim yipiki simiir mioisim kitiyopnir haiyim yim sima Moses siir siyiu komii
siir yai imiir bi napkim. Yim sima minaramar naingwokim kimiir miois imiir kitiyopnir
haiyam mi sima wi inig komiigak saiirsi niki owim Juda iikamim simiirsiyin mi sima wi
simiir inig imiir nwoki hainanim.
14 Mi an kararin, an kara Jisis siiraramar naingwo iskii yipiki paeyin hiiiniya nirioninkinin
si naowin mi. Dimusi rani, an kara naoni piunan ti siirsi nwokin yio tiriiginin yio dimin
whoimoni rani. Ti nuin siir tiran digworaekwowim yim wi kariir kwoin iiir kiyai rani mi
ti digworaekwowim yipiki ti nuan iikam ima napiyim mi ti digworaekwo hiriinanim kariir
nwowim yim bidi yaonamim mi bidi inangrirmii iuguskiyim. Mi kariir kwoinin ti hiriinan
diminim simiir wara swoki aingwomimin tani.
15 Kimiir mioisim inkamka kitiyopnir haiga windi mi sima mi kitiyopnir hai karamaeka
windi, yio tiriiginin yio dimin komii rani mi yio wi iikam imiir whinkinsiis haiginiu rani.
Adi Komii sasairgin iikami kwoin kisina haigiiyin yaeya wadieki wadie nwokiyam. Yio
tiriiginin yio dimin kaimwokikaimwo inig komiigak ieyairgin.
16 Kara ha naingwowi tiki kimiir iikamim yipiki ti yaiyim kara niki boinmimauuim
simiir napim mi ti iikamim hinda tindanim Isrelmiyim yipiki Krais siir yai kibi imiir sibgu
wakaeyokna apim mi Adi Komii siya kimiirin wi naingwobumbu aiir niisiimauuwi mi wi
dimin kibi iiirar mi sibgu tirhaiginiuwi mi kima wi iripar mi ongwomamair aei.
17 Mi tariinan mi mhoiiya iriipi hiriinan kara pi boriisopi inkam nwirki hiniina boinim
kara ti aposel inkamin Adi Komii siya bi nimbingin. Dimusi rani, kariir piua hanwhie
hanwhie kasa nwo rani mi tiriiginim yim kimiirin hiniin niisiimauugim kara ti inkamin yio
ini Jisis Krais siirgisiirarar ywowiskiyin.
18 Ti kariir nomiiyauim. Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais
siya bidi hauuwin kimiir kwoinim siir naingwobumbu aeya ya yai kaimwoki kaimwo
aeyairga. Ɨriig.

EFESAS

Mi iiya Pol siya mii biyie miriiya om komii Rom hir, siya yokwowim kwiiya winki. Kwira iikamim Efesasinim simiiram mi kwira Kolosiyan iikamim simiiram, mi kwira Filipaiyan iikamim simiiram, mi kwira Failimonan iikamim simiiram. Siya ta yokwowa biiyin om Efesas hiriir winkikin sima mwainam mi mhoiiya wi iki om nhirim simiiram nwoki hauugiyim. Siya ta yokwowa inkamin Tikikas nikiuwiyin siir yonkwo hauugi mi simiirin siya ini hauuiu. Taka yokwowa min boinka, iikamim naingwo tibmiiyim piu kwiruwa nwowim. Mi piua saiir mwoin wi Jisis siyar niki owim krimiir kouwin. Iikamim naingwo tibmiiyim yim ini siir wignan ywowim mi Jisis siya ini krimiir kamnan ywowin. Ɨriig.

1 Kara Polkin Adi Komii krimiir wanin siya kariirin biiyar nimbingin Jisis Krais siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta yokwowa kara winkika iikamim Adi Komii siirim yipiki om Efesas waraur nwowim kimiiram yipiki Krais Jisis siir yai aiir wakaeyokna apiyim.
2 Kara hiniina kwisboinkii, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biiyan Inkam Komii ikin kimiirin wi naingwobumbu siya nwoki hauuwim mi kima wi iripar nwoki ongwomamair aeikiyamim. Ɨriig.

Krimiirin dimin kirie komii komii Adi Komii siya dimusi bi hauugin Jisis Krais siirsikin.

3 Krima Adi Komii siir inig iiir hainanki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Dimusi rani, iikam krimiirin siya hainanprapraskikim. Dimusi rani, krima Krais siirgim mi ti hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir dimin kibi kibiyim siir om hiranim krimiir asi hauugikim.
4 Biiya siya ti nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owin mi ninomor aka, siya saiirar nimbingin siir iikam nwowamin mi ta hiriinan saiirsika krima Krais saika asi namasugim. Mi ti hiriinan tirin siya krimiir kigi, krima dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadieyar ywowim.
5 Biiyarin, Adi Komii siya iikam krimiirsi siir kwoinkar naingwokwonanaekin mi siya hiniinam naingwokin krima siir yinisisim nwowim Jisis Krais siir kirieni.
6 Mi ta hiriinan saiirsika, krima siir inig iiir asi hainani. Dimusi rani, siya krimiirin siir naingwobumbu komii aiirin hinda whisariiyar priihauugikin Jisis Krais siir kirieni yipikin siya naingwokwonanaeiyin.
7 Biiya Krais siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi ta hiriinan saiirsika krimiirin wi Adi Komii siya hidana iikam whiekakim simiir wi saiirsi nwoki anmai-warkainam. Mi dimin bibiyieyim krima tirim yim siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Krais siya ti dimin hiriinanim krimiirin dimusi bi tirkin siya iikam krimiiramin nhami nhami bi naingwokwokin.
8 Adi Komii siya siyairgin dimin taeminim simiir bwamkibwamin. Mi krimiirin siyar bidi haiyoprimdiyiumii iskiyin iiya siya hidana saiirsiyin.
9 Mi krimiirin siyar yanaakninkiihaiginiu dimin taeminim biiya aowa nwowim siya naingwowim krima ninomokninkinam yim idowiiya bidi yimbiyamim Krais siir kirieni.
10 Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim yim ti sima, mhoiiya iiya Adi Komii siya naingwowa wadie nwowana mi digworaekwo whiekakim nuanim wi siya kiyaipriigini mi siir omanim yim iriipi hiriinan mi sima wi maeyau kwiruwar namwoiuwi mi ti digworaekwo whiekak imiirin wi Krais siyar nidwo kigriraoirkaki.
11 Mi ti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya naingwowim wi hiriinanar nimbini. Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbingiyin siirgisiir nwowim Krais saika namasukikinam. Dimusi rani, ti digworaekwowim bidi bidiniya tiram siya naingwowim simiirsika.
12 Adi Komii siya ti digworaekwo imiirin whisarii bi tirkikin krima yipikim biigibii Krais siir yai imiir wakaeyokna apim wi siir inig iiir nwoki hainanim mi siir inigin yio komiigikomiigin.
13 Wim kima ini krimiir hiriinan ywowim biiya kima wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiyim kimiir grabaiginiuwim mi kima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi kima wakaeyokna apim simiir mhoiiyan, kimiirin Adi Komii siya nimbingim mi ta hiriinan saiirsika kima siir naeyiuin saika asi namasukikini yipikin siya nikropkiyin tiriir nitam mi iikamim kimaka waraur nauni oniya ta biiya siya boina hiniin siya wi sipi nikropki siirin.
14 Adi Komiiyin yipiki siir naeyiu iiir hauugiyin krimiir, siya hiniina nisiimauugin mi krima ini hainii yinokninkinkiyim krimiirin mhoiiya siir dimin kibi kibiyim wi krimiir hauuwi yipiki biiya siya nimbinim mi siya boinim tiriiginim yipiki siiram naingwo tibmii kiinim. Mi Adi Komii siir iikamim wi rirmiiya simar nwobudgi mi Adi Komii siya wi inig komiigikomii iiirar haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim siya tirim simiirsika. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii siiram sriigin iikamim om Efesas hiranim simiiram

15 Dimusi rani, ti hiriinan saiirsika digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim wim kima Biiyan Inkam Komii Jisis siir yai imiiram bidi wakaeyokna apim mi kima wi hiriinan saiir naingwokwonanae iikamim Adi Komii siirim simiiramin.

16 Mi iinokiinokin an kara Adi Komii siir siira boin wadienanaei. Dimusi rani, iikamim simiirsika. Kara iikam kimiirsi naingwokwokin mi ta hiriiran saiirsika, kara Adi Komii siiram asi kwisboini yipiki krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir Adi Komiiyin.

17 Adi Komiiyin siyairgin mi krima siir inig iiirarar hainanprapraski. Kara siiramin minam sriigin siir naeyiuin kimiir hauugiyim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuim siir yai imiir sibgu inokninkinim. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin wi kimiir nwoki anaakninkii haiginiuim mi kima Adi Komii siirgisiirin wi hainii nwoki sibgu inokninkinim.

18 Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya kimiirin ina whinkinsiis haiginiuin mi kimiir kwoinim wi hainii ninokninkinkii. Mi ti siya boinkiyim kima haiyim mi kima wi hainii ninokninkinkii dimin taeminim biiya siya boinim hiniin, siya wi kimiir hauugii mi simiir kibiya ya bimbiuwi rani.

19 Kara ha naingwowi siya kimiir bidi yiisiimauuwin mi kima wi haniingi ninokninkini siir kirie aiirin iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Siir kirieya ya ini komiigikomii ywowaowa krima saiir kimairim wi dig nwo rani mi ta kirieya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi,

20 ta kirieya Krais siir whinkinsiis haiginiuwa iiya biiya siya naonama mi Adi Komii siya siirin ina swoki hidninsiin idwowin simakar mi siirin siya saikar yinkiamsu haiginiu siir om hiran dimin taeminim simiir kigirkakim.

21 Mi tariinanin digworaekwowim Adi Komii siir om hiranim mi nuan ikim yim ini Krais siyar kigirkakim. Mi uridyiu bibiyieyim mi iikamim om whirua nwowipisu karamae nwowiyim mi gavmani inkam ikim mi ti digworaekwowim ti tariinan nwowim mi mhoiiya nwowan ikim yim siya bidi ikwowaisiigigim.

22 Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Krais siir iinara bidi yonkwokiyim mi Adi Komii siya siir bidi yimbingiyin siir piugana saiir digworaekwowim simiir kigirkakim. Siya ini krimiir mwonan ywowin

23 mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim yim ini siir piunan ywowim mi iki hinda tinda nwowim simiirin ini siyar niiwhwonkai digim. Mi krima wi saika nwoki amasukikinim mi dimin taeminim siyar tirdigikim mi nu whirkakin ini siya siyar yinyokiigiyin. Ɨriig.

2

Adi Komii siya bidi tirkiyin krimiirin, yipikim biiya naoni iikamnan nwowim, sima tariinanin Krais saika nwowim.

1 Mi biiya iikam kima ti siyiuin paeya niigikiyamyaonatnoudnankaiiyin siirar niki apkim, iki iikamim naokaowim simiir hiriinan. Dimusi rani, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigin mi dimin biyie biyieyim sima tirkim.

2 Mi ti ii imiirin wim kima ti nuin siir digworaekwo imiir napkim. Biiya wim kima inkam komiiyin Setan nikiuwiyin siir digworaekwo biyie biyieyim simiir napkim, yipikin inkam komii komiiyim inigakim simiir siyiu pai siyiu paiyim simiir biiyan inkam komiiyin mi uruwai siyaowai mi niimauan uridyiu bibiyie ikim mi uridyiu bibiyieyim maeyau kwiruwa nwowipisu karamae nwowi ikim mi dimin biyie biyie ikim. Mi iikamim simiirin ini siyar kigirkakim mi tiriiginim yipiki digiumii Adi Komii krimiir Wanin siir niki haimriyiugigim simiir kwoinim wi siyar kiyaii.

3 Biiya krima ti iikamim simiir hiriinan nwokim mi krima diminim krima naingwowiyim simiir napkim. Mi krima dimin biyie biyieyim krimiir kwoin ima naingwowiyim simiir bidi tirim mi Adi Komii siir iowa krimiir asi nwoka iki iikamim iki nu nhiranim simiir hiriinan yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim.

4 Mi Adi Komii siya ini krimiiramar naingwokwokripkaiyin mi siir naingwobumbuwa krimiir bidiyar mirninkinkikaiya iiya krima dimin biyie saiir aowa nwowa.

5 Mi krimiirin kwoin win siya hauu haiginiugin mi siya krimiiram ha naingwokwonanaekin mi krima tiriiginim yipiki siirsi yapiyapa mi oki windi yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim, tiriiginim yipiki paeya nami siyiuin si tioidwomaiyanim krimiirin siir naingwobumbu aeyar nanmaiwarkainakim.

6 Krimiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwokiyim Krais saikar mi krimiirin siyar ninkiamasu haiginiugim iripa saika nwowam. Mi dimin biyie aiirin krima bidi ikwokopougiga mi krima ini iripa saika ninomor kou hir nidwonan ywowim.

7 Adi Komii siya ti hiriinan minam tirkin ti iiyim mhoiiya nimbiniyanim iikam imiir
niisiimauuwim siya naingwokwonanaeiya krimiiram Jisis Krais siir inigni mi ta siya mi
aingwobumbunanaeiya krimiirsi ya ti dimin taeminim Jisis Krais siya tirkiyim simiirsika.
8 Kima Krais siir yai imiiram naingwo tibmii kiingim mi Adi Komii siya kimiiram
asi naingwokwonanaekin mi kimiir asi mi anmaiwarkainakin kima, kima kimar bi
whinkinsiisnakim. Mi kima Adi Komii siiram bi miriigim mi siya kimiirin ta hiriinan saiirsi
bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Adi Komii siya hinda siir kwoinairgar priinaingwo
hauugikin kimiirin. Ya tariigina ya Adi Komii siir naingwobumbu aeya krimiirsi mi
krimiirin saeyar nanmaiwarkainakim.
9 Kima dimin whirin miiyiknan bi tirkin mi Adi Komii siya kimiirin ha bi nanmai-
warkainakin mi inkam nwirki wi ha boin tani, siya inig komiigakin mi siya wi siir inig iirar
hainana rani. Adi Komii sasairgin hiriinan tiriyin.
10 Iikam krimiirin Adi Komii siya bidi tirkiyin siirgisiir nwowim yipiki Krais Jisis siir
yai imiiram naingwo tibmii kiiniyim mi krima iripa Jisis Krais saika nwoki amasukikinim.
Mi ta hiriinan saiirsika krima wi mii kibi nwoki miriiyim. Biiya Adi Komii siya krimiirin
dimin miiyik miiyik imiiram nimbingin krima tiramin mi siya krimiirin hiriinanam tirkikin
simiir napim mi siya krimiiramin minam naingwowi krima ti dimin taemin kibi kibiyim
simiirarar tir. Iriig.

Krais siya piugan kwiso sowiirin iripa bidi yinkiamasuhaiginiuin isid whirua nwowam

11 Kima ti swoki aingwowarkaigi biiya iiya Juda sima kimiir miois imiir kitiyopnir hai
karamae nwowa hiniina niisiimauuwam wim kima Adi Komii siir iikamkim mi nim krima
Juda iikamim kimiirin hiniina niewaiyiu boinkim, wim kima Juda iikam tani. Mi nim krima
kamim yipiki krimiir mioisim kitiyopnir haiyim, kimiirin hiniina dapi, wim kima simiir
miois kitiyopnir haiyan inkam tani.
12 Biiya wim kima Krais siir bi ninokninkinkim mi wim kima Isrel simiir iikamim simiir
piugana saiir iikam tani. Wim kima, kima iikamkim kima Adi Komii saika bi namasugim.
Biiya Adi Komii siya siir nimbina iikam nhirim simiir nimbingikin mi sima mi siya ini iripar
yongwomamair aeyim yim kima rani, ti iikamim. Wim kima wi ti nu iiir nwo rani, ti dimin
taemin kibi kibiyim nitim simiiram nwokwokinim. Niingaka. Adi Komii siya wi kimaka
nwo rani.
13 Mi tariinanin, wim kima ti iikamim yipiki ti diminim biiya kara boinmimauuwim simiir
ninokninkin karamae nwowim, yipiki iikamim aru nwowiyim sim haniin nwowim mi
tariinanin kimiirin Krais siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi iikam kimiirin
saeya nanmaiwarkainakim mi tariinanin kima Adi Komii siir yai imiir asi wakaeyokna api.
14 Iikam krimiirin Krais siyar tirhaiginiugin iripa nongwomamair aekiyamam. Biiya Juda
simiir piugana saiir iikamim iki Juda iikam tani simiir piuganim iki hinda tinda nwowim
simiir sau omom nwokim mi tariinanin ta Krais siir piu aeya naonama mi iki iikamim iki
omom omomim hinda tindanim simiirin siyar tirkikim iripa isid whirua nwowim. Mi ti
siyiuin biiya iripa isid whirua nwo karam nwowiyin paeni haniin niki amai ikouwin yio
siya bidi hiuikmaigiyin. Mi siya ti hiriinan minam hiuikmaigikin, siya minam naingwokin
krimiir tirkiyim krima piugan kwirkikwiruwa nwowiskiyim.
15 Mi ta Jisis Krais siya naonama mi ti Moses siir siyiu komii siir siyiuim siya tirkiyim yim
bidi digiguskiyim mi ti Judami siyiu komii nhirim yim iriipi hiriinan. Mi siya ti hiriinan
minam tirkin, ti piugan kwiso sowiirin iripa ninkiamasu haiginiuwim iripa nongwomamair
aeyam.
16 Krais siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir naowin siya ta hiriinan saiirsi naokin
ti diminin isid whisair krima nwowiyin siir haiginikouwin siir tirkiyim mi sima bidi
yaonamim mi krimiirin siya kiyai iripa nongwomamair aeyam mi Adi Komii siir
wakaeyokna apam.
17 Krais siya ti nu iiir nitin siya siir yai kibi kibiyim simiir nanaakninkii haiginiugim mi
siya hiniina boinkin, iikamim sima mi Adi Komii siya sima wi iripa nwoki ongwomamair
aeyim. Mi ti yaiyim yim ti iikamim Juda iikam tani yipiki aru nokwokaowiyim yipiki Adi
Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim ti yaiyim
Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim yim kimiiramar nitswokim yipiki Adi Komii siir
wakaeyokna apim iikamim Adi Komii siir kingiin nokwowim simiir hiriinan.
18 Mi nim krima ti piugan kwiso. Dimusi rani, Krais siirsikin. Mi Adi Komii siir naeyiuin
siya siyairgin iikam krimiir kiyaiyin Adi Komii siiram krimiir wanin mi tariinanin krima
wi Adi Komii siiram asi nami.
19 Mi ta hiriinan saiirsika, wim kima iikamim yipiki sima yapa om karamaeyim ini simiir
hiriinan ywowim. Wim kima ini iikam nhirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim mi
siir piugani ikim, ini simiir hiriinan ywowim wim kima Adi Komii siir yinisisimkim.

20 Wim kima ini omaka Adi Komii siya miriiya ini saiir hiriinan ywowim. Nim krima aposel kamim mi profet kam ikim yipiki dimin taeminim Adi Komii siya boinim sim boinmimauuwiyim, nim krima ini kougou yaewaonan ywowim yipiki omaka aiir ninan hougwowiniyim. Jisis Krais siyarin yio ini kougouwin bopwokibopwo nokwokaiiyin omaka akou iiir hougwowiniyin ini siir hiriinan ywowin.
21 Siya siyairgin siyinpae minim omaka aiirim simiir nonkworinuwiyim yaripa sima sibgu owam. Mi ta omaka siya tirki wi omaka komiigikomiiyar nwokii mi saeya wi omaka bimbiuwi nwo rani, Inkam Komii Krais siya whwonkaiyam.
22 Mi wim kima iikamim Krais siirim, iki nupai nupaiyim simiirim kimiirin Adi Komii siya ninkiamasu haiginiuwim Juda iikam krimaka mi kima whiekakarin ini omakanan ywowim Adi Komii siya nwowam Adi Komii siir naeyiuin siir. Iriig.

3

Dimin taeminim Pol siya tirim, siya Judami piugana saiir bi tirkin

1 Kara Polkin, yipikin maeyauwa mii biyie miriiya saiir saiira hiugrimkripkiikikainanaeyin. Dimusi rani, kara Krais siir yai kibi kibi imiir boinmimauugin iikam kimiirin, kara Judami piugana saiir bi boinmimauugin, kara nhwo Adi Komii krimiir Wanin siiramin iikam kimiiram kwisboinkikin.
2 Kara hiniina naingwowi kima bidiyar wakaeyim ta Adi Komii siir naingwobumbuwa kariir hauugiya mi kariirin siya nimbingikin siir mii aiir miriiyam iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam.
3 Mi ti dimin taeminim biiya niki haigiprakaiyim yim Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginiuwim mi siya kariir bidi yiisiimauuwin mi kara simiir asi ninokninkini. Biiya ti diminin kara kimiiramin siirar niki win boinkikin.
4 Mi kima simiir mwaini mi kima wi haini ninokninkini kara Krais siir dimin taemin imiirin ina sibgu inomokninkinim yipiki biiya Adi Komii siya niki haigiprakaiyim.
5 Mi biiya iikamim simiir bi ninokninkinkim mi tariinanin simiirin Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginiuwim mi siya simiirin krimiir bidi yiisiimauuwin kamim yipiki siya nimbingiyim siir aposel inkam mi siir profet inkam nwowam mi siya ti dimin taeminim krimiir niisiimauugin siir naeyiuni.
6 Mi yaiyim yipiki siya nanaakninkiigiyim yim ti sima, mi iikamim yipiki Judami piugana saiir karamaeyim simiirin Adi Komii siya bidi tirkiyim Judami piugana saika mi simiirin wi piugan kwiruwar nwo haiginiuwi siir yai kibiya saiir kirieni mi wi piu kwiruwar nwoki owiskiyim mi ti dimin taeminim siya nimbingiyim siya wi krimiir hauuwi siir iikamim Krais saika namasukikiniyim. Dimusi rani, ti dimin taeminim Krais siya tirkiyim krimiir simiirsika.
7 Siya kariiram naingwokwonanaekin mi kariirin siyar whinkinsiis haiginiugin siir naingwobumbuwa Adi Komii siya nimbingiya siir Yai Win Kibi aiir boinmimauuwam siir kirie komiiya saiir kirieni mi kara dimin taeminim siya boinim kara tiram simiirar mi tirkin.
8 Adi Komii siya kariiram naingwokwonanaekin mi siir naingwobumbuwa kimidiniya kariir haigiyiumauu kariirin siya nimbingikin. Karairgin inkamin iki iikam whiekakim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiir mhoiigimhoii nwowin. Kariirin siyar nimbingikin Krais siir yai kibi aiir boinmimauuwam iikam kimiir iki Judami piugana sae iikamim sim tani ti yaimin diminim Krais siya tirim krimiir. Mi ti yai kibi kibiyim Jisis Krais siir boinim yim dimin kibi kibiyim simakisima nwowim yim simiir yaimwokiyaimwo ima mi simiirin iikamki mwainim wi dig nwo rani. Niingaka.
9 Siya kariirin minam nimbingin iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim mi sima wi ti digworaekwowim idowiiya nwo karam nwowim wi simiir nwoki inokninkinim. Biiya, iiya Adi Komii siya ti dimin taemin imiir nonkwokwobwakainan siya ti siir kwoinin siya hidaigiyin biiyar nimpriowin mi ini tariinanar yadigniyin.
10 Mi ta hiriinan saiirsika, ti iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siir piugana saiirim siya simiir asi niisiimauugin. Mi yim sima paekwosim ikim mi yipiki ninomor kouan kirieyim sim kigirkakiyim simiir siir ninokninkinpai ninokninkinpaiyim.
11 Mi ti dimin taeminim Adi Komii siya tirim siya siir kwoin iiir swoki aingwo tirkin yipiki biiya siya nimbingiya krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir kirieni.
12 Nim krima Krais Jisis siir yai imiir wakaeyokna api mi krima Adi Komii siirsi kipi nidid. Yio krima ina ninokninkinim ta saiirin mi krima Adi Komii siiram dam mi dimin taeminam siiram sriii mi siya wi digiumii krimiir haimriiyiu rani.
13 Kara kimiirin pi hiniina boini, kima kipi nidid ti dimin biyieyim kariir nonkwobumbuninkin haiginiuwim simiirsiyin. Dimusi rani, kara iikam kimiir whinkinsiis haiginiugin. Wim, kima mairgimairga dwoninae. Dimusi rani, wim kima inig komiigak bidi ywowim

ti dimin taeminim kariir kiyopsimsibgi haiginiuwim simiirsi mi ti digworaekwowim iikam kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

Pol siya hiniina naingwowi iikamim Efesas hiranim ina ninokninkinim Krais siya naingwokwowi aiirin simiiram.

14 Kara ha naingwowi ti dimin kirie kirieyim Adi Komii siya tirkiyim mi ta hiriinan saiirsika kara ogmwo siiram ha waisii hiunanaiinamin mi kara Adi Komii siiramin nhwo ina kwisboinin.

15 Adi Komii siya siir paekwosimim ninomor kou hiranim simiirin iikamim nuanim krimiir hauugikim siir inigni.

16 Kara Adi Komii siiramin hiniina kwisboinkii, siya siir digworaekwo imakan siir kirie komii aiirar nwowi mi siya siir naeyiuin wi kimiir kwoinau waraur nikropkii mi kima wi kwoin kirie nwoki owim,

17 mi kima wi Krais siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyoknam mi siya wi ini haniin saiirsi kwirii idwokaii kimiir kwoinauin. Kara hiniina kwisboinkii, kimiirin wi naingwobumbu Adi Komii siya hauuwi mi ta hiriinan saiirsika siir kirieya kimiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi irni nwirniyam naingwokwowim mi ti simairgim digworaekwowim krima tiranim simiir bwamkibwamim, paeni haniin pae siir mii imiir kinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan mi omakanan, omakani kougou yaewaowim nu hir nokwowiniyim simiir hiriinan.

18 Mi ti dimin taemin hiriinanim yim wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi iki Adi Komii siir iikamim hinda tindanim kima wi haini ninokninkinki Krais siya naingwokwo aiirin kimiiram ya komiigikomii ieyairga, ya ini ninomor kou saiir haibura mi aeya ini prieikipriei ywowa mi aeya ina mi inirnankainaiinama mi siya krimiiramin pranae pranae bi naingwokwokin.

19 Ihi, kara minam naingwowi kima Jisis Krais siya naingwokwonanaeiya kimiiram saiirgisaiir dinokninkin ta siya naingwokwowiya krimiiram ya whoimoni rani. Mi krima siya naingwokwonanaeiya krimiiram saiirgisaiir bi ninokninkinkim. Kara ha naingwowi, ti dimin taemin komii komiiyim ti Adi Komii siir kwoinau nwokaiyim wi iikam kimiiram niti mi kimiir kwoinim wi sima mirninkinkikaii.

20 Mi ta hiriinan saiirsika ta Adi Komii siir kirieya ta krimiir tir nwokaiya wi idwo saeyar swoki inkin hauugii ti diminin krima sriigiyin siiram siya tiram mi diminin krima naingwowiyin, ta siir kirie komiiya siya haigiya krimiir kwoinau.

21 Kara hiniina naingwowi, nim krima siir piugana saiir iikamim mi tiriiginim krimiir yiinieyim krimar witswo siir inig iiir hainan. Dimusi rani, ti Jisis Krais siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi, krima siir inig iiirin hiriiyar hainanyokiyokiikaeyam ya ta yaiya yai kaimwo aeyairga. Iriig.

4

Mi nim krima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim nim krima Krais siir piunan ywowim

1 Kara Polkin, yipikin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin. Dimusi rani, an kara Biiyan Inkam Komii siir mii aiir miriigin. Kara iikam kimiirin iig yai asi boinkii wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir sibgu apikim yipiki biiya Adi Komii siya nimbingiyim kima wakaeyokna apam.

2 Inkamin inigakin si haniin kipi nwo. Nhirmi yaimin diminim simiir wakaeyokna ap mi kimiirgikimiirar kwoinin yio dikwowaisii ti dimin taeminim nhirkim sim tirim kimiir simiirsi mi ti dimin taeminim kimiir nomiiyauim naingwo tibmiiyim sima kimiirar tirbuga windi kima simiirin io kipi niki anka osisau, kima ti sima tirin siiramin hindara daingwokwonanae iski.

3 Adi Komii siir naeyiuin iikam kimiirin kwoin whirua siya nwowaiginiugim mi kima iripa nongwomamair aeyamin kirie hiriiyar dwokripkai. Mi krima iripa damasukikin ti uridin yipiki dimin taemin kogiyin iripa sima nwowam siir hiriinan dwo. Mi krimiirin nwirua nwowamin hiriinan mi tirkin.

4 Mi iikam whiekakim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiiniyim, yim sima ini piu kwirkikwiruwar ywowiskiyim. Adi Komii siir naeyiuin yio nwirkinwiruwar mi owiskiyin mi siya ini ini haniin krimiirar kwirii idwokaiyin. Mi ti hiriinan siyiuin, Adi Komii siya krimiirin hiriinansi nimbingin mi krimiirin iripa asi ninkiamasu haiginiugin nwirkinwiruwar nwowam mi ti dimin taeminim Adi Komii siya nimbingiyim sima niti wi krimar nwoki inomokninkin digswowim mi nim krima wi mairgimairgar nwowini ti digworaekwo kibi kibiyim simiiram nwokwokinim.

5 Mi ti Biiyan Inkam Komii nwiruwan yio Jisis Krais siyairgin. Iikam krima siiram naingwo tibmii kiinim krima baptais kwiruwa saiirarar baptaiskim, krima yaeya yaeya bi baptaiskim hiniina niisiimauuwam nim krima Adi Komii siir piugana saiir iikamkim.
6 Adi Komii sasairgin nwowin mi siya iikam krimiir Adi Komiigin mi iikamim naingwo tibmiiyim ini siyar kigirkakim mi siya ha napninopkainaniyin krimiiram mi hiriiyar ini oniyam. Mi siya ini krimiirgikrimiirar mirii nonkworinukripkainiyin.
7 Krais siya krimiirin hinda whisariiyar priihauugikin kirieya yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir sibgu whinkinsiis haiginiuwam. Mi siir kirie komii komiiyim nhirim wi krimiir yapa yapa nwonira hauuwi mi ta hiriinan saiirsika krima wi ti miipai miipaiyim simiir nwoki tirim.
8 Mi Adi Komii siir yaiyim yipiki biiyan kamim sima winkiyim yokwoni yim ti dimin taeminim sim boinkikim. Sima hiniina boinkikim,

mi iiya Krais siya swoki ama Adi Komii siir oma hiriir mi iikamim yipiki biiya Setan siir iin nonkwowim simiirin siya bidi swoki anmaiwarkainam, inkamin maeyaua mii biyie miriiya sae hiugripkiikikaiiyin siir hiriinan mi simiirin siya wi hauuwi siir dimin miiyik miiyikim simiir.

9 Mi ti yaiyim yim hiniin dimusi boinkim siya koua bidi yamin? Sima hiniin dimusi bi boinkim, iiya siya biigibii siir om hir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin mi nu tir nauni oniyin iikam krimaka
10 mi inkamin yipikin nua tiriir niki iuunaiiniyin siya bidi swoki amin koua hiriir, siya waua saiir nidwokainaiinamkin Adi Komii siir oma hiriirin mi ta hiriinan saiirsika siir naeyiuin iki omom omomim hinda tinda nwowim simiir asi ninyokiigikim.
11 Sasairgin kirie iikam krimiir hauuwiyin mi simiir nhirim simiirin siya nimbingikim aposel inkam nwowam, yipiki dimin taeminim Krais siya tirim simiir boinmimauuwamim. Mi iikamim siya nimbingiyim yim profet kam ima yipiki Adi Komii siir yai imiir nanaakninkiiyim. Mi kam nhirim siya simiirin yai napboinmamauuwan inkam yokmwin owaiginiu mi ti iikamim, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyim sima naingwo tibmii kiinim. Mi iikam nhirim siya simiirin miiya iikam nowomwarkaiyiuwiya saiir yokmwin owaiginiu, yipiki iikam imiir kigriraowiyim mi simiir whinkinsiis haiginiuwam sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim.
12 Krais siya iikam krimiirin ti dimin taemin hiniinim sim hauugikim mi ta hiriinan saiirsika, ti dimin taemin hiriinanim krimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi siir mii aiir miriiyam mi ta hiriinan saiirsika nim krima yipiki Adi Komii siir piugana mi yipiki Krais siir piua nim krima siir mii aiir miriiyim wi digar nwowi iki iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiis haiginiuwim simiir naingwo tibmiiya kirie saeya nwowim.
13 Mi dimin taeminim yim wi hiriiyar nwoyokiyokiiyami mi wi kwoin whirua krimar nwobudgii ti Adi Komii siir digworaekwowim yipiki krima wakaeyokna apiyim mi dimin taeminim kwoin whirua krima nwowiyim Krais siirim simiir mi ta hiriinan saiirsika krima wi asi kinantiokii mwriinami. Mi krima wi inkam bimbiuwi nwo rani, krima wi Krais siir hiriinanar swoki owi.
14 Mi krima tariinanin ti hiriinan nwowi mi krima wi yinisisimim yipiki rirmiiya nwo karam nwowim wi simiir hiriinan nwo rani mi ta hiriinan saiirsika krima wi iki yai niksisaeyim sim wakaeyokna ap rani. Iikamim ti hiriinan yai imiir wakaeyokna apiyim yim ini iya op idwo nakiiriririya mi hinda tinda ha priiyakii priiyakiiyamiya ini saiir hiriinan ywowa. Mi ti iikam hiriinanim yim inkamim yai bibiyieyim simiir wakaeyokna apiyim yipiki iikami kwoin kiyaiiyim mi ti yaiyim sima boiniyim yim niksisae yaigim.
15 Mi krima ti hiriinan kipi nwo. Niingaka. Mi krima Adi Komii siir yaimwokiyaimwowim simiir boinam daingwo mi krima irni nwirniyam dinan aingwokwo krima tiriya saiir hiriinan yipiki wi krimiir whinkinsiis haiginiuyokiyokiiyami mi wi krimar nwobudgiyim Krais siir hiriinan.
16 Krais siya ini krimiir kou ywowin mi iikamim yipiki siir piunan nwowim krimiirin siyar kigriraowi mi krima yapa yapan wi siya nimbinim krima tiram wi simiirar tiri. Nim krima ini iga iin mi mai piu minan ywowim mi krima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis haiginiu mi krima wi piu kwiruwa nwoki owim. Mi krima dimin taeminim ti siyiu hiriinanin siir tiri, irni nwirniyam ninan aingwokwonaei mi mhoiiya Adi Komii siir piugana wi kirieyar namwoiuwi. Ɨriig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim sima wi dimin taeminim biiyanim wi digiumii simiir haimriiyiugigi.

17 Tariinanin kara kimiirin pi igao yai boinkii. Dimusi rani, kariirin Jisis Krais siya nokmwin okwohaiginiugin biiyan inkam nwowam. Mi tariinanin kima dimin taeminim

iikamim Adi Komii siir piugana saiir karamaeyim sima tiriyim simiir kipi kigna ap yim sima diminim biyiekibiyie nwowiyim simiiraramar naingwowi.

18 Simiir kwoinim ini inkamin niibwomambwo napwiiyin sikwo paeaka bigna ap karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Yim sima dimin biyie biyieyim Adi Komii siya naingwo karamae nwowiyim simiiraramar naingwowikim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siir dimin taemin imiir bi ninoknинkinkim mi simiir kwoinim sima simiiram bi naingwokim.

19 Mi ta hiriinan saiirsika sima piugi paniinsi yopaisi. Simiir kwoin komiiyin ti dimin biyie biyieyim hii min priininae priininaeiyim simiiraramar naingwowi, simiir wakaeyokna apim mi simiir kwoinim hapi i aeya niwaoki simiir sibgu wakaeyokna apim.

20 Mi iikam kima krimiir bi wakaekim mi krima bi boinmauugim kimiirin Krais siir yai imiirin ti hiniin siyiuin si wakaeyokna apim. Niingaka.

21 Kara ha ninoknинkini wim kima Krais siir yai imiirin bidiyar wakaeyim iikamim ha nitim siir yai kibiki kibi imiirin sima ini anaaknинkii haiginiuni mi simiirin sima ini boinmimauuni kimiirin.

22 Wim kima ti hiniin dimin taeminim sim boinkim. Biiya wim kima kimiir kwoin biyie iiirar napkin. Mi ti kwoin biyie hiriinanin ti kimiir boinin iinokiinokin kimiirin siyar tiri siyiu biyieni nwowamin. Mi kimiirin wi siyar nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi sima kimiirin wi hiniina boini, ti dimin taemin hiniinim sim tirim mi kimiir digiuwin wi simiir nwoki haimriiyiugigim mi kima simiirsiyin wi aru nwoki owim.

23 Mi kima ti dimin hiriinanim simiir tiri mi kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siir naeyiuin siir kirieni.

24 Kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siya nwowaiginiuim yaeya kwoin win. Mi kimiir kwoinim wi siya tirkii dimin miiyikim simiir napim mi simiir tirim Adi Komii siiram mi iki nhirim simiiram warar.

25 Mi ta hiriinan saiirsika, iikam kima, irira nwoniran kima ti dimin biyie biyieyim priiyiksasaeiyim simiirsi dapyok mi ti yai bibiyie hiriinanim yim ti itnoudninkiigi. Mi kima irira nwoniran irni nwirniyin yai miiyik miiyik imiirarar boin. Dimusi rani, krima irira nwoniran Krais siir piu haimii haimiigim.

26 Mi iiya kima dimin biyie biyieyim io simaka nwowiyim, kima kimasiyar mintiraona mi kimiir kwoinim sibgu dwowipisu. Mi ta hiriinan saiirsika kima wi kimiir kwoin imiir kiwaki rani, io nwowamin mi kimiir tiramin dimin biyie tiram. Mi io nwoni siyiuin yio ha ti sibgu tirsisauu ti dimin hiniinin. Mi ta iowa bieki nikiiyamam kipi. Mi biigibiiyin wari kimiir kwoinin io nwowiyin siir ti digi.

27 Mi mhoiiya kima wi Setan siiram kiwaki rani, simiir kwoin imiir kiyaiyim mi siyiu biyie kima tirim.

28 Mi tiriiginim biiya biiyanim mi ti tariinan nwo ikim yipiki hii tauaeyim, sima wi ti dimin imiir kipi swoki tirmimin tiriiginim yim wi ti digi. Mi tariinanin sima wi ta mii aiirarar donkworinu mirii iski mi ta hiriinan saiirsika siya ti iikam paeprikabim simiirin wi hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiuwi.

29 Mi kima dimin biyie biyieyim kimiir mhii kwoinau nwokaiiyim simiiram kipi kiwaki kimiir yaigi kaokwo boinim. Kima yai kibi kibiyim yipiki wi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwanim yipiki kimiir yai imiir wakaeyim wadie sima sibgu idwokaeyamim simiirarar boin.

30 Mi ti dimin taemin hiriinanim kima Adi Komii siir naeyiu iiir kipi tir mairgimairga nwo karam siya nwowim. Dimusi rani, siya siyairgin yipiki kimiir nimbingiyin. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya mhoiiya wi hiriinan saiirsi nanmaiwarkainaei mi kima hirin wi saikar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin.

31 Dimin biyie biyieyim io iigwir iigwir nwowiyim mi whwonkam nokiya karamae nwowiyim, mi mhii hinsima nwo karam nwowiyim dimin taeminim simiirin digiumii ti haimriiyiugig. Mi kima yai kipi kauwoksinan mi yai kripiinanii kipi mi kig iikam nhirmakan mi ti yai bibiyieyim kimiir haipridkikaiyim kimiirin wi siyiu biyie sima swoki tiri dimusi rani, simiirsika.

32 Mi haniingi niuwi nhirim simiir yapa yapan sibgu tirhaiginiu mi irni nwirnisi dinaingwoyimyok mi dimin biyieyim iikam nhirkim tirim kimiir irni nwirni simiir haiyoprimdiyiumiigi mi simiirin hiniina boinki, sima dimin komii rani. Simiirin Adi Komii siya haiyoprimdiyiumiigiyim krimiir dimin biyie biyieyim simiir krima tirim simiir saiir hiriinan tirkiyim mi ha boinkiyim hiniin yim dimin komii rani. Dimusi rani, nim krima Jisis Krais siir iikamkim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii krimiir Wanin siya krimiir dimin biyie biyieyim asi haiyoprimdiyiumiigikim. Iriig.

5

Iikam krima dimin kibi kibi imiirarar wakaeyokna ap

1 Dimusi rani, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yinisisimkim yipiki siya naingwokwonanaeiyim mi kima siya tiriya saiir hiriinanar timi tir.
2 Irni nwirniyam dinan aingwokwo biiya Krais siya naingwokwonanaeiya krimiiram saiir hiriinan. Siya bidi iki aonamin mi ti dimin hiriinanin siya tirkiyin yio ini dimin taeminim piuii miiyik whakiyin kamim sima ninkin imiiyaeiyim Adi Komiini ini simiir hiriinan ywowim.
3 Wim kima Adi Komii siir iikamkim mi ta hiriinan saiirsika wim kima dimin taeminim hii priinanae priinanaeiyim simiir paniinsi nidwo boinaisi. Mi kima diminim piu iikamkim nopaiiyim mi dimin taeminim yipiki kimiir kwoin imiir tiriyim kima kigmairam simiir kipi tir.
4 Mi kima dimin biyie biyieyim piu iikamkim nopaiiyim simiir kipi boin mi diminin yipiki iikamim naingwo tibmiiyim sim nomboboin karam nwowiyim dimin taeminim bwam karamaeyim mi yai bibiyieyim nididgak nwowi ikim. Mi haniingi niuwi kima yaiyim diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir inig iiirarar hainan iski.
5 Wim kima ti dimin taeminim simiirin ina sibgu inokninkinim iikamim yipiki hii priinanae priinanaeiyim mi yipiki dimin biyie biyieyim sim tiriyim mi iikamim yipiki dimin taeminam kigmairiyim, ti komkid min hiniinim sima huniyim uruwai siyaowai. Kima ti iikam hiriinanim simiirin ina ninokninkinim yim wi hiriir nam tani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani mi wi Jisis Krais saika mi o rani.
6 Kima iikamim kimiir priiyiksasaeiyim simiiram kipi kiwaki iki simiir yaiyim naekak nwo karam nwowiyim simiirin kimiir boinmimauuwim mi ti yaiyim ti kara boinkiyim yim miiyik rani, yim pi niksisaekim. Mi ti hiriinan iikamim yipiki hiriinan dimin biyie imiir tiriyim yim wi Adi Komii siya nonkwoniinwomwiirninkin haiginiuwi ti dimin taeminim kara boimimauuim kimiir.
7 Mi kima ti iikam hiriinanim yipiki ti hiriinan dimin biyie imiir tiriyim simaka kipi namasu.
8 Biiya wim kima kamim niibwomambwo napiyim sim haniin nwokim mi tariinanin wim kima iikamim yipiki Biiyan Inkam Komii siirim wim kima ini iikamim nabie sibgu kigomok apiyim ini simiir hiriinan ywowim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api.
9 Mi ti dimin kibi kibiyim ti iikam ima napiyim yim ini bienan ywowim, yim sima min niisiimauugim dimin taeminim kibi nwowim simiir yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi piki hiniin dimin ikim yai mwo boiniyim.
10 Kima dimin taeminim kima naingwowim simiiraramar daingwo mi simiirarar kinanankiu kima napamin mi Biiyan Inkam Komiiyin wi mairgimairga nwoki owim.
11 Kima dimin biyie biyieyim yipiki niibwomambwonan nwowim iikamim sima tiriyim simiir kipi nap. Mi kima dimin taeminim sima tirim danaakninkii haiginiu mi simiirin ha boin, wari sima tirim yim miiyik rani.
12 Mi dimin taeminim iikam ima nimprio tirim, kara simiirin nididgak nwowi kimiir boinmauuwim.
13 Mi kima ti dimin taeminim ti iikam ima tirim simiir nanaakninkii haiginiuwi mi sima wi haniingin ninokninkinkii ti dimin taemin hiniinim yim miiyik rani, yim ini biyie ywowim. Yim ini bieki si whwoyakiiyim mi iikamim dimin taemin imiirin sibgu kigomokiiyim ini simiir hiriinan ywowin. Iiya kima dimin biyie imiir boininkiiyim yim wa naonami mi ti digworaekwo hiriinanim yim ini paeya inkamki si haingimugiiya omaka ini saiir hiriinan ywowim mi ta niiya pa nakii mipi nabie sasar nwokii.
14 Dimusi rani, ti dimin taemin hiniinim simiirsika, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa ya hiniina boinka,

yipiki kira naonan nwowin mi yipiki waraur kiwokinin, kima dinsiingi. Mi ta hiriinan saiirsika Krais siya wi kimiir kwoinau asi kwirii idwokaii mi siya wi bieyin kiriir whwoyaiyin wi siir hiriinan nwowi.

15 Mi ta hiriinan saiirsika kima wi asi mintiraowi ti dimin taeminim kima tirim simiirsiyin. Kima dimin taeminim iki iikamim yipiki ninokninkin karamaeyim sima tiriyim simiir hiriinan kipi tir. Mi hiriinanki niuwi kima iki iikamim yipiki dimin taemin whiekakim sim ninomokninkiniyim simiir hiriinan tir.
16 Yim ti iiyim yim ii paii rani mi iikamim siyiu bibiyie tiriyim kima mintarao mi kima Adi Komii siir mii kibi kibi imiirarar tir siir yai kibi kibi imiir nanaakninkii haiginiuwam.
17 Mi ta hiriinan saiirsika, kima habwhaowaenan kipi nwo. Kima dimin taeminim Biiyan Inkam Komii siya naingwowiyim kima napam kima simiirarar wakaeyokna ap.

18 Op bibiyie kipi kwiyae mi kima op bibiyie kwiyaei wim wi pi kwiyae whaowaei mi wi
dimin biyie tiri. Mi haniingi niuwi, kima Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwaki ini haniin
siya kwirii idwokaiyim kimiir kwoinim mi dimin taeminim kima tirim yim wi siyar nwoki
kigirkakim.
19 Kima mi kimiir nomiiyau ima kima Adi Komii siir yai imiirin diriyar kiritmai boinki mi
Adi Komii siir mwai imiir wao. Kima mwai waowiyim mi Biiyan Inkam Komii siir inig iiir
hainaniyim kimiir haowidim mi diyamir ikim mi iki dimin taemin nhir ikim, kimiir kwoin
komiiyin simiirgisimiiramar daingwoki.
20 Ɨinokiinokin Adi Komii siir inigin Jisis Krais siir inigni hainanprapraski ti digworaekwo
imiirsiyin. Ɨriig.

Pol siya ta yaiya iikamim yipiki nonkwonam simiir boinka

21 Kima ti nomiiyauim simiir yai imiir wakae mi yim sima kimiir imiir timi wakae. Dimusi
rani, wim kima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim mi wim kima siir inig iiir hainankim.
22 Wig wim kima yipiki kamkakim, wim kima kimiir kamim simiir yai imiir wakae kira
wakaeiya Biiyan Inkam Komii siir yai imiir saiir hiriinan.
23 Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, kimiir kamim kimiir kouwin ini simar ywowim mi
ti hiriinan siyiu kaimwowin Krais siya iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim simiirin
hiriinanar mi tirikin. Siya kimiir nanmaiwarkainam naokin mi siya ini mwonan ywowin
mi wim kima siir piua saiir piu haimii haimiigim.
24 Ɨni ti iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim Krais siir wakaeyokna apiyim ini
simiir hiriinan ywowim. Mi yim wigim yim simiir kamim simiir yai imiirar timi wakaeyok
mi dimin taeminim sima tiriyim simiirar timi wakaeyokna diriraerar.
25 Mi wim kima kamim yipiki wig nonkwonam, kima simiiram daingwokwonanae Krais
siir hiriinan siya naingwokwonanaeiya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram. Siya
krimiirsi naokin krimiir whinkinsiisam mi krimiir swoki anmaiwarkainam.
26 Mi ta hiriinan saiirsika siya iikam krimiirin dimin whirki kimbu karamae asi tirkikin.
Dimusi rani, krima siir yai imiir wakaeyokna apkim mi krima op ha baptaiskim.
27 Siya ti dimin taemin imiir tirkin mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin Adi Komii siir
piugana saiir iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowiyim simiir hiriinan asi nwowi
iikamim yipiki paowaigi piskomkopou karam nwowiyim simiir piuim ini simiir hiriinan
ywowim. Krima ini wig kibinan ywowim yipiki wi Krais siya nonkwonaei.
28 Mi ti siyiu hiriinanin Krais siya naingwokwonanaeiyin iikam krimiiram mi kam
kima kimiir wig imiiramin kimiir piu aiiramar naingwokwonaeiyim saiir hiriinan
daingwokwonanae. Mi tiriiginim yipiki simiir wig imiiram naingwokwonanaeiyim, yim ini
tiriiginim yipiki simamar naingwokwonaeiyim ini simiir hiriinan ywowim mi sima ini piu
kwiruwar ywowiskiyim.
29 Inkam nwir karamaeyairga siirgisiir piu aiirsi boriisopim mi saiir nonkwobum-
buninkinim. Niingaka. Siya saiirin pa sibgu kigriraowi mipa mi imiiyaei. Mi ta hiriinan
saiirsika siya wadie asi sibgu owi, Krais siya kigriraowiya Adi Komii siir piugana saiir iikam
imiir saiir hiriinan.
30 Siya krimiir asi kigriraowi. Dimusi rani, nim krima siir piugana saika bidi yama-
sukikinim mi ini nwiruwar ywowiskiyim.
31 Krais siya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim, nim krima ini piu kwiruwar
ywowiskiyim. Dimusi rani, ti Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim
hiniina boinkikim, inkamin yipiki wig nonkwonaei yio wi siir yopii ad owiir haiburgigi mi
siya mi siir wig aeya sowa wi nwiruwar nwowiskii mi sowiir piua wi kwiruwar nwowiskii.
32 Tiki yaiyim yim kaimwowairgim. Mi an kara hiriiyar naingwowi yim sima Krais siya
mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim krimiir boinmimauugim.
33 Mi ta hiriinan saiirsika mi sima kaimwowar swoki boinki kamim yapa yapa simiir yapa
yapa wig imiiramar daingwokwonanae siyamar naingwokwonanaeiya saiir hiriinan mi
wig wim kima kimiir kamim simiir inig imiir hainanprapraski. Ɨriig.

6

Pol siya yopii ad mi simiir yinisisim ikim simiir boinkin

1 Yinisisim kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. Dimusi rani, simiirin Adi
Komii siya nimbingikim kimiir kigriraowam yio ti hiriinan siyiuin yio wadiekin.
2 Mi Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim yim hiniina boinkim, kima
kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna.
3 Sima ti hiniina boinkikim, kima simiir napi mi kima nu tirin wi ii prieiyar nwoki
okwoyokiyokiikaeyamim. Yio tiriiginin Adi Komii siir biigibiiyan siyiu komiiyin siya
boinkiyin krimiir yio siya dimin kibiyin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir tiram.

4 Mi yopii ad wim kima kimiir yin imiir kipi nikwao boin iinokiinokin mi yim wi mairgimairga kimaka nwo karam pi nwowisi. Mi kima simiirin min dikwao boin mi min niisiisiimauu dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima tiram simiir. Ɨriig.

Pol siya iikamim yipiki whisarii mii priimiriiyim mi tiriiginim yipiki simiir kigriraowiyim simiir boinkin

5 Mi wim kima iikamim hinda whisarii mii priimiriiyim, wim kima tiriiginim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir wakaeyokna ap mi kima simiirin sibgu sibgu mintirao Krais siir kima tiriya saiir hiriinan.

6 Inkamin kiriir kigriraowiyin siir whwonkam ida ara kipi mirii mi siya kiriir kigi mi siya wi ha boini kira wadiekin. Niingaka. Ɨigwir iigwirin kira kiriir miiya saiirar mirii iikamim yipiki Kraisni wakaeyokna apiyim sim hiniin, dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram kima simiirin kwoinki daingwo diriraerar.

7 Dimin taeminim iikamim whisarii mii priimiriiyim kima tiriyim umir min hai karamae kima nwowiyim kima simiiramin mairgimairga dwo. Dimusi rani, kima simiirin inkam aram tir tani simiirin Adi Komii siiram kira tiriya saiir hiriinan tir.

8 Kima ina ninokninkinim. Dimusi rani, Biiyan Inkam Komii siya wi krimiir whiekakar niyopkiiyiuwi, iikamim whisarii mii priimirii ikim mi iikamim rirmiiya nwowi ikim. Mi dimin kibi kibiyim siya tiram naingwowim siya wi krimiirar tirswowi.

9 Mi wim kima kamim yipiki iikamim kimiir miriiyim simiir kigriraowiyim, kima ti iikam imiirin siyiu miiyik sibgu tir. Mi simiirin yai bibiyie kipi boin mi kipi mi ikwao boin sima nididamin mi simiir tirim kimiir yai imiir wakaeyam. Mi Biiyan Inkam Komiiyin yipikin Adi Komii siir om hir nwowin, iikam whiekakim ini siyar kigirkakin. Dimusi rani, mhoiiya iikam imiirin wi siya hidi mi siya wi hiniina naingwo rani, inkamin yipiki inig komiigakim mi inig karamae ikim siya iikam whiekak krimiirin wi hirii hiriinankinar hidswowi. Ɨriig.

Iikamim naingwo tibmii kiniyim yim ini kamim yaii niniiyim ini simiir hiriinan ywowim

10 Kara kimiirin nikopkaigiyan yaimirsisimim sim boinkii. Kima dimin komiiyin Biiyan Inkam Komii siya hauuin kimiir siirin sibgu donkworinu.

11 Kimiir kwoinim ti dimin komiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya hauuin kimiir siir higriniu, yim ini nhaonan ywowim, nhaowa kimiir piu aiir haigiprakaiyam. Mi ta hiriinan saiirsika kima wi iki dimin biyie biyieyim niksisaeiyim simiirsi nwoki okworinuwim kimiir kwoinin Setan siya kiyaii.

12 Krima inkamaka niniiyam tir tani krima yiu bibiyieyim ninomor kou nwowiyim mi Setan siya mi nomni yiu bibiyie ikim mi dimin biyie biyieyim ti nu iiir kigriraowiyim simaka niniiyam tiri.

13 Mi ti hiriinan saiirsika, kima Adi Komii siir dimin taeminim simiir haii mi tiriiginim kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi nhao sau mi irim hipigni haniin. Mi mhoiiya ii biyieki niti mi kira mi Setan siya kowar ninii mi kira ninii mi yaii saeya ha digii kira wi wadieyar sibgu okworinukripkaigii.

14 Kima dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim simiir hai mi kimiir kwoinim yaimwokiyaimwo imiirarar haigi okai, inkamin yaii niniiyin si kikogiya piuwopa siir mhiipwo iiir saiir hiriinan. Mi kira mii miiyik sibgu mirii mi kira Setan saika ha ninkinyaeyaowi kiriirin wi nhaoni haniin saeyar higriniuwi.

15 Kima Adi Komii siir yai kibi kibiyim simiir danaakninkii haiginiu mi iikamim simiirin wi iripa saeya nwoki ingwomamair aeyaiginiuwim. Mi ya tariigina ya wi suwa kima niiya kimiir iga imiir nikwoiprarsi ini saiir hiriinan ywowa mi kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi mi kima wi nhwo whin tani.

16 Mi kima ti dimin hiriinanim kara boinim simiir tiri mi hiniina naingwowi, Jisis Krais siir wakaeyokna api, tiriiginim yim wi nhaonan nwowi dimin biyie biyieyim hipigim paekakim sim hiniinim mi sau ikim yim wi simar niriimduwini mi sima wi iikam kimiir niyopakaiyiu rani. Mi kima siir wakaeyokna api mi siiram naingwowi tiriiginim kiriirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi. Mi hiriinankiniuwi Setan siya dimin biyieyin paeni haniin kimiiram kabitkii kimiir kwoin imiir niugrimkripam yio wi dig nwo rani yio wi pi wokitki mi siya wi pi tingiyami paeni haniin.

17 Adi Komii siya Jisis siirin minam nikropkikin pi naowim mi krimiir nanmaiwarkainam. Mi kima ti hiniina naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi, pagra inkamki sim haiginiya simiir mwo imiir saiir hiriinan. Mi kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei yim wi kamkiunan nwowi, yipiki wi Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwi krimiir.

18 Adi Komii siir naeyiuin iinokiinokin kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi kira nhwo Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iiir hainani. Ɨinokiinokin kima, kimasiyar mintiraona wim wi piugi piyaowisi. Kima Adi Komii siirim srii iikam imiirin siya kigriraowim mi siya whinkinsiis haiginiuwim yipiki siirim.

19 Kima Adi Komii siiramin kariiram srii mi kariirin wi yai siya nwoki hauuwim. Mi hiriinankiniuwi kara wi nidid rani, siir yai kibi kibi imiir nokwo boinmimauuwim yipiki biiya siya tirim simiir.
20 An kara ti inkamin yipiki yai kibi kibiyim sim nanaakninkii haiginiuwiyin ini siir hiriinan ywowin. Dimusi rani, ta maeyauwa mii biyie miriiya kariir hiugripkiikikaiya saiirsika. Kima Adi Komii siiram srii kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika kara siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwim wi nidid rani. Yio simiirin wi karar nanaakninkii haiginiuwi ti biiya kara nonkwowim simiir hiriinan. Iriig.

Pol siya siir yaiyim nikopkaigiiyim simiir boinkikin

21 Tikikasin krimiir nomiiyauin yipikin krima naingwokwonanaeiyin, siya wi sipi niti mi ti dimin taeminim ti nimbimbiiyamim kimiirin wi siya nini boinmimauuni. Siya inkam wadiekin siya Biiyan Inkam Komii siir mii miiyik miiyik imiirarar miriigin.
22 Siirin kara nikropkii iikam kimiiram kimiir boinmimauuwam dimin taeminim kima ninomokninkinanim hiniin, nim krima wadieyairgim mi wim kima wi mairgimairgar nwoki owim.
23 Kara ti hiniina sriigi Adi Komii krimiir adin mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siya kima wi Adi Komii siirgisiiramar naingwo tibmii kiini mi kima wi iripa nongwomamair aei. Mi ta hiriinan saiirsika wim kima wi Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram asi naingwokwowi.
24 Kara Adi Komii krimiir Wanin siiramin minam sriigin siya iikam kimiirin wi siir naingwobumbuwa saiir nwoki hauuwim yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram naingwokwonanaeiyim mi yipiki siir wakaeyokna apiyim mi siir yaimin dimin imiir wakaeiyim sima tira saiir hiriinan. Iriig.

FILIPAI

Ɨiya Pol siya om Rom hir miriiya mii biyie mi siya ta yokwowa ha winkika. Biiya siya om Efesas hir bidi ywowin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Filipai hiranim yim umir digworaekwo bidiyar mi haingiriyiu haiginim mi sima ina hauugiyim Pol siiram hiriir maeyaua mii biyie siya miriiya. Mi Pol siya ta yokwowa minam winkikin simiir boin wadiekikin. Pol siya maeyauwa mii biyie miriiya saiir hirar niki okaigin wieyinsopkak. Mi siya mairgimairga hiriiyar nwokaigin mi siya ti hiriinansi boinkikin sima Jisis saika namasukikini mi sima wi mairgimairga hiriiyar nwoki oninaeyim mi sima wi siiram naingwoyimyok rani. Ɨriig.

1 Pol kara mi Timoti siya, krira Jisis Krais siir mii priimiriiyan inkamko. Krira ta yokwowa iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir kigriraowiyim mi saiir whindiriraerar haiginiuwiyim kimiiram winkika mi iikamim Jisis Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim kimiiram warar.

2 Krira ha naingwowi krimiir Adi Komii krimiir wanin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais, krimiirin wi sowaniiyar nokboinmamair haiginiuwi iripa nongwomamair aeyim. Ɨriig.

Paul siya Adi Komii siirim sriigin, yipiki iikamim ta yokwo aiir mwaini simiir whinkinsiis haiginiuim

3 Ɨiyim kara kimiir naingwowarkaikiiyim, kara pi Adi Komii siirar boin wadie kimiirsi.

4 Ɨiyim kara Adi Komii krimiir Wanin siiram sriiyim kimiir whinkinsiis haiginiuim, kara pi mairgimairga nwoki.

5 Whisarii rani, biiya kima kariir whinkinsiis haiginiugim Adi Komii siir yaiya saiir nanaakninkii haiginiuim iiya biigibii kima wakaeyokna apa mi tisi tariinana nadigniyim.

6 Kara ti diminin siir bidi yinokninkin kiinin Adi Komiiyin yipikin kimiir tirkiyin siir wakaeyokna apim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi siirim sibgu wakaeyokna apim mi wi iiya Jisis Krais siya nitana saiirar nadigiuwi mi siya siyasiya nanaakninkii haiginiunaei mi iikam simiirin wi siyar hidi.

7 Kariir kwoinin iikamim kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. Dimusi rani, kariir miiyim kima whinkinsiis haiginiugim iiyim kara maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin mi iiyim kara rirmiiya mi owim mi Adi Komii siir yaiyim simiir mi anaakninkii haiginiuim iikam simiir kwoinim simiir kiyaiyim mi sima wi Adi Komii siir siyiuim kara tirim wi simiir nwoki apim.

8 Adi Komii siya ina ninokninkinin, kara iikam whiekakim kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani, Krais siya naingwokwonanaeiya saiir hiriinan.

9 Kara Adi Komii siiram minam srii, iikam kima wi irni nwirniyamar dinan aingwokwonanae mi kima wi Adi Komii siir dimin taeminim simiir nwoki sibgu inokninkinim mi kima wa nwoki inokninkinim piki hiniin dimin ikin miiyikin mi piki hiniin dimin ikin biyieyin.

10 Mi ti hiriinan saiirsika, kima kariir dimin miiyik miiyikim simiir wakaeyokna api mi iiya Krais siya swoki iti mi kimiir kwoinim wi dimin biyieki nwokai rani.

11 Mi iriipi hiriinan kara Adi Komii siirim minim srii Jisis Krais siya wi kimiir kwoin imiir nwoki hiurworwokaiyim kimiir whinkinsiis haiginiuwim wadie sibgu owam mi kima dimin miiyik tiri mi ti hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi inig komiigak saiirsi nwowi. Ɨriig.

Paul siya ha naingwokin, siya siyiumwoni nwowim mi Jisis Krais siir nwoki kigna apim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuim

12 Ti kariir nomiiyauim, kara minam naingwowi kima dinokninkin, ti diminim kariirim nitim, sima kariir tirbumbuki windi, ti diminim iikamim Adi Komii siir yai win kibiya saiirim naingwo tibmiiyim simar niki tirbugim.

13 Kariirin maeyaua mii biyie miriiya saiirar hiugripkiikikaigi windi mi kamim yaii niniiyim mi iikam nhirim kingiin hir nwo ikim, sima ina ninokninkinim kariirin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin, whisarii rani, kara Krais siir yaiyim simiir wakaeyokna apkin.

14 Mi iriipi hiriinan kara tisi tirar nwowin. Dimusi rani, iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim sima nididgak paniinsi ywosi mi sima kiriekak asi nwokim Adi Komii siir yaiya saiir nanaakninkii haiginiusiyin. Dimusi rani, sima ina kigim kara tisi maeyaua mii biyie miriiya hiugripkiikikaiya saiir tirar nwokaiyin mi sima ina naingwo tibmiiyim Krais siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

15 Iikam nhirim Krais siir yaiya saiir nanaaknkii haiginiugim. Dimusi rani, sima kwoin biyie biyie kariiram naingwokim mi sima minam warar mi aingwokim simiir kiyaiyim kariir haiburgigim mi simiir yai imiir wakaeyoknam. Yim iki iikam nhirim Krais siir yaiyim simiir nanaaknkii haiginiugim. Dimusi rani, sima wadiekim mi ina naingwowim ti dimin imiir tirim mi kariir whinkinsiisim

16 yipiki ti iikam miiyikim ti dimin imiir tiriiyim. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwowikim. Sima ina ninoknknkinim kariirin Adi Komii siyar nimbinkikin siir yai imiir kigriraowim mi simiir nanaaknkii haiginiuwim tapaiir.

17 Iikam nhirim yipiki Krais siir yai imiir nanaaknkii haiginiuwiyim yim sima kariiram bi naingwokwonanaeikin. Niingaki niingakiinga. Sima hiniina naingwowi kariirin wi sima kiyopsibgi haiginiuwi mi kara wi mairgimairga nwo rani. Dimusi rani, kara ini maeyaua mii biyie miriiya saiir tir hiugripkiikikaiyin mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaii simiir wakaeyokna apim mi kariirin. Niingaka.

18 Tiriiginin yio dimin Komii rani! Mi ti iikam nhirim sima Krais siir yai imiirin siyiu biyieni nanaaknkii haiginiugi windi mi nhirim siyiu miiyikni mi anaaknkiigi windi, ti hiriiran siyiuin kariirin mairgimairga sima nwowaiginiuwi. Dimusi rani, sima Krais siir yai imiir nanaaknkii haiginiugim yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani.

19 Kara ini mairgimairgar nwoyokiyokiiyamin. Dimusi rani, kara ina ninoknknkinin Adi Komii siir naeyiu iiirin, yipikin wi Jisis Krais siya nikropkii kariir whinkinsiis haiginiuwam mi kariirin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin rirmiiya saiir hiranki nwokiyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siiram sriigim kariir whinkinsiis haiginiuwim.

20 Kara ta saiiramin minam naingwowi, kara Adi Komii siir yai aiirin wi haigiprakai rani mi kariir piua wi nopai rani mi kariir kwoinin wi kirieyar nwowi mi Adi Komii siir yai imiirar nanaaknkii haiginiuwi biiya kara nonkwowim simiir hiriinan mi ti tariinanar nadigniyim. Mi kara omwai waiya mi kara mi aowi mi ti iikamim wi ha boini Krais siya wadiekin. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim simiirsika.

21 Mi ti dimin taeminim kara tirim simiir bwamkibwamin yio Krais siyairgin. Mi kara naowi, mhoiiya kara wi dimin kibi kibiyim Adi Komii siirim wi simiir haii mi kara wi saika nwowi.

22 Mi kara nao karamae nwowi mi omwaiyar niki waiyaei mi ti dimin taeminim kara tirim yim iikam imiir whinkinsiis haiginiuwi Krais siir wakaeyokna apim. Kara ninoknknkin tani piki hiniin aka bii nwowa omwai waiya saeya iyie? Nao saeya.

23 Kara pi hid rani kara naowam naingwowi Krais saika nwowim. Wi ta wadie hiriinan saeya nwowi.

24 Mi ta hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiuwi kimiirin, ya ini wadiekiwadie saeya nwowa kara ti nu iiirar nwoki okripkaii, tariigina ya ini bigibii saeya ywowa.

25 Kara hiriiyar naingwo tibmii kiini kara wi nao rani mi kara wi omwai hiriinan saiirsi waiyaei kimiir whinkinsiis haiginiuwam Adi Komii siir yaiya saiir sibgu wakaeyokna apim mi kima wi mairgimairgar nwowi. Dimusi rani, kara ini omwaiyar niki waiyan.

26 Mhoiiya kara niti mi kimaka nini oni mi kima wi mairgimaiga komiiyar nwowi kariiramin mi kima wi Krais siir inig iiir hainankii.

27 Mi dimin whirki kimiir nimbinii mi kima wi ti dimin taemin imiirin wi haini naingwokii. Kima dimin taemin kibi kibi imiir tir iikam yipiki Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim siyiu kibiyin sima tiriyin siir hiriinan tir. Mi ta hiriinan saiirsika mhoiiya kara wi kimiir namisi kigi, iyie? Wi kimiir kig rani mi kara dimin kibi kibiyim iikam ima boini iikam kimiir, simiirin wa wakaei, tiriiginim kirie kimiir naingwo tibmii aeya nwowim mi kwoin whirua kima mi owim mi iripa kima mi miriiyim.

28 Tiriiginim yipiki kimiir sau omomin siirsi kipi nidid dimusi rani, wim kima Jisis Krais siirgim. Kima Kirie hiriiyar dwokripkai. Dimusi rani, wim kima ti hiniina tirikim mi ta hiriinan saiirsika ti dimin taemin hiriinanim yim wi simiir niisiimauuwi. Adi Komii siya simiir nonkwobumbuninkini mi kimiirin wi siya nanmaiwarkainaei mi kima wi saika sibgu owi.

29 Mi dimin komiigikomiiyin yio ti si, Adi Komii siya kimiirin minam kiwakikin kima Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinim. Mi ti dimin hiriinanin sasa rani. Jisis Krais siirsika Adi Komii siya ti dimin biyie imiirin asi kiwakikin kimiiram nitamin. Dimusi rani, kima siir wakaeyokna apkim.

30 Kima mi kara nim krima nomiiyaugim mi ti iikamim krimiir tirbuwiyim mi krimiir nikbumbuwiyim mi ti hiriinan siyiu kaimwowin biiyar nwoyokiyokiinaniyin ini tariinanar yadigniyin mi wim kima ti iikamim yipiki kimiir nigbumbuwim simiirin ina ninoknknkinim. Łriig.

2

Krima krimiir kwoinim simiirin kikintimdinu mi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiiram daingwo

1 Kimiir kwoinim kirieyar dwokripkai. Dimusi rani, wim kima Krais siir yai imiir
wakaeyokna apikim. Kima mairgimairga hiriiyar dwokripkai. Dimusi rani, Krais
siya kimiiram naingwokwonanaei. Kima mi Adi Komii siir naeyiu ieya kima ini
kwoin whiruwar ywowiskiyim mi kimiir kwoinim nhirmiyam daingwo mi simiiram
daingwokwonanae.
2 Kima iripa dongwomamair ae mi kwoin whirua dwo mi kima iikam ima mi Adi
Komii siya simiiram daingwokwonanaei mi kima kwoin whiruwar dwowiski. Mi ti dimin
hiriinanin ini haniin kimiir kwoinau kwirii idwokaii mi kima wi mairgimairga kariir
nwowaiginiuwi.
3 Kima kimamar kipi naingwona mi dimin taeminim ha kipi tir mi iikamim kimiirin wi
hiriinan saiirsi boinisi wim kima ini nhirim simiir kou ywowim. Kimiir kwoinim yim kimar
kintimtinuna mi kima hiniina daingwo kimiir kouwin ini iikam nhirim sima ywowim.
4 Kima, kimamar kipi naingwona. Kima iikam nhirmiyam daingwo mi diminim sima
naingwowi ikim.
5 Kima Krais siya naingwowa biiya saiir hiriinan daingwo. Yio ti hiniingin.
6 Mi yio siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi siya ha bi naingwokin siya Adi Komii
siir hiriinanar swoki owi.
7 Mi yio siya ti dimin taeminim kirie komiigakim ninomor kouanim simiirin digiumii bidi
haimriyiugigim mi yio siyarin ini inkamin whisarii mii priimiriiyin siir hiriinan yinkpitki.
Mi siirin Maria saeya naokainakikin mi siya iikam krimiir hiriinanar nimbiyamkin.
8 Siya inkamnan nimbiyamkin mi siir kwoinin hindara kabitkingigin mi siya Adi Komii
siir yai imiirarar napkin mi iiya siya ha naonamin paeyin hiiniya nirioninkinin si mi siya
kimpisu pranae pranae bi haigin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwim.
9 Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir inigin ha hainankiyin mi siya ti hiniina boinki
siya inig komii kibikakin mi kamim inig komii komiikakim simiir kougikouwin ini siyar
ywowin.
10 Mi yipikim Adi Komii siir om hir nwowim mi nu tir mi o ikim mi iikamim yipiki mi
aokaowim mi nunau nwokai ikim mi yiu ikim simiir kouin ini siyar ywowin mi yipiki ta
Adi Komii siya dapikiuwa Jisis siir inig iiir saiir wakaei mi sima wi nidid prasae kin tani mi
sima ogmwo wa waisii hiuwi mi wi komii hiniina kauwok boinamnaekii,
11 siya inig komii kibikakin mi sima wi Jisis Krais Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir
hainankii mi sima wi ha boinkii, siya inig komiigakin. Dimusi rani, dimin taeminim Krais
siya tirim simiirsika. Mi ti dimin taeminim yim wi Adi siir inig iiir hainan praprasi. Iriig.

Nim krima ini sikwo paenan ywowim yipiki iikam imiir bigna iisiisiimauu apiyim siyiuin niiyaka mi krima simiirin wi Adi Komii siir siyiu iiir niisiimauui

12 Ti kariir nomiiyauim kara ina naingwokwonanaeiyin, biiya kara kimaka nwowa mi
kima kariir yai imiir wakaeyim mi kima ina wakaeyokna apim simiiramin. Mi tariinanin
kara kimaka nwo rani, kara ini aru nwowin. Kima kariir wakaeyokna ap biiya kima
tira saiir hiriinan mi tariinanin ti aru kara nwowa ya dimin komiigikomii aeyairga kima
kariir yai imiirin nhami nhami kipi wakaeyokna ap. Kima ti dimin taeminim simiir
ti wakaeyokna ap yipiki biiya Adi Komii siya tirim kimiir mi mhoiiya kimiirin wi siya
nikiunami ninomor koua hiriirin. Kima didid mi kakak dwo wim wi siir pi tirisi nididgak
kimiirsi nwowim.
13 Kima ti dimin imiir tir. Dimusi rani, Adi Komii siya iinokiinokin kimiir kwoinim simiir
simiirar tirnanaei dimin taeminim siya naingwowim kima wakaeyokna apim simiiram
naingwowim mi simiiram wakaeyokna apim.
14 Mi dimin taeminim kima tiriyim kima kipi ninkinwaomwarkii boin mi simiirsi kipi
niniinansao simiirin hindara tir.
15 Mi kima ti dimin hiriinanim simiir tiri mi iki nhirim wi kimiir boinhiuriyiu rani, dimin
biyie kima tiram mi kima wi wadieyar sibgu okiyami. Mi kima wi sikwo paenan niuyaei,
sikwo paeya niiyaka bigna apiya kigimok apam, iikamim yipiki biyie nwowim, simiir
bopwoniyan.
16 Mi kima simiir diisiimauu Adi Komii siir yai kibi kibi imiirin mi simiir whinkinsiis
haiginiu mi siyiu wadie sibgu apanin hiniin, piki hiniin dimin ikin wadieyin sima
wakaeyokna apanin. Mi kima ti dimin imiir tiri, mhoiiya Krais siya swoki iti, kara wi
karamar naingwona rani. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin ti dimin taeminim kara tirim
sima wi nae karamae nwo rani.

17 Kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api ya ini nae Adi Komii siir ninkin imiiyaenan ywowa. Mhoiiya kariirin inkamki tiowi mi kara ha naonami mi kariir nhieya ha naokiinaiinii mi ya tariigina ya naeyim kima ninkin imiiyaeyim simiir idwo swokini haiginkika. Mi tariigina kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siir wakaeyokna apamin kima tira saiir hiriinan mi kara wi mairgimairga prasae nwo rani.
18 Mi ti dimin hiriinanin siya nimbiyami mi kima wi mairgimairga kanaka dinkin o ta mairgimairga kara nwowa saiir hiriinan. Ɨriig.

Pol siya Timoti siir boinkin

19 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komii siya kariirin wa kiwakii Timoti siir nikropkiyim mi iikam kimiirin siya nini kignakiyim mi sima wi tiriirar swoki iti mi ta hiriinan saiirsika mhoiiya kara wi haini ninokninkini kima wadie nwowi mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi kara wi mairgimairga kimakar nwowi.
20 Kara Timoti siir hiriinan inkam nwir karamaeka mi siya ini kariir hiriinan ywowin mi ta hiriinan saiirsika siya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam asi naingwokin wadie kima sibgu owim.
21 Mi yim iki iikam nhirim yim simamar naingwonaeikim yim sima digworaekwowim Jisis Krais siirim simiir kig rani.
22 Mi kima ina ninokninkinim Timoti siya ti siyiu hiriinanin siir nwo rani, siya inkam wadiekin. Siya siyamar bi naingwonaeikin siya iikam kimiiram naingwowikin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir yaiyim simiir nanaakninkii haiginiuwam yinisimin siir ad iiir whindiraerariyin siir hiriinan.
23 Mhoiiya kara ti dimin taeminim kam ima tiranim kariir simiirin wa ninokninkini, kara minam naingwokin Timoti siirin kimiiram nikropkiyim.
24 Kara hiriiyar naingwo tibmii kiini Biiyan Inkam Komii siya kariirin wa whinkinsiis haiginiuwi mi kara wi kimiminki rani, maeyauwa mii biyie miriiya sima hiugripkiikikaiya saiir tir haiburgigsasauwim mi kara Timoti saika wa niti kimiir kignakiyim.
25 Kara minam naingwowi Epafrodaitas siirin kimiiram waraur nikropkiyim. Siya kariir nomiiyaugin mi siya mi kara krira ini nwiruwar ywowiskiyo mi Adi Komii siir dimin taemin imiirin krirar tirikim dimin biyie saika ninkinyaeyaowim inkamin yaii niniiyin siya tiriya saiir hiriinan. Mi biiyarin, kima siirin bidiyar iki ikropkiyin mi siya ha nitin mi kariirin dimin taemin siya ini whinkinsiis haiginiuni.
26 Siya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam naingwokin dimusi rani, kima ha wakaekim siya maki niigin mi siya maka niiyim siya pi boriisopi kima siiram naingwoyimyokim ta ma siya nii aiirsiyin.
27 Biiya siya parii parii pi naowim mi siirin Adi Komii siya naingwobunakin mi siya whinkinsiis haiginiugin mi siya painiisi yaosi. Siya siiraramar bi naingwobumbugin. Niingaka. Siya kariiram warar naingwobumbugin mi ta hiriinan saiirsika siya naonami kara wi komii nouuboboin tani.
28 Mi ta hiriinan saiirsika kara siirin asi nikropkisasaugin kimiir kignakiyim mi kima siirin wi hiriinan saiirsi kigwini mi kimiir kwoinim wi mairgimairga nwowini. Mi kima mairgimairga nwowi mi an kara wi mairgimairgar mi owi.
29 Mi siya waraur nimbinii mi kima siir kigwini mi kima wi mairgimairga dwoki Biiyan Inkam Komii siiramin yipiki siiram kiwaki karam nwowin siya naowam. Mi kima ti hiriinan inkamin siiram daingwo inkam komiiyin siya.
30 Dimusi rani, siya naosi bi naingwoyimyokin. Siya Krais siir dimin taeminim simiirsi naingwoyimyokin mi siya naoni piu asi nwokin mi kimiir igsopa ini siya yokwokairina mi siya kariirin pranae pranae bi whinkinsiis haiginiugin mi ta hiriinan saiirsika siya maki asi niigin. Ɨriig.

3

Yipiki Jisis Krais siir yai imiir wakaeyokna apiyin yio inkam wadiekin

1 Ti kariir nomiiyauim, tiki nwokripkaigiyim yaiyim kara kimiir boinkiyam tirim yim ti sim. Dimusi rani, wim kima Biiyan Inkam Komii siirgim mi kima mairgimairga dwo! Mi dimin taeminim yipiki biiya kara winkiyim yokwoni kimiiram mi tariinanin kara simiirar swoki winkikin. Kara ti yai kibi kibiyim kimiir boinmimauusi bi piyaokin. Mi an kara ha naingwowi kima iinokiinokin ta yai aiir wakae ya dimin kibigikibi aeyairga.
2 Kima ti kamim dimin biyiekakim yipiki wranan nwowim simiirsi mintarao, kimiir kwoinim wi sim pi kiyaiisi mi wi ti hiniin sima boini kimiir mioisim ti kitiyopnir hai mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan saiirsi nanmaiwarkainaei. Mi kima ti hiriinanin wim wi kimiir piu aiirar swoki tirbunaei.

3 Nim krima hiniina naingwo tibmii kiin tani krima krimiir miois imiir kitiyopnir haii mi ti hiriinan siyiuin krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiu rani, krima Adi Komii krimiir Wanin siir yinisisim nwowim. Niingaka. Mi iiya Adi Komii siir naeyiuin krimiir kwoinau tir nwokaiiyim mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siir inig iiir hainanam mi krimiirin siyar mi iisiimauuwi hiniinin nim krima Adi Komii siirgisiir yinisimkim. Mi dimin taeminim Jisis Krais siya tirim krimiir krima simiir ninokninkini mi krima wi mairgimairga prasae nwo rani. Mi nim krima ina ninokninkinim ta saiirin, krima krimarin wi dig nwo rani, Adi Komii siir tirim mi siya krimiir nanmaiwarkainam ta sima boina krimiir miois imiir kitiyopnir haiya saiirsi. Niingaka.

4 Mi kara ti dimin taeminim biiya kara wakaeyokna apim kara Juda simiir biiyan siyiuin siir dimin taemin imiir wakaeyokna apam naingwokiswo mi kara wi simiirar pi wakaeyokna apin mi kara ti hiriinan tirim pi boriisopi. Kam nhirim yim ha naingwowi sima Juda simiir siyiu iiirar wakaeyokna apkripkaii mi sima wi wadieyar sibgu owi mi an kara ina ninokninkinin, biiya an kara ti siyiu hiriinanim wadie simiirsi nwokin. Mi ti siya siyiu hiriinanin ini ti siyiuin sima tirin ini siir haiburin.

5 Mi an kara ti hiniina boinkin. Dimusi rani, iiya kariir apua kariir naokainakiya, iiya kara iiyim iriiyar kwoima nwowin mi sima kariir miois aiirin ina kitiyopnir haiyim hiniina niisiimauuwam an kara Adi Komii siirgin. Mi Jekopin yipikin sima dapiyin Isrel, siya kariir brougaekin. Mi an kara Bensameni piugana saiir inkamkin mi yio ini kaimwokikaimwowar ywowin, an kara Judani isidin siirgisiir inkamkin. Biiya kara Farisimi isidin siir inkam nwowin kara Moses siir inkam nwowin kara Moses siir siyiu komii siir yai whiekakim yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiirar wakaeyokna apkin.

6 Kara pi ti hiniina boini, kara Adi Komii siirin dimin whoimoni bi tirkin mi iikamim Krais siir yai imiir wakaeyokna apim simiirin kara tioidwomaigim mi yipiki siir piuganan ikim. Mi iikamim yipiki kariiram kinankiuim siyiuin kara wakaeyokna apin Moses siir siyiu komii siir yai imiir sima wi hiriiyar boini, kara wadiekin mi kara dimin biyie bi tirkin.

7 Biiya an kara ha naingwokin ti dimin taemin hiniinam yim dimin komiigim mi tariinanin an kara hiniina naingwo tibmii kiini ti dimin taeminim yim dimin komii rani. Dimusi rani, tariinanin kara Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiini mi kariirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi wadie sibgu owim.

8 Dimusi rani, kara hiniina naingwo tibmii kiin tani ti dimin taemin hiniinim yipiki biiya kara napim yim dimin komii rani mi an kara hiniina naingwo tibmii kiini ti dimin taemin hiniinim yim dimin komii rani. Dimusi rani, an kara ina ninokninkinin kara Jisis Krais siir wakaeyokna api mi dimin taeminim iikamim yipiki Adi Komii saika nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim biiya yim siya bidi ikwokopougigim. Mi kara ti dimin taemin hiniinim simiirin digiumii bidi haimriyiugigim mi kara simiirin ha naingwowi yim ini dimin biyiekibiyie ywowim mi ta hiriinan saiirsika kara Jisis Krais siirgisiirara asi wakaeyokna api.

9 Mi tariinanin kara Moses siir siyiu komii siir yai imiir swoki wakaeyokna ap rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boin tani kariirin dimin whirki bi kimbugin mi ta siya boina kariirin hiniin kara dimin whirki bi kimbugin ya dimusi rani, kara Krais siir yai imiiram naingwo tibmii kiingin mi tariinanin kara ini siir piugan aiir nwowin.

10 Kara ti dimin hiniinim sim naingwokin. Kara Jisis Krais siir sibgu inokninkinam tirkin mi kirie komiiya siya haiya iiya siya ie hir haiburgigin mi ha swoki insiin idwowin. Kara saika iripa bidi yamasu kikinin mi kara ti dimin biyie biyieyim mi kimpipisuwa siya haiyim hiriinan haiyamar mi aingwowi.

11 Kara ti dimin taemin imiirin minam tiri, iiya kara naowi kariirin wi siya nanmaiwarkainaei mi kara wi omwaiyar swoki waiyaei mi wi saikar nwowi. Friig.

Pol siya minam naingwokin Jisis siir hiriinan inkam kibi nwowim

12 Kara pi hiniina boin tani kara siiram bidi wakaeyokna apin, kara tira saiir hiriinan mi an kara inkam kibi bidi ywokiyin. Niingaka. Kara ina niki mirii ninkiyaei kripkaiyin ti dimin taemin imiir wakaeyokna apam mi ta hiriinan saiirsika kara wi Krais siir hiriinan asi nwowi dimusi rani, siya kariir bidi yimbinin siir inkam nwowim.

13 Ti kariir nomiiyauim, kara hiniina naingwo rani, kara inkam kibikikibikin. Niingaka. Mi kariir dimin taeminim biiya kara nonkwoim simiirin digiumii bidi haimriyiugigim mi kara ti diminim mhoiiya digi dig nwowaiginiuwanim simiirgi simiiramar naingwo iskii.

14 Kara ini ti kamim yipiki ninkikin iwitiyim dimin haiyam ini simiir hiriinan ywowin. Mi ta hiriinan kara nwowa, kara ti nu iiir asi nwowi. Kara Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna apikin mi ta hiriinan saiirsika mhoiiya siya dimin taeminim yipiki siya niki imbinim kariir wi hiriinan saiirsi haii. Dimusi rani, miiya Jisis Krais siya tira saiirsika

mi Adi Komii siya kariirin wi hiriinan saiirsi nimbini omin ninomor kou hir nwowin siir nwoyokiyokiikaeyamim inokiinokin.

15 Mi krima whiekakarim yipiki ha niki aingwo tibmii kripkaiyim Adi Komii siiram nim ti kwoin hiniinin kara boinkiyin siirarar dwo iski. Mi kimiir kwoinim yapa yapa nwoprigini mi Adi Komii siya iriipi hiriinan ti diminim kara boinkiyim kimiir wi simiirar mi iisiimauuwi mi kima wi haniingin sibgu inokninkini.

16 Krima ti dimin kiingikiinim Adi Komii siya niisiimauuim simiirgisimiirarar wakaeyokna ap iski mi iriipi hiriinan krima ti siyiuin ti tariinan krima ninokninkinin siirarar dwowiski.

17 Ti kariir nomiiyauim, krima iikamim yipiki Biiyan Inkam Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim, krima siyiuin kima nwowanin siir niisiimauugin. Mi ti hiriinan siyiuin siir kigi mi wi hiriiyar dwokripkai mi iriipi hiriinan ti iikamim yipiki kariir siyiu iiir napiyim mi hiriinan tiriyim simiirin sibgu timi kigrirao.

18 Dimusi rani, kara ta yaiya aiirin ii kasa kasa bi boinmimauugin kara hirankar boinmimauubumbunaniyin mi ini tariinanar yadigniyin mi tariinanin iriipi hiriinan kara ini oubgakar swoki boinouugiyin. Mi tariinanin iikam whiekakim yipiki Adi Komii siir inig hainaniyim kimaka, siyiuin sima nwowiyim kimaka yio ini Jisis Krais siir sauan omomim sima nwowiyin ini hiriinan ywowin. Mi siyiuin sima nwowiyin sima yaibu Jisis Krais siya naowa paeyin hiiniya nirioninkinin si saiir niewaiyiugim.

19 Adi Komii siiram naingwokwonanaeni haniin aka, sima iinokiinokin dimin taeminim simiir kwoinki naingwowiyim simiiram naingwokwonanaeiyim. Mi ti dimin taemin hiriinanim iikam nhir imiir tiri nididgak sima nwowam mi ti iikamim sima iinokiinokin ti dimin hiriinanim simiir simiira hainopyaeyao boinkripkai. Mi simiir kwoinim ini ti nuin siir digworaekwo imiiram yamkiyim. Mi ti Adi Komii siir dimin taemin imiirin yio ini niingaka ywowin. Mi ti hiriinan saiirsika, tiriiginin hiriinan tiri mi sima omin ninomor kou hir nwowin siir namim wi dig nwo rani, Adi Adi saika nwowam. Mi sima iinokiinokin wi miiyiknan nwo rani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani, wi yapa yapa nwowi.

20 Mi. Dimusi rani, nim krima omin ninomor kou hiranin siir hirankim mi krima Jisis Krais siiram nwokwokini krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, krimiir nanmaiwarkainan inkamin mi siya omin ninomor kou hiranin siir hiranki krimiirsi nitkin.

21 Mi ta siya niuunaiinii nua tiriir mi ta krimiir piua nu tirana ya wi siya kisina owaiginiuwi ninomor kougikou hiran piu aiir siir piugipiua saiir hiriinan nwowam. Siya ti hiriinanin wi siir kirie komiiya saiir kirieni tiri. Mi ta kirieya siya saiir kirieni tirkin siya ti dimin taemin imiirin mi sima wi siir iin ara nonkwo digi. Friig.

4

Iikam kima mairgimairga mi kwoin whirua dwo mi dimin taemin kibi kibi imiiram daingwo

1 Mi ta hiriinan saiirsika, ti kariir nomiiyauim, kima yipiki kara naingwokwonanaeiyim, kariir kwoin komiiyin nitam naingwowi kimiir kignakiyam mi kara ini mairgimairga kimiiramar mi owin mi ini kimiir inig iiirar mi hainankiyin mi wim kima ini kariir miiya saiir paenidnan ywowim. Mi kimiir naingwo tibmiiya kirie hiriiyar dwokripkai siiramin dimusi rani, dimin taeminim kara boinmimauuwim kimiir simiirsika.

2 Yuodia Sintiki kowiirin, kara pi igao yai boinki! Kowa iripa dongwomamair ae mi Biiyan Inkam Komii Krais siiram wakaeyokna apim kwoin whiruwar dwoki.

3 Kara kariir nomiiyau kibiyo kowiir boinkii yipiki biiya kanaka miriiyo ti dimin kaimwowim simiir, kowa ti wig iso sowiir whinkinsiis haiginiu sowa kwoin whirua nwowim. Dimusi rani, kariirin sowa isairar whinkinsiis haiginiugo Adi Komii siir yai win kibiya saiir nanaakninkii haiginiuwim, Klemen saika. Mi kimiir iikam nhirim kariirin sima warar whinkinsiis haiginiugim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir inigim Yokwo Komii saiir hir winim simiir asi ninokninkini. Mi tiriiginim yipiki kwoin win haiyim wim kima ini siir yinisisim ywowim.

4 Kima mairgimairga dwo Biiyan Inkam Komii Krais siiram. Kara kimiirin pa swoki boinkii, kima mairgimairga dwo.

5 Wi kimimin tani Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siyan wi sipi swoki iuunaiinii nua tiriir. Mi ta hiriinan saiirsika, wi hiriinan asi tiri mi wi iikam whiekakim simaka nongwomamair aei.

6 Mi kima whiekakim dimin taemin whiekakam kipi naingwokwonanaei mi Adi Komii krimiir Wanin siiram srii ti dimin taeminim kima boiniyim kima haiyam. Mi iiya kima Adi Komii saika boini mi kima siiram sriii mi ti diminim saeya tirim simiirsi boin wadieki siirin.

7 Mi ta hiriinan saiirsika ta Adi Komii siir nongwomamair aeya yipiki wi ninokninkin karamae krima nwowi mi kimiirin wi saiir kirieni whinkinsiis haiginiuwi mi wi siya kigriraowi kimiirin mi kima wi mairgimairga nwowi mi wi dimin kibi kibiyim simiiraramar naingwowi. Dimusi rani, nim krima Krais saika bidi yamasukikinim.

8 Mi ti nwokripkaigiyan yaiyim kara kimiir boinmauuwanim yim ti sim, kima ti dimin taeminim niksisae karam nwowiyim simiiramin nhami nhami kipi naingwo mi yi tiriiginin yio kaimwowairgin. Mi dimin taeminim yipiki Adi Komii siya naingwowiyim yim wadiekim mi dimin whirki bi mi kimbugim, kaimwo kinairgim mi yipiki iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyim. Mi kima dimin taeminim Adi Komii siya mi iikam ikim mairgimairga simiir nwowaiginiuwiyim simiiram daingwo mi dimin taeminim yipiki wadie nwowiyim mi ta hiriinan saiirsika iikamim simiir kwoinim simiir asi wakaeyokna api. Mi piki hiniin dimin ikim wadie nwowim ti diminim simiir hiriinan mi kima wi ti simiiraramar daingwo iski.

9 Mi dimin taeminim yipiki kara boinmimauuwim kimiir mi kima mi kiga kariir simiir wakaeyokna ap mi kima simiir wakaeyokna api mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wi mairgimairga asi nwowaiginiuwi mi siya wi ini haniin kimiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Friig.

Pol siya iikamim Filipai hiranim mairgimairga simiir nwokin. Dimusi rani, sima dimin taemin siir hauugim siir whinkinsiis haiginiuwam

10 Kara mairgimairga prasae bi nwokin Biiyan Inkam Komii Krais siiramin. Dimusi rani, biiya kima kariir whinkinsiis haiginiuwam naingwokim. Biiya kimar boininkiniunaniyin kariir mi ini tariinanar yadigniyin mi kima nhami nhami bi boinkim hiniinin kima kariir whinkinsiis haiginiuwim wi dig nwo rani. Mi tariinanin kima kariirin ina swoki whinkinsiis haiginiuwim.

11 Kara ti dimin taeminim kimiir bi boinmauugim. Dimusi rani, kara digworaekwowam whaowaekin. Kara ina ninokninkinin mi kara simiirsiyin naingwoyimyok rani kara wi mairgimairgar nwowi simiiramin.

12 Kara ina ninokninkinin siyiuin inkam paeprikabnan mi owiyin siirin mi inkamin digworaekwoki naokingugunankai ikin. Kara iiyim mi omim kara nwowiyim simiirin ina sibgu inokninkinim mi kara mhiigi mi aowi mi kariir mhiiya saeya mi kiniuwi, yio kara pa ninokninkinkii kariir kwoinin mairgimairga siya nwowiyim.

13 Mi ti digworaekwowim kara simiir tiri wi digar nwowi yipiki kara boinmimauuwim kirieya Krais siya hauuwa kariir mi kariir kwoinau kinirkai haiginiuwa saiir kirieni.

14 Kima kariirin bimbiuwi bi tirkin mi iiyim dimin biyieyim kariiram nimbiniyim mi wim kima kariir bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwim.

15 Biiya iiya kara nu haimii Masedonia hir haiburgigin Adi Komii siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam mi Filipai kimiir iikamim kariirin dimin taeminim kima kimar hauugikin, siyiuin iikamkim sim hauuwiyin simiir nomiiyau imiir siir hiriinan. Iikamim iki om nhirim siimim yim kariirin dimin sim whir bi swoki hauumiminkim ini kima kimar ywowiskiyim.

16 Biiya iiya kara om Tesalonaika hir nwowin mi kima kariir bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwim mi dimin taemin kariiram bidiyar mi hauugiyim mi ini kima kaimwowar swoki hauugiyim digworaekwowim kariir whinkinsiis haiginiuwamin.

17 Kara yai karamaeka kima dimin taemin kariiram kima mi hauugiyim kara ha naingwowi Adi Komii siya kimiirin dimin miiyik miiyik imiirar hauugin. Dimusi rani, ti digworaekwowim kima tirim kariir simiirsika.

18 Kara digworaekwo kasa bi haiwinkin ini ti digworaekwowim kara naingwowim kara haiwinam Epafrodaitas siir iinankin yipiki ti digworaekwowim kima nonkwo hauugiyin kariir nini hauugiyim ini simiir haiburin. Mi tariinanin kara dimin whiram whaowaeki rani. Mi ti digworaekwowim kima haingiriyiu haiginim kariiram yim mairgimairga kariirara bi nwowaiginiugim yim Adi Komii siir warar nwowaiginiugim mairgimairga. Mi ti digworaekwowim yim ini ti dimin kibi kibiyim piuii miiyik whakiyim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyim ini simiir hiriinan ywowim.

19 Dimusi rani, kima digworaekwo kariir hauugikim mi kariir Adi Komiiyin yio iriipi hiriinan yio wi digworaekwo kimiir mi hauuwi, ti digworaekwowim kima hainguguwim kaimwoka. Dimusi rani, kima ini Jisis Krais saikar yamasukikinim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi pranaepranae nikboinmamair haiginiu rani mi kima wi simiiram whaowae rani siya kimiirin wi kasa kasa hauu rani.

20 Ha wit, krima krimiir Adi Komiiyin siir inig iiirarar hainani. Dimusi rani, siya wadiekiwadiekin. Mi yaimwokiyaimwowan inkamkin. Friig.

Nikopkaigiyan yaimirsisim kwisuwao Pol siya boiniyim sima

21 Kara mi kariir nomiiyauim tiran ima, krima kimiirin yapa yapa nokboinmamairgi krimiir nomiiyauwim warauranim kimiirin yipiki Jisis Krais siir wakaeyokna apiyim, krima kimiir nokboinmamairgi.
22 Iikam whiekakim tiranim yipiki Krais Jisis siir wakaeyokna apiyim sima kimiir nokboinmamairgikim. Nhirim yipiki Krais siir wakaeyokna apiyim yipiki inkam komii Sisa siir miriiyim, sima kimiir nokboinmamairgikim.
23 Kara Biiyan Inkam Komii siiramin minam srigin siya siir naingwobumbu aiir hauuwim mi saeya wi kimiir kwoinau waraurar nwoki okripkaigiyamim. Ɨriig.

KOLOSI

Mi iiya Pol siya mii biyie om komii Rom hir miriiyin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om komii Kolosi hiranim simiiramin. Mi siya ta yokwowa inkam nwiso Tikikas mi Onisimas sowiir hauugi mi yo sowa kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosi hiranim simiir ini hauuiu. Pol siya hiniina wakaewin kam nhirim niksisaeiyim ini simaka hir nwowim mi iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima boinkim hiniin Krais siya Adi Komii rani mi Jisis siir inig iiir kipi hainan. Mi haniingi niuwi wi iki paekwosimim mi dimin kirie kirie nhirim ninomor kouanim wi sim inigim sim ti hainanam. Mi simiir ogmwoim wi simiiram nwoki hiuim mi wi simiir siyiu imiir nwoki apim. Mi inkamin Epafras nikiuwiyin ha namin mi Pol siirin siya ini boiniu hikim iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosi hiranim simiir nimbiyamim. Mi ta hiriinan saiirsika Pol siya ta yokwowa saiir asi winkikin, siya minam winkikin ti niksisae yaiyim simiir nikwowaisiigiyim mi simiirin Krais siirgisiirarar boinim hiniin iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosiya hiriirin siya nikropkikin. Ɨriig.

Yokwowa Pol siya winkiya Kolosi hiran iikam imiiram saeya

1 Kara Polkin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya biiyar naingwokin kariiram kiwakiyamin aposel inkam nwowam mi siya kariirin saiirar nimbingin siir mii aiir miriiyamin. Kara mi kariir nomiiyau ieya Timoti

2 ta yokwowa krira win hauugika iikamim Adi Komii siirim om Kolosi warauranim kimiiram. Nomiiyau miiyikim yipiki Jisis Krais saika namasukikinim, krira kririir Adi Komiiyin siiram sriigi kimiirin wi siya nwoki hauuwim naingwobumbu mi wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadiekikin. Dimusi rani, iikamim om Kolosi hiranim sima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim

3 Mi krima iinokiinokin Adi Komii siiram kwisboinanae mi krima Adi Komii siirin boin wadieki, ti Adi Komiiyin yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Dimusi rani, wim kima siir wakaeyokna apkim. Mi ti Adi Komiiyin yio krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adgin.

4 Krima Adi Komii siir boin wadieki. Dimusi rani, krira hiniina wakaeko iikamim sima hiniina boinkim, kima Krais Jisis siir yai imiiramin ina sibgu aingwo tibmii kiinim mi kima iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiiramin ina naingwokwonanaeyim mi kima simiirin ina mi whinkinsiis haiginiuwim.

5 Dimusi rani, wim kima ti dimin kibi kibi imiir nwokwokini yipiki Adi Komii siya diriraerarkwokinim siir om hiranim kimiiram, kimiir hauuwam. Biiya iiya Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiiram waraur nita, kima saiir yaimwokiyaimwowim bidiyar sibgu inomokninkinim.

6 Mi bidi bidiniyarin iiya kima ti dimin kibi iiir wakaeya biigibii Adi Komii siya tirin iikam krimiir mi kima hiriiyar yaingwo tiki yaiyim yim yai kaimwo imairgim mi ta Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiir bopwo wararin wi nae sapi budi mi hinda tinda ti nu iiirarin wi hiriiyar ninyokii irkaki mi iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaekii, mi yaiya wi simiir whinkinsiin haiginiuwi.

7 Epafrasin krimiir inkam kibiyin, ti dimin taemin hiniin kimiirin siya boimimauugim siya Adi Komii siiramin krimaka bi miriigin mi siya krimiirin ini hiriiyar whinkinsiis haiginiukripkaiyin Krais siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwam.

8 Mi siya ha nitin kririram mi siya krimiir ini boini, Adi Komii siir naeyiuin simiirin siya whinkinsiis haignіuwi iikam nhirim simiiram naingwokwonanaeiyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim. Ɨriig.

9 Mi iiya krira ti dimin taeminim simiir wakaeyim mi krima iinokiinokin Adi Komii siiramar sriinanaei iikam kimiiramin. Krira Adi Komii siiramin minam sriii siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika kima wi haniingin sibgu inokninkini dimin taeminim siya naingwowim kima wakaeyokna apam. Adi Komii siir naeyiuin wi siyar hiurworwokai haiginiuwi kimiir kwoin imiirin mi kima siir dimin taemin imiirin wi haniingin sibgu inomokninkini.

10 Mi ti digworaekwowim simiir ninomokninkin digi mi kima ti dimin taemin imiirin wi haniingi tiri. Mi kima ti miiyim yipiki Adi Komii siya boinim kima tiram simiirin wa sibgu wakaeyokna api mi ta hiriinan saiirsika siya wi big nasmirwaiya asi nwowi kimiiramin. Mi ta hiriinan saiirsika kima iki mii kibi kibiyim wi asi mirii. Mi kima Adi Komii siirin wi haniingi sibgu inokninkini.

11 Adi Komii siya kirie komiigakin mi siya digworaekwo whiekakim simiir tirim wi digar nwowi mi krira Adi Komii siiramin dimin minam kwis boini mi ha mi sriii, siir kirieya siya wi kimiir hauuwi mi iikam kimiirin wi saeya whinkinsiisi mi mairgimairga mi owamin kimiirin ti dimin biyie biyieyim sima tirka windi.
12 Kimiir kwoinim kwoin miiyiki miiyikin sasar dwo mi krimiir Adi Komiiyin siir boin wadieki. Siya siyairgin wadie kimiir nwowaiginiuwiyin mi ta hiriinan saiirsika kima dimin taeminim siya nimbinim kimiiram kima haiyam wi simiir asi haii. Siya wi iikam kimiir hauugii mi krimiirin wi warar mi inkin hauugii ti digworaekwowim siir omanim yipiki wadie paeni haniin niuyam mi dimin biyieki nwokai karamae nwowim.
13 Mi iiya krima Setan siir aowa nwowa, krimiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim mi ta hiriinan saiirsika krima wi siir yinisimin yipikin siya naingwokwonanaeiyin wi siir aowa asi nwowi.
14 Adi Komii siir yinisimin krimiir dimin biyieyim simiirsi naokin mi krimiirin siya nanmaiwarkainakin Setan siir aowa nwosi. Mi ti hiriinan tirin mi siya krimiir dimin biyie imiirin asi haiyoprimdiyiumiigikim. Iriig.

Krais siya Biiyan Inkam Komiigin mi siya dimin taeminim krimiir whinkinsiis haiginiuwam asi tiri

15 Mi krima Krais siir kigi, mi krima wa nwoki inokninkinim Adi Komii siya paniingin. Dimusi rani, Krais siya Adi Komii siir hiriinanairgin yipiki iikam krima kig karamae nwowiyin. Siya ini sakisair ywowin mi dimin taeminim Adi Komii siya nonkwokwowim ini siyar kigirkakin.
16 Dimin taemin whiekakim yim ini Krais siyar kigirkakim dimusi rani, dimin taeminim ninomor kouanim mi nuan ikim yim siya siyar nonkwokwoswokim. Digworaekwo whiekakim siya nonkwokwowim nhirim yim tisi krimar kigim mi nhirim krima simiir kig rani. Yim ti paekwosim mi naeyiu minim mi digworaekwo nhir ikim yim sima. Adi Komii siyar tirkikin Krais siirin ti digworaekwo whiekakim simiir tiramin mi ta hiriinan saiirsika ti digworaekwo whiekakim yipiki nu iiir nwowim mi kou nwo ikim yim Krais siir inig iiir asi hainanprapraskikim.
17 Biiya dimin taemin ima nwowa mi yio siya ha mi okin mi siya dimin taemin whiekakim simiir asi kigirkakin simiir maeyau imiirar sibgu okripkaiyim.
18 Siya ini iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim ini krimiir mwonan ywowin mi nim krima ini siir piunan ywowim. Siya siyairgin dimin taeminim Adi Komii siya tiriyim iikam krimiir yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiir bwamkibwamin. Krais siirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokin yipiki biiya niki aonamin mi siyairgin biigibii ninsiin idwowin ie hirankin mi ta hiriinan saiirsika siya iki dimin taeminim simiir kigriraowan inkam asi nwokin mi nu ninomor sowiir digworaekwowim simiir kigriraowamin inkam nwirki bi nwokin siir kouwin. Niingaki niinga kiinga.
19 Tiki yaiyim yim yaimwowairgim. Dimusi rani, Adi Komii siya ha naingwokin siir yinisimin siya siirgisiir i iiirar kwirii iski.
20 Dimin taeminim yipiki Adi Komii siir sau omomnan nwowim, yim siya bidi yimbingiyim ti dimin taeminim mi iikam ikim, yipiki ti nu iiir nwowim mi yipiki ninomor kou mi o ikim. Mi ta hiriinan saiirsika Krais siir nhieya yipiki paeyin hiiiniya nirioninkinin si naokiinaiiniya saeyar nikworipukimaigigim ti dimin biyie imiirin mi ta hiriinan saiirsika simiirin kwoin whirua asi nwowaiginiugin.
21 Mi biiya iikam kima Adi Komii siiram bi naingwokim mi kima siir bi wakaeyokna apkim. Wim kima dimin biyie tirkim.
22 Mi Krais siya paeyin hiiiniya nirioninkinin si naokin. Mi ti hiriinan siyiuin Adi Komii siya kimiir asi tirkikin kwoin whirua saika nwowam. Krais siya tiriiginin iikam kimiirin iiya siir piu aeya naonama saiir kirieni tirkin mi ta hiriinan saiirsika siya kimiirin asi tirkikin dimin whirki kimbu karamae Adi Komii siir whwonkamidan. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin wi ha nwoki aingwowi kimiir kwoinim wadiekim dimin biyie whirki bi kinyiskaigikim. Mi kimiirin wi dimin biyie whir inkam nwirki swoki boin hiuriiyiu rani. Niingaka.
23 Mi kima Jisis Krais siiramin hiriiyar naingwo tibmii kiinanaei mi kimiir kwoinim whwowisa nwo karam nwowi mi kimiir naingwo tibmiiya kirie hiriiyar nwokripkaii dimin whirki kinyiskai karamaeya nwowi mi kisina karamae nwowi, Adi Komii siir yinisimin kimiirin wi siya nikiu nami Adi Komii siir whwonkam ida hiriir. Mi kima Adi Komii siir Yai Win Kibiya saiir wakaei mi kima wa nwokwokini ti dimin kibi kibi imiiramin yipiki Adi Komii siya nimbinim kimiiram. Mi ta Yai Win Kibiya Adi Komii siir iikamim simiira ya ti nuin siirin hinda tinda bidi boinmimauu diga. Kara Polkin, an kara iriipi hiriinan ta Yai Win Kibiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwa. Iriig.

Pol siya iikamim om Kolosi hiranim simiir whinkinsiis haiginiugin

24 Kara hik kimiirsiyar mi haigi windi mi kariirin ha mi igbumbugi windi mi kara pi mairgimairga mi owi. Biiya Jisis Krais siya kariirin hiniina boinkin, kariir iikamim, yipiki kariir piunan nwowim, simiir hika ya wi kimiiram niti kimiir piu imiir kimpipisu haiginiuwam. Mi iiyim kara ta hiriinan hik aiir haiyin, ta hika biiya Jisis Krais siya haiya saiir idwo swoki inkin haigingikin digidig simiir nwokiyam. Mi ta hiriinan saiirsika kara mairgimairga asi nwowi ti hik hiriinanim simiirsi haiyim kimpipisu.

25 Biiya kariirin Adi Komii siya nimbingikin siir yai kibiya saiir nanaakninkii haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika, kara iikamim Adi Komii siir piugana saiirim simiir asi whinkinsiis haiginiugim inkamin nwirni miriiyin mi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan.

26 Biiya ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa ya iikamim simiirsi haigiprakaigim. Mi tariinanin Adi Komii siya ta siir yaiya saiir yaimwokiyaimwowa ya siir iikam imiir bidi yiisiimauuwim.

27 Siya krimiir niisiimauuwam naingwokin yipiki siir iikamim mi krima ta yai kibikikibi imiirimin wa nwoki sibgu inokninkinim mi wi iikamim Isrel simiir piugana saiir karamaeyim wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi ti yaiyim yipiki niki haigiprakaiyim yim ti sima Krais siya ini ini haniin kimiir kwoin imiir kwirii idwokaiyin iikamim yipiki Juda iikam tani mi ta hiriinan saiirsika, kima mairgimairga asi nwokim mi wim kima iiya Adi Komii siya hauuwana siir dimin miiyik miiyik imiir, simiiram nwokwokini mi siya wi kimiir hainanprapraskii.

28 Mi ta hiriinan saiirsika, iikam krima iki omom omomim simiir asi nami simiirin Krais siir yai aiir boinmimauuwam. Krima simiirin hiniina boin, sima dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiirin digiumii haimriyiugig. Mi krima simiirin Krais siir yai kibi kibi imiir diisiisiimauu. Mi krima ti dimin hiriinanim simiir tiri mi krima wi iikamim simiir tiri sima wakaeyokna apam Krais siir yai imiir sima tira saiir hiriinan.

29 Kara ti dimin taeminim simiirin sibgu sibgu asi tiri mi ta hiriinan saiirsika sima Krais siir yai kibi kibi imiir asi sibgu wakaeyokna api. Kariir kwoinin Krais siya kiwiir haigin mi kara ti dimin taemin imiir asi tirkin. Ɨriig.

2

Kolosi kimiir iikamim sima yai bibiyieyim priiyiksasaeyim simiirin digiumii haimriyiugig

1 Kara ha naingwowi wim kima ti dimin taemin imiirin ina ninokninkinim. Kara kimiiram naingwokin mi kara dimin taemin kasa bi tirkin kimiir whinkinsiis haiginiuwam iikamim om Kolosi hiranim mi iikamim om Leodisianim mi iikam nhirim yipiki biiyanim mi tariinanan ikim yim kariir whwonkam iiir bi kigim.

2 Kara ti dimin taeminim simiirin ta hiriinan saiirsi tirkin kimiir kwoinim wi wadie nwoki sibgu owim mi kima irni nwirniyam naingwokwonanaei mi kimiir kwoinim dimin taemin imiiramin sibgu naingwowi mi ta hiriinan saiirsi kima Adi Komii siir asi wakaeyokna apkim kima tira saiir hiriinan. Kara ha naingwowi kima Krais siir digworaekwowim yipiki Adi Komii siya haigiprakaiyim biiya simiir ninokninkinim. Mi ti dimin taeminim Krais siirgisiirim yim ti dimin taeminim biiya Adi Komii siya haigiprakaiyim yim sima mi tariinan yim bidi yanaakninkiigiyim.

3 Jisis Krais sasairgin yaimwokiyaimwo boini bwamkibwamin dimin taemin whiekakim simiir bwamkibwam imiir.

4 Kara kimiirin ti dimin taeminim Krais siirim simiir boinmimauuwi mi ta hiriinan saiirsika iikamim wi kimiir kwoin imiir kiyai rani, iki simiir yai bibiyieyim priiyiksasaeiyim simiir.

5 Kara kimaka mi o karamaeka windi, kara kimiiramin ina mi aingwowin. Kara ha naingwowi kima ini wadieyar nwowim mi ta saiirsika kima Jisis Krais siiramin nhami nhami paniinsi yaingwo tibmiisi. Mi ta hiriinan saiirsika, kara kimiiramin mairgimairga asi nwowi. Ɨriig.

Krima mi Krais siya krima ini kwoin whirua nwowim mi krima iki niksisae yai bibiyieyim simiir kipi wakaeyokna ap.

6 Biiya Krais siiram kima naingwo tibmiiya saiir hiriinan mi tariinanin kima kwoin whirua saika dwo.

7 Mi kima saika wi nwiruwar nwowiskii, paemiiyim pae iiir nonkworinuwiyin nu aowa op nae min kiyaiyam mi iiyin paeyinim omaka aiir nonkwowini ikim ini simiir hiriinan ywowim mi ti hiriinan sima tirim saika sima ninkiamasuim, yipikin paemii iiyin paeyinan nwowin kima Krais siir yai kibiya yipiki biiya krima niki boinmauuwa saiir

saiira wakaeyokna apnanae mɨ mairgɨmairga Adi Komii siiram dwo. Dimusi rani, dimɨn taemɨnɨm siya tɨrkiyɨm kɨmiir sɨmiirsika.

8 Kɨma, kɨmasiyar mɨntaraona. Kɨma iikam nhɨrmiyam kɨpi kiwaki sɨma nɨtam mɨ kɨmiirɨn ɨkɨ yai bibiyɨeyɨm kwoinkɨ prɨinaingwo boiniyɨm, kɨmiir boinmɨmauuwam kɨmiir kwoin ɨmiir kiyaiyam mɨ sɨmiirɨn kɨmiir nɨksɨsaeyɨm. Mɨ tɨ iikam hɨriinanɨm yɨm yɨdiwi wanwiyaemi yaiyɨm mɨ dimɨn biyɨe biyɨeyɨm nuan uridyɨu bibiyɨeyɨm sɨimɨm sɨm boinɨkɨm. Yɨm sɨma Krais siir dimɨn taemɨnɨm sɨmiir bɨ boinmɨmauuwɨkɨm.

9 Kɨma sɨmiir yai bibiyɨeyɨm sɨmiir kɨpi wakaeyokna ap. Dimusi rani, Krais siya ɨni Adi Komii siir hɨriinanar swokɨ owɨn mɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii siirɨm yɨm ɨni Krais siir kwoin arar haigi okaiyɨm. Mɨ yɨm tɨ digworaekwowɨm yɨm krɨmiir nɨisɨimauugɨm hɨnɨɨn Adi Komii siya panɨingɨn.

10 Mɨ ta hɨriinan saiirsika, kɨma Jisɨs Krais saɨka namasuwi mɨ kɨma wɨ siir digworaekwokɨ naokɨnguguninkɨni mɨ kɨma wɨ kɨrɨeya yɨpɨkɨ Adi Komii siya hauuwa kɨmiir wɨ saiir kɨrɨe karamae nwo rani. Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm nɨnomor kouanɨm mɨ nuan ɨkɨm dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ tɨ nu ɨiirar nwowɨrkakɨm hɨnda tɨnda yɨm Jisɨs Krais siya bɨdi ikworɨpukimaigiyɨm.

11 Mɨ iikamɨm sɨma kɨmiir mɨois ɨmiir kɨtiyopnɨr hai karamae nwowa kɨmiirɨn saeya bɨ mɨ ɨisɨimauugɨm wɨm kɨma Krais siirgɨm. Nɨingaka. Kɨma mɨ Krais siya wɨm kɨma ɨni pɨu kwɨruwa ɨrɨpar ywowɨskiyɨm mɨ wɨm kɨma dimɨn biyɨe ɨmiirɨn digɨumii bɨdi haimriyɨugigɨm. Mɨ ta siir kɨma wakaeyokna apa saeyaɨrga kɨmiir nɨisɨimauuwa hɨnɨɨn wɨm kɨma Krais siir wakaeyokna apɨkɨm, kɨma tɨ siyɨuɨn mɨois kɨtiyopnɨr haiiyɨn si bɨ napɨkɨm. Nɨingaka.

12 Bɨiya ɨiya ɨnkamɨm op baptaisiyɨm ya tariigɨna ya ɨni Krais saɨka naonamnan ywowa mɨ sɨma kɨmiirɨn pa haingikaigii. Mɨ ɨiya sɨma kɨriirɨn op hɨrankɨ swokɨ kɨbokiinaiiniiyɨm mɨ kɨma ha namɨkwomaiyɨuwiyɨm, ya tariigɨna ya ɨni Bɨiyan Adi Komiiyɨn yɨpɨkɨ Krais siir hɨdnɨnsiin ɨdwowɨn siir kɨrɨeya ɨni saiir hɨriinan ywowa mɨ siya kɨmiirɨn saɨkar nɨnkɨn kɨnɨnsiin ɨdwokɨkɨn. Dimusi rani, kɨma siir yai ɨmiiram naingwo tɨbmii kɨingɨm.

13 Bɨiya kɨma dimɨn biyɨe tɨrkɨm mɨ kɨma kɨmiir kwoɨn ɨmiirar napkɨm mɨ tɨ dimɨn biyɨe hɨriinanɨm iikam kɨmiirɨn biyɨe sɨma nwowaigɨnɨugɨm mɨ kɨma siyɨuɨn. Mɨ iikam kɨmiirɨn Adi Komii siya kɨnɨnsiin ɨdwokɨn Krais saɨka mɨ kɨma kwoɨn wɨn asi haigɨm. Dimusi rani, dimɨn biyɨe biyɨeyɨm kɨmiir kwoɨnau nwokaiyɨm yɨm siya bɨdi haiyoprɨmdiyɨumiigiyɨm tɨ kamɨm sɨmiir mɨois ɨmiir kɨtiyopnɨr haiyɨm sɨmiirɨn wɨ mɨois sɨma kɨtiyopnɨr haiya wɨ saeya nwowaigɨnɨu rani, Adi Komii siir yɨnɨsɨsɨm nwowamɨn. Nɨingaka. Kɨma Adi Komii siir yɨnɨsɨmɨn wɨ ta mɨois kɨma kɨtiyopnɨr haiya wɨ saiirsi nwo rani. Nɨingaka.

14 Dimusi rani, Jisɨs Krais siya paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn siir naokɨn mɨ tɨ yaiyɨm yɨpɨkɨ siyɨu Komii siya boɨnhɨuriyɨuwɨm kɨmiir, kɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiirsi yɨm Adi Komii siya bɨdi haiyoprɨmdiyɨumiigiyɨm. Yɨm tɨ yaiyɨm, yɨm saɨka bɨdi yɨnkɨn aonamɨm.

15 Adi Komii siya bɨdi ikwowaisiigiyɨm yɨu bibiyɨeyɨm mɨ dimɨn taemɨnɨm kɨrɨekakɨm tɨ nu ɨiir nwowɨm tɨ dimɨnɨn Krais siya tɨrɨn siir kɨrɨeni, paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn si nɨnkɨn ɨrɨnugiyɨn mɨ sɨmiirɨn siya bɨdi ikwowaisiigiyɨn iikam ɨmiir nɨisɨimauuwam hɨnɨɨn siya kɨrɨe komiigakɨn mɨ yɨm sɨma ɨni nɨinga ywowɨm. Ɨriig.

16 Mɨ tɨ siyɨu komii siir yaiyɨm yɨpɨkɨ ha boɨniyɨm nɨm krɨma mɨiyɨk rani mɨ ha daonam yɨm bɨdi dɨgiyɨm. Mɨ ta hɨriinan saiirsika, ɨnkam nwɨrkɨ kɨmiir hɨdi Judami siyɨu komii si kɨma wɨ siir yai kɨpi wakaeyokna siya kɨmiirɨn uruwai siyaowai mɨ nae mɨnɨm sɨm boɨni. Nɨingaka. Mɨ siyɨuɨn nae mɨniyɨn kɨma naeiyɨn mɨ op mɨn kɨma kwiyaeiyɨm mɨ ɨiyɨm pɨu kɨma mɨ sɨisiyɨm kɨma sɨmiir kɨpi wakaeyokna ap mɨ Adi Komii siir ɨnɨgɨn kɨpi mɨ hainan mɨ bwanɨn siir ɨiyɨm bwan wɨnkɨ nɨtanɨm sɨmiir nɨkriyɨm yɨpɨkɨ kɨma hainani Adi Komii siir mɨ ɨiya Judakɨm siiskuwakiya pɨu dimɨn taemɨn whɨr tɨr karamae nwowiya aka mɨ dimɨn taemɨn nhɨrɨm tɨ hɨriinan nwo ɨkɨm mɨ sɨma kɨmiirɨn wɨ tɨ Juda sɨmiir siyɨu komii ɨiirsi hɨd rani. Nɨingaka.

17 Yɨm tɨ digworaekwowɨm yɨm ɨni aknaɨnan ywowɨm yɨm krɨmiir brougae wanwiyaeyɨm sɨmiir nɨisɨimauugɨm. Yɨpɨkɨ wɨ mhoɨiya nɨmbiyami yɨm dimɨn kɨingɨkɨɨn ɨmairgɨm Krais siya tɨranɨm. Krais siya ha nɨtɨn sɨmiirɨn kɨmɨdiniya siya ɨni tɨrni mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm bɨiyanɨm yɨm ɨni ɨnig karamae ywowɨm.

18 Kɨma ɨkɨ iikam nhɨrɨm yɨpɨkɨ kɨmiir hɨdɨm sɨmiir yai ɨmiir kɨpi wakae. Dimusi rani, yɨm sɨma tɨ hɨnɨɨna boɨnkɨm, wɨm kɨma Adi Komii siir bɨ wakaeyokna apɨkɨm. Dimusi rani, wɨm kɨma Adi Komii siir paekwosɨmɨn siir ɨnɨg ɨiir bɨ hainankɨm. Tɨ hɨriinanɨm sɨmiir kɨpi wakae! Yɨm sɨma ha boɨnkɨm tɨ dimɨn taemɨnɨm nhwo sɨma whɨnkɨgɨm iikam krɨmiirɨn ha nɨnokɨnkɨnkɨm nɨm krɨma sɨmiirar hainanɨkɨm. Yɨm sɨma pɨ nɨksɨsaekɨm mɨ sɨma sɨmarɨn hɨnɨɨna boɨnkɨm yɨm sɨma ɨnɨgak iikam tani yɨm sɨma Adi Komii siir paekwosɨmni ɨnɨg hainanɨkɨm mɨ tɨ iikam biyɨe biyɨeyɨm yɨpɨkɨ nantamyɨriyɨriyɨm yɨm sɨma sɨmiir kwoɨn ɨmiirarar napɨkɨm.

19 Mi ti iikam hiriinanim yim Krais saika iripa bi namasugim. Krais siya ini mwonan ywowin mi nim krima iikamim saika namasuwim, nim krima ini siir piunan ywowim. Piu aiirin mwo ieyar whinkinsiis haiginiu mi kiu mai minim mi kip ikim yim ini iripar yinkiamasuim. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yim ini piunan iripa bidi yinkiamasuim. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya hauugin siir kirie aiir.

Krima naonami wi Krais saikar waiyayokiyokiii

20 Iikam kima, krais saika bidi yaonamim mi kimiirin rirmiiya siya bidi ywowaiginiugiyin ti dimin biyie biyieyim ti nuin siirim simiirsi mi kima ti dimin taeminim ti iikamim nuanim sima napam naingwowiyim simiir kipi wakaeyokna ap mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi hiniina boini simiirin sima wadiekim. Mi kima dimin taeminim iikamim nuanim sima napiyim simiir simiira dimusi wakaeyokna apkripkaii? Mi kima iikamim simiir siyiu komiiyin siir yaiyim simiir dimusi wakaeyokna api yipiki ha boinim,

21 kima dimin sim whir kipi swoki tirsran mi dimin sim whir kipi swoki pikomyaskii sran mi simiirin kipi mi ae. Niingaka.

22 Yim tiriiginim yim inkamni ara yaigim yim Adi Komii siir hiranki bi nitkim. Krimiirin nae Adi Komii siya hauugin mi krima simiirin kipi boinwaeyo. Niingaka. Krima simiirin ha dae!

23 Mi ti siyiu komiiyin yio krimiir kwoin iiir kiyaigin krima ha nwoki aingwowim yim wadiekim mi krimiirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim paekwosim simiir inig imiir hainanam mi dimin taeminim krimiir piugi tiram naingwowiyim simiir nwoki kikintimdinuwim mi krima wi krimiir piu imiir nwoki onkwobumbuninkinim mi yim ti dimin taemin hiniinim yim wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani, ti dimin biyie biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim simiir nikwowaisiigigim. Niingaka. Friig.

3

Adi Komii siya kimiirin Krais saika ninkin hidninsiin idwokikin omwaiwaiyayokiyokiyim

1 Biiya Krais siya naonama siya krimiirsi naonamkin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyamin. Tiriiginin yio ti hiniingin iikam krimiirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokikim omwai swoki waiyayokiyokiiyam mi Krais saika nwowam. Mi ta hiriinan saiirsika, kimiir biiyan siyiuin yio bidi digiyin mi kima dimin taeminim nuanim wi simiiram kipi naingwo mi kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranim simiiram daingwo simiir wakaeyokna apam, maeyauwa Krais siya nidwowiya Adi Komii siir iina iniiga saiir kingiin hir mi Adi Komii krimiir Wanin siir kirieya ini siyar nonkwowa mi dimin taeminim yim ini siyar kigirkakim.

2 Kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranim simiiram daingwo, kima dimin taeminim ti nuin siirim simiiram kipi naingwo.

3 Kima dimin taeminim siir omin ninomor kou hiranim siir hir nwowim simiiram daingwo. Dimusi rani, kima dimin taemin biyie biyieyim yipiki biiya kima napim simiirsi bidi yaowim mi iikam kimiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwowim Krais saika mi kima saika ini nwiruwar ywowiskiyim mi kima ini kwoin winkakar ywowim mi kimiir kwoin winin yio ini Adi Komii siyar kigriraowin siir naeyiuni.

4 Krais siya krimiirin minam tirkin krima saika iripa nwowim mi mhoiiya siya wa swoki iti mi siya wi siya siyar nanaakninkiinaei mi krima wi saika nwowi mi krima saika nwowi mi krima wi Adi Komii siir dimin kibi kibi imiir haii. Friig.

Kima kwoin win bidi haiyim mi kima dimin miiyik miiyik imiirarar dap

5 Wim kima yaeya kwoin win bidi haiyim mi kima kimiir kwoin imiirin sibgu sibgu kintimdinu dimin biyie biyieyim kima naingwowiyim kima tiram yipiki ti nu iiir nwowiyim simiirsi. Kara ti dimin taemin hiniinim sim boini. Dimin taeminim iikam kima naingwowiyim kima tiram, hii priinanae priinae mi kam sima sima ninwoanwona iripa piu mi dimin biyie biyieyam kigmair mi dimin taemin biyie whiekakam naingwokwo, dimin taeminim inig hainaniyim sim haniin nwowim Adi Komii siir igsop aiir nokwokairinam.

6 Mhoiiya iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowim simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkim, ti kara boinim kimiir simiir tirkim.

7 Mi biiyarin wim kima kimiir kwoin imiirar napkim mi kima dimin biyie bidiya mi tirim ti iikamim yipiki wi mhoiiya Adi Komii siya tioidwomai.

8 Mi tariinanin kima simiirin digiumii haimriyiugig mi ti dimin taemin hiriinanim yim hindara dinangrimiigig. Frika nwirikan io whwonkam kipi nanao mi io kipi inwo anwo mi kimiir yopii adim mi iikam nhir ikim simaka kipi inkinwaomwarkii boin mi kima yai bibiyie kipi boin mi dimin taemin biyie nhirim ti simiir hiriinanim simiir kipi mi tir.

9 Mi dimin taeminim kima boiniyim irni nwirni kipi priiyiksasae. Dimusi rani, wim kima ti dimin biyieyim simiirin digiumii bidi haimriyiugigim tiriiginim kima tirim iiya kima Adi Komii siir niki wakaeyokna ap karamae nwowa saiir.

10 Dimusi rani, tariinanin kima ini inkam win ywokiyim. Adi Komii siya kimiirin iripa bi tirkin siya kimiirin yapa yapa tirkin mi kimiir kwoinim siyar kisisaena haigiraraowi mi kima iikam miiyik asi nimbiyami mi wi Adi Komii siir hiriinan asi nwowi mi ta hiriinan saiirsika kima siir asi sibgu inokninkini kima tira saiir hiriinan.

11 Ti dimin taemin miiyik miiyikim Adi Komii siya tirim kimiir simiirsi, yio dimin komii rani, iikamim Grikmi piugana saiirim mi Judami piugana saiir ikim mi yipiki simiir mioisim mi kitiyopnir haiyim mi yipiki mi kitiyopnir hai karamae mi owim mi sima skuramar mi amka windi mi sima skuram mi am karamae mi oka windi mi sima digworaekwoki mi aokingugu nankaigi windi mi sima paeprikabar mi oka windi, yim tiriiginim yim dimin komii rani. Mi diminkidiminin inigakin yio ti si, Krais sasairgin inigakin mi yio siya iikam yipiki siiram naingwo tibmii kiiniyim ini haniin simiir kwoin imiir kwirii idwokaiigin. Ɨriig.

12 Adi Komii siya kimiir bidi yimbinin siir iikam nwowam mi siya kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi ta hiriinan saiirsika, kima iki iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei mi simiirin dimin miiyiki miiyik iiirar tirhaiginiu. Kima kimamar kipi naingwona hiniin, kima inigak iikamkim. Mi kima kimamarin hiniina daingwo, inig karamae iikamkim mi iikam nhirim simiiram kiwaki sima simiir kwoin imiirar napim ti dimin taeminim simiirsi mi wim kima ti siirsiyin hiniina daingwo kimiir kwoinin yio hindara dinan itkinki mi nhirmaka kipi ninkinwaomwarkii boin simiirin simiir siyiu iiirar kigninkin tirki.

13 Mi kimiir inkam nwirin siya dimin biyie inkam nwirni tiri mi yio ti hiriinan siyiuin yio ti digi mi kima siir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigi. Mi kimiir dimin biyie biyieyim yim Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi ta hiriinan saiirsika, wim kima iriipi hiriinan ti hiriinan siyiu kaimwowin siirar timi tir, iki iikam nhirim kimaka ninkinyaeyaowiyim simiir dimin biyieyim simiir timi haiyoprimdiyiumiigi.

14 Ɨki dimin taemin kibi kibiyim simiir kouin ini naingwokwonanae saeyar ywowa tariigina ya ini biigibii saeyar ywowa. Mi ta naingwokwonanaeya iki digworaekwo kibi kibi nhirim simiirin ini saeyar kakprinonkwowim. Tariigina ya ini piuwopnan ywowa, piuwopa inkamki kikogiya yiuisa siya kaiya saiir kikogrinuwam. Mi ti dimin hiriinanin ini nwirniyam naingwowiyin yio ini piuwopnan ywowa yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwana kwoin whirua sima nwowam.

15 Krimiirin Krais siyar tirkikin irika nwirika nongwomamair aeyamin mi krima ti hiriinan diminim ti krimiir tir nwokaiyim simiiram kiwaki. Mi yim ti dimin taemin hiniinim yim dimin whoimoni rani. Biiya kimiirin Adi Komii siya nikiunakim mi kimiir kwoinim siya kiyaigim mi ta hiriinan saiirsika kima wi piu kwiruwa asi nwowi mi wi Krais siir dimin taemin imiir asi haii kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwam iripa nongwomamair aeyam. Mi kima wi boin wadieki. Dimusi rani, ti simiirsika.

16 Mi Krais siir yaiya ini haniin kimiir mhii kwoinau kwirii idwokai kiini mi kimiir kigirkaki mi mhoiiya kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi irni nwirni whinkinsiis haiginiuwiya Adi Komii siir dimin taemin imiir yipiki kima boinmimauuwim iikam nhirmi mi kima nikim dimin taeminim simiirsi saiir hiriinan. Kima Adi Komii siir boin wadieki mwaiyim yokwo sam hir nwowim kima waowiyim simiir hiriinan mi mwaiyim kima mi waowiyim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir simiir hiriinan mi kima mwaiyim kirie kimiir kwoin ima nwokripkaiyam wao.

17 Mi dimin taeminim kima tiriyim mi kima boini ikim mi dimin taeminim kima tiriyim, yim Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir nikrigim. Kima Adi Komii siir boin wadieki dimusi rani, dimin kibi kibiyim yipiki Krais siya tirim kimiir simiirsika. Ɨriig.

Iikamim nonkwonam mi simiir yinisisim ikim simiir boinka

18 Mi wim kima wigim yipiki kamkak nwowim, kima dimin taeminim kimiir kam ima boiniyim simiir wakaeyokna. Tiki siyiu hiriinanin yio ini ywowin. Dimusi rani, wim kima Biiyan Inkam Komii Krais siir yai wakaeyokna apkim.

19 Mi wim kima kamim kimiir wig imiiram daingwokwonanae. Simiirin biyie kipi nwo mi dimin taeminim kima tiriyim kima simiirin yai biyie wara kipi boin.

20 Mi wim kima yinisisimim wim kima kimiir yopii adim simiir yai imiirar wakaeyokna. Dimusi rani, yim ti dimin taemin hiriinanim yim Biiyan Inkam Komii Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiram nwowi.

21 Mi wim kima adim, wim kima kimiir yinisisimim simiir hindara kipi nokwao boin mi simiir kwoin imiir kipi kiyai mairgimairga nwo karamae sima nwowam mi simiir grabaiginiu karamae nwowam. Ɨriig.

22 Mi wim iikamim yipiki iki kamim inig komii komiigakim simiir miriiyim umir min hai karamae nwowiyim, kima kamim kimiir kigriraowiyim simiir whwonkam ida ara kipi mirii iiya sima kimiir kigriraowiyim iinokiinokin kima mii wadie imiirarar mirii. Dimusi rani, kima tiriiginim yipiki kimiir kigriraowiyim simiiraram mirii rani mi kima ha tir tani simiirin. Dimusi rani, wim kima pi boriisopi Biiyan Inkam Komii siya mairgimairga kimaka nwo karam nwowim.

23 Kima iikamim simiiraramar mirii rani. Wim kima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram mirii. Mi ta hiriinan saiirsika, kima kimiir mii imiirin sibgu donkworinu miriikripkai.

24 Kima dimin miiyik imiirar tir. Dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim mhoiiya omin ninomor kou hiranin Adi Komii siya kimiirin wi bimbiuwi tirwin tani biiya siya nimbina siir yokwo aiir saiir hiriinan. Mi ta hiriinan saiirsika, kima ti nu iiirin miiyim sibgu sibgu mirii. Dimusi rani, wim kima iinokiinokin Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siiram mirii mi ta hiriinan saiirsika sibgu sibgu asi mirii.

25 Mi iikamim yipiki dimin biyie tiriyim, mhoiiya simiirin wi dimin biyie Adi Komii krimiir Wanin siya tirhaiginiuwi. Dimusi rani, ti dimin taemin imiirsika. Mi siya iikam whiekakim simiiramin ini hiriinanar mi aingwowin mi siya krimiir whiekakarin wi hiriihiriinankinar hidi. Ɨriig.

4

1 Mi wim kima kamim bii nwowiyim kima ti iikamim yipiki kimiir miriiyim simiir sibgu tir. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim kimiir Biiyan Inkam Komiiyin kimiir kigirkakiyin siya ini siir om iiir nwowin mi kimiirin ini siyar kigriraowin. Ɨriig.

Iikamim nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim simiir boinka mi ti siyiu hiriinanin ti kima tirin yio ini ywowin

2 Kima Biiyan Inkam Komii Adi Komii siiramin hiriiyar kwisboinanae. Kipi digi. Mi iiya kima kwisboiniyim nhwo mi kima dimin taeminim kima boinanim simiirin sibgu sibgu daingwo omok boin mi siir boin wadieki.

3 Mi iiya kima nhwo kwisboiniyim Biiyan Inkam Komii siiram kima iikamim tiranim krimiiram warar srii siiramin minam, krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi nim krima wa nwoki kiwakiyim Krais siir yai aiir boinmimauuwamin. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim wi simiir nwoki wakaeyoknam. An kara maeyauwa mii biyie miriiya saiir tir asi hiugripkiikikaii. Dimusi rani, an kara siir yai imiir boinmimauugin.

4 Kima Adi Komii siiramin minam kwisboinki kariirin wi siya nwoki whinkinsiis haiginiuwim Krais siir yaiyim simiir sibgu boinmimauuwim biiya kara niki boinmimauuwa simiir iikam imiir saiir hiriinan Adi Komii siya boinkiya kariir saiir hiriinan.

5 Mi dimin taeminim kima tiriyim, iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap karam nwowiyim simaka, kima sibgu daingwo omok. Mi kima ii kwira hiniina tiram kipi kiwaki, diminin wadie nwokaram nwowiyin siir tiram dimusi rani, kimiir iiyim hoimgak nwo rani.

6 Mi dimin taeminim kima boinmimauuwim simiir yim wadiekim, yim ini waim naeyim kima naeiyim simiir idwo nikrinkinkiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi hiriinanki niuwi, ti dimin taeminim iikam ima sriii kimiir mi kima wa sibgu inokninkin boinkii simiirin. Ɨriig.

Pol siya Tikikas Onisimas sowiir nikropkiko

7 Kara Tikikas siirin kimiiram minam nikropkikin siya dimin taeminim kara tirim wi kimiir nwoki boinmauuwim. Siya krimiir nomiiyau kibikin yipiki kara naingwokwonanaeiyin. Siya inkam wadiekin mi kariir dimin taemin siya whinkinsiis haiginiugin mi siya mi kara krimiir Biiyan Inkam Komii siir mii aiirin krirar miriigo.

8 Kara siir bidi yikropkiyin kimiiram mi ti dimin taeminim wi siya boinmimauuwi kimiirin. Mi siya kimiirin wi min boinmimauuwi dimin taeminim krima tirim simiir mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi mairgimairga siya nwowaiginuwi.

9 Mi kara Onisimas siirin saika bidi yinkin ikropkiyin kimiiram waraur. Onisimas siya krimiir nomiiyau kibigin mi siya kimiir inkam nwirkin. Mi iiya sowa nimbinii mi dimin taemin whiekakim krimiir tir nimbimbiiyamim wi sowa nini boinmimauuni. Ɨriig.

10 Aristakas, yipiki ti kanaka tir ninkin hiugripkiikikaiyin maeyaua mii biyie miriiya saiir, siya mi Mak siya sowa kimiir nokboinmamairgiko. Kima ina ninokninkinim Makin yio Banabasni nomiiyaugin mi biiya kara kimiirin ti hiniina boinmauugin siya niti kima siirin wi sibgu kigrirao.

11 Josua yipiki siir inig whirin ha dapiyin Jastas, yio kimiir mi okboinmamairgikin. Kamim nwoimginwoimuwairgim Juda simiir piugana saiirim yipiki Krais siir yai aiir sibgu

wakaeyokna apiyim mi kariirin sima whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir dimin taemin imiir tiramin mi kariirin mairgimairga sima nwowaiginiugin.
12 Epafrasin yio kimiir mi okboinmamairgikin. Yio siya om Kolosiyan inkamkin mi siya
Krais Jisis siir mii aiir miriigin. Mi iinokiinokin siya Adi Komii siiramar kwisboinanaeikin
kimiir kirie haiginiuwam. Mi kimiir kwoinim wi kirie nwoki owim ti dimin taeminim Adi
Komii siirim simiiram mi ta hiriinan saiirsika wi haniingi sibgu inokninkini dimin taeminim
Adi Komii siya naingwowim kima wakaeyokna apam.
13 Kara ti dimin taeminim simiirin ina sibgu inokninkinin mi kara simiirin pa boinmauugi
kimiirin. Siya iikam kimiiramin nhami nhami bi miriinanaekin mi iriipi hiriinan iikamim
Leodisia hiranim mi Hirapolisan ikim.
14 Mi Lukin krimiir paowai min udi inkam kibiyin mi Dimas siya, sowa kimiir
nokboinmamairgiko.
15 Mi kara nokboinmamairgini haniinaka wi kima nokboinmamairgi iikam imiirin
yipiki nomiiyauim om Leodisia hiranim simiiramin. Sima mi Nimpa saeya mi iikamim
yipiki saiir omaka hir haingiriyiu owim Adi Komii siir inig iiir hainanim simiir warar
nokboinmamairgi.
16 Mi ta yokwowa maeyaua ti yai ima nwowa kima simiir mwain dignaowidi mi kima
simiirin wi iikamim Adi Komii siirim om Leodisia hiranim wi simiiram hauugi mi yim
wi sima mi mwainim. Mi ta yokwowa kara hauugiya simiiram mi ya wi kimiiram swoki
hauugii mi kima wi kimiir om hir nikini mwainiuwim.
17 Mi kima Akipas siirin hiniina boin, siya miiya Biiyan Inkam Komii siya boinkiya siir
siya miriiyam siya saiir mirii mi siya saiirin hiriiyar digig.
18 Kara Polkin, tiki yaiyim yim kariir iingar nonkwowinkikin, ti kimiir
nokboinmamairgiyim. Kima simiirin kipi naingwo owouu, an kara ini maeyaua mii
biyie miriiya ini saiir tirar niki hiugripkiikikaiyin. Kara hiniina naingwowi Adi Komii
krimiir Wanin siir naingwobumbuwa wi kimakar nwowi. Iriig.

1 TESALONAIKA

Ɨiya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om Tesalonaika hiranim simiiramin. Biiyan siya ti om iiir niki okin mi iiya Timoti siya hiriir nimbiyamin mi siya kimidiniya Pol siir ini boiniu, Juda iikamim yipiki Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiirin hik sima hauuwi. Mi ta hiriinan saiirsika Pol siya ta yokwowa saiir asi winkikin minsika iikamim naingwo tibmiiyim wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya wi hiriiyar nwoki onkworinukripkaiyim mi wi siyar nwoki itbugiyim. Siya iiya Jisis siya nitana saiir yaiyim kasakasa bi winkin. Ɨriig.

1 Pol, Sailas mi Timoti, krima ta yaiya yokwoni win hauugika iikamim Adi Komii krimiir
Wanin siir piuganaanim om Tesalonaika hiranim kimiirim. Kima Adi Komii mi Biiyan
Inkam Komii, Jisis Krais sowiirgisowiirniigim. Mi krima ha naingwowi Adi Komii mi Jisis
Krais siya, sowa naingwobumbu mi iripa nongwomamair aei kwoinin wi kimiir nwoki
hauugiyim.

Mi Tesalonaika simiir naingwo tibmiiya kirieka mi saeya ini wadieyar sibgu owa.

2 Mi krima iinokiinokin Adi Komii siirim kwisboiniyim, krima siirin ha boin wadieikim.
Dimusi rani, iikam kimiirsika.

3 Mi iinokiinokin krima siir boinmauuwi dimin miiyik miiyikim kima tiriyim simiir.
Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyoknaei mi kima siiram naingwokwonanae mi kima
dimin kirie kirie imiirar tiri mi kima donkworinukripkai mi kima kirie hiriiyar dwokripkai
Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram.

4 Mi kima ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siirim naingwokwonanaeiyim mi krima ina
ninokninkinim siya bidi yimbingiyin kimiirin siir iikam nwowam.

5 Dimusi rani, iiya krima ta Yai Win Kibiya kimiir boinmimauuwa saiirsika, yim niksisae
yai niinga rani mi kimiir kwoinim Adi Komii siir yai ima mi siir naeyiu ieya wi sowar
kinkrip hai. Mi Adi Komii siir naeyiuin kimiir kwoinim wi siyar kisina haigi mi krima ina
ninokninkinim siir yai imiirin mi ti yaiyim simakisimairgim kaimwowim. Kima bidiyar
yinokninkinim diminim biiya krima tirim kimiir whinkinsiis haiginiuwam.

6 Mi kima Adi Komii siir yai imiir bidi wakaewinim mi iikamim sima kimiir bidiyar
tirbumbuim mi kima mairgimairga bi nwokim. Niingaka. Dimusi rani, Adi Komii siir
naeyiuin siyar whinkinsiis haiginiugim kimiirin mairgimairga hiriiyar nwokripkaiyim. Mi
kima ti diminim simiirar tirninae, ti diminim krima mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais krima
tirim simiir hiriinan.

7 Mi ti hiriinan siyiuin, kima yipiki iikamim Adi Komii siir yai wakaeyokna apiyim nu
haimii Masedonia mi nu haimii Akaia hiranim simiir bidi yiisiimauuwim mi kima simiirin
dimin miiyik miiyik imiirar niisiimauugim sima kigna apamin.

8 Mi ti yaiyim Adi Komii siya boinmauuwim kimiir, yim kima bidi yanaakninkiiyim mi
ta yaiya inkamin ii hainiyin mi siir yainana ha namkiya hinda tinda mi ini saiir hiriinan
yamiyokiyokiigiya. Mi ta yaiya saeya nu haimii Masedonia mi nu haimii Akaia hiriirara biri
namka. Niingaka. Mi ta yaiya ina yiniyokiigiya hinda tinda mi iikam sima ina wakaekiyim
kima Adi Komii siir yai imiirin ina wakaeyokna apim mi ta hiriinan saiirsika, krima wi saiir
swoki boin tani simiirin.

9 Mi iikamim hinda tindanim sima dimin taeminim biiya nimbiyamim iiya krima
kimaka waraur nwowa sima simiir whrie boini. Mi kima uruwai siyaowaiyim digiumii
bidi haimriiyiugigim. Mi Adi Komii kiingikiinin siirar wakaeyokna apkim. Mi uruwai
siyaowaiyim yim omwai bi waiyaeikim, yim ini niingar ywowim. Adi Komii sasairgin
omwai waiyayokiyokiiyin.

10 Sima ha boinkim, kima siir yinisim iiirim dwokwokin siya Adi Komii siir om
hir haiburgigi Jisisin, yipiki biiya niki aowin, siirin Adi Komii siya kininsiin idwokin
mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiu mi siyar mi anmaiwarkaina Adi Komii siya
tioidwomaiyana saiirsi. Dimusi rani, iikamim, sima dimin biyie tirkim. Ɨriig.

2

Pol siya miriiya mii om Tesalonaika hir saeya

1 Kima ti nomiiyauim, kima ina ninokninkinim biiya krima nita kimiir nini kignakiyim
mi yai kimiir nini boinmimauugigim mi ta krima niki apririr kignakiya kimiir saeya op bi
kimaiga. Niingaka.

2 Mi kima ina ninokninkinim iiya biiya krima om Filipai hir nwowa sima krimiirar diriraerarbumbukim mi krimiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiugim mi krima hikim sima hauuwim simiirsi biri nididgim mi siir Yai Win Kibiya krima kimiirar boinmimauugig.
3 Ti yaiyim krima kimiir boinmimauugigim krima kimiir niksisae rani. Yaiyim krima boiniyim krima siyiu biyiekak bi nwowikim. Niingaka. Krima kimiirin yaimwowarar boinikim krima kimiir bi niksisaeikim kimiir digworaekwo imiir niksisae haiyim. Niingaka.
4 Biiya Adi Komii krimiir Wanin siya bidiyar kinankiugiyin krimiir kwoinin mi siya ini wadieyar ywokiyin krimiirin siir yai imiir boinmimauuim. Adi Komii siya ina ninokninkinim ti dimin taeminim krima boinmimauuwiyim krima minam naingwowi Adi Komii siirarar mairgimairga haiginiuim, krima inkamni mairgimairga haiginiuim pi boriisopi.
5 Kima ina ninokninkinim iinokiinokin biiya krima kimiir boinmimauuim krima kimiiram bi hiirgim. Adi Komii siya ina ninokninkinin krima kimiiram bi hiirgim mi ta hiriinan saiirsika krima kimiir umir digworaekwo min swoki iksisae hai rani. Niingaka. Adi Komii siya ina ninokninkinin krima yaimwoarar boini.
6 Ta krima miriiya krima inig komii haiyim pi boriisopi kimiir bopwoniya waraurin mi iikam nhir ikim. Niingaka. Nim krima aposel kamim yipiki Krais siya nikropkiyim sima mi ta hiriinan saiirsika nim krima wi digar nwowi Adi Komii siir whwonkam idan kimiiram sriiyim krimiir inig imiir hainanim mi krima pi boriisopi.
7 Mi biiya iiya krima kimaka waraur nwowa krima kimiirar sibgu kigriraokim yopiigi sae kigriraowiya saiir yinim simiir saiir hiriinan. Mi krima kimiiramin dimin whiram bi sriigim.
8 Krima kimiiramar naingwokim mi krima Adi Komii siir Yai Win Kibiya saiirara bi hauugikim. Dimusi rani, krima kimiiram naingwokwonanaeikim mi krima kimiir asi whindiriraerargigim.
9 Kima iikam whiekakim ina ninokninkinim krima kimiirin Adi Komii siir Yai Win Kibi aiirar boinmauugim mi krima umiramin nii nabie miriigim mi ta hiriinan saiirsika, krima naemin diminim kimiir warauranki paniinsi haisi.
10 Kima mi Adi Komii siya kima ina ninokninkinim diminim krima tiriyim kimiir iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiirim naingwo tibmiiyim. Krima diminim big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowanim simiirar tirkim mi krima dimin miiyikim dimin whirki kimbu karamae nwowiyim simiirarar tirikim, krima siyiuim dimin whirki kimbu karam nwowiyim simiirarar tirikim dimin biyie wara bi tirikim.
11 Krima ini adin siir yinisimim simiir boinmimauuwiyim ini siir hiriinan ywowim mi kimiirin krima nokwao boinkim mi kimiirin mairgimairga krima nwowaiginiugikim mi krima kimiiram sriininaekim
12 kima iinokiinokin Adi Komii siir sibgu wakaeyokna ap siya kimiiram nikiunanaeikin mi kima mi siya kima wi iripa nidwowi mi kimiirin wi siyar kigriraowi mi siir dimin taemin miiyik miiyikim kima wi simiirar ninan haiswowi. Ɨriig.
13 Ɨinokiinokin krima Adi Komii siirar boin wadie nanaeikim ti dimin taemin imiirsiyin. Biiya krima kimiirin Adi Komii siir yai imiir boinmimauugim mi kima simiirin ina wakaeyokna apim sima inkamni yai rani. Niingaka. Ti yaiyim kima wakaeyokna apim kima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apkim, ti yaiyim sima diminar tirikim kimiir kwoinauin, iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim.
14 Kima ti iikamim Adi Komii siir piuganaanim nu Judianim yipiki naingwo tibmiiyim Krais siir wakaeyokna apim simiir kigna miriiyan iikamnan bidi ywowim. Ti nomiiyauim, ti iikamim ti om Tesalonaika tiranim kimiigikimiirar nomiiyauim kimiirin siyiu biyie simar tirkim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi iriipa hiriinan sima ti Judan iikamim sima siyiu biyie bidi mi tirim iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim waraur nwowim.
15 Biiya Juda iikamim sima nisomsomaokaokim profet kamim yipiki biiya Adi Komii siir yai imiir nanaakninkii haiginiuim mi mhoiiya simiir yiinieyim sima yisomao krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir mi tariinanin sima ini siyiu biyie krimiirar swoki tirim mi ti siyiu hiriinanin sima tirin mi Adi Komii siir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin.
16 Mi sima dimin bibiyie iki iikam nhirim simiirar tirkim. Dimusi rani, sima krimiir siyiu iiir ninkripkiigim iikamim Juda iikam tani krima yai simiir boinmimauusi. Mi hiriinanki niuwi sima digiumii ti dimin biyie iiir haimriiyiugig mi Adi Komii siya wi simiir nwoki anmaiwarkainaim. Ti iikam bibiyieyim dimin bibiyie imiirar tiryokiyokiiyim mi taka iiya Adi Komii siya hik ti simiir dimin bibiyieyim simiirsi hauuwana saeya bidi yimbiniya. Ɨriig.

Pol siya simiir swoki kigam naingwokin

17 Mi ti iikamim krimiirin sima nikropkikim mi krima ina yamim mi iiyim hoimgak rani, krima kimiir haiburgigim mi krimiir kwoinim ini kimaka waraurar yinkin okiyim. Mi krima wigkamim wigpiowa kampiowa niinga nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krima kimiir whwonkam kignakiyamin ina naingwowim mi krima ina niki hidim siyiuwamin krima wi paniina niti kimiir kignakiyamin.

18 Kara Polkin mi kara iinokiinokin ina kinankiuin kimiir kignakiyamin mi krimiir siyiuin ini Setan siya yinkripkiiyin.

19 Mi Mhoiiya iiya Jisis siya swoki iti mi krimiir hainami mi krima wi saika nwowi mi wi omwaiya waiyayokiyokiigiyami. Mi mhoiiya iikamim sima wa ha dimusi boini krima wadieyairgim? Mi mhoiiya krima wi mairgimairga dimusi nwowi? Mi Mhoiiya krima wi krimar dimusi hainanaei? Krima wa hainanae, krimiir inig iiirarin. Dimusi rani, iikamim kimiirsika.

20 Kima iikamim yipiki krimiir yai imiir wakaeyim mi Adi Komii siir kigna apim, wim kima mairgimairga krimiir nwo haiginiuwi. Ɨriig.

3

Timoti siya yai kibiya saiir hainanikin mi Pol siya ini mairgimairga ywowin

1 Mi iiya krima nwoimararim waraur nitam nwoninaeya, krira hiniina naingwokwoko nikrira wi om Atens tir nwonaowidi.

2 Mi krira pi krimiir nomiiyauin Timoti siirara nikropki yipikin siya kriraka miriiyin Adi Komii krimiir Wanin siir mii aiirin mi Krais siir Yai Win Kibi aiir nanaakninki haiginiuwam mi siirin krira nikropki mi siya niti kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi kimiir kwoinin wi kirie nwoki owim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apamin

3 mi ta hiriinan saiirsika, kimiir iikam nhirkim bi kiyopsimsibgigim. Dimusi rani, ti hik imiirsika. Mi kima, kima kimarin ina ninokninkinim ti hikim Adi Komii siyar nimbinkin krima haiyamin.

4 Mi biiya iiya krima kimaka waraurar niki owa, krima kimiirin hiniina boinmauugim, iikam nhirim wi dimin biyie krimiir tiri. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikim. Mi kima ina ninokninkinim ti hiriinan diminim kimiir nimbini krima biiya kimiir bidiya iki boinmauuim.

5 Mi kara ii priei nwowim pi boriisopi mi kara Timoti siirin ta hiriinan saiirsiya nikropkisasauugin kimiir kignakiyim, kima ini Adi Komii siir mii aiirar miriiyim iyie? Saiir mirii rani. Kara pi nididi kimiir kwoinim wi Setan siya nipiyaokiisi mi diminim krima tirim, sima wi naekak nwo rani. Ɨriig.

6 Timoti siya kimiir haiburgigin mi siya tiriir ha nitin mi ta Yai Win Kibiya siya ina anaakninkii haiginiuni. Kima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apkripkai mi kima iikam imiirim warar timi inkin aingwokwonanae mi krimiirimin iriipi hiriinan warar timi inkin aingwokwonanae krimiir kignakiyam, krima naingwowiya kimiir kignakiyim saiir hiriinan.

7 Mi krima wi mairgimairga nwokripkaii. Dimusi rani, iikam kima ini Adi Komii siir yai imiirar niki wakaeyokna apkripkaiyim. Mi iikamim sima siyiu biyie krimiir tiriyim mi krima hikak biri nwowikim. Niingaka. Mi diminim krima wakaeyim kima tirim, yim krimiirin simar whinkinsiis haiginiuwi mairgimairga hiriiyar nwokripkaiyim.

8 Mi kima Adi Komii siir yai imiirin hiriinanar wakaeyokna apkripkai mi ha timi okworinu kripkai mi hiriinankiniuwi, krima wa nongwomamair aei.

9 Mi krima Adi siirin wi paniina boin wadie mi krima siirin wi ha niisiimauuwi krima mairgimairga kirie komiigakim. Dimusi rani, iikam kimiirsika, ha? Yio ti hiriinanin yio siyiu karamaeka. Niingaka.

10 Mi iinokiinokin krima Adi Komii siirama sriinanaeikim krima kimiir kigam mi kimiir naingwo tibmii aiir whinkinsiis haiginiuwam mi kimiir naingwo tibmiiya saeya wi sapisap kipi nwo. Ɨriig.

11 Mi krima hiniina naingwowi krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis, sowa whindiriraerarkiko kimiir kignakiyam.

12 Mi krima hiniina naingwowi Biiyan Inkam Komii siyar tirkii kimiir nomiiyauim iki iikam nhirim hinda tinda nwowim simiiramin nhami nhami kipi naingwokwonanae opki mirkimirka sae ninkiniya mi ha bwaembwaekiinamiya saiir hiriinan, ta krima naingwokwo nanaeiya kimiiram saiir hiriinan

13 mi iriipa hiriinan Biiyan Inkam Komiiyin siya wi kimiir kwoin imiir tirki sima kirie nwoki owim. Mi mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin wi siir iikam imaka niti mi kima Adi Komii siir whwonkam ida wi dimin whirki kimbu rani. Ɨriig.

4

Ti hiriinan siyiuin kima Adi Komii siir wakaeyokna apiyin yio Adi Komii siir mairgimairga haiginiuwi

1 Biiya krima kimiir bidiyar iki boinmauuim mi kimiir bidiyar mi iisiimauuwim siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna apanin mi mairgimairga siir nwo haiginiuwim mi krima ina ninokninkinim mi kima simiir tiri mi krima kimiirin wi asi sriinanae krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir yai imiiramin mi kima ti siyiu iiirin wi hirii hiriinanar tirnanae.

2 Kira bidiyar yinokninkinin yaiyim biiya kiriir boinmimauuwim krima, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inigni.

3 Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kira kigna diriraeraram simiirin donkworinukripkai mi kima dimin whirki kimbu karamae hiriiyar dwokripkai. Mi kima siyiuin hii nanaeiyin siirsiyin aru dwo.

4 Mi kima irira nwinwira sibgu dinokninkin siyiuin kimiir piu aiir kigriraowanin mi rirmiiya dwokripkai mi Adi Komii siya ti hiriinan dimin miiyikin siir kigi mi siya wi mairgimairga nwowi.

5 Mi kima hii nanaei siyiu biyieyin siiram kipi naingwokwonanae iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim simiir hiriinan kipi nwo. Niingaka.

6 Mi kima kimiir nomiiyauim simiirin siyiu bibiyie kipi tirhaiginiu mi simiir kwoin imiir kipi kiyai Niingaka. Dimusi rani, biiya krima kimiirin hiniina boinmauugim, iikamim yipiki ti hiriinan siyiu biyie iiir tirim yim wi Biiyan Inkam Komiiyin siya nonkwobumbuninkin haiginiuwi.

7 Mi Adi Komii siya krimiirin siyiu bibiyie tiram bi nikiunakin. Niingaka. Siya krimiirin dimin whirki kimbu karam nwowim nikiunakin.

8 Mi iikamim yipiki digiumii ti yai imiir haimriiyiugigi, yim sima digiumii iikamim ti yai imiir boinmauuwim simiir haimriiyiu rani. Niingaka. Yim sima digiumii Adi Komii siirar haimriiyiuwi yipiki inkamin naeyiu miiyik krimiir hauuin.

9 Mi kara kimiiramin wi winboinki rani, siyiuin nomiiyau nhirmiyam naingwokwonanaeyin siirin. Niingaka. Dimusi rani, kima bidiyar yinokninkinim. Dimusi rani, kara kimiir bidiyar iki boinmauuin Adi Komiini siya naingwokwonanaeyim kimiir nomiiyau imiiram.

10 Mi kima kimiir nomiiyauim simiiram bidiyar yaingwokwonanaeyim hinda tinda nwowim nu Mesedonia hir mi krima kimiirin pi hiniina boinkii, kima kimiir nomiiyau imiiram daingwokwonanae.

11 Mi kima omwai sibgu waiya yokiyokiiyam daingwokwo mi dimin biyie tirim kipi naingwo mi piu minki kipi piyao mi kima kimiir umir mii imiirar sibgu mirii, biiya krima niki boinmauukiya saiir hiriinan.

12 Mi iriipa hiriinan iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowim simiir whwonkam ida kimiirin sima wa kignaingwo boini kima iikam miiyik miiyikim mi kima dimin taeminim wi kima kimar haiyam naingwona rani. Niingaka. Friig.

Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya nitan ii aeya

13 Mi kara pi boriisopi iikam kima habwaowaenan nwowim kimiir nomiiyauim naokaowim simiiramin. Mi kara pi boriisopi kima mairgimairga nwo karam nwowim ti iikamim naokaowim simiirsiyin ti iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyim simiir hiriinan mi siya ti iikamim simiirin wi swoki kininsiin idwo rani, omwai waiyayokiyokiiyamam. Niingaka.

14 Mi krima ina naingwo tibmiiyim Jisis siya bidiyar iki aonamin mi siya kimidiniya ie hiranki swoki insiin idwo, tiriiginim yipikim Adi Komii siir yai aiiram naingwo tibmiiyim mi ha naonamim mi Adi Komii siya wi ti iikam imiir hidninsiin idwowi mi sima wi saika warar swoki inkin iti.

15 Krima kimiirin dimin taeminim yipiki biiya Biiyan Inkam Komiiyin siyakisiyar boinim simiir boinmimauuwi. Yim hiniingim, krima ti iikamim yipiki ti omwaiya niki waiyam mi iiya Biiyan Inkam Komiiyin siya niti mi iikamim yipiki biiya naokaowim simiir biiyin wi krima nam tani. Niingakiniingaka.

16 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya wi ninomor kou hirankin sasar niuuni mi siya wi yai komiiyar boinki mi Adi Komii siir paekwosimin kirie komiigakin siya wi komiiyar kauwok boinki mi Adi Komii siir kidin wa masboinki mi Krais siir iikamim yipikim biiya naokaowim mi biikibiiyin wi simar ninsiin idwowi.

17 Mi ta saiir mhoiiyarin mi iikamim naingwo tibmiiyim yipikim omwaiya niki waiyam mi yim wi simaka warar ninkin ami mi iikamim sima Biiyan Inkam Komiiyin siirin wi

kou hir niyiskaiwini. Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya krimiirin wi ti hiriinan siyiu iiirsi nikiunaiinami mi krima iinokiinokin wi saikar nwoyokiyokiikaiyami.
18 Mi kima irni nwirni whinkinsiis ankinsiis haiginiu mi mairgimairga ta yai anaka dwo. Ɨriig.

5

Krima hiriiyar sibgu okworinu kripkai iiya Biiyan Inkam Komiiyin siya swoki itina saiirim
1 Kima ti nomiiyauim, krima iiya ti diminin siya nimbiyamana pi yokwoni kimiir winboinmauugi rani.
2 Kima iikamim, kima ina sibgu inokninkinim iiya Biiyan Inkam Komiiyin siya nitina ya wi inkamin digworaekwo tauaeyim nitiyin niiyaka wi siir hiriinan niti mi iikamim wi hindara nanaawini.
3 Ɨiya inkam nwirki ha boini krima ini wadieyar sibgu owim mi dimin biyie whir karamaeka mi dimin whirin ina yimbiyamin simiirin mi simiir tirbu wiga yipiki yinisim naokainam tiriya mi ha diyiuraeyiuwiya saiir hiriinan mi sima wi saiirsi kiyoopki rani. Niingaka. Wiga yinisim naokainani hikim simiir hai karamae bi swoki owika.
4 Kima ti nomiiyauim, kima yipiki iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karam nwowiyim simiir hiriinan tani mi iiya siya swoki itina ya wi krimiir nanaa haiginiu rani, hiiyan inkamin yipiki digworaekwo tauaeyaeiyin siir hiriinan. Niingaka.
5 Kima iikamim ini Adi Komii siir yinisisim ara ywowim mi siir yai imiirar wakaeyokna ap. Kima Setan siir iikam tani yipiki siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowim. Niingaka.
6 Mi ti hiriinan saiirsika, krima iikamim yipiki Adi Komii siir yaiyim simiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim simiir hiriinan tani. Niingaka. Krima krimasiyar mintaraona mi diminim Adi Komii siya boiniyim simiirar wakaeyokna apiyokiyoki.
7 Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap karam nwowiyim, yim ini iikamim nhwo whwonkaowiyim ini simiir hiriinan ywowim mi ini iikamim op kirie kwiyae whaowaeiyim mi dimin taemin ha priidiriraeraramiyim ini simiir hiriinan ywowim.
8 Krima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim krima krimasiyar mintaraona. Krima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap mi iikam imiirim daingwokwonanaei. Ti dimin hiriinanim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim, yim nhaowa inkamki hioikwowiniya saiir hiriinan ywowim. Krima Adi Komiiyin yipikin mhoiiya krimiir nikiunakiyanin mi krimiir whindiriraeraranin siiram waikao. Mi ta hiriinan wi saeya whinkinsiisi pagra kirieya iiya kamim yaii niniiyim simiir mwo imiir haiginiya saiir hiriinan.
9 Adi Komii siir iowa krimiiram biri nimbinga krimiir nonkwoniinwomwiirninkinim. Niingakiniingaka. Mi siya ha nimbingin krimiirin, krimiirin wi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inigni nanmaiwarkainaei.
10 Biiya siya krimiir whindiriraeraram naokin mi ta hiriinan saiirsika krima yipiki omwai waiyam mi yipiki naowim mi mhoiiya krima wi omwai saikar waiyayokiyokii iinokiinokin.
11 Kima irni nwirni dinan inkinsiis ankansiis haiginiu mi irni nwirni timi whindiriraerar haiginiu tariinanin kima tira saiir hiriinan tir. Ɨriig.

Nikopkaigiyan yai ima
12 Krima kimiirin igao yai boinkim, kima iikamim Biiyan Inkam Komiiyin siya nikmwin kwoim kimiir bopwoniya waraur nwowim simiir yai imiir wakaeyokna mi simiirin siyiu miiyik imiirar diisiimauu. Dimusi rani, kimiirin ini simar kigriraowim mi ini simar nowomwarkaiyiuim Adi Komii siir dimin taemin imiirin.
13 Kima ti kam miiyik miiyikim simiiram daingwo mi simiiramin ha daingwokwonanaei. Dimusi rani, dimin taeminim sima tiriiyim simiirsi. Kima iraka nwirka dongwomamair ae.
14 Ti nomiiyauim, krima ti yaiyim kimiirin igao yai minsi boinki mi kima iikamim yipiki nhakiuwiyim simiir boinwakae. Mi iikamim yipiki nididiyim simiir whinkinsiis mi iikamim yipiki mairgimairga nwo karamae nwowiyim simiir kinsiis haiginiu mi kima hiinsima dwo iikam simakan.
15 Kima sibgu mintarao, kima yipiki iikamim siyiu biyie kimiir tir haiginiuwiyim, kima simiirin wi yamdi kipi swoki tirbu haiginiu. Niingaka. Mi kima irni nwirniyin mi iikamim hinda tinda nwowim simiirin dimin miiyik imiirar tir iinokiinokin.
16 Mi iinokiinokin kima wi mairgimairga dwokripkai.
17 Ɨinokiinokin kima nhwo Adi Komii siirama kwisboinanae.
18 Kima Adi Komii siir boin wadie ti dimin taemin whiekakim nimbimbiiyamim simiirsi, Adi Komii siya wi mairgimairga kimaka nwowi, kima ti dimin taeminim Krais Jisis siir inigni tiri yipiki kimiir whinkinsiis haiginiuwiyin.

19 Kima dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya tiriiyim simiir kipi kikinokou.
20 Kima, kimiir whwomisim amimira kipi nwo mi siyiu biyie kipi niisiimauu ti kamim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuin diminim mi ha nanaakninki haiginiuwim. Niingaka.
21 Kima dimin taeminim iikamim sima boinmimauuwiyim mi sima nanaakninki haiginiuwiyim simiir kinanankiu mi dimin kibi kibiyim simiir sibgu onkworinu.
22 Mi dimin biyie imiirsi dapyok.
23 Kara ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siyairgin mairgimairgani bwamkibwamin mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi siir wakaeyokna apim mi ta hiriinana saiirsika kimiir kwoinim mi kwoinbudim mi kimiir piuim wi wadieya hiriiyar, nwokwokini mi wi iiya Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siya swoki iti wi saiir nadigiuwi.
24 Adi Komii siya kiriiram bidi yikiuin mi kima siirgisiirgim mi siya siir kwoinin bi swoki kisina haigiikin mi siya wi ti dimin imiir tirkripkai mi wi sima digii.
25 Ti nomiiyauim kima Adi Komii siiram ti kwisboin krimiirim mi siya wi krimiir nwoki whinkinsiis haiginiuim.
26 Iiya kima kimiir nomiiyau imiir nokboinmamairiyim kima simiirin warar dankab-mamairgiyam.
27 Kara kimiirin Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir boinki, igao yaiyim kima ta yokwowa wara nomiiyauim waraur nwowim simiir whwonkam ida mwain.
28 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir naingwobumbuwa wi kimaka nwowi. Iriig.

2 TESALONAIKA

Ta yokwowa Pol siya winkika iikamim naingwo tibmiiyim simiiram om Tesalonaika hiranim simiiram ta yokwowa biiyana siya winkiya saiir mhoiiyar. Siya simiirsiyin minsi winkikin nhirim yim ha boini, Jisisin bidi swoki itin mi Pol siya hiniinam naingwowi simiir niksisaeya pi digiyim. Mi siya Biiyan Inkam Komii siya nitana saiir asi swoki win boinkikin. Ɨriig.

1 Pol, Silvenes, Timoti ta yokwowa krima winkika iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii
siir piuganim om Tesalonaika hiranim kimiiram. Mi kima krimiir Adi Komii mi Biiyan
Inkam Komii Jisis Krais sowiirgo.
2 Mi krima hiniina naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya mi Biiyan Inkam Komii
Jisis Krais siya, sowiir naingwoyimiyoka kimaka dwo mi kima hiriiyar dongwomamair
aekaeyam. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadieki

3 Ɨinokiinokin, krima Adi Komii siir boin wadie iikam kimiirsi. Dimusi rani, kima
Adi Komii siiramin nhami nhami naingwo tibmii rani mi wim kima nhami nhami mi
naingwokwonanae rani, irni nwirniyamin.
4 Dimusi rani, krima kimiir inigim ti dimin taeminim simiirsi hainani mi krima ina
boinmamauugiyim iikamim Adi Komii siir piugananim hinda tinda nwowim simiir mi
krima simiir boinmimauu dimin biyieyim yipiki iikamim sima tirim kimiir mi kimiirin sima
kimpipisu prasae bi hauugim. Mi ti kimpipisu hiriinanim yim wi mairgimairga nwo karam
kimiir nwowwaiginiu rani. Niingaka. Wim kima mairgimairga mi kirie hiriiyar nokworinu
kripkaiigim. Ɨriig.
5 Mi kima hiriiyar dokworinukripkai krimiir niisiimauuim Adi Komii siya iikam imiirin
wa kiwaki kimiir kinankiuam. Dimusi rani, krima siir mii aiir mirii. Mi hiriinan saiirsika
Adi Komii siya wi iikam whiekakim wi simiir niisiimauuwi hiniinin wim kima wadiekim.
Dimusi rani, wim kima ta kinankiu aiirin hiriiyar nokworinukripkaigim mi yim sima miiyik
rani mi siya wi hiniina boini ini wadieyar mi owin kira saikar timi inkin o mi kiriirin wi siyar
kigriraowi.
6 Mi mhoiiya Adi Komii siya wi ti iikamim yipiki biiya siyiu biyie kiriir tirim simiir
nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, iikam whiekakim siya wi wadieyar sibgu kigirkaki.
7 Mi iriipa hiriinan mhoiiya Adi Komii siya wi ti dimin taeminim yipikin kimiir mi krimiir
mairgimairga krimiir nwowaiginiu karamae nwowiyim mi wi siya nitkiigii mi sima wi
krimiir haiburgigi mi krima wi wadieyar sibgu owi. Mi ti dimin taemin whiekakim wa
nimbiyami iiya Jisis siya mi siir paekwo sim ieya iiya sowa Adi Komii siir om iiir haiburgigi
mi sima wi sima sima nimbiyamnae paeya paowii karamaeya saiir hirin.
8 Mi siya yipiki iikamim Adi Komii siir ninokninkinsi boriisopim wi simiir tirbuwi,
iikamim yipikim krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir Yai Win Kibiya saiir wakaeyokna
karamae nwowiyim wi warar mi inkin tirbumbuki.
9 Mi ti hiriinan iikamim siya wi simiir tirbumbuwi mi Biiyan Inkam Komiiyin siya
wi simiir nikropki sima siir whwonkam ida nwosi mi siir dimin kirie komiiyin paenan
niuyaeiyin mi siir kirie komii aeya mi wi sima tioidwomaii iinokiinokin.
10 Mi tikiriiginim yim wi taka hiniin iiya sae nimbiyami mhoiiya siya niti mi iriipa hiriinan
iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim saiirsika mhoiiya sima wi inig komii siir hauuwi.
Sima mi krima wi kakakar nwowi mi mairgimairga saika ninkin owi. Mi siir yaiyim krima
bidi yanaakninkii haiginiuim mi kima simiirar wakaeyokna ap. Mi ti hiriinan saiirsika
kima mi sima wi ti digworaekwowim simiir nwoki tirim.
11 Mi ta hiriinan saiirsika iinokiinokin krima iikam kimiiramin Adi Komii siirama sriii,
kima wi mii miiyik nwoki miriiyim mi ta hiriinan saiirsika siya wi hiniin asi naingwowi
siir yinisisim nwowamin. Krima siiram kwis boini mi ta hiriinan saiirsika kima wi dimin
taemin miiyik miiyikim kima tiram naingwowim wi simiirar nwoki tirim. Mi kima ti
diminim kima tirim wi siir kirie aiirar tiri, whisarii rani, kima siiram naingwo tibmiigim.
12 Mi krima ta hiriinana saiirsi kwis boini Biiyan Inkam Komiiyin krima siir inigin wi
kougikouwa hainanki. Dimusi rani, ti dimin miiyik miiyikim siya tirim iikam kimiir kwoin
imiir mi sima wi kimiir inig imiir hainanprapraskii. Dimusi rani, siirsika. Mi ti dimin
taeminim wa nimbiyami whisarii rani, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biiyan Inkam
Komiiyin Jisis Krais sowiirni naingwoyimiyoka ini krimaka nwowa. Ɨriig.

2

Dimin biyiekɨ biyie ieya

1 Tapa krima tɨ nomiiyauwim kimiirin Biiyan Inkam Komiiyin siir boinmauugi, siya wɨ sipi swokɨ iti mɨ krima wɨ irkiiripa saika nwowi.

2 Krima kimiir sriii, tɨ nomiiyauwim kimiir kwoinin nidid kwoin aisiima kipi nikɨ o mɨ kima ha wakaewinkim Biiyan Inkam Komiiyin siya bidi yitin. Niingaka. Krima ninokninkin tani, kimiirin inkamkɨ boinmauugim tɨ dimin imiirin mɨ inkamkɨ nanaakninki haiginiugim mɨ siya tari ha naingwokin Adi Komii siir naeyiuin siya boinmauugin siirin mɨ tari yokwoni inkamkɨ winhauugin, tɨ dimin taeminim mɨ simiirim kipi naingwo tibmii.

3 Mɨ inkam nwirkɨ kiriir kwoin iiir nipiyaokiiyam kipi kigninkinwin tɨ hiniin siyiu bibiyieyim sim, yai biyie boin mɨ yokwo biyie win mɨ ikɨ dimin biyie nhirim simiir warar. Niingaka. Mɨ ta iiya Biiyan Inkam Komii siya swokɨ itana, saeya wɨ whisarii nimbiyam tani. Niingaka. Biiyan iikam whiekakim wɨ digiumii Adi Komii siir nikɨ haimriyiuwi mɨ tɨ inkam biyie komiigikomiiyin yio wɨ sasar nanaakninkiinaei. Mɨ tɨ inkam hiriinanin siyairgin maeyauwa paekɨ nwowa saiir hir tioidwomaii.

4 Mɨ siya wɨ sasar nokmwin okwonaei Adi Komii siir om hirin, digworaekwo niksisaeiyim iikamim sim hainaniyim simiir biiyin mɨ siya Adi Komii siir omaka aiir nidwokai mɨ siya wa boini, karakikairgin Adi Komiiyin.

5 Mɨ kima daingwoki yaiyim biiya kara kimaka nikɨ owa mɨ ha boinmamauuwim simiirin mɨ kima simiirin biri naingwowarkainakim, aniya?

6 Mɨ tariinanin, kima tɨ Adi Komii iiirin ina ninokninkinin dimin siir siyiu iiir ninkripkiiyin mɨ ta hiriinan saiirsika, siya wɨ sasar nanaakninkiina rani. Niingaka. Wɨ iiya Adi Komii siya nimbina siirim, wɨ saiirar digi.

7 Mɨ iriipɨ hiriinan, tɨ dimin biyieyim yipiki tɨ inkam biyieyin wɨ siya tiri, iiya siya niti ya bidinanar nimprio amkika mɨ tɨ inkam biyieyin yio wɨ nikɨ it rani. Niingaka. Siir siyiuin wɨ Adi Komiiyin yipiki siir siyiu iiir ninkripikouwin wɨ siyar haiwao budgii siya nitamin.

8 Mɨ ta saiir mhoiiyarin, tɨ inkam biyieyin siyiu biyie iiir wakaeyokna apiyin mɨ siya wɨ sisiyar nanaakninkiinaei. Mɨ krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya inkam biyie komiiyin siirin wɨ yainiyar kubrukigi mɨ Jisis siya wa swokɨ iti mɨ siya wɨ sasar nanaakninkiinaei mɨ tɨ inkam komii biyie siir kirieya wa digi mɨ siirin wa nonkwobumbu ninkinki.

9 Mɨ tɨ inkam biyieyin siyiu biyie tiriyin siya wɨ inkam komii biyieyin siir kirie komii anaka niti mɨ siya wɨ dimin kirie komii komii imiirar tiri, tɨ diminim yipiki biiya iikamkɨ kig karamae nwowim mɨ siya wɨ dimin miiyik miiyik imiirar tiri iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wɨ simiir kiyopsibgi haiginiuwi mɨ siya wɨ dimin biyie kirie komii komii imiirar diriraerari iikamim sima wɨ nwokɨ kigididim.

10 Mɨ siya tɨ iikam imiirin wɨ inkam komii biyieyin siir kirie komii anakar kiyopsibgi haiginiuwi. Mɨ tɨ yipiki iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim, yim wɨ Adi Komii siyar nonkwobumbuninkin iuguski. Siya wɨ simiir kiyopsibgi haiginiuwi. Dimusi rani, simiirin bɨ nanmaiwarkainakim mɨ sima ta Yai Win Kibiya kaimwo nwowiya saiirim biri naingwo tibmiikim.

11 Dimusi rani, ta hiriinana saiirsika, Adi Komii siya bidi kiwakiyin diminin simiir kiyopsimsibgikikaiyamin. Mɨ siya simiirin minam tirkikin sima tɨ niksisae diminin siirim nwokɨ naingwo tibmiiyim.

12 Mɨ ta hiriinana saiirsika, tɨ iikamim yipiki yaimwokiyaimwo aiirim naingwo tibmii karamae nwowim, sima wɨ dimin biyie haii Adi Komii siir hiranki. Dimusi rani, sima dimin biyie tirim naingwokim mɨ Adi Komii siir yai aiirim bɨ naingwo tibmiikim. Iriig.

Mɨ kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinin kimiir nanmaiwarkainamin

13 Tɨ nomiiyauim Biiyan Inkam Komii siya kimiiram naingwokwonanaeikin mɨ iinokiinokin krima Adi Komii siir boin wadie. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siyar nokmwin okwo haiginiugin kimiir nanmaiwarkainaim. Kara kimiirin whisarii bɨ nanmaiwarkainakin Adi Komii siir naeyiuin siir kirieni kimiirin wɨ saeyar whinkinsiis haiginiuwi dimin whirkɨ kimbu karamae nwowamin mɨ siir yaimwokiyaimwo aiiram naingwo tibmiiyim.

14 Siyar nikiunakin kimiirin tɨ dimin taeminim simiiram kimiir naingwo tibmiini, ta Yai Win Kibiya saiiram yipiki krima nanaakninkii haiginiuwa kimiir mɨ kima wɨ dimin miiyik miiyika haii krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir hirankin.

15 Mɨ ta hiriinan saiirsika, tɨ nomiiyauin kira kiriir kwoinin kirie dwo mɨ ha dokworinu mɨ ta yai aiir wakaeyokna ap, biiya krima boinmauuwim kimiir krimiir yainiyar mɨ yokwoni krima mɨ winhauugi ikim.

16 Krima ha naingwowi tɨ krimiir Biiyan Inkamin Jisis Krais siyar mɨ krimiir Adi Komiiyin yipiki krimiiram naingwokwonanaeiyin mɨ krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin

siir naingwobumbuwa, wi krimiir hauuwi mi naingwo tibmii miiyika mi iiya siya nitana saiirim nwokwokin aka
17 kimiir kwoin imiir siiboboiniu haiginiuwam mi kimiir kwoinim wi hiinsima nwowi mi kima wi kirieya nwoki owim mi siya wi kimiirar whinkinsiis haiginiuwi dimin miiyik miiyik tiram mi dimin taemin nhirim simiir warar mi wi siyar whinkinsiis haginiuwi kimiirin yaimin dimin miiyik boinam. Ɨriig.

3

Kima krimiiram kwisboin

1 Tariinanin ti nomiiyauwim, kima Adi Komii krimiir Wanin siirim kwisboin krimiiram mi ta hiriinan saiirsika krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiyim wa namsisauugi omom omomim simiir. Mi iikamim sima simiir wakaei mi sima wa wakaeyokna api, ti iikamim kima wakaeyokna apim saiir hiriinan.
2 Mi siirim kwisboin, siya krimiir nanmaiwarkainaim iikam biyieyim simiir hirankin. Dimusi rani, iikam whiekaki bi wakaeyokna apikim Adi Komii siirin.
3 Mi krima ha naingwo tibmii, Biiyan Inkam Komii siya wa diriraerari mi siya wi kimiir whinkinsiisi kima sibgu okwo rinukripkaiyim mi siya wi kimiirar kigriraowi mi Setan siya wi kimiir niyopakaiyiu rani.
4 Mi krima naingwo tibmii kiriekakim Biiyan Inkam Komii siirimin mi iikam kimiirin wi digar nwowaiginiuwi mi kima diminim biiya krima boinmamauuwim mi mhoiiya kima wi simiirar swoki tirkripkaii.
5 Krima ha naingwowi, Biiyan Inkam Komiiyin wi siyar nowomwarkaiyiuwi kimiir kwoinim mi kima wa ninokninkini, Adi Komii siya iikam kimiiramar naingwokwonanaeikin. Mi iiya kima hikak nwowi mi kima wa sibgu okworinuwi Krais siir inig iiirin. Ɨriig.

Iikam whiekakim kima miiyar mirii

6 Mi tariinanin krima yai kirie kimiir boinki Biiyan Inkam Komii siir yai imiir. Mi yipiki iikamkim kimiir bopwoniya waraur nwowim siya hindara sibidwo nanmimiki mi yaimin diminim biiya krima hauugiyim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi kima aru siirsi dwo.
7 Whisarii rani, kima kima ina ninokninkinim, kima miiyim krima miriiyim simiir hiriinan wakaeyokna mirii. Biiya iiya krima kimaka nwowim krima hindara bi sibidwokim. Niingaka.
8 Mi krima inkam nwirni naeyim whisarii bi sibaekim. Niingaka. Krima umirniyar sainaekim, nii nabie mii pranae, bi miriigim mi ta hiriinan saiirsika mi krima hiknan wi kimiir hauu rani.
9 Mi krima ti dimin imiir tiram miriikim. Niingaka. Dimusi rani, krima inig karamae rani, naemin dimin kimiir warauranki haiyim. Niingaka. Krima ti diminim minam tirkim, kima krimiir kigna diriraerarim.
10 Biiya iiya krima kimaka nwowim, krima kimiirin yai kirie aiirar boinkikin, yipiki mii mirii karamae nwowiyin, naemin dimin siir kipi hauuae.
11 Krima ti diminim kimiirin whisarii bi boinkikin, krima bidi wakaeyim, iikam nhirim kimiir bopwoniya waraur nwowim sima ini hindara sibidwo nainmimikim mii mirii rani, sima yai ara sibidwo boinai yokiyokii.
12 Ti hiriinan iikamim krima yai kirie kimiir boinki, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inig iiir. Mi sima sibgu didwo mi kima kimiir mii imiirar sibgu ainmimik mirii mi sima naeyim sima hai, sima naeyimin mi iikam nhirmi anka kipi hai.
13 Mi iriipi hiriinan kima ti nomiiyauim kima kipi nhakiu wa dimin miiyikim kima tirim, simiirsiyin. Niingaka. Kima simiirar tirkripkai.
14 Mi inkam nwirki ti yaiyim yokwoni krima winkiyim simiir wakaeyokna karamae nwowi mi kima saika kipi nwo mi dimin whir saika kipi mi tir mi ta hiriinana saiirsika siya wi nididkak nwowi.
15 Kima siirimin sau omomnan kipi naingwo. Niingaka. Kima saika boinai, kimiir nomiiyau miiyikni haniin.

Nikopkaigiyan yai aeya

16 Krima ha naingwowi Biiyan Inkam Komiiyin sasairgin iikamim simiir hauuwiyin nongwomamair aekiyami siyiuin siir bwamkibwamin. Mi iiya kimiirin dimin miiyik mi dimin biyieki nimbinii mi kimiirin wi nongwomamairni kwoinin siya wi hiriiyar nongwomamair aekiyami. Mi Biiyan Inkam Komiiyin wi kimiir irira nwonira aka nwowi.

17 Kara Polkin, kariir iinga winkika ta boin mairgimairga yaiya. Kara ti hiriinan minam
winkikim kimiir niisiimauuwim ti yokwoim yim karar winkikim. Kariir iinga winkim
simiirin.
18 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir naingwoyimiyoka wi
whiekak kimakar nwowi. Ɨriig.

1 TIMOTI

Timoti siya ta yaiwin kibiya siir apua Yunis mi siir wai aeya Lois sowa boinmimauugo. Mi siya Jisis siiram ha naingwo tibmiiyin mi ini Adi Komii siirgisiir yai aiirarar wakaeyokna apiskiyin. Timoti siirin Pol siya yimbin saika namim iki om nhirim simiir Krais siir yaiwin kibiya saiir hainamim. Mi mhoiiya Timoti siya iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim simiir pasta nwowin mi Pol siya ta yokwowa ha winkika Timoti siiramin, siir kirie haiginiuwim Jisis siir siyiu iiir napim. Mi siya siirin siyiuin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin siir warar boinmimauugi. Ɨriig.

1 Kara Polkin ta yokwowa kara winkika, Adi Komiiyin inkam ninimniski haiyin mi Krais
Jisis ti inkamin krima nwokwokinin ninomor koua hiriir nikiunamam, sowanii nimbingin
kariirin, Jisis Krais siir aposel inkam nwowam.
2 Kara ta yokwowa Timoti kiriiram win hauugika. Kira Adi Komii siirim naingwo
tibmiigin mi kira kariir yinisimnan asi nwokin. Kara minam naingwowi, Adi Komii
krimiir Wanin mi Krais Jisis krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir naingwobumbuwa mi siir
naingwoyimyoka mi siir siyiuin iwa inan kaikpimpitiyin wi kiriir hauugi. Ɨriig.

Krima niksisae siyiuin siir kipi nonkwo

3 Biiya iiya kara kiriir haiburgigin mi ha namin nu Masedonia hiriirin, kara kiriirar niki
boingigin, kira om Efesas tirar dwo. Mi inkam nhirim dikmiininkin, sima ti siyiu hiriinanin
sima niksisaeyin Adi Komii siir yai aiir mi siir ditkigi.
4 Kira simiir boin sima wanmi niwiiyim simiir kipi whasprigin mi yidiwi wanwiyaeyim
simiir inigim kipi nokdapyokiyokii. Mi ti hiriinan yaiyim, simiirin Adi Komii siiram
naingwo tibmiiyim wi saeya whindiriraerar tani.
5 Taka yaiya saiir yaimwowa kara kiriir boinmauuwa, kiriir naingwo tibmiiya saiir kirie
haiginiuwam boinmauuga. Mi kiriir mhii kwoinim rirmiiya nwowi dimin whirki nitki
karam nwowi mi kiriir naingwo tibmiiya iriipi hiriinan kirieya mi owi. Mi kira wi iikam
whiekakim simiiramar naingwo irkaki.
6 Mi iikam nhirim siyiu whira namim sima ini Adi Komii siir siyiu iiiram
yaowhriewhrieyiuim yaiyim sima boiniyim, hindara priiboin priiboini.
7 Mi sima Adi Komii siirin siirimar naingwokwokim siir boinmimauuwim. Mi simiir
kwoinim nididgak bi nwokim. Sima ha naingwokim sima bidi yinokninkinim ta yai aiirin.
Mi yim sima bi ninokninkinkim.
8 Krima dinokninkin Adi Komii siir siyiuim krimiir niisiimauu apiyim mi krima ti hiriinan
siyiu iiir tiri wi wadieyar nwowi.
9 Mi tiki siyiu hiriinanin krima timi ninokninkin, tiki siyiuin kam miiyikim simiir tani.
Niingaka. Yio hiriinan siyiuin kamim yaowae budieyim simiir yai nanugaugauwiyim
simiirgin. Mi kamim digiumii Adi Komii siir mi haimriiyiugigiyim mi siyiu biyie tiriiyim
simiirgin. Mi dimin biyieyim nu tir nwowiyim mi yopii ad nisomsom aokaowiyim mi inkam
nwirni mi isom aokiyim.
10 Mi hii min mi nanaeyim mi inkamin inkam nwirnaka nanaeyin hii mi wigkam
yinisisim mi tauae hainami ikim. Mi niksisae mi siir yai aiir priiboin priiboiniyin mi sima
siyiumwokisiyiumwowin saika ninii nansaokim.
11 Mi taki yaimwokiyaimwowa ini ta yai win kibiya saiir hiriinan ywowa krima Adi
Komii siirim mairgimairga ta yai win kibiya kariirin siyar hauugika inkam nhirim simiir
boinmamauuwim. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadiekin siya siirsi naingwoyimyokin

12 Krimiir Biiyan Inkam Komii Krais Jisis siir kirieya kariir hauugikin mi Jisis siya ina
yaingwokiyin kariir mii aiir mirii siya wi digar nwowi. Mi siya nokmwin okwokin taka
mii aiirin mi kara hiriinansi boin wadiekikin siirin.
13 Biiya kara siir inigin siirar niki boinbumbu haiginiugin. Mi kara iikamim Adi Komii
siirim naingwo tibmiiyim, simiirin kara niki ipimparkim. Mi kara Jisis siir yai akar mi
antamyiriyirkin mi kara siirin biri sibgu ninokninkin. Kara tiki hiriinan siyiu iiir asi
tirkin. Adi Komii siirimin biri niki aingwo tibmiigin niinga niki okin. Mi siya kariirsi asi
naingwoyimiyokin.
14 Biiyan Inkam Komiiyin siya kariirsi naingwobumbunanaekin. Mi Jisis Krais siir kirie
aeya diriraerkikin kariirin mi kara siiramin asi naingwo tibmii. Mi kariir kwoinin iki inkam
nhirim simiirim asi mi naingwokwowi.

15 Mi Krais Jisis siya nua tiriir niuunikin iikam biyieyim simiir ininiskii hainakikin. Mi ta yaiya kaimwo kiinga mi krima saiirim daingwo tibmii kiin. Mi karargin inkamin siyiu biyie tiriyin simiir biiyan inkamin.

16 Adi Komii siir kwoinin hiniina naingwokin, siir naingwoyimiyoka biiyan kariir tiriir wimbini. Mi kara aknainan nwoki iisiimauuwi Jisis siirin inkam miounan, iikamim simiir whwonkam ida mi mhoiiya sima naingwo tibmii mi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siirin wa haii.

17 Mi Inkam Komiiyin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin iinokiinoka nwoyokiyokiigin mi siya bi naowikin. Niingaka. Mi siirin inkamki bi kigikin mi siyaki siyairgin, Adi Komiiyin. Mi siir inig komii mi siir namnamin ieya wi hiriinanar nwoyokiyokiikaeyami. Ɨriig

18 Timoti siya kariir yinisimkin biiya profet kamim sima boina kiriir mii aiir. Mi kara kiriirar boinanae ta yai aiir mi kira profet kamim simiir yai aiir daingworinu. Mi kira kamim Jisis Krais saikar nwowiyim sau simaka sibgu okworinu init.

19 Mi kiriir naingwo tibmiiya kirie dwo mi kiriir kwoinin dimin whirkin nitkii karam nwowi wi rirmiiya nwoki owim. Mi kam nhirim simiir kwoinim iriipi hiriinan rirmiiya mi inkin owim. Mi ini sima yitkiigiyim mi simiir naingwo tibmiiya asi nikiigika.

20 Mi Haimenias mi Aleksanda sowa hiniina tirko. Kara sowiirin yai karamaeka sowa Setan siiramar timi am, sowiirar kwoinkin. Mi sowa tiki hiriinan siyiuin, siir nwoki ninokninkini. Sowa mhoiiya wi Adi Komii siir nigbumbu haiginiu rani. Ɨriig.

2

Nhwo kwisboini siyiugin

1 Kara kiriirin minam srii kima iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii krimiir Wanin siiram sriigi iikam nhirim simiiram. Ta hiriinan kima sriinanaeya hiriinana sriinanae kipi sriipipiyao, kimiir kwoinin saika damasukikin. Mi ta kima sriiya kima Biiyan Inkam Komii siir warar boin wadieki.

2 Mi inkam komii nu kigriraowiyin simiiram wara timi srii. Mi inkam komii komii gavman ikim mi krima whiekakarin wi nwoki ongwomamair aeyim. Mi krimiir kwoinin wi hiinsima nwoki owim. Mi sima krimiir kigi mi sima wa nwoki aingwowim krimiir iga hinda tinda bi nokwowika.

3 Mi taka hiriinan sriiya, Adi Komii siya wi ogmwo mir karam nwoki.

4 Adi Komii inkamin krimiir nanmaiwarkainan siya hiniinam naingwowi iikam whiekakim krimiirin siya nanmaiwarkainam. Mi siya hiniinam naingwowi krima siir yaimwokiyaimwo aiir ninokninkinim.

5 Adi Komii nwirkinwiruwaigin mi Inkam Komii krimiir kaoprigi okwowiyin Adi Komii siiram namim, iriipi hiriinan nwiruwargin, siya ti inkamin Jisis Krais siyairgin.

6 Krais siirar kwoinkin, siya naowama mi aingwokin. Mi iikam whiekakim simiirin wi siyar nanmaiwarkainaei. Ti hiriirnan siyiuin Adi Komii siir kwoin ieyargin, ti krimiir niisiimauuwin, iikam whiekakim simiir nanmaiwarkainam. Mi iikam whiekakim wi hindara nwoki priiyokaeyamim. Taka iiya Adi Komii siyar nimbinga krimiir nanmaiwarkainam.

7 Adi Komii siya nimbingin kariirin aposel inkam nwowim, siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi iikamim Juda iikam tani simiir nini owomwarkai haiginiuiuim, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa. Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin siyiuin siir. Taka yaiya kaimwoka, kara niksisae rani, siyar nimbingin.

8 Kara ha naingwowi, omom omoman kamim sima Adi Komii siirim sriinanaei. Mi iiya simiir iina koua ninkigi Adi Komii siiram sriiyim mi simiir iina ti haiyaprapraski. Mi simiir mhii kwoinim rirmiiya dwo, dimin whirki kipi nitki mi kwoinin haugihaugi whiyie. Mi ninkin wamwarkii boini yo ti hiniin dimino wara kipi nwokai mhii kwoinauin. Ɨriig.

9 Kara ha naingwowi wig sima yiuisim sibgu ii mi wi nwoki sibgu kigtidwokiyim. Mi simiir kana piuaipai piuaipai kipi hopyok. Mi mikinpai mikinpaiyim hirii kipi mi diyankii mwaomwan. Mi yiuisa umir komii sainiya saiir kipi mi sain.

10 Kima sibgu mirii. Minsika iikam nhirim simiirin nwoki iisiisiimauuwi. Mi yipiki wigim naingwo tibmii mi Adi Komii siir inig iiir hainani, yio siyiu wadie ieya. Mi tiki hiriinan miiyim yim wig simiir piuai miiyik ima.

11 Mi wig sima, simamar kipi naingwona, sima kam simiir aowa dwo. Mi sima yaimin diminim wara kipi nomboboin, hindara dinkin tan, pi nwoki wakae ninokninkinim iiya sima Adi Komii siir inig hainaniya siir omaka hirin.

12 Kara hiniinam naingwo rani, wig sima yai kam simiir boinmamauuim mi bii sima nwowim. Niingaka. Sima hindara dinkin tan.

13 Tiki siyiuin hiriinan dimusi bi tirkin. Adi Komii siya bii Adam siir nonkwokwokin mi
mhoiiya Iv saiir yonkwokwo.
14 Setan siya Adam siir kwoin iiir bi nikpitmaigin. Niingaka. Siya wig saiir kwoin iiir
nikpitmaigin mi saeya dimin biyie asi tirka.
15 Wig sima wi simiir miiya yinisim naokainaeiya, yim wi saiirar tir. Mi sima ha daingwo
tibmii mi sima iikamim simiiramin ha timi aingwokwonanae. Mi simiir iga hinda tinda
kipi nokwo sima sibgu dwoipisu. Mi sima hiriinan tiri mi simiirin wi Adi Komii siya
nanmaiwarkainaei.

3

Inkam Komiiyin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin siir yaiga

1 Taka yaiya kaimwoka. Mi inkamin taka Adi Komii krimiir Wanin siir miiya saiir bii
nwowam naingwowi mi ta miiya siya miriiyam naingwowa mii wadie aeyairga.
2 Mi inkamin iikamim naingwo tibmiiyim simiir bii nwowiyin siya sibgu dwowipisu
iga hinda tinda kipi nokwo. Minsika, sima siir kipi boin hiuriyiu. Mi siya wig iruani
nonkwonan inkam dwo. Mi siir kwoinin sibgu daingwo omok mi siya siir nhie aiir kipi
nikrip. Mi inkamin siiram namiyin, siya siirin io nhwo kipi nanaowin mi siya inkam nokwo
boinmimauuwan inkam wadie dwo.
3 Mi siya op kipi kwiyae whaowae mi siir kwoinin haugihauga asiima kipi whiyie. Siya
iwa inan dwo hinda kaikpimpit. Mi siya umiram kipi naingwokwonanae.
4 Mi siya siir wigyinim simiirin siyar sibgu kigrirao mi siya siir yinisim imiirin sibgu
siiboboiniu haiginiu. Mi sima wi nwoki wakaeyoknam siir yai aiirin.
5 Mi siya siir wigyinim simiir sibgu kigrirao karam nwowi mi siya iikamim naingwo
tibmiiyim simiirin, wi Adi Komii siir omaka hir kigrirao rani. Niingaka.
6 Mi inkamin yaeya kinkak naingwo tibmiiyin, biiyan inkam siya kipi nwo siya wi
siyamar pi naingwonaesi Setan siya mirii ikiiya siir hiriinan.
7 Mi ti inkamin siir siyiuin iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir whwonkam
ida sibgu dap. Mi siya sibgu nap karam nwowi mi siirin wi Setan siya nanmaiwarkainae.
Iriig.

Inkam komii komiiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim simiir boinkika ta yaiya

8 Inkam komii komiiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim, yim sima iriipi
hiriinan iga hinda tinda kipi nokwo. Mi sima kipi mi gie mi sima opa kwiyae whaowaeiya
saiir kipi kwiyae mi sima umiram kipi mi aingwokwonanae.
9 Mi simiir mhii kwoinim rirmiiya dwo mi sima daingwo tibmiikikin Adi Komii siir yai
aiirim. Biiya saeya bi nhinkiiga mi tariinanin saeya bidi nhinkiigiya.
10 Mi kira simiirin tiki kigoki sima dig nwowi mi kira simiirin wi hainii dokmwin okwo
haiginiu inkam komii komii, iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowamin.
11 Mi simiir wigim iriipi hiriinan simiir kwoinim sibgu daingwo omok. Mi simiir iga hinda
tinda kipi mi okwo mi sima kipi mi inkimikna mi simiir kwoinim sibgu dwo mi miiminim
gwomairgwomair kipi mirii.
12 Mi tiki inkam komiiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim, sima wiga
irkiiruar donkwona. Mi simiir wigyinim simiirin simar sibgu kigrirao.
13 Mi tiki kamim simiir miiya sibgu mirii mi iikamim sima wi simiir yai aiir wakaeyok-
naei. Mi sima wi nidid rani, Krais Jisis siirim naingwo tibmiiya yaiya saiir nokwo
boinmimauuwim. Iriig.

Adi Komii siir siyiuin siir yaimwo aeya

14 Iiya kara ta yokwowa kiriirim winkiyin mi kariir kwoinin ini wiini haniina sargiyin,
kiriir nini kigsisauniyamin.
15 Kara kiriirin yokwoni asi win hauugikin kariirin wi dimin whirkin mi ipiyaokiiisi kiriir
kignakiyamin. Mi kira wi ta yokwo aiirar nwoki kig ninoknkinkinim siyiuin Adi Komii siir
isidin sima tiram naingwowiyin. Sima Adi Komiiyin yai minar nomboboiniyin siir isidgin
mi sima ini ti iikamim Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa saiir nonkworinu kripkaiiyim
ini simiir hiriinan ywowim.
16 Ta Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa saiir hiumii digim dig nwo rani, saeya ini
komiigikomii ywowa. Inkamki saiir nikwowaisiiyim wi dig nwo rani. Niingakiniingaka.
Biiya saeya Adi Komii saikar nwoka mi mhoiiya saeya ini inkam kiinar yimbiyama
nu tirin mi ina nhinkigiya. Adi Komii siir naeyiuin siyar nhinkigikin ti inkamin
dimin whirki kimbu karam nwowiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima kigi
siirin mi sima siirin ina boinmimauuwamim iki nu komii komiiyim hinda tindanim
simiirin. Mi hinda tindan iikamim sima ina yaingwo tibmiigiyim siirim. Mi siirin

Adi Komii krimiir Wanin siyar swoki ikiuna ninomor koua hiriir. Mi siya kou hirin ini namnamiinan ywowin, ini hindara wokiirimtiowin. Taka yaiya krima boinkiya, Jisis Krais siirga. Ɨriig.

4

Taka yaiya kamim niksisaeiyim simiirga

1 Adi Komii siir naeyiuin siya bidi boininkiigiyin. Mhoiiyaki niuwi inkam nhirim sima wi ta yaimwowa, wi saiir nonkworinu rani. Mi sima wi uridyiu biyieyin, wi siir yai aiir sibgu wakaeyoknaei.

2 Mi kamim priiyiksasaeyim yaiyim whwonkam sima ninkigii boiniyim mi sima iinokiinokin simiir simiirar tirninaeikim. Mi simiir mhii kwoinim paniinsi hirgisi. Niingaka.

3 Mi tiki kamim niksisaeiyim krimiirin wi sima nikiduwi wig nonkwonasiyin. Mi sima nae nhirim wi krimiir nikiduwi krima mi aeisi. Mi Adi Komii siyar nonkwokwokiyim ti nae digworaekwowim iikamim ta yaimwo aiirim naingwo tibmiiyim sima wi hiriiyar dae. Mi Adi Komii siirin wa boin wadieki.

4 Krima dinokninkin, tiki digworaekwo whiekakim Adi Komii siyar nonkwokwokiyim, ini wadiekinar ywoswowim. Mi krima simiirin kipi boriisop. Krima Adi Komii siir boin wadieki. Mi ha dae.

5 Adi Komii siya bidi boinkiyin, tiki naeyim, nae wadiekim. Mi krima sriiboinkiya ti nae imiiram mi ti naeyim dimin whirki bi kimbugim. Ɨriig.

Timoti siya Krais siir mii sibgu miriiyan inkam kibi dwo

6 Mi kira ta yaiya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinmimauuwi mi kira wi Krais Jisis siir miiyan inkam kibi nwowi. Tariigina ya simiir niisiimauuwi, kira wakaeyoknae saiir mi kira naingwo tibmiikikina Krais Jisis siirim. Mi ti hiriinan siyiuin kira tiriyin yio naenan kiriir hauu aekimkidu haiginiuwi.

7 Niwiiyim inkam adiyaowaeyim sima whasiyim, sima hinda priiwhas ninkikinae. Mi kira hiriinan niwiiyim simiir kipi wakae. Mi kira Adi Komii siir miiya saiir miriinanae mi kiriir naingwo tibmiiya wi kirie nwoki owim.

8 Kira bidi yinokninkinin iiya kira mii kinan whomwho miriiyim kiriir piua pi nhinmi saeya kinhaiginiuwi ti hiriinan siyiuin, yio siyiu wadie ieya mi kira Adi Komii siir miiya hiriinan miriinanae mi kira ti nu iiirin wi wadieyar sibgu owi. Mi mhoiiya kira ninomor kou hirin wi hiriiyar mi owi.

9 Taka yaiya kaimwoka iikam whiekakim wi saiirim naingwo tibmii.

10 Krima minam kaokaigii Adi Komiiyin yai minar nomboinomokiyin siirim. Siya ti inkamin iikamim naingwo tibmiiyim simiir nanmaiwarkainaeikin. Mi siya iikam whiekakim simiirin wara mi anmaiwarkainamar mi aingwowi. Tiki siyairgin miini haniin kima miriinanaeyin.

11 Kira simiirin wi dikmiininkin haiginiu mi simiirin wa timi owomwarkai haiginiu. Mi sima wi nwoki wakaeyoknam.

12 Mi sima kiriirin wi whranisimar kigi mi sima wi hiniin kipi naingwo, kira whranisim niingakin. Niingaka. Iikamim naingwo tibmiiyim simiirin siyiu miiyik kira diisiimauu mi kiriir yaiya yai biyie whir kipi boin mi kiriir siyiuin rirmiiya dwo mi kira nongwomamair aeyan inkam dwo mi kiriir kwoinin, simiiram ha daingwokwonanae. Mi ti digworaekwo whiekakim sibgu donkworinu kira mi kiriir mhii kwoinim rirmiigirirmiiya dwokai.

13 Mi iiya kara nitana, kira wi ta mii aiirar miriikwokin, Yokwo Komii mwainiya saiir. Mi simiirin wa boinmimauu ta yai aiirin mi wa dowomwarkaiyiu haiginiu.

14 Mi diminin Adi Komii siir naeyiuin siya priihauugiyin kiriir mi kira siirin nonkwonanaomainan kipi nwo. Biiya profet kamim sima boinkiya, ti dimin Adi Komii siir naeyiuin siya priihauugigin, kiriir mii aiirsi. Mi inkam adiyaowaeyim siyiu kigriraowiyim, simiir iinim kiriirin minam nokmwin onkwokim ta mii aiiram nokmwin okwo haiginiugim. Mi saiirin kira nwoki onkworinuwi.

15 Mi kiriir kwoinin ta miiya saiirar hiririukripkai. Mi sima wi kiriir mii aiirar kigi ina namyokiyokiiya. Mi saeya wi uridgi nitki rani. Niingaka.

16 Mi kira kiriir piu aiirsiyar sibgu haiya mi diminin kira nowomwarkaiyiuwiyin iikam simiir yio kaimwowar dwo. Mi kira hirii hiriiya boinmimauuyokiyokiiyam. Mi kiriirin wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkainae. Mi iikam nhirim kiriir yai wakaeyoknam, simiirin iriipi hiriinan. Ɨriig.

5

Siyiuin inkam siboboiniu haiginiuwiyin

1 Mi kira inkam adiyaowaeyin siir kipi nikwao boin. Niingaka. Mi kira siirin hiinsima boin kira boiniya kiriir adin siir hiinsima mi saiir hiriinan.
2 Mi kira whranisisimim simiirin sibgu siboboiniu haiginiu kira siboboiniu haiginiuwiya saiir hiriinan, kira wig adiyaowaeyim simiirin yaeya siyiu kipi swoki tir hiriinan siyiu iiirar swoki tir, kiriir yopuwai biyieya saiir tiri siyiuin siir hiriinan. Mi kira wig kopak mwiigakim simiirin ti hiriinan siyiu kaimwowin kiriir yokmana saiir siboboiniuwiyin mi siir hiriinanar swoki tir, yaeya siyiu kipi tir. Mi kiriir kwoinin simiiramin rirmiiyar dwo, dimin whirki kipi kinyiskaigi. Ириig.
3 Mi kima iikamim naingwo tibmiiyim mi kima wig igibae niingaim ad pomou karamaeyim, simiirin sibgu kigrirao.
4 Mi saeya yinisim mi namoukaki niuwi mi sima saiirin wi sibgu kigrirao, biiya saeya niki imiiyae whrokwhrokmaiya saiir hiriinan. Mi iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siirim, sima ti hiriinan siyiu iiir sibgu onkworinu. Mi Adi Komii siya wi ogmwomir karam nwoki.
5 Mi wig igibaeya ad pomou karamaeya saiir kwoinin Adi Komii siiraramar bidi yaingwo iskiya mi saeya ina naingwowa Adi Komii siya wa hauuwi. Mi saeya nii nabie pa sriinanae, Adi Komii siya saiir kigriraowim.
6 Mi wig igabaeya iga saiira hinda tinda nokwowiya mi nae min saiir kipi nikop hauu ae. Saeya ini naoni piunan ywowa.
7 Mi kira simiirin igaokak dwoki ti siyiu hiriinan iiiramin. Mi sima wi boin hiuriyiu rani, simiirin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima nwoki inokninkini, siyiuin wig igibae kigriraowiyin. Mi sima wig igibaeyim mi sima, simiirin wi iripa hiuwiyopmasu rani. Mi sima wi nidid rani. Niingaka. Mi simiir iga wi hinda tinda nokwo rani.
8 Mi inkamin siir piugan aiir nikop hauu ae karam nwowi, yio siyiu miiyik rani. Mi inkamin siirgisiir wig yinim simiir whinmiminae karam nwowi, yio ti hiriinan siyiuin siyiu miiyiki miiyik rani. Yio hiriinan inkamin Adi Komii siir yaiya digiumii saiir haimriyiugigi. Mi inkamin naingwo tibmii karam nwowiyin, yio ini inkam biyie ywowin. Mi inkamin ti hiriinan siyiu iiir tiriyin yio siyiu miiyiki miiyik rani, ini wranan ywowin. Siya ini ti inkamin naingwo tibmii karam nwowin, ini siir haiburin.
9 Mi wig igibaeya biewiyim kam nwoima nwoki, 60 mi saeya kam nwiruwaniyar nwowi mi kira saiir inigin yokwoni wa winaowid. Mi iikamim naingwo tibmiiyim wi saiir kigriraowi.
10 Sima bidiya kigim saiir siyiuin, saeya iga hinda tinda bi nokwowika. Mi saeya yinar mi whinmiminaeika. Mi saiir kwoinairgar mi prii naingwo hauu aeika. Mi iikamim naingwo tibmiiyim big nasmirwaiya simiir nwokai wini mi nae minim iikamim om whiranim simiir hauu aeiki mi iikamim hikak nwowim saeya simiir mi kigriraowi mi saeya mii miiyik simiir mi mirii mi ta wig hiriinana saiir inigin kira yokwoni wa winki.
11 Mi kira wig wismii niingam simiir inigim yokwo wara kipi win. Dimusi rani, simiir kwoinim kam nwowam swoki aingwowi. Mi sima wi Krais siir siyiu iiir haigingigi digiuwa.
12 Mi ta biiya sima niki ombointibmiigiya Krais saika, sima saiir haiburgigi. Mi iikam nhirim sima wi yaiiga saiir mi iniuwi.
13 Mi siyiu whirin wi sima mi tiri hiniingin sima iki omakam sim sibii idwodwokaiyami mi sima wi maeyau maeyauwim, sim nidwo ninkimikna amtibi. Mi tiki hiriinan yai bibiyieyim yim wi iikamim simiir whwonkam ida kipi boin. Mi sima miimin bi miriigim hinda whisariiyar priiyapmamairi.
14 Kariir kwoinin ha naingwowi, wig wismii niinga sima ha ti swoki onkwona. Mi sima yinisim naokainaei mi wig sima wi simiir mii imiirar nwoki kigriraowim. Mi iikamim io krimiir nwowiyim mi nae whwokwoka krimaka nae karam nwowiyim sima wi yai bibiyie krimiir kinaopitkaigai boin tani. Niingaka.
15 Kira dinokninkin, ti hiriinan wig wismii niinga nhirim, sima Adi Komii siir siyiu miiyik siir bidi haiburgigim mi ini Setan siir siyiu iiir yapnamim. Mi iikamim sima simiirin asi nigbumbukim. Sima siyiu miiyik tiriiki waeyao.
16 Mi wig wismii niingam simiir piugana, saiir hiran iikam nhirim naingwo tibmii mi simiirin simar kigrirao. Mi ti wig wismiiya mi ta saiir hiriinan hika, ya Adi Komii siir omakan iikamim simiir kipi hauu. Mi ti wig wismii niinga nhirim ad pomou karamim, simiirin Adi Komii siir omakan iikamim simar kigrirao. Ириig.
17 Mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, sima mii miiyik miiyik sibgu mirii. Mi yaimin simiir boinmimauuwi mi simiir nowimwarkaiyiuwi mi sima simiirin sibgu kigrirao. Mi simiir umirin wi kourig dii.
18 Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kira bulumakau siir yaiya saiir kougripikou, witin siya nokwo namnadgiyim simiir naesiyin. Mi ini hiriinankinar ywowin, inkamin mii miriiyin, siya wi whisarii pi miriisi, siya digworaekwowar timi hai.

19 Mi inkam nwirki inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim yai simiir boin hiuriyiugi mi kima wi siir yai aiir kipi wakae. Niingaka. Mi nwis nwoima nwokiswo, sima wara boinkiswo aeya nik rani.
20 Mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima siyiu biyie tirkin mi kira simiirin iikam whiekakim simiir whwonkam ida dikmiininkinhaiginiu. Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima wi nwoki wakae ninkiounakiyim.
21 Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi Krais Jisis mi Adi Komii siir paekwosim ieya ti digworaekwowim yokwoni kara win hauugiyim kiriiram, kara igaokak nwokikin. Kira ti digworaekwowim simiir sibgu donkworinu kripkai mi wadieyin nhirmiyarar kipi nwo mi nhirim simiirin io whwonkam kipi kao. Niingaka. Kira simiirin wadie kinar dwo.
22 Mi kira inkamin Adi Komii siir mii miriiyamin, siirin aisiima kipi niki okmwin okwo haiginiu sasau. Mi kira inkamin dimin biyiekakin siir nokmwin okwowi mi sima wi hiriiyar naingwowi, ni kira iriipi hiriinankakin. Mi kirasiyar kigriraona mi kira piu rirmiiya nwoki owi.
23 Kira op niinga kipi kwiyae. Niingaka. Kira op wain haimii wara kwiyae, ta kiriir mai mhii tir nwokaiya saiir digiyim.
24 Mi iikam nhirim simiir dimin biyieyim idowiiya nwowim, yim kira simiirin ina kig ninokninkinim mi kira wi simiir boiniyopnatkaigi. Mi nhirim simiir dimin biyieyim idowiiya nwo karam nwowim, mhoiiya sima wi idowiiya nwo iuguski.
25 Mi hirii hiriinan kinar tani, iikam nhirim simiir siyiu miiyikin, yio wi idowiiyar mi owi. Mi kira wa kig ninokninkini mi nhirim idowiiya nwo karam nwowim mhoiiya wi idowiiya nwo iuguski. Ririg.

6

Ta yaiya mii niinga priimiriiyim kamim simiirga

1 Mi kamim whisarii mii priimiriiyim, sima simiir biiyan inkamin simiir mii kigriraowiyin, siir yai aiirara sibgu wakaeyokna mi sima siir inig iiir hainan. Mi sima hiriinan tiri mi iikam whiekakim sima wi krimiir boinikikasna rani, ta Adi Komii siir yaiya krima boin boinmimauuwa.
2 Mi kamim whisarii mii prii miriiyim sima ha kigi, simiir biiyan inkamin simiir kigriraowiyin siya naingwo tibmii mi sima wi hiriiyar naingwowi siya krimiir nomiiyaugin. Mi sima wi ha kipi naingwo siirin wi sima ninkin idwowi. Niingaka. Simiir kwoinin mii aiirama hiririukikin. Mi ta miiya sima miriiya siir, saeya wi hiriiya namyokiyokii. Dimusi rani, siya ini simiir naingwo tibmiiyan inkam nomiiyau nwir ywowin. Rriig.

Inkamim niksisae owomwarkaiyiuwiyim mi dimin mwoni haii akani yaiga

Timoti kira simiirin hirii hiriiyar siboboiniu haiginiu ti digworaekwo whiekakim simiirin.
3 Inkamin ti Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir yaimwowa yaewan saiir kindiyiuwangigi mi siir kwoin arar priinaingwo boini.
4 Mi ti inkamin siya pi nantamyiryirkin, siya ninokninkin simkak nwo rani. Niingaka. Siir kwoinin hindara kinswo ounaeikin, diminsimkar windi pi siyar nini hopswo iuwi mi sima pi saiirsiyar nhinaigin okwowi. Mi iikam whiekakim sima asi ninkininini mi sima yaii yaiiya asi mi ninii nansaonanaei. Mi iikam nhirmi asi mi yaswaiyiui mi iikam nhirim asi mi priiboin hiuriyiuwi.
5 Mi kripiinanii asi kigi mi tiki hiriinan iikamim simiir kwoinim ini habwowhaeni kwoinan ywowim mi sima ti hiriinan digworaekwo biyieyim simiir asi tirkiyami. Mi sima ta yaimwowa saiirin aru asi nwokim. Sim kwoinim hiniina naingwokim, wou nikwo aeni siyiuin siyairgin digworaekwo hoimgak haiwiniyin mhoiiya.
6 Rhi, inkamin Adi Komii siir siyiu iiir napiyin mi siir kwoinin ha naingwowi, kara digworaekwokaki mi iuwi yio ini mi owin, siya mairgimairga ti hiriinan siyiu iiiramar timi o. Siya inkamin digworaekwo hoimgakak nwowiyin ini siir hiriinan ywowin.
7 Mi iiya apu saeya naokainakiyim krimiirin, krima diminsim whir swoki hainananini rani. Niingaka. Mi iiya krima mi ao nami wi iriipi hiriinan, niingar mi haingikaigi.
8 Mi krima yiuis nae minkaki niuwi mi wi idib idib haiyam kipi swoki aingwo. Niingaka. Ti hiriinanim ini digar mi owim.
9 Mi iikamim umir digworaekwo hoimgak haiyam naingwokwonanaeyim mi simiirin wi Setan siya nanmaiwarkainaei mi sima digworaekwowim simiir kinsiis haiginiu karam nwowiyim wi simiiram kigmairi. Mi tiki hiriinan iikamim wi sima nonkwobumbu ninkin haiginiuwi.
10 Mi iikam nhirim umiram naingwokwonanaeiyim mi ti hiriinan siyiuin siyairgin dimin biyie tiriyin. Mi ti siyiu hiriinanin siya kiyaigin mi sima Adi Komii siir siyiu iiir asi nonkwo

iuguskikim. Mi sima, sima sima asi nonkwobumbu ninkinakim. Mi simiir kwoinim ini hinda haigiyiskaikiyim. Friig.

Kimiir naingwo tibmiiya saiirin sibgu donkworinu kripkai

11 Mi kira ini Adi Komii siir inkam ywowin. Mi kira ti hiriinan diminin siirin digiumii haigingig. Mi kiriir kwoinin siyiu miiyiki miiyik tiri siyiuin siirgisiiramar daingwo hiririukripkai mi iga hinda tinda kipi nokwo. Mi kwoinin simiiramar daingwo irkak mi simiiramar daingwokwonanae. Mi kira iikam whiekakim simiiramar daingwokwo mi kira sibgu dokworinu mi kira inkam miuunan dwo.

12 Mi kira kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir haiyam naingwowi mi kira inkamin ig ninkininin iwitiyin bii niwit okwowam mi siir hiriinan ti o ig ti wiriiyik mi Adi Komii siya kiriirin wipi hauuwi. Biiya Adi Komii siya kiriirin hiriinanam nikiunakin ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirim, kira boinmimauuwa kiriir naingwo tibmiiya saiir, iikam whiekakim simiir whwonkam ida.

13 Mi digworaekwo whiekakim simiirin kwoinbudin omwai waiyaiyin Adi Komii siyar hauugim. Mi siir whwonkam ida mi Krais Jisis siya, inkamin siir naingwo tibmii aiir boinmauuwin Pontias Pailatni whwonkam ida mi sowiir whwonkam ida, kara ta yaiya kiriirin igaokak asi nwokikin.

14 Kira wi mintarao Adi Komii siir yaiyim igaokak siya nwokiyim kira simiir ti wakaeyok kigna diriraerar. Mi kira wi kipi swoki itapyokmimin. Mi kiriirin wi inkam nwirki kipi boin hiuriyiu, wi hiriiya damyokiyokii. Mi wi Jisis Krais siyar nwoki imbini kakim.

15 Adi Komii siya bidi yimbinin iiya idowiiya siya nimbiniyana mi siya wa nimbiyami. Adi Komii siyairgin inkamin mairgimairgaeiyin. Mi siyairgin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin. Mi siyairgin biiki biiya whiuwiniunan nu kigriraowiyim inkam komii komiiyim simiir biiyin ini siyar swoki owin.

16 Mi siyarin wi swoki ao rani. Niingaka. Wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Mi maeyaua siya nwowiya hir niuyaeiya paeya ya ini kirie ywowaowa mi iikam wi saiir kingiin napkinmasu rani. Mi siirin inkam nwirki bi kigsrankin biiya mi tariinan. Niingaka. Siyairgin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin iinokiinok. Mi siir inig iiirin ha timi hainan mi siirin ha timi boin mairgimairga haiginiu iinokiinokin. Friig.

17 Kima kamim nu tiran digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima wi simamar kipi naingwona. Mi sima digworaekwo whiekakim nu tiranim sibgu o kripkai karam nwowiyim simiiram kipi nikpitkii. Mi sima Adi Komii siiramar dikpitkii kripkai, siyairgin digworaekwo hoimgakim piu nhiinmi kiniyim iinokiinok sim hauuwiyim.

18 Kamim digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima mii miiyik miiyik imiirar sibgu mirii. Mi sima digworaekwo nhirim hindara priihauu inkam nhirim simiirin.

19 Mi sima hiriinan tiri mi simiiramin wi digworaekwo miiyik miiyik kasa haingiriyiu haigin tani ninomor kou hirin, wi Adi Komii siya hauuwi mi wi sima nwoki haiyim kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin. Friig.

20 Timoti, ta miiya Adi Komii siya hauuwa kiriir, kira saiirin sibgu kigrirao. Mi kira yaiya hindara ninkin wamwarkii boiniya aru saiirsi dwo. Mi iikam nhirim yim ha mi aingwowi, ya ninokninkin miiyik hauu haiginiuwika. Niingaka. Yapi niksisaei.

21 Mi iikam nhirim yim ina nonkworinu kripkaiyim ta yai niksisae aiirin mi sima naingwo tibmiiya Adi Komii siirim, sima saiir bi swoki tisiryiskaigim. Niingaka. Mi kariir kwoinin ha naingowi Adi Komii krimiir Wanin siir naingwobumbu miiyika wi kimaka nwoki owim. Friig. Kariir yaiya ini dig ywokiya.

2 TIMOTI

Mi iiya Pol siya maeyauwa mii biyie miriiya saiir hirar niki hiugripkiikikaiyin om komii Rom hir, mi siya ta yokwowa pasta Timoti siiramin ha winkikin. Mi iiya Pol siya hiriinan kigninokninkinin siir naoni iiya ini kingiin nwowa, mi siya Timoti siirsi naingwoyimiyokin mi siya ta yokwowa mhoiiyana asi swoki winkikin Timoti siir boinkiyam hiniin siyiu iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim simiir kigriraowiyin. Ɨriig.

1 Kara Polkin kara Krais Jisis siir yai naboinmamauuan inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya nikropkikin kariirin siir yai aiir napboinmamauuam iikam whiekakim hinda tindanim simiir. Ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siya nimbin tibmii kimaigiyin iikam yipiki Krais Jisis siiram naingwo tibmii mi wi simiir hauugi.

2 Timoti kira ini kariir yinisimnan ywowin. Mi kara ta yokwowa kiriiram winkika. Adi Komii siya mi Krais Jisis krimiir Biiyan Inkam Komii ieya, sowa nwoki hauugiyim naingwobumbu mi naingwoyimyok mi kwoinin nongwomamair aei ikin. Ɨriig.

Krima yai win kibiya saiirsi kipi kaiyirou

3 Kariir yidiwi wanwiyaeyim sima Adi Komii siir siyiu iiirar napkim mi an kara wi siirar mi api. Siya kara kiriiram naingwowin mi kara Adi Komii siiram boin wadieki kiriiramin. Mi kara nii nabie kiriiram sriigin.

4 Mi iiya kara kiriir haiburgigin mi kara ina swoki aingwowoknakiyin, iiya kiriir ouwoba saeya griekiinaiiniya. Mi kara kiriir kignakiyam naingwowi mi kariir mairgimairga wi prasae nwo rani.

5 Kara ina ninokninkinin, wa kiriir naingwo tibmiiya kaimwowairga, niksisae rani. Ta hiriinan naingwo tibmiiya biiya kiriir apaiya Lois saeya hiriinana saiir nwoki haiga mi kiriir apua Yunisa iriipi hiriinan. Mi an kara ina ninokninkinin ta hiriinan naingwo tibmiiya, kiriir waraurin ina mi owa.

6 Mi kara kiriir kwoin iiir asi swoki hiurworwokaigi. Ta miiya kira ninokninkina Adi Komii siya priihauugiya kiriir, siya kara siiram sriiya mi kariir iina ha nonkwowa kiriir piu aiir mi kira ta miiya siya priihauugiya kira ninokninkina, kira saiirin sibgu donkworinukripkai mi saeya wi paenan hiriiyar diudkripkai, wi niutinginan kipi nwo.

7 Whisarii rani, Adi Komii siir naeyiuin krimiirin nidid kwoin bi hauugin. Niingaka. Siya krimiirin kirie hauu haiginiugin. Mi siyiuin iikamim naingwokwo nanaeiyin siirin wara mi inkin hauugi. Mi siyiu biyieyin inkam niyopakaiyiu karam nwowiyin siirin warar mi inkin hauugi krimiirin.

8 Mi kira niimwo wi kipi kaiyirou Biiyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauusiyin, an kara omaka hiuyokiyokaiya saiir hir nwokaii inkamkin mi kira niimwo kariirsi kipi kaiyirou. Mi kira Adi Komii siir kirie saiir hiriir dikpitkiikripkai. Mi kiriirin wi siya nwoki whinwo haiginiuwi hik kanaka haiyam, siir yai win kibiya saiir boimimauuam.

9 Krimiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakin mi siir iikam asi nwokim. Mi siya krimiirin mii miiya krima miriiya saiirsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Siir naingwobumbuwa saeyar nanmaiwarkainakin krimiirin. Bidi bidiniyarin, iiya Adi Komii siya nu ninomor sowiira nonkwokwowin mi siya Jisis Krais siiramin nua krimiiram tiri nikrop iuungiyamin saiirar nimbin tibmii kimaigin.

10 Adi Komii siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya mi tariinanin inkamin krimiir nanmaiwarkaina haiiyin Jisis Krais siya idowiiya bidi yimbiniyin. Mi krima Adi Komii siir naingwobumbuwa saiir asi ninokninkini. Mi krima tariinanin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin, siir siyiu miiyik iiir asi ninokninkinkini. Ta yai win kibiya krimiirin saeyar nowomwarkaiyiu haiginiugim.

11 Kariirin Adi Komii siya nimbingikin aposel inkam nwowam, ta yai win kibiya saiir napboinmamauuam. Mi kara yai napboinmamauuan mi nowomwarkaiyiuan inkam asi nwokin.

12 Mi kara hiriinan miiya hik saiirsi asi haigin. Mi kara niimwo saiirsi bi kaiyirougin. Niingaka. Mi kara ina ninokninkinin mi ina naingwo tibmiiyin siiramin. Ta miiya siya hauugiya, siya saiirin wa kigriraowi mi saeya wi biyie nwo rani, wi hiriiyar namyokiyokii. Mi wi ta ii komiiya siya swoki itana, wi saiirar nadigiuwi.

13 Ta yaiya kara nowomwarkai haiginiuwa kiriir kira saiirin sibgu wakaeyokna mi wi sibgu donkworinukripkai. Ya tariigina ya hindara niisiimauu haiginiugika kiriirin. Mi kira Jisis Krais siirimar daingwo tibmiikikin. Mi kira wi iikam whiekakim simiiramar daingwo irkak. Dimusi rani, kira ini Jisis siir isid ywowin.

14 Mi ta Adi Komii siir yai win kibiya Adi Komii siir naeyiuin siya hauugiya krimiir mi kira saiirin sibgu donkworinu.

15 Kira bidi yinokninkinin, nu komii Esia hiran iikam whiekakim sima kariir bidi
haiburgigim mi ti inkam nwiso, Fiselas mi Hemosenis yio iriipi hiriinan kariir bidi mi
haiburgigo.
16 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komiiyin siya Onesiforas simiirniyin igi haigi
idwokaigi. Mi ii kasa rani, siya kariir nikpimpitmai haiginiuwin. Mi siya niimwo kariirsi
bi kaiyirougin. Kara ti tir nwokaiyin, ta omaka hiuyokiyokaiya saiir. Niingaka.
17 Ɨiya siya om komii Roma tiriir nitin mi siya miinan napmiriiyokiyokiinikin kariiramin
mi ini kariirar ini kigniyin.
18 Kira bidiya iki inokninkinin digworaekwo whiekakim iikamim naingwo tibmiiyim
simiir hauuwim iiya kara om Efesas hir nwowa saiir mi kara ha naingwowi, Biiyan Inkam
Komii siya siirsi daingwoyimiyok, ta ii komiiya siya tiriir swoki itana. Ɨriig.

2

Kira Krais Jisis siir sau nimbignan inkam kibi dwo

1 Hae Timoti! Ti kariir yinisimin krima ini Krais Jisis siir isid ywowin. Mi kira ta siir
naingwobumbuwa saiirin sibgu donkworinukripkai. Dimusi rani, kira ini siir isidin siir
ywowin mi kira wi kirieyar dwo.
2 Mi kira bidiya wakaekiyin yai whiekakim kara nowomwarkaiyiuim, iikam whiekak
nhirim naingwo tibmiiyim simiir. Mi ti hiriinan siyiuin kira wi siir tir, kamim wi kiriir nwoki
kig ninokninkinim. Mi sima wi Krais Jisis siir mii aiir sibgu mirii. Mi yim sima iriipi hiriinan
wi iikam nhirim simiir mi owomwarkaiyiuami.
3 Kira Krais Jisis siir sau nimbignan inkam miiyik dwo. Mi iiya kira hik haiiyim kira Krais
siir isidin krima haiya saiir hiriinanar timi hai. Mi kira wi haimni hiniin kipi krii.
4 Mi inkamin sau ninitan inkam nwowi mi siya oman miipai miipaiyim simiirin wara kipi
nonkwo. Niingaka. Mi siya inkamin siir bii nwowiyin, siir yai aiirarar wakaeyokna iski. Mi
siir biiyan inkamin wi ogmwomir karam nwoki.
5 Mi inkamin ig ninkikin iwiti bii niwit okwowam mi siya ta gwowa saiir siyiu iirara sibgu
ap. Mi siya hiriinan tir karam nwowi siirin wi kauriirgi.
6 Mi inkam numir numira niiyok ninkin nanaeyin sasae wai kwowi mi bii wi siyar
ninguguae.
7 Mi ti boiniyio yai kwoimim kara boinkiyim kiriir, kira sibgu donkworinukripkai,
kira wi kipi naingwo owou. Mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin kiriirin wi siyar nwoki
hiurworwokai haiginiuwim, ti boiniyio yai kwoimim simiirin.
8 Mi kiriir kwoinin Jisis Krais siya naonama mi siya swoki isiin idwowa ie hirankin
saiirimar daingwokwokripkai. Mi siya krimiir brougaeyin Devid, siir isidin siir hirankin
nitkin mi ta yaiya kara boinmimauugiya mi saeyairga yai win kibiya.
9 Mi ta yaiya kara boinmimauua mi sima kariirin saiirsi nonkwobumbuninkin
haiginiugim, inkam biyienan nwowam. Mi kara omaka hiuyokiyokaiya saiir asi
nwokaigin. Mi kamim ta yai win kibiya io saiir kwowiyim mi kariirin sima hiriinansi
hiugripkiikikaigin. Mi kara ta omaka hiuyokiyokaiya saiir asi nwokaigin. Mi sima wi
kariirara hiugripkiikikaii mi Adi Komii siir yaiya, saiirin wi wara nikidiu rani. Niingaka.
10 Mi iiya sima kariir nonkwobumbuninkin haiginiuwi mi kara saiirsiyin wi nidid rani.
Niingaka. Kara wi hirii hiriiyar miriiyokiyokiiyami. Dimusi rani, tiriiginin wi iikamim Adi
Komii siya nibingiyim siir iikam nwowam wi simiir nwoki whindiriraerar haiginiuim. Mi
yim sima iriipi hiriinan wi Jisis Krais siirim nwoki aingwo tibmiiyim. Mi wi ti kwoinbudin
omwai waiyayokiyokiiyin wi siir nwoki haiyim mi sima wi saika nwowi om kibiyin nii nwo
karam nwowiyin siir hirin.
11 Ta yaiya iikam whiekakim krimiir boina,
yai kaimwowairga, iiya krima ta Krais Jisis siir mii aiirsi haii hik mi ha naonami ya dimin
karamaeka, mhoiiya krima wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir swoki
hai, siir hiriinan mi krima wi saika nini owouwi.
12 Mi iiya krima hirii hiriiyar tiriyokiyokiiyami mi mhoiiya krima wi saikar ninkin owi,
digworaekwo whiekakim simiir kigirkakam. Mi iiya krima siirin digiumii haimriiyiugigi
mi yio siya krimiirin wi hiriinan digiumiiyar mi haimriiyiugigi.
13 Siya krima Adi Komii siir nimbin mhiumiuwiyim mi siya krimiirin bi nimbin
mhiumiuwikin. Niingaka. Siya nimbiniyim, pi kaimwokinar nwoyokiyokiiyami mi siya
siyar bi swoki iksisaeikin. Niingaka. Ɨriig.

*Inkamin Adi Komii siir mii aiir mirii nonkworinukripkaii mi siya wi ogmwomir karam
nwowi siirin*

14 Mi kira ti yaiyim simiirin hirii hiriiya boin naingwokripkai iikam simiirin. Mi Adi
Komii siir whwonkam ida kira simiir dokwao boinki, sima dimin sim whirin siir siirar kipi

ninkinwamwarkii boin tiki hiriinan siyiuin siya iikam imiirin wi miiyik nwowaiginiu rani. Iikamim ta yaiya saiir wakaeyim, simiirin wi saeya kiyopsibgi haiginiuwi.

15 Mi kira Adi Komii siir mii aiir sibgu mirii mi siya kiriirin wi ogmwomir karam nwoki. Mi wi niimwo kaiyirou rani. Niingaka. Kira Adi Komii siir yaimwokiyaimwowim simiir nowomwarkaiyiuwan inkam dwo.

16 Mi kira kamim yai bibiyie boiniyim simaka kingiin kipi nwo mi kira kamim dimin simin siir siira mi inkinwamwarkii boiniyim simaka kingiin kipi mi o. Ti hiriinan siyiuin siya inkam kiyopsibgikikaigigiyin dimin biyie tiram mi ta simiir dimin biyieya wi komiiya nasae owouguski.

17 Mi ta hiriinan yaiya ya ini paowai biyienan ywowa, wi komiiya nasae iyopbwaekin taraoki. Mi ti inkam nwiso Haimenias Failitas sowiir yaiya ya ini hiriinan ywowa.

18 Mi sowa ti inkam nwiso siyiumwoni sibgu apiyin siyiuin siir haiburgigo mi sowa yaimwoni bi sibgu owomwarkaiyiugo simiirin. Mi sowa hiniina boin iikamim naingwo tibmiiyim simiir biiyan siyiu biyieyim bidi yaonamim mi simiir piugina ini Adi Komii saikar nwowim. Mi mhoiiya sima swoki aonami simiir piuis biyieya ienau kikaigi mi sima wi swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi ta hiriinan yaiya, iikam nhirim simiir naingwo tibmiiya saeya kiyopsibgi haiginiuwi.

19 Minsika, Adi Komii siir isidin wi siir siyiumwowin wi siir haiburgig rani. Niingaka. Adi Komii siir isidin ini yinpaenan ywowim, siyar ninansiin okwokripkaigiyim mi sima wi hiriiyar nokwoyokiyokiii. Mi dimin whirkin simiir kinankiuwi mi sima wi ganmi wanmi kin tani. Niingaka. Adi Komii siir isidin ta yaiya saiir hiriinanka. Mi yai nhirim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir winkiyim, hiniina win boinkikim Adi Komii siya siir piugan aiirin bidi yinokninkinin. Mi yai gwira siya winkiya ya hiniina boinkika iikam nhirim sima ha naingwowi nim krima bidi yaingwo tibmii kiinim Adi Komii siirim mi sima siyiuin dimin biyie tiriyin, siirin wi ti haiburgig.

20 Ta yaiya hindara boiniyioka mi ta omaka komiiya saiir yainaua, mobmirpai mobmirpaiyim ini hir nwokaiyim. Nhirim golni nonkwokwokim mi nhirim nuni mi nonkwokwokim mi nhirim kiriekim mi nhirim kirie rani, hiniin hiniina nonkwokwo haigigim. Mi ti gol silvani nonkwokwowiyim, yim bimbiuwi rani. Mi simiirin wou nikwo aeni iiya saiirara haigin aeikim. Mi ta pae nu mini nonkwokwowim yim dimin karamaeka, yi hiriiyar prii haigin aeikim ii niinga niingam simiirin.

21 Mi inkamin siir dimin biyieyim simiirin digiumii haimriiyiugigi mi ti inkamin siya wi mobmir miiyikim wi simiir hiriinan nwowi. Mi Adi Komii siya siirin wi mii miiyik miiyikim simiirara hauu haiginiuwi siirima nwoki miriiyim.

22 Mi kira iinokiinokin yainan whrankim tiri siyiuin siirsi didamriiriid. Mi kira iikamim siyiu miiyik sibgu apiyim mi nimbin kisina karam nwowiyim mi iikam whiekakim naingwoirkakiyim mi kwoin hiinsima nwowiyim simaka ditinakiukripkai.

23 Mi yai priiboin priiboin ninkinwamwarkii boiniyin siyiuin, kira wi hiriinansi didamriiriid yim ti hiniin yaiyim simairgim yaiiyam nhinaigin okwowiyim.

24 Mi inkamin Biiyan Inkam Komii siir mii aiir mirii mi siya wi io whwonkam kipi nanao iikam nhirim simiirin. Niingaka. Siya wi igi haigi idwokaigi simiirin mi mii sibgu nowomwarkaiyiuan inkam nwowi mi siya wi inkam miuunan dwo.

25 Mi hiriinanki niuwi iikam nhirim siyiu mwoni nap karam nwowim mi kira simiir nikaiginiuwi mi kira simiirin wi igao yai kipi boin. Niingaka. Mi kira simiirin hiriinan tiri mi sima wi kiriir yai aiir wakaeyoknaei. Mi simiir mhii kwoinim wi nwoki imkpit haigiyim. Mi sima ta yaimwo aiirin wa ninokninkini.

26 Mi hiriinanki niuwi mi sima wa sibgu ninomokninkinki. Mi ta hira, Setan siya hiugripkiikikaiya simiir wi simar nikwoyarkinanini. Ɨriig.

3

Ɨiya digi mi siyiu bibiyie whiekakim wa nimbiyami

1 Timoti kira ta yaiya saiir daingworinu kripkai, iiya ti nu ie digiyana mi wi hik prasae prasae swoki imbiyam tani, iikam whiekak imiirin.

2 Mi sima wi simamar naingwonae mi simiir kwoinin wi umir siyar nonkwo kripkai mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainani mi sima wi bigiriyir prasae kintani mi sima wi yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna rani. Niingaka. Mi simiir kwoinin wi mairgimairga nwo rani mi sima wi Adi Komii siirim naingwo rani. Niingaki, niingaka.

3 Mi sima iikam nhirim wi whwoka whwoka sima nwo rani. Niingaka. Mi sima simiirsiyin wi naingwoyimyok rani mi sima wi simiir mi igbumbuwi mi sima wi kripii nanii saiir mi kigi. Mi sima iikamim simaka wi niinii nansao prasae kintani mi sima wi siyiu miiyik tir tani.

4 Mi simiir nomiiyauim simiirin wi wir sima napwouwi, omomin sau niniti iiirin. Mi simiir kwoinim wi hindara niwit paomaiki mi sima wi simamar naingwonaei. Mi wi om tir napmamairama naingwowi, wi miiyam naingwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siirin wi digiumii haimriiyiugigi.
5 Mi sima Adi Komii siiramin nhinmi piuargar kini, kwoinin nhinmi wara kintani. Niingaka. Mi sima Adi Komii siir kirieya saiirin pi yaewan mi kindiyiuwangigi. Mi ti hiriinan kamim, kira wi simaka kipi nitapiyoksran. Niingaka.
6 Mi ti kamim ini wigim hinda sima sima sibwomaeyamiyim pi simiir omaka imiir sibii sibiiyami. Mi yim ti hiniin wigim simiir kwoinim ini dimin biyieyim biiya sima niki tirim ini simiirsiyar niki haigiyiskaiyim. Mi simiir kwoinim ini digworaekwo biyieyim simiiramar naingwo kripkaiyim. Mi iiya sima ti wigim simiir omaka namiyim mi simiirin yaiyim pi simiir kwoinargar nini kinap itkaigai boiniuwi, sima nwoki wakaeyoknam.
7 Mi ti hiriinan wigim sima iki kampai kampaiyim simiir yaiyim, simiir wakae ninokninkinamar naingwowi. Mi sima ta Adi Komii siir yaimwowa saiir ninokninkinim wi dig nwo rani. Niingaka.
8 Mi ti kam hiniinim ini ti inkam nwiso Janis Jambris so hiniin ywowo. Bidi bidiniyarin sowa Moses saika ninkinwaomwarkiigo mi ti kamim Adi Komii siir yaimwowa saiirin wi hiriinan tiri, saiir haigin ikwowaisiiyamin. Mi ti hiriinan kamim, simiir kwoinim miiyiki miiyiknan nwokai rani. Niingaka. Ini hindara sipimyokaeyamim. Mi sima bi naingwo tibmiikim. Niingaka.
9 Mi ta simiir miiya wi hiriiyar namyokiyokii rani. Niingaka. Sima wi ti hiriinan priiwhaowae siyiuin siir kigi biiya ti inkam nwiso Janis Jambris sowa tirin, wi siir hiriinan tiri. Iriig.

Kira ta Adi Komii siir yaiya saiirin sibgu donkwo kripkai

10 Mi tiriiginin yio kiriir siyiu siir hiriinan tani. Niingaka. Ni kira siyiuin kara nowimwarkaiyiuwin siir napkin mi siyiu kara mi ap ikin. Mi diminin kira mi kigna diriraerariyim kariir kwoin iiirar mi kira mi ninokninkin aka kariir naingwo tibmiiya mi siyiuin inkam miuunan kara mi o ikin mi siyiuin kara mi naingwokwonanae ikin iikam whiekakam. Mi kariir siyiuin ganmi wanmi kara nwowiyin kira bidi mi ninokninkinin. Mi ti hiriinan siyiupai siyiupaiyim kara bidi mi ninokninkinin.
11 Sima kariirin siyiumwoni bi tir winkim mi kara hik kimpipisu prasae bi mi haigin, ti om whoim imiirin, om Antiok mi om Aikoniam mi om Listra hirin. Mi hiriinan siyiuin sima tirwinin kariir, ha kipi naingwo siya whwoimoniki mi iuwi. Niingaka. Kirie waiwiigin kariirin Biiyan Inkam Komiiyin siya hiri whinkinsiis naowid.
12 Mi iikamim iga hinda tinda nokwo karam nwowi mi sima siyiu miiyikin naingwo tibmiiyin siir sibgu api mi yim sima ta hiriinan hik kimpipisuwa wi wara ninkin hai.
13 Mi iikam biyie biyieyim mi kamim mwrakboini ikim simiir siyiuin wi hiriiyar tiryokiyokii mi wi komiiya nasae owouguski. Mi simiirin wi Setan siya mwrakboini mi yim sima iriipi hiriinan, wi iikam nhirim simiir mi mrakboini.
14 Minsika! Ta yaiya kirar wakae mi ha naingwo tibmiiya, kira saiir wi kipi naingwo owou, kira wi saiir saiira daingwonanaekaigi. Kara bidi yinokninkinin iikamim kariir nowimwarkaiyiuwim, sima bi niksisaekim. Niingaka.
15 Mi iiya kira yinisim sapisapa niki owin ti siyiu iiirin mi kira Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii nwowa ha wakaekin. Mi kiriirin ninokninkin miiyik saeyar sibgu ninokninkin haiginiugin, siyiuin Jisis Krais siirim naingwo tibmiiyin mi kira naingwo tibmii kiini mi kiriirin wi siya nwoki nanmaiwarkainam.
16 Adi Komii sikisiyar boinkikin ti yai whiekakim Yokwo Komii saiir nwokaiyim iikam imiir nowomwarkaiyiuwam mi iikam imiir nisiimauuwam simiir dimin biyie imiir mi simiir sibgu grabaiginiuam mi siyiu miiyik simiir niisiimauuwam sima tiram.
17 Mi Adi Komii krimiir Wanin siir iikamim ti siyiu iiir wakaeyokna api mi sima wi miipai miipai kibi kasa mirii rani, Adi Komii siiramin. Iriig.

4

1 Mi Krais Jisis siya wi iikamim naokaowim mi iikamim irkak piu nwo ikim, siya wi simiir nauni hidni. Mi kira wi kipi naingwo owou mimin, wi hiriiyar daingwokwo kripkai. Krais siya wi sipi swoki iti digworaekwo whiekakim simiir kigirkakam. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam ida mi Krais Jisis siya kara kiriirin igao yai asi boinkikin.
2 Kira iinokiinokin Adi Komii siir yai aiir ti boinmimauuwam. Mi kira il miiyik arar kipi boinmimauu mi ii biyieya kira kipi nwokiiyiu. Niingaka. Iikam whiekakim kiriir yai aiir wakaeyim, simiirin kira ti boinmininkin haiginiu. Mi simiirin kira hirii hiriiya ti whinkinsiis

haiginiu. Mi kira simiir inkam miuunan dwo mi kira simiir nowimwarkaiyiuwim kipi piyao.
3 Ikiil nhirim mhoiiya nimbiniyamanim mi iikam nhirim sima wi ta yaimwokiyaimwowa saiir wakaeyim wi pi boriisopi. Mi sima wi yaeya inkamam hansiri, simiir nowimwarkaiyiuwam. Mi diminin sima naingwowiyin mi sima wi simiirarar dowomwarkaiyiu.
4 Mi simiir wiinim wi pi kibnami, ta yaimwowa saiir wakaesiyin. Mi simiir wiinim wi amara ti yidiwi wanwiyaemi niwiiyim simiiram nwowi, simiir wakaeyam.
5 Mi kirarin iinokiinokin sibgu daingwokwokai diminpai diminpaiyim nimbiyamim simiirin. Mi kira nhwo kipi whwonkai, hik kimpipisu haisiyin. Niingaka. Kira mii kibiya saiirara sibgu ap mirii, yai napboinmamauuwiya iikam whiekakim simiir. Mi kira saiirin haimiiyara kipi kimakiuna. Niingaka. Iriig.
6 Kara kiriirin minsi boinkikin, kariir iiya ini kingiin nwowa kara wi kapi naowi. Kariir miiya ini kingiin nwowa, wi sapi digi. Mi kariirin sima nisomaowi mi kariir nhieya wi nua naokiinaiinami.
7 Mi kara mii prasae bi miriigin Adi Komii siir mii aiirin. Mi tariinanin kara ninkikin iwitni haniin ikin dig bidi ywokiyin. Mi kara kariir naingwo tibmiiya saiir bi kinisugin. Niingaka.
8 Kara ini kingiin nwowin wi kapi naowi. Mi miiya kara miriiya saiir digworaekwo miiyik miiyikim, yim ini ninomor kou hir hangiriyiu haiginkwokinim. Mi sima kariirara rani. Niingaka. Ti digworaekwowim Biiyan Inkam Komii siya haiginkwokinim, yipiki iikamim siir siyiu iiir napim mi wi simiir hauuwi. Mi iikam whiekakim Jisis siirim naingwokwo nanaeiyim mi iiya siya nitana saiirim mi naingwokwowim simiirin warargim. Mi wi Biiyan Inkam Komii siyar sibgu ninomokninkin hid haiginiuwi krimiirin. Iriig.

Ta yai haimiiya ya kiriiramarar winkika

9 Kara ha naingwowi, kira ha witsisau kariir nini kignakiyamin.
10 Ta yaiya kara boinkiya minsika! Dimas siya kariir bidi haiburgigin. Siya ti nuan siyiupai siyiupaiyim simiiram naingwokin. Mi siya om Tesalonaika hiriir asi namkin. Mi Kresensin yio nu Galesia hiriir yam. Mi Taitasin yio ini nu Dalmesia hiriir yamin.
11 Mi kanaka tirin Luk sasa nwowi. Mi iiya kira kariir nini kigniyam niti. Mi kira Mak siirin wi warar winkin boinani. Minsika! Kariirin mii siya nwoki whin mirii.
12 Mi Tikikasin yio kara bidi yikropkiyin om Efesasa hiriir.
13 Mi iiya kira kariiram niti mi kira kariir yiuisa kara kinirkingika om Troas Kapasni omaka sae, saiirin wi warar winkin hainani. Mi yokwowa iriipi hiriinan. Mi yokwo mimirim kara win haigingikim simiirin wi kipi naingwo owougik, yim wi warar winkin hainani.
14 Mi Alesanda inkamin bras nonkwowiyin, siya kariirin siyiu miiyiknan bi tirkin. Mi ti hiriinan siyiuin siya tirin kariir. Mi mhoiiya wi Biiyan Inkam Komii yamdi siya swoki tiri siirin.
15 Mi ni kira iriipi hiriinan, ti inkamin siirsi timi idid. Siya minam tiri, ta yaiya krima boinmamauuwiya saiir nikwowaisiiyim.
16 Mi biiki biiya kara nini okwo boiniuwa, inkam komii yai hidiyin om komii Rom hiranin saika mi ta iiya inkam nwirkin kariir bi swoki whinkinsiis srankin. Niingaka. Sima kanaka kingiin bi namasugim mi kara pi boriisopi Adi Komii siya hik yamdi simiir hauuwim ta sima kariir haiburgiga.
17 Biiyan Inkam Komiiyin siya ini kinakar nwowin mi kiriirin kirie siyar hauu haiginiugin. Mi kara ta Yai Win Kibiya saiir boinmimauusiyin bi nididgin, iikamim Juda iikam tani simiirin. Mi Adi Komii siya kariirin omomin sau kanaka ninitiyin, wi simiir iin hiranki asi nanmaiwarkainaei.
18 Mi kariirin Biiyan Inkam Komii wi siya nanmaiwarkainaki iikam whiekakim kariir nonkwobumbuninkinam tirim simiir iinankin. Mi ta iiya siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkaki mi kariirin wi siya nanmaiwarkainanami siir oma hiriir. Mi krima iinokiinokin wi Adi Komii siir inig iiir boin mairgimairgae. Mi ta yaiya, yai kaimwoka.

Nikopkaigiyan yai aeya

19 Mi kira Prisila mi Akwila mi Onesiforas siir yinwig ima, wi simiir tini boiniu, siya yaigiu kimiiram hauugikin.
20 Mi Irastasin yio ini om Korin hir nwowin. Mi Trofimas siirin kara om Mailitas hirin dimusi bi haiburgigin, siya makakin.
21 Mi kira wi kipi nwoki nwo, wa ha witsau. Mi ni wi iiya pankin nwowiya sae pi nitisi. Mi Yubyulas mi Pyudens mi Lainas mi Klodia mi nomiiyau nhir ikim, yim sima iriipi hiriinan, yaigiu kiriir mi hauugiyam mi tiri.

22 Mɨ kara ha naɨngwowi, Bɨiyan Inkam Komii siya wɨ kɨriir paekwosɨmɨn saɨkar nɨnkɨn owi. Mɨ siir naɨngwobumbuwa ɨriipɨ hɨriinan, wɨ kɨmaka mɨ ɨnkɨn owi. Ɨriig. Kariir yaiya ɨni dɨg ywokiya.

TAITAS

Pol siya ta yokwowa Pasta Taitas siiram winkika yipikin iikamim naingwo tibmiiyim mhiuisim whirin Krit nikiuwiyin solwara whii idopwoniya nidwomaiyin siir hiranim simiir kigriraowin. Taitas siya Juda inkam tani, siya Grik inkamkin. Biiya Pol Taitas sowa iripar miriigo Jisis siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuwa sowar namswoko mhiugribsim whirin Krit nikiuwiyin solwara whii idopwoniya nidwomaiyin siir hiriirin mi Pol siya siirin hir haiburgig iikamim naingwo tibmiiyim hiranim simiir kigriraowim. Mhoiiya Pol siya ta yokwowa ha winkiya Taitas siiram siir boinmauu wakaekiyam siyiuin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin. Ɨriig.

1 Kara Polkin, ta yokwowa kara winkika. Kara Adi Komii krimiir Wanin siir miiyan inkamkin mi iriipi hiriinan kara Jisis Krais siir aposel inkamkin mi siyakisiyar nikropkikin kariirin, Adi Komii siirgisiir iikamim yipiki siya nimbinim simiir naingwo tibmii aiir kiyirimdiyiukikinim mi ta hiriinan saiirsika mi yipikim siya nimbinim Adi Komii siirgisiirim naingwo tibmii kiinim simiirim.

2 Mi sima Adi Komii siir siyiumwokisiyiumwo imiir ninokninkini mi ta hiriinan saiirsika mi sima wa ninokninkini simiir kwoin imiirin sima wi omwaiya waiyayokiyokii, iiya Adi Komii siya ti nu iiirar nonkwokwokiyin siya krimiirin saiirar nimbingin ti dimin iiirimin. Krima ina ninokninkinim Adi Komii siya bi niksisaeikin, dimin taeminim siyar boiniyim pi kaimwokinar nwowi.

3 Mi iiya siya nimbina siya siir yaiya saiir bwamkibwamin siir tirkikin kwoinbudin hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyin siir nanaakninki haiginiugin kariirsi. Mi Adi Komiiyin krimiir nanmaiwarkainan inkamin kariirin siya nimbingin siir yaiyim iki iikamim simiir boinmimauuim.

4 Taitas, ta yokwowa kara kiriiram winkika. Ti dimin taeminim Adi Komii siirim krira wakaeyokna apiyim mi ta hiriinan saiirsika, kara kiriirin kariir yinisim asi nikiuwi. Kara hiniina naingwowi kririir Adi Komiiyin mi Jisis Krais inkamin iikam krimiir nanmaiwarkainaeiyin sowa naingwobumbu mi nongwomamairni siyiuin wi kiriir hauuwi.

Taitas siir miiya nu Krit siya miriiya

5 Mi iiya kara wari mhiuisimin Krit whii solwara bopwoniya waraur didwomaiyin siir haiburgigin mi miiyim iikamim naingwo tibmiiyim simaka miriiyamin ini hiriiyar iki okiyim. Mi kara kiriirim niyopnisugikin ti dimin imiirin kira sibgu whindiriraerar haiginiuwim. Mi iriipi hiriinan kira kam nhirmi ti okmwin okwo haiginiu wara iikamim yipiki Adi Komii siir inig iiir hangiriyiu hainaniyim wari om imiir nwowim simiir kigriraowam.

6 Ti biiyan kamim biiya sima siyiu biyie tir karamae nwowim mi tariinan iriipi hiriinan mi sima wigim irara irara donkwona mi simiir yinisisimim Krais siir yai imiir wakaeyokna ap mi ta hiriinan saiirsika iikam nhirim sima wi dimin biyie whir hansiryiskai rani simiirin mi wi ha boin tani, simiir yinisisim sima siyiu biyieyar tirikim mi simiir kwoinairgar priinaingwo apdiriraerarikim mi sima simiir yopii admi yaimin dimin imiir bi wakaeyoknaeikim. Mi sima ta saiir hiriinan kipi nwo.

7 Mi inkamin Adi Komii siir dimin taeminim simiir kigriraowan bii nwowi mi siya biiya siyiu miiyik imiir tirkin mi ini tariinanar yadigniyin. Siya nantamyiryiran inkam kipi nwo siya kwoin haugihauga whiyiesauan inkam kipi nwo, siya op wain kirie kirieyim simiirin hiriihirii kipi mi kwiyae mi siya yaii niniinansaowan inkam kipi nwo, siya umir haiyarama kipi naingwo ta hiriinana saiirsika siya wi siyiu biyie asi tiri. Niingakiinga.

8 Mi siya iikamim nu maeyau nhirankim nitim yipiki siyiu miiyik imiir wakaeyokna apim naingwowim simiir whindiriraerar haiginiugim mi siya, siya siya kigriraonaei mi ta hiriinan saiirsika siya wi Adi Komii siir yai imiirar nwoki wakaeyokna apim mi siya siir kwoin iiirar sibgu kintimdinuna mi siya wi wadie nwoki owim.

9 Siya sibgu donkworinukripkai yai miiyik miiyikim biiya krima niisiimauuwim simiir mi ta hiriinan saiirsika siya iikamim simiirin ti yai kibi kibiyim simiir nwoki owimwarkaiyiuwim mi simiir whinkinsiis haiginiu mi siya iikamim yipiki ti yai miiyik imiir nap karam nwowim simiir kwoin imiir kiyai mi ta hiriinan saiirsika sima wa ninokninkinim dimin biyie sima tirim. Ɨriig.

10 Siya ti dimin imiirar tir. Dimusi rani, iikam whiekakim sima pi boriisopi Adi Komii siir yai aiir wakaeyim. Sima yaiyim yaimwoni boin karamae nwowiyim simiirarar boinikim mi iikamim simiirin pi simar mi iksisaei. Mi ti iikamim niksisaeiyim yim ti sima ti hiniina boiniyim, kima kimiir miois imiir kitiyopnir hai mi ta hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii siirar nwoki sibgu wakaeyokna apim.

11 Kira mi biiyan kam ikim waraur nwowim kima simiir dikidu sima hiriinan dimin bibiyieyim simiir kipi nomboboin. Ti kamim sima yai bibiyie imiirar boinikim iikam imiir niksisaeyim. Sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi iikam nhirim om nhiranim simiir kwoin imiir warar mi kiyaiigim mi simiirar mi onkwobumbuninkin haiginiuwigim. Sima yai biyie imiirar boinikim mi ti dimin imiirar tirikim mi ta hiriinan saiirsika sima wi umir nwoki haiyim iikam nhirim simiir maeyau hirankin.

12 Biiyan kamim simiir nwirin om Krit hiranin yipiki kwoin miiyik sima nwowiyin, siyakisiyar boininkiikiikin mi siya ina boinin. Krit hiran kamim sima niksisaeyaki waiwiigim iinokiinokin, simiir kwoinim miiyik rani mi siyiu bibiyieyim sima tiriyim ini siyiuim niimauan wraisuim sima diriraerariyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima nhakiu kiriekim mi naeyarar naeikim.

13 Ti yaiyim ti inkamin siya boinkiyim kaimwokimairgim kira simiir dikwao boin mi sima wi siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyokna aingwo tibmii apim.

14 Mi ta hiriinan saiirsika sima wi Judami iikam simiir wanmi siyiuim simiir wakaeyokna ap rani mi iriipa hiriinan sima wi iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu imiir haimriiyiugigim sima wi simiir siyiu imiir nap tani.

15 Iikam nhirim simiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima hiniina boini ti dimin taemin whiekakim dimin whirki bi kimbu miminkim mi simiirin kipi haiya mi iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowim mi yipiki iikamkim simiir kwoinim ninaingwoyimiyokim mi kipridkikaiyim mi biyie ha nwowim mi kwoin biyie ha naingwowi, sima hiniina boini dimin whirki wadie bi swoki omiminkin. Dimusi rani, simiir kwoinin miiyik rani.

16 Sima hiniina boinikim sima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikim mi ti diminim sima tiriiyim krimiirin sima niisiimauuwi sima siir yai imiir wakaeyokna ap rani. Sima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir bi swoki wakaeyokna apikim mi Adi Komii siir whwonkam idan sima ini biyiekibiyie ywowim mi sima wi dimin miiyiksim whir swoki tirmimin tani. Niingakiinga. Iriig.

2

Mi kira yai miiyikmiiyik imiirara wakaeyokna ap

1 Taitas kira iikamim iinokiinokin dimin taeminim yipiki iikamim Adi Komii krimiir Wanin siirim naingwo tibmiiyim, sima naingwo tibmiiyim simiirin, siyiumwokisiyiumwowim simiirgisimiirara sibgu omwomwarkaiyiu.

2 Mi kira kamim waipiu nwowim simiirin hiniina boinmauu, sima op kirie kirieyim kwiyae whaowaeiyim simiir kipi kwiyae. Mi sima simiir kwoinim sibgu kintimdinu mi sima Adi Komii siirim daingwo tibmii kiin iski. Mi sima iikam nhirmiyam ha timi aingwokwonanae mi iikam nhirkim sima dimin biyie tir haiginiuwi simiirin mi yim sima ha donkworinukripkai simiir naingwo tibmii aiirin.

3 Mi kira wigim waipiu nwowim simiirin sibgu boinmimauu, dimin taeminim sima tiriiyim iki wigim yipikim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim simiir hiriinan miriiyim. Mi sima hinda tinda kipi priiyam priiyam yai iikam nhirmi kinaopitkaigaiyiuwam mi simiir kwoinim op biyieya kwiyae whaowaeiya saiir kwiyaeyam kipi naingwo mi sima sibgu dinokninkin mi wig nhirim simiir diisiimauu siyiu miiyik imiir.

4 Mi sima wig kopak mi nhirim waipiu nwo karamae nwowim sima simiir diisiimauu siyiuin simiir yinkamam naingwokwonanaeiyin siir.

5 Mi iriipi hiriinan wigim waipiu nwo karamae nwowim sima hiriinana timi o mi wi sima nwoki iisiimauuwim wig kopak imiirin siyiu miiyikin. Sima, simasima sibgu kigriraona. Minam, sima mii miiyikmiiyik simiir omakanau hirar miriiyim mi dimin taemin miiyikmiiyikim iikam nhirmi tiram mi simiir kami yai imiir wakaeyokna api mi ta hiriinana iikam nhirim sima Adi Komii siir yai aiirin wi kipi mingigin.

6 Mi iriipa hiriinan, hiriinan siyiu kaimwowin siirar ti swoki iisiimauu yainan whran imiirin mi yim wi simiir kwoin imiirar nwoki kintimdinunam.

7 Taitas, kira iriipi hiriinan mii miiyik aiirar timi sibgu mirii. Mi kira hiriinan tiri mi yainan whran imiirin kira wi siyiu miiyik imiirar niisiimauuwi sima napamin. Mi iriipi hiriinan kira simiirin yai kibikibi imiirar boinmimauuwi

8 Mi kira yai miiyik miiyik imiirara boinmimauu. Mi kira hiriinan boini mi inkamki kiriirin wi ha boin tani, ti yaiyim kira boinmimauuim yim kaimwo rani. Mi kira iriipi hiriinana swoki boin mi iki iikam nhirim io whwonkam kiriir nanaowiyim sima wi yai bibiyie krimiir boin tani. Niingaka.

9 Mi kira kamim yipiki whisarii mii sibmiriiyim simiirin hiniina boinmauu, sima, simiir biiyan kamim simiir yai imiir wakaeyokna diriraerar dimin taeminim sima boiniyim,

maɨrgimaɨrga simiir nwowaiginiuwam. Mɨ sima wɨ kamɨm simiir kigriraowiyɨm simaka kɨpi swokɨ antamyɨriyɨrmimɨn. Niingakɨ, niingakiinga.

10 Mɨ ɨriipɨ hiriinan sima simiir biiyan kamɨm simiir dimɨn taemɨn ɨmiir kɨpi tauae hai. Mɨ hiriinan tirni hiniin aka mɨ sima simiir biiyan kam ɨmiirin hiniina diisiimauu, tɨ kamɨm simaɨrgim yɨpiki iinokiinokin mii miiyɨkarar miriiyim. Mɨ sima hiriinan tiri yaiyim krima boinmimauuwim Adi Komiiyin iikam krimiir nanmaiwarkainan siirɨm mɨ iikamɨm simiir whwonkam ɨda wɨ wadɨeyar nwowi.

11 Mɨ Adi Komii siir naingwobumbuwa bɨdi yimbiniya iikam whɨekakɨm simiir nanmaiwarkainam ɨiya sima dimɨn biyɨeyɨm simiir aowa nikɨ owa saiirsi.

12 Tɨ diminin tisi bɨdi yimbiyamɨn, yio krimiirin hiniina niisiimauugin, nu tiran dimɨn bibiyɨeyɨm inkam ima tiriyɨm, krima digɨumii simiir haimriiyɨugig. Mɨ krima krimasiyar mintaraona tɨ siyɨu miiyɨkin krima tiriyin, inkamɨn yɨpikin Adi Komii siir wakaeyokna diriraerariyin siir hiriinan. Mɨ krima hiriinan siyɨuin mhoiiya ɨriipɨ hiriinan ɨiirar tirkripkaii mɨ wɨ ɨiya Jisis siya nɨtana saiirar nwokɨ digɨm.

13 Mɨ ɨriipɨ hiriinanar swokɨ tiri mɨ krima maɨrgimaɨrga nwokwokɨni ɨɨ kɨbiya Jisis Krais siya swokɨ ɨuuniyana saiiramɨn. Mɨ tɨ inkamɨn yɨpikɨ krimiir nanmaiwarkainaeiyɨn mɨ krimiir Adi Komiiyin, siya wɨ siir dimɨn kɨbiyɨn paenan niuyaeiyɨn saikar nimbini.

14 Mɨ siya krimiirsi naokɨn, krimiirin dimɨn biyɨe siir kirɨe komiiya krimiir kiyopsimsɨbgi haiginɨuwa saiir hiranki nanmaiwarkainam. Mɨ siya tɨ hiriinan saiirsi tirkikɨn krimiir mhɨl kwoinɨm wɨ dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwokɨ owɨm mɨ krima wɨ siirgisiir ɨikam nwowɨm. Mɨ krima wɨ siir dimɨn miiyɨk miiyɨkɨm simiir tiram nwokɨ aingwowɨm mɨ krimiir kwoinɨm wɨ kirɨeya nwowɨm siir dimɨn miiyɨkmiiyɨkɨm simiir tirɨm.

15 Taitas, kira hiriiyar boinmɨmauuyokiyokɨi tɨ dimɨn taemɨn ɨmiirɨn, whɨsarii rani, kira kirɨe komiiya Adi Komii siir hiranki haigɨn. Mɨ ta hiriinana saiirsika ɨikam ɨmiirɨn siir kirɨeni diisiisiimauu tɨ dimɨn taemɨn hiniin ɨmiirɨn, ɨikam nhɨrmi yai wakaesi dimiiyɨu mɨ ɨikam nhɨrmi whɨnkinsiis haiginɨuwiyɨm mɨ kiriir whwomisɨn kɨpi ninansiina mɨ sima digɨumii kiriir kɨpi haimriiyɨu kiriir yai aiir wakaesi mɨ sima kiriirɨn ha kɨpi naingwo kira inɨg karamae inkamkɨn. Niingaka. Ɨriig.

3

Krima whɨekakarɨn dimɨn miiyɨkmiiyɨkɨm simiirarar kɨgna diriraerar

1 Taitas tɨ ɨikamɨm Adi Komii krimiir Wanɨn siir isid ɨiir nwowɨm, kira simiirɨn tɨ swokɨ boinworwokai, sima simiir gavman ɨiirɨn kɨpi swokɨ aingwo owouu, inkam yɨpiki simiir kou nwowiyɨn. Sima simiir yai ɨmiirar wakaeyokna. Sima simiir kwoinɨm sɨbgu kisisop haiginkwokɨn mɨi miiyɨkmiiyɨk whɨekakɨm simiir mɨriiyam.

2 Mɨ ɨriipɨ hiriinan, simiirɨn domwarkaiyɨu, sima yai bibiyɨe ɨikam nhɨrmi kɨpi boin mɨ sima yaii mɨn kɨpi mɨ ɨnii mɨ simiir kwoinɨm hiinsima dwo mɨ ɨripa nongwomamaɨr aeyɨm daingwo ɨikam nhɨrɨm simaka.

3 Mɨ bɨdibɨdiniyarɨn krima Adi Komii siir dimɨn taemɨn ɨmiir bɨ sɨbgu ɨnomokninkinkɨm mɨ simiir bɨ wakaeyokna apkɨm. Mɨ krima habwwowhaenankɨm mɨ siir yai aka asi nantamyɨriyɨrkɨm. Mɨ krimiir kwoin bibiyɨeyɨm sima kiyainamkɨn dimɨn biyɨe tiram mɨ tɨ hiriinan siyɨu ɨiir nwowam. Mɨ krima whɨsarii mɨi priimɨriiyan ɨikam nwokɨm. Dimusi rani, krimiir kwoin bibiyɨeyɨm simar nikɨ kiyopsimsɨbgi haiginɨugikɨn. Mɨ krima ɨikam nhɨrmi siyɨu bibiyɨe asi tiryokiyokiigim. Mɨ krima simiirɨn kwoin bibiyɨe asi naingwokɨm. Dimusi rani, sima krimiiram bɨ mɨ naingwokɨm mɨ nɨm ɨriipɨ hiriinan simiiram bɨ mɨ aingwokɨm. Ɨriipɨ hiriinan, tɨ hiriinan siyɨuin krima krimarɨn ɨrni nwɨrniyɨn ɨni sau omomnan ywowɨm.

4 Mɨ tɨ siir hiriinan siyɨu miiyɨkɨn, krimiir nanmaiwarkainan inkamɨn Adi Komii siya, siya ɨikamɨm krimiir niisiimauugin, siya inkam wadɨeyaɨrgin mɨ siya krimiiram naingwokwonanaeikɨn mɨ siya Jisis siir yɨkrop ɨuungi krimiir whɨnkinsiis haiginɨuwɨm.

5 Mɨ ɨiya siya krimiir nanmaiwarkaina, siya ɨkɨ krimiir mɨi miiyɨk miiyɨkɨm krima miriiyɨm simiirsi bɨ nanmaiwarkainakɨn. Niingaka. Dimusi rani, siir naingwobumbu kirɨe komiiya krimiirsi nwowa mɨ ta hiriinan saiirsika siya krimiir asi nanmaiwarkainakɨn. Mɨ ta hiriinan saiirsika Adi Komii siir naeyɨuin siya haiyoprimdiyɨumiigikɨm tɨ dimɨn bibiyɨeyɨm krimiir kwoinau nwokaiyɨm. Mɨ ta hiriinan saiirsika, krimiir kwoinɨm dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae asi nwokɨm. Mɨ ɨriipɨ hiriinan miiya Adi Komii siir naeyɨu ɨeya miriiya, siya minam tirkɨn krimiir kwoinɨm simiir kisina haigiyɨm iikam winan nwowam mɨ yaeya kwoɨn wɨn nwowam, Adi Komii siir pɨugan anakar.

6 Mɨ ta hiriinan saiirsika inkamɨn krimiir nanmaiwarkainan Jisis Krais Adi Komii siya krimiirɨn siirgisiir naeyɨu ɨiirar hauugikɨn.

7 Mɨ ɨriipɨ hɨriinan, tɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii siir naɨngwobumbuwa saeya tɨrɨm krɨmiir, siir whwonkam ɨda dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowi mɨ ta hɨriinana saiirsika, krɨma wɨ saɨka nwoyokiyokɨikaeyami, krɨmiir kwoɨnka naɨngwowiya saiir hɨriinan.
8 Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ kara boɨnanɨm kɨriir, yɨm yaimwokɨyaimwowaɨrgɨm. Mɨ kara kɨriirɨn mɨnam naɨngwowi kɨra tɨ ɨikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm simiirɨn hɨriiyar dowomwarkaiyɨukrɨpkai mɨ sɨma, sɨma sɨmasiyar mɨntaraona mɨ tɨ hɨriinankɨnɨuwi sɨma mɨɨ mɨiyɨkmɨiyɨk ɨmiirarar mɨrii. Mɨ tɨ yaiyɨm yɨm wɨ dɨgar nwowi ɨikamɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haiginɨuwɨm.
9 Mɨ kɨma yai biyɨe nɨinga saiir kɨpi whrɨe boɨn mɨ kɨma kɨmiir yɨdiwi wanwiyaeyɨm bɨiyanɨm sɨmiir hɨriinan kɨpi boɨnanae. Mɨ kɨma Moses siir siyɨu komiiyɨn siir yaiyɨm sɨmiirsi kɨpi nɨnkɨnwamwarkɨi boɨn. Mɨ tɨ hɨriinan yaiyɨm yɨm wɨ ɨikamɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haiginɨu rani mɨ wɨ sɨmiir haiprɨdkikai haiginɨuwi mɨ wɨ hɨk sɨmiir hauuwi mɨ yɨm tɨ hɨriinan yaiyɨm yɨm naekak rani.
10 Mɨ yɨpɨkɨ ɨnkamkɨ tɨ yai nae karamaeyɨm sɨmiir wakaena dɨrɨraerari yɨo wɨ ɨikamɨm yɨpɨkɨ ɨikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm wɨ sɨmiir nɨinɨkɨbɨri yapa yapa nwowam mɨ mhoɨiya tɨ ɨikamɨm sɨmiirɨn ɨdɨp ɨdɨpɨn wɨ kwɨsaɨrnana boɨnmauu wakaei. Mɨ ta saiir mhoɨiyan sɨma wɨ kɨrɨir yai aiir wakaeyokna rani mɨ kɨma whɨekakarɨn dɨgɨumii wɨ tɨ ɨikamɨm sɨmiir haimrɨyɨugigi.
11 Mɨ kɨra tɨ hɨriinan ɨikamɨm sɨmiir bɨdiyar yɨnoknɨnkɨnɨn sɨmiir kwoɨnɨm uridyɨu biyɨekɨ bɨdi kwɨrii ɨdwokaiyɨm. Mɨ tɨ hɨriinan mɨɨ biyɨeyɨm ɨinokɨinok sɨma mɨrɨiyɨm yɨm ha nɨisiimauuwi sɨmiir kwoɨnɨm whɨrua nwo rani, ɨni hindara haiprɨdkikaiyɨm. Ɨrɨig.

Mɨ yaiisɨsɨm nhɨr ɨkɨm

12 Taitas kara wɨ om komii Nikopolis hɨr nwowi mɨ ta naop ɨiya wɨ saeya dɨgi. Mɨ kara Atimas Tikikas, siirɨn wɨ hanɨingɨ nɨkropki kɨrɨiramɨn. Mɨ kara ha naɨngwowi kɨra siyɨuam tɨ hansɨr kariiram nɨtam.
13 Mɨ kɨra Sinas siir whɨnkɨnsiis haiginɨu yɨpɨkɨ om komii Roman siyɨu komiiyɨn siir dimɨn taemɨn ɨmiir nɨnoknɨnkɨnɨm. Mɨ kɨra Apolos siir warar timɨ whɨnkɨnsiis haiginɨu. Mɨ kɨra sowiir siyɨu mɨnɨm mɨ dimɨn taemɨnɨm sowa hanguguwɨm sowa hainamam sɨmiir wara whɨndɨrɨraerar haiginɨugi.
14 Mɨ krɨmiir ɨikamɨm sɨma siyɨuɨn siyɨu mɨiyɨk tɨriyɨn siir dɨnoknɨnkɨn mɨ ɨikam nhɨrɨm dimɨn taemɨnɨm sɨmiir kiyopsɨbgi haiginɨuwiyɨm mɨ yɨpɨkɨ hɨkak sɨmiirsi nwowiyɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haiginɨu. Mɨ sɨma hɨriinan tɨri mɨ wɨ paeyɨn paenidgɨ bud karamae nwowiyɨn siir hɨriinan nwo rani mɨ yɨm sɨma wɨ paeyɨn paenid budiyɨn mɨ ha naokɨngugunankaiiyɨn wɨ siir hɨriinan nwowi mɨ sɨma wɨ Adi Komii siir siyɨu ɨirar sɨbgu wakaeyokna api.
15 Taitas ɨikam whɨekakɨm yɨpɨkɨ kanakar nwowɨm sɨma kɨrɨir nokboɨn maɨrgɨmaɨrgɨkɨm. Mɨ krɨmiir nomiiyauɨm yɨpɨkɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir pɨugananɨm sɨmiir warar mɨ ɨkboɨn maɨrgɨmaɨrgɨkɨm. Mɨ kara Adi Komii siir naɨngwobumbuwa saiiram srɨigɨn saeya wɨ kɨmakar nwowi. Ɨrɨig.

FILIMON

Mɨ ɨiya Pol siya mɨi biyɨe om Rom hɨr mɨriiyɨn mɨ ta yokwowa siya ha wɨnkikɨn siir nomiiyauwɨn yɨpikɨn Failimon dapiyɨn siiramɨn. Failimon siya om Kolosi hɨr nwokɨn. Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirɨn ɨripa Failimon siir omaka aiir haɨngiriyɨu hainankɨm. Mɨ Failimon siya umɨr digworaekwokɨ naokɨngugunankai inkamkɨn. Mɨ Failimon siir dimɨn whɨrɨn siir mɨiyan inkam nwɨr ɨeya tauaehainamɨn mɨ siya kɨmɨdiniya om Roma hɨriir yɨdamki. Mɨ siya Pol siirɨn om Rom hɨr nɨnɨ kɨgɨuɨn mɨ siir mhɨi kwoɨnɨm ɨna kisɨna haigikiyɨn mɨ siya ɨni naɨngwo tɨbmiiyan inkama ywowɨn. Mɨ Pol siya Onisimas siir boɨnki siya Failimon siiram swokɨ amɨm mɨ ta yokwowa siya wɨnkiya siya mɨnam wɨnkikɨn Failimon siiramɨn siya siir swokɨ ɨkɨunam mɨ siir dimɨn bibiyɨe ɨmiir haiyoprimdiyɨumiigiyɨm. Mɨ siya ha wɨndigiyɨn mɨ ta yokwo aiirɨn kɨmɨdiniya Onisimas siya hainam mɨ siya ɨni Failimon siiramar swokɨ amɨn. Ɨriig.

1 Kara Polkɨn. Dimusi rani, kara Jisɨs Krais saɨka mɨriigɨn mɨ kariirɨn hɨriinansi
hɨugrɨpkɨikikaigɨn maeyaua mɨi biyɨe mɨriiya saiirɨn. Kara mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm
krɨmiir tɨran pɨuganan inkamɨn Timoti, krɨra ta yokwowa Filimon kɨriiram wɨnkikɨn, ta
yokwowa krɨra wɨnkiya yɨpɨkɨ inkamɨn krɨra naɨngwokwonanaeiyɨn mɨ Adi Komii siir mɨi
aiirɨn krɨma mɨriiyɨn krɨra kɨriiram hauugikɨn.
2 Mɨ krɨmiir yokmana yɨpika krɨmiir pɨugana naɨngwo tɨbmiiya Apia saeya mɨ Akipas
siya yɨpɨkɨ sau krɨma nɨnɨtiyɨn dimɨn taemɨn bibiyɨeyɨm sɨmaka mɨ yɨpɨkɨ iikamɨm naɨngwo
tɨbmiiyɨm krɨmiir omaka hɨr haɨngiriyɨu hainaniyɨm Adi Komii siir ɨnɨg ɨiir, ta yokwo kara
kɨmiiram warar wɨnkika.
3 Kara Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya mɨ krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs sowiiram
srɨigɨn sowiir naɨngwobumbuwa kɨmiir hauugiyɨm mɨ ta hɨriinan saiirsiyɨn kɨma wɨ kwoɨn
nongwomamaɨr aekak nɨkɨ owɨm.

Filimon siir kwoɨnɨn Adi Komii siiramar naɨngwokwonanaeikɨn

4 Ɨinokɨinok kara Adi Komii siiram srɨiiyɨm kara kɨmiirar boɨn wadɨeikɨn.
5 Dimusi rani, kara ha wakaekɨn kɨma ɨni krɨmiir Bɨiyan Inkam Komii Jisɨs siir yaiyar
wakaeyokna apɨm mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn iikam nhɨrmiyam naɨngwokwonanaeiyɨn iikamɨm
Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiirɨn ɨni kɨmar nɨisiimauuɨm.
6 Kara Adi Komii siiram kwɨsboɨnikɨn kɨriir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuɨm mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm
sɨmiir boɨnmɨmauuɨm kɨriir naɨngwo tɨbmiiya Jisɨs Krais siiram naɨngwo tɨbmiiya. Kɨra
sɨmiirɨn tɨ hɨniɨna boɨnmauu mɨ kɨriir yaiya sɨmiir kwoɨnɨm wɨ saeya kɨsɨsop haigɨnɨuwɨ sɨma
nɨnokninkɨnɨm Adi Komii siir siyɨupai siyɨupaiyɨm krɨmiir nokboɨnmamaɨr haigɨnɨuwiyɨm.
Dimusi rani, krɨma Jisɨs Krais siirgɨm.
7 Tɨ kariir nomiiyau mɨiyɨkɨm, kara ha wakaekɨn kɨma Adi Komii siir iikam ɨmiiramar
naɨngwokwonanaeikɨm mɨ sɨmiirar kɨgrɨraowikɨm mɨ sɨmiir kwoɨn ɨmiirar whɨnkɨnsiis
haigɨnɨuwigɨm kɨrɨe nwowɨm. Mɨ sɨma ɨni wadɨeya swokɨ sɨbgu owɨm. Dimusi rani, kariir
kwoɨnɨn ta yaiya saeya nwowaigɨnɨugɨn wadɨe mɨ kara tɨsɨ maɨrgɨmaɨrga nwowɨn.
8 Dimusi rani, ta kɨrɨeya Jisɨs Krais siya hauugiya kariir kara panao pɨ digar nwowɨ kɨriir
boɨnmauuɨm ta mɨi aiir mɨriiyam.
9 Mɨ dimusi rani, krɨma ɨrni nwɨrniyam naɨngwokwonanaei, kara Filimon kɨriir iikam
ɨmiir kɨgrɨraoni hanɨɨnaka kara kɨriirɨn tɨsɨ hindara srɨigiyɨn ta mɨi aiir mɨriiyɨm. Ɨhɨ, kara
Polkɨn, kara bɨdi ywowɨn, tɨ inkamɨn yɨpɨkɨn maeyaua mɨi biyɨe mɨriiya hɨuyokiyokaiya saiir
nwokaiyɨn Jisɨs Krais siir mɨi aiirsi.
10 Kara Filimon kɨriirɨn Onisimas siiram srɨigi. Mɨ ɨiya kara maeyaua mɨi biyɨe mɨriiya
hɨuyokiyokaiya saiir hɨrar nɨkɨ okaiyɨn mɨ siya bɨdi wakaeyɨm yaiyɨm kara boɨnɨm Jisɨs Krais
siirɨm mɨ siya ɨna yaɨngwo tɨbmiiyɨn. Mɨ ta hɨriinanɨn Adi Komii siir pɨugan aiirɨn siya ɨni
kariir yɨnisɨmnan ywowɨn.
11 Mɨ ta saiir bɨiyarɨn Onisimas siya tɨrɨm siyɨuɨm yɨm kɨriir kwoɨn ɨiir bɨ wok-
mai haigɨnɨugɨn, yɨm ɨni biyɨekɨbiyɨe ywowɨm. Mɨ tɨ siyɨuɨm tariinan siya tɨrɨm yɨm
wadɨekɨwadɨekɨm krɨriirɨn wɨ sɨmar whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨ.
12 Mɨ tariinanɨn siirɨn kara kɨmiiram swokɨ ɨkropki. Kara siiram naɨngwokwonanaei mɨ
ta hɨriinan saiirsika ɨiya siya kɨmiiram waraur nɨtɨ kariir mhɨi kwoɨnɨm wɨ hɨkakar nwokɨ.
Dimusi rani, siya kariir haiburgikɨn.
13 Kara hɨniɨna naɨngwokɨn siya kanaka tɨrar nwokɨn mɨ kariirɨn siyar whɨnkɨnsiis
haigɨnɨugɨn ɨiya maeyaua hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr nwokaiyɨn Adi Komii
siir Yai Wɨn Kɨbi aiirsi.
14 Mɨ kɨma wɨ wadɨe nwo karamae nwowɨ mɨ ankara ɨriipɨ hɨriinan pɨ siir mɨ
onkworɨnukrɨpkai rani mɨ ta hɨriinana siya kariir whɨnkɨnsiisam. Mɨ kara ha naɨngwowɨ

miiyim kimiir kwoinki naingwowim wi simiirar mirii. Mi ta hiriinan saiirsika kara pi boriisopi kimiir boinanaeyim kima siyiu miiyik kariir tiram.
15 Mi tari Adi Komii siyar kiwakikin Onisimas siirin kimaka waraur nwowim. Mi tariinan siya iinokiinokin wi kimaka waraurar nwoyokiyokiikaeyami.
16 Mi tariinanarin siya wi kiriir whisarii mii priimiriiyan inkam nwo rani. Mi ini wadie mi owin, siya wi kimiir naingwo tibmiiyan inkam nwowi yipiki kima naingwokwonanaeiyin mi kara iriipa hiriinan siya wi kariir piuganan naingwo tibmiiyan inkam nwowi yipiki kara naingwokwonanaeiyin. Mi kima siiramin wi nhami nhami naingwonanae rani. Dimusi rani, ni kira whisarii mii priimiriiyan inkamkin mi iriipi hiriinan ni kira naingwo tibmii piugana saiir inkam warairgin.
17 Mi kiriir kwoinin siya hiniina naingwowi, kara ini kinaka yamasuin, o ini Adi Komii siir piugan anaka yamasuin, yio ini kira kariir kigninkinwiniyin mi siir mi kigninkinwiniya saiir hiriinan ywowin.
18 Mi siya dimin whir kiriir bidi tirbuwin mi kiriir dimin priihaii mi kariir boinmauu, kara nwoki sibgu tirim.
19 Kara Polkin, kariir iinga nonkwo winkim ti nimbinim kimiiram mi Onisimas siya dimin biyie whir kimiir tiri, mi siya dimin whir kimiir warauranki priihaii mi ti diminin wi kara sibgu tiri kimaka mi Filimon kira ina sibgu inokninkinim, karar tirhaiginiugikin kira Jisis Krais siirim asi naingwo tibmii. Mi hiriinanki niuwi, kima kanaka dimin priihaigakim.
20 Ihi, ti kariir piuganan naingwo tibmii inkamin, ti siir daingwoki mi kara ha naingwowi kira ti diminin siirin naingwo tibmiini siyiuin siir hauukiiyiu kira ti siyiuin kamim naingwo tibmiiyim sima tiriyim kariir kwoin iiir sibgu owaiginiuwam mi ta hiriinan saiirsika kara wa mairgimairgaei mi Onisimas siirin wi kiriiram waraurar swoki ikropki.
21 Mi tariinanin kara ta yaiya kiriiram winkika, kara ina ninokninkinin kira wa diriraerar kiini. Mi ti dimin hiriinanim sima sima rani mi iriipi hiriinan iki dimin nhirim kira tirim.
22 Mi diminin whir. Kira maeyaua kwira hiuyokiyokaikwokin omakanau hirin. Dimusi rani, kara ha naingwowi diminim kima sriiiyim Adi Komii krimiir Wanin siirim kariirim mi iiya siya siyiu whir kariirim kigninkinki mi kara wa niti mi hiriinan saiirsika kara ha naingwowi siya kariir whindiriraerari, kara kiriir kignakiyim. Iriig.

Boin mairgimairga nhirkim

23 Epafrasin yipiki kanaka ninkin owin mi sima siirin maeyaua mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir hir hiukripkiikikaigin. Krais siir mii aiirsi mi siya kimiir boin mairgimairgakikin.
24 Mak, Aristakas, Dimas, mi Luk, ti sima kanaka miriiyim Jisis Krais siirim mi iriipi hiriinan sima kimiirar mi boin mairgimairgakikim.
25 Kara krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siirim sriigi siya wi siir naingwobumbuwa wi whiekak kimiirar nwoki hauugiyim. Iriig.

HIBRU

Hibru yokwowa ya yokwo prieiya Hibrumi iikamim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram ya sima winki aeya. Hibru iikamim yim Juda iikamim simiir inig whir ieya. Mi krima ninokninkin tani, ta yokwo aiirin nhinga piyamisi winkiya. Mi inkamin winkiyin siya hiniina kigin Juda simiir iikamim naingwo tibmiiyim kirie rani sima simiir naingwo tibmii wina saiir haiburgigam tirkim simiir biiyan siyiuin Mosesni siyiu komii si napiyin ini siiramar swoki amim. Mi ta yokwowa iikam imiirin min boinkika Jisisin Adi Komii siir yinisimin ini paekwosim ikim mi Moses ini simiir haiburin. Mi ta Jisis siir miiya ya ini Mosesni miiya saiir kou ywowa. Mi ta Jisis siir nhieya yipiki dimin biyie biyieyim sim haiyoprimdiyiumiigiya ya ini wraisumi nhieya saiir haibura. Jisis siya omwai hiriiyar waiyayokiyokiiigin. Mi ta hiriinan saiirsika siya simiir asi boinkikin sima Jisis siiram naingwo tibmiiyim yipikin biigibiiyan prisin inig komiigakin. Ɨriig.

Yaiya Adi Komii siir yinisimin siya hauuga krimiirin.

1 Bidi bidiniyarin ii whiekakim bidi yamkiyim Adi Komii krimiir Wanin siya siir yaiyim
profet kamim simiir boinmimauugin, siyiupai siyiupaiyim simiir. Mi ti yaiyim profet
kamim sima ini krimiir brougaeyim simiir hauugiyim.
2 Mi ta iiya dig kingiin nwowi Adi Komii siya ta siir yaiya wi siir yinisim iiir hauugi.
Mi yio siya wi krimiir swoki kwaboinmamauuwi. Adi Komii siya siir bidi yimbinin siir
digworaekwo whiekakim simiir haiyim. Mi biiya Adi Komii siya siir boinin mi siya
ini siir yai imiirar wakaeyoknan. Mi siya ninomor nu sowiir digworaekwo imiirin asi
nonkwokwokikim.
3 Ti siir yinisimin Jisis siya krimiir niisiimauugin dimin komii komiiyim paenan
niuyaiyim Adi Komii siirim, siir yinisimin ini siir Adin siir hiriinana ywowin. Siir yaiya
saeya kiriekaka, digworaekwo whiekakim ninomor nu sowiirim siyar sibgu kigirkaki. Mi
siyar naokin paeyin hiiniya nirioninkinin siirin, iikamim simiir dimin biyieyim ini siyar
haiyopriimdiyiumiigiyim. Mi siya ha swoki insiin idwonamin mi siya ninomor koua hiriir
yam mi siya Adi Komii siir iina iinig miiya ini idwoiu inkam komii nu kigriraowiyin siir
hiriinan. Ɨriig.

Adi Komii siir yinisimin siya ini paekwosimim simiir haiburim

4 Dimusi rani, siya ini Adi Komii siir iina iinig miiya nidwowin mi siya ini paekwosim
whiekakim kou hir nwowim simiir haiburim. Mi ti inigin Adi Komii siya hauuwin siya iriipi
hiriinan siya ini paekwosimim simiir inig imiir haiburim.
5 Dimusi rani, biiya Adi Komii siya paekwosim imiirin hiniina bi boinkin,
Kima kariir yinisimkim, panao kara pi hiniina boinki kara kimiir Adgin.
Adi Komii siya paekwosim simiirin hiriinan yai bi swoki boinkin. Niingaka, niinga kiinga.
Siya Jisis siirara boinkin.
6 Biiya Adi Komii siya siir yinisim yinhaomiyinin siirin nu tiriir nikropkiyam minin mi siya
paekwosim simiirin hiniina boinki,
kima ti kariir paekwosimim kima siir inig iiir hainanprapraski.
7 Mi siya yai nhirim paekwosim simiirin hiniina boinkin,
paekwosim sima kariir miiyan inkam dwo mi simiir miiyim opudnan hugidudu mirii. Mi
simiir kirieya paenan diudkwakwa.
8 Mi siir yinisimin siirin hiniina boinkin,
kira ini Adi Komii ywowin kariir hiriinan. Kira inkam komii digworaekwo whiekakim
simiir kigriraowiyin wi siir hiriinan nwowi. Ɨinokiinokin digworaekwo whiekakim
kira wi wadieyar sibgu kigriraowi.
9 Kira wi siyiu miiyik miiyikim simiiraramar naingwowi mi kira wi dimin biyieyim
wi simiiram naingwo rani. Kara kiriir Adi Komiiyin kiriirin wi kara nokmwin
okwohaiginiuwi, inig komiigak nwowamin mi kira wi mairgimairga komiigakar
nwowi. Mi ta mairgimairga wi iikam whiekakim simiir mairgimairga imiir haiburi.
10 Mi Adi Komii siya hiniina swoki boinki,
Biiyan Inkam Komii, kira bidi bidiniyarin nu ninomoro kiriir iingar nonkwokwoko.
11 Mhoiiya ninomor nuwo sowa wa digiguski mi ni kira niingaka. Ɨinokiinokin wi hiriiyar
nwoyokiyokii mi ninomor nuwo yo wi wro namwoiuwi yiuis wronan.
12 Mi yio ini inkamin yiuis kaba nitkaigiiya mi yaeya yiuis win swoki haiiyin mi ha niiyin
ini siir hiriinan ywowin. Mi kira nu ninomoro sowiirin wi hiriinanar mi digiguskii.
Mi wi yaeya nu ninomor win swoki onkwokwoki mi ni kira wi hiriiyar nwoyokiyokii
ami, wi kisina rani.

13 Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin,
kira wi kariir iina iinig miiya nidwowi, maeyaua inkam komii siya nidwowiya saiir. Mi kira wi hiriiyar nwoyokiyokii mi wi iiya kara kiriir sauan omomim simiir nonkwobumbuninkin iuguski wi saiir nadigiuwi.
Adi Komii siya ti yaiyim simiirin paekwosimim simiir bi boinkin. Niingaka. Siya siir yinisim iiirarar boinkin.
14 Mi yipikim paekwosimim, ha? Sima naeyiunankim mi dimin taeminim Adi Komii siya boiniyim sima pa wakaeyokna diriraerari. Mi siya simiirin iikamim naingwo tibmiiyim simiirim yikropki simiir whinkinsiisim Adi Komii siya nimbinim nanmaiwarkainam simiir. Ɬriig.

2

Adi Komii siya krimiir swoki anmaiwarkainaei yio dimin komii ieyairgin.

1 Dimusi rani, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkakim mi krima krimiir kwoinau haigi nonkworinu saiirin digiumii kipi haimriiyiugi, wim wi ini haniin kima kima priiyakiririrkiisi.
2 Adi Komii krimiir Wanin siya biiya siir yai nhirim siir paekwosimim simiir boinmauugikin. Mi ta yaiya ha hainamim mi ina boinmimauuwamim. Mi dimin taeminim sima boinmimauuwim ina yimbiyamim. Mi iikam nhirim sima ta yaiya saika nantamyiriyiri mi saiir wakaeyokna karam nwowi mi sima dimin biyie tiri mi sima wi hik kimpipisu prasae hai rani, ti dimin biyieyim sima tirim simiirsiyin, dimin biyieyim sima tirim simiir digar swoki haii.
3 Mi hiriinankiniuwi mi krima ta yai komiiya Adi Komii siya boina, siya nanmaiwarkainana digiumii saiir haimriyiuwi mi krima wi paniina napiyoki iiya Adi Komii siya dimin biyiekak iikamim simiir tirbumbuwi saiirin, ha? Siyiu karamaeka. Niingaka. Biiya, Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkin, Adi Komii siya wi krimiir nanmaiwarkainaei, iikamim sima ta yai aiir wakaeyoknaim sima hiniina boinkim, ta yaiya saeya kaimwowairga. Saeya niksisae rani.
4 Adi Komii siyar niisiimauugin ti yaiyim sima kaimwowairgim, kiriepai kiriepaiyim siya tirim. Mi siya siyiu miiyik miiyikim iikamim simiir whinkinsiisim tirkim mi Adi Komii siya naeyiuin siir kwoin airgar naingwo hauugin iikam imiirin mi siya siir dimin miiyik miiyikim iikamim simiir hauuwikim. Ɬriig.

Jisis siya inkamnan nimbiyamkin krimiir nanmaiwarkainaim.

5 Ti yaiyim tariinan krimiir boinim, sima ti nu whirin wi mhoiiya Adi Komii siya tirkii mi siir boinkin. Iikam yipikim siir wakaeyoknaim sima wi ti nu iiir nwowi. Adi Komii siya paekwosimim simiir bi nimbingin ti nu win siir kigriraowamin. Niingaka.
6 Inkam nwirin Adi Komii siir yaiyim yokwoni siya winim saeya hiniina winboinkika,
Iikamim sima dimkim, kira simiiram naingwowiyin? Mi yinisisimim yim dimukim kima simiir sibgu kigriraowiyim, ha? Iikam krima ini inig karamae ywowim.
7 Mi siya iikamim krimiirin wi ii priei nokmwin owaiginiu rani, paekwosimim simiir aowan. Mi kira diminim inkam komiiyim nu kigriraowiyim digworaekwo whiekakim simiir sima haiiyim simiir hiriinan hauugin. Mi sima ini paenan yiuyakiyim. Mi sima ini inig komiigaka ywowin.
8 Mi kira digworaekwo whiekakim simiir nokmwin okwo haiginiugin.
Ɬhi, Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim iikamim simiir aowa haiginkin. Mi dimin whirkin simiir koua bi swoki haigin miminkin. Niingaka: Mi ti diminim krima tariinanin simiir niki kig rani. Sima bi niki imbinikim. Niingaka.
9 Mi tariinanin krima bidi yinokninkinim dimin taeminim ti inkamin Jisis siirim. Mi ii priei rani, Jisis siya ti nu iiir nwowin. Adi Komii siya siirin paekwosimim simiir aowa nokmwin okin mi siya ini inkam inig karamaenanar ywowin. Mi tariinan Adi Komii siya inkamin inig komiigakin siir hiriinan yokmwin owaiginiu mi siya ti dimin paenan niuyaeiyin Adi Komii siirim simiir hai. Dimusi rani, siya naokin iikamim krimiir dimin biyieyim mi krimiir hikim simiir haiyim. Mi Adi Komii siya iikam krimiirin wi dimin miiyik miiyik imiir hiriinansi tir haiginiuwi.
10 Mi ini mi owin Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir Adi mi owin mi simiirin siyar mi onkwokwokiyin ini mi owin. Mi siya Jisis siirin minam nimbingin ti hik imiirin siyar mi haii siya kimpipisuam ini owin. Mi ta hika Jisis siir tira mi siya ini iikamim simiir nanmaiwarkainan inkam komii kiin yamwoiuin. Mi krima wi Adi Komii siir yinisim asi nwowi. Mi mhoiiya krima wi siir dimin miiyik miiyikim ninomor kouanim wi simiir haii.
11 Krima dinokninkin, ti inkamin siya iikam whiekakim simiir dimin biyie imiir bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi ti iikamim sima ini rirmiiya ywokiyim, simiirin dimin whirki

bi kimbugim. Mi Jisis siya mi sima, sima ini Adi Komii siir yinisim arar ywowin. Mi Jisis siya simiirin siir nomousisim nikiusi paniinsi yididsi.

12 Mi siya boin,

Adi Komii kara kiriir inigin wi kariir nomousimim simiir boinmauuwi. Ihi, simiir wh-
wonkam idain kara mwai waowi mi wi kiriir inig iiir hainani. Maeyaua iikamim
naingwo tibmii kiiniyim iripa sima haingiriyiu omimiriya saiir hirin.

13 Mi siya hiniina swoki boinki, Kara wi Adi Komii siir yai imiirar naingwo tibmii kiini. Mi siya hiniina swoki boinki, kira kariir kigi, kara tisi tirar nwowin. Mi Adi Komii siir yinisimim kariir hauuwim sima tisi kanaka tirar nwowim.

14 Mi krima ti siir nomousimim piugak nhiekakairgim mi Jisis siya ini iriipi hiriinan inkama mi amwoiuin piugak nhiekak mi siya wa mi aowi mi siya Setan siirin wa nonkwobumbuninkin iuguski mi siir siyiuin iikamim simiir tirbumbu aokaowiyin siir warar.

15 Mi siya hiriinan minsi tirkin, iikam krima naosi naingwo ididi mi Adi Komii siir kigi mi mhoiiya krima wi naosi nidid rani.

16 Siya ti diminim simiirin paekwosim simiir whinmiriiyim bi minkin. Niingaka. Siya iikamim Ebraham siir isidin siirin krimiir whindiriraeraram nitkin.

17 Mi ti hiriinan siyiuin siya inkam asi nwokin, siir nomousisimim krimiir hiriinan. Mi siya wa mi mirii prismi biiyan inkam komii siir hiriinan iki iikamim simiirsi naingwoyimiyokim. Mi siya minsi naokin Adi Komii siir iowa siya nwowa dimin biyieyim simiir saiirsi. Mi siya iikam imiirin Adi Komii saika nwoki inkiamasu haiginiuwim sima iripa nongwomamair aeyam.

18 Mi siya hikpai hikpaiyim siir nimbiyamim mi siir kinankiuim simiir kimpipisu bidiyar haiyin. Dimusi rani, siya wi nwoki kigninokninkinim iikamim ti hiriinan hik kimpipisu haiiyim simiirin. Iriig.

3

Jisis siir inig komiiyin ini Moses siir inig komii iiir haiburin

1 Nomiiyauwim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmii kiinim. Adi Komii kimiiramin minam nikiunakin diminin big nasmirwaiya Adi Komii siya nowowanin siir tirim. Mi kima Jisis siirim sibgu daingwokwo, Adi Komii siya Jisis siirar nikropkikin siir yai aiir boinmimauuwam dimin whiekakim siya tiriyim. Siya prismi biiyan inkam komiiyin siya tiriyim siir hiriinan. Mi krima ti yaiyim siya boinim simiirar wakaeyokna boinmimauukin iikamim simiirin.

2 Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbinin ta siir miiya saiirin mi siya ta Adi Komii siir mii miiyik aiirar asi sibgu wakaeyokna mirii, siya Moses siya tirin iiya siya Adi Komii siir iikam imaka nwowa saiir hiriinan tirkin.

3 Mi Adi Komii siya minam kiwakikin Jisis siir inigin Moses siir inig iiir haiburim. Inkamin omaka komii miriiyin mi inigak ha nwowiyin siir hiriinan. Omaka saeya bi nwowika inigakin. Niingaka. Inkamin nonkwo miriiyin siyar nwowikin inigakin.

4 Omakaim sima sima bi mirii naeikim. Niingaka. Omaka whiekakim simiirin inkamki nonkwo miriigim. Adi Komii siyairgin digworaekwowim simiir bwamkibwamin.

5 Moses siya whisarii mii miriiyan inkamkin. Mi siya Adi Komii siir yai imiirar sibgu wakaeyoknaeikin iiya siya Adi Komii siir iikamim simaka hir nwowa mi siya Adi Komii siir dimin taeminim mhoiiya nimbiyami simiir boinmimauugin.

6 Mi inkamin Adi Komii siir iikamim simiir kou nwowin yio Jisis Krais sasairgin. Mi Adi Komii siir yinisimin miiyim siya miriiyim ini wadiekinar mi owim. Mi nim krima iikamim naingwo tibmii kiinim nim krima Adi Komii siir piuganka. Mi krima naingwo tibmii kiini Adi Komii siiramin mi kirie hiriiyar nwowi mi krima siiramin mairgimairga hiriiyar nwowi, krimiir nanmaiwarkainam. Mi krima iikam naingwo tibmiiyim wi Adi Komii siir piugan nwowi. Mi krima naingwo tibmii kiin karam nwowi, siya wi krimiir nanmaiwarkaina rani. Niingaka. Iriig.

Mi iikamim Adi Komii siir yai aka nantamyiriyiriyim sima wi iripa nongwomamair ae rani.

7 Dimusi rani, krima ini Adi Komii siir iikamnan ywowim. Mi krima Adi Komii siir naeyiu miiyikin siir yai imiirar wakaeyokna. Siya hiniina boinkin, panao kima pi siir yai aiir wakaei,

8 mi kima kimiir mhii kwoinim pi kipi kikintimdinu kripkai biiya kimiir yidiwi wan-
wiyaeyim sima kariir yai aka nantamyiriyira saiir hiriinan, iiya sima nu siiyin apa
niinga hir nwowa.

9 Mi sima kariirin saiir kinankiugim. Mi ta maeyau aiirin kimiir brougaeyim sima dimin whiekakim kara tirim sima biewiyim kamnwosa kigim. Mi sima hiriinansi bi nwokim, sima ini kariiramar swoki kinankiu kripkaiyim.
10 Mi kariir kwoinin ti iikam isidin simiirimin hauugihauuga asi whwiyiekin. Mi kara ina boinin, iinokiinokin simiir mhii kwoinim yaeya siyiu whirima naingwowi siir napam.
11 Mi kariir mhii kwoinim haugihauga asi whwiyiekikim simiiramin mi kara hiniina nikopaisisirki, ti iikamim sima wi kariir om miiyikin piu siisiyin wi siir swoki it rani. Niingaki niingakiinga!
12 Mi kimiir kwoinim wi dimin biyieyim simiirim pi naingwowisi mi kima wi ti Adi Komiiyin omwai waiyayokiyokiiyin wi digiumii siir haimriiyiugigisi.
13 Mi tariinanin iinokiinokin kima irira nwonwira kima kimar whinkinsiis ankinsiisnaei mi kimiiram kinankiuwi mi kima wi Adi Komii siirin wi digiumii haimriiyiugig rani. Niingaka.
14 Kima, kima kima whinkinsiisna. Dimusi rani, biigi biiyin krima Krais siir yai aiir wakaeyim, kima bidiyar yaingwo tibmiiyim mi krima bidiyar sibgu itinakiu kripkaiyim. Mi krima hiriinan tiriyokiyokii ami mi iiya krima naowi wi saiirar nadigiuwi. Mi krima iinokiinokin wi Krais saika nwoyokiyokii.
15 Krima ina ninokninkinim, ta yaiya ina nwokripkaiya. Saeya hiniina boinka,
Mi tapa kima siir yaiya saiir wakaei mi krimiir mhii kwoinim kipi kintimdinu, biiya kimiir brougaeyim biiya sima nantamyiriyira saiir hiriinan.
16 Yipiki iikamkim biiya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karam nwowim mi saika nantamyiriyirim, ha? Ti iikamim Moses siya nikiunamim nu Isib hiranki mi ha namim sima.
17 Mi biewi kamnwiso Adi Komii siir kwoinin haugihauga nhiniiram whiyiekin, ha? Siya iikamim siyiu biyie tirim kwoin haugihauga simiiram whiyiekin mi sima ini maeyau siiyin apain ini hir yaokaowim.
18 Biiya Adi Komii siya nhiniir nokwao boinkin, ha? Sima wi om miiyikin piu siisiyin wi siir nam tani kara simiiram nimbinin Niingaka. Ti iikamim Adi Komii siir yai nantamyiriyirim siya simiirar boinkin.
19 Krima ina ninokninkinim, sima bi naingwo tibmii kiingim. Mi sima omin Adi Komii siya nimbinin simiiram piu siisiyin siir bi namkim. Niingaka. Dimusi rani, sima bi naingwo tibmiikim mi Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Ɨriig.

4

1 Adi Komii krimiir Wanin siir nimbina saeya ina niki owa, saeya hiniina boinka, kima kariir omin piu siisiyin siirin wa napninopkai nami. Mi hiriinanki niuwi krima mintarao Adi Komii siya krimiirin wi siir omin piu siisiyin siir kigninkin apninopkaigi karamae nwowisi.
2 Krima Adi Komii siir yaiyim ina wakaeyim biiya krimiir brougaeyim sima wakaeya saiir hiriinan. Mi sima hindara wakaekim mi sima bi naingwo tibmii kiingim mi ta Adi Komii siir yaiya sima wakaeya, saeya simiir bi swoki whindiriraerarka. Niingaka.
3 Krima iikamim naingwo tibmii kiiniyim krima ti om miiyikin piu siisiyin siirar namikim. Biiya Adi Komii siya boinin saiir hiriinan, ta yaiya hiniinga.
kariir kwoinin hauugihauuga whwiyiekin mi kara hiriinan asi nikopaisisir boinkin, iikamim kariir yai wakae karamae nwowim sima kariir omin piu siisiyin wi siir napninopkainani rani. Niingaki, niinga, kiinga!
Adi Komii siya nu ninomor sowiirin ha nonkwokwo digiyin mi siya piu ina siisin. Mi mhoiiya siya ti omin piu siisiyin simiiram ha boinkin.
4 Mi Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin ii iriiyar kwisaka saiirin hiniina boinkin mi ii iriiyar kwirim Adi Komii siya mii whiekakim simiir mirii digi mi ii iriiyar kwisaka siya piu saiir siiskuwak.
5 Mi ta Yokwo Komiiya saeya hiniina swoki boinkika, sima kariir om miiyikin piu siisiyin wi siir napninopkainani rani. Niingaki, niinga, kiinga!
6 Mi ta yaiya hiriinana ina niki okripkaiya mi nhirim naingwo tibmii kiiniyim, om miiyikin piu siisiyin siirin wa napninopkainami mi iikam nhirim biiya yai win kibi aiir wakaeyim mi ha swoki antamyiriyirim, sima wi omin piu siisiyin siir hiriir napninopkainam tani. Niingaka.
7 Dimusi rani, iikamim yipiki biigi bii wakaeyim Adi Komii siir yai win kibi aiir mi ti omin piu siisiyin siir nam karamae nwowim Adi Komii saika mi Adi Komii siya simiiramin iiya kwira swoki imbin piu saika siisim. Mi mhoiiya biewi biewiyim bidi yamkiyim, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Devidki si winboinkiyim Yokwo Komiini siya hiniina boinkin,
Mi tariinanin kima ta yai aiir wakaei, kima wi kipi nantamyiriyir.

8 Mi Josua siya simiirin ti omin Adi Komii siya nimbinin piu sima siisam, siir hiriir
whinamkiswo mi Adi Komii siya wi yaeya iigwir di swoki imbini piu sima siisamin.
9 Mi hiriinankiniuwi, krima dinokninkin, iigi ii kiina piu siisiya Adi Komii siir iikamim
simiira ya ina niki owa. Ya ini ta ii iriiyar kwisaka, iiya Adi Komii siya digworaekwo
whiekakim simiir nonkwokwo digiya mi piu ha siisa ini saiir hiriinan ywowa.
10 Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim ha nonkwokwo digiyin mi siya piu ina
siisin. Mi iikamim yim wi hiriinanar mi tiri, sima wi simiir mii imiir haiburgigi mi piu wi
Adi Komii saika nini siisiuwi.
11 Mi krima wi krimasiyar mintaraona krima wi omin piu siisiyin wi siir nwoki amim mi
wi Adi Komii saika nini owouwim mi kima Adi Komii siirin digiumii kipi haimriiyiugigs mi
saika kipi nantamyiriyir biiya kimiir brougaeyim sima tira saiir hiriinan.
12 Krima krimasiyar mintarao ti digworaekwo imiirsiyin. Dimusi rani, Adi Komii siir
yaiya saeya hinda bi priiyokaeyamka. Niingaka. Saeya ina miriiya. Saeya ini wismir
iokaka saiir io aiir haibura. Mi saeya inkamni haniin iii tirirar bi naka ikwoyamyae-
nakika. Niingaka saeya mhii kwoina hiriiyar krimkrikninopkainamika, inkamin iinibgi
iiniba krimkriknopkainamiyin siir hiriinan. Mi krimiir kwoinin pi saeyar kisisop hid
haiginiuwi. Mi krimiirin pi saeyar mi iisiimauuwi, wadiekipiyamisi owin, iyie? Wadie rani.
13 Dimin whir karamaeka Adi Komii siirsi kimirkaiyim. Niingaka. Digworaekwo
whiekakim tika nwoyokiyokiiyim, siya simiirin ina kigirkakin. Mi siirin, krima dig-
woraekwo whiekakim krima tirim, simiirin hiriiyar boinmimauuu swoki. Mi siya wi krimiir
nwoki hidim. Ɨriig.

Jisis siya krimiir prismi biiyan inkamkin.

14 Krimiir biiyan pris inkamin siya bidi yamin mi siya ini Adi Komii saika nwowin siir om
iiir. Tiki inkamin, yio Jisis siyairgin Adi Komii siir yinisimin. Mi krima sibgu daingwo tibmii
kiin mi sibgu daingwo omok Jisis Krais siiramin ti krima boinmimauuwin inkamin.
15 Mi iikam krimiir kwoinim bi sibgu owipisuwikim iki dimin biyie biyieyim krimiir
kinankiuwiyim, krima bi sibgu okworinuwikim. Mi ti digworaekwowim krimiirin wi
sima nikwowaisii krimiir kwoin imiiram kinankiuam. Mi krimiir biiyan prisin siya
krimiirsiyin naingwoyimiyok prasae rani, ti inkam naingwoyimiyok komiigakin siir
hiriinan digworaekwowim krimiiram kinankiuim simiirsiyin. Mi siya krimiiram dimusi
naingwoyimiyok rani, ti digworaekwo hiriinanim krimiir kinankiuim, siirin bidiyar mi
kinankiuim. Mi siya simiir bi napkin mi siyiu biyie ha bi tirkin. Niingaka.
16 Mi hiriinanki niuwi, krima wi kipi nidid. Krima Adi Komii siiramin hiriiyar
kwisboinanae, krimiir dimin biyieyim simiir haiyopriimdiyiumiigiyam mi krimiirin wi
siyar mi whinkinsiis haiginiuwi, ti dimin biyieyim krimiiram kinankiuim simiirsiyin. Mi
krima simiir nikwowaisiiyim wi digar mi owi. Ɨriig.

5

*Jisis siya krimiir biiyan prisin siya wi digar nwowi krimiir dimin biyieyim simiir haiy-
oprimdiyiumiigiyim*

1 Mi Juda iikamim, inkamin prismi Biiyan Inkam Komii nwowamin siirin pi simar
nokmwin okwo haiginiuwi. Mi ti prismi biiyan inkam komiiyin, iikamim simiir miiyim pi
siya siyar mirii yokiyokiii iinokiinokin. Mi iikam imiiramin nhwo pi siyar kwisboini. Mi
simiir nae miiyik miiyikim pi siya mi inkin imiiyaei Adi Komii krimiir Wanin siirim simiir
dimin biyie imiirsi.
2 Mi prismi biiyan inkamin siya iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karam
nwowim, habwowhaenan nwowim mi siyiu biyie ha tirim simiirsiyin naingwoyimiyok
pranae bi kinikin. Mi siya krimiirsiyin wa naingwoyimiyoki. Dimusi rani, ii nhirim siirin
dimin biyieki nipiyaokiii, yio wi hiriinan siyiu biyieyar mi tiri, krimiir hiriinan.
3 Siya naeyim Adi Komii siiramin krimiiraramar bi ninkin imiiyaeikin. Niingaka. Siya,
siyam warar mi inkin imiiyaeikin. Dimusi rani, ii nhirim siirin dimin whirki kinankiuwi,
siya wi siyiu biyieyar mi tiri. Mi Adi Komii siya wi siir dimin biyieyim mi krimiir ikim wi
simiirar haiyopriimdiyiumiigi swowi.
4 Inkamin prismi biiyan inkam nwowiyin, siya inig komiigakin. Siya siirara kwoinkar bi
nwokin, ta hiriinan mii aiirin. Niingaka. Siirin Adi Komii siyar nokmwin okwo haiginiugin,
ta mii aiir miriiyamin. Biiya Eroni, siya nokmwin okwo haiginiuwin siir hiriinan prismi
biiyan inkam nwowam, saiir hiriinan.
5 Mi Krais siya prismi biiyan inkam nwowamin sasair bi nwokin. Niingaka. Siirin Adi
Komii siyar nokmwin okwo haiginiugin. Mi Adi Komii siya siirin hiniina boinki,
Kira kariir yinisimkin! Mi tariinanin kara ini kiriir ad ywowin.
6 Mi Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin Jisis Krais siirin hiniina boinkikin,

kira wi prismi biiyan inkam nwowi iinokiinokin. Ti prismi biiyan inkamin Melkisedek dapiyin siir hiriinan.

7 Mi biiya iiya Jisis siya nu tir nwowin, inkam krimiir hiriinan mi nhwo ha kwisboinin Adi Komii siiram, ouuba ini warar yaokiinaiiniya. Mi Adi Komii siya dimin taeminim siya kwisboinim simiir wakaeyin mi siya siirin ina whindiraerarin. Mi siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwo ie hiranki. Mi siya ini omwaiyar swoki waiyain. Dimusi rani, siya, siyamar bi naingwonakin. Siya Adi Komii siir kwoin iiirarar napkin.

8 Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siirin dimin kasa kasaki bi nonkwoniinwoimwiirninkin haiginiugin. Mi ti digworaekwowim siir nonkwoniinwoimwiirninkin haiginiuwim yim siir whinkinsiis haiginiugim. Siya Adi Komii siir kwoin iiirar sibgu wakaeyokna apim.

9 Mi siya Adi Komii siir kwoin iiirarar napkin. Mi ti hiriinan siyiuin yio min niisiimauugin siir kwoinin dimin biyie whir swoki aingwo rani. Niingaka. Mi ti hiriinan siyiuin siya wi dig asi nwowi, iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim simiir nanmaiwarkainam. Mi sima wi omwaiya nwoki waiya yokiyokiikaeyamim.

10 Adi Komii siya yokmwin okwo haiginiu Jisis siirin prismi biiyan inkam nwowam biiya Melkisedekni siya nokmwin okwo haiginiuwa prismi biiyan inkam nwowam saiir hiriinan. Dimusi rani, ti diminin Jisis siya nanmaiwarkainan simiir dimin bibiyieyim simiir saiirsika. Ɨriig.

Krima wigkam inkam adiyaowaenan dwo Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apamin.

11 Mi Krais Melkisedek sowiir diminpai diminpaiyim kara simiir boinmimauuwamin ina naingwowin. Mi kara simiirin wi sibgu nanaakninkii rani. Dimusi rani, kimiir kwoinin ini habwowhaenan ywowim. Mi kimiir kwoinim ta yai aiir wakaeyamin rirmiiya bi nwokim.

12 Kima kwokikwokiyaeya bi naingwo tibmii kiingim wi Adi Komii siir yai aiir nowomwarkaiyiuwan iikam pi ywowin. Dimusi rani, kima Adi Komii siir yai aiirin kwokiyaeya bi mi aingwo tibmiigim. Mi kima dig bi nwokim ini yinkinyaeyaowim. Mi Adi Komii siir yaiya biiya kima wakaeya saiir bi sibgu ninokninkinkim. Mi wim kima iikam nhiramin ina naingwowim, kimiir swokini owomwarkaiyiuniyim. Mi kima wa nwoki inokinkinim kima inakamae rani, nae kirie kirie bi rimtiowikim. Kima ini yinisim praigaknan ywowim, ini mwiiyar niki aeyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim, kima tira saiir hiriinan.

13 Krima dinokninkin, iikamim biiya ta Adi Komii siir yai aiir niki wakaeyim mi sima mhoiiya kwisaka ha swoki wakaei mi yim ti hiriinan iikamim ini habwowhaenan ywowim. Sima kirie karamaeka yim ini yinisimin siir yopiini mwiiya niki aeyin ini siir hiriinan ywowin. Sima Adi Komii siir yai aiir bi ninokninkinkim piki hiniina dimin ikin biyieyin mi piki hiniin dimin ikin wadieyin.

14 Iikamim inakamae nwowiyim yim nae kirie kirieyim ha naeikim. Mi yim sima ina ninokninkinim, piki hiniin nae ikin biyieyin mi piki hiniin nae ikin kibiyin. Mi yim ini iikamim naingwo tibmii kiiniyim mi kiriekak ha nwowim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiuin ini iikamim naingwo tibmii kiiniyim sim naingwo omok diriraerariyim piki hiniin dimin ikin biyieyin mi piki hiniin dimin ikin kibiyin ini simiir hiriinan ywowin. Ɨriig.

6

1 Krima yaiya Krais siira biiya sima boinmimauuwa idowiigiidowiiyana saiiraramar kipi naingwokripkai. Krima siir yai nhirim aowa aowanim warar wakaeyokna ap. Mi krima wi siir mhoiiya nwoki amim, ta krima tira saiir hiriinan. Mi krima ti yaiyim biiya krima wakaeyim simiir simiira kipi naingwokwonanae. Taka yaiya ya hiniinga, krima siyiu biyie siirin digiumii haigingig, naokaoiga krimiir niniuwiyin mi Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyokna apnam.

2 Mi ta yaiya biiya krima boinmimauuwa kimiir baptaisni siyiupai siyiupaiyim sim mi iikamim iina simiir mwo imiir mi onkwowim Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim simiirin ha mi iisiisiimauu mi ombud komiiyin ha naokaonamim mi simiirin ie hirankar mi kininsiin idwo mi iiya Adi Komii siya simiir hidana nhirim wi paeya nami mi nhirim wi ninomor koua nami. Mi ninomor koua namim yim wi omwaiyar waiyayokiyokii. Mi hiriinan digworaekwowim yim kimiir nowomwarkai haiginiugin.

3 Adi Komii siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam tiri. Mi krima wi iki siir yai nhirim simiir nwoki wakaeyokna apim, krima tira saiir hiriinan.

4 Kara kimiirin hiriinan minsi boinki. Dimusi rani, iikam nhirim biiya sima bidiyar iki aingwo tibmii kiinim. Mi sima Adi Komii siir yai aiirin bidiyar sibgu wakaeyoknaim. Mi sima dimin miiyik miiyik bidiyar mi haiyim, Adi Komii siya hauugiyim siir om hirankin.

Mi Adi Komii siir naeyiuin simiir piu bidiyar mi ii okwokaiyim. Mi sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigi mi krima simiirin wi paniina swoki boini, ti siyiu biyieyin siir haiburgigim mi Adi Komii siiram swoki amim, ha? Niingaka. Yio siyiu rani.

5 Sima bidiyar yinoknkinkinim Adi Komii siir yaiya biiya sima wakaeya, saeya yai bimbiuwi rani. Mi dimin kirie komii komii nhirim biiya Adi Komii siya tirim bidiyar mi kigim. Mi mhoiiya krima wi simiir whiekakar kigswowi.

6 Mi sima Adi Komii siir yai kibi aiirin digiumii haigingiki mi krima wi paniina tiri, simiir swoki ikiunaniyim Adi Komii siiram swoki itam ha? Niingaka. Yio siyiu rani. Sima wi Adi Komii siir siyiu iiir swoki ap rani. Niingaka. Dimusi rani, yio ini Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika swoki inkin irinu isomaoni hiniin ywowa. Mi iikam nhirim sima ti hiriinan siyiuin siir kigi, sima wi Krais siir tirgigini.

7 Iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim mi Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apam, yim ini ti nuin siir hiriinan ywowin, iiya naoki kinkiiyim mi nao opa ha sinkainaiinamiya. Mi sasaeyim inkamki ninkinim ha sibgu inan iigiyim simiirin pi Adi Komii siyar kirie haiginiuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apiyim yim ti nu miiyikin ini siir hiriinan ywowin.

8 Mi iikamim biiya niki aingwo tibmiiyim mi tariinanin, digiumii Adi Komii siir swoki haimriyiugigim, yim ini nuin wapnao minkin ninkisaioae nankaiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti nuin yio nu miiyiki miiyik rani. Mi Adi Komii siya wi io ti hiriinan nu iiir nwowi. Mi siya wi ha boini, ti nuin, nu paii rani, siirin wi siya haingimugii. Mi iikamim biiya naingwo tibmiiyim mi Adi Komii siirin digiumii ha swoki haimriiyiugigim, simiirin wi Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigi paeya. Ti nu biyieyin Adi Komii siya haingimugiyin siir hiriinan.

9 Ti kariir akam kiingikiinim, ta yai biyie hiriinana kara boinkiya kimiir, kara ha naingwowi, kima wi dimin miiyik imiirar tiri mi wa sibgu wakaeyokna api. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hiriinansi nanmaiwarkainaei.

10 Adi Komii siya inkam biyie rani mi siya dimin taeminim kima tirim simiirin wi ha naingwo owouu rani. Niingaka, siya wadiekiwadie ieyargin mi siya ina naingwowin dimin taeminim kima tiriiyim simiirin. Mi ti hiriinan dimin taeminim kima tirim iki iikam nhirim biiyanim sim mi ha nityokiyokiiyim mi tisi tariinanar nadigniyim, yim Adi Komii siir niisiimauugin, kima siiram naingwowi. Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim sima tirim simiirin wa naingwowi.

11 Mi kara irira nwinwira kimiiram ha naingwowi, kima kirie hiriiyar dwoyokiyokiiyam, Adi Komii siir digworaekwo imiiram. Mi siiramin hiriiyar nwokwokinim iiya Jisis siya swoki iti krimiir nanmaiwarkainaim. Mi kima hirii hiriiyar tiryokiyokii ami mi wi kimar naobudgii.

12 Kara kimiiramin minam naingwowi, kima Adi Komii siiramin piugi kipi piyao. Kima iki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Mi iiya siya swoki itana saiirim nwokwokini, sima wi dimin miiyik miiyikim biiya siya boinim krimiir, wi simiirar hauuwi. Iriig.

Krima daingwo tibmii kiin.

13 Mi biiya yai nhirim Adi Komii siya Ebraham siir boinmimauuam tirim, siya simiirin wa boinmimauuwi. Mi siya ti yaiyim siir inig iiirar swoki ikopaisisirnaeikin. Dimusi rani, siya Adi Komiigin, siir kouin inkam nwirki bi nwokin. Niingaka.

14 Mi siya siirin hiniina boinkin, Ebraham, kara kimiirin wi dimin kirie komii komii imiirar tir haiginiuwi. Mi mhoiiya kiriir isidin siir yinieyim wi kasa nwo rani.

15 Mi ta saiir mhoiiya Ebraham siya ina kaoraraowin, ti diminim Adi Komii siya boinkiyim siiram, sima nimbiyamam. Mi siya hiriiyar kaokaigiyin, ini ti digworaekwo imar yimbiniyim.

16 Mi iiya inkamin dimin whir nimbiniyim, siya pi inkamin inigin kouwarigsim nwowin pi siir inig iiir nikopaisisirkii. Mi ti hiriinan siyiuin iiya inkam nhirkim siir yai aiirin hiriinan wakaekii mi sima wa boinki, ihi, dimin siya nimbinin yio wa tiri.

17 Adi Komii siya iikam krimiir niisiimauuwam tiri, yipiki ti digworaekwowim biiya siya nimbingiyim krimiir, simiir haiyanim. Siya krimiirin min niisiimauugin, ta siya nikopaisisira siir inig iiirar mi saiir.

18 Mi ta yaiya Adi Komii siya nikopaisisirkiiya siir inig iiirar, ya krimiirin min niisiimauuga, diminin siya siir inig iiirar dapikopsisirkiiyin, yio bi swoki ikopsasaeikin. Yim ti hiriinan diminim yim krimiir kirie haiginiugim. Mi ta kirieya ya wi hiriiyar nwoyokiyokiigiyami mi wi iiya Adi Komii siya nimbinim digworaekwo whiekakim krimiir hauuwam, wi saiirar nadigiuwi.

19 Krima ina ninokninkinim, mhoiiya krimiirin wi Krais siya nanmaiwarkainaei. Mi ti digworaekwo hiriinanim, krimiirin wi sima kinsiis haiginiuwi, sibgu okworinuwamin, paeyin uridgi nitkiniyin mi ha sibgu okwowiyin, siir hiriinan. Mi ti digworaekwowim, ti krima wakaeyokna apim, wi bopwoniya sima niinikiwitkii, yiuisa Adi Komii siir maeyaua saiir nwowa. Mi Adi Komii siya mi krima, krima wi kwoin whiruwar nwowiski.

20 Ta Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa biiyin Jisis siya napninopkainamin mi krimiir igsopa siyar yokwokairina. Mi krimiirin siya whinkinsiis haiginiu. Mi siya ini prismi biiyan inkam ywowin iinokiinokin. Ti prismi biiyan inkamin Melkisedek nikiuwiyin siir hiriinan. Iriig.

7

Melkisedek siya prismi biiyan inkamkin.

1 Jisis siya Melkisedek siir hiriinan prismi biiyan inkamkin. Melkisedekin yio om Selem hiran iikamim simiir kigirkakikin. Mi siya Adi Komii siir prismi biiyan inkam warargin. Mi biiyarin Ebraham siir isidin iki inkam komii komii nhirim om nhirim sau simaka ninitim simiirin yamdi kwiruwa sima hainurur haiginiugig. Mi iiya sima sau ha ninit dignaniyim. Mi Melkisedek siya simiirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi siya simiirin ina yokboinmamair haiginiugiyim.

2 Mi digworaekwo miiyik miiyik whiekakim, Ebraham siya hainaniyim ti omim simiir hirankin, siya simiirin whieyim, iuura sioitkin. Mi siya whie iuur aka, ya kimidiniya Melkisedek siir hauu. Mi nokiinwokiyim yim ini siyar haiyim. Mi Melkisedek siir inigin siir inig mwoki, inig mwowin yio minkin, inkamin dimin kibi kibi tiriyin siya. Mi siir inig mwoki inig mwo whirin yio minkin, inkamin iikam iripa nongwomamair aekin. Dimusi rani, om Selem hiran iikamim, simiirin ini siya kigirkakim.

3 Mi biiyarin inkam nwirki bi winkin siir yopii ado mi siir yidiwi wanwiyaeyim mi siir isidin simiir inigim yokwoni. Niingaka. Krima ninokninkin tani, siirin wig inkamkar namisi aokainakin, iyie? Krima ninokninkin tani, siya bidi pi piyamisi aonamin iyie? Mi krimiir kwoinin ha naingwowi, siya Adi Komii siir yinisimkin. Dimusi rani, siya ini omwaiyar waiyayokiyokiiyin. Mi siya wi prismi biiyan inkam nwowi iinokiinokin.

4 Kima bidiyar yinokninkinim siya inkam komii ieyairgin. Mi Ebraham siya inig komiigak siirar mi owaiginiu. Mi ti digworaekwo whiekakim sau aka siya ninit hainakiyim iki om nhirim simiir inkam komii komiiyim om kigriraowiyim simiir hiranki, siya simiirin iuura sioitkin mi siya whie kwira kimidiniya siir hauu.

5 Mi kam nhirim Livai siir isidin siirin sima ini prismi miiya saiir haiyim. Mi Adi Komii siir siyiu komiiyin hiniina boinkin, dimin taeminim Isrel simiir iikamim sima haiiyim sima ii nhirim simiirin iuura timi sioitkin mi iuur akain yio Livai siir isidin siir hauugi. Mi Isrel simiir iikamim yim Ebraham siirgisiir isid ieyairgin. Mi ti pris inkamim sima pi simiir piugana saiir iikami digworaekwo imiirar swoki kwahai. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini ywowin.

6 Mi Melkisedekin yio Livaini isidin siir tani mi dimusika siya Ebraham siir dimin iiir haiyin, ha? Siya Livai siir isidin siir inkam tani mi siya diminin iuur akain Ebraham siirarim siyar sioitkinim simiirgisimiirar haigin. Mi siya siirin ina yokboinmamairgiyin. Siya hiniina boinkikin, Adi Komii siya ini kinakar nwowin. Kima bidiya yinokninkinim Ebraham siya inkam komii ieyairgin. Biiya Adi Komii siya Ebraham siir nimbingiyin mi siya wi simiirar tiri.

7 Krima ina ninokninkinim, inkamin, inkam nwirniyin hiniina boini, Adi Komii siya ini kinakar nwowin mi ti inkamin ta yai kibi hiriinana saiir boinin, yio ini inkamin hindara wakaeyin ini siir kou ywowin. Whisarii rani, yio Adi Komii siir igsopa saiir nokwokairiinakin, siir nokboinmamairam.

8 Mi pris inkamim yipiki Isrelmi dimin taeminim sim dimin iuur akaim sim haiiyim, yim wi wai biyieyar mi owi mi wa mi aowi. Mi yio Melkisedekin yipikin Ebrahamni dimin iuur akain si haiyin, Yokwo Komii saeya ha boinka, siya wi nao rani. Niingaka.

9 Hiriinan mi boinin ti inkamin Livai nikiuwiyin, siya dimin iuur akain Melkisedek siir mi hauugiyin. Iiya brougae Ebraham siya ti dimin haimii iuur akain Melkisedek siir hauuwin, yio ini siir apuin Livai siya hauuni haniin ywowin Melkisedek siirin.

10 Mi iiya Ebraham siya Melkisedek siirin siyiu hir napyiskaiyin, Livaiyin yio bi niki aokainakin mi krima hiniin dimusi boinkim, ti diminim Livai siya hauugikin Melkisedek siirin, ha? Ebraham siya Livai siir brougaekin mi iiya Ebraham siya digworaekwowim Melkisedek siir hauuwim, yio ini Livai siyar hauuni haniin ywowin. Mi Melkisedekin yio ini Livai siir kou ywowin.

11 Bidi bidiniya Adi Komii siya siir siyiu komiini yaiyim, Moses siir hauugikin. Mi Moses siya Isrel simiir iikam imiir hauu. Mi ta yaiya hiniina boinka, ti kamim Livai siir isidanim sima prismi miiya wi saiirar mirii mi nae minim wi warar ninkinimiyaei, Adi Komii siirin. Mi Adi Komii siir omaka saiir warar timi kigrirao. Mi ti dimin biyie krimiirim simiirin ti kam ima haiyoprimdiyiumiigikiswo mi mhoiiya Adi Komii siya Krais siirin wi di swoki imbingi krimiir prismi biiyan inkam nwowamin. Niingaka.

12 Mi Adi Komii siya nikropkiyin prismi biiyan inkamin yio ini saa ywowin. Mi ini prismi biiyan inkamim simiir kisina okwowam. Mi ti siyiu komiini yaiyim biiya Adi Komii siya hauugiyim Moses siir yim ina digiyim mi iriipi hiriinan Adi Komii siya siyiu komiini yaiyim yaeya yaiwin swoki hauugi, ti biiyan siyiu komiiyin siir maeyau aiir swoki kisina okiyam.

13 Ti yaiyim ti inkam iiir boinim, siya Livai siir piuganan inkam tani. Niingaka. Siir yidiwi wanwiyaeyim yapa piuganankim. Mi siir yidiwi wanwiyaeyim simiir piugana biiya simiir nwirkin ta prismi miiya nae ninkin imiiyaeiya saiir bi swoki miriimiminkim ta miiya ya simiir mii rani. Niingaka.

14 Krima bidi yinokninkinim, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya Judami piugana saeya naokainakin. Moses siya ti isidin prismi miiya sae miriiyim, simiirin yaimir sim kwir bi swoki boinmiminkin. Niingaka. Ɬriig.

Jisis siya prismi miiya wi hiriinana nwoyokiyokiiyami Melkisedek siir hiriinan.

15 Mi krima tariinanin bidi yinokninkinim mi iiya ti prismi biiyan inkam nwirin siya nimbiyamin siya Livai siir piugana saiir inkam tani, siya Melkisedekin prismi biiyan inkamin mii miriiyin siir hiriinankin.

16 Mi iiya Adi Komii siya nimbinkiyin siirin prismi biiyan inkam nwowam mi siya ti siyiu komiini yaiyim Moses siya win boinkiyim prismi miiya wi Livai siir piugana sasar nwowi siya hiriinan bi naingwokin. Niingaka. Mi ta siir kirieya omwai waiyayokiyokiiiya iinokiinok, siirin saeya minkikin prismi biiyan inkam nimbiyamam.

17 Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir wina mi saeya hiniina boinka, kira iinokiinokin wi biiyan inkamar nwoyokiyokii Melkisedek siir hiriinan.

18 Adi Komii siya bidi yiinakiyim biiyan prismi kamim simiir siyiu komiini yaiyim. Dimusi rani, ti yaiyim yim wi dig nwo rani, krimiir whinkinsiis haiginiuwim omwai Adi Komii saikar waiyayokiyokiiyim iinokiinokin. Niingaka. Mi Adi Komii siya ti biiyan siyiuim simiirin asi digikim.

19 Whisarii rani, ti siyiu komiini yaiyim Moses siya winim Yokwo Komiini, krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae sima nwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya yaeya siyiu win whirin siir diriraerarki krimiirin. Mi tariinan siya yai win kibiya Krais siir boinkin krimiir, ini yaiyim biiya Moses siya winim Yokwo Komiini ini simiir haiburim. Mi krima ta yaiwin kibiya saiir wakaeyokna api mi ha naingwo tibmii mi saeya wa whindiraerari krimiirin Adi Komii siir kingiin nwowam.

20 Adi Komii siya Jisis siirar nimbingin pris inkam komii nwowamin, siya siirin whisarii bi nimbingin. Niingaka. Siya ti yaiyim siir inig iiirar bidi yikopwaisisirin. Ɬiya siya siir nimbingiya mi biiyan pris inkamim sima siir hiriinan tani. Mi Adi Komii siya inkam nwirniyin biiya siir inig iiirarin hiriinan bi nikopwaisisirkin pris inkam nwowamin. Niingaka.

21 Mi iiya Adi Komii siya Jisis siirin pris inkam komii nwowam nimbinin siya siir inigin Adi Komii siirar bidi yikopwaisisirin kiriiramin mi kira pris inkam komiiya nwoyokiyokii iinokiinokin. Mi kariir kwoinin wi swoki kisina haigi rani. Niingaka.

Kara, Adi Komiigin kara kariir inig iiirar bidi yikopaisisirin kiriiramin, kira wi pris inkama nwoyokiyokii iinokiinokin. Mi kariir kwoinin wi kisina haigi rani. Niingaka.

22 Krima bidi yinokninkinim ta yaiya Adi Komii siya nikopaisisirkiyin siir inig iiirar Jisis siiram. Saeya yai kirie komiigikomiiga. Mi ta yaiya siya kitibmii boina ya ini yaiyim biiya Adi Komii siya Moses siir hauuwim mi Isrel simiir iikamim simiir mi hauuwim ini simiir haibura.

23 Mi dimin whirin yio hiniingin, biiya pris inkam kasa rani. Dimusi rani, sima pa mi aokaowi mi simiir igsopa pi inkam nwirkar mi okwokairinanaowidi. Mi ti hiriinan siyiuin ii kasa bi tirkin. Simiir inkam nwirki omwai hiriiyar bi waiyayokiyokiigin. Niingaka.

24 Jisis sasairgin omwai waiyayokiyokii mi wi ta hiriinan saiirsi nwowi siya pris inkam nwowamin. Mi siir igsopa wi inkam nwirki swoki okwokairiina rani. Dimusi rani, siya bi naowikin.

25 Dimusi rani, ta saiirsika, Jisis siya wi digar nwowi iikamim yipikim siiram naingwo tibmii kiinim simiir nanmaiwarkainaei. Dimusi rani, krima Krais siir yai aiir wakaeyokna apkim. Krimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, siya wi nao rani. Siya ini

omwaiyar waiyayokiyokiiyin. Mi siya ini Adi Komii krimiir Wanin saikar nwowin mi siya nhwo ini krimiiramar kwis boinin.

26 Jisis siyairgin prismi biiyan inkamin mi siya inkam wadiekin siirin dimin whirki bi kimbugin. Siya iikam krimiirin dimin biyieki naokingugunankaiyim krimiirin nu tirar kwaeyopriigingig. Mi siya Adi Komii saika ini owou. Mi siirin Adi Komii siya ywowaiginiu inig komiigak.

27 Mi iki prismi biiyan inkamim biiyanim simiir hiriinan tani. Niingaka. Dimin taeminim sima ninkin imiiyaeiyim, Adi Komii siir, simiir dimin biyieyim sima bii haiyoprimdiyiumiigikim. Niingaka. Mi iinokiinokin, biiyin sima pi simiir dimin biyie imiirsiyar niki inkin imiiyaei. Mi mhoiiya sima Adi Komii siiramin pi iikam nhirmi naeyim sim ninkin imiiyaei. Mi Jisis siya ti kamim simiir hiriinan tani. Niingaka. Siya ta saiirin ii kwiruwar tirkikin, iiya siyar naowa paeyin hiniya nirioninkinin si mi naeni haniinin siya siir piu aiirar ninkin imiiyaekin, Adi Komii siirin. Siya siir piu aiirin naeni haniin minsi ninkin imiiyaekin, iikamim simiir dimin bibiyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Mi siya saiir bi swoki tirkin, idipidipin. Niingaka. Ii gwiruwa siyar bidi tirki iskiya.

28 Mi yaiya biiya Adi Komii siya hauuwa Mosesni, prismi biiyan inkam komiiyim saeya nokmwin okwo haiginiuga. Mi ti kamim yim inkam paii rani, Adi Komii siya ha boinkin, simiir kwoinim dimin biyieki bidi yaokingugunankaiyim. Mi ta yai kirieya Adi Komii siya boinkiya mhoiiya, ya siir yinisim iiir nimbingiya saiir nikopwaisisirkika. Jisis siya iki prismi inkam komii nhirim simiir hiriinan tani, siyiu biyie bi tirikin. Niingaka. Siya prismi biiyan inkam komiigin omwai hiriiyar waiya yokiyokiikaeyamikin. Iriig.

8

Jisis siya Adi Komii siir omaka ninomor kou hirana saiir pris inkamkin.

1 Mi ti digworaekwowim kara kimiir boinkiyim yim hiniingim, krimiir biiyan prisin, siya ini kara boina ini saiir hiriinanar nwokripkaiyin. Siya Adi Komii saikar nwowin, siir omin ninomor kou hir nwowin siir. Mi tariinanin siya ini Adi Komii siir iina iniig miiya nidwowin, maeyauwa kamim inig komiigakim digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyim sima nidwowiya saiir.

2 Siya ini ninomor kou hir nidwowin mi siya ini prismi inkamnan miriiyin. Siya ti hiriinan diminin ini omaka Adi Komii siyar nonkwo miriiya ninomor kou hir ini saiir hir miriiyin. Ya tariigina ya saeya maeyaugimaeyaua Adi Komii siir inig iiir hainaniya saiirin inkamki bi nonkwo miriiga. Niingaka.

3 Mi bidi bidiniyarin, siyiu komii siir siyiuin Adi Komii siya hauuim Mosesni, iikamim sima sibgu apam siyiuin prismi biiyan inkam nokmwin okwo haiginiuwiyin, dimin taemin Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam mi hiriinanar mi tir. Mi krimiir prismi biiyan inkamin yio ti hiriinan siyiu iiirar mi tir, dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam.

4 Mi Jisis siya nu tir nwokiswo, siya wi prismi biiyan inkam di ywowi. Dimusi rani, nu tirin iriipi hiriinan pris inkamkakairgin dimin taemin ninkin imiiyaeyamin Adi Komii siir, siyiu komii siya boinkiya saiir hiriinan. Mi sima Jisis siiram paniinsi kiwakisi.

5 Mi miiyim pris inkam ima miriiyim, omaka Adi Komii siir inig iiir hainaniya saiir, ya aknainan hindara niisiimauuga dimin taeminim ninomor kou hiranim Adi Komii siirim simiir. Mi biiya iiya kingiin nwowa, Moses siya Adi Komii siir omaka hindara ini kaigriniu okwosasae mirii. Mi Adi Komii siya siirin hiniina boinki, kira dimin taeminim kara boinmimauuim simiirin sibgu tir. Kara niisiimauuwa, iiya kira mhiu hir nwowa saiir hiriinan.

6 Mi taka ii aiirarin, Krais siya ini prismi biiyan inkam komiinan miriiyin mi ini iki miiyim biiya prismi biiyan inkam komiiyim sim miriiyim ini simiir haiburim. Mi ti hiriinan siyiuin, ta kitibmii boin wina Adi Komii krimiir Wanin siya nimbingiya Krais siir krima wakaeyokna apam ya ini biiya siya nimbingiya brougae wanwiyaekim sim wakaeyokna apam, ini saiir haibura ya tariigina ya ini ywowa. Dimusi rani, ta kitibmii boin wina krimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuiskii. Biiyan nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim simiir ya krimiir bi sibgu whinkinsiis haiginiuga. Niingaka.

7 Mi biiyan nimbina saeya iikam imiirin Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwokiswo mi Adi Komii siya wi yaeya kitibmii boin win di swoki imbini. Niingaka.

8 Adi Komii siya bidi yinokninkinin siyiuin iikam ima tiranin. Mi siya hiniina boinki,
Mhoiiya kara kariir iikamim Isrel hiranim Judami piugana saiirim wi yaeya kitibmii boin win swoki imbingii.

9 Mi kariir kitibmii boin wina ya wi biiyan kitibmii boina kimiir brougae imiir iiya kara simiirsi naingwoyimyoka, iiya sima nu Isib hir nwowa mi simiirin ha kiyainaniyin

saiir hiriinan tani. Niingaka. Kara kimiirin wi biiya kara kitibmii boina wi saiir hiriinan swoki kitibmii boin tani. Niingaka. Dimusi rani, kimiir brougaeyim sima bi sibgu apkim. Mi kara kimiir brougaeyim simiirin ti hiriinan siyiuin digiumii siirsi haimriiyiugin.

10 Mhoiiya iiya ta biiyan kitibmii boina saeya kigirkakim digworaekwo whiekakim sima digana, saeya digii mi kara Biiyan Inkam Komiiyin Isrel kimiir iikamim wi yaeya siyiu boinki, kima napamin. Mi tariigina kara wi kimiir kwoinki kwoin iiirar kinirkai haiginiugii. Mi kima wi wakaeyoknam nwoki aingwowim. Mi an kara wi kimiir Adi Komii nwoki owim mi wim kima wi kariir iikam nwoki owim.

11 Mi mhoiiya ta ii aiirin iikam whiekakim sima kariirin wa ninokninkini. Yipiki inigakim mi yipiki inig karamaeyim sima kariirin wa ninokninkini. Mi ta ii aiirin iikamim sima wi simiir nu whiruwan iikamim simiirin wi hiniina boin tani, Kima Biiyan Inkam Komii siir dinokninkin. Niingaka.

12 Mi kara wi simiirsi naingwo bumbuwi mi simiir dimin biyieyim sima tirim wi kara haiyoprimdiyiumiigi. Mi kara simiir dimin biyieyim wi simiir swoki aingwo rani. Niingaka.

13 Mi biiyan nimbina biiya Adi Komii siya Moses siir nimbingiya ya ini biyie ywokiya. Whisarii rani, siya krimiir ha boinkin, siya wi yaeya kitibmii boin win swoki imbingi. Krima bidi yinokninkinim ta biiyan nimbina ya wi sapi namki, yiuis kaba inkamkin kabitkaigiya saiir hiriinan. Ɨriig.

9

Biiya prismi biiyan inkam komiiyim wraisu nhie arar ninkin imiiyaekim Adi Komii siirin.

1 Mi biiyarin Adi Komii krimiir Wanin siya siir biigibiiyan nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim Isrel simiir iikamim simiir nimbingikin. Mi siya simiirin siyiu Adi Komii siir inig iiir hainaniyim siir boinmauu wakaekin. Mi siya kam imiirin siyiuin omaka Adi Komii siir yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir miriini siyiuin siir warar mi boinmimauu iripa sima nidwo wakaeyam.

2 Mi sima sel omaka ira mirii mi ta omaka saiirin bopwoniya hiugripkiigi haimii haimiiyo whisa ywo. Mi ti haimiiyin hiuyokiyokaikikaiyin anokar nwowinin, yio ha dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Mi diminim pae haingimuhaiginiyim mi bretim Adi Komii siir ninkin imiiyaeiyim yim ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya ini saiirar nwokaiyim.

3 Mi sima yiuis kwira maeyau kwira hiuyokiyokaiya haimii whira nwowin siir ano iiir yitimwaniu. Mi ta maeyaua ya Adi Komii siirgisiirga, siya nwowika. Mi ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiirin inkam nwirki bi swoki amiminika. Niingakiniingaka. Mi sima ta maeyauua saiirin ha dapikim, dimin whirki bi kimbu miminka.

4 Mi dimin nhirim ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hir nwokaiyim. Hiiya golni tira aka mi ta hiiya saiir idwo hirin haua wain piuii miiyikakin siir op aiir naokin haingimugiiya, piuii miiyik niusiin whakim ini hir nwokaiyim. Mi miiya kwira paeni sima nirimtioninkin miriiya saiir idwowin sima golni miriigikim mi ya ini hir warar mi inkin okaiya. Mi ta miiya sima saiirin ha dapikim, nimbin tibmiini miiyaka. Mi ta miiya saiir yainau hirin mobmir kwira golni sima nonkwokwowa ini hir warar ninkin okaiya. Mi ta mobmira saiir yainau hirin, naeyim Adi Komii siya hauuwim iiya sima nu siiyin apain siir hir nwowa ini hir nwokaiyim. Mi paekopin biiya Eronki si hogwokwo apin, siirin Adi Komii siya tirkikin, yio ini nhwokakar mi okaiyin ta miiya aiirin. Mi siiya nhiswo Adi Komii siya winkiyo kitibmii boin yaiyim sim yo ini hirar mi inkin okaiyo.

5 Mi ta miiya saiir idwowin sima Adi Komii siir paekwosimwo nwisa yonkwokwo haigin hinda niisiimauuwam. Mi sima ti paekwosimo sowiir kigo mi sima boin, Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaeiyim ini tir nwowim. Mi ti paekwosim nwiswo hinda niisiimauugo sowa pidgakako. Mi ta maeyaua iikami dimin biyie haiyoprimdiyiumiiya ini sowiir pidga owar yirinugiya mi ti diminim simiir dimin mwokimwowin, kara pi kimiir boinmauu rani. Niingaka.

6 Mi mhoiiya sima digworaekwowim diriraerar digim mi pris inkamim, sima ta maeyaua hiuyokiyokaiya anoka kingiin nwowa saiirin bi siiskim dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyim.

7 Mi biewi biewiyim, prismi biiyan inkamin siya ta maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karam nwowa saiirin ii kwiruwar namikin. Siya whisarii bi namikin, siya meme bulmakau iini nhieyim, pi simiir hainami Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam iikamim hinda whaowaeya priidiriraerarim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyam.

8 Mi Moses siir yaiyim iikam krimiirin ta maeyauwa Adi Komii siya nwowiya, saiir kigninkin apninopkaiyam bi boinkin. Mi ti hiriinan siyiuin, Adi Komii siir naeyiuin yio

krimiir niisiimauugin, iikamim Moses siir yai aiir wakaeyoknaim sima wi Adi Komii siiram swoki haiyiug naingwo rani, iripa saikar nongwomamair aeyam. Niingaka.

9 Mi ta Moses siir yaiya ha boina iikamim, Adi Komii siirgisiir maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirminwhirminki kimbu karam nwowa saiir kipi napninopkainam. Ya aknaini haniin hindara niisiimauuga krimiir. Mi ta iiya pris inkam ima ninkin imiiyaeya, Adi Komii siir ya iikamim simiir kwoinim rirmiiya simiir bi nwowaiginiuga. Niingaka.

10 Mi yim ti yaiyim yim krimiir kinsiis haiginiuwankim, naeyim yim naeyankim mi opa ya kwiyaeyanka mi siyiuin op whaui ikin mi krima ti siyiu imiir sibgu api mi Adi Komii siya wi ha boini, krimiir piuim, yim piu wadiekim, siyiu komii siya boinkiya saiir hiriinan. Mi ti digworaekwowim simiir yaiyim yim krimiir kigriraowankim. Tariinanar tir bwakainakiyin mi wi iiya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana wadiekiwadie nwowi, wi saiirar nadigiuwi.

11 Mi Krais siya krimiiramin prismi inkam komiinan nitkin siir dimin taemin miiyik miiyikim simiirin krimiir hauuwam. Mi tariigina ya krimiir bidi yimbiniya mi siya prismi miiya bidi miriigikin. Mi siya ini Adi Komii siir oma hiriir yapninopkainamin. Ya ini sel omaka biiyan kamim sima tira ini saiir haibura. Mi ti Adi Komii siir om winin siirin inkamki bi tirkin, yio nuan diminki waeyao. Yio Adi Komii siirgisiir omin ninomor hiranin siirgin.

12 Mi iiya Krais siya naonama siya ini Adi Komii siirgisiir maeyaua dimin whirmin whirminkin kimbu karamae nwowa Adi Komii siyar nwowiya ini saiirar yapninopkainamin. Mi siya wraisu nhie bi hainamkin prismi hiniin, siir ninkin imiiyaeyam. Niingaka. Siya siir nhieya nua naokiinaiinama saiirar haininopkainamkin ta maeyaua Adi Komii siyar nwowiya dimin whirki kimbu karam nwowiya saiir hiriirin. Mi Adi Komii siirin saiirar ini hauuwiu mi siya kwiruwar napninopkainamin, siir nhie aiir ninkin imiiyaeyam, ini saeyar digi iskiya. Mi siya wi mhoiiya idip idip swoki tir tani. Niingaka. Siya ti siyiu hiriinanin minam tirkin krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi krimiir nanmaiwarkainam. Mi krima wi omwai saikar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim iinokiinokin.

13 Mi meme bulmakau iini nhieyim krimiirin wi paniina whinkinsiisi, ha? Saeya krimiirin wi ti hiniina whinkinsiisi. Mi iikam nhirim diminim Adi Komii siya boinim, hiniin kipi naingwo, sima simiir nonkwowi mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini, simiir piua miiyik rani. Dimusi rani, sima ti diminin Adi Komii siya boinin, hiniin kipi nonkwo, siir bidi yonkwowim. Mi siir piua biyie pi hiriiyar nwowinaka mipi pris siyar hainiyop nami meme bulmakau iini nhieyim pi whrin min aka ninkin hainiyopnami. Mi mhoiiya Adi Komii siir yaiya pa swoki boinkii, sima ini wadieyar swoki okiyim, ti diminim simiir piua wadie sima bidi ywohaiginiugiyim. Mi meme, bulmakauni nhieya ya idan piua wadie saiirarar nwows aiginiuwi. Mi Krais siya, Biiyan Inkam Komiiyin, yio ini meme bulmakau sowiir haiburin.

14 Mi siir nhieya ini meme, bulmakaumi nhieya mi simiir whrin ima, ini simiir haibura. Mi mii bibiyieyim naekak nwokaram nwowiyim mi dimin bibiyieyim iikami kwoinau nwokaiiyim simiirin saeya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siirin siyar whindiriraerarkin, yipikin dimin biyie whir karamaeyin, siir nhieya saiir ninkin imiiyaekin Adi Komii siirin. Mi siir nhieya iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim wi digar nwowi. Mi krima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim wi digar nwowi, yipikin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinok. Dimusi rani, siyiu whir karamaeka hiriinan tirim.

15 Jisis siyairgin iikamim nuanim mi Adi Komii siya, krimiirar kaoprigi irkakiyin ta kitibmii boin wina krimiiram nita iikamim wakaeyokna apim saiir kirie haiginiuwam. Mi nim krima iikamim Adi Komii siya nimbinim siir iikam nwowam, krima wi omwaiya waiyayokiyokiii, saikar iinokiinokin. Mi wi dimin kibi kibiyim biiya Adi Komii siya nimbinim wi simiir haii. Dimusi rani, siya Jisis bidi yaowin. Jisis siyairgin iikam krima mi Adi Komii siya krimiirar kaoprigi irkakiyin ta kitibmii boin wina saiir kirie haiginiuwam. Ya mhoiiya nitka iikamim sima wakaeyokna apam. Siya iikamim simiirsi naokin simiir dimin biyieyim sima tirim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam iiya sima biiyan kitibmii boin aiir napim. Mi sima wi saika nwoyokiyokiikaeyami, iinokiinokin.

16 Mi iiya inkamin omwaiyar niki waiyaeiyin, siya yinisisimim simiir inigim pa wini yokwoni mi dimin taeminim sima mi haiyanim yim iriipi hiriinan pa mi wini. Mi siir mhoiiya iiya siya naonama siir yinim pi yokwo aiira kigmak hid haii. Sima pi hindara priihai priihai rani. Niingaka.

17 Mi inkamin omwaiyar niki waiyaeiyin mi ta yokwowa siya wina, siir dimin taemin imiir, ya ini hiriiyar niki owa. Mi mhoiiya iiya siya naonami, siya pi haini winmimauugigi digworaekwowim siir yin ima haiyanim.

18 Adi Komii siya biiyan kitibmii boina saiirin wraisuim sima nisomsom aowim mi simiir
nhieyim ha naokiinaiinamim simiirsi kirie haiginiugin. Mi nhieyim iikam imiirin wi simar
nwowaiginiuwi dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim simiir haiyamin.
19 Mi Adi Komii siya siyiu komiiyin Moses siir hauuwin mi Mosesin yio kimidiniya Isrel
simiir iikam imiir hauu. Mi ta iiya siya bulmakau haomin siir nhieya opaka yinkin aokaigi
twonau. Mi siya paeyakwiyam ha mi hai mi sibsibni pio pariidnanim, ha mi haiyin mi
siya ti sibsibni piowim ti paeyakwiyam simakar yin udgi. Mi siya kimidiniyan haunairin
op nhieki nwomaiyin siir hopmaigi. Mi kimidiniya Yokwo Komiiya Adi siir yaigi nwowa
Moses siir hauugiya saiir iyairpasoknam. Mi siya iikamim simiir piuim simiir warar yinkin
iyairpasoknam.
20 Mi iiya Moses siya yokwo aeya mi iikam ima simiirin ha niyairpasoknamin mi siya
simiirin hiniina boinki, ti wraisuim simiir nhieyim ti kara niyairpasoknamim, yim ta biiyan
kitibmii boina saiir kirie haiginiuga, kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim.
Mi kima wi yaiyim Adi Komii siya boinkiyim biiya, kima wakaeyokna apam wi simiir
wakaeyokna ap.
21 Mi Moses siya Adi Komii siir sel omaka saiirin iriipi hiriinanar mi iyairpasoknam.
Mi digworaekwo whiekakim saiir hir nwokaiyim, iikamim sima iripa haingiriyiu
idwokaiyiuwiyim, iiya sima Adi Komii siir inig iiir hainaniyim mi ha diriraerariyim,
simiirin warar mi inkin iyairpasoknam.
22 Mi ta yaiya Moses siya winkiya Yokwo Komii saiir, saeya hiniina boinkika, mi kira ti
digworaekwowim simiirin hiriinan niyairpasoknami wraisu nhieni, sima wi dimin whirki
kimbu rani. Niingaka. Mi kira nhie simiir niyairpasoknam karam nwowi, saeya boina saiir
hiriinan Adi Komii siya wi simiir dimin biyieyim wi haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka.
Ɬriig.

Krais siya naeni haniin siir piu aiirar ninkin imiiyaekin Adi Komii siirin, krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam.

23 Mi ti miiyim mi ti nuan digworaekwowim krima tiriyim yim hindarar niisiimauugim
iki dimin kiingikiinim ninomor kou hir nwowim simiir. Moses siya digworaekwo imiirin
wraisu nhieni minam niyairpasoknamkim, sima whauriyina nwowam. Mi ta nhie
hiriinana iki dimin miiyik miiyikim Adi Komii siir om hir nwowim simiirin wi whauriyinan
saeya nwowaiginiu rani. Niingaka. Jisis siir nhieya sasairga whauriyinan iikam imiir
nwowhaiginiuwi. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi Adi Komii siir om iiir asi nami.
24 Mi Krais siya Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya, dimin whirki kimbu karamae
nwowa omaka inkamkar nonkwo miriiya nu tirana, saiir omaka yainau nwokaiyin siir
bi napninopkainamkin. Niingaka. Siya Adi Komii siirgisiir om iiirar namigusamkin. Mi
siya ini Adi Komii siir whwonkam ida nidwowin, siir iina iinig miiya mi siya ini nhwo
krimiiramar kwis boinin.
25 Mi biewi biewiyim prismi biigibiiyan iikamim sima Adi Komii siir maeyaua
hiuyokiyokaiya dimin whirminwhirminki kimbu karam nwowa saiirin ii kwokwirar
napninopkainamikin wraisu nhie Adi Komii siir ninkin imiiyaeyamin. Mi yio Krais siya
ta maeyau aiirin idip idip bi napninopkainamkin siir nhie aiir ninkin imiiyaeyamin Adi
Komii siirin iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyamin. Niingaka.
Siya kwirkikwiruwar namkin siir nhie aiir ninkin imiiyaeyamin Adi Komii siirin.
26 Mi Jisis siya hiriinan tirkiswo mi siya paeyin hiiiniya niriоninkinin siirin wi ii kasakasa
di naowi. Ɬiya Adi Komii siya nu siirar nonkwokwokiyin mi ha nityokiyokiigiswo mi wi
tariinanar pi yadigniyin. Mi Krais siya nu tiriir nitin, siya ii kwirkikwiruwar nauuni
aonikin nu tirin ini sasair ywowiskiya. Mi iiya dig kingiin nwowa, Jisis siya ha nitin
mi siya paeyin hiiiniya niriоninkinin siirin ii kwirkikwiruwar nauuni aoniyin mi siir
nhieya ha naokiinaiiniya mi siya saiirar yinkin imiiyae Adi Komii siirin, iikamim simiir
nanmaiwarkainaim simiir dimin biyie imiirsi mi sima Adi Komii siir whwonkam idain wi
dimin whirki kimbu karam nwoki owim.
27 Iikam whiekakim sima wa naowi mi mhoiiya sima Adi Komii siir kigi, simiirin wi siyar
hidi.
28 Mi hiriinan siyiuin Krais siya ii kwiruwar nao iskikin Adi Komii siirin siyar swoki
inkin imiiyaenam. Siya siir nhieya iikamim simiir dimin biyie biyieyim simiir haiy-
oprimdiyiumiigiyam ninkin imiiyaekin. Mi mhoiiya siya swoki iti, siya wi iikamim simiir
dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam nit rani. Niingaka. Siya iikam yipikim
siiram wakaeyokna aingwo tibmiiyim mi iiya siya nitana saiiram nwokwokinim wi simiir
nanmaiwarkainami sima siir om hiriir namam. Ɬriig.

10

Biiyan naeyim sima ninkin imiiyaeya, ya dimin biyieyim simiir bi haiyoprimdiyiumiigikim.

1 Mi siyiu komiiyin biiya Adi Komii siya hauugiyin. Mosesni, yio diminkidiminim mhoiiya
nimbiyamanim krimiir, aknainan simiir niisiimauugin. Mi biewi biewiyim, pris inkamim
sima hiriihiriinan naeyim simiir simiirar ninkin imiiyaenanae; Adi Komii siirin iikamim
simiir dimin biyie imiirsiyin. Mi siyiu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin Moses siir siya wi
dig nwo rani, iikamim yipikim Adi Komii siiram nitim simiirin dimin whirki kimbu karam
nwowim. Niingaka.

2 Mi ti digworaekwowim Adi Komii siir sima ninkin imiiyaeyim iikamim yipikim Adi
Komii siir inig iiir hainaniyim simiir dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir
digikiswo mi sima wi yaeya nae di swoki inkin imiiyaei Adi Komii siirin simiir dimin
biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir digiyamin. Niingaka. Dimusi rani, simiirin wi
dimin biyiekak diywowi.

3 Mi iiya sima hiriihiriinanar ninkin imiiyaenanaeyim biewi biewiyim mi iikamim pa
swoki aingwokii, dimin biyieyim sima tir imiiramin.

4 Sima ti hiriinan siyiuin ii kasa kasa bi tirkim. Dimusi rani, Adi Komii siya bidi
yinokninkinin bulmakau meme iini nhieyim, iikamim simiir dimin biyieyim wi saeya digi
rani. Niingaka.

5 Mi iiya Krais siya nitam naingwowa siya Adi Komii siirin hiniina boinki,

Kira iki siyiuin iikamim wraisu sima nisomsom inkin imiiyaeiyin kiriir siiramin kira
mairgimairga nwo rani. Mi kariirin kira piugak hiriinansi nwowaiginiugin.

6 Mi kira wraisuim kiriir hii aiir haigin anagiyim mi dimin taeminim sima ninkin imiiyaeyim
kiriir, simiir dimin biyieyim sima tirim simiir digiyam, kira simiiramin mairgimairga
bi nwokim.

7 Kara Kraiskin, kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii, kira kariir kigi, kara tisi tapi
nwowin. Kara digworaekwo whiekakim kira naingwowim simiir tiram tiri, biiya
sima winboinkiya kariirin kiriir Yokwo Komii aiir saiir hiriinan.

8 Krais siya biiya hiniina boinkin, kira ini yimiiyiuwin iki diminpai diminpaiyim, inkamki
ninkin imiiyaeyim kiriir simiirin. Mi kira wraisuim kiriir hii aiir haigin anagim kiriir ninkin
imiiyaeyam iikamim simiir kwoinau nwokaiyim dimin biyieyim simiir digiyam, yim ini
mi imiiyiuwim Krais siya ti simiirin hiniina boinkikin. Mi yio siyiu komiiyin Moses siya
winkiyin Yokwo Komiini yio ha boinkikin hiriiyar tir.

9 Mi mhoiiya siya ti yai imiir boinkiyin mi mhoiiya siya Adi Komii siirin hiniina boinki,
Adi Komii kira kariir kigi, kara tisi tir nwowin. Kara digworaekwo whiekakim kira
naingwowim kara tiram, kara simiirin wa tiri. Mi yim ti yai hiriinanim yim krimiir
boinmauu wakaekim. Biiyan siyiuin nae iikamkim sim ninkin imiiyaeiyin Adi Komii siir,
yio Krais siya bidi digiyin. Mi simiir igsopa ini siyar yokwokairinanaowidin.

10 Jisis Krais siya dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim siya tiram siya simiir
wakaeyokna tirkin. Mi siya kwirkikwiruwar naokin siir piua saiir ninkin imiiyaeyam Adi
Komii siirin. Mi siya iikamim siir siyiu iiir napim, simiir dimin biyieyim, wi simiir nwoki
digiyim. Mi sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae nwoki
owim.

11 Mi pris inkamim sima mii Adi Komii siir omaka aiir nokwo miriiyim mi nonkwo inkin
imiiyaeikim Adi Komii siirin, sima iinokiinokin hirii hiriiyar tirikim. Mi ya tariigina iikam
krima tirim dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim wi dig nwo rani. Niingaka.

12 Mi yio Kraisin yio siyar ninkin imiiyaekin mi ta saiirin kwiruwar tirkikin. Mi iikamim
simiir dimin biyieyim ini saeyar haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi ta ii kwiruwa siyar tirkiya,
iinokiinokin wi saeyar nwoyokiyokiii. Mi ta saiir mhoiiya siya ha nini idwoiugin Adi
Komii siir iina iniig miiyan. Dimusi rani, siya Adi Komii siir hiriinan inkam komiigin.
Digworaekwo whiekakim, siyar kigirkakikin.

13 Mi siya ini Adi Komii saika hirar nidwo kaoraraowin iiya siir sau omomin Adi Komii
siya hainururninkin haiginiugii.

14 Krima bidi yinokninkinim, Jisis siya kwirkikwiruwar naokin siir piu aiirin Adi Komii
siir ninkinimiiyaeyamin. Mi siya iikamim yipikim Adi Komii siya haiyopriimdiyiumiigiyim
simiir dimin biyieyim, simiirin dimin whirki kimbu karamaeyin siya nwowaiginiugin.

15 Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiirin ti hiriinan dimin iiirar mi boinkin. Mi biiya siya
hiniina boinkin,

16 Biiyan Inkam Komii siya hiniina boinkin mi iki iiyim mhoiiya nitim kariir kitibmii boina
wi iikamim simiir hauuwi. Mi ti kariir siyiu komiiyin wi simiir kwoinkikwoin imiirar
kinirkai haiginiuwi. Mi sima wi saiir saiira nwoki aingwokwonanaeyim.

17 Mi siya yai nhirim ina swoki boinkiyim, siya hiniina boinki mi kara dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim, wi simiir swoki aingwokwomimin tani mi siyiu biyieyin, sima tiri ikin. Niingakiniingaka.
18 Krimiir dimin biyieyim Adi Komii krimiir Wanin siya bidi haiyopriimdiyiumiigiyim. Mi iikamim Adi Komii siiramin wi swoki inkinimiiyaemimin tani. Niingaka. Yio hiriinan siyiuin yio bidi digiyin. Ɨriig.

Krima Adi Komii siiram daingwo tibmii kiin mi saika damasukikin.

19 Mi ti kariir akamim, krima Adi Komii siirgisiir maeyaua siya nwowiya dimin whirmin whirminki kimbu karam nwowa saiirin wa napninopkai nami. Dimusi rani, Jisis siya paeyin hiiniya niriоninkinin siir naowin mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi krimiir dimin biyie biyieyim ini saeyar yiinakiyim. Mi ta hiriinana saiirsika iiya krima nhwo kwisboinkii mi krima hiriirin wa napninopkainami.
20 Mi ta siya naonama, siya minam naonamkin krima Adi Komii saika nwoki boinaiyim. Mi ya tariigina ya hiniinga ta yiuisni haniin bopwoniya siya niinikiwitkiya krima napninopkainamim maeyaua Adi Komii siya nidwokaiiya dimin whirki kimbu karamae nwowa krima namsi saiir nitimwaniuwa ya ini siir piu aeyar niiyoknamnan ywowa.
21 Mi krimiir biigibiiyan, prisin, siya ini omwaiyar swoki waiyain. Mi siyairgin, digworaekwo whiekakim, Adi Komii siir om hir nwowim. Mi iikamim siiram naingwo tibmii kiinim mi siir yinisim nwowim simiir kigirkakanin.
22 Jisis siya siir nhie aiirar niyairpasoknamkin iikamim krimiir kwoinau nwokaiyim dimin biyieyim simiir haiyopriimdiyiumiigiyim mi krimiir kwoinim rirmiiya nwokiyim. Mi siya krimiirin op miiyikimiiyik aiirar baptais haiginiugin. Mi ta hiriinana saiirsika krimiir piuim whauriyina asi nwokim. Mi tariinanin krima Adi Komii siir kingiinin wa nwoki amim. Dimusi rani, ti hiriinan diminim Jisis Krais siyar tirkin. Mi krima kwoin biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim niksisaeiyim simiirin wi asi niuguskii. Mi krima Adi Komii siiramar dinmiininkin, ta krima tira saiir hiriinan. Mi krima kwoin whirua saikar dwo.
23 Krima digworaekwowim krima naingwo tibmiiyim simiiramin sibgu wakaeyokna ap. Krima simiirin digiumii kipi haimriiyiu. Dimusi rani, krima bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim biiya Adi Komii siya nimbinim siya simiirin wa tiri.
24 Krima, krimiir iikam nomiiyauwim naingwo tibmii kiinim simiiram daingwo. Mi krima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna. Mi krima irni nwirniyamar timi aingwokwo. Mi irni nwirniyin siyiu miiyikimiiyik iiirar timi tir.
25 Mi krima siyiuin iraka nwiraka haingiriyiu owiyin Adi Komii siir inig iiir hainam siir kipi haibur. Niingaka. Iikam nhirim yim ti siyiu hiriinanin siir bidi haiburgigim. Mi nim krima wi hiriinan kipi tir. Dimusi rani, iiya Krais siya swoki itana ini kingiin nwowa mi krima irni nwirni whinkinsiisamin miinan mirii.
26 Mi krima ta Jisis Krais siya naonama iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam, krima saiir yaimwokiyaimwo aiirin bidiyar iki wakaeyim. Mi krima siyiu biyie krimiir kwoinkar swoki aingwo tiri mi Krais siirin digiumii ha haimriyiugigi mi yaeya inkam nwir karamaeka, siir nhieya saeya simiir niyairpasoknamim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam, krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Siyiu whir karamaeka. Niingakiniingaka. Sima wi hiriiyar nwowi.
27 Mi krima ta yaimwo aiirin hindara nimiiyiu iugusami mi mhoiiya krima wa nididi Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigisiyin mi siya nitnoudnankaigiisiyin paeya. Mi krimiirin wi maeyauwa iikamkim, sim niurimtiokaigiiya wi saiir hiriir kabitnouwidnankaigii. Mi simiirin wi hiriiyar niurimtiokaeyami iinokiinokin.
28 Krima bidi yinokninkinim nwis nwoimgi kigii, inkam nwirin Moses siir siyiu iiir nap karam nwowi mi Isrel simiir iikamim, simiir biiyanim sima siirin wi donkwo. Mi siirin wa dipimpar aoki. Mi sima wi siirsi kipi haigwo.
29 Mi kima paniina naingwowi iiya iikamim sima Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyiugigi mi Adi Komii siya simiirin wi paniina tiri, ha? Siya simiirin wi hik prasae prasae hau rani, wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ti simiir siyiuin Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyiuin yi sima hiniina boini, ta Jisis siya naonama paeyin hiiniya niriоninkinin si mi siir nhieya ha naokiinaiiniya ta kitibmii boin aiir kirie haiginiuwam mi sima ha boinkim ya tariigina ya dimin komii rani. Mi sima siyiu kibiyin Adi Komii siir naeyiu ieya tirin krimiir siirin ini hindara yitkinisugiyin. Mi ti siyiu hiriinanin sima tirin yio miiyikimiiyik rani, ini biyieki biyie ywowin. Mi Adi Komii siya simiirin wi hik asi hauuwi. Mi simiirin wi asi nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya, siya hiniina boinkin, kima ta saiir wakaeyokna ap. Mi Jisis siir nhieya krimiirin saeyar whinkinsiis haiginiugin mi krimiir dimin bibiyieyim saeyar haiyoprimdiyiumiigikim. Mi krima dimin whirki kimbu karamae asi nwokim.

30 Krima bidi yinokninkinim yaiya Adi Komii siya boina ya hiniinga, kara iikamim siyiu biyie kariir tiriyim simiirin wi yamdiyar swoki tiri. Mi yai gwira siya mi boina ya hiniinga, Biiyan Inkam Komii kara kariir iikamim simiirin wi kara hidi dimin taeminim sima tiriyim simiirsi.
31 Mi Adi Komiiyin, yipikin omwai waiyayokiyokiiyin, siya wi iikamim siyiu biyie siir tirim wi simiir hidi. Mi ti dimin hiriinanin wi dig siya nwo haiginiu rani. Niingaka. Mi yio hiriinan diminin, simiirin wi nidid prasae prasae nwo rani.
32 Kima dimin taeminim biigi bii kimar wakaeyim Krais siir mi ha wakaeyokna naingwo tibmii kiinim, simiiram ti swoki haiyiug naingwo. Mi kima naingwo tibmii kiina saiir mhoiiya dimin biyie kasa rani, kimiir naingwo tibmii aiir tirbuwanim. Mi yim ti hiriinan dimin biyieyim sima wi kimiir nikwowaisii rani. Niingaka.
33 Mi ii nhirim iikam nhirim pi kimiirar mi igbumbuwi. Mi siyiu biyie pi kimiirar mi tiri iikamim simiir whwonkam idain. Mipi kimiira mi iewaiyiuwi. Mi ii nhirim kima bidiyar mi kigim iikam nhirim iki iikam miiyikim simiir tirim siyiu biyie. Mi wim kima simiir whinwo, kirie sima nwowam.
34 Mi kima iki iikam miiyik miiyikim iki iikam biyieyim omaka hiuyokiyokaiya, sima hiugripkiikikaiyim simiirsiyin naingwoyimyok prasae bi kinkim. Mi kima iikamim kimiir dimin imiir tauae haiyim io bi nwokim. Niingaka. Mi ti digworaekwowim ini simiirar mi kigninkin haigiyim. Dimusi rani, kima bidi yinokninkinim, Adi Komii siya kimiiramin dimin miiyik miiyik imiirar haiginin mhoiiya kima haiyamin. Mi ti digworaekwowim ini ti digworaekwowim sima tauae hainamim kimiir waraurankin ini simiir haiburim. Mi yim ti digworaekwowim wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami.
35 Biiya kima kirieyar nwokim mi Adi Komii siir siyiu iiirar sibgu apkim. Mi kima wi kipi nidid dimin biyieki kimiir tirbuwam tiri. Kima bidi yinokninkinim mhoiiya Adi Komii siya wi siir dimin kibiki kibi iiirar hauugi yipiki siiram sibgu wakaeyokna naingwo tibmii kiinim simiir.
36 Mi kima sibgu donkworinu mi Adi Komii siir yai imiirarar wakaeyokna ap. Mi mhoiiya kima, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nimbingiyim simiir mirii digi mi siya kimiirin wi dimin miiyiki miiyikim siya nimbinim yipiki siiram wakaeyokna aingwo tibmii kiinim wi simiiram hauugi.
37 Kima kirie dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya Krais siir win boinkiya Yokwo Komiini siya hiniina boinkikin,
wi iimwan mwan rani, siyarin wa swoki kwiti. Siya wi ii hoimgak nwo rani.
38 Iikam miiyik miiyikim yipiki kariiram naingwo tibmii kiiniyim sima iinok iinokin wi omwai kanakar waiyayokiyokiii. Mi kimiir nhirkim kariirin digiumii haimriiyiuwi mi kara wi mairgimairga kimiiram nwo rani. Niingaka.
39 Krima iki iikamim digiumii Adi Komii siir haimriiyiuwiyim simiir hiriinan tani mi Adi Komii siya krimiirin wi ha nonkwobumbuninkin tani. Niingaka. Mi nim krima iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi wi siya nanmaiwarkainaei. Friig.

11

Siyiuin krima naingwo tibmii kiinanin siya.

1 Naingwo tibmii kiiniya hiniinga mi iiya krima diminim Adi Komii krimiir Wanin siya boinim, simiiram naingwo tibmii kiini mhoiiya nimbiyamanim mi krima hiriiyar naingwo tibmii kiini, sima wa nimbiyami. Mi krima tikinim nitim simiiram asi nwowi. Krima simiir kig rani mi krima hiriiyar naingwowi, sima ina nwowim. Dimusi rani, Adi Komii siya bidi boinkiyin, sima ina nwowim.
2 Mi biiya, brougae nhirim sima Adi Komii siiramar naingwo hiririu kiingim mi siya big nasmirwaiya simiiram asi nwokin.
3 Krima hiriiyar naingwo tibmii kiini, digworaekwo whiekakim siya boinim, yim kaimwokinairgim. Krima bidi yinokninkinim, iiya nu ninomor sowa nimbiyama Adi Komii siya hindara yai ara boinkin. Mi sowa ina yimbimbiyamwo. Digworaekwo whiekakim ti krimar kigim yim Adi Komii siyar tirkikim mi ti digworaeikwoim, siya nonkwokwowim krima bi kigim, siya paniina namisi onkwokwokin.
4 Mi inkam nwirin, siir inigin Ebelkin, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi siya dimin taeminim Adi Komii siir asi ninkinimiiyaekim. Mi ti siya ninkinimiiyaeyim, yim ini siir yaowaeyin Ken siya ninkinimiiyaeyim ini simiir haiburim. Adi Komii siya hiniina boinkikin, ti naeyim siya ninkinimiiyaeyim wadieki wadiekim. Mi Adi Komii siya siir boinki, siya dimin whirki bi kimbugin. Whisarii rani, siya siir siyiu iiir sibgu apkin, siya tira saiir hiriinan. Mi bidi bidiniyarin, Ebel siir naingwo tibmii kiina ha nwowa mi siya ha

naonamkin. Mi ti yaiyim Yokwo Komii saeya boinim dimin taeminim siya tirim simiir, yio krimiir niiisimauugim, piki hiniin dimin ikin krima tiriyim, Adi Komii siya mairgimairga krimiir nwowanim.

5 Inok siya bi naonamkin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi Adi siya siirin siyamar asi nikiunamkin. Mi iikamim sima siiram ha hansirnanaeiyim, sima siir bi swoki kigmiminkim. Niingaka. Dimusi rani, siirin Adi Komii siyar bidi yikiunamin. Mi Adi Komii siya siir yaiya sima winboinkiya Yokwo Komii saiir, saeya hiniina boinkika. Mi iiya siya siir niki ikiunam karam niki owa, ninomor koua hiriir mi dimin taeminim siya tirim, siirin mairgimairga simar nwowaiginiugin siiramin.

6 Mi yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karam nwowim mi dimin taeminim sima sibgu tiriyim, Adi Komii siya simiiramin, wi simiiram mairgimairga rani. Niingaka. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwowin, siir siyiu iiir sibgu apim mi mhoiiya siya dimin miiyik miiyikim wi ti iikamim, yipiki siir siyiu iiir sibgu apim wi simiir hauuwi.

7 Mi bidi bidiniyarin ta ii aiirin, iiya Adi Komii siya Noa siir boinkiya mi siya siirin hiniina boinkikin. Dimin biyie whirin wi sipi nimbiyami mi ti diminin, yio opud naoki. Mi Noa siya ti digworaekwowim simiir bi niki kigim. Siya hindara naingwo tibmii kiingin digworaekwowim Adi Komii siya boinim siir, sima wa nimbiyami. Mi siya siyaiiya ira yonkwokwo mi iiya siya saiir nonkwokwo digiyin mi siyar kigi, opud naowo, nii okwonaniyo. Mi siya mi siir wigyin ima simaniiyin ina yapninopkainamim. Mi simaniiyin ini siyaiinau hirar ywokaiyim. Mi sima paniinsi yaosi. Siya iikamim siyiu bibiyie tirkaeyamim simiir niisiimauugin. Dimusi rani, siya siyairgin Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyokna naingwo tibmii kiinin. Mi yim sima. Niingaka. Mi Adi Komii siya ha boinkin, Noa siya inkam wadiekiwadie ieyargin. Dimusi rani, siya siirgisiir yai aiirar wakaeyoknakin.

8 Mi Ebraham siya yaiya Adi Komii siya boinkiya siir, siya saiir wakaeyin mi siya hiriiyar yaingwo tibmii kiinin, ta yaiya yai kaimwowairga. Mi siya siir om iiir ha haiburgigin mi siya kimidiniya om whira yam. Omin Adi Komii siya siir hauuwanin siir. Mi omin Ebraham siya namanin, siya bi ninokninkinkin. Siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi siya asi namkin.

9 Ebraham siya Adi Komii siir yai aiiram naingwo tibmii kiingin. Mi siya ti omin Adi Komii siya boinin siir asi nakripkii whiniugin. Mi siya amir omaka saiirarar nitkin whinkin, inkamin nu op karamaeyin hindara priiyakiririririyin siir hiriinan. Mi Aisak siya mi siir yinisim ieya Jekop yoniiyin iriipi amir omaka saiirarar mi itkin whinko, Ebraham siir hiriinan. Mi yo sowa iriipi hiriinan wi ti hiriinan digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim Ebraham siir, wi simiirar mi haii.

10 Mi Ebraham siya amir omaka saiirarar whwonkaigin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram nwokin, omin siya miriikwokinin, siir namim. Mi tiki omin yio hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamikin bi digikin. Niingaka.

11 Sera saeya bidi yaingwo tibmii kiina. Mi saeya ta yaiya Adi Komii siya boina, saiir saiira naingwokwo nanaeka. Saeya waibiyie bidiyar ywowa mi ta saeya naingwo tibmii kiina mi ta saeya naingwokwonanaeiya Adi Komii siya saiirin yinkak saiirsiyar nwowaiginiugin. Siya hiriinan asi tirkin, saeya bidi yaingwo tibmii kiina, digworaekwo whiekakim siya nimbinim biiya sima wa nimbiyami. Siya hiniina boinkikin, kowiir yiinieyim sima wi kasa kasa nwo rani.

12 Mi ti inkamin siya waibiyie bidi ywowin. Mi siya wi yiiniekak nwo rani. Niingaka. Mi siirin wi Adi Komii siyar tirkii mi siya wi yinisim yinkamiyinar niyioninkini. Mi mhoiiya kiriir piugana wi kasa kasa nwo rani, sima wi yabsiiyinan nwowi mi wi nauunim ninomor kouanim sim hiniin nwowi. Mi iikamim simiir mwainim wi dig nwo rani. Niingaki niingakiinga.

13 Mi yim ti iikamim yim bidi yaonamim. Mi sima ina naingwo tibmii kiinim, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim siya tiram, simiiramin mi sima ti digworaekwowim Adi Komii siya boinim sima haiyam, sima simiir bi niki haigim. Mi ti digworaekwowim siya simiir hauuwam tirim, yim simiir nisiimauugin. Mi sima mairgimairga komii ti simiiramar nwowi. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim tiriiginim siya wa tirkii simiiramin. Mi sima hiniina boin, ti nuin, ti krima nwowin, yio krimiir nugi nu rani. Niingaka. Mi krima ti tir nwowim, ini inkamin nu op karamaeyin, hindara priiyakiririririyin ini siir hiriinan nwowim.

14 Mi iikamim ti hiriinan yai boiniyim yim krimiir niisiimauugim. Sima ina niki idwo kaoyokiyokiiyim, nu maeyau miiyikamin sima nwowamin.

15 Sima kwoin karamaekim, omin sima nhin haiburgigin siiram swoki amim. Niingaka. Mi sima siiram swoki nhinami, siir swokini waiyiuam, sima wi swoki nhinkisaekimrae rani. Niingaka. Sima wi hirar nwokripkaii.

16 Mi sima ti omki omin ninomor kou hir nwowin, omin Adi Komii siya nwowin, siir siiramar naingwokwonanaeikin. Mi ti omin ninomor kou hir nwowin, sima hiriiyar naingwowi, ini ti omin nu tiranin ini siir haiburin. Mi sima ti omin ninomor kou hiranin siir siiramar naingwokwonanaei siir namim. Mi sima Adi Komii siirin hiniina boinki, kira krimiir Adi Komiigin. Mi Adi Komii siya ta yai aiirsiyin bi nididgin. Niingaka. Mi Adi Komii siiramin minam naingwo tibmii kiini, siya om kibiyin simiiram bidi tirkwokinin, sima nini owouwam.

17 Bidi bidinanin Adi Komii siya Ebraham siir kinankiugin. Mi siya Ebraham siirin hiniina boinki, wa kiriir yinisimin Aisakin siirin disomaoki mi wraisunan kariir winkin imiiyaeki. Mi Ebraham siya ti yinisim nwiruwan Adi Komii siya niki imbinin siirin ini wraisunan siirar swoki inkin imiiyaekiyin Adi Komii siiram. Mi Ebraham siya pi naingwo tibmii kiingin mi siir kwoinin whirua ha nwokiyin mi siya hiriinan asi diriraerarkin siir yinisim iiirin.

18 Biiya Adi Komii siya Ebraham siirin hiniina boinkin. Mhoiiya kiriir piugana komii nwowi mi kiriir piugankipiugan aiirin wi Aisak siir yinisisimim simakisima nwo iski inigakin.

19 Ebraham siir kwoinin whiruairgin, siya hiniina naingwokin. Adi Komii siya siir yinisimin Aisak siirin wa swoki hidninsiin idwowi. Mi Ebraham siya siir yinisim iiirin ini Adi Komii siir yai aiirar wakaeyokna diriraerarin. Mi siya hiriinanar mi tirin, ini kaimwowar mi owin. Mi Adi Komii siya Aisak siirin ina swoki hauugiyin siir adin Ebraham siirar. Mi Aisak siya naoni haniinaka, Adi Komii siya sibsibin ira hauukiiyiugi mi Aisak siya bi naokin, ini ti sibsib ieya yao iskiyin.

20 Aisak siir kwoinin whiruwar nwokin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi Aisak siya siir yinisim nwiso Jekop Iso sowiiramin ha nikiunain mi siya sowiirin piuai miiyik miiyikim ina yikiumamauuwim, siir kwoinin hiniina naingwo tibmii kiingin ti digworaekwowim wa nimbiyami.

21 Mi iriipi hiriinan Jekop siya Adi Komii siirim naingwo tibmii kiingin. Mi iiya siya nao kingiin nwowin mi siir piuai miiyik miiyikim ina yikiumamauugikin Josep siir yinisim yinkamiyin nwiso sowiir. Mi siya siir paekopin siir ha haiyin mi siya ina hiuugu okwokiyin. Mi siya Adi Komii siirin ina yokboinmamairgiyin.

22 Mi Josep siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi iiya siya naonam kingiin nwowin, siya siir yinisim imiirin hiniina boinmimauugik. Mi mhoiiya Adi Komii siya Isrel kimiir iikamim simiirin nu isib tiranki nikiunami mi ta ii aiirin sima kariir kiumwo imiirin wi warar hainop hainam. Mi maeyaua sima nini owiuwi mi wi hir ti swoki haingikaiyiu.

23 Mi Moses siir yopii ado sowawaiyin pi naingwo tibmii kiingo, Adi Komii siiramin. Mi siya sowiirwaiyin wa whindiriraeri. Mi mhoiiya yopiiya Moses siir naokainakiya mi sowawaiyar kigi yinisim yinkamiyin bimbiuwi rani. Mi sowawaiyin yaiya biiya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Pero siya boina yinisim yinkamiyin naokainaei mi wi disomsom aokao, sowawaiyin saiirsi bi nididko mi sowawaiyin ti yinisim iiirin bi nisomaokin. Niingaka. Mi sowawaiyin ti yinisim iiirin bwanim whoima haigiprakai.

24 Moses siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin, siya hiniina naingwokin Adi Komii siya wi saika nwowi. Mi siir iikamim Isrelanim simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi nu Isib hir haiburgigamin. Mi mhoiiya siya komii namwo iuwin mi siya ini boriisopin sima siirin nu Isib hiran inkam komii nikiuwim. Mi inkam komii Pero siir yinisim yinugiyina saiir yinisim nikiuwim, yipika siir haigiyiu imiiyaeya.

25 Mi Moses siya iikamim Isrelranim Adi Komii siir isidin simaka nwowamar tiri mi hik simaka ninkin haiyama mini. Mi ta ii aiirin nu isib hiran iikamim sima hik prasae prasae bi hauugim mi siyiu miiyik bi mi tirkim, Isrel simiir iikam imiirin. Mi siya pi boriisopkin inkam komiinan nidwomamairim nu Isib hirin mi Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigim. Mi ti siyiu bibiyie whiekakim yim ii priei mairgimairga rani. Niingaka. Yim simiirin ii haruwa saiirara mairgimairgaki mi siya ti siyiu biyie imiirin pi boriisopi.

26 Mi siya hiniina naingwokin, Krais siya niti mi digworaekwo miiyik miiyikim siya siir iikam imiirin wa hauuni. Mi siir kwoinin hiniina naingwokin, siya siir iikamim Isrelranim simakar dinkin o. Mi siya Isib simiir iikam ima nigbumbuwa siir saiirsi bi naingwoyimyokin. Whisarii rani, siya hiriiyar naingwo tibmii kiini, siya hik Krais siir inig iiir mi haiyin, ini mi owin. Siir kwoinin ha naingwokin digworaekwo miiyik miiyikim Adi Komii siya siir hauuwi, yim wi umir digworaekwowim nu Isib simiirim wi simiir haiburi.

27 Moses siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin. Inkam Komii Pero siya wi dig nwo rani, Adi Komii siirin. Mi siya asi haiburgin nu Isib siirin mi siya ina yamin, siya inkam komii Pero siya nwowa iowa siir siya saiirsi bi nididgin. Mi Moses siya kwoin whisair bi nwokin siir kwoinin ini kirieya ywonamin, siya bidiya yinokninkinin Adi Komii siirin

inkamki bi kigikin. Niingaka. Mi siir kwoinin hiniina naingwo tibmii kiingin, Adi Komii siya ini saika nwowin mi wi siirar whinkinsiisi.

28 Adi Komii siya Moses siirin hiniina boinki mi kira sibsib haomin ira hai mi siirin pa disomao mi siir nhieyim Isrel iikamim kimiir omaka ano migmig imiir srieiyop. Mi mhoiiya iiya paekwosimin yinisim yinkamiyin yinaomiyinim sim nisomsom aowiyin Isib simiir yinisisim imiir siya niti mi siya nhieyim kimiir ano nwowim simiir kigi mi wi ti omakaim simiir iikamim kimiir yinisim imiirin wi wara nisomao rani. Mi Moses siya ta Adi Komii siir yai aiiram wakaeyokna naingwo tibmii kiingin. Mi ta ii aiirarin Moses siya ii komiiya wou nikwo aeiya saiirar nikwo ae bwakainakin.

29 Mi Isrel simiir iikamim sima hiriiyar naingwo tibmii kiingim Adi Komii siiramin, simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi, iiya sima ta whii komiiya solwara sima dapiya retsi saeya ninkiyakiyim mi sima wa nwoki apnaiidamim mirmiiya. Ti haimii haimiiyo ninkiyakiyo sowiir bopwowar. Mi sima siyiuin iikamki napiyin opmin nokwo nhiu karam nwowiyin siir hiriinan napnaiidamkim. Mi sima wi ta saiirsi nao rani. Niingaka. Mi mhoiiya nu Isib hiran kamim ha swoki siunamim simiir nisomsom aokaowam mi ta opa ha swoki inaparnananiya, simiirin ini saeyar kairimdipu aokaokiyim.

30 Mi Isrel simiir iikamim sima hiriiyar naingwo tibmii kiingim, Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi, Jeriko simiir iikamim simiir hainurur haiginiuwim. Mi sima om Jeriko siirin iiyim iriiyar kwisa yapyokiyokai. Mi mhoiiya simiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiu. Mi hira om komii iiir nidyokiyokaiya omomsi ina nhiimnhinkii iuguskiya. Mi sima ina yinsiin ansiininoop kainamim iikamim simiir nisomsom aokaowam.

31 Mi wig ira Rehap nikiuwiya biiya saeya hii nanaeyan wig nwoka mi saeya hiriiyar naingwo tibmii kiinga, Isrel simiir iikam imiirin wi Adi Komii siya whinkinsiisi mi sima Jeriko simiir iikam imiirin wi yamdi kwiruwa sima simar hainurur haiginiuwi. Yio ti om komiiyin, ta wiga saiirar om komiigin. Mi Isrel simiir inkam nwiso tirnankaiyam nimprio amwo sowiirin saeya haigiprakaigigo. Mi mhoiiya ti om komii Jeriko hiran iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karam nwowim simiirin sima hainwhrwoimginki. Mi sima ta wiga Rehap nikiuwiya saiirin wara bi ninkin haingim saiirin ini hiriiyar haigwonaowida.

32 Mi kara iki niiwii nhirim kimiirin pi wara boinmimauu rani. Niingaka. Mi kara kimiirin Gidion, Barak, Samson, Jepta, Devid, Samuel mi profet inkam ikim, kara simiir niiwii iiir boinmimauuwi, pi haruwa haruwa namki rani. Niingaka.

33 Mi ti kamim yim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingim mi sima iki omom omoman iikamim simiir asi hainurur haiginiugim. Mi sima siyiu miiyik iiirar tirhaiginiugin. Mi sima dimin taemin miiyik miiyikim Adi Komii siya nimbinim simiirim, simiir asi haigim. Mi sima laion simiir yaiyim hiriinan asi mi okmwin tipkripkaigim mi sima simiir paniinsi mi aesi.

34 Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiin karamaeyim, iikamim naingwo tibmii kiinim simiirin sima kiyitkaigaiki paeya niudkwakwa saiir. Mi simiirin paeki bi swoki iumiminkim mi ha bi naonamkim. Mi inkam nhirim simiir nisomaowamar tirkim mi sima ini yidamim. Mi sima, simiirin paniinsi yisomsom aokaosi. Mi ti kamim sima kirie karamaekim mi simiirin kirie Adi Komii siyar hauu haiginiugim. Mi iikamim omom omomanim sau sima ninit yokiyokiiyamim. Mi simiirin sima hainurur haiginiuwim mi sima ina yidam ninoopkiyim.

35 Mi wig nhirim naingwo tibmii kiinim, iiya simiir yinkamkim naowiyim mi ta simiir naingwo tibmii kiina Adi Komii siya simiir yinkam imiirin saiirsiyar swoki hidninsiin idwowi ie hirankin. Mi iiya omomkim nitiyim, ti iikamim naingwo tibmii kiinim, simiiram mi simiirin, pi sima nini ipimpar onkwobumbuninkin haiginiugigi. Mi sima, simiirin pi hiniina boini, kima kimiir Adi Komiiyin digiumii siir haimriiyiugigi mi krima kimiirin pi rirmiiya nwoki mi yim ti iikamim naingwo tibmiiyim, yim sima hiniina naingwokim, krima naonami, krima wi ie hirankar swoki insiin idwowi. Mi wi omwai Adi Komii saikar swoki waiyayokiyokwii. Mi sima ti simiir sau omomim pi simiir yai aiir swoki wakaeyokna rani. Mi sima Adi Komii siirin pi digiumii swoki haimriiyiu mimin tani. Niingakiniingaka. Mi simiirin pi simiir sau omom imar nisomsom aokaoki.

36 Mi iikam biyie biyieyim, iikamim naingwo tibmii kiinim, simiirin pi sima nikbumbuninkin haiginiuwi mi sima, simiirin pi idgiuni mi ipimpari. Mi simiirin pa nonkwonami mi simiirin pi maeyau biyie hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir nini hiugripkiikikaigigi. Mi simiir iga iin imiirin pi haini mi kogrimdinuwi.

37 Mi nhirim sima, simiirin siiyani kaiyamik aoki mi nhirim yim bopwoniya hiigrimkripki hisraeni, mwo sa mi dinairin yio sa. Mi sima kamkiuwim ha mi ipimpar hampimpit aokiyim. Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim, yim sibsib mi meme isim simiirarar mi kaiyapririr. Mi sima hinda tinda hindarar priiyap whaowaeyamkim. Sima umir

digworaekwo min karamaekim. Mi sima iikamim naingwo tibmii kiinim simiirin siyiu mwoni bi naphaiginiugim. Mi sima simiirin hik kimpipisu prasae prasae bi hauugim. Mi sima sibgu bi nwokim.

38 Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim, sima hindarar priiyap whaowae whwonkaikaeyami iki maeyauwim iikam karamaeyim simiirar. Sima ti hiniin maeyauim sim whwonkaigiyamkim, mhiu, siyano mi ie minim sim, sima iikam bimbiuwi rani, ini iki iikam nhirim simiir haiburim mi sima ini digworaekwo karamae ywowim.

39 Mi ti iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim. Siya simiirin hiniina boinkikin, sima dimin whirmin whirminki bi swoki kimbugim. Mi sima inig komiigakim. Mi ti iikamim sima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim iikam krimiir hauuwam, sima simiir bi niki haigim.

40 Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwowim simiir bi niki hauugim. Dimusi rani, siya ini digworaekwo nhirim ini simiir niki diriraerarin, ti siyiuin biiya sima napin siir haiburanim. Mi siya krimiirin dimin whirkin kimbu karamae sima nwowamar tiri, ta miiya Krais siya miriiya saiirsi. Ɨriig.

12

Mi kimiir nhwowim Jisis siirara kaoiski mi siir siyiu hiriinankina dapiski.

1 Mi krima ini paniina nwowim? Mi ti iikam whiekakim bidi bidinanim naingwo tibmii kiinim Adi Komii krimiir Wanin siir yai wakaeyoknam mi kirie nwowim, kara niki boinmimauuim kimiir mi sima iikam kasa kasa rani mi sima krimiirar kigiyim mi krima iriipa hiriinan simiir siyiu hiriinana timi ap. Mi krima dimin taemin bibiyieyim krimiir nipiyaokiiyim simiirin digiumii haimriiyiugig. Mi krima ti dimin biyieyim simiirin diuguski mi krima rirmiiya dwo mi krima iriipa hiriinan inkamin ninkininin niwitiyin siir hiriinan dwo, iiya siya ninkikin iwitiyim, siya yiuiskak bi ninkikin iwitikin, siya parurar niwitikin. Mi krima dimin biyie imiirin diuguski mi krimiir mhii kwoinim kirie dwo, Adi Komii siya nimbina miiya krimiir saiiramin.

2 Krimiir nhwowim Jisis siirima kigninkwonam, krimiir naingwo tibmiiya saiir biiyin ini siyar ywowin mi tariinanin mi mhoiiya iriipi hiriinan krimiir naingwo tibmii aiirin wi siyar digaiginiuwi mi wi siyar mi whinkinsiisi. Biiya Jisis siya ha naingwokin mi ta nidid komiiya kara haiya paeyin hiiniya nirioninkinin siir mi ta kara mi aonamaka ya dimin kabi rani. Mi whisarii rani, mhoiiya kara wi mairgimairga komiigak nwowi, kara wi ipiiya Adi Komii siir iina iniig miiya nwowa wi saiir nidwowi, maeyaua inkam inigakim sim nidwowiya saiir.

3 Kima sibgu daingwo, inkam biyieyim siyiu biyie tirim Jisis siir biiya sima io siir nwowim mi sima siirin hik kimpipisu prasae bi hauugim. Mi siya Adi Komii siir siyiu miiyik iiirin ina yonkworinuwin mi siya ina yokworinukripkaiyin. Mi kima ti siir siyiu iiir daingwo, iiya hik komii komiiyim kimiir nimbiyamiyim mi kima piugi kipi piyao mi kimiir mhii kwoinim opair kipi nwo. Niingaka. Kima Adi Komii siir siyiu miiyik iiirin donkworinukripkai.

4 Mi iiya siyiu biyieki kimiiram kinankiuwi mi kima wa niriiyiu boini mi kima wi nhiekaka nwowi saiirsiyin, aniya? Niingaka.

5 Mi kimiir kwoinim ina yaingwo owouu iuguskiyim ti yaiyim Adi Komii siya kimiir boinkiyim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam, aniya? Bidi bidiniya inkamin Yokwo Komii saiir winin Adi Komii siir yai imiirin siya hiniina win boinkikin,

Kima kariir yinisisimkim, Biiyan Inkam Komiiyin siya kigninkinki hikim kimiiramin kima haiyam mi kima nwoki ididim dimin biyieyim kima tirim simiirsiyin yio siya kiriirar grab haiginiuwi mi adin siir yinisimin igao yai siir boinaiginiuwiyin mi siir hiriinan mi kima hikak kipi nwo mi piugi kipi mi piyao ti siyiuin Adi Komii siya tiriyin kimiirsiyin. Mi kima ha kipi naingwo ti diminin yio dimin komii rani. Niingaka.

6 Dimusi rani, iikamim Adi Komii siya simiiram naingwokwonanaeiyim siya simiirin hik pa kigninkin haigi mi siya simiirin siyiu miiyikim pa niisiimauuwi. Mi iikamim Adi Komii siya kigninkin haiiyim hik mi sima dinokninkin mi yim siirar yinisisimkim.

7 Mi hiriinan kiniuwi kima dokworinu hikim Adi Komii siya kigninkinkiyim kimiiram kima haiyam. Siya kimiirar grabaiginiuwi siir yinisimnan mi kima siir yai aiirar sibgu wakaeyokna. Mi ti hikim kima haiiyim, yim Adi Komii siya kimiir niisiimauuwi kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya ha naingwowi kima siir yinisisim miiyik nwowim mi kima siyiu miiyik dwo. Yipiki adkin siir yinisim iiir tio karamae nwowin, ha? Niingaka. Ad nwirkin siir yinisim iiir bi kigninkinkin, sima simiir yinisisim imiirin ha tiowikim.

8 Ad whiekakim sima simiir yinisisimim pa sibgu grabi mi adim sima kimiir sibgu grab karam nwowi mi sima wi siir yinisim kiin nwo rani. Niingaka. Yim wi mwraomii yin nwowi.

9 Mi krima ti siir daingwo mi krimiir adim nu tiranim sima krimiirin krimiir siyiu biyie imiirsiyar grabaiginiuwikim. Krima simiirsi nwoki ididim mi krima wa ninokninkinim

sima ini krimiir kou ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiir adim nuanim simiir haiburin mi ini kougikou siyar ywowin mi krimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin simiir adin yio Adi Komii siyairgin. Mi hiriinanki niuwi, krima siirar kigninkin krimiir siyiu biyieyim krima tirim wi siyar nwoki grabaiginiuwim mi krima wi omwai saika nwoki waiyayokiyokiiyim.
10 Krimiir adim nu tiranim sima krimiirin ii priei bi grabaiginiuwikim krimiir siyiu biyie imiirsiyin iiya krima yinisim sapisap nwowiyim mi sima simiir kwoinairga naingwo diriraerarikim, siyiu miiyikin krima nwowamin siirin. Mi Adi Komii siya hiniin bi tirikin. Siya krimiirin siyiu miiyik iiirar grabaiginiuwikin iinokiinokin mi siya krimiirin, wadieyar mi whindiraerar haiginiuwikin. Mi krima wi dimin whirki swoki kimbu rani, siir hiriinan.
11 Mi iiya Adi Komii siya krimiir siyiu biyie imiirsi grabaiginiuwiyim mi krima hik prasae bi haigim. Mi ta ii aiirin krima mairgimairga bi nwowikin. Niingaka. Mi mhoiiya ta siya graba krimiirin wi saeya whindiraerar haiginiuwi siyiu miiyikin. Mi krima wi wadieya nwowi. Mi krima wi iripar nongwomamair aekiyami. Iriig.

Mi krima wi mintarao Adi Komii siirin digiumii kipi haimriiyiugig.

12 Mi krimiir nhirim ini piyaowim Jisis Krais siir yai aiir wakaeyokna apim. Ini iikamim aru maeyauanki napnaniiyim mi igrib paimwo ignanaokak ha naokiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya dimin biyieki kimiir nokwoniinwomwiirninkini mi kima wi kimasiyar kipi naingwoyimyokna. Mi kima Krais siir yai aiiramin wi haini wakaeyokna ap bwakainam kima tira saiir hiriinan.
13 Mi kimiir siyiuin kima tiriyin sibgu mintirao piki hiniin siyiu ikin kima sibgu apanin ti nu iiirin. Mi kima siyiu miiyik sibgu tiri mi iki iikamim aru maeyau namam minim sima kimiir swoki kigi, kima Adi Komii siir siyiu iiir sibgu wakaeyokna api mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siiramin wa mi aingwowi.
14 Mi kima iikam nhirmaka dongwomamair ae. Mi kima siyiuin Adi Komii siya naingwowiyim kima napam siirarar dap iski. Dimusi rani, kima siyiu miiyik imiir sibgu ap karam nwowi kima wi Biiyan Inkam Komiiyin saika nwo rani. Niingaka.
15 Kima kimasiyar mintaraona wim wi iki dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya diriraerar haiginkwokinim wi simiir hai karamae pi nwowisi. Mi inkam nwirki kimaka nwowi mi siya Adi Komii siir yai aiirin hindara nitkii iuguskii mi kimiirin siya yaeya yai nowimwarkaiyiuwi mi yaeya siyiu biyie whir mi owimwarkaiyiuwi mi kimiir iikamim sima siir yai aiir wakaei mi simiir naingwo tibmii kiina ha nitkiigii mi yio ti hiriinan siyiu biyie iiir kipi tir.
16 Kima kimasiyar mintaraona kima hii hinda kipi priinanae priinanae. Mi kima ha kipi naingwo Adi Komii siir dimin taeminim yim dimin komii rani. Biiya Isokin si tira saiir hiriinan. Niingaka. Siya ha naingwokin, ti yaiyim brougae Ebrahamni siya hauuwim yim yai komii rani. Mi siya dimin miiyik miiyikim siir ad ieya hauuwam tirim siir nomousimin siir asi kigninkin haigikin, ti diminim mi dimin kibi kibiyim Adi Komii siya hauuwanim siir mhoiiya, siya simiirin warar yinkin hauugi. Mi iiya siya mhiigi naowa siir nomousimin naesim ha hauuwin mi siya ti dimin miiyik miiyikim simiirin ina hauuwin siir. Mi siir kwoinin hiriiyar yaingwo ti naeisimin ini ti dimin miiyik miiyikim simiir haiburim.
17 Kima bidi yinokninkinim mhoiiya siya ti dimin miiyik miiyikim simiir haiyam swoki tirin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hiurworwokai siya ti dimin miiyik miiyikim Iso siir kipi swoki hauu. Mi siya siirin hiniina boinki, kira wi dig nwo rani, kiriirin bidi kiyopsibgikikaigigin. Mi Iso siya siir ad iiiramin nhami nhami bi nougin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hiurworwokaigin tiki dimin miiyikmiiyikim Iso siir kipi swoki hauu. Niingaka. Iriig.

Mi krima Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyoknaei, krima wa nimbiyami mhiu Saiona hiriirin.

18 Mi bidi bidiniyarin iiya Adi Komii siir yaiya winwin kima wakaeya kima kimiir nhwoki kigim mi kimar bi wakaekim, Isrel simiir iikamim simiir hiriinan. Niingaka. Yim sima ti mhiuin Sainai nikiuwiyin siir nitkim. Mi ti mhiuin siir mhiu kiu hirin diminin ini paenan kou hirar niuyan. Mi mhiuin siir koua simar kigi waumir yhiuwinana siir kou hir nwowi ya ini niibwomambwonan ywonama. Opud naoki nindurunankainaiiya ini hiniin ywowa.
19 Mi simar wakaeki, inkamin ti mhiu kiu iiir nwowin kidin pi maskii. Mi ta saiir mhoiiya, simar wakaeki, inkamin ti mhiu iiir nwowin kauwok boinkiyin mi iiya Isrel simiir iikamim sima ti inkamin mhiu kiu hir nokwo kauwokiyin siir yai aiir wakaeyim, sima nidid prasae bi kinkim. Mi sima Moses siir boin, krima pi nididi siir yai aiir swoki wakaeyim.
20 Mi sima nidid prasae bi kinkim Adi Komii siir yai aiirsiyin, siya kauwok boinkiya simiir saiirsiyin. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, wig biyie kam biyie yinisim nwirkin mi wraisu biyie irkin ti mhiuin siir kingiin niti mi siir napririri kima siirin wi siiyani kaiyimik aoki.

21 Ti iikamim ti dimin iiir kigim, sima nidid prasae prasae bi kinkim. Mi yio Mosesin hiriiyar mi boin, an kara iriipi hiriinan nidid prasae bi mi kinkin.

22 Mi wim kima ti iikamim ti tariinan Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, wim kima ti mhiuin siir bi nitkim, wim kima wi mhiu whirin Sainai nikiuwiyin siiram nitkim. Omin Adi Komii siya nwowin ninomor kou hir, sima ti om iiirin ha dapikim om Jerusalem, omin paekwosim whiekakiwhiekakim iripa sima nongwomamair aeiyin krima nitanin siir.

23 Wim kima iki Adi Komii siir yinisisim whiekakim simakar nitkim, yipiki siir dimin miiyik miiyik imiir haiyanim. Mi kima wi iripar nangiriyiuiuwi mi wi mairgimairga komiigakar nwowi. Adi Komii siya kimiir inigim mi simiir inig ikim, siya bidi winim siir yokwowa ninomor kou hirana saiir. Mi siya ina ninokninkinin, yipikin siir yinisimin. Wim kima Adi Komii siiram bidi yitim. Adi Komiiyin siyairgin, yipikin iikam whiekakim simiir kigirkakanin. Mi iikam ombud komiiyin simiirin wi siyar hidi. Mi iikamim biiyanim, yipiki biiya Adi Komii siya boinim hiniin dimin whirki bi kimbugim sima wi saikar nwowi siir om iiir.

24 Kima Jisis siiram nitkim inkamin krimiir kaoprigi okwowiyin. Adi Komii siya yaeya kitibmii boin win hauugikin mi yio siya kimidiniya krimiir kwahauugi, krimiir whinkinsiis haiginiuwam Adi Komii saika krima nongwomamair aekiyamam. Siya bidiyar yaowin, siir nhie aeya naokiinaiiniyam. Mi bidi bidiniyarin, inkam nwirin Ebel nikiuwiyin siya naowa mi siir nhieya ina mi aokiinaiinama. Mi Jisis siir nhieya ini Ebel siir nhieya saiir haibura. Mi Adi Komii siya Ebel siir nhie aiir kigiyin mi siya Ken siirin io prasae prasae bi nwokin. Mi siya hiniina yaingwo, ti siyiu biyie hiriinanin Ken siya tirkiyin yio miiyik rani. Mi siya siirin siyiu biyie ina swoki tir haiginiuwin. Jisis siir nhieya Adi Komii siya krimiirin saiirsiyar nanmaiwarkainakin.

25 Kima kimasiyar mintirao wim wi yaiyim Krais siya boinmimauuim kimiir simiirin wi digiumii pi haigingigisi. Biiya Adi Komii siya ti mhiuin Sainai nikiuwiyin siir nokwowin mi siya siir yaiyim iikam imiirin hirar nokwo boinmimauugi. Mi iikam nhirim yim ti yai imiirin ini yimiiyiuwim. Mi sima ta Adi Komii siya tirbumbu haiginiuwa simiir saiirsi nidamim ini siyiu karam ywowin. Mi nim krima ta siya tirbumbu haiginiuwa saiirsi mi idamim wi piki hiniin siyiuin si mi idami krima siir yai aiirin digiumii haimriiyiuwi, ha? Niingaka. Siya Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitkin, krimiir digworaekwo whiekakim simiir boinmimauuwam. Mi nim krima nidamni siyiu karamka. Niingaki niingakiinga.

26 Mi biiya iiya Adi Komii siya mhiu Sainai hir nokwo boinmimauugiyin siir yai imiir, nu ini warar kiisiskiyin. Mi tariinanin siya ini yaeya yai kwir swoki bingikaiyin. Kara wi nu siirara tirki rani, siya siyar kiisisam. Niingaka, kara wi nu ninomor sowiirar tirki mi wi sowar kiisiswowi.

27 Mi ta yaiya saeya hiniina boinka, kara wa swoki tiri, saeya krimiirin hiniina niisiimauuga. Biiyarin iiya Adi Komii siya nu iiir nonkwokwokiyin mi mhoiiya ti nu iiirin mi digworaekwo whiekak ikim simiirin siya tirkii, sima wa kiisiskii. Mi digworaekwo whiekakim wa digiuguskii. Mi digworaekwowim iki wara kiisis karam nwowim, yim Adi Komii siya simiirin wi hiriiyar kigninkin oki.

28 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krimiir hauuwanim yim ini siir om hirar nwowim, omin iikam whiekakim mi digworaekwo whiekakim simiir kigirkakiyin siir. Mi yim ti digworaekwowim yim wi wara kiisiski rani. Niingaka. Mi krima simiirsiyin mairgimairga komiigakar dwo. Krima Adi Komii siir inigin asi hainanprapraskii. Krima siyiu miiyikin siya naingwowiyin krima tiram siirsi hainan prapraskii.

29 Mi krima wi hiriinan digworaekwowim simiir asi tiri. Dimusi rani, krimiir Adi Komiiyin siya ini paenan ywowin digworaekwo whiekakim pi siyar niugisinki. Mi digworaekwo whiekakim mairgimairga siir nwowaiginiu karam nwowiyim, simiirin wi siyar niugisin iuguski. Ɨriig.

13

Kima krimiir akamim simiiram naingwokwonanaei.

1 Mi kima kimiir akamim Krais siirim, simiiramim hiriiyar daingwokwonanaei.

2 Kima iikam nhirim om whiranki nitiyim simiirin igi haigi idwokaigi. Dimusi rani, biiya iikam nhirim sima ti hiriinan siyiuin siir bidi tirim. Sima bi ninokninkinkim ti inkamim igi sima haigi idwokaigiyim yim paekwosim imairgim Adi Komii siir om hiranki nitkim. Mi iiya sima kimiir omaka nitiyim kima ninokninkin karamaeka. Niingaka.

3 Mi kima iki iikam nhirim maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hiugripkiikikaigiyim, simiirsiyin naingwoyimyok prasae kipi kin. Kima hir wara ninkin oni haniinaka. Mi kima iki iikam nhirim iikam nhirkim nonkwobumbuninkin haiginiuwiyim simiirsiyin naingwoyimyok prasae kipi kin, kimar haini haniinaka, ta hika.

4 Kima ha daingwo onkworinunani nonkwonani siyiuin yio siyiu biyie rani. Mi kima nonkwonani, siyiuin siir kipi haiburgik. Mi hii kipi priinanaeyam. Dimusi rani, kima ti hiriinan siyiu biyie iiir tiri, kimiirin wi Adi Komii krimiir Wanin siya hidi.

5 Kima umir hoimgak haiyim kipi kigmair. Diminin kima haiiyin kima hiniina daingwo, yio ini mi owin. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa saeya hiniina boinkika. Kara wi kimiir haiburgig rani. Mi kimiirin wi digiumii haimriiyiugig rani. Niingaka. Kimiirin wi karar mi kigriraowi.

6 Adi Komii siya ta hiriinan yaiya minam boinkikin, krima nwoki inokninkinim. Adi Komii siya ini krimaka kingiina nwowin. Mi krima iraka nwiraka kingiin dwo. Mi krima hiniina boin,

Krimiirin Biiyan Inkam Komii siya whinkinsiis haiginiugin. Mi krima siyiu biyieyin iki iikam ima tiriyin krimiir, siirsiyin kipi nidid.

7 Mi kima iikamim biiyanim simiiram ti swoki aingwoki. Krimiirin simar sibgu kigriraokim mi kimiirin sima Adi Komii siir yai miiyik miiyik imiirar boinmimauugim kima dimin taeminim sima tirim mi siyiuin sima sibgu apim Adi Komii siir yai aiir siiram ti swoki aingwoki. Mi wim kima ti siyiu hiriinanin sima tirin siirar timi ap.

8 Mi kima Krais siir yaiya biiya kima wakaeya saiir sibgu wakaeyokna ap. Dimusi rani, Jisis Krais siya wi hiriiyar nwoyokiyokiii, iinokiinokin siya wi wara kisina rani, yaeya nwowamin. Niingaka. Mi siir yaiya siya mi boinmamauuwa saeya wi wara kisina rani, yaeya, wi hiriiyar mi okripkaigi.

9 Mi kima kimiir kwoinim kipi kiwaki, iki yaipai yaipaiyim iikam nhirkim sim boiniyim biiya kima wakae karamae nwowim kimiir kwoin imiir kiyaiyamin, yim sima minam tiri, kima Adi Komii siir yai kibiya digiumii saiir haigingigim. Mi iki dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya tirim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Yim minam tirkim kima Adi Komii siir yai aiir nwoki wakaeyokna apim. Kima tira saiir hiriinan. Mi ti yaiyim iki iikamim sima boinmimauuim naeni siyiuin si, yim dimin komii rani. Mi ti hiriinan siyiuin siir tiriyim, yio Adi Komii siir yaiya saiir bi sibgu onkworinuwikin. Niingaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa krimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi, kima sibgu okworinuwamin.

10 Jisis siya paeyin hiiniya nirioninkinin siirin minam naokin, kimiir nanmaiwarkainaim. Mi iikamim sima Moses siir yaiya saiir wakaeyoknaei mi wraisu hirii hiriiyar nisomsom aokao ninkinimiiyaenanaei Adi Komii siir, ya hiniinga, ta Jisis siya naonama paeyin hiiniya nirioninkinin si wi dig di nwowi, simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyopri-imdiyiumiigiyim. Mi sima hirii hiriiyar tiri mi ta Jisis Krais siir miiya simiir whinkinsiis haiginiuwim wi dig nwo rani. Simiir dimin biyieyim simiir haiyopriimdiyiumiigiyim. Niingaka.

11 Mi prismi biiyan inkam komiiyin siya pi wraisu nhieyim sim nisomsom aokaowim, pi simiir haii. Mi siya ti nhie imiir haiiyin mi siya pa napninopkainami Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirmin whirminki kimbu karam nwowa saiir hiriir, maeyaua Adi Komii siyar nwowiya saiir. Mi siya ti nhieyim pi hii idwo hir nini haiginiuwi, dimin biyieyim iikam ima tirim simiirsi. Mi ti prismi biiyan inkam komiiyin siya wraisu imiirin pris inkam nhirim simiir hauugii, sima nani anagiuwim, om komii siir yaba maeyaua sima niinanakninkina saiir. Mi ti diminin Krais siya tirin, yio iriipi hiriinanairgin.

12 Mi Jisis siya omin Juda iikam sima nwowiyin siir yaba hir naokin, maeyaua sima niinanakninkina saiir. Mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi iikam krimiir dimin biyie biyieyim saeyar yiinaki. Mi krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae saeya nwoki owaiginiuim siya maeyau bwaekii idowiiya hir naokin. Dimusi rani, wraisu sima naoni haniinaka, tasi siyar nao iskiyin. Mi siya siir piu aiirar ninkinimiiyaekin Adi Komii siirin.

13 Krima biiyin iikamim simiir yai imiir kipi wakaeyokna yaiyim biiya Adi Komii siya hauuwim, Mosesni. Krima Krais siir yai imiiram arar dinmiininkin kripkai. Dimusi rani, tiki iikamim biiya Moses siir yai aiir wakaeyokna apim, sima Krais siir nikwowaisiigim. Mi siirin, sima yisomkiyitkaigi. Mi iikamim, krimiirin wi hiriinan siyiu biyie iiirar mi tiri biiya Kraisni sima tira saiir hiriinan. Yio tiriiginin yio dimin komii rani.

14 Krima dimin taeminim biiya Moseski si napim simiirsi kipi nidid simiir haiburgigsi. Kima dimin taeminim simiirin haiburgig. Dimusi rani, ti nu iiirin, krima om karamaeka krima nwoyokiyokiiyim. Mi om kibiyin Adi Komii siya diriraerarin mhoiiya krima nwoyokiyokiiyanin krima siiramar nwowi.

15 Mi krima iinokiinokin mairgimairga dwonanae. Mi Adi Komii siir inig iiirar dokboin praprasnanae. Mi siir inigin siir timi boinmamauu iki iikam nhirim simiir. Dimusi rani, ti dimin komiiyin Krais siyar tirin siirsi. Mi ti dimin hiriinanim krima tiriiyim krimar hauunaeiyim yim ini wraisuim Adi Komiini, krima ninkinimiiyaeiyim ini simiir hiriinan ywowim.

16 Mi iinokiinokin kima irni nwirni whinkinsiisam daingwo. Yio ti hiriinan siyiu kibiyin yio ini nae kibi kibiyim iikamkim sim ninkinimiiyaeiyim Adi Komiini mairgimairga siya nwowam ini simiir hiriinan ywowin.
17 Kima kamim yipiki kimiir bii nwowiyim mi kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap. Mi sima kimiir kigriraowi mi kimiir whinkinsiis haiginiuwi. Mi mhoiiya simiirin wi Adi Komii siya hidi siyiuin sima kigriraowin siirsi. Mi kima simiir yai imiir sibgu wakaeyoknaei mi sima ta miiya kimiir kigriraowiya saiirin wi nwoki sibgu kigriraowim. Mi kima simiir yai imiir wakaeyokna karam nwowi mi simiirin digiumii haimriiyiugigi mi sima ta mii aiiramin, wi mairgimairgakak nwo rani. Mi sima wi kimiir whinkinsiis rani, Krais siir yai imiir wakaeyokna apim kima tira saiir hiriinan.
18 Kima Adi Komii siiramin krimiir whinkinsiis haiginiuwamin, hirii hiriiyar kwisboinanae. Dimusi rani, krima dimin biyie whir bi tirbugin. Mi krima wi nididgak ha nwo rani. Ɨinokiinokin krima siyiu miiyikin, siirarar mirii ninkiyaenanaeikin.
19 Kara kimiirin dimusi boinwirwirkripkai rani. Kara minsi boinwirwiri, kima Adi Komii siiramin hoimgak kwisboinanae kariir whinkinsiis haiginiuwamin, kimiir swokini kignakisasauuim.

Kima Adi Komii siiram kwisboin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwim.

20 Adi Komiiyin yipikin iikam krimiir nwo haiginiuwiyin hisranua Jisis siirin ie hiranki siyar hidninsiin idwokin. Mi siya ini omwaiyar swoki waiyain. Mi siirin siya yokmwin okwo haiginiu, krimiir Biiyan Inkam Komii nwowam. Inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. Mi siirin siya nokmwin okwo haiginiugin krimiir kigriraowam. Dimusi rani, biiya siya bidiyar yaonamin. Mi siir nhieya bidiyar yaokiinaiiniya krimiirsi, ya tariigina ya kitibmii boina biiyana Adi Komii siya nimbingika ya saiir kirie haiginiugika. Mi ta Adi Komii siir yaiya ya wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin saeya wi siir kwoin iiir kisina haigi rani. Niingaka.
21 Kara ha naingwowi Adi Komii siya dimin miiyik miiyikim wi kimiir nwoki hauuwim kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima wi digi digar niki owim dimin taeminim siya boinim krima tiram mi kara ha naingwowi Jisis Krais siir kirieni miiya siya naingwowa kima miriiya saiirin wi siya nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi krima Jisis Krais siir inig iiirin iinokiinokin hiriiyar hainananae. Kaimwoka. Ɨriig.

Nikopkaigiyan yai aeya.

22 Ti kariir akamim, kara kimiirin minam boinkikin, kima ta yaiya saiirin sibgu wakae ta yaiya kara kimiiram winkiya saeya yai priei rani. Ta yaiya kara winkiya ya kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiugika.
23 Mi kara ha naingwowi kima whiekakarin dinokninkin, krimiir akam kibiyin Timoti, kam biyieyim sima siirin maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hirankar nonkwo iuguskikin. Mi siya kariir oma tiriirin nimbinisasauugiswo mi siirin wi kara pi yikiunaniyin kimiir nini kignakiyamin.
24 Kima iikamim kimiir kigriraowiyim mi iikamim naingwo tibmii kiin ikim kimiir warauranim kima simiir dokboinmamair. Mi krimiir akamim nu Itali hiranim yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim, yim sima iriipi hiriinan kimiir mi okboinmamairgikim.
25 Adi Komii krimiir Wanin siir naingwobumbuwa ini kimakar nwowa. Ɨriig.

JEMS

Ta yokwowa Jisis siir nomousimin Jems nikiuwiyin siya winkika siir nomiiyauwim Judamiyim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram yipikim hinda tinda nwowim simiiram. Biiya Jems siya hiniina bi naingwokin Jisis siya Kraiskin. Niingaka. Mi nhirim yim hiniina naingwokin, siya Jisis siya naowa saiir mhoiiya naingwo tibmiigikin Jisis siiramin. Mi mhoiiya siya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiir kigrirao. Mi Jems siya ta saiir winkiyin mi krimiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya yi siyiuin wadie krima sibgu owanin yio siir niisiimauugin. Ɨriig.

Yokwowa Jems siya winkiya saeya

1 Kara Jemskin, yipikin Adi Komii krimiir Wanin mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais sowiir mii niinga priimiriiyan inkamkin. Kara ta yokwowa iikamim Isrel kimiirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim hinda tinda nwowim kimiiram winkika kimiir nokboin mamairgika. Ɨriig.

Diminim yipiki krimiir kwoin imiir kiyaiiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwam Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apam sima

2 Ti kariir nomiiyauim, iiya ti dimin biyieyim nu tiranim kimiir kwoin imiir nipiyaokiii mi kima wi mairgimairga nwo karam kipi nwo.

3 Mi kima wi mairgimairga dwo. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim ti dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiuwanim yim whoimoni rani mi ti dimin taeminim kima naingwo tibmii kiinim mi kima wakaeyokna apiyim mi kimiirin sima whinkinsiis haiginiuwi mi ti dimin biyieyim sima wi kimiir nikwowaisii rani. Mi ta hiriinan saiirsika mi kimiir kwoinim wi kirie hiriiyar nwokripkai mi Adi Komii siirim wi hiriiyar sibgu wakaeyokna apim.

4 Mi kima kimiir mhii kwoinim kipi nimiiyiu, kimiir kwoinim ti dimin hiriinanim simiiram ti kiwaki kimiir whinkinsiisam mi ta hiriinan saiirsika, kima wi siyiuin iikamki sibgu mwriiiyim wi siir nwoki owim. Mi wi dimin taemin whiekakim Adi Komii siirim, wi simiir nwoki sibgu wakaeyokna apim. Ɨriig.

Inkamin kwoin miiyikam whaowaeiyin siya Adi Komii siirim srii

5 Kimiir nhirim kimaka waraur nwowim sima dimin miiyikim mi dimin biyie ikim simiir sibgu ninomokninkin karamae nwowi, sima Adi Komii siirim srii mi siya simiirin wi ti simiir whindiraerari. Mi Adi Komii siya wa whinkinsiis haiginiuwi sima ti dimin imiir ninokninkinamin. Mi siya hindara bi kintioae hauuwikin siir diminim mi iiya sima siirim sriiiyim dimin taeminim siya bi nikwao boinikin. Niingaka.

6 Mi yipiki Adi Komii siirim sriii diminam sima hiniina daingwo tibmii kiin Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi diminin sima sriiyin siirin. Mi sima naingwo tibmii karam nwowi mi yim ini diminim hininki kaiyiprimdipuwiyin ini siir hiriinan ywowa whii komii solwara hir mi sima ninokninkin tani Adi Komii simiirin wi diminar namisi tiri iyie? Wi tir tani.

7 Mi ti iikam hiriinanim yim ha kipi naingwo Adi Komii siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi dimin taemin simiir hauuwi. Niingaka.

8 Dimusi rani, simiir kwoinim pi naingwo isiiskim mi sima kwoinim whowisa nwokim mi sima dimin whirki whiruwam bi naingwo tibmii kiingim. Niingaka. Ɨriig.

Iikamim digworaekwoki naokingugu nankaiyim mi iikam paeprikab ikim simiir yaiga

9 Yipiki krimiir nomiiyauim simaka nwowim iikam paeprikabim sima mairgimairgar dwo. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. Mi simiir inigim wi Adi Komii siya hainanprapras haiginiuwi.

10 Yipiki krimiir nomiiyauim digworaekwoki naokingugunankaiyim sima ti digworaekwo imiirim kipi mairgimairga. Dimusi rani, mhoiiya sima wi simbi naonami, kipa swokiiya ii priei nwo karam nwowiya saiir hiriinan. Mi ti simiir digworaekwowim yim wi tirar niyopgrirgingigi.

11 Mi nugakin kip saeya bimbiuwi bi nwowiyakwokika mi bie siya pi whwoki mi ta kip kibiya pa waiwiski mipa houginami. Mi inkamin siir digworaekwo imiiramar nanmainonkwokripkaiiyin, yio ti siyiu hiriinan kaimwowin kipki waiwisiyin ini siir hiriinan ywowin mi siya wa naonami. Mi krima krimiir digworaekwo imiirim kipi naingwokwonanaei sima whinkinsiis haiginiuwam krimiirin, wadie krima sibgu owam. Adi Komii sasairgin krimiir whinkinsiis haiginiuwanin. Ɨriig.

Kima kimasiyar mintiraona ti dimin taeminim, kimiirin wi sim pi kinankiuwisi

12 Mi yipiki kirie hiriiyar nwowi, iiya dimin bibiyieki simiir kinankiuwi mi sima wi mairgimairga dwo. Dimusi rani, dimin biyieyim sima bidi ikwowaisiigiyim. Mi ta hiriinana saiirsika, Adi Komii siya simiir kwoin imiir tirki, sima siir kwoinan nwowam mi sima wi saika nwoki sibgu owim. Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin. Yipiki siirim naingwokwonanaei mi sima wi saika nwoyokiyokiikaeyami.

13 Mi iiya dimin whirki inkam nwirni kwoin nipiyaokiii mi siya dimin biyie ha tiri mi siya wi ha kipi boin, Adi Komii siya kiyaiigin siir kwoinin siyiu biyie tiram. Niingaka. Adi Komii siya inkam nwirni kwoin bi swoki kiyaiigin dimin biyie tiramin. Yio hiriinanin Adi Komii siir kwoinin saeya bi kiyaiigin mi siya krimiirin wi dimin biyie ha tir tani. Niingaka.

14 Mi dimin biyie biyieyim yipiki irira nwoniraki naingwowiyim, sima kiyaii simiir kwoin imiirin mi sima dimin biyie ha tiri, inkamin diminin wraisuam kiyauhaigingigiyin siya nakaiyam ini siir hiriinan ywowin.

15 Mi krima krimiir kwoinki naingwowiyim simiirarar napi nim wipi kigugu iuguskii. Mi krima dimin biyie imiirarar tiri nim wi pi naowi.

16 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kara kimiirin niksisae rani. Mi kima tiri, wim wi pi naowi. Kima daingwo omok!

17 Dimin taemin miiyik miiyikim krima haiwiniyim yim Adi Komii sasair hauugikim. Adi Komii siyar nonkwokwokikim bie bwan mi nauun ikim. Mi yim tiriiginim ini hindara napiyokwii irkakim mi aknain minim, simar kisisaena oyokiyokwiii paiidao priei haruwa priei haruwa nwowamin mi mipi nii aeya niti mi krimiirin pi haini haiburgigi. Mi yio Adi Komiiyin ti hiriinan tani. Niingaka. Bi kisisaenaeikin siya krimiir haiburgigamin. Niingaka. Siya dimin miiyikim simiirarar tirikin siya dimin biyie wara bi tirikin.

18 Mi ta hiriinan saiirsika siya wi siir kwoinkar asi naingwo tiri krimiirin mi krima wi siir yinisimar nwowi. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim yipiki siya nanaakninkii haiginiuwim simiirsi, tabnidnan, simiir nhirim biiyin pi sima higii mi nhirim yimbiya mi higi mi Adi Komii siir kwoinin yio ini iriipi hiriinanar mi owin krimiir iikam nhirim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim yim ini hiriirnan ywowim iikamim omom omomanim simiir nhirim mi mhoiiya nhirim yimbi haniingin mi wakaeyokna api siir yai imiirin. Iriig.

Mi yaiyim kima wakaeyim kima simiirin wakaeyokna ap

19 Ti nomiiyauim naingwo tibmii kiiniyim kima ti dimin taemin imiirin dinomokninkin. Mi iikam kima irira nwonwira kimiir wiinim amira dwo ti dimin taeminim simiir wakaeyam mi ta hiriinan saiirsika mhoiiya kima boini mi kima wi io nwosisauu rani, iikam nhirim simakan mi simiirin wa mi okwao boin tani. Niingaka.

20 Mi ti hiriinan dimin taeminim yim wi iikam sima whinkinsiis haiginiu rani, sima wakaeyokna apam dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim krima wakaeyokna apam mi nhirmi niisiimauuwam.

21 Mi ta hiriinan saiirsika kima dimin biyie biyieyim kimiir kwoinau nwokaiiyim yipiki kimiir tiriyim dimin biyie imiir wakaeyokna apam simiirin digiumii ti haimriyiugig. Mi kima yaiya yipiki biiya Adi Komii siya kinirkaimauuwa saiirara wakaeyokna apamar daingwo. Mi tariigina kimiir kwoinbud imiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi iinokiinokin Adi Komii saika nwoyokiyokiikaeyamim.

22 Mi kima, kima kimar kipi swoki iksisaena hiniinin Adi Komii siir yai aiirarar mi wakaei ya ini digar mi owa. Niingaka. Kima hindara wakaeyokna apiski. Mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim.

23 Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiirara wakaeiyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowim yim ini inkamin yipiki siir aknain aiir kigiyin opnaini hiniin siya kipiiyapii nwo rani, ini siir hiriinan ywowim.

24 Mi mhoiiya siya pi ha namkii mipi kimiminki rani, pa swoki kwanaingwo owouugii siya paniin paniina kigin siya siyarin. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeiyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yim ini ti inkamin yipiki siir whwonkamin tainakiyinan nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi sima wi simiiram kiwaki rani, ti dimin biyieyim simiir haiburgigim mi siyiu miiyikim simiir napim.

25 Mi yipiki Adi Komii siir yai kibiyim biiya kamim sim winkiyim Yokwo Komii saiir simiir simiira mwainanaeiyim yim ini ti inkamin siir aknaina saiir saiira kaonanaeiyin ini siir hiriinan ywowin mi ti yaiyim simiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi ti dimin biyie biyieyim simiir haiburgigim. Mi mhoiiya sima simiir naingwowi mi simiir naingwo owouu karam nwowi mi simiirin hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi simiir nokboinmamair haiginiuwi.

26 Mi nwirki ha boini siya Adi Komii siir siyiu iiir napi mi yai bibiyie whiekakim ha boini
mi yio ti inkamin yio niksisaeyaki waiwiigin. Yio siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siiram
wakaeyokna apiyin siir kiyipsibgi haiginiugin mi siya bi sibgu aingwo omokin.
27 Krimiir Adi Komiiyin siya krimiiramin minam naingwowi krima wadie sibgu owim.
Siya krimiirin ti hiniina boinkikin, wig igabieyim mi yinisisimim yipiki ad yopii karamaeyim
simiir whinkinsiis haiginiu mi hikar timi hai mi yaiyim simiirin siyiu biyieni kipi nwo. Iriig.

2

Krima iikam whiekakim simiiramin hiriinankinar daingwokwo irkak

1 Ti kariir nomiiyauim, kima krimiir Biiyan Inkam Komiiyin kirie komiigakin Jisis Krais
siirar wakaeyokna apiyokiyokii. Kima iki siyiupai siyiupai nhirim sim niisiimauuwi iikam
imiirin, yio siyiu miiyik rani. Tiki hiriinan siyiuin Jisis siya boinin yio siir siyiu ieya rani.
Niingaka.
2 Mi inkam nwiso sowa nitswowi maeyaua Adi Komii siir inig hainaniya saiiram mi
nwirin yiuis miiyik iinani mi nwirin paeprikabgin yio yiuis biyie iinani maeyaua kira
nidwokaiya saiir hiriirin
3 mi kira ti inkamin yipikin yiuis miiyik niinaniyin siir boin wini kira ta biigibiiyan ipiiya
saiir didwokai mi kira inkam paeprikabin yiuis biyie niinaniyin siir boinkii, ni kira pi nu
niinga didwo.
4 Mi yio ti hiriinan siyiuin kira tirkiyin yio siyiu biyiekibiyie iiirar tirkin. Mi kira iikam
imiirin idain piu aiirarar kipi hid hiniin yio ti biyiekin mi yio ti miiyikin.
5 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima ti diminim simiir wakaeki.
Adi Komii siya bidi yimbinin iikamim yipikim dimin karamaeyim siir wakaeyokna apim,
sima nonkwowim siir digworaekwowim. Biiya siya ha boinkin ti iikamim wi siya nan-
maiwarkainaei yipiki siiram naingwokwonanaeiyim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei
mi sima wi saika nwoki sibgu oyokiyokwiiigiyamim.
6 Mi kima ti iikam paeprikabim yipiki digworaekwo karamaeyim hik simiir hauuwi.
Dimusi rani, kima simiirin siyiu miiyik bi tirkim. Mi kima iikamim digworaekwokakim
simiir inig imiir dimusi hainankim. Yim sima kimiirin siyiu miiyik bi tirkim. Niingaka.
Yimbi siyiu biyie whir kimiiram swoki tiri, kimiir kiyopsibgiyim mi kimiirin pa kiyitnimnir
hainami, maeyaua yai hidiya saiirim.
7 Wim kima Krais siir inig kibi iiirar niki baptaiskim mi tariinanin ini ti iikam kaimwowim
simar swoki kwikbumbu boinin yai biyie Krais siir inig kibi iiirin. Mi yio ti hiriinan
siyiuin yio miiyik rani, ti iikamim digworaekwoki naokingugunankaiyim simiir inig imiir
hainanim. Mi kima ti hiriinan dimuam tirkim, ha?
8 Mi kima yaiyim biiya Adi Komii siya win boinkiyim simiir wakaeyokna api mi kima
iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei kimamar naingwokwonaeiya saiir hiriinan mi
ti hiriinan siyiuin kima tirin yio siyiu miiyikimiiyik ieyairgin.
9 Mi kima iikam imiir niinikibiri yapayapa nwowamin mi kima nhir imiirim naingwowi
mi nhirim kima simiiram naingwo rani yio ti hiriinan siyiuin yio miiyik rani. Adi Komii siir
yai kibiya saeya hiniina niisiimauuga yio kima Adi Komii siir yai imiir haipridkikaii.
10 Ti iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu komiiyin siir yai kwirni niinikripi yim ini iikamim
yipiki siyiu hoimgak imiirar niinikripim ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya
simiirin wi hiriinan saiirsi hidi.
11 Bidi bidiniyarin Adi Komii siya hiniina boinkin, hii kipi nanae mi iikam nhirmi kipi
mi isomsom aokao mi inkamin yipikin hii nanae karamae nwowin mi siya inkam nwirni
nisomaowi mi yio tari Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakin mi yio ini iikamim Adi
Komii siir yaimwokiyaimwowa saiir wakaeyokna ap karamae nwowim ini simiir hiriinan
ywowim.
12 Mi hiriinanki niuwi kima dimin miiyikmiiyik imiirara boin mi dimin miiyikmiiyik
imiirara timi tir. Dimusi rani, mhoiiya Adi Komii siya kimiir naingwowarkainaei mi ta
hiriinan saiirsika siya krimiirin wi saiirsi hidi, yipiki rirmiiya krimiir nwowaiginiuwim ti
yaiyim biiya siya hauuwim iikam krimiir dimin biyie imiir haiburgigim.
13 Iikamim yipiki naingwobumbu nhirmi niisiimauu karamae nwowim mi Adi Komii siya
iriipi hiriinan wi naingwobumbu kimiir mi iisiimauu rani. Niingaka. Mi hiriinan saiirsika
iikam nhirim simiirsi daingwoyimiyok. Mi kira hiriinan tiri, Adi Komii siya kiriirin wi mi
onkwoniinwomwiirninkin tani. Dimusi rani, kiriir mii biyie imiirsika. Iriig.

Adi Komii siirim daingwo tibmii mii miiyik miriiyim

14 Ti kariir nomiiyauim mi inkam nwirin siya hiniina boini kara Adi Komii siir yai imiiram
naingwo tibmii. Ti diminim siya tirim, yim hiniina niisiimauuwi yim kaimwo rani. Mi

takina siirin wi paniina whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti diminim siya naingwo tibmiiyim siirin wi whindiriraerar haiginiu rani mi Adi Komii siya wi siir nanmaiwarkaina rani.

15 Mi kiriir isidin siir wig biyie kam biyie nwirki naemin karamaeki niuwi mi kiriiram niti mi kira simiirin wi paniina tiri?

16 Mi kira naemin diminim simiirin wa hauuwi, iyie? Wi hauu rani. Mi kira simiirin wi hiriiyar boinki kima dam mi wadieya tini owou. Mi kimiir piuim pi wadieyar nwowi mi kimiir mhiiyim pa kiniugi. Mi kira simiir naemin dimin bi swoki hauugikin. Mi sima wi wadieyar nwowi? Niingakiniingaka. Sima wi wadie nwo rani, sima wi hikar haii.

17 Siyiuin krimiir mhii kwoinki naingwo tibmiiyim Adi Komii siiram yio ini siir hiriinan ywowin. Mi krima krimiir kwoin imiiramar naingwowi mi mii miiyik sibgu mirii karamae nwowi mi krima wi naingwo tibmii kiin tani. Niingaka.

18 Mi inkamin ti hiniina boini, inkamin Adi Komii siir yai imiiram arar naingwo tibmii kiin iski mi mii kibi imiirarar kipi mirii. Mi inkamin mii miiyik mirii mi siir naingwo tibmiiya kirie nwo karamae nwowi mi Adi Komii siya ha boini sowa nwisairarin inkam wadiekinairgo mi ya tariigina ya kaimwo rani. Mi an kara ha boini, inkam nwirin siya mii miiyik bi miriigin mi siya kariirin wi paniina niisiimauuwi siya Adi Komii siirim naingwo tibmiikin, siya wi dig nwo rani. Kara siirin wi hiniina niisiimauuwi, kara Adi Komii siirim naingwo tibmiigin ta mii miiyika kara miriiya saiirin.

19 Kira yipikin hiniina naingwo tibmiiyim Adi Komiiyin nwiruwairgin iinokiinokin omwai waiyayokiyokiiiyin. Kira wadieyar sibgu aingwo tibmiigin mi yio wi dig nwo rani. Yiu biyieyim yim ina mi inokninkinim Adi Komii omwai waiyayokiyokiiiyin nwiruwairgin. Mi sima nididgak bidi ywowim mi Adi Komii siir bidi mi wakaeyokna apim? Niingaka.

20 Kima iikam habwhaowaenankim. Kimiirin pi kara niisiimauuwi, kima hiniina boini kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikim mi mii miiyik miriikim mi ti diminim kima wakaeyokna apim kimiirin wi sima whindiriraerar haiginiu rani, Adi Komii saika nwowim ta hiriinana saiir daingwoki.

21 Biiya Isrel Krimiir brougaeyin Ebraham siya omwaiya niki waiyain, siya siir yinisim yinkamiyinin Aisak siirin ha nikiunamin mi pariiparii siir nisom aowam Adi Komii siir ninkin imiiyaekiyim. Siya mii miiyik imiir miriigin hiniina niisiimauuwim siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wi hiniina boini, siya inkam miiyikin ha sibgu aingwo tibmiikin siiramin.

22 Kima ina ninokninkinim? Ti diminim yipiki siya naingwo tibmiiyim sima whindiriraerar haiginiugin mii miiyik siya miriiyim. Ti diminim yipiki siya tirim simar niisiimauugin siya Adi Komii siirim sibgu aingwo tibmii kiinim.

23 Yaiyim yipiki biiya Adi Komii siya boinkiyim bidi yimbiyamim, ti yaiyim sima hiniina boinkim ti inkamin Ebraham siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyin mi siya ina yaingwo tibmii kiinin ti yai imiiramin. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karam asi boinkin mi siya Adi Komii siirim sibgu aingwo tibmiigin. Mi ta hiriinan saiirsika, Adi Komii siya asi boinkin Ebraham siya siir nomiiyaugin.

24 Adi Komii siya siirin dimin taeminim siir mhii kwoinau hir nwokaiyim simiirarar bi kigin mi siirin ha bi dapkin siya inkam miiyikin. Niingaka. Siya sowiirin whisairar kigin, siir naingwo tibmii aeya siir kwoin ieya mi miiya siya mirii aeya. Dimusi rani, ta hiriinan saiirsi dapkin Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karamae.

25 Biiya iigwira, hii nanaei wiga Rehap Saeya haigiprakaika inkam nwiso Josua siya nikropkiyo kanau kaonakiyam mi sowiirin saeyar sibgu kigrirao mi saeya sowiirin yaeya siyiu whira yikropki. Mi saeya dimin miiyik imiirar tirka mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya saiirin wig miiyik asi dapka mi saeya siirar sibgu wakaeyokna apka.

26 Mi iriipi hiriinan, inkamin yipiki Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin mi mii miiyik bi miriigin, ti diminim siya naingwo tibmiiyim ini niingaka ywowim, ini inkamin naonamin siir hiriinan ywowin mi siir naeyiuin siir piuis biyie aiir bidi haiburgigin. Mi ta siir piuis niinga ini sasa hirar wokinainmimikiya. Ɨriig.

3

Dimin taeminim iikam krima tiriiyim krima sibgu mintirao.

1 Ti kariir nomiiyauim, kima wi whiekakar nwo rani, Adi Komii siir yai aiir nowomwarkaiyiuwamim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim mhoiiya Adi Komii siya krimiirin wa hidi iikamim yipiki siir yai imiir nanaakninki haiginiuwim, siya krimiirin wi yapayapa hidi. Mi ti iikam niingam siya simiir hidi mi wi kiimiiwao kintani.

2 Mi krima whiekakarin dimin bibiyie bidiyar tirim, dimin taemin krima tiram naingwo karam nwowim simiirin. Inkam nwirki yipiki yai bibiyie boin karamae nwowi siyairgin

inkam miiyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi siya ina ninokninkinin siya siir kwoin ieya sibgu owam.

3 Mi iikam krima uridin pi hos siir yai iiir nomboruwi mi siirin pa kiyiririu diriraerari dimin taeminim krima diriraerarim tirim simiirin. Mi krima uridin mirmii kwira kiyikpitkii mi hosin pi warar mi inkin apiriyiugi.

4 Mi krima siyaii komii komiiyim whii komii solwara hir nakiiyim simiir daingwoki. Ti siyaiiyim sima prasae prasae rani mi simiirin pi opudga mi hughainami mi inkamin ta siyaii aiir nindaokiyim pi ti idisim iiirar nonkwo wrieki mi ta siyaiiya pi ti inkamin siya namam naingwowa maeyaua pi hiriiyar nami, paeyin yab nakiiniiyin inkamaka nakiikindimdiyiumainiiyin siir hiriinan ywowin, ti inkamin hinda nakiiyam yaingwo mi ti paeyin pi hiriiyar mi akiiyami.

5 Mi kwiriyaeya ya iriipi hiriinan, ini uridsimin hosni nomboruin mi idisimin siyaii aiir nindaowi ikin, ini sowiir hiriinan ywowa. Mi kwiriyaeya ya dimin komii rani, ya ini yainau nwokaiya dimin kirie kirieyim pi saeya mi kinkikinaei mi piu irkaka saiirin pi saeya mi kigriraowi. Mi ta hiriinana saiir daingwoki. Parid simin pi siyar niuginkikinaei mi niimau mie komiiki windi pi siyar niuginis iuguskii.

6 Mi kwiriyaeya ya miiyik rani, ya ini paenan ywowa. Mi ya ini krimiir mwo bopwo nwokaiya ini saeyar ywo iskiya mi dimin taemin bibiyieyim nu tiranim pi simiirar wakaeyokna diriraerari. Mi saeya ini paeya digworaekwo whiekakim sim niugisiniya saiir hiriinan ywowa; mi kwiriyae saeya pi Setan siir siyiu bibiyieyim simiirar mi wakaeyokna diriraerari mi digworaekwo whiekak ikim mi iikam ima krimiirin wi saeya nonkwobumbu ninkin haiginiuwi.

7 Mi niimauan wraisuim mi ipiyin ikim mi wraisupai wraisupaiyim opnau nwomai ikim yimbi inkamin simiir nonkwo imiiyaeiyin pi siir yai aiirar mi wakaeyoknaei mi ti dimin taemin whiekakim simiir kouin ini inkam ieya ywo iskiyin.

8 Mi diminin whirki whiruakin inkamki kigrirao karamae nwowiyin, ya yai biyie sasairga. Siya saiir kintimdinuwim wi dig nwo rani. Niingakiniingaka. Mi saeya ya saiir kwoinairga naingwo priiboininisami. Mi ya ini mipug biyieyin iikam piyin ini siir hiriinan ywowin.

9 Mi iikam krima Adi Komii siir inig iiirin pi ta kwiriyae aeyar mi hainani mi yai bibiyie iikam nhirmi pi saeya swoki boini, yipiki krimiirin biiya Adi Komii siyar nonkwokwokiyim siir kwoinkar.

10 Kwiriyaeya kwiruwairga, iikam krima boiniya yai miiyik miiyikim mi yai bibiyie. Mi ti kariir nomiiyauim, ti dimin taemin bibiyieyim krima tiriyim mi yim wi kipi swoki tirmimin.

11 Mi op biyieya kausririya mi op miiyik aka sowa ie whiruwanki niti mi sowa wi paniin paniina nwowi, ha? Mi sowa wi ie whiruwanki sowki it rani. Niingaka.

12 Mi am saeya tabnid bi budika mi tab siya iriipi hiriinan am bi mi budikin. Mi iriipi hiriinan op miiyika ieyin op biyieya kwoin kausririya saeya nwomaiiyin siir hiranki bi swoki imbinika. Mi nim krima iikamim iriipi hiriinan, yai bibiyie mi yai miiyik miiyik ikim yim wi yai kwiruwa wi saiir hiriranki nitswo rani. Iriig.

Ninokninkin miiyika Adi Komii siya hauugika

13 Mi iikam kimiir inkam nwirin siya biiyin wi siyiu biyie mi siyiu miiyik sowiirar ti inokninkin, ha? Mi ta hiriinan saiirsika mi ti hiriinan inkamin siya niisiimauuwi krimiirin ti dimin taeminim simiir siyiumwokisiyiumwowin siya tiram naingwokwowim mi siya wi higak nwo rani mi yi siya hiriinanki niuwi, siya siyiuin iikam nhirmiyam naingwokwonanaeiyin mi ha naingwo tibmii apiyin Adi Komii siiram siir dapiski.

14 Mi kira kwoin bibiyie naingwowi mi io whwonkam iikam nhirmi nanaowi mi kira ha naingwowi iikam nhirim simiir whwonkam ida inkam miiyikin ini karar ywowin mi mhoiiya kira ha kipi naingwo kirairgin inkam miiyikin mi dimin taemin whiekakim kirar sibgu inomokninkin iski. Mi kira hiriinan kwoin iiir naingwowi mi kira pi niksisae mi Adi Komii siir yai kibi kibi imaka nantamyiriyiri.

15 Mi ti dimin taemin hiriinanim yim Adi Komii siir hiran tani, yim inkamim nu tiranim simiirairgim, biigibiiyin simiirin yio Setan siya kinkikinakin mi iikamim nu tiranim sima ini simiirar kigna diriraerarim.

16 Mi kima kwoin bibiyie naingwowi mi io whwonkam nanaowi iikam nhirmi mi kima minam warar naingwowi, iikamim simiir bopwoniya kou kimar ywowim mi kima, kima kimar ninii nansaonaei mi kima wi dimin bibiyie whiekakim simiirar tiri.

17 Mi iikamim sima kwoin miiyikin Adi Komii krimiir Wanin siya hauugiyin siirar wakaeyokna api mi sima biiyin wi dimin miiyik miiyik imiirar tiri, ie miiyikin sinwhrie karamaeyin siir hiriinan. Mi sima biigibiiyin wi tiki dimin hiniinim simaka tiri: Mi sima wi iripa nongwomamair aei mi sima wi irni nwirni yaiyar wakaeyoknaei mi simiir kwoinim wa kisina haigi mi sima iikam nhirmisi wa naingwobumbuwi mi wi simiirar mi whinkinsiis

haiginiuwi mi wi dimin taemin miiyik miiyik imiirara tiri. Mi sima iikamim hinda tindanim simiirin wi hiriinan siyaiu miiyikinar tirswowi mi sima wi iikamim yaibwowai nwowiyim simiir hiriinan nwo rani.

18 Mi iikamim yipiki irni nwirni whinkinsiis haiginiuwi mi sima iripa nongwomamair aei mi yim ini iikamim yipiki paenid ninkiniyim simiir hiriinan ywowim. Tikinim yipiki ti hiriinan siyiu iiir tirim yim iikamim simiir kwoin imiir kiyai siyiu miiyik miiyik imiir napam mi yim sima ini paenidim nikii whakiyim ini simiir hiriinan ywowim. Ɨriig.

4

Iikamim yipiki ti nuan dimin biyie biyieyim simiir wakaeyokna apim yim Adi Komii siir sau omomkim

1 Piki hiniin dimin bibiyie ikim iikam kimiir hopswoswowiyim yaii kima kima niniiyam? Kimiir kwoin imar naingwokiiyim mipa tiri diminin kwoin ieya naingwowin mi kima kima yaiiminim pa ninii.

2 Ti diminim kira haiyim naingwowin mi kira simiirin pi hai karamae ywo mi kiriir kwoinin inkam nisom aowam pa naingwowi simiir haiyim. Mi kiriir kwoinin diminin kira hai karamae nwowin pi siirimar naingwokwonanaei mi kira yai pa ninkinwaomwarkii boininaei mi yaii pa ninii. Kira wi ti dimin imiir hai rani. Dimusi rani, kira Adi Komii siir bi sriigin ti dimin imiirimin.

3 Mi mhoiiya iiya kira Adi Komii siirim sriii diminim mi kira simiir bi haigin. Dimusi rani, kiriir kwoinin miiyik rani mi ta hiriinan saiirsika, kiriir kwoinin dimin haiyaramar naingwowi mi kira kiriir kwoin biyie wakaeyokna apim mi dimin biyie imiirar nwoki tirim.

4 Kima yipiki iikam biyieyim digiumii Adi Komii siir haimriiyiugigim. Takana ya ini wiga saiir kam iiir haiburgika mi kam nwiram nama ini saiir hiriinan ywowa. Kima ini dimin biyieyim nuanim simiiram yaingwokwonanaeyim. Mi ti hiriinana kima ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim. Kima ina ninokninkinim? Yipiki iikamkim nuan dimin taeminim simiirim naingwowim, yim ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim.

5 Kima hiniina naingwowi ta Adi Komii siir yaiya biiya kam nhirim sima winkiya yokwoni saeya whisariiya priiboini, ha? Sima hiniina boinkim, ti Adi Komii siir naeyiuin ti krimiir tir nwokaiyin siya krimiiramin minam naingwowi, krima siir siyiu iiirarar napim.

6 Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwi ti dimin taemin biyieyim simiirsi simiir nikwowaisiiyim. Mi ti yaiyim Yokwo saiir tir nwokaiyim sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi digiumii iikamim inig komiikakim iikam nhirmi haiburim wi simiir haimriiyiuwi. Mi siya iikamim yipiki ha naingwowiyim sima inig karamaekim mi simam naingwona karam nwowiyim mi ha boiniyim Adi Komii sasairgin inig komiigakin siya simiir whindiriraerarikin.

7 Mi kima iikamim kimama kipi naingwona mi yio haniingi niuwi kima Adi Komii krimiir Wanin siirara wakaeyokna ap iski. Mi iiya Setan siya kimiir kwoin imiir kiyaii mi kima wa sibgu okworinuwi mi kima digiumii wi siyiu biyie imiir haimriiyiuwi mi ta hiriinan saiirsika, Setan siya kimiirin wa haiburgigi mi wa nami.

8 Kima Adi Komii siir wakaeyokna apamar daingwo iski mi siya wi kimiir kingiina nwowi mi kimiirin wi siya kigriraowi. Kima yipiki iikam biyieyim yai ara nhinkiniyim kimiir siyiu biyieyim digiumii simiir haimriiyiugig biiya kima tirim! Kwoin biyie kima naingwowim simiir haiburgig! Kima dimin biyieyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok mi kimiir kwoinim rirmiiya dwo, iikamim simiir iinaim hiisokiyim mi wadie ha nwokiyim simiir hiriinan.

9 Kima iikamim wi mairgimairga nwo rani, iiya kima dimin biyie biyieyim kima tirim simiiram naingwowi mi kima kimiir mairgimairga wi saiir haiburgigi mi kima wa noui. Kima wa haigingigi kimiir kwoinim digiumii, iiya kima wadie nwowa mi biyie nwo aka.

10 Kima iikamim ti idid mi dimin biyieyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok Adi Komii siir whwonkam ida mi Adi Komii siya kimiirin wi wadie nwowi mi kimiir inigin wi siyar hainani. Ɨriig.

Kima kimiir nomiiyau imiir kipi hid

11 Ti kariir nomiiyauim, kima irni nwirni kipi hid mi niksisae yai kipi boin. Niingaka. Yipiki iikamkim siir nomiiyau imiir hidi mi siir nokwao boini, yio Adi Komii siir siyiu komii siir yai imiir haimriiyiugim. Ti diminim yipiki siya tirim yim ini siya boinan ywowim, siir yaiyim ini kougikou mi ini wadie ywowim. Mi ini Adi Komii siir igsop aiir yokwokairina. Mi kima hiriinan tiri kima Adi Komii siir siyiu komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikim. Mi kima pi hiniina boini, kimiir yaiyim ini Adi Komii siir yai imiir haiburim.

12 Adi Komii sasar winkin ti siir siyiu komiini yaiyim Yokwo Komii saiirin. Adi Komii sasar hid iikamim mi wi siyar whindiriraerar haiginiuwi krimiirin o wi siyar tiowi krimiirin mi

siyar mi tirki krima naowamin. Kira ha naingwokwowi kira adi komiigin mi ta hiriinan saiirsi hidi kiriir nomiiyau imiirin, aniya? Kira ini paeprikab inkam ywowin. Ɨriig.

Kima diminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram simiirim daingwo

13 Ta yaiya kara boinkiya saiir wakaeki, kima iikamim yipiki hiniina boinim, panao mi waka, kira pi hinda nami mi biewi pi whira nini owouwi, kiriir digworaekwo whiekakim inkam nhirkim sainim mi kira pi umir simiirsi haiiyim, yio miiyik rani, kira hiriinan yai boini.

14 Kira ninoknинkin tani dimu diminkin mhoiiya nimbiyami, kira wi omwaiya waiyaei iyie wi omwai waiya rani? Kira ninoknинkin tani. Krima iikamim ini paowiinan ywowim saeya ha hiigiya mipa swoki whaowaeki saeya ii priei bi hiiga mi nim krima ini hiriinan ywowim.

15 Kima hiniina kipi boin mi yio hiniingin kima hiniina ti boin Adi Komii siya hiniina naingwowi krima omwai waiyaim, krima ti diminin siir ti tir iyie i diminin si ti tir.

16 Kima ti iikamim tariinanin hiriinan boin tani mi kima kamim inig komiigakim simiir hiriinan diriraerari mi kima wa boini, krima miiyim krimiir kirieni mirii wi digar nwowi. Ti siyiuin kimamar naingwonaeiyim hiniin, kima iikam inigakim yio ti hiriinanin siyiu miiyik rani.

17 Mi ti hiriinan saiirsika iikamim yipiki hiniina ninoknинkinim piki hiniin diminkin miiyikin mi sima siir tir karamae nwowi mi sima dimin biyie tirkim. Ɨriig.

5

Iikamim umirki naokingugunankaiyim simiir yaiga

1 Mi kima iikamim umirki naokingugunankaiyim iiya mairgimairga kima nwowana priei nwo rani. Mi saiir mhoiiyarin hik komii komiiyim wi kimiir naninkiniuni mi kima wi ninouninki prasae kin tani.

2 Mi kimiir digworaekwo miiyik miiyikim wi biyie namwoiuwi. Mi kimiir yiuis miiyik miiyikim yim wi kikom minki topkrimkripi mi wi miiyik namwo iuu rani.

3 Mi kimiir gol, silva, umir, minim yim wi aiigak nwokiyami. Mi iikam nhirim sima kimiir umir aiigakim simiir kigi mi sima wi ha boini, sima umir hirii hirii dimusi haingiriyiu haigimimirkim, ha? Mi sima siyiu biyie tirkim. Mi iiya sima hiriinan boini mi kira wi kiriir umir imiirsi nididi. Mi iiya digiyana Jisis siya niti ni wi paesi kira nididiya wi saiir hiriinan nididi. Mi ti hiriinan digworaekwowim yim miiyak rani.

4 Mi biiya kira iikamim kiriir numir aiir miriiyim, kira simiir umirim haimiiyarar hauugin. Mi kira ti simiir umirim hiriiyar biri hauu swokikin mi haimiiyin ini kirar tauae hai naowidim mi Adi Komii siya bidiyar kigiyin umir haimiiyin kira tauae hainaowid iiirin. Mi Adi Komii siya bidi wakaekiyin kiriir miiyan kamim sima boinim, kira simiir umirim biri hauu digim. Mi Adi Komii siya kirie komiigi komiigakin. Mi kira siirsi nidid rani, aniya?

5 Mi tariinanin kira ini wadieyar nwowin mi nae miiyik miiyikim ini simiirar naeyin mi dimin taeminim kiriir kwoinki naingwowiyim mi kira pi simiirar diriraerari. Mi ti dimin taeminim kira tirim, yim ini naeyim hu kira nimiiyaenanaeiyim mi iiya simiir nisomsom aokaowi mi ha nadigiuwi mi ini saiir hiriinan ywowim. Mi iriipi hiriinan iiya saeya niti, saeya wa niti. Mi iiya dimin whirki kiriir nationi mi kira wa naowi. Dimusi rani, siyiu bibiyieyim kira tirim simiirsika.

6 Mi kira iikam miiyik miiyikim simiir boinwokiyopnatkaigikim mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim. Sima kiriir nikwowaisiiyim dig bi nwokin mi kira simiirin ini hindara yisomaoki iskiyin. Ɨriig.

Sibgu dokworinu iiya kira Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siiram nwokwokiniyim

7 Ti kariir nomiiyauim, kima sibgu okworinu dimin biyieki kimiir nimbini mi ha kinankiuwi, iiya kima Biiyan Inkam Komiiyin siiram nwokwokiniyim siya nitam. Mi kima ti diminim simiir daingwoki. Mi inkam nwirin numir ninkiniyin mi siya pi siir sasae imiiramar kigriraowi, sima wai nwokiyam. Mi siya pa niki okaigi siir sasaeyim bie naoki nitkiigiyim mi siya pa kigi siir sasaeyim ini mwriigiyim.

8 Mi kima iikamim ti iriipa hiriinan siyiuin siirar timi okaigi Biiyan Inkam Komiiyin siiramin. Mi ta kira nwokaigiya kiriir kwoinin kirie dwo. Mi iiya krimiir Biiyan Inkam komiiyin siya nitana priei nwo rani.

9 Mi ti kariir nomiiyauim, kima, kima kimarin kipi ninii nansao. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi boriisopi. Mi siir iiya siya nitana ini kingiinar nwowa siya wa swoki iti. Siya yipiki inkam nwirin anao nokwo kaigakaniyin ini siir hiriinan ywowin.

10 Mi ti kariir nomiiyauim kima Adi Komii siir yaiya yipiki biiya profet kamim sima boinmimauuim saiir ti swoki aingwoki. Kam bibiyieyim sima dimin bibiyie simiir tirhaiginiuwi mi sima pi simiir swoki ikwowaisii rani. Niingaka. Sima pi kirie hiriiyar

nwokripkai mi sima simiiramin pa kiwawini simiir tirbumbuwamin. Mi krima ti hiriinan siyiuin sima tirin siirar swoki kigna ap.

11 Mi krima simiirin hiniina asi boini, sima inkam miiyikim. Dimusi rani, sima kirieya nwokim mi hiriiyar nokworinukripkaigin. Mi kima inkamin Job nikiuwiyin siir bid yinokninkinim siya kirie hiriiyar mi oyokiyokiigin Adi Komii siir siyiu iiir wakaeyokna apam, iiya dimin bibiyieyim siir kinankiuim mi siirin Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiugin. Dimusi rani, Adi Komii siya iikam krimiirsi naingwokwonanaeikin. Mi siya krimiirsiyin nhami nhami bi naingwoyimiyokin mi siya siir naingwobumbuwa krimiir asi niisiimauugin.

12 Ti kariir nomiiyauim, tio siyairgin dimin komiiyin mi kara siirin kimiirin pi hiniina boinmauugi, iiya kima dimin taemin tiriyim iikamim simakan mi kima ha kipi boin. Kariir adin siir inigin kira ha boini, ihi, kara ti dimin iiirin wa tiri. Yio digargin. Mi kira ha mi boini, Niingaka. Kara pi boriisopi mi yio iriipi hiriinan ini digar mi owin. Mi dimin nhirim kima whisarii kipi mi boin mi kima wi Adi Komii siir kwoin iiir hopswoswowi siya io kima nwowamin. Ɨriig.

13 Yipiki kimiir inkam nwirin waraur nwowin siya hik hika hainanaei mi siya Adi Komii siirim srii dimin imiirsi. Mi yipiki kimiir nwirin siya mairgimairga nwowi mi siya mwai ha wao mi Adi Komii siir inig iiirar hainan ti dimin imiirsiyin.

14 Mi yipiki iikamim kimiir nwirin siya maka nii, kima kamim Adi Komii siir diminim simiir bii nwowiyim simiirim dikiugi mi sima wa niti mi Adi Komii siirimin nhwo pa kwisboini, ti inkamin siirim. Mi sima waim wa naokinki siir idwo, Biiyan Inkam Komii siir inig iiir.

15 Mi sima Adi Komii siirim kwisboini mi ha naingwo tibmii kiini siya ti inkamin siirin ha whindiriraerari mi Biiyan Inkam Komii siya kiriirin wa mi whinkinsiis haiginiuwi mi kiriirin wi wadieyar nwowaiginiuwi. Kima dimin biyie tiri mi Adi Komii siya kimiir dimin biyie imiirin wa haiyoprimdiyiumiigi mi ti dimin biyieyim wa namki.

16 Dimusi rani, ti dimin biyie imiirsika. Iikam kima irni nwirni dinboinmamauu dimin biyieyim kima tirim mi Adi Komii siirim kwisboini irni nwirniyim siya wa whindiriraeri mi kimiirin wi wadieya nwowaiginiuwi. Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wa wakaei diminim sima kwisboini. Mi siya wa whindiriraeri ti diminin sima kwisboinim.

17 Ilaija yipiki biiya nwowin, siya inkamkin iikam krimiir hiriinanairgin. Mi siya Adi Komii siirim kwisboinanaekin naoki kipi kin. Mi biewi waiyaeyim whwoim mi bwanim iriiyar whir naoki kin karamae nwowim.

18 Mhoiiya siya Adi Komii siirim swoki kwisboinkiyin mi naowin ina swoki kinin. Mi naowin ha kinin mi sasaeyim ina iigiyim. Mi hiriinan saiirsika krima Adi Komii siirim sriinanae mi siya krimiirin wa wakaei mi wa mi whindiriraerar haiginiuwi. Ɨriig.

19 Ti kariir nomiiyauim, ti iikamim kimiir nwirin siya Adi Komii siir yai kibi aiir haiburgigi mi siirin inkam nwirki swoki kiyainami Adi Komii siir wakaeyokna apim,

20 siya ta saiir dinokninkin, yipiki inkamkin ti inkamin siir swoki kiyainamin, yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi siir Yai Win Kibi aiirim naingwo tibmii karamae nwowin, siya siir kwoinbud iiirar whindiriraerarnakin mi ta hiriinan saiirsika, siya wi paeni omin siir nam tani. Mi siya tirkikin Adi Komii siirin ti inkamin siir dimin bibiyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim biiya siya tirim. Ɨriig.

1 PITA

Pita yio Jisis siir kigna miriiyan inkam nwirkin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim Jisis siiram naingwo tibmiiyim mi siir yai aiiram wakaeyokna apiyim simiiram. Pita siya minam winkikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kinsiis haiginiuwam, dimusi rani iikamim naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin hik sima hauugim. Pita siya pi boriisopi sima simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya saiir haiburgigim siya ha naingwowi saeya hiriiyar dwokripkai mi hik hiriiyar hai. Ɨriig.

Biigibiiyan yokwowa Pita siya winki aeya

1 Kara Pitakin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin mi ta yokwowa kara winkika iikamim naingwo tibmii kiiniyim Adi Komii krimiir Wanin siirim kimiiram yipiki biiya, biiyan iikamim sim nhinikriropkiyim kimiir nu maeyau waraurankin mi kima ha namim mi kima kimidiniya ti omim sim ini owou, Pontas, Galesia, Kapadosia, Esia mi Bitinia. Wim kima ini inkamim yipiki hindara nini boinakiiyim iki om nhirim sim mi ha swoki amiyim simiir oma hiriir ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiu kaimwoin, wim kima ti om iiirin wi ii priei nwo rani mi mhoiiya kima wi kimiir omkiomin Adi Komii siya nwowin wi siir nwowi.

2 Kimiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbingiyim siir iikam nwowim. Dimusi rani, biiya siya bidiyar yinokninkinin mi siya hiriinan bidiyar mi aingwowin kimiir kwoinim wi rirmiiya siya nwowaiginiuwi opa dimin taemin hinda kigiguskiya saiir hiriinan. Siya ti hiriinanin siir naeyiuni tirkin mi ta hiriinan saiirsika kima wi Jisis Krais siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi siir nhieya kimiirin dimin whirki kimbu karamae saeya nwoka. Kara ha naingwowi Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimakar nwowi mi kima wi iripar nongwomamair aei. Kara ha naingwowi siya ti dimin miiyik miiyik imiirin wa tiri kimiirin mi simiirin wi idwo idwowar nitkin iinaiinami. Ɨriig.

Mhoiiya krima Adi Komii saika nwowi mi krima wi digworaekwo miiyikmiiyik imiir haii

3 Krima Adi Komii siir inig iiirarar hainanki yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Dimusi rani, siya krimiiramin nhami nhami bi naingwokwonanaekin mi siya siir naingwoyimyoka saiirin warar mi iisiimauu krimiirin Jisis Krais siirsi yipiki biiya niki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo omwai swoki waiyamin mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyan.

4 Mi nim krima dimin taeminim Adi Komii siya hauuwanim krimiir yipiki wi krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwi simiiram nwokwokini. Simiirin ini siyar kigriraowim siir om hirar mi simiirin wi tioidwomai rani, sima wi wadie hiriiyar nwokripkaigiyami.

5 Ti digworaekwowim yim iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim yim kimiirgim mi simiirin ini Adi Komii siyar kigriraowim. Dimusi rani, siya kirie komiigakin mi simiirin wi kirar haibudwini mi ti digworaekwowim yim wi Adi Komii siyar nanaakninkiihaiginiuwi ta iiya Jisis siya swoki itana kimiir nanmaiwarkaina iuguskiyana wi saiir nanaakninkii haiginiuwi.

6 Dimusi rani, kima wi mairgimaiga ti dimin taemin imiirsi nwowi tiriiginim ta ii aiir nwowim sima hik kimpipisu kimiirar hauuga windi kima mairgimairga nwo karamae kipi nwo ti dimin taemin imiirsi.

7 Mi ti digworaekwowim yim wa nimbimbiiyami mi wi ta hiriinan saiirsi kinankiuwi Adi Komii siya kimiirin kimiir naingwo tibmiiya ini paniin paniina namisi owa kimiir kwoinau nwokaiya. Mi iikamim golin paenau kabitkaigiiyim mi sima pa niki obriprigii mi ti golin pi opar nasae imbiyami mi sima dimin biyieyim iki siir idwo hir nwowiyim pa nitnoudnankaigii mi hapaiirin pi golkigolin pi sasar nwokii. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, Adi Komii siya dimin biyie imiiramin asi kiwakii krimiir tirbumbuninkin haiginiuwamin mi ta hiriinan saiirsika ti dimin hiriinanim yim wi pi nitnouninkiigii mi wi dimin kibi kibiyim sima simar nwokaigii krimiir kwoinauin mi krima wi Adi Komii siirgisiiramar naingwo tibmii kiin iski. Mi ti dimin kibi kibiyim kimiir kwoinau nwokaiyim yim ini gol imiir haiburim. Mhoiiya ti golim yim wa digii mi wari diminim kimiir kwoinau nwokaiyim yim wi wara digi rani. Mi mhoiiya Jisis Krais siya swoki iti mi siya, siya siyar swoki anaakninkinaei mi wim kima wi inig komiigak hainii nwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima dimin whirki bi kimbugim.

8 Kima Jisis siir bi kigim mi kima siiram naingwokwonanaeikim. Tariinanin kima siir bi kigim mi kima siiramin ina wakaeyokna apim mi kima ini mairgimairgar nwoyokiyokiiyim mi ta hiriinan saiirsika kima wi hiniina boin tani saiir kirieya paniinga

9 Dimusi rani, ta hiriinan saiirsika kimiir naingwo tibmiiya ya hiniinga, kima wi Adi Komii saikar nwowi yipikin kimiir nanmaiwarkainan.

10 Mi ta nanmaiwarkaina ta biiya biiyan profet kamim sima saiir naingwokwonanaekim mi sima bi sibgu inokninkin kiingim. Mi sima kimidiniya naingwobumbuwa mhoiiya Adi Komii siya niisiimauuwana saiir winki mi ya tariigina ya nikrani wim kima wi ta nanmaiwarkaina saiir haii.
11 Mi sima ta Adi Komii siya nanmaiwarkaina krimiir saiir saiira naingwokwonanaekim mi sima ini sima simar yinsrii ansriina ti dimin taemin imiiramin. Mi ti Krais siir naeyiuin yipiki simiir hir nwokaiyin simiirin siyar yanaakninkii haiginiu iiya Krais siya nitana saiirin mi dimin taeminim ti ii imiir nimbimbiiyamim iiya Krais siya haiya hik dimin biyie biyieyim simiirsi mi mhoiiya siya wi inig komiigakar nwowi. Mi sima ti diminin siir siira naingwokwonanaekim mi siya wi paniin paniina nimbiyami.
12 Biiya Adi Komii siya simiirin hiniina niisiimauugin, ti yaiyim sima boinmimauuim yim wi simiirar swoki whinkinsiis haiginiu rani. Mi ti dimin taeminim mhoiiya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi yim ti dimin taeminim ti tariinan nwowim sima warairgim, yipiki tiki kamim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim kimiir, sima boinmimauuwim. Adi Komii siya yikropki siir naeyiuin simiiram mi simiirin siyar whinkinsiis haiginiugin mi sima ti dimin taemin imiirin asi boinmimauugim. Mi paekwosimim yipiki inkam nwowin Adi Komii siya nikropkiyim ta mii aiir miriiyam mi yim sima biiya ti diminin Krais siya tiranin siiramar mi naingwokin siir mi inokninkinim mi sima ini yinkinyaeyaowim dimusi rani, Adi Komii siya simiir bi boinmauugin. Ɨriig.

Iikamim dimin miiyik tiriyim kimiir kwoinim yim rirmiiyar dwokripkai

13 Mi ta hiriinan saiirsika kimiir kwoinim kirie hiriiyar dwokripkai mi kima kimiir siyiu iiirsiyar mintirao mi kimiir kwoinim sibgu sibgu daingwo omok ta naingwobumbuwa wi mhoiiya Krais siya hauuwi kimiir saiiram nwokwokinim mi iiya Jisis Krais siya swoki itana siya wi siya siyar nanaakninkiinaei.
14 Kima Adi Komii siir wakaeyokna apiyim kima yinisimin siir ad yopiiyo sowiir yai imiir wakaeyokna apiyin siir hiriinan dwo. Mi ta ii aiirarin kima iki dimin biyie biyieyim biiya kima tirim simiiram kipi naingwokwonanae iiya kima Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowa saiir. Niingaka. Ti dimin hiniinim simiir tiram kipi naingwo.
15 Mi yio haniingi niuwi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi yipikin kimiir kwoin imiir kiyaiiyin siir dimin miiyik miiyikim simiir haiyam. Yio siya ini dimin whirki kimbu karamae hiriiyar nwokripkaiyin mi wim kima iriipi hiriinan dimin whirki kimbu karamaeyar timi o wari dimin taemin whiekakim kima tiriyim simiirin.
16 Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, Adi Komii siya siir Yokwo Komii aiir winboinkiyin siya ti hiniina boinkikin, kima dimin whirki kipi kimbu. Dimusi rani, Adi Komii kara dimin whirki bi kimbugin.
17 Adi Komii siya wi iikam whiekak krimiirar hidirkaki mi siya dimin taeminim krima tirim wi simiir hiriinanar swoki tiri. Mi ta hiriinan saiirsika, wim kima iikam yipiki siirin hiniina dapikiuwiyim Adi mi siirim kwisboinkiiyim, kima, kimasiyar mintiraona dimin taeminim kima tiriyim iiya kima ti nu iiirar niki owiyim, yim Adi Komii siir kipi tir big nasmirwaiya nwo karamae siya nwowim kimaka.
18 Kima ti dimin taeminim kara boinmimauugiyim simiir tir dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim kimiirin Adi Komii siya bidi yanmaiwarkainam dimin biyieyim biiya kima tirkaiyiuwim simiir hirankin, ti diminim yipiki biiya kima nonkwowim kimiir brougae wanwiyaeyim sima niisiisiimauuwim kimiir. Adi Komii siya kimiirin silva, gol minmi bi saininiyoknakin. Niingaka. Yim ti dimin hiniinim yim wa tioidwomaii. Siya kimiirin Krais siir nhie kibi aiir nanmaiwarkainakin.
19 Siya ini sibsibnan ywowin siirin whaigomkosimki bi pisrankin mi hankak sim bi swoki okin mi dimin whirki bi swoki kimbugin siir piua whauriyinki whauriyinka Adi Komii siir yai aeya boina saiir hiriinan.
20 Mi biiya iiya Adi Komii siya nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owa, siya Krais siirin saiirar nimbingin tiriir nitamin mi iki ii nhirim mhoiiyanim simiiram niki okin mi siya sasar nanaakninkiinakin kimiir whinkinsiis haiginiuwamin.
21 Wim kima Adi Komii siiram asi naingwo tibmiigim. Dimusi rani, Krais siirsika. Siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyayokiyokiiyamin mi siya siirin inig komiigakar ywowaiginiu mi ta hiriinan saiirsika kima siiram asi naingwo tibmiigim mi kima siiramar dwokwokin kimiirin wi mhoiiya siya nikiunaki mi kima wi saika nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin.
22 Mi kimiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae bidi ywowim mi ta hiriinan saiirsika ti Adi Komii siir yai kibi kibiyim kima wakaeyokna apim simiirsika mi ta hiriinan saiirsika kima kimiir nomiiyauim simiiramin nhami nhami kipi naingwokwonanae. Mi kima irni

nwirniyam naingwokwonanaeiyim wari kimiir kwoinin dimin whirki kimbu karamae nwowiyin siya daingwokwonanaei.

23 Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin yaeya kwoin win bidi tirkiyin yipiki wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami kima wakaeyokna apa siir yaiya saiir kirieni tirkikin wadie kima nwowamin. Mi siir yaiyim yim wi wara tioidwomai rani. Mi iriipi hiriinan kimiir kwoinim yim iriipi hiriinan yim wi wari mi digi rani. Wim kima inkam komiini yinisisimkim yipiki nao karamae nwowiyim sima.

24 Tiki yaiyim yim kaimwowairgim. Dimusi rani, yaiyim yipiki Adi Komii siya winkiyim Yokwo Komiini yim hiniina boinkikim,

iikam whiekakim yim ini konan ywowim mi ti inig komii komiigak sima nwowa yim ini kipnan ywowim. Mhoiiya sima wi kowa inkamki tiokisimsibginiya mi ha waiswaekiya wi saiir hiriinan nwowi. Mi kipa ya wa mi houginami nua hiriir mi saeya wa mi bropkinami. Mi ti kamim ti nu iiir nwowiyim inig komii komiigakim yim wa digi.

25 Mi Biiyan Inkam Komii siir yai kibiya ya wi hiriiyar nwokripkaigii.

Mi ti yaiyim simakisimairgim krima boinmimauuwim kimiir. Iriig.

2

Mi Biiyan Inkam Komiiyin yio ini yinpaenan ywowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi krima nwowamin

1 Mi kima wari dimin biyie biyieyim kimiir kwoinau nwokaiyim yim ti itnoudninkiigi, ti dimin taemin hiniinim, niksisae yai, yai iyop nwo mi kwoin bibiyie naingwo mi yai kinaopitkaigai mi ti hiriinan diminim kima simiirin kipi tir.

2 Kima yinisim sapisapin mwiiyaramar naingwowiyin siir hiriinan daingwo Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibi kibi imiiramin mi hiriinanki niuwi wim kima wi inakamae adiyaowaenan nwowi mi iki Adi Komii siir dimin taemin imiirin wi haniingin sibgu ninomokninkin digi.

3 Dimusi rani, wim kima bidiyar yinokninkinim Biiyan Inkam Komii siya wadieyairgin mi siya kimiirar bidi whinkinsiis haiginiuwin mi kimiir dimin biyie biyieyim yim siya bidiyar mi haiyoprimdiyiumiigiyim.

4 Kima Jisis saika damasukikin yio siya ini yinpae miiyiknan ywowin yipiki iikamkim sim boriisopin mi Adi Komii siya siiramin nhami nhami bi naingwokin mi siirin siya yimbingi ti dimin biyieyim krima tirim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam.

5 Mi iikam wim kima ini iriipi hiriinan iiyin paeyinanar mi owim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir asi nanmaiwarkainaei mi kima Adi Komii siiram kiwaki kimiirin siir omakanan nwowim mi kima wi piugan kwiruwar mi owim mi wim kima ini pris inkamnan ywowim. Yim sima biiya wraisuim ha nisomsom aokaowim mi simiirin sima hiiya Adi Komii siir haigin anag hauugiiya saiir idwo hir haigin anagi, Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin siirar timi tir dimin taemin miiyikmiiyikim Adi Komii siirim mi kima wi kimar hauunaei Adi Komii siirin nae ninkinimiiyaeyamin mi dimin taeminim kima tiri Adi Komii siya wi mairgimairga nwowi simiiramin. Dimusi rani, biiya Krais siya bidiyar tirkiyim krimiirin krimiir siyiu bibiyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyim.

6 Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwowa hiniina boinkika,

kara yinpae kibiyin wira yimbin om Saion hiramin omaka hir nwowa saiir kougou nwowim. Siya ini ti kougouwin siir hiriinan ywowin omaka miriiyim ninansiin okwowiyin mi ha boiniyin yio miiyik rani mi yio Adi Komii siya hiniina naingwowi yio bimbiuwi rani. Krais siyairgin omaka saiir nonkworinuwanin kougouwin mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii sima wi hik mirisikak nwo rani mi simiirin wi siya nanmaiwarkainaei mi wi siyar whinkinsiis haiginiuwi.

7 Mi ti kimiir iikam nhirim yipiki Krais siiram naingwo tibmiiyim, wim kima siiramin nhami nhami naingwokwonanae rani mi tiriginim yipiki siiram naingwokwonanae karamae nwowim Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwokaiya ya hiniina boinka,

Siya ini yinpaenan ywowin yipiki inkamkin diriraerarkikiniyin omaka miriiyam mi mhoiiya pa swoki boini siya miiyik rani, mi yio Adi Komii siya siirin hiniina naingwokin siya wadiekiwadieyairgin. Ini siya siyar ywowiskiyin yinpaenanin yipikin omaka kougounan omaka saiir bopwoniya nokwoin omaka akou iiir hougwowinam.

8 Mi iikamim yipiki Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowim mi digiumii siir haimriiyiuim,

Krais siya siiyanan ywowin mi ti iikam hiriinanim yim wi siya tirkii mi sima wa nhiimnhinkiinami mi sima wi sima simar tioidwomai. Sima iikam whaowaenan nwowi mi wa nikii iuguski.
Dimusi rani, sima digiumii Adi Komii siir yai kibi imiir haimriiyiugim ti Adi Komii siir yaiyim yipiki biiya niki winkiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim sima wi digar nwowi simiir tirim.
9 Mi wim kima simiir hiriinan tani wim kimiirin biiya Adi Komii siya bidi yimbinim yipiki siir piugan nwowim mi kima ini Pris inkamnan ywowim siir inig hainan praprasim mi kima ini iikamim yipiki Adi Komii siir mii aiirara miriiyim mi mii miiyikmiiyik ha miriiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima ini siir iikamnan ywowim dimin taemin kibiyim siya tiriiyim simiir nanaakninkii haiginiuim. Siya kimiirin minam kiyaii kima dimin taemin biyieyim niibwomambwonan nwowiyim digiumii simiir haimriiyiugigim mi kima siir yai kibiya yipiki bienan whwoyaiya saiir wakaeyokna apim.
10 Kima biiya iikam niinga nwokim mi tariinanin kima ini Adi Komii siir piuganan iikam ywowim. Biiya Adi Komii siya kimiir bi whindiriraerar haiginiugin mi tariinanin Adi Komii siya kimiirin prasae prasae bi whindiriraerar haiginiugim. Ɨriig.

Krima Adi Komii siir mii miriiyan iikam dwo.

11 Ti kariir nomiiyaukiinim kima ti nuin siir siyiuin siir tiran tani. Niingaka. Kima tirin wi ii priei nwonam tani kara kimiirin asi boinonkwokwoki. Ɨiya kima tirar niki owi dimin bibiyieyim digiumii simiir haimriiyiugig ti diminim kimiir kwoinim inokiinokin simar nipiyaokiii mi ta hiriinan saiirsika kima wi ti dimin biyie imiirar wakaeyokna api mi wi dimin biyieya tiri.
12 Kira, kirar diisiimauuna iikam nhirim simiir bopwoniya yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin. Mi dimin taeminim kima tiriyim miiyikmiiyik imiirar diriraerar mi ta hiriinana sima kimiir nainugaugauwi mi ha boini kima miiyik rani mi ta saiir mhoiiya iiya Adi Komii siya niti iikam imiir hidam mi ti iikamim naingwo tibmii karamae nwowim sima wi siir inig iiirar hainanprapraskii whisarii rani, dimin miiyikmiiyikim kima tirim simiirsika.
13 Mi kima iikamim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiirar wakaeyokna. Dimusi rani, kima Biiyan Inkamin Adi Komii siir wakaeyokna apikim kima gavmanmi biiyan inkamim simiir wakaeyokna ap.
14 Mi iki iikamim siya nikropkiyim kimiir kigriraowam mi yipiki siyiu bibiyie tiriiyim simiir donkwoniinwiimwiirninkin haiginiu mi yipiki iikamim dimin miiyik tiriyim simiir inig imiir hainan prapras.
15 Kima dimin miiyik miiyik imiiraramar daingwo. Dimusi rani, Adi Komii siya minam naingwowi, kima simiir tirim mi ti inkam biyieyin siir yai bibiyieyim yim wi pi ninkinyaeyaowi mi ta hiriinan saiirsika ti dimin kibi kibiyim kima tirim mi yim wi kimiir swoki boinhiuriyiu sran tani.
16 Kima iikamim rirmiiya nwowim kimiirin dimin biyie whirki nonkwo karam nwowim, dimin biyie kipi tir. Dimusi rani, kima ini ti hiniin siyiuin siir nwowim kima Adi Komii siir iikamkim mi kima siir mii aiir miriigim mi kima dimin miiyik imiirara tiri, siyiu biyie wari kipi tir.
17 Kima iki iikamim simiir inig imiir hainan mi kimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi kima Adi Komii siirsi didid mi siirin dimin whir kipi tirbu mairgimairga kimaka nwosiyin mi kima gavman inkam komiiyin yipiki krimiir kigriraowiyin siirin mhii hiinsima dwo. Ɨriig.

Dimin taeminim Krais siya tiriyim krima simiir wakaeyokna ap

18 Mi kima iikamim yipiki whisarii mii priimiriiyim kima kimiir biiyan inkamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap mi hik simiir kipi hauu mairgimairga kima nwosi. Mi iikam nhirim sima kimiiram naingwokwonanaei mi nhirim io kimaka nwowi, kima hiriiyar tiki prii diriraerar.
19 Mi kimiir biiyan inkamim sima wi kimiir nikwowaisii. Dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apikim mi kima ta hiriinan saiirsiyin yamdi kipi swoki diriraerar mi kima ta kara boina saiir hiriinan diriraerari mi Adi Komii siya kimiirin wi mairgimairga komiigakar nwowi.
20 Mi kima dimin biyie tiri mi yaowae adim sima kimiir nikhaiginiuwi mi kima ti diminim sima kimiir tiriyim yamdi simiir kipi swoki tir. Yio tiriiginin yio ini ywowin. Dimusi rani, wim kima dimin biyie tirkim mi kima hik haigim. Dimusi rani, ti dimin miiyik miiyikim kima tirim simiirsika mi kima ta hiriinana yamdi saiirsi bi tirkim mi yio tiriiginin yio dimin komiigikomii ieyairgin mi Adi Komii siya ta hiriinan saiirsiyin kimiirin wi siyiu miiyikar mi tiri.

21 Adi Komii siyar bidi yimbinim kimiirin ta hik aiir haiyam yipiki kara boinmimauuwim
kima simiir hai. Dimusi rani, Krais siya hik kimpipisu prasae bi haigin kimiirsiyin mi ta
siya niisiimauuwa ini aknain miiyiknan ywokiya kima kigna apim inkamin huni siyiuin
siir kigna apnamiyin siir hiriinan.
22 Krais siya siyiu biyie bi tirkin mi niksisae yai bi mi boinkin mi siyiu biyie bi mi tirkin.
Niingaki niingakiinga.
23 Mi iikamim sima siirin yai biyie nikbumbu boini siya nididim mi siya simiirin niksisae
yai mi igao yai bi boinkin. Ɨiya kamim sima siir tioa mi siya simiirin igao yai bi boinkin mi
yamdi bi mi tiokim siya yaimin yaimin bi boinkin. Siya ha naingwo tibmiigin Adi Komii siya
mhoiiya simiirin wi ti siyiu bibiyieyim simiirsi hidi.
24 Mi siya, siya siyar naonakin paeyin hiiniya nirioninkin siirin dimin biyieyim yipiki
krima tirim simiir haiyim mi ta hiriinan saiirsika iikam krima nu tiran dimin biyieyim
digiumii haigingik mi krimiirin wi sima nipiyaokii rani mi ta hiriinan saiirsika krima Adi
Komii siir dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. Dimusi rani, siya pi naokin mi wim
kima wadie asi nwowi.
25 Kima ini sibsibnan ywowim yipiki inkamki naingwo ouwougikim mi siyiuim ha
whaowaeiyim. Mi tariinanin kima ini Krais siiram yaingwo tibmiiyim mi siyar kigriraowi
kimiir kwoinbud imiirin, yipiki inkamin sibsib imiir sibgu kigriraowiyin simiir hiriinan.
Ɨriig.

3

Ta yaiya iikamim nonkwonam simiir boinka

1 Mi iikamim simiir biiyan inkamim simiir yai wakaeyoknaeiya simiir hiriinan
wakaeyokna mi wigim iriipa hiriinan, kima kimiir kamni yai imiirar wakaeyokna mi ta
hiriinan saiirsika sima Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna ap karamae nwowi mi
simiir kwoinim wi kima nwoki kiyaiyim dimin miiyik miiyikim kima tirim simiiram mi ta
hiriinana sima wa nwoki aingwo tibmiiyim siiramin. Mi kima wi yai yaimin dimin kipi
swoki boinmimin.
2 Dimusi rani, sima wig kimiirin wa kigi kima dimin taemin miiyikmiiyik imiirar tiri kima
wakaeyim sima boinim mi ta hiriinan saiirsika simiir mhii kwoinim wa kisina haigi Adi
Komii siir yai aiir wakaeyoknamin.
3 Kima simae mikin minim kima kima kipi piuai mwamana, kima iindihop mi yiuis
miiyikmiiyikim simiirara nii mi ta hiriinana saiirsika iki iikam nhirim sima kimiirin wi
ha boini kima bimbiuwi kig rani. Yio tiriiginin yio dimin komii rani. Niingaka. Kima wi
hiriinan kipi swoki tir.
4 Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimiyokim kimiir kwoinau nwokaiyim yim hiinsima
dwo mi kipi nikwokrimkrip. Yim ti dimin hiniin ini mikin, iindihop, mi yiuis miiyik minim
yipiki kima piuaiyim kimiir piu, ini simiir hiriinan ywowim. Mi dimin taeminim kimiir
mhii kwoinau nwokaiyim yim mikin, iindihop mi yiuisnan tani bi nimbimbiriyamikim.
Dimusi rani, Adi Komii siya kimiir kwoinau ti hiriinan dimin taemin miiyikmiiyik imiiram
naingwokin.
5 Mi ti hiriinan siyiuin, biiyan wigim yipiki miiyikim yim sima minam nwowi dimin
taeminim Adi Komii siya boinim, simiir hauuwim. Mi ti hiriinan siyiuin sima tirin, yio
sima, sima simar swoki tirnakin wadie kigamin mi sima simiir kamim simiir yai imiirar mi
wakaeyokna apkim.
6 Mi Sera saeya iriipa hiriinan siyiu iirar mi tirka, saeya Ebraham siir yaimin dimin
imiirar mi wakaeyokna apka mi saeya saiir kam iirin saiir kigriraowan inkam asi nikiugin
mi mhoiiya kima siyiu miiyik tiri mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi siirsi nidid karame
nwowi mi kimarin wi Sera saiir yinisimnan nwowi.
7 Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, kima kamim yipiki wig nonkwonaim mi simaka ha
nwowim kima dinokninkin sima kirie rani, kimiir hiriinan mi simiirin sibgu kigrirao.
Dimusi rani, kima mi sima kima iriparin mhoiiya dimin miiyik Adi Komii siya hauuwi
wi simiirarar haiswowi mi kima hiriinan siyiu iiir tiri mi kimiir siyiuin wi dimin whirki
haiginikou rani, Adi Komii siiram srii dimin taemin haiyam. Niingaka. Ɨriig.

Kima iikamim hiinsima dwo mi ti dimin taemin miiyikim simiir sibgu wakaeyokna ap

8 Mi ta kariir yaimirsim kwiruwa pi kimiir boinmauugi kima kwoin whiruwa dwo mi irni
nwirniyam daingwokwonanae mi simiirsi daingwoyimyok iiya sima hik haiiyim mi dimin
miiyik miiyik imiirar tir, irni nwirniyin mi hiniina daingwo nhirim sima dwo kimiir kouwin.
9 Mi iikamim sima dimin biyie kimiir diriraerari mi kima simiirin dimin biyie yamdi kipi
swoki diriraerar. Mi sima yai biyie kimiir boini mi kimiir tirbumbuwi mi kima simiirin
yamdi kipi swoki tirbumbu. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim srii siya dimin miiyik

tirim simiirin. Dimusi rani, Adi Komii siya hiniina naingwokin kima ti hiniina tirim mi kima siir dimin miiyik miiyik imiirin wa haii.
10 Kima ti hiniina ti diriraerar. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwowim hiniina boinkim:
Ti iikam nhirim yipiki ii miiyik nhir nwowam naingwowim ti nu iiirin, sima dimin taemin biyie imiirin digiumii haimriiyiugig mi niksisae yaiyim yim iriipi wara.
11 Sima dimin bibiyie imiirin digiumii haimriiyiugig mi dimin miiyik miiyik imiirar timi tir. Sima iikam whiekakim simaka hiinsima dwo.
12 Dimusi rani, Adi Komii siya iikam miiyik miiyikim simiirar kigriraowikin yipiki simiir kwoinim miiyik nwowim mi siya dimin taeminim sima sriiiyim siirim simiirar wakaeyoknaeikin. Mi Adi siya iikam biyieyim digiumii simiir haimriiyiuwikim.
13 Mi kira wadie tiram naingwowi kiriir kwoinin wi nhinga tirbuwi inkam nwir karamaeka.
14 Mi kima dimin miiyik tiri mi iikamim sima kimiirin dimin biyie tiri mi kima mairgimairga taokitaoka dwokaeyam. Mi kima iikam imiirsi kipi nidid mi ti dimin taemin imiirsi kipi naingwo yimyok.
15 Kima Krais siiram daingwokwonanaei mi kimiir kwoinim siiriramar daingwo iski yio dimin prasae rani. Mi iinokiinokin kima iikamim kimiir sriii yamim simiir yai imiir nowarkii boinam dwokwokin kimiir kwoinim dimin taeminim Adi Komii siirim simiiram dimuim naingwo tibmii? Mi kima simiirin io kwoin kipi nwo mi igao yai kipi mi boin Adi Komii siirsi didid yio wi inig biyiekak kima nwowisi.
16 Mi kimiir kwoinim mairgimairga dwo dimin taeminim kima tiriyim mi kimiir kwoinin wi rirmiigirirmiiya niki owim. Mi ta saiir mhoiiya iikamim sima wi kimaka ninkinwamwarkii boini ti dimin miiyikmiiyikim kima tiriyim simiirsi. Dimusi rani, kima Krais siiram naingwo tibmiigim mi sima wi nididgak nwonami dimin taeminim sima boinim simiirsiyin.
17 Mi kira iikam imiirin sibgu sibgu tiri, iiya ti iikamim sima dimin biyieyar tirka windi kimiirin mi mhoiiya Adi Komii siya kimiiramin wi big nasmirwaiyar nwowi. Mi kima iikam imiirin dimin biyie tiri mi yim ti iikamim kimiirin wi iriipi hiriinan dimin biyieyar swoki kwatiri mi Adi Komii siya kimiiramin wi big nasmirwaiya nwo rani.
18 Tariigina ya kamwowairga. Dimusi rani, Krais siya bidi yaowin, siirin kam bibiyieyim sima tiokin mi ta siya naowa krimiir dimin taemin bibiyieyim simiirsi naokin, siyairgin inkam miiyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin, siya iikam biyie krimiirsiyin kwiruwar naokin mi ta hiriinan saiirsika siya krimiir asi nanmaiwarkainakin Adi Komii siiram namim. Ti inkamin siyairgin piuairgi naowin mi siir kwoinbudin wari bi naokin ini omwaiya swoki waiyan.
19 Mi ti hiriinanin Adi Komii siir naeyiuin Krais siya maeyau biyieya kwoinbudgim nwowa saiir yam mi siya siir yai aiirar yanaakninkii haiginiu simiirin.
20 Mi Adi Komii siya ti iikam imiiramin minam nwogugugin iiya sima omwaiyar niki waiya sima siiram naingwo tibmiiyim mi sima siir yai aiir bi wakaeyoknakim iiyim Noa siya miriiyim siyaii aiir. Mi ta ii aiirin Adi Komii siya wikamim iriiyar oumuar hainaowid mi tiriiginim sima bi naokim. Dimusi rani, op komiiyin simiir wari bi nwomairipu aokin.
21 Ti opin yi iikamim yipiki baptaisiyim aknainan simiir niisiimauugin. Taka opa saeya iowim kimiir piu nwowim simiir hiisokan tani. Niingaka. Ya min niisiimauuga iikamim yipiki Adi Komii siiram sriiiyim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyim mi siya wi simiir kwoin imiir diriraerarki rirmiiya nwokiyim. Dimusi rani, Jisis Krais siya bidiyar iki aonamin mi siya ha swoki insiin idwowin mi ini omwaiya swoki waiyan.
22 Krais siya bidi yamin Adi Komii krimiir Wanin siir om iiir mi siya ini Adi Komii siir iina iinig miiya ini idwokaiyiuin maeyauwa iikamim inigakim sim nidwokaiya saiir. Mi paekwosim ima mi nonkwo yiu ikim mi uridyiu bibiyie whiekak ikim simiir kouwin ini siyar ywowiskiyin. Iriig.

4

Dimin taeminim kima diriraerariyim Adi Komii siir kwoin iiirara daingwo tir

1 Krais siya inkam krimiir hiriinanar naokin mi ta hiriinan saiirsika kima biiya siya tirim simiir ti swoki aingwoyokiyokigi mi siya ini inkam biyieyim simiirar kigninkin tioin siirin sima siir nonkwobumbuninkinim mi inkamki kimiir tiowi mi kimpisu kimiir hauuwi yi ti hiriinanin, dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiirim naingwo tibmiigim, yim ti dimin taeminim ini wadie mi owim whisarii rani, iikamim yipiki inkamki tiowiyim simiir piuim mi ha kimpipisuwiyim mi ti hiriinan siyiuin yio simiir grabainginiuwi ti hiriinan dimin biyieyin sima tiriyim simiir haiburgigim.

2 Mi tariinan kima diminim kimiir kwoinki naingwowim ta iiya kima nu tirar niki owa simiir kipi wakaeyokna diriraerar. Mi kima Adi Komii siir kwoin iiirara wakaeyokna ap iski.
3 Ii nhirim biiya namkiyim krima dimin biyie kasa bi diriraerarkim iikamim nuanim sima tirim simiirin ti dimin taeminim yim hiniingim: Krima dimin biyie imiirar wakaeyokna apkim mi krima simiir diriraeraramin nhaminhami bi naingwokim, krima hii nanaeiyim krima siyiu komii iiirar taouuga diriraerari, krima op kiriekirieyim simiir kwiyaeiyim iki krima kwiyae nanaeiyim mi krimiir piuim pi whaowakakar nwowi mi krima nae pranaepranae bi naeikim mi krima iki iikam nhirim simiir omakar mi amikim op kiriekirie imiir kwiyaeyim mi krima digiumii Adi Komii siir yai aiir haimriiyiugim mi krima pi uruwai siyaowaiyim simiir inig imiirar mi hainani.
4 Mi tariinanin iikamim yipiki ti dimin taemin imiirar niki tirkripkaiyim sima ini hindara yanaakiyim. Dimusi ran, i siyiu biyie simaka tir karamae nwowin mi sima kimidiniya yai bibiyie kimiir boin, nididgak kima nwowim
5 mi ta saiir mhoiiyarin iiya Adi Komii siya iikamim omwaiyar niki waiyam mi naokaowim simiir hidi mi ti iikamim sima wi sima simar nanaakninkiinaei sima ti hiriinan dimin taemin biyieyim simiir dimusi tirkim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya simiirin asi nonkwobumbuninkini.
6 Mi ta hiriinan saeya, Krais siya siir Yai Win Kibiya iikamim yipiki omwaiya waiyam mi iikamim yipiki biiya naokaowim simiir boinmimauuim biiya Adi Komii siya boinkiya hiniin iikam whiekakim wa naokaowi. Krais siya hiriinansi boinkin ti yaiyim iikamim yipiki biiya naokaowim sima wa wakaei mi wa naingwo tibmii siir yai imiirimin mi mhoiiya sima wi Adi Komii saika nwowi. Iriig.

Kima dimin miiyikim Adi Komii siya hauuwiyim simiirin sibgu kigrirao

7 Mi iikam ima mi dimin taeminim yipiki ti nu iiir nwowim sima ini kingiinar nwowim wa nidwomaii. Mi kima sibgu daingwo omok mi kimakimasiyar kigriraona dimin taeminim kima tiriiyim mi kima Biiyan Inkam Komiiyin nhwo siiramin sibgu kwisboin.
8 Ti diminin yio prasae rani, ini iki dimin taemin nhirim kima wakaeyokna apiyim ini simiir kou ywowin. Kima irni nwirniyam naingwokwonanaei. Dimusi rani, yio tiriiginin kimiir whinkinsiis haiginiuwi dimin biyieyim iki iikam nhirim sima diriraerariyim kimiir simiirsi naingwoyimiyoksi.
9 Mi kima iki iikam nhirim naingwo tibmiiyim yipiki kimiiram nitiyim kimaka nini oniyim simiirin sibgu kigrirao mi nae minim mi whwonkai hii ikim mi dimin taemin nhir ikim mi ti dimin hiriinanim simiir sibgu diriraerar haiginiu mi kima kimiir kwoinim io kwoin kipi naingwo simiirin mi ha kipi diriraerar.
10 Mi ninokninkin komiiya Adi Komii siya prihauugiya kimiir wim kima iki iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiu mi ta hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii siir diminpai diminpaiyim kimiir hauuim wi simiir sibgu kigriraowan iikam nwowi. Yim hiniingim,
11 iikamim yipiki yai kimiir boinmimauuwi mi sima Adi Komii siir yaigiyai imiirara boinmimauu iski. Mi yipiki dimin taeminim iikamim simiir whindiriraerari Adi Komii siir kirieni mi ta hiriinan saiirsika iikamim Adi Komii siir inig iiirin wa nwoki hainanim. Dimusi rani, Krais Jisis siya whindiriraerarkiya kimiir saiirsika. Mi kara ha naingwowi iikamim siir inig iiir hainan, siyairgin inig komiigakin mi pi siya kigriraowi iikamim nu tiranim mi dimin taemin whiekak ikim iinokiinokin. Iriig.

Kima kipi naingwoyimiyok, ti dimin biyieyim kimiir tirbumbuim sima Krais siir bidiyar iki tirim

12 Ti kariir nomiiyau kiinim kima kipi nanaawin ti hiriinan hik kimpipisuim iikam kimiir nimbiniyim yim kimiir kinankiuim mini mi sima wa nwoki kigim kima ini Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna apim, kimiir kwoinin ha naingwowi ti dimin biyieyim biiya bi nimbiyamkim mi ta saeya ninkakniya. Niingaka. Biiyin Krais siirar bidi yimbiyamim.
13 Mi kima mairgimairga dwo kima Krais siir hiriinan nwokim dimin biyie kimiir nimbiniyim. Dimusi rani, mhoiiya iiya Krais siya swoki iti, siya, wi siya siyar nanaakninkiinaei mi kima wi mairgimairga taokitaoka saika nwowi.
14 Mi iikamim wi yai bibiyie kirie kimiir nikbumbu boini. Dimusi rani, kima Krais siiram naingwo tibmiikim mi kima mairgimairga dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiu kirieyin ini kimakar nwowin.
15 Mi kima siyiu biyie kipi tir mi gavman siir miiyan iikamim kimiirin wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi ti siyiu biyie hiriinanin kima tiriyin siirsi. Yim hiniingim, inkam min nisomsom aokao mi hii min tauae mi siyiu bibiyie iikam nhirmi tir mi kira ha naingwowi iki iikam nhirim simiir kouwin ini kirar ywowin mi simiir digworaekwowim yim ini kirar mi kigriraowim mi ti hiriinan diminim yim kipi tirmimin.

16 Mi inkamin iikam biyieyim dimin biyie tiriyim sima wi kiriir tirbumbuninkini. Dimusi
rani, siya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikin mi siya simiirsi kipi nidid siya Adi Komii
siir inig iiirar hainan. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram naingwo tibmiikin.
17 Mi ta iiya bidi yimbiniya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Mi siya biiyin wi iikamim
yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim wi simiir hidi. Mi siya biiyin iikamim naingwo
tibmiiyim krimiir hidi mi mhoiiya wi paniina tiri iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir yai
kibi aiir haimriiyiuim simiirin? Simiirin wi siyar nonkwobumbuninkin iuguskii.
18 Mi Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim yim hiniina boinkim,
Mi iikamim yipiki naingwo tibmiiyim mi ti dimin biyieyim ha nimbiyami hik simiir hau-
uwam mi simiir kwoinim pariiparii sima nipiyaokiiyim Adi Komii siir wakaeyokna
apsi, mi ti dimin biyieyim ti iikamim Adi Komii siiram wakaeyokna apiyim simiir
kwoin imiir kiyaiyamin pariipariiya nwowi, mi ti iikamim yipiki digiumii Adi
Komii siir haimriiyiuim yim wi paniin paniina tiri, ha? Yim wi hindara nasae
borninopkainam iuguskii.
19 Mi ta hiriinan saiirsika, ti iikamim yipiki dimin bibiyieki kiyikaigaiyim mi hikak
ha nwowim, yim Adi Komii siirar kwoinkin ti hiriinan nimbiyamin mi sima kipi
naingwoyimiyok. Mi Adi Komii siiram daingwo tibmii yipiki iikam whiekak krimiir
nonkwokwokiyin mi siya simiir whindiriraerarin mi simiir mi kigriraokin. Dimusi rani,
siya dimin taeminim biiya siya boinim, siya diriraeraram, siya simiirin wa diriraerari. Iriig.

5

Kima adiyaowae iikamim kima Adi Komii siir piuganan iikamim simiir sibgu kigrirao

1 Mi ta hiriinana saiirsika, iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piuganananim iki iikam
nhirim simiir kigriraowiyim kara kimiirin hiriinansi boinonkwokwoki. Mi kara iriipi
hiriinan inkam adiyaowaeyairgin kimiir hiriinan mi karar kigin Krais siya naonamin.
Mi kara wi siyaka boinaii dimin taemin miiyik miiyikim mhoiiya Adi Komii siya
nanaakninkiiyanim.
2 Kara kimiirin tisa boinonkwokwokiyin kima iki Adi Komii siir iikamim sibsibnanim
yipiki kimaka waraur nwowim simiirin sibgu kigrirao. Kima sibgu kigrirao Adi Komii
siya naingwowin kima tiram siir hiriinan. Dimusi rani, kima wi kipi diriraerar dimin
taeminim, sima kimiirin hiniina boini ti hiniin diminin siir ti diriraerar. Niingaka. Kima
simiir tiri. Dimusi rani, kimiir kwoinim simiir diriraerarim naingwokim kima simiirin
minam kipi diriraerar umir komii haiyim, kima simiirar diriraerar. Dimusi rani, kima
simiirin niinginiinga tiramar naingwokim.
3 Kima iikamim Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiuwim kima, kimamar kipi
naingwona hiniinin kouwin ini kimar ywowim mi simiirin kimar nokmimin tir dimin
taemin tiramin. Niingaka. Wim kima ini aknainan ywowim iikamim warauranim simiir
niisiimauuwam dimin taeminim sima kigna apam.
4 Mi mhoiiya iiya Jisis Krais siya krimiir kigriraowi inkam komiiyin siya swoki iti, siya
wi siya siyar nanaakninkiinaei mi kima wi saika ninkin haii dimin taemin kibikibiyim
iinokiinok nwoyokiyokiiyim kigugu karamae nwowiyim.
5 Mi ti hiriinan siyiu kamwowin kara pi yainan whranim kimiir boinonkwokwoki,
kima iikamim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap kima
whiekakarin irni nwirni yai wakaeyokna. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim Yokwo
Komii saiir nwowim yim hiniina boinkim, Adi Komii siya iikamim yipiki ha naingwowim
simairgim inkam komiikomiiyim, siya digiumii simiir haimriiyiugin mi siya ti iikamim
yipiki simamar naingwona karamae nwowiyim siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.
6 Dimusi rani, yaiya Adi Komii siya boina saiirsika, kima ha daingwo Adi Komii siya inig
komiigakin mi kima kimamar kipi naingwona mi kima siir yai imiirar wakaeyokna ap mi
ta saiir mhoiiyarin iiya siya nimbina siya kimiirin wi wadieyar whindiriraerar haiginiuwi
mi kima wi kiriekikirieya nwowi.
7 Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimiyokim kimiir kiyaii, kima ti dimin taemin
imiiramin Adi Komii siiram srii siya whinkinsiis haiginiuwim kimiirin. Dimusi rani, siya
kimiiram naingwokwonanaei mi kimiirin wi siyar kigriraowi.
8 Kima sibgu mintirao mi kimasiyar kigriraona. Kimiir sau omoman inkamin Setan siya
ini wraisu komiiyin yipiki laion dapiyin ini siir hiriinan ywowin siya hinda tinda pa napririr
kaowi iki wraisu nhirim simiir pisomsom aokaowim. Setan siir siyiuin hiniingin, siya
hinda tinda pa napririr kaowi iikamim simiir nipiyaokiiyim sima digiumii Adi Komii siir
haimriiyiugigim.
9 Kimiir kwoinim kirie hiriiyar dwokripkai mi digiumii Setan siir haimriiyiu mi ta
hiriinan saiirsika kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. Dimusi

rani, kima ina ninokninkinim iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim hinda tindanim, dimin biyieyim wi simiir tirbumbuwi kimiir tirbumbuni haniin aka mi kimiir kwoinim kirieya dwo.

10 Mi ta iiya kima hik kimpipisu haii saiir mhoiiyarin Adi Komii sikisiyairgin yipiki dimin taemin miiyik whiekakim simiir bwamkibwamin. Mi siir dimin miiyikmiiyikim wi kimiiram nimbini kima haiyim mi kima wi Krais saika nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Mi kimiirin wi miiyik Adi Komii siya siyar nwowaiginiuwi mi wi siya kirie haiginiuwi mi kimiirin wi siyar mi whindiriraerar haiginiuwi.

11 Kara ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim simiirar kigirkaki iinokiinokin. Ɨriig.

Mi kara pi yaimirsisim nhirim simiir swoki boinki

12 Ti inkamin Sailas nikiuwiyin yipiki kara naingwokwonanaeiyin, siya whin win haiginiugika ta yokwo mirisima kara kimiir boinonkwokwokiya mi kara ta yokwowa minam winkika kimiir niisiimauuim ta yaiya kima naingwo tibmiiya yim Adi Komii siirgisiirar yaigim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo mi simiir wakaeyokna ap.

13 Mi kima iikam naingwo tibmiiyim yipiki om Babilon hir nwowim yipiki Adi Komii siya nimbinim siirim simiir wakaeyokna ap mi sima mi Mak siya yipiki kariir yinisimkiinanin kanaka wakaeyokna apiyin Adi Komii siir, simiir nokboinmamairа kimiiram hauugika.

14 Kima iikam whiekakim yipiki kimiir nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir kigi mi simiirin dankabmamair mi dokboinmamair haiginiu.

Mi kara ha naingwowi kima Krais siir iikam whiekakim kwoinin iripa nongwomamair aeiyin siir bidi haiyin. Ɨriig.

2 PITA

Pita siya ta yokwowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiram swoki winkikin. Siya hiriiyar naingwokin siya wi kimimin tani ti nu iiirin wi sipi haiburgigi mi siya ta siir yaiya nikopkaigiyana saiir asi boinkikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kinsiis haiginiuwam. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, wari kamim niksisaeyim simiir yaiyim simiiram kipi naingwo tibmii. Siya simiirin ti profet niksisaeiyim simiirsi boininkwokwokikin. Siya simiirin min boinkikin, sima simiir naingwo tibmii aiirin sibgu donkworinu dimusi rani, Jisis siya wa tiri diminim siya boinim mi siya wi sipi swoki iti. Ɨriig.

Yokwo kwisaka aeya Pita siya winkiya

1 Kara Saimon Pitakin, inkamin whisarii mii priimiriiyin Jisis Krais siirim, kariirin siyar nikmwin okwo haiginiugin siir yai imiir boinmimauuim. Kara ta yokwowa iikamim yipiki simiir naingwo tibmiiya krimiir hiriinan komii nwowa mi yipiki ti yai kirie kibi kibiyim sim wakaeyoknam yipiki wi whiekak krimiirar whinkinsiis haiginiuwi kimiir winkika. Dimusi rani, Adi Komii siirsika krimiir dimin biyieyim Jisis Krais siya haiyoprimdiyiumiigikim mi krimiirin ini rirmiiya siyar ywowaiginiukiyim mi ini dimin whirki kimbu karamaeyar ywowim mi ti hiriinan siyiu iiirsi nanmaiwarkainakin whiekak krimiirin.

2 Mi kara ha naingwowi, Adi Komii siya mi Jisis Krais sowa hauuwi kimiirin, naingwobumbu mi nongwomamair ae wi nhami nhami hauu rani. Mi krimiir Adi Komiiyin mi Biiyan Inkam Komii ikin Jisis Krais sowiir kirieni yipiki kima sibgu inokninkinim. Ɨriig.

Adi Komii siya bidi yimbinin krima siirgisiirgim

3 Adi Komii yipiki kirie komiigakin, krimiir bidi hauuwim dimin taemin whiekakim krimiir whinkinsiis haiginiuwim siirim sibgu naingwo tibmiiyim. Dimusi rani, siya nanaakninkii haiginiugin krimiirin mi krima Krais siir asi ninokninkini, yipiki biiya krimiir nimbinin siir dimin miiyikim simiir haiyim mi kwoin miiyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi wi saikar waiyayokiyokiikaeyami.

4 Ti hiriinan siyiuin siya bidi hauuwin krimiirin siir dimin kirie miiyik miiyikim biiya siya nimbinim krimiir mi ta hiriinan saiirsika mi tariinanin wim kima ti dimin taeminim simiir kirieya saiirin wim kima wa haiburgigi, ti dimin taemin biyieyim iikamim nuanim sima tiriyim simiirin. Mi ta hiriinan saiirsika mi kima wi siir dimin miiyik imiir haii mi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi.

5 Mi ti hiriinan siyiuin, kima kimiir naingwo tibmiiya saiirin sibgu sibgu kisisop diriraerar sibgu nwowam. Mi kira ti hiriinan tiri saiirin mi wi miinan nhami nhami kipi mirii Adi Komii siir yaiyim yipiki wari kimiir kwoinau nwokaiyim biiya kima niki aingwo tibmiiyim simiir swoki inomokninkinamin.

6 Mi iriipi hiriinan, iiya kima ti hiriinan tiri, mi kimiir kwoin imiirar kintimtinuna mi ta hiriinan saiirsika kima wi nikwokrimkrip rani mi wi dimin whirki kimbu rani mi ti iiyim dimin taemin biyieki nimbiyami mi wi miini haniin nwoki miriiyim sibgu nokworinukripkaiyam. Mi wi mairgimairga hiriiyar nwoki okripkaiyim Adi Komii siirgisiir siyiuin wa kimiir waraur nwowin siiramin.

7 Mi iriipi hiriinan, kima ti hiriinan tiri mi kima wi kimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanaeiya mi simaka nomboin ii aeiya wi saiir diisiimauu simiirin.

8 Mi ti hiriinan diminim kimiir kwoin nwokaiyim, yim ini yinkiniukikaiyim mi sima wi kimiir whinkinsiisi mi hiriinana saiirsika kimiir kwoinim wi niingi niinga nwo rani. Niingaka. Saeya wi naeyar budi. Mi wim kima Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siirin wa sibgu inokninkini mi kimiir naingwo tibmiiya siiramin wi kirieya nwowi.

9 Iikamim yipiki ti hiriinan dimin karamae nwowim simiir kwoinauin, yim sima ini iikamim yipiki kigimok karamae nwowiyim simiir hiriinan ywowim. Dimusi rani, sima nhwokwisaekim. Ti hiriinan iikamim sima bidi yaingwo owougiyim Adi Komii siya haiyoprimdiyiumiigiya simiir dimin biyieyim sima tirim. Mi hiriinana saiirsika tariinanin simiir kwoinim dimin whirki bi kimbukim.

10 Mi ti kariir nomiiyauim iiya Adi Komii siya nikiuwa kimiirim mi siya bidi yimbinim kima siirgim, kima miinan mirii dimin miiyik tiramin. Mi hiriinan saiirsika ti diminin wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nanmaiwarkainaei. Mi kima ti hiriinan dimin imiir tiri kima wi saika waiyayokiyokii siir om hir.

11 Mi kima ti hiriinan dimin imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya anowin wi kimiiramar haiwaoki mi hiriinan saiirsika kima wi omin Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya kigriraowiyin yipiki biiya naonamin kimiir whindiriraerarin mi kimiir nanmaiwarkainamin mi kima wi iinokiinok saikar nwoyokiyokiikaeyami.

12 Kima bidi yinokninkinim ti diminim kara boinkiyim mi kima sibgu dokworinu
Adi Komii siir yaiyim simiir kirieni biiya kima wakaeyim mi ha wakaeyokna apim mi
iinokiinokin kara kimiir boinurwokaiyim swoki aingwokwonanaei ti dimin imiir.
13 Kara ha naingwowi yio siyiu wadiekin kara kimiira boinmauu yokiyokiiyim ti dimin
imiirin mi hiriinana saiirsika kima wi simiirar nwoki aingwoyokiyokiiyim iiya kara ti
omwaiya niki waiya tir.
14 Kara ina ninokninkinin, kariir iiya naowana ini kingiin nwowa. Dimusi rani, biiya Jisis
Krais krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya boinmauugin kariirin ti dimin imiirin.
15 Kara ta yokwowa minam winki mhoiiya kara naonami mi iinokiinokin sima wi kimiir
whinkinsiis haiginiuwi ti dimin imiir naingwowoknakiyim. Friig.

Krima iikamim bidi kigim Jisis Krais siir dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim

16 Krima iikam krimiir yidwi wanwiyaemi niiwii niingam simiir biri wakaeyokna apkim
biiya iiya krima boinmimauuim kimiir mi kimiir nanaakninkii haiginiuwa Jisis Krais siir
yipiki kirie komiigakin mi yipiki wi swoki iti. Niingaka, krimaki krimar kigin siir dimin kirie
kirieyim paenan niuyaeiyim.
17 Mi Adi Komii siya siir inig iiir hainanpraprаski mi dimin komiiyin paenan niuyaeiyin
siir ywowaiginiugi. Dimusi rani, ti yai imiirsika. Krima aposel kamim bidi wakaekiyim
iiya siya hiniina boinkiyin, tiriginin yio kariir yinisim nwirkinwiruwan siya yipiki kara
naingwokwonanaeiyin
18 Krimaki krimar wakaekim ti yaiyim Adi Komii siir om hirinki nitim. Dimusi rani, krima
saika nwokim mhiuin dimin whirki kimbu karamae nwowin Adi Komii siya nwowiyin hir.
19 Dimusi rani, diminim biiya krimar kigim, krima ti yaiyim biiya profet kamim sima
boinmimauuim yipiki Adi Komii siir yaiyim sima nanaakninkii haiginiuim simiiram
naingwo tibmiikim. Mi kima ti iikamim ti yai imiir wakaeyokna api mi kima wi siyiu miiyik
tiri. Ti Adi Komii siir yaiyim yipiki ti profet kamim sima boinmimauuim ini paeya maeyau
niibwomambwowa saiir niuyaeiya mi nugakan nauunin siya whwoyayakwokiyim kimiir
niisiimauuwim bieyin ini kingiin nwowin sipi nimbinaidni. Mi ti hiriinan yaiyim biiya
profet kamim sima boinmimauuim yim ini paeya niiyika krimiir niuya haiginiuwiya ini
saiir hiriinan ywowim Adi Komii siir yaiyim simiir sibgu wakaeyokna apim mi iiya Jisis
siya swoki itana wi saiirar namwoiuwi yipiki bieyin nugak nimbinaidniyakwokiyin siir
hiriinan.
20 Mi biiyin kima ti dimin taemin hiniinim pi kwaboini, simiir dinokninkin, wi nwirki siir
kwoinara swoki ap rani, ti yaiyim krimiir kwoinau nwokaiyim yipiki biiya profet kamim
sima boinkiyim. Niingaka.
21 Tikina ya kaimwoka. Dimusi rani, biiya profet kamim sima dimin taeminim simiir
kwoinau nwokaiyim simiir biri wakaeyokna apkim mi ti yaiyim Yokwo Komiinau ha bi
winkim. Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin siya siyar kiyaiigin simiir kwoinim mi sima
yaiyim Adi Komii siya boinmimauuim simiirin, ini simiirar swoki boinmimauuim. Friig.

2

Dimin biyieyim yipiki niksisae kamim sima tiri ima

1 Biiya niksisae profet kamim Isrelan iikamim simaka nwokim. Ti iikam hiriinanim
sima niti mi wi kimaka nini oni ti niksisae yai bibiyieyim simiir hainaniyim mi ti hiriinan
diminim iikam nhirim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piuganiyim wi ti diminim simar
nonkwobumbuninkin haiginiuwi mi sima wi digiumii Biiyan Inkam Komiiyin Krais yipiki
biiya simiir nanmaiwarkainam naowin mi hiriinan saiirsika wi kimimin tani siya simiirin
wi pae komiiya saiir nitnoudnankaigii.
2 Mi iikam whiekakim wi simiir siyiu biyie imiirar wakaeyokna api mi wi ha boini, yio
dimin karamaeka hii hiriiyar danae. Mi mhoiiya iki iikam nhirim wi yai bibiyie Adi Komii
siir yai imiir nigbumbuwi ti diminim ti iikam bibiyieyim sima tirim simiirsika.
3 Sima niksisae niiwiiyim simiirin minim naingwowi kimiir kwoinim imiir kiyaeyam mi
umir kimiir warauranki haiyam. Adi Komii siya iiya ti hiriinan iikamim simiir hidana sai-
iramar nwokin. Adi Komiiyin yipiki simiir nonkwobumbuninkinanin siya nhwo whin tani,
siya ta iiya simiir nonkwobumbuninkinana saiiramin ii haruwa haruwa bi nwonanaekin
saeya nimbiniyamin.
4 Ti hiriinan diminim biiya Adi Komii siya tirim yim krimiirin hiniina niisiimauugim
Adi Komii siya wi whisarii nwonanae rani. Adi Komi siya paekwosimim yipiki dimin
biyie tirim simiir bi swoki kigninkin okin saikar nwowamin. Niingaka. Siya simiirin
maeyaua paekaka iikamim simiir nonkwobumbuninkinana saiir hiriir yikropki mi sima
ini maeyaua paekaka saiir hirar niki okripkaiyim iiya Adi Komii siya iikamim simiir hidana
saiirim.

5 Biiya Adi Komii siya iikam biyieyim simiir biri swoki kigninkin okin ti nuin omwai siir waiyam. Siya op komii whira yikropki mi iikam whiekakim ini siyar kaiyoprimdipu aokaokiyim. Inkam nwirin Noa nikiuwiyin yipiki hiniina boinmimauuwiyin iikam sima dimin taemin miiyik imiiram daingwo tibmii, siya mi iikam iriiyar is iko sima simar ywonaowid, Adi Komii siya simiir biri nisomaokin.

6 Adi Komii siya om Sodom mi Gomora sowiir iikamim simiir bidi hidgiyim mi siya simiir om owiir hangimugi mi simiirin ini wara yiunamim. Ti hiriinan diminim yim aknainan iikamim simiir niisiimauugim yipiki mhoiiya omwai waiyaei ti nu iiir mi diminin yipiki dimin biyie simiir tiriyim simiir nimbiyami.

7 Adi Komii siya Lot siir kigriraokin inkam miiyik nwirin, yipiki siir kwoinin hauugihauuga whiyieyin hiinanaeni siyiu biyie sima tirin simiirsi mi iriipi hiriinan iikamim dimin miiyikim sima tiranim sima digiumii simiir mi haimriiyiugin.

8 Inkam miiyikin Lot siya iikam biyieyim simaka nwokin mi iinokiinokin siya dimin biyieyim sima tirim simiirar kigin mi dimin biyieyim sima mi boinim simiirar mi wakaekim mi siya haugihauga siyiu biyie sima tirim simiiramar whiyiekin.

9 Mi ti dimin hiriinanim krimiirin hiniina niisiimauugim Adi Komii siya ina ninokninkinin siyiuin iikam miiyikim simiir nanmaiwarkainainin dimin kirie kirieyim hikak nwowiyim simiir hirankin. Mi siya wi iikam biyieyim simiir naingwo owou rani, simiir tirbumbuam mi simiir nonkwobumbuninkinam mi sima wi ta iiya Adi Komii siya siir iikamim simiir hidana wi saiirsi napiyok rani. Niingaka.

10 Mi Adi Komii siya ina sibgu inokninkinin mi siya wi niksisae profet iikamim yipiki hii nanaeni siyiu biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir wakaeyokna apim mi siir kitinisiinam wi simiir naingwo owou rani, simiir nonkwobumbuninkinamin mi ti yipiki iikamim, Adi Komii siir kirie imiir wakaeyokna karamae nwowiyim mi ti niksisae profetim simiir kwoinim kirie ywowim mi sima simiir kwoin imiirar napikim mi sima yai bibiyie paekwosim imiir boinsi bi nididikim.

11 Adi Komii siir paekwosimim simiir kirieya komiiga ini iikam biyieyim simiir kirie aiir haiburim. Mi sima ti iikamim simiir bi boinhiuriyiu boinikim Adi Komii siir whwonkam ida, simiir boinwokiyopnatkaigiyamin. Mi ti niksisae profetim yim ini ti hiriinan siyiu iiirar tirkripkaiyim.

12 Ti iikam hiriinanim yim ini hu habim kwoin miiyik karamaeyim mi dimin taeminim sima tiram naingwowiyim sima pi hindarar priidiraerari iikamki sim haiyim mi sima nitim. Mi ti iikam hiriinanim yim wi mhoiiya tioidwomaii. Mi sima dimin taeminim sima ninokninkin karamae nwowiyim simiirar priiboin priiboinikim. Mi mhoiiya Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini, niimauan wraisuim iikamki sim nitkikikiniyim simiir hiriinan.

13 Mi simiirin dimin bibiyieyim sima tirim, wi simiirsi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Sima ha naingwowi, kinaka naeiya ya dimin miiyika mi simiir kwoinim simiir mhii imiirar mirninkinamar naingwowi, sima ini ta ma biyieya paowaigi piskimkopouim kimiir piu nonkwobumbuninkina ini saiir hiriinan ywowim mi sima simiir niksisae siyiu imiiramar mairgimairgaei simiir wakaeyokna apam.

14 Mi sima wig imiirar kaonanaeikim iripa piu simaka nwowim mi ti hiriinanin simiir kwoinin dig saeya nwowaiginiu rani. Niingaka. Mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiigim yipiki simiir naingwo tibmiiya kirie nwo karamae nwowiyim mi ta hiriinan saiirsika sima dimin biyie asi tiri. Mi sima minam naingwoyokiyokii siyiu umir digworaekwo haiyanin yipiki iikamim simiir yai imiir wakaeyim simiir hiramki haiyim. Mi mhoiiya Adi Komii siya wi ti hiriinan simiirsi nhinikriropki.

15 Sima digiumii yaimwo imiir haimriyiuwi mi dimin biyie imiir napi iikamim yipiki siyiu miiyik iiir haiburgigim mi ha napwaeyamim nae hir simiir hiriinan ywowim. Sima dimin taeminim biiya inkam nwirin Belam nikiuwiyin Bioni yinisimin siya tirim simiir wakaeyokna apikim. Siya umirim naingwokin iikam sima hauuwim ti dimin biyieyim siya tirim simiirsi.

16 Mi siir donkiyin habwaowhaenan nwokin yai bi boinikin mi siya ini inkamnanar yomboboinin mi siya yai kirie siir boin mi siir mi ikidu dimin biyieyim siya naingwowim kwoinau nwokaiyim simiir tirsi.

17 Iikamim ti kamim simiir hiriinanim yim bi whindiriraerarikim, yim aeyowieyim op karamaeyim, simsinkaigaeyamim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini naoni wau komii komiiyim koua hir nakiibimbiramiyim ini simiir hiriinan ywowim, iki sima yaiyim sibgu whinkinsiis haiginiuwam bointidwokiiyim mi yim sima pi dimin whirminwhirmin swoki tir tani. Adi Komii siya ta maeyaua niibwomambwonana simiiram nimbinga.

18 Sima yai kirieyim yaimwo karamaeyim simiir wakaeyokna apikim, sima wi iikamim ti dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim wi simiir kwoin imiir kiyai. Sima wi iikamim

yipiki ti dimin biyie imiir haiburgigim iki iikam nhirim sima niki apkripkaiyim simiir kiyaii.
19 Sima ti kam bibiyieyim hiniina boinikim, yio dimin karamaeka iikamim simiir kwoin imiir naingwo apamin. Mi ta hiriinan saiirsika, sima ti hiriinan iikamim yim sima wi saiir nikwowaisii rani, sima ini simiiram priimiriiyan iikam ywowim mi sima yaimwoni wakaeyokna apamin dig nwo rani. Dimin whirki inkam nwirni kwoin iiir kwirii idwokai mi siya ti diminin siir kwoin kwirii idwokaiyin siir swoki tiri, yio yaeya dimin biyie tir tani mi siya wi ti dimin biyie iiir swoki haiburgig rani. Ti dimin biyieyin siya bidi ywowin siir kouin mi yio siya ini whisarii mii priimiriiyan inkam ywowin.
20 Iikamim yipikim dimin biyie nuan iikamim sima tiriyim simiir haiburgig. Dimusi rani, sima ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmiiyim dimin miiyikim Jisis siirim biiya siya naowa krimiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiiyim mi krimiir nanmaiwarkainaam. Mi sima dimin biyieyim simiir kwoinau kwiri idwokaiyim ini simiirar swoki apnamim mi sima wi biyieyar nwowougusi dimin biyie biiya sima tirim wi simiir haiburgigi.
21 Yio ti hiriinanin wi wadie pi ywowin biiya sima Adi Komii siir yai kibiyim biiya inkamki boinmimauuim simiir wakae karamaekiswo mi sima bidi yasae iirgrak wakaeyim mi simiir bidi wakaeyokna apim. Mi mhoiiya sima digiumii ti yai imiir haimriiyiugig mi ini siyiu biyie imiir swoki apnamim.
22 Ti hiriinan diminim bidi yimbiyamim yaimwowim biiya profet kamim sima boinim simiir hiriinan, wrain diminim siya whiekingikiyim pi simiirimar swoki ami simiir naeyimar huin inkamki hiisokiyin yipa swoki ami maeyau bropa saiir waripraprararam. Ti yaiyim yim krimiir niisiimauuwi ti iikam yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apim mi tariinanin sima digiumii siir haimriiyiugigin. Ɨriig.

3

Iikamim krima ina ninokninkinim Jisis Krais siya wa swoki iti

1 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, takina ya yokwo kwisaka aeya kimiiram winhauugiya. Tiki yokwo imiirin kara kimiir kwoin imiir swoki hiurworwokaigi.
2 Kara kimiirin minam naingwowi yaiyim biiya profet kam miiyikim sima nanaakninkiiyim simiirim daingwo mi iriipi hiriinan kima Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiyim yipikin naonamin mi ha swoki insiin idwowin krimiir nanmaiwarkainam simiir timi aingwoki, ti yaiyim siya aposel kamim krimiir boinmimauugiyim yim kimiir boinmauugikim, ti diminim nim krima kimiir swoki kwaboinmauugii.
3 Kima ina ninokninkinim tiki hiriinanim bii wi sima nimbiyami iiya kingiin nwowi Jisis Krais siya swoki itana. Iikam nhirim yipiki niewaiyiuwiyim yim wi simbi niti mi sima wi yai bibiyieyim bwam karamaeyim wi simiir nini boini, simiir kwoinkar naingwo apiyim.
4 Mi sima niksisae yai kimiir boini, biiya Jisis siya hiniina boinkin siya wa swoki iti mi siya papi nwowin? Yaiyim biiya krimiir yidwi wanwiyae ima boinim, bi swoki imbiyamkim ini hindara yasae okainaiinamim. Mi biiya iiya Adi Komii siya nonkwokwowin ti nu iiir siya whiuwiniunan mi tisi tariinana namwoniyim, dimin taeminim ini hiriiyar nwokripkaiyim. Mi ti dimin taeminim sima boinim hiniin yim wi nimbiyam tani, yim kaimwo rani. Adi Komii siya dimin kasakasa bi kisisana haiginkin.
5 Sima ti diminin siir ninokninkinam naingwo rani. Biiya Adi Komii krimiir Wanin siya yaiyara boinkiyin mi nu ninomoro ina yimbiyamwo. Adi Komii siya nuin whii komii solwara saiir op imiir nonkwokwokin mi nu iiirin nao siya whinkinsiisi mi yio tiriiginin iriipi hiriinan yio wi sipi mi kisinaei.
6 Mi mhoiiya Adi Komii siya ha boinkiyin mi ha mi tirkiyin op aiirin mi opa ini nu iiirar ywomairipugiyin mi dimin taeminim ti nu iiir nwowim yim ina yaokaokiyim.
7 Mi ti nu ninomoro tariinan nwowo yo Adi Komii siir yai imar nonkworinukripkaii mi mhoiiya iiya Adi Komii siya iikam biyieyim yipiki digiumii siir haimriyiuim simiir nitkaigaigii paeya mi ti nu ninomoro yo wi warar ninkin iuwi.
8 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima ti dimin whiruwa siir kipi naingwo owou. Adi Komii siya ii kwiruwa ha naingwowikin biewi biewi kasaka rani mi biewi biewi whiekakim yim ini ii kwiruwanana ywowin.
9 Kimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya bi kimiminikin siir nimbinim simiir tirkiyim iki iikam nhirim sima naingwowim simiir hiriinan. Niingaka. Siya iikam whiekakim krimiiramar niki owin digiumii dimin biyie imiir haimriiyiugigim mi siiram naingwo tibmiiyim. Dimusi rani, siya inkam nwirkin maeyaua paekaka saiir hiriir namim pi boriisopi. Siya hiniinam naingwowi, iikam whiekakim sima digiumii simiir dimin biyie imiir haimriiyiugig mi siir wakaeyokna ap. Ɨriig.
10 Mi mhoiiya iiya Biiyan Inkamin siya swoki iti mi siya, siya siya niisiimauunaei wi inkamin yipikin inkam nwirni digworaekwo tauaeyam nitiyin wi siir hiriinan niti iikamim

wi ninokninkin tani iiya siya niti mi nhirim wi siiram nwokwokin tani. Mi iiya siya nita saiir mhoiiya ninomora wi nhaminhami tioki rani, diyani hiniin nu mi dimin taeminim siir nwowim mi digworaekwo iikamki nonkwokwowim wa niuginhiski mi wi op nimbiyami.

11 Mi dimin taeminim ti nu iiir nwowim wa niuginiski mi wa digi mi wim kima iikamim wi paniina nwowi? Kimiir kwoinim wi dimin whirki kipi kimbu Adi Komii siir yai imiir ti wakaeyokna ap,

12 mi kima ti dimin taeminim simiir ti tir ta iiya saeya nitiduduwim. Iiya Biiyan Inkam Komiiyin siya swoki iti mi ninomora wi paeki niuwi mi wa digi mi nauun sisim mi nauun komii komiiyim wa niuginiski mi wi opnan nimbiyami.

13 Adi Komii siya bidi boinin siya wi yaeya nu ninomor nonkwokwowi mi nim krima simiirim nwowi. Iikamim yipiki biiya dimin biyie tirim tapaiirin sima wi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowi. Iriig.

14 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, wim kima ti dimin hiniinim ti biiya kwaboingigim simiiram nwowi ninomor win mi nu win wi sowa nimbiyamim mi kima miinan mirii dimin whirki niki kimbu karamae nwowim mi iriipa hiriinan dimin biyie tirisi mi hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wa naingwowi dimin whirki bi kimbugin mi kima wi saika nongwomamai aei.

15 Mi kima ta saiir daingwo krimiir Biiyan Inkam Komii siya wi nitsisau rani, iikam imiir hidamin, siya krimiirin hiniina niisiimauuwi siya pi boriisopi krimiir nonkwobum-buninkinamin mi siya minim naingwowi krimiir nanmaiwarkainaam. Siya ini krimiir nomiiyau miiyikin Pol siir hiriinan ywowin, yipiki ti yai kibimi diminim Adi Komii siya hauuwim siir simiir winkiyim kimiirim.

16 Iiya Pol siya yokwowim ta iiya Biiyan Inkam Komii siya swoki itina saiir winiyim siya dimin taeminim kara niki boinmimauuwim simiirar swoki winkikim. Krima yai nhirim siir yokwonau nwokaiyim simiir sibgu inokninkin tani mi hiriinan saiirsika iikam biyie nhirim yipiki ninokninkin karamaeyim sima pi ti Pol siir yaiyim pi simiir ninkpitki niksisae yai nwowim mi ti hiriinan siyiu kaimwowin sima iki profet kamim yipiki iki yai nhirim sima winim Adi Komiiniyim pi sima mi inkpitki yai biyie mi inkin owam mi hiriinan saiirsika sima wi sima sima mi tirbumbunaei ti diminin sima tirim.

17 Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim ta hiriinan saiirsika kima ina ninokninkinim ti dimin imiirin. Kima, kimasiyar mintaraona mi ti hiriinan saiirsika kima wi dimin biyie tir tani iki iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima tiriyim wi simiir tir tami mi hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiyim wi simiir haiburgik rani. Sima wi kimiir kinsiis haiginiuwi yinin omaka nonkworinuwiyin siir hiriinan.

18 Mi kima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir naingwobumbua saiir sibgu o, yipiki biiya naowin kimiirin siyar niki whindiriraerarim mi nanmaiwarkainaam. Mi tariinanin kima siirin kipiii ninokninkin tani mi mhoiiya kima siirin wa sibgu inokninkini. Kara ha naingwowi siya inig komiigak dwo tariinan mi mhoiiya mhoiiya iriipa hiriinan. Iriig.

1 JON

Jonin ti kamim Jisis siya niisiisiimauuim simiir nwir ieya. Ti Jonin saisakinairgin biiya Jisisni yai win kibiyim sim niki winkiyin simiir nanaakninkiiyam. Mi biigibiiyan yokwowa Jon siya winkiya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkika sima, simiir naingwo tibmiiya pi sibgu onkwokripkaiyim ta yaiya yipika Jon siir nhwokinhwokar kiga mi siir wiingiwiingar mi wakaeya Jisis siirim. Siya simiirin min boinkikin sima iki kamim niksisaeiyim sima boinmimauuim dimin taeminim Jisis siir yaiyim simiir hiriinan nwo karam nwowim simiirsi mintirao. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, sima ti nuan siyiupai siyiupaiyim simiiram kipi naingwokwo sima irni nwirniyam naingwokwonanaeya Jisis siya hauua saiir hiriinan daingwokwonanae. Ɨriig.

Yaiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwiyim inigak krima nwoyokiyokiikaeyamam sima

1 Ta yokwowa krima winkika Jisis Krais siir, yipiki krima dapiyin Yai. Biigi biiyarin Krais siya ha nwokin mi siyairgin kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siir bwamkibwamin. Mi tariinanin krima siir bidi wakaeyim mi siirin krimaki krimar kigin mi siirin krimiir iingar nonkwokiugin.

2 Mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siir bwamkibwamin ini siyar ywowiskiyin mi iiya siya nita krima siir bidiyar kigim mi tariinanin krima siirin kimiir asi boinmimauuwi. Ti inkam nwiruwan yipiki iinokiinokin hiriiyar nwowiyin. Biiya siya Adi Komii krimiir Wanin saika niki okin mi ini siyar yanaakninkiibudgiyin.

3 Dimin taeminim krima kigim yim ti sima krima boinmimauuwim kimiir mi ta hiriinan saiirsika kima wi iripa asi nongwomamairi krimiir hiriinan ta krima nwowiya Adi Komii saika mi siir yinisim ieya Jisis Krais saiir hiriinan mi nim krima ini kwoin whiruwar ywowiskiyim.

4 Mi krima ta yokwowa kimiiramin hiriinanam winkika kima wi nwoki sibgu inokninkinim ti dimin taeminim simiirin mi kima mi krima, krimiir kwoinim wi mairgimairga niki owim. Ɨriig.

Krima Adi Komii krimiir wanin, siir dimin kibi kibiyim simiirarar wakaeyokna ap

5 Ti yaiyim Krais siya boinmimauuim krimiir mi nim krima tisi kimiir swoki kwaboinmamauuim. Adi Komii krimiir Wanin siya ini bienan ywowin siya nii wara bi swoki ominominikin.

6 Mi krima ti hiniina boini siya mi krima ini kwoin whiruwar ywowim mi krima dimin biyie tiri, nim wi niibwomambwo napririri, nim krima pi niksisaekim mi krima Adi Komii siir yai kibikikibiya saiir bi wakaeyokna apkim nim siyiu bibiyieyim dimin biyie tiriyim simiir napkim.

7 Mi krima ti siyiu kibikikibiyin Adi Komii siya nwowiyin siirgisiir nwowi mi krima wi iripar nongwomamair aekiyami siir nhieya saiir kirieni mi ta nhieya yipiki siir yinisim iiira Jisis naokiinaiiniya iiya siya naonama mi ti dimin biyie biyieyim krima tirim yim siya simiirin wi hiriiyar haiyoprimdiyiumiiyokiyokiiyami mi krimiir kwoinim ini rirmiigirirmiiyar ywokiyim.

8 Mi krima ha boini nim krima dimin biyie whirmin whirmin karamaeka, nim krima, krima krimar swoki priiyiksasaenaei mi Adi Komii siir yai kibi kibiyim yim wi krimiir kwoinau haigi okai rani.

9 Mi ti dimin biyie biyieyim krima tirim simiir boininkii. Dimusi rani, Adi Komiiyin dimin whirki bi kimbugin mi siya ta nimbin aiir nonkworinukripkaiyim dimin biyie biyieyim wi siya haiyoprimdiyiumiigi mi krimiir kwoinim wi rirmiigirirmiiya nwokii.

10 Mi krima hiniina boini nim krima dimin biyie bi tirkim mi krima Adi Komii siirin wi hiniina boini, Adi Komii siya niksisaeyan inkamkin. Dimusi rani, ombud komiiyin dimin biyie kina bidi tirim. Ɨriig.

2

Kraisin, inkamin dimin whirki kimbu karamae nwowin krimiirin siya whinkinsiis haiginiugin

1 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kara ti yaiyim kimiiram winkikim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin biyie painisi tirsi. Mi krimiir nwirki dimin biyie tiri, nim krima Jisis Kraiskakairgim ti inkamin dimin whirki kimbu karamae nwowin siirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Siya wi Adi Komii siiram asi sriigi wi krimiirsi sriigii.

2 Yio Jisis Krais sasairgin yipiki bidi bidiniya sasair ninkin imiiyaenan Adi Komii krimiir Wanin siir ti dimin biyie biyieyim simiirsi siirgisiir nhie aiirar mi ti io kwoin Adi Komii siya

naingwowiyin krimiiram yio siya bidi yikripkiyin. Dimusi rani, dimin biyie biyieyim krima tirim siya ti hiriinan simiirsi naokin simiir haiyoprimdiyiumiigiyim. Yio krimiir dimin biyie biyieyim simiirara rani. Niingaka. Siya iki iikam whiekakim hinda tindanim simiir dimin biyieyim simiir warar haiyoprimdiyiumiigikim.

3 Mi krima siir yai imiir sibgu wakaeyokna api mi krima siirin wi haniingin sibgu ninokninkini.

4 Mi inkam nwirin ha boini, mi kara Adi Komii siirin ina sibgu inokninkinin mi siya yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti inkam hiriinanin yipi pi niksisaekin mi Adi Komii siir yaiyim yim siir kwoin hir wara nwokai rani.

5 Mi tiriiginim yipiki iinokiinok Adi Komii siir yai aiiram naingwowiyim yim sima ina ninokninkinim siyiuin siiram naingwokwonanaeiyin siyiumwokisiyiumwoin. Mi ta hiriinan saeya krima sibgu dinokninkin nim krima Adi Komii saika bidi yamasuim.

6 Mi yipiki ha boini yio siya Adi Komii saika bidi yamasuwin mi siya wi dimin taeminim biiya Krais siya tirim wi simiir hiriinanar timi tir. Iriig.

Mi yipiki siir nomiiyauwam naingwokwonanaeiyin yio Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikin

7 Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, ti yaiyim kara winkiyim kimiiram hiniin kima wi paniin paniina nwowi yim yai win tani. Kima simiir bidiyar iki wakaeyim iiya kima biigibii Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmii kiina.

8 Mi ti yaiyim ti kara winkiyim kimiiram yim yai winkim. Mi iikamim yipiki ti miiyim Jisis Krais siya miriiyim simiir kigim mi ti kima mirii ikim mi sima wi haini ninokninkini taka yaiya ya yai kaimwowairga. Mi yim ti yaiyim yim hiniina boinkim, krima krimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanae. Dimusi rani, krima ini ti yai imiir wakaeyokna apim mi ti dimin biyieyim ti iikami kwoinau nwokaiyim niibwomambunan yim wi simbi kinimnisainami mi simiir maeyauwa wi ti dimin kibiyim paenan niuyaeiyim wi sima kisina okainaowidi. Jisis Krais siyairgin bwamkibwamin paenan krimiir niuya haiginiuwiyin.

9 Mi yipiki ha boini, yio siya Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikin mi siya io pi siir nomiiyau inaka swoki owi mi yio hiriinan inkamin yio Adi Komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikin. Yio ini inkamin niiyaka napamwiiiyin siyiu si sikwo pae min niririya apnam karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin.

10 Mi yipiki siir nomiiyau iiiram naingwokwonanaei mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api, yio ini inkamin siyiu nabie kigimok apiyin ini siir hiriinan ywowin mi yio siya siyiu iiirin ina sibgu kigomok apin mi siya wi niigikiyamyao akai rani.

11 Mi yipiki siir nomiiyau inaka nwowi io mi yio tari Adi Komii siir dimin taemin bi ninokninkinkin. Yio dimin biyie biyieyim simiir wakaeyokna apikin inkamin yipiki siyiu si napamwiiiyin niiyaka si hiniin. Mi siir nhwo iiirin nii aeya nimiui mi ta hiriinan saiirsika siya paniisi kigomok api siyiu iiirin.

12 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, ta yokwo kara winkiya kara dimusi bi winkikin wari dimin biyie biyieyim kima tirim simiirsi winkika simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Simiirin siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Dimusi rani, dimin kibi kibiyim biiya Krais siya tirim simiirsika.

13 Kima ti adim, kara ta yokwowa kimiiram winkika. Dimusi rani, wim kima siirin ina ninokninkinin yipiki biiya omwaiyar niki waiyayokiyokiiyin mi tariinanar nadigniyin siiramin. Kara yokwowa yainan whrwanim nonkwona karamae nwowim kimiiram winkika. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya wi kimiir kwoin waraurar niki okaiyokiyokiiyim mi kima wi Setan siir nwoki ikwowaisiiyim.

14 Kara yokwowa yainan whwran kimiiram winkika. Dimusi rani, wim kima ini kirie hiriiyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siir yaiya ini ini haniin kimiir kwoinan kwirii idwokaiya mi kima Setan siir bidi ikwowaisiigigim. Kara yokwowa ad imiiram winkika. Dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim yipikim omwai hiriiyar waiyayokiyokiiyin mi ini tariinanar yadigniyin.

15 Mi kima dimin biyie biyieyim iikamim sima tiriyim ti nu iiiranim simiiram kipi naingwo simiir wakaeyokna apam. Mi yipiki ti nuan dimin taeminim simiiram naingwowi mi yio tari Adi Komii siiram naingwokwo rani.

16 Mi dimin taeminim nuanim yim hiniingim, mi ti dimin taeminim ti sima kigim sima iinokiinokin simiir haiyamar mini mi dimin biyieyim simiiramar mi kigmairi mi siya iki siir inig iiirar hainanaeiyim mipi ha boini, kara digworaekwoki naokingugunankaigin ini iki iikam nhirim simiir haiburin. Mi yim digworaekwowim yim Adi Komii siir tani. Niingaka.

17 Mi dimin taeminim ti nuin siirim mi dimin taeminim kigmairi ikim yim wi simbi digii mi yipiki dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim simiir wakaeyokna api yim wi hiriiyar nokwoyokiyokiigiyami. Iriig.

Krais siir sau omomim yim wi sima simar niisiimauunaei

18 Ti kariir nomiiyauim, iiya ti nu ieya digiyana ya kingiin bidi yitkiya. Mi wim kima ta yai aiirin bidiyar yinokninkinim hiniin Jisis Krais siir sau omomin wi paniin paniina nimbiyami. Mi Jisis Krais siir sau omom whiekakim yim bidi yitim mi yim sima simar bidi yanaakninkiinam mi nim krima ta ii aiirin ina ninokninkinim ya ini kingiin nwowa.

19 Dimusi rani, ti kamim yipiki Jisis Krais siir sauan omom win nwowim yim sima iripa kwoin krimaka nwo rani, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiiniyim, yim sima krimiir bidi haiburgigim. Mi sima iripa kwoin krimaka nwokiswo mi sima pi iripa krimakar pi ywowin. Mi sima krimiir bidi haiburgigim mi ta hiriinan saiirsika nim krima ta saiirin bidiyar yinokninkin kiinim, simiir nwirki iripa kwoin krimaka bi swoki okim. Niingaka.

20 Adi Komii siir naeyiuin ha nitin ini haniin kimiir kwoin imiir ini kwirii idwokaini mi ta hiriinan saiirsika, kima ti dimin taeminim simiir dimin mwokimwoim simiir asi sibgu ninomokninkini.

21 Kara ta yokwowa kimiiramin ha bi win boinkikin, wim kima Adi Komii siir dimin taemin mwokimwoim simiir bi ninokninkinkin. Niingaka. Wim kima simiirin bidiyar yinokninkinim. Mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwowim mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwo karam nwo ikim wim kima simiirin bidiyar yinokninkin digim. Mi kima ti niksisae yaiyim yipiki yaimwokiyaimwoim simiir niinikikrimkripiyim simiirin ina mi inokninkinim.

22 Mi yipiki niksisaeiyin? Mi ti inkamin yipiki ha boiniyin Jisisin yio Krais rani mi ti hiriinan inkamin Adi Komii siya nimbingii mi siya siirin wa nikropkii. Mi yio ti inkamin yio Jisis siir sau omomkin. Mi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya sowiirniiyin digiumii bi haimriiyiugigo.

23 Mi ti iikam hiriinanim yipiki Jisis Krais siir miisisaeiyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi miisisaei simiir Adin. Mi ti iikamim yipiki Jisis Krais siir haiyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi inkin haigim simiir Adin. Ɨriig.

Adi Komii siir naeyiuin krimiirin siya niisiimauugin yai miiyik

24 Mi ta hiriinan saiirsika kima wi kimasiyar mintiraona. Mi yai kibiya yipiki biigibii kimar wakaeya, ya kimiir kwoinau waraurar haiginonkworinukripkai. Mi kima ti hiriinan tiri mi kima wi kwoin whiruwa Adi Komii siya mi siir yinisim ieya wi sowakaniiyar nwowi.

25 Mi yim tiriiginim yim sima Jisis Krais siya nimbingiyim krimiiram krima haiyim. Siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam nimbingikin mi krima wi Adi Komii saika nwoki sibgu oyokiyokiikaeyamim.

26 Kara ta yokwowa kimiiram winkika kimiir boinworwokaigiyim ti dimin taeminim yipiki ti iikam ima naingwowiyim kimiir niksisaeyam.

27 Mi Jisis Krais siya siir naeyiuin kimiir bidi hauugiyin mi ta hiriinan saiirsika siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti naeyiuin kimiir kwoinau waraurar nwokaikripkaii mi kima wi inkam nwiram noksir tani kimiir nowomwarkaiyiuwamin. Mi ti naeyiuin kimiirin wi siyar nowomwarkaiyiuwi dimin taemin whiekakim. Mi ti dimin taeminim wi siya nowomwarkaiyiuwi, yim niksisae dimin tani yim kaimwowairgim. Mi yim wi ti hiniina nwowi, kima ta Adi Komii siir naeyiuin siir yai aiir wakaeyoknaei, wim wi Jisis Krais saika namasukikini.

28 Ɨhi, ti kariir nomiiyauim, kima Jisis Krais saika damasukikin. Mi kima ti hiriinan tiri mi iiya siya swoki iti nua tiriir mi nim krima wi mairgimairga nwowini siir kigamin, krima wi nididwin tani mi wi mi agwoprakai rani.

29 Wim kima bidiyar yinokninkinim Adi Komii siya bimbiuwi rani mi yipiki dimin miiyik tiri mi kima wa ninokninkini siya siir yinisimkin. Ɨriig.

3

Tariinanin krima ini Adi Komii siir yinisisim nwowim

1 Kima whiekakarin ta saiir wakaeki, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiiramin nhami nhami naingwokwo rani mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin siir yinisim asi nikiugim. Yim ti yaiyim yim kaimwowairgim. Nim krima siir yinisisimkim. Mi iikamim yipiki ti nuan siyiu imiir wakaeyokna apninkiniubumbunaniyim mi ti tariinanar nadigniyim yim Adi Komii siir bi ninokninkinkim. Mi ta hiriinan aeya sima ti dimin taeminim krima wakaeyokna apiyim simiir paniisi yinokninkinsi.

2 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, nim krima Adi Komii siir yinisisimkim. Mi krima sibgu ninokninkin tani mhoiiya krima wi paniin paniina namisi owi. Mi Adi Komii siya ti dimin hiriinanin krimiir bi niki iisiimauugin. Mi ti diminin sasaigin krima sibgu inokninkinin Jisis Krais siir, yio hiniingin siya wi sipi swoki iuunaiini mi krima

wi siirar kigwini mi iiya krima siir kigwini mi nim wa ninkpit iuguskii mi wi siir hiriinanar namwowiuwi.

3 Mi yipiki ti dimin taeminim nimbiyamanim simiiram nwokwokini mi yim sima wi hiriihiriiyar boininaei dimin biyie karamaeka mi sima wi dimin whirki kimbu karamaeyar nwowi Krais siya nwowa dimin whirki kimbu karamae siir hiriinan.

4 Dimin biyieya saiir bwamkibwamin Adi Komii siir siyiu komii siir yaiya siyar kwiinakibiiri. Mi ta hiriinan saiirsika ti iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim sima Adi siir siyiu komii siir yaiyim simiir asi niinakrimkripi.

5 Mi kima ina ninokninkinkinim ta Jisis Krais siya niuunaiiniya nua tiriir iikam simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam siya dimin biyie whirmin whirmin bi swoki tirmintirminkin mi siya ti hiriinan tiramar mi aingwokin.

6 Mi ta hiriinan saiirsika, tiki iikam whiekakim yipiki Jisis Krais saika namasukikinim yim sima iinokiinokin dimin biyie bi tirkim. Mi ti iikamim yipiki iinokiinokin dimin biyie biyieya tirnanaeiyim mi simiir kwoinim Krais siiram naingwo karamae nwowiyim yim siirim bi wakaeyokna apikim.

7 Ti kariir nomiiyauim, kima iikamim simiiram kipi kiwaki kimiir niksisaeyim. Mi yipiki siyiu miiyikimiiyikni nwowi mi yio sikisiya inkamin. Dimusi rani, Adi Komii siya krimiirin ha kigi nim krima dimin whirki bi kimbugim Jisis Krais siir hiriinan dimin whirki kimbu karamae siya nwowa saiir hiriinan.

8 Mi yipiki dimin biyieyim simiirsimiira tirnanaei mi yio tari Setanikin. Biiya mi tariinanin iriipi hiriinan Setan siya ini dimin biyieyar tirkripkaiyin. Mi tiriiginim yipiki dimin biyieyim simiir simiira tirnanaeiyim yim siir iikamkim. Mi Adi Komii siir yinisimin siya nitin ti nu iiir siya dimusi bi nitkin siya Setan siir miiyim simiir digiguskiyam nitkin.

9 Mi yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi mi yio tari siir naeyiu iiir bidi haiyin. Mi ta hiriinan saiirsika, siya dimin biyie paniisi tiryokiyokiiyamsi. Niingaka.

10 Mi ti hiriinan siyiuin, nim krima ina ninokninkinim yipiki Adi Komii siir yinisimin mi yipiki Setani yinisimin. Mi yipiki dimin biyieyim simiir simiira tirnanaei mi yio tari Adi Komii siir yinisim tani. Mi yipiki siir nomiiyau iiiram naingwokwonanaei karamae nwowiyin mi yio Adi Komii siir yinisim tani. Ɨriig.

Kima kimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei

11 Mi ti yaiyim yipiki biigi bii kimar wakaeyim, kima siir yai aiirin hiniina wakaekim krima irni nwirniyam daingwonanaei,

12 mi krima io whwonkam kipi nanao ti inkamin Ken nikiuwiyin siir hiriinan yio siya Setan siirgin mi yio siya siir nomousim iiir asi nisomaokin. Mi siya siir dimusi nisomaokin? Siya siirin minsi nisomaokikin, dimin taeminim siya tirim yim miiyik rani mi dimin taeminim siir nomousim ieya tirim yim wadiekim. Mi siya siirin io ha nwowin mi siya siirin ina yisomaokiyin.

13 Kima mouni haniin kipi siinkaoki. Dimusi rani, iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yim sima kimaka whwokwoka nwo rani.

14 Mi krima krimiir nomiiyau imiiram naingwokwonanaei mi krima wi haini ninokninkini krima dimin biyieyim simiir wakaeyokna ap rani mi hiriinankiniuwi, krimiir kwoinim yim wi paeki niu rani. Mi krimiir kwoinin yio wi pi ninkpitkii mi wi omwaiyar swoki waiyaei mi siya wi Adi Komii saika nwoyokiyokiikaeyami Mi yipiki siir nomiiyau iiiram naingwokwo karam nwowi mi yio tari dimin biyieyim simiir wakaeyokna apikin mi siir kwoinin yio bidi yaowigusamin siya Adi Komii siir dimin taeminim simiir naingwoyiskai rani.

15 Mi yipiki io whwonkam siir nomiiyau iiir nanaowi mi yio ini inkamin iikam nisomsomaokaowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kima ina ninokninkinim ti inkam hiriinanin yio siir kwoinin bidi yaowin mi yio siya Adi Komii siir dimin taemin sim whir wara swoki aingwoyiskai rani. Mi siya wi saika nwoyokiyokiikaeyam tani.

16 Biiya Jisis siya krimiirsi naokin mi ti hiriinan siyiuin siya krimiir min niisiimauugin iikam nhirmiyam siya naingwokwonanaeiya saiir bwamkibwam iiir. Krima ti dimin taeminim Jisis siya tirim simiirarar tir. Krima krimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi krima naosi kipi nidid simiir whinkinsiis haiginiusiyin.

17 Mi yipiki siir nu iiirar nwowi mi siya digworaekwoki naokingugunankaii mi ha ninokninkini siir nomiiyauin yio dimin karamaeka mi siir mwoin nikrimkrae karamae nwowi mi siya ha boini siya siirin wi dimin sim whir swoki hauu rani mi Adi Komii siir naingwokwonanaeya wi paniina haigiprakai siir kwoinauin? Sima wi dig nwo rani!

18 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, krima yaiyim naekak nwo karam nwowiyim simiirin hinda kipi priiboin priiboin mi hiniina kipi mi boin, nim krima iikam

imiiramar naingwokwonanaeikim. Krima simiir whinkinsiis haiginiu mi simiir diisiimauu hiniin, krima simiiramin nhaminhami naingwokwonanae rani. Friig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim yim sima siir whwonkam idan wi nididgak nwo rani

19 Mi ti hiriinan siyiuin, nim krima wa nwoki inokninkinim hiniin nim krima Adi Komii siirgim yipiki dimin mwokimwoim simiir bwamkibwamin. Mi ti hiriinan siyiuin, krimiir kwoinim wi nidid rani, krima Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi.

20 Mi krimiir kwoinim sima krimiirin hiniina boini, nim krima dimin biyie bidi tirim. Dimusi rani, Adi Komii siya dimin taemin imiirin ina ninomokninkin digin mi krimiir dimin biyie biyieyim yim wi siya haiyoprimdiyiumiigii mi krima wi simiirsi nidid rani mi siya ti dimin taemin imiirin whirminwhirmin bi nokpaokiigin, siya simiirin ina ninomokninkin digin. Mi ti dimin taeminim krima ninokninkin karamae nwoka, windi yio siya ina ninokninkinin.

21 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim mi krimiir kwoinim sima krimiirin hiniina boinmauu karamae nwowi, krima miiyik rani mi iiya krima Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi mi krimiir kwoinim wi kirie hiriiyar nwokripkaii.

22 Mi krima Adi Komii siiramin diminam sriii mi siya krimiirin wa hauuwi. Dimusi rani, nim krima yai imiir wakaeyokna apkim mi krima dimin miiyik miiyikim siya naingwowim krima tiram krima simiir tirkim.

23 Biiya Adi Komii siya ti yaiyim krimiir bidiyar iki boinmauuim. Krima siir yinisimin Jisis Krais siir wakaeyokna ap mi irni nwirniyam dinan aingwokwo.

24 Mi yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiirarar wakaeyokna api, siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwa nwowi mi siir naeyiuin yio Adi Komii siya hauugiyin krimiir, ti Adi Komiiyin siya ini krimiir kwoinau tir kwirii idwokaiyin mi ta hiriinan saiirsika nim krima ina mi inokninkinim nim krima ini kwoin whiruwa saika nwowim. Friig.

4

Adi Komii siir naeyiu ieya mi yiu biyieyin niksisaei ikin

1 Ti kariir nomiiyauim, iikam whiekakim yipiki yai bibiyieyim niksisaeiyim sim nanaakninkii haiginiuwiyim hinda tinda bidi yinoopkiyim. Mi iikamim kimiiram niti mi sima ha nini boini, yim sima Adi Komii siirgim mi kima wi kipi niki anka aingwo tibmii kiin simiir yai aiiramin. Biiyin kima simiir tiki kinankiu mi sibgu sibgu tiki kigimoki ti simiir hir nwokaiyin yio Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiu ieya piyamisi owin, iyie uridyiu biyieki piyami owin.

2 Mi kima wa kigninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiuin siya ini haniin simiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Mi yipiki ha boini, Jisisin yio Adi Komii siir kwoinkar naingwo imbingikin, tiriir nitamin mi siya ini inkam kiingikiinar yauni oniyin mi kima wi haniingi ninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiuin ini ti inkam iiir nwokaiyin.

3 Mi yipiki Jisis Krais siirin hiniina boin karamae nwowi mi ti kwoinin siir kwirii idwokaiyin yio Adi Komii siir tani. Niingaka. Tiki kwoinin yio Krais siir sau omomkin. Kima bidiyar iki inokninkinim hiniin siya wi sipi niti. Mi tariinanin siya ti nu iiir bidi yauni oniyin.

4 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siirgim mi wim kima ti iikam biyie biyieyim simiir bidi ikwowaisiigigim. Dimusi rani, yipiki wari kimiir kwoinau kwirii idwokaiyin siyairgin yipiki ti iikamim nuanim simiir kwoinau kwirii idwokaiyin yipiki niksisaeiyin siir nikwowaisiiyin bii.

5 Mi ti iikamim yipiki niksisaeiyim yim nu tiran ima yim sima Adi Komii siir tani. Mi ti dimin taeminim sima boiniyim yim nu tirankim mi ta hiriinan saiirsika tiki iikamim nuanim simiir asi wakaei mi simiir asi wakaeyokna api.

6 Mi nim krima Adi Komii siirgim. Mi ti iikam yipiki Adi Komii siirim sima iinokiinokin krimiir yaiyim simiir simiira wakaenanaeikim. Mi ti iikamim yipiki Adi Komii siir karamaeyim yim sima krimiir yai imiir bi swoki wakaeikim. Niingaka. Mi ti hiriinan siyiuin nim krima ina ninokninkinim ti iikamim yipiki Adi Komii siirgisiir naeyiugakim mi ti iikamim yipiki Setani niksisae naeyiuin si nwokaiyim simiirin ina mi inokninkinim. Friig.

Adi Komii sasairgin naingwokwonanaeiyin

7 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima irni nwirniyam daingwokwonanae. Mi ti siyiu hiriinanin irni nwirniyam krima naingwokwonanaeiyin yio Adi Komii siirgisiirgin. Mi yipiki siir nomiiyau iiiram naingwokwonanaei yio Adi Komii siir yinisimkin mi yio siya siirin ina sibgu inokninkinin.

8 Adi Komii siyairgin naingwokwonanaei saiir bwamkibwamin. Mi ta hiriinan saiirsika, yipiki siir nomiiyau imiiram naingwokwonanae karamae nwowi mi yio tari Adi Komii siir bi ninokninkinkin.

9 Adi Komii siya krimiir bidi yiisiimauuin hiniin, siya krimiiram naingwokwonanaeikin. Mi siya siir yinisim nwirkinwiruwan asi nikropkikin mi siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam nitkin mi ta hiriinan saiirsika krima wi wadie saika asi nwoyokiyokiikaeyami.

10 Mi naeyiuin naingwokwonanaeiyin siir bwamkibwamin yio si. Ta krima naingwokwonanaeya Adi Komii siiram saeya rani. Mi krimiiramin bii siyar naingwokwonanaekin mi siya siir yinisim iiirin ina yikropkiyin mi ta hiriinan saekisaeyairga Adi Komii siya krimiir dimin biyie imiirin siirsiyar haiyoprimdiyiumiigikin.

11 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, ti dimin taemin hiniinim yim krimiir niisiimauugim hiniin Adi Komii siya krimiiramar naingwokwonanaeikin mi nim krima wi irni nwirniyam mi aingwokwonanaeiyim.

12 Adi Komii siirin inkamki bi swoki kigmiminkin. Mi krima irni nwirniyam naingwokwonanaei mi ti Adi Komiiyin ti krimiir kwoinau kwirii idwokaiyin mi krima wi siiram naingwokwonanaei mi krima wa ninokninkini siya ini krimiiramar naingwokwonannaei iskiyin.

13 Krima ina ninokninkinim krima mi Adi Komii siya krima ini kwoin whiruwar nwowiskiyim. Dimusi rani, biiya siya siir naeyauin krimiir niki hauugikin mi siya ini krimiir tir nwokaiyin.

14 Nim krima Jisis siir bidi kigim mi krima ta yai aiir asi boinmimauuwi. Adi Komiiyin siir Adin siir yinisim iiirin siya nikropkikin iikam krimiir nanmaiwarkainam mi ta hiriinan saiirsika siya iikam whiekakim nu tiranim simiir asi whinkinsiis haiginiugin dimin biyieyim ti nuin siirim simiir kirie aiir kintiokiiyam.

15 Mi yipiki ha boini Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi ti inkamin siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwar nwowi.

16 Adi Komii siya siyairgin naingwokwonanae saiir bwamkibwamin mi nim krima ina ninokninkinim siya krimiiramin ina naingwokwonanaeyin. Mi ti iikamim yipiki iikam nhirmiyam naingwokwonanaeiyim, yim sima wi Adi Komii saika kwoin whiruwar nwoyokiyokiikaeyami.

17 Adi Komii siya hiniina naingwowi, nim krima iikam imiiramin nhami nhami naingwokwonanaei rani. Mi krima hiriinan tiri mi ti dimin taeminim ti tariinan krima tirim yim ini ti dimin taeminim biiya Krais siya tirim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwi hindara naingwokwonanae iskiyim. Mi mhoiiya iiya Adi Komii siya hidi iikam imiir mi nim krima wi nidid rani.

18 Mi yipiki hiniina ninokninkini Adi Komii siya siiram naingwokwonanaei mi siya wi nidid rani. Mi yipiki Adi Komii siirgisiiram naingwokwonanaei mi siya wi dimin taeminsi nidid rani. Inkamin dimusi nididi? Siya dimusi nidid rani, siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ti dimin biyie biyieyim yipiki biiya siya tirim. Mi yipiki Adi Komii siirsi nididi mi yio tari Adi Komii siya mi iikam ima simiiramin sibgu naingwokwonanaei rani.

19 Nim krima Adi Komii siya mi iikam ima simiiram naingwokwonanaei. Dimusi rani, siya biigibiiyin krimiiram naingwokwonanaekin.

20 Mi inkam nwirki hiniina boini siya Adi Komii siiram naingwokwonanaeikin mi siya siir nomiiyau inika pi io nwowi mi yio ti inkamin pi niksisaekin. Iikam krima Adi Komii siir bi swoki kigmiminkim. Mi yipiki siir nomiiyau iiir kigi mi siiram naingwokwonanae karamae nwowi mi siya Adi Komii siiramin wi paniina naingwokwonanaei yipiki siya kig karamae nwowin, ha? Mi inkamin siir nomiiyauin saika nomboboin ae karamae nwowi mi yio wi Adi Komii siiram naingwokwonanaei rani. Niingaka.

21 Jisis Krais siir yaiya ya krimiir bidi hauuwa, krima saiir wakaeyoknam. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siya iriipi hiriinan siir nomiiyauin siiram warar timi aingwokwonanae. Iriig.

5

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim dimin biyie biyie imiirin wi sima nikwowaisii

1 Mi yipiki hiniina naingwo tibmii kiini Jisis siya Kraiskin, yipikin Adi Komii siya nikropkiyin mi yio ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimkin. Mi yipiki Ad iiiram naingwokwonanaei mi siya siir yinisim iiiramin wara timi aingwokwonanae.

2 Mi krima Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siir yai aiir wakaeyokna api mi krima wi hainii ninokninkini nim krima siir yinisim iiiramar naingwokwonanaeikim.

3 Mi Adi Komii siya naingwokwonanaeiya saiir bwamkibwamin ya hiniinga krima ti
dimin taemin whiekakim siya hauuwim krima tiram simiirar wakaeyokna iski. Mi ti
diminim siya boinanim krima tiram, yim wi hikak krimiir nwowaiginiu rani. Niingaka.
4 Mi siyiuin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin
yio wi dig nwo rani, Adi Komii siir yinisisim imiir nikwowaisiiyim, simiir kirieya ini ti
simiir siyiu bibiyieyim simiir kou ywowa. Dimusi rani, nim krima Adi Komii siiram
naingwo tibmii kiinikim mi krima wi digar nwowi ti siyiuin ti iikamim yipiki Adi Komii siir
ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin siir nikwowaisii iuguskiyim.
5 Mi wi dig nhinga nwowi ti siyiu hiriinanin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin
karamae nwowim sima nwowiyin? Mi tiriiginim yipiki hiniina naingwo tibmii kiiniyim Jisis
Krais siya Adi siir yinisimkin, yim wi digar nwowi. Iriig.

Adi Komii siya bidi sibgu anaakninkii haiginiugiyim Krais siir dimin taeminim

6 Yio Jisis Krais sasairgin ti inkam nwiruwan ti nu iiir niuunaiiniyin. Mi siya op ha
baptaisin mi mhoiiya siya ina yaonamin paeyin hiiniya nirioninkinin siir, siir nhie aeya
naokiinaiiniyam. Mi iiya siya ti nu iiir niuunaiiniyin, siya minam niuunaiinikin siir nhie
aeya mi siir op aeya sowar naokiinaiiniswowim. Adi Komii siir naeyiuin siyairgin dimin
taeminim simiir bwamkibwamin mi krimiirin siyar niisiimauugin hiniin Jisis siya Adi
Komii siirgisiir yinisimkin.
7 Dimin whoimuwam sima simairgim krimiir niisiimauuyokiyokiiyamiyim hiniin.
8 Adi Komii siir naeyiu ieya mi op, ta opa Jonki si baptais haiginiuwa Jisisni mi nhie
aeya mi ta iiya biiya Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniiya saiir ti swoki
aingwowoknaki. Mi ti dimin whoimim yim dimin whiruwan siirarar niisiimauugin Jisis
siya Adi Komii siir yinisimkin.
9 Nim krima yaiyim inkamki boinim krimiir simiir wakaeyim mi krima ini simiirar
wakaeyokna apim mi krima ti yaiyim Adi Komii siya boinmimauuim siir yinisim iiir simiir
wakae. Dimusi rani, siir yaiya ini iki inkami yaiyim simiir haibura.
10 Mi yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi siir kwoinin pa ninokninkinkii ta
Adi Komii siir yaiya ya kaimwowairga, ya saeya hiniina boinka, Jisis siya kariir yinisimkin.
Mi yipiki ti Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi ti yaiyim yipiki
biiya Adi Komii siya boinim siir yinisim iiir simiir wakae karamae nwowi mi yio ti hiriinan
inkamin ti hiriinan boiniyin yio Adi Komii siir niksisaei.
11 Ti yaiyim yim Adi Komii siya boinkikim krimiir. Siya krimiirin bidiyar whinkinsiis
haiginiuwin mi krima wi inigak saikar nwoyokiyokiikaeyami. Siya krimiirin ta hiriinan
saiirsi whinkinsiis haiginiugin ta siir yinisim iiir siya nikropkiya saiirsi.
12 Mi yipiki kwoin whiruwa Krais siiram nwowi, yio wi hiriiyar nokwoyokiyokiikaeyami.
Mi yipiki hiriinan tir karamae nwowi, yio wi niinga nwowi. Iriig.

Krima hiniina ninokninkini krimiir inigin wi omwaiyar hiriiyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim

13 Ta yokwowa kara winkika dimusi rani, wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir
yinisim iiir wakaeyokna apiyim kima dinokninkin hiniin, wim kima wi inigak hiriiyar
nwoyokiyokiikaeyami.
14 Ya dimusi rani, ti hiriinan siyiuin krima wi diminam Adi Komii siir sriisi nidid rani.
Nim krima ina ninokninkinim iiya krima Adi Komii siiram sriii diminam yipiki siir kwoin
iiir wakaeyokna apiyim siya krimiir yai imiirin wa wakaei.
15 Nim krima ina ninokninkinim iiya siya ti dimin taeminim krima sriigiyim siiram simiir
wakaewiniyin mi krima pa ninokninkinkii krima simiirin wa haii.
16 Mi yipiki siir nomiiyau iiir kigi siya dimin biyieyin yipiki paeya nami omin siir nam
karamae nwowiyin siir tiri mi siya Adi Komii siiram sriii mi siirin wi siya whinkinsiis
haiginiuwi mi ta hiriinan saiirsika siya wi inigak hiriiyar nwoki sibgu oyokiyokiikaeyamim.
Mi ti inkamin siya dimin whir tiri mi siya wi paeni omin siir nami. Mi yipiki ti hiriinan
tiri, yio wi paeya nami omin siir nami. Adi Komii siiramin ti hiniin inkamin dimin biyieki
naokingugunankaiyin siiram kipi srii.
17 Dimin taemin kasa rani, yipiki iikam ima tirim Adi Komii siir yai imiir
kikinwaimwaisiiyim mi dimin taemin biyie biyieyim sima tiriyim yim wi Adi Komii
siir tir tani io siya nwowam mi sima wi ta hiriinan saiirsi nam tani paeni omin siirin.
18 Nim krima ta saiirin ina ninokninkinim yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi siya wi
dimin biyie hiriiyar tiriyokiyokiiyam tani. Mi ti hiriinan inkamin siirin Adi Komii siir
yinisim ieya kigriraowi mi ta hiriinan saiirsika Setan siya wi siir tirbu rani.
19 Nim krima ina ninokninkinim nim krima Adi Komii siirgim mi ti iikam whiekakim
ti nu iiir nwowim, Setanin yio ini simiir kigriraowan inkam ywowin mi yim sima wi siir
wakaeyokna api.

20 Krima ina ninokninkinin Adi Komii siir yinisimin yio bidiyar yitin krimiir whinkinsiis haiginiuwam mi ta hiriinan saiirsika krima Adi Komii krimiir Wanin kiingikiinin siir asi ninokninkini yaeya Adi Komii nwir karamaeka. Krima ini Adi Komii siir yinisimin Jisis Krais ini saika yamasuswin Adi Komii nwirkinwiruwan sasairgin mi siya ina nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi mi ta hiriinan saiirsika krima wi asi nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin.
21 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima ti tidiyiuim kamkim sim nikrimtio kuuwiyin uruwai siyaowainan yipiki iikamkim sim hainaniyim simiirsiyin aru dwo. Ɨriig.

2 JON

Mi yokwo kwisaka Jon siya winkiya Grik simiir yaigin aiir, ya min boinkika Jon siya, wig aeya mi saiir yinisisim ikim. Nhirim yim ta wig aiiram naingwo tibmiigim sima hiniina naingwokim saeya iikamim naingwo tibmiiyim yipiki maeyau kwiruwa nwowim simiir hiriir swoki imbiyamim. Siya simiirin min boinkikin sima irni nwirniyam inanaingwokwowim mi kam bibiyieyim simiirsi mintiraowim yipiki Krais siir dimin taeminim simiirgisimiir niisiimauu karamae nwowim. Ɨriig.

1 Kara Jonkin, Adi Komii siir piugana saiir biiyan inkamkin mi ta yokwowa kara winkika
wigim yipiki biiya Adi Komii siya nimbinim siir yinisim nwowam kimiiram. Mi saeya
kimiiraram bi winkika, saeya kima mi kimiir yinisisim ima kimiiramar winkika. Mi kara
kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani, kanakana rani, iikamim yipiki Adi
Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwo tibmiiyim sima warar winkika.
2 Krima kimiiram asi naingwokwonanaei. Dimusi rani, wara Adi Komii siir yai
kibikibiyim kimiir kwoinau nwokaiyim yim wi waraur hiriiyar haiginonkworinukripkaii.
3 Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya Jisis Krais krimiirin
naingwoyimyok mi naingwobumbu mi iripa nongwomamair ae sowa hauugin mi ta
hiriinansika sima wi krimiiram asi naingwokwonanaei mi krima wi wadie nwoki sibgu
owim iripa nongwomamairamin. Dimusi rani, nim krima siir yaimwokiyaimwo imiir
wakaeyokna apkim mi irni nwirniyam naingwokwonanaekim. Ɨriig.

Krima iikamim simiiram daingwokwonanae

4 An kara ha wakaekin kimiir piugana saiir iikam nhirim yim ha wakaeyoknaeikim.
Dimusi rani, wim kima ti siyiumwokisiyiumwoin Adi Komii siya boinin krima tiram siir
wakaeyokna tirin mi an kara ini mairgimairgar ywokiyin.
5 Kara kimiirin ti hiniina boinkikin, krima irni nwirniyam daingwokwonanae. Yim ti
yaiyim tapar bi kwitkim. Yim ti yaiyim yim biigibii krima naingwo tibmii kiina mi ha
wakaeyim yim sima.
6 Mi krima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwokwonanaei mi krima siir yai imiir
warar timi wakaeyokna ap. Biiya siya krimiirin ti hiniina boinkin, krima irni nwirniyam
daingwokwonanae.
7 Iikam whiekakim bidi yinoopkiyim hinda tinda iikam imiir priyiksasaeyam. Sima ti
hiniina miisisae boinamkim, Jisis siya iikam krimiir piunan nwonanikin mi siya nua tiriirin
ha niuunaiinikin. Mi ti hiriinan siyiuin ti iikam imiir sima niksisaeiyin mi yim sima ini Krais
siir sau omomnan ywowim.
8 Kima, kimasiyar mintiraona mi kima wari dimin kibi kibiyim kimiir kwoinau
nwokaiyim Adi Komii siya haigiyiumauuwim simiir simiira tirnanae, mhoiiya kira wi
dimin taemin kasa hai rani, kimiirin wi siya hauuwi.
9 Mi yipiki yai nhirim Krais siir yaiyim simaka ninkin haiginkii, Adi Komii siya wi saika
nwo rani. Niingaka. Mi yipiki Krais siir yai imiir wakaeyokna api, Adi Komii siya mi siir
yinisim ieya sowaniiyin wi saikar nwowi.
10 Mi inkam nwirki niti mi siya Krais siir yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi
kira wi simiir kipi nikiuna apninopkai kiriir omakanau hiriir namamin mi wi simiir kipi
mi boinwin hiniin, ha wit. Mi kira simiirin hiniina kipi mi boin, Adi Komii siya ini kimakar
nwowin mi kimiirin wi siya nwowaiginiuwi iripa nongwomamair aeyam.
11 Mi yipiki ti inkam biyie hiriinanin siir boini hiniin siya wi saika nongwomamair aei mi
yio tari siir nomiiyaugin mi dimin biyieyim yipiki biiya ti inkam ieya tirim yim iriipi siir
warairgim.

Nikopkaigiyan yai aeya

12 Dimin kasakasa rani, kara naingwowim kimiir boinmimauuam mi kara simiirin pi
yokwoni ara winki rani. Kara kimiir kignakiyam tiri mi ta hiriinan saiirsika krima wi iripa
nwoki boinaiyim ti dimin taemin imiirin mi krima wi mairgimairga niki inan oswowim.
13 Mi kiriir yokman yaowae budieya saiir yinisisimim, sima nokboinmamairgikim. Ɨriig.

3 JON

Mi mhoiigimhoiiyan yokwowa Jon siya winkiya, ya siir nomiiyauwin yipikin siya naingwokwonanaeiyin Gaias nikiuwiyin ya siiram winkika. Jon siya min boinkikin siyiu miiyikin Gaia siya nwowiyin mi siya ninkinwamwarkii boiniyin siyiu bibiyieyim inkam biiyanin min dapiyin Daiotrefis siya tirim simiir. Ɨriig.

1 Kara Jonkin, Adi Komii siir piugana saiir biiyan inkamkin ta yokwowa kara Gaias kiriiram winkikin, yipikin kara naingwokwonanaeiyin. Dimusi rani, ni kira ini Adi Komii krimiir Wanin siirgisiir siyiu iiirar nwowin.

2 Ti kariir nomiiyauin kara naingwokwonanaeiyin, kara ha naingwowi kira maki kipi nii mi yio ini mi owin kira hiriinan wadieyar mi owim kiriir kwoinin rirmiiya siya nwowiyin Adi Komii siiram wakaeyokna apam siir hiriinan dwo.

3 Kara ina ninokninkinin. Dimusi rani, nomiiyau nhirim ha nitim kariirin sima ini boini hiniin kira Krais siir yai imiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Ɨinokiinokin ni kira Adi Komii siir siyiugisiyiu iiirar napikin. Mi ta yaiya kariirin mairgimairga saeya nwowaiginiugin.

4 Mi an kara hiniina wakaekin, kariir nomiiyauim tariinanin sima ini Adi Komii siirgisiir siyiu iiirar nwowin mi ti dimin hiriinanin kariir kwoinin siya hiugrimkripkin mairgimairga komii nwowamin. Dimin whirki kariirin hiriinan bi tirkin mairgimairga kara nwowamin. Niingaka. Ɨriig.

Sima Gaias siir boinkim miiyim siya miriiyim wadie wadiekinairgim

5 Wim kima ti nomiiyauim kara naingwokwonanaei ima wim kima Adi Komii siir dimin kibi kibi imiir tirkim mi Adi Komii siir iikamim hinda tinda nwowim yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwiyim simiirin ini kimar kigriraowim. Kima simiir whwonkam imiir bi kig ninokninkinkim mi kima simiirin ina mi whinkinsiis haiginiuwim.

6 Mi iikam nhirim ha nitim krimiiram mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim krimiirin sima ini boinmauuni hiniin simiirin kima whinkinsiis haiginiugim. An kara hiniina naingwowi kima simiirin hiriiyar whinkinsiis haiginiukripkai mi simiirin dimin taemin ha timi hauu mi ta hiriinan saiirsika sima wi hinda tinda asi nami Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwamam. Mi ti dimin hiriinanim yipiki kima tirim simiir Adi Komii siya kimiir mil aiiramin ini mairgimairga ywokiyin.

7 Mi sima simiir om imiir haiburgigim mi ha namim Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwam mi sima dimin taemin bi priihaigim iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyim simiir hirankin. Niingaka.

8 Mi simiirin krimar whinkinsiis haiginiu mi krima kigrirao mi ta hiriinan saiirsika sima krima dimin taeminim wi yaripar tiri mi Adi Komii siir yai ima. Ɨriig.

Daiotrefis Demitrias sowa

9 Mi kara yokwo bidi winkiyin ti iikamim ta maeyaua saiir hiranim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim simiiram. Mi yio Daiotrefisin, ti inkamin yipiki simiir biiyan inkam nwowam naingwowin siya kariir bi nikiunakin siir kigriraowamin.

10 Mi ta hiriinan saiirsika, iiya kara niti mi ti dimin taeminim siya tirim kara wi kiriir nini boinmimauuni, siya kinaopitkaigaiyiu boinamim krimiir mi sima sima rani, siya nomiiyauim yipikim Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwamim simiir boinkim hiniin ha wit mi simiiram bi mi kiwawinkim simiir omaka hiriir namam. Niingaka. Mi ti iikamim yipiki simiir nikiuna apninopkaiyam tirim simiir omaka hiriir, simiirin kimidiniya siya mi ikidu. Mi siya simiirin hindara bi nikidugin, siya simiirin hindara nikrip iuguskikin Adi Komii siir iikamim simaka hainanamin.

11 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima dimin biyie kipi tir mi ti dimin taemin hiriinanim simiir kipi wakaeyokna ap. Kima ti iikamim yipiki mii miiyik imiirara miriiyim simiir hiriinan tir, yim sima Adi Komii siir iikamkim. Mi ti iikamim yipiki iinokiinokin dimin biyie biyieyim sim tirnanaeiyim, yim sima Adi Komii siir iikam tani. Niingaka.

12 Iikam whiekakim yim hiniina boinkim Demitriasin yio wadiekin. Siir siyiuin wadiekin mi siya iinokiinokin siyarin hiniina niisiimauuwikin siya wadiekin. Mi nim krima iriipi hiriinan hiriiyar mi boinikim siirin, siya inkam wadiekin. Mi kima bidiyar yinokninkinim hiniin krimiir yaiyim yim yai kaimwo imairgim.

Nikopkaigiyan yai aeya

13 Yaiyim kara winam tirim kimiiram kasa rani mi kara simiirin kimiiram winkiyim pi boriisopi yokwoni.

14 Mi tariinanin kara wi kimimin tani wi kapi nitsauwi kimiiramin, kimiir kignakiyamin mi dimin taeminim wi krimar nwoki idwo boinaiyim.
15 Kara ha naingowi kima iripa hiriiyar dongwomamair aekripkai. Nomiiyauim tiranim sima kimiir nokboinmamairgikim sima kimiirin yapayapa nwinira nokboinmamair digikim. Mi simiir inig imiirar boinki, ti krimiir nomiiyauwim yipiki waraur nwowim. Ɬriig.

JUT

Jutin yio Jems Jisis sowiir nomousimkin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim Jisis siiram naingwo tibmiiyim simiiram. Mi ta yokwowa siya simiirin min boinkikin sima kamim Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiir boinmimauu karamae nwowiyim yaeya yai boiniyim simiirsi mintirao. Siya simiirin min boinkin ti paekwosimin siya dimin biyie dimugi tirkin, mi iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim ti om whiso sowiir hiranim Sodom mi Gomora, mi Ken siyar yipikin siir nomousim iiirar swoki isomaoin, mi yipiki tiriiginim dimin biyieni siyiuin si napim yim wi iriipi hiriinan warar mi inkin tirkii ti kamim hindara priiyiksasaeiyim simaka. Ɨriig.

1 Kara Jutgin yipiki Jisis Krais siir mii sibmiriiyan inkamin, kara Biiyan Inkam Komiiyin Jisis, siir mhoiigimhoiiyan nomousim ieya, kara ta yokwowa iikamim yipiki biiya Adi Komii krimiir Wanin siya nimbinim siir wakaeyokna apim kimiiram winkika. Mi Adi Komii siya kimiiram naingwokwonanaeikin iikamim yipiki Jisis Krais siya kigriraowim kimiirim.

2 Kara ha naingwowi Adi Komii siya wi naingwobumbu mi nongwomamair ae mi naingwonanae, wi kimiir nwoki hauumimirim. Ɨriig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir haimriyiuwi, yim wi siyiu biyie tiri

3 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara yokwo kimiiram win haugiyam naingwokin ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirim krimiir nanmaiwarkainaim. Mi dimusi rani, ti niksisae profet kamim kara kimiirin yai kirie pi dimin whirni boinki. Mi kima sibgu dokworinukripkai, yai kibiyim simiir wakaeyokna apamin, biiya Adi Komii siya hauuwim whiekak krimiirar yipikim siir wakaeyokna apiyim mi ti yaiyim krimiirin iiyim kwirkikwiruwa hauugikin.

4 Kara ta yokwowa whisarii bi win hauugikin, iikam nhirim sima nimpriokim dimin taeminim sima naingwo tibmiiyim simiir kwoinau hir nwokaiyim mi sima kimaka ninkin itkim omakam kima hainaniyim Biiyan Inkam Komii siir. Biiya Adi Komii siir yaiyim inkamkim winim Yokwo Komiinau, sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini. Ti iikamim sima digiumii Adi Komii siir bidi haimriiyiugigim mi ti siir yai kibiyim ini sima kisina haigina simiir whindiriraerim siyiu biyie tirim. Sima digiumii Jisis Krais siir haimriiyiugigim mi siya siyairgin, yipiki krimiir kigirkakin inkamin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais.

5 Mi kima bidi yinokninkinim Adi Komii siir yai kibi kibiyim biiya iki nhirim sima boinmauuwim kimiir. Mi kara kimiir whin diriraerim naingwowi kima ti yai imiir naingwo warkainam. Biiya, Isrelmi iikamim Biiyan Inkam Komii siya kihainanikin Isibmi nu hirankin mi siya simiirin hiranki yikiunani mi mhoiiya siya ti iikamim simiir nhir imiir yisomsomaokao yipiki siirim naingwo tibmii karamae nwowim.

6 Mi paekwosim simiir nhirim dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim simiir biri sibgu wakaeyokna apkim. Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim sima tirim simiirin wi omim ninomor kou hiranim wi simiir hir haiburgigi, maeyauwa sima nwowiyim simiir. Mi Adi Komii siya simiir niibwomambwo komiiya saiir yauni haigigig mi ini hirar yonkwowim. Mi wieyin sopni bidi yinimnirkaiyim, kamim mii biyie miriiyim simiir hiriinan mi sima wi iiya Adi Komii siya hidana iikam imiir wi saiirim nwokwokini.

7 Mi iriipi hiriinan ti om komii komiiyo Sodom mi Gomora mi om nhirim sowiir kingiin hir nwowim simiir daingwoki. Mi sima ini wara iikam biyieyim kimakar nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima hii iki kam nhirim sima sima nanaei, wig aka nanae rani. Mi hiriinan saiirsika ti dimin biyieyim sima bidi kwiriidwokaiyim simiir kwoinim. Mi Adi Komii siya simiirin pae biyieni nonkwobumbuninkinkim ya ta paeya ina pae niuyokiyokiiya saiir hiriinan ywowa. Ti hiriinan diminim yim aknainan krimiir niisiimauuwi, diminim iikam biyieyim simiir nimbiyami mhoiiya.

8 Ti iikam biyieyim yipiki kima nwowim dimin biyieyim sima tiriyim ini Sodoman iikam biyieyim simiir hiriinana ywowim. Dimusi rani, ti kamim dimin sima naingwowim, sima dimin biyie imiir tirkim, sima Adi Komii siya kigriraowim pi boriisopkim mi sima siyiu biyie Adi Komii siir oman paekwosimim simiir tirkim.

9 Bidi bidiniyarin biigibiiyan paekwosimin Maikel, nikiuwiyin, siya mi Setan sowar ninkinwamwarkii boinko, yipiki Moses siir piuis biyie aiir hainakii. Maikel siya bidi yinokninkinin ti siyiu hiriinan nokwao yai boiniyin yio miiyik rani, mi siya siirin io yai bi mi boinkin siya iki yai bibiyieyim sim boinin. Niingaka. Siya hiriinanara boin Adi Komii siya kiriirin wi ti yai bibiyie imiirsi boinwokiyopnatkaigi.

10 Mi ti iikam yipiki kimaka nwowim yim sima yai biyie ti diminim sima ninokninkin karamae nwowim simiira nikbumbuwikim mi ti diminim sima priidiraerar whaowaeiyim

yim ini niimauan wraisuim sima priidiraerar whaowaeiyim ini simiir hiriinan ywowim. Yim sima simiir kwoinkar naingwowim simiirar napikim yim sima wi simiir tioidwomai.

11 Kaimwowairga, simiirin wa tioidwomai haiginiuwi mi sima dimin biyieyin biiya Kenki tirin simiir hiriinan wakaeyokna apikim. Mi sima Adi Komii siirimar naingwokwo nanaeikin mi iikam nhirim simiiram warar. Mi sima simiir kwoinim bidi yinkpit haiigiyin dimin biyie biiya inkam Balamki siya tirim simiir wakaeyokna apikim, siya Isrelan iikamim simiir niksisaeikim. Dimusi rani, siya umir haiyim naingwokin. Mi simiirin siya wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkim, Koraki si nantamyiriyira Adi Komii saika saiir hiriinan tirkin, iiya siya Moses siir maeyau aiir nokwokairinaim naingwowin. Mi siya wi kigriraowan inkam siya nwoki owim. Mi Adi Komii siya siir bi kigninkinkikin mi siya ini siirar kwisomaokiyin.

12 Mi ti niksisaei iikamim ini siiya komi komiiyim whii komii solwara aowa hir nokwokwomaiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya iki siyaii komii komiiyim sima nitiyim mi ti siiya imiir naeyikiuiuiyim mi siyaii pa niyikimkirki mi ti iikam hiriinanim kinaka naeyim iiya Jisis Krais siya naowa sima saiir swoki aingwowarkaigikim mi sima nidid rani, kima igao yai simiir boinsi. Sima, sima simar kigriraowikim. Sima niwiipai niwiipaiyim inkam nwirni whin diriraerar karamae nwowiyim simiir wakaeyokna apikim mi sima ini wauwim opudki hughainamiyim mi nao kin karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini paeyin nae bud karamae nwowiyin iiya iikamim sima hiniin ninokninkiniyim ti paeyim simiir ii aeya nae budana. Sima ini paeyim ninanbimbirnaim mi ha naonamim ini simiir hiriinan ywowim mi simiirin wi iikam nhirim sima nikrimtiowi simiirin harara. Dimusi rani, sima nae bi budgim.

13 Ti niksisaei iikamim ini ieyin owieki nakiiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti dimin biyieyim ti iikam ima tirim ini ieyan whopiiyim ida nwowim iikamim sima kigam ini simiir hiriinan ywowim. Iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir yai kibiyim simiir haimriiyiugigim yim ini nauunim maeyau biiya sima nidwowim ninomor kou hir simiir haiburgigim mi ha ninoopamim maeyau maeyaua ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya bidi yimbinin maeyauwa niibwomambwonan nwowiya ti iikam hiriinanim simiirim sima nwoyokiyokiikaeyamim.

14 Bidi bidiniyarin inkam nwirin Inok nikiuwiyin, Adamni yiinieyin, yaiyim siya winboinkiyim Yokwo Komiinau kima wakae, Biiyan Inkam Komiiyin wi siir paekwosimim dimin whirki kimbu karamaeyim simaka niti

15 iikam imiir hidim mi iikam biyieyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wi idowiiya nwokii mi dimin biyie sima tirim wi idowiiya mi inkin okii mi iriipi hiriinan yai bibiyieyim biiya sima nigbumbu boinim Adi Komii siir yim wi idowiiya wara mi inkin okii.

16 Ti niksisaei iikamim sima boinainanaeiyim mi iikam nhir imiir boin hiuriyiuwi dimin taeminim nimbiyamim simiirsi. Sima diminim simiir kwoinki naingwowim simiirar wakaeyokna apikim. Sima simiir inig imiirar hainanaeikim mi pi hiniina mi boinainanaei, krima dimin whirki bi kimbugim mi sima yaiiop pi iikam nhirim simaka niniuwi mi hiriinan saiirsika sima minim tirkim diminim sima naingwowim simiir hiranki haiyam. Iriig.

Kima sibgu dokworinu mi Adi Komii siir yai miiyik miiyikim simiirarar wakaeyokna ap

17 Kima rani, ti iikamim wim kima ti dimin taeminim nimbimbiiyamanim simiir daingwoki, ti aposel kamim yipiki Jisis Krais siya nokmwin okwoim siir yai kibi imiir boinmimauuwim simiirar naingwoyokiyokiigim, ti dimin taeminim sima boinim wa nimbiyami.

18 Mi sima kimiir boinmauuwi mhoiiya iiya ini kingiin nita Jisis siya swoki iti mi ta ii aiirin iikam nhirim wi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim wi simiir bointirop iei mi yaibu wi simiir mi iewaiyiuwi, mi wi simiir mingigini mi sima wi dimin biyieyim simiir kwoinki naingwowim wi simiir wakaeyokna api.

19 Mi ti hiriinan iikamim sima niinikibiri yipiki iikamim Adi Komii siir isidanim simiirin, sima dimin taemin nuan iikamim simiir kwoinki naingwowiyim simiir wakaeyokna apikim, Adi Komii siir naeyiuin yio simiir hir nwokai rani.

20 Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima irni nwirni ti whinkinsiis haiginiu Adi Komii siir Yai Win Kibiya yipiki kima wakaeyokna apiya kimiir whinkinsiis haiginiuwam kimiir naingwo tibmiiya kirie saeya nwowim. Kima Adi Komii siirim kwisboin diminim mi Adi Komii siir naeyiuin siir kigninkinwin siya kimiir nwoki whindiriraerar haiginiuwim ti dimin imiirin.

21 Kima Adi Komii siir sibgu wakaeyokna apikim mi ta hiriinan saiirsika, siya kimiirin wi hiriiyar nwoki iisiimauu kripkaiyim siya kimiirim naingwokwonanaeikin. Kima iiya

mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya swoki iti mi dimin miiyik kimiir tirni ta kimiir mii aiirsi mi kima omwai saika waiyayokiyokiiyana saiirim dwokwokin.

22 Kima iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiirim naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiuwim mi yim iki iikam nhirim simiir kwoin imiir kiyai dimin biyieyim simiir wakaeyokna apim mi sima wi ninokninkin tani piki hiniin siyiu ikin sima napanin.

23 Wim kima iikam kasakasa whindiriraerar tani mi simiir kwoin imiir kiyai dimin biyie simiir haiburgigim inkamin diminin paeya nakainamiyin mi ha nanka hainaowidiyin siir hiriinan. Kima iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiu simiir kwoin imiir kiyaiyim dimin biyie imiir haiburgigim mi kima, kimasiyar timi mintaraona. Dimusi rani, ti simiir dimin biyieyim sima wakaeyokna apiyim wi kimiir kwoin imiir kiyaii mi kima wi simiirar mi inkin wakaeyokna api. Ɨriig.

Jut siya Adi Komii siir inig iiir hainankin.

24 Kara ha naingwowi iikam krima Adi Komii siir hainan prapraski yipiki kirie komiigakin, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi kima wi dimin biyie simiir wakaeyokna ap rani mi siya kirie komiigakin mi siya wi digar nwowi kimiir kwoin budin miiyikimiiyikin siir nwowaiginiuim siir whwonkam ida iiya siya iikam imiir hidi, iiya, ii aeya digii mi kima wi mairgimairga komiigak nwowi.

25 Kara ha naingwowi krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiirar hainan, ti inkam nwiruwan sikisiyairgin yipiki krimiir nanmaiwarkainan ti dimin kibiyim biiya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi siya ini kirie hiriiyar nwokripkaiyin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim mi dimin taemin whiekakim simiir biigibiiyin ini siyar nwowin, biigibiiyar whiuinunan mi tariinanar yamwoniyin, siir inigin wi kou hiriiyar nwoyokiyokiigiyami mi siya ti hiriinan siyiu iiirar ti oyokiyokiiyam. Ɨriig.

REVELESEN

Ta yokwowa saiir winkiyin inkamin Jonkin, Jisisni mii kigna miriiyin inkamin siya. Ti Jon nwiruwan yipikin Jisisni yai win kibikibiyim sim niki winkiyin mi yokwo kwoimim siir inigi nwoki ikim sasa kinairgin ti Jonin. Mi iiya Jon siya waibiyie namwoiuin siya inkamin maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiiyin siir hiriinan nwokin iiya siya mhiuisimin Patmos nikiuwiyin whii komii saiir whii idopwoniya nidwomaiyin siir nwowa. Mi siirin kimidiniya Adi Komii siya tirki nhwonan whinkigmimikim mi siirin kimidiniyan Jisis siya yiisiimauu dimintaeminim mhoiiya nimbiniyanim simiirin. Mi Jisis siya dimintaeminim siya kigim simiir boinkikin siirin siya simiirin yokwoni winaowidim mi iikamim naingwo tibmiiyim piugan iriiyar kwiso sowiirim simiirim hauugiyim. Mi yokwo iriiyar kwiso siya winkiyim simiir mhoiiyan, mi ti dimin taeminim mhoiiya nimbiyamanim yim siir nhwokar kigmimikim. Mi iiya hik komii aeya nimbiyamana, Setan siirin wi Jisis siya nokwokopougigi. Mi om Jerusalem winin yio wi paniin paniina namisi imbiyami. Mi ta hiriinan saiirsika tiriiginim yipiki simiir inigim ta yokwowa iikamim yipiki omwai-waiyayokiyokiiyanim simiir inigi nwowa saiirin wi wara nwo rani. Niingaka. Ɬriig.

1 Ta yokwowa kara dimin taeminim yipiki Jisis Krais siya niisiimauuim kariir simiir win boinkikin. Biigibiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwo imiirin Jisis Krais siir niisiimauugin. Mi simiirin siya wi hiriinan saiirsi nwoki isiimauuim siir miiyan kamim krimiirin, ti dimin taeminim nimbinisasauuwanim. Mi Jisis Krais siya yikropki Adi Komii siir paekwosimin Jon kariiram siir miiyan inkamin mi ti dimin taemin imiirin kariirin siya wi hiriinan saiirsi boinmimauuwi.

2 Mi Jon Kara ti dimin taeminim simiirin ha kigin mi ti yaiyim yipiki kariir wiingar wakaeyim, simiirin yim yokwoni kara bidi winkiyim. Mi ti yaiyim Kara winkiyim yim Adi Komii siir yaigim mi sima iriipa hiriinan Jisis Krais siir warargin.

3 Mi iikamim ti yai imiir mwaini mi Adi Komii siir iikam nhirim sima simiir wakaei mi sima whiekakarin wi mairgimairga nwowi. Mi iikamim ti yaiyim yipiki Adi Komii siya tirkiyanim mhoiiya nimbiyamanim simiir wakaei mi sima simiiram naingwo tibmii kiini mi simiirin wadie tiri mi sima wi mairgimairgar nwowi. Dimusi rani, iiya ti dimin taeminim sima nimbiyamana ya ini kingiin nwowa. Ɬriig.

Jon siya yokwoim Adi Komii siir iikamim om iriiyar whiso simiir hiranim simiiram winkika

4 Kara Jonkin, ta yokwowa kara winkiya saeya Juda iikam nhirim Adi Komii siirim ti om iriiyar whiso simiir hiranim nu haimii Esia hiranim wi kimiiram win hauugi. Kara ha naingwowi tiki Adi Komiiyin yipikin biiyar nwowin mi ti tariinan mi owin mi mhoiiya wi hiriiyar swoki oyokiyokiiyanin kimiirin wi wadie siya nwowaiginiuwi mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aekiyamim naeyiu miiyikin yipiki iinsii iriiyar whisa nwowin siya siir whwonkam ida nokwowi ipiiya yipiki Adi Komii siya nidwokaiya iikam krimiir kigirkakam, kimiirin wi wadie siya nwowaiginiuwi mi kima wi iripar nongwomamair aekiyami.

5 Kara ha naingwowi, sima mi Jisis Krais siya kimiirin wi simar kinsiin haiginiuwi mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Krais siya Adi Komii siir yai imiirin bidiyar sibgu anaakninkii haiginiuwin. Siyairgin inkamin yipikin biigi bii Adi Komii siya hidninsiin idwowin siya naonama saiir mhoiiya mi siya ini omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. Siyairgin inkam komiigi komiiyin, yipiki wi iki inkam komii komiiyim yipiki wi ti nuan iikamim simiir kigirkaki, simiir kigirkakanin. Siya krimiiramar naingwokwonanaeikin mi dimin biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Dimusi rani, siya bidi iki aowin mi siir nhieya bidi mi aokiinaiinama.

6 Siya krimiirin hiriinan minam tirkin, krima siir piugana saiir inkam komii komii nwowim. Mi krima yapa yapa nwonira Adi Komii siiramin iikam nhirim simiiram kwisboin pris inkamim sima tiriya saiir hiriinan. Mi krima wi siir Adin siir dimin taeminim yipiki Adi Komiiyin wi simiir nwoki tirim. Kara ha naingwowi, Jisis Krais siya wi inig komiigi komii iiirar haii mi siya wi iikam imiir kigirkaki mi siya wi kirie komiigak hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami.

7 Kima wakae, Krais siya wi waua saiir nidwokainaiini. Mi iikam whiekakim mhoiiya sima wi siirar kigwini. Ɬhi, tiki Juda iikamim yipiki yaii ninii kamim simiir tirim siirin tidiyini sima ninkin irinu aokiyam mi sauni sima mi itam sima siirin wa mi kigwini. Mi iiya siya niti mi iikam whiekakim ti nuin siir tiranim yipiki siir karamae nwowim, sima siir kigwini mi simiir kwoinim wa naingwo ididwini mi sima wi nhaminhami nou rani. Ta yaiya yai kaimwoka.

8 Mi Adi Komiiyin inig komiigi komiigakin siya ha boinkin, dimin taeminim simiir biigi biiyin ini karar ywowin mi iiya sima nimbiyama an kara tapaiirin hiriiyar nwokin mi an kara tapaiirin wi hiriiyar mi owi iiya sima digii. Siya wi kirie hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin mi ta siya nwowa mhoiiya siya wi hiriinanar swoki owi.

Nhwonan Krais siir whinkig ieya.

9 Kara Jonkin, kara Adi Komii siir piuganim kimiir inkam nwirkin. Dimusi rani, krima ini Jisis Krais saikar yamasukikinim mi iikamim krimiirin dimin biyie asi tiri. Mi krimiirin Jisis siyar whinkinsiis haiginiugin krima hik ti dimin bibiyieyim simiirsi haiya. Mi iriipi hiriinan, krima tariinanin ini iripa siir piugana saiirarar nwowim. Mi an kara Adi Komii siir yaiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwin. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krais siir boinmimauugin mi sima kariirin ha nonkwowim mi sima kariirin kimidiniya nu haimii whirin whii idopwoniya nidwomaiyin Patmos dapiyin siir hir yatkiniugig.

10 Mi biri kimiminkikin, Biiyan Inkam Komii siir iiya Adi Komii siir naeyiuin ina yitin kariir kwoinau tiriir mi kara nhwo ha whinin mi karar wakae inkam nwirin kariir digiuwa boinkiyin, siya pranae pranae bi kauwok boinkikin mi siir yaiya kingiin kingiin bi nieyoknakika hapi kidgi maskika.

11 Mi kara siya boinkiya hiniin saiir wakaekiyin, kira dimin taeminim kira kigim yokwoni winpriginaowid. Mhoiiya kira simiir kigi mi kira simiirin wi iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim ti om iriiyar whiso simiir hiranim, Efesas, Smena, Pegamam, Taiataira, Sadis, Filadelfia mi Leodisis, wi simiiram hauugi.

12 Mi kara ina iyaeyimiyokaokiyin, yipiki ti kariir boinkiyin siir kigam. Mi ta kara niyaeyimiyok kaoa saiir mhoiiya, karar kigi, yiukid iriiyar iso golni nonkwokwowim hirar nwowi.

13 Mi ti gol yiukidim simiir bopwonau nokwokaiyin irin, yio ini inkamnan ywowin. Mi yiuis bribriya siya niiya ini siir iga hirar yauuni tioiua. Mi piuopa siya mi kikoga ya golni mi onkwokwoka mi ya ini siir ii aiirar kwakikogriowa.

14 Mi siir mwoin mi kan aka yo ini wau whisinana ywowo mi siir nhwowo yo ini paenan yiuyakiyo. Mi siya dimin taeminim iikam krimiir kwoinau nwokaiyim wi hiriiyar priikig imoki.

15 Mi siir iga kwiso yo ini aeyinin yipiki inkamki nanagiiyin paenau mi ha niuyakiiyim, hiriinan niuyakiko. Mi kara siir yai aiir wakaekiyin mi siya pranae pranae bi boinkikin, ini opa mhiuanki naokiinaiiniiya ini saiir hiriinan ywowa.

16 Mi siir iina iiniga nauun iriiyar iso simiir yonkwo. Mi karar mi kigi nhirida yipiki mirmii mirmii iokakinar nwowa siir yai hirankar kiniwokitkinaninii. Mi siir whwonkamin bieyin nabie bopwo whwowiyin siir hiriinan niuyakikin.

17 Mi iiya kara siir kigiyin mi kara ini siir igmiiga kingiinar yakai igrarkinam inkamin yipiki naonamiyin siir hiriinan. Mi siir iina iniiga kariir nonkwokiya mi siya ina boinkiyin kariirin, kipi nidid. Kara ti inkamin yipiki dimin taemin ima nimbiyam karamae niki owa ha nwowin siya mi kara wi wadie hiriiyar swoki oyokiyokiyami.

18 Karairgin omwaiyar swoki waiyan. Biiya kariir kam ima nisomaokiyin mi kara ha naonamkin mi kira kariir kaoki, kara wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami. Kara kirie ina nonkwowin iikamim yipiki naokaowim simiir tirkiyanin paeni omin siir namam mi Adi Komiini omin siir hiriir mi ikropkiyam simiirin, wadie sima sibgu okiyamam.

19 Mi kira ti dimin taeminim kira kigim simiirin yokwoni winaowid dimin taeminim ti tariinan tirim mi dimin taeminim mhoiiya nimbiniyan ikim.

20 Mi nauun iriiyar iso yipiki kira kigim kariir iina inignau nidwokaiyim mi gol yiukid iriiyar is iko, yim hindara nikrigim. Nauunim yim ti om iriiyar whiso simiir hiran inkam komii komii ima yipiki Adi Komii siir piuganim simiir iikamim ti om iriiyar whis owiir nwowiyim simiir kigriraowiyim yim sima. Mi gol yiukidim yim iikamim ti om iriiyar whiso simiirim yipiki Adi Komii siir kigna apiyim yim sima. Ŧriig.

2

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Efesas hiranim simiir boinkin

1 Mi siya kimidiniya kariir boin, kira ti dimin taeminim simiirin yokwoni winki inkam komii komiiyin yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir iikamim simiir kigirkakiyim om Efesas hiranim simiiram. Kira ti yaiyim simiir winki, kara Biiyan Inkam Komiigin, inkamin yipiki nauun iriiyar iso sim nonkwowin kariir iina inig aiir. Kara ini iikamim nu haimii Esia warauranim ini kimakar napriririn mi wim kima ini ti yiukid iriiyar iso simiir hiriinan ywowim.

2 Kara bidiyar yinokninkinin miiya bidiu bidiu aoanii kima nanaeya mi kimiir kwoin komiiyin saiiram mi aingwowin. Mi an kara ina ninokninkinin wim kima iikam bibiyieyim simiiram naingwo rani mi wim kima tiriiginim yipiki iinokiinokin aposel inkamnan niksisaeyim simiirin bidiyar mi kinankiuim mi dimin taeminim sima boinim mi sima tirim simiirin bidiyar mi wakaeyim mi kima simiirin bidiyar mi hidim mi kima bidiyar mi inokninkinim hiniin, sima aposel inkam tani yim niksisae inkamkim.

3 Mi iriipi hiriinan, kima kariiramin nhami nhami bi naingwo tibmii kiingim mi kima kariir kinsiis haiginiuwamin bidiyar mi miriiyim mi kima piugi bi piyaokim.

4 Mi kara kimaka mairgimairga nwo rani. Dimusi rani, ti dimin taemin imiirsika. Biiya iiya kima biigi bii kariir yai aiir wakaeyokna apa, kima kariiramin pranae pranae bi naingwokwonanaeikim mi tariinanin kima kariiramin kiimii naingwokwo rani.

5 Miiya yipiki biiya kima miriiya kariiram mi ha naingwokwonanaeiya kariiram, saiiram ti swoki aingwoki. Mi kima nikiigiya saiiram ti swoki aingwoki, kima siyiu biyie iiirin digiumii haimriiyiugig. Biiya kima kariiramin nhami nhami bi naingwokwokim mi tariinanin kima ini hindarar yikii iuguskiyim. Mi kima dimin taeminim biigi bii kimar niki apim simiirar ti swoki ap. Mi kima hiriinan tir karamae nwowi mi iiya kara niti, kimiir nonkwobumbuninkinam, kimiirin wi kimiir yiukidim simiir hiriinan kara kisisana haigini mi sima wi maeyaua sima nwowa wi saiir nwo rani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini.

6 Mi dimin whirin kara naingwokwowiyin kima napam yio ti si, kima dimin bibiyieyim yipiki iikamkim sim napim Nikolaski si tirim simiiram kipi naingwo. An kara iriipi hiriinan ti digworaekwowim yipiki sima tirim simiiram mi aingwo rani.

7 Kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir, wigkam kima yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim mi iikamim yipiki hiriiyar niki hougwokripkaiyim ti dimin biyieyim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiir mi mhoiiya Adi Komii siya kimiirin wa kigninkinkii siir numir aiir namamin mi kima wi paenidin yipiki kimiir whinkinsiis haiginiuwanin wi siir naei iinokiinok hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Smena hiranim simiir boinkin

8 Kira ti yaiyim simiir winki inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saiir iikamim simiir kigriraowiyim om Smena hiranim simiiram. Kira ti yai imiirin wi hiniina winboinki, tiki yaiyim yim kariirgim yipiki biiyar nwowin iiya digworaekwo ima niki imbiyam karamaeyar niki owa mi kara wi hiriiyar swoki oyokiyokiiyami. Kariirin inkamkar bidi iki isomaokiyin mi kara ha naonamin mi kara ina swoki insiin idwowin. Mi ini omwaiyar swoki waiyan.

9 Kara biiyar ninokninkinkin, wari dimin biyieyim ti tariinan kimiiram nitim simiirin mi kara ina ninokninkinin iikam kima paeprikabgim mi kima dimin taemin hirii hirii karamaeka. Dimusi rani, wim kima kariir wakaeyokna apkim. Mi wim kima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiir nonkwokim. Kara ina ninokninkinin, yai bibiyieyim iikamim kimaka ninkikinim sima boinim simiirin. Sima ti hiniina boinkim, sima Adi Komii siir piugana saiirgisaiir Juda iikamkim. Mi kara pi ti hiniina boinkii, sima Juda iikam kiingikiin tani sima Adi Komii siir bi wakaeyokna apkim, yim Setani piugana saiir iikamkim.

10 Ti dimin taemin biyieyim ti iikam bibiyieyim sima tirim kimiir simiirsi kipi nidid. Wakae! Ti iikamim simiir kwoinim wi Setan siya kiyaii mi kimiir nhirim wi sima haii mi kimiirin wi maeyauwa mii biyie miriiya wi saiir hiugripkiikikaigii. Mi ta hiriinan siya kinankiuwi kimiirin, yio wi minam kinankiuwi, kima wi kariir namisi wakaeyokna api, iyie? Wi kariir wakaeyokna ap rani. Sima kimiirin iiyim wi iuura tirbumbuninkin haiginiuwi. Mi iriipi hiriinan sima kimiirar mi isomaowamar minki windi, kariiramin wi hiriiyar daingwo tibmii kiin kripkai. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara tirkii, hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam Adi Komii saika.

11 Mi kima ti Adi Komii siir piugana saiir iikamim, kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir simiiramin. Mi iikamim yipiki iinokiinokin dimin taeminim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiir nikwowaisii mi mhoiiya ti dimin bibiyieyim paeniyim, yipiki wi iikam imiir niuwi, sima wi ti hiriinan iikam kibikibiyim wi kimiir wara nipimpar tani. Niingaka. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Pegamam hiranim simiir boinkin

12 Kira ti yaiyim simiirin yokwoni winki, inkam komii komiiyim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikamim om Pegamam hiranim simiir kigriraowiyim simiiram. Kira ti yai imiir winkii mi wi hiniina boinki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, ti inkamin yipiki kamkiuin si nonkwowin, yipiki mirmii mirmii iokakinar nwodigo.

13 Kara ina ninokninkinin omin kima nwowiyin ti om komiiyin Setanki si nitin, siya kigirkakiyin mi kima wari om iiirar mi oki windi, wim kima kariir yai aiirin wa sibgu wakaeyokna aingwo tibmii kiini. Mi taka iiya inkam biyieyin siya nipimpara kariir miiyan inkam kibi iiir Antipas yipiki kariir yai aiir boinmimauuwin iikamim simiir mi sima siirin ini wari omin kima nwowin ini siir waraur yisomaowin, yipiki Setanki si nitin, iikamim sim kigirkakam. Mi kima kariirin digiumii bi haimriiyiugim kima kariiramin hiriiyar wakaeyokna apkripkaigim.

14 Kima wadieyairgim mi an kara kimaka ti digworaekwo nhirim simiirsiyin mairgimairga nwo rani. Kimiir iikam nhirim yipiki kimaka waraur nwowim om Pegamam yim sima Belamni dimin teaminim sim napikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nwirin Belak nikiuwiyin siir yiisiimauu, siya Isrel simiir iikamim simiir kwoinim wi paniin paniina nikpitmaii mi sima wi dimin biyie tir karamae ha niki owim. Sima naeyim yipiki inkamki ninkin imiiyaeyim uridyiu bibiyieyim sim, simiir bidi yaeyim. Mi sima ha namim mi sima kimidiniya hii wig imakar priinanaeyam.

15 Mi kima ti hiriinan iikam bibiyieyim kimaka waraurar mi owim, ini hiriiyar mi kigninkin owim. Yim sima yai bibiyieyim yipiki Nikolasni iikamim sim nowom-warkaiyiuwim simiir napikim.

16 Mi kima wari dimin biyieyim kimiir waraur nwowim simiirin digiumii haimriiyiugig mi kimiir kwoinim ti kisina haigi mi simiirin kimiir warauranki ti nhiinikriropkisasauugi. Mi hiriinan tir karamae nwowi, kara niti, kara wi ti inkam hiriinanim yipiki ti yai bibiyie imiir napim wi yaii simakar ninii. Mi kara yaiya wi kariir yaigiyaigar kaokwo boinkii mi sima wa namkii. Mi simiirin wi sima nonkwoniinwomwiirninkin haiginiugigi yi ti kamkiu iiirsika, yipikin wi kariir yai tiranki niti.

17 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Siya ti hiniina boinkin, yipiki kima ti dimin biyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiirsiyin hiriiyar nokworinukripkaii mi kimiirin kara wi yaeya dimin miiyik hauuwi, diminin mananin yipiki ti kariir om tirar niki haigiprakaiyin. Kara kimiirin ti dimin hiniinim sim hauuwi mi ti siiya whisinanin yipikin yaeya inig sima winkiyin yio wi warar ninkin hauugi mi ti inigin sima winkiyin yio wadie ieyairgin. Tiki siiyan yio min niisiimauugin kara kimiiram naingwokwonanaei. Mi ti siir inigin wi inkam nwirki swoki inokninkin tani. Niingaka. Inkamin ti siiya iiir haiyin wi sasar ninokninkini siir inig iiirin. Ɨriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Taiataira hir nwowim simiir boinkin.

18 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Taiataira hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigirkakiyim simiiram winki. Kira yaiyim wi ti hiniin yaiyim sim winki, kariir nhwona nhiso paenan niuyakiko mi kariir iga kwiso kirieko mi wadieyairgo yo ini aiyinin yipiki whisinan nwowiyin mi ha niuyakiiyin yio ini siir hiriinan yiuyakiyin.

19 Kara dimin taeminim yipiki kima tirim simiirin ina ninokninkinim. Kara ina ninokninkinin kima iikam nhiramin ina naingwokwonanaeiyim. Kara ina ninokninkinin, kima kariir yai aiirar sibgu wakaeyokna apikim mi dimin miiyikar mi tirikim mi ha mi itmaihougwokripkaiigim dimin bibiyieyim kimiir tiriyim yipiki ti iikam bibiyieyim sima ninkikin tiriyim kimaka mi ti dimin taeminim ti tariinan kima tirim yim ini wadieki wadie ywowim. Yim ini dimin taeminim biigi bii kima wakaeyokna apim yim ini simiir haiburim.

20 Mi dimin taeminim kima tirim yim wadiekim. Mi kara mairgimairga nwo karamae kimaka dimusi now rani, ti dimin whiruwan siirsika. Taka wig biyieya yipiki wig biyieya min dapiya Jesebel saiir hiriinan nwowa, yipiki ha niksisae boina saeya profet wiga mi kima saiirin kimidiniya hiriiyar mi kigninkin okripkai kimaka waraurar saeya boin saeya profet wiga. Mi iikamim simiir kwoinim yaiyim saeya boinim simar mi kiyai. Saeya minam boinmimauuga iikamim yipiki saiir wakaeyim simiir kiyipsibgiyim mi sima pi dimin biyie nwoki tirim mi pi hii min nwoki priininaeyim mi naeyim yipiki kamkim sim ninkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini simiir bidi yeayim.

21 Kara ii nhirim saiiram bidiyar mi imbinim saeya ti dimin biyieyim simiirin digiumii haimriiyiugigim mi saeya hiriinan tiram bi naingwoka.

22 Mi hiriinanki niuwi, ta wig aiirin wi kara nipimpari mi iikamim yipiki saiir wakaeyokna apim, yim wi kara tirkii kara nonkwobumbuninkinam mi ma minki niiyam mi sima wi mairgimairgakak nwo rani.

23 Mi saiir yinisisimim yim wi kara nisomsom aokao digii. Mi wim kima iikamim Adi Komii siir piugana saiirim yipiki kariir wakaeyokna apim, iki hinda tindanim wa ninokninkinkii ta saiirin, kara dimin taeminim iikam kimiir kwoinau nwokaiyim simiirin ina ninokninkinim. Kara dimin taeminim kimiir kwoinau nwokaiyim simiirin ina ninokninkinin mi kara wi dimin kibi iiirar namisi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri kimiirin.

24 Mi wim kima Taiataira warauran iikam nhirim, wim kima saiir yai bibiyie imiir bi wakaeyokna apkim. Kima saiir bi wakaeyokna apkim ti dimin taeminim yipiki iikamkim sim boiniyim hiniin Setani dimin komii komiigim. Mi kara kimiiramin, wi yaeya mii gwir boin tani, kima kariiram miriiyim. Ti miiyim kara kimiir boinim, sima simairgim yim simiirin kima wi digar nwowi kima tiri.

25 Kima ti yai kibiyim ti tariinan kima napim simiirin hiriiyar sibgu apripkaii mi iiya kara swoki iti, kara wi idowiiyar nimbini.

26 Mi kima iikamim yipiki wi hiriiya nitmaihogwokripkaii, ti dimin bibiyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiirsi mi ti hiriinan iikamim kara kimiirin wi kirie hauu haiginiuwi. Mi kima wi ta hiriinan saiirsi kigirkaki, iki iikamim iki omom hinda tinda nwowim simiirin.

27 Mi dimin taeminim yipiki kara nimbinim kimiir, kima tiram, yim ti dimin taeminim kariir Adin siya nimbinim kariir yipiki kara tiriyokiyokiiyim, simairgim. Mi iikam kima wi iikam imiir kigirkaki mi sima wi yaeya om swoki kisina o rani, kimiir kigirkakamin. Simiirin wi kimar kigirkaki mi wi kimar nikwowaisii ti inkamin yipikin paekop nokwowin mi haua sae nikimkirkiyin mi misimira ha nwokiyin saiir hiriinan.

28 Mi ti dimin taeminim kara wi kimiir hauugi mi ti nauunin ninomor kouwanin yipikin piunok whwoyayakwokiyin siirin wi warar ninkin hauugii

29 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim, Adi Komii siir piugana saiir iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim simiir. Ɨriig.

3

Jisis siir yaiyo Adi Komii siir iikamim om Sadis hir nwowim simiir boinkikin

1 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Sadis hiranim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yai hiniinim sim winki. Ti yaiyim yim kariir yaigim yipiki Adi Komii siir naeyiu kibi iriiyar nwiso simiir hiriinan kara nonkwowim. Mi nauun iriiyar iso yim ini karar mi kigriraowim yipiki wari inkam komii komiiyim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim kara kimiirin ti yaiyim simiir boinmimauugin. Kara ina ninokninkinin iikam whiekakim sima kiriirin ini hiriiyar naingwowim, kima mii wadie aiirar mirii mi kariiramin ina naingwo tibmii kiinim. Mi yi ini niinga ywowim wim kima inkamin naonamiyin si hiniin nwonamkim kima kariir dimin whir bi swoki tirmintirminkim.

2 Kima piu nhinmii kinki mi ti dimin taemin imiiram ti sibgu aingwo omoki, ti Adi Komii siir dimin taeminim yipiki wari kimar niki apkripkaiyim, kima simiirin kima kimar ti sibgu kiiriimdiyiu haigina mi simiir sibgu ap. Mi ti dimin taeminim wari kimiir kwoinau nwokaiyim yipiki kima napiyim yim ini inkamin yipiki naonamiyin ini siir hiriinan ywowim. Siya wi dig nwo rani. Kara ti dimin taeminim kimiirin dimusi boin tani, kara dimin whirmin whirminsim bi swoki kigminkigminkin wari dimin taeminim kima tirim simiirin mi kariir Adi Komiiyin siya wi ha boin tani, sima wadiekinairgim. Niingaka.

3 Ti swoki aingwoyokiyokiigi biiya iiya biigi bii kima wakaeya kariir yai kibiyim kima simiir sibgu apamar mi aingwokim. Mi tariinanin kimiir digiuim ti dimin taemin bibiyieyim simiirin digiumii haimriyiugigim mi tariinanin kima ini yai kibikibiyim yipiki biiya kima niki apim ini simiir swoki wakaeyokna apim mi hiriiran tir karamaekiswo, kara wi hiiyan inkamnan niti, kara wi kimiir boinmauu rani, iiya kara nitana. Mi kara niti, kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini.

4 Mi kimiir iikam nhirim om Sadis hiranim, wim kima dimin biyie wari bi tirkim wim kima iikam wadiekim, wim kima ini yiuisa haingitiropkaiya yipiki iikamkim sim kaiiya ini saiir hiriinan ywowa. Mhoiiya kima kanaka nwowi, nim krima wi dimin taeminim whisinanim wi simiir nii mi krima wi iripar napririri. Wim kima wi ti hiriinan tiri. Dimusi rani, wim kima dimin whirki bi kimbuwi iikamkim mi kima Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apikim.

5 Mi wim kima iikamim ti dimin taemin biyieyim kimiir kiyaiiyim simiirsi hiriiyar nokworinukripkaii mi Adi Komii siya kimiiramin wa kiwakii, ti yiuis whisinanim simiir niiyamin mi kimiir inigim yokwowa Adi Komii siir om hir nwowa saiir nwowim yipiki ha boina inkamin naingwo tibmii kiinin saiir hiranki wi niinaki rani. Mhoiiya kara wi ti inig imiir haii mi simiirin kara wi kariir Adi Komii siir boinmauuwi kariir Adin mi wi siir paekwosim ima boini, tiki iikamim kariir yai imiir wakaeyokna apkim mi sima kariir iikamkim.

6 Kima ti iikamim kima wakae mi kima sibgu daingwo omok, yaiyim yipiki Adi Komii siir naeyiuin siya boinim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Ɨriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Filadelfia hir nwowim simiir boinkika

7 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Filadelfia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yaiyim simiir winki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, inkamin yipiki dimin whirki kimbu karamae nwowin mi kaimwo kiingikiinin. Kara ti siya inkamin yipiki kirie komiigakin yipiki bidi bidiniya Devidgi si haiya. Kara om kibiyin Jerusalem nikiuwiyin siir anowin bidi haiwaokiyin mi ti anowin kara haiwaokiyin siirin inkamki haiginikouwim wi digmindigmin swoki o rani. Mi kara siir haiginikounami, siirin wi inkamki haiwao rani, ti yaiyim karakikarar boinkikim iikam kimiiramin.

8 Kara dimin taeminim kima tiriyim simiirin ina ninokninkinim. Kariir wakaeki ti iikamim simiir kwoinim ti kara kiyaiyim yim ini anowin kara haiwaokiyin iikam kimiiram hinda tinda namam Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwamam ini siir hiriinan ywowin. Mi iki iikam nhirim ti ano iiirin kimiirsi haiginikouwim wi dig nwo rani, kimiir nikiduwam ti dimin taemin imiir tirsi. Kara ina ninokninkinin kima kariir kirieya saiirin komii nonkwo rani mi kima kariir yaiyim simiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi ta kima wakaeyokna apa kariir wim kima saiirin bi nimpriowikim kima simiirin bidiyar boinmimauu digim.

9 Kima wakae, kima ti iikam hiriinanim yipiki omaka yaimindimin nidwokaiwakaeiya saiir nidwodwokai mwainiyim simiirin ina ninokninkinim. Yim sima ha boinkim, yim sima Isrelmi isidin siirgim mi Adi Komii siya simiir nimbingin sima siirgisiir iikam nwowim. Mi ya tariigina ya kaimwo rani, ti iikamim sima niksisaeikim simiir kwoinim Setan siya kiyaigim mi sima ini siir ywowim mi mhoiiya ti iikamim yim wi kara tirki. Sima nitim mi sima ogmwo wi kimiir whwonkam idar nini waisii hiunii mi sima wi haini ninokninkini, kara kimiiramar naingwokwonanaei mi kima kariirgi kariigim.

10 Mhoiiya ii biyieya saeya niti mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi iikamim yipiki ti nu iiir nwowim wi simiir asi kinanankiuwi mi ta hiriinan saiirsika, sima wi iki dimin bibiyieyim simiirin wi digiumii asi haimriyiugigi mi sima wi siir wakaeyokna api. Mi tiki iiyim kara wi kimiirar kigriraowi mi digworaekwo ikim. Mi kima wi wadieyar nwowi. Dimusi rani, wim kima yaiyim yipiki biiya kara boinkiyim simiiram naingwo tibmiigim.

11 Kara wa swoki itsauwi. Mi kima hiriiyar sibgu apkripkaii, ti digworaekwowim ti tariinan kima napim simiiramin mi iki iikam nhirim yim wi kimiir tir tani mi kimiir dimin miiyik miiyikim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim yim wi sima mi hai rani.

12 Mi iikamim yipiki dimin taeminim simiir kwoin imiir kiyaiyim simiirsi hiriiyar nokworinukripkaiyim, mhoiiya simiirin wi kara tirkii, yinpaenan nwowam yipiki wi Adi Komii siir omaka aiir nokworinuwi. Mi ti iikamim yim wi omaka kibi aiirar nwowi, yipiki Adi Komii siya nwowa mi sima wi saiir haiburgig rani. Mi mhoiiya kariir Adi Komii siir inigin mi Adi Komii siir om ikin sowiirin wi simiir piu hir wini. Mi krimiir Adi Komii siir omin yio om Jerusalem whir ikin, yipiki mhoiiya wi Adi Komii siir om hiranki niti nua tiriir. Kariir inig kibiyin wi simiir piu imiir warar ninkin wini mi yio tiriiginin yio wi hiniina niisiimauuwi, sima Adi Komii siirgim.

13 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti yaiyim Adi Komii siir naeyiuin siya boinim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Leodisia hiranim simiiram boinkika.

14 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Leodisia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikamim simiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yaiyim simiir winki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, yipiki yaimwokiyaimwo boini bwamkibwamin. Kara Adi Komii siir yaiyim simiir sibgu nanaakninkiihaiginiugin. Mi ti dimin taeminim nuanim mi ninomor kouan ikim, yipiki Adi Komii siya naingwowim nimbimbiiniyim mi ha nwowim yim karar nonkwokwokikim. Mi ti digworaekwo whiekakim yim karar kigriraowikim mi ti yaiyim kimiiramin karar boinkikin.

15 Kara miiyim kima miriiyim simiirin ina ninokninkinim. Wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariir bi nikwowaisiigim kimiir kwoinim kariiramin haimii haimiiya naingwokin. Mi kima iinokiinokin kariiramar ti aingwokwonanae, iyie? Mi kima iinokiinokin kariirin hindarar ti ikwowaisii iuguski.

16 Mi dimusi rani, wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariiramin hindara tantarao aingworaraowi ini ti inkamin yipikin nae whiekinam tiriyin ini siir hiriinan ywowin mi an kara iriipi hiriinan, ini ti siir hiriinan mi owin. Kara wi kimiiram mi aingwo rani mi kimiirin wi kara yaskiigii Kariir yai tirankin.

17 Kara kimiiram naingwo rani. Dimusi rani, ti siirsika. Kimiir kwoinim wim kima ti hiniina naingwowi, wim kima ha boinikim, iikam krima umir hoimgakakairgim. Dimusi rani, miiyim krimiir iingar nonkwo mirii nanaeiyim simiirsika. Nim krima wadiekiwadieyairgim. Mi kima ha bi ninokninkinkim kimiir kwoinim biyiekim. Mi kima wadie paniinsi ywosi. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim yipiki sibgu aingwo omokiyim yim wi krimiirsi naingwoyimyoki. Kimiir kwoinim kariir dimin taemin miiyik miiyikim simiirin

hoimgakwao haigi okai rani. Wim kima ini iikamim niingar priiyokaeyamiyim dimin taemin karamaeyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kimiir nhwonam yim nhwokwisaekim yim ini iikamim nhwokwisae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi wim kima ini iikamim yiuis karamaeyim hinda niingar priiywokaeyamiyim ini simiir hiriinan ywowim kimiir kwoinim. Mi kima ta saiir bi kigninokninkinkim mi kima ha bi mi inokninkinkim wim ini ti hiriinan mi owim paeprikab.

18 Kara kimiirin igao yai boinkii, kima kimiir umir imiiram kipi naingwo mi kima kariiram wit, kimiirin wi kara hauugi kariir dimin taemin kibikibiyim yipiki umir imiir haiburim mi yipiki wi kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi kima ti dimin taemin imiir haii kima wi wadie hiriiyar nwowi. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii yipiki yiuis whisinanim wi simiir haii. Mi simiirin wi kimar nwoki iiyim kimiir kwoin imiir higriniuam mi yim tiriiginim wi kimiir kwoin imiir nwoki iisiimauuwim hiniin kima dimin whirki bi kimbugim. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii, yipiki marasinanim mi simiirin kimiir nhwona imiir kiyiprini uwi mi kima wi haniingi sibgu kigimoki ti kariir dimin taemin imiirin.

19 Mi wim kima iikamim yipiki kara naingwokwonanaeiyim, kimiirin kara wi whwokwoka boin tani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Mi hiriinankiniuwi kima wi sibgu sibgu dwo. Mi dimin bibiyieyim simiirin digiumii haimriyiugigi mi kariiram sibgu wakaeyokna api mi kara kimiirin wi nonkwobumbuninkin tani.

20 Kariir kaoki! Kara tisi kimiir kwoinim simiir ano imiirar nokwo dapikiuwim kimiir inig imiirar. Mi tiki iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyim mi sima ha niti mi anowin ha nama haiwaokii mi kara wi saikar ninkin apninokainami mi krima wi kwoin whiruwar nwowi, iikamim yipiki iripa nongwomamair aeiyim simiir hiriinan.

21 Mi iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyokna apim sima hiriiyar nokworinukripkaii ti dimin taemin biyieyim simiirsi, kariir hiriinan biiya kara mi wakaeyokna apa kariir adin, Adi Komii siir yai aiir saiir hiriinan mi mhoiiya simiiramin wi kara kiwaki, kanaka nidwowam ipii imiir mi inig komiigak nwowim mi iikamim simiir kigriraowam kariir adin Adi Komii siya mi kiwakiya kara tirim simiir hiriinan mi wi saikar mi idwowi, siir ipii aiir.

22 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Friig.

4

Mi iikamim Adi Komii siir omin siir hiranim sima siir inig iir hainan prapraskikim

1 Ti dimin taeminim kara kigim simiir mhoiiyan kara kigiyin yaeya dimin whirin, yio omin kou hiranin siir ano ieya kariir whwonkam ida haiwaokiyin. Mi mhoiiya karar wakaeki yaiya kariiram kauwokii, saiir yainana kidgi maskinan nwokika. Saeya hiniina boinkika, kira koua tiriir wit mi kiriirin dimin taeminim nimbimbiiyamanim wi kara niisiisiimauuwi.

2 Mi dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan mi ti Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin kariir kwoinbud iirin siya kiswoki mi kara ina kigiyin ipii kibiya yipiki inkam komiiyin siya nidwokaiiya dimin taeminim sim kigriraowiyim. Mi kara ta ipii aiir kigiyin mi kara kigi inkamin hirar nidwokaii.

3 Mi kara siir whwonkam iiir kigiyin, siir whwonkamin ini siiya kibiyin jaspa nikiuwiyin mi siiya pariidnanin konilian nikiuwi ikin sowiir hiriinan niuyakikin. Mi karar mi kigi diminin namnamiinanin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiirar yinyakiyin. Mi ti diminin ini siiyan emeral nikiuwiyin prainan siya nwokiiyim siir hiriinan nwokikin.

4 Mi karar mi kigi, ipii kamnwir kwiiyim inkam komii komiiyim kigirkakiyim sim nidwodwokaiiyim ta Biiyan Inkam Komii siir ipii aiirar haiginyokaii mi kam kamnwir nwiiyim yim ini ti ipii imiirar mi idwodwokaiyim yiuisim sima niiyim whisinankim. Mi pagram simiir mwo mi haiginim yim gol pagrakim yipiki simiir niisiimauuwim hiniin, sima inkam komii komiigim.

5 Mi diminin sinananin kimidiniya ta biigi biiyan ipiiya saiir hirankar yimbiyam mi ina yamkiya hinda tinda mi ta diya saeya tiokiya saeya pranae pranae bi tiokika. Mi karar kigi sikwopae iriiyar kwiso siir ipii aiirar nwowi. Mi yim ti sikwopae iriiyar kwiso, yim Adi Komii siir naeyiu iriiyar nwis ima.

6 Mi ta ipiiya saiir kingiin hirin diminin hir nwowin yio ini whii komiiya solwara nikiuwa yio ini saiir hiriinan ywowin. Mi siya ini opnani haniin hindarar kigirkakiyin. Mi mhoiiya karar mi kigi dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim Biiyan Inkam Komii siir ipii haimii haimii whiiyim simiirar ninyokiiyim. Mi ti dimin whiiyim simiir whwonkamim mi simiir digiuwim mi simiir mwoim nhwona nhwonakakinairgim.

7 Mi ti diminin kingiin nwowin siir whwonkamin yio ini pusi komiiyin niimauanin laion dapiyin siir hiriinan ywowin mi dimin whisakan kwoin minkakin ha niyae diriraerariyin

yipikin siir priska miiya nwowin, siir whwonkamin yio bulmakau komiiyin bul nikiuwiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi irin priska mirmii kwira nwowin siir whwonkamin yio ini inkamni whwonkamnanar ywowin. Mi irin yipikin mhoiigi mhoii nwowin siir whwonkamin ini wabni whwonkamnan ywowin, ipiyinin yipiki siir pidga kwiso hindara masnaniyo.

8 Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraeriyim sima irira irira pidgam iriiyar kwokwirakim mi simiir piu kwirkaka nhwonaki bidi yinkiniua. Mi simiir pidga aowa iriipi hiriinan.

Nii nabie sima bi tanikim mi yai mikrim bi nwowikim. Sima hiriiyar boininaeikim, siya dimin whirki bi kimbugin mi siya kirie komiigakin. Siya biiyar whiuwiniunan mi tarinanin tisi hiriiyar nwoyokiyokiiyin mi mhoiiya siya wi hiriiyar nwoyokiyokiiyami.

9 Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraeriyim mwaiya sima waowa, sima sima Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iiir hainanprapras waokim yipikin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin siya wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami mi mwaiya sima waowa, sima ti hiniina waokim, siya inig komiigakin mi sima siirin asi boin wadiekim.

10 Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim sima ta mwai aiir waowim mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim sima ogmwo kimidiniya Adi Komii siir whwonkam idar waisii hiu yipiki siir ipiiya inkam komiiyin nu kigriraowiyin si nidwokaiya saiir nidwokaiyin siiram. Mi sima Adi Komii siir inig iiir mi hainan yipikin wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin mi simiir gol pagram siir ipiiya saiir kingiin hirar ini bwaeyaigin, yi tiriiginin yio min niisiimauugin ta kirieya sima kigirkakiya ya siirga. Yim sima inkam paeprikab niingakim sima siiraramar naingwo tibmii iskiikim. Mi sima hirar niki waisii hiugripkaiyim mi sima mwaiya hiniina wao,

11 Kira krimiir Biiyan Inkam Komiigin mi kira krimiir Adi Komiigin. Kira wadiekiwadiekin mi krima whiekakim kiriir inig iiir asi hainanpraprasi mi krima minam naingwowi, kira krimiir kigirkakim. Kira krimiirin wi dimusi kigirkak rani, dimin taeminim nuanim mi dimin taeminim ninomor kouan ikim, yim kirar nonkwokwo swokim kinakinar naingwokin hiriinan nwowamin mi ta hiriinan saiirsika kira simiir asi nonkwokwokikin. Ɨriig.

5

Jon siya yokwowa biiya Adi Komii siyar winitinakiugiya ambini saiir kigin

1 Mi ti inkamin kara kigiyin Adi Komiiyin yipikin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin, siir iina iniga yokwo bripriya hindara whrina kwira nonkwowi. Yaiyim saiir digiuwa whwonkama nwowim inkam nhirkim sim winkim. Mi saiirin inkam nhirkim sim bidi yitimamikiugiyim ambin iriiyar nhiso so. Mi saiirin wi inkam inig karamaeki swoki haiwao kig rani.

2 Mi kara kigiyim simiir mhoiiyan mi kara kimidiniya paekwosim komiigi komiiyin siir kigi. Siya kimidiniya komiiyar kauwok boinimnankii. Yipikin dig nwowanin ta yokwo bripriya hindara whrina saiir nitimamakiuwim ambinim simiir niinikibwaembwae haii?

3 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, sima ina yinoopkiyim Adi Komii krimiir Wanin siir omin hinda tinda nwowim simiir, nu idwo mi nu aowa mi sima inkam nwir bi swoki hansiryiskaigim ti ambinim simiir niinikibwaembwae itkiiyamin mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwaowim.

4 Mi kara pranae pranae bi nougin. Dimusi rani, sima inkam kibi nwir bi hansranyiskaigin ti ambin imiir niinikibwaembwaeyim mi ta yokwo aiir mi haiwao kigim dimu diminkim yipiki ta yokwo aiir nwokaiyim.

5 Mi kara ha nouin mi inkam komii nwirin ti kam nwir nwii simiir nwirin ha nitin mi kariirin kimidiniya siya ini boini tanki, kipi nou ti siir kaoki. Tiki inkam kibiyin ti tir nwowin yipikin iikam imiir kigirkakiyin siya inig komiigakin mi siya iriipi hiriinan kirie komiigakin mi siya Devidni piugana Juda simiir isidin siirin simiir yiiniekim. Dimin biyieyim simiirin siya bidi ikwowaisiigiyim mi siya wi digar nwowi ti ambinim simiir niinikibwaembwae haii mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwao kigi. Ɨriig.

6 Mi ti siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan, kara kimidiniya sibsib irin siir kigi, yipikin hankakin biiya sima niki isomaokiyin siya Biiyan Inkam Komiiyin siir ipiiya saiir kingiin hirar nokwowi. Mi dimin whiiyim yipiki kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim sima mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim sima siirar kaeyokaii. Mi karar mi kigi hon iriiyar whiso bulmakau komiiyim bul nikiuwiyim simiir honanim siir mwo hirar nwowi. Mi iriipi hiriinan kara nhwona iriiyar nhiso siir nwowim simiir warar mi kigi. Mi ti hon iriiyar whiso mi nhwona iriiyar nhis iko, yim Adi Komii siir naeyiu iriiyar nwiso siya nikropkiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiiram yim simiir kirie ima.

7 Mi ti sibsibin ti inkamin siir nikriyin ha namin mi siya ta yokwo bripriya hindara whrina kimidiniya Biiyan Inkam Komiiyin yipikin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin siir iina iniga saiir hirankar ini haiyiu.

8 Mi siya ha namin yokwo aiir ini hainaki mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim, ha niyae diriraerariyim sima whiekakarim kimidiniya ti inkamin sibsibnanin siir kingiinar ini waisii hiuiu. Mi sima nwonira nwonira diminin mwai tiowaowiyin gitananin ha dapiyin hap irira irira bidi yonkwo digim. Mi twowa golni nonkwokwowa diminin whrinanin si nwokaiya yipiki piuii miiyik whakiyin saiirin iriipi hiriinan irira irira mi onkwo dig. Mi ti diminim ini mirkimirka yaki inkiniyim mi ti diminim simiir miiyim simiir whiekakarin yim min boinkikim yaiyim iikam ima kwisboinkiiyim Adi Komii siiram simiir nikrigim.

9 Mi mwai wina sima waowa ya bimbiuwi rani biiya saiirin inkamki bi waomiminka. Sima ti hiniina waokim,

kira ta yokwo aiir haii wi digar nwowi mi ti diminim ambinanim wa ninkinkibwaembwaeki kira ti siirin wi digar nwowi. Dimusi rani, biiya kiriirin inkam nisomaokiyin mi kira ha naenamin mi ta hiriinan saiirsika kiriir nhieya ha naokiinaiinama mi iikamim yipiki Adi Komii siirim simiirin ini kirar swoki anmaiwarkainam. Kira iikamim piugan piuganiyim simiirar nanmaiwarkaina digin mi iikamim yaiginpai yaiginpaini ikim mi iikamim maeyau maeyauwan ikim mi ti iikam iki nu nhirim sim nwo ikim.

10 Mi kira simiir ha hai digin mi sima ini piugan kwiruwa ywowim. Mi sima ini pris inkamnan ywowim iikamim Adi Komii siirim. Mi sima irira nwonira wi Adi Komii siir mii aiir mirii mi sima wi iikamim nu tir nwowim simiir kigriraowi.

11 Mi mhoiiya karar swoki kigi, Adi Komii siir paekwosim whiekakim yim Adi Komii siir ipiiya mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim simiir nokwoyokaii. Mi Adi Komii siir paekwosimim yim kaimwowairgim kasa rani kara mwaiya sima waowa saiirar wakaekikin.

12 sima pranae pranae bi waokim sima ti hiniina waokim,

ti sibsibin yipikin inkamin nisomaokiyin siir nikriyin siya wi digar nwowi. Siya inigak nwowim wi digar nwowi iikamim simiir kigirkakim mi digworaekwo ikim. Siya wi dimin miiyik miiyikim simiir haii mi siya dimin taeminim simiirin wa ninomoknink in digi. Iikamim sima wi ha boini siya wi digar nwowi mi sima wi siir inig iiir hainanpraprasi. Mi sima siirin wi ha boini, siya inig komiigakin mi siya Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiirin wa haii.

13 Mi ti dimin taeminim kara wakaeyim ti ha boinim, kara dimin taeminim Adi Komii siir omanim kasaka bi wakaekim mi nuan ikim mi nu aowan ikim mi whii komii solwaran ikim mi kara ti hiriinan sima boinim simiirar wakae dig.

Adi Komiiyin yipikin siir ipii komii aiir nidwokaiyin mi yipikin inkamin sibsibnan nwo ikin, sowa nwisairarin kirie komiiya dimin taeminim sim kigirkakiya ini saiirar nonkwo digo mi krima omkakin pi hiniina boini, sowa wadiekinairgo mi krima pi sowiir inig owiir hainanpraprasikii mi krima pi hiniina boini, sowa nwisairarin inig komiigakinairgo. Mi dimin kirie kibikibiyim hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyim yim ini sowar mi onkwowim.

14 Mi ti dimin taeminim simiir mhoiiyan ti hiniina boinki mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim yipiki hir nwowim sima boinki, tiki dimin taeminim yim kaimwowairgim. Mi ti simiir mhoiiya inkam komii komii kamnwir nwiiyim ogmwo ha waisii hiuim mi sima kimidiniya sowiir inig owiir hainanpraprasiki. Iriig.

6

Sibsibin yio inkamin yipiki naonamin dimin biyie biyieyim sim haiyoprimdiyiumiigiyin mi ambinim simiir mi niinikibwaembwae itkiiyanim yio siir nikrigin

1 Mi mhoiiya sima ha wao digiyim mi ha mi hainan digiyim sowiiram mi kara ti sibsibin inkamnanin siya ti dimin bibiyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyin mi yokwowa ambiin iriiyar nhiso sim nwowa saiir haiyin siir nikriga mi ti ambinim simiir nair iiir yiinikibwaeki. Mi ta siya niinikibwaekiya saiir mhoiiyan mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir ir ieya boinkiyin yaiya siya komiiyar kauwok boinkikin hapi diyaki namisi tiokika, siya ti hiniina kauwok boinkikin, kira wit

2 Siya boinki, kira wit. Mi kara kigi hos whisinan irin pi niti mi inkamin siir idwo hir nidwowin siya irim hipigim ini warar ninkin haigin idwowin. Mi ti kamim hiranim sima hauugiyim diminin siir mwo iiir piuaiyam mi ti inkamin siya kirie komiigakin mi siya

inkam nhirmisi bi nididkin mi siya yaii niniiyakiwaiwigin mi siya ha namin iki nhir imiirin yamdi kwiruwa siya ini hanururgig.

3 Mi siya namkiya saiir mhoiiyan mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin naonamin siir nikriyin ti ambin nhirin ta yokwo aiir nwowin siir niinakibwaekii mi karar wakaeki, ti dimin idiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya boinki, kira wit.

4 Siya boinki, kira wit Mi hos irin yipikin paridnanin yio ina yitin mi siir digiu idwowin inkamin nwira nidwowi. Mi siirin kirie bidiyar mi hauugiyin mi siya wi iikamim nuanim wi simiir nwoki tirim yaii sima niniiyam mi sima wi irni nwirni nwoki inan isomsom aokaowim. Mi sima siirin kamkiu komiiyin whira mi hauugi mi siya ha namin kimidiniya siirar ini tiriu.

5 Mi siya namkiya saiir mhoiiya mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin niki aonamin, ti ambin nhoumakan siir niinakibwae itkiiyin siir nikrigin. Mi karar swoki wakaeki ti dimin whiiyim mi ha niyae diriraerariyin simiir irin pi boinkii, kira wit. Mi siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan karar kigi hos yhiuwinanin. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwowin siya skera kwira haiyidwowi.

6 Mi karar wakaeki yai kwira ti dimin whiiyim kwoin minkakin mi ha niyae diriraerariyin simiir bopwo hirankar nimbiyamkii. Saeya ti hiniina boinkika, iikamim sima ta wit twowa saiirin wi umir ii kwiruwani mirii haiiyin wi siir saini. Mi bali two ouumim yim iriipi hiriinan mii ii kwirua mirii haiiyin umirin wi siir saini. Mi welin mi wain op aka sowiir kipi tirbu. Mi siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan siya ina yamin.

7 Mi ta siya namkiya saiir mhoiiyan mi karar swoki kigi sibsibin ti inkamin yipiki niki aonamin siir nikriyin, siya ambin nhiuii akan ta yokwo aiir nitinakiuwin siir niinikibwaeki mi mhoiiya karar wakaeki ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya ha boinkii, kira wit.

8 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan hiniin, kira wit. Mi karar mi kigi hos irin wirnanin pi niti. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwowin siir inigin, naokin. Mi inkam nwirin siir inigin yipikin ha dapiyin, hel yio ini hos irin siir mhoiiya nwowin yio siir nidwonanikin. Mi sima sowiirin wadie bidi ywokiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiirin sowa hidi mi sowa piuganim wi kwiiya nwowaiginiuwi hinda tindan ti nu whirkak iiirar. Mi mhoiiya ti iikamim ti piugan kwiiyim simiir piugan kwira yio wi sowa nisomsom aokao digi. Sowa simiirin wi hiniina nisosom aokaowi nhirim yim wi sima simar swoki inii aokaonaei mi nhirim yim wi maki nii aokaowi mi nhirim yim wi mhigi naowaokaowi. Mi nhirim yim niimauan wraisu biyieyim wi sim pisomsom aokaowi. Mi ti simiir mhoiiyan sowa ina yamkiyo.

9 Mi tiriigino ha namkiyo mi karar swoki kigi inkamin sibsibnanim ti ambin iriiyar akan siir niinikibwaekii. Mi karar mi kigi iikamim yipiki hiiya Adi Komii krimiir Wanin siir haigininkinimiiyaeiya, saiir aowa nwowi simiir kwoinbudim. Biiya ti iikamim sima Adi Komii siir yai aiir niki boinmimauugim iikamim simiir. Mi simiirin iikam bibiyieyim sima nisomsom aokaokikim sibsibnan mi sima ha naokaonamkim. Mi sima hiiya nae Adi Komii siir haigininkin imiiyaeya saiir aowa hir niki okim.

10 Sima hiniina kauwok boinkikim, biiyan Inkam komiiyin inig komiigakin, kira dimin whirki bi kimbugin mi yaimwokiyaimwo boiniyim simiir bwamkibwamin siyairgin. Mi kira iikamim nuanim simiirin wi paka hiniin iiya sae hidi mi wi paki hiniin iiya sae nipimpari? Dimusi rani, biiya krimiirin sima nisomsom aokikim mi krima ha naonamkim.

11 Mi ta sima boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan mi siya simiirin yiuis whisinananim simiirin yapa yapar hauu dig mi sima simiir ha haiyim mi siya simiir boinki, kima ha tiki kwosisaeki ii nhirmi arar mi mhoiiya tiki iikam bibiyieyim sima kimiir nomiiyau imiir nisomsom aokao digi mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api ikim kimiir hiriinan kima mi wakaeyakna apa kariir mi sima ha mi isomsom aokiya kimiir saiir hiriinan. Mi mhoiiya ti iikamim kara nimbinim simiir nisomsom aokaowi mi simiirin wi kara hidi mi wi kara nipimpari.

12 Mi siya tiriiginim simiir ha boinmimauu digiyin mi ti sibsibin inkamnanin ina swoki kwiinikibwaekiyin ti ambin iriiyar nhir akan ta yokwo aiir nwowin. Mi ta siya niinikibwaekiya saiir mhoiiya, niin komiiyin ina yitkiyin. Mi kara mi kigi bieyin yhiuwinan nimkpitkiyin yiuis yhiuwinanan mi bwana ya pariidnan mi oki nhienan.

13 Mi ninomor kouan nauun whiekakim yim ina yikigiigiyim nua tiriir swapwonan, swapwoin swapwo piu hiranki nikiigiigiyim iiya opud komiigi hugiya mi ha nikiigiiiyim simiir hiriinan.

14 Mi ti nauunim nikiigiinaiiniyim nua tiriir simiir mhoiiyan karar kigi ninomora pi gropnanaiinami mi saeya ina whaowaekiya nibmir grophainamni haniin. Mi mhoiiyan mhiu

minim mi mhiugribsisimim whii idopwoniya nidwodwomwaiyim yim ina mi kisranamim maeyauwa sima nwowa saiir hirankar.

15 Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi, iikamim yipikim nuan iikamim simiir kigirkakiyim, yim sima gavmani inkam komii komiiyim inigakim sima mi kamim yaii niniiyim sim kigriraowi ikim mi kamim digworaekwoki naokingugunakai ikim mi iikam whiekakim whisarii mii priimirii ikim mi iikam whiekakim rirmiiya nwowi ikim sima whiekakarin ina iwit aogwopraprakaigiyim. Nhirim siyanoim sim mi nhirim mhiuan siiya komii komiiyim sim bopwo yagwopraprakai.

16 Sima ha nagwopraprakaiyim mi sima hiniina yaingwoki, sima wi mhiuan siiyam simiiram boinkii hinin, krimiir dikiirimdinugi mi hiriinanki niuwi mi krima wi Adi Komii siir whwonkam iiir kig rani, yipikin inkam komiini ipiiya sae nidwokaiyin, siya mi inkamin yipikin sibsibnan ikin yipikin io krimiir nwowin mi yipikin wi krimiir nisomsom aowi.

17 Mi ii komiiya io sowa nwowana saeya niti mi Adi Komii siya wi iikam krimiir hidi dimin bibiyieyim krima tirim simiirsi. Mi wi dig nhinga nwowi tiki inkam nwiso io nwowo sowiir io aiir naomainoki, ha? Inkam nwir karamaeka. Iriig.

7

Mi Adi komii siir paekwosimim 144,000 iikamim yipiki Isrelmiyim simiir mwo imiir hainmamakiu

1 Mhoiiyan karar kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim nwiiyim ti nuin siir haimii haimii whiiyim simiirar nokwo digi. Mi sima hiriiyar nokwowim mi opud aiirin nuanki hugnanisiyin mi whii komii solwaranki mi hugnanisiyin sima yikidu. Mi saeya bi huga mi paekwo min bi mi hugswoka mi paeisim wir bi hugwankin

2 Mi ti kara kigiyim diminim simiir mhoiiyan, karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin siya bieki nitiyin hindanki niti mi siya diminin Adi Komii siirin hiriiyar nwoyokiyokiiiyin iinokinok siya hainmakiuwiyin iikamim simiir ini warar nonkwowin. Mi siya komiiyar kauwok boinimnanki mi siya ti paekwosim nwiiyim simiir boinki, yipiki Adi Komii siya nimbinim nuin mi whii komii aka sima tirbugiyim.

3 Mi siya simiir boinki, kima nu ikin mi whii komiiya solwara nikiuwi aka mi paeyim nu nwo ikim simiirin aisiima kipi niki tirbugi ha tiki o paekwosim krimiiram, paekwosim krima diminin Adi Komii siirin iikamim simiir mwo imiir haimakiuwiyin siir hainmakiuwi yipikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim simiir mwo imiir, simiirin hiniina niisiimauuwam sima Adi Komii siirgim. Mi mhoiiya kima ti digworaekwo imiirin wi haniingin tirbugi.

4 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, karar wakaeki sima diminin Adi Komii siirin hainmakiuwiyin bidi hainmakiugiyin Isrel simiir piugana saiir iikam 144,000 nim simiir mwo imiir.

5 Mi Judani piugana 12,000 iikamkim Adi Komii siir diminin hainmimakiuwiyin siir hiriinankak nwowim. Mi Rubeni piugana yim iriipi hiriinan 12,000. Mi Gatni piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

6 Mi Asani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Naptalaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

7 Mi Simioni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Livaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Isakani piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

8 Mi Sebyulani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Josepni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Bensamini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Yim ti iikamim Adi siya bidi hainmimakiuim. Iriig.

Iikam whiekakim Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskikim

9 Mi ti dimin hiriiranim sima boinkiyim kariir simiir mhoiiyan mi karar kigi iikam whiekakim simiir mwainim dig nwo rani. Yim ti iikamim yim piuganpai piuganpaini iikam ikim mi maeyau maeyauwan iikam ikim mi yaiginpai yaiginpaini iikam ikim mi nupai nupaiyan iikam, yim simiir iikam ima. Yim sima inkamin sibsibnanin siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar nokwokim. Mi yiuisim sima niiyim whisinankim mi simiir iinim sikwowim warar mi inkin onkwokim tiriiginim yi min niisiimauugim sima dimin bibiyieyim simiir bidi ikwowaisiigiyim.

10 Mi ti iikamim ti sikwo imiir nonkwowim sima ini komiiyar kauwok boinkiyim, krimiir Adi Komiiyin yipikin siir ipii aiir nidwokaiyin siya mi inkamin sibsibnan nwo ikin krimiirin sowar whinkinsiis haiginiugo mi krimiirin sowar mi anmaiwarkainakim.

11 Mi mhoiiya paekwosim whiekakim ini inkam komiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim ini simiirar

yokwoyokaiyim. Mi paekwosimim ogmwo ha waisii hiunanaiinamim nua hiriir ipiiya saiir kingiin mi sima kimidiniya Adi Komii siir inig iiir hainanprapraski.
12 Sima ti hiniina boinki, krima yaimwowar boinkii. Krima krimiir Adi Komiiyin siiramin pranae pranae naingwo rani. Krima siir dimin kibikibiyim paenan niuyaeiyim simiir boinkii. Siya siyairgin dimin taeminim simiir sibgu inokninkinin. Mi krima siir asi boin wadiekii. Siir inigin komiigi komiigin mi siyairgin kirie komiigakin iki digworaekwo nhirim simiir haiburin mi krima hiriiyar naingwowi, iki dimin taeminim iki hinda tinda nwowim wi siir inig iiirarar hainanprapraskaeyami iinokiinokin.
13 Mi mhoiiya ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim simiir nwirin siya srii kariirin, tiki iikamim tiranim ti yiuis whisinan niiyim, yipiki sima? Sima pindanki nitkim?
14 Mi kara siir yai akan hiniina yowarkii boin,
Kinakinar ninokninkini simiirin an kara niingaka.
Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, ti iikam imiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim iki hikpai hikpai komii komiiyim simiir bopwo hirankin. Yiuis wina sibgu hiisokiiya mi whisinan ha nwokiiya saiir hiriinan. Mi yim ti iikamim yim whauuriyinkiwhauuriyinan nwo ima ti inkamin sibsibnan siir nhie aiirsi.
15 Sima Adi Komii siir siyiu iiir napkim mi simiirin kimidiniya kam ima yipimpar aoki mi tariinanin sima ini Adi Komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin ini siir whwonkam ida nokwowim mi nii nabieyin sima siir mii imiir miriigim siir omaka kibiya saiir omaka yainau hir. Adi Komiiyin yipikin ipii aiir nidwokaiyin, siya ini simakar nwowin mi simiirin ini siyar kigriraowin.
16 Mi tariinanin sima wi mhiigi swoki ao rani mi wi kwoinki mi haei rani mi sima wi ta saiir hiriinan biyie swoki o rani. Mi bieyin wi simiir mi whwo rani mi sima wi bidiugi swoki it rani.
17 Sima wi wadieyar sibgu owi. Dimusi rani, inkamin sibsibnanin yipiki ipiiya saiir whwonkam ida nokwoin simiirin wi siya kigriraowi mi sima iinokiinokin wi mairgimairga nwoninaei mi wi dimin miiyik miiyik imiirarar haii. Mi ouubim simiir nhwo hir nwowim yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya niinakii mi ta hiriinan saiirsika sima wi swoki ou rani. Ɨriig.

8

Inkamin sibsibnanin ambin iriiyar nhis akan yokwo aiir nwowin siir niinikibwae itkiigikin
1 Mi karar swoki kigi inkamin sibsibnanin diminin ambinanin iriiyar nhis akan yokwo aiir nwowin pi niinikibwaekii. Mi ii priei bi kwokikin dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hiranim ini hindarar yinkin tankiyim.
2 Mi karar mi kigi Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwiso Adi Komii siir whwonkam idar nokwowi. Sima kid iriiyar iso sima masanim warar ninkin haiyikwowi.
3 Mi mhoiiya Adi Komii siir paekwosim nwirin ha nitin yio ini hiiya nae min haigininkin imiiyaeiya, saiir kingiin hir haiyikwowi gol twowa. Mi twowa saiir yainau hir nwokaiyim dimin whrinanim, yipiki wi mhoiiya nanagi mi sima wi wadieyar niusiin whakii. Mi simiirin ha haiyim mi siya kimidiniya Adi Komii siir iikamim nhwo sima kwisboinim yaiyim simakar yinkin haiginki mi ti simiirin wi siya nanagii gol hiiya Adi Komii siir ipiiya siya nidwokaiiya saiir whwonkam ida mairgimairga Adi Komii siya nwowam.
4 Mi paowiiya piuii miiyik whakiya mi ti Adi Komiini iikamim nhwo sim kwisboinki ikim simar yamswoki koua hiriirin Adi Komii siir paekwosimim Adi Komii siir whwonkam ida nokwowim simiir iin hirankin.
5 Mi mhoiiya paekwosimin paeya ha haiya ta hiiya saiir hirankin mi siya kimidiniya ta gol twowa saiir whaaigigi. Mi siya ina whaaigigiyin ta gol two aiir ya tariigina ya min niisiimauuga Adi Komii siya siir iikamim nhwo sima kwisboinkiyim simiir bidi wakaewinin. Mi siya nuan iikam imiirin wi ti digworaekwo imiir nipimpari mi simiirin paekwosim siya yitkiigi nua tiriir. Mi sinana ina sinankiya hinda tinda mi diya ini komiiya tiokiya mi nuin ina kiisiskiyin. Ɨriig.

Mi paekwosim iriiyar nwiso simiir kidim ina maskiyim
6 Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwiso yipiki kid iriiyar iso sim nokwowim, sima ini hindarar kwaeikwokwowim ti kid imiir masamin.
7 Mi biigi biiyan paekwosimin siir kidin ha maskiyin mi ta hiriinan saiirsika, naowin ina yitin aisnanin mi pae aka mi nhieya ina yaokiinaiiniya nua tiriir. Mi sima ha nikiigiinaiiniyim mi kimidiniya ti nu haimii haimii whoimim simiir haimii whirin siir idwo yauni ikiigiini mi hinda tindan ina yiuninakninkin swokiyim mi ti haimii whirin siir pae minim mi kii minim yim ini hiriiyar yiuninakninkinswokiyim.

8 Mi mhoiiya paekwosim nwisakan siir kidin ha maskiyin mi ti paekwosimin diminin
mhiunanin ina yitkiigiyin mi siya paeni haniin ha niuyakiyin mi ini whii komiiya solwara
nikiuwiya ini saiirar yamimaiyiuwin. Mi ta whii komiiya solwara nikiuwiya saiir whii
haimii haimii whoimim simiir haimii whirin yio ini nhieki yikpitmaigiyin.
9 Mi ta whii komiiya solwara nikiuwiya saiir haimii whirin siir dimin taeminim kwoin
minkakim ha niyae diriraerariyim yim opnau hir nwomaiyim ina yaokaokiyim mi haimii
whiso sowiir dimin taeminim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim yim ini hiriiyar
ywokiyim yim bi naokaokikim. Mi siyaii isid whoimim simiir isid whirin yio ina mi tirbu
iuguskiyin. Mi isid whiso sowiirim yim ini hiriiyar ywokiyim yim wara bi tirbugikim.
10 Mi paekwosim nwoimakan siir kidin ha mi maskiyin mi nauun komiiyin nhiridmir
pariidnanin ina yikiinaiiniyin. Mi siya kimidiniya ti haimii haimii whoimim simiir haimii
whirin siir ie komii komiiyim mi siir ieno ienowim simiir yauni amaini. Mi siya haimii
whiso sowiirim simiir idwowin wari bi namaigin.
11 Mi ti nauunin siir inigin yio minkin kausrir. Mi opim simiir haimii whirin yim wi pi
kausriri mi haimii whiso yo wi hiriiyar nwokii yo wi wara kausrir tani. Mi iikam whiekakim
ta op kausrir aiir kwiyaeyim sima ini hiriiyar yaoswokiyim.
12 Mi paekwosim nwii akan siir kidin ha maskiyin mi bie, bwan, nauun, simiir haimii
whirin yio ini yhiuwinan ywokiyin. Mi sima bi swoki whwoyamiminkikim. Mi haimii
whiso sowiiro yim ini hiriiyar ywokiyim yim yhiuwinan wara bi nwokikim. Mi ta hiriinan
saiirsika nii nabie sowiir haimii whirin yio bi whwoyakikin. Mi haimii whiso sowa sowar
whwoyaki.
13 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi karar kigi ipiyinin wab nikiuwiyin hapi kougi
kou hirar siini. Mi kara ti siir kigiyin mi kara hiniina yaingwoki, wi dimin biyieki kipi
nimbiyam. Mi siya hapi kougi kou hirar siinamin mi karar wakaeki, siya komiigi komiiyar
kauwok boinkii, dimin biyie, dimin biyie, dimin biyieyim wi nuan iikam simiiram niti.
Simiir tirbuwam iiya Adi Komii siir paekwosim nwoimim sima maski simiir kid imiir. Friig.

9

Mi paekwosim iriiyar akan siir kidin ina maskiyin

1 Mi ti paekwo sim nwii akan siya siinamin siir mhoiiyan, karar wakaeki, Adi Komii
krimiir Wanin siir paekwosim iriiyar akan siir kidin pi maskii mi karar mi kigi nauunin pi
nikiinaiinii ninomor kou hirankin mi siya ini nua hiriiyar yikii igusnaiinamin. Mi hapaiirin
ieyin ina ywokiyin mi ti ieyin kingiin kingiin bi ninirnankainaiinamkin mi siya ini mwis
karamae ywowin mi Adi Komii siya tidiyinin siir bidi hauugiyin ti ieyin ti nauun ieya
nwokaiyin siir anowin siirin.
2 Mi siya ti ieyin ninirnankainaiinamin siirin ha haiwaokiyin mi paowii komiiya ini
warar yowiigiya inkamin numir haingomuwiiyin siir hiriinan. Mi saeya ie hirankar
yowiiopitnaniniya mi bie ikin mi ninomor aka yo ini warar yirinugiyo mi ini yhiuwinanar
ywokiyo.
3 Mi ninomora ini niibwomambwonanar ywokiya mi karar mi kigi kokmwo graeyas
minim ta paowiiya saiir hirankar niti nua tiriir. Adi Komii siya kirie simiir bidi hauugiyin
mi sima wi digar nwowi iikamim simiir piyim iriini haniin.
4 Adi Komii siya simiir bidi boinkiyin hiniin, kima ko minim mi paekwo minim mi dimin
taemin nhirim ti nu iiir whakim wi simiir kipi tirbu. Kima wi iikamim yipiki Adi Komii siir
diminin simiir mwo hainmakiu karamae nwowim wi simiirarar pikrimkrip.
5 Kima ti iikam imiir pikrimkripi mi simiirin bwanim iriiyaruwar
donkwoniinwomwiirninkin haiginiu mi kima simiirin wi kipi pikrimkrip aoki. Niingaka. Mi
ti kokmwo graeyasim ti iikam imiir pikrimkripi mi simiir piuim wi hiriiyar kimpipisunanaei
owinyaigi si pikiiyim mi ha ururgiiyim saiir hiriinan.
6 Mi ti iiyim ti kokmwo graeyasim ini nu hirar nwowim mi iikam whiekakim sima naoni
siyiuam whaowaekim mi simiirin Adi Komii siya tirki mi sima bi naokim.
7 Mi ti kokmwo graeyasim yim ini ti hosim yipiki yaiiyam tirim ini simiir hiriinan ywowim
simiir whwonkamim ini inkam kiingikiini whwonkamnan ywowim ini piuaiyim mwo
piuaiiyim ini simiir hiriinan ywowim simiirin sima golni nonkwokwokim.
8 Mi simiir kanim ini wigni kani haniin ini digiu hirar tioa mi simiir bigmiuwim, bigmiu
prasae prasae rani, ini huni nasnan ywowim.
9 Mi diminim simiir iirib imiir nitimwramwrakiuwim nhaonanim aiyini nonkwokwokim.
Mi simiir pidgam sima siinbibagim ini ipiyinin mou nikiuwiyin iripa sima siinamiya ini
simiir hiriinan ywowim.
10 Mi sima iriipi hiriinan kibgak mi simiir kibim ini irini kibnan ywowim
amridamridnankim. Mi ti dimin hiriinanim yim ini simiir nwowim. Mi sima kiriekakairgim

mi iikam imiirin sima bwanim wi iriiyara nipimpari simiir kib ima mi ti simiir kibim urur prasae bi kinikim sima ururiyim.

11 Mi ti yiumi biiyan inkam biyieyin yipikin ti kokmwo graeyis bibiyieyim simiir kigriraowiyin, yio ti inkamin yipikin ti ieyin ninirnankainaiinamin mwis karamaeyin yio siir warar kigriraowikin mi ti inkamin siir inigin Hibru simiir yaigina ha dapikim Abadon. Mi Grikmi yaigina ya min dapika Apolion.

12 Mi dimin biyie kirie komiiyin iikam tirbuwin yio bidi digiyin mi dimin biyieki biyie whiso yo ina swoki itwo.

13 Mi ti dimin taeminim kara kigiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, paekwosim iriiyar nwis akan siir kidin pi maskii. Mi mhoiiya karar wakaeki inkam nwirin siir yaiya pi kauwokii, hon whiiyim hiiya golni nonkwokwowa saiir nwowim simiir bopwo hirankin, ta hiiya paekwosim ieya haigin inkin imiiyaeiya piuii miiyik Adi Komii siya whakwinam saiir hirankin.

14 Mi siya kimidiniya paekwosimin yipikin siir kid iiir maskiyin siir boinki, kira paekwosim biyie nwiiyim yipiki biiya Adi Komii siya kikog okwowim yab komii Yufretis hir kira simiirin ti onkwo iuguski yimbi nami.

15 Mi siya simiirin ha nonkwo iuguskiyin mi sima ina yamim mi iikamim nuanim simiirin sima hainmamakiuwam mi simiirin haimii haimiiyim whoima ywo. Mi mhoiiya haimii whirin siir iikamim simiirin ina yisomsom aokao digiyim. Biiya, simiirin Adi Komii siya nimbingim mi sima hir asi nidwokim bwanin simiir nimbinin siiram, ti biewiyin siir ii aiiram ti diminin siir tiram.

16 Mi paekwosimim yim ini biiyar yamim mi kamim yaii niniiyim yim hosim simiir idwo nidwowim yim ini simiir mhoiiyar yamim. Mi karar wakaeki inkamin ha boinkii, sima iriparin pariigim 200,000,000 kim. Kasa kasa rani.

17 Kara ti hos imiirin nhwonan whinkigim. Sima ti hiniin hiniina tirkim, kam nhirim yim hos idwo nidwokim mi hosim simiir iirib imiir nitimwramwrakiuim nhaoim aeyini nonkwokwowim yim paridnankim mi nhirim yim nhaowim aeyini nonkwokwowim prainanim yim simiir niigim mi nhirim nhaowim aeyini nonkwokwowim wirnanim yim simiir niigim. Mi ti hosim simiir mwowim yim ini laioni mwonan ywowim.

18 Mi paeya mi paowii aka mi siiyam paeki paenan nwo ikim yim simiir yai hirankar wokitkikinaninii. Mi ti hiriinan saiirsika sima haimii whirin siir iikamim yipiki biiya sima nimbinim simiirin asi nisomsom aodigikim.

19 Mi hosim simiir yaiyim mi simiir kib ikim yim kirie komiigakim mi simiir kibim simiir mwowim yim ini mipugni mwonan ywowim mi iikam imiirin sima nisomsomi mi sima wa naonami.

20 Mi iikamim yipiki ti hos ima nisomsom ao karam nwowim yim sima simiir mhii kwoinim bi kisina haigigim ti dimin biyie biyieyim sima tirim simiirsi. Mi sima uruwai siyaowaini inig hainanim bi digikim. Ti dimin taeminim sima tirim gol, silva, bras mi tidiyiu mini sima nikrimtio diriraerarim, yipiki napririr wakae omok kigimok karamae nwowiyim ti iikamim sima siyiuin dimin biyie tiriyin siirin digiumii bi haimriiyiugim.

21 Iikam nisomsom aokao, nop min iikam nhirmi nao mi hii min nanae mi hii tauae mi ti dimin taeminim simiir mhii kwoinim simiirsiyin bi niki kinisugim. Niingaka. Iriig.

10

Adi Komii siir paekwosimin yokwowa siya hauuwa Jon siir mi siya saiirin ina yaeyin

1 Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan, karar swoki kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim komii nwirin pi niti Adi Komii siir omin hirankin. Mi waua ini siirar yimwainginaiiniya yiuisni haniin. Mi namnamiinin siir mwo hirar yidwonaiini mi siir whwonkamin bieni haniin whwoyakikin mi siir iga paeni haniin niuyakika.

2 Mi siir iina, siya yokwosima kwira nonkwowi. Mi siir iga iiniga whii komiiya solwara nikiuwiya saiir yokwomaigi mi iga yaioyaeya ya nu iiir yokwoki.

3 Mi siya kimidiniya komiiyar kauwok boinamnanki laionki kaunamnankiyim hiniin. Mi iiya siya hiriinan boinkiyin, mi diya idip idipin iriiyar kwisa tioki.

4 Mi ta sima tiokiya saiir mhoiiyan, kara ti yai imiir winamar kwatirkin mi karar wakaeki yai kwira Adi Komii siir omin siir hiranki kauwok boinki saeya kariirin ti hiniina kauwok boinkika, ti yaiyim yipiki ti diya iriiyar kwis owa boinkiyim simiirin kipi winki kiriir yokwoni. Niingaka. Yim kiriir kwoin arar haigi okai.

5 Mi karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosimin yipiki whii komii solwara mi nu ikin sowiir idwo nokwowin, siya siir iina iiniga ina kininansiinanaiinama kougikouwa hiriir.

6 Mi siya ina boinkiyin, kara kaimwokikaimwowar boinkii Adi Komii siir inig iiirin yipikin ninomor nu mi whii komii solwara simiir nonkwokwokiyin mi dimin taeminim simiir nwo

ikim mi yio siya hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamikin iinokiinokin. Mi kara ta saiirin pi hiniina boinkii, krima wi yaeya ii kwiram nwo rani, yaeya ii kwirki nimbiniyim.

7 Mhoiiya kara wakaekii Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwisakan siir kidin maskiyin mi dimin taeminim aowa aowa nwowim Adi Komii siya tirim yim wi simbi digii. Biiya Adi Komii siya siir profet kam imiir boinkikin ti dimin taeminim sima winkiyim yokwoni. Mi sima wi profet kamim sima boinkiyim wi simiir hiriinanar swoki imbiyami.

8 Mi karar wakaeki ti inkamin Adi Komii siir om hiranin yipikin biiya kariir niki boinkiyin, siya pi swoki boinkii kariiram, kira damki mi kira ta yokwowa haiwaonisuwa paekwosimin yipikin whii komii solwara mi nu ikin sowiir idwo nokwowin siya nonkwowa saiir tini hainaki.

9 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, kara ha namin kimidiniya Adi Komii siir paekwosim iiir nini kigiuwin mi siirin ina ini boiniuwin, kira wara yokwo kopsima kariir whauugi. Mi siya kimidiniya kariir boinki, kira saiir haii mipa daeki. Kira saiir naei mi kiriir kwoinin pi hiigakar nwokii hainiinan mi mhoiiya kiriir mhiiya wi saeya hiugrimkripi.

10 Mi kara ta yokwosima Adi Komii siir paekwosimin siir iin hiranki ha haiya mi ina yaekiya mi kariir kwoinin ini warar diewhrokwhroknaiinamin hainiini haniin mi ta kara naekiya saiir mhoiiyan kariir mhiiya nhaminhami bi hiugrimkripkika.

11 Mi ta kara naekiya saiir mhoiiyan mi inkamin kariirin siya boinki, tariinanin kira ti Adi Komii krimiir Wanin siir yaiyim simiir ti swoki boinmimauu ti dimin taeminim mhoiiya nimbiniyanim iki iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim yipiki bii nwo ikim simiir. Iriig.

11

Mi inkam nwiso yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwo nu tir sowa

1 Mi ti dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan mi sowa paekopin haigin kimairiyin kimidiniya kariir hauugi mi sowa ina boinkiyo, kira dam omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya saiir tini kimairiu mi hiiya iikamkim sim haigin inkin imiiyaeya Adi Komiini saiirin warar timi haigin kimair. Mi ta saiir mhoiiya iikamim Adi Komii siir inig hainaniyim simiir warar timi mwain.

2 Mi hiira omaka Adi Komii siir inig iir hainaniya saiir nidiyokiyokaiya saiirin wi wara kipi haigin kimair. Dimusi rani, Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani wi simiiram kiwakii om komii Jerusalema sima nitim, iikamim hapaiiranim sima nini kigriraoniyim bwanim kamnwis whis mi dimin taeminim hiranim wi sima tirbuwi.

3 Mi an kara, wi Adi Komii siya hauuwi kariir inkam nwiso sowiirin kirie mi sowa wi kariir yai imiir boinmimauuwami biewiyim whoim haimii. Mi sowa wi yiuis biyie imiirarar nii iikam imiir niisiimauuwam hinin sowa siyiu bibiyieyim sowa tirim simiirsi nididi.

4 Mi ti inkam nwiso yo ini pae whiso olip nikiuwiyo mi yiukid is iko yipiki Biiyan Inkam Komii siir whwonkam ida nokwowo yipikin nu whiekak imiirar kigirkakiyin ini simiir hiriinan ywowo.

5 Mi iikam nhirim ti inkam nwiso sowiir nisomaowam naingwowi mi paeya wi sowiir yai hirankar nimbiyami ti iikam biyie imiir niuamin. Mi yipiki ti inkam nwiso sowiir nisomaowi yim wi naowi ta pae biyieya saiirsi.

6 Mi sowa kirieakakairgo, ninomor aiirin wi sowar mi iripikougii mi saeya wi naoki kin tani, ti iiyim sowa Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwi ti nu iiir. Mi sowa kirieya op ninkpitkiyana nhieki nimbiyamam ina mi ankwowo mi iikamim nuanim simiir mi tirbuwana ma minki sima niiya mi dimin bibiyie ikim. Mi sowa ti dimin hiriinanim simiir tiram naingwowi sowa wa tiri.

7 Mhoiiya ti inkam nwiso sowa sowiir yai imiir boini mi ti uridyiu biyieyin yipiki wraisuni whwonkamnan nwowin, siya wi ti ieyin mwis karamaeyin wi siir hirankar ninsiin idwonanii mi siya wokitkinaninii mi siya wi ti inkam nwiso yaii sowakar ninii. Mi sowiirin wi siya niyopakaiyiuwi mi wi siya nisomaokii.

8 Mi siya sowaka ninii mi sowa wa naonami mi sowiir piuisa wi om komiiyan siyiu komiiyin wi siir hirar kiwomwokini. Mi krima sowiirin hindara haigipraprakai boini mi krima ti om komii iiirin wi min namisi ikiuwi Sodom, iyie? Wi Isip nikiuwi. Dimusi rani, ti omin siir iikamim yim Adi Komii siirgisiir sau omomkin. Mi ti om komii ti inkam nwis owa nwowin sowiir Biiyan Inkam Komiiyin yio hir niki inkin irioninkin inankigikin.

9 Mi iki piuganpai piuganpaini iikamim mi iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nu pai nupaiyanim sima sowiir piuis biyie aiirin iiyim wi kwoim haimiiya kigi. Mi sima wi iikamiyam kiwaki rani, sowiir piuis biyie aiir haingikaigiyim ienau. Dimusi rani, sima ti inkam nwiso io sowakar nwoko mi sima dimin biyie sowiir tiram tirkim.

10 Mi iikam whiekakim nuanim sima wi mairgimairgar nwoki. Dimusi rani, ti inkam nwiso bidi yaonamwo. Sima wi mairgimairgar nwokii mi dimin taeminim irni nwirniyamin wi hindara whisariiyar ninan priihauu priihauuwi. Dimusi rani, profet inkam nwiso yipiki nuan iikam imiir nonkwoniinwoimwiirninkinim yipiki dimin biyie simiir tiro bidi yaonamo.

11 Sowa hapaiirin iiyim kwoim haimiiya ywo mi mhoiiya Adi Komii siya opuda ina yikropkiya sowa niyaeyam mi saeya ha nama sowiir mhii kwoinau hiriir mi sowa ina yinsiin idwokiyo mi sowa ini irkakar swoki owo. Mi sowa ha ninsiin idwokiyo mi iikamim yipiki hiriinan kigiyim mi sima ina yididgiyim mi sima pranae pranae bi nididgikim.

12 Mi mhoiiya ti Adi Komii siir profet inkam nwiso sowar wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranin siir yaiya pi kauwokii siya sowiirin ti hiniina boinki, kowa dinsiin idwoki mi tiriir wit. Mi ti inkam nwiso sowiir sau omomim sima sowiir kigiyim sowa ninsiin idwokiyo mi sowa waua saiir yidwokainaiinam mi sowa ini Adi Komii siir om iiirar yamo.

13 Mi biri kimiminkikin, niin komiiyin ina yitin. Mi om komiiyin siir haimii haimii iuurim simiir haimii whirin yio ina tirbugiyin. Mi haimii haimii iriiyar whiiyim yim ina ywokiyim. Mi iikamim 7,000 na mi aokaoki. Mi iikam nhirim omwai waiyakiyim om komii Jerusalem hiranim sima nidid prasae bi kinkikim mi sima ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiyim yipikin om komiigi komii iiir nwowiyin.

14 Mi tariinanin dimin whisakan yio bidi digiyin kira wakaeki. Mi ii priei bi kwokikin dimin biyie whoimakan yio ina swoki kwitin. Iriig.

Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwisakan siir kidin ina maskiyin

15 Mi ti diminim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan, karar wakaeki paekwosim iriiyar nwisakan siir kidin pi maskii. Mi siya ha maskiyin mi karar wakaeki, paekwosimin Adi Komii siir omin siir hiranin siir yaiya pi kauwok boinkii, iikamim hinda tindanim wari nuin siir nwowim simiir iikamim wi siya kigirkaki siya wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin mi simiirin wi siyar kigriraowi.

16 Mi mhoiiya ti inkam komii komiiyim simiir ipii imiir nidwodwokaiyim Adi Komii siir whwonkam ida sima ogmwo ha waisii hiunanaiinamim nua hiriir mi sima kimidiniya siir inig iiir hainan.

17 Mi sima kimidiniya Adi Komii siir boin, krima kiriir boin wadiekii. Kira krimiir Biiyan Inkam Komiigin, Adi Komiiyin biiya kira hiriiyar nwokin mi tariinanin kira ini hiriiyar swoki oyokiyokiiyamin. Krima ini mairgimairgar nwowim mi krima kiriir inig iiir hainanprapraskii. Dimusi rani, kira kirie komii bidi haiyin mi iikamim ini kirar kigriraowim.

18 Biiya iikamim sima io kinakar niki okim mi tariinanin kira ini io simakar mi owin. Mi iiya ta ii aeya niti, iikamim naokaowim yim wi kira hidi mi taka iiya saeya kira hauuwana iikamim yipiki kiriir mii aiir miriiyim mi kiriir profet iikam ima mi iikam whiekakim kiriir inig iiir hainani ikim mi kiriir yai imiiram naingwo tibmii ikim simiirin wi kira hauuwi dimin taeminim. Mi iiya ini nita iikam imiirin kira nonkwobumbuninkinana yipiki iikamim nu nwowim simiir tirbumbuninkin haiginiuwim.

19 Mi ti dimin taeminim sima boinkiyim simiir mhoiiyan karar kigi omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiir hainaniya siir om hir nwowa pi haiwaokii mi karar kigi miiya yaiyim Adi Komii siya nimbinim sima nwokaiiya ya saiir omaka yainau hirar nwokaii. Mi karar kigi sinana pi sinankii mi karar wakaeki, diya pi tioki.

Mi karar mi kigi niinin pi nitkii mi karar mi kigi naowin aiskakin pi nikiinaini nua tiriir. Iriig.

12

Wig aeya mi mipug biyie ikin

1 Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi dimin kibiyin ninomor kou hir nwowi mi kara ina yanaakiyin. Diminin kara kigin wignankin. Mi yiuisa saeya niiya ini hindirar kigninya ini bieki saiir piu aiir whwonan ywokiyin. Mi bwana ini saiir iga aowa ywokaiya mi saeya nauun iuur iso simiir warar mi haigin saiir mwo iiirin pagra inkamin inigakin si haiginiya saiir hiriinan.

2 Saeya yinpiugaka mi saeya yinisim iiir naokainam tira siya dirisusua mi saeya asi kaugika.

3 Mi ti diminin kara kigiyin siir mhoiiyan karar swoki kigi dimin komiigi komiiyin ninomor kou hir nwowin ini diduka komiiyin kirie komiigakin dimin taeminsi nidid karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Siir piua paridnanka mi siir mwoim iriiyar whisko mi honim siir mwo imiir nwowim iuurgim mi pagram siya haiginyokiigiyim siir

mwo imiir yapa yapa yim ini pagram inkamim inigakim sim haiginiyim ini simiir hiriinan ywowim.

4 Mi siir kibin ha niyairyokiyin mi ninomor kou hiran nauun haimii whirin kimidiniya siya yipamkiigi mi siya simiirin nua tiriir yitkiigiigi. Mi ninomor kou hirin nauun haimii whiso sowa sowa ywoki. Mi siya ini wiga yinpiugak nwowa ini saiir whwonkam ida kingiin hirar nokwokaowin siya minam nokwokaowi saeya saiir yinisim iiir naokainam. Siya minam naingwowi, saeya saiir yinisimin siir naokainaei mi siirin siya nisomaowi mi siirin wi siya naei.

5 Mi yinisim yinkamiyinin saeya naokainan yipiki wi iki iikamim yipiki hinda tinda nwowim wi simiir kigirkaki wadie sima nwowam mi kirie sima nwowam. Mi ti yinisimin saeya naokainakiyin siir mhoiiyan mi ti kain siya siir bi nisomaokin mi siir bi mi aekin. Mi siirin Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siya hainam ipiiya Adi Komii siya nidwokaiya saiir hiriir.

6 Mi ta wiga ina yidamkiya niimauu boskwokiboskwonaua maeyauwa inkamki nwo karamae nwowiya saiir hiriir, maeyauwa Adi Komii siya diriraerarkwokina ya maeyau kibi aeyairga mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim hapairin. Mi siir paekwosimim saiirin sima kigriraowi iiyim parig 1,260.

7 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi paekwosimim Adi Komii siir om hiranim yaii ina yiniiyim. Maikel siya mi paekwosimim siir yai aiir wakaeyokna apiyim sima mi ka ieya mi siir paekwosim ikim yaii simakar yinii.

8 Mi sima ha niniiyim mi ka siya mi siir paekwosim ima sima simiirin dig bi nwokim. Maikel siya mi siir paekwosimim siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiirin sima hainurur haiginiu. Mi ta hiriinan saiirsika sima simiirin Adi Komii siir om hirin iiya wi kwira swoki kigninkin o rani. Niingaka.

9 Sima ka siirin mi siir paekwosim ikim simiirin ina nhinikriropkiyim Adi Komii siir om iiir haiburgigim. Mi ti kain, yio ti mipugin bidi bidiniyar nwowin inkamin yipikin Setan nikiuwiyin mi ti siyairgin ti kain niki oyokiyokiiyin biiya Adi Komii siir whwonkam idan siya niki boin hiuriyiugin hiniin, iikam krima iikam paii rani. Siya inkam miiyik rani, siya minam kiwokinkaowi iikamim nu hir nwowim simiiram. Mi sima siirin ina kiyitkiigiyin mi siir paekwosimim iriipi hiriinan mi sima simiirin nua hiriir kiyitnoudninkigi.

10 Mi karar wakaeki inkamin Adi Komii siir om hiranin siir yaiyim pi boinki. Siya boin, tariinanin kariir Adi Komiiyin krimiirin siya bidi sibgu grabaiginiuin. Mi dimin taeminim siir kirie aeya bidi ikworipukimaigikim. Mi inkamin yipikin siya nimbinin nua tiriir nitam iikam imiir whinkinsiishaiginiuwam siya kirieya Adi Komii siir hiranki bidi haiyin mi siya ini inkam komii ywowin. Siya inkam komiigin. Dimusi rani, yiu biyieyin yio paekwosim ima bidi kiyitkiigiigiyin yipikin biiya nii nabie Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin yai ninkinwaomwarkii boiniyin mi ha mi boiniyin krimiir nomiiyauim nuanim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yim biyiekim.

11 Krimiir nomiiyauim siirin bidi ikworipukimaigikin Krais siir nhieya saiir kirieni inkamin yipikin sibsibnan nwowin mi siir nhieya ha naokiinaiinama biiya nua hiriir. Mi Adi Komii siir yaiyim sima boinim mi sima boinmimauuim simiirin simar ikworipugii. Adi Komii siirar kwoinkin sima mi aowi sima wi mairgimairgar mi owi.

12 Mi ta hiriinan saiirsika iikamim kima Adi Komii siir om hir nwowim mi digworaekwo whiekak ikim kima mairgimairgar dwo. Mi iikamim nuanim digworaekwo whiekakak ikim kima mintarao! Setan siya nua waraur bidi yitin mi siya kimaka wi io praesae prasae nwo rani mi kimiirin wi siya nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Dimusi rani, siya ina ninokninkinin iiya ini kingiin nita Adi Komii siya siir nonkwobumbuninkinana mi siir kabitkaigiyana paeya.

13 Mi ka siya ina kigninokninkinkiyin siirin bidi kabitkiigiyin mi siya nua bidi yamin mi siya ha ninsiin idwowin mi siya kimidiniya ta wiga yipika biiya yinisim yinkamiyin naokaina saiir yinkinaeyokiyok.

14 Mi siya ta wig aiirin ha ninkin aeyokiyokin mi siya saiir bi nisomaokin. Mi saiirin pidga kwiso ipiyinin wab nikiuwiyin siir owiir hauugi mi saeya sowiirin ha haiyo mi saeya kimidiniya niimau boskwokiboskwonauwa hiriir yama niimauin inkamki nwo karamae nwowin siir mi saeya ka biyieyin siirin ha haburgiga mi saeya ini hapi arugi aru ini owouwa. Saeya hapairin biewiyin wi whis haimiiya nwowi mi saiirin wi simar kigriraowi.

15 Saeya ha nidamama mi ina siinama mi op komiiya iekinakiibormainamiyim hiniina ina saiir mhoiiyar yama. Saeya saiir mhoiiya minam namka ta opa saiir hinina ta wig aiirin pi saeya nwoki kaiyoprimdipu aokiyim mi saiirin pi saeya nwoki hainamim mi saiirin pa nwoki isomaowim.

16 Mi saiirin kimidiniya nu siya whinkinsiis haiginiu mi nuin ha pigigiyin mi ta opa ka ieya yaskiigiya siir yai hirankin saiir hopnan hainawidam ya ini nua hiriir yaokiinaiinama.

17 Mi ka siya ta wig anakan io prasae bi nwokin mi siya saiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin yinisim nhirim biiya saeya niki iyiowim simiir nisomsom aokaowam yim ti yinisisimim yim ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyokna apiyim mi ha boinmimauuwiyim yim sima ti Jisis siir yai aiir boinmimauuwiyim.
18 Mi ka siya ha namin mi siya kimidiniya whii komii saiir siiyin iiir mi okwoiu. Ɨriig.

13

Niimauan wraisu iso sowa sowar nimbiyam iko

1 Mi diduka whii komii solwara saiir siiyin iiirar niki okwowin mi karar kigi wraisu komii irin op hirankar nomboknaiini. Mi honim siir nwowim iuurgim mi siir mwoim siir nwowim iriiyar whisko mi pagra iuurim inkamim inigakim sima haiginiyim hiniinim ini ti hon imiirar haigin digim mi ti mwoim sima yapayapin inig bibiyiekakinairgim. Tiki inigim yim min nokdap haiginiugim Adi Komii krimiir Wanin siir nikwowaisiigim.
2 Mi ti wraisu komiiyin yipikin whii komii solwara hiranki nitin siir piua ini niimauan pusi biyieyin namaknamaknan kitiyin min dapiyin lepat ini siir piunan ywowin mi siir iga iinim kirie komii komiigakin ini wraisu biyieyin min dapiyin bea ini siir iga iinan ywowim mi siir yaiya ini niimauan pusiyin laion dapiyin ini siir hiriinan ywowa. Siirin kirie diduka siya hauugin mi siirin siya bidi yimbinin iikamim yipiki hinda tinda ti nu iiir nwowim simiir kigriraowam.
3 Mi siir mwo whirin yio ini hankakar nwowin siirin sima nisomaonan bidi ywowin. Mi ta paowai hana ina swoki iyimwarkaigiya mi iikam whiekakim ta hana siir mwo iiir nwowa saiir kigim mi sima ini kakakar ywokiyim mi ina boinkiyin, siyairgin inig komiigakin. Mi sima ini siirar mi wakaeyokna apim mi ini siir yai imiirar mi wakaeyoknam.
4 Mi iikamim ini ka siir inig iiirar hainan prapraskiyim. Dimusi rani, wraisu iiirin kirie siya hauugin mi iki nuan dimin taeminim simiir kouwin ini siyar ywowin. Sima kimidiniya ka siya mi wraisu ikin sowiir inig owiir hainanprapraski. Dimusi rani, sima sowiiramin minam naingwo tibmiigo inig komiigakin ini sowar ywowo. Sima ha boinkim, pisirin dimin komii irin inigakin ti wraisuin ti tir nwowin siir hiriinan kirie komiigakin? Mi yaii ninii siirin wi nhinga nikwowaisii? Inkam nwir karamaeka!

5 Adi Komii siya wraisu iiirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiiyam. Mi siya siirin minam kiwakikin siya digworaekwowim nuanin simiirin biewiyim whoim haimiiya kigriraowim
6 Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiiyam mi Adi Komii siir omin mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim simiir boinim.
7 Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yaii simaka niniiyim. Mi simiirin yamdikwiruwa siya siyar hainurur haiginiuwim. Siya kirie komiigakin mi siya wi iki iikamim piugan piuganiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nupai nupaiyanim ti nu iiirar nwoirkakim simiirin ini siyar kigirkakim.
8 Mi iikam whiekakim ti nu iiir nwowim yipiki simiir inigim ti inkamin sibsibnanin siir yokwo aiir win karam nwowim yim sima wi wraisu komiiyin siir inig iiir hainani. Mi bidi bidiniyarin iiya Adi Komii siya ti nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, siya saiirar winkin ti iikamim simiir inigim yipiki saika nwoyokiyokiikaeyami inokiinokin ta yokwo aiirin.

9 Kira kariir yai imiir wakaeki! Yipiki yai imiir wakaei siya simiirin sibgu daingwo omok.
10 Tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyam yim wi hirar hiugripkiikikaii. Mi tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini simiirin kamkiuni hampimpit aowam, simiirin wi kamkiuniyar mi hampimpit aowi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim yim wi kirie hiriiyar nwokripkaii mi sima wi Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna api. Dimusi rani. Tiki dimin bibiyieyim nitim simiirsika.

11 Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi nuin pi piigigi mi karar kigi wraisu irin hiranki nimbinaiini. Mi tiki hon whiso tiki wraisuin siir mwo iiir nwowo ini sibsibni honan ywowo. Mi siir yaiya siya boinkiya ka siir yainan boinkikin.
12 Mi tiki wraisu komiiyin yipiki biiyan wraisuin siir mhoiiya nitin siya biiyan wraisuin siir kirie aiir haigin mi siir igsopa ini siyar yokwokairina mi siirin siya whinkinsiis haiginiu iikamim hinda tindanim sima tirim sima ti wraisuin yipiki biiya paowaigi pisin mi naokingiin ha nwowin mi wadie ha swoki owin siir inig iiir hainanim.

13 Mi ti wraisuin nuanki nitin siya dimin kirie komii komii kasa bi tirkin. Ti sima siya tirim, siya paeya ninomor kou hiranki kiyai nua tiriir mi iikam whiekakim hapair nokwowim sima ini ti dimin iiirar kigiyim.
14 Mi iikam whiekakim hinda tindanim simiirin siya bidi kiyopsibgihaiginiuim dimin kirie komii komiiyim yipiki siya miriiyim simiir wraisu komiiyin siir whwonkam ida. Mi siya simiirin ha mi kiyopsibgihaiginiu mi simiir kwoinim ha mi kiyai mi ta hiriinan saiirsika sima pae asi niibirgim ti wraisuin siir piunan ti wraisuin yipiki siir mwoin kamkiugi niki haingirin mi siya pariiparii naoim. Mi siya ini wadieyar swoki owin siir hiriinan.
15 Mi biiyan wraisu komiiyin siya ina kiwakiyin ti wraisuin mhoiiya nitin siya ti paeyin sima niibirin ti biiyan wraisu iiiram hainam. Mi siya pi yai minar nwoki iyae diriraerar boinim. Mi ti paeyin sima niibirin ini ti iikamim yipiki siir inig imiir hainan karamae nwowin simiirin ini siya yisomsom aokaokiyim.
16 Siya ti dimin taemin hiriinanim iki dimin taemin nhirim simakar miriigin. Mi iikamim yipiki inig komii komiigakim simiirin siya tirki mi iikamim yipiki niinga priiyokaeyami ikim mi iikamim yipiki umirki naokingugunankaiyim mi iikamim yipiki paeprikab nwowim mi tiriiginim yipiki umiram mirii ikim mi tiriiginim yipiki whisarii mii priimirii ikim, siya simiirar tirswo mi simiir iina iinigim mi simiir mwo ikim ina hainmamakiuswowim.
17 Mi iikamim yipiki ti wraisu biyieyin siya hainmamakiu karamae nwowim mi siir inig karamae nwowim simiir iina iinigim mi simiir mwo ikim simiirin wi kiwaki rani, digworaekwo haiginim mi umir simiirsi haiyim mi digworaekwo wi mi sain tani. Niingaka.
18 Krima ti dimin taemin hiriinanim simiirin sibgu daingwo omok. Mi iikamim yipiki ninokninkin miiyikakim yim wa sibgu inokninkini ti wraisu biyieyin siir dimina hainmakiua. Ta dimina hainmakiua ya inkamin siir inig ieyairgin mi ta siir dimina hainmakiuwa ya 666ka. Ɨriig.

14

Mi 144,0000 iikamim mwai waokim

1 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan karar kigi inkamin sibsibnanin om komii Jerusalem hir nokwowi omin yipiki ha dapiyin siir inig whirin Saion. Siya mi 144,000 iikam ikim yipiki siya mi siir Adi ikin Adi Komii krimiir Wanin sowiir inigak nwowim simiir mwowim sima hirar nokwokim.
2 Mi ti kara kigiya simiir saiir mhoiiyan kara diminin ninomor kouwanin siir wakaeki. Siya pranae pranae bi kauwok boinkikin, hapi owieyin kouanki niswitnaomaigiiyin wh-woowa ha kiniyin ini siir hiriinan ywowin hapi diyaki tiokikin. Kara simiir wakaekiyin mi hapi iikamim simiir gita imiir tiowaowiyim ini simiir hiriinan ywowim.
3 Mi 144,000 iikamim yim ipiiya Biiyan Inkam Komii siya nidwokaiiya saiir kingiin hir nokwokim. Sima hirar nokwowim mi sima mwai kibiya kwira yokwo wao ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim simiir kingiin ta mwai aiirin iikam nhirkim wara ninokninkin tani. Ti iikamim yipiki biiya Adi Komii siya niki anmaiwarkainam iikamim nuanim simiir iinankin sima simar ninokninkini.
4 Tiki iikamim yim dimin biyieki bi kimbugim. Mi tiriiginim simiir kwoinim wigim bi kiyaigim mi iripa piu simaka bi mi okim. Sima iinokiinokin tiki inkamin sibsibnanin siirarar wakaeyokna apikim pi siya hinda mi am yimbi hiriiyar mi ami. Ti iikamim yim Adi Komi siirgim mi sima iriipi hiriinan ti inkamin sibsibnanin siir warairgim, simairgim dimin taeminim Adi siya hauuwim bii simiir haii. Yim sima iki uridyiu bibiyieyim sim inig bi hainanikim mi iki wraisu bibiyie ikim. Niingaka. Sima Adi Komii siirarar hainanikim.
5 Tiki iikamim dimin whirki bi kimbugim. Mi iiya sima nu hirar niki owa sima bi niksisaekim. Niingaka. Ɨriig.

Paekwosim nwoimim simiir yaiga

6 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi karar kigi paekwosim nwirin hapi ninomor kougi kou hirar siinii. Siirin Adi Komii siya nikropkikin nua tirii nitim siir yai kibikibiyim iinokiinok hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamanim simiir nanaakninkiiyam. Siya ti yaiyim simiir boinmimauuniyam tirkin, iki iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim piugan piuganiyim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim simiir.
7 Siya komiiyar kauwok boinki, kira Adi Komii siirsi dидid mi siir yai imiir wakae mi siir inig iiir hainan. Dimusi rani, iiya Adi Komii siya hidana ini nita iikamim ti nu iiir nwowim simiir. Adi Komii siir inig iiir hainan yipikin nu ninomor sowiir nonkwowin mi whii komiiya solwara nikiuwi aka mi yab komii komii ikim mi ienosisim ikim mi whii ikim. Inkam nwirni inig kipi hainan.

8 Mi kara siir kigwinin siya nitin mi karar swoki kigi paekwosim nwirin siir mhoiiya nitin siya komiiyar kauwok boinki, wakae ti om komiiyin yipikin Babilon nikiuwiyin yio bidi tirbugiyin. Mi iikamim yipiki ti om komii Babilon siir nwowim iikamim hinda tinda nwowim simiir kwoinim sima bidi kiyaiyim mi sima ini simiirar mi wakaeyokna apim mi dimin biyie bidiyar mi tirim. Mi uridyiu biyie siir inig iiir bidiyar mi hainanim. Mi Adi Komii siirin digiumii bidi haimriyiugigim. Mi iikamim yipiki om komii Babilon hir nwowim yim ini wiga wain mobin si kwiyaeya ini saiir hiriinan ywowa mi kamim simiir kwoinim pi saeya kiyaii sima nini kwiyaeniyam mi sima pi iripa piu saika nwoki owim.

9 Mi karar swoki kigwin paekwosim nwirin ti paekwosim nwiso sowiir mhoiiyar niti mi siya ina kauwok boinkiyin, iikamim yipiki wraisu siir inig iiir hainanim mi diminim wraisu komii siir hiriinan niibir nonkwokwowin siir mi hainani mi simiir iinam mi mwo ikim simiirin siya hainmamakiuwi,

10 mi Adi Komii siir kwoinin haugihauga ha whiyiekii mi siya wi simaka ninkikini. Mi siir kirieya wi komiigi komiiyar nwowi. Mi Adi Komii siya simiirsiyin wi haimiisima swoki aingwobuna rani mi simiirin siya wi nhami nhami nipimpar tani. Mi ti hiriinan iikamim, Adi Komii siya simiirin wi paeya nitnoudnankaigi maeyauwa siiyan nhiridmir paridnanin si niuwa saiir hiriir mi simiir kimpipisuwa wi miiyiknan nwo rani, wi kipiigi kipiii nwowi mi paekwosimin dimin whirki kimbu karamaeyim mi inkamin sibsibnan ikin yim sima wi pae anaka hirar nokwokaowi simiirin.

11 Mi ta paeya simiir piu aiirin saiir paowii aeya kimpipisu haiginiuwi iinokiinokin. Mi iikam yipiki wraisu biyieyim siir inig iiir hainanim mi diminin sima niibirin siir whwonkamnan nwowam nwowin siir inig iiir mi hainanim mi simiir iina mwo minim siir dimin hainmakiuwiyin siir hiriinankak mi owim mi ta paeya simiir piu imiirin wi saeya kimpipisu haiginiuwi mi saeya wi dig rani. Nii nabieyin wi simiiram kiwaki rani, piu sima siisam. Niingaka.

12 Mi ti dimin bibiyieyim ti wraisu biyieyin siirim sima niti mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Krais siir yai imiir mi sibgu wakaeyokna api, yim sima wi hiriiyar nokworinukripkaii.

13 Mi ti siya boinkiyim simiir mhoiiyan, karar wakaeki Adi Komii siir paekwosimin siir om hiranin pi kauwok boinkii, ti dimin taeminim yokwoni haiginaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi yipiki ti tariinan naowim. Mi mhoiiya sima wi mairgimairga nwowi. Tiki yaiyim Adi Komii siir paekwosim ieya boinim yim kaimwowairgim. Mi iki omin ninomor kou hiranin simiirin wi Adi Komii siyar Kigriraowi. Dimusi rani mii kibiya sima miriiya saiirsika mi sima wi mairgimairgar nwokiyami. Dimusi rani, dimin taeminim sima tiriiyim wi simakar niti. Iriig.

Paekwosim siya ha namin iikamim nuanim simiir ini ikiunaki mi simiirin Adi Komii siiram yikiunam.

14 Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoiiyan mi kara waua ninomorana saiir kigiyin mi karar kigi inkamin Kraisnanin, Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, yio wau aiirar nidwowi. Mi pagra siya haigina inkamin inigakin si haiginiya ya hiniinaka. Mi kamkiuin siya nonkwowin siir iowa hapi mhanki witi.

15 Mi mhoiiya paekwosim nwirin ha swoki apninaniniyin Adi Komii siir inig hainaniya omaka hiranki mi siya kimidiniya inkamin wau aiir nidwowin siiram yani ikiuni mi siya siiramin praenae pranae bi kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiu iiir haigi mipi digworaekwowim simiir dikrimkripnam. Iiya bidi yimbiniya ti sasaeyim nuanim sasae wai nwowim simiir ninguguhaiyana.

16 Mi ti inkamin wau aiir nidwowin siir kamkiuin ha kinawanakiyin mi digworaekwowim nuanim ini siyar yikrimkrip swokiyim.

17 Mi ti digworaekwowim simiirin ha nikrimkrip digiyin mi paekwosim nwirin ina yapninaniniyin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiranki yio ti inkamin waua sae nidwowin siir hiriinankin siya kamkiuin io mhani haniin witiyin whira nonkwowi.

18 Mi siya ha napninaniniyin mi tiki paekwosim nwirin yipiki paeya sae kigriraowiyin siya ina haiburgigin ta hiiya nae Adi Komii siiram haigininkin imiiyaeiya saiirin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ti paekwosimin yipikin ti kamkiuin mhani haniin witiyin siir nonkwowin siir iin siiram. Siya hiniina kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiuin yomki mi uridim wain iiirim simiir dikrimkripki yipiki nu hir whakim. Dimusi rani, sima bidi higiyim.

19 Mi mhoiiya paekwosimin kamkiu iiir nonkwowin siya siir kamkiuin ha yomiwakiigiyin mi siya sasaeyim wai nwowim ina yikrimkripkiyim. Mi siya simiirin ha haiyin mi ina yitnoudnankaigiyim siiya iya saiir hiriir pi nikwobrombropkiyim hii aiiram, hii aeya nitam. Mi taka siiya iya ya hindara boiniiyioka ya io Adi Komii siya nwo aeya iikamim nuanim simiir nonkwobumbuninkinam.

20 Mi sima ti sasaeyim kimidiniya iya om komii siir yaba nwowa saiir hir ikwobrombrop mi simiir hiiya ta iya saiir no hiranki nakiinaniniya ha niyopinaiiniya 320 kilomita hiniina yiunanaiinam ini inkam mwodigimwodigar yaki owouwin. Iriig

15

Paekwosim iriiyar nwiso dimin biyie iriiyar whiso ini sima nonkwowim

1 Mi ti dimin taeminim mi nhie aka kara kigim simiir mhoiiyan karar kigi diminin nanaakak nwowiyin Adi Komii krimiir Wanin siir om hir nwowi. Mi karar mi kigi ninomor kouan paekwosim iriiyar nwiso mapai mapai biyie iriiyar kwiso yipiki iikam imiir nonkwobumbuninkini simiir nonkwowi. Mi ti dimin biyieyim nua hiriir namkii mi iikam imiir nipimpari mi mhoiiya Adi Komii siir ioa wi haniingin digii. Mi ti dimin bibiyieyim yim wa digiguskii.

2 Mi mhoiiya kara kigi diminin whii komii solwarananin mi ti diminin ini opnainan ywowin paeya ini siir hirar niugaiya. Mi kara whii komii solwara saiir kigiyin mi kara iikamim wraisu biyie saika nwowim simiir warar yinkin kigi mi diminin siir hiriinan sima niibir ikin mi siir diminin hainmamakiuwi ikin, sima yaii simaka niniigim mi simiirin iikam ima hainurur haiginiu. Dimusi rani, sima simiir inig imiir bi hainankim. Sima ini whii komiiya solwara nikiuwiya ini saiir nokwowim mi gitam sima haiyikwowim yim Adi Komi siya hauugikim.

3 Mi sima ti gitam Adi Komii siya hauugiyim simiir nonkwowim mi sima kimidiniya mwaiya Adi Komii siir miiyan inkamin Moses nikiuwiyin siya winkiya bidi bidiniya saiir waokim mi sima inkamin sibsibnanin siir mwai aiir warar mi wao. Sima ti hiniina waokim, Adi Komi krimiir inkam komiiyin kirie whiekakim ini kinakinar nonkwo digim mi dimin taeminim kira tiriyim yim wadiekinairgim. Iikam krimiirin ini kirar Kigirkakin. Mi digworaekwowim bidi bidinanim mi tariinan nwo ikim mi mhoiiyan ikim yim ini iriipi hiriinan kirar mi kigirkakim, dimin taeminim kira tirim yim wadie kinairgim kirarin kaimwokikaimwowairgin.

4 Kiriir inigin wi nhinga hainani? Iikam whiekakim wi kiriir inig iiirarar hainani sima wi kiriir inig iiir hainani krimiir Biiyan Inkam Komii nwiruwan. Mi sima wi ha boini, kirie komiigakin ini kirar ywowiskiyin. Dimusi rani, inkam nwiruan wadieki wadie nwowin ini kinakinar ywowiskiyin. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi dimin taemin kibi kibiyim wi simiir asi kigi.

5 Mi sima waowa saiir mhoiiyan mi karar kigi omaka Adi Komii siir inig hainaniya Adi Komii siir om hirana hindara haiwaonisugii. Mi kara maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiiya ini saiirar kigiya.

6 Mi ti paekwosim iriiyar nwiso dimin biyie iriiyar whiso sim nonkwowim yim ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirankar yapninanini. Mi yiuisim sima niiyim whisinankinairgim mi sima ini hindara kigninyam. Mi piuwopim sima kikogim gol piuwopkinairgim.

7 Mi sima ha napnaniniyim mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwir ieya hauugi twowim irira ti paekwosim iriiyar nwiso imiir. Adi Komiiyin yipikin hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyin siya ini iowar niki okripkaiyin. Mi ta siir iowa ha ninkpitkiya mi ini op yimbiyama ti two iriiyar iso simiir yainau hir mi ti two iriiya iso ini mirkimirkar yinkinkiyim.

8 Mi Adi Komii siir kirieya saiir paowiiya mi siir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaeiyim ini ta omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya ini saiirar yiniyokiigiya. Mi inkam nwirki ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi saiir niki apninopkainam tani mi wi ti dimin biyie iriiyar whiso paekwosim iriiyar nwis ima nonkwowim wi simar digii. Iriig.

16

Mi paekwosimim ti dimin biyieyim ha haiyim two hirankin mi simiirin ina yitkiigiyim nua tiriir

1 Mi mhoiiya karar wakaeki yai kwira omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiranki kauwok boinkii ti paekwosim iriiyar nwiso simiiram. Kima wari two iriiyar iso Adi Komii siir io aeya nwokaiyim simiir haigi mi simiirin nua hiriir ditkiigi.

2 Mi biigi biiyan paekwosimin siir twowa ha haiya mi siya saiirin ina yami ininaokiigiya nua hiriir mi ti iikamim yipiki ti wraisu biyieyin siir inig iiir hainaniyim mi diminin sima niibir ikin siir hiriinan mi diminin ti wraisu siirin hainmakiuwiyin siir hiriinankak nwowim simiir piuim mi ti diminin wi yhiiyopnan simiir piu imiir nauni aogrirginii. Mi sima wi kimbipisu prasae kin tani mi wi paowaiyar nasae pisnami.

3 Mi karar swoki kigi paekwosim nwisakan ti dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii mi siirin whii komiiya solwara nikiuwiya hiriir yami aomaigi. Mi opa ini nhieairgar yikpitmaigiya mi dimin taeminim saiir nwomaiyim yim ina yaokaokiyim.

4 Mi karar swoki kigi paekwosim nwoimakain ti dimin biyieyin siir twonau nwomaiyin pi haii mi siya ina yami aomaigiyin yab komii komiiyim mi ieno ienowim simiir mi sima ini nhieki yikpitmaigiyim.

5 Mi karar swoki wakaeki paekwosimin yipikin ti opim simiir kigriraowiyin pi boinkii, Adi Komii, kinakinairgin wadieyin. Mi ti diminim kira tirkiyim op aiir tirbugiyin yio min niisiimauugin kira wadiekiwadieyar sibgu hidikin mi ta hiriinan nonkwobumbuninkina ti iikam hiriinanim simiir asi nonkwobumbuninkinkim.

6 Kira wadiekin. Dimusi rani, biiya tiki iikamim sima Adi Komii siir iikamim mi kiriir profet inkam ikim simiir nisomsom aokaokim mi simiir nhieya ina yaokiinaiinama. Mi ta hiriinan saiirsika kira op aiirin nhieki nikpitmaigiyam asi tirkin sima kwiyaeyam. Mi ti dimin biyieyim simiir yamdi swoki iigonam.

7 Mi karar mi wakaeki inkamin hiiya nae Adi Komii siiram haigin inkin imiiyaeiya saiir kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, ihi, Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komiiyin kirie komiigakin dimin taeminim kira tirkiiyim, simiiram, simiir nonkwobumbuninkinam mi simiir yamdi swoki iigonam yim ini ywokiyim.

8 Mi karar mi kigi paekwosim nwiiyakain dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigi mi yio ini bie iiirar yauni aokiniuwin mi iikamim simiir piuim ini ti bieyin siya whwokiya ini saeyar whwogrimgrirgiyim.

9 Mi ta yhiiyopnana simiir niugrirgigiya mi sima Adi Komii saikar yinougwo ti dimin hiriinanin simiir tirbugiyin siirsi. Dimusi rani, ti diminin ti iikam imiir tirin yio Adi Komii siyar kigirkakin. Mi sima ti dimin biyie hiriinanim simiirin digiumii bi haimriyiugigim mi Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyokna apkim mi siir inig iiir bi mi hainankim. Niingaka. Sima ini simiir kwoin biyie iiirar napkripkaiyim.

10 Mi karar swoki kigi paekwosim iriiyarakain ti dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii mi ti diminin ini ta ipiiya ti wraisu biyie ieya nidwokaiiya ini saiirar yauni akainiya mi iiya ha nita ini ti nuim ti iikamim sima nwowim siya kigirkakiyim ini simiira yiimuiuguskiya. Mi iikamim ini simiir kwiriyae imiirar kaupikrimkripnamim. Dimusi rani, simiir piuim pi kimpipisugim.

11 Mi sima Adi Komiiyin ninomor kou nwowin siir asi ninouugwokin. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi sima dimin biyieyim sima tirim simiirin digiumii bi haimriiyiugigim. Mi sima ini simiir kwoin imiirar napkripkaiyim.

12 Mi karar mi kigi paekwosim iriiyar nwirakain dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii. Mi ti dimin biyieyin ha naokiigiyin ini ie Yufretis siirar yauni aomaiyiuin mi ti ieyin ina sinkai iuguskiyin mi siya ha ninkpitkiyin mi ini inkam komii komiiyim nuanim simiir siyiuar yasae owiuguskiyin inkam komiiyim maeyauwa bieki nitiya hiranim simiir siyiu nwowam, sima nitam.

13 Mi karar kigi ti uridyiu biyie nwoimim owak nimbiyamim. Mi ti owakim ka siir yai hiranki nitkim mi wraisu biyie ikin mi ti wraisu biyieyin ha dapiyin profet niksisae.

14 Yim ti urid yiu biyieyim yim Setan siir isid ieya, yipiki ti dimin kirie komii komiiyim simiir tiriyim. Mi ti uridyiu biyie nwoimim ha namim iikam imiiram yipiki iikamim hinda tindanim ti nu iiirar nwoirkakim simar kigirkakim simiiram simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima iripa haingiriyiu onaniyam yaii Adi Komii saika niniiyam iiya yipiki Adi Komii siya nwowana kirie komiigak mi simiirin siya nimbini yaii saika ninkikin iniiyam.

15 Kara Jisiskin, karaigin ti kiriir boinkiyin. Kara wa nitsauuwi, kira ninokninkin tani iiya kara nitana kara wi hiiyan inkamin si hiniin niti. Mi yipiki sibgu nokworinukripkaii mi dimin taeminim mhoiiya nitanim simiiram nwokwokini sima wi mairgimairga nwowi. Mi sima wi ti diminim nimbiyamim wi simiirsi nidid rani, inkamin yiuis karamae nwowiyin mi parura ha napnaniniiyin siir hiriinan.

16 Mi ti uridyiu biyie nwoimim ti inkam komii komiiyim simiirin ha nikiuuna digim mi sima maeyau kwiruwar ywomimir ta maeyauwa ha dapika Hibrumi yaigina Amagedon.

17 Mi ta maeyau kwiruwa iripa sima nangiriyiu owouwa saiir mhoiiyan karar kigi, paekwosim iriiyar nwisakain dimin biyieyin siir twonau nwomaiyin pi naokiigii mi yim ti diminim ha naokiigiyim yim ini opuda saiir yainau yamkiyim. Mi mhoiiya inkamin, omaka Adi Komii siir inig hainaniya ipiiya Biiyan Inkam Komii siya nidwokaiiya saiir kingiin nokwowin siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ini wakaeyim, ini digi dig ywokiyin.

18 Mi karar kigi sinana sinankiya mi hinda tindan ini warar yiuyayokiigiyin mi diya ha tiokiya mi nuin pranae pranae bi kiisiskikin. Biiya niinin hiriinan bi nitkin. Niingaka. Tiki niinin yio ini iki niinim biiya nitim ini simiir haiburim.

19 Mi nuin komiigikomii ha kiisiskiyin mi om komii Babilonin haimii haimiiyim whoima yiinikibimbiirgi mi om komii komiiyim iki hinda tindanim yim ini biyieyar ywokiyim. Adi Komii siya ti dimin bibiyieyim om komii Babilon hiran iikamim sima tirim simiirin bi naingwo owouugin mi iowa siya nwowa ini opa mobin op kwiyaeiyin hiranki naokiinaiini-iya ini saiir hiriinan ywowa mi ti siir kwoinbudin siir iowa ha naokiinonkwokwoswokiya ini ti om komiiyin siirar yauuni aokiniyin.

20 Mi nuin komiigi komii ha kiisiskiyin mi mhiu whiekakim mi mhiugribsisimim whii komii solwara saiir nidwodwomaiyim yim ini whii komii solwara saiir hirankar kigugugiyim.

21 Mi mhoiiya karar kigi ais komii komiiyim pi nikiigiinaiinii siiyanan. Mi ti aisim nikiigiinaiiniyim ninomor kouankin simiir hikim 50 kilokim mi iikamim nuanim hinda tinda nwowim yim ina tioidwomaigiyim. Mi iikamim kimidiniya Adi Komii siir yigbumbu. Dimusi rani, ti aisim simiir nauuni itniyim yim miiyik rani. Friig.

17

Hii nanaei wig komiiya saeya hik prasae prasae bi haiga

1 Mi mhoiiyan ti paekwosim iriiyar nwiso yipiki dimin biyieyim simiir twonau nwokaiyim simiir naokiigiyim simiir nwirin ha nitin kariiram mi siya ini boini, kira mi kara wi krirar nami mi kara kiriirin wi dimin biyieyin Adi Komii krimiir Wanin siya tiri wig biyieya hii nanaeiya saiir kara wi kiriir niisiimauui saeya ti om komiiyin yab komii komiiyim simiir kingiin miriiyin ya saiir nikrigin.

2 Mi inkam komii komii whiekakim yipiki iikamim hinda tinda nwowim simiir kigirkakiyim yim sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim hinda tinda nwowim ti nu iiirar, simiirin saeya tirkim ti hiriinan siyiuin saeya tirin siir tirim. Mi iinok iinokin simiir kwoinim saeyar kiyaigim.

3 Mi siya kariir kwoinbudin siirin ha haiyin mi krira ina yamwo mi krira niimau boskwokiboskwoin inkamki nwo karamae nwowin siir hiriir yimbiyam. Mi karar kigi wig ira wraisu komii irin yipikin paridnan nwowin siir idwo hir nidwowi. Inig kasa rani, siir piu aiir nwowim mi ti inigim yim Adi Komii siir nigbumbu dap ima. Mi mwoim siir nwowim yim iriiyar whisko. Mi honim siir mwo imiir nwowim iuurgim.

4 Mi yiuisa ta wig aeya niiya ya wirnan paridnan bidi wokiiwomwita. Mi dimin kibi kibiyim saeya piuaiyim mikin minim mi rin minim yim golni arar nokwokwokim. Mi mobin saiir iina aeya nonkwowin yio golni nonkwokwokin yio kam imiir kiyaiyankin dimin biyie sima tiram. Mi ti dimin biyieyim io Adi Komii siya nwowam tiriyim mi ti dimin biyieyim saeya tirim kam aka hii saeya nanaeyim mi ti dimin hiriinanim yim ini opni haniin saiir mob iiir nwomaiyim.

5 Mi kara kigiyin inigin saiir mwo hir nwowin yio hiniina boinkin, taka wiga ya om komii Babilon siir nikriga. Saeya wigim hii nanaeiyim simiir apuga. Mi saeya iki iikamim hinda tindanim yipiki dimin bibiyie whiekakim simiir tiriyim simiir apuga.

6 Mi karar mi kigi saeya op biyie bidi mi kwiyaeya. Saeya dimusi bi whaowaeka, saeya wigkamim yipikim Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiinim mi Jisis Krais siya simiirin hiniina nanaaknkiihaiginiuim sima simiir wakaeyokna apikim mi saeya simiir nhie imiir kwiyaekim. Mi simiirin ini saeyar yisomsom aokaokiyim mi ti hiriinan saiirsika saeya simiir nhie imiir asi kwiyaekim. Mi kara saiirin ti hiriinan kigin saeya ti hiriinan tira mi kara ini hindara yanaakiyin.

7 Mi ti paekwosimin ina swoki boinkiyin kariir, kira ta wiga saiir saiira dimusi naingwokwonanaei. Saiirin wi kara boinmauuwi kiriirin mi wi kara nanaaknkiihaiginiuwi hiniin saeya yipika mi ti wraisu biyieyin yipikin mwowim iriiyar whisa nwowin mi honim iuura mi owin ta wig aeya nidwowin siirin iriipi hiriinan.

8 Mi ti wraisu biyieyin biiya kira kigin irkak niki owin nu tir mi tariinanin siya bidi yaonamin. Mi siya wi sipi niti ti ieyin mwis karamaeyin siir hirankin mi siya nami mi siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkinkii. Mi iikamim nuanim yipiki simiir inigim siir yokwo aiir haigin karamae nwowim biiya siya nu ninomor sowiir nonkwokwowa, sima siir kigi sima wi hindara nanaaki. Sima siir kigi mi sima wi pi nanaaei. Dimusi rani, tiki wraisu biyieyin nu tirin kwiruwar nwonamkin mi tariinanin siya nwo rani. Mhoiiya siya swoki insiin idwowi mi siya omwaiyar swoki waiyaei mi sima siirin wi haini kigi.

9 Mi iikamim sibgu ninomokninkiniyim kima ti dimin hiriinanim simiirin sibgu daingwo omok. Mi ti mwo iriiyar whiso yim om komii komii iriiyar whiso yipiki iikam ima miriiyim mhiu iriiyar whiso sim, yim sima. Mi ta wiga ti wraisuin siir idwo nidwowa ya min nikriga ti om komiiyin ti wraisu ieya nwowin siir.

10 Mi mwo iriiyar whiso yim inkam komii komiiyim iikam imiir kigirkakiyim yim sima. Mi ti inkam komii komiiyim simiir kam iriiyarim bidi yaonamim. Nwirin ti siyairgin ti tariinanar nwowin mi nwirin yio iikam imiir niki kigrirao rani, yio ina niki owin. Mhoiiya siya nwowi mi siya wi ii priei kigrirao rani.

11 Mi wraisu biyieyin yipiki biiya nu tir niki owin mi siya ii priei bi nwokin, siya iriiyar nwoimakan iki inkam komii iriiyar nwiso simiir nwirin. Simairgim iikamim nuanim simiir kigirkakiyim. Mhoiiya siya nami, wi siya tirbuwi.

12 Mi hon iuurim kira kigim yim ti inkam komii komii iuurim yi simiir nikrigim. Sima inkam komii komii bi niki okim mi mhoiiya sima wi inigak simbi nwowi ti wraisu biyieyin saikan mi sima iikamim nuanim simiirin wi ii prie kigrirao rani.

13 Mi ti inkam komii komii iuurim sima wi kwoin whiruwar nwokii mi sima simiir kirieya wi wraisu biyieyin wi siir asi hauugii mi simiir igsopa wi siya nokwokairinanaowidi simiir dimin taemin imiir kigirkakim.

14 Mi ti inkam iuurim mi inkamin sibsibnan ikin sima wi simbi ninii yaii mi siya mi iikamim yipiki simiir kwoinim siya kiyaiyim mi siya nikiunam mi sima ha naingwo tibmii kiinim, ti inkam biyie iiirim wi sima nonkwoniinwomwiirninkini. Simiirin sima wi dimuni nonkwoniinwomwiirninkini tani, Adi Komii siir kirieya siyar hauugika mi sayairga inkam komiiyin iki iikamim hinda tindanim mi yipiki iki iikam nhirim sim kigriraowiya.

15 Mi ti paekwosimin kariirin hiriiyar kintirinu boinkripkai, ieyim kira kigim wiga hii nanaeiya saeya nidwowa maeyauwa saiir kingiin nwowim yim tiriiginim yim min nikrigim iikam whiekakim maeyau maeyauwanim mi iikamim yipiki yaiginpai yaiginpai boiniyim yi simiir nikrigim.

16 Mi hon iuurim kira kigim mi wraisu biyie ikin, yim ioa ta wiga hii nanaeiya iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiya yim io saiir nwokim. Mi sima niti, iki saiir dimin miiyik miiyikim wi sima nini iskin priigin iuwi mi saeya wi wiga piu parura nwokiiya wi saiir hiriinan nwokii. Mi mhoiiya sima saiirin wa nisomaowi mi saiir kipim wi sima naenami. Mi mhoiiya iki dimin taeminim nwokiyim simiirin wi sima nikomnamgin swokii.

17 Sima wi ti hiniina tiri. Dimusi rani, simiir kwoinim wi Adi Komii krimiir Wanin siya kiyaii mi sima wi diminkidiminin Adi Komii siya boinin wi siirgisiir asi tiri. Mi sima wi siir kwoin iiirarar napi mi sima wi kwoin whiruwar nwokii mi wa kiwakii wraisu biyie iiiram siya kigirkakim simiirin mi wi yaiyim biiya Adi Komii siya boinkiyim wi simar nimbiyamkakii.

18 Mi ta wiga kira kiga ya min nikriga om komiiyin yipiki iki inkam komii komiiyim nuanim sima kigriraowiyim simiir kigriraowiyin ya siir nikriiga. Friig.

18

Om komii Babilonin Adi Komii siya tirbugikin

1 Mhoiiyan kara kigi paekwosim nwirin Adi Komii krimiir Wanin siir omanin pi niti. Adi Komii siya bidi hauugiyin siirin kirie komii mi siya hapi bieki namisi whwoyakikin mi nu whirkakin ini warar whwoyakiyin.

2 Mi siya ha nitin ini komiiyar kauwok boinkiyin, saeya tariinanin bidi yikiigiya om komii Babilonki biyie si nwokiya siir hiriinan. Saeya bidi yaonama mi tariinanin uridyiu biyieyin mi uridyiu bibiyie ikim, Setani isidin siirim mi ipiyin bibiyie ikim yim ini saiir hir nwokaiyim.

3 Tiki digworaekwowim ina yimbimbiiyamim. Dimusi rani, iikamim omom omomanim uridyiu biyie siir inig iiir hainanim mi yim tiriiginim yim hii saika bidi yanaeyim mi saiir op biyie aiir kwiyaekim. Yim ti inkam komiiyim komii iki omom omomim sim kigirkakiyim ti nu iiirar nwowirkakiyim yim iriipi hiriinan sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim omom omomanim yipiki digworaekwowim sim haiginim umir simiir haiyim mi sima ini umir simiirsiyar mi haiyim. Dimusi rani, saeya minam naingwoka ti digworaekwo whiekakim umir simiirsi haiyim. Dimusi rani, saeya minam naingwoka saeya digworaekwo whiekakak nwowi mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim mi wi saiir kwoin iiirarar nwoki apim.

4 Mi karar mi wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranin siir yaiya pi boinki, siya ti hiniina boinkikim,

iikamim yipiki kariirim kima ta wiga yipika biyie nwowa saiir haiburgig mi siyiu biyie saika kipi tir. Mi kara pi boriisopi kima saika ninkin onkwobumbuninkinim mi mapai mapai saika haiyim.

5 Saiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, ti dimin biyieyim saeya tirim simiirsika

mi dimin biyieyim saeya tirim yim ini mhiu komiinan hiuungiyim.

Mi Adi Komii siya saiir dimin biyieyim simiirin wi naingwo owouu rani.
6 Kima ti dimin biyieyim saiirin wi yamdiyar swoki tir ti saeya niki tirim iikam nhirim simiir,
simiir hiriinan.
Mi dimin biyie whirin saeya tirin kima wi saiirar ti swoki tir. Mi biiya saeya hauu kwiyaeyim
kimiirin op biyieyim kwiyae whaowhaeiyim irira irira
mi tariinanin kima saiirin op biyieyim kwiyae whaowaeiyim isisa hauu kwiyae haiginiu.
7 Biiya saiir inigin komiiyar nwokin mi saeya saiir kwoin iiirar napkin mi saeya wadieyar
sibgu oka.
Mi tariinanin kima saiirin dimin biyie tir mi wi saiir piu aeyar nwoki kimpipisugiyim
siyiuin saeya tirin saiir kwoin iiirar saeyar napin mi biiya saeya sibgu owin siir hiriinan.
Dimusi rani, biiya saeya hiniina boinka, kara ti tir nidwowa ini wiga inig komiigaka
iikam imiir kigirkakiya ini saiir hiriinan ywowa. Kara iki wigim simiir kamim
naonamim simiir hiriinan tani mi kara wi mairgimairga nwo karam nwo rani, dimin
taeminamin. Niingaka!
8 Mi ti dimin biyieyim saiirin wi ii kwira nipimpari saeya wi maki nii mi saeya wi pi naowi
mi saeya wi mhiigi naowi mi kamim saiir piuis biyieya wi paenau kabitkaigii.
Mi ti dimin biyieyim om komii Babilon siirin wi sima nonkwoniinwoimwiirninkini. Dimusi
rani, Adi Komiiyin yipikin Biiyan Inkam Komiiyin yipiki wi iikamim hapaiiranim
simiir hidi siya kirie komiigakin.
9 Mhoiiyan ti inkam komii komiiyim iikamim hinda tindanim simiir kigriraowiyim, sima
hii saika bidiya yanaeyim mi digworaekwo miiyik miiyikim saika bidiya yiniidnokwokwo
haiyim. Sima wi paowiiya saiir piu aiir nowiiya wi saiir kigi. Biiya sima mi saeya sima saiir
kwoin imiirar napkim mi sima wadieyar mi sibgu okim mi tariinanin sima saiir kigi mi sima
wi mairgimairga nwo rani mi sima wi saiirsi noui.
10 Sima wi aru hirar nokwokaowi. Dimusi rani, sima ta pae biyieya saiir niua wi saiirsi
nididi. Mi sima wi ti hiniina nouuboboini, aiyo! aiyo! Tiki dimin biyie hiniinim om
komii Babilon siir tirkiyin yim miiyiknan tani. Biiya kira inig komiigakar niki okin mi biri
kimiminkikin kiriir iikam imiirin Adi Komii siya bidi bugiyim dimin biyieyim kira tirbuwim
simiirsi.
11 Mi iikamim omom omomanim yipikim simiir digworaekwowim umir haiyam minim
om komii Babilon hir, sima simiirin ha kigi bidi tirbugiyim. Mi sima wi simiirsi noui. Dimusi
rani, simiir iikamim wi ti simiir digworaekwo imiir sain tani. Yim bidi bugiyim.
12 Mi ti iiyim saeya wi gol silva mi siiya kibi kibiyim yipiki iikamkim sim sainiyim
umir komii komii mi mikinim siyawis miiyik miiyikni nonkwokwowim mi yiuis whisinan
kibi aka mi yiuis pariidnan paipai ikim mi yiuisim hindara kigninyaei ikim mi paridnan
prainan wokiirimtio ikim, wi simiir saini. Mi paeyim piuii miiyik whakiyim dimin taeminim
wraisuin elepen dapiyin siir nasim simiir nonkwokwo ikim mi paeyin umir komii mi
sainiyin si mi onkwokwo ikim mi aiyini mi onkwokwo ikim mi brasni mi onkwokwo ikim.
Mi siiyam wadie sibgu kigiyim hindara haingitiropkai ikim.
13 Mi sima paeyin sinamon dapiyin siir is aiir bidi mi haiyim mi mairakwo namsuopaiyim
piuii miiyik whaki ikim mi dimin taeminim nae idwo sima haiginkiiyim ha dapiyin spais mi
wain op aka mi praua mi wit mi bulmakau, sibsib, hos mi dimina kanana trela nikiuwiyim
mi inkam kiingikiin ikim mi wigim whisarii mii mirii ikim. Mi ti dimin taemin hiriinanim
simiirin bi swoki saingikim.
14 Mi kamim hiran digworaekwowim umir haiiyim sim miriiyim sima saiir boinki, biiya
kira kopaksimar nwowa, kira wig irpakiyin bimbiuwi bi nwoka mi kira dimin taemin
kasakasam bi naingwoka mi tariinanin kira ini waibiyie yamwo iua. Mi dimin miiyik
miiyikim iikamkim sima sainiyim umirni mi dimin kibi kibiyim kira piuaimwamwanim yim
bidi digiyim. Yim wi kiriiram swoki hainani rani, kira swoki haiyam niingaka.
15 Mi ti kamim simiir digworaekwowim umir haiiyim yim wi aru hirar nidid okwokaowi
tiriiginim ti saiir nipimparim wi simiir pi nipimparisi mi sima wi saiirsi noui.
16 Sima wi ti hiniina nouuboboini, aiyo! aiyo! Ti omin Babilon nikiuwiyin biiya
siya bimbiuwi bi nwokin siya ta wiga yipiki yiuis whisinan niiya mi yiuisa pariidnanim
hindara wokiiwomwitim sim niiya saiir hiriinan nwokin. Piuai miiyik miiyikim golni
nonkwokwowim mi siiya kibi kibi ikim mi mikinim umir komii saini ikim yim kinakinar
piuainakim.
17 Mi tariinanin tiki digworaekwo kibi kibiyim biri konkwokikim, yim ina tirbu
iuguskiyim. Mi kamim yipikim siyaii kigriraowiyim mi kamim simiir mirii ikim mi iikamim
yipiki siyaii imiir ninidwodwowiyim, yipiki digworaekwowim sim haiiyim whii komii
solwara hir umir haiyam mi iikamkim sim sainam, sima ini hapi aru hirar yokwokaokiyim
om Babilon siirin.

18 Mi sima hapi aru hirar nokwo kaokiyim om Babilon siir niunamin mi sima ini komiiyar kauwokiyim, om whirkin ti siir hiriinan wadie bi nwokin biiyan mi ha nitiyokiyokiiyin mi tariinanar yadigniyin. Niingaka.

19 Mi sima sin ha masim mi ina youuboboinim, krima ti om komiiyin siirsi nou-umwamwani. Dimusi rani, kamim hinda tindanim yipiki siyaii tiriir nikropkiyim mi sima umir prasae bi haigim digworaekwowim sima haiginaniyim tiriir simiirsiyin. Mi tariinanin biri kimiminkikin ti om kibiyin bidi tioidwomaigiyin.

20 Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim wim kima ini mairgimairgar nwowim. Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim siir mii aiir miriiyam mi wim kima ti profet kamim yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuim mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apim, wim kima mairgimairgar dwoki. Adi Komii siya om Babilon siirin dimin biyie bidi tirin, siya saiir yamdi tirkin, dimin biyieyim biiya saeya tirim simiir yamdi.

21 Mi mhoiiyan karar kigi paekwosim komiigi komiiyin siya siiya komiiyin nhirkaknanin siir haii mi ti siiyan ini aeyowienan ywowin mi siirin kimidiniya whii komii solwara saiir whii idopwoniyaki idopwoniya hiriir ha nami kabitmaigiyin mi siya ina boinkiyin, ti siiyan kara kabitmaigiyin whii komii solwara whii idopwoniyaki idopwoniya mi Adi Komii siya om komii Babilon siirin wi hiriinanar mi tioidwomaii mhoiiya siya wi swoki o rani. Niingaka.

22 Iikamim yipiki gita tiowiyim mi tiriiginim yipiki mwai waowiyim mi kid masiyim mi tidiyiu huni ikim, sima wi swoki it rani, ti simiir swoki tiram. Mi iikamim yipikim mii pai mii pai miriiyim yim om Babilon hir swoki o rani. Mi iikamim wi siiya komiiyin twonid warbrombropiyin om komii Babilon hir nwowin wi siir yai aiir swoki wakae rani.

23 Mi iikamim om komii Babilon hiranim wi paeya niuyaeiya wi hiriinankak nwo rani. Mi iikamim wi wigkamim nonkwonaeiyim mi yaiya anaupaeni haniin ha naenamiya wi saiir swoki wakae rani. Mi iikamim yipiki simiir digworaekwowim simiir haiginim umir haiyam, simairgim inkam komii komiiyim ti nu whirkak iiiranim. Mi wim kima iikamim om komii Babilonanim iki iikamim hinda tindanim simiir kwoinim kima kiyaigim dimin bibiyieyim niksisaeiyim kima tirim simiir.

24 Om komii Babilonin yipikin iki om komii komiiyim simiir nikriyin yio Adi Komii siya bidi tioidwomaigiyin. Dimusi rani, Adi Komii krimiir Wanin siir profet inkamim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim yim saeya nisomsom aokaokikim mi simiir nhieya ini nu iiirar prinoknamim. Mi simiir nhieyim mi iikam whiekakim yipiki hinda tinda nwowim ti nu iiirar simiir nhie ikim. Simiirin kam ima nisomsom aokikim. Ɨriig.

19

1 Mi ti dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hir tirkiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, yaiya hapi iikam ombudgi whwonanaokiiyim hiniina whwonanaokii Adi Komii siir om hirin, saeya pranae bi kauwokboinkika, krima Adi Komii siir inig iiirarar hainanki. Krimiirin siya grabaiginiugin. Siir inigin komiigi komiigin mi siya kirie komiigakin.

2 Adi Komii siya iikam imiirin wi siyiu miiyiki miiyik iiirar hidi. Mi siya wiga hii nanaeiya yipika kami kwoin kiyaiiya saiirin bidi hidin. Iikam whiekakim nuanim ti dimin biyieyim saeya tirim sima bidi tioidwomaigiyim. Adi Komii siya saiirin minsi tirkin, ti dimin biyieyim saeya tirim iikamim siir yai aiiram naingwo tibmiiyim simiir, simiir yamdi swoki tirim. Simiirin saeya bidi yisomsom aokiyim.

3 Mi mhoiiya sima ina swoki boinkiyim, krima Adi Komii siir inig iiirarar hainanki. Mi om komii Babilon siir paowiiya saeya koua hiriirin wi hiriiyar nowiiyokiyokiinaiinamkripkaii.

4 Mi mhoiiya ti inkam komii komii kamnwis nwiiyim yipiki inkam komiimi ipiiyim sim nidwodwokaiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerari ikim, sima ogmwo Adi Komii siir whwonkam ida kingiinar ini waisii hiuiu yipikin siir ipii aiir nidwokaiyin. Mi sima ina boinkiyim, tiki yaiyim yim yaimwokiyaimwo imairgim krima siir inigi inig iiirarar hainanki.

Inkamin sibsibnanin nokwonan, siir wigwis nae komii aeya

5 Mi mhoiiya karar swoki wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir ipiiya saiir kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, iikamim inig komii komiigakim mi iikamim yipiki inig karamaeyim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi siiram naingwokwonanaeiyim, kima siir inig iiir hainanki. Ɨriig.

6 Mi karar mi wakaeki iikam whiekakim iripa maeyau kwiruwa haingiriyiu owim pi kauwok boinkii. Sima pranae pranae bi kauwok boinkikim, hapi owieki niswitnaomaiiyim mi dudua aeiya ha kiniyim mi diyaki mi tiokii aka ini hiniin ywowin. Mi sima hiniina

kauwok boinki, bidi wakaekiyim, krima Adi Komii siir inig iiir hainanki. Siya siyairgin kirie komiikakin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim.

7 Krima mairgimairgar dwo mi siir inig iiir hainanki. Dimusi rani, inkamin sibsibnanin siir wig aiirin wi sipi nonkwonaei mi saeya saiir piuaiyim bidi diriraerarim.

8 Mi saiirin yiuis whisinan kibiya io karamaeya paekwosim siya bidi hauu iiya. Mi ta yiuis whisinana ya min nikriga dimin miiyik miiyikim iikamim Adi Komii siir siyiu iiir sibgu apim sima tirim simiir nikriga.

9 Mi mhoiiya ti paekwosimin yipikin nokwowin siya boinki kariirin, kira ti digworaekwowim winaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nikiunam ti inkamin sibsibnanin wig nonkwonan siir nae aiiramin sima wi mairgimairga nwowi. Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki yaiyim Adi Komii siirgisiir yai ima.

10 Mi kara ti yaiyim siya boinkiyim kariir simiir wakaekiyin mi kara ogmwo ha waisii hiunanaiinamin mi kimidiniya siir inig iiir hainan. Mi siya kariirin ti hiniina boinki, kira kariir inig iiir kipi hainan! Adi Komii siir inig iiirarar hainan. Kara Adi Komii siir miriigin kiriir hiriinan mi kiriir nomiiyau ikim yipiki Jisis siir yai imiir wakaeyokna apin mi siir yai imiir boinmimauuim iki iikam nhirim sim. Mi ti yaiyim Jisis siya nanaakninkiihaiginiuim yim ti dimin taeminim yipiki wi profet kamim simiir whinkinsiis haiginiuwi sima boinmimauuwam mi Jisis Krais siir yai imiir nanaakninkiihaiginiuanim yim sima. Iriig.

Inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin siya

11 Mi mhoiiya karar kigi Adi Komii siir omin siir anowin pi haiwaokii mi hos whisinan irin yio hirar nokwowi. Mi inkamin siir idwo nidwowin siirin hiniina dapkim inkamin yipikin siir digworaekwo imiir sibgu kigriraowiyin siya. Siya wi tikinim siyiu miiyik sibgu apiyim wi simiirarar tiri ti hiriinanin.

12 Siir nhwonan hapi paeki namisi iuyakikin. Mi pagram siya haiginim yim ini inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim sim haiginim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siir inigin ini siir mwo iiirar winin. Mi ti inigin siir inig mwoki mwowin yio sasar ninokninkin iski. Inkam nwirki siir wara swoki inokninkin tani.

13 Mi yiuis bripriya siya niiya ya biiya nhie opa saiir tibgimaiga. Sima siirin ha dapikim, Adi Komii siir yai.

14 Mi iikam whiekakim Adi Komii siir kamim yaii niniiyim simiirim sima ina siir mhoiiyar sidkaekiyim mi hosim sima nidwodwowim sima niiyim yiuisim whisiwhisinankinairgim mi yiuisim bimbiuwi rani mi simiirin io minsim whirki bi swoki kiyipriniusrankim.

15 Mi karar kigi kamkiu bripriyin io mhanan witin siir yai hirankar nimbinaninii. Mi siya iikamim hinda tindanim simiirin wi siir hampimpit aokaowi. Mi ta saiir mhoiiyan iikam imiirin wi siyar kigirkaki mi siya simiirin wi swoki onkwo whiigi rani mi siir igsop aiirin wi inkam nwirki mi okwokairiinanaowid rani. Siya simiir kigirkaki, wi inkamin bulmakau kigriraowiyin mi paekopin siya nonkwowiyin wi siir hiriinan kigriraowi. Mi iikam imiirin siya kigriraowi mi tiriiginim yipikim Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowim yim wi siya tioidwomaii inkamin yipikin iya wain kimaiiya saiir nokwokai okwobrombropiyin wain hi aiiram siir hiriinan. Mi ya tariigina ya Adi Komi siir ioa siya nwowi siir sau omom imiir simiirin wi hiriinan nokwobrombropi.

16 Mi inigim siir yiuis aiir winim mi siir paimwo mi win ikim yio ti hiniina boinkin, iikam kigirkakan inkam. Biiyan inkam komii komii kigirkakan inkam.

17 Mi mhoiiya karar kigi paekwosim nwirin bieyin siir bopwonau hirar nokwokaii mi siya ipiyinim kougikou siiniyim simiiram yikiugi mi siya simiiramin pranae pranae bi kauwok boinkikin, kima ti ipiyinim kima wit mi ti naeyim Adi Komii siya diriraerarim simiirin iripar wini haingiriyiu idwo aeni.

18 Kima wi iikam whiekakim simiir kip imiir naei, kima iikam whiekakim nu kigriraowiyim mi kamim yaii niniiyim simiir bii nwo ikim mi kamim yaii niniiyim kirie komii komiikakim mi hos ikim mi kamim simiir idwo nidwo ikim. Mi iikam whiekakim yipiki mii umiram mirii ikim mi iikamim yipiki hinda whisarii mii priimiriiyim mi iikamim inigak ikim mi iikamim inig karamae ikim, simiir kipim wi kima naei.

19 Mi mhoiiya karar swoki kigi wraisu biyieyin mi inkam komii komiiyim ti nu iiirar nwowirkakiyim mi kamim simiir kamim yaii niniiyim simiir kigriraowi ikim sima iripa maeyau kwiruwar haingiriyiu idwowi. Sima inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin mi kamim yaii ninii ikim yaii simaka ninii.

20 Mi ta sima niniiya saiir mhoiiyan tiki inkamin yipikin hos whisinanin si idwo nidwowin mi siir kamim yaii ninii ikim ti wraisu biyieyin mi profet niksisae ikin yipiki biiya diminin kirie komii komii tirim wraisu biyie siir whwonkam ida iikamim simiir niksisaeyam hiriinan saiirsi haiyim mi sima wi ti diminin hainmakiuin, simiirin sima bidi yonkwowim.

Wɨ siir inig iiir nwokɨ hainanim sima sowiirin ha haiyo mɨ ina yamɨ itmaigiyo whiiya paekaka siiya paekakin si nwowa saiir.
21 Mɨ mhoiiya tɨ inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin. Mɨ kamkiuwin siir yai hiranki nimbinaniniyin tɨ iikamim dimin biyie biyiekakim yipiki tɨ wraisu biyieyin siirim, ini siya hampimpit aokao digiyim. Mɨ siya simiirin ha hampimpit aokao digiyim mɨ tɨ ipiyinim ha nitim mɨ simiir kipim sima ini aeni mɨ simiir mhiiyim ini hindara yitipiyimpiyikiyim. Ɨriig.

20

Setan siya ienau hirin biewiiyim 1,000na nwokaii

1 Mɨ mhoiiya karar kigi paekwosim nwirin Adi Komi krimiir Wanin siir om hiranki niti siya tidiyinin whira nonkwowi mɨ senin whira mɨ onkwowi. Tiki tidiyinin yio tɨ ieyin mwis karamaeyin yio siirgin.
2 Mɨ siya ha nitin kimidiniya tɨ kain yipiki bidi bidiniya mipug niki owin siir igsop aiir ini okwokairinaki. Mɨ siirin Adi Komii siir paekwosim ieya yonkwo mɨ tɨ uridyiu biyieyin bii nwowiyin Setan nikiuwiyin, tɨ inkam biyieyin yipiki biiya Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin mɨ yai yakakiigi saika ninkiyin. Mɨ paekwosim siya siirin ha haiyin mɨ ina ikwowaisiigiyin mɨ siirin kimidiniya senin aini nonkwokwowin saika yinkin kogrinugi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamim biewiiyim pariig 1,000.
3 Mɨ siirin paekwosim siya kabitkaigi tiki ieyin mwis karamaeyin siir mɨ siya tɨ ieyin siir anowin ina haignikougiyin. Mhoiiya siya ie iiir haiburgigi mɨ siya ha nami hinda tinda mɨ siya wɨ il prɨei nwo rani.
4 Mɨ mhoiiya karar mɨ kigi ipiiyim inkam komii komiiniyim. Mɨ karar kigi iikamim simiirar ninidwodwokaii. Mɨ kara simiir kigiyin mɨ kara kamim mwo imiirara kaigrimkrip aokaowim simiir kwoinbud imiirin warar mɨ kigi. Dimusi rani, sima wraisu biyieyin siir inig iiir bɨ hainankim. Mɨ diminin sima niibirin tɨ wraisu biyieyin siir whwonkamnan sima siir inig iiir bɨ mɨ hainankim mɨ yipiki siir tɨ diminin siir hainmakiu karamae nwowim simiir iina mwo imiir. Mɨ simiirin Adi Komii siya hidninsiin idwokim. Mɨ sima mɨ Krais siya sima iikam imiirin biewiiyim wɨ 1,000na kigriraowi.
5 Mɨ iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima naowi, sima wɨ swokɨ insiin idwo rani, omwai swokɨ waiyamin taka ii aiirin. Mɨ tɨ 1,000 biewiiyim digiyanim simiir mhoiiyan sima wɨ omwai haniingin swokɨ waiyaei. Tariigina ya Adi Komii siya hidninsiin idwowana iikamim yipiki biiya naokaowim simiir hidninsiin idwowana biigibii ya saeya.
6 Mɨ iikamim yipiki biigibii Adi Komii siya hidninsiin idwowi omwaiwaiyam yim tɨ iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima mɨ simiir kwoinim dimin whirki bɨ kimbugim. Sima wɨ mairgimairga nwowi. Dimusi rani, sima wɨ swokɨ ao rani mɨ wɨ omin paeniyin siir nam tani. Sima ini pris inkamim simiir hiriinan ywowim yipiki dimin taemin Adi Komii siya mɨ Krais siya sowiir ninkin imiiyaeiyim simiir hiriinan mɨ sima mɨ Krais siya sima iikam imiirin biewiiyim wɨ 1,000na kigriraowi. Ɨriig.

Setan siirin Adi Komii siya nonkwobumbuninkini mɨ siya siirin wɨ paeya kabitkaigi

7 Mɨ tɨ 1,000 biewiiyim sima digii mɨ Adi Komii siir paekwosimin tɨ ieyin mwis karamaaeyin siir anowin wɨ haniingin haiwaokii mɨ Setan siirin tɨ ieyin senin siir hiranka nonkwo iuguskii mɨ siirin wa kigninkin amki.
8 Siya nami mɨ siya wɨ iki iikam whiekakim hinda tindanim tɨ nu iiirar nwowirkakim wɨ simiir kisisana ami, iikamim tɨ om whiso sowiirim Gok mɨ Megok. Mɨ simiirin wɨ siya niksisaei mɨ sima ha niti mɨ wɨ iripar haingiriyiu o nami iki iikam nhirim simaka nintiowam. Mɨ tɨ iikamim simiir kamim yaii niniiyim wɨ kasa kasa nwo rani, wɨ whii komii solwaran siiyinkrinim wɨ simiir hiriinan nwowi inkamki simiir mwainim wɨ dig nwo rani.
9 Mɨ sima aru hiranka napnanii mɨ wɨ om komii Jerusalem siir ninɨ kaeyokainii, tɨ omin Adi Komii siir iikam ima nwowiyin omin Adi Komii siya naingwokwonanaeiyin. Mɨ sima simiir nisomsom aokaowam kaeyokaii mɨ paeya Adi Komii siir om hirana saeya niti mɨ tɨ iikamim simiir kamim yaii niniiyim simiirin wɨ saeya niugrimkrip aokii.
10 Mɨ Adi Komii siya Setan siir haii mɨ siya siirin wɨ whiiya yhiiyopkaka siiyan paekakin siya nwomaiiya saiir hiriir kabitmaigii. Mɨ siya hapairin wɨ wraisu biyieyin mɨ profet niksisae ikin, wɨ sima iripar namwomaiyiuwi ta whii aiirarar. Mɨ sima hapair nwomaii mɨ simiir piuim wɨ kimpipisu prasae kin tani, sima wɨ hiriiyar kimpipisuyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Ɨriig.

Iikamim wɨ Adi Komii siya hidi

11 Mɨ mhoiiyan karar kigi inkam komiiyim sim nidwokaiiya ipii whisinana Biiyan Inkam Komiiyin saiir hirar nidwokaii. Mɨ nu ninomoro siir whwonkam ida nwowo

yo ina kigugugiyo. Mi sima maeyau kwirminkwirmin bi swoki hansriniyiskaigim sima naogwoprakaiyamin. Niingaka.
12 Mi kara iikamim inig inigakim mi iikamim inig karam karamim kara simiirar mi kigi. Mi sima ha nitim, kimidiniya inkam komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar ini okwoni mi paekwosimin ha nitin kimidiniya yokwowa hir nwowa saiir ini haiwaoni. Mi sima yokwo kwira saiir warar yinkin haiwaoki, yipiki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim yipikin wi hiriiya waiyayokiyokiikaeyami saika simiir inig ima nwowa. Adi Komii siya ti iikam imiir hidi, yipiki biiya naokaowim siya wi dimusi hid rani wi ti diminim biiya sima tirim ti nu iiir ta yokwo aiir winim wi simiirsi hidi.
13 Mi ti iikamim yipiki biiya naokaowim whii komii solwara saiir hir mi maeyauwa paeki niuwiya sae mi aokao ikim mi ti iikam bibiyieyim naokaowim sima wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. Mi simiirin wi siya hidi. Ti digworaekwowim sima tirim ti nu iiir simiirsi.
14 Mi ti simiir mhoiiyan wi Adi Komii siya tioidwomaii ti digworaekwowim iikam imiir tiraokaowiyim mi maeyauwa iikamim simiir kwoinbud ima nwo aka. Mi siya simiirin wi ta whiiya paekaka wi saiir hiriir kabitnoudnamaigi mi simiirin wi hir tioidwomaii. Mi whiiya paekaka ya kwisaka sima naowan aeya.
15 Mi ti iikamim yipiki simiir inigim ta yokwowa ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin saika nwoyokiyokiikaemanim simiir inig imiir wina, saiir nwo karam nwowim, simiirin wi siya kabitnoudnamaigi ta whii paekaka saiir hiriir. Ɨriig.

21

Ninomor nu win iko

1 Mi mhoiiyan kara kigi ninomor nu wino. Ti biiyan ninomor nu biyieyo sowiir kisina owo, sowa mi whii komii solwara saeya yim bidi kigugugiyim.
2 Mi mhoiiyan kara kigi Adi Komii krimiir Wanin siir om winin, om win Jerusalen dapiyin. Mi sima Adi Komii siir om iiir haiburgigim mi ina yitim nua tiriir. Siya wiga kamki nonkwonam tiriya saeya piuai mwamwaniya ini hiriinan ywowin.
3 Mi karar mi wakaeki inkamin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin pi kauwok boinki, wakaeki! Adi Komii siir omaka ini iikamim simiir bopwo nwowa. Mi siya wi simiir bopwo nwowi. Mi sima saika nwowi mi sima wi siir iikam nwowi mi siya wi simiir Adi Komi nwowi.
4 Mi iikam imiirin Adi Komii siya tirkii mairgimairga sima nwowam. Mi sima wi swoki ao rani mi wi mairgimairga mi okaramae mi o rani mi wi mi inouninki rani mi wi kimpipisu rani. Dimin taeminim biiyanim yim bidi digiyim.
5 Mi inkamin yipikin Inkam Komiini ipiiya sae nidwokaiyin siya kariir boinki, kira wakaeki. Kara wi yaeya digworaekwo win nonkwokwokii, tiki digworaekwowim biiyanim simiir kisina okiyanim. Mi siya ina swoki boinkiyim, kira ti digworaekwowim winaowid. Dimusi rani, ti digworaekwowim kara boinkiyim kiriir, yim kaimwowairgim.
6 Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki digworaekwowim yim bidi digiyim. Kanakanairgin biiyar nwowin iiya digworaekwo whiekak ima niki imbiyam karamae niki owa mi mhoiiya kara wi hiriiyar swoki oyokiyokiiyami. Mi dimin taeminim kara tiri mi sima wi kariir inig iiir swoki hainani. Mi iikamim ta opa kara hauuwana mhiuno nwomaiya saiir kwiyaeyam naingwowi, kara simiirin wi hinda niingar priihauugii mi simiirin wi saeya tirkii, sima nwoyokiyokiikaeyamamin iinokiinok.
7 Mi iikamim kariir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim mi kimar naobudgii mi kima kariir dimin miiyik miiyikim simiirar tirkripkaii mi dimin biyieyim kimiir tirbuwim simiirin ha nikworipukimaigigi mi iikamim kimiirin ti dimin miiyik miiyikim kara nimbinim kimiir hauuwam kara wi simiir hauuwi kimiirin. Kara kimiir Adi Komiigin mi wim kima kariir yinisisimkim.
8 Mi iikamim yipiki biiya Adi Komii kariiram naingwo tibmiiyim mi tariinanin sima wi dimin biyie tiram kipi swoki aingwo. Dimusi rani, simiirin wipi tirbuwi, sima mi iikamim yipiki Adi Komii siir nikwowaisiiyim. Mi iikamim yipiki dimin biyieki biyie tirim mi iikamim yipiki iikam nhirmi nisomsom aokaowim mi kamim yipiki hii wigmaka nanaeiyim mi tiriiginim yipiki nop min nanaowiyim mi tiriiginim yipiki iki uridyiu bibiyieyim sim ninkin imiiyaeiyim mi tiriiginim yipiki niksisaeiyim, sima whiekakarin wi ieyin paekakin siiya paekakin si nwowiyin wi siirarar namswokii. Mi ti dimin bibiyie hiriinanim yim nao kwisaka aeya. Ɨriig.

Om Jerusalem win ieya

9 Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwiso yipiki ti twowim dimin biyieki biyieyim mhoiigi mhoiiya nimbiyamanim sima nwomaiyim simiir nonkwowim simiir nwirin siya

boinki kariirin, wit! Kara kiriirin wiga yipiki wi inkamin sibsibnanin siir nonkwonaei pi saiir niisiimauuwi.

10 Mi siya kariir kwoinbudin siir ha haiiyin mi krira ina yamwo mi krira kimidiniya mhiu komiiyin siir mhiu kiugikiu hir yami okwoki mi siya kariirin ina yisiimauugiyin om komii Jerusalem siirin. Ti om komiiyin Adi Komii siya nimbinin siirgisiirarin, siya ina yikiinaiiniyin Adi Komii siir om hirankar.

11 Mi Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyaeiyin ini siirar yiuyakiyin mi siya bimbiuwi rani, ini siiyan jaspa dapiyin ini siir hiriinan ywowin yipiki iikamkin sim sainiyin umir komii. Mi ti om komiiyin ini opnaina io karamaeya siiyanan nwowa ini saiir hiriinan sinimnankiyin.

12 Mi hiira ti om komii iiir nidiyokiyokaiya ya harua harua rani mi anoim saiir nwowim iuur whiskwo. Mi Adi Komii siir paekwosim iuur nwiso ini ti ano iuur whis owiir waikaowim. Mi Isrel simiir piugan iuur kwiso simiir inigim ini ti ano imiirar winitimamakiuwim.

13 Mi ta hiira saiir mirmii mirmiiyim kwiigim mi ti mirmii mirmii kwiiyim simiirin anowim whoim whoima bidi ywonamim.

14 Sima ta hira saiirin siiya komii komii iuur nhiso simiir idwo haigin miriinamka. Mi aposel kam iuur nwiso simiir inigim kamim ti inkamin sibsibnanin siirim, simiir inigim ini ti siiyam simiir idwo hir nwowim.

15 Mi Adi Komii siir paekwosimin yipiki ti digworaekwowim simiir boinmauuin kariir siya paekopin golni nonkwokwowin whira nonkwowi. Mi ti paekopin yio ti om komiiyin siir haigin kimairikin mi siir ano ikim mi hir aeyar.

16 Mi ti om komii siir prieiya mi siir bwaeya aka yo ini hirii hiriinankinar ywowo. Mi ti om komiiyin siir haigin kimairgiyin pariga yimbiyam 2,400 kilomita siir prieiya mi siir bwaeya mi siir prieiya koua siya mi am aeya yim ini hirii hiriinankinar ywowim.

17 Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ta hir aiirin ina haigin kimairin. Mi siya ta hira saiir prieiya koua saeya namkiya siya haigin kimaira siir paekop iiir inkamin dimin haigin kimairiyin siir hiriinan mi siya ina yiisiimauugiyin mi pariga yimbiyam siir prieiya koua hiriir namkiya 55 mita.

18 Mi ta hira Adi Komii siya tirkiya yipiki ti om komii iiir nidiyokiyokaiya siya saiirin siiyan jaspa dapiyin siir nonkwokwoka. Mi ti omin siirin Adi Komii siyar miriigin golni mi siya ini opnainan sinimnankiyin.

19 Mi ta hira Adi Komii siya haigin miriiya ti siiyam simiir idwo mi ti siiyam yim hiniin hiniingim biigi biiyan siiyan yio jaspakin. Mi siiya nhis akan yio minkin sapaia mi yio ti siiyan yio yhiuwinankin mi yhiuwinanwao rani. Mi siiya nhoumakan yio agetkin. Mi siya whisinankin mi siiya nhiuii akan yio minkin emeralkin mi yio prainankin.

20 Mi siiya iriiyar akan yio whisinan paridnan wokiirimtiowin yio min dapikin sadonikis mi siiya iriiyar nhirakan yio paridnankin mi yio min dapikin konilian mi siiya iriiyar nhisakan yio wirnankin mi yio min dapikin krisolait mi siiya iriiyar nhoumakan yio min dapikin beril mi yio iriipi hiriinan prainankin. Mi siiya iriiyar nhiuiiakan yio min dapikin topas mi siya prainankin mi siya ini sa ywowin mi siiya iuurakan yio min dapikin Krisopres mi siya prainan whisinan bidi wokiirimtioin. Mi siiya iuur nhirakan yio min dapikin haiasin mi siya prainankin mi prainan wao bi nwokin yio ini sa ywowin. Mi siiya iuur nhisakan yio min dapikin, ametis mi siya paridnankin mi siya paridnan wao rani, ini sa ywowin.

21 Mi Adi Komii siya ta hira saiir anowim mikinim umir komii sainiyim min dapiyim pian siirarar nonkwokwokim. Mi ano whiekakim simiir yapayapan ti pian siirarar nonkwokwokim. Mi siyiuin om komiiya hiriir namiyin yio golim yipiki opnainan sinimnaniyim simiirarar haigink in.

22 Mi kara ti om komii iiirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin wara bi kigin. Dimusi rani, Biiyan Inkam Komii siirsika. Adi Komiiyin kirie komiigakin mi ti inkamin sibsibnanin hinda tindan ini sowar kigirkakin mi iikamim simiir whwonkam idan ini sowar mi owo mi ta hiriinan saiirsika tiki omin omaka Adi Komii siir inig hainaniya hiriinankak paniinsi ywosi, iikamim sima hainanam Adi Komii siir inig iiir.

23 Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyaeiyin ti om komii iiirin siyar niuyaei. Mi ti inkamin sibsibnanin siir dimin kibiyin paenan niuyaeiyin yio ini yiukidnan ywowin mi ti om komii iiirin siyar niuya haiginiuwi mi ta hiriinan saiirsika, bie bwano hapairin paniinsi whwoyasi.

24 Mi iikamim omom omomiyim sima niti mi sima ti sowiir dimin kibi komii komiiyim paenan niuyaeiyim ti om komii iiir nwowim simiir kigi mi sima wa niti mi wa mi ami hinda tinda. Mi inkam komii komiiyim yipiki dimin taemin whiekakim simiir kigirkakiyim sima wi umir kasakasa hainani rani, ti om komii iiirin.

25 Mi sima ta hira saiir anowim ti tir nwowim simiirin wi haiginikou rani. Dimusi rani, wi niigak wara nwo rani. Wi nabie arar nwowiskii.
26 Mi dimin taeminim yipiki iikam ima piuaii mi simiir umir ikim, yim wi iki iikamim omom omomanim ti nu iiirar nwowirkakim wi sima hainanii mi ti digworaekwowim sima hainanii, wi ti om komiiyin siir yainau hir ini haigigigi.
27 Mi iikamim ti om iiirin wi dimin biyieyim nhwo niiginiiga Adi Komii siya nwowiyim wi ti om iiir hainінopkainam tani. Mi iikamim yipiki iinokiinokin dimin biyie tiriyim mi ti iikamim yipiki niksisaeiga niniuwiyim mi ti hiriinan iikamim wi ti om iiir wara napninopkainam tani. Mi wi ti iikamim yipiki simiir inigim ta yokwowa ti inkamin sibsibnanin siir aiir nwowim wi sima simar napninopkainami ti om iiirin. Yim ti iikamim yim Adi Komii siya nimbin ima saika hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamanim iinokiinok. Ɨriig.

22

1 Mi mhoiiya ti Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin kariirin siya yiisiimauu opa iikam whinkinsiis haiginiuwiya wadie sima sibgu owam. Mi taka opa Biiyan Inkam Komii siir ipiiya hiranki nitka maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiiya mi ipiiya inkamin sibsibnanin siya mi idwokaiiya aka.
2 Mi ta opa ini hindara kigiguskiya mi saeya ini siyiuim simiir yapa yapar nakiinaniyam digim, siyiuin siir bopwonau. Mi ieyin siir iegbid kwiso paeki bidi yinkin okwokwonamwo. Mi simiir paenidim iikam imiirin sima tiri wadie sibgu oyokiyokiikaeyamim. Mi biewi biewiyim ti paeyim idip idipin iuur kwisa budigim. Bwan bwanim sima paenidkinar budikim mi ti paeyim simiir kwowim iikamim makak makakim nupai nupaiyim ti nu iiirar nwowirkakim simiirin wi sima ninimniski haiginiuwi wadie sima sibgu owam iinokiinokin.
3 Mi dimin taeminim biiyanim ti nuin siirim niki tioidwomaigiyim, yim wi Adi Komii siya digiguskii siya mi inkamin sibsibnan ikin sowa wi ti om komii iiir nwowi iikamim simiir kigirkakam. Mi sima sowiir inigin wi hiriinan saiirsi hainani.
4 Mi ti iikamim wi siir whwonkam iiir kigi mi siya siir inigin wi simiir mwo imiir hainmimakiuwi.
5 Mi tapaiirin wi niiisimki wara swoki omimin tani. Mi iikamim wi sikwo pae minam naingwo rani, sikwo pae minaka niririya apam siyiu iiirin mi wi bieyam mi aingwo rani, ninomor kou hirin. Mi Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii siya wi hir nwowi mi bie siir maeyauwa wi siya kisina owi mi wi siyar niuya iskii mi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apiyim sima wi iikamim iikam kigirkakiyim wi simiir hiriinan nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Ɨriig.

Jisis siya wi sipi swoki itsauswi

6 Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boinki kariirin, tiki yaiyim wari kira winaowidin yim kaimwokikaimwowairgim wi hiriinanar nimbiyami. Mi Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii siyan yipiki wi profet kamim simiir kwoinim simiir hiurworwokaii mi sima wi siir yai aiir nwoki anaakninkiihaiginiuim. Siya siir paekwosim imiir bidi yikrokiyim mi sima ha nitim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim siya yauuni anaakninkiihaiginiuni dimin taeminim yipiki wi nimbiyami.
7 Jisis siya ti hiniina boinkikin kima hoimgakar wakaeki. Kara nitam tiri. Mi ti iikamim yipiki kariir yaiyim ta yokwo aiir nwowim simiir wakaeyoknam mi ha naingwo tibmiiyim, sima wi mairgimairgar nwowi.
8 Kara Jonkin mi ti digworaekwowim kara kigim mi ti yaiyim kara mi wakaekim. Mi ti dimin taeminim kara kigim mi kara wakaeyim simiir mhoiiyan kara ogmwo kimidiniya ti paekwosimin yipikin kariir niisiisimauuin ti dimin taemin imiir siir igmiiga kingiinar ini waisi hiuiu.
9 Mi siya kimidiniya kariir boinki, tiki dimin taeminim simiir kipi tir. Kara Adi Komii siir mii aiir miriigin iikam kimiir hiriinan iripa kima haingiriyiu owiya kimiir Adi Komiiyin saika, kimiir piugana saiir iikamim naingwo tibmiiyim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim mi tiriiginim yipiki iinokiinokin ta yai aiir sibgu waekaeyoknaeiyim siir yokwo aiir wina, krima whiekakarin Adi Komii siir miiyan iikamkim. Kariir kipi hainan! Adi Komii siirarar hainan iski.
10 Mi siya ina yimpiwirwir boinkripkaiyin kariirin, Adi Komii siir yaiyim ta yokwo aiir nwowim simiirin kipi haigiprakai. Dimusi rani, tiki iiyim ini kingiin nitim ti dimin taemin ima nimbiyamanim.
11 Ti digworaekwowim wi kimimin tani wa kwimbiyamsasauwi. Mi iikamim yipiki dimin bibiyie tirim yim wi simiirar kintirinu tirkripkaii. Mi iikamim yipiki dimin biyieyim simiiram naingwowim yim wi simiiramar kintirinu aingwokwo kripkaii. Mi iikamim yipiki

dimin miiyik tirim, yim wi simiirar kintirinu tirkripkaii. Mi ti iikamim yipiki wadie nwowim, yim wi wadie hiriiyar kintirinu okripkaii.

12 Jisis siya boin, kira wakae. Kara nitam swoki tiri. Kara niti, kara wi iikamim simiir digworaekwowim simiir nauni onkwoni. Mi kara simiirin wi nwoki hauuwim dimin taeminim biiya sima tirim mi ti tariinan sima tir ikim.

13 Karairgin bii nwowin mi mhoiiya wi karar swoki okii mhoiigi mhoiiyin. Biiya kara biiyar nwowin kara dimin taeminar mi tirkin mi mhoiiya simiirin wi kara sibgu tiri.

14 Mi iikamim yipiki. Adi Komii siir yai aiirar naingwo tibmiiyim yim ini iikamim yipiki simiir yiuis imiir hiisokiyim mi wadie ha nwokiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iikamim ti hiriinan nwowi sima wi mairgimairga nwowi dimusi rani, Adi Komii siya simiirin wa kigninkin apninopkaigi ti omin siir ano imiir napninopkainamin ti paeyim simiir paenidim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwiyim sima nokwoyokiyokiiyim wi simiir whinaei.

15 Mi iikam bibiyieyim yipiki simiir kwoin imiirar napiyim sima mi iikamim yipiki nop nanaowiyim mi iikamim yipiki hii priinanae priinanaeiyim mi tiriiginim yipiki iikam nhirmi nisomsom aokaowiyim mi tiriiginim yipiki uridyiu bibiyieyim sim ninkinimiiyaeiyim mi tiriiginim yipiki yai priiyiksasaeiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi ti om komiiyin siir ano imiir napninopkainam tani. Yim wi idowiiya hirar nwowi.

16 Jisis kara wi kariir paekwosim iiir nikropki mi siya niti siya wi yaiyim iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomim simiir nwowim wi simiir nanaakninkiihaiginiuwi. An Kara Devidni piugana saiirgin mi an kara siir piugana saiir yiiniekin. An Kara ini nauunin ninomor kou whwoyawiiiyin mi nugak aiirar nadigiuyakwokiyin ini siir hiriinan ywowin.

17 Adi Komii siir naeyiuin mi inkamin sibsibnan nwo ikin, siir piugana saiir iikamim mi wiga yipiki siir wignan nwowa, sima iikam imiirin ti hiniina boinkikim, kima wit. Ti iikamim yipiki ti yai imiir wakaeyim sima ha boinki, kima wit. Mi iikamim yipiki kwoinki haeiyim yim ha wit ta opa yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwana sima sibgu oyokiyokiikaeyamam saiir kwiyaeyam. Mi sima wi hinda niinga niinga priikwiyaei wi umir aka nwo rani. Ɨriig.

Nikopkaigiyan yai aeya

18 Kara Jonkin. Kara iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyim kimiir boinkii mi ti digworaekwowim yipiki wi mhoiiya nimbimbiyami ta yokwo aiir nwokaiyim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, iikamim yipiki yaeya yai nhirim ti yaiyim ta yokwo aiir nwokaiyim simaka ninkin winkii mi simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ya yokwo aeya boina saiir hiriinan.

19 Mi ti yaiyim yipiki kara winkiyim ta yokwo aiir nwowim simiirin iikam nhirkim niinaki mi mhoiiya simiir digworaekwowim yipiki ti pae iiir nwokaiyim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwiyin wadie sima nokwoyokiyokiikaeyamam iinokiinokin yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya swoki haii. Mi siya simiirin wi ti siir om komiiyin wi siir hir kigninkin o rani. Niingaka.

20 Mi inkamin yipiki yai imiir nanaakninkiiyin siya boin, ihi, kara wi kapi nitsauuwi. Biiyan Inkam Komii Jisis, krima whiekakarin kwoin whirua nwokikim mi ha boinkikim, kira ha witsau.

21 Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya dimin taemin miiyiki miiyik imiirar tirkin iikam kimiirin siir yai imiir napam. Ɨriig.

Yaiyim simiir bwamkibwam ima

Yai nhirim Adi Komii siir Yai win kibiya saiir yaimwoki yaimwo nhir ima.

Disaipel Disaipelim yim kamim Jisis siir kigna mirii ima. Sima saika napyokiyokii miriigim. Mi siirama mi aingwo tibmiigim. Kamim iuur nwisko siir kigna miriiyim. Mi simiir inigim ini Mak 3:13-19 hir nwowim.

Aposel Aposelim yim kamim Jisis saikar mirii ima. Mi dimin taeminim siya tirim simiir nhwoki kigimimikim mi sima simiirin iki iikamim hinda tinda nwowim simiir boinmimauugim. Mi iiya Jisis siya naonama mi ha swoki insiin idwowin mi iikamim sima kamim siir kigna miriiyim simiirin hiniina yikiu aposel inkam. Ti aposel inigin yio Grik simiir yaigin aeya. Ti inigin siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Kamim Adi Komii siya nikropkiyim sima.

Babilon Babilonin yio nu Irak simiir biigi biiyan om komiigi komii ieya. Mi om komii Babilon hiran iikamimyim Isrel simiir iikamim sau omom nwokim mi sima sau simakar ninitkim. Mi Babilon siir inig mwokimwowin yio hiniingi. Om biyie. Yokwo Komii saeya boina saiir hiriinan, Tiki om komiiyin yio bidi tioidwomaigiyin mi tariinanin siya nwo rani. Mi yokwowa Jon siya winkiya Revelesen hirin yio hiniina win boinkikin Babilon siirin. Ya tariigina ya boiniyio yaiga. Mi siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Yio iikamim ti iiirar nwoirkakim yipiki siyiupai siyiupaiyim sim nonkwowim simiir om komiigin.

Devid Devidin yio Jisis siir brougae ieya. Siya bidi bidiniyar nwokin mi Isrel simiir iikamim inigak inkam komii ieya. Mi siya inkamin bimbiuwi rani. Mi siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin. Mi siya Yokwo kasa bi winkin. Mi ta yokwowa saiir iniga Samka.

Farisi Farisi inkamim yim Judami piugana saiirgim. Yim ti kamim yim kamim kwoin whiruwa nwowiyim sima. Simiir kwoinim ti hiniina naingwokim, ti siyiu komiiyin Adi Komiigi si hauugiyin Mosesni yio ini sima nokwowin. Mi ti siyiu komiiyin yio ti hiniina boinkin. Krima ini siyiu miiyik whiekakim simiirar wakaeyokna apim mi krima Adi Komii siir iikam miiyik asi nwowi. Sima naingwoyimiyokni siyiuin siir wara bi nonkwokim, niingaka. Sima Jisis siiram bi naingwo tibmiigim mi sima hiniina boin. Siya Adi Komii siir yinisim tani. Jisis siya simiirin hiniina boin, simiir kwoinim pi whaowaekim mi sima Adi Komii siir yai aiir bi sibgu wakaeyokim mi sima ha bi boinmauugim simiirin. Siyati hiniina boinkikin.

Galili Galiliyin yio Isrel simiir nuin siir nu haimii whir ieya. Mi iiya Jisis siya yinisim sapisapa niki owin mi siya hapaiirin siir yopii ado sowaka waiya nwokin. Sima omin Nasaret nikiuwiyin siir hir nwokim. Kamim Jisis siir kigna miriiyim yim Galili hirankim. Mi nu Judia hiran iikamim sima hiniina boinkim. Iikamim nu haimii Galili hiranim sima ninokninkin kwoin miiyik karamaeka mi sima miiyik rani. Sima ti hiniina boinkim.

Sabat Sabata ya iiya Judami iikamim piu sima siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya iiya Adi Komii siir inig hainaniya ya saeya. Ta iiya ya Fraide naiowaka nwobwakainanamtibika mipi sarere naiowaka digiribi.Mi inkam nwirin mii ta ii aiir mirii mi kamim siyiu komiini yaimin dimin winiyim yim wi hiniina boini, siya miiyar miriigin mi siyiu komii siir siyiu iiir tauugakim, Mi sima siyiu biyie bidi tirim, Jisis inkam nwirin Sabat aiir mi haiswoniskiigin. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim yim hiniina boinkim, siya dimin biyie bidi tirin dimusi rani, sima hiniina naingwokim ma min haiswonimniskiiiya ya ini mii miriinan ywowa. Min kig Jon 5:1-18 Luk 13:10-17

Tempel Tempela ya omaka Adi Komii siir inig hainaniya yasaeya. Mi biiya iiya Solomon siya Juda iikamim simiir kigriraowan inkam nwowin mi Juda iikamim sima omaka komiiya Adi Komii siir inig hainaniya ta ii aiir miriigim. Mi iiya Juda simiir sau omomin ha nitin mi ta omaka aiirin sima yiinimnhikiigi. Mhoiiya iiya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot siyar niki owa mi siya Juda iikamim simiir boin sima yaeya omaka ir swoki miriiyim. Mi sima ta omaka aiirin siiyani miriiga. Mi saeya biewi kasa bi nwoka. Mi iiya Jisis siyar niki owa mi siya omaka aiir namkin Adi Komii siir inig hainanamin. Mi mhoiiya iiya Rom hiran iikamim sima Isrel simaka niniiya mi ta omaka aiirin sima yiinimnhiinkii iuguski. Mi Isrel hiran iikamim sima yaeya bi swoki miriigim. Adi Komii siir yaiya ta hiniina boinka. Iiya Jisis swoki itana saeya kingiin nwowi mi sima yaeya omaka komiiya wi haini mirii Adi Komii siir inig iiir hainanam. Ta omaka aiirin tokpisina hiniina dapika Tempel.

Pris Prisim yim kamim Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir mirii ima. Tiki kamim Pris mii miriigim. Sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikim mi iriipi hiriinan sima Juda iikamim yipiki dimin biyie tirim simiirsi ninkin imiiyaeikim. Yim ti kamim sima nhwo kwis boiniyim mi Tempel aiir mi kigriraowiyim.

Hetpris Hetprisin yio inkamin iki pris nhirim simiir kou nwowi ieya. Mi pris nhirim simiirin pi siyar nikropkii simiir yapayapa miiyamin. Mi ti inkamin siya ninokninkin komiigkim mi Juda iikamim siyiupai siyiupaiyim pi siyar mi kigriraowi. Mi Juda hiran iikamim sima eleksena ina yonwowa mi sima hiriinan inkam kibi iiirar swoki okmwin okwo haiginiu ta hiriinan miiya saiir bii nwowamin. Mi siya ta hiriinan miiya saiirarar miriiyokiyokiii mi wi siyar naobugi. Mi sima nwirin wi haini mi okmwin okwo haiginiuwi.

Dimin whirki kimbu karamae nwowiya saeya. Taka maeyauwa dimin whirki kimbu karamae nwowa ya ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir mwowainibin digiuwa nwowin siir nwokin. Mi Adi Komii siya hir nwokin. Mi hiriir namiyin biigi biiyan Prisin saisar namikin. Mi biewibiewiyim siya hiriirin ii kwokwira kwokwira namtaraowikin. Min kig Hibru sapta 9

Profet Profetim yim kamim Adi Komii siir yai aiir nanaakninkii haiginiuwi ima. Adi Komii siya simiirin nwonwira nwonwira nikiuunakin mi siya simiirin ina yikropkiyin siir yai aiir boinmimauuamam. Mi iiya dimin taeminki nimbiyamam tiriiyim mi kamim pi simar nanaakninkii haiginiuwi simiir bwamki bwamin. Yim sima siyiuim iikam ima tiriiyin simiir boinhimnhinkiigim. Mi iriipi hiriinan, diminin nimbiyamam tiriiyin Adi Komii siya pi ti kam imiirar boinmauuwi. Mi sima pi iikam imiir swoki kwaboinmamauuwi. Mi kam nhirim yipiki niksisaeiyim yim hiniina nikiuwikim niksisae profet. Mi kam imiirin yim Adi Komii siya bi nikiunakin simiirin mi ha bi nikropkikin.Niingaka. Mi yim sima Adi Komii siir yai aiirin sibgu sibgu bi boinmimauuwikim sima iikam imiirin hindara priiyiksasaeikim.

Adi Komii siir ipiiya siya nidwokaii aeya. Adi Komii siya ipii komiiya saiir nidowkaiigin mi dimin taeminim pi siyar kigirkaki.Ta ipiiya ipii bimbiuwi rani mi saiirin bidi piuaimwamwankikina. Mi ta ipiiya ya golni nonkwowkwoka. Mi ta ipii aiirin inkam nwirkin bi swoki idwowika. Saiirin Adi Komii saisar ndwokai kigirkakikin nu ninomor sowiir.

Grik Grikmi iikamim simiir om komiiyin Atens. Mi simiir nuin siir Griskin. Bidibidiniyarin simiir iikamim kasakasa rani mi sima iki nu whiekak nhirim simiirar kigirkakim.Mi iki nuim Grik sima kigriraowim simiir iikamim sima ini simiir siyiu imiirara mi apim, Grikmi iikamim yim Juda iikam tani mi niksisae adi komii kasa bi diriraerarkim mi sima ini simiir inig imiir hainanim. Mi mhoiiya Rom sima yaii Grik simaka yinii mi Grik simiirin Rom sima iyopakaiyiu mi Grik simiir om komii komiiyim ini Rom sima kigrirao irkakim. Mi Rom sima Grik simiir siyiuim kasaka bi wkaeyokna apkim mi ini Grik simiir yai aiirar mi imboboinim. Kamim ta yaiwin kibi aiir winim sima Grik simiir yai aiir winkim mi mhoiiya kam nhirim ta Grik simiir yai imiir kigim mi sima Adi Komii siir yaiwin kibiya yaigiin nhir hiniinim simiir win. Latin, Inglis, German mi yaigiin whiekak nhir ikim. Mi tariinan sima ini hiriinana miriiyokiyokiiyim.

Heven Hevenin Adi Komii siir omkin. Iikam nhirim sima hiniina boini Adi Komii siir omin Hevenin ini ninomor kou hir nwowin. Tiki omin bimbiuwi rani wadieki wadiekin, iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim wi simasimar nami, ti om iiirin mi sima iinokiinokin wi hirar nwoyokiyokiikaeyami.

Hibru Hibru ya Isrel sima boini aeya yaigiina. Biiyan Yokwo Komiiya sima saiirin Hibru simiir yaigiin aiir winkim.

Hisop Hisopin yio paeisim wirkin. Iiya biiyan Prisin siya mii nhir miriiyim mi siya pi ti pae iiir haii mipi siir hppmaigi op o nhie imiir mipa niyairpasokami.

Isib Isibin yio nu komii whirkin ini Isrel simaka kingiin hir nwowin. Iikamim yipiki Isib hir nwowim sima Adi Komii siiram bi naingwo tibmiigim. Mi sima iki niksisaei adi komii nhirim sima nonkwokwowim paeni mi nuni mi sima simiir inig imiirar hainan. Biiya Juda inkam nwirin Jekop nikiuwiyin siya mi siir wigyinima sima Isib hiriir yam mi hir ini owiu. Mi siir yinisimim sima nwowim hapaiir biewiyim kamarim kamnwir $\{400\}$ mi Adi Komii siya boinki Moses siirin mi siya Isrel simiir iikam imiirin iripa ha haingiriyiu omimirim mi sima Isib siir haiburgik mi ini Isrel hiriirar swoki amim. Mi Isib simiir kamim ii kasaka bi niniikim yaii Isrel simiir iikamim simaka. Mi Isib simiir iikamim sima niksisae adi komiiyim simiir hainanii siyiuin siirin ina haiburgikim mi sima Adi Komii kiinin siirarar hainan iski. Mi sima siir inigin Ala dap mi sima Adi Komii siiraramar yaingwo tibmii sima Jisis Krais siiram wara bi naingwo tibmiikim.

Niingaka. Sima naingwo tibmiini siyiuin siir bi nwokim.

Mastet Mastetin yio pae wirin siir inigin. Mastet nidin yio komii rani sapkisapisimkin sima siir nid imiir haiigim mi nae minaka nikrimkrin aeikim.

Narin Narin yio paeisim wirkin iikam sima siir mii imiir nopaiikim mi siirin pa sikini, mipi dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiyaeiyim pi simiir niyopki mipi piuii miiyikar whaki. Ti diminin siirin umir prasae bi sainikin.

Salpa Salpain yio dimin whirkin siiyanankin. Iiya iikamim sima siir nanagiyim mi siya huwa ha kinkiyim mi siir piuwiya miiyik bi whakika.

Samaria Samaria yio iikamim nu Samarianim sima, siya ini nu Galili mi nu Judia sowiir bopwo hir nwowin simiir siyiuin yapakin mi Isrel simiir iikamim sima hiniina naingwo rani, sima miiyikim. Niingaka. Sima ini sau omomnan ywowim.

SaionSaionin yio mhiu inigin. Mi om komii Jerusalem siya ini ti mhiu iiir waiyin. Mi iiya Jisis siya om heven siir haiburgigi nua tiriri swoki iti mi siya biiyin wi mhiu saion hiriirar niuuni.

Stoik Stoik kamim yipiki Juda simiir siyiu komii whir iiir nonkwowim. Sima hiniina boinkim yipiki kimpipisusi nidid karamae nwowim mi yipiki mairgimairga nwowam kinankiugiu karamae nwowim. Mi ti sima kamim yipiki stoik simiir siyiu komii whir iiir sibgu onkworinuwiyim. Ti sima yaiyim sima boinim.

Livai Livai kamim yim Isrel simiir piugan kwir aeya. Juda simiir brougaeyin Jekop siir yinisim nwir ieya Livaiyin. Moses siya mi siir nomousimin Aron sowayaowin Livai inkamko. Mi biigi bii nwowin biiyan pris inkamin Aron siyairgin. Mi mhoiiya Livai simiir kam whiekakim ini Adi Komii siir omaka miriiyan inkamkina ywowim. Mi ta mii aiirin piugan kwiran inkamki bi miriigim Livai simiir kamim sima sima miriigim.

Mana Mana dimin whirni inigin. Biiya iiya Moses siya Isrel simiir iikam imaka nwowin mi sima ina haiburgikim nu Isib hirin. Mi sima maeyau siiyin apa niinga siir hir nwokim mi sima naemin karamaeka. MI Adi Komii siya simiirsi naingwoyimiyokin mi siya iinokiinokin simiirin nae pa hauugi. Mi ti naeyim sima nugakarar hainakiyak-wokikim mipa hainami simiir omaka hiriir mipa naei mi sima pi wadieyar nwowi. Min kig Eksodas 16:14-21 mi Nambas 11:7-9 Tikinim yim ini biiyan Yokwo Komiiya saiir nwowim. Mhoiiya iiya Jisis siya nwowa, siya hiniina boinkin. Karargin ti naeyin ninomor kou hiranin. Mi iikamim ti naeyin siir naei mi sima wadieya nwowi mi iinokiinokin wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami. Siya hiniina boinkin. Min kig Jon 6:46-51.

Isrel Isrelin Juda simiir nuin siir inigin. Iiya simiir brougaeyin Jekop siyar niki owa, Adi Komii siya siir inigin Isrel siir asi nikiugin. Mi mhoiiya sima mairgimairga ha nwowim ti inig iiirimin mi ina boinim, krima Isrelni yinisimkim Juda iikamim sima min boinkim, simiir nuin siir inigin Isrelkin.

Juda Juda yio Isrel simiir iikamim simiir inig whir ieya. Mi iikamim Isrel hiranim simiir brougae nwirin Juda siyairgin. Siya Jekop siir yinisimkin. Juda Isrel simiir piugan kwir aeya.Mi Isrel simiir Inkam Komii Komiiyim simiir kigriraowim Juda piugana saiir hiriranki nairgim. Mi Juda simiir piuganim iuur kwisko.

Judia Judia yio Isrel simiir nu haimii whirkin. Mi siir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Inkamin Adi Komii siya nimbingiyin idowiiya napmiriiyam mi siya. Mi sima hiriinan asi dapi Jisis. Mi Adi Komii siya nimbingikin siirin mi siirin ha nikropkikin iikamim simiir dimin bibiyieyim simiirsi naowim. Mi sima siirin Krais asi dapkim.

Rom Romin yio om komii whirkin. Ti omin tiriinanin ina niki oyokiyokiiyin mi ini nu komii Itali hir nwowin. Biiya Rom sima kasakasa rani mi sima pi iki nu nhirim simiirar mi ami mi pi yaii simaka ninii mi simiirin pi sima niyopakaiyiuwi mi simiir nuin pi sima kigriraowi. Iiya Jisis siya niki owa mi Isrel simiirin Rom sima kigriraokim. Mi tariinanin sima hiriinan tir tani.

Sam Sama ya biiyan Yokwo Komii kwira saiir yokwo kwiraka. Mi Inkam Komii nu kigriraowiyin Devid mi iikamim Isrel hiranim ninokninkinkakim sima winka. Mi ta yokwo sama iiya iikamim sima Adi Komii siir inig hainaniyim pi saiir mwai imiir kigmak waowi.

Sadyusi Sadyusi kamim sima Juda simiirar isid whirkin. Mi simiir kam whiekak nhirim sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirar miriigim. Mi iriipa hiriinan simiir nhirim kaunsel kamargim. Farisi mi Sadyusi simiir siyiuim iripa rani, ini yapayapa ywowim mi simasima io asi ninwo anwowi. Mi Sadyusi sima hiniina boinikim, iiya iki iikamim naonamiyim sima ie hiranki bi swoki insiin idwowikim. Niingaka. Simiir kwoinbudin hindira kiguguiuguskikin. Mi sima ha naingwowi Adi Komii siir om hirin iikam karamaeka mi Didu naopwai mi niksisae adi komii karamaeka. Mi dimin

taeminim nimbiyamiyim sima hiniina naingwowi, yim inkamki diriraerari, yim Adi Komii siya nonkwokwo rani. Niingaka.

Sisa Sisa yio Rom simiir yaigiinga. Saiir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Nu kigriraowan Inkam Komiigin.

Wain Wainin yio hiniina diriraerarikin. Inkamin pi paeyin grep nikiuwiyin pi siir nid imiir whihai. Mi ti paeyin pi siir hii imiir nonkwo nhaknaokainaowidi. Mi iki iiya saeya whiibaomaigiyim mi sima saiirin pi haniingi kwiyaei. Mi Juda sima kwiyae op miiyik karamaeka. Mi iiya sima nae naeiyim pi ta op wain anaka naekwiyaei. Mi iikamim ta wain op aiirin homgak kwiyaenanaeiyim mi sima pa kwiyae whaowaenami.

Baptais Baptaisa ya Yokwo Komii saiirin hiniina winboinka, Jon siya iikam kasakasa bi baptais haiginiugin ie Jodan hirin. Mi Jon siya simiirin hiniina boinkin, kima kimiir dimin biyieyim simiirin digiumii haimriyiugik mi iikamim irira nwonwira wa nwoki ninokninkinim sima digiumii bidi haimriyiugikim simiir dimin biyie imiirin. Mi iikam nhirim yipiki Jisis Krais siirim naingwo tibmiiyim mi baptaisa ya min niisiimauwi sima naingwo tibmiiyan iikam bidi ywowim. Mi baptais saiir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Ti inkamin op baptaisiyin yio hiniina niisiimauwi, siir kwoinin bidi kisina haigiyin mi dimin biyieyim siya tirim digiumii bidi haimriyiugikin.

Hosana Hosana inigin yi min boinkin inkamin inigakin siir nokboinmamairikin. Yi hiniingin siir inig mwokimwoin Adi Komii siya wi siir nwoki hainan prapraskiyim.

Pailat Pailat siya Rom simiir nu kigriraowan inkam komii nwokin, yipiki biiya omwai niki waiyan. Ɨiya Jisis siya nwowa Pailat siya Isrel simiir iikam imiir kigriraokin.

Pasova Pasova ya Judain iikamim simiir ii komii kwir aeya. Mi ta iiya iikam whiekakim mii bi miriigim. Mi sima Jerusalem hiriir yam mi iiyim iriiyarkwisa ywo. Mi Adi Komii siir inig iiir hainan mi nae komiiya ina yaeya. Ɨiya biiya simiir yidiwi wanwiyaeyim nu Isib hir haiyim hik mi Adi Komii siya simiir whindiriraerarkikin mi sima nu Isib siir haiburgikin mi ina yamim. Mi ta hiriinan saiirsika biewi biewiyim sima ta pasova iiya saiirimar naingwowikim mi pi Adi Komii siir inig iiirar hainani.

Pentikos Pentikosa ya ii komii kwir aeya piu siisiya. Isrel hiran iikamim sima nonkwowiya biewi biewiyim sim. Mi iiya pasova iiya dig nwokiya wik iriiyarkwiso sowiir mhoiiya ii Pentikosa pa nimbiyami. Ɨiya sima numiran sasaeyim sim ningugu haiiyim mi bali, ta iiya saeya pentikos iiya. Mi ta iiya iikam whiekakim sima Jerusalem hiriir namikin mi pi omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir napninopkainamiyin mi naeyim pi Adi Komii siir hauuwi. Pris inkamim sima wraisu pa nisom haii pa nanagi mi pa ninkin imiiyaeki Adi Komii siir iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyopriimdiyiumigiyim. Taka iiya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir ii komii wararga. Siyiu hiniingin sima tiriiyin. Ɨiya Jisis siya naowa mi siya ina swoki insiin idwowin mi ini ninomor kouwa hiriir yamin. Mi mhoiiya kamim siir kigna miriiyim sima omaka iruwar nidwokai omimirkim Adi Komii siir naeyiu iiirim. Adi Komii siir naeyiuin ha nitin mi kirie simiir yauni hauuni. Mi sima ini yaigiinpai yaigiinpaiyim simiirar boinamim. Ɨiya sima hiriinan boinim iikam whiekakim sima Krais siir yaiya ini simiir yaigiin aiirar wakaekiyim. Mi ta ii aiirin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyiuin ini komiiya ywokiyin mi ta iiya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir ii komii aeya piu siisiya. Min kig Aposel 2

Wit Witin yio naekin. Mi witnidim numir komii aiir ninkiniyim sima raisnan whaknainikim. Mi iiya witnidim wai nwowiyim sima pa ninguguhaii mi sima simiirin pi siiyaka nobrombropi mi sima nanagiyim mipi bret nimbiyami mi sima pa naei.

Yis Yisin yio iikamim sima ninkin pridaeiya iiya sima bret nonkwokwowiyim. Sima yisin yipa haii mi yipa pridgi witplaua aka. Ɨiya sima hiriinan tiriiyim, bretin yipa niyopinaini mipi komiiya nwoki. Ɨiya Jisis siya iikamim simiir nowomwarkaiyiuwiyim siya ii nhirim boiniyio yai nhirim yipi yis siirar boini. Ta yaiya saiir yaimwoki yaimwowin hiniinga. Yisin yio miiyik rani.

Amen Amena ya hiniinga. Min kig Rom 1:25,9:5, 1Korin 14:16 2Korin 1:20. Juda simiir yaigiina ya hiniina boini, “Ti diminin siya dimbiyam saeya kaimwoarga” Mi iiya inkam nwirki sriiiyim Adi Komii siirim mi iki iikam nhirim sima pi iripa kwoinar nwoki mipa boinki, Amen.

Yaowae Adin ninomor kouwanki nitkin Bidi bidiniyarin Profet inkam nwirin siir inigin Danielkin siya inigin min daphaiginiugin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin siir iikamim simiir nanmaiwarkainaim mi simiir dimin biyie imiir haiyopriimdiyiumiigiyim. Siir dimin mwoki mwowin yio ini Krais siir hiriinan ywowin. Jisis siya ti inigin siya siyar swoki kwaboinakin. Mi iiya Jisis siya, siya siyar swoki dapnain Yaowae Adin ninomor kouwanki nitkin, siya boin siyairgin inkam Adi Komii

siya nikropkiyin mi yipikin Adi Komii siir kiriekakin. Siya inkamargin mi iriipa Adi Komiiagin.